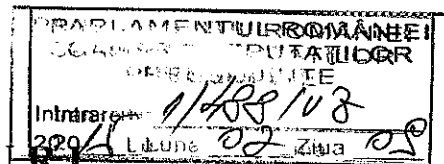

CURTEA DE CONTURI

Str. Lev Tolstoi nr. 22-24, Sector 1, cod 011948, București
Telefon: 021 307 88 11 Fax: 021 307 88 75
www.curteadeconturi.ro

CABINET PREȘEDINTE
Nr. 744 / NV/29.01.2015

Secretar General - Costel Porcu

CAMERA DEPUTAȚILOR
Domnului Valeriu Ștefan ZGONEA,
Președintele Camerei Deputaților

Ștefan Zgonea
Ștefan Zgonea

Stimate domnule Președinte,

Am onoarea să vă transmit, atașat prezentei adrese:

- *Raportul Public pe anul 2013*, însoțit de *Sinteza* acestuia, pe suport hârtie și în format electronic (mini CD), elaborat de Curtea de Conturi a României, în conformitate cu prevederile Constituției și ale Legii sale de organizare și funcționare;
- *Rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale pe anul 2013* elaborate de Camerele de conturi județene și a Municipiului București, în format electronic (mini DVD).

Rapoartele cuprind constatările Curții de Conturi în urma auditului financiar desfășurat asupra conturilor de execuție bugetară și a controlului de gestiune realizat la autorități, regii autonome, companii naționale, societăți comerciale unde statul și unitățile administrativ-teritoriale dețin pachetul majoritar de acțiuni, precum și constatările și concluziile Curții de Conturi rezultate din activitatea de audit al performanței desfășurată în anul 2014.

În conformitate cu prevederile legii, în Raportul Public sunt prezentate, într-un capitol distinct, rezultatele misiunilor de audit extern efectuate de Autoritatea de Audit asupra modului de utilizare a fondurilor nerambursabile primite de la Uniunea Europeană.

Rapoartele vor fi publicate pe site-ul Curții de Conturi care poate fi accesat la adresa www.curteadeconturi.ro

În speranța că informațiile furnizate vă vor oferi o imagine de ansamblu asupra activităților specifice desfășurate de Curtea de Conturi, cu privire la legalitatea și eficiența utilizării banului public, vă asigur, domnule Președinte, de înalta mea considerație.

Cu deosebită stimă,

Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Curții

Nicolae Văcăroiu

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

RAPORTUL PUBLIC

PE ANUL 2013

DECEMBRIE 2014

NOTĂ

Raportul public pe anul 2013 a fost analizat și aprobat de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078811

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2014

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842-9394

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și **Cosmin Vasile NICULA** (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, **Dan FÎRȚESCU**, **Ștefan PETE**, **Lucian NEGREA**,
Ioan HURJUI, **Verginia VEDINAȘ**, **Petru LAKATOS**, **Attila DEZSI**,
Carmen Georgeta STĂNESCU, **Ileana Manuela PIELEANU** (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și **Ioan ANTON** (vicepreședinți).

CUPRINS

Introducere	15
Capitolul 1: Audit financiar	27
Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat pe anul 2013	28
1.1. Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013	28
1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2013, finanțate din bugetul de stat	43
Administrația Prezidențială	43
Senatul	45
Camera Deputaților	46
Înalta Curte de Casație și Justiție	48
Curtea Constituțională	49
Consiliul Legislativ	50
Consiliul Concurenței	51
Avocatul Poporului	52
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	54
Consiliul Național al Audiovizualului	56
Secretariatul General al Guvernului	57
Ministerul Afacerilor Externe	71
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	73
Ministerul Finanțelor Publice	77
Ministerul Justiției	79
Ministerul Apărării Naționale	81
Ministerul Afacerilor Interne	83
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	86
Ministerul Tineretului și Sportului	90
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	93
Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	99
Ministerul Transporturilor	104
Ministerul Educației Naționale	108
Ministerul Sănătății	112
Ministerul Culturii	121
Ministerul pentru Societatea Informațională	123
Ministerul Public	125
Agenția Națională de Integritate	128
Serviciul Român de Informații	128
Serviciul de Informații Externe	129
Serviciul de Protecție și Pază	130
Serviciul de Telecomunicații Speciale	131
Ministerul Economiei	131
Academia Română	138
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	139
Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor Luptătorilor Împotriva	
Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989	141
Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor	145
Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat	145
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	146
Agenția Națională de Presă AGERPRES	147
Institutul Cultural Român	148
Societatea Română de Radiodifuziune	148
Societatea Română de Televiziune	150
Consiliul Superior al Magistraturii	152
Autoritatea Electorală Permanentă	154
Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	155

	Consiliul Economic și Social	156
	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	157
	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	159
	Ministerul Fondurilor Europene.....	161
	Autoritatea Națională Pentru Restituirea Proprietăților	162
1.3.	Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013	164
1.4.	Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2013	170
1.4.1.	Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013	170
1.4.2.	Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2013	177
1.5.	Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013	184
1.6.	Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2013	185
1.7.	Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2013.....	189
	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.....	189

Capitolul 2: Auditul performanței 191

2.1.	Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013 Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.....	192
2.2.	Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare	202
2.3.	Auditul performanței privind programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității	206
2.4.	Eficiența și eficacitatea alocării și utilizării fondurilor primite de la bugetul de stat, pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc	216
2.5.	Auditul performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013	221
2.6.	Eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor în acțiunile de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor afectate de activități industriale pe perioada 2011-2013	228
2.7.	Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP pe perioada 2011-2013	234
2.8.	Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română în perioada 2010-2013	235
2.9.	Auditul performanței utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin fonduri europene nerambursabile pentru perioada intermediară 2007-2012	243
2.10.	Auditul performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare	247
2.11.	Evaluarea managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare la Ministerul Educației Naționale.....	251
2.12.	Auditul performanței privind unele Programe Naționale de Sănătate derulate în perioada 2010-2012.....	259
2.13.	Evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității Datoriei Publice Ministerul Finanțelor Publice	262
2.14.	Auditul sistemului informatic referitor la gestionarea datoriei publice Ministerul Finanțelor Publice.....	268
2.15.	Auditul performanței privind eficiența utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de Strategia Națională Antidrog pe perioada 2005-2012 efectuat la AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG.....	271
2.16.	Auditul performanței activității de reglementare, monitorizare și control a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice	277
2.17.	Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București	282
2.18.	Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse atât în scopul de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României pe perioada 2005-2013.....	287

Ministerul Finanțelor Publice	298
Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF și de Direcția Generală a Vămirilor.....	298
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	313
Controlul modului de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice	318
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	320
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	320
Ministerul Transporturilor	322
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	322
Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare	330
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare.....	334
Ministerul Economiei	338
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	339
Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Economiei pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate	345
Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare.....	348
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	352
Controlul situației privind evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013.....	352
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	353
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare.....	354
Ministerul Sănătății	356
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare.....	356
Controlul managementului fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013.....	357
Academia Română	358
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	358
Ministerul Culturii	361
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	361
Ministerul Educației Naționale	366
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	366
Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice	374
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate de stat, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare	374
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	375
Ministerul Afacerilor Interne	376
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	376
Ministerul Apărării Naționale	382
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	382
Ministerul pentru Societatea Informațională	384
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	384

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	388
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	388
Ministerul Justiției	390
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	390
Consiliul Superior al Magistraturii	391
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	391
Banca Națională a României	392
Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	392
Secretariatul General al Guvernului	393
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	393
Autorități autonome	394
Controlul modului de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și a modului de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate în anul 2013	395
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	397
Alte Entități	397
Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor	398
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare	400

Capitolul 4: Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale 409

1.	Date de sinteză privind execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anul 2013	410
2.	Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	413
3.	Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	414
3.1.	Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor	415
3.2.	Abateri generatoare de prejudicii	417
3.3.	Abateri financiar contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare	422
3.4.	Principalele abateri reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local	424
3.5.	Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție	425

Capitolul 5: Evaluarea sistemului de control intern/managerial 429

Capitolul 6: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit 453

6.1.	PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European	456
6.1.1.	Programul Operațional Sectorial Mediu finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	460
6.1.2.	Programul Operațional Sectorial Transport finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	466
6.1.3.	Programul Operațional Regional finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	470
6.1.4.	Programul Operațional Sectorial de Creștere a Competitivității Economice finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	473
6.1.5.	Programul Operațional Asistență Tehnică finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	476
6.1.6.	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane finanțat din Fondul Social European	477

6.1.7.	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative finanțat din Fondul Social European	482
6.1.8.	Autoritatea de Certificare și Plată	485
6.1.9.	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice	485
6.1.10.	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice	487
6.1.11.	Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene	488
6.2.	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit	490
6.2.1.	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	490
6.2.2.	Fondul European de Garantare Agricolă	496
6.2.3.	Fondul European pentru Pescuit	500
6.3.	Programe de cooperare și vecinătate	505
	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	506
	Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare	507
	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	509
	Programul Operațional Comun de Cooperare în Bazinul Mării Negre finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	510
6.4.	Programul general solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii	510
6.5.	Fondul European de Ajustare la Globalizare	512
6.6.	Măsurile ISPA-instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare	513
	EX-ISPA Transport	515
6.7.	Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție	517
ANEXE		523
	Anexa nr. 1: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2014	525
	Anexa nr. 2 Situație privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare desfășurate în anul 2014 și frecvența acestora - detaliere pe bugete -	526
	Anexa nr. 3: Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal	529

ACRONIME

AA	Autoritatea de Audit
AAAS	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
AACR	Autoritatea Aeronautică Civilă Română
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADS	Agencia Domeniilor Statului
AEGRM	Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AFN	Alocație financiară nerambursabilă
AIPIMM	Agencia pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AM	Autoritatea de Management
AM PODCA	Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative
AM POAT	Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică
AM POR	Autoritatea de Management pentru PO Regional
AM POS MEDIU	Autoritatea de Management pentru POS Mediu
AM POSCCE	Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice
AM POSDRU	Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane
AM POS TRANSPORT	Autoritatea de Management pentru POS Transport
ANA	Agencia Națională Antidrog
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANAR	Administrația Națională Apele Române
ANC	Autoritatea Națională pentru Cetățenie
ANCOM	Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
ANCP	Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
ANDR	Agencia Nucleară pentru Deșeuri Radioactive
ANF	Arhiva Națională de Filme
ANFP	Agencia Națională a Funcționarilor Publici
ANI	Agencia Națională de Integritate
ANIF	Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANMDM	Agencia Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
ANPIS	Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRM	Agencia Națională pentru Resurse Minerale
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
ANRP	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
ANSPDCP	Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal
ANST	Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
AOȘR	Academia Oamenilor de Știință din România
APDRP	Agencia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
APV	Act de punere în valoare
AR	Academia Română
ARC	Cod unic de referință
ASF	Autoritatea de Supraveghere Financiară
AVAS	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
BASS	Bugetul asigurărilor sociale
BCF	Bonuri cantități fixe
BEI	Banca Europeană de Investiții
BNR	Banca Națională a României
BS	Buget de stat
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
CA	Consiliul de Administrație
CAS	Casa de asigurări de sănătate teritorială

CASAOPSN AJ	Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești
CASMB	Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București
CASS	Contribuția de asigurări sociale de sănătate
CC	Curtea Constituțională
CCM	Contract colectiv de muncă
CDI	Cercetare dezvoltare inovare
CE	Comisia Europeană
CEC	Casa de Economii și Consemnațiuni
CES	Consiliul Economic și Social
CFPP	Controlul Financiar Preventiv Propriu
CIFGA	Comitetul Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări
CJP	Casă Județeană de Pensii
CN	Companie Națională
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CNADNR	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CN APM	CN Administrația Porturilor Maritime
CNC	Centrul Național al Cinematografiei
CNCAN	Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare
CNCD	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNDIPT	Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
CNI	Compania Națională de Investiții
CNLR	Compania Națională Loteria Română SA
CNPP	Casa Națională de Pensii Publice
CNPR	Compania Națională Poșta Română SA
CNSA	Comitetul Național de Securitate Aeronautică
CNSAS	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CNVM	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
CNU	Compania Națională a Uraniului
CPECA	Centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog
CPMB	Casa de Pensii a Municipiului București
CRFPA	Centru regional de formare profesională a adulților
CSA	Comisia de Supraveghere a Asigurărilor
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
CSSPP	Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private
CTSA	Comitetul Tehnic de Securitate Aeronautică
DADR	Dirjeciile pentru agricultură și dezvoltare rurală
DGRIP	Dirjecia Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului
DGV	Dirjecia Generală a Vămirilor
DIICOT	Dirjecia de Investigare a Infraucțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DIMMMAT	Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism
DJAOV	Dirjecia Județeană pentru Accize și Operațiuni Vamale
DNA	Dirjecia Națională Anticorupție
DPIIS	Departamentul pentru Proiecte de infrastructură și investiții străine
DRAOV	Dirjecia Regională pentru Accize și Operațiuni Vamale
DS	Dirjecii silvice județene
EMCS	Excise Movement and Control System – Sistemul de Control al Mișcărilor cu Produse Accizabile
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEN	Fonduri Europene Nerambursabile
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FOIF	Federația de Organizații de Îmbunătățiri Funciare
FOUAI	Federația Organizațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații
FNGCMM	Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN
FNUASS	Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate
FRC	Fondul Român de Contragarantare
FSE	Fondul Social European
FSUE	Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene
GES	Gaze cu efect de seră
GNM	Garda Națională de Mediu
HCA	Hotărârea Consiliului de Administrație
HG	Hotărârea Guvernului

IACS	Sistemul Integrat de Administrare și Control (Integrated Administration and Control System)
ICAS	Institutul de Cercetări pentru Amenajări Silvice
ICCV	Institutul de Cercetare a Calității Vieții
ICR	Institutul Cultural Român
IFN	Inventarul Forestier Național
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
IICCMER	Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INCD	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare
INCDMI	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie
INCDDD	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare "Delta Dunării" - Tulcea;
INCDPM	Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului
INEMRCM	Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă
INM	Institutul Național al Magistraturii
INS	Institutul Național de Statistică
INSHR	Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
IRDO	Institutul Român pentru Drepturile Omului
IRRD	Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989
ISC	Inspectoratul de Stat în Construcții
ISJ	Inspectorat Școlar Județean
ISPA	Instrumentul pentru Politici Structurale de Pre-Aderare (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
ISTIS	Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor
ITRSV	Inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânătoare
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAEur	Ministerul Afacerilor Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MC	Ministerul Culturii
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
ME	Ministerul Economiei
MECMA	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
MECTS	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
MEN	Ministerul Educației Naționale
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MIMMCMA	Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerț și Mediul de Afaceri
MJ	Ministerul Justiției
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MMSC	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
MMSC-DAPP	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură
MNAR	Muzeul Național de Artă al României
MNACR	Muzeul Național de Artă Contemporană al României
MP	Ministerul Public
MP-PICCCJ	Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
MS	Ministerul Sănătății
MSI	Ministerul pentru Societatea Informațională
MT	Ministerul Transporturilor
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
MTS	Ministerul Tineretului și Sportului
OG	Ordonanța Guvernului
OI	Organism Intermediar
OIF	Organizația de Îmbunătățiri Funciare
OIR	Organism Intermediar Regional
OMEF	Ordin al Ministerului Economiei și Finanțelor
OMFP	Ordinul Ministrului Finanțelor Publice
ONJN	Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
ONPCSB	Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor
ORDA	Oficiul Român pentru Drepturile de Autor

ORNISS	Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat
OROIF	Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare
OUIAI	Organizația utilizatorilor de apă pentru irigații
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PCT RO-BG	Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria
PCT RoSe	Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia
PG SOLID	Programul General „Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii”
PHARE	Polonia și Ungaria Ajutor pentru Reconstrucția Economiei (Poland and Hungary Aid for Reconstruction of the Economy)
PIB	Produsul Intern Brut
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PNS	Program național de sănătate
PO	Program Operațional
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Comun
POC RoUaMd	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova
POP	Programul Operațional pentru Pescuit
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
RA	Regie Autonomă
RAR	Registrul Auto Român
RNP	Regia Națională a Pădurilor
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare
SA	Societate pe Acțiuni
SAIFI	Sucursala pentru Administrarea și Întreținerea Fondului Imobiliar
SC	Societate Comercială
SEAP	Sistemul electronic de achiziții publice
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIE	Serviciul de Informații Externe
SMIS	Sistem unic de management al Informației
SN	Societate Națională
SNA	Strategia națională antidrog
SNIF	Societatea Națională Îmbunătățiri Funciare SA
SNMSU	Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență
SNSPMPDSB	Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București
SPP	Serviciul de Protecție și Pază
SRI	Serviciul Român de Informații
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
SRTv	Societatea Română de Televiziune
SSC	Secretariatul de Stat pentru Culte
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
TBRCM	Societatea Comercială de Tratatment Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă SA București
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ-teritorială comunală
UATJ	Unitate administrativ-teritorială județeană
UATM	Unitate administrativ-teritorială municipală
UATO	Unitate administrativ-teritorială orășenească
UCCAPI	Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern
UCVAP	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice
UE	Uniunea Europeană
VMG	Venit minim garantat

INTRODUCERE

Curtea de Conturi a României, înființată acum 150 de ani, veghează asupra modului de constituire și utilizare a resurselor financiare ale statului și asupra modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale. Deși de-a lungul istoriei Curtea de Conturi a avut mai multe forme de organizare, misiunea ei a rămas aceeași, de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a fondurilor publice.

Istoria Curții de Conturi a României, prezentată și în volumul „ISTORIA CURȚII DE CONTURI A ROMÂNIEI 1864-2014”, alcătuit cu prilejul împlinirii a 150 de ani de existență, volum pe care vă invităm să îl accesați pe pagina de internet a Curții de Conturi, la adresa www.curteadeconturi.ro, a fost marcată de evenimentele istorice majore care au avut loc în România în această lungă perioadă de timp.

Astfel, Curtea de Conturi înființată prin „Legea pentru Curtea de Compturi din 24 ianuarie 1864” a funcționat sub această lege până în anul 1948, când a fost desființată de regimul politic existent la acea vreme. În anul 1973 s-a înființat Curtea Superioară de Control Financiar, care a preluat în sfera sa de activitate unele prerogative ale fostei Curți de Conturi și pe care le-a exercitat până în anul 1990. Curtea de Conturi a fost reînființată în anul 1992 prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României. Astăzi, Curtea de Conturi este o instituție aflată într-un proces continuu de dezvoltare, determinat de condițiile în care atât mediul economic și financiar intern, cât și cel extern evoluează rapid, determinând schimbări ample și profunde.

În introducerea la volumul „ISTORIA CURȚII DE CONTURI A ROMÂNIEI 1864-2014” se apreciază:

„Curtea de Conturi este una dintre instituțiile fundamentale ale statului de drept din România actuală. Rolul și statutul său sunt fundamentate atât printr-un articol distinct în Constituție, cât și printr-o lege organică și printr-o multitudine de alte reglementări. Consolidarea capacității instituționale a Curții de Conturi a României se bucură de sprijin atât din partea forțelor politice responsabile din România, cât și din partea Uniunii Europene. Pe de altă parte, asupra activității sale concrete părerile sunt, în mod firesc, împărțite atât din motive subiective, cât și datorită faptului că, prin chiar definiția sa, activitatea de control financiar generează situații de contradicție între cei care controlează și cei care sunt controlați. Având în vedere acest potențial obiectiv de contradicții, cât și dinamismul considerabil al activității economice și al structurilor instituționale în România postcomunistă, Curtea de Conturi a României a cunoscut și cunoaște procese de evoluție și de adaptare continuă la exigențele unei societăți în rapidă schimbare.”

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului Raportul public anual și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale.

Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului pentru exercițiul bugetar precedent, contribuind astfel la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Indiferent de modul de constituire și de destinația fondurilor publice, în calitatea sa de auditor extern, Curtea de Conturi verifică dacă fondurile publice sunt corect contabilizate și dacă sunt colectate și cheltuite în conformitate cu reglementările aplicabile, precum și dacă se acordă atenția cuvenită obținerii unui raport optim între resurse și rezultate.

Începând cu anul 2005, în structura Curții de Conturi este organizată și funcționează Autoritatea de Audit ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

Activitatea de audit/control are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficientă a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează **trei tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate** (control tematic). Acestea abordează următoarele probleme:

1. dacă situațiile financiare pentru exercițiul bugetar dat sunt complete, reale și conforme cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă atât a poziției, cât și a performanței financiare – **auditul financiar**.
Acolo unde situațiile financiare pentru exercițiul bugetar dat sunt complete, reale și conforme, iar operațiunile respectă, sub toate aspectele semnificative, cadrul juridic și cadrul de regularitate aplicabile, Curtea de Conturi **certifică** acuratețea și veridicitatea datelor din **conturile de execuție** auditate și emite un **certificat de conformitate** pe care-l comunică entității auditate.
2. dacă se asigură o bună gestiune financiară, prin respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității – **auditul performanței**;
3. dacă operațiunile sunt conforme, sub toate aspectele semnificative, cu cadrul juridic și reglementările care le sunt aplicabile – **auditul de conformitate** (control).

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi, trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

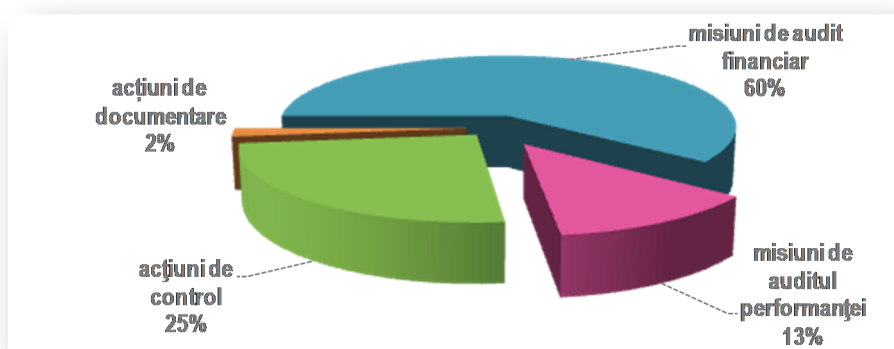
În condițiile existenței unui număr mare de entități verificate, dar și a unei mari diversități a domeniilor sectorului public din România, Raportul public pe anul 2013 este o prezentare, cât se poate de sintetică, a activităților de audit și control desfășurate în anul 2014 de către structurile de specialitate ale Curții de Conturi asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale sectorului public în exercițiul financiar al anului 2013.

Activitatea de audit/control

Potrivit Programului de activitate pe anul 2014, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de 2.723 de acțiuni de verificare, cuprinzând 1.647 de misiuni de audit financiar, 346 misiuni de audit al performanței, 681 de acțiuni de control și 49 de acțiuni de documentare. Totodată, în anul 2014 s-au efectuat 2.466 de acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, 219 acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerile entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 60% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2014, acțiunile de control 25%, iar misiunile de audit al performanței 13%. Cele 49 de acțiuni de documentare au fost efectuate în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2015, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

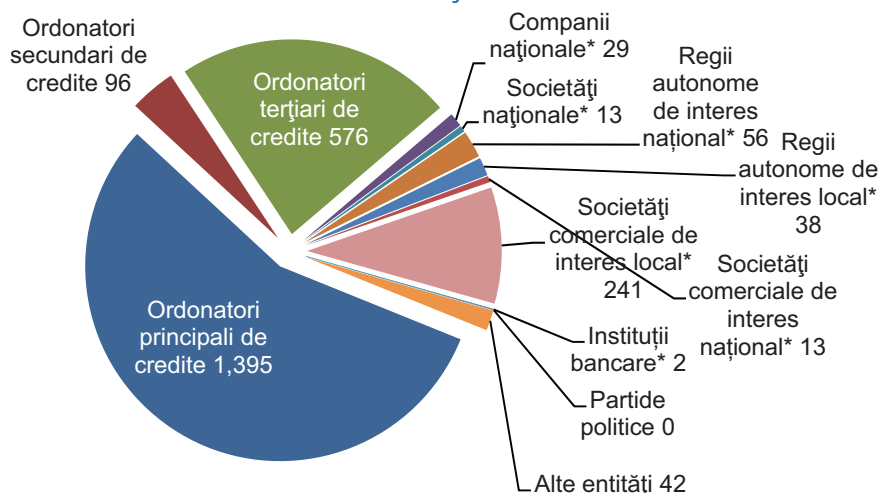
Graficul acțiunilor realizate

În anul 2014, Curtea de Conturi și-a exercitat funcția de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul financiar al anului 2013, la un număr de 2.501 entități. Acest număr total de entități a fost stabilit luând în calcul o singură dată o entitate, indiferent de numărul și tipul de verificare care s-a efectuat la aceasta în anul 2014.

Entitățile verificate în anul 2014 de Curtea de Conturi asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, în exercițiul financiar al anului 2013, în structură, se prezintă astfel:

Graficul entităților verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz.

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.395 de ordonatori principali de credite, 96 de ordonatori secundari de credite, 576 de ordonatori terțari de credite, 254 de societăți comerciale, inclu-

siv cele de interes local, 29 de companii naționale, 13 societăți naționale, 94 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 2 instituții bancare, precum și 42 de alte entități (asociații, fundații ș.a.).

Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate 53 sunt opinii fără rezerve, 136 sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, situații în care conturile pentru exercițiul 2013 nu conțin denaturări semnificative și 1.362 de opinii adverse, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2013 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit și acțiunile de control efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014 la cele 2.501 entități au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii.

Evaluarea impactului financiar al acestor abateri, pe tipuri de acțiuni de audit/control, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	2.719,66	633,41	27,68	2.058,57
	milioane euro*	612,54	142,66	6,23	463,64
Prejudicii	milioane lei	2.372,44	741,42	89,06	1.541,96
	milioane euro*	534,33	166,99	20,06	347,29
TOTAL	milioane lei	5.092,10	1.374,83	116,74	3.600,53
	milioane euro*	1.146,87	309,65	26,29	810,93

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

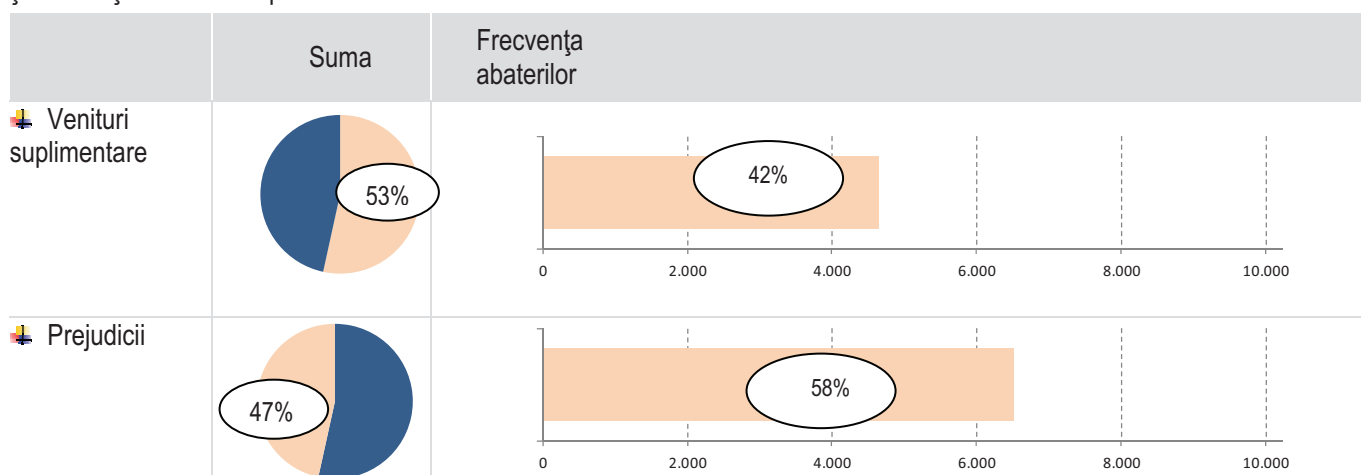
În legătură cu prejudiciile estimate de Curtea de Conturi trebuie precizat faptul că prin Legea nr. 124/2014 *privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice* s-a aprobat exonerarea de la plată a unor sume reprezentând venituri de natură salarială acordate necuvenit, precum și sume nerecuperate de instituțiile publice, reținute de Curtea de Conturi sau de alte instituții cu atribuții de control, ca fiind prejudicii. În acest context, Curtea de Conturi a estimat la 195 mii lei cuantumul sumelor care ar putea intra sub incidența acestei legi, ceea ce reprezintă cca 12% din totalul prejudiciilor estimate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anul 2014 asupra exercițiului financiar al anului 2013.

Totodată, prin Legea nr. 125/2014 *privind scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii* și Legea nr. 126/2014 *pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri în vederea recuperării debitelor înregistrate cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului* a fost aprobată scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii, respectiv debite constituite sau care urmează a fi constituite în sarcina persoanelor cu drepturi de indemnizație pentru creșterea copilului/stimulent/stimulent de inserție, acordate în baza legislației incidente domeniului.

Aplicarea dispozițiilor acestor două legi ar putea avea un impact pe termen mediu asupra gradului de recuperare a prejudiciilor estimate de Curtea de Conturi, din cauza procedurilor instituite prin aceste dispoziții legale.

În ceea ce privește frecvența abaterilor constatate, de menționat este faptul că din totalul de 25.529 de cazuri de abateri, într-un număr de 14.369 (56%) s-au constatat abateri cu caracter financiar-contabil, care nu au impact financiar direct, iar într-un număr de 11.160 (44%) s-au constatat abateri care fie au generat venituri suplimentare – 4.650 de cazuri (42%), fie au determinat producerea unor prejudicii – 6.510 cazuri (58%).

Graficul sumelor rezultate din evaluarea abaterilor care au generat venituri suplimentare și producerea unor prejudicii, precum și frecvența cazurilor se prezintă astfel:

Pentru a oferi o imagine mai puțin abstractă a acestor statistici exemplificăm prin cele mai relevante abateri și nereguli clasificate în categoria celor care generează **venituri suplimentare**, identificate de Curtea de Conturi în anul 2014 și cuantumul estimat al acestora:

- netransmiterea actelor rezultate în urma inspecției fiscale la serviciile specializate ale DGFP pentru efectuarea controlului în vederea calculării TVA suplimentar și a creanțelor conexe (363 milioane lei);
- nevalorificarea informațiilor fiscale deținute de ANAF, neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor, neconsultarea aplicațiilor informatice sau a bazelor de date accesibile ANAF (388 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetare aflate în competența ANAF (347 milioane lei);
- neincluderea în programul de control și neefectuarea de inspecții fiscale în vederea recalculării bazei de impozitare și stabilirii sumelor suplimentare de TVA ca urmare a primirii actelor de control întocmite de structurile Direcției Generale a Vămirilor (fosta Autoritate Națională a Vămirilor), cu obligații fiscale suplimentare la accize (217 milioane lei);
- nestabilirea, neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea impozitului pe clădirile deținute de persoane fizice și juridice (50 milioane lei);
- neefectuarea inspecției fiscale la contribuabilii care au depășit plafonul de scutire a TVA și care nu s-au declarat și înregistrat ca plătitori de TVA (46 milioane lei);
- nestabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale de către contribuabili (44 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii (29 milioane lei).

Cele mai importante categorii de abateri și nereguli, prin cuantumul estimat al acestora, care au determinat producerea de **prejudicii**, sunt, în principal, următoarele:

- neînscriserea la masa credală, în termen legal, a creanțelor fiscale privind contribuabilii care au intrat în procedura de insolvență, nestabilirea și neînregistrarea, în evidența contabilă, a creanțelor fiscale accesorii până la data deschiderii procedurii (1.183 milioane lei);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (225 milioane lei);
- efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită (175 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (119 milioane lei);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică (36 milioane lei);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (32 milioane lei);
- utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată (32 milioane lei);
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat (30 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare (25 milioane lei);
- plăți peste normele, cotele sau baremurile legale (19 milioane lei);
- nerespectarea condițiilor legale de acordare a ajutorului social (11 milioane lei).

Distinct de situațiile prezentate, în timpul misiunilor de audit au mai fost constatate nereguli financiar-contabile, a căror estimare este prezentată în tabelul următor, unele dintre acestea influențând realitatea și exactitatea datelor prezentate în situațiile financiare ale entităților verificate:

Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Abateri financiar-contabile	milioane lei	33.293,29	21.808,47	639,13	10.845,69
	milioane euro*	7.498,49	4.911,82	143,95	2.442,72

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Abaterile clasificate ca abateri financiar-contabile, estimate la 33,3 miliarde lei, provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau cele fiscale, **a căror corecție are ca efect reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor/tranzacțiilor în situațiile financiare anuale.**

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Iată câteva exemple relevante de categorii de abateri financiar-contabile și valoarea estimată a acestora:

- 🔔 menținerea în evidența analitică a plăților și în evidența contabilă sintetică și analitică a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiati (4.370 milioane lei);
- 🔔 nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară elementele patrimoniale (1.389 milioane lei);
- 🔔 nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor bugetare pentru debite stabilite în solidar (1.268 milioane lei);
- 🔔 neconcordanțe între datele declarate prin situațiile financiare anuale și datele declarate către organul fiscal, precum și cele din evidența contabilă (1.266 milioane lei);
- 🔔 neînregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT (1.253 milioane lei);
- 🔔 înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului, precum și al UAT (874 milioane lei);
- 🔔 subevaluarea patrimoniului (746 milioane lei);
- 🔔 reflectarea și raportarea eronată a unor operațiuni în conturi de evidență în afara bilanțului, prin majorarea/diminuarea soldului contului „Valori materiale supuse sechestrului” (493 milioane lei);
- 🔔 nu au fost reevaluate toate elementele patrimoniale la termenul prevăzut de lege (332 milioane lei) sau nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele reevaluării elementelor patrimoniale (293 milioane lei).

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, reprezentanții Curții de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și care sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau inefficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, se procedează astfel:

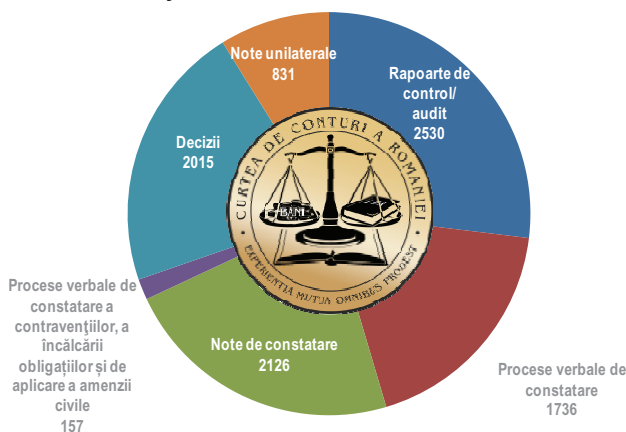
- ✓ în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate.
- ✓ în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

Actele întocmite în anul 2014 pentru verificarea execuției bugetare a anului 2013

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 2.530 de rapoarte de control/audit
- 1.736 de procese-verbale de constatare
- 2.126 de note de constatare
- 157 de procese-verbale de constatare a contravențiilor
- 831 de note unilaterale,

a căror reprezentare grafică este redată mai jos.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării actelor de control au fost emise 2.015 decizii, prin care au fost dispuse 18.441 de măsuri, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Structura Raportului public pe anul 2013

Raportul este structurat în 6 capitole, fiecare dintre acestea prezentând observațiile, concluziile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

- ⇒ audit financiar;
- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ control;
- ⇒ sinteza acțiunilor desfășurate la nivelul administrației publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ activitatea de audit public desfășurată de Autoritatea de Audit.

Auditul financiar este activitatea prin care Curtea de Conturi urmărește dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se în acest sens o opinie. Printr-o examinare obiectivă și independentă de către Curtea de Conturi a situațiilor financiare poate crește gradul de încredere a utilizatorilor în situațiile financiare ale entităților auditate.

O analiză a contului general anual de execuție a bugetului de stat este prezentată în **Capitolul 1**, Secțiunea 1.1, iar pentru a ilustra sfera de cuprindere în auditul financiar a fondurilor publice alocate și utilizate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în Raport, la Capitolul „Audit financiar”, Secțiunea 1.2, „*Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat*”, se prezintă, pentru fiecare dintre aceștia, sintetic, contul de execuție bugetară, astfel încât cititorul raportului să aibă și informații privind creditele inițiale, creditele definitive, plățile efectuate, precum și evoluția acestora pe parcursul anului, de la bugetul inițial, până la închiderea exercițiului bugetar.

În anul 2014, auditul financiar s-a desfășurat asupra următoarelor conturi anuale de execuție bugetară, la entitățile care, potrivit legii, sunt obligate să le întocmească, respectiv:

Contul general anual de execuție a bugetului de stat • buget de stat • conturile de execuție a bugetelor autorităților instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat	• MFP • 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora
Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat	• Casa Națională de Pensii Publice și case județene de pensii
Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj	• ANOFM și agenții județene pentru ocuparea forței de muncă (AJOFM)
Contul de execuție a bugetului Fondului unic pentru asigurările sociale de sănătate	• Casa Națională de Asigurări de Sănătate și casele județene de asigurări de sănătate
Conturile anuale de execuție a bugetelor locale municipiului București, ale județelor, ale sectoarelor municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor și comunelor	• 41% din totalul ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora (1.316 din totalul de 3.231 unități administrative-teritoriale)
Contul de execuție a bugetului trezoreriei statului	• MFP și unitățile subordonate
Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome	• Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Contul general al datoriei publice	• MFP

Observațiile Curții de Conturi și recomandările formulate pentru înlăturarea neregulilor și abaterilor constatate ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară enumerate mai sus sunt prezentate în cele 7 secțiuni ale Capitolului 1

Auditul performanței, prin care Curtea de Conturi efectuează evaluări independente asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o autoritate sau o instituție publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin legislația privind înființarea și funcționarea acestora, este prezentat în **Capitolul 2** al Raportului.

În cadrul competențelor sale, Curtea de Conturi a programat și desfășurat misiuni de audit al performanței, concentrându-se pe următoarele **domenii de interes public major**:

- *modul de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013;*
- *alocarea și utilizarea fondurilor primite de la bugetul de stat pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc;*
- *managementul academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare la Ministerul Educației Naționale;*
- *unele Programe Naționale de Sănătate, derulate în perioada 2010-2012;*
- *implementarea reformei îmbunătățirilor funciare, reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare;*
- *modul de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013;*
- *programele finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP pe perioada 2011-2013;*
- *utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin fonduri europene nerambursabile;*
- *evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare;*
- *evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității datoriei publice, precum și a sistemului informatic referitor la gestionarea datoriei publice;*
- *programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității;*
- *activitatea specifică desfășurată de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română în perioada 2010-2013.*

Acțiunile de control (audit de conformitate), programate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2014 la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora, la operatori economici din sectorul guvernamental și la alte entități, sunt prezentate sintetic în **Capitolul 3** al Raportului.

Acțiunile de control desfășurate au avut ca principale teme:

- ⇒ respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF;
- ⇒ situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor;
- ⇒ modul de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice;
- ⇒ utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare;
- ⇒ legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare;
- ⇒ utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Economiei pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate;
- ⇒ respectarea de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare;
- ⇒ situația și evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013;
- ⇒ managementul fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013;
- ⇒ modul de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și modul de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate de către ASF, în anul 2013;

Dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, *rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale* sunt înaintate de către camerele de conturi județene autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în Raport sunt prezentate activitățile specifice desfășurate la entitățile din administrația publică centrală, însă, pentru a avea o imagine completă, Raportul cuprinde și o **sinteză a acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul administrației publice locale**, prezentată în cadrul **Capitolului 4**.

Obiectivele acțiunilor desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale de către camerele de conturi au vizat examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Auditul financiar efectuat la nivelul unităților administrativ-teritoriale au relevat o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Plecând de la premisa că pentru o gestionare solidă și performantă a fondurilor publice este necesară, în primul rând, elaborarea unui buget realist, urmată de o execuție corectă, potrivit principiilor și regulilor bugetare, sinteza abaterilor din actele de control prezentată în *Capitolul 4 al Raportului*, urmărește structura indicatorilor bugetari și evidențiază o serie de nereguli și abateri de la legalitate și regularitate care au avut ca efect: *nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri legal cuvenite bugetelor publice; angajarea și efectuarea unor plăți în afara cadrului legal, care au determinat producerea de prejudicii patrimoniale, precum și reflectarea denaturată a unor elemente patrimoniale în situațiile financiare anuale*.

Evaluarea sistemelor de control intern/managerial din entitățile publice verificate este prezentată în cadrul **Capitolului 5** al Raportului.

În acest capitol este prezentată o imagine de ansamblu a modului în care controlul intern/managerial a fost proiectat și implementat în anul 2013 de către entitățile verificate în anul 2014, reflectând cele mai importante și frecvente observații ale Curții de Conturi.

Cu privire la sistemul de control intern din entitățile publice, în anul 2013, auditorii publici externi ai Curții de Conturi au constatat că s-au înregistrat o serie de progrese față de anii anteriori, mai ales în cadrul administrației publice centrale.

Cu toate acestea, în anul 2013, față de anii 2011 și 2012, au fost mai puține entități care au primit în urma evaluării Curții de Conturi, calificativul „foarte bine”, aspect care s-a datorat în parte și exigenței sporite a auditorilor publici externi. Situația de față se poate datora și faptului că au fost făcute destule recomandări de îmbunătățire ale controlului intern în anii precedenți, în cadrul activităților de verificare.

De asemenea, s-a constatat faptul că în unele entități publice proiectarea sistemelor de control intern a fost bine gândită, dar deficitar pusă în practică.

Recomandările de elaborare sau de actualizare a procedurilor, au rămas și anul acesta în topul celor care se regăsesc în actele de control, ceea ce denotă faptul că managerii entităților publice încă nu sunt conștienți pe deplin de respectiva obligație legală și nici chiar de beneficiul realizării lor, în vederea facilitării desfășurării corecte a activităților sau a controlului acestora, prin intermediul procedurilor.

Este extrem de important ca toate procedurile elaborate să pună în valoare atât activitatea desfășurată, tipul documentelor utilizate, cât și atribuțiile ce trebuie respectate.

O altă constatare este aceea că nu sunt actualizate regulamentele de organizare și funcționare, regulamentele de ordine interioară și organigramele entităților, nu sunt actualizate atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor funcționale, ceea ce scoate în evidență faptul că nu se face o analiză clară de la bun început a cerințelor de implementare a sistemului de control intern.

În mod tradițional, Curtea de Conturi menține relații bune de colaborare și se bazează pe activitatea de audit intern ca un punct principal de contact în auditurile sale, având în vedere cunoașterea entității de către auditorii publici interni. De aceea, se consideră utilă complementaritatea funcției de audit intern atunci când se efectuează misiuni proprii de audit extern.

În acest sens, în auditurile sale, Curtea de Conturi a recomandat în repetate rânduri consolidarea funcției de audit intern în entitățile publice, arătând că în acest domeniu există încă personal insuficient și o oarecare subfinanțare.

Suplimentar față de cele precizate mai sus, s-au mai constatat o serie de deficiențe în organizarea activității de audit intern, precum și în modul în care se desfășoară aceasta, cum ar fi:

- nu s-au organizat compartimente de audit intern în administrația publică centrală și locală;
- există misiuni de audit care nu au în vedere activități ale entităților cu risc mare;
- nu a fost asigurată pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- există încă o lipsă a independenței auditorilor interni;
- angajarea auditorilor interni în alte activități față de atribuțiile din fișa postului.

De asemenea, există încă deficiențe semnificative și în ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv atât în entitățile din administrația publică centrală, cât și în cele din administrația publică locală.

Suplimentar, în administrația publică locală, chiar dacă sistemele de control și audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor din activitatea entităților, procesul de organizare și implementare a acestora este încă în fază incipientă. Conducătorii entităților nu pot sau nu vor să înțeleagă importanța și complexitatea acestui sistem, care este menit să împiedice fraudă și risipa în utilizarea fondurilor publice. De cele mai multe ori, măsurile luate în vederea organizării sistemului de control sunt formale și ineficiente, fiind simple consemnări pe hârtie care nu se aplică în practică.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării controalelor interne este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul entităților publice cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind în creștere față de anul precedent.

Având în vedere totalitatea acestor nereguli, Curtea de Conturi a recomandat tuturor conducătorilor de entități publice creșterea asumării responsabilității și a răspunderii cu privire la implementarea unui sistem de control intern/manAGERIAL robust, care să conducă la sporirea fiabilității și a credibilității informațiilor publice, a gestionării riscurilor și a performanței activităților desfășurate, precum și la conformitatea cu actele normative incidente, în vigoare.

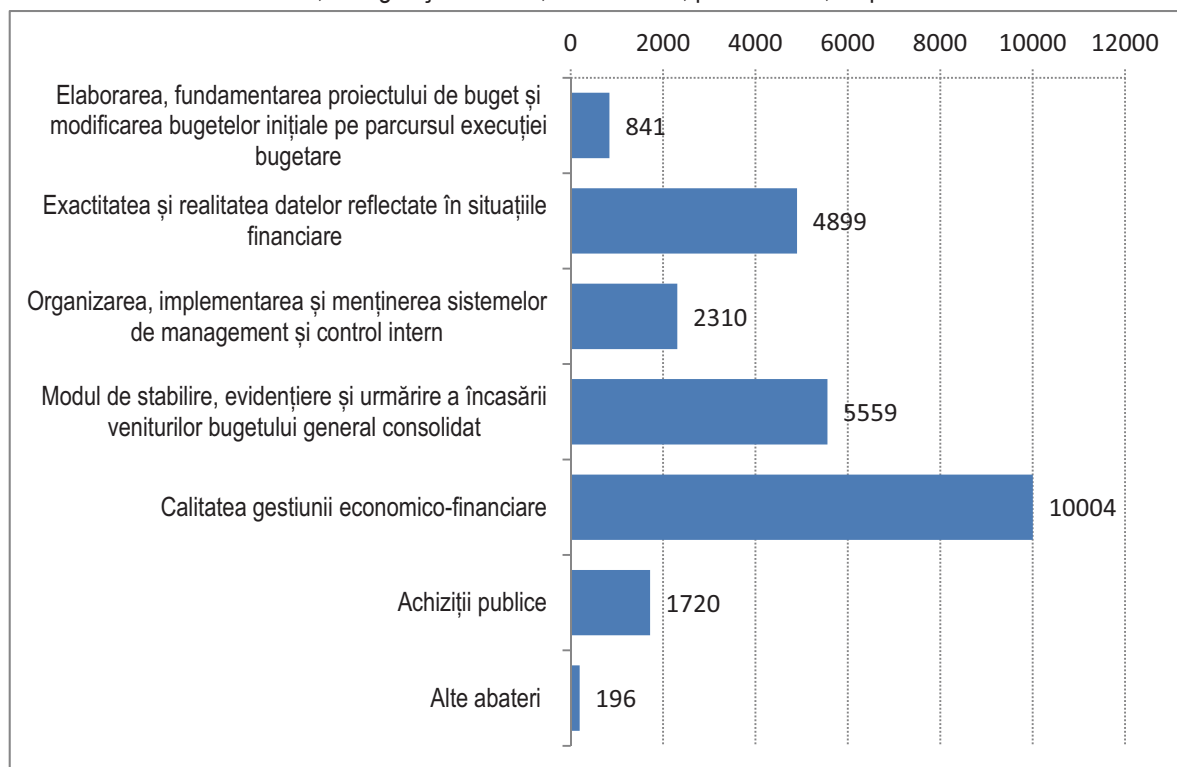
Autoritatea de Audit, ce reprezintă autoritatea națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, a desfășurat o serie de misiuni de audit asupra fondurilor externe nerambursabile primite de România de la bugetul UE. Deficiențele constatate ca urmare a acestor verificări sunt prezentate în cadrul **Capitolului 6** din prezentul Raport.

Frecvența constatărilor rezultate în urma acțiunilor de audit/control

Misiunile de audit și acțiunile de control, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014 la cele 2.501 entități au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus la neîncasarea și neîncasarea unor venituri bugetare sau la producerea unor prejudicii, precum și abateri care nu au avut astfel de consecințe cu impact financiar direct, dar care au denaturat situațiile financiare sau au perturbat funcționarea unor sisteme interne (contabil, informatic ș.a.) ori a unor proceduri agreate la nivelul entității.

Auditorii publici externi, desemnați să organizeze și să desfășoare activități specifice Curții de Conturi au prezentat în actele pe care le-au întocmit constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate la cele 2.501 entități, urmărind obiectivele de audit și control stabilite, a fost identificat un număr de 25.529 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

Obiectivele enunțate mai sus sunt cele urmărite în activitățile de control/audit și au vizat examinarea responsabilității manageriale în fundamentarea proiectului de buget, utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, a

bunei gestiuni economico-financiare, în ceea ce privește eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Deși se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, datele statistice de mai sus referitoare la frecvența lor scot în evidență faptul că mare parte dintre acestea s-au înregistrat și în anul 2013. În concluzie, se poate afirma că măsurile dispuse au avut efect numai punctual, pe exercițiile financiare respective, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai repete și în anii următori.

În rezumat, **cele mai frecvente deficiențe și abateri** pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2013 au drept **principale cauze**:

- ✎ managementul inefficient și uneori incorect al fondurilor publice, care dovedește, cel mai adesea, că deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate pe priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare, dar și necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar, uneori, chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective;
- ✎ fundamentarea nerealistă sau insuficientă a proiectelor de buget ale unor ordonatori principali de credite, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora; nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;
- ✎ lipsa monitorizării de către ordonatorul de credite ierarhic superior a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific, în cazul unor ordonatori secundari și terțiari de credite;
- ✎ neorganizarea corespunzătoare a evidenței analitice a creanțelor și datorilor și neîntocmirea corespunzătoare și la timp a protocoalelor de predare-primire încheiate ca urmare a măsurilor de reorganizare;
- ✎ neinventarierea, în liste separate, a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului;
- ✎ neefectuarea demersurilor pentru obținerea titlurilor de proprietate asupra unor terenuri și clădiri și, implicit, neînscrierea acestora în Cartea funciară;
- ✎ superficialitate în examinarea documentelor justificative aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice;
- ✎ lipsa unor proceduri și controale interne care să asigure respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor;
- ✎ la efectuarea cheltuielilor de capital:
 - nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
 - nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
 - nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
 - nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
 - nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.
- ✎ existența unor carențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor), dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe);
- ✎ lipsa unei serioase preocupări pentru utilizarea fondurilor publice cu economicitate, performanța fiind dificil de evaluat în condițiile în care indicatorii de rezultat ai unor proiecte, programe și/sau activități nu sunt stabiliți astfel încât să poată fi măsurați și evaluați în dinamică.

Pe de altă parte, s-a remarcat o tendință de creștere a cazurilor în care unele deficiențe sau erori observate de Curtea de Conturi au fost remediate în timpul și ca urmare a acțiunilor de control/audit.

În același timp, există entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege. Numărul acestora este în ușoară creștere față de anul anterior, ceea ce denotă faptul că procesul de învățare și cunoaștere profundă a legii și, implicit, evitarea repetării erorilor/abaterilor are un trend ușor crescător.

Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Recomandările formulate de auditorii publici externi în rapoartele de audit stau la baza emiterii măsurilor dispuse de Curtea de Conturi entităților verificate, pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea acestora și suspendarea acțiunilor care contravin prevederilor legale, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Entitățile auditate trebuie să comunice Curții de Conturi, la data stabilită, modul de ducere la îndeplinire a măsurilor ce le-au fost dispuse prin decizie în urma rapoartelor de audit.

După termenul stabilit, de la caz la caz, în funcție de natura activității și de recomandările cuprinse în raportul de audit, Curtea de

Conturi efectuează o verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, evaluând, totodată, impactul acestor măsuri asupra activității entității verificate.

Acțiunile efectuate în anul 2014 asupra exercițiului financiar 2013 la entitățile publice au reliefat o serie de cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii, fie au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

Pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia auditurilor efectuate Curtea de Conturi a emis decizii prin care s-au dispus măsuri care, în parte, au fost aduse la îndeplinire de către entitățile publice și care au avut impact pozitiv asupra activității acestora, a managementului pentru realizarea obiectivelor stabilite și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului. Însă, o mare parte a măsurilor dispuse în anul 2014 nu a fost încă implementată la data Raportului, având termene de implementare în perioada următoare, când vor fi verificate.

Un impact financiar semnificativ este cel dat de implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi care obligă conducerea entității verificate să stabilească întinderea prejudiciilor estimate de auditorii publici externi, să le recupereze și să le vireze bugetelor cărora li se cuvin și prin care se creează premise pentru creșterea calității finanțelor publice, prin limitarea și eliminarea în viitor a neregulilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate.

Obținerea unor astfel de rezultate în viitor depinde de măsura în care *managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.*

Pentru exemplificare, prezentăm, în rezumat, câteva dintre rezultatele acțiunilor de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi în anii anteriori, acțiuni desfășurate în anul 2014, pe care le veți găsi detaliate în prezentul Raport:

- ⇒ S-a stabilit nivelul de salarizare pentru personalul încadrat, cu menționarea, în statul de funcții și statele de salarii, a clasei de salarizare corespunzător funcției, gradului, studiilor și vechimii în muncă a fiecărui salariat, conform prevederilor Legii-Cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, precum și modul de acordare și nivelul unor sporuri legale (*Administrația Prezidențială*);
- ⇒ A fost revizuit planul de audit pe anul 2013 și cel pentru perioada 2013-2015, în sensul respectării obligației legale de a audita cel puțin o dată la 3 ani, fără a se limita la acestea, activitățile prevăzute la art. 15 (2) din Legea nr. 672/2002 privind auditul intern, republicată, urmărind în același timp ca auditul public intern să contribuie efectiv la îmbunătățirea activităților instituției (*Avocatul Poporului*);
- ⇒ Au fost eliminate neregulile legate de: înregistrarea în exercițiul bugetar curent a unor cheltuieli aferente exercițiului următor, înregistrarea cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare în funcție de natura și efectul lor economic, întocmirea și depunerea situațiilor financiare, parcurgerea succesivă a fazelor execuției bugetare (*Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității*);
- ⇒ A fost actualizată valoarea de inventar a clădirii și terenului, aferente sediului central al CNSAS, în Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului. În acest scop, entitatea a elaborat proiectul de hotărâre de guvern, însă acesta a fost restituit neavizat de către Ministerul Justiției, cu solicitarea de completare a documentației depuse (cu extras de carte funciară recentă, clarificări privind valoarea stabilită de evaluator, Ministerul Finanțelor să aibă calitatea de coinițiator etc.). La data finalizării auditului se continuau demersurile pentru îndeplinirea acestei măsuri (*Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității*);
- ⇒ S-a îmbunătățit calitatea managementului entității, prin înființarea unei structuri cu atribuții de verificare a realității situației materiale a beneficiarului de asistență extrajudiciară, conform OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, ceea ce contribuie la diminuarea riscului acordării, în mod necuvenit, a ajutorului public judiciar, emiterea unei hotărâri de guvern privind aprobarea taxelor pentru operațiunile efectuate de Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), punerea de acord a prevederilor ROF-ului ONRC cu cele ale Legii finanțelor publice în ceea ce privește calitatea de ordonator de credite, aprobarea statului de funcții al ONRC (*Ministerul Justiției*);
- ⇒ Prin implementarea măsurilor dispuse s-a asigurat îmbunătățirea cadrului legal existent la nivelul MAPN care reglementează activitatea de închiriere a locuințelor de serviciu pentru personalul trimis în misiuni permanente în străinătate, cu prevederi care vor asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice cu această destinație (*Ministerul Apărării Naționale*);
- ⇒ Se analizează lunar necesitatea menținerii unor credite bugetare și se propune, la timp, Ministerului Finanțelor Publice anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate (*Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice*);
- ⇒ Încheierea de către ANPIS a unor protocoale de colaborare cu instituțiile statului, care dețin baze de date ce pot fi utilizate pentru a stabili veridicitatea datelor din declarațiile solicitanților de drepturi (*Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice*);
- ⇒ Au fost stabiliți indicatori de eficiență specifici pentru programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor (*Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice*);

- ⇒ Elaborarea și aprobarea de proceduri specifice în vederea urmăririi modului de respectare a tuturor obligațiilor asumate de către beneficiari, prin convențiile de finanțare, a monitorizării rezultatelor generale și a impactului programelor multianuale prioritare de mediu și de gospodărire a apelor (*Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice*);
- ⇒ Utilizarea cu eficiență a fondurilor alocate Programelor Naționale de Sănătate, prin elaborarea unei proceduri privind stabilirea necesarului de vaccinuri atât la nivelul Direcțiilor de Sănătate Publică, cât și la Institutul Național de Sănătate Publică. În anul 2013 au fost demarate acțiuni de informare/educare a populației cu impact asupra îmbunătățirii ratei de vaccinare (*Ministerul Sănătății*);
- ⇒ Utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor alocate Programului Național de Imunizări, prin includerea în proiectul de buget al programului atât a cheltuielilor de achiziții, cât și a cheltuielilor complementare (*Ministerul Sănătății*);
- ⇒ Fundamentarea temeinică a obiectivelor de investiții, respectarea termenelor de elaborare, aprobare și execuție a programului anual de investiții, astfel încât să se asigure plata furnizorilor în cadrul exercițiului bugetar din sumele primite cu această destinație (*Societatea Română de Radiodifuziune*);
- ⇒ Aplicarea corespunzătoare a legislației privind procedurile de transmitere fără plată a bunurilor aparținând instituțiilor publice, pe bază de documente avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc bunurile (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- ⇒ Recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii, precum și regularizarea, cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus, cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- ⇒ Identificarea unor persoane fizice care aveau obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- ⇒ Realizarea unor venituri suplimentare la bugetul asigurărilor de șomaj, ca urmare a constituirii de depozite la termen pentru disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (*Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă*);
- ⇒ Obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor societății, proprietate privată a statului și efectuarea demersurilor în vederea înscrierii în Cartea Funciară a acestora conform legii. Prin obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, situațiile financiare reflectă realitatea patrimonială (*SC Informatica Feroviară SA*);
- ⇒ Calcularea, înregistrarea în evidența contabilă, pretinderea și urmărirea încasării tuturor creanțelor cuvenite, potrivit clauzelor din contractele încheiate (*SC Informatica Feroviară SA*).

*

*

*

Curtea de Conturi, prin recomandările și măsurile dispuse, precum și prin verificarea implementării acestora, contribuie la consolidarea managementului financiar, însă răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță este și rămâne în sarcina directă a ordonatorilor de credite, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în continuare, a unor erori și abateri.

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Audit Financiar

Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

Scurtă prezentare

Misiunea de audit financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

Ministerul Finanțelor Publice (MFP) îndeplinește funcția de reglementare și sinteză, asigurând elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor strategice în domeniul finanțelor publice.

Având rolul de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, după cum se precizează în actul său normativ de organizare și funcționare, MFP elaborează, pe bază de metodologii proprii, proiectul bugetului de stat, al legii bugetului de stat și raportul asupra proiectului bugetului de stat, precum și proiectul legii de rectificare a bugetului de stat, operând rectificările corespunzătoare.

MFP are ca atribuție analiza periodică a modului de realizare a prevederilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și modul de utilizare și/sau administrare a fondurilor și/sau a patrimoniului public la nivelul instituțiilor publice definite de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 500/2002), prezentând Guvernului, spre dezbateră și aprobare, propuneri și/sau proiecte de acte normative care să conducă la îmbunătățirea procesului de programare și execuție bugetară.

Potrivit art. 35 alin. (1) din Legea nr. 500/2002, MFP este autoritatea care, pe baza proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite și a bugetului propriu, întocmește proiectele legilor bugetare și proiectele bugetelor, pe care le depune la Guvern până la data de 30 septembrie a fiecărui an, pentru exercițiul bugetar următor.

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Execuția bugetului de stat pe anul 2013 – prezentare

În ceea ce privește execuția bugetară, în temeiul art. 56 și art. 57 din Legea nr. 500/2002, pe baza situațiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat, prezentate de organele care, potrivit legii, au această sarcină și în urma verificării și analizării acestora, MFP a elaborat contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, având ca anexe bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezintă Guvernului, iar Guvernul inițiază și transmite Parlamentului proiectul Legii de aprobare a contului general anual de execuție a bugetului de stat, pentru dezbateră și aprobare.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 5/2013 și rectificat prin OG nr. 17/2013 și OUG nr. 99/2013 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2013.

Structura contului anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 5/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% Față de prevederi/ Credite definitive
Venituri	98.182,5	94.560,3	90.945,1	96,1
Cheltuieli	116.359,3	115.226,2	110.128,0	95,5
Deficit	(18.176,8)	(20.665,9)	(19.182,9)	(92,8)
% deficit în PIB*	(2,84)	(3,23)	(3,00)	-

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2013 este de 639.271,9 milioane lei

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2013 se observă:

- încasările realizate, în sumă de 90.945,1 milioane lei, sunt cu 3.615,2 milioane lei (3,9%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- plățile efectuate, în sumă de 110.128,0 milioane lei, sunt cu 5.098,2 milioane lei (4,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- deficitul bugetar, în sumă de 19.182,9 milioane lei, este cu 1.483,0 milioane lei (7,2%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

După parcurgerea etapelor de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2013 și a proiectului de lege a bugetului de stat pentru anul 2013 de către MFP, forma finală a bugetului anului 2013 a fost adoptată de Parlament, cu întârziere, prin Legea nr. 5/2013, prin care au fost prevăzute și autorizate pentru anul bugetar 2013 atât veniturile pe capitole și subcapitole, cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul de stat, cât și bugetele Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, creditelor externe, fondurilor externe nerambursabile și activităților finanțate integral din venituri proprii.

Veniturile bugetului de stat au fost stabilite inițial la 98.182,5 milioane lei, iar cheltuielile la 116.359,3 milioane lei, cu un deficit de 18.176,8 milioane lei, adică 2,9% din PIB.

Creditele bugetare inițiale aprobate prin Legea bugetului de stat nr. 5/2013 au fost repartizate celor 52 de ordonatori principali de credite, cele mai mari alocări de sume fiind acordate, în ordine descrescătoare, următorilor:

- Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice – cu alocări totale de 30.441 milioane lei (26,16% din bugetul de stat);
- Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale – cu alocări totale de 23.455 milioane lei (20,15% din bugetul de stat);
- Ministerului Afacerilor Interne – cu alocări totale de 7.973 milioane lei (6,85% din bugetul de stat).

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale este justificată prin includerea în bugetul acestuia a transferurilor bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cadrul titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, precum și a asigurărilor sociale și a ajutoarelor sociale, în cadrul titlului de cheltuieli 57 „Asistență socială”.

Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne și a dobânzilor aferente datoriei publice externe, în cadrul titlului de cheltuieli 30 „Dobânzi”, a transferurilor interne ce includ alocările pentru Fondul Național de Preaderare, pentru schemele de ajutor de stat și pentru plata contribuției României la bugetul Uniunii Europene, în cadrul titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri”. În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe, în cadrul titlului de cheltuieli 79 „Operațiuni financiare”.

În cazul Ministerului Afacerilor Interne, ponderea cea mai mare a creditelor bugetare a fost destinată titlului de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal”. Personalul acestui ordonator primește pe lângă drepturi salariale în bani și drepturi salariale în natură, constând în norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu.

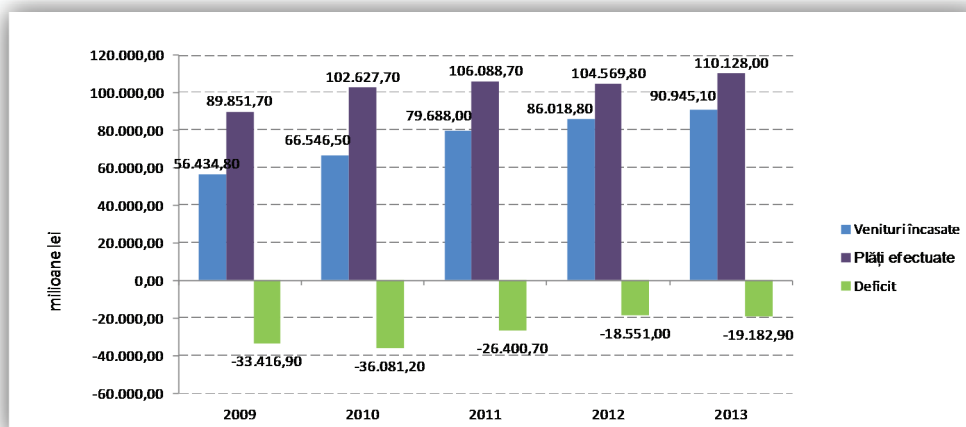
Primul act normativ de rectificare a bugetului de stat pe anul 2013 a prevăzut diminuarea veniturilor bugetare cu suma de 1.909,3 milioane lei, diminuarea cheltuielilor bugetare cu 704,7 milioane lei, rezultatul rectificării fiind majorarea deficitului bugetar cu suma de 1.204,6 milioane lei.

Prin cel de-al doilea act normativ de rectificare, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 2.909,0 milioane lei, cheltuielile bugetare au fost diminuate cu 1.624,5 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 1.284,5 milioane lei.

Evoluția execuției contului general anual al bugetului de stat în ultimii cinci ani este prezentată în tabelul următor:

- milioane lei -

Anul	Venituri încasate	Plăți efectuate	Deficit	% PIB
2013	90.945,1	110.128,0	-19.182,9	-3,0
2012	86.018,8	104.569,8	-18.551,0	-3,2
2011	79.688,0	106.088,7	-26.400,7	-4,6
2010	66.546,5	102.627,7	-36.081,2	-7,0
2009	56.434,8	89.851,7	-33.416,9	-6,8

Din analiza evoluției execuției contului general anual al bugetului de stat în perioada 2009-2013 se remarcă următoarele:

- **veniturile bugetului de stat** în exercițiul bugetar 2013 au înregistrat cel mai ridicat nivel de colectare, fiind încasate venituri cu 4.926,3 milioane lei mai mari decât în anul 2012;
- **cheltuielile bugetului de stat** în exercițiul bugetar 2013 au crescut cu 5.558,2 milioane lei față de execuția bugetară a anului 2012;
- **deficitul bugetului de stat** în exercițiul bugetar 2013 a cunoscut o ușoară creștere în valoare absolută, de 631,9 milioane lei, față de exercițiul bugetar al anului 2012. Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2013 s-a încheiat cu un deficit de 19.182,9 milioane lei (3,1% din PIB). În perioada 2009-2013, deficitul bugetar a scăzut an de an atât în sume absolute, cât și ca pondere în PIB, de la 6,8% în anul 2009 la 3,0% în anul 2013.

Veniturile bugetului de stat. Estimare și fundamentare

Veniturile înscrise în bugetul de stat pe surse de proveniență, potrivit clasificății bugetare, structurate pe capitole și subcapitole, sunt cele prevăzute de Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare și alte acte normative care reglementează modul de constituire a acestora.

Estimarea veniturilor cuvenite bugetului de stat în anul 2013, aprobate prin Legea nr. 5/2013, s-a efectuat de către Ministerul Finanțelor Publice – Direcția de Politici și Analiză Macroeconomică.

Pentru efectuarea estimării veniturilor bugetare s-au folosit date furnizate de Direcția generală de trezorerie și contabilitate publică din cadrul MFP, Direcția generală de monitorizare a creanțelor bugetare din cadrul Agenției Naționale de Administrarea Fiscală, indicatorii și factorii de influență furnizați de către Comisia Națională de Prognoză, prin prognozele preliminare de toamnă și primăvară și de către Institutul Național de Statistică, prin buletinele și anuarul statistic.

Metodologiile de estimare aplicate în cadrul activității de estimare sunt specifice fiecărui impozit, datorită particularităților de reglementare a acestora.

Estimarea veniturilor bugetare s-a făcut pe baza indicatorilor macroeconomici rezultați din centralizarea datelor anuale referitoare la: produsul intern brut, creșterea reală a produsului intern brut, rata inflației (media anuală), populația ocupată la sfârșitul anului, numărul mediu de salariați, salariul mediu brut/net lunar, rata șomajului înregistrat, numărul mediu de pensionari, pensia medie lunară de asigurări sociale de stat, producția (valoare la preț curent), cifra de afaceri, valoarea adăugată brută, pe principalele ramuri ale economiei naționale, consumul intermediar pe principalele ramuri ale economiei naționale, consumul individual efectiv al gospodăriilor, consumul colectiv efectiv al administrației publice, cursul de schimb.

De asemenea, pentru realizarea estimării bugetare s-a avut în vedere și evoluția modificărilor legislative pe principalele impozite, taxe și contribuții.

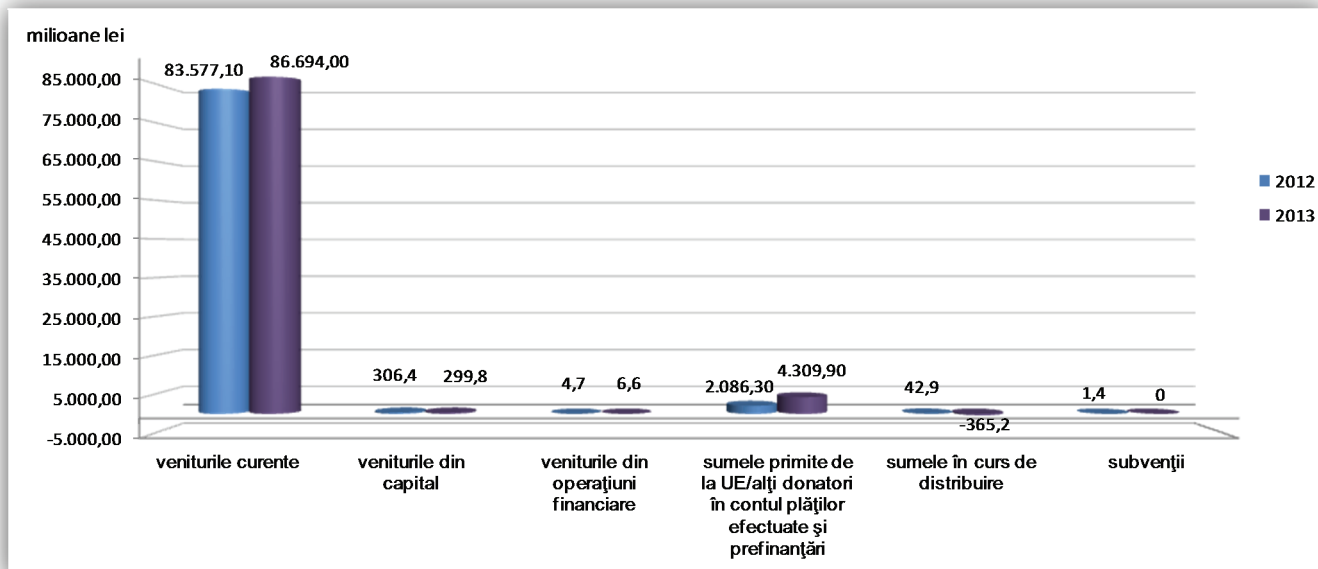
La estimarea veniturilor bugetare au fost luate în calcul și acordurile, memorandumurile, protocoalele și înțelegerile încheiate cu partenerii externi, proiectele de acte normative care conțin implicații financiare și fiscale, precum și suma încasărilor din arierate care este furnizată de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Pe parcursul execuției bugetare, evoluția indicatorilor macroeconomici a determinat rectificarea veniturilor bugetului de stat pe anul 2013. Astfel, cuantumul veniturilor bugetului de stat a fost diminuat prin cele două rectificări bugetare, întrucât estimarea veniturilor bugetare pentru anul 2013 efectuată de MFP în baza proiecției principalilor indicatori macroeconomici pentru anul 2013 a fost mai optimistă decât veniturile efectiv încasate la bugetul de stat.

Structura veniturilor realizate în anul 2013, în cuantum de 90.945,1 milioane lei, este următoarea:

- **veniturile curente** încasate au fost de 86.694,0 milioane lei, reprezentând 99,3% față de prevederile bugetare definitive, din care 80.175,2 milioane lei au fost venituri fiscale, 6.358,4 milioane lei au fost venituri nefiscale, iar 160,4 milioane lei au fost contribuții de asigurări sociale;
- **veniturile din capital** au fost în sumă de 299,8 milioane lei, cu 20,4 milioane lei peste nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezentând 0,3% în totalul veniturilor și sunt formate, în principal, din:
 - venituri obținute în procesul de stingere a creanțelor bugetare, 239,3 milioane lei (79,8%);
 - venituri din vânzarea locuințelor construite din fondurile statului, 31,5 milioane lei (10,5%);
 - venituri din valorificarea unor bunuri ale instituțiilor publice, 9,2 milioane lei (3,1%).
- **veniturile din operațiuni financiare** încasate au fost de 6,6 milioane lei și reprezintă încasări din rambursarea împrumuturilor acordate;
- **sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări** și realizate în anul 2013 au fost în cuantum de 4.309,9 milioane lei, cu 2.732,5 milioane lei (38,8%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezintă 4,7% în totalul veniturilor încasate și sunt formate în principal din Fondul de Coeziune, în sumă de 2.248,4 milioane lei (52,2%) și Fondul European de Dezvoltare Regională, în sumă de 843,0 milioane lei (19,6%);
- **sume în curs de distribuire** realizate în 2013 au fost de 365,2 milioane lei și reprezintă sume încasate pentru bugetul de stat în contul unic, în curs de distribuire.

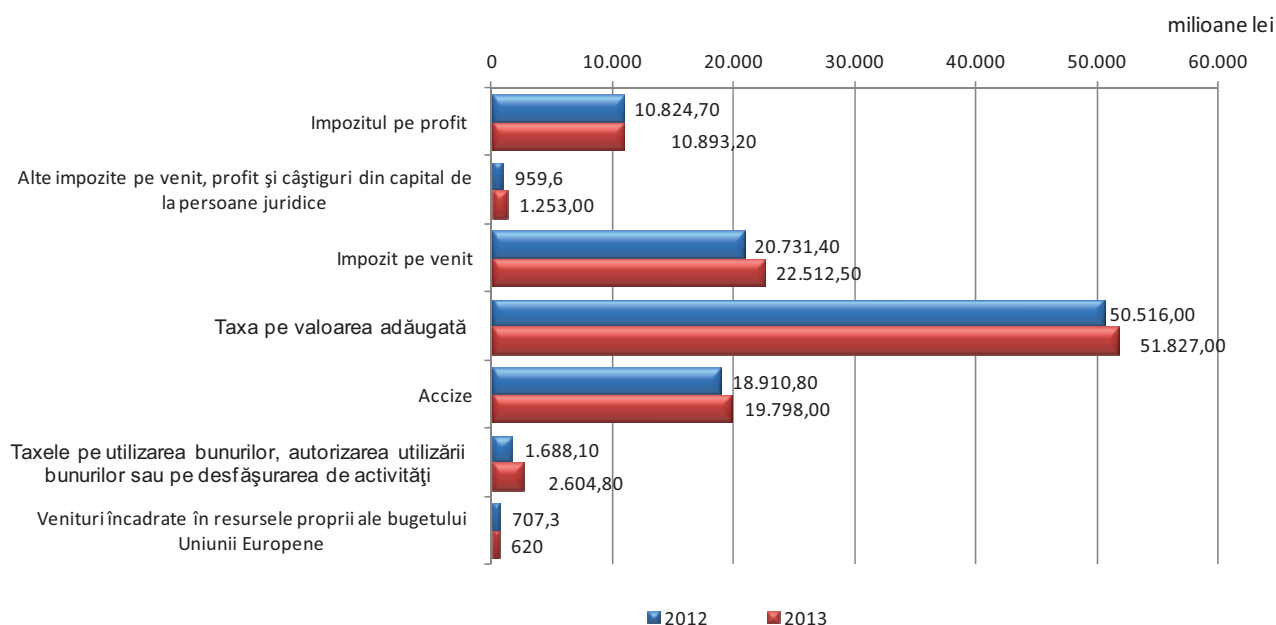
Grafic, cuantumul veniturilor încasate la bugetul de stat se prezintă astfel:

Situația analitică a încasării **principalelor venituri fiscale** în exercițiul bugetar 2013 se prezintă astfel:

- **impozitul pe profit** încasat în sumă de 10.893,2 milioane lei a fost cu 119,3 milioane lei peste nivelul prevederilor bugetare definitive și reprezintă 12,0% în totalul veniturilor încasate, din care 10.838,4 milioane lei de la agenții economici (99,5%) și 58,4 milioane lei (0,5%) de la băncile comerciale;
- **alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice**, în sumă de 1.253,0 milioane lei, au fost cu 12,0 milioane lei sub nivelul prevederilor bugetare definitive și reprezintă 1,4% din totalul veniturilor încasate, fiind formate, în principal, din:
 - impozit pe veniturile realizate de persoanele juridice nerezidente, 608,6 milioane lei (48,6%);
 - impozit pe venitul microîntreprinderilor, 556,6 milioane lei (44,4%);
 - impozit pe dividende datorat de persoane juridice, 83,8 milioane lei (6,7%).
- **impozitul pe venit**, în sumă de 22.512,5 milioane lei, este cu 77,3 milioane lei sub prevederile bugetare definitive și reprezintă 24,8% din totalul veniturilor încasate, fiind în creștere cu 8,6% față de anul 2012. Impozitul pe veniturile din salarii a fost de 16.272,4 milioane lei, cu 1.329,9 milioane lei mai mult decât în anul 2012.

Această creștere a fost influențată de creșterea numărului de salariați cu 2%, creșterea câștigului salarial mediu brut cu 5,2%, stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată la suma de 750 lei lunar (începând cu 01.02.2013), respectiv 800 lei lunar (începând cu 01.07.2013).

Pe parcursul execuției bugetare, din impozitul pe venit s-au defalcat pentru unitățile administrativ-teritoriale, 14.619,3 milioane lei, reprezentând 16,1% din totalul veniturilor încasate.

- **taxa pe valoarea adăugată** a fost în sumă de 51.827,0 milioane lei, reprezentând 58,7% din totalul veniturilor încasate și a avut o evoluție pozitivă, înregistrând o creștere de 2,6%, comparativ cu anul 2012.

Taxa pe valoarea adăugată încasată a fost de 67.474,4 milioane lei, încasările reprezentând majorări de întârziere aferente acesteia au fost de 781,3 milioane lei, iar taxa pe valoarea adăugată restituită a fost de 16.428,7 milioane lei.

În cursul anului 2013, din totalul încasărilor TVA s-au defalcat pentru unitățile administrativ-teritoriale sume în cuantum de 15.216,7 milioane lei, cu 287 milioane lei mai mult decât în anul 2012, pentru:

- finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și la cel al municipiului București, 10.691,6 milioane lei;
- echilibrarea bugetelor locale, 2.071,4 milioane lei;
- finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor, 2.110,0 milioane lei;
- finanțarea cheltuielilor privind drumurile județene și comunale, 367,5 milioane lei;
- restituiți din sume defalcate din TVA acordate în anul precedent – 23,8 milioane lei.

Comparativ cu anul 2012, când finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și la cel al Municipiului București a fost de 9.208,9 milioane lei, în anul 2013 s-a înregistrat o creștere cu 1.482,7 milioane lei.

O ușoară creștere a finanțării s-a înregistrat la nivelul județelor, respectiv 2.210,0 milioane lei în anul 2013 față de 1.973,7 milioane lei în anul 2012, în schimb finanțarea destinată echilibrării bugetelor locale a fost mai mică, de numai 2.071,4 milioane lei, față de 3.386,9 milioane lei în anul 2012, deci o scădere de 1.315,5 milioane lei.

Finanțarea cheltuielilor privind drumurile județene și comunale a rămas constantă, respectiv 367,2 milioane lei, în anul 2012 și 367,5 milioane lei, în anul 2013.

- **accize.** Veniturile realizate din accize au fost în sumă de 19.798,0 milioane lei, reprezentând 21,8% din totalul veniturilor încasate, cu doar 887,2 milioane lei mai mari, în valoare absolută, comparativ cu anul 2012.

Comparativ cu anul 2012, când s-au încasat 18.910,8 milioane lei, se constată o creștere de 4,7%, datorată în principal:

- majorării accizei la motorină, cu data de 1 ianuarie 2013;
- majorării accizei la bere, cu data de 1 februarie 2013;
- majorării accizei la țigarete, cu data de 1 aprilie 2013;
- majorării accizei la alcool și introducerii de accize la unele produse de lux, cu data de 1 septembrie 2013;
- majorării cursului de schimb valutar cu 5,1% față de anul anterior.

- **taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități,** în sumă de 2.604,8 milioane lei, reprezintă 2,9% din totalul veniturilor încasate, mai mari decât în anul 2012 cu 916,7 milioane lei, fiind formate, în principal, din:

- taxe și tarife pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare, 1.491,2 milioane lei, în creștere cu 38,7% față de anul 2012;
- taxe pentru jocurile de noroc, 654,1 milioane lei;
- taxa pe activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale, 22,1 milioane lei.

În același timp au fost **rambursate venituri** reprezentând:

- taxe speciale pentru autoturisme și autovehicule la prima înmatriculare în România, în sumă de 24,5 milioane lei;
- taxa de poluare pentru autovehicule de compensat/restituit 11,0 milioane lei.

- **venituri încadrate în resursele proprii ale bugetului Uniunii Europene,** în sumă de 620,0 milioane lei, reprezentând 0,7% din totalul veniturilor încasate, sunt formate în principal din taxe vamale în sumă de 590,9 milioane lei (95,3%).

Comparativ cu anul 2012, în anul 2013 încasările din taxe vamale la bugetul de stat au înregistrat o descreștere cu 12,3% (707,3 milioane lei în anul 2012).

Prezentarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2013 în structura economică

Plățile efectuate din cheltuielile bugetului de stat în anul 2013, în sumă de 110.128,0 milioane lei, sunt cu 5.098,2 milioane lei (4,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive aprobate în sumă de 115.226,2 milioane lei.

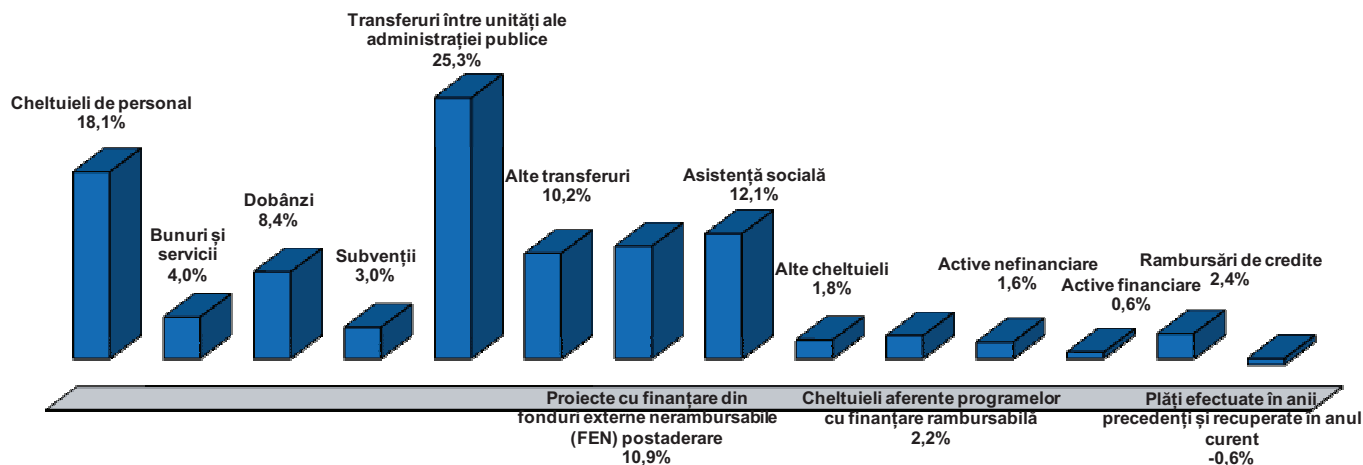
În structura economică, comparativ cu anul 2012, execuția cheltuielilor bugetului de stat se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Plăți efectuate		Pondere în total plăți	
	2012	2013	2012	2013
Total cheltuieli	104.569,80	110.128,00	100	100
- Cheltuieli de personal	17.141,60	19.890,10	16,4	18,1
- Bunuri și servicii	4.429,50	4.405,50	4,2	4
- Dobânzi	9.221,10	9.208,10	8,8	8,4
- Subvenții	3.996,20	3.290,40	3,8	3
- Transferuri între unități ale administrației publice	24.843,50	27.854,80	23,8	25,3
- Alte transferuri	11.405,50	11.251,50	10,9	10,2
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare, din care:	10.490,0	12.031,90	10	10,9

1	2	3	4	5
Finanțare de la Uniunea Europeană	2.835,70	4.266,70	2,7	3,9
- Asistență socială	13.645,00	13.368,90	13,1	12,1
- Alte cheltuieli	1.812,30	1.980,80	1,8	1,8
- Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	3.165,40	2.409,20	3	2,2
- Active nefinanciare	2.085,90	1.794,40	2	1,6
- Active financiare	22,5	651,6	-	0,6
- Împrumuturi	96,9	35	0,1	-
- Rambursări de credite	2.642,40	2.627,40	2,5	2,4
- Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-428	-671,6	-0,4	-0,6

Grafic, structura economică a cheltuielilor bugetului de stat în anul 2013 se prezintă astfel:

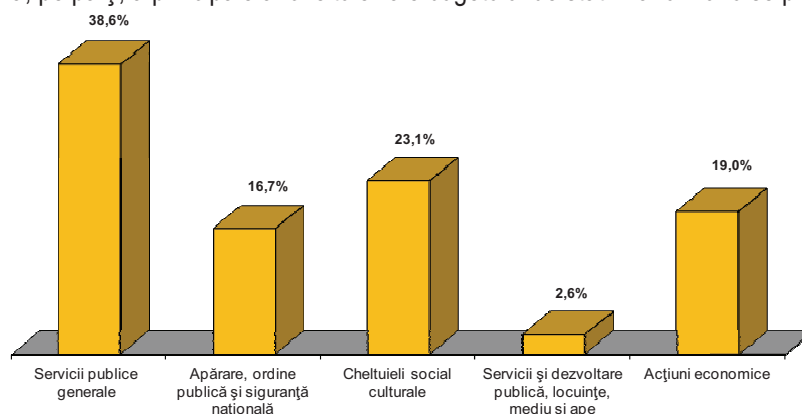
Prezentarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2013, în structură funcțională

În structură funcțională, execuția cheltuielilor bugetului de stat în anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de creditele definitive	Pondere în total%
0	1	2	3=2/1	4
TOTAL CHELTUIELI:	115.226,2	110.128,0	95,5	100,0
Partea I	45.411,9	42.436,0	93,4	38,5
SERVICII PUBLICE GENERALE				
Autorități publice și acțiuni externe	11.860,4	11.212,4	94,5	10,2
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.389,4	1.365,3	98,2	1,2
Alte servicii publice generale	1.348,8	966,8	71,6	0,9
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	13.238,7	11.398,7	86,1	10,4
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	17.574,6	17.492,8	99,5	15,9
Partea a II-a	18.483,7	18.428,4	99,7	16,7
APĂRARE, ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ				
Apărare	4.983,4	4.967,6	99,6	4,5
Ordine publică și siguranță națională	13.500,3	13.460,8	99,7	12,2
Partea a III-a	26.121,6	25.477,9	97,5	23,1
CHELTUIELI SOCIAL CULTURALE				
Învățământ	4.187,1	3.867,2	92,3	3,5
Sănătate	2.827,5	2.725,3	96,3	2,5
Cultură, recreere și religie	1.730,0	1.700,9	98,3	1,5
Asigurări și asistență socială	17.377,0	17.184,5	98,8	15,6
Partea a IV-a	3.180,1	2.839,8	89,2	2,6
SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ, LOCUINȚE, MEDIU ȘI APE				
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.385,2	1.272,9	91,8	1,2
Protecția mediului	1.794,9	1.566,9	87,2	1,4
Partea a V-a	22.028,9	20.945,9	95,0	19,0
ACȚIUNI ECONOMICE				
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	2.966,0	2.677,9	90,2	2,4
Combustibili și energie	167,1	162,9	97,4	0,1
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	153,3	127,5	83,1	0,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	6.111,2	5.811,8	95,1	5,3
Transporturi	12.347,9	11.904,9	96,4	10,8
Comunicații	156,1	149,0	95,5	0,1
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	88,6	85,8	96,7	0,1
Alte acțiuni economice	38,7	26,1	67,3	0,0

Grafic, structura funcțională, pe părți, a principalelor cheltuieli ale bugetului de stat în anul 2013 se prezintă astfel:

Analiza acurateții programării necesarului de credite bugetare în anul 2013 de către ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat

Execuția bugetului unui ordonator principal de credite se exprimă de regulă raportând plățile înregistrate la finele anului la prevederile bugetare finale. De cele mai multe ori, prin această metodă se ajunge la o execuție apropiată de 100%, cu mici diferențe procentuale într-un sens sau altul, însă trebuie avut în vedere faptul că, în cursul anului, odată cu efectuarea rectificărilor bugetare, prevederile bugetare sunt corectate către nivelul execuției efective la acel moment pentru un anumit capitol bugetar, așa cum a arătat practica ultimilor ani.

Pentru a măsura eficiența și acuratețea programării bugetare însă este mai concludentă raportarea plăților efective la prevederile bugetare inițiale. În tabelul de mai jos se poate observa situația comparativă a execuției, raportată atât la prevederile finale, cât și la prevederile inițiale, pentru fiecare ordonator principal al bugetului de stat:

Execuția bugetului de stat pentru anul 2013 raportat la prevederile inițiale și finale

- mii lei -

Nr. crt.	Denumirea ordonatorului principal de credite	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare finale	Plăți la 31.12.2013	Procent execuție din prevederi inițiale	Procent execuție din prevederi finale
1	2	3	4	5	6	7
1	ACADEMIA ROMÂNĂ	252.602	245.381	243.598	96,44	99,27
2	ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ	26.009	24.736	24.053	92,48	97,24
3	AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE	27.195	29.787	24.495	90,07	82,23
4	AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRESS	13.504	13.504	13.363	98,96	98,96
5	AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ	14.368	16.218	16.138	112,32	99,51
6	AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL	3.460	2.894	2.853	82,46	98,59
7	AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR	448.087	433.600	417.439	93,16	96,27
8	AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI	20.825	20.694	20.419	98,05	98,67
9	AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚII	0	466.179	464.814	0,00	99,71
10	AVOCATUL POPORULUI	5.623	5.804	5.665	100,74	97,60
11	CAMERA DEPUTAȚILOR	198.291	207.939	204.918	103,34	98,55
12	CONSILIUL CONCURENȚEI	63.646	45.148	44.794	70,38	99,22
13	CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	2.757	2.872	2.786	101,05	97,00
14	CONSILIUL LEGISLATIV	5.301	5.298	5.286	99,73	99,78
15	CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI	8.451	8.299	8.263	97,77	99,57
16	CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR	9.942	10.190	10.118	101,77	99,29
17	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATERE A DISCRIMINĂRII	4.419	4.510	4.393	99,41	97,41
18	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII	12.185	12.725	12.590	103,32	98,94
19	CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	75.552	86.737	86.239	114,15	99,43
20	CURTEA CONSTITUȚIONALĂ	15.260	14.344	14.119	92,52	98,43
21	CURTEA DE CONTURI	195.705	201.454	197.116	100,72	97,85
22	ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	61.110	68.315	67.976	111,24	99,50
23	INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN	29.116	26.868	24.726	84,92	92,03
24	MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE	564.842	630.059	600.454	106,30	95,30
25	MINISTERUL AFACERILOR INTERNE	7.972.817	8.381.477	8.343.678	104,65	99,55
26	MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE	5.562.740	5.609.227	5.360.625	96,37	95,57
27	MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE	5.194.905	5.713.596	5.695.640	109,64	99,69
28	MINISTERUL CULTURII	546.064	536.369	524.941	96,13	97,87
29	MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE	2.179.910	3.278.385	2.753.426	126,31	83,99
30	MINISTERUL ECONOMIEI	1.164.991	1.125.732	871.440	74,80	77,41
31	MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE	5.298.804	4.984.477	4.640.807	87,58	93,11
32	MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE	2.785.351	2.656.007	2.608.422	93,65	98,21
33	MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – ACȚIUNI GENERALE	23.454.577	20.957.685	18.687.719	79,68	89,17
34	MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE	172.886	124.870	76.905	44,48	61,59
35	MINISTERUL JUSTIȚIEI	2.301.551	2.763.992	2.751.910	119,57	99,56
36	MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE	2.084.271	2.195.148	1.926.878	92,45	87,78

1	2	3	4	5	6	7
37	MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE	30.440.524	28.809.825	28.652.619	94,13	99,45
38	MINISTERUL PUBLIC	651.144	758.462	753.029	115,65	99,28
39	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII	7.226.673	8.544.536	8.327.460	115,23	97,46
40	MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ	199.186	156.720	149.697	75,15	95,52
41	MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI	302.374	271.622	264.069	87,33	97,22
42	MINISTERUL TRANSPORTURILOR	7.291.157	6.240.127	5.828.741	79,94	93,41
43	OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR	14.787	9.909	9.828	66,46	99,18
44	OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT	9.427	9.033	8.882	94,22	98,33
45	SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989	2.109	1.837	1.764	83,62	96,00
46	SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI	7.345.476	7.318.916	7.181.130	97,76	98,12
47	SENATUL ROMÂNIEI	85.140	94.859	94.598	111,11	99,72
48	SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE	182.615	196.715	196.570	107,64	99,93
49	SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ	191.278	188.242	188.002	98,29	99,87
50	SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE	248.424	254.820	254.698	102,53	99,95
51	SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII	1.031.598	1.099.642	1.098.499	106,49	99,90
52	SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE	186.094	186.094	185.271	99,56	99,56
53	SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE	174.217	174.353	174.185	99,98	99,90
	TOTAL GENERAL	116.359.340	115.226.233	110.128.049	94,64	95,58

Din analiza datelor prezentate în tabel se poate observa că, în cazul unui număr de 18 ordonatori principali de credite, reprezentând 33,9% din numărul ordonatorilor principali ai bugetului de stat, abaterea procentuală între prevederile inițiale și plățile efective depășește 10%, ceea ce indică un nivel destul de scăzut al acurateței programării bugetare.

În ansamblu, se observă o execuție bugetară de 95,58% dacă ne raportăm la prevederile finale, și de 94,64% dacă ne raportăm la prevederile inițiale, fapt ce ar putea conduce la ideea că ordonatorii principali de credite au avut o programare bugetară foarte apropiată de necesitățile reale. Însă o analiză în structură evidențiază faptul că au existat ordonatori principali de credite pentru care s-a subestimat semnificativ necesarul de credite bugetare și ordonatori pentru care s-a supraestimat semnificativ necesarul de credite bugetare.

Astfel, dintre ordonatorii bugetului de stat pentru care s-au **subestimat creditele bugetare** la momentul întocmirii proiectului de buget se remarcă:

- *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* – prevederi inițiale de 2.179.910 mii lei/prevederi finale de 3.278.385 mii lei/plăți efective 2.753.426 mii lei (126,31% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Justiției* – prevederi inițiale de 2.301.551 mii lei/prevederi finale de 2.763.992 mii lei/plăți efective 2.751.910 mii lei (119,57% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Public* – prevederi inițiale de 651.144 mii lei/prevederi finale de 758.462 mii lei/plăți efective 753.029 mii lei (115,65% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Sănătății* – prevederi inițiale de 7.226.673 mii lei/prevederi finale de 8.544.536 mii lei/plăți efective 8.327.460 mii lei (115,23% față de prevederile inițiale);
- *Consiliul Superior al Magistraturii* – prevederi inițiale de 75.552 mii lei/prevederi finale de 86.737 mii lei/plăți efective 86.239 mii lei (114,15% față de prevederile inițiale).

Aceste subevaluări ale necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget conduc la exercitarea de presiuni în cursul anului asupra resurselor bugetului de stat, concretizate în efectuarea de rectificări bugetare sau recurgerea la resursele Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Supraestimări ale necesarului de credite bugetare se remarcă la următorii ordonatori de credite:

- *Ministerul Fondurilor Europene* – prevederi inițiale de 172.886 mii lei/prevederi finale de 124.870 mii lei/plăți efective 76.905 mii lei (44,48% față de prevederile inițiale);
- *Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor* – prevederi inițiale de 14.787 mii lei/prevederi finale de 9.909 mii lei/plăți efective 9.828 mii lei (66,46% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Economiei* – prevederi inițiale de 1.164.991 mii lei/prevederi finale de 1.125.732 mii lei/plăți efective 871.440 mii lei (74,80% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul pentru Societatea Informațională* – prevederi inițiale de 199.186 mii lei/prevederi finale de 156.720 mii lei/plăți efective 149.697 mii lei (75,15% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale* – prevederi inițiale de 23.454.577 mii lei/prevederi finale de 20.957.685 mii lei/plăți efective 18.687.719 mii lei (79,68% față de prevederile inițiale).

O situație aparte se întâlnește în cazul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale. Acest ordonator principal de credite înregistrează un grad ridicat al supraestimării necesarului de credite bugetare în etapa inițială de fundamentare a bugetului și, totodată, contribuie cu 25,21% la totalul creditelor bugetare cedate la Fondul de rezervă pe parcursul anului 2013 (118.419 mii lei credite bugetare cedate). Această situație de fapt poate conduce la concluzia că supradimensionarea inițială a bugetului Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale a favorizat alimentarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Curtea de Conturi consideră că este necesar un nivel de responsabilitate mai ridicat atât la nivelul ordonatorilor de credite, cât și la nivelul direcțiilor din cadrul Ministerului Finanțelor Publice implicate în elaborarea proiectului de buget al Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale.

Astfel, este oportună efectuarea unei analize aprofundate la nivelul fiecărui ordonator de credite care înregistrează o abatere mai mare de 10% față de prevederile inițiale, pentru a identifica cauzele care au determinat acest nivel de abatere și a lua, după caz, măsurile necesare pentru corectarea deficiențelor în programare.

Analiza deficitului bugetului de stat la 31.12.2013

Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2013 s-a încheiat cu un **deficit** de 19.182,9 milioane lei.

Din analiza rezultatului execuției bugetului de stat la 31 decembrie 2013, comparativ cu 31 decembrie 2012 (când deficitul bugetar a fost de 18.551,0 milioane lei), se constată o creștere de 3,4%, iar în valori absolute 631,9 milioane lei.

Deficitul bugetului de stat pe anul 2013, comparativ cu anul 2012, precum și ponderea acestuia în PIB este prezentată în tabelul următor:

- milioane lei -

INDICATORI	Realizat		Pondere în PIB	
	2012	2013	2012	2013
Deficit	(18.551,0)	(19.182,9)	(3,2)	(3,0)

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2012 este de 587.499,4 milioane lei, iar pentru anul 2013 este 639.271,9 milioane lei.

Analiza deficitului bugetului general consolidat la 31.12.2013

Bugetul general consolidat este definit prin art. 3 alin. (2) din Legea nr. 69/2010 *a responsabilității fiscal-bugetare*, cu modificările și completările ulterioare, ca ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar, incluzând bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, bugetul Trezoreriei Statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, din bugetul asigurărilor sociale de stat și din bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice, bugetul fondurilor externe nerambursabile, precum și al altor entități clasificate în administrația publică, agregate, consolidate și ajustate conform Regulamentului (UE) nr. 549/2013 pentru a forma un întreg.

În același timp, în OUG nr. 99/2009 privind ratificarea Aranjamentului stand-by dintre România și Fondul Monetar Internațional, convenit prin Scrisoarea de intenție transmisă de autoritățile române, semnată la București la 24 aprilie 2009, și prin Decizia Consiliului director al Fondului Monetar Internațional din 4 mai 2009, precum și a Scrisorii suplimentare de intenție, semnată de autoritățile române la data de 8 septembrie 2009 și aprobată prin Decizia Consiliului director al Fondului Monetar Internațional din 21 septembrie 2009, Anexa II, Memoriu Tehnic de Înțelegere, „*bugetul general consolidat include entitățile definite în bugetul pe 2009. Acestea sunt: guvernul central (bugetul de stat, trezoreria, entitățile autofinanțate incluse în buget etc.), autoritățile locale, fondurile de asigurări sociale (pensii, sănătate și șomaj), Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România și Administrația Fondului „Proprietatea”. Prezenta definiție a bugetului general consolidat include, de asemenea, orice fonduri noi sau alte programe speciale bugetare și extrabugetare care ar putea fi create pe parcursul perioadei programului pentru a desfășura operații de natură fiscală, așa cum se definește în Manualul FMI pentru statisticile financiare guvernamentale 2001.*”

Bugetul general consolidat elaborat oferă structurilor de decizie (Guvern, MFP, BNR, Comisia Națională de Prognoză), precum și organismelor financiare internaționale (Comisia Europeană, Banca Mondială, FMI) și agențiilor de rating informații agregate despre finanțele publice.

Contribuția deficitului/excedentului fiecărui buget component al bugetului general consolidat la calculul deficitului bugetar (variante cash), se prezintă astfel:

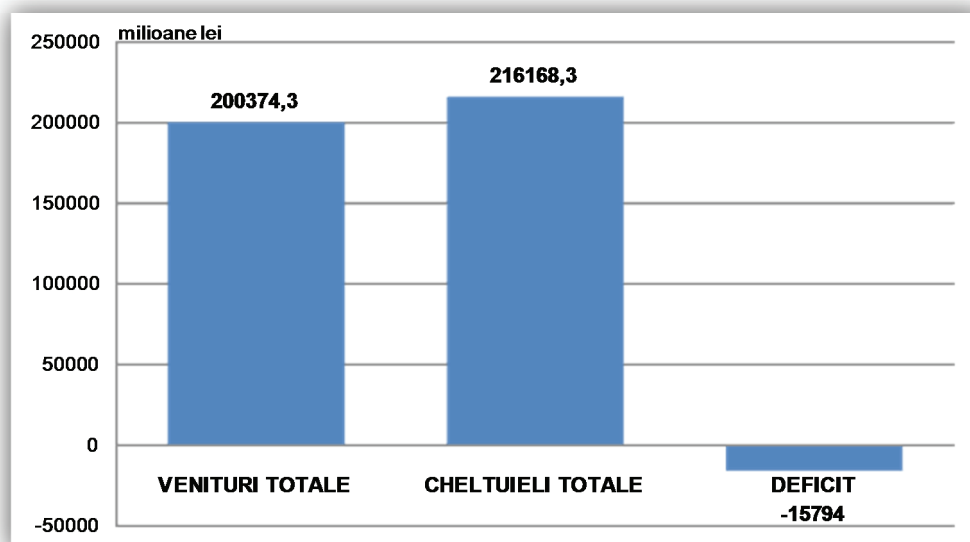
- milioane lei -

Nr. crt.	Bugetul	Suma
1	Bugetul de stat	-19.429,80*
2	Bugetul UAT	-1.217,50
3	Bugetul asigurărilor sociale de stat	200,6
4	Bugetul asigurărilor pentru șomaj	-8,8
5	Fondul național de asigurări sociale de sănătate	-21,3
6	Credite externe ministere	-105,3
7	Bugetul instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii	197,1
8	Fonduri externe nerambursabile	0
9	Bugetul trezoreriei statului	368,5
10	Bugetul CNADNR	-652,5
11	Transferuri între bugete	0
12	Total BGC	-20.668,90
13	Operațiuni financiare	4.874,90
14	Bugetul general consolidat	-15.794,00
	- % PIB -	-2,47

Sursa: MFP, iar PIB-ul este cel calculat de către Institutul Național de Statistică pentru anul 2013, respectiv de 639.271,9 milioane lei.

* La calculul deficitului nu a fost inclusă suma de 246,9 milioane lei, reprezentând venituri primite de la UE în contul anilor anteriori, conform reglementărilor europene.

Grafic, situația veniturilor, cheltuielilor și deficitului din documentul privind bugetul general consolidat se prezintă astfel:

Finanțarea deficitului bugetului general consolidat

Deficitul bugetului general consolidat, în sumă de 15.794,0 milioane lei, aferent anului 2013 (care include și deficitul bugetului de stat), în cotă de 2,47% din PIB (varianta cash), a fost finanțat din surse interne (74%) și din surse externe (26%).

Finanțarea deficitului bugetar a fost realizată prin emisiuni de certificate de trezorerie și obligațiuni de stat de tip benchmark lansate pe piața internă, emisiuni de titluri de stat în valută pe piața internă și externă, împrumuturi temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, trageri din împrumuturile destinate finanțării de proiecte, precum și prin trageri din împrumuturile contractate de unitățile administrativ-teritoriale.

Fondul de rezervă bugetară și Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului

Fondul de rezervă bugetară și Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului se includ în bugetul de stat fiind prevăzute prin legea bugetară anuală și se repartizează ordonatorilor principali de credite pe bază de hotărâri ale Guvernului.

Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului este destinat pentru *finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute* ale unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, apărute în timpul exercițiului bugetar (art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice).

Prin modificările aduse Legii nr. 500/2002 prin Legea nr. 270/2013, *Guvernul poate aproba introducerea în bugetele ordonatorilor principali de credite a acelor subdiviziuni ale clasificăției bugetare necesare reflectării destinației sumelor alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, dacă acestea nu existau, anterior actelor normative în cauză, în bugetul aprobat ordonatorului principal de credite.*

Alocarea sumelor către bugetele locale se realizează prin majorarea sumelor defalcate din TVA, în cazul sumelor alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, sau prin transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale, în cazul sumelor alocate din Fondul de intervenție.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului pe parcursul unui an bugetar se realizează prin creditele bugetare anulate la propunerea ordonatorilor principali de credite finanțați din bugetul de stat, ca urmare a amânării sau desființării unor sarcini pentru care au fost prevăzute sume prin legea anuală a bugetului de stat, prin rectificările bugetare care au loc pe parcursul anului, precum și prin disponibilizarea unor sume defalcate din TVA, neutilizate, alocate ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale.

Fondul de intervenție se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, cu scopul înlăturării efectelor unor calamități naturale și sprijinirii persoanelor fizice sinistrate. Pe parcursul unui an, acest fond poate fi majorat cu sume din Fondul de rezervă bugetară, în funcție de necesitățile privind asigurarea sumelor necesare pentru înlăturarea calamităților naturale.

Curtea de Conturi a urmărit în principal:

- modul de gestionare și monitorizare a sumelor aflate la dispoziția Guvernului din Fondul de rezervă bugetară și Fondul de intervenție;
- existența și modul de aplicare a procedurilor de derulare a acestor fonduri;
- modul de implicare a MFP în realizarea procesului legislativ prin care se alocă fondurile respective (de exemplu: modul de avizare a proiectelor de hotărâri ale Guvernului, evidența la zi a disponibilului soldurilor conturilor asociate fondurilor de rezervă bugetară și intervenție, analiza necesității și oportunității cheltuielilor solicitate/realizate din aceste fonduri etc.).

a. Constituirea fondurilor la dispoziția Guvernului

Prin Legea bugetului de stat nr. 5/2013, Fondul de rezervă bugetară a fost aprobat inițial în sumă de **200.000 mii lei** pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute pe parcursul exercițiului bugetar al anului 2013. În anul 2013, Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a fost majorat cu suma de 76.550 mii lei, prin OG nr. 17/2013 și cu suma de 273.755 mii lei, prin OUG nr. 99/2013, ajungând la suma totală de 550.305 mii lei.

Tot în anul 2013 au fost anulate credite bugetare aprobate prin bugetele ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, în sumă de 469.732 mii lei, credite cu care a fost majorat Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului, nivelul final ajungând la suma de 1.020,0 milioane lei.

Luând în considerare cele de mai sus, precum și sumele transferate din fondul de rezervă pentru majorarea fondului de intervenție la dispoziția Guvernului, în valoare de 28.727 mii lei, la data de 31.12.2013, din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a rămas neutilizată suma de 50.911 mii lei, care a fost anulată de drept la finele anului 2013.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară cu suma de 469.732 mii lei, realizată prin anularea creditelor bugetare s-a efectuat prin disponibilizarea creditelor de către un număr de 39 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, cele mai reprezentative ajustări realizându-se la:

- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, 164.626 mii lei (35,046%)
- Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale, 118.419 mii lei (25,209%)
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, 55.837 mii lei (11,886%)
- Ministerul Transporturilor, 43.768 mii lei (9,317%)
- Ministerul Educației Naționale, 18.777 mii lei (3,997%)
- Ministerul Finanțelor Publice, 18.740 mii lei (3,989%)
- Ministerul Sănătății, 14.957 mii lei (3,184%)
- Secretariatul General al Guvernului, 8.114 mii lei (1,727%)
- Ministerul Apărării Naționale, 7.512 mii lei (1,599%)

Cu un nivel al creditelor bugetare cedate fondului de rezervă situat sub 1% din total se regăsesc alte instituții și autorități publice, dintre care menționăm:

- Ministerul Economiei, 4.589 mii lei (0,976%)
- Ministerul Culturii, 3.189 mii lei (0,678%)
- Ministerul pentru Societatea Informațională, 2.330 mii lei (0,496%)
- Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, 1.503 mii lei (0,319%)
- Ministerul Afacerilor Interne, 1.245 mii lei (0,265%)
- Academia Română, 950 mii lei (0,202%)
- Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, 734 mii lei (0,156%)
- Ministerul Afacerilor Externe, 732 mii lei (0,155%)
- Ministerul Fondurilor Europene, 730 mii lei (0,155%)
- Ministerul Tineretului și Sportului, 500 mii lei (0,106%)

Posibilitatea ca bugetele acestor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat să fie ajustate astfel pe parcursul execuției bugetare se poate explica prin **supradimensionarea bugetelor în faza de programare bugetară**, principalii ordonatorii principali de credite fiind Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerul Finanțelor Publice-Acțiuni Generale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Transporturilor, care au alimentat în proporție de 81,46% acest fond.

Prin Hotărâri ale Guvernului, din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului a fost repartizată suma totală de 940.399 mii lei, din care 807.220 mii lei (85,84%) pentru acțiuni finanțate din bugetul de stat și suma de 133.179 mii lei (14,16%) pentru acțiuni finanțate din bugetele locale.

b. Utilizarea fondurilor la dispoziția Guvernului

b.1. Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului

Principalii beneficiari ai sumelor repartizate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în anul 2013 au fost:

- **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice** – 321.500 mii lei (39,83%), din care pentru:
 - finanțarea programului național de dezvoltare locală, a cheltuielilor urgente specifice sezonului rece, precum și pentru plata arieratelor (228.500 mii lei);
 - finanțarea proiectelor potrivit Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea

programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010 (90 mii lei);

- finanțarea cheltuielilor pentru achitarea către Comisia Europeană a unei note de debit (3.000 mii lei).

- **Ministerul Sănătății** – 299.313 mii lei (37,1%), din care pentru:

- majorarea veniturilor și cheltuielilor bugetului FNUASS pe 2013 pentru efectuarea plăților restante la spitale aferente serviciilor medicale efectuate, raportate și validate în octombrie 2013 (200.000 mii lei);
- plata arieratelor înregistrate de unitățile sanitare publice cu paturi din subordinea autorităților administrației publice centrale și locale (76.092 mii lei);
- majorarea veniturilor și cheltuielilor bugetului FNUASS pe 2013 pentru efectuarea plăților restante la medicamente compensate în cuantum de 90% pentru pensionarii cu venituri de până la 700 lei/lună (12.500 mii lei);
- aprobarea planului național de intervenție pentru prevenirea îmbolnăvirii în masă a populației generate de epidemii și pandemii... etc. la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie Cantacuzino (10.000 mii lei);
- finanțarea primei faze a programului de cooperare pentru dezvoltarea capacităților de chirurgie cardiacă neonatală și infantilă în România (721 mii lei).

- **Ministerul Afacerilor Interne** – 89.020 mii lei (11,0%), din care pentru:

- asigurarea fondurilor necesare achitării unor cheltuieli aferente obligațiilor de plată restante (87.000 mii lei);
- desfășurarea în condiții de siguranță a activității specifice asigurării și restabilirii ordinii publice (1.020 mii lei);
- organizarea, desfășurarea și finanțarea manifestărilor prilejuite de 1 Decembrie (1.000 mii lei);
- acordarea unui ajutor umanitar de urgență Guvernului Republicii Filipine ca urmare a taifunului (493 mii lei).

- **Secretariatul General al Guvernului** – 31.000 mii lei (3,8%) pentru susținerea cultelor, finalizarea lucrărilor la biserici din Maramureș, precum și pentru finalizarea lucrărilor la Mănăstirea Stelea din Municipiul Târgoviște.

- **Ministerul Educației Naționale** – 25.000 mii lei (3,1%), din care pentru:

- plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, pentru instituțiile de învățământ superior de stat (15.000 mii lei);
- finanțarea obiectivului de investiții „Spații de educație și cercetare” – ASE București (10.000 mii lei).

- **Ministerul Justiției** – 12.800 mii lei (1,6%) Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru asigurarea cheltuielilor cu utilitățile și hrana persoanelor private de libertate din unitățile sistemului administrației penitenciarelor.

- **Serviciul Român de Informații** – 12.544 mii lei (1,6%) pentru asigurarea fondurilor necesare susținerii activităților specifice în domeniul siguranței naționale, precum și pentru organizarea, desfășurarea și finanțarea manifestărilor prilejuite de 1 Decembrie.

- **Bugetele locale** – 133.179 mii lei (14,16%), din care pentru:

- 32 de județe pentru finanțarea drepturilor asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare (87.274 mii lei);
- 25 de județe – sume repartizate pentru plata salariilor, sporurilor, indemnizațiilor și a altor drepturi salariale în bani și pentru plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești în favoarea personalului din învățământul preuniversitar de stat (25.905 mii lei);
- județul Suceava, pentru continuarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Spital Municipal Fălticeni” (10.000 mii lei);
- județul Bacău, pentru continuarea lucrărilor la obiectivul de investiții „Construire spital municipal Bacău” (10.000 mii lei).

În anul 2013, sumele alocate din fondul de rezervă bugetară ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale au înregistrat o scădere însemnată față de anul 2012 (- 83,16%), când sumele alocate au fost de 790.859 mii lei.

De asemenea, au mai fost alocate și alte sume mai mici unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, în principal pentru finanțarea unor acțiuni specifice domeniului de activitate al acestora.

Concluzii

Din analiza execuției bugetare pentru anul 2013, Curtea de Conturi a constatat că **Fondul de rezervă bugetară a fost majorat de aproximativ 5 ori pe parcursul exercițiului financiar 2013 față de prevederile inițiale**, continuându-se practica întâlnită în anii precedenți de alocare de sume importante din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin emiterea de hotărâri de Guvern între două rectificări bugetare pentru acțiuni care nu s-au dovedit a fi urgente sau neprevăzute.

În anul 2013 a fost emis un număr de 38 de hotărâri de Guvern prin care s-au alocat sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului diversilor ordonatori de credite, precum și bugetelor locale.

Sumele din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sunt primite de ordonatorii de credite, **fără a exista obligația de a fi rambursate și fără a exista un control din partea MFP privind atingerea obiectivului final prevăzut în actul normativ prin care au fost alocate.**

S-a constatat că prin alocări din fondul de rezervă **s-au remediat unele erori de programare bugetară ale ordonatorilor principali de credite**, așa cum este cazul Ministerului Justiției care nu și-a programat eficient resursele bugetare necesare pentru asigurarea cheltuielilor cu utilitățile și hrana persoanelor private de libertate din unitățile sistemului administrației peniten-

ciare, al Ministerului Afacerilor Interne care, de asemenea, nu și-a programat resurse suficiente în faza de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2013 pentru asigurarea fondurilor necesare achitării drepturilor restante de echipament convenite cadrelor militare și polițiștilor, al MFP și al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care au avut nevoie de resurse suplimentare pentru achitarea contribuțiilor restante datorate de angajator, aferente salariilor lunii noiembrie 2013.

Din categoria cheltuielilor finanțate din bugetele ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat sau din bugetele locale care nu au caracter urgent sau neprevăzut se remarcă susținerea cultelor, lucrări de investiții la diverse obiective fără a exista o motivare a existenței priorității față de alte obiective de investiții în curs.

Curtea de Conturi a constatat inexistența unor modificări semnificative în realizarea procesului legislativ prin care se alocă fondurile față de perioada anterioară.

Astfel, și în anul 2013 s-a menținut practica din anii anteriori, prin care, în ședințele de Guvern, ministrul finanțelor publice prezenta soldul la zi al disponibilului acestui Fond, iar Guvernul a alocat sume prin diferite hotărâri. Notele de fundamentare întocmite de ordonatorii de credite nu au fost evaluate de reprezentanții MFP.

Nu au existat criterii clare și formalizate de clasificare a cheltuielilor care au fost finanțate din Fondul de rezervă bugetară în vederea includerii acestora în categoria cheltuielilor urgente sau neprevăzute.

Repartizarea și utilizarea acestor fonduri au fost realizate într-un mod similar cu cel din perioadele anterioare prin lăsarea în seama inițiatorilor de proiecte de hotărâri ale Guvernului a evaluării și încadrării cheltuielilor care urmează a fi finanțate din aceste fonduri.

Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului nu a fost utilizat în scopul pentru care a fost creat, alocările realizându-se fără criterii transparente, acest fond reprezentând de fapt o modalitate de a suplimenta bugetele unor ordonatori de credite fără a fi nevoie de aprobarea Parlamentului, funcționând practic ca un buget paralel fără control parlamentar. Totuși, se remarcă scăderea considerabilă a alocărilor din fondul de rezervă, la 940.399 mii lei în anul 2013, față de 1.539.843 mii lei în anul 2012, ceea ce reprezintă o scădere cu 38,92%.

b.2. Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului

Prin Legea bugetului de stat nr. 5/2013 pentru *Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului* au fost prevăzute credite bugetare inițiale în sumă de 7.000 mii lei pentru finanțarea unor cheltuieli urgente în vederea înlăturării efectelor unor calamități naturale și sprijinirii persoanelor fizice sinistrate.

În anul 2013, Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului a fost majorat din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului cu suma de 28.727 mii lei. În anul 2013, din Fondul de intervenție a fost utilizată suma de 34.727 mii lei, astfel că la 31.12.2013 suma rămasă neutilizată a fost de 1.000 mii lei.

Utilizarea Fondului de intervenție a fost reglementată prin următoarele hotărâri ale Guvernului:

- Prin HG nr. 16/2013 s-a alocat suma de 4.000 mii lei județului Tulcea pentru punerea în siguranță a lucrărilor hidrologice cu rol de apărare împotriva inundațiilor și a unor căi de acces spre zone izolate din județ;
- Prin HG nr. 374/2013 s-a alocat suma de 2.000 mii lei, pentru înlăturarea efectelor calamităților naturale, produse în primăvara anului 2013, la lucrările de gospodărire a apelor aferente unui obiectiv din domeniul public al statului, respectiv punerea în siguranță a digului de pe malul drept al fluviului Dunărea, pe brațul Borcea, în zona comunei Stelnica, județul Ialomița;
- Prin HG nr. 701/2013 s-a alocat suma de 1.250 mii lei, pentru scoaterea din rezervele de stat a unor cantități de produse și acordarea acestora ca ajutor umanitar intern de urgență, cu titlu gratuit, pentru populația din județul Galați;
- Prin HG nr. 702/2013 s-au alocat 27.000 lei pentru ajutorarea persoanelor sinistrate ca urmare a inundațiilor din județul Galați;
- Prin HG nr. 719/2013 s-a alocat suma de 477 mii lei pentru scoaterea din rezervele de stat a unor cantități de produse și acordarea acestora ca ajutor umanitar intern de urgență, cu titlu gratuit, pentru populația din județele Galați și Vaslui.

Bilanțul contabil al instituțiilor publice.

Respectarea legislației în vigoare privind închiderea conturilor contabile, întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31.12.2013

Bilanțul anual al instituțiilor publice este prezentat Guvernului pentru adoptare împreună cu *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* (potrivit art. 40 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare). Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2013 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București.

Autoritățile publice, ministerele, celelalte organe ale administrației publice centrale și locale și instituțiile publice autonome au încheiat execuția bugetară aferentă anului 2013 în conformitate cu prevederile Normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar al anului 2013, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2020/2013, precum și cu prevederile

Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2013, aprobate prin Ordinul ministrului delegat pentru buget nr. 116/2014.

Sintetic, situația bilanțului centralizat al instituțiilor publice se prezintă astfel:

ACTIVE (milioane lei)	SOLD LA 31.12.2012	SOLD LA 31.12.2013	CREȘTERE/ SCĂDERE (%)
ACTIVE (subtotal 1 + subtotal 2)	823.837,40	892.165,90	8,29
A. ACTIVE NECURENTE (subtotal 1 = 1+2+3+4)	621.915,90	687.150,00	10,49
1. Active fixe corporale	572.783,60	634.328,70	10,74
2. Active fixe necorporale	2.018,30	1.950,20	-3,37
3. Active financiare necurente	34.604,90	37.777,70	9,17
4. Creanțe necurente (sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de 1 an)	12.509,10	13.093,40	4,67
B. ACTIVE CURENTE (subtotal 2 = 1+2+3+4+5)	201.921,50	205.015,90	1,53
1. Stocuri	14.078,40	14.761,00	4,85
2. Creanțe curente	144.699,30	137.678,00	-4,85
3. Investiții pe termen scurt	0	0,2	
4. Cheltuieli în avans	1116,1	694,1	-37,81
5. Conturi la trezorerie, bănci și conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale	42.027,70	51.882,60	23,45

DATORII (milioane lei)	SOLD LA 31.12.2012	SOLD LA 31.12.2013	CREȘTERE/ SCĂDERE (%)
DATORII (subtotal 1 + subtotal 2)	337.380,50	359.273,60	6,49
DATORII NECURENTE (subtotal 1)	207.013,50	249.356,00	20,45
DATORII CURENTE (subtotal 2)	130.367,00	109.917,60	-15,69

Active: Față de anul 2012 se constată o creștere semnificativă cu 8,29% a **activelor bilanțului centralizat**, determinată în principal de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale ale instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat cu 11.676,70 milioane lei și de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale ale instituțiilor publice finanțate din bugetul unităților administrativ teritoriale cu 50.069,30 milioane lei.

Creanțe: La 31.12.2013, **soldul disponibilităților instituțiilor publice** a înregistrat o creștere de 9.854,9 milioane lei față de anul precedent datorată, în principal:

- creșterii disponibilităților în valută aferente împrumuturilor externe în sumă de 3.813,7 milioane lei (38,7%);
- creșterii disponibilităților în valută aferente emisiunilor de obligațiuni atât pe piața internă de capital, cât și pe piața externă de capital, în sumă de 3.246,5 milioane lei (32,9%);
- vărsămintelor din privatizare – restituiri de împrumuturi acordate din veniturile din privatizare, în sumă de 1.710,9 milioane lei (17,4%).

Datorii: **Datoriile necurente** au înregistrat o creștere semnificativă, datorată în principal împrumuturilor pe termen lung ale instituțiilor publice, care au crescut cu 42.320,70 milioane lei față de anul 2012, procentual aceasta fiind de 21,25%.

Datorii curente: Scăderi semnificative față de anul 2012 au înregistrat: *datoriile din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale*, diminuarea fiind de 6.474,50 milioane lei (16,15%) și *împrumuturile pe termen scurt – sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an*, diminuarea acestora fiind de 14.866,60 milioane lei (50,02%).

Indicatorul *Datorii comerciale, avansuri și alte decontări* a înregistrat o evoluție descrescătoare față de anul precedent, scăderea fiind de 3.735,70 milioane lei, în schimb datoriile către bugete având o evoluție ascendentă, volumul acestora crescând cu suma totală de 2.663,50 milioane lei.

Capitaluri: Capitalurile instituțiilor publice cuprind: fondurile, rezultatul patrimonial, rezultatul reportat, rezervele din reevaluare, fiind determinat ca diferență între "Total active" și "Total datorii". La 31 decembrie 2013, soldul capitalurilor proprii ale instituțiilor publice este de 532.892,3 milioane lei, în creștere cu 46.435,4 milioane lei față de anul precedent (9,5%).

Fonduri, rezerve: Soldul fondurilor și rezervelor instituțiilor publice la 31 decembrie 2013 este de 596.407,8 milioane lei, în creștere cu 65.825,7 milioane lei față de 31 decembrie 2012 (12,4%).

Rezultatul patrimonial este un rezultat economic care se determină în contabilitatea instituțiilor publice începând cu 1 ianuarie 2006 prin închiderea conturilor de venituri și finanțări și a conturilor de cheltuieli, indiferent dacă veniturile au fost încasate sau cheltuielile plătite. La finele anului 2013, **Rezultatul patrimonial** al exercițiului curent al instituțiilor publice a avut o evoluție pozitivă față de anul precedent, întrucât prezintă un **sold debitor (deficit)** în sumă de **12.901,5 milioane lei care este mai mic decât rezultatul patrimonial aferent anului 2012, care a înregistrat un sold debitor (deficit) de 15.771,80 milioane lei**.

Rezultatul reportat exprimă rezultatul exercițiilor financiare anterioare. Soldul debitor al rezultatului reportat la 31 decembrie 2013 este de 50.614,0 milioane lei, față de rezultatul reportat din anul anterior care a înregistrat valoare de 28.362,10 milioane lei.

2. Alte constatări ale Curții de Conturi în cadrul misiunii de audit financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat:

Referitor la monitorizarea execuției bugetare a ordonatorilor principali de credite care au beneficiat de alocări de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile:

- a) Implicarea insuficientă a structurilor din cadrul MFP cu atribuții în exercitarea monitorizării execuției bugetare a ordonatorilor principali de credite care au beneficiat de alocări de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- b) neexercitarea controlului/auditului intern de către structurile cu atribuții în acest sens din cadrul ordonatorilor principali de credite care au în subordine autorități de management;
- c) existența unor prevederi insuficiente în legislația națională aplicabile fondurilor externe nerambursabile, prin care să fie stabilită răspunderea personalului implicat în gestionarea/derularea procesului de absorbție a fondurilor europene în cazul producerii de nereguli, corecții financiare (corecțiile aplicate de Comisia Europeană asupra sumelor solicitate la plată, care nu se mai întorc la bugetul din care au fost efectuate rămân cheltuiala definitivă a bugetului respectiv);
- d) nedeclararea sau declararea cu întârziere a plăților efectuate în vederea rambursării de către Comisia Europeană, astfel încât suma de 2.212,5 milioane lei rambursată de la Uniunea Europeană/alți donatori în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile în anul 2013 reprezintă doar 51,86% din sumele plătite din bugetul de stat pentru aceste proiecte și programe, situație ce denotă un grad foarte scăzut de absorbție a unor sume ce se cuvin de drept bugetului de stat.

Recomandări

- ✓ implicarea MFP în monitorizarea cheltuielilor efectuate în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile și a sumelor rambursate la bugetul public de la Comisia Europeană;
- ✓ efectuarea la nivelul beneficiarilor publici sau finanțați din fonduri de la bugetul public a misiunilor de audit public intern de către structurile cu atribuții în acest sens din cadrul MFP (Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern și Direcția de Audit Public Intern), cât și din cadrul Autorităților de Management (auditul/controlul intern este considerat o funcție a managementului), având ca obiect modul de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, pentru identificarea factorilor care conduc la reîntregirea cu întârziere a bugetelor din care aceste plăți au fost efectuate.

Opinia auditorilor publici externi

La MFP, pentru Contul general anual de execuție a bugetului de stat Curtea de Conturi a exprimat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere** (cunoscută și ca opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect).

Paragraful de evidențiere constă în faptul că abaterile de la legalitate și regularitate constatate nu au afectat semnificativ situațiile financiare centralizate ale bugetului de stat pe anul 2013 și s-au datorat unor evenimente care nu sunt sub controlul direct al MFP.

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Secțiunea

1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2013, finanțate din bugetul de stat

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar la ordonatorii de credite ai bugetului de stat este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	343,8
	milioane euro*	77,4
Prejudicii	milioane lei	207,5
	milioane euro*	46,7
TOTAL	milioane lei	551,3
	milioane euro*	124,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ

Scurtă prezentare

Înființarea, organizarea și funcționarea **Administrației Prezidențiale** sunt reglementate de prevederile Legii nr. 47/1994 privind serviciile din subordinea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare.

Administrația Prezidențială este finanțată de la bugetul de stat, având în subordine ordonatorul terțiar de credite **Muzeul Național Cotroceni**, care are dublă finanțare, de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Funcționarea Administrației Prezidențiale se realizează în baza reglementărilor generale specifice domeniului finanțelor publice, precum și în baza unor reglementări proprii aprobate potrivit legii, prin care sunt stabilite normative de cheltuieli privind: drepturile și obligațiile personalului trimis în străinătate, acțiunile de protocol, dotarea cu autoturisme și consumul de carburanți, precum și costurile pentru convorbiri telefonice, necesare pentru buna funcționare a acestei autorități.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	26.009	24.736	24.053	92,48	97,24
Autorități publice și acțiuni externe	23.010	22.039	21.362	92,84	96,93
Alte servicii publice generale	800	710	710	88,75	100,00
Cultură, recreere și religie	2.199	1.987	1.981	90,09	99,70
Cheltuieli - buget de stat	26.009	24.736	24.053	92,48	97,24
Autorități publice și acțiuni externe	23.010	22.039	21.362	92,84	96,93
Alte servicii publice generale	800	710	710	88,75	100,00
Cultură, recreere și religie	2.199	1.987	1.981	90,09	99,70

Observațiile Curții de Conturi

La **Administrația Prezidențială**, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, nu au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare.

Opinia de audit

La **Administrația Prezidențială** a fost exprimată **opinie fără rezerve**.

În acțiunea de audit financiar desfășurată la ordonatorul terțiar de credite, **Muzeul Național Cotroceni**, s-au constatat unele abateri financiar-contabile privind gestionarea patrimoniului, constând în principal în: neînregistrarea în evidența contabilă a unor bunuri culturale de patrimoniu primite de la terți sau neconfirmarea existenței bunurilor proprii date în custodie, inventarierea bunurilor ce alcătuiesc patrimoniul Bibliotecii din cadrul Muzeului Național Cotroceni, care s-a efectuat în anul 2012, dar rezultatele valorificării s-au înregistrat parțial în anul 2013 și în timpul misiunii de audit, urmând a fi finalizate în anul 2014.

Pentru angajarea unor salariați, s-a aplicat o procedură neconformă și anume încheierea unor „convenții de activitate dependentă”, nerespectându-se, astfel, prevederile legale care stabilesc că, ori de câte ori, relația contractuală dintre beneficiarul activităților și persoana fizică prestatoare a acestora este dependentă, raportul de muncă trebuie să se concretizeze într-un contract de muncă.

Au existat situații în care s-au calculat eronat indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, ceea ce a determinat plata unei părți din acestea de la bugetul de stat și nu de la Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate (FNUASS), impunându-se regularizarea între bugete.

Recomandări

Curtea de Conturi recomandă ca, pentru asigurarea unei evidențe corecte a patrimoniului cultural să se efectueze operațiunile privind existența bunurilor care aparțin acestuia, prin inventarierea inclusiv a celor preluate sau predate în custodie.

În ceea ce privește erorile constatate în modul de stabilire și acordare a unor drepturi de natură salarială, pentru înlăturarea lor și evitarea pe viitor se vor elabora norme de lucru ca parte a procedurilor operaționale. De asemenea, se vor efectua regularizările cu FNUASS.

Opinia de audit

La **Muzeul Național Cotroceni** s-a exprimat **opinie adversă** având în vedere faptul că abaterile și erorile constatate au avut consecințe asupra acurateței situațiilor financiare.

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi atrage atenția asupra inexistenței unui cadru legal care să stabilească modalitățile de evaluare, reevaluare a patrimoniului cultural național. Acesta este motivul pentru care bunurile din patrimoniul cultural mobil pe care le deține Muzeul Național Cotroceni, și nu numai, nu au putut fi supuse procesului de reevaluare.

Răspunsul entității

În legătură cu neregulile constatate la Muzeul Național Cotroceni, reprezentanții entității nu au formulat puncte de vedere divergente, justificând existența neregulilor constatate prin lipsa de personal.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Conducerea a acordat importanța cuvenită implementării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în auditul anterior. Astfel, s-au aplicat corect prevederile legale privind calculul impozitului pe veniturile încasate de deponenții persoane fizice pentru anul 2012, recuperarea sumelor de la beneficiari și regularizarea cu bugetul statului.

În același timp s-au continuat verificările asupra cheltuielilor de personal efectuate în perioada 2010-2013, în vederea aplicării corespunzătoare a tuturor prevederilor legale privind salarizarea personalului și recuperarea eventualelor sume plătite nelegal.

Prin norme și dispoziții interne s-a asigurat respectarea principiului anualității în reflectarea cheltuielilor, refacerea inventarierii la gestiunea Marfă în consignație, cu efectuarea confirmării de solduri cu deponenții și plata deponenților la zi, refacerea evidențelor contabile care reflectă gestiunea Marfă în consignație, utilizarea contabilității analitice pentru conturile de disponibilități.

S-a stabilit nivelul de salarizare pentru personalul încadrat cu menționarea în statul de funcții și statele de salarii a clasei de salarizare corespunzătoare funcției, gradului, studiilor și vechimii în muncă a fiecărui salariat, conform prevederilor Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, precum și modul de acordare și nivelul unor sporuri legale.

În cadrul procedurilor de achiziții publice se utilizează mijloacele electronice de atribuire a achizițiilor publice, inclusiv pentru realizarea achizițiilor directe, în procent de cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate anual.

Sunt în curs de definitivare procedurile operaționale pentru toate activitățile, inclusiv pentru cele privind încasarea veniturilor, efectuarea cheltuielilor și efectuarea achizițiilor publice.

Scurtă prezentare

Potrivit prevederilor Constituției, **Senatul**, alături de **Camera Deputaților**, formează cele două Camere ale **Parlamentului**, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Organizarea și funcționarea serviciilor Senatului, sunt prevăzute de regulamentul propriu aprobat prin hotărâre a Senatului. **Senatul** își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. În structura Senatului funcționează departamente, direcții generale, direcții, servicii și birouri, precum și **Centrul de organizare și promovare evenimente (COPE)**, finanțat din venituri proprii.

Secretarul general coordonează activitatea serviciilor Senatului și răspunde în fața Senatului și a Biroului permanent de modul în care își îndeplinește atribuțiile, în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor Senatului, având calitatea de ordonator principal de credite.

În subordinea Senatului României este organizat și funcționează **Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)**, al cărui conducător are calitatea de ordonator terțiar de credite, finanțat din subvenții de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Este relevant faptul că misiunea de audit financiar pentru anul bugetar 2013 a trebuit să țină cont de schimbările intervenite pe parcursul anului în legislația specifică Parlamentului (Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor), cu influențe directe asupra drepturilor deputaților și senatorilor (cazare, transport, diurnă) și a regulilor de decontare a acestor drepturi. Aceasta a determinat adaptarea corespunzătoare a procedurilor și regulamentelor proprii, auditorii publici externi efectuând un control minuțios asupra modului de aplicare a acestora, conștientizând riscurile care pot apărea în astfel de situații.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	85.590	95.493	94.895	110,87	99,37
Autorități publice și acțiuni externe	85.585	95.493	94.895	110,88	99,37
Asigurări și asistență socială	5	0	0	0,00	0
Cheltuieli - buget de stat	85.140	94.859	94.598	111,11	99,72
Autorități publice și acțiuni externe	85.135	94.859	94.598	111,12	99,72
Asigurări și asistență socială	5	0	0	0,00	0
Total cheltuieli din venituri proprii	450	634	297	66,00	46,85
Autorități publice și acțiuni externe	450	634	297	66,00	46,85

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat că sistemul de control intern/managerial și sistemul contabil funcționează la un nivel bun. Aceste concluzii au stat la baza stabilirii riscurilor la un nivel mediu, concomitent cu adoptarea unui raționament profesional adecvat pentru formarea unui eșantion complex și reprezentativ. Cu toate acestea, s-au mai constatat situații în care s-au manifestat unele disfuncționalități în activitatea de audit public intern, precum și în activitatea instituției subordonate (IRRD), care se referă la:

- neactualizarea normelor specifice activității de audit intern în conformitate cu HG nr. 1086/2013 *privind aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern*;
- nefundamentarea planurilor multianuale și anuale de audit intern, prin analiza riscurilor asociate activităților auditate, aceste riscuri fiind evaluate în cadrul fiecărei misiuni realizate;
- neurmărirea implementării recomandărilor formulate în urma misiunilor de audit intern efectuate.

Răspunsul entității

La **Senatul României** s-au luat măsuri de adaptare a normelor proprii de audit intern la *Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern*, conform prevederilor HG nr. 1086/2013, operațiune ce va fi supusă aprobării.

Opinia de audit

Având în vedere că la nivelul ordonatorului principal de credite nu au fost constatate nereguli care să afecteze acuratețea situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve**.

La **Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989**, deși Curtea de Conturi a observat o evoluție pozitivă a managementului financiar, în cadrul auditului financiar efectuat pentru exercițiul bugetar al anului 2013 s-au mai constatat unele abateri și anume:

- nevalorificarea rezultatelor inventarierii generale a patrimoniului privind propunerile de clasare, declasare sau dezmembrare a unor active corporale și necorporale și a unor obiecte de inventar, consecința fiind menținerea în evidența contabilă și raportarea prin situațiile financiare a unui activ mai mare decât cel real;

- raportarea cheltuielilor fără a se urmări încadrarea strictă a acestora în clasificția bugetară conform naturii lor economice, în sensul că aceeași operațiune a fost raportată la alineate diferite ale aceluiași articol;
- în calitate de autoritate contractantă, entitatea nu s-a înregistrat în Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice pentru a utiliza mijloacele electronice în aplicarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- neconstituirea și nereținerea garanției gestionare în cuantumul prevăzut de Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor agenților economici, autorităților sau instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandări

În legătură cu activitatea compartimentului de audit intern, Curtea de Conturi recomandă conducerii Senatului luarea unor măsuri pentru aprobarea Normelor privind exercitarea activității de audit public intern, adaptate la prevederile HG nr. 1086/2013 și includerea în programul anual de audit public intern a misiunilor de audit intern numai în baza analizei riscurilor asociate fiecărei activități, astfel încât planificarea multianuală și anuală a activităților auditabile să fie realizată în strictă concordanță cu cadrul legal. De asemenea, se recomandă urmărirea implementării recomandărilor din rapoartele de audit intern.

În același timp, conducerea **Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989** va asigura organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere în timp util, astfel încât rezultatele să fie valorificate înainte de încheierea exercițiului bugetar și reflectate în situațiile financiare ale anului pentru care s-au constatat eventualele ajustări, diferențe.

De asemenea, organizarea contabilității se va realiza astfel încât cheltuielile bugetare să fie reflectate în situațiile financiare conform conținutului economic al operațiunii pentru care se efectuează.

Se va proceda la stabilirea nivelului și reținerea garanției gestionare în concordanță cu modificările cadrului legal.

Opinia de audit

Având în vedere că la ordonatorul terțiar de credite erorile, prin natura și contextul lor, nu au afectat semnificativ situațiile financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve**.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Scurtă prezentare

Organizarea și funcționarea serviciilor **Camerei Deputaților** sunt stabilite prin regulament propriu, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 31/2006, republicată. În structura organizatorică a Camerei Deputaților sunt incluse departamente funcționale care asigură desfășurarea în condiții optime a activității parlamentare.

Serviciile acestui for legislativ sunt conduse de Secretarul general al Camerei Deputaților, ca ordonator principal de credite, asigurând condițiile organizatorice, materiale și asistența de specialitate pentru pregătirea și desfășurarea activității parlamentare la sediul acestuia și în circumscripțiile electorale, precum și administrarea clădirii și a terenului aferent Palatului Parlamentului și funcționarea *Centrului Internațional de Conferințe*. În subordinea Camerei Deputaților funcționează ordonatorul terțiar de credite **Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO)**.

Camera Deputaților își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. Finanțarea cheltuielilor Camerei Deputaților se asigură de la bugetul de stat, instituția realizând și venituri proprii prin *Centrul Internațional de Conferințe* (structură în cadrul Camerei Deputaților).

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	211.644	223.142	214.625	101,41	96,18
Autorități publice și acțiuni externe	211.394	223.092	214.625	101,53	96,20
Asigurări și asistență socială	250	50	0	0,00	0,00
Cheltuieli - buget de stat	198.291	207.939	204.919	103,34	98,55
Autorități publice și acțiuni externe	198.091	207.939	204.919	103,45	98,55
Asigurări și asistență socială	200	0	0	0,00	0
Total cheltuieli din venituri proprii	13.353	15.203	9.706	72,69	63,84
Autorități publice și acțiuni externe	13.303	15.153	9.706	72,96	64,05
Asigurări și asistență socială	50	50	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi

- Camera Deputaților nu a actualizat și aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 21/2013 Regulamentul propriu de organizare și funcționare a serviciilor.
- Curtea a evaluat sistemele de control managerial ale Camerei Deputaților care au drept obiectiv să asigure funcționarea rezonabilă conform propriilor reglementări, în acest context constatându-se că Procedura operațională privind elaborarea programului anual de activități nu a fost aplicată întocmai și nici nu a fost revizuită în conformitate cu prevederile Hotărârii Camerei Deputaților nr. 21/2013.
- În legătură cu evidența activelor fixe s-a constatat că fișa mijlocului fix și registrul numerelor de inventar nu au fost completate cu toate datele cerute de formular.
- Cu ocazia înlocuirii unor echipamente, ansambluri sau obiecte, care au compus un mijloc fix complex, nu s-a întocmit Procesul-verbal de declasare a bunurilor materiale, ca document de constatare a îndeplinirii condițiilor necesare pentru declasare și nici Procesele-verbale de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe pentru cele aprobate a fi casate.
- Pentru mijloacele fixe complexe nu s-au atribuit numere suplimentare pentru identificarea fiecărui obiect, echipament sau ansamblu care le compun, ceea ce nu permite evidența componenței mijloacelor fixe respective, așa cum se regăsesc pe teren, în funcțiune.
- Ca urmare a efectuării unor cheltuieli la sistemele electronice puse în funcțiune în anul 2007, respectiv 2009, ulterior expirării duratei normale de funcționare, nu s-a stabilit o nouă durată normală prin majorarea acesteia cu până la 20%, ele fiind menținute în continuare în funcțiune. Astfel, cheltuielile privind amortizarea au fost afectate.

Recomandare

Pentru îmbunătățirea activității Camerei Deputaților, Curtea de Conturi consideră necesar ca pentru o imagine fidelă a patrimoniului public sau privat să se organizeze evidența tehnico-operativă și contabilă, în ceea ce privește activele fixe, precum și să se înregistreze operațiunile privind mișcarea acestora, la momentul la care se produc.

Opinia de audit

Abaterile constatate în activitatea Camerei Deputaților nu au afectat semnificativ situațiile financiare, condiții în care a fost emisă **opinie fără rezerve**.

Răspunsul entității

A fost întocmită forma finală a Proiectului Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor Camerei Deputaților și înaintată, de Departamentul Legislativ, Secretarului General al Camerei Deputaților; au fost emise Ordinele nr. 440-449/07.05.2014 de către Secretarul General al Camerei Deputaților cu privire la stabilirea atribuțiilor unor direcții și servicii.

Auditul efectuat de Curtea de Conturi a cuprins și activitatea **Institutului Român pentru Drepturile Omului**, al cărui conducător are calitatea de ordonator terțiar de credite, unde s-a constatat că, deși la auditul anterior s-a recomandat utilizarea unui program informatic de gestiune, acest lucru nu a fost îndeplinit, fapt ce poate conduce la apariția unor riscuri de afectare a realității și exactității datelor din situațiile financiare.

Ca urmare, și în auditul curent au fost identificate cheltuieli încadrate eronat în clasificția bugetară, iar efectuarea concediilor de odihnă nu s-a urmărit, astfel că, în unele cazuri, s-a acordat un număr mai mare de zile de concediu de odihnă decât cel legal.

Aceste abateri s-au produs în cadrul unor subsisteme pentru care nu s-au elaborat proceduri formalizate prin aplicarea OMFP nr. 946/2005, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Entitatea nu a actualizat Regulamentul de organizare și funcționare și Regulamentul de ordine interioară, în conformitate cu modificările survenite în legislația aplicabilă.

Recomandare

Curtea de Conturi recomandă continuarea demersurilor în vederea utilizării unui program informatic de gestiune și, de asemenea, urmărirea implementării procedurilor operaționale privind stabilirea și plata drepturilor salariale cuvenite personalului și cea privind stabilirea și acordarea concediilor de odihnă.

Opinia de audit

La **Institutului Român pentru Drepturile Omului**, având în vedere apariția unor disfuncționalități concomitent cu ducerea parțială la îndeplinire a unei măsuri dispuse prin decizie, a fost exprimată **opinie fără rezerve cu paragraf**.

- Conducerea IRDO a luat, în timpul misiunii de audit, unele măsuri constând în:
 - actualizarea monografiei contabile prin corectarea modului de înregistrare a cheltuielilor, raportate la prevederile OMFP nr. 1954/2005 pentru aprobarea Clasificației indicatorilor privind finanțele publice;
 - elaborarea procedurilor scrise privind stabilirea și plata drepturilor salariale cuvenite personalului și a fost revizuită procedura operațională privind concediile de odihnă;
 - Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului, cât și Regulamentul de ordine interioară au fost actualizate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Ca urmare a măsurilor dispuse în auditul anterior, ordonatorul terțiar de credite (IRDO) și-a îmbunătățit activitatea prin elaborarea sau actualizarea unor proceduri operaționale privind: întocmirea programului anual al achizițiilor publice în funcție de necesitățile transmise de compartimentele de specialitate ale autorității contractante, printr-un document care răspunde cerințelor legale, precum și utilizarea mijloacelor electronice în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor, inclusiv pentru realizarea achizițiilor directe, în procent de cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate anual.

Se implementează procedurile operaționale, aprobate de conducerea institutului, privind circuitul și arhivarea documentelor, organizarea evidenței programelor, astfel încât să fie îndeplinite și obligațiile legale privind stabilirea și calcularea indicatorilor de eficiență și rezultate.

De asemenea, s-au luat măsuri pentru evitarea apariției, în situațiile financiare, a erorilor determinate de nerespectarea principiului anualității bugetului.

Statele de plată se întocmesc conform anexei 14-5-1/a a OMFP nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Scurtă prezentare

Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) reprezintă instanța supremă în România, prin care se realizează justiția și se asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, după cum s-a prevăzut la art.126 din Constituția României, republicată.

Execuția bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție pe anul 2013 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	61.110	68.315	67.976	111,24	99,50
Alte servicii publice generale	100	3	1	1,00	33,33
Ordine publică și siguranță națională	60.826	68.269	67.933	111,68	99,51
Asigurări și asistență socială	184	43	42	22,83	97,67
Cheltuieli - buget de stat	61.110	68.315	67.976	111,24	99,50
Alte servicii publice generale	100	3	1	1,00	33,33
Ordine publică și siguranță națională	60.826	68.269	67.933	111,68	99,51
Asigurări și asistență socială	184	43	42	22,83	97,67

Plățile totale efectuate în procent de 99,50% s-au încadrat în limitele creditelor definitive aprobate, ale angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților, o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal (90,06%).

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Opinia de audit

Având în vedere că situațiile financiare, în ansamblul lor, au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a entității Înalta Curte de Casație și Justiție la data de 31 decembrie 2013 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, iar deficiențele constatate au fost remediate operativ în timpul misiunii de audit, a fost formulată **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Deficiențele constatate și remediate în timpul misiunii de audit se referă la lipsa unei proceduri privind elaborarea și fundamentarea bugetului, neactualizarea procedurii referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a unor obligații de plată, subdimensionarea compartimentului de audit public intern, neevidențierea unor operațiuni în Registrul proiectelor de operațiuni prevăzute să fie prezentate la viza de control financiar preventiv propriu, neemiterea Codului etic și de integritate în cazul funcționarilor publici și personalului contractual.

Întrucât deficiențele consemnate au fost remediate în timpul acțiunii, nefiind cazul emiterii unei decizii, **a fost emis certificat de conformitate** pentru activitatea instituției, desfășurată în anul 2013.

Scurtă prezentare

Curtea Constituțională (CC) este unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, independentă față de orice altă autoritate publică, activitatea sa fiind reglementată în cuprinsul celor 6 articole ale Titlului V din Constituția României (art. 142-147), care la rândul lor sunt dezvoltate prin Legea nr. 47/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, republicată.

Curtea Constituțională are în componență un număr de 9 judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit, astfel: Președintele României numește trei judecători și cele două Camere ale Parlamentului numesc fiecare câte trei judecători.

Structura organizatorică a Secretariatului General al Curții Constituționale, nomenclatorul funcțiilor acestuia și atribuțiile personalului se aprobă de Plenul Curții.

Secretarul General își desfășoară activitatea sub conducerea președintelui Curții Constituționale. Secretarul General asigură pregătirea, organizarea și coordonarea activităților din cadrul Secretariatului General, ale cărui atribuții sunt stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012.

Secretarul General este ordonator de credite, în condițiile art. 9 alin. (2) și art. 72 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	15.260	14.344	14.119	92,52	98,43
Autorități publice și acțiuni externe	14.910	13.994	13.771	92,36	98,41
Asigurări și asistență socială	350	350	348	99,43	99,43
Cheltuieli - buget de stat	15.260	14.344	14.119	92,52	98,43
Autorități publice și acțiuni externe	14.910	13.994	13.771	92,36	98,41
Asigurări și asistență socială	350	350	348	99,43	99,43

Observațiile Curții de Conturi

În urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, la *Curtea Constituțională* au fost constatate unele nereguli după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariului de bază pentru personalul contractual nou angajat, în sensul că acestuia i-au fost acordate drepturi care erau abrogate (spor de confidențialitate și spor pentru munca desfășurată sistematic peste program), invocându-se totodată prevederi legale care nu erau aplicabile personalului nou angajat. Aceasta a condus la plata, în anul 2013, a unor drepturi nelegale în valoare de 18 mii lei;
- nerespectarea reglementărilor legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de audit public intern, respectiv:
 - o neobținerea avizului Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI) la numirea auditorului intern pe postul unic prevăzut în cadrul compartimentului de audit public intern și nici a certificatului de atestare pentru exercitarea acestei activități;
 - o neelaborarea normelor de audit public intern specifice, avizate de UCAAPI, conform legii;
 - În timpul acțiunii de audit financiar a fost elaborat proiectul acestor norme, precum și Carta auditului, care au fost supuse aprobării Președintelui Curții Constituționale și transmise UCAAPI spre avizare;
 - o eliminarea, din planurile anuale 2012 și 2013, a unor misiuni, precum și nerealizarea integrală a misiunilor prevăzute în planurile anuale;
 - o neelaborarea planului multianual de audit intern pentru perioada 2014-2016.
 - Pe parcursul acțiunii de audit financiar, planul multianual pentru perioada 2014-2016 și, în baza acestuia, planul pe anul 2015, au fost elaborate;
 - o nerespectarea obligației de a audita, cel puțin odată la 3 ani, toate activitățile financiare sau cu implicații financiare;
 - o neelaborarea „Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;
 - o nefundamentarea, în cazul unor misiuni, a constatărilor și recomandărilor formulate, precum și nesustinerea constatărilor cu documente justificative.
- neorganizarea evidenței angajamentelor bugetare și legale și neutilizarea unor documente specifice acestei evidențe, în totală concordanță cu prevederile OMFP nr. 1792/2002 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*. În timpul acțiunii de audit financiar, evidența angajamentelor bugetare și legale a fost întocmită și prezentată în structura prevăzută de lege;

- nefinalizarea demersurilor pentru operațiunea de înscriere în domeniul public al statului a două imobile achiziționate din credite bugetare. Până la finalul acțiunii de audit financiar a fost luată o serie de măsuri pentru îndeplinirea condițiilor necesare finalizării acestei operațiuni.

Recomandări

Ținând seama de cele constatate cu ocazia misiunii de audit financiar la *Curtea Constituțională*, Curtea de Conturi **recomandă**, în principal:

- ✓ emiterea documentelor aferente procesului de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor, în conformitate cu prevederile legislației în acest domeniu;
- ✓ solicitarea avizului UCAAPI pentru funcția ocupată de auditorul public intern, precum și a certificatului de atestare, conform legii;
- ✓ elaborarea planurilor multianuale de audit intern și, în baza acestora, a programelor anuale, în termenul legal și în totală concordanță cu prevederile legale referitoare la: evaluarea riscului asociat diferitelor structuri și activități, luarea în considerare a sugestiilor ordonatorului de credite, auditarea anuală a activităților care prezintă constant riscuri ridicate, precum și auditarea cel puțin odată la 3 ani a activităților financiare sau cu impact financiar;
- ✓ respectarea metodologiei și procedurilor privind: fundamentarea constatărilor rezultate în urma misiunilor de audit intern, realizarea integrală a planului de audit intern și încadrarea în fondul de timp alocat fiecărei misiuni;
- ✓ elaborarea „Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;
- ✓ finalizarea demersurilor pentru înscrierea celor două imobile achiziționate din credite bugetare, în domeniul public al statului.

Răspunsul entității

Reprezentanții Curții Constituționale nu au avut puncte divergente privind constatările echipei de audit, cu excepția aspectelor privind stabilirea eronată a drepturilor salariale pentru personalul nou angajat.

Opinia de audit

În urma auditului financiar al exercițiului 2013 a fost exprimată **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, justificată de faptul că au fost constatate unele disfuncționalități/neconformități referitoare la modul de aplicare a reglementărilor legale incidente activității de salarizare (acordarea drepturilor salariale personalului nou angajat în funcții contractuale), exercitării activității de audit public intern, organizării și evidenței angajamentelor bugetare și legale, precum și finalizării acțiunii de înscriere în domeniul public al statului a imobilelor deținute de Curtea Constituțională. Aceste aspecte nu influențează semnificativ realitatea și exactitatea datelor din situațiile financiare, suma erorilor situându-se sub pragul de semnificație stabilit în audit.

CONSILIUL LEGISLATIV

Scurtă prezentare

Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului României, a cărui organizare și funcționare sunt reglementate potrivit prevederilor Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, republicată și ale Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, aprobat de birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, fiind finanțat integral de la bugetul de stat.

Consiliul Legislativ are ca atribuții principale: avizarea proiectelor de acte normative în vederea legiferării lor; avizarea amendamentelor comisiilor parlamentare aduse unor proiecte de acte normative; elaborarea, la solicitarea Parlamentului, a unor proiecte de coduri sau a altor legi de complexitate deosebită; efectuarea de studii pentru sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației; urmărirea funcționării sistemului legislativ în mod unitar și coordonat; ținerea evidenței oficiale a legislației României și furnizarea informației necesare pentru desfășurarea procesului legislativ.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	5.301	5.298	5.286	99,72	99,77
Autorități publice și acțiuni externe	5.278	5.278	5.266	99,77	99,77
Asigurări și asistență socială	23	20	20	86,96	100,00
Cheltuieli - buget de stat	5.301	5.298	5.286	99,72	99,77
Autorități publice și acțiuni externe	5.278	5.278	5.266	99,77	99,77
Asigurări și asistență socială	23	20	20	86,96	100,00

Observațiile Curții de Conturi

Curtea a evaluat sistemele de control managerial și a constatat că nu au fost revizuite, de la prima ediție, mai multe proceduri operaționale, prevederile acestora nemaifiind aplicabile în totalitate.

La recomandarea Curții de Conturi, Consiliul Legislativ a luat măsuri pentru revizuirea/actualizarea procedurilor elaborate, respectiv a procedurilor vizând activitatea financiar-contabilă, de salarizare, achiziții publice și administrarea patrimoniului, urmând ca pe viitor actualizarea procedurilor (în special a celor din sfera economică) să constituie o preocupare permanentă a instituției, mai ales în condițiile modificărilor survenite în materia finanțelor publice (Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, OMFP nr. 2021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin OMFP nr. 1.917/2005).

Activitatea de salarizare, domeniu care nu a fost abordat de auditul intern în perioada 2010-2012, a fost inclusă în planul de audit intern pe anul 2013, însă misiunea s-a bazat pe un număr redus de riscuri identificate și obiective propuse. Misiunea s-a rezumat doar la evaluarea modului de aplicare a prevederilor OUG nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale.

Noile norme privind exercitarea activității de audit public intern, în conformitate cu prevederile HG nr. 1086/2013 nu au fost încă elaborate.

Recomandări

- ✓ revizuirea procedurilor elaborate;
- ✓ elaborarea în termenul prevăzut a Noilor norme privind exercitarea activității de audit public intern, în conformitate cu prevederile HG nr. 1086/2013;
- ✓ planificarea anuală și multianuală a activităților auditabile, în strictă concordanță cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată și ale HG nr. 1086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern. În acest sens, se va reanaliza atât Planul multianual de audit pe perioada 2014-2017, cât și Planul de audit pe anul 2014.

Opinia de audit

Consiliul Legislativ are un istoric favorabil, obținând certificat de conformitate în urma verificărilor efectuate în anii anteriori, fapt care, de asemenea, a influențat pozitiv nivelul de risc stabilit în cadrul auditului financiar pentru anul 2013.

Concluzia auditului financiar a fost susținută cu toate probele necesare, incluse în documentele de lucru și a fost favorabilă exprimării unei **opinii fără rezerve**, fapt pentru care **a fost emis certificat de conformitate**.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Scurtă prezentare

Consiliul Concurenței este o autoritate administrativă autonomă care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În calitate de autoritate națională de concurență, instituția pune în aplicare și asigură respectarea prevederilor naționale și comunitare în domeniul concurenței. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial și este format din 7 membri, astfel: un președinte, 2 vicepreședinți și 4 consilieri de concurență. Numirea membrilor Plenului Consiliului Concurenței se realizează de către Președintele României, la propunerea Colegiului Consultativ al Consiliului Concurenței, cu avizul Guvernului și după audierea candidaților în comisiile de specialitate ale Parlamentului.

În structura Consiliului Concurenței funcționează un secretariat general, condus de un secretar general, iar în teritoriu funcționează 40 de inspectorate teritoriale coordonate de Direcția Teritorială.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	63.646	45.148	44.794	70,38	99,22
Autorități publice și acțiuni externe	63.646	45.148	44.794	70,38	99,22
Cheltuieli - buget de stat	63.646	45.148	44.794	70,38	99,22
Autorități publice și acțiuni externe	63.646	45.148	44.794	70,38	99,22

Observațiile Curții de Conturi

La *Consiliul Concurenței*, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate unele nereguli după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariului de bază pentru personalul nou angajat (personal contractual, funcționari publici și inspectori de concurență), în sensul că acestuia i-au fost acordate drepturi care erau abrogate (spor de confidențialitate și spor pentru condiții periculoase, după caz), invocându-se totodată prevederi legale care nu erau aplicabile personalului nou angajat. Aceasta a condus la plata nelegală, în anul 2013, a sumei totale de 216 mii lei;
- nefinalizarea demersurilor pentru înscrierea în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului a 32 de imobile achiziționate din credite bugetare și în care își desfășoară activitatea inspectoratele teritoriale de concurență;
- nerespectarea normativului privind parcul auto, în privința modului de alocare a acestuia pe funcții;
- nerespectarea reglementărilor financiar-contabile în sensul că: unele cheltuieli (prime de asigurare) nu au fost evidențiate în contul de execuție și în conturile contabile potrivit naturii și conținutului economic, nu au fost constituite conturi analitice pentru garanțiile gestionarilor și nu a fost întocmită monografia contabilă în conformitate cu cerințele OMFP nr. 1917/2005. În timpul acțiunii de audit financiar aceste nereguli au fost remediate;
- neactualizarea, nerevizuirea și neîntocmirea unor proceduri operaționale;
- neîndeplinirea de către compartimentul de audit public intern a obligației legale de a audita cel puțin o dată la 3 ani, toate activitățile financiare sau cu impact financiar.

Recomandări

Ținând seama de cele constatate cu ocazia misiunii de audit financiar la *Consiliul Concurenței*, Curtea de Conturi recomandă în principal:

- ✓ continuarea demersurilor în vederea finalizării emiterii Hotărârii de Guvern privind înscrierea celor 32 de imobile achiziționate din credite bugetare, în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*;
- ✓ reglementarea utilizării parcului auto al Consiliului Concurenței în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară întocmite conform normelor metodologice trimestriale și anuale;
- ✓ elaborarea și revizuirea procedurilor operaționale în conformitate OMFP nr. 946/2005;
- ✓ modificarea *Planului multianual* al instituției/respectiv a *Planului de audit public intern pe anul 2015*, prin adăugarea unor misiuni obligatorii așa cum sunt prevăzute la art.15 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Răspunsul entității

Din notele de relații furnizate de reprezentanții entității, precum și din discuțiile avute în cadrul ședinței de conciliere, nu au rezultat puncte de vedere divergente, cu excepția constatărilor cu privire la modul de stabilire a salariului de bază pentru personalul nou angajat în anul 2013.

Opinia de audit

În urma auditului financiar al exercițiului bugetar 2013 a fost exprimată o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, justificată de faptul că au fost constatate unele disfuncționalități/neconformități referitoare la modul de aplicare a reglementărilor legale referitoare la: activitatea de salarizare (acordarea drepturilor salariale personalului nou angajat), utilizarea parcului auto, înscrierea în domeniul public al statului a imobilelor deținute de Consiliul Concurenței, activitatea de audit public intern, revizuirea unor proceduri de control intern, respectarea clasificăției bugetare și a reglementărilor contabile în vigoare. Aceste aspecte nu influențează semnificativ realitatea și exactitatea datelor din situațiile financiare, suma erorilor situându-se sub pragul de semnificație.

AVOCATUL POPORULUI

Scurtă prezentare

Avocatul Poporului este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, activitatea sa având drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Conform prevederilor Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a înființat un număr de 14 birouri teritoriale, care își au sediul în orașe reședință de județ, iar fiecare structură are în competența sa teritorială mai multe județe.

În vederea îndeplinirii obiectivului principal al activității sale, instituția Avocatul Poporului examinează și soluționează cererile formulate de persoanele lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăților cetățenești, iar în exercitarea atribuțiilor sale nu se substituie autorităților publice. În acest sens, prin reglementările constituționale și legale, instituția are la dispoziția sa mijloace și procedee specifice, cum ar fi dialogul și medierea.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	5.623	5.804	5.665	100,75	97,61
Autorități publice și acțiuni externe	5.623	5.804	5.665	100,75	97,61
Cheltuieli - buget de stat	5.623	5.804	5.665	100,75	97,61
Autorități publice și acțiuni externe	5.623	5.804	5.665	100,75	97,61

Observațiile Curții de Conturi

- În urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, au influențat acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, și anume:
 - a) s-au constatat diferențe între soldurile conturilor „Personal-salarii datorate”, „Personal-ajutoare și indemnizații datorate” și restul de plată datorat conform statelor de plată, valoarea acestora fiind estimată la 36 mii lei;
 - b) a fost calculată și evidențiată eronat suma de 11 mii lei, reprezentând contravaloarea sumelor datorate, pe anul 2013, la Fondul special de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap;
 - c) au fost evidențiate unele cheltuieli la alte articole bugetare decât cele corespunzătoare naturii și destinației acestora. Un exemplu în acest sens îl constituie cheltuielile efective reprezentând materiale de curățenie, care au fost cumulate și raportate în contul de execuție bugetară la alt articol bugetar;
 - d) nu au fost parcurse succesiv fazele procesului de execuție bugetară (angajare, lichidare, ordonanțare și plată);
 - e) au fost încheiate angajamente legale fără a fi precedate de angajamente bugetare și fără a fi însoțite de propuneri de angajare;
 - f) gestiunea cărților și publicațiilor din bibliotecă a fost evidențiată în alt cont contabil decât cel corespunzător naturii și destinației acestor bunuri.
- Au fost constatate și încălcări de lege privind stabilirea eronată a drepturilor salariale ale personalului nou încadrat (14,6 mii lei) sau acordarea/reținerea unor sume pe statul de plată fără justificare (9,8 mii lei).
 - ⌚ În timpul misiunii de audit financiar, instituția Avocatul Poporului a luat măsuri pentru înlăturarea unor nereguli constatate de echipa de auditori publici externi, prin recuperarea unor drepturi salariale necuvenite, acordate ca urmare a unor erori de calcul.
- S-a constatat, totodată, efectuarea deficitară a procesului de inventariere, înregistrarea necorespunzătoare în evidența contabilă a rezultatelor acestora, neasigurarea integrității bunurilor patrimoniale (reținerea necorespunzătoare a garanției materiale, neutilizarea unor documente financiar-contabile).
 - ⌚ În timpul misiunii de audit financiar, instituția Avocatul Poporului a luat măsuri pentru reținerea pe statul de plată a salariilor pentru luna iulie 2014 a ratei lunare a garanției angajatului cu răspundere gestionară din cadrul instituției.

Răspunsul entității

Reprezentanții Avocatului Poporului susțin în continuare punctul de vedere divergent referitor la stabilirea eronată a unor drepturi salariale pentru personalul nou angajat, chiar și în condițiile în care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a confirmat cele constatate de echipa de audit.

Pentru înlăturarea deficiențelor din activitatea financiar-contabilă a fost emisă Decizia nr. 9/18.09.2014. Ulterior, împotriva măsurii vizând stabilirea eronată a drepturilor salariale pentru personalul nou angajat, entitatea a depus contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare constituită conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificării modului de implementare a măsurilor dispuse cu ocazia auditului financiar aferent anului 2012 a rezultat că toate măsurile dispuse **au fost implementate**.

- ✚ Ca urmare a aplicării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, entitatea a înlăturat neregulile privind modul de stabilire, în anul 2012, a drepturilor de natură salarială, recuperând și sumele reprezentând drepturile acordate nelegal.
- ✚ Entitatea Avocatului Poporului a implementat, de asemenea, următoarele măsuri:
 - a dezvoltat sistemul de control intern/managerial pe toate palierele de activitate, a reflectat corespunzător, în situațiile financiare, sumele datorate instituției de către terțe persoane juridice.
 - a revizuit „Monografia privind înregistrarea în contabilitate a operațiunilor specifice”, în sensul includerii în cadrul acesteia a modului de înregistrare a cheltuielilor în avans.
 - a întocmit programul anual al achizițiilor publice în conformitate cu prevederile legale incidente, în vederea utilizării acestuia ca instrument managerial de planificare a achizițiilor.

- a revizuit planul de audit pe anul 2013 și a celui pentru perioada 2013-2015, în sensul respectării obligației legale de a audita cel puțin odată la 3 ani, fără a se limita la acestea, activitățile prevăzute la art. 15 (2) din Legea nr. 672/2002 privind auditul intern, republicată, urmărind în același timp ca auditul public intern să contribuie efectiv la îmbunătățirea activităților instituției.

Recomandări

Ținând seama de cele constatate cu ocazia misiunii de audit financiar la *Avocatul Poporului*, Curtea de Conturi **recomandă**:

- ✓ stabilirea drepturilor salariale în conformitate cu prevederile legale, pentru toți salariații angajați după anul 2010 și calculul diferențelor salariale acordate nelegal, cu luarea tuturor măsurilor de recuperare care se impun;
- ✓ clarificarea diferențelor dintre soldurile conturilor „Personal – salarii datorate”, „Personal – ajutoare și indemnizații datorate” și restul de plată datorat conform statelor de plată;
- ✓ calculul și evidențierea corectă, conform reglementărilor legale, a sumelor reprezentând contribuția la *Fondul de solidaritate pentru persoanele cu handicap* pe anul 2013;
- ✓ evidențierea corectă a bunurilor reprezentând cărți și publicații;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară;
- ✓ aplicarea întocmai a prevederilor legale referitoare la utilizarea documentelor financiar-contabile;
- ✓ actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare la noile reglementări, ținând seama de recente modificări ale Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea autorității Avocatul Poporului prin OUG nr. 48/2014.

Opinia de audit

Din cauza impactului abaterilor constatate, precum și a faptului că acestea au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, auditorii publici externi au exprimat **opinie adversă**.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat și aflată sub controlul Parlamentului, având ca principale atribuții: asigurarea accesului oricărei persoane la propriul dosar, constând în studierea dosarului, eliberarea de copii ale actelor dosarului și a altor înregistrări care vizează persoana respectivă, comunicarea, la cererea persoanelor îndreptățite, a identității lucrătorilor Securității și a colaboratorilor acesteia, care au contribuit cu informații la completarea dosarului, alte activități de informare a publicului și de sprijinire a cercetării arhivelor fostei Securități.

CNSAS este organizat și funcționează potrivit prevederilor OUG nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, cu modificările și completările ulterioare și ale Regulamentului de organizare și funcționare a CNSAS.

CNSAS este condus de un Colegiu compus din 11 membri, acesta constituindu-și aparatul propriu, pentru care aprobă structura organizatorică, înființarea și desființarea unor compartimente din structura acestuia.

Președintele Colegiului CNSAS este ordonator principal de credite, iar personalul este alcătuit din funcționari publici și personal contractual.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	12.185	12.725	12.590	103,32	98,94
Autorități publice și acțiuni externe	12.185	12.725	12.590	103,32	98,94
Cheltuieli - buget de stat	12.185	12.725	12.590	103,32	98,94
Autorități publice și acțiuni externe	12.185	12.725	12.590	103,32	98,94

Observațiile Curții de Conturi

La CNSAS, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate unele nereguli, care coroborate cu neducerea la îndeplinire a unor măsuri dispuse prin decizie, au condus la afectarea situațiilor financiare, după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariului de bază pentru personalul nou angajat (funcționari publici), în sensul că acestuia i-au fost acordate drepturi care erau abrogate (spor de confidențialitate și spor pentru risc și supra-

solicitare neuropsihică), invocându-se totodată prevederi legale care nu erau aplicabile personalului nou angajat. Aceasta a condus la plata nelegală, în anul 2013, a sumei totale de 17 mii lei;

nerespectarea prevederilor legale privind recepția construcțiilor, pentru lucrări de compartimentare executate în anii prece-
denți, ceea ce creează riscul antrenării unor costuri suplimentare, legate de plata unor taxe de reavizare a documentației și a
unor eventuale amenzi;

efectuarea unor plăți pentru prestări de servicii, fără îndeplinirea cerințelor legale cu privire la întocmirea documentelor care
atestă realitatea serviciilor prestate și exactitatea sumelor datorate;

reflectarea eronată a unor operațiuni financiar-contabile în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2013, reprezentând rezultatele
reevaluării clădirii în care instituția își desfășoară activitatea și a terenului aferent acesteia.

În timpul acțiunii de audit financiar, entitatea a corectat eroarea constatată.

nerevizuirea procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Răspunsul entității

Conform notelor de relații furnizate de reprezentanții entității, precum și în cadrul discuțiilor avute în cadrul ședinței de conciliere
nu au fost formulate puncte de vedere divergente pe marginea constatărilor rezultate din auditul financiar, cu excepția
constatărilor cu privire la modul de stabilire a salariului de bază pentru personalul nou angajat în anul 2013.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Concomitent cu acțiunea de audit financiar s-a procedat și la verificarea modului de ducere la îndeplinire a unor măsuri dispuse
prin deciziile emise în anii 2012, respectiv 2013.

1. Decizia nr. 4/27.06.2013. În urma verificărilor efectuate au rezultat următoarele:

a) au fost duse la îndeplinire 5 măsuri prin care s-a dispus:

- soluționarea modului de evidențiere în contabilitate a unor lucrări plătite și neexecutate și care erau înregistrate în
contul „Active fixe corporale în curs de execuție”;
- clarificarea unor sume aflate în soldul contului „Personal – salarii datorate” și al contului „Avansuri acordate personalului”;
- înlăturarea neregulilor legate de: înregistrarea în exercițiul bugetar curent a unor cheltuieli aferente exercițiului
următor, înregistrarea cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare în funcție de natura și efectul lor economic,
întocmirea și depunerea situațiilor financiare, parcurgerea succesivă a fazelor execuției bugetare;
- înlăturarea neregulilor din activitatea de achiziții publice referitoare la: întocmirea Programului anual al achizițiilor
publice, determinarea valorii estimate a achizițiilor, elaborarea de proceduri formalizate pentru această activitate;
- efectuarea demersurilor pentru adaptarea programului informatic care asigură evidența contabilă la normele și
reglementările contabile în vigoare.

b) au fost duse parțial la îndeplinire 3 măsuri, prin care s-a dispus:

- continuarea demersurilor inițiate și întreprinderea tuturor măsurilor legale în vederea recuperării prejudiciului în sumă
de 179 mii lei, reprezentând daune plătite de CNSAS unui prestator de servicii de închiriere a spațiului destinat fostului
sediu. Ca urmare a predării imobilului cu întârziere față de data prevăzută în contract și într-o stare degradată, pres-
tatorul a acționat CNSAS în instanță pretinzând despăgubiri, iar după ce instanța a soluționat litigiul în favoarea recla-
mantului, CNSAS a efectuat plata despăgubirilor din credite bugetare, fără a se îndrepta împotriva persoanelor
vinovate în scopul recuperării sumei respective. În scopul ducerii la îndeplinire a măsurii dispuse de Curtea de Conturi
pentru recuperarea acestui prejudiciu, CNSAS a depus plângere penală pentru stabilirea persoanelor vinovate, iar
ulterior, după clasarea dosarului de către organele de cercetare penală, a depus acțiune în instanță pentru recu-
perarea prejudiciului de la doi foști angajați, pe care i-a considerat vinovați de producerea acestuia. Totodată, în cadrul
acțiunii depuse la instanță, prejudiciul în sumă de 179 mii lei a fost diminuat eronat cu suma plătită prestatorului,
reprezentând beneficiu nerealizat pe perioada efectuării reparațiilor la sediul respectiv (59 mii lei);
- clarificarea diferențelor constatate în urma inventarierii, în sumă de 62 mii lei, înregistrată în contul „Decontări din
operații în curs de clarificare”, înregistrarea operațiunilor rezultate în conturile corespunzătoare și recuperarea contra-
valorii bunurilor stabilite lipsuri la inventariere. După analiza efectuată, diferența respectivă a fost diminuată la suma
de 48 mii lei, datorită identificării, ulterior inventarierii, a unor obiecte de inventar, însă această sumă nu a fost
recuperată până la data verificărilor. Conducerea entității a efectuat plângere penală pentru stabilirea vinovaților;
- actualizarea valorii de inventar a clădirii și terenului, aferente sediului central al CNSAS, în *Inventarul bunurilor care
alcătuiesc domeniul public al statului*. În acest scop entitatea a elaborat proiectul de hotărâre de guvern, însă acesta a
fost restituit neavizat de către Ministerul Justiției, cu solicitarea de completare a documentației depuse (cu extras de
carte funciară recentă, clarificări privind valoarea stabilită de evaluator, Ministerul Finanțelor să aibă calitatea de
coinițiator etc.). La data finalizării auditului se continuau demersurile pentru îndeplinirea acestei măsuri.

2. Decizia nr. 4/11.12.2012, prin care, în legătură cu o măsură dispusă anterior tot prin decizie privind recuperarea unui preju-
diciu în sumă de 162 mii lei (aflată pe rolul instanței de recurs), s-a dispus: urmărirea desfășurării litigiului aflat pe rolul Înaltei
Curți de Casație și Justiție, informarea Curții de Conturi cu privire la parcursul acesteia (inclusiv motivarea acesteia) și la
decizia care va fi pronunțată de instanța de recurs, precum și punerea în aplicare a dispozițiilor acestei decizii.

Măsura a avut la bază constatarea, încă din anii precedenți, a faptului că în situațiile financiare figura un debit nerecuperat de 162 mii lei, cu această sumă entitatea fiind prejudiciată de către executantul unor lucrări de reamenajare a spațiilor pentru depozitarea arhivei Consiliului CNSAS, lucrările respective fiind plătite de CNSAS, dar neexecutate.

Pentru acest prejudiciu, instituția a acționat în judecată societatea contractantă și, ulterior, pe baza sentinței favorabile obținute, a efectuat demersurile pentru executarea silită. Cu toate acestea, neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor contractuale de către organele de executare silită, lipsa de interes a CNSAS pentru a insista în executare, concomitent cu intrarea debitorului în lichidare judiciară (fără ca CNSAS să se înscrie la masa credală), a condus la nerecuperarea prejudiciului de la executantul lucrărilor. În tot acest timp, CNSAS nu a adoptat nicio altă cale legală pentru recuperarea prejudiciului, respectiv de tragere la răspundere, în cadrul termenului legal de prescripție, a persoanelor vinovate pentru plata lucrărilor neexecutate.

Curtea de Conturi a dispus prin decizie luarea măsurilor legale pentru *lichidarea debitului creat ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către executantul lucrărilor și a neluării tuturor măsurilor pentru recuperarea prejudiciului în termenul legal de prescripție*. Instituția auditată a depus contestație împotriva măsurii dispuse, aceasta fiind respinsă prin încheierea comisiei de soluționare constituită în acest sens. Ulterior, CNSAS a depus plângere la instanța de contencios administrativ a Curții de Apel București, aceasta respingând acțiunea reclamantei, după care CNSAS a formulat recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție.

La data de 24.09.2013, Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat *Decizia nr. 6299/24.09.2013*, irevocabilă, prin care a respins recursul formulat de CNSAS împotriva soluției pronunțate de instanța de fond, rezultând astfel că **măsura privind recuperarea prejudiciului, emisă de Curtea de Conturi, era obligatorie**. Ca urmare a verificărilor efectuate a rezultat că **CNSAS nu a luat nicio măsură pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din decizia instanței supreme și, implicit, a măsurii dispuse de Curtea de Conturi, în sensul recuperării prejudiciului respectiv**.

Recomandări

Ținând seama de cele constatate cu ocazia misiunii de audit financiar la CNSAS, Curtea de Conturi **recomandă**:

- ✓ continuarea demersurilor în vederea aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi, respectiv:
 - **recuperarea prejudiciului adus fondurilor publice, în sumă de 162 mii lei, creat ca urmare a:**
 - neîndeplinirii a obligațiilor contractuale de către executantul lucrărilor de amenajare;
 - efectuării de plăți din credite bugetare pentru lucrări neexecutate;
 - neluării tuturor măsurilor pentru recuperarea prejudiciului în termenul legal de prescripție;
 - **recuperarea prejudiciului adus fondurilor publice, în sumă de 179 mii lei, ca urmare a nerespectării clauzelor din contractul de închiriere a spațiului din București, str. Dragoslavele nr. 2-4, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a imobilului, plătită locatarului din credite bugetare, ca daune;**
 - **clarificarea și după caz, recuperarea în termenul legal de prescripție**, a diferențelor reprezentând minusurile de inventar, evidențiate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, în sumă de 48 mii lei;
 - continuarea demersurilor pentru modificarea datelor în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului*, privind valoarea imobilului și a terenului aferent sediului în care își desfășoară activitatea CNSAS, ca urmare a rezultatelor reevaluării.
- ✓ continuarea demersurilor în vederea realizării recepției la terminarea lucrărilor și a recepției finale, pentru lucrarea de compartimentare spații interioare sediu central;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea întocmirii documentelor justificative din care să rezulte certitudinea obligațiilor de plată față de terți, în urma serviciilor prestate de către aceștia;
- ✓ elaborarea procedurilor scrise, precum și revizuirea acestora permanent, în funcție de evoluția reglementărilor în domeniu.

Opinia de audit

În urma auditului financiar, precum și a verificărilor privind ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii au fost constatate unele abateri, precum și faptul că prejudiciile constatate în anii anteriori nu au fost recuperate, aspecte care afectează semnificativ situațiile financiare ale anului 2013. Din aceste motive, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Scurtă prezentare

Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) este autoritate publică autonomă, sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, fiind în același timp autoritatea unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale, în condițiile și cu respectarea prevederilor Legii audiovizualului nr. 504/2002, republicată.

Controlul exercitat de CNA asupra conținutului serviciilor de programe oferite de furnizorii de servicii media audiovizuale și asupra ofertei de servicii de programe, asigurate de distribuitorii de servicii, se realizează, de regulă, periodic și ori de câte ori Consiliul consideră că este necesar sau primește o plângere cu privire la nerespectarea de către furnizor a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu ori a obligațiilor înscrise în licența audiovizuală.

Consiliul este compus din 11 membri numiți de Parlament, durata mandatului membrilor Consiliului fiind de 6 ani și au funcție de demnitate publică, asimilată funcției de secretar de stat. Cheltuielile curente și de capital ale CNA se finanțează din bugetul de stat.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.451	8.299	8.263	97,78	99,57
Autorități publice și acțiuni externe	8.451	8.299	8.263	97,78	99,57
Cheltuieli - buget de stat	8.451	8.299	8.263	97,78	99,57
Autorități publice și acțiuni externe	8.451	8.299	8.263	97,78	99,57

Observațiile Curții de Conturi

Au fost contabilizate eronat cheltuielile reprezentând utilități aferente contractelor de închiriere încheiate cu două persoane care ocupă funcții de demnitate publică, fiind înregistrate drept cheltuieli de funcționare a instituției publice (energie electrică, termică, apă, salubritate) și nu drept „cheltuieli cu cazarea”, așa cum sunt definite de legislația în domeniu, având drept consecință dispărarea înregistrărilor în mai multe conturi contabile a cheltuielilor cu utilitățile facturate pentru cele două contracte de închiriere ceea ce a condus la denaturarea informațiilor raportate prin situațiile financiare.

Curtea de Conturi **recomandă** revizuirea și aprobarea Monografiei proprii privind înregistrarea în contabilitate a principalelor operațiuni, cu respectarea prevederilor OMFP nr. 2.021/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin OMFP nr. 1.917/2005, precum efectuarea corecțiilor aferente înregistrărilor efectuate în anul 2014 în evidența contabilă.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Curtea de Conturi a observat o evoluție pozitivă a managementului financiar, observație bazată pe implementarea măsurilor dispuse prin Decizia nr. 18/28.05.2013, emisă la încheierea auditului financiar pe anul anterior. Aceste măsuri vizau: continuarea demersurilor pentru implementarea sistemului de control intern/managerial în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005; încheierea unui Protocol de colaborare între CNA și ANAF în baza căruia să fie stabilite atribuțiile și responsabilitățile structurilor de specialitate din cadrul CNA, respectiv ale administrațiilor financiare locale, privind activitățile care trebuie desfășurate de către fiecare entitate în parte în procesul punerii în aplicare a deciziilor de sancționare contravențională emise de CNA, precum și la inițierea demersurilor necesare emiterii unei hotărâri de guvern, în baza căreia apartamentele/garsonierele achiziționate din fonduri publice să fie înregistrate în domeniul public al statului.

Opinia de audit

Auditorul public extern a exprimat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, justificată prin faptul că aspectele observate de Curtea de Conturi nu influențează semnificativ realitatea și exactitatea datelor din situațiile financiare, suma erorilor situându-se sub pragul de semnificație.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Scurtă prezentare

Secretariatul General al Guvernului (SGG), funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea primului-ministru, având rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și ale prim-ministrului, reprezentarea Guvernului și a prim-ministrului în fața instanțelor judecătorești. Organizarea și funcționarea SGG sunt stabilite prin *HG nr. 405/2007, privind funcționarea Secretariatului General al Guvernului*, cu modificările și completările ulterioare.

Instituțiile publice cu personalitate juridică care au primit subvenții de la bugetul de stat prin bugetul SGG sunt:

- Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor;
- Agenția Națională Antidoping;
- Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale;
- Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „ELIE WIESEL”.

În anul 2013, prin bugetul SGG s-au finanțat următorii ordonatori secundari și terțiari de credite:

- Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc;

- Agenția Națională pentru Romi;
- Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc;
- Institutul Național de Statistică;
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare;
- Departamentul pentru Lupta Antifraudă;
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
- Departamentul pentru Relația cu Parlamentul;
- Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice;
- Secretariatul de Stat pentru Culte;
- Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine, în bugetul căruia au fost cuprinse și sumele alocate de la bugetul de stat Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR).

Secretariatul General al Guvernului îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege pentru ministerul de resort, în cazul:

- Regiei Autonome - Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, persoană juridică care funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară și
- Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, persoană juridică care desfășoară activitate de interes public național și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

Totodată, **prin SGG, cu consultarea Cancelariei Prim-Ministrului**, se realizează exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar al statului la:

- Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - SA și
- Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” - SA Mediaș.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	7.356.354	7.347.069	7.191.743	97,76	97,89
Autorități publice și acțiuni externe	592.189	569.764	501.894	84,75	88,09
Alte servicii publice generale	454.500	0	0	0,00	0,00
Învățământ	2.101	2.181	2.177	103,62	99,82
Cultură, recreere și religie	416.526	448.931	443.593	106,50	98,81
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	72.874	90.005	39.723	54,51	44,13
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	800	5	2	0,25	40,00
Transporturi	5.817.364	6.236.183	6.204.354	106,65	99,49
Cheltuieli - buget de stat	7.345.476	7.318.916	7.181.130	97,76	98,12
Autorități publice și acțiuni externe	581.311	558.886	496.892	85,48	88,91
Alte servicii publice generale	454.500	0	0	0,00	0,00
Învățământ	2.101	2.181	2.177	103,62	99,82
Cultură, recreere și religie	416.526	448.931	443.593	106,50	98,81
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	72.874	72.730	34.112	46,81	46,90
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	800	5	2	0,25	40,00
Transporturi	5.817.364	6.236.183	6.204.354	106,65	99,49
Fonduri externe nerambursabile	9.206	26.481	9.866	107,17	37,26
Autorități publice și acțiuni externe	9.206	9.206	4.255	46,22	46,22
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	0	17.275	5.611	0,00	32,48
Total cheltuieli din venituri proprii	1.672	1.672	747	44,68	44,68
Autorități publice și acțiuni externe	1.672	1.672	747	44,68	44,68

Observațiile Curții de Conturi

Secretariatul General al Guvernului

- Curtea de Conturi a constatat **unele deficiențe** cu privire la modul în care s-a organizat și efectuat acțiunea de inventariere a patrimoniului SGG, după cum urmează:
 - *listele cu propuneri de scoatere din funcțiune* nu cuprind informații cu privire la valoarea de inventar sau valoarea justă a deprecierilor. Propunerile de scoatere din funcțiune a unor mijloace fixe (aparatură birotică și echipamente tehnologice), în valoare de 474 mii lei, și de declasare a unor obiecte de inventar, în valoare de 314 mii lei, nu au fost însoțite de *procese*

verbale de scoatere din funcțiune/uz sau de declarare, prin care să se constate îndeplinirea condițiilor prin documente care să ateste că bunurile în cauză nu sunt în stare de funcționare sau nu mai pot fi folosite;

- în cazul constatării unei lipse în gestiunea „*echipamente și tehnică de calcul*” (lipsă laptop) nu au fost formulate propuneri de recuperare a valorii de înlocuire.

🕒 În timpul misiunii de audit, conducerea entității a emis Ordinul nr. 339/30.06.2014, prin care a dispus constituirea comisiei privind scoaterea din uz a obiectelor de inventar în folosință și declararea bunurilor materiale, precum și pentru casarea și scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe aflate în patrimoniul SGG. De asemenea, s-a elaborat și aprobat procedura operațională privind scoaterea din funcțiune și casarea activelor fixe.

- 🌐 În cadrul auditului financiar s-a constatat că au fost efectuate **cheltuieli ineficiente**, estimate la suma de 42 mii lei, generate de externalizarea unor servicii de gestionare a resurselor umane, care, în fapt, constituie atribuții și competențe specifice direcției de specialitate din cadrul SGG.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor identificate, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, echipa de audit a exprimat o **opinie cu rezerve**, referitor la **contul de execuție consolidat întocmit de SGG** pentru anul 2013.

Instituțiile publice din subordinea SGG

1. Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”

Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel” (INSHR) este instituție publică cu personalitate juridică, coordonată de prim-ministru (prin Cancelaria Prim-Ministrului) și funcționează în baza prevederilor HG nr. 902/2005 privind înființarea Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”.

INSHR are ca obiect de activitate identificarea, culegerea, arhivarea, cercetarea, publicarea de documente și rezolvarea unor probleme științifice referitoare la Holocaust, elaborarea și implementarea de programe educaționale și culturale privind acest fenomen istoric.

Conform reglementărilor legale, INSHR este condus de un director general, care are calitatea de ordonator terțiar de credite.

Cheltuielile curente și de capital ale INSHR sunt finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin SGG.

Opinia de audit

La Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”

Pe baza concluziilor formulate, potrivit cărora aspectele constatate în activitatea economico-financiară a INSHR s-au aflat în limitele admisibile de eroare, fiind corectate până la finalizarea misiunii de audit, a fost exprimată **opinie fără rezerve**, context în care a fost emis **certificatul de conformitate** pentru activitatea exercițiului bugetar 2013.

2. Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) este instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, rezultată în urma comasării prin fuziune a Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România cu Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc. Organizarea, funcționarea și structura organizatorică a IICCMER au fost stabilite prin HG nr. 1372/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile Curții de Conturi

La IICCMER, Curtea de Conturi a constatat **deficiențe și abateri de la prevederile legale** referitoare la efectuarea cheltuielilor, modul de înregistrare în contabilitate a activelor, precum și la administrarea și inventarierea patrimoniului. Dintre acestea menționăm următoarele:

- 🌐 nu a fost înregistrată în categoria activelor suma de 55 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care se încadrează în categoria studiilor de fezabilitate, respectiv „*evaluare studii privind proiectare și asistență tehnică aferente investiției de consolidare-restaurare a Monumentului istoric cod Bz-li-m-B-02462, fosta închisoare Râmnicu-Sărat*”;
- 🌐 nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii pentru anul 2013, deoarece:
 - până la data efectuării misiunii de audit financiar nu s-a realizat inventarierea gestiunii „bibliotecă”;
 - nu au fost propuse și nici nu au fost luate măsuri de recuperare a pagubei create institutului prin inundarea sediului bibliotecii acestuia de o terță persoană, pagubă ce constă în contravaloarea a 2.525 de cărți, deteriorate în proporție de 100%, estimată la suma de 34 mii lei; nu au fost stabilite persoanele vinovate pentru pagubele constatate și nici modul de impunere a bunurilor deteriorate 100%;
 - s-a efectuat compensarea unui minus de 271 de volume, în valoare de 4 mii lei, cu 220 de volume, la aceeași valoare, care au fost constatate în plus, fără a se solicita explicații scrise pentru plusuri și minusuri, compensarea lipsurilor cu plusurile realizându-se fără respectarea condițiilor reglementate legal;

- rezultatele acțiunii de inventariere a patrimoniului nu au fost valorificate în totalitate, nefiind atins scopul acestei activități și, drept urmare, nu există certitudinea faptului că situațiile financiare reflectă realitatea, deoarece datele în bilanțul contabil nu au fost integral confirmate prin rezultatele acțiunii de inventariere.

● nerecuperarea unui avans, în sumă de 9 mii lei, acordat în anul 2011 unei persoane fizice pentru efectuarea unor servicii de tehnoredactare, fotocopiere și sistematizare a documentelor de arhivă, necesare pentru finalizarea cercetărilor aferente unui studiu, nerecepționate de IICCMER;

● IICCMER nu a luat măsuri în vederea recuperării de la persoanele răspunzătoare a sumei de 8 mii lei, achitată din fonduri publice, reprezentând contravaloarea lucrărilor de reparații, efectuate la imobilul care este proprietatea institutului și care a fost avariat ca urmare a unor inundații produse din apartamentul situat deasupra celui deteriorat.

Opinia de audit

La Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER)

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor identificate, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, referitor la activitatea IICCMER, echipa de audit a exprimat o **opinie cu rezerve**.

3. Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc

Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale cu atribuții în domeniul jocurilor de noroc, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului României. Organizarea, funcționarea și structura organizatorică a ONJN au fost stabilite prin HG nr. 298/2013 privind organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc și pentru modificarea HG nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc.

ONJN a efectuat **cheltuieli ineficiente**, în sumă de 15 mii lei, reprezentând contravaloarea reparațiilor efectuate asupra bunurilor preluate cu titlu de împrumut (autoturism, echipament xerox), în vederea desfășurării activității sale. Conducerea entității nu a avut obiecțiuni cu privire la abaterea constatată.

Opinia de audit

La Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor identificate, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, referitor la activitatea ONJN echipa de audit a exprimat o **opinie cu rezerve**.

4. Institutul Național de Statistică

Institutul Național de Statistică (INS) se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea Secretariatului General al Guvernului.

INS funcționează în baza HG nr. 957/2005 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică, republicată, cu modificările și completările ulterioare. INS este principalul producător de date statistice oficiale ale statului, având în această calitate rolul de coordonator al Sistemului Statistic Național.

În subordinea INS funcționează:

- 8 direcții regionale de statistică, organizate la nivelul județelor – centre ale regiunilor de dezvoltare;
- 34 direcții județene de statistică, la nivelul celorlalte județe;
- Centrul Național de Pregătire în Statistică;
- Centrul de Conferințe.

Direcțiile regionale și județene de statistică sunt ordonatori terțiari de credite, cu personalitate juridică, îndeplinind în teritoriu atribuțiile, sarcinile și responsabilitățile INS și sunt finanțate de la bugetul de stat, prin bugetul INS.

Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii. Acesta are drept scop formarea profesională continuă prin sistemul educațional al personalului din serviciile de statistică oficială în domeniile statisticii, demografiei, economiei, econometriei, sociologiei cantitative și tehnologiei informației, promovarea culturii statistice.

Observațiile Curții de Conturi

La Institutul Național de Statistică

● Institutul Național de Statistică a efectuat plată dublă pentru aceleași servicii de „Mentenanță licențe Kofax pentru anul 2012”, necesare în vederea pregătirii și desfășurării în bune condiții a alegerilor locale și parlamentare din anul 2012, către două societăți comerciale, achitând atât suma de 646 mii lei către o societate care a câștigat prima licitație publică organizată, care ulterior nu s-a achitat de obligațiile contractuale, cât și suma de 589 mii lei către o altă societate comercială care a câștigat a doua licitație publică pentru aceleași servicii și care a executat obligațiile contractuale, bugetul Institutului Național de Statistică fiind prejudiciat astfel cu suma de 646 mii lei.

Societatea către care Institutul Național de Statistică a efectuat plata de 646 mii lei a speculat imperfecțiunile din caietul de sarcini și din contractul de prestări servicii, precum și faptul că directorul general al direcției IT a semnat inițial un număr de 4 procese-verbale de predare-primire machete și de suport tehnic, pe care acesta ulterior le-a denunțat conducerii INS și a reclamat

că, în fapt, societatea nu a prestat serviciile din contract, întrucât nu ar fi făcut dovada că este un prestator autorizat în România al producătorului licențelor Kofax Austria.

- Auditorii publici externi au constatat că folosința spațiului din str. Smârdan, nr.14-16, sector 3, București, la care în perioada 2006-martie 2007 s-au efectuat lucrări de amenajare în sumă de 256 mii lei, a fost cedată de către Institutul Național de Statistică Consiliului General al Municipiului București (Administrației Fondului Imobiliar) fără nicio justificare legală, astfel încât ulterior o societate comercială cu răspundere limitată din București a preluat folosința acestui spațiu pentru a desfășura activitatea de restaurant.

Astfel, acest spațiu care urma să fie utilizat de INS „pentru informarea opiniei publice în ceea ce privește evoluția socio-economică a României în această perioadă” a fost transformat într-un restaurant administrat de o societate comercială, cu sprijinul conducerii Institutului Național de Statistică și al conducerii Centrului de Conferințe al INS.

Fondurile publice ale Institutului Național de Statistică au fost utilizate cu nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității.

La Centrul de Conferințe al INS

Centrul de Conferințe (CC) este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, având drept scop utilizarea eficientă a sălilor de conferințe și a spațiilor adiacente existente în cadrul sediului administrativ al INS.

- Din analiza situațiilor financiare rezultă că încă de la înființare, pe toată perioada 2010-2013, Centrul de Conferințe nu a fost gestionat corespunzător, astfel încât să realizeze venituri din care să-și acopere cheltuielile legate de funcționare.

Ponderea cea mai mare în veniturile obținute de Centrul de Conferințe au avut-o veniturile din chirii, care de fapt reprezintă venituri ale bugetului de stat.

Din analiza documentelor contabile și a situațiilor financiare a reieșit faptul că, încă de la înființare, rezultatul patrimonial al exercițiului financiar a fost negativ, respectiv deficit.

Practic, nu numai că nu au fost realizate venituri care să acopere cheltuielile efectuate, dar, anual, în activitatea entității s-a înregistrat deficit, prin efectuarea unor cheltuieli cu mult mai mari decât veniturile realizate.

În realitate, deficitul ar fi fost mult mai mare, dacă rezultatul anual al exercițiului financiar nu ar fi fost denaturat prin:

- înregistrarea incorectă, prin conturi de venituri și nu prin contul „Decontări între unitate și subunități” a transferului de mijloace fixe și obiecte de inventar, de la INS la CC;
- neînregistrarea cheltuielilor cu obligația de plată la bugetul statului a sumelor reprezentând venituri ale bugetului de stat, obținute din închirierea spațiilor proprietate publică a statului;
- înregistrarea unor venituri din debite reactivate, fără constituirea de provizioane și în condițiile în care debitorul a fost radiat;
- neînregistrarea în totalitate a cheltuielilor cu utilitățile și înregistrarea acestora prin contul de TVA deductibilă.

În anul 2010, deficitul a fost transformat în rezultat favorabil (excedent) ca urmare a unor înregistrări eronate, înregistrarea ca donație a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, în sumă de 693,9 mii lei, transferate Centrului de Conferințe de către INS.

În anul 2013, deficitul a fost transformat în rezultat favorabil, excedent, prin înregistrarea unor debite printr-un cont de venituri, respectiv suma de 751,8 mii lei.

Cauzele care au condus la situația prezentată mai sus au fost:

- lipsa de interes din partea conducerii Centrului de Conferințe pentru organizarea de evenimente, pentru atragerea fondurilor și, implicit, pentru creșterea veniturilor;
- lipsa publicității cu privire la activitățile desfășurate de către Centrul de Conferințe, în conformitate cu obiectul de activitate stabilit prin HG nr. 1278/2009;
- lipsa unui buget de venituri și cheltuieli anual și neurmărirea modului de respectare a acestuia;
- lipsa urmăririi și coordonării activității Centrului de Conferințe de către INS, organul ierarhic superior care a coordonat activitatea Centrului de Conferințe.

- În afara obiectului său de activitate, Centrul de Conferințe al INS a pus la dispoziția unor societăți comerciale, gratuit sau la prețuri mai mici decât prețurile practicate pe piață, spații din domeniul public al statului, aflate în administrarea instituției, pentru desfășurarea de către aceste societăți a unor activități comerciale din care acestea să obțină profit, cu cheltuieli cât mai mici (restaurant, bar, nunți, botezuri și alte asemenea evenimente).

Totodată, cu fonduri de la bugetul de stat, INS a dotat aceste spații cu bunuri (materiale, obiecte de inventar și mijloace fixe) pe care le-a pus gratuit la dispoziția acestor societăți.

Cheltuielile cu consumurile de utilități (energie electrică, energie termică, apă rece, apă caldă, ridicarea gunoiului menajer, alte cheltuieli) ale societăților comerciale respective au fost suportate de la bugetul instituției.

Aceste acțiuni ale INS și ale Centrului de Conferințe au avut drept consecințe:

- înregistrarea de către Centrul de Conferințe a unor cheltuieli care au condus la realizarea deficitului din contul de rezultat patrimonial pe toată perioada de funcționare a Centrului de Conferințe;
- prejudicii aduse atât bugetului Centrului de Conferințe, cât și bugetului de stat.

Alte abateri constatate

- În perioada 2010-2014 evidența contabilă a fost condusă de aceeași persoană, modificându-se doar calitatea acestuia și suma plătită de Centrul de Conferințe al INS pentru serviciile de evidență contabilă.
Astfel, suma plătită de Centrul de Conferințe al INS a crescut lunar, în mod nejustificat, de la 1.560 lei, când persoana în cauză avea funcția de revizor contabil, la 1.894 lei, când avea funcția de șef serviciu financiar contabilitate, la 2.500 lei, când presta activitate în calitate de persoană fizică autorizată, și la 4.340 lei, când era împuternicit al unei societăți comerciale cu care Centrul de Conferințe avea încheiat un contract de prestări servicii.
Prin aceste creșteri repetate, Centrul de Conferințe al INS, a cheltuit în plus suma de 31 mii lei prin nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice.
- Din analiza inventarierii efectuate de Centrul de Conferințe al INS, s-a constatat că instalația de ventilație cu o valoare de inventar de 27 mii lei și centrala termică cu o valoare de inventar de 4 mii lei care au fost instalate în spațiul din municipiul București, str. Smârdan, nr. 14-16 în anul 2007, imobil care nu se mai află în folosința Centrului de Conferințe al INS și nici în cea a Institutului Național de Statistică, nu mai există faptic, acestea fiind substituite cu altele defecte și cu alte caracteristici tehnice de către directorul Centrului de Conferințe al INS.
- Nu au fost respectate prevederile legale cu privire la închirierea bunurilor proprietate publică a statului și la veniturile realizate din închirierea spațiului proprietate publică a statului, aflat în administrarea Centrului de Conferințe al Institutului Național de Statistică, prin:
 - închirierea de către Centrul de Conferințe al INS a spațiilor aparținând domeniului public al statului, unor societăți comerciale, fără existența unei hotărâri de guvern care să aprobe acest lucru;
 - atribuirea contractelor de utilizare a spațiilor (punerea la dispoziție), în mod direct și nu prin licitație publică așa cum prevede legislația în vigoare;
 - închirierea spațiilor din domeniul public al statului la prețuri mai mici decât cele practicate pe piață;
 - încasarea unor sume de bani și înregistrarea lor ca venituri proprii ale Centrului de Conferințe, pentru spații aparținând domeniului public al statului;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a obligației de virare către bugetul statului a veniturilor încasate din închirierea spațiilor proprietate publică a statului aflate în administrarea Centrului de Conferințe, din subordinea INS;
 - nevirarea la bugetul statului a sumelor obținute din închiriere;
 - Prin misiunea de audit financiar asupra contului de execuție pentru anul 2011, Curtea de Conturi a constatat că Centrul de Conferințe al INS nu a virat la bugetul statului veniturile obținute din închirierea unor suprafețe din spațiul aflat în administrarea Centrului de Conferințe, în sumă de 416 mii lei.

Răspunsul entității

Centrul de Conferințe al INS a contestat în instanță Decizia Curții de Conturi a României prin care s-a transmis obligativitatea virării la bugetul de stat a sumei de 416 mii lei, contestația fiind respinsă de către instanța de judecată. Centrul de Conferințe a virat în cursul anului 2013, în contul acestor obligații către bugetul statului suma de 11 mii lei.

- nu a înregistrat obligația către bugetul statului și nu a virat la bugetul statului suma de 159 mii lei, pentru perioada ianuarie 2012-aprilie 2014, care reprezintă veniturile obținute din închirierea unor suprafețe din spațiul aflat în administrarea Centrului de Conferințe.
- nu a înregistrat în evidența contabilă suma totală de 576 mii lei, compusă din cele două sume menționate mai sus, stabilite în urma celor două misiuni de audit financiar.

La Centrul Național de Pregătire în Statistică al INS

- Nu au fost respectate prevederile HG nr. 295/13.03.2003, cu privire la:
 - asigurarea conducerii curente a Centrului Național de Pregătire în Statistică (CNPS);
 - modul de coordonare a activității didactice și metodologice a centrului;
 - atribuțiile concrete stabilite prin actul normativ de înființare a CNPS;
 - exercitarea unor atribuții care nu au legătură cu obiectul de activitate al CNPS.

Opinia de audit

La Institutul Național de Statistică

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate și nerespectarea principiilor de economicitate, eficacitate și eficiență în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului, *Curtea de Conturi a concluzionat că situațiile financiare de la data de 31.12.2013 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.*

Valoarea totală a erorilor/abaterilor identificate depășește pragul de semnificație stabilit și **au fost constatate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale**, motiv pentru care opinia de audit formulată de auditorii publici externi față de situațiile financiare auditate este **opinie adversă**, fiind demarate demersurile pentru sesizarea organelor de urmărire penală.

5. Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) este autoritatea publică în domeniul cartografiei, cadastrului și publicității imobiliare, care stabilește politica în domeniul de specialitate, strategia și reglementările de dezvoltare și de armonizare a activităților specifice în cadrul politicii generale a Guvernului și ia măsuri pentru a asigura implementarea acestor politici prin instituțiile subordonate.

ANCPI este instituție publică, cu personalitate juridică care, în anul 2013, a funcționat în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

În anul 2014, ANCPI s-a transformat din instituție publică finanțată integral de la bugetul de stat, în instituție publică finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat și a trecut în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În subordinea Agenției Naționale funcționează 42 de birouri de cadastru și publicitate imobiliară, organizate în fiecare județ și municipiul București, precum și Centrul Național de Cartografie ca instituții publice, cu personalitate juridică.

Misiunea de audit financiar a vizat activitatea *administrației centrale a ANCPI* și a 32 de unități din subordinea Agenției (31 de Birouri de Cadastru și Publicitate Imobiliară județene și Centrul Național de Cartografie), reprezentând 74,4% din numărul entităților aflate în subordine.

Observațiile Curții de Conturi

■ Au fost efectuate cheltuieli fără temei legal, reprezentând contravaloarea cheltuielilor cu chiria locuinței de serviciu pentru un angajat care, potrivit legii, nu avea dreptul la locuință de serviciu. Conducerea entității verificate a contestat măsura dispusă, însă Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația. Entitatea a contestat măsura în instanță, iar procesul este în curs.

■ ANCPI a constituit angajamente legale și bugetare, aferente drepturilor salariale, echivalente cu plățile lunare și nu cu suma aferentă creditelor bugetare anuale aprobate, potrivit reglementărilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice (6.962 mii lei).

■ În situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2013, nu a fost calculată și evidențiată amortizarea activelor necorporale reprezentând licențe achiziționate încă din anul 2009, precum și programe informatice (software Oracle) (27.319 mii lei).

🕒 *În timpul misiunii de audit, entitatea a înregistrat în evidența contabilă amortizarea calculată până la data de 31.12.2013 prin NC nr. 11/17.04.2014 pentru suma totală de 27.319 mii lei.*

■ Nu au fost aplicate reglementările contabile privind *înregistrarea și raportarea* sumelor de recuperat de la bugetul FNUASS, reprezentând indemnizații de asigurări sociale de sănătate plătite asiguraților, care au depășit valoarea contribuțiilor datorate de angajator. Astfel, ANCPI, împreună cu 32 de unități subordonate, nu au utilizat pe parcursul anului 2013 contul „Debitori diverși”, pentru a reflecta sumele solicitate la rambursare de la Casele de asigurări de sănătate. Valoarea debitelor neînregistrate în contul „Debitori”, reprezentând sume de recuperat de la casele de asigurări de sănătate la finele exercițiului financiar 2013 a fost de 2.130 mii lei, din care sume menținute nejustificat în debitul contului „Contribuțiile angajatorilor pentru concedii și indemnizații”, 2.113 mii lei și sume evidențiate eronat în alte conturi („Alte creanțe privind bugetul”, „Contribuțiile angajatorilor pentru asigurări sociale”) de 17 mii lei.

■ Evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, a Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia, întrucât entitatea nu a ținut evidența mijloacelor fixe date în custodie sau în comodat în conturi analitice distincte de terți. Astfel, potrivit bilanței analitice la data de 31.12.2013, acestea au fost evidențiate în gestiunea ANCPI – administrație, deși bunurile au fost date în comodat/custodie unor instituții publice (1.266 mii lei).

🕒 *În timpul misiunii de audit, entitatea a luat măsuri de înlăturare a deficiențelor constatate, astfel:*

- a transferat obiectele de inventar, în sumă de 10 mii lei, date în custodie, din contul „Obiecte de inventar” în contul „Materii și materiale aflate la terți”;
- a înregistrat în evidență, în conturi analitice de terți distincte, mijloacele fixe trimise la terți – date în custodie sau în comodat, în sumă de 1.248 mii lei.

■ În acest context, efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului nu a respectat, în totalitate, prevederile legale, având în vedere că bunurile date în custodie altor entități de către ANCPI nu au fost înscrise în liste de inventariere distincte, cu ocazia inventarierii anuale 2013. Mai mult, procesul-verbal privind rezultatele inventarierii patrimoniului nu a fost semnat de toți membrii comisiei de inventariere, nu s-au făcut propuneri privind regularizarea diferențelor dintre datele contabile și cele factice și nu s-au înregistrat în evidența contabilă a entității rezultatele inventarierii 2013, respectiv a minusului de inventar în sumă de 10 mii lei.

🕒 *În timpul misiunii de audit ANCPI a înregistrat în contabilitate minusul de inventar rezultat în urma inventarierii anuale 2013 a ANCPI, în sumă de 10 mii lei.*

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de audit, a fost emisă o decizie prin care au fost dispuse 9 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

În vederea măsurării **impactului măsurilor dispuse anterior și implementate asupra entității verificate** a fost verificată Decizia nr. 17/24.05.2013, rezultând că gradul de implementare al măsurilor este de 53,8%, întrucât din totalul de 13 măsuri, au fost implementate 7 măsuri, 3 măsuri sunt parțial implementate, iar 3 măsuri sunt neimplementate, fiind contestate în instanță. Implementarea măsurilor dispuse a condus la îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile și la întărirea respectării reglementărilor legale în gestionarea fondurilor publice și a patrimoniului ANCPi.

Opinia de audit

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă**, motivată de faptul că valoarea abaterilor constatate a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

6. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) este autoritatea națională competentă în domeniul nuclear, care exercită atribuțiile de reglementare, autorizare și control în domeniul nuclear, conform prevederilor Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată.

Observațiile Curții de Conturi

Cele mai importante abateri constatate de Curtea de Conturi se referă la înregistrarea în contabilitate a unor active și la inventarierea patrimoniului entității și constau în:

- menținerea nejustificată în balanța de verificare aferentă lunii decembrie 2013 a unor active fixe necorporale, reprezentând software-uri amortizate integral și care nu mai pot fi utilizate;
- neactualizarea în „Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, gestionat de Ministerul Finanțelor Publice, a valorii unui imobil aflat în proprietatea publică a statului și în administrarea CNCAN, care în urma reevaluării are o valoare mult mai mare;
- nerespectarea întocmai a prevederilor legale referitoare la inventarierea elementelor patrimoniale, neexistând, astfel, garanția că patrimoniul entității este înregistrat la valoarea reală, confirmată prin inventarierea faptică. S-au efectuat propuneri de scoatere din funcțiune a unor bunuri în valoare totală de 462 mii lei, reprezentând active fixe și obiecte de inventar, fără a se face referire la starea tehnică a mijloacelor fixe propuse a fi scoase din funcțiune, iar rezultatele inventarierii nu au fost valorificate până la data încheierii misiunii de audit, astfel că nu au avut loc declasări/casări sau valorificări ale acestor bunuri.

De asemenea, au fost identificate și unele curențe legislative specifice domeniului.

Astfel, din conținutul textelor Legii nr. 105/1999 pentru ratificarea Convenției comune asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive, adoptată la Viena la 5 septembrie 1997 și Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, rezultă faptul că gospodărirea în siguranță a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive, precum și siguranța activității de dezafectare a instalațiilor nucleare depinde de existența unor surse de finanțare, constituite în baza contribuțiilor titularilor de autorizații pe principiul „poluatorul plătește”. Însă nu s-a făcut o actualizare a textului Legii nr. 111/1996 ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, precum și a OMFP nr. 3156/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind virarea la bugetul de stat a veniturilor obținute de autoritățile și instituțiile publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii, care s-au reorganizat.

În aceste condiții nu există un act normativ care să reglementeze constituirea unui fond în care să fie colectate contribuțiile titularilor de autorizații, cuantumul acestor contribuții și, de asemenea, să clarifice care dintre titularii de autorizații datorează contribuții.

Opinia de audit

La Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care se situează sub pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2013, este **opinie favorabilă cu paragraf explicativ**. Paragraful se referă la faptul că nu există un act normativ care să reglementeze constituirea unui fond în care să fie colectate contribuțiile titularilor de autorizații, cuantumul acestor contribuții și, de asemenea, să clarifice care dintre titularii de autorizații datorează contribuții.

7. Agenția Națională pentru Resurse Minerale

Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM) funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea prim-ministrului, printr-un consilier de stat și este autoritatea competentă abilitată să aplice dispozițiile Legii minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii petrolului nr. 238/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Atribuțiile, sarcinile și răspunderile personalului ANRM au fost stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin Ordinul președintelui ANRM nr. 7/2011, iar finanțarea se asigură integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

Observațiile Curții de Conturi

La ANRM, Curtea de Conturi a constatat existența unor abateri de la legalitate și regularitate, cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, dintre care enumerăm:

- nerespectarea prevederilor legale privind *constituirea garanției financiare* pentru refacerea mediului afectat de activitățile miniere efectuate pe bază de licențe miniere, contrar prevederilor Legii minelor nr. 85/2003, Ordinului Președintelui ANRM nr. 58/2004 și ale Ordinului Președintelui ANRM nr. 47/2008, respectiv:
 - neconstituirea garanției financiare de către SC Complexul Energetic Oltenia SA în perioada 2000-2013, pentru perimetrele Peșteana Sud (6.136 mii lei) și Lupoia (26.946 mii lei), precum și neexecutarea scrisorilor de garanție bancară (1.100 mii lei) și neaplicarea de sancțiuni contravenționale conform art. 57 alin. (1) din Legea minelor nr. 85/2003, ca urmare a neexecutării lucrărilor de refacere a mediului pentru aceste perimetre;
 - neconstituirea, în totalitate, a garanției financiare, pe fiecare permis în parte, în cuantumul stabilit în funcție de cantitatea de lignit exploatată (în perimetrele: Dealul Pleșa – 43 mii lei, Valea Porcului – 99 mii lei), stabilită prin programul anual de exploatare, și de costul/tona de util extras.
- nerespectarea prevederilor legale privind decontarea *lucrărilor executate în subcontractare*, respectiv decontarea de lucrări executate în subcontractare, pe bază de contract, la prețuri mai mari cu 389 mii lei față de prețul la care au fost executate lucrările de către executanții reali, contrar prevederilor HG nr. 925/2006 și ale Contractului nr. 9932/2013.

Răspunsul entității

ANRM a invocat faptul că decontarea lucrărilor efectuate de subcontractanți s-a făcut în conformitate cu prevederile contractuale la prețul stabilit în propunerea financiară, parte a contractului.

- nerecuperarea de la agenții economici titulari de licențe miniere, într-un cont distinct, deschis la Trezoreria Statului pe seama ANRM, a *sumelor prevăzute în licențele miniere (696.555 USD și 1.315.101 EURO), pentru transfer de tehnologie și perfecționare profesională*, precum și neevidențierea acestora în contabilitate, contrar prevederilor Legii minelor nr. 85/2003, Legii contabilității nr. 82/1991, HG nr. 1208/2003 și ale HG nr. 1419/2009;
- neumărirea derulării contractelor de servicii de arhivare documente, în sensul efectuării recepției serviciilor prestate în altă unitate de măsură decât cea în care s-a efectuat contractarea;
- efectuarea de plăți, în sumă de 1.075 mii lei, pentru cheltuieli salariale efectuate fără bază legală, prin majorarea salariilor de bază lunare, începând cu anul 2012, în alte condiții decât cele prevăzute de Legea nr. 283/2011, în sensul introducerii în salariile de bază a unui fond de stimulente majorat față de cel plătit în anul 2010 la care salariații aveau dreptul, contrar prevederilor Legii nr. 283/2011;
- *neîntocmirea documentației cadastrale* și, implicit, neînscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială a unor imobile aparținând domeniului public și privat al statului, în valoare de 8.463 mii lei (construcții date în concesiune – 8.313 mii lei și construcții aflate în administrarea ANRM – 150 mii lei);

Răspunsul entității

ANRM a invocat lipsa titlurilor de proprietate, bunurile constituind proprietate publică a statului.

- nerespectarea prevederilor legale privind *actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, respectiv:
 - neoperarea în inventarul bunurilor din domeniul public al statului, la Ministerul Finanțelor, a diferenței rezultate din reevaluarea efectuată în anul 2011, în sumă de 1.004.648 mii lei, aprobată prin hotărâre de guvern;
 - neinițierea unui proiect de act normativ (hotărâre de guvern), în vederea aprobării modificării și completării Anexei nr. 7 la HG nr. 1705/2006, cu diferențele în sumă estimativă de 112.025 mii lei, rezultate din reevaluarea efectuată în anul 2013, asupra bunurilor din domeniul public al statului concesionate SC Conpet SA, diferențe care au fost înregistrate în contabilitatea ANRM, contrar prevederilor HG nr. 1705/2006 și ale HG nr. 1718/2011;
- nestabilirea *regimului juridic a unui imobil aparținând ANRM*, dat în administrarea Compartimentului de inspecție teritorială Bacău, respectiv evidențierea în contabilitate a unui imobil în domeniul privat al statului, în condițiile în care, în temeiul pct. 29 din Legea nr. 213/1998, clădirile în care își desfășoară activitatea instituțiile publice fac parte din domeniul public al statului;
- nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2.861/2009 privind *efectuarea inventarierii patrimoniului*, respectiv:
 - neîntocmirea listelor de inventar distincte pentru bunurile din domeniul public și privat;
 - neefectuarea inventarierii imobilizărilor în curs de execuție, evidențiate în contabilitate în sumă de 25.702 mii lei;
 - neîntocmirea și netransmiterea extraselor de cont de confirmare a soldului, pentru un număr de 1.977 de creditori, în sumă totală de 49.322 mii lei;
- *neaplicarea sancțiunilor în cuantumul prevăzut de Legea minelor nr. 85/2003*, respectiv neaplicarea de amenzi contravenționale, în cazul unor abateri (nefinalizarea lucrărilor de mediu), constatate de către compartimentele tehnice teritoriale, contrar prevederilor Legii minelor nr. 85/2003;
- ANRM nu a inițiat un proiect de hotărâre de guvern, prin care să propună Guvernului, *actualizarea cu indicele de inflație, a cuantumului amenzilor*, prevăzute la art. 57 din Legea minelor nr. 85/2003, precum și a cuantumului taxelor pentru activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale, prevăzute la art. 44 din aceeași lege, entitatea aplicând sancțiuni contravenționale neactualizate încă din anul 2003 și taxe neactualizate pentru anul 2013;

- neînregistrarea în contabilitate și neincluderea în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului, a terenurilor în suprafață de 379.550 mp, în valoare de 997 mii lei, expropriate și înscrise în cartea funciară, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și ale Legii nr. 213/1998;
- neînregistrarea în contabilitate a bunurilor de natura imobilizărilor necorporale (licențe și servicii de instalare și configurare bază de date), în valoare de 120 mii lei, achiziționate din sumele stabilite prin acordurile petroliere, pentru transfer de tehnologie și perfecționare profesională și necalcularea amortizării aferente acestor bunuri, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 81/1990, HG nr. 105/2007, OG nr. 81/2003 și ale OMFP nr. 1917/2005.

Opinia de audit

La Agenția Națională pentru Resurse Minerale – Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, precum și faptul că valoarea totală estimată a abaterilor identificate depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditorii publici externi este **opinie adversă**.

8. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) are rolul fundamental de a formula la nivel de concepție, de a promova și implementa politica în domeniul achizițiilor publice. Entitatea este organizată și funcționează ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului prin Cancelaria Prim-Ministrului, fiind finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

Observațiile Curții de Conturi

Ca urmare a misiunii de audit financiar, desfășurată la ANRMAP, Curtea de Conturi a constatat o serie de abateri, dintre care cele mai semnificative constau în:

- neurmărirea și nerecuperarea de la Casa de Asigurări de Sănătate, din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, a unor creanțe, în sumă totală de 390 mii lei, reprezentând diferența dintre indemnizațiile pentru concedii medicale plătite angajaților, în perioada 2006-2013, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare datorate de angajator în aceeași perioadă;
 - nerespectarea, întocmai, a prevederilor legale privind *controlul financiar preventiv propriu*, în unele cazuri acesta fiind exercitat în mod formal (fără existența unei valori a cheltuielii ce urma a fi angajată), iar în următoarele situații nu a fost exercitat deloc:
 - actele interne de decizie privind deplasarea în străinătate (ordine și memorandumuri), pentru care nu există niciun deviz estimativ de cheltuieli;
 - actele interne de decizie privind angajarea sau avansarea personalului, acordarea altor drepturi salariale, privind transferul și detașarea;
 - angajamentele legale din care rezultă, direct sau indirect, obligații de plată, respectiv contracte de muncă, reprezentând acte juridice din care rezultă obligații pe seama fondurilor publice.
 - exercitarea necorespunzătoare a *inventarierii patrimoniului*, întrucât:
 - nu au fost inventariate bonurile cantități fixe (BCF) de combustibil, aflate în casierie, evidențiate în mod eronat în debitul contului „Combustibili”, care reprezintă un stoc de combustibil, în loc de a fi reflectate în contul „Alte valori”;
 - nu au fost făcute propuneri de scoatere din evidență și din folosință pentru activele fixe necorporale, în sumă de 368 mii lei (Programe informatice și Alte active fixe necorporale), amortizate integral și uzate din punct de vedere moral.
 - evidențierea necorespunzătoare în contabilitate a consumului de combustibil, în valoare de 72 mii lei;
 - neimplementarea tuturor măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior de Curtea de Conturi, acestea fiind contestate în instanță.
- Valoarea estimativă a erorilor financiar-contabile identificate, care nu au generat venituri suplimentare și care nici nu au produs prejudicii este de 440 mii lei. Valoarea estimativă a erorilor/abaterilor constatate care au generat venituri suplimentare însumează 390 mii lei.

Opinia de audit

La Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP)

Concluzia generală, rezultată în urma auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului ANRMAP pe anul 2013, este aceea că situațiile financiare de la data de 31.12.2013 nu oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor identificate, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2013 auditate este **opinie adversă**.

9. Secretariatul de Stat pentru Culte

Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC) funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Prim-Ministrului, finanțat integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

SSC are ca obiectiv general dezvoltarea parteneriatului dintre autoritățile administrației publice centrale și locale și cultele recunoscute de lege, în domeniul social, cultural și educațional, prin promovarea în beneficiul întregii societăți a relației de respect și

cooperare între cultele recunoscute de lege. Conducerea Secretariatului de Stat pentru Culte este exercitată de către un secretar de stat numit prin decizie a prim-ministrului, având calitatea de ordonator terțiar de credite.

Bugetul definitiv aprobat SSC pentru anul 2013 a fost structurat pe trei programe, proiectate pentru realizarea unor obiective, definite astfel:

- ⇒ Programul „*Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult*” – destinat cultelor recunoscute potrivit legii pentru sprijinirea salarizării clerului din țară, cât și pentru sprijinirea Bisericii Ortodoxe Române din afara granițelor țării;
- ⇒ Programul „*Alocații bugetare pentru salarizarea personalului de cult din învățământul teologic*”, destinat cultelor recunoscute potrivit legii, pentru sprijinirea salarizării personalului neclerical angajat în unitățile și instituțiile de învățământ teologic autorizate și acreditate potrivit legii;
- ⇒ Programul „*Lăcașuri de cult*” – destinat restaurării și conservării lăcașurilor de cult care sunt monumente istorice și a bunurilor din patrimoniu cultural național mobil aparținând cultelor religioase recunoscute din România.

Observațiile Curții de Conturi

Ca urmare a examinării documentelor care au stat la baza înregistrării operațiunilor financiar-contabile raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil, încheiate de SSC pentru anul 2013, au fost constatate deficiențe pe anumite paliere ale activității desfășurate de instituție.

Astfel, referitor la *inventarierea și evaluarea bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului* au rezultat unele deficiențe, în sensul evidențierii unor date și informații necorelate, după cum urmează:

- au fost înscrise în evidența tehnico-operativă a instituției, precum și în listele de inventariere, unele bunuri (construcții și terenuri) care nu mai sunt în administrarea SSC;
- s-au identificat neconcordanțe între datele tehnice referitoare la suprafața unor terenuri, înscrise în hotărâri de guvern, la data intrării în administrarea SSC și cele înscrise în hotărâri de guvern la data ieșirii din administrarea SSC, când au trecut, fără plată, în proprietatea unităților de cult deținătoare (ex: în Anexa nr. 2 din HG nr. 1215/2010 suprafața înscrisă la descrierea tehnică a unui teren a fost de 40.692 mp, mai puțin cu 2.108 mp față de suprafața înscrisă inițial în HG nr. 465/2001, S=42.800 mp);
- au fost identificate neconcordanțe între valorile de inventar înscrise în evidențele contabile ale SSC și inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului (ex: imobil situat în județul Alba, compus din construcție și teren aferent (HG nr. 2373/2004), înregistrat la MFP în inventarul bunurilor din domeniul public al statului la valoarea de inventar de 3.191 mii lei, iar în contabilitatea SSC la valoarea de inventar de 3,3 mii lei, rezultând astfel o diferență valorică de 3.187 mii lei;
- nu au fost înregistrate în contabilitatea instituției unele imobile care alcătuiesc domeniul public al statului, aflate în administrarea SSC și în folosința unităților de cult (atribuite prin hotărâri de guvern), evidențiate în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului al MFP (exemplu: imobilul situat în localitatea Durău, jud. Neamț, compus din construcție și teren aferent (potrivit HG nr. 1318/1990), înscris în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului al MFP cu o valoare de inventar de 1 leu, nu figurează în evidențele contabile ale SSC;
- nu au fost evidențiate în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului unele imobile aflate în administrarea SSC și în folosința unităților de cult (atribuite prin hotărâri de guvern), înregistrate în contabilitatea instituției;
- au fost evidențiate în contabilitatea entității bunuri fără înregistrarea valorii acestora.

 Măsurile luate de SSC în ceea ce privește acțiunea de inventariere a patrimoniului aflat în administrare și valorificarea rezultatelor acestei acțiuni, au fost următoarele:

- elaborarea unui proiect de HG, înaintat MFP, pentru actualizarea valorii de inventar, înscrierea/scoaterea din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului ca urmare a reevaluării, retrocedării și trecerii în proprietate privată, a unor bunuri imobile aflate în proprietatea statului și în administrarea SSC;
- solicitarea de informații și documente necesare actualizării inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, printr-o adresă circulară, transmisă unităților de cult care dețin în folosință gratuită bunuri imobile aflate în proprietatea statului și administrarea SSC;
- solicitarea documentației necesare efectuării demersurilor privind actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, transmisă Ministerului Culturii;
- solicitarea adresată Secretariatului General al Guvernului, în calitate de ordonator principal de credite, pentru efectuarea demersurilor necesare actualizării inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- desemnarea unei comisii de inventariere a întregului patrimoniu al instituției.

Curtea de Conturi a mai constatat nerespectarea reglementărilor legale privind proiectarea și implementarea controlului intern/managerial în derularea Programului bugetar „**Susținerea cultelor**”, vizând următoarele aspecte:

- caracterul general sumar al procedurilor interne specifice etapei de alocare a fondurilor bugetare;
- lipsa unor strategii, mecanisme și instrumente de control, precum și a unor relații de comunicare/conlucrare la nivel instituțional, de natură să elimine riscul utilizării fondurilor publice fără asigurarea respectării principiilor legalității și conformității;
- reflectarea în evidența contabilă a fondurilor alocate unităților de cult sub forma sprijinului financiar, fără respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a principiului independenței exercițiului;

- lipsa unei monografii contabile specifice activității instituției, care să prevadă înregistrarea în evidența contabilă, în contul de cheltuieli, a sumelor acordate unităților de cult sub formă de sprijin financiar, la momentul prezentării documentelor justificative. În raport cu aceste constatări, SSC a solicitat Ministerului Finanțelor Publice clarificări privind modul de reflectare în evidența contabilă a operațiunilor specifice justificării în anul bugetar următor, a sumelor alocate unităților de cult cu titlu de sprijin financiar.

Opinia de audit

La Secretariatul de Stat Pentru Culte

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Secretariatul de Stat pentru Culte pentru exercițiul bugetar 2013, a fost exprimată **opinie adversă**, aspect ce a determinat neemiterea certificatului de conformitate pentru activitatea exercițiului bugetar auditat.

Actul de control încheiat în urma misiunii de audit financiar a fost valorificat prin emiterea Deciziei nr. 6/07.07.2014, prin care s-a dispus conducătorului SSC aplicarea unui număr de șase măsuri de înlăturare a neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă verificată, cu termen de realizare 31.12.2014. Decizia nu a fost contestată de entitate, urmând ca la finalizarea termenului de realizare să fie evaluat gradul de implementare a măsurilor dispuse.

10. Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine

Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine (DPIIS) este organizat și funcționează în baza HG nr. 7/2013 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru proiecte de infrastructură și investiții străine, cu modificările și completările ulterioare.

Prin prevederile HG nr. 879/2013 pentru modificarea și completarea HG nr. 7/2013 s-a stabilit faptul că ministrul delegat pentru proiecte de infrastructură de interes național și investiții străine va îndeplini atât atribuțiile ordonatorului principal de credite (în ceea ce privește investițiile publice efectuate în exercitarea atribuțiilor în coordonarea la nivel național a pregătirii, execuției și implementării proiectelor de infrastructură, precum și în coordonarea aplicării coerente a politicii Guvernului în domeniul stimulării, promovării și implementării investițiilor străine și în domeniul parteneriatului public-privat), cât și atribuțiile ordonatorului secundar de credite (în ceea ce privește activitatea proprie).

Observațiile Curții de Conturi

În urma evaluării mediului de control, pe baza analizei răspunsurilor la „Chestionarul pentru evaluarea sistemului de control intern”, a documentelor specifice și a observării directe, auditorii publici externi au stabilit că sistemul de control intern/măanagerial nu este proiectat și nu funcționează satisfăcător.

Deși prin structura organizatorică DPIIS a prevăzut existența Compartimentului audit public intern, cu toate acestea până în prezent nu există personal angajat cu atribuții de audit intern.

Opinia de audit

La Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine (DPIIS)

Deși au fost îndeplinite condițiile prevederilor art. 344 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, a fost exprimată **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât aceste condiții nu sunt semnificativ afectate de existența unor evenimente care nu sunt sub controlul direct al DPIIS (existând nesiguranță cu privire la deznodământul celor 59 de litigii aflate pe rol în care DPIIS este parte, litigii care ar putea periclita în viitor desfășurarea în condiții normale a activității DPIIS). Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

Recomandări

La SGG, ONJN, IICMER

- ✓ organizarea și efectuarea lucrărilor de inventariere a patrimoniului în baza procedurii aprobate, astfel încât lucrările de inventariere, precum și valorificarea rezultatelor acesteia să fie efectuate în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ angajarea de cheltuieli cu externalizarea serviciilor numai după ce s-a efectuat evaluarea necesității acestora și doar dacă serviciile în cauză nu intră în atribuțiile și competențele angajaților vreunei structuri de specialitate din cadrul Secretariatului General al Guvernului, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare aprobat;
- ✓ recuperarea avansului acordat de IICMER, în anul 2011, unei persoane fizice, fără ca serviciile pentru care s-a acordat avansul să fi fost prestate, precum și a penalităților și dobânzilor de întârziere aferente, virarea la bugetul statului a sumelor recuperate;
- ✓ înregistrarea la IICMER, în categoria activelor, a sumei de 55 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări care se încadrează în categoria studiilor de prefezabilitate;
- ✓ inventarierea gestiunii „bibliotecă” la IICMER; solicitarea de explicații scrise de la persoanele care au răspunderea gestionării bunurilor, respectiv a urmăririi decontării creanțelor pentru toate plusurile, lipsurile și deprecierea constatate la

bunuri până la data misiunii de audit financiar, precum și pentru pagubele determinate de expirarea termenelor de prescripție a creanțelor sau din alte cauze; stabilirea naturii lipsurilor, pierderilor, pagubelor și deprecierilor constatate, precum și a naturii plusurilor; stabilirea modului de regularizare a diferențelor dintre datele din contabilitate și cele faptice; stabilirea persoanelor vinovate pentru pagubele constatate cu ocazia inventarierii patrimoniului și a modului de impunere a bunurilor deteriorate 100%, conform reglementărilor legale, în cazul constatării unor lipsuri imputabile în gestiune;

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor cauzate IICMER prin inundarea sediului bibliotecii acestuia de o terță persoană, de lipsa în gestiune a unui număr de 271 de volume, precum și de plata din fonduri publice a sumei reprezentând contravaloarea lucrărilor de reparații efectuate la imobilul inundat, proprietatea institutului, recuperarea prejudiciilor constatate de la persoanele răspunzătoare, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente acestora și virarea la bugetul statului a sumelor recuperate.

La CNCAN

- ✓ actualizarea datelor din Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, de la MFP;
- ✓ casarea programelor informatice care nu mai pot fi utilizate și scăderea acestora din evidențele contabile;
- ✓ instruirea corespunzătoare a membrilor comisiilor de inventariere a patrimoniului, înainte de începerea lucrărilor, pentru evitarea deficiențelor în activitatea de inventariere; solicitarea de declarații de la gestionari înainte de începerea acțiunilor de inventariere; întocmirea de liste de inventariere distincte pentru mijloacele fixe și obiectele de inventar propuse la casare; efectuarea analizei stocurilor cu ocazia inventarierii patrimoniului și întocmirea de liste separate de inventariere pentru bunurile depreciate, inutilizabile sau deteriorate, fără mișcare ori cu mișcare lentă; formularea de propuneri de scoatere din funcțiune a bunurilor, în care să se facă referire la starea tehnică a acestora, precum și casarea sau valorificarea acestor bunuri; solicitarea de explicații scrise de la persoanele care au răspunsul gestiunii bunurilor constatate minus la inventar și luarea măsurilor de recuperare a valorii acestora; încheierea de procese-verbale de inventariere distincte de fiecare subcomisie; înscrierea în Registrul-inventar al CNCAN a rezultatelor obținute în urma inventarierii patrimoniului, iar la sfârșitul anului elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii să fie înscrise în bilanțul contabil încheiat în concordanță cu situația faptică constatată cu ocazia desfășurării acțiunii de inventariere.

La ANRMAP

- ✓ stabilirea, cu exactitate, a drepturilor de creanță care trebuie recuperate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și evidențierea în contabilitate a acestora; recuperarea debitelor înregistrate și virarea la bugetul statului a celor aferente perioadelor anterioare;
- ✓ angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor conform prevederilor legale și numai după ce au fost vizate pentru control financiar preventiv propriu;
- ✓ continuarea implementării măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior.

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a sumei reprezentând contravaloarea chiriei pentru locuința de serviciu a unui angajat al entității și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ extinderea controlului la toate instituțiile publice din subordine, în vederea verificării modului în care se angajează cheltuielile cu salariile personalului la toate instituțiile publice din subordine și remediarea deficiențelor, după caz;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne privind documentele, conținutul, circuitul acestora și persoanele împuternicite să efectueze operațiunile legate de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, aplicată în mod unitar la nivelul entității și a instituțiilor publice din subordinea acesteia;
- ✓ luarea măsurilor pentru recuperarea, de la Casele de asigurări de sănătate, a sumelor solicitate la rambursare, reprezentând indemnizații plătite pentru concedii medicale care depășesc suma contribuțiilor datorate de angajator la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- ✓ elaborarea unei proceduri privind evidența contabilă a operațiunilor derulate cu terții, care să fie aplicată în mod unitar la nivelul entității și a instituțiilor publice din subordinea acesteia;
- ✓ clarificarea sumelor înregistrate în soldul contului „Obiecte de inventar” la entitatea centrală și la instituțiile publice din subordine;
- ✓ extinderea controlului la toate instituțiile publice din subordine, în vederea verificării modului în care s-au valorificat rezultatele inventarierii pe anul 2013 la entitățile din subordine și remediarea deficiențelor, după caz;
- ✓ completarea Procedurii operaționale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în cadrul ANCPi cu prevederi referitoare la:
 - evidențierea și inventarierea bunurilor ANCPi date în custodie/comodat terților;
 - clauzele de bună administrare a bunurilor patrimoniale ale entității date în custodie/comodat terților.

La Agenția Națională pentru Resurse Minerale

- ✓ intrarea în legalitate privind „inclusiunea în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului a terenurilor în suprafață de 379.550 mp, expropriate”;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru extinderea verificărilor asupra achizițiilor efectuate în anul 2013, din sumele stabilite în acordurile petroliere, pentru transfer de tehnologie și perfecționare profesională, în vederea identificării și a altor cazuri de

bunuri achiziționate de titularii de acorduri petroliere, pentru ANRM, care nu au fost evidențiate și/sau au fost evidențiate în mod nelegal pe cheltuieli, evidențierea lor corectă în contabilitate, inclusiv calcularea și înregistrarea amortizării aferente și efectuarea corecțiilor în contabilitate;

- ✓ revizuirea tuturor proceselor-verbale de constatare, emise în anul 2013, pentru constatarea aplicării corecte a sancțiunilor contravenționale, în raport cu abaterile săvârșite și indicate în acestea și cuantificarea eventualelor abateri rămase nesancționate, consemnate în procesele-verbale, în vederea recuperării acestora;
- ✓ inițierea unui act normativ privind actualizarea limitelor valorice ale amenzilor și a taxelor pentru activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale;
- ✓ dispunerea de măsuri și urmărirea constituirii garanției financiare pentru refacerea mediului afectat de activitățile miniere, extinderea verificărilor asupra permiselor de exploatare aflate în derulare, precum și a celor acordate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de: permise miniere pentru care nu au fost constituite garanțiile de mediu, în cuantumul legal, stabilirea cuantumului garanțiilor care trebuiau constituite (inclusiv pentru cele consemnate în Procesul-verbal de constatare), recuperarea acestora și urmărirea utilizării lor în condițiile legii;
- ✓ analiza clauzelor contractelor de servicii arhivare, în vederea stabilirii operațiunilor și cantităților de servicii de arhivare de executat, a recepțiilor efectuate în raport cu obiectul acestor contracte, a operațiunilor și cantităților de servicii de arhivare rămase de executat, urmărirea realizării lor integrale;
- ✓ înscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială a imobilelor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrare/concesiune și stabilirea regimului juridic și actualizarea datelor în cartea funciară, referitoare la proprietarul imobilelor aparținând domeniului public al statului, date în concesiune SC Conpet SA Ploiești;
- ✓ dispunerea de măsuri privind operarea în inventarul bunurilor din domeniul public al statului, la Ministerul Finanțelor, a diferenței rezultate din reevaluarea efectuată în anul 2011, în sumă de 1.004.647 mii lei, precum și inițierea unui act normativ (hotărâre de guvern), în vederea aprobării diferențelor în sumă de 112.024 mii lei, rezultate din reevaluarea efectuată în anul 2013, asupra bunurilor din domeniul public al statului concesionate SC Conpet SA;
- ✓ stabilirea regimului juridic a imobilului cu destinație de sediu, în care își desfășoară activitatea Compartimentul de inspecție teritorială Bacău, în vederea includerii acestuia în domeniul public al statului;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru intrarea în legalitate privind „evidențierea și recuperarea cheltuielilor aferente transferului de tehnologie și pregătirii profesionale, stabilite prin licențele miniere”;
- ✓ intrarea în legalitate privind acceptarea angajării și decontării lucrărilor în subcontractare, în concordanță cu oferta aferentă contractului de bază;
- ✓ extinderea verificărilor asupra cheltuielilor salariale efectuate în perioada 2012-2013, în vederea stabilirii diferențelor de salarii acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru drepturi de natură salarială acordate în mod nelegal, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat.

La Secretariatul de Stat pentru Culte

- ✓ inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor (terenuri, clădiri, instalații etc.) în deplină conformitate cu reglementările legale specifice organizării și efectuării inventarierii;
- ✓ efectuarea corecțiilor și/sau înregistrărilor contabile, tehnico-operative și de evidențiere în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât datele și informațiile raportate prin situațiile financiare, referitoare la patrimoniul instituției, să fie corecte, reale, exacte și, implicit, corelate între ele sub aspect tehnic și valoric;
- ✓ revizuirea, completarea și implementarea procedurii operaționale interne specifice alocării fondurilor destinate cultelor religioase; elaborarea și implementarea procedurilor operaționale specifice justificării fondurilor destinate cultelor religioase;
- ✓ actualizarea fișei postului personalului din cadrul Direcției Relații Culte, prin înscrierea atribuțiilor specifice de control privind modul de justificare de către unitățile de cult a fondurilor publice alocate de SSC sub forma sprijinului financiar și elaborarea unei proceduri interne care să prevadă modul concret de conlucrare/colaborare și de relaționare între compartimentele/ persoanele implicate în acest proces;
- ✓ continuarea demersurilor inițiate la MFP și elaborarea unei monografii contabile care să asigure respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, precum și celelalte reglementări financiar-contabile în operațiunile specifice de alocare-justificare a fondurilor destinate sprijinului financiar acordat cultelor religioase.

La Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine (DPIIS)

- ✓ implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial la nivelul DPIIS conform prevederilor OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial.
- ✓ asigurarea de către conducerea DPIIS a organizării și funcționării compartimentului de audit intern.

Menționăm faptul că la nivelul DPIIS există un număr de 59 de litigii aflate pe rol în care acesta este parte, litigii care ar putea periclita în viitor desfășurarea în condiții normale a activității instituției.

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Externe (MAE) este organ de specialitate al administrației publice centrale aflat în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică. În acest context realizează politica externă a statului român, inclusiv prin îndeplinirea sarcinilor din sfera sa de competență care revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și participă la promovarea intereselor economice ale României.

În cadrul instituției acționează ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, care coordonează activitățile din domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni. Ministrul delegat pentru românii de pretutindeni îndeplinește atribuțiile ordonatorului principal de credite în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, cu excepția cheltuielilor generale de funcționare.

În coordonarea instituției funcționează următoarele instituții:

- *Comisia Fulbright*, organizație binațională, nonprofit, care administrează schimburile educaționale și științifice dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii și care se finanțează de la bugetul de stat, prin bugetul MAE;
- *Institutul European din România*, care se finanțează din venituri proprii și din alocații de la bugetul de stat.

În subordine funcționează următoarele instituții:

- *Institutul Diplomatic Român*;
- *Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni*, care se finanțează din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat;
- *155 de misiuni diplomatice fără personalitate juridică*.

Contul de execuție pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	636.474	701.691	634.309	99,66	90,40
Autorități publice și acțiuni externe	584.335	651.723	586.569	100,38	90,00
Alte servicii publice generale	9.000	9.431	9.311	103,46	98,73
Învățământ	2.545	2.143	2.094	82,28	97,71
Cultură, recreere și religie	40.594	38.394	36.335	89,51	94,64
Cheltuieli - buget de stat	564.842	630.059	600.454	106,30	95,30
Autorități publice și acțiuni externe	512.703	580.091	552.714	107,80	95,28
Alte servicii publice generale	9.000	9.431	9.311	103,46	98,73
Învățământ	2.545	2.143	2.094	82,28	97,71
Cultură, recreere și religie	40.594	38.394	36.335	89,51	94,64
Fonduri externe nerambursabile	21.632	21.632	3.052	14,11	14,11
Autorități publice și acțiuni externe	21.632	21.632	3.052	14,11	14,11
Total cheltuieli din venituri proprii	50.000	50.000	30.803	61,61	61,61
Autorități publice și acțiuni externe	50.000	50.000	30.803	61,61	61,61

În cadrul misiunii de audit financiar desfășurată la MAE au fost supuse verificării și transferurile de fonduri către Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni.

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat că situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 de către MAE *nu reflectă în totalitate în mod real și exact operațiunile financiar-contabile efectuate* de entitate, principalele abateri fiind următoarele:

- neevidențierea în contabilitate a obligațiilor de plată către furnizori pentru toate achizițiile de bunuri efectuate în anul 2013 de reprezentanțele diplomatice, contul „Furnizori de active fixe” prezentând un sold creditor negativ în sumă de -10.313 mii lei, contrar funcționalității acestui cont de pasiv, iar datele reflectate în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2013 nu sunt reale;
- Centrala MAE nu a evidențiat în contabilitate drepturile de personal aferente lunii decembrie 2013 cuvenite salariaților misiunilor diplomatice, în valoare de 12.899 mii lei, astfel încât contul „Personal salarii datorate” prezintă un sold creditor negativ în sumă de -5.768 mii lei, contrar funcționalității acestui cont de pasiv. Astfel, valoarea cheltuielilor reflectate în situațiile financiare (contul de execuție pentru cheltuieli și contul de rezultat patrimonial) întocmite la 31.12.2013 a fost diminuată, iar, în același timp, rezultatul patrimonial a fost majorat;
- nu au fost evaluate în moneda de raportare (lei), la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României, disponibilitățile în valută existente la reprezentanțele diplomatice, astfel încât valoarea patrimoniului, reflectată în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2013, a fost diminuată cu valoarea diferențelor de curs valutar în sumă de 7.374 mii lei;

- contul „Decontări privind activele fixe” are la data de 31.12.2013 un sold în valoare de 11.010 mii lei, deși, potrivit funcționalității acestuia, nu ar trebui să aibă sold la sfârșitul anului. Din acesta, suma de 3.650 mii lei reprezintă valoarea lucrărilor de reamenajare a unor spații ale misiunilor diplomatice, care ar fi trebuit să majoreze valoarea clădirilor respective, deoarece reprezintă lucrări de reparații capitale și de modernizare;
- nu au fost stabilite și nici valorificate rezultatele inventarierii anuale a patrimoniului, întrucât elementele patrimoniale inventariate faptic nu au fost comparate cu datele aflate în evidența contabilă și nu au fost luate măsuri în vederea valorificării rezultatelor în condițiile legii, cu consecințe asupra realității și exactității datelor din situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2013;
- nerespectarea principiului bunei gestiuni financiare cu referire la lipsa unei monitorizări și evaluări a unui număr de 25 de programe/proiecte de asistență pentru dezvoltare, realizate în anul 2013, pentru care au fost efectuate cheltuieli în sumă de 6.645 mii lei, sub aspectul gradului de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare program/proiect finanțat. Angajamentele legale, în baza cărora s-au efectuat transferurile de fonduri din bugetul de asistență pentru dezvoltare (ODA) al MAE au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat, iar această situație nu a fost raportată Ministerului Finanțelor Publice.

La **Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni** s-a constatat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor drepturi salariale, fără respectarea cadrului legal aplicabil entității, personalului detașat din sectorul privat, de la societăți comerciale cu răspundere limitată, pe funcții care nu au fost aprobate de ordonatorul principal de credite. Deciziile de aprobare a detașărilor și nivelului drepturilor salariale nu au fost avizate pentru control financiar preventiv și nici pentru legalitate. Au fost identificate și cazuri în care personalul a fost detașat fără decizie și fără stabilirea nivelului drepturilor salariale. De asemenea, în deciziile emise pentru personalul detașat, căruia nu i s-a păstrat nivelul salarial avut la entitatea de la care s-a detașat, nu este invocată baza legală pentru acordarea drepturilor salariale.

Recomandări

- ✓ evidențierea în contabilitate a:
 - tuturor obligațiilor către furnizori;
 - tuturor drepturilor de personal cuvenite salariaților misiunilor diplomatice, astfel încât soldul creditor al contului „Personal salarii datorate” să reprezinte drepturile de personal rămase de plată la sfârșitul perioadei de raportare;
 - tuturor diferențelor de curs valutar aferente disponibilităților în valută aflate la dispoziția Ministerului Afacerilor Externe, inclusiv a misiunilor sale diplomatice;
- ✓ majorarea valorilor clădirilor misiunilor diplomatice cu valoarea lucrărilor de reamenajare care reprezintă lucrări de reparații capitale și de modernizare;
- ✓ efectuarea unei analize privind modul de utilizare a imobilelor din administrarea MAE, aflate în țările în care au fost desființate misiunile diplomatice ale României și identificarea posibilităților de utilizare a acestor imobile cu respectarea principiului bunei gestiuni financiare sau vânzarea celor pentru care există aprobare legală în acest sens; urmărirea realizării veniturilor din închirierea imobilelor conform prevederilor contractuale;
- ✓ monitorizarea, evaluarea tuturor proiectelor și programelor finanțate din bugetul asistenței pentru dezvoltare, parte a bugetului de venituri și cheltuieli al Ministerului Afacerilor Externe și determinarea gradului de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare program/proiect finanțat;
- ✓ utilizarea creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare; aprobarea de către ordonatorul de credite a angajamentelor legale în baza cărora se efectuează transferurile de fonduri din bugetul asistenței pentru dezvoltare al MAE numai după ce acestea au fost vizate pentru control financiar preventiv;
- ✓ aprobarea statului de personal și a fișelor de post pentru **Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni**, precum și intrarea în legalitate cu privire la stabilirea și acordarea drepturilor salariale pentru personalul acestui institut.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2013 este **opinie adversă**.

Institutul European din România

Institutul European din România funcționează în baza Legii nr. 133/2009 privind aprobarea OUG nr. 177/2008 pentru modificarea și completarea OG nr. 15/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului European din România, având ca obiect de activitate furnizarea de expertiză în domeniul afacerilor europene administrației publice, mediului de afaceri, partenerilor sociali și societății civile.

În anul 2013, potrivit art. 23 din HG nr. 8/2013 (actualizată) privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, Institutul European din România a funcționat în coordonarea MAE.

Observațiile Curții de Conturi

- la data de 31.12.2013 s-a constatat că existau în stoc diferite studii, lucrări și publicații, în valoare totală de 127 mii lei, care au fost realizate de Institutul European din România în perioada 2006-2013, cu scopul de a fi vândute sau oferite instituțiilor

publice din România interesate în domeniul afacerilor europene, însă aceste lucrări nu au fost valorificate conform scopului pentru care au fost realizate, rezultând astfel nerespectarea principiului eficacității în utilizarea fondurilor publice;

nerespectarea întocmai a prevederilor legale cu privire la inventarierea patrimoniului entității, și anume:

- neîntocmirea listelor de inventariere distincte pentru bunurile aflate asupra angajaților (obiecte de inventar și mijloace fixe);
- neinventarierea bonurilor valorice pentru combustibil aflate în gestiune la sfârșitul anului 2013;
- neîntocmirea listelor de inventariere pentru bunuri ce aparțin terților;
- neîntocmirea situațiilor analitice distincte pentru acele elemente de natura activelor care nu au substanță materială (terți, capitaluri);
- neefectuarea inventarierii documentelor cu regim special;
- neîntocmirea, la finalul acțiunii de inventariere, a Procesului-verbal de valorificare a rezultatelor inventarierii, în vederea punerii de acord a rezultatelor faptice din listele de inventariere cu datele din evidența tehnico-operativă și din contabilitate.

angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli nedatorate, în sumă estimată de 25 mii lei, reprezentând prestări servicii de întreținere a spațiilor în care funcționează Institutul European din România, aferente unor suprafețe care exced cele care sunt prevăzute în documentațiile cadastrale.

În timpul misiunii de audit financiar au fost întocmite liste de inventariere separate pentru obiectele de inventar în folosință, pe persoane și locuri de muncă, *situații analitice distincte* la inventarierea elementelor de natura *activelor care nu au substanță materială*, a datoriilor și capitalurilor, precum și Procesul-verbal de valorificare a rezultatelor inventarierii.

Recomandări

- ✓ revizuirea procedurilor de lucru privind acțiunea de efectuare a inventarierii elementelor de activ și pasiv, a datoriilor și capitalurilor entității, pentru a fi în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009; inventarierea distinctă a stocurilor fără mișcare, greu vandabile, aflate în patrimoniul Institutului European din România, precum și valorificarea acestora în condițiile legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, fără bază legală, a unor cheltuieli în sumă totală estimată de 25 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii neprestate; recuperarea prejudiciului stabilit, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea la bugetul statului a tuturor sumelor recuperate;
- ✓ fundamentarea bugetului anual de venituri și cheltuieli în strictă concordanță cu nevoile entității.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2013 este **opinie adversă**.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Scurtă prezentare

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) este organizat și funcționează în temeiul HG nr. 1/2013 privind organizarea și funcționarea MDRAP.

Acest minister a luat ființă în anul 2012, în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale prin reorganizarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) și prin preluarea activităților și structurilor specializate în domeniul administrației publice locale.

MDRAP realizează, împreună cu alte instituții publice de resort, politica guvernamentală în domenii de activitate, precum: dezvoltare regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, disciplina în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură, locuințe și clădiri de locuit, reabilitarea termică a clădirilor, gestiune și dezvoltare imobiliar-edilitară, lucrări publice, construcții, administrație publică centrală și locală, reorganizare administrativ-teritorială, dezvoltarea serviciilor publice comunitare, parcuri industriale, programarea, coordonarea, monitorizarea și controlul utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană pentru programele din domeniile sale de activitate.

În subordinea ordonatorului principal al MDRAP funcționează instituții publice și organe de specialitate care au calitatea de ordonatori secundari/terțieri de credite:

- Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP) – ordonator secundar de credite;
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC);
- Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC) – ordonator terțiar de credite.

Totodată, sub autoritatea MDRAP funcționează următoarele unități:

- Agenția Națională pentru Locuințe (ANL)
- Compania Națională de Investiții „CNI” - SA

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.549.262	3.736.962	2.938.095	115,25	78,62
Autorități publice și acțiuni externe	210.451	263.873	163.778	77,82	62,07
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	490	0	0	0,00	0,00
Alte servicii publice generale	0	3.000	2.853	0,00	95,10
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	915.838	1.204.917	1.035.438	113,06	85,93
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	1.422.483	2.265.172	1.736.032	122,04	76,64
Alte acțiuni economice	0	0	-6	0,00	0,00
Cheltuieli - buget de stat	2.179.910	3.278.385	2.753.426	126,31	83,99
Autorități publice și acțiuni externe	210.451	263.873	163.778	77,82	62,07
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	490	0	0	0,00	0,00
Alte servicii publice generale	0	3.000	2.853	0,00	95,10
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	890.838	1.091.463	987.062	110,80	90,43
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	1.078.131	1.920.049	1.599.739	148,38	83,32
Alte acțiuni economice	0	0	-6	0,00	0,00
Fonduri externe nerambursabile	344.352	345.123	136.293	39,58	39,49
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	344.352	345.123	136.293	39,58	39,49
Total cheltuieli din venituri proprii	25.000	113.454	48.376	193,50	42,64
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	25.000	113.454	48.376	193,50	42,64

Observațiile Curții de Conturi

Fundamentarea și solicitările de sume din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului s-au făcut în unele cazuri cu nerespectarea prevederilor legale, cu următoarele consecințe:

- suplimentarea bugetului MDRAP din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului, cu suma de 150.000 mii lei pentru finanțarea Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL) în condițiile nerespectării dispozițiilor art. 30, alin. (3) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, republicată, care precizează că „alocarea de sume din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului prin bugetele locale se face prin majorarea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat sau a transferurilor de la bugetul de stat, către bugetele locale pentru investiții finanțate parțial din împrumuturi externe, după caz”;
- efectuarea de către MDRAP de plăți restante din Fondul de rezervă bugetară, pentru obiective de investiții sau alte activități, cu încălcarea prevederilor art. 30, alin. (2) din Legea nr. 500/2002, republicată, în care se precizează că „Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului se repartizează pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar”.

Analiza efectuată de către auditorii publici externi a scos în evidență faptul că abaterile de mai sus se datorează:

- modulul de interpretare și de aplicare de către MDRAP a dispozițiilor art. 16 din OUG nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice în care se precizează că „în anul 2013 prin derogare de la prevederile art. 30, alin. (2) din Legea nr. 500/2002, republicată, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin hotărâre a guvernului pot fi alocate sume ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat și pentru finanțarea unor cheltuieli aferente obligațiilor de plăți restante care nu pot fi asigurate din bugetul aprobat”, fără a face referire și la tipul plăților restante;
- neelaborării de către MDRAP a unei proceduri operaționale referitoare la utilizarea sumelor alocate de la fondul de rezervă, precum și la suplimentarea sumelor de la fondul de rezervă, conform cu prevederile legislației în vigoare.

Neînregistrarea în contabilitatea MDRAP a datoriei către clienții băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, constând în prime de stat aferente anilor precedenți în cadrul Programului de economisire și creditare în sistem colectiv.

Prin acest program, s-a prevăzut alocarea anuală de fonduri de la bugetul de stat, prin bugetul MDRAP, pentru plata primei de stat către instituțiile financiar bancare care încheie contracte de economisire-creditare în sistem colectiv cu persoanele fizice.

MDRAP derulează Programul de economisire și creditare în sistem colectiv, prin intermediul caselor de economii pentru domeniul locativ – Raiffeisen Banca pentru Locuințe și BCR Banca pentru Locuințe. La începutul fiecărui an, cele două case de economii pentru domeniul locativ transmit MDRAP solicitarea de primă de stat pentru beneficiarii care au încheiat contracte de economisire creditare în anul precedent. MDRAP, după verificarea solicitărilor transmise de către cele două case de economii pentru domeniul locativ, elaborează notele de fundamentare pentru deschiderile de credite bugetare în vederea decontării și urmărește aprobarea notelor de fundamentare și a încadrării plăților în bugetul aprobat cu această destinație în bugetul MDRAP.

La finele exercițiului financiar 2013, în cadrul Programului de economisire și creditare în sistem colectiv reglementat de OUG nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, cu modificările și completările ulterioare, MDRAP avea o obligație de plată în sumă totală de 149.199 mii lei față de clienții celor două bănci, reprezentând prime de stat prin intermediul cărora se derulează Programul. Aceste sume care provin din neplata de către MDRAP la termenul prevăzut a primelor de stat datorate, aferente depunerilor la sfârșitul exercițiului bugetar 2012, nu au fost înregistrate în contabilitatea ministerului ca datorie/ obligație de plată. Abaterea constatată a fost înlăturată în timpul misiunii de audit financiar împreună cu MFP care prin OMFP nr. 1191/2014 a aprobat modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice. La art. 2 din OMFP nr. 1191/2014 s-a reglementat modul de înregistrare în evidența contabilă a primelor de stat prin precizarea că „datoriile provenind din subvenții acordate de la buget, nu sunt considerate datorii de natură comercială”.

Neînregistrarea în conturi în afara bilanțului a unui software primit de entitate în anul 2008 pe bază de contract de comodat.

Conform contractului, comodantul (Asociația Băncilor pentru Domeniul Locativ) a transmis către comodat (MDRAP) dreptul de folosință asupra acestui soft, în valoare de 24 mii lei, pe o perioadă nedeterminată.

La nivelul MDRAP nu exista la data verificării o evidență corectă și completă în afara bilanțului a activelor fixe primite în folosință. Astfel soldul contului de evidență la finele exercițiului financiar 2013 nu reflectă în totalitate valoarea activelor fixe și obiectelor de inventar primite în folosință. În timpul misiunii de audit financiar, entitatea a remediat deficiența constatată prin înregistrarea software-ului în valoare de 24 mii lei în evidența extrabilanțieră.

Neconcordanța posturilor din bilanț și a indicatorilor raportați în conturile de execuție bugetară cu datele înregistrate în contabilitate.

Plățile efectuate în anul 2013 în sumă de 48.649 mii lei evidențiate în fișa contului pentru operații diverse „Disponibil al activităților finanțate din venituri proprii”, nu corespund cu plățile din conturile de execuție bugetară înregistrate la capitolul 70.10 „Venituri proprii”, care totalizează 48.376 mii lei. Diferența de 273 mii lei o reprezintă diverse reîntregiri de cont și înregistrări eronate, efectuate pe parcursul exercițiului financiar al anului 2013, necorelate cu situațiile financiare. Această abatere este urmare a nerespectării Normelor metodologice ale MFP nr. 1917/2005, în care la cap. 2, pct. 2.9.2 se precizează „contul de execuție bugetară se întocmește pe baza datelor preluate din rulajele debitoare și creditoare ale conturilor de disponibil, care trebuie să corespundă cu cele deschise la trezorerie sau la bănci, după caz”.

Mentținerea în conturile de creanțe și datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasare, respectiv pentru lichidarea acestora.

În baza Ordinului MLPTL nr. 777/2003 pentru aprobarea reglementării tehnice „Îndrumător privind atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activitate în construcții”, republicat, un număr de 75 de specialiști în construcții a depus cereri înregistrate la MDRAP pentru susținerea examenului de atestare tehnico-profesională. Din diferite cauze, aceștia nu au fost examinați spre atestare și nici nu au solicitat returnarea dosarului și restituirea taxei de examinare. Contravaloarea taxelor înscrisă în contul „Creditori din taxe de atestare”, aferente celor 75 de candidați care nu au solicitat restituirea taxei plătite, era de 11 mii lei. Întrucât conform Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată, art. 2.517 „Termenul prescripției este de 3 ani”, obligația MDRAP de a restitui taxa încasată de la cei 75 de specialiști s-a prescris. În timpul misiunii de audit, entitatea a virat suma de 11 mii lei la bugetul statului.

Modelul Contractului de finanțare aprobat la nivelul MDRAP nu cuprinde toate elementele obligatorii prevăzute de lege.

La nivelul MDRAP, printr-o procedură operațională a fost aprobat un model de contract de finanțare care nu cuprinde două din elementele obligatorii prevăzute de alin. (2) al art. 34 din Legea nr. 273/2006 *privind finanțele publice locale*, actualizată, cu modificările și completările ulterioare, act normativ prin care se reglementează și modul de întocmire a contractelor de finanțare.

S-a constatat că la toate contractele de finanțare încheiate în anul 2013 lipsesc precizările obligatorii referitoare la:

- eșalonarea multianuală a implementării și a alocărilor din bugetul de stat, precum și din bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2), după caz, pe ani bugetari, până la finalizarea proiectului, inclusiv punerea în funcțiune a obiectivelor, după caz, în maximum 3 ani de la semnarea contractului;
- răspunderea în solidar, în cazul prejudiciilor generate de nerespectarea clauzelor contractuale, din motive imputabile părților.

Neurmărirea eficacității alocării unor fonduri pentru realizarea obiectivelor cuprinse în diverse programe. În acest sens exemplificăm:

1. Referitor la „*Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii (PNDI)*”, aprobat prin OUG nr. 105/2010, cu modificările și completările ulterioare și OUG nr. 14/2012 pentru reglementarea unor măsuri financiare cu privire la PNDI.

În anul 2011 a fost încheiat contractul de lucrări nr. 365/24.10.2011 între MDRT (actual MDRAP) în calitate de achizitor, și Asocieria SC VEGA 93 SRL, SC ARCADE COMPANY SA, SC PRIMACONS GROUP SRL și SC AQUAFORM SRL, în calitate de executant, având ca obiect „Proiectare și execuție lucrări de modernizare și reabilitare a drumurilor județene și de interes local pentru perioada 2011-2013, Județul Buzău și Județul Vrancea.” Valoarea totală a contractului este de 630.264 mii lei inclusiv TVA, din care, costuri de finanțare în valoare de 220.592 mii lei cu TVA, iar termenul de finalizare a fost stabilit în anul 2013.

Contractul a cuprins inițial 67 de obiective de investiții (proiectare și execuție) pentru un total de 405,867 km din care: județul Buzău 32 de obiective, respectiv 206,396 km și județul Vrancea 35 de obiective, respectiv 199,471 km. La finele anului 2013 situația s-a prezentat astfel:

- au fost angajate și efectuate plăți în valoare totală de 64.535 mii lei cu TVA, reprezentând valoarea lucrărilor de proiectare și execuție, din care:
 - 52.603 mii lei, reprezentând valoarea lucrărilor de execuție, efectuate pentru 7 obiective finalizate în județele Buzău și Vrancea;
 - 11.932 mii lei, reprezentând valoarea serviciilor de proiectare aferente celor 67 de obiective, din care:
 - suma de 1.799 mii lei a fost plătită pentru efectuarea serviciilor de proiectare pentru cele 7 obiective finalizate;
 - suma de 10.232 mii lei, reprezintă serviciile de proiectare aferente unui număr de 60 de obiective pentru care însă nu s-au contractat și lucrările de execuție.

Din verificarea efectuată s-a constatat că, deși prevederile contractului nr. 365/2011 erau „*Proiectarea și execuția lucrărilor de modernizare și reabilitare a drumurilor județene și de interes local din județele Buzău și Vrancea*”, s-au realizat în totalitate și s-au plătit numai serviciile de proiectare pentru toate cele 67 de obiective. Execuția pentru 60 de obiective nu a fost realizată în perioada 2011-2013, așa cum s-a motivat de către conducerea MDRAP, datorită lipsei finanțării.

2. Decontarea, în anul 2013, a contravalorii unor lucrări efectuate în anii anteriori în cadrul **Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL)**

Astfel în luna decembrie 2013 s-a alocat de către MDRAP suma de 944 mii lei pentru decontarea unor lucrări executate/prestate în anii anteriori fără a se verifica prin serviciile de specialitate dacă documentele transmise de beneficiari se referă strict la perioadele prevăzute în contractele de finanțare încheiate pentru realizarea obiectivelor din programul PNDL. La rândul lor, beneficiarii sumelor în cadrul PNDL nu au respectat obligația legală de a asigura necesarul de fonduri de la bugetul de stat în completarea sumelor de la bugetul local, calculând și solicitând sume pentru decontarea de lucrări/servicii executate/prestate și în alte perioade decât în anul curent și în luna precedentă celei în care s-a efectuat solicitarea.

Nerespectarea prevederilor legale care reglementează materia achizițiilor publice

Cu ocazia efectuării misiunii de audit s-au întâlnit următoarele situații de încălcare a prevederilor legale:

- utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe în procent de numai 20,44% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate, față de un minim de 40% prevăzut la art. 66 din HG nr. 167/2010 pentru modificarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică;
- depășirea termenului legal de 7 zile prevăzut la art. 93, alin. (2) din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea Normelor de aplicare a OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, actualizată, precum și nerespectarea perioadelor de evaluare și de informare a operatorilor economici implicați în procedura de atribuire prevăzute la art. 200, alin. (1) și art. 206, alin. (1) din OUG nr. 34/2006.

Astfel de situații s-au întâlnit în cazul contractelor de achiziții publice încheiate cu Universitatea București (contract încheiat după 204 zile de la comunicarea rezultatului procedurii), Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” (după 218 zile) ș.a.

Au fost verificate și entități aflate în subordinea ordonatorului principal - MDRAP, ordonatorii secundari/terțiari, respectiv:

1. **Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC);**
2. **Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP);**
3. **Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC).**

Ca urmare a verificărilor au fost consemnate următoarele:

Pentru unele tranzacții derulate în cadrul ANFP și ANRSC nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile.

În conformitate cu atribuțiile prevăzute în legislația în vigoare, **ANFP** a organizat în anul 2013 concursuri pentru care a încasat taxe de participare, precum și programe de pregătire profesională prin intermediul unor parteneri de la care a încasat în baza Contractelor de asociere în participație încheiate, o cotă de 5% din încasările totale aferente tarifelor individuale de instruire. Încasarea acestor taxe s-a făcut pe bază de facturi fiscale emise de către ANFP. Înregistrarea în contabilitate a sumelor încasate s-a efectuat utilizându-se conturile contabile analitice „*Clienți*” și „*Clienți creditor*”, deși ANFP nu are ca atribuții prestarea de servicii sau livrări de bunuri către terți, situație care să justifice emiterea facturilor fiscale. Taxele încasate reprezintă venituri ale bugetului de stat și nu venituri proprii ale entității. Aceeași situație a fost constatată și la ANRSC în procesul încasării tarifelor aferente licențelor emise conform normelor legale în domeniu.

Interpretarea proprie, eronată a operațiunilor economice a condus la înregistrarea, contrar prevederilor legale, a încasării taxelor prin conturi specifice entităților care pot înregistra venituri proprii.

Nerespectarea unor prevederi legale privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor.

La nivelul **ANFP**, în anul 2013 nu s-au certificat de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente documentele justificative care însoțesc proiectele operațiunilor prezentate la viza CFPP, în privința realității, regularității și legalității.

Neinventarierea elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii și neîntocmirea Registrului inventar.

La nivelul **ANFP și ISC**, cu ocazia trecerii în subordinea MDRAP, a fost executată numai inventarierea, fără să se întocmească și Registrul Inventar, document care să certifice datele din bilanțul de închidere necesar a fi încheiat la schimbarea ordonatorului de credite din care se finanțează instituția.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor de natură salarială cu nerespectarea prevederilor legale

În anul 2013, în baza Ordinului președintelui **ANFP** nr. 1109/2012 au fost desemnate echipe de proiect și persoane împuternicite să efectueze operațiuni financiare pentru proiecte. Plata membrilor echipelor care au participat în cadrul diferitelor proiecte, în perioada 01.01-31.07.2013, s-a efectuat din capitolul bugetar 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe” titlul 10.01. „Cheltuieli de personal” în sumă totală de 446 mii lei. Conform Proiectelor, aceste cheltuieli erau eligibile și trebuiau suportate din capitolul bugetar 51.01, titlul 56.01. „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile/(FEN) postaderare”.

Neluarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea debitelor înregistrate în contabilitatea entității.

Prin sentința penală nr. 176/30.01.2012, pronunțată de ICCJ – Secția Penală definitivă prin Decizia penală nr. 160/20.06.2012 a ICCJ – Completul de 5 judecători, dată în dosarul penal nr. 2470/2012 „Trofeul Calității”, a fost constituită, ca debit, suma totală de 6.481 mii lei, reprezentând despăgubiri civile în solidar, către partea civilă **Inspectoratul de Stat în Construcții**. Din această sumă constituită, entitatea a recuperat de la debitor suma de 3.337 mii lei, cu ordin de plată nr. 1/15.02.2013, iar ISC a virat aceeași sumă, la bugetul de stat, cu ordinul de plată nr. 610/21.02.2013.

Pentru diferența rămasă de recuperat în valoare de 3.144 mii lei, reprezentând sume aferente unor debitori peste un an (persoane fizice și juridice) măsurile întreprinse de ISC nu au avut drept rezultat recuperarea creanței până la 31.12.2013.

Recomandări

- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale referitoare la cedări de sume la Fondul de rezervă, precum și la suplimentarea sumelor de la acest fond;
- ✓ actualizarea tuturor contractelor de comodat și înregistrarea în conturi în afara bilanțului a tuturor activelor fixe și obiectelor de inventar primite în folosință în baza acestor contracte;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind predarea/preluarea bunurilor prin contracte de comodat;
- ✓ revizuirea „Monografiei contabile privind înregistrarea în contabilitate a decontărilor cu personalul, asigurările și protecția socială” în sensul evidențierii cheltuielilor eligibile de la cap. 51.01. *Autorități executive*, titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare”;
- ✓ luarea de măsuri în vederea valorificării proiectelor tehnice privind lucrările neexecutate, acestea, în timp, generând costuri suplimentare;
- ✓ MDRAP va acționa pentru respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor bugetare;
- ✓ dispunerea măsurilor, pentru unitățile subordonate, în vederea utilizării pentru înregistrarea contabilă a operațiunii de încasare a unor conturi contabile și documente în concordanță cu natura tranzacției, astfel cum a fost stabilit prin OMFP nr. 3409/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile financiare ce se întocmesc de autoritățile și instituțiile publice care se reorganizează potrivit prevederilor Legii nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional.

Opinia de audit

Pe baza procedurilor de audit efectuate ca urmare a misiunii de audit financiar și a constatărilor prezentate în Procesul-verbal de constatare și Notele de constatare, echipa de auditori publici externi concluzionează că modul de administrare a patrimoniului public și privat al MDRAP, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al acestuia, nu respectă în totalitate principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității și exprimă **opinie adversă**.

În scopul valorificării rezultatelor auditului financiar au fost luate următoarele măsuri:

- ✓ Curtea de Conturi a emis Decizia cuprinzând măsurile dispuse pentru asigurarea înlăturării abaterilor consemnate în actul de control;
- ✓ a fost sesizată ANRMAP prin „Nota privind constatarea unor abateri care potrivit reglementărilor legale constituie contravenții, a căror constatare și sancționare intră în competența altor autorități/instituții publice decât Curtea de Conturi”;
- ✓ au fost sesizate Camerele de Conturi ale județelor Prahova, Dâmbovița și Giurgiu pentru continuarea verificărilor la unele obiective de investiții din cadrul unităților administrativ-teritoriale aflate în competența de verificare.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Scurtă prezentare

Misiunea de audit financiar al contului anual de execuție bugetară la **Ministerul Finanțelor Publice** (MFP) (activitate proprie) pentru anul 2013 s-a desfășurat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare raportate la 31.12.2013 oferă o imagine reală și fidelă a poziției economice a entității auditate și nu prezintă erori materiale și neregularități.

Execuția bugetului ordonatorului principal de credite al MFP pentru exercițiul bugetar 2013 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.805.359	2.664.908	2.609.101	93,00	97,91
Autorități publice și acțiuni externe	2.331.843	2.216.156	2.184.513	93,68	98,57
Alte servicii publice generale	471.407	443.233	419.321	88,95	94,61
Alte acțiuni economice	2.109	5.519	5.267	249,74	95,43
Cheltuieli - buget de stat	2.785.351	2.656.007	2.608.422	93,65	98,21
Autorități publice și acțiuni externe	2.311.835	2.207.255	2.183.834	94,46	98,94
Alte servicii publice generale	471.407	443.233	419.321	88,95	94,61
Alte acțiuni economice	2.109	5.519	5.267	249,74	95,43
Fonduri externe nerambursabile	8.358	7.954	503	6,02	6,32
Autorități publice și acțiuni externe	8.358	7.954	503	6,02	6,32
Total cheltuieli din venituri proprii	11.650	947	176	1,51	18,59
Autorități publice și acțiuni externe	11.650	947	176	1,51	18,59

Observațiile Curții de Conturi

În ce privește respectarea principiilor de legalitate și regularitate în administrarea patrimoniului, în execuția bugetului de venituri și cheltuieli și în întocmirea situațiilor financiare anuale au fost constatate următoarele abateri:

La Ministerul Finanțelor Publice

Denaturarea soldului contului „Debitori din despăgubiri” la data de 31.12.2013 din cauza nerecuperării creanțelor exigibile, provenite în special din acțiunile de executare silită (poprii instituite asupra conturilor MFP).

Nu au fost clarificate și nu s-au regularizat sume care se mențin nejustificat în soldul contului, iar valoarea acestor debite a crescut semnificativ în perioada 2010-2013. Astfel, la data de 31.12.2010, soldul final al contului „Debitori din despăgubiri” era în sumă de 14.112 mii lei, iar la data de 31.12.2013 valoarea debitelor aflate în sold era de 193.111 mii lei. Aceste sume provin în special din nedecontarea de către direcțiile generale ale finanțelor publice județene (instituții publice desființate la data de 31.12.2013) a cheltuielilor cu executarea silită către MFP.

Consecința economico-financiară a abaterii constă în nerecuperarea la scadență a creanțelor exigibile de la debitori, precum și creșterea semnificativă, în perioada anilor 2010-2013, a valorii debitelor înregistrate în contul debitori. Referitor la situația debitorilor din despăgubiri privind dosarele și demersurile întreprinse (corespondența între direcția generală economică și direcția generală juridică) și din analiza acesteia reiese că procesul de stingere a acestor debite este foarte anevoios întrucât, pe de o parte, se întârzie emiterea avizului de legalitate de către reprezentanții direcției juridice, iar, pe de altă parte, multe dosare sunt încă pe rolul instanțelor de judecată, unde acțiunile durează între 1 și 3 ani până la finalizare.

Deficiențe privind neefectuarea inventarierii tuturor creanțelor și obligațiilor față de terți.

MFP nu a efectuat inventarierea creanțelor privind activele fixe transferate, cu titlu gratuit, către instituțiile subordonate.

La Agenția Națională de Administrare Fiscală:

Întârzieri semnificative în derularea acțiunii de evaluare a activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul ANAF, precum și nerealizarea acțiunii de evaluare în vederea valorificării bunurilor mobile și imobile sechestrate;

angajarea unor cheltuieli fără a exista certitudinea că bunurile și serviciile care fac obiectul angajamentelor vor fi livrate, respectiv prestate și se vor plăti în exercițiul bugetar al anului 2013, prevederile inițiale fiind mari comparativ cu plățile efective, care au fost zero lei;

denaturarea situațiilor financiare anuale ale ANAF prin neefectuarea inventarierii anuale înainte de întocmirea situațiilor financiare la 31.12.2013;

numirea în subcomisiile de inventariere a personalului din cadrul departamentului contabilitate care au prevăzute în fișa postului atribuții privind evidența gestiunii, contrar prevederilor legii în vigoare;

neefectuarea inventarierii creanțelor bugetului de stat în conformitate cu normele legale în vigoare, în scopul stabilirii situației reale a acestora;

înregistrarea eronată și menținerea nejustificată, în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, a unor sume care prin natură, conținut și mod de constituire, trebuia să fie evidențiate, după caz, în conturi de venituri, respectiv creditori ai bugetului de stat;

nu s-a procedat conform prevederilor legale în vigoare la reevaluarea tuturor bunurilor imobile proprietate publică a statului, clădiri și terenuri, aflate în patrimoniul;

nu s-a procedat în toate cazurile la efectuarea operațiunilor de cadastru și de înscrierea imobilelor în Cartea funciară, conform prevederilor Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996;

ANAF nu a efectuat operațiunile de actualizare a inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, conform prevederilor HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public, modificată prin HG nr. 76/2011;

nu au fost evidențiate în conturi analitice distincte ca mijloace fixe de natura obiectelor de inventar, acele mijloace fixe a căror valoare de inventar este sub valoarea stabilită prin HG nr. 276/21.05.2013 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe.

Recomandări

- ✓ dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea clarificării și regularizării sumelor înscrise în contul debitori, precum și punerea de acord cu direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, după caz, în vederea recuperării creanțelor exigibile de la aceștia în funcție de hotărârile judecătorești executorii;
- ✓ modificarea cadrului normativ prin emiterea de reglementări specifice care să clarifice deficiențele în legătură cu stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe, respectiv să se facă precizări concrete cu privire la transferul mijloacelor fixe amortizate integral și care au o valoare mai mică decât limita stabilită de lege la categoria obiecte de inventar;
- ✓ inventarierea creanțelor și obligațiilor față de terți conform prevederilor legale, respectiv efectuarea de verificări și confirmări pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii care dețin ponderea valorică în totalul soldurilor în aceste conturi potrivit „extrasului de cont” sau punctajelor reciproce scrise.

Opinia de audit

La **Ministerul Finanțelor Publice**: Curtea de Conturi a exprimat **opinie de audit fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (cunoscută și ca *opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect*) întrucât din misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului MFP (activitate proprie) pe anul 2013, a rezultat faptul că abaterile constatate nu afectează semnificativ situațiile financiare pe anul 2013, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, se situează sub pragul de semnificație.

La **Agencia Națională de Administrare Fiscală** a fost exprimată **opinie adversă**.

Au fost emise decizii pentru corectarea abaterilor constatate la ANAF și la MFP.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Scurtă prezentare

Ministerul Justiției este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public.

În cadrul Ministerului Justiției funcționează următoarele entități:

- 15 curți de apel – ordonatori secundari de credite,
- 42 tribunale – ordonatori terțiari de credite,
- Tribunale pentru minori și familie, judecătorii – entități fără personalitate juridică,
- Administrația Națională a Penitenciarelor – ordonator secundar de credite, care are în subordine: penitenciare, spitale-penitenciar, penitenciare pentru minori și tineri, un penitenciar pentru femei, centre de reeducare, Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu-Ocna, Baza de Aprovizionare, Gospodărire și Reparații, Complexul Flamingo – Eforie Sud, Centrul de Pregătire a Magistraților, Grefierilor și celuilalt personal din sistemul justiției – Sovata,
- Autoritatea Națională pentru Cetățenie – ordonator terțiar de credite,
- Oficiul Național al Registrului Comerțului – ordonator terțiar de credite,
- Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu – ordonator terțiar de credite,
- Institutul Național de Expertize Criminalistice – ordonator terțiar de credite,
- Spitalul „Prof. dr. C. Angelescu” – ordonator terțiar de credite,
- Direcția Națională de Probațiune – ordonator terțiar de credite, înființat în anul 2014.

Execuția bugetului Ministerului Justiției pe anul 2013 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.343.211	2.808.028	2.754.881	117,57	98,11
Alte servicii publice generale	284	356	353	124,30	99,16
Ordine publică și siguranță națională	2.340.553	2.805.388	2.752.293	117,59	98,11
Asigurări și asistență socială	2.374	2.284	2.235	94,14	97,85

0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli - buget de stat	2.301.551	2.763.992	2.751.910	119,57	99,56
Alte servicii publice generale	284	356	353	124,30	99,16
Ordine publică și siguranță națională	2.298.893	2.761.352	2.749.322	119,59	99,56
Asigurări și asistență socială	2.374	2.284	2.235	94,14	97,85
Fonduri externe nerambursabile	33.904	33.904	2.555	7,54	7,54
Ordine publică și siguranță națională	33.904	33.904	2.555	7,54	7,54
Total cheltuieli din venituri proprii	7.756	10.132	416	5,36	4,11
Ordine publică și siguranță națională	7.756	10.132	416	5,36	4,11

Ministerul Justiției a realizat execuția creditelor bugetare definitive aprobate în procent de 98,5%. Ponderi semnificative ale plăților în totalul acestora dețin cheltuielile de personal (54,9%) și transferurile (33,7%). Plățile efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive aprobate, neînregistrându-se depășiri ale acestora.

Observațiile Curții de Conturi

În evidența contabilă a Ministerului Justiției nu au fost înregistrate sumele executate silit din veniturile proprii ale ministerului, reprezentând contravaloarea drepturilor salariale ale personalului din cadrul unor instanțe judecătorești, respectiv venituri nete executate silit de executorii judecătorești, în sumă de 8.850 mii lei, obligațiile angajaților, în valoare estimată la 3.768 mii lei și ale angajatorului, în valoare estimată la 3.433 mii lei, datorate și neachitate bugetelor publice la momentul plății.

Totodată, nici la nivelul angajatorilor ai căror salariați au procedat la executarea silită a drepturilor salariale câștigate în instanță, respectiv Curtea de Apel București, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul București, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Neamț și Tribunalul Suceava nu au fost înregistrate în contabilitate obligațiile de plată către salariați.

În consecință, pe de o parte, bugetul general consolidat a fost lipsit de impozitul pe venit și contribuțiile datorate, în sumă totală estimată la 7.201 mii lei, iar, pe de altă parte, Ministerul Justiției a fost lipsit de disponibilitățile necesare realizării unor atribuții, iar situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă a datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

În timpul misiunii de audit a fost înregistrată în contabilitate suma de 8.850 mii lei, în concordanță cu conținutul economic al operațiunii și ținând cont de faptul că sumele respective nu reflectă obligațiile Ministerului Justiției – aparat propriu, ci ale angajatorilor (curți de apel și tribunale).

Veniturile încasate de Ministerul Justiției, constituite din cota de 10% din onorariul stabilit pentru expertiza tehnică judiciară, care se virează lunar de către birourile locale de expertiză tehnică judiciară în contul ministerului, au fost diminuate cu suma de 124 mii lei, reprezentând comisioane bancare reținute de CEC, care au fost înregistrate pe cheltuieli. În fapt, comisioanele reținute de CEC nu reprezintă o cheltuială a ministerului.

Astfel, nu au fost respectate prevederile art. 25 din OG nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, precum și ale pct. 2.7.1.1 referitoare la Principiul necompensării din Normele metodologice aprobate prin Ordinul nr. 1917/2005.

În timpul misiunii de audit au fost inițiate demersuri în vederea negocierii comisioanelor percepute de CEC.

La nivelul **Administrației Naționale a Penitenciarelor** nu s-a asigurat organizarea și conducerea contabilității de gestiune, financiară și bugetară, pentru producția obținută în gospodăriile agrozootehnice și prestările de servicii desfășurate de sistemul administrației penitenciare. Cauzele acestei deficiențe au fost:

- neemiterea de către ordonatorul principal de credite a unei monografii contabile complete pentru activitatea economică a sistemului administrației penitenciare, care să reflecte operațiunile specifice, neelaborarea unui plan de conturi cu dezvoltarea conturilor în analitic;
- dispozițiile Ordinului nr. 1318/2012 al ministrului justiției privind normele de acordare a drepturilor de hrană, în tip de pace, pentru personalul din sistemul administrației penitenciare, prin care s-a dispus ca evidența financiar-contabilă să fie organizată și condusă în partidă simplă.

Totodată, bugetul aprobat la nivelul ordonatorului principal de credite pentru Administrația Națională a Penitenciarelor nu a cuprins veniturile obținute din contractele încheiate cu casele de asigurări sociale de sănătate și nici taxele și alte venituri din învățământ, realizate de Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu-Ocna. În fapt, la nivelul ordonatorului secundar de credite a fost reflectată numai execuția cheltuielilor efectuate din aceste venituri.

Bunurile de natura imobilizărilor și a obiectelor de inventar constatate de către comisia de inventariere ca fiind depreciate/uzate nu au fost casate și nu s-a procedat la înregistrarea în contabilitate a ajustărilor pentru depreciere/pierdere de valoare, fiind menținute în evidențele contabile la o valoare care nu reflectă starea acestora la momentul întocmirii situațiilor financiare anuale. O situație similară s-a constatat și pentru anul 2012.

Procedându-se în acest mod, a fost supraevaluat excedentul patrimonial cu suma de 345 mii lei, reprezentând valoarea obiectelor de inventar constatate la inventariere ca fiind uzate fizic și moral, dar nescosate din funcțiune, concomitent cu supraevaluarea activelor bilanțiere (ex: cazul unui autoturism propus spre casare pentru care valoarea rămasă de amortizat, în sumă de 37 mii lei, înregistrată în Fișa mijlocului fix, nu concordă cu valoarea contabilă de 71 mii lei înscrisă în listele de inventariere).

🕒 În timpul misiunii de audit, prin ordin al ministrului justiției s-a dispus constituirea unei comisii de analiză și avizare a propunerilor de scoatere din funcțiune a activelor și de clasare a obiectelor de inventar aflate în patrimoniul Ministerului Justiției.

La **Curtea de Apel Craiova**, datele raportate în contul de execuție, ca angajamente legale de plătit, în sumă de 43 mii lei, nu reflectă realitatea, întrucât în balanța de verificare soldurile conturilor corespunzătoare totalizează 2.289 mii lei.

Operațiunea de inventariere a patrimoniului public și privat al statului nu s-a efectuat în mod corespunzător, întrucât nu s-a efectuat inventarierea creanțelor și obligațiilor față de terți pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii, iar comisia centrală de inventariere a făcut propuneri de scoatere din funcțiune a unor mijloace fixe în valoare de 49 mii lei, fără însă ca acestea să fie soluționate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Cu ocazia misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia nr. XII/9/2013*, rezultând că măsurile au fost duse parțial la îndeplinire, gradul de implementare fiind de 50%, în sensul că au fost calculate drepturile salariale care urmează a fi restituite de către salariați. Măsurile nu au fost implementate în totalitate, întrucât prin Hotărârea nr. 307/2014 a Curții de Apel București s-a suspendat executarea măsurilor dispuse prin *Decizia nr. XII/9/2013* până la soluționarea definitivă a cauzei.

De asemenea, a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia nr. XII/6/2012*, rezultând că acestea au fost implementate în totalitate. Impactul măsurilor implementate asupra activității entității a constat în:

- *îmbunătățirea activității entității* prin reflectarea corectă în situațiile financiare a unor active fixe corporale din categoria terenurilor (28.581 mii lei), a operațiunilor de stingere a unor creanțe ale salariaților prin executări silite, precum și a obligațiilor angajaților și angajatorului față de bugetele publice, prin elaborarea unor proceduri interne în domeniul financiar-contabil, modificarea HG privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției în ceea ce privește activitatea unei direcții de specialitate, a fost elaborată o monografie contabilă care să reflecte realitatea operațiunilor economice specifice și a raporturilor dintre Ministerul Justiției și CN Poșta Română SA în ceea ce privește distribuirea timbrelor judiciare;
- *organizarea corespunzătoare a compartimentului de audit public intern*, prin coordonarea acestuia de către ordonatorul principal de credite, precum și suplimentarea numărului de posturi, având în vedere complexitatea și volumul activităților auditabile;
- *îmbunătățirea managementului entității*, prin înființarea unei structuri cu atribuții de verificare a realității situației materiale a beneficiarului de asistență extrajudiciară, conform OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, ceea ce contribuie la diminuarea riscului acordării, în mod necuvenit, a ajutorului public judiciar, emiterea unei hotărâri de guvern privind aprobarea taxelor pentru operațiunile efectuate de Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), punerea de acord a prevederilor ROF-ului ONRC cu cele ale Legii finanțelor publice în ceea ce privește calitatea de ordonator de credite, aprobarea statului de funcții al ONRC.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea totală a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate depășește pragul de semnificație, echipa de audit a formulat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Ministerul Justiției pentru anul 2013, iar în cazul Penitenciarului-Spital Rahova a fost emis certificat de conformitate.

Prin decizia emisă de Curtea de Conturi au fost dispuse măsuri care să conducă la înlăturarea deficiențelor constatate.

În cazul unei singure măsuri a fost formulată contestație, care a fost admisă de Comisia de soluționare a contestațiilor organizată la nivelul Curții de Conturi.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Scurtă prezentare

Ministerul Apărării Naționale (MApN) este organul de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

Ministerul Apărării Naționale răspunde în fața Parlamentului, a Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru modul de aplicare a prevederilor Constituției, a celorlalte acte normative în vigoare, a hotărârilor Guvernului și a prevederilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul său de activitate.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	5.642.856	6.242.664	5.789.180	102,59	92,74
Autorități publice și acțiuni externe	1.784	1.841	1.752	98,21	95,17
Alte servicii publice generale	3.080	1.257	1.215	39,45	96,66
Apărare	4.882.239	5.478.988	5.046.469	103,36	92,11
Ordine publică și siguranță națională	332.701	337.440	336.941	101,27	99,85
Învățământ	237.643	236.359	221.449	93,19	93,69
Sănătate	54.724	51.991	50.677	92,60	97,47
Cultură, recreere și religie	47.748	46.283	42.618	89,26	92,08
Asigurări și asistență socială	81.365	86.498	86.234	105,98	99,69
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	568	568	386	67,96	67,96
Transporturi	1.004	1.439	1.439	143,33	100,00
Cheltuieli - buget de stat	5.194.905	5.713.596	5.695.640	109,64	99,69
Autorități publice și acțiuni externe	1.784	1.841	1.752	98,21	95,17
Alte servicii publice generale	3.080	1.257	1.215	39,45	96,66
Apărare	4.465.696	4.983.437	4.967.625	111,24	99,68
Ordine publică și siguranță națională	332.701	337.440	336.941	101,27	99,85
Învățământ	212.882	209.489	209.097	98,22	99,81
Sănătate	54.024	51.291	50.647	93,75	98,74
Cultură, recreere și religie	42.369	40.904	40.690	96,04	99,48
Asigurări și asistență socială	81.365	86.498	86.234	105,98	99,69
Transporturi	1.004	1.439	1.439	143,33	100,00
Total cheltuieli din venituri proprii	447.951	529.068	93.540	20,88	17,68
Apărare	416.543	495.551	78.844	18,93	15,91
Învățământ	24.761	26.870	12.352	49,88	45,97
Sănătate	700	700	30	4,29	4,29
Cultură, recreere și religie	5.379	5.379	1.928	35,84	35,84
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	568	568	386	67,96	67,96

Observațiile Curții de Conturi

Referitor la modul de decontare a cheltuielilor efectuate pentru susținerea activității misiunilor permanente în străinătate (MPS)

- unele cheltuieli efectuate de personalul trimis în misiune permanentă în străinătate, în cadrul unor misiuni temporare (în altă țară decât cea de reședință), respectiv cheltuieli de cazare și masă, nu au la bază documente justificative întocmite conform prevederilor legale;
- unele cheltuieli de protocol și reprezentare au fost decontate fără a fi justificată destinația dată bunurilor achiziționate prin documentele atașate la deconturile de cheltuieli, care să ofere asigurarea că fondurile publice alocate au fost utilizate potrivit destinației aprobate;
- la întocmirea „Jurnalului operațiunilor de casă și bancă” nu a fost respectat, în toate cazurile, conținutul formularului prevăzut în Anexa nr. 17 la Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M172/2007, în sensul că nu sunt prezentate detalii referitoare la documentele care au stat la baza efectuării fiecărei operațiuni.

Mai mult, ca urmare a faptului că o parte din fondurile utilizate pentru realizarea bunurilor NSIP (Programul NATO de Investiții în Securitate), respectiv cofinanțarea NSIP provine din credite bugetare, nu este clar nici modul de înregistrare a acestor bunuri în evidența contabilă.

Constatări rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la unități subordonate, în baza pct. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

- în cadrul procedurii de atribuire prin licitație deschisă a unui contract de servicii, ofertantul SC Primacons Group SRL a depus contestație la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC), contestație care a fost respinsă ca nefondată. Autoritatea contractantă, în urma deciziei CNSC, a procedat la executarea garanției de participare depusă de ofertant fără a face și viramentul către bugetul de stat;
- din analiza Situației privind garanțiile de participare la licitații s-au constatat garanții care nu au fost virate la bugetul de stat, deși operatorii economici nu au solicitat returnarea în termenul de prescripție.

În timpul misiunii de audit, abaterile au fost remediate prin virarea la bugetul de stat atât a garanției de participare depuse de ofertantul SC Primacons Group SRL, cât și a garanțiilor de participare nereturnate operatorilor economici în termenul de prescripție.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia Curții de Conturi a României nr. 13/2013*, emisă în urma verificării exercițiului financiar 2012. Din verificare s-a constatat implementarea integrală a măsurilor.

Prin ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse s-a asigurat îmbunătățirea cadrului legal existent la nivelul MAPN care reglementează *activitatea de închiriere a locuințelor de serviciu pentru personalul trimis în misiuni permanente în străinătate*, cu prevederi care vor asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice cu această destinație.

Recomandări

- ✓ decontarea cheltuielilor de cazare, masă și protocol efectuate de membrii misiunilor permanente în străinătate, numai în condițiile în care documentele justificative aferente acestor cheltuieli sunt întocmite în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ să asigure completarea „*Jurnalului operațiunilor de casă și bancă*” cu toate elementele prevăzute în Anexa nr. 17 la Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M172/2007 de către personalul cu atribuții în domeniu din cadrul tuturor misiunilor permanente în străinătate;
- ✓ traducerea tuturor documentelor justificative anexate la deconturile de cheltuieli întocmite de personalul aflat în misiune permanentă în străinătate potrivit art. 39 alin. (2) din Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 172/2007;
- ✓ completarea Instrucțiunilor aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M172/2007 cu prevederi care să reglementeze justificarea cheltuielilor de protocol generate de activitățile misiunilor permanente în străinătate;
- ✓ completarea Instrucțiunilor aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M172/2007, astfel încât să permită:
 - identificarea clară și fără echivoc a noțiunilor de *bagaj personal neînsoțit*, *bunuri proprii* și *bagaje personale* pentru personalul trimis în misiune permanentă la plecarea la post/revenirea de la post, în măsura în care acestea se referă la categorii diferite de bunuri;
 - stabilirea procedurii de urmat și setul de documente care trebuie întocmit cu ocazia achiziționării *serviciilor de transport a bagajelor personale neînsoțite*, precum și desemnarea structurilor responsabile și a atribuțiilor punctuale ale acestora în procesul de achiziție a serviciilor de transport și cel de decontare a cheltuielilor aferente;
- ✓ conducerea Ministerului Apărării Naționale va dispune măsuri prin care să asigure:
 - reglementarea modului în care urmează să se realizeze virarea contribuției la NSIP, care provine din credite bugetare, în contul de „Disponibil pentru proiecte NSIP”, concomitent cu respectarea prevederilor Legii finanțelor publice nr. 500/2002 cu modificările și completările ulterioare;
 - armonizarea legislației naționale cu cerințele actelor normative ale NATO, specifice domeniului NSIP, în vederea stabilirii statutului juridic al bunurilor mobile și imobile (bunuri NSIP) și, ulterior, prevederea în mod expres în lege a acestui statut;
 - stabilirea unei monografii contabile aplicabile bunurilor NSIP care urmează a fi recepționate începând cu anul 2014, după clarificarea statutului juridic și a obligațiilor MAPN față de aceste bunuri.

Opinia de audit

Ca urmare a misiunii de audit financiar a fost emisă pentru activitatea proprie a ordonatorului principal de credite al Ministerului Apărării Naționale, finanțată de la bugetul de stat, o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere**. Valoarea totală a abaterilor constatate la ordonatorul principal de credite al Ministerului Apărării Naționale, pentru exercițiul financiar al anului 2013, se situează sub pragul de materialitate calculat pentru activitatea finanțată de la bugetul de stat.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Administrației și Internelor în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, după preluarea activității în domeniul administrației publice de către MDRAP.

Ministerul Afacerilor Interne este organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică și îndeplinește atribuții specifice în domeniul *ordinii, siguranței publice și securității naționale*.

MAI organizează, asigură și desfășoară relații de cooperare cu autoritățile specializate din alte state în domeniile sale de competență, iar prin atașați de afaceri interne sau ofițeri de legătură asigură reprezentarea instituției în raporturile cu autoritățile similare ale statelor cu care România întreține relații diplomatice sau cu organisme și organizații internaționale.

La solicitarea Președintelui României și cu aprobarea Parlamentului, Ministerul Afacerilor Interne participă cu efective și tehnică din dotare la misiuni internaționale sau multinaționale umanitare și de menținere a păcii în afara teritoriului național.

Ministerul Afacerilor Interne răspunde în fața Guvernului, a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și a Parlamentului, de modul în care aplică prevederile Constituției, ale celorlalte acte normative, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.297.878	8.843.004	8.594.447	103,57	97,19
Autorități publice și acțiuni externe	117.102	132.357	116.600	99,57	88,10
Ordine publică și siguranță națională	7.672.702	8.207.696	8.064.062	105,10	98,25
Învățământ	141.089	130.643	112.592	79,80	86,18
Cultură, recreere și religie	33.126	28.372	27.547	83,16	97,09
Asigurări și asistență socială	126.326	155.627	85.362	67,57	54,85
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	207.533	188.309	188.284	90,72	99,99
Cheltuieli - buget de stat	7.972.817	8.381.477	8.343.678	104,65	99,55
Autorități publice și acțiuni externe	117.102	132.222	116.568	99,54	88,16
Ordine publică și siguranță națională	7.426.357	7.863.062	7.843.033	105,61	99,75
Învățământ	120.973	110.485	109.545	90,55	99,15
Cultură, recreere și religie	33.126	28.372	27.547	83,16	97,09
Asigurări și asistență socială	67.726	59.027	58.701	86,67	99,45
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	207.533	188.309	188.284	90,72	99,99
Credite externe	15.000	106.140	105.289	701,93	99,20
Ordine publică și siguranță națională	15.000	106.140	105.289	701,93	99,20
Fonduri externe nerambursabile	126.300	126.435	48.087	38,07	38,03
Autorități publice și acțiuni externe	0	135	32	0,00	23,70
Ordine publică și siguranță națională	124.300	124.300	47.516	38,23	38,23
Învățământ	2.000	2.000	539	26,95	26,95
Total cheltuieli din venituri proprii	183.761	228.952	97.393	53,00	42,54
Ordine publică și siguranță națională	107.045	114.194	68.224	63,73	59,74
Învățământ	18.116	18.158	2.508	13,84	13,81
Asigurări și asistență socială	58.600	96.600	26.661	45,50	27,60

Observațiile Curții de Conturi

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- neactualizarea valorii activelor fixe pentru care s-au efectuat operațiuni de upgrade;
- nu au fost clarificate operațiuni în valoare de 420 mii lei menținute eronat în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”;
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a contului „Active fixe corporale în curs de execuție” a sumei de 927 mii lei, reprezentând contravaloarea unor cursuri de școlarizare.

În timpul controlului s-au întocmit note contabile, prin care s-au corectat parțial abaterile.

Cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității

- nefacturarea, neîncasarea și nevirarea la bugetul de stat a sumelor provenite din închirierea unui spațiu proprietate publică a statului;
- nu au fost respectate unele prevederi legale referitoare la inventarierea patrimoniului Ministerului Afacerilor Interne – aparat central (procesul-verbal de inventariere centralizator nu are anexate listele cu propunerile de casare a bunurilor din patrimoniul entității, nu au fost trimise extrase de cont pentru unele creanțe, nu au fost inventariate scrisorile de garanție bancară, nu au fost inventariate acțiunile deținute la SC Comicex SA etc.);
- decontarea unor cheltuieli de protocol pe baza unor documente justificative (12 facturi) care nu conțin toate elementele obligatorii prevăzute de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal;
- programul anual al achizițiilor publice aferent anului 2013 nu a fost actualizat cu toate achizițiile efectuate în cursul anului;
- din verificarea documentelor financiar-contabile privind deplasările interne s-au constatat deconturi care nu respectă prevederile HG nr. 1860/2006 privind drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului;
- cu privire la acordarea drepturilor salariale s-a constatat că personalul din diversele structuri suport ale aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne beneficiază de un spor/compensație de risc/pericol deosebit de până la 30%, calculată la solda de funcție/salariul de funcție/salariul de bază, deși aceștia, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu își pun în pericol integritatea fizică;
- compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat – aferent anului 2012 – de către polițiști fără să existe documente din care să rezulte imposibilitatea reprogramării acestuia în anul 2013.

Cu privire la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public al statului

din verificarea derulării contractului de furnizare nr. 601173/16.10.2009 încheiat cu SC 2K TELECOM SRL pentru realizarea sistemului Call Center (rețeaua voce-date din cadrul Centrului de Contact) s-au constatat aspecte care nu respectă principiile economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice, respectiv:

- la data efectuării misiunii de audit, sistemul Call Center (rețeaua voce-date din cadrul Centrului de Contact) nu era funcțional, deși contractul a fost încheiat în data de 16.10.2009, cu o durată inițială de 26 de luni. Perioada a fost modificată prin 11 acte adiționale până la data de 31.12.2014;
- perioada mare de derulare a acestui contract are ca efect uzura morală a echipamentelor și a soluțiilor software alese, situație care generează cheltuieli suplimentare de upgradare;
- contractul conține neconcordanțe cu privire la stabilirea perioadei de garanție, nemenționându-se ce se întâmplă cu garanția acordată la livrare pentru echipamentele deja instalate și care expiră începând cu data de 01.07.2014;
- prin contract au fost incluse servicii de mentenanță, garanție și suport în valoare de 432 mii lei cu TVA, contrar Legii nr. 449/2003 *privind vânzarea produselor și garanțiile asociate acestora*, unde se prevede gratuitatea garanției acordate;
- pe de altă parte, Centrul de Contact este proiectat ca un Call Center – interfață unică de acces la informații pentru societatea civilă și nu are ca efect creșterea capacității de comunicare în cadrul MAI;
- din faptul că sistemul Call Center nu este funcțional în prezent, rezultă că nu au fost atinse obiectivele generale prevăzute în caietul de sarcini, respectiv: dezvoltarea managementului informației la nivelul MAI, care să permită tuturor utilizatorilor abilitați accesul la un sistem unic de gestionare a informațiilor la nivelul instituției și creșterea gradului de satisfacție a cetățeanului.

din verificarea derulării Contractului de furnizare nr. 1.067.637/08.04.2010, încheiat cu SC ERICSSON TELECOMMUNICATIONS ROMANIA SRL pentru realizarea unei rețele de comunicații interne, s-au constatat aspecte care nu respectă principiile economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice, respectiv:

- deși contractul a fost încheiat în anul 2010 pe o perioadă de 20 de luni, ulterior, prin nouă acte adiționale, punerea în funcțiune a sistemului a fost prelungită pe o perioadă de 65 de luni până la data de 31.10.2015;
- soluția de instalare aeriană a rețelei de fibră optică, adoptată de către autoritatea contractantă în caietul de sarcini, nu este pertinentă, întrucât în municipiile: Râmnicu-Vâlcea, Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc și Zalău nu a fost posibilă aplicarea acesteia;
- deși contractul nu conține prevederi referitoare la predarea în custodie a unor materiale, potrivit Proceselor-verbale nr. 3803052/04.10.2012 și nr. 3805613/26.06.2012 ministrul a predat în custodia SC ERICSSON TELECOMMUNICATIONS ROMANIA SRL cablul de fibră optică;
- rețelele de comunicații finalizate în cadrul acestui contract, care conform anexei la Legea nr. 213/1998 *privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia* reprezintă bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului, nu au fost cuprinse în inventarul public centralizat la valoarea corespunzătoare surselor bugetare utilizate;
- Conform HG nr. 2.139/2004 *pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe*, rețelele de comunicații aparțin grupei 1 „Construcții” și, ca urmare, plata facturilor aferente rețelei de comunicații ar fi trebuit efectuată în baza unor situații de lucrări și devize.

Constatări valorificate la nivelul ordonatorului principal de credite, urmare a Notelor de Constatare întocmite la ordonatorii de credite secundari și terțieri ai Ministerului Afacerilor Interne

La Inspectoratul General al Jandarmeriei s-a constatat nerespectarea prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare în utilizarea creditelor bugetare, astfel:

Inspectoratele de Jandarmi Județene (ordonatori terțieri) asigură finanțarea Grupărilor de Jandarmi Mobile aflate în subordinea ordonatorului secundar de credite;

Inspectoratul de Jandarmi Județean Constanța (ordonator terțiar) asigură cheltuielile structurii teritoriale a Direcției de Audit Public Intern, structură aflată în subordinea aparatului central al MAI;

La Direcția Generală Logistică s-a constatat existența disponibilului în sumă de 2.228 mii lei în contul „Sume de mandat”, reprezentând donații pentru acordarea de ajutoare umanitare populației afectate de inundații, fonduri pentru care nu există temei legal care să permită valorificarea de către acest ordonator.

Recomandări

- ✓ verificarea în totalitate a înregistrărilor din conturile de *mijloace fixe* și *investiții în curs* pentru identificarea și corectarea eventualelor înregistrări care nu respectă prevederile legale;
- ✓ clarificarea tuturor sumelor aflate în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare” la 31.12.2013 și înregistrarea acestora în conturile corespunzătoare naturii acestor sume;
- ✓ exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu asupra tuturor categoriilor de operațiuni care afectează fondurile publice și respectarea prevederilor legale referitoare la separarea atribuțiilor;
- ✓ urmărirea și actualizarea operativă a Programului anual al achizițiilor publice cu toate modificările cantitative și valorice intervenite în cursul execuției bugetare;

- ✓ conducerea Ministerului Afacerilor Interne va dispune, pentru toți angajații care beneficiază de sporul/compensația de risc/pericol, analiza încadrării în condițiile de acordare a acestui spor prevăzute de Ordonanța nr. 38/2003 privind salarizarea și alte drepturi ale polițiștilor, Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și Ordinul nr. S/214/05.10.2011 al Ministrului Administrației și Internelor pentru aplicarea prevederilor legale referitoare la salarizarea personalului militar, polițiștilor și personalului civil din Ministerul Administrației și Internelor; în funcție de rezultatul acestei analize se vor face demersurile necesare pentru acordarea acestui spor doar angajaților care își desfășoară activitatea în condiții de risc/pericol deosebit;
- ✓ conducerea Ministerului Afacerilor Interne va dispune măsuri prin care să asigure:
 - finalizarea proiectelor de investiții care fac obiectul Contractului nr. 601173/16.10.2009 încheiat cu SC 2K TELECOM SRL și Contractului nr. 1.067.637/08.04.2010 încheiat cu SC ERICSSON TELECOMMUNICATIONS ROMANIA SRL;
 - actualizarea inventarului centralizat al statului cu activele fixe achiziționate și recepționate în cadrul contractelor menționate și care, conform prevederilor legale alcătuiesc domeniul public al statului;
- ✓ dispunerea de măsuri organizatorice, astfel încât finanțarea structurilor din cadrul aparatului central să se facă cu respectarea prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice;
- ✓ identificarea posibilităților legale pentru utilizarea sumei de 2.227 mii lei, reprezentând donații ale angajaților MAI pentru ajutorarea victimelor inundațiilor.

Opinia de audit

Echipa de auditori publici externi ai Curții de Conturi, în baza abaterilor de la legalitate și regularitate, identificate în urma misiunii de audit financiar efectuată la ordonatorul principal de credite, precum și a celor constatate la entitățile subordonate, emite **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Valoarea abaterilor de la legalitate și regularitate care au influențat acuratețea situațiilor financiare consolidate întocmite de Ministerul Afacerilor Interne pe anul 2013 se situează sub pragul de semnificație stabilit la nivelul ministerului – total activitate.

La exprimarea opiniei de audit s-a avut în vedere natura și contextul în care au apărut deficiențele consemnate în actele întocmite la nivelul ordonatorului principal și al unităților din subordine și modul în care acestea au influențat acuratețea situațiilor financiare ale Ministerului Afacerilor Interne pe anul 2013.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

Scurtă prezentare

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

Finanțarea cheltuielilor de funcționare a Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice se asigură integral de la bugetul de stat.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție încheiat pe anul 2013 s-a desfășurat la minister și la Organismul Intermediar Regional pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane Dolj (OIR-POSDRU) aflat în subordinea MMFPSPV.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	30.444	28.814	28.653	94,12	99,44
Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației	13.519	12.522	12.522	92,63	100,00
Asigurări și asistență socială	16.925	16.292	16.131	95,31	99,01
Cheltuieli - buget de stat	30.440	28.810	28.653	94,13	99,46
Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației	13.519	12.522	12.522	92,63	100,00
Asigurări și asistență socială	16.921	16.288	16.131	95,33	99,04
Fonduri externe nerambursabile	4	4	0	0,00	0,00
Asigurări și asistență socială	4	4	0	0,00	0,00

Plățile totale în sumă de 28.653 milioane lei, din punct de vedere al destinației acestora, au cuprins:

- transferuri în sumă totală de 12.522 milioane lei, care reprezintă 44% din totalul plăților din bugetul de stat pentru acoperirea deficitului bugetar al:
 - bugetului asigurărilor sociale de stat, în valoare de 12.254 milioane lei, sumă transferată la CNPP;
 - bugetului asigurărilor pentru șomaj, în valoare de 268 milioane lei, sumă transferată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).
- plăți pentru cheltuieli de asigurări și asistență socială, în sumă totală de 16.131 milioane lei, care dețin o pondere de 56% și au cuprins:
 - finanțarea beneficiilor de asistență socială, a pensiilor pentru agricultori și a celorlalte indemnizații reparatorii, precum și a programelor/proiectelor administrate de diferite structuri ale MMFPSPV;
 - planificarea, elaborarea și implementarea strategiilor și politicilor în domeniul social.

Transferurile cu caracter general între diferite niveluri ale administrației în sumă de 12.522 milioane lei, respectiv 44% din totalul plăților, au scăzut cu 8% față de anul 2012 și se constituie din sumele transferate către CNPP pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2013, care au scăzut cu 7% față de cele aferente anului 2012 și către ANOFM pentru acoperirea deficitului asigurărilor pentru șomaj în anul 2013, care au scăzut cu 43% față de anul precedent.

Datele prezentate anterior, detaliate în structură economică, pe titluri de cheltuieli, se prezintă sintetic astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de creditele inițiale %	Execuție față de creditele definitive %
	Inițiale	Definitive							
A	1	2	3	4	5	6	7	8 = col.5/col.1	9 = col.5/col.2
Cheltuieli totale	30.440	28.810	28.693	28.693	28.653	40	28.684	94,13	99,46
Cheltuieli curente	30.436	28.806	28.724	28.724	28.684	40	28.669	94,24	99,58
Cheltuieli de personal	214	223	223	223	222	1	222	103,74	99,55
Bunuri și servicii	176	145	143	143	142	1	141	80,68	97,93
Transferuri între unități ale administrației publice	16.034	15.034	15.024	15.024	15.018	6	15.022	93,66	99,89
Alte transferuri	5	6	6	6	6	0	6	120,00	100,00
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	325	456	400	400	399	1	398	122,77	87,50
Asistență socială	13.573	12.870	12.858	12.858	12.827	31	12.811	94,50	99,67
Alte cheltuieli	30	37	36	36	36	0	37	120,00	97,30
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	79	35	34	34	34	0	32	43,04	97,14
Cheltuieli de capital	4	4	4	4	4	0	15	100,00	100,00
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	-35	-35	-35	0	0		

Din datele prezentate mai sus, rezultă că în anul 2013 plățile efectuate de către minister, raportate la prevederile bugetare inițiale, au avut un grad de realizare doar de 94,13%, ceea ce a condus la diminuarea creditelor bugetare inițiale cu suma de 1.630 mii lei și, implicit, la utilizarea eficientă a creditelor bugetare, rezultând un grad de utilizare a acestora de 99,46%.

Dintre categoriile de plăți care au avut cel mai redus grad de utilizare sunt *proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile*, pentru care s-au utilizat 87,50% din creditele bugetare definitive, la polul opus situându-se atât *plățile pentru cheltuielile de capital*, unde se remarcă utilizarea în proporție de 100% atât față de creditele bugetare inițiale, cât și față de cele definitive, precum și *transferurile între unități ale administrației publice*, unde s-au utilizat pentru plăți, în anul 2013, 99,89% din creditele bugetare definitive.

Observațiile Curții de Conturi

Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- Nu au fost actualizate datele din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât acestea să reflecte realitatea în datele raportate prin situațiile financiare ale ordonatorului principal de credite atât pentru bunurile aflate în administrarea aparatului central, cât și a ordonatorului secundar de credite ANPIS;
- Nu au fost evaluate și înregistrate distinct în evidența financiar-contabilă amenajările la terenurile pe care se află unele imobile evidențiate în bilanțul aparatului central al ministerului;
- Nu au fost finalizate lucrările de înregistrare la Oficiul pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru toate imobilele aflate în administrarea aparatului central;
- În bilanțul contabil întocmit la finele anului 2013 au fost raportate datele aferente *Institutului Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale București* și *Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” – București*, în sumă de 10.394 mii lei, cu toate că din luna aprilie 2013 acestea nu se mai aflau în coordonarea ministerului. Prin HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cele două institute au fost înregistrate în Anexa 7 – *INSTITUTELE NAȚIONALE DE CERCETARE-DEZVOLTARE*, care funcțio-

nează sub coordonarea Ministerului Educației Naționale, în calitate de autoritate de stat pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, la pozițiile nr. 32 și 33;

- Plățile privind cheltuielile de capital, în sumă de 3.059 mii lei, au fost raportate la un singur subcapitol al clasificăției funcționale, pentru entitățile din subordine, iar alte plăți din anul 2013 au fost raportate la subcapitole diferite, fapt ce a condus la neurmărirea respectării legislației privind finanțarea cheltuielilor de capital.

Concluziile asupra *calității gestiunii economico-financiare* au evidențiat, în mai multe cazuri, efectuarea de plăți nelegale, utilizarea deficitară a subvențiilor, precum și deficiențe privind recuperarea unor creanțe.

- neurmărirea și neîncasarea creanțelor bugetare prescise, în sumă de 561 mii lei, care provin din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, suportate integral din credite primite de la bugetul de stat în perioada 2006-2010.

Răspunsul entității

În această privință, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a considerat că sumele de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București au o valoare foarte mare și reprezintă un transfer de la un buget la altul.

- 🕒 În timpul misiunii de audit au fost transmise două adrese către Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București de solicitare a „Sumelor de recuperat de la FNUASS pentru concedii și indemnizații pentru anii anteriori”.

- Lipsa de monitorizare, de către Direcția Generală Asistență Socială din cadrul ministerului, a modului de acordare și utilizare a subvențiilor de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, entități aflate în subordinea ordonatorului secundar de credite, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, către diverse asociații și fundații, a determinat plăți nelegale în sumă de 280 mii lei.

- Nu s-a verificat de către Direcția Generală Asistență Socială, din cadrul ministerului, modul de derulare a finanțării unor cheltuieli de investiții și reparații capitale, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale în sumă de 211 mii lei.

Răspunsul entității

Direcția Generală Asistență Socială din cadrul MMFPSPV precizează că nu are pârghe de a verifica exactitatea și realitatea plăților pentru sumele acordate ca subvenții și nu are posibilități de control ca urmare a lipsei de personal.

- MMFPSPV a efectuat plata nejustificată a sumei de 218 mii lei din credite bugetare ale anului 2013, reprezentând cheltuieli materiale, daune morale, cheltuieli de executare silită și cheltuieli de judecată, stabilite de către instanțele de judecată, prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile, fără să analizeze cauzele care au determinat aceste obligații de plată și fără să identifice eventualele persoane responsabile. În acest context se înscrie și plata sumei de 150 mii lei, reprezentând amenzi aplicate de către ANRMAP, contestate în instanță, dar respinse prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile;
- S-au aplicat eronat prevederile OUG nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, prin calculul procentelor de majorare salarială de 8% și de 7,4% și asupra drepturilor bănești acordate sub formă de stimulente, care au fost incluse în salariul de bază și care nu fuseseră propuse reducerii în anul 2010.

Răspunsul entității

MMFPSPV consideră că a aplicat corect prevederile legale, întrucât stimulentele au fost reduse cu 25%, precizând că acestea fac parte din alte drepturi salariale, conform sintagmei din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entității s-a concretizat în:

- a) *îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane* prin adoptarea unor măsuri prin care s-au asigurat:

- respectarea principiului independenței, potrivit căruia toate veniturile și cheltuielile se raportează în exercițiul financiar la care se referă, precum și respectarea concordanței dintre articolul bugetar aprobat pentru efectuarea plăților și natura cheltuielilor efectuate;
- elaborarea bugetului corelat cu necesitățile reale de surse, fundamentate temeinic de către direcțiile implicate din cadrul ministerului și de către structurile subordonate;
- analiza lunară a necesității menținerii unor credite bugetare și luarea măsurilor de a propune, la timp, MFP anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate;
- organizarea și conducerea evidenței contabile a angajamentelor bugetare și legale și responsabilizarea personalului din cadrul compartimentului de contabilitate în furnizarea unor informații certe și corelate cu execuția bugetară;
- clarificarea sumelor existente în conturile de disponibilități ale instituției, în vederea stabilirii destinației și virării acestora;
- reflectarea corectă în evidența financiar-contabilă a entității atât a elementelor patrimoniale, cât și a amortizării efective a unor mijloace fixe;
- efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- corelarea necesarului de bunuri și servicii cu sursele financiare aprobate pentru aceste destinații și respectarea procedurilor de achiziție.

- b) *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri concretizate în:*

- încheierea de către ANPIS a unor protocoale de colaborare cu instituțiile statului care dețin baze de date ce pot fi utilizate pentru a stabili veridicitatea datelor din declarațiile solicitanților de drepturi (ANAF);

- aplicarea procedurii de sistem privind managementul riscului, managementul entității realizează monitorizarea riscului la nivelul compartimentelor funcționale.
- c) creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice prin adoptarea unor măsuri, care s-au concretizat în reîntregirea creditelor bugetare cu sumele plătite nejustificat de la bugetul de stat.

Recomandări

- ✓ inițierea, de către MMFPSV, a proiectelor de acte normative pentru actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea ministerului și a entităților aflate în subordinea ministerului, astfel încât acesta să corespundă cu realitatea economico-financiară și cu situațiile financiare ale ordonatorului principal de credite; efectuarea tuturor operațiunilor prevăzute de cadrul legal în vigoare, privind înregistrarea distinctă a amenajărilor de teren aferente bunurilor imobile care sunt în administrarea aparatului central pentru a asigura reflectarea fidelă în situațiile financiare a bunurilor deținute de către entitate;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru predarea către Ministerul Educației Naționale a celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare, care, din anul 2013, nu se mai află în coordonarea ministerului, astfel încât situațiile financiare centralizate ale ministerului la finele exercițiului financiar să reflecte realitatea și să corespundă cu cadrul legal în domeniu;
- ✓ preluarea întocmai, în situațiile financiare anuale centralizate de către ordonatorul principal de credite, a datelor raportate prin conturile de execuție bugetară care aparțin ordonatorilor secundari de credite și aparatului central, potrivit clasificății funcționale, în vederea raportării unor date care să corespundă realității economico-financiare și respectării, la nivelul ordonatorului principal de credite, a legislației în vigoare privind finanțarea cheltuielilor de capital;
- ✓ recuperarea de la CASMB a sumelor pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris, conform prevederilor legale în vigoare, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării, inclusiv pentru entitățile care s-au desființat și au fost preluate în anul 2010 ca urmare a reorganizării;
- ✓ monitorizarea modului de aplicare a prevederilor actelor normative în vigoare, privind acordarea subvențiilor cuvenite asociațiilor și fundațiilor cu personalitate juridică, pentru a evita efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenții din bugetul de stat;
- ✓ verificarea modului de derulare a finanțării cheltuielilor de investiții și reparații capitale, alocate în baza HG nr. 973/2012, iar deschiderea de credite bugetare se va efectua numai pe baza documentațiilor complete care conțin toate documentele justificative aferente categoriilor de lucrări, întocmite potrivit legislației specifice în domeniu, pentru a evita utilizarea nelegală a creditelor bugetare;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare celor care au determinat plăți suplimentare din bugetul de stat cu titlu de cheltuieli materiale, cheltuieli de judecată, daune morale și cheltuieli de executare silită, evidențierea în contabilitate a operațiunilor specifice, recuperarea sumelor în condițiile legii, virarea la buget a sumelor recuperate;
- ✓ dispunerea de măsuri de recuperare, conform prevederilor legale în vigoare, a sumelor plătite nelegal cu titlu de amenzi, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării având în vedere și soluțiile pronunțate prin sentințele/deciziile civile rămase definitive și irevocabile;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale, în anul 2013 și în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea/autoritatea ordonatorului principal de credite.

Opinia de audit

La exprimarea opiniei de audit în urma misiunii de audit financiar, auditorii publici externi au avut în vedere atât compararea sumei erorilor/abaterilor constatate cu pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a auditului, cât și propriul raționament profesional.

De asemenea, la exprimarea opiniei de audit au fost avute în vedere și constatările de la nivelul ordonatorului de credite terțiar, pentru care s-a emis o opinie adversă de către camera de conturi județeană, ținând cont de faptul că ordonatorul principal are atribuții de coordonare, îndrumare, supraveghere și control al activității entităților subordonate.

Astfel, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, echipa de audit a emis **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către MMFPSV pentru anul 2013, deoarece acestea nu respectă principiile legalității și regularității și nu oferă o imagine fidelă și reală a poziției financiare a MMFPSV la data de 31.12.2013.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizii, prin care au fost dispuse măsuri pe care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și entitățile din subordine trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Unele dintre măsurile dispuse ministerului au fost contestate de către entitate, iar în soluționarea contestației, prin încheierea emisă, s-a respins în totalitate contestația entității și, ulterior, a fost atacată în instanță de către minister.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Scurtă prezentare

Ministerul Tineretului și Sportului (MTS) funcționează în baza HG nr. 11/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Tineretului și Sportului, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile tineretului și sportului.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	406.474	375.722	331.715	81,61	88,29
Învățământ	58.915	63.204	61.639	104,62	97,52
Cultură, recreere și religie	323.959	289.626	247.339	76,35	85,40
Asigurări și asistență socială	23.600	22.892	22.737	96,34	99,32
Cheltuieli - buget de stat	302.374	271.622	264.069	87,33	97,22
Învățământ	58.915	63.204	61.639	104,62	97,52
Cultură, recreere și religie	219.859	185.526	179.693	81,73	96,86
Asigurări și asistență socială	23.600	22.892	22.737	96,34	99,32
Total cheltuieli din venituri proprii	104.100	104.100	67.646	64,98	64,98
Cultură, recreere și religie	104.100	104.100	67.646	64,98	64,98

Observațiile Curții de Conturi

- Situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 conțin date eronate și necorelate. Astfel, în bilanțul centralizat întocmit de MTS la data de 31.12.2013, în coloana „Sold la începutul anului”, la rândul „Rezultatul patrimonial al exercițiului”, este consemnată suma de 5.073 mii lei, mai puțin cu 10 mii lei, față de suma rezultată din diferența dintre soldul creditor din bilanțul propriu al MTS și soldul debitor din bilanțul centralizat al instituțiilor subordonate. Totodată, s-a constatat că nu au fost depuse în termenul legal, la Ministerul Finanțelor Publice, situațiile financiare centralizate privind execuția bugetului pe anul 2013.
- La data de 31.12.2013, contul „Debitori sub 1 an”, prezenta un sold creditor în sumă de 597 mii lei, astfel că, fără explicații, soldul creditor în cazul contului „Debitori” denaturează informațiile pe care trebuie să le ofere acest cont, având influență asupra situațiilor financiare.
- Contravaloarea depășirilor survenite la convorbirile telefonice a fost înregistrată, în mod eronat, în contul „Avansuri de trezorerie” și nu s-a urmărit recuperarea acestora.

Organizarea și efectuarea inventarierii

- S-a constatat încălcarea prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, în condițiile în care:
 - înainte de începerea operațiunii de inventariere, comisia de inventariere nu a luat declarație scrisă de la gestionar;
 - listele de inventariere au fost întocmite în luna noiembrie 2013, anterior emiterii Ordinului de inventariere din decembrie 2013;
 - listele de inventariere au fost întocmite pe gestiuni și pe categorii de bunuri, dar nu și pe locuri de depozitare;
 - creanțele și obligațiile față de terți nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor soldurilor conturilor de creanțe și datorii;
 - disponibilitățile aflate în conturi la bănci sau la unitățile Trezoreriei Statului nu au fost inventariate prin confruntarea soldurilor din extrasele de cont emise de acestea cu cele din contabilitatea entității;
 - disponibilitățile în lei și în valută din casieria entității nu au fost inventariate în ultima zi lucrătoare a exercițiului financiar, după înregistrarea tuturor operațiunilor de încasări și plăți privind exercițiul respectiv, prin confruntarea soldurilor din registrul de casă cu monetarul și cu cele din contabilitate;
 - nu au fost inventariate timbrele fiscale și bonurile valorice pentru carburanți;
 - pe ultima filă a listei de inventariere, gestionarul nu a menționat dacă toate bunurile și valorile bănești din gestiune au fost inventariate și consemnate în lista de inventariere în prezența sa și dacă are sau nu obiecții cu privire la modul de efectuare a inventarierii;
 - procesul-verbal privind rezultatele inventarierii a fost întocmit în iunie 2014, și nu în termenul prevăzut de lege, respectiv în 7 zile de la data stabilită pentru finalizarea operațiunii de inventariere.

Reglementarea situației spațiilor date în folosință, cu destinație de sediu, unor federații sportive naționale.

În condițiile în care, prin HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, unele spații aflate în administrarea MTS au fost atribuite unor federații sportive naționale, în anul 2013, la expirarea perioadei de 10 ani, nu s-a reglementat situația în continuare a acestora.

Recomandări

- ✓ întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, precum și transmiterea acestora la Ministerul Finanțelor Publice în termenul legal;
- ✓ organizarea și desfășurarea inventarierii instituției, precum și valorificarea rezultatelor acesteia în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, ținând cont, la înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, de prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ✓ analiza și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele conturilor „Debitori”, „Creditori” și „Avansuri din trezorerie”, iar pe cale de consecință:
 - reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor MTS, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
 - respectarea prevederilor Codului Civil, în cazul sumelor încasate fără temei legal;
- ✓ reglementarea situației spațiilor acordate în folosință de către MTS, cu destinație de sediu, unor federații sportive naționale, în condițiile în care termenul prevăzut de HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, a expirat.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, situațiile financiare pe anul 2013 ale Ministerului Tineretului și Sportului nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, a poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către MTS, a **măsurilor dispuse prin unele decizii emise în anii 2011, 2012, 2013, 2014**, s-a constatat **nefinalizarea următoarelor măsuri**:

- ✓ efectuarea, de către minister și Casa de Cultură a Studenților Brașov, a tuturor demersurilor necesare pentru clarificarea situației juridice a unui imobil din Brașov;
- ✓ analiza, din punct de vedere al stadiului de degradare, a situației imobilelor administrate de instituție sau de unitățile din subordinea acesteia și întreprinderea demersurilor legale ce se impun pentru stoparea degradării și reabilitarea acestor imobile;
- ✓ continuarea demersurilor necesare în vederea corectării inadvertențelor privitoare la înregistrările de bunuri aparținând domeniului public și privat al statului, respectiv:
 - actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valoarea justă a imobilelor rezultată în urma reevaluării, dar și cu noile date și informații referitoare la statutul juridic al imobilelor retrocedate sau transferate către alte entități;
 - efectuarea lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cărțile funciare a drepturilor reale asupra imobilelor deținute;
- ✓ elaborarea atât a planului de reabilitare și de extindere a centrelor de agrement și a regulamentului privind organizarea, funcționarea și administrarea acestora, cât și a planului de extindere și dezvoltare a rețelei caselor de cultură ale studenților și efectuarea demersurilor necesare pentru crearea condițiilor în vederea implementării lor;
- ✓ în vederea remedierii situației de fapt și a acoperirii riscului schimbării destinației sau desființării bazelor sportive, aparținând domeniului public sau privat al statului ori unităților administrativ-teritoriale, a celor care au aparținut domeniului public și care au intrat în circuitul privat după anul 1989:
 - identificarea și evaluarea situației imobilelor destinate activității sportive care au aparținut fostelor întreprinderi de stat și luarea măsurilor legale ce se impun, în colaborare cu autoritățile publice locale, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Garda Națională de Mediu și cu alte instituții publice cu atribuții în domeniu, în vederea demarării acțiunii de evidențiere în cadrul planurilor naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, a terenurilor și clădirilor cuprinse în perimetrul bazelor sportive;
 - atragerea răspunderii persoanelor care au aprobat desființarea/schimbarea destinației bazelor sportive, fără respectarea prevederilor legale;
 - reîntoarcerea, de drept, în domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, a bazelor și/sau instalațiilor sportive a căror destinație a fost schimbată prin înstrăinarea nelegală a acestora;
- ✓ luarea măsurilor legale ce se impun pentru ca administrarea imobilelor deținute de instituție să se facă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și cu stabilirea de măsuri asiguratorii pentru cazurile în care chiriașii întârzie plata sumelor datorate;
- ✓ evidențierea și urmărirea realizării veniturilor cuvenite instituției, inclusiv a veniturilor cuvenite conform legii, din cota de 1% din taxele și accizele pentru țigări și băuturi alcoolice, datorate de contribuabili; efectuarea demersurilor necesare pentru

stabilirea, împreună cu structurile de profil ale Ministerului Finanțelor Publice, a unei proceduri legale prin care să se asigure colectarea tuturor sumelor ce se cuvin MTS, conform cadrului legal în vigoare;

- ✓ efectuarea atât a demersurilor necesare pentru identificarea beneficiarului final al sumei de 6.503 mii lei, reprezentând diferența dintre debitul constatat în sarcina CNLR Loteria Română SA (17.595 mii lei) și suma efectiv virată MECTS de către biroul executorilor judecătorești (11.092 mii lei), cât și efectuarea tuturor demersurilor pentru recuperarea integrală a sumelor cuvenite pentru susținerea activităților sportive, inclusiv a sumei de 8.440 mii lei, aferentă perioadei ianuarie-decembrie 2006. De asemenea:
 - analizarea, în vederea clarificării plăților efectuate de Federația Română de Patinaj pentru acțiunea Pregătire loturi olimpice/naționale – Patinaj Viteză Short Track FOTE 2013, contrar obligațiilor prevăzute prin contractul de finanțare pentru „Promovarea sportului de performanță” și/sau „Întreținerea, funcționarea și dezvoltarea bazei materiale sportive în anul 2012” și recuperarea eventualelor prejudicii;
 - extinderea verificărilor asupra tuturor federațiilor sportive, finanțate de Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret și Comitetul Olimpic și Sportiv Român, în perioada 2010-2012, pentru stabilirea eventualelor prejudicii și luarea măsurilor care se impun pentru recuperarea acestora de la persoanele răspunzătoare;
 - asigurarea cadrului organizatoric și funcțional necesar verificării modului de utilizare a sumelor alocate din bugetul de stat și din veniturile proprii ale MTS pentru finanțarea activităților/acțiunilor/programelor federațiilor sportive;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la analiza indicatorilor de eficiență, indicatorilor fizici și a indicatorilor de rezultat, realizați de federațiile sportive pentru evaluarea cererilor de finanțare a acțiunilor/activităților/programelor derulate de acestea;
- ✓ luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor pentru ca Registrul Bazelor Sportive Omologate (RBSO) să fie funcțional. Totodată, de la momentul în care RBSO devine funcțional, MTS va avea obligația ca, la încheierea contractelor de finanțare a activităților/acțiunilor/programelor, să acorde finanțare federațiilor sportive numai pentru activitățile derulate și pentru rezultatele sportive obținute în bazele sportive înscrise în RBSO;
- ✓ crearea instrumentelor metodologice de verificare a respectării prevederilor art. 78 și 79 din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, astfel:
 - se vor lua măsuri pentru ca autoritățile administrației publice și societățile comerciale, care au dobândit sau dețin baze și/sau instalații sportive, să păstreze destinația acestora și să le mențină în stare de funcționare;
 - efectuarea demersurilor în vederea demarării acțiunii de inventariere a bazelor sportive de pe teritoriul țării, în colaborare cu oficiile de cadastru și publicitate imobiliară, pentru a se urmări istoricul funcțiunilor sportive înscrise în cărțile funciare sau/și în documentele care atestă posesia imobilelor din domeniul public și privat al statului, precum și al acelor care au fost trecute la societățile comerciale;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea efectuării lucrărilor de reevaluare conform cerințelor din normele legale specifice în vigoare, cât și pentru reflectarea rezultatelor reevaluărilor în situațiile financiare atât la nivel de ordonator principal de credite, cât și la cei din subordine;
- ✓ analizarea, din punct de vedere al necesității, oportunității, eficienței și eficacității, a derulării tuturor contractelor de colaborare încheiate în perioada 2003-2004 pentru reabilitarea/modernizarea, întreținerea și utilizarea bazelor materiale ale unor tabere școlare și, în funcție de rezultatele analizei, dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării eventualelor sume constând în venituri/penalități/daune cuvenite direcțiilor județene pentru sport și tineret sau în sume decontate necuvenit de către direcțiile județene;
- ✓ luarea de măsuri atât la nivelul ordonatorului principal, cât și la cei din subordine, pentru efectuarea corecțiilor ce se impun în contabilitatea instituțiilor care administrează centrele de agrement, ca urmare a retrocedărilor, transferurilor, reevaluărilor sau efectuării de investiții la imobile, cât și pentru actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ elaborarea unei proceduri care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității de întocmire și fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli al direcțiilor județene pentru sport și tineret, inclusiv evaluarea riguroasă a sumelor necesare pentru întreținerea și funcționarea centrelor de agrement;
- ✓ cuprinderea atât în Planul de audit intern, cât și în cel al Corpului de control al ministrului, a acțiunilor de verificare la direcțiile teritoriale pentru sport și tineret, care să vizeze respectarea prevederilor legale cu privire la modul de organizare și desfășurare a taberelor de odihnă, cât și la efectuarea și suportarea cheltuielilor aferente;
- ✓ luarea măsurilor corespunzătoare pentru crearea cadrului organizatoric necesar desfășurării activităților de control al modului în care se respectă obligația unităților administrativ-teritoriale de a menține destinația de centre de agrement a imobilelor transferate în patrimoniul și administrarea acestora și, în funcție de constatări, aplicarea măsurilor prevăzute de lege;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare pentru crearea cadrului legal care să prevadă obligativitatea acreditării tuturor locațiilor în care se organizează tabere naționale, tabere de odihnă, tabere sociale, tabere tematice pentru copii, studenți și tineri, precum și tabere pentru persoane cu handicap și tabere pentru olimpici, cât și obligativitatea plății unei taxe de acreditare de către persoanele solicitante, din a cărei colectare să se asigure fondurile necesare desfășurării întregii proceduri de acreditare;
- ✓ stabilirea modalităților concrete de cooperare cu Ministerul Educației Naționale și inspectoratele școlare județene, pentru asigurarea unei organizări și funcționări cât mai eficiente a taberelor școlare.

Pentru o corectă și deplină implementare a măsurilor dispuse, Curtea de Conturi a fost de acord cu prelungirea termenului, iar o nouă verificare se va efectua la expirarea acestuia.

Scurtă prezentare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului.

MADR este autoritatea publică centrală, responsabilă cu aplicarea strategiei și Programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, pescuitului și acvaculturii, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetarea științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Misiunea de audit financiar a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit, și a vizat activitatea:

- administrației centrale a MADR,
- Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) (ordonator secundar de credite),
- Agenției Domeniilor Statului (ADS),
- Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), precum și
- a celor 42 de centre județene din subordinea APIA (ordonatori terțieri de credite).

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	17.281.852	17.328.339	17.113.903	99,03	98,76
Asigurări și asistență socială	20	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	7.547	4.547	3.332	44,15	73,28
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	17.245.663	17.296.170	17.084.309	99,06	98,78
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	28.622	27.622	26.262	91,75	95,08
Cheltuieli - buget de stat	5.562.740	5.609.227	5.360.625	96,37	95,57
Asigurări și asistență socială	20	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	7.547	4.547	3.332	44,15	73,28
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	5.526.551	5.577.058	5.331.031	96,46	95,59
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	28.622	27.622	26.262	91,75	95,08
Fonduri externe nerambursabile	11.699.563	11.699.563	11.753.278	100,46	100,46
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	11.699.563	11.699.563	11.753.278	100,46	100,46
Total cheltuieli din venituri proprii	19.549	19.549	0	0,00	0,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	19.549	19.549	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR

MADR nu a evidențiat în contabilitate și nu a recuperat debite, în sumă de 4.858 mii lei, reprezentând *despăgubiri civile* datorate de 2 persoane fizice, în subsidiar cu o societate de asigurări, ca urmare a utilizării nelegale a unor subvenții acordate pentru asigurarea culturilor agricole. Deși s-a achitat onorariu unui executor judecătoresc, entitatea nu a finalizat recuperarea sumelor și virarea la bugetul de stat. De asemenea, entitatea nu a calculat, înregistrat și urmărit indexarea debitului cu indicele de inflație. Astfel, pentru perioada iunie 2011-mai 2014, MADR trebuia să actualizeze debitul cu suma totală de 240 mii lei, reprezentând indexarea cu indicele de inflație.

În timpul misiunii de audit financiar, MADR a înregistrat în evidența contabilă debitul în sumă totală de 4.858 mii lei și a solicitat executorilor judecătorești să ia toate măsurile pentru recuperarea creanțelor ministerului, prin oricare din modalitățile de executare silită prevăzute de lege.

Nu au fost inițiate măsurile legale pentru recuperarea de la persoanele răspunzătoare a sumei de 40 mii lei, sumă care reprezintă *sanctiune contravențională* (amendă) aplicată de către ANRMAR și plătită din bugetul de stat.

Nerespectarea prevederilor legale cu privire la rezultatele *inventarierii anuale a patrimoniului*, efectuată pe parcursul exercițiului financiar, care nu a fost valorificată și, pe cale de consecință, nu s-au clarificat minusurile constatate de comisia de inventariere, estimate la 55 mii lei.

Nu a fost efectuată *reevaluarea activelor fixe corporale* din gestiunea ministerului și nici cea a celor transmise, în perioadele anterioare, la ADS, pentru a fi valorificate prin concesionare.

În cadrul MADR au fost efectuate *cheltuieli de personal nelegale*, în sumă de 29 mii lei, prin majorarea cu până la 75% a salariilor de bază ale unor funcționari publici, care nu întruneau criteriile legale de acordare a sporului de 75%.

- Au fost decontate cheltuieli reprezentând consum de combustibil pentru autoturismele din dotare, pentru care *nu s-au prezentat documente justificative* legal întocmite, fiind depășit totodată și numărul de autovehicule prevăzut prin lege.

La **structurile teritoriale din subordinea MADR** au existat, de asemenea, nerespectări ale prevederilor legale și anume:

La APIA și la Centrele Județene din subordinea APIA

- Nu s-au calculat și înregistrat în evidența tehnico-operativă (*Registrul Debitorilor Naționali*) și, implicit, în cea contabilă și nu s-au luat măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat a *obligațiilor accesorii* prevăzute de legislația în vigoare (majorări de întârziere, dobânzi și penalități de întârziere), pentru sumele datorate de producătorii agricoli care au beneficiat de sprijin pentru agricultură și pentru care, în urma controalelor efectuate pe teren (controale post plată ce vizează modul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat), reprezentanții APIA au constatat nelegalitatea utilizării acestor fonduri (sume necuvenite – potrivit legislației specifice). Valoarea *creanțelor suplimentare* cuvenite bugetului de stat a fost estimată, la data finalizării misiunii de audit, la suma totală de 3.659 mii lei, reprezentând obligații accesorii, din care: majorări de întârziere - 2.157 mii lei, dobânzi - 1.190 mii lei și penalități de întârziere - 312 mii lei.

● **Răspunsul entității**

Prin contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, APIA apreciază eronat că producătorii agricoli care nu au cultivat suprafețele declarate prin cererea de acordare a sprijinului financiar trebuie să restituie acest sprijin proporțional cu suprafața cultivată, fără însă a se calcula accesorii, invocând un ordin al ministrului agriculturii și omițând *OUG nr. 123/2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării teritoriului*, abrogată prin *Legea nr. 281/2010 pentru abrogarea unor reglementări din domeniul ajutorului de stat în agricultură și pentru completarea OG nr. 14/2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010*, act normativ care la Cap.III, Dispoziții finale, reglementează modul de recuperare a sumelor încasate necuvenit.

Aceeași situație s-a constatat și la **Centrul Județean APIA Iași**, valoarea abaterilor de la legalitate și regularitate fiind estimată la suma de 160 mii lei.

- S-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit necuvenit subvenții de la bugetul de stat unui număr de 3 (trei) producători agricoli, care înregistrau debite în evidențele entității publice (sume necuvenite) și care, potrivit prevederilor legale în materie, nu mai aveau dreptul să beneficieze de sprijin financiar pentru o perioadă de 3 ani. Pentru suma de 1.270 mii lei, reprezentând *plăți nelegale*, s-au calculat obligații accesorii prevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 740 mii lei, iar la **Centrul Județean Iași** din cadrul APIA, care a acordat nelegal unui producător agricol subvenții estimate la valoarea de 340 mii lei, s-au adăugat obligații accesorii aferente în valoare totală de 204 mii lei.
- La *inventarierea anuală a patrimoniului*, pentru anul 2013, au fost constatate diferențe în minus, în valoare de 32 mii lei, între soldul factic și cel scriptic la obiecte de inventar, fără a se lua măsuri de clarificare a acestor diferențe, conform procedurilor legale de valorificare a rezultatelor inventarierii.
- S-au plătit drepturi reprezentând venituri de natură salarială în condițiile în care nu au fost îndeplinite criteriile prevăzute de HG nr. 606/2009 pentru acordarea majorării cu 75% a salariului de bază unor salariați cărora li s-au acordat astfel sume necuvenite, care au generat *cheltuieli nelegale*, în sumă de 970 mii lei, în cadrul **Centrelor județene ale APIA: Caraș-Severin, Maramureș și Mehedinți**.
- S-a constatat efectuarea de plăți nelegale în sumă de 11 mii lei pentru *plata unor sume prevăzute în titluri executorii*, având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, în condițiile în care nu au fost respectate dispozițiile OUG nr. 71/2009, la **Centrele județene ale APIA: Botoșani și Mehedinți**.
- S-a efectuat *plata necuvenită a sporului de condiții vătămătoare*, în sumă de 305 mii lei (15%), în condițiile în care nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 246/2007 (actualizată) privind metodologia de reinnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite, la **Centrele județene ale APIA: Călărași și Mehedinți**.
- Au fost constatate *drepturi salariale necuvenite*, plătite ca urmare a promovării în clasă, respectiv în grad a unor funcționari publici de execuție, fără respectarea prevederilor legale, la **Centrul Județean APIA Hunedoara** (21 mii lei).
- Au fost acceptate la plată servicii, în valoare totală de 19 mii lei, *fără prezentare de documente justificative* care să reflecte realitatea prestării acestora, la **centrele județene ale APIA: Argeș, Botoșani și Neamț**, iar la **Centrul Județean Alba** s-a constatat *închirierea* unui imobil la un preț diferit de prețul pieței (22 mii lei).
- La **Centrul Județean Maramureș** s-a constatat plata nelegală a unor *servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule*, care au depășit condițiile stabilite în caietul de sarcini, suma fiind recuperată în timpul misiunii de audit, iar la **Centrul Județean Mehedinți** nu au fost respectate prevederile legale referitoare la *consumul de carburanți* pentru autoturismele din dotare.
- La **Centrul Județean Brașov** a fost acceptată la plată valoarea reparației unui autoturism avariât, care avea încheiată poliță CASCO, fără ca suma să fie recuperată de la societatea de asigurare.
- La nivelul centrelor județene APIA s-au constatat *înregistrări eronate și/sau omiterea înregistrării* în evidența tehnico-operativă și contabilă a unor bunuri, venituri și garanții, în valoare totală de 11.079 mii lei, unele abateri fiind remediate în timpul acțiunii. Abaterile au fost identificate la **Centrele județene ale APIA: Arad, Bacău, Botoșani, Brașov, Brăila, Covasna, Dolj, Dâmbovița, Gorj, Harghita, Hunedoara, Mehedinți, Neamț, Sibiu, Suceava, Tulcea, Teleorman și Vaslui**.
- La **Centrul Județean Călărași** nu s-a procedat la *analiza soldurilor conturilor contabile*, astfel încât acestea să reflecte realitatea creanțelor și obligațiilor de plată la data de 31.12.2013.

Totodată, la **centrele județene ale APIA** au fost constatate *numeroase abateri generate de acțiuni sau inacțiuni ale acestor entități*, din cauza cărora:

- nu s-au recuperat de la FNUASS indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, plătite de angajator salariaților și care au depășit valoarea contribuțiilor lunare datorate de unitate la acest fond, la **Centrele județene ale APIA: Alba, Arad, București, Caraș-Severin, Dolj și Gorj**;
- nu s-au stabilit, înregistrat și virat la buget contribuțiile datorate de către angajator și/sau contribuții individuale, în sumă totală de 221 mii lei, datorate de către persoanele angajate pe bază de contracte de prestări servicii, la **Centrele județene APIA: Alba, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brașov, Constanța și Covasna**;
- nu au fost respectate prevederile legale privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prin necalcularea și nevirarea la bugetul statului a contribuției datorate, la **Centrele județene ale APIA: Botoșani și Brăila**;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și/sau evaluate, nefiind inventariate bunuri în valoare de 4.139 mii lei, aparținând domeniului public al statului, transferate de către APIA – ordonator secundar și/sau date în administrare către **Centrele județene ale APIA: Bihor, Brașov, Călărași, Dolj, Neamț și Satu-Mare**;
- nu au fost inventariate faptic toate elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției, la **Centrele județene ale APIA: Alba, Argeș, Brăila, Călărași, Covasna, Dâmbovița și Prahova**;
- nu s-a procedat la valorificarea bunurilor scoase din funcțiune, respectiv pentru bunuri de natura obiectelor de inventar și mijloace fixe, casate în anul 2012 și nu s-a procedat la dezmembrarea acestora și recuperarea valorii reziduale, la **Centrul Județean APIA Călărași**;
- nu a fost actualizat inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, conform art. 2 din HG nr. 1705/2006, la **Centrul Județean APIA Bistrița-Năsăud (2.688 mii lei)**;
- nu au fost luate măsuri în vederea întocmirii documentației legale pentru înscrierea imobilelor aparținând domeniului public al statului, în evidențele cadastrale, la următoarele **Centre județene ale APIA: Bistrița-Năsăud, Satu-Mare, Suceava și Vaslui**;
- nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 756/2010 pentru aprobarea normelor metodologice referitoare la modul de acordare a ajutorului de stat în agricultură pentru plata primelor de asigurare, fapt care a generat plata nelegală a sumei de 770 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii de 8 mii lei, la **Centrele județene ale APIA: Arad, Botoșani, Buzău, Dolj, Gorj, Ilfov, Mureș și Suceava**;
- nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 408/2010 privind aprobarea acordării unui ajutor de stat pentru motorină utilizată în agricultură, fapt care a generat plata nelegală a sumei de 1.993 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii în sumă de 65 mii lei, la **Centrele județene ale APIA: Botoșani, Buzău, Prahova, Sălaj, Sibiu Suceava, Tulcea și Vrancea**;
- nu au fost respectate prevederile HG nr. 207/2011, actualizată, pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de acordare a ajutorului de stat pentru ameliorarea raselor de animale, la **Centrul Județean Călărași**;
- nu au fost aplicate prevederile OG nr. 14/2010, actualizată, privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, pentru beneficiarii de ajutoare de stat care au încasat sume de la bugetul de stat în mod necuvenit, în sumă totală de 756 mii lei, la **Centrele județene ale APIA: Călărași, Mureș, Satu-Mare**;
- nu au fost respectate prevederile legale pentru aprobarea primelor care se acordă în zootehnie, începând cu anul 2007, ceea ce a dus la plata nelegală, de la bugetul statului, a sumei de 547 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii de 13 mii lei, la **Centrele județene APIA: Dâmbovița, Tulcea, Satu-Mare**.

🕒 În timpul misiunii de audit financiar, entitățile auditate au luat măsuri pentru:

- înregistrarea corectă în evidența contabilă a sumei de 1.926 mii lei (**centrele județene Botoșani - 444 mii lei; Brăila - 36 mii lei, Bacău - 23 mii lei; Dâmbovița - 5 mii lei; Gorj - 6 mii; Harghita - 1.174 mii lei; Teleorman - 158 mii lei și Vaslui - 80 mii lei**);
- recuperarea subvenției acordate nelegal, în valoare de 8 mii lei la **centrul județean Mureș**;
- recuperarea plăților efectuate nelegal, în valoare de 2 mii lei la **centrul județean Maramureș**;
- virarea la buget a veniturilor sau obligațiile aferente acestora, în valoare de 96 mii lei (**centrele județene Alba - 13 mii lei; Brașov - 6 mii lei; Covasna - 6 mii lei; Gorj - 60 mii lei și Sălaj - 11 mii lei**).

La ANIF, ordonator terțiar de credite, s-a acordat personalului salarizat din fonduri publice spor de condiții periculoase sau vătămătoare, pentru perioada decembrie 2011-2013, în valoare de 3.901 mii lei, fără ca instituția să dețină buletine de determinare ori, după caz, de expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

Răspunsul entității

Reprezentanții entității invocă prevederile unor acte normative în domeniul salarizării, dar care se bazează tocmai pe obligația entității publice de a deține buletine de determinare ori, după caz, de expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

La ADS, ordonator terțiar de credite, Curtea de Conturi a constatat o serie de abateri și deficiențe, care se referă, în principal, la:

- 📊 corecta înregistrare în evidențele contabile a unor operațiuni, calculul corect al unor obligații, recuperarea unor creanțe, gestionarea patrimoniului. Dintre acestea, cele mai semnificative se referă la faptul că entitatea:
- nu a clarificat și nu a înregistrat corect în evidența contabilă suma de 1.540 mii lei, reprezentând garanție de participare la licitație, depusă de o societate în numele unei persoane fizice, care a participat la licitație, sumă încasată de instituția publică încă din anul 2004.

⌚ Abaterea a fost înlăturată în timpul misiunii de audit financiar, prin înregistrarea sumei de 1.540 mii lei în contul „Alte venituri operaționale”.

- nu a analizat componența soldului contului „*Clienți incerti înscriși la masa credală*” și nici nu a luat măsurile necesare pentru stabilirea și corectarea acestuia, în funcție de evenimentele intervenite, ceea ce nu oferă o imagine reală a bilanțului contabil, în soldul contului fiind evidențiată și o societate comercială cu un debit în sumă de 7.305 mii lei, cu toate că aceasta era radiată din registrul comerțului încă din anul 2011;
- nu au fost luate măsurile care se impuneau în vederea recuperării de la CASMB a indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă plătite angajaților care au depășit valoarea contribuției pentru concedii și indemnizații de sănătate, datorată de angajator, în sumă de 1.083 mii lei și pentru care s-au calculat obligații accesorii, în sumă de 354 mii lei;
- nu a calculat corect, nu a încasat și virat la bugetul de stat suma de 42 mii lei, reprezentând redevență, calculul fiind efectuat la o valoare mai mică decât cea stabilită prin contractul de concesiune încheiat. Pentru redevența neîncasată au fost calculate penalități contractuale de 0,15% pe fiecare zi de întârziere în valoare de 42 mii lei;

⌚ În timpul misiunii de audit financiar, ADS a emis facturi în sumă totală de 42 mii lei, reprezentând diferențe redevență aferente anilor 2009-2012.

- a evidențiat diminuarea domeniului public al statului, aflat în administrarea sa, cu suma de 4.432 mii lei, prin trecerea în domeniul privat a unor terenuri în suprafață de 485,31 ha, care au fost predate comisiilor locale de fond funciar, fără să fie emise hotărâri de Guvern prin care să se aprobe trecerea acestei suprafețe.

Răspunsul entității

Conducerea agenției argumentează că terenurile pentru care există hotărâri definitive ale instanțelor de judecată, prin care s-a dispus refacerea dreptului de proprietate, nu trebuie să facă obiectul unor hotărâri de guvern de trecere a terenurilor din domeniul public în domeniul privat, argumentație contrară prevederilor Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică.

- nu a luat măsurile legale pentru a inventaria bunurile pe care acesta le-a primit de la MADR în vederea concesiunii, ca urmare a desființării/reorganizării unor agenții, nu a efectuat reevaluarea acestora și nici nu a calculat corect redevența aferentă anilor 2009-2012;
- nu a luat măsurile legale care se impuneau în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și a recuperării sumei de 668 mii lei, reprezentând despăgubiri acordate în baza unor sentințe judecătorești irevocabile, pronunțate în favoarea unor salariați ai instituției, pentru care instanțele de judecată au apreciat ca nelegale deciziile de eliberare din funcție și au dispus anularea acestora, precum și repunerea persoanelor pe funcțiile ocupate anterior.

Răspunsul entității

Reprezentanții ADS au menționat faptul că instanțele s-au pronunțat diferit pe aceleași spețe, deși ADS a depus aceleași înscrisuri și a prezentat aceleași susțineri, justificare care nu are legătură cu constatarea.

- nu a întreprins demersurile legale în vederea recuperării sumei de 7.297 mii lei, plătită în anul 2013 din bugetul de stat, reprezentând:
 - o despăgubiri în valoare de 5.818 mii lei, acordate în perioada 2001-2003, reprezentând contravaloarea producției de viță de vie care s-ar fi valorificat de pe un teren, cedat nelegal unei societăți comerciale, pe lângă folosința terenului agricol, drept pe care nu îl avea și care a conferit faptelor sale caracter ilicit. În prezent, ADS are deschisă o cerere în instanță în vederea recuperării sumei de la beneficiarul suprafeței de teren și a plantației de viță de vie;
 - o despăgubiri în sumă de 783 mii lei, către două persoane fizice, reprezentând contravaloarea suprafeței de 21.285 mp, care a făcut obiectul unui contract de schimb imobiliar;
 - o daune interese plătite către trei persoane fizice, în sumă de 145 mii lei, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a suprafeței de 71 ha teren arabil, în perioada 2009-2011;
 - o daune compensatorii în sumă de 11 mii lei, plătite pentru nepunerea în posesie a suprafeței de 4,94 ha;
 - o amenzi civile în sumă totală de 144 mii lei, pentru netransmiterea către comisiile locale de fond funciar, a unor suprafețe de teren, pe care reclamantii le-au câștigat în instanță, prin sentințe definitive și irevocabile;
 - o penalități de întârziere către o societate comercială, în sumă de 396 mii lei, calculate conform clauzelor contractuale.Având în vedere că aceste plăți au fost dispuse de persoane angajate ale ADS, Curtea de Conturi a considerat legal ca responsabilitatea să fie stabilită și sumele recuperate.

La Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)

Abaterile constatate de Curtea de Conturi la APDRP se referă, în principal, la neînregistrarea în evidențele contabilă și tehnico-operativă a unor operațiuni, cum ar fi:

- datorii către bugetul statului, în sumă de 30.711 mii lei, reprezentând sume plătite, în perioada 2007-2013, din alocații bugetare și care trebuiau recuperate din fondurile externe nerambursabile aprobate pentru Programul Național pentru Dezvoltare Rurală;
- drepturi de natură salarială, stabilite pentru un număr de doi salariați ai entității, prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile, prin contul de provizioane pentru litigii.

⌚ În timpul misiunii de audit financiar, APDRP a efectuat înregistrarea în contabilitate a sumelor datorate salariaților, în valoare totală de 96 mii lei, prin constituirea provizionului pentru litigii și suma de 26 mii lei a fost înregistrată în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”.

- contravaloarea terenurilor proprietate publică a statului, pe care entitatea le are în administrare, aceasta fiind raportată eronat la 31.12.2013 inclusă în valoarea clădirii;
- debitul în sumă de 651 mii lei, aferent anului 2013, reprezentând indemnizații achitate care au depășit obligația lunară de plată a contribuției pentru concedii și indemnizații a angajatorului.

La Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor - ISTIS

Abaterile identificate la ISTIS se referă, în principal, la:

- plata necuvenită din bugetul de stat a sumei de 78 mii lei conform Sentinței arbitrar nr. 150/09.10.2013 a Curții de Arbitraj, fără a ține seama de faptul că același litigiu a fost judecat de o altă instanță de judecată care, prin Sentința civilă nr. 3431/22.04.2013, rămasă definitivă și irevocabilă, a dat câștig de cauză instituției publice;
- achiziționarea în anul 2010 de produse în valoare de 488 mii lei (cu TVA), pentru care nu există documente din care să rezulte că acestea au fost recepționate și utilizate de entitate în scopul pentru care au fost achiziționate;
- plata necuvenită a sumei de 170 mii lei către un prestator, reprezentând manoperă pentru lucrări executate la prețuri majorate față de prețurile unitare oferite în cadrul procedurii de achiziție publică și cantități de lucrări mai mari decât cele necesare;
- necalcularea, neînregistrarea, nefacturarea și neîncasarea penalităților contractuale, în sumă totală estimată de 54 mii lei, datorate de clienții care nu au respectat termenul scadent de plată a serviciilor prestate, în cadrul termenului legal de prescripție.

Recomandări

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR- ordonator principal de credite

- ✓ recuperarea, pe toate căile legale, a debitului în sumă de 4.858 mii lei, stabilit de instanța de judecată, reprezentând despăgubiri civile datorate de 2 persoane fizice și calcularea, înregistrarea și urmărirea indexării debitului cu indicii de inflație până la data recuperării debitului;
- ✓ urmărirea, după ce instanța de judecată se pronunță definitiv și irevocabil în sensul legalității aplicării amenzi de către ANRMAP, a procedurilor legale pentru recuperarea sumei de 40 mii lei;
- ✓ clarificarea situației bunurilor care nu au fost identificate faptic de comisia de inventariere, deoarece nu existau în entitate, bunuri în valoare estimată de 55 mii lei;
- ✓ efectuarea reevaluării activelor fixe, cu respectarea prevederilor legale în vigoare și preluarea, inventarierea și reevaluarea bunurilor transmise anterior ADS;
- ✓ inițierea măsurilor care se impun pentru a valorifica rezultatele inventarierii efectuate pentru bunurile existente în gestiunile MADR și clarificarea diferențelor rezultate între inventarierea scriptică și faptică (atât pentru mijloace fixe, cât și pentru obiecte de inventar); recuperarea sumei de 29 mii lei brut, reprezentând drepturi salariale plătite nelegal, la care se vor adăuga accesoriile calculate în conformitate cu prevederile Codului de Procedură fiscală, precum și stabilirea întinderii prejudiciului;
- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând despăgubiri și daune morale acordate de entitate, în sumă totală de 98 mii lei;
- ✓ recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat ca urmare a decontării consumului de combustibil fără documentele justificative aferente.

La structurile teritoriale

La APIA

- ✓ inițierea demersurilor legale în vederea recuperării integrale a:
 - sumelor cuvenite bugetului de stat, sume estimate la valoarea totală de 3.659 mii lei, reprezentând obligații accesorii;
 - sumelor cuvenite bugetului de stat, sume estimate la valoarea de 1.270 mii lei, reprezentând plăți nelegale de la bugetul de stat, la care se adaugă obligațiile accesorii prevăzute de legislația în vigoare în sumă totală de 740 mii lei;
- ✓ clarificarea soldului contului „Obiecte de inventar”, în sumă de 32 mii lei, precum și inițierea măsurilor legale ulterioare specifice, după caz (îndreptarea erorilor și reflectarea exactă și reală în situațiile financiare sau stabilirea și imputarea lipsurilor în gestiune).

La Centrele Județene din subordinea APIA (ordonatori terțiari de credite)

- ✓ înlăturarea neregulilor cu caracter financiar-contabil, respectiv înregistrarea în contabilitate a unor operațiuni contabile;
- ✓ înregistrarea corectă a operațiunilor înregistrate eronat și efectuarea corectă a inventarierilor și/sau evaluărilor bunurilor aparținând domeniului public și/sau privat al statului;
- ✓ întreprinderea tuturor măsurilor care se impun în vederea recuperării sumelor acordate și utilizate nelegal; recuperarea și virarea la buget a veniturilor neîncasate sau obligațiile aferente acestuia.

La ADS (ordonator terțiar de credite)

- ✓ urmărirea finalizării procedurilor de faliment declarate în cazul clienților ADS, regularizarea sau, eventual, recuperarea debitelor stabilite ca fiind pagube produse din culpa unor persoane. În cazul în care se constată că paguba nu se datorează culpei unei/unor persoane, entitatea trebuie să scadă paguba din evidența contabilă cu aprobarea ordonatorului de credite și cu avizul ordonatorului ierarhic superior, respectiv MADR;

- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea recuperării creanțelor restante la 31.12.2013 și a accesoriilor aferente, actualizate la zi. Totodată, se va efectua punctajul între sumele solicitate de la CASMB, înscrise în cererile de restituire și înregistrările contabile aferente, în vederea clarificării și corectării eventualelor diferențe;
- ✓ recuperarea sumei de 42 mii lei, redevență cuvenită și neîncasată, la care au fost calculate penalități contractuale de 0,15%, pe fiecare zi de întârziere, în valoare totală de 42 mii lei;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea legalizării transferului suprafeței de 485,31 ha teren, aparținând domeniului public al statului, în valoare de 4.432 mii lei, suprafață predată în baza celor 18 protocoale de predare-preluare, cu nerespectarea dispozițiilor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică (actualizată) și ale dispozițiilor Titlului VI - Proprietatea publică, art. 860 alin. (3) și art. 861 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind codul civil;
- ✓ efectuarea unor analize care să vizeze cauzele și împrejurările care au generat pronunțarea unor sentințe irevocabile în favoarea unor salariați concediați ai ADS, stabilirea persoanelor răspunzătoare, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând despăgubiri;
- ✓ efectuarea demersurilor care se impun în vederea actualizării inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului potrivit HG nr. 1705/2006, ca urmare a modificărilor apărute după apariția HG nr. 1299/2011 și HG nr. 394/2011;
- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea recuperării sumei totale de 7.297 mii lei, plătită în anul 2013 din bugetul de stat, reprezentând contravaloare despăgubiri – 6.657 mii lei, daune – 100 mii lei, penalități contractuale – 396 mii lei și amenzi civile – 144 mii lei.

La ANIF (ordonator terțiar de credite)

- ✓ luarea măsurilor pentru stabilirea valorii sporurilor acordate nelegal de ANIF, în perioada decembrie 2011-2013, recuperarea acestora și virarea lor la bugetul de stat, precum și stabilirea contribuțiilor și impozitului pe salarii achitate în plus, ca urmare a acordării sporului de condiții periculoase sau vătămătoare, în vederea recuperării acestora.

La APDRP (ordonator terțiar de credite)

- ✓ evaluarea, la preț just, a terenurilor aflate în administrarea entității și înregistrarea în contabilitate a valorii rezultate;
- ✓ întreprinderea tuturor măsurilor legale în vederea recuperării sumelor reprezentând indemnizații pentru concedii medicale care trebuiau suportate din FNUASS;
- ✓ înregistrarea în contabilitatea entității, în conturi corespunzătoare, a datoriei către bugetul statului, reprezentând sume plătite în perioada 2007-2013, din alocații bugetare și care trebuiau recuperate din fondurile externe nerambursabile, aprobate pentru Programul Național pentru Dezvoltare Rurală.

La ISTIS (ordonator terțiar de credite)

- ✓ inițierea demersurilor legale în vederea recuperării integrale a:
 - sumei de 78 mii lei, plătite necuvenit ca urmare a neaplicării Sentinței civile nr. 3431/22.04.2013, rămasă definitivă și irevocabilă;
 - sumei de 170 mii lei, cuvenite bugetului de stat, reprezentând manoperă pentru lucrări executate la prețuri majorate față de cele din ofertă;
 - sumei de 54 mii lei reprezentând penalități datorate de clienți ca urmare a nerespectării termenului scadent de plată.

Opinia de audit

La MADR

Curtea de Conturi a exprimat **opinie adversă**, motivată de faptul că valoarea abaterilor constatate a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

La ordonatorii din subordine, APIA, ADS, APDRP și ISTIS au fost exprimate **opinii adverse**, motivate de faptul că valoarea abaterilor constatate a depășit pragul materialității și nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare. Ca urmare a verificărilor efectuate de către camerele de conturi județene, la nivelul a 41 de Centre Județene ale APIA, au fost exprimate **5 opinii fără rezerve** (pentru Centrele județene APIA: Cluj, Giurgiu, Ialomița, Olt, Vâlcea), o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (Timiș) și **35 de opinii adverse** (pentru celelalte 35 de centre județene ale APIA) ca urmare a constatării unor abateri de la legalitate și regularitate care au determinat apariția unor erori semnificative în ceea ce privește modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, execuția bugetelor și modul de raportare a situațiilor financiare.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de audit, au fost emise Decizii, conform prevederilor legale, transmise tuturor entităților auditate, inclusiv ordonatorului principal de credite.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul auditului financiar, efectuat la MADR, au fost verificate Deciziile emise în anii 2012 și 2013.

Analizând gradul de implementare a măsurilor dispuse prin aceste decizii, se constată că MADR a implementat doar 30% din totalul măsurilor dispuse, care au condus la înlăturarea unor *nereguli în activitatea financiar-contabilă și/sau fiscală* ori la *stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestuia*.

Implementarea măsurilor a avut ca impact *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității*, prin:

- inițierea măsurilor pentru fundamentarea indicatorilor prevăzuți prin bugetele de venituri și cheltuieli viitoare și, în special, a celor privind veniturile proprii, prevăzute a se realiza atât la nivelul MADR, cât și la nivelul instituțiilor din subordine, în conformitate cu strategia fiscal-bugetară – document de politică publică care stabilește obiectivele și prioritățile în domeniul fiscal-bugetar, țintele veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat și ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, precum și evoluția soldului bugetului general consolidat pe o perioadă de 3 ani;
- s-au clarificat unele posturi contabile, exemplu contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*”, în sumă de 31.274 mii lei și s-a dispus întocmirea situațiilor financiare anuale, astfel încât acestea să includă prin balanța de verificare la nivel central activitatea și gestiunea tuturor unităților fără personalitate juridică, inclusiv UMP MAKIS;
- s-au majorat veniturile prin calcularea și recuperarea penalităților datorate ca urmare a derulării defectuoase a contractelor.

MADR *nu a implementat* în totalitate măsurile care ar fi condus la înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă și/sau fiscală, deoarece există un volum mare de înregistrări contabile care necesită să fie clarificate, o documentație complexă de analizat pentru clarificarea regimului juridic al bunurilor aparținând domeniului public și un volum mare de muncă pentru a organiza și implementa sistemul de management/control intern și procedurile formalizate pe activități.

Pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, entitatea a inițiat măsuri, dar care fie nu au fost suficiente, fie nu sunt încă finalizate.

În perioada 2010-2012, Curtea de Conturi a României a efectuat un număr de trei misiuni de audit financiar al situațiilor financiare încheiate de **APIA**, urmare cărora, în scopul înlăturării abaterilor de la legalitate și regularitate constatate pe parcursul acestor acțiuni, s-au emis *Deciziile nr. 8/17.08.2010, nr. 10/27.06.2011 și nr. 21/20.12.2012*, prin care s-a dispus un număr total de 16 măsuri, care au vizat abateri cu caracter financiar-contabil (7 măsuri), venituri suplimentare (4 măsuri) și prejudicii aduse bugetului consolidat (5 măsuri).

Ca urmare a verificărilor efectuate pe parcursul misiunii de audit desfășurată în anul 2014, s-a constatat că numai 2 măsuri sunt implementate integral, iar 14 măsuri parțial, astfel:

- din valoarea de 438 mii lei, reprezentând *abateri financiar-contabile cuantificabile*, au fost înlăturate erori în sumă de 220 mii lei (*grad de implementare: 50,22%*);
- din valoarea de 2.144 mii lei, reprezentând *venituri suplimentare* constatate, a fost încasată suma de 76 mii lei (*grad de implementare: 3,54%*);
- din valoarea totală de 2.124 mii lei, reprezentând *prejudicii* constatate, a fost recuperată suma de 397 mii lei (*grad de implementare: 18,69%*).

În perioada 2010-2013, Curtea de Conturi a României a efectuat un număr de 3 (trei) acțiuni de control cu privire la situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului la **Agencia Domeniilor Statului**, urmare cărora s-au emis *Deciziile nr. 2/25.01.2010, nr. 6/28.04.2011 și nr. 8/29.04.2013*, prin care s-a dispus un număr total de 33 de măsuri, care au vizat abateri cu caracter financiar-contabil (10 măsuri), venituri suplimentare (11 măsuri) și prejudicii aduse bugetului consolidat (12 măsuri).

Ca urmare a verificărilor efectuate pe parcursul misiunii de audit în anul 2014, s-a constatat că stadiul actual al implementării măsurilor dispuse se prezintă astfel: 9 măsuri implementate integral, 19 măsuri implementate parțial, 3 măsuri neimplementate și 2 măsuri anulate, ca urmare a faptului că acestea au vizat abateri de la legalitate și regularitate cu privire la un patrimoniu care a fost în administrarea ADS, dar care, ulterior, a fost predat Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură – transferată la Ministerul Mediului.

În ceea ce privește înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, situația actuală se prezintă astfel:

- din valoarea de 16.799 mii lei, reprezentând *abateri financiar-contabile cuantificabile*, au fost corectate erori în sumă de 12.097 mii lei (*grad de implementare: 72,01%*);
- din valoarea de 5.368 mii lei, reprezentând *venituri suplimentare* constatate, a fost încasată suma de 1.033 mii lei (*grad de implementare: 19,24%*);
- din valoarea de 10.462 mii lei, reprezentând *prejudicii* constatate, a fost recuperată suma totală de 0,5 mii lei (*grad de implementare: 0,00%*).

MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Scurtă prezentare

Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC) realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniile mediului și schimbărilor climatice, îndeplinind rolul de autoritate de stat, planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control. Asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare, revizuire, implementare și monitorizare a *Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă*, în acord cu inițiativele în materie la nivel european și internațional și coordonează activitatea de integrare a cerințelor privind protecția mediului și schimbările climatice în celelalte politici sectoriale, în concordanță cu cerințele și standardele europene și internaționale.

Sub autoritatea MMSC funcționează două regii autonome: *Regia Națională a Pădurilor - Romsilva* și *Administrația Națională de Meteorologie*, care au în structură numeroase entități cu sau fără personalitate juridică.

De asemenea, în coordonarea MMSC funcționează *Administrația Fondului pentru Mediu* și *Administrația Națională „Apele Române”*, iar în subordine funcționează 12 instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral din bugetul de stat, dintre care unele au unități subordonate în teritoriu.

La partea de cheltuieli, *Contul anual de execuție bugetară* al acestui ordonator de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.208.917	2.321.037	1.952.322	88,38	84,11
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	390.583	334.723	285.815	73,18	85,39
Protecția mediului	1.671.618	1.815.513	1.535.246	91,84	84,56
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.405	44.744	44.743	98,54	100,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	101.311	126.057	86.518	85,40	68,63
Cheltuieli - buget de stat	2.084.271	2.195.148	1.926.878	92,45	87,78
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	349.583	293.723	285.815	81,76	97,31
Protecția mediului	1.613.472	1.756.124	1.532.949	95,01	87,29
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.405	44.744	44.743	98,54	100,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	75.811	100.557	63.371	83,59	63,02
Credite externe	0	0	0		
Protecția mediului	0	0	0		
Fonduri externe nerambursabile	47.231	47.231	887	1,88	1,88
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	41.000	41.000	0	0,00	0,00
Protecția mediului	6.231	6.231	887	14,24	14,24
Total cheltuieli din venituri proprii	77.415	78.658	24.557	31,72	31,22
Protecția mediului	51.915	53.158	1.410	2,72	2,65
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	25.500	25.500	23.147	90,77	90,77

Observațiile Curții de Conturi

La *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice*, Curtea de Conturi a constatat semnificative abateri, cu impact asupra situațiilor financiare, constând în neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidențele contabile a unor operațiuni, gestionarea defec-tuoasă a patrimoniului, precum și în efectuarea unor cheltuieli nelegale.

Dintre acestea enumerăm:

- nu s-a organizat evidența sintetică și analitică a patrimoniului în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, fapt care a condus la înregistrarea eronată a unor bunuri, în valoare de 104.392 mii lei, ca bunuri din domeniul privat al statului.
- În timpul controlului s-au întocmit note contabile, prin care s-au corectat parțial abaterile constatate.
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă active fixe, reprezentând licențe necesare utilizării produselor software Microsoft, în valoare de 3.374 mii lei;
- au existat unele înregistrări eronate în evidența contabilă, fapt care a condus la subevaluarea activelor fixe prezentate în situațiile financiare, cu suma de 726 mii lei;
- nu s-a actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu suma de 723 mii lei, reprezentând valoarea contabilă a unor clădiri din proprietatea publică, a căror valoare a fost majorată ca urmare a unor lucrări de investiții;
- nu au fost înregistrate, în conturi de evidență în afara bilanțului, bunurile primite în custodie, în valoare de 639 mii lei;
- s-au constatat neconcordanțe între angajamentele legale de plătit, evidențiate în Contul de execuție încheiat la 31.12.2013 pentru cheltuieli cu bunuri și servicii, și diferența de 1.285 mii lei privind soldurile conturilor corespunzătoare din balanța de verificare;
- nu au fost înregistrate corect în contul de execuție cheltuielile cu carburanții, cu chiriile și cheltuielile de protocol, în valoare totală de 205 mii lei, pe structura clasificăției bugetare;
- prin angajarea și plata nelegală a unor cheltuieli, ca urmare a încheierii unui contract de achiziție pentru activități în dome-niul PSI, sănătății și securității în muncă, în condițiile în care aceste activități erau în sarcina instituției și figurau în fișa pos-tului unor angajați, bugetul ministerului a fost prejudiciat cu suma de 64 mii lei;
- au fost plătite lucrări neexecutate, în sumă de peste 18 mii lei, pentru modernizarea căilor de acces în minister.

Totodată, s-au constatat abateri semnificative la *Administrația Bazinală de Apă Mureș* și la *Administrația Bazinală de Apă Olț*, după cum urmează:

La *Administrația Bazinală de Apă Mureș*

- Nereflectarea corespunzătoare a operațiunilor financiar-contabile în situațiile financiare încheiate la finele exercițiilor bu-getare 2012 și 2013, existând diferențe între datele înscrise în conturile de execuție bugetară și cele din bugetele de venituri și cheltuieli, rezultate din transferurile efectuate între AN „Apele Române” și *Administrația Bazinală de Apă Mureș* pe bază de note de debitare-creditare pentru operațiuni privind încasări, plăți, mijloace fixe și materiale, evidențiate prin contul „Decontări între instituția superioară și subunități”.

- Neaplicarea măsurilor prevăzute de lege în vederea implementării sistemului de control intern/managerial, potrivit standardelor de control intern reglementate prin OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, republicat, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost urmărite, încasate și nu au fost virate în contul bugetului de stat, venituri legal cuvenite din închirierea unor suprafețe de terenuri situate în albia minoră a cursurilor de apă, proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Mureș, în sumă de 663 mii lei la care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere la nivelul de 105 mii lei.
- 🕒 În timpul controlului au fost încasate, prin executarea garanției de bună execuție, venituri în sumă de 15 mii lei din care 13 mii lei reprezentau chirii și 1 mie lei dobânzi și penalități de întârziere.
- Nu au fost aplicate măsuri pentru încasarea veniturilor în sumă de 74 mii lei, din care 59 mii lei contribuție și 15 mii lei dobânzi și penalități de întârziere, reprezentând contribuția specifică pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă, în baza abonamentelor de utilizare/exploatare a agregatelor minerale încheiate între AN „Apele Române” - Administrația Bazinală de Apă Mureș și utilizatori.
- Nu au fost calculate, evidențiate și, ca urmare, nici virate în contul bugetului de stat dobânzi și penalități de întârziere în valoare de 371 mii lei, rezultate din neplata la termen a cotei-părți de 50% din sumele realizate din închirierea bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române”-Administrația Bazinală de Apă Mureș, în conformitate cu prevederile art. 2 din HG nr. 632/2007 privind aprobarea închirierii unor bunuri, proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române”, cu modificările și completările ulterioare și art. 119 alin. (1) și alin. (3) din OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.
- Au fost plătite drepturi de natură salarială în afara cadrului legal sau peste limitele legale prin:
 - neaplicarea măsurilor de reducere cu 25% a cuantumului brut al drepturilor de natură salarială, în conformitate cu prevederile Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, ceea ce a condus la acordarea unor drepturi necuvenite, estimate la 6.569 mii, la care se adaugă contribuțiile sociale plătite de angajator în sumă de 1.815 mii lei;
 - începând cu data de 01.01.2010 au fost majorate salariile de bază brute lunare ale angajaților prin includerea unui spor pentru vechime în muncă majorat cu 5% față de nivelul prevăzut de actele normative în vigoare, fiind efectuate cheltuieli de personal majorate cu 11 mii lei, din care, salarii de bază brute lunare 9 mii lei și contribuții sociale plătite de angajator în sumă de 2 mii lei;
 - de la data de 01.11.2011 au fost majorate salariile de bază brute prin includerea unor sume care, potrivit legii, nu fac parte din salariul de bază, constând în prime de vacanță și premii (1/12 din cuantumul anual acordat în perioada anterioară), precum și contravaloarea tichetelor de masă, fiind estimate cheltuieli nelegale de natura celor prezentate, în sumă de 10.655 mii lei, din care 8.350 mii lei salarii brute și 2.305 mii lei contribuții sociale plătite de angajator;
 - în perioada 01.01.2012-31.12.2013 au fost acordate drepturi de natură salarială pentru membrii *Comitetului de direcție*, reprezentând spor de fidelitate de până la 15% din salariul brut de bază, cheltuielile de personal acordate nelegal fiind estimate la nivelul de 6.408 mii lei, din care 5.022 mii lei spor de fidelitate și 1.386 mii lei contribuții sociale plătite de angajator. În aceeași perioadă, membrii *Comitetului de direcție* au încasat nejustificat și indemnizații de ședință în cuantum de 15%, respectiv 20% din salariul lunar de bază al directorului *Administrației Bazinale de Apă Mureș*, plățile nelegale fiind estimate la 253 mii lei, din care 198 mii lei indemnizații de ședință și 55 mii lei contribuții sociale ale angajatorului;
 - în anul 2012, au fost angajate cheltuieli și efectuate plăți nejustificate din bugetul instituției reprezentând premii acordate cu ocazia zilei de 8 Martie și a Zilei mondiale a apei, în valoare de 328 mii lei și contribuții la bugetele publice în valoare de 91 mii lei;
 - în perioada 2012-2013 s-au plătit, fără bază legală, indemnizații cu ocazia ieșirii la pensie, ajutoare de naștere și ajutoare de deces, în sumă de 710 mii lei, pentru care s-a virat la bugetele publice suma de 235 mii lei;
 - în anul 2012 au fost plătite ore suplimentare, necompensate cu timp liber, în sumă de 351 mii lei, pentru care s-au virat contribuții sociale în valoare de 97 mii lei.
- În perioada 2012-2013 au fost angajate și efectuate cheltuieli nejustificate din bugetul instituției pentru bunuri și servicii, în acest sens putând să exemplificăm:
 - Servicii de fotocopiere, dactilografiere, tipărire cărți, editare, legare și finisare, fără documente justificative care să confirme prestarea și recepționarea acestora, plățile nelegale fiind estimate la suma de 295 mii lei;
 - achiziționarea unor produse de întreținere pentru autovehicule (antigel, vaselină și soluție de parbriz), la prețuri mai mari decât cele practicate pe piață, diferența de preț plătită în mod neeconomic fiind de 38 mii lei.
- 🕒 În timpul controlului s-a stins debitul constatat prin compensarea obligațiilor de plată ale instituției publice față de furnizor.
- Plata cu anticipație a sumei de 508 mii lei pentru lucrări în cadrul obiectivului de investiții „*Racord electric Canton nr. 4 Saravale - formația Cenad, județul Timiș*” neexecutate până la finele exercițiului bugetar 2013. În baza pct. 11 din Contractul de lucrări nr. 108/25.11.2013 au fost calculate până la data de 05.02.2014, penalități de întârziere în sumă totală de 15 mii lei.

🕒 În timpul controlului, prin ordinul de plată nr. 1/10.02.2014, furnizorul de lucrări a achitat integral penalitățile calculate.

- Nu s-au respectat prevederile legale referitoare la organizarea procedurilor de achiziție publică pentru atribuirea unor contracte, și anume:
 - *Contractele nr. 76/20.09.2012, având ca obiect achiziția a 10 autoturisme de teren - marca Hyundai Santa Fe, în valoare de 1.188 mii lei (fără TVA) și nr. 111/04.12.2012, având ca obiect achiziția a 2 autoturisme de același tip, în valoare de 246 mii lei (fără TVA)*

Cele două contracte de achiziție publică, având ca obiect 12 autoturisme cu tracțiune integrală, au fost încheiate în condițiile în care, potrivit dispozițiilor prevăzute la art. 24(1) din OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, achiziționarea de autoturisme era interzisă instituțiilor publice, entităților nefiindu-i aplicabile niciuna din situațiile derogatorii prevăzute în mod expres la art. 24 alin. (3) din OUG nr. 34/2009.

Contractul de furnizare nr. 111/04.12.2012 pentru achiziționarea a 2 autoturisme de teren, prin procedura de „cerere de oferte”, a fost încheiat în condițiile în care acestea erau de același tip ca celelalte 10 și se impunea a fi introduse în aceeași procedură de achiziție. Cele două achiziții au fost organizate separat pentru a se evita pragul valoric de 125 mii euro (fără TVA), prevăzut de art. 124 lit. a) din OUG nr. 34/2006, valoarea cumulată a celor 12 autoturisme fiind de 1.434 mii lei (fără TVA).

Prin documentațiile de atribuire a celor 2 contracte, Administrația Bazinală de Apă Mureș a impus condiții de livrare restrictive, și anume: livrarea „din stoc” în termen de „5 zile lucrătoare”, iar plata furnizorului să se facă „prin compensare” cu OLTCHIM SA Râmnicu-Vâlcea.

Oferta câștigătoare pentru cele 10 autoturisme de teren nu s-a încadrat în cerințele impuse prin Caietul de sarcini referitoare la greutatea totală autorizată a unui autoturism și la termenul de livrare.

Nu a fost respectată clauza prevăzută în contractele încheiate, referitoare la plata prin „compensare cu Oltchim SA Râmnicu-Vâlcea” – plata autoturismelor efectuându-se prin ordine de compensare încheiate între AN „Apele Române” și furnizor, la compensare nefiind inclusă SC OLTCHIM SA Râmnicu-Vâlcea.

Nu au fost respectate clauzele contractuale referitoare la livrarea autoturismelor, termenul de livrare fiind depășit cu 15 zile, situație în care Administrația Bazinală de Apă Mureș nu a calculat și nu a încasat de la furnizor penalități de întârziere în sumă de 7 mii lei.

Nu a fost constituită și reținută garanția de bună execuție a Contractului de furnizare nr. 76/20.09.2012, în sumă de 59 mii lei, reprezentând 5% din valoarea facturilor emise.
 - *Contractul de achiziție nr. 158/30.12.2011, având ca obiect furnizarea a 46 de autobasculante în valoare totală de 15.963 mii lei (fără TVA)*

Contractul de furnizare nr. 158/30.12.2011, în valoare de 19.794 mii lei, a fost încheiat în condițiile în care instituția publică nu avea prevederi bugetare și nu avea asigurată sursa de finanțare pentru angajamentul încheiat.

Oferta a fost declarată câștigătoare în condițiile în care doar termenul de livrare a constituit criteriul de departajare – fiind singura ofertă care a prezentat un termen de livrare de 39 de zile și a obținut 10 puncte pentru acest criteriu, punctaj care a determinat adjudecarea licitației.

Deși a beneficiat de o condiție care l-a declarat câștigător, furnizorul nu a respectat termenul de livrare oferit și prevăzut în contract, iar Administrația Bazinală de Apă Mureș nu a calculat și nu pretins suma de 463 mii lei, reprezentând penalități de întârziere, mai mult decât atât, s-a încheiat un act adițional la contractul de furnizare prin care termenul de livrare a fost prelungit cu alte 39 de zile, situație în care durata contractului a fost stabilită la 78 de zile.

Nici la acest contract nu a fost constituită și reținută garanția de bună execuție a contractului, în sumă de 798 mii lei, în condițiile în care prin Contract s-a prevăzut ca obligatorie constituirea garanției de bună execuție în cuantum de 5% din valoarea facturii.

Termenele de plată prevăzute în Contractul de furnizare nr. 158/30.12.2011 nu au fost respectate, încheindu-se între furnizor și AN „Apele Române”- Administrația Bazinală de Apă Mureș un Contract de tranzacție înregistrat la AN „Apele Române” sub nr. 72/14.11.2012 și la Administrația Bazinală de Apă Mureș sub nr. 15471/14.12.2012, prin care datorii în valoare totală de 12.707 mii lei au fost eşalonate la plată, fiind stabilite totodată în sarcina Administrației Bazinale de Apă Mureș obligații suplimentare de achitat în sumă de 1.536 mii lei, reprezentând penalități calculate până în luna mai 2013.

Recepția realizată de comisia constituită în timpul acțiunii de control a scos în evidență aspecte legate de nerealizarea condițiilor prevăzute în Caietul de sarcini.
- **S-au efectuat plăți nejustificate în valoare de 309 mii lei prin acceptarea la plată și decontarea unor lucrări de „suprînălțare diguri” neexecutate, în cadrul obiectivului de investiții „Îndiguire și regularizare pârâu Luț, în zona localității Voivodeni, Județul Mureș”.**
- **S-au efectuat plăți nejustificate, estimate la 361 mii lei, ca urmare a decontării în cadrul obiectivelor de investiții: „Îndiguire și regularizare pârâu Luț, în zona localității Voivodeni, județul Mureș” și „Regularizare pârâu Bistra și pârâu Pietriș în zona localităților Bistra Mureșului, Deda și Pietriș, Județul Mureș”, a unor situații de plată actualizate eronat prin aplicarea unor coeficienți de actualizare mai mari decât cei prevăzuți de actele normative în vigoare.**

Pentru multitudinea și gravitatea faptelor, actul de control a fost înaintat organului de cercetare penală.

La Administrația Bazinală de Apă Olt

- În programul de achiziții pe anul 2011 a fost aprobată de către ordonatorul principal de credite, ANAR București, achiziția unor utilaje pentru toate administrațiile bazinale din țară. Pentru achiziția utilajelor au fost încheiate 2 contracte în valoare totală de 17.368 mii lei. Aceste contracte, deși aveau ca beneficiari toate administrațiile bazinale de apă din țară, s-au încheiat numai la nivelul ABA Olt, fără a se avea în vedere posibilitățile de finanțare ale entității, fapt ce a dus la neonorarea la termen a plăților pentru bunurile livrate. În aceste condiții au fost achitate penalități, potrivit clauzelor contractuale în valoare totală de 2.332 mii lei, din care suma de 1.506 mii lei a fost achitată de către ABA Olt, iar suma de 826 mii lei de către ANAR București.
- Au fost înregistrate în conturile de cheltuieli, dobânzi și penalități de întârziere, în valoare de 1.317 mii lei, din care a fost plătită suma de 990 mii lei, ca urmare a plății cu întârziere atât a facturilor emise de către furnizorii de utilități, cât și a obligațiilor față de bugetele publice.
- S-au decontat nelegal cheltuieli în sumă de 145 mii lei, aferente obiectivului de investiții „Regularizare pârâu Mitaci, județul Harghita”, prin decontarea unor situații de lucrări, în care prețul unitar al betonului a fost peste prețul unitar din facturile de achiziție, fiind totodată decontate prin situațiile de lucrări și articole de deviz pentru transportul betonului, deși în facturile de achiziție transportul acestuia a fost inclus în prețul de livrare a betonului.

Recomandări

La nivelul MMSC

- ✓ elaborarea de proceduri operaționale formalizate privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare și organizarea evidenței creditelor bugetare și a angajamentelor bugetare și legale conform prevederilor OMFP nr. 1792/2002, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât să se poată oferi informații reale cu privire la execuția bugetară;
- ✓ inventarierea licențelor primite cu titlu gratuit și înregistrarea acestora în contabilitate, precum și calcularea și înregistrarea amortizării aferente;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni conform normelor în vigoare, astfel încât să se obțină o asigurare favorabilă privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor constatate și luarea măsurilor necesare pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii acestora.

La nivelul ABA Olt

- ✓ corelarea eforturilor investiționale de la nivelul ABA Olt cu resursele de finanțare existente având în vedere că actuala procedură de achiziție a utilajelor, pentru toate administrațiile bazinale, a condus la înregistrarea unor cheltuieli neeconomice în sumă totală de 2.332 mii lei, reprezentând penalități;
- ✓ limitarea cheltuielilor de personal, precum și a celor privind bunurile și serviciile, astfel încât să fie evitată situația imposibilității efectuării plăților izvorâte din obligații asumate peste posibilitățile de finanțare.

Opinia de audit

Luând în considerare atât constatările prezentate, cât și faptul că valoarea totală a abaterilor (111.443 mii lei) depășește pragul de semnificație stabilit (de 1.426 mii lei), echipa de audit a exprimat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2013.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În anul 2012, *prin Decizia nr. 18*, în urma desfășurării precedentei misiuni de control de către Camera de Conturi Vâlcea au fost constatate abateri privind acordarea unor venituri de natură salarială, fără bază legală, constând în:

- neaplicarea prevederilor legale privind diminuarea cu 15,5% a cheltuielilor de personal în luna noiembrie și decembrie 2009;
- neaplicarea măsurilor de reducere cu 25% a cuantumului brut al drepturilor de personal în perioada iulie 2010-decembrie 2010;
- majorarea, fără temei legal, a salariilor de bază, prin introducerea în salariul de bază a sporului pentru vechime în muncă și acordarea unui număr de zile de concediu de odihnă mai mare decât cel prevăzut de actele normative, sau a unor sume reprezentând 1/12 din cuantumul primei de vacanță, 1/12 din cuantumul premiului anual și tichete de masă în sumă fixă;
- achitarea în cursul anului 2011 a unor drepturi de natură salarială, reprezentând premiul anual pe anul 2010, prima de vacanță și indemnizații la ieșirea la pensie;
- spor de fidelitate de până la 15% din salariul de bază și indemnizații de ședință pentru membrii comitetului de direcție, precum și acordarea unor premii cu ocazia zilei de 8 Martie, cu ocazia Zilei Mondiale a Apei și premii de Crăciun;
- aplicarea unor coeficienți de ierarhizare pentru stabilirea salariilor de bază pentru personalul de execuție și personalul de conducere, mai mari decât cei prevăzuți de lege.

Răspunsul entității

Administrația Bazinală de Apă Olt nu a luat nicio măsură pentru stabilirea întregului prejudiciu și recuperarea acestuia, iar ANAR București a formulat cerere de chemare în judecată a Curții de Conturi a României, în vederea suspendării Deciziei nr.11/ 2012, cerere aflată pe rolul instanțelor de judecată.

În aceste condiții, atât în anul 2012, cât și în anul 2013 s-a continuat acordarea veniturilor de natură salarială menționate mai sus, iar prevederile din contractul colectiv de muncă, al cărui termen este anul 2014, au rămas neschimbate.

În ceea ce privește **implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare**, menționăm că din cele 18 măsuri dispuse în anul 2013 au fost implementate integral 14 măsuri, celelalte 4 fiind preluate ca abateri constatate și cu ocazia auditului financiar efectuat în anul 2014.

Implementarea măsurilor dispuse a avut următoarele consecințe:

Îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității prin:

- ✚ elaborarea și aprobarea unei proceduri interne pentru fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, care să permită fundamentări detaliate și efectuarea unor analize riguroase a cheltuielilor prevăzute, astfel încât să se asigure resursele aferente cheltuielilor strict necesare pentru funcționarea instituției, în concordanță cu strategia stabilită, precum și evitarea solicitării de fonduri din Bugetul de rezervă la dispoziția Guvernului în condiții neconforme cu prevederile normative;
- ✚ implementarea unor măsuri adecvate pe linia controlului managerial/intern;
- ✚ stabilirea unor indicatori de eficiență specifici pentru programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor;
- ✚ elaborarea și aprobarea de proceduri specifice în vederea urmăririi modului de respectare a tuturor obligațiilor asumate de către beneficiari prin convențiile de finanțare, a monitorizării rezultatelor generale și a impactului programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor;
- ✚ elaborarea și aprobarea unei proceduri interne specifice pentru verificarea în teren a stadiului fizic al obiectivelor de investiții;
- ✚ reconstituirea unor documente care atestau prestarea de către terți a unor servicii acceptate la plată, care nu se sprijineau pe documente de recepție a serviciilor în cauză;
- ✚ colaborarea cu *Ministerul Finanțelor Publice* pentru soluționarea în instanță a litigiului cu *SC OMV Petrom SA*, privind decontaminarea istorică a zonelor petroliere.

Îmbunătățirea activității MMSC din punct de vedere al evidenței financiar-contabile și a sistemului informațional prin:

- ✚ corectarea prin note contabile a erorilor, inclusiv în cele referitoare la valoarea unor obiective de investiții;
- ✚ corectarea în aplicația informatică a sistemului contabil a unor formule pentru câmpurile ce prevedeau corelări inadecvate.

Creșterea eficienței, economicității și eficacității utilizării fondurilor publice prin:

- ✚ reanalizarea documentației în baza căreia au fost finanțate unele obiective de investiții. Astfel, s-a constatat că proiectul tehnic al investiției „Reabilitare Grădina Zoologică Bârlad” nu a fost executat corespunzător, acesta urmând a fi finalizat din surse proprii ale UATM Bârlad;
- ✚ în cadrul subprogramului „Reabilitarea zonei foarte poluate Zlatna” a fost recuperată și virată la bugetul statului suma de 13 mii lei, reprezentând cheltuieli neeligibile.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Scurtă prezentare

Ministerul Transporturilor (MT) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care funcționează în subordinea Guvernului.

Ministerul Transporturilor stabilește politica în domeniul transporturilor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și de armonizare a activităților de transport în cadrul politicii generale a Guvernului și îndeplinește rolul de autoritate de stat în domeniul transporturilor și al infrastructurii de transport, cu excepția infrastructurii de transport rutier dată în competența altei autorități, potrivit legii.

De asemenea, Ministerul Transporturilor este autoritatea publică centrală responsabilă cu implementarea politicilor de transport adoptate la nivelul Uniunii Europene.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului Ministerului Transporturilor pe anul 2013 a cuprins contul de execuție al aparatului propriu și abaterile următoarelor unități subordonate:

- Spitalul Clinic de Căi Ferate nr. 1 Witting București,
- Spitalul Clinic de Căi Ferate nr. 2 București,
- Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile,

precum și subvențiile pentru susținerea transportului feroviar public de călători și subvențiile pentru transportul de călători cu metroul.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	7.298.957	6.247.427	5.830.728	79,88	93,33
Alte servicii publice generale	15	14	14	93,33	100,00
Sănătate	23.341	14.953	14.848	63,61	99,30
Cultură, recreere și religie	7.100	7.100	7.075	99,65	99,65
Asigurări și asistență socială	100.000	107.748	107.715	107,72	99,97
Transporturi	7.168.501	6.117.612	5.701.075	79,53	93,19
Cheltuieli - buget de stat	7.291.157	6.240.127	5.828.741	79,94	93,41
Alte servicii publice generale	15	14	14	93,33	100,00
Sănătate	23.341	14.953	14.848	63,61	99,30
Cultură, recreere și religie	7.100	7.100	7.075	99,65	99,65
Asigurări și asistență socială	100.000	107.748	107.715	107,72	99,97
Transporturi	7.160.701	6.110.312	5.699.089	79,59	93,27
Credite externe	500	0	0	0,00	0
Transporturi	500	0	0	0,00	0
Total cheltuieli din venituri proprii	7.300	7.300	1.986	27,21	27,21
Transporturi	7.300	7.300	1.986	27,21	27,21

Potrivit execuției bugetare, din totalul cheltuielilor aprobate în sumă de 6.240.127 mii lei s-au efectuat plăți în sumă de 5.828.741,3 mii lei, reprezentând un procent de utilizare de 93,41%.

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Transporturilor

Curtea de Conturi a constatat deficiențe și abateri, dintre care unele producătoare de prejudicii, iar altele cu impact major asupra situațiilor financiare.

În calitate de autoritate publică tutelară, MT nu a luat măsuri privind revizuirea contractelor de mandat încheiate cu membrii consiliilor de administrație și cu directorii din unele regii autonome, companii și societăți naționale, precum și societăți comerciale aflate sub autoritatea MT, ceea ce a condus la *plata nelegală a indemnizațiilor*, cuantumul acestora fiind peste cel prevăzut de lege, consecința fiind afectarea bugetelor operatorilor economici, cu suma de 5.973 mii lei.

Pe parcursul exercițiului bugetar 2013, la nivelul ministerului au fost *ordonanțate și plătite sume*, în cuantum de 60.866 mii lei, reprezentând dividende, respectiv 28 mii lei, reprezentând dobânzi datorate bugetului de stat, *peste nivelul creditelor bugetare aprobate* și fără a se avea în vedere necesitatea rectificării prevederilor bugetare de la titlul „Transferuri între unitățile administrației publice”. Astfel, în contul de execuție a cheltuielilor, încheiat la data de 31.12.2013, au fost raportate plăți peste valoarea creditelor bugetare aprobate în cuantum de 10.866 mii lei, în cazul dividendelor, respectiv 18 mii lei, în cazul dobânzilor.

Cauza acestei abateri a fost întocmirea neconformă a documentelor de ordonanțare, deoarece coloana „Disponibil înaintea efectuării plății” din documentele de ordonanțare pentru plata cheltuielilor, capitolul „Alte acțiuni economice”, titlul „Transferuri între unități ale administrației publice”, a fost completată eronat, la nivelul necesarului de plată și nu la nivelul disponibilului din credite bugetare aprobate.

MT a efectuat *cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație* (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită), pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității, în toată luna martie, deși prestatorul a oferit servicii doar pentru 8 zile din această lună. Valoarea prejudiciului a fost estimată la 8 mii lei fără TVA.

Datele din evidența contabilă nu au fost în concordanță cu cele raportate în contul de execuție bugetară la data de 31.12.2013, întrucât:

- în contul de execuție a cheltuielilor, la capitolul „Alte acțiuni economice”, titlul „Transferuri între unități ale administrației publice”, Anexa 6 - *Cheltuieli* - coloana „Angajamente legale”, nu a fost raportată suma de 10.884 mii lei, reprezentând obligația de plată a ministerului către bugetul statului, provenind din dividende și dobânzi, denaturându-se cu aceeași sumă valoarea angajamentelor legale de plătit, raportată în mod nejustificat la coloana „Angajamente legale de plătit” cu semnul minus. De asemenea, la titlul „Alte transferuri”, valoarea angajamentelor legale, din Anexa 6 - *Cheltuieli*, a fost raportată eronat la nivelul creditelor bugetare definitive aprobate, denaturându-se astfel și datele raportate în coloana „Angajamente legale de plătit”, cu suma de 268.250 mii lei. Întrucât în balanța de verificare a conturilor și în bilanțul contabil al activității de privatizare, încheiate la data de 31.12.2013, nu au fost raportate datorii de natura celor care trebuie prezentate în contul de execuție la „Angajamente legale de plătit”, există neconcordanțe între datele din contul de execuție și cele din evidența contabilă, la data închiderii exercițiului bugetar.

- s-au clasificat necorespunzător unele active fixe de natura instalațiilor tehnice în valoare de 2.756 mii lei, în categoria construcțiilor, precum și a unor imobilizări corporale în sumă de 65 mii lei, în categoria imobilizărilor necorporale;
- nu s-a evidențiat în contabilitate suma de 73 mii lei, reprezentând valoarea unor echipamente achiziționate pe parcursul exercițiului financiar 2013.

⌚ În timpul misiunii de audit, pentru înlăturarea abaterii referitoare la neconcordanța datelor din evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă, entitatea a corectat în evidența operativă suma de 2.756 mii lei, reprezentând active fixe de natura instalațiilor tehnice, precum și suma de 65 mii lei reprezentând imobilizări corporale, dar nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 73 mii lei, reprezentând valoarea echipamentelor achiziționate, precum și valoarea cumulată până la zi a amortizării aferente.

- Dobânzile penalizatoare pentru neplata dividendelor de către societățile și companiile naționale la care statul, prin MT, este acționar majoritar, nu au fost calculate, evidențiate și urmărite. Valoarea estimată a acestor venituri, aferente dividendelor datorate ministerului din profiturile anului 2012, de către o companie națională și o societate națională, astfel cum au fost calculate și notificate debitorilor, este de 204 mii lei.

⌚ Pentru înlăturarea acestei abateri, în timpul misiunii de audit entitatea a calculat, până la zi, dobânzile penalizatoare și a notificat societățile implicate asupra debitorilor datorate și a înregistrat în evidența contabilă creanțe din dobânzi penalizatoare, în cuantum de 204 mii lei.

- MT a aprobat modificări aduse prevederilor bugetelor de venituri și cheltuieli ale instituțiilor publice subordonate (Spitalul Clinic CF nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic CF nr. 2 București), ulterior închiderii exercițiului bugetar, precum și ulterior termenului legal de depunere a situațiilor financiare centralizate la Ministerului Finanțelor Publice, stabilit la art. 36 din Legea nr. 82/1991 a contabilității. Valoarea estimată a modificărilor aduse prevederilor bugetare aferente veniturilor și cheltuielilor, ulterior închiderii exercițiului bugetar, a fost de 2.637 mii lei.

- Sumele aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli al MT pe anul 2013, reprezentând **subvenții privind transportul feroviar public de călători**, nu au fost fundamentate corespunzător, echipa de audit constatând:

- subvenții privind transportul feroviar public de călători fundamentate pe baza propunerilor primite de la unități, fără să se procedeze la realizarea unei evaluări privind eficiența serviciilor de transport feroviar public de călători;
- pachetul minim social necorelat cu cererea reală de transport feroviar public de călători și cu posibilitățile reale de finanțare;
- inexistența unei metodologii detaliate care să stabilească condiții, criterii de acordare a subvențiilor, limite maxime pentru costuri, definirea cu exactitate a pachetului minim social (numărul maxim de trenuri din totalul rutelor de circulație pentru care se acordă subvenția, intervalul orar de circulație etc.).

În acest context, din verificarea modului de justificare și decontare a sumelor aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli al MT pe anul 2013 pentru subvenții privind transportul feroviar public de călători, echipa de audit a constatat necorelarea între actele normative care stabilesc, pe de o parte, cadrul legal privind fundamentarea, acordarea și justificarea sumelor primite de la bugetul de stat pentru unele activități desfășurate de unii agenți economici, iar, pe de altă parte, cheltuielile necesare pentru realizarea pachetului minim social.

În consecință, necesarul de fonduri nu a fost fundamentat în concordanță cu necesarul real de transport feroviar public de călători, care să asigure utilizarea eficientă a resurselor bugetare.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

La Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București

- Nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate venituri din penalități aferente facturilor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului și nu s-au luat măsuri de recuperare a contravalorii utilităților furnizate chiriașilor.
- Există unele diferențe între listele de inventariere, pentru obiecte de inventar și pentru mijloace fixe și valorile din balanța de verificare la data de 01.10.2013 (970 mii lei).
- Există unele neconcordanțe între datele evidențiate în balanțele de verificare (întocmite de terți) și cele înscrise în situațiile financiare, în sensul că angajamentele legale de plătit nu corespund cu datele din balanța de verificare și bilanț (2.880 mii lei).

La Spitalul Clinic de Căi Ferate nr. 2 București

- Raportarea angajamentelor legale la nivelul angajamentelor bugetare, denaturându-se datele raportate din situațiile financiare; nu a fost facturată și încasată chiria pe întreaga perioadă contractuală.
- Nu au fost recuperate de la unii chiriași cheltuielile cu utilitățile aferente spațiilor închiriate, iar pentru cei care au plătit cu întârziere nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate penalități.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile

- Plata nelegală a unor cheltuieli de personal, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legislației privind stabilirea salariului de bază pentru personalul plătit din fondurile publice, în perioada septembrie 2012-decembrie 2013, în sumă estimată de 1.071 mii lei. Conducerea entității verificate a formulat contestație, dar Comisia de soluționare a contestațiilor a respins-o.
- S-a plătit contravaloarea TVA inclusă în facturile achitate pentru serviciile oferite de locator pentru spațiul închiriat, în condițiile în care aceasta nu a fost menționată în mod distinct în facturile fiscale emise de locator.

Recomandări

La Ministerul Transporturilor

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plată fără temei legal a indemnizațiilor achitate membrilor consiliilor de administrație și directorilor, peste limita prevăzută prin dispozițiile OUG nr. 51/2013 și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ actualizarea normelor proprii de organizare a activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor pe parcursul exercițiului bugetar și amendarea procedurilor interne emise în acest scop cu prevederi referitoare la modul de completare a documentelor de ordonanțare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor fără contraprestație, aferente contractului de prestări-servicii pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității și recuperarea acestuia;
- ✓ corectarea contului de execuție bugetară, pe anul 2013, pentru asigurarea concordanței datelor din contul de execuție cu cele din evidența contabilă la data închiderii exercițiului bugetar;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a ministerului a bunurilor în valoare de 73 mii lei, extinderea verificării concordanței datelor din evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă, la toate activele deținute de minister și luarea măsurilor de corelare a acestora;
- ✓ calcularea, înregistrarea și recuperarea dobânzilor penalizatoare, datorate ministerului de entitățile aflate în coordonare, până la plata integrală a dividendelor datorate pentru anul 2012; virarea la bugetul de stat a dividendelor datorate și a dobânzilor aferente acestora la bugetul de stat;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat aprobarea nejustificată, ulterior închiderii exercițiului bugetar, a modificării prevederilor bugetare definitive aferente instituțiilor publice subordonate și luarea măsurilor pentru eliminarea acestora;
- ✓ elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării procedurilor interne privind aprobarea proiectelor de buget și a modificărilor aduse prevederilor bugetare inițiale ale instituțiilor publice din subordine, care să stabilească limitele de competență în avizarea acestora;
- ✓ revizuirea legislației privind subvenționarea transportului feroviar public de călători, prin:
 - *redefinirea serviciului public de transport feroviar de călători;*
 - *reglementarea criteriilor de stabilire a pachetului minim social (cererea de consum, prevederile bugetare aprobate cu această destinație, posibilitățile reale de finanțare ale bugetului național etc.);*
 - *reglementarea criteriilor pentru stabilirea rutelor de circulație, a categoriilor și numărului de trenuri care compun pachetul minim social;*
 - *dimensionarea și aprobarea pachetului minim social în limita sumelor prevăzute cu această destinație în legile bugetare anuale;*
 - *corelarea prevederilor Normelor privind fundamentarea, acordarea și justificarea sumelor primite de la bugetul de stat pentru unele activități desfășurate de unii agenți economici, prin bugetul MT aprobate prin Ordinul comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului transporturilor nr. 504/501/2005, cu metodologia de calcul a tarifelor maxime din tariful intern de călători pentru transportul de călători pe calea ferată aprobate prin Ordinul comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului transporturilor nr. 635/2935/2008, referitor la cheltuielile totale necesare pentru realizarea pachetului minim social.*

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

La Spitalul Clinic nr. 1 Căi Ferate Witting București și la Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București

- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere de spații, calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere datorate de locatari;
- ✓ urmărirea încasării creanțelor din chirii în termenele contractuale și a facturării penalităților de întârziere datorate de locatari și luarea măsurilor pentru sancționarea persoanelor vinovate, în condițiile legii;
- ✓ calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere aferente contractelor de închiriere de spații;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea prevederilor legale și remedierea tuturor deficiențelor constatate;
- ✓ revizuirea regulamentelor și normelor interne privind aprobarea și monitorizarea bugetului de venituri și cheltuieli, în conformitate cu prevederile legale, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare numai în limita creditelor bugetare trimestriale aprobate și repartizate spitalului de către ordonatorul principal de credite, organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (CIAS)

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat prin încadrarea fără temei legal și plata unor sume necuvenite personalului instituției, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestuia, potrivit legii; regularizarea cu bugetele publice a impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale aferente veniturilor salariale acordate fără bază legală; stabilirea grilei de salarizare și încadrarea personalului conform reglementărilor în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plății nedatorate a TVA aferentă serviciilor de închiriere scutite de TVA, înregistrarea în contabilitate și întreprinderea tuturor demersurilor în vederea recuperării acestuia, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost corectate în timpul acțiunilor de audit, au fost emise decizii.

Opinia de audit

La Ministerul Transporturilor

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă**, motivată de faptul că valoarea abaterilor constatate a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor, Spitalul Clinic nr. 1 Căi Ferate Witting București, Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București și Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, echipele de audit au exprimat **opinii adverse**, motivate de faptul că valoarea abaterilor constatate de echipele de audit a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

La Ministerul Transporturilor

În cadrul misiunii de audit financiar au fost verificate deciziile emise în anul 2013, rezultând că, deși Ministerul Transporturilor a solicitat prelungirea termenului de realizare a măsurilor dispuse prin decizii, din verificarea stadiului de implementare al acestora rezultă un grad extrem de redus de implementare, și anume: 2,3%, în cazul Deciziei nr. 16/02.09.2013, și 0, în cazul Deciziei nr. 17/02.09.2013. Despre această situație, conducerea Ministerului Transporturilor a fost informată și, totodată, i s-a solicitat implementarea cu maximă celeritate a măsurilor dispuse.

Implementarea parțială a măsurilor este justificată de entitatea verificată prin dese schimbări ale conducerii și a hotărârii de organizare și funcționare a ministerului (prin HG nr. 571/30.07.2013, HG nr. 345/30.04.2014), modificări care au determinat și schimbări/ajustări ale structurii organizatorice a ministerului (de 2 ori într-un interval de timp mai mic de 1 an), precum și de lipsa de personal a direcțiilor implicate în realizarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi.

În acest context și având în vedere gradul redus de implementare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, la nivelul Ministerului Transporturilor se constată în continuare abateri financiar-contabile și de administrare a patrimoniului public al statului, determinate, în cea mai mare parte, de neimplementarea controlului managerial/intern și de nerespectarea disciplinei financiar contabile și a legislației privind administrarea bunurilor din domeniul public al statului.

Ca urmare a solicitării Curții de Conturi, Ministerul Transporturilor a comunicat diligențele efectuate pentru implementarea măsurilor dispuse prin decizii ale Curții de Conturi.

La Spitalului Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București, din verificarea deciziei emise în anul 2013 a rezultat că măsurile dispuse prin Decizia nr. 128/26.08.2013, vizând implementarea controlului intern/managerial, precum și întocmirea documentațiilor cadastrale și înscrierea în Cartea funciară a bunurilor imobile de natura clădirilor și terenurilor proprietate a statului, au fost implementate parțial.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Scurtă prezentare

Ministerul Educației Naționale (MEN) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea Guvernului. Are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, învățământului, cercetării științifice, tehnologiei, dezvoltării tehnologice și inovării.

MEN conduce sistemul național de învățământ, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, exercitându-și atribuțiile stabilite prin legi și prin alte acte normative din sfera sa de activitate și realizează, după caz, împreună cu ministerele de resort, politica guvernamentală în domeniile sale de activitate.

În subordinea/coordonarea/sub autoritatea MEN funcționează:

- 48 de instituții de învățământ superior, sub coordonarea ministerului;
- 42 de inspectorate școlare județene și al Municipiului București, în subordine;
- 26 de cluburi sportive studențești, în subordine;
- 42 de institute naționale de cercetare-dezvoltare, sub coordonare;
- 15 instituții, unități sau structuri de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, în subordine/coordonare, sub autoritate;
- o regie autonomă, în coordonare.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.502.390	8.357.832	6.737.746	79,25	80,62
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.688.890	1.161.778	1.137.631	67,36	97,92
Învățământ	6.730.720	7.117.604	5.526.558	82,11	77,65
Cultură, recreere și religie	39.680	39.660	39.577	99,74	99,79
Protecția mediului	43.100	38.790	33.980	78,84	87,60
Cheltuieli - buget de stat	5.298.804	4.984.477	4.640.807	87,58	93,11
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.688.290	1.159.409	1.137.031	67,35	98,07
Învățământ	3.527.734	3.746.618	3.430.219	97,24	91,56
Cultură, recreere și religie	39.680	39.660	39.577	99,74	99,79
Protecția mediului	43.100	38.790	33.980	78,84	87,60
Fonduri externe nerambursabile	600	2.369	600	100,00	25,33
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	600	2.369	600	100,00	25,33
Total cheltuieli din venituri proprii	3.202.986	3.370.986	2.096.339	65,45	62,19
Învățământ	3.202.986	3.370.986	2.096.339	65,45	62,19

Plățile efectuate în anul 2013 au reprezentat numai 80,62% din creditele bugetare definitive, fiind cu 1.620.086 mii lei mai mici decât creditele alocate. Cea mai mare nerealizare s-a înregistrat la capitolul „Învățământ”, la sursa de finanțare din venituri proprii (62,2%), unde diferența între creditele bugetare definitive și plățile efectuate este de 1.276.647 mii lei, ca urmare, în principal, a realizării veniturilor proprii în procent de numai 75% față de prevederile bugetare, cauza fiind nivelul scăzut al încasării taxelor de școlarizare și neatragera sumelor cuvenite din fondurile structurale europene.

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat abateri și deficiențe atât la Ministerul Educației Naționale, cât și la entitățile aflate în subordinea/coordonarea/sub autoritatea sa, cele mai semnificative fiind prezentate în continuare.

- Informațiile prezentate în situațiile financiare anuale, încheiate pentru anul 2013, privind contribuțiile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale, nu concordă cu datele din evidența fiscală. Ca urmare a auditului, s-a solicitat recuperarea sumei de 425 mii lei de la Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București, reprezentând indemnizații pentru concedii medicale achitate din bugetul de stat.
- Au fost evidențiate eronat și menținute în contul „Sume de mandat”, fonduri care trebuiau regularizate cu bugetul statului la finele anului 2013, reprezentând garanții de participare (5.410 mii lei) și drepturi salariale pentru membrii echipelor de implementare a proiectelor (1.500 mii lei), sumele fiind virate în timpul misiunii de audit.
- Valoarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea MEN, înregistrată în evidența contabilă, nu corespunde cu valoarea bunurilor de aceeași natură, evidențiate în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, primite în administrarea entității auditate și a unităților din subordine/coordonare, existând o diferență de 1.518.308 mii lei.
- În evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară (în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor) nu sunt înregistrate toate bunurile care alcătuiesc domeniul public al statului, respectiv terenuri și construcții aflate în administrarea MEN, din cauza neexecutării lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară.
- Operațiunea de inventariere anuală a patrimoniului nu a fost organizată, executată și valorificată, constatându-se mai multe abateri de la legalitate și regularitate, dintre care menționăm:
 - inventarierea investițiilor în curs, în valoare de 193 mii lei, s-a făcut fără a se menționa în listele de inventariere valoarea determinată potrivit stadiului de execuție, pe baza valorii din documentația existentă, precum și în funcție de volumul lucrărilor realizate la data inventarierii;
 - nu s-a făcut inventarierea faptică a unor obiecte de inventar;
 - nu sunt prezentate documente care să dovedească apartenența la entitate a imobilizărilor necorporale (titluri de proprietate sau alte documente juridice de atestare a unor drepturi legale asupra acestora).
- Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor la efectuarea unor deplasări interne s-a făcut cu încălcarea normelor legale, ceea ce a condus la prejudicierea bugetului entității și, implicit, a bugetului de stat, cu suma estimată de 32 mii lei.
- În baza unor reglementări inadecvate emise de MEN, la *Inspectoratul Școlar Județean Ilfov* au fost efectuate cheltuieli de personal care exced cadrului legal, prin acordarea indemnizației de conducere pentru administratorul financiar (patrimoniu), în procent de 40% la salariul de încadrare, ceea ce a condus la un prejudiciu de peste 17 mii lei.

Ca urmare a auditării transferurilor de fonduri publice către unele entități din subordinea/coordonarea/sub autoritatea ordonatorului principal de credite, la *Centrul Național de Evaluare și Examinare* s-au constatat erori/nereguli financiar-contabile în sumă de cca 16.852 mii lei.

- La *Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București (UASMVB)* s-a constatat că între valoarea din evidența contabilă a bunurilor aparținând domeniului public al statului și cea din Inventarul bunurilor din domeniul public al

statului există o diferență de peste 116 mii lei. Totodată, valoarea acestor bunuri nu este reevaluată și actualizată, unele terenuri fiind înregistrate cu valoarea de 1 leu. De asemenea, nu au fost efectuate demersurile necesare pentru înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară (Cartea funciară și Registrul cadastral al imobilelor) a tuturor bunurilor din domeniul public al statului date în administrarea UASMB.

- În conturile de creditori au fost menținute sume care se află în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasare. Lichidarea acestora a permis virarea la bugetul statului a unei sume de 197 mii lei, din care, la [Inspectoratul Școlar Județean \(ISJ\) Satu-Mare \(156 mii lei\)](#) și la [ISJ Bistrița \(31 mii lei\)](#).
- Nu au fost regularizate, la sfârșitul anului 2013, sume încasate și rămase neutilizate sau care au fost plătite ca avansuri, pentru servicii de care nu s-a beneficiat. Au fost recuperate și virate la bugetul statului 159 mii lei, din care, la [ISJ Timiș - 53 mii lei](#), și la [ISJ Harghita - 50 mii lei](#).
- La [ISJ Bistrița](#) au fost menținute nejustificat în evidențele entității și raportate în situațiile financiare întocmite la 31.12.2013, investiții în curs, realizate în perioada 2006-2011 la clădiri aflate în patrimoniul unor unități administrativ-teritoriale, în sumă totală de 6.179 mii lei, iar la [ISJ Covasna](#) sunt menținute nejustificat active fixe în curs de execuție, în sumă de 1.414 mii lei. De asemenea, la [ISJ Arad](#) s-a constatat menținerea în contul „Active fixe corporale în curs” a unor lucrări de reabilitare școli, finalizate până în anul 2010, în sumă de 10.012 mii lei.
- La [ISJ Bihor](#) s-a constatat înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor clădiri și terenuri, în sumă de 8.146 mii lei.
- Au fost stabilite plăți necuvenite, în sumă de peste 358 mii lei ([ISJ Bistrița-Năsăud - 135 mii lei](#), [ISJ Gorj - 97 mii lei](#), [ISJ Mehedinți - 36 mii lei](#)), datorită faptului că unii elevi care, deși se încadrau în condițiile de acordare a bursei sociale din programul „Bani de liceu”, din punct de vedere al venitului lunar brut pe membru de familie, pe parcursul anului școlar nu au mai îndeplinit condițiile de acordare, deoarece au înregistrat minimum 20 de ore de absențe nejustificate și au obținut sub nota 7 la purtare, caz în care cuantumului lunar al bursei nu a fost revizuit.
- S-au plătit drepturi de natură salarială, necuvenite, în sumă de cca 350 mii lei, din care menționăm:
 - La [ISJ Caraș Severin](#) s-au plătit drepturi de natură salarială în sumă de 78 mii lei, câștigate în instanță de către cadrele didactice. ISJ Caraș-Severin a contestat măsura dispusă pentru recuperarea și virarea la buget a sumelor plătite necuvenit, invocând aplicarea conformă cu spiritul hotărârii instanței. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația;
 - La [Casa Corpului Didactic Satu-Mare](#) s-a plătit suma de 63 mii lei peste drepturile salariale câștigate în instanță, ca urmare a unui calcul eronat;
 - La [ISJ Neamț](#) s-au plătit drepturi de natură salarială în sumă de 45 mii lei, neprevăzute de legislația în vigoare;
 - La [entitățile din subordinea ISJ Alba](#) s-au plătit indemnizații de conducere necuvenite, în sumă de 34 mii lei.
- S-au plătit, în mod necuvenit, sume de peste 1.103 mii lei agenților economici care prestau serviciul de transport gratuit al elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, din care: la [ISJ Botoșani - 944 mii lei](#), și la [ISJ Bistrița-Năsăud - 159 mii lei](#).
- La [ISJ Gorj](#):
 - s-au plătit necuvenit 89 mii lei ca drepturi acordate profesorilor evaluatori care au făcut parte din comisiile de bacalaureat și din cele de evaluare națională a absolvenților clasei a VIII-a, în anul școlar 2012-2013, constatate în urma confruntării numărului de lucrări corectate de către fiecare profesor evaluator, rezultat din borderourile de evaluare, cu numărul lucrărilor corectate înscris în adeverințele care au stat la baza solicitării fondurilor de la ISJ Gorj;
 - au fost distribuite pachete de rechizite școlare, în valoare de 81 mii lei în condițiile în care nu a fost îndeplinit criteriul de eligibilitate privind venitul brut lunar pe membru de familie, în unele cazuri fără să existe cereri formulate pentru pachetele de rechizite, iar în alte cazuri cererile nu au fost însoțite de toate actele doveditoare privind venitul net lunar pe membru de familie realizat în luna iulie a anului respectiv;
 - nu s-a virat la bugetul statului sau la bugetele locale suma totală de 101 mii lei, reprezentând sume încasate, cuvenite din închirierea bunurilor proprietate publică.
- La [ISJ Botoșani](#) nu s-a preluat de la unitățile școlare și raportat în contul de execuție, situația angajamentelor de plată către agenții economici prestatori de servicii de transport elevi, în sumă totală de 3.222 mii lei, care au depășit prevederile bugetare definitive. În acest context, la nivelul unităților școlare din județ a fost decontată suma de 944 mii lei și a fost înregistrată suma de 1.463 mii lei drept cheltuieli transport elevi (930 mii lei – către agenți economici prestatori ai acestui serviciu și 533 mii lei – către elevi), fără ca la baza plăților sau a înregistrării obligației să existe documente justificative legal întocmite, respectiv abonamente individuale pentru fiecare elev beneficiar al dreptului de decontare.
- La [Clubul Sportiv Școlar Baia Sprie](#) și la [Clubul Sportiv Școlar Sighetu Marmăției](#) nu s-a făcut inventarierea unor active, datorii și capitaluri proprii.
- Nu a fost efectuată reevaluarea unor terenuri și a altor bunuri, în special la: [ISJ Constanța](#), [ISJ Cluj](#) și [ISJ Bihor](#).
- La finanțarea obiectivului de investiții „Reabilitare, consolidare și amenajare mansardă Clubul copiilor Roșiorii de Vede” de către [ISJ Teleorman](#) s-au constatat mai multe încălcări ale legislației în legătură cu angajarea, execuția și decontarea lucrărilor de investiții, care au determinat un prejudiciu în sumă de 898 mii lei, pentru care s-au calculat, până la data de 28.02.2014, dobânzi și penalizări de întârziere în sumă de 329 mii lei. Cu privire la abaterile constatate a fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Alexandria.

La *ISJ Suceava* s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, reprezentând plăți în sumă de 749 mii lei, efectuate în perioada anterioară, fără contraprestație, pentru obiective de investiții la școli din localitățile Ciumești, Frasin și Vama. Cu privire la abaterile constatate a fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Suceava.

În timpul și ca urmare a verificărilor s-au virat la bugetul de stat venituri suplimentare în sumă de 7.073 mii lei (6.918 mii lei la ordonatorul principal de credite) și au fost recuperate și virate la bugetul statului prejudicii în sumă de 123 mii lei (8 mii lei la ordonatorul principal de credite).

Recomandări

- ✓ efectuarea demersurilor legale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și pentru înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014, în strictă conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991 și ale Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.861/ 2009, astfel încât să fie posibilă obținerea unei asigurări privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă a patrimoniului în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale;
- ✓ se va urmări aprobarea și implementarea Ordinului privind aprobarea structurilor funcționale pentru personalul de conducere și a criteriilor de stabilire a indemnizațiilor de conducere specifice din inspectoratele școlare, din unitățile de învățământ pre-universitar de stat, din unitățile de învățământ special și din unitățile conexe, care să asigure respectarea strictă a prevederilor legale în domeniul menționat.

În ceea ce privește **implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare** menționăm că, în urma auditului financiar efectuat în anul 2013 la *MEN*, s-au dispus 28 de măsuri, dintre care au fost implementate integral doar 4 măsuri, celelalte 24 fiind preluate, reformulate conform cu stadiul actual și prevăzute în decizia emisă cu ocazia auditului financiar efectuat în anul 2014.

Opinia de audit

Întrucât concluzia auditului este că situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, performanței financiare, rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității la data de 31.12.2013, datorită efectelor generate de abaterile constatate în timpul misiunii de audit, cât și a nerezolvării deficiențelor constatate în anul precedent, a fost emisă **opinie adversă**.

Academia Oamenilor de Știință din România

Scurtă prezentare

Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR) este for național de consacrare științifică, apolitic, care reunește personalități reprezentative ale științei. Este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă, fiind continuatorul și unicul legatar al Academiei de Științe din România, care a funcționat în perioada 1936-1948, precum și al Asociației Oamenilor de Știință din România, care și-a schimbat titulatura în Academia Oamenilor de Știință din România în anul 1996. Actualul statut juridic a fost obținut prin Legea nr. 31/2007 privind reorganizarea și funcționarea AOSR, cu modificările și completările ulterioare.

Începând cu data de 2 septembrie 2013, finanțarea activității AOSR și a unităților din subordine se asigură din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, conform legilor bugetare anuale.

Execuția bugetară, pe anul 2013, se prezintă astfel:

- mii lei -

Specificație	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți	% față de Prevederi/ Credite inițiale	% față de Prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care:	8.952	5.022	587	6.56	11.69
Buget de stat	0	300	260		86.67
Venituri proprii	8.952	4.722	327	3,65	6,92

Observațiile Curții de Conturi

- Un activ necorporal nu a fost înregistrat conform Normelor metodologice, a Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia și nu a fost înregistrată amortizarea unor active fixe în valoare de 35 mii lei.
- Acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului, efectuată în anul 2013, a prezentat unele deficiențe prin nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale.
- Nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.
- Inventarul bunurilor din domeniul public al statului nu a fost actualizat cu valoarea bunurilor primite în administrare, în valoare de 102 mii lei.

Recomandări

- ✓ stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, cu ocazia inventarierii anuale, astfel încât situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității;
- ✓ efectuarea evaluării/reevaluării bunurilor din patrimoniul instituției, cu regularitate, astfel încât valoarea contabilă a acestora să nu difere de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă la data bilanțului, potrivit reglementărilor contabile aplicabile;
- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările intervenite în ceea ce privește terenul de 4.400 mp primit în administrare de către AOSR;
- ✓ respectarea cu strictețe a prevederilor legale în vigoare, referitoare la fazele execuției bugetare a cheltuielilor și înregistrarea în mod corespunzător în evidența contabilă.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În ceea ce privește implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare, menționăm că, în urma auditului financiar efectuat în anul 2013 la AOSR, a fost emisă o decizie prin care s-au dispus 2 măsuri, implementate integral.

Opinia de audit

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2013.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Scurtă prezentare

Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului.

Curtea de Conturi a României a desfășurat un număr de 51 de acțiuni de audit financiar, din care 1 acțiune de audit financiar la Ministerul Sănătății și 50 de acțiuni de audit financiar la spitale publice din subordinea sau coordonarea ministerului.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.680.192	9.998.055	9.634.595	111,00	96,36
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	3.719.251	4.996.609	4.915.089	132,15	98,37
Sănătate	3.980.390	4.199.395	3.952.879	99,31	94,13
Asigurări și asistență socială	978.500	800.000	765.893	78,27	95,74
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.051	2.051	734	35,79	35,79
Cheltuieli - buget de stat	7.226.673	8.544.536	8.327.460	115,23	97,46
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	3.719.251	4.996.609	4.915.089	132,15	98,37
Sănătate	2.528.922	2.747.927	2.646.478	104,65	96,31
Asigurări și asistență socială	978.500	800.000	765.893	78,27	95,74
Fonduri externe nerambursabile	5.809	5.809	0	0,00	0,00
Sănătate	5.809	5.809	0	0,00	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	1.447.710	1.447.710	1.307.135	90,29	90,29
Sănătate	1.445.659	1.445.659	1.306.401	90,37	90,37
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.051	2.051	734	35,79	35,79

Creditele bugetare definitiv aprobate pentru *cheltuielile finanțate de la bugetul de stat* pe anul 2013, în sumă de 8.544.536 mii lei, au fost mai mari cu 1.317.863 mii lei decât creditele bugetare aprobate inițial, în sumă de 7.226.673 mii lei.

Creșterea creditelor bugetare definitive pentru sursa buget de stat a fost determinată de nevoia de creștere a transferurilor din bugetul de stat către bugetul FNUASS, de la 3.719.251 mii lei, la 4.996.609 mii lei.

În anul 2013, gradul de utilizare a creditelor bugetare definitive a fost de 97,46%, iar față de creditele bugetare inițiale a fost de 115,23%, întrucât creditele bugetare inițiale au fost suplimentate pentru acoperirea necesarului mai mare de plăți.

Ponderea cea mai mare din totalul creditelor bugetare definitive ale bugetului de stat a avut-o „Transferurile cu caracter general între diferite nivele ale administrației”, respectiv 58,47%.

Creditele bugetare definitiv aprobate pentru *cheltuieli finanțate din venituri proprii* pe anul 2013, în sumă de 1.447.710 mii lei, au fost prognozate la nivelul creditelor bugetare aprobate inițial.

Creditele bugetare definitive, aprobate la capitolul „Sănătate” în anul 2013, au fost în sumă de 4.199.395 mii lei, mai mult cu 219.005 mii lei față de creditele bugetare aprobate inițial, în sumă de 3.980.390 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi

La nivelul Ministerului Sănătății

Din auditarea situațiilor financiare sub aspectul *exactității și realității datelor reflectate în situațiile financiare*, echipa de audit a constatat că:

- a fost înregistrat, în mod eronat, în evidențele contabile, fără a fi inventariat, *Sistemul Informatic de Înaltă Performanță*, cu valoarea estimată de 34.973 mii lei. Acest sistem informatic a fost finanțat de către Ministerul Sănătății începând cu anul 2007, dar nu s-a finalizat, implementat și pus în funcțiune nici până la data încheierii misiunii de audit;
- Ministerul Sănătății nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a inventariat „*Ghidul conținând directive arhitecturale și ingineresti pentru reabilitarea și dotarea la cheie a Spitalelor*”, în valoare de 8.092 mii lei. În plus, față de această valoare, Ministerul Sănătății a achitat plăți suplimentare reprezentând daune moratorii, penalități de întârziere, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare, în sumă de 10.526 mii lei;
- a fost menținută, contrar prevederilor legale, în cont deschis la banca comercială, suma de 5.256.618,87 USD (16.873 mii lei), având drept consecință imobilizarea, în perioada 2009-2013, a unor sume în contul de disponibilități în valută, în condițiile în care această sumă ar fi putut fi utilizată pentru acoperirea altor cheltuieli din domeniul sănătății (finanțarea programelor naționale de sănătate, investiții în infrastructură și dotări etc.), conform prevederilor art. 362 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății;
 - În timpul misiunii de audit financiar, suma de 16.873 mii lei (5.256.618,87 USD) a fost virată la bugetul statului din contul de disponibilități deschis la banca comercială.
- nu au fost reflectate distinct în evidența financiar-contabilă analitică terenul și construcția „Sanatoriului de Nevroze Predeal”, aflate în domeniul public al statului și în administrarea ministerului.
 - Ca urmare a misiunii de audit financiar, această eroare a fost corectată prin înregistrarea distinctă în evidența contabilă, a terenului și clădirii care alcătuiesc imobilul „Pavilion Clădire 1/3 din Pavilionul II al Sanatoriului de Nevroze Predeal”.
- În ceea ce privește *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare*, echipa de audit a constatat că Ministerul Sănătății nu a monitorizat, conform prevederilor legale, activitatea entităților subordonate, în coordonarea și sub autoritatea ministerului.

În acest sens exemplificăm: Spitalul Clinic de Psihiatrie „Socola” Iași, care nu a încasat venituri proprii în sumă de 431 mii lei, provenite din servicii medicale de specialitate, prestate de către această unitate, invalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București, deși Ministerul Sănătății avea atribuții de coordonare, îndrumare și control a activității unităților sanitare din subordine.

Auditarea situațiilor financiare din punct de vedere al **calității gestiunii economico-financiare** a scos în evidență abateri de la legislația referitoare la inventarierea elementelor patrimoniale, reevaluarea acestora, precum și la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice, dintre care enumerăm:

- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin OMFP nr. 2861/2009;
- nu au fost actualizate valorile de inventar ale bunurilor din domeniul public al statului, cu valoarea reevaluată a acestora;
- nu a fost monitorizat modul de respectare a prevederilor legale de către Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București (OCSSS), entitate aflată în subordinea ministerului, referitoare la reevaluarea și evidența contabilă a unor bunuri care au rămas în gestiunea acestuia, din fosta rezervă de mobilizare;
- nu a fost efectuată în termenul legal, reevaluarea unor terenuri și clădiri din patrimoniul public al statului aflate în administrarea Ministerului Sănătății;
- în anul 2013 au fost efectuate plăți în sumă de 214 mii lei, reprezentând despăgubiri salariale, daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată către unii salariați, care au fost stabilite de către instanțe prin sentințe/decizii civile rămase definitive și irevocabile, fără a se aplica măsuri legale pentru recuperarea acestor sume de la persoanele responsabile de generarea situațiilor care au făcut obiectul acțiunilor în instanță, pentru reîntregirea creditelor bugetare;
- nu a fost urmărită acordarea compensației către INCMDI „Cantacuzino” în raport cu costurile serviciului de interes economic general, în sumă estimată de 6.038 mii lei, concretizat în acțiuni din cadrul Obiectivului 4 „*Fabricarea produselor biologice și a vaccinurilor necesare pentru prevenirea îmbolnăvirilor în masă cauzate de epidemii și pandemii*” și Obiectivului nr. 5 „*Promovarea produselor biologice - vaccinuri, seruri, imunomodulatori, reactivi, medii de cultură*”, obiective care nu au fost finalizate la termen, contrar prevederilor HG nr. 320/2013;
- nu a fost verificat modul de utilizare a alocațiilor bugetare acordate INCMDI Cantacuzino, ceea ce a condus la nerestituirea sumei de 240 mii lei, încasată în plus de către acesta, la care se adaugă dobânda datorată în sumă estimată de 12 mii lei.

- ⌚ În timpul misiunii de audit financiar, s-a virat în contul Ministerului Sănătății suma de 240 mii lei, reprezentând alocație bugetară neutilizată de către INCMDI Cantacuzino.
- cu privire la suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului pentru obligațiile de plată peste termenul scadent, mai vechi de 90 de zile, s-a constatat că Ministerul Sănătății nu a monitorizat, la nivelul direcțiilor de sănătate publică județene, modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013 referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale, ceea ce a condus la nerestituirea, la bugetul statului, a sumei de 37 mii lei de către Direcția de Sănătate Publică Teleorman.
- ⌚ În timpul misiunii de audit financiar s-a virat suma de 37 mii lei în contul Direcției de Sănătate Publică Teleorman.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății, respectiv: 18 direcții de sănătate publică teritoriale, 2 servicii de ambulanță județene, 30 de unități sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății

Referitor la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget s-a constatat că:

- proiectul de buget nu a fost fundamentat în funcție de propunerile secțiilor și compartimentelor din structura unităților sanitare, astfel încât după aprobarea acestuia repartizarea fondurilor să se realizeze în funcție de solicitări (*Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”, DSP Prahova, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologică București, Spitalul General de Căi Ferate Simeria, Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Clinic de Căi Ferate Timișoara*);
- nu a fost realizat echilibrul între cheltuielile și sursele de finanțare ale entităților, ceea ce a condus la nerealizarea indicatorilor atât la partea de venituri, cât și la cea de cheltuieli (*Registrul Național al Donatorilor Voluntari de Celule Stem, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”*);
- nefundamentarea corespunzătoare a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2013, realizându-se un excedent în sumă de 55 mii lei din venituri proprii, în condițiile utilizării în totalitate a creditelor bugetare de la bugetul de stat, prin Ministerul Sănătății (*Institutul Național de Medicină Sportivă*).

O serie de deficiențe a marcat exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, dintre care enumerăm:

- nu a fost constituit și înregistrat în mod distinct, în evidența contabilă, fondul de dezvoltare a spitalului prevăzut de normele legale în vigoare, în valoare estimată de 5.035 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj*);
- ⌚ Pe parcursul misiunilor de audit financiar, Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu” și Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș” au procedat la înregistrarea în evidența financiar-contabilă, în mod operativ, a fondului de dezvoltare a spitalului.
- au fost înregistrate în conturile privind bunurile din domeniul public al statului bunuri care nu aparțin domeniului public, în sumă estimată de 9.695 mii lei (*DSP Constanța, Prahova*);
- a fost înregistrat, fără documente justificative, în „fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” un imobil în valoare de 5.781 mii lei (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”*);
- au fost evidențiate eronat în contabilitate, cheltuieli reprezentând tratamentul în străinătate, în sumă estimată de 644 mii lei (*DSP Bihor, Mureș*);
- nu au fost înregistrate debite ale salariaților care au produs pagube entităților, în sumă estimată de 301 mii lei (*DSP Bacău, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara*);
- neînregistrarea, în contul contabil „Clienți incerti sau în litigiu”, a sumei de 28 mii lei, reprezentând creanțe din perioada 2008-2012 pentru care entitatea a depus cereri de înscriere la masa credală (*Institutul Național de Medicină Sportivă*);
- evidența contabilă a activelor în curs de execuție nu a fost condusă pe fiecare obiectiv de investiții, ceea ce a determinat menținerea eronată a activelor fixe în curs de execuție care erau deja finalizate și recepționate, în sumă estimată de 3.244 mii lei (*DSP Bacău, Suceava, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Serviciul Județean de Ambulanță Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul General Căi Ferate Ploiești*);
- nu s-a înregistrat în active fixe corporale în curs de execuție suma de 2.404 mii lei, aferentă unui obiectiv de investiții (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”*);
- ⌚ Pe parcursul misiunii de audit financiar desfășurată, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș” a procedat la înregistrarea corespunzătoare a sumei în active fixe corporale în curs de execuție.
- nu a fost majorată valoarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrare, cu valoarea lucrărilor de reparații capitale, în sumă estimată de 29.636 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Săpoca*);
- nu au fost înregistrate facturile emise către serviciile județene de ambulanță pentru serviciile medicale de transport prestate, în sumă estimată de 565 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj*);
- nu au fost înregistrate creanțe față de terți, reprezentând cheltuieli efective privind asistența medicală acordată persoanelor vătămate din accidente rutiere, agresiuni corporale, în sumă estimată de 13.994 mii lei (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, DSP Suceava, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie București*);

- creanțe prescrise în sumă totală de 12 mii lei au fost menținute în mod eronat în contul de creanțe comerciale curente (Institutul Național de Medicină Sportivă);
- nu au fost restituite caselor de asigurări de sănătate județene sumele recuperate de unitățile sanitare de la persoanele din vina cărora s-au adus daune sănătății altor persoane, în sumă estimată de 902 mii lei (Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Spitalul Universitar de Urgență București);
- nu au fost înregistrate bunuri aflate în custodie la terți pentru obiectivele de investiții, în sumă estimată de 1.949 mii lei (Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași);
- nu s-au reflectat, distinct, în evidența financiar-contabilă analitică terenurile cu și fără construcții, construcțiile aflate în domeniul public al statului și în administrarea instituțiilor, ceea ce a condus la neconcordanțe în situațiile financiare ale entităților, în sumă estimată de 47.441 mii lei. De asemenea, nu a fost actualizat inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj).
- ⌚ Pe parcursul misiunii de audit financiar desfășurate la Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale au fost înregistrate în conturi analitice terenurile cu și fără construcții.
- nu a fost organizată contabilitatea de angajamente bugetare și legale, în vederea respectării principiului independenței exercițiilor financiar bugetare și a conținutului economic al operațiunilor economice, în sumă estimată de 21.809 mii lei (DSP Teleorman, Spitalul Căi Ferate Oradea, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale);
- s-au angajat și lichidat cheltuieli în sumă estimată de 1.880 mii lei pentru obiectivele de investiții, fără a fi verificate și certificate de persoanele autorizate (Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Serviciul Județean de Ambulanță Timiș);
- raportarea eronată a diferențelor din reevaluarea activelor fixe în soldul contului „Rezerve din evaluare”, pentru activele amortizate integral, în sumă estimată de 607 mii lei (Spitalul General Căi Ferate Sibiu, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara);
- înregistrarea eronată a unor obiecte de inventar în sumă estimată de 57 mii lei, în categoria mijloacelor fixe (Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj, Serviciul Județean Bihor);
- nu au fost întocmite, în toate cazurile, deconturile de cheltuieli pentru serviciile medicale acordate în unitățile sanitare pacienților externi, contrar prevederilor OMS nr. 1100/2005 (Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”, Spitalul Clinic de Urgență Oftalmologie București, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Spitalul General Căi Ferate Sibiu);
- nu au fost reflectate în situațiile financiare încheiate la finele anului 2013, unele provizioane pentru litigii, în sumă estimativă de 128 mii lei (Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale).
- ⌚ În timpul misiunii de audit financiar desfășurată la Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale a fost constituit provizionul pentru litigii în sumă de 128 mii lei.
- nu au fost înregistrate în patrimoniul entității, nu au fost evaluate și inventariate unele active fixe corporale de natura construcțiilor, terenurilor, în valoare estimată de 123.463 mii lei (Spitalul Universitar de Urgență București, Spitalul General Căi Ferate Drobeta Turnu-Severin, Institutul Național de Medicină Sportivă);
- nu au fost înregistrate în patrimoniul entității, nu au fost evaluate și inventariate unele active fixe necorporale de natura licențelor și a sistemelor informatice, în sumă estimată de 178 mii lei (Agenția Națională de Transplant București, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”).
- ⌚ Agenția Națională de Transplant București a înregistrat suma de 118 mii lei în contul „Alte active necorporale”, în timpul misiunii de audit financiar.
- deținerea de active fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare științifică, în valoare estimată de 1.086 mii lei, finanțate din fonduri publice, fără a fi înregistrate în patrimoniul entității (Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”);
- ⌚ În timpul auditului, entitățile menționate mai sus au înregistrat în contul „Active fixe necorporale în curs de execuție”, contravaloarea fazelor executate din proiectele de cercetare științifică.
- nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă stocurile de natura reactivilor și a materialelor de laborator, în valoare estimată de 1.094 mii lei (Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”);
- ⌚ În timpul misiunii de audit la Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu” s-a dispus inventarierea și stabilirea situației reale a stocului de reactivi și materiale de laborator rămase neutilizate la data de 31.12.2013.
- nu au fost luate măsuri legale pentru încasarea la termenele scadente, a unor creanțe neanalizate și neclarificate, în sumă estimată de 373 mii lei, fapt care a dus la prescrierea dreptului de a cere încasarea sumelor în interiorul termenului legal de prescripție (Agenția Națională a Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, DSP Dolj, Spitalul de Psihiatrie Cronici Dumbrăveni);
- ⌚ În timpul misiunii de audit la Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale s-au încasat creanțe în sumă de 17 mii lei.

- scoaterea din funcțiune prin demolare a unui imobil cu o valoare de 546 mii lei fără aprobarea ordonatorului principal de credite, menținerea nejustificată a valorii imobilului în evidența financiar-contabilă (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”*);
- au fost efectuate înregistrări eronate în evidențele contabile, în sumă de 370 mii lei, reprezentând investiții în curs înregistrate pe cheltuieli, ceea ce a condus la denaturarea situațiilor financiare (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”*);
 - ⌚ În timpul misiunii de audit, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, a efectuat operativ corectarea înregistrărilor contabile.
- nu s-au raportat prin situațiile financiare întocmite la 31.12.2013, venituri încasate din închirierea spațiilor care aparțin domeniului public al statului, în sumă de 148 mii lei (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”*);
 - ⌚ menținerea eronată a sumei de 58 mii lei în debitul contului 4317 „Contribuția angajatorilor pentru concedii și indemnizații” din perioada 2010-2013, reprezentând sume de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București pentru concedii și indemnizații (*Institutul național de Medicină Sportivă*).

Cu privire la **modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare**, s-au constatat în principal:

- nu au fost facturate, înregistrate în evidența contabilă a veniturilor și raportate prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2013, servicii medicale spitalicești prestate peste nivelul valorilor contractate cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, în sumă estimată de 33.988 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”*);
 - ⌚ În timpul misiunii de audit desfășurată la Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu” s-au înregistrat serviciile medicale spitalicești realizate în anul 2013 peste valoarea stabilită prin Contractul de prestări servicii cu CASMB.
- nu au fost raportate în Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) unele servicii de spitalizare de zi efectuate de Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu” în anul 2013, în vederea validării și decontării de către CASMB a contravalorii acestora, în sumă estimativă de 1.771 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”*);
- nu au fost facturate, înregistrate și urmărite spre încasare venituri cuvenite bugetului de stat, în sumă estimată la 280 mii lei, reprezentând cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor (*Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale*).
 - ⌚ În timpul misiunii de audit, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale a facturat și încasat, pentru 18 medicamente, cotizația de menținere în vigoare a autorizației, în sumă de 18 mii lei.
- nu au fost calculate penalități de întârziere pentru neachitarea facturilor la termenul prevăzut în clauzele contractuale, în sumă estimată de 69 mii lei (*DSP Argeș, DSP Gorj, Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Universitar de Urgență București*);
- nu au fost luate măsuri pentru stabilirea și realizarea veniturilor proprii rezultate din prelevarea probelor de apă și analize de laborator bacteriologice, cât și servicii de asistență medicală prestate UAT-urilor, în sumă estimată de 187 mii lei (*DSP Alba, Bacău, Satu-Mare*);
- unitățile sanitare nu au virat la bugetul statului veniturile obținute din chiria obținută din închirierea bunurilor din domeniul public al statului, în sumă estimată de 1.196 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Spitalul Căi Ferate Constanța, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj, Spitalul Universitar de Urgență București, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul de Recuperare Borșa*).
 - ⌚ În timpul misiunilor de audit, Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș” și Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” au virat la bugetul de stat sumele în cauză (24 mii lei, 439 mii lei, respectiv 67 mii lei).
- nu s-au restituit bugetului de stat sumele neutilizate din „Transferuri”, reprezentând servicii de asistență medicală comunitară, în valoare de 48 mii lei (*DSP Prahova, Spitalul General de Căi Ferate Sibiu*).

S-au constatat numeroase abateri și nereguli, generate de încălcarea legislației privind finanțele publice, proprietatea publică și contabilitatea publică, afectând *Calitatea gestiunii economico-financiare*, dintre care menționăm următoarele:

- nu au fost respectate prevederile legale cu privire la utilizarea, conform destinațiilor stabilite, a alocațiilor bugetare pentru realizarea obiectivului de investiții „Consolidare și Modernizare Spital Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni” (Corp A) prin:
 - atribuirea și derularea contractului de achiziție publică privind activitatea de „management proiect”, cu angajarea nelegală a creditelor bugetare în valoare estimată de 2.333 mii lei;
 - achiziția de lucrări de confecționare și montaj sistem antisuicid, în valoare estimată de 3.081 mii lei.
- au fost efectuate plăți nelegale, reprezentând valoarea serviciilor de pază, fără respectarea prevederilor legale, în sumă estimată de 2.897 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”*);
- au fost efectuate plăți nelegale către bugetele locale pentru finanțarea acțiunilor de sănătate, în sumă estimată de 653 mii lei (*DSP Bihor, Prahova*);
- s-au efectuat plăți nelegale pentru decontarea unor cantități mai mari de lucrări decât cele prevăzute în devizul general, în sumă estimată de 199 mii lei (*DSP Argeș, DSP Bihor, Serviciul Județean de Ambulanță Timișoara*);

- au fost acceptate la plată și decontate materiale nerecepționate și lucrări neexecutate, în sumă estimată de 409 mii lei (*DSP Argeș, DSP Buzău, Serviciul Județean de Ambulanță Argeș, Serviciul Județean de Ambulanță Timișoara, Spitalul Clinic Urgență București, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca, Spitalul Județean de Urgență Cluj, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași*);
- nu au fost recuperate cheltuielile ocazionate de pregătirea profesională a asistenților medicali cărora le-a încetat contractul de rezidențiat, în sumă de 136 mii lei (*Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca*);
- s-au efectuat plăți nelegale pentru acordarea tichetelor de masă personalului angajat în instituții, altele decât cele finanțate integral din venituri proprii, în sumă estimată de 1.089 mii lei (*Serviciul Județean de Ambulanță Timișoara*);
- neurmărirea și nerecuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate teritoriale achitate de unitățile sanitare, în vederea reîntregirii creditelor bugetare, în sumă estimată de 2.325 mii lei (*Agencia Națională a Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale Spitalul Clinic de Urgență „Prof. dr. Bagdasar”, Institutul Național de Medicină Sportivă, DSP Timiș, DSP Constanța, DSP Bacău, DSP Prahova*);
- s-au plătit nelegal drepturi de personal, în sumă estimată de 208 mii lei, pentru persoanele care au ocupat nelegal prin cumul de funcții, posturi temporar vacante, de specialitate economică și tehnică-administrativă, în cadrul aceluiași serviciu/compartiment în care aceste persoane și-au exercitat funcția de bază avută în cadrul spitalului (*Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”*);
- plata nelegală a unor sporuri sau indemnizații acordate salariaților, contrar prevederilor legale, în sumă estimată de 64 mii lei (*Agencia Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale*);
- plăți fără documente justificative, reprezentând drepturi salariale acordate personalului care își desfășoară activitatea în cadrul cabinetelor de medicină dentară și generală, în sumă estimată de 1.265 mii lei (*DSP Dolj, DSP Prahova*);
- au fost efectuate plăți nelegale pentru achiziția de piese de schimb și accesorii auto, care nu se pot justifica, în sumă estimată de 704 mii lei (*DSP Buzău, Mureș, Serviciul Județean de Ambulanță Bihor, Serviciul Județean de Ambulanță Timișoara*);
- au fost decontate nelegal investigații paraclinice efectuate de Unitățile Primiri Urgențe din cadrul unităților sanitare pentru cazuri nerezolvate sau pentru pacienți care figurau ca fiind internați în spitalizare continuă, în sumă estimată de 93 mii lei (*DSP Constanța, Prahova*);
- nu a fost repartizată, evidențiată, facturată și recuperată contravaloarea utilităților aferente spațiilor închiriate din domeniul public al statului administrate de unitățile sanitare, în sumă estimată de 275 mii lei (*Agencia Națională a Medicamentelor și Dispozitivelor Medicale, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale, Institutul Clinic Fundeni, Spitalul de Recuperare Borșa, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș*);
- nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru recuperarea sumei de 2.205 mii lei, reprezentând servicii medicale de spitalizare continuă și de zi, prestate, dar invalidate și nedecontate de Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (*Institutul Oncologic „Prof. dr. Al. Trestioreanu”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”*);
- nu au fost întreprinse demersurile legale de recuperare în termen a contravalorii prestărilor de servicii medicale cu plată, la cererea persoanelor fizice și juridice în sumă estimată de 12.038 lei reprezentând facturi emise în perioada 2007-2010 pentru care dreptul entității de recuperare a acestora de la clienți s-a prescris (*Institutul Național de Medicină Sportivă*);
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2861/2009 (*Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale; Agencia Națională de Transplant București; Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București; Registrul Național al Donatorilor Voluntari de Celule Stem, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu”, Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Institutul Național de Medicină Sportivă, Institutul Clinic Fundeni, DSP Arad, Argeș, Gorj, Mureș, Prahova, Satu-Mare, Suceava, Teleorman, Timiș, Serviciul Județean de Ambulanță Bihor, Serviciul Județean de Ambulanță Timiș*);
- nu a fost efectuată, la termenele legale, reevaluarea construcțiilor, cel puțin odată la trei ani a terenurilor cu și fără construcții, precum și a construcțiilor aflate în domeniul public al statului și în administrarea acestora (*Institutul Oncologic „Prof. Dr. Al. Trestioreanu”, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București, DSP Gorj, DSP Teleorman, Spitalul Clinic Universitar București, Spitalul General Căi Ferate Sibiu, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj, Spitalul de Recuperare Borșa*);
- nu au fost reevaluate bunurile tehnico-medice provenind din desființarea rezervei de mobilizare; nu au fost respectate normele privind constituirea, depozitarea, păstrarea și scoaterea produselor din rezerva pentru situații speciale a Ministerului Sănătății, în valoare estimată de 4.167 mii lei (*Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București*);
- nu s-a efectuat înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a tuturor terenurilor, în sumă estimată la 2.699 mii lei, care fac parte din domeniul public al statului aflate în administrarea entităților, precum și înscrierea atât în inventarul centralizat al domeniului public al statului, cât și în cartea funciară (*Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”*);
- menținerea eronată, în inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului, a unor imobile, cu valoarea estimată de 10.213 mii lei, fără întocmirea documentației necesare în vederea trecerii acestora în domeniul privat (*Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă”, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța*);

- au fost scoase din evidența contabilă și tehnico-operativă unele active fixe corporale în sumă estimată de 1.722 mii lei pentru care au fost întocmite procesele-verbale de scoatere din funcțiune, dar nu au fost casate efectiv (*Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București, Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca*);
- nu au fost virate la bugetul statului garanțiile de participare la licitație încasate în perioada 2009-2010, a căror restituire nu a fost solicitată, în sumă estimată de 53 mii lei (*Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, Institutul Clinic Fundeni, Institutul Național de Recuperare Medicină Fizică și Balneoclimaterică București*);
- nu au fost constituite fonduri pentru protecția și promovarea persoanelor cu handicap și nu s-au încadrat astfel de persoane în limita de 4% din această categorie de către unitățile sanitare, în sumă 84 mii lei (*DSP Bacău, Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea*);
- nu au fost respectate prevederile legale privind elaborarea programului de achiziții atât în faza de fundamentare a bugetului, cât și pe parcursul execuției bugetare, precum și necorelarea acestuia cu sursele financiare aprobate (*Agencia Națională de Transplant București, Registrul Național al Donatorilor Voluntari de Celule Stem, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București, Institutul Național de Medicină Sportivă*);
- neaplicarea corectă a procedurilor de achiziție publică în cazul achizițiilor de reactivi, prin divizări ale contractelor de achiziție publică în mai multe contracte distincte, de valoare mai mică și aplicarea procedurii de achiziție directă a acestora (*Institutul de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL „Dr. Dorin Hociotă*);
- au fost efectuate plăți nelegale de la „Cheltuieli Materiale și servicii” pentru echipamente achiziționate, în sumă de 343 mii lei (*DSP Alba, Institutul Național de Recuperare Medicină Fizică și Balneologică București, Spitalul Universitar de Urgență București, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Săpoca, Serviciul Județean de Ambulanță Bihor*);
- neurmărirea modului de îndeplinire a obligațiilor contractuale ale furnizorilor privind nerespectarea termenelor de punere în funcțiune a bunurilor achiziționate, prin necalcularea și nesolicitarea penalităților în sumă estimată de 1.301 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”*);
- nu s-a recuperat și încasat suma de 140 mii lei, reprezentând avansul acordat pentru derularea unui proiect cu finanțare nerambursabilă (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș*);
- ⌚ În timpul auditului, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș” a încasat avansul acordat pentru derularea unui proiect cu finanțare nerambursabilă;
- au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de 305 mii lei pentru servicii de imagistică medicală de tip reconstrucții 3D și difuzii a căror contravaloare a fost deja inclusă în tariful/investigație de tip CT și RMN decontată în anul 2013 furnizorului de prestări servicii (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș*);
- ⌚ În timpul auditului, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș” a constituit debit în sarcina prestatorului de servicii de imagistică medicală;

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul măsurilor dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează în:

- a) îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane prin adoptarea unor măsuri, prin care se asigură:
 - ✚ cadrul legal și organizatoric de evidență a mișcării patrimoniale a vaccinurilor achiziționate de Ministerul Sănătății; realitatea și exactitatea stocurilor de vaccin la nivelul Direcțiilor de Sănătate Publică județene, pe surse de finanțare și Program Național de Imunizare;
 - ✚ elaborarea și fundamentarea judicioasă a indicatorilor bugetului de stat și a modului de întocmire a contului de execuție (MS);
 - ✚ evidența garanțiilor de bună execuție constituite de către contractanți, astfel încât acestea să poată fi utilizate de autoritatea contractantă oricând pe parcursul îndeplinirii contractului, în limita prejudiciului creat, în cazul în care contractantul nu își îndeplinește obligațiile asumate prin contract;
 - ✚ raportarea reală și exactă a drepturilor constatate de încasat a veniturilor din accize prin contul de execuție, precum și asigurarea unor date certe, care să stea la baza fundamentării bugetului de venituri și cheltuieli pe care ministerul are obligația să-l întocmească;
- b) îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri concretizate în:
 - ✚ asigurarea cadrului legal și organizatoric de control al prețurilor de achiziție a vaccinurilor din cadrul Programului Național de Imunizare;
 - ✚ elaborarea Procedurilor Operaționale privind inventarierea și verificarea soldurilor din balanța de verificare.
- c) obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc. prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:
 - ✚ realizarea cadrului legislativ, instituțional și administrativ de monitorizare a activității privind respectarea destinației fondurilor alocate unităților sanitare care derulează Programelor Naționale de Sănătate (MS);
 - ✚ utilizarea cu eficiență a fondurilor alocate Programelor Naționale de Sănătate prin elaborarea unei proceduri privind stabilirea necesarului de vaccinuri atât la nivelul Direcțiilor de Sănătate Publică, cât și la Institutul Național de

Sănătate Publică. În anul 2013 au fost demarate acțiuni de informare/educare a populației cu impact asupra îmbunătățirii ratei de vaccinare (MS);

- ✚ utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor alocate Programului Național de Imunizări prin includerea în proiectul de buget al programului atât a cheltuielilor de achiziții, cât și a cheltuielilor complementare (MS);
- ✚ utilizarea eficientă a fondurilor în procesul de atribuire a achizițiilor, precum și transparența și integritatea în procesul de achiziții publice (MS).

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate sunt următoarele:

- nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori, ceea ce conduce la urmărirea în continuare a îndeplinirii măsurilor dispuse prin decizii;
- unele măsuri au fost contestate în instanță, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție pe anul 2013, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective, dar în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate.

Recomandări

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ✓ inventarierea echipamentelor care fac parte din sistemul informatic de înaltă performanță; efectuarea corecțiilor care se impun în evidența contabilă, efectuarea unei analize privind finalizarea, implementarea și punerea în funcțiune a acestuia;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a Ministerului Sănătății a „Ghidului conținând directive arhitecturale și ingineresti pentru reabilitarea și dotarea „la cheie” a Spitalelor”; reanalizarea de către Comisia pentru analizarea, soluționarea și stabilirea măsurilor privind stingerea creanțelor și datoriilor înregistrate la nivelul activității proprii a Ministerului Sănătății și stabilirea persoanelor responsabile cu privire la plățile suplimentare efectuate de minister; elaborarea unei proceduri operaționale privind circuitul documentelor financiar-contabile în cadrul ministerului; inventarierea anuală a patrimoniului în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale; raportarea prin bilanț a tuturor activelor deținute;
- ✓ analizarea legalității menținerii la finele exercițiului financiar a unor sume în lei și valută în conturile de disponibilități deschise la băncile comerciale;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative și financiar-contabile distinct pe fiecare element de construcție în parte, pe grupe, subgrupe și clase; evidențierea distinctă a terenului cu construcții și fără construcții, astfel încât situațiile financiare să reflecte real și exact situația patrimoniului;
- ✓ inițierea de către Ministerul Sănătății, prin direcțiile de specialitate, a acțiunilor de control la unitățile sanitare din subordine în scopul analizării cazurilor raportate și nedecontate de către casa de asigurări de sănătate, constituirii și înregistrării în contabilitate a sumelor reprezentând serviciile medicale nevalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar, în vederea recuperării contravalorii tuturor prestațiilor medicale efectuate pe măsura valorificării actelor de control încheiate de direcțiile de specialitate;
- ✓ asigurarea inventarierii întregului patrimoniu al Ministerului Sănătății în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și întocmirii situațiilor financiare anuale potrivit prevederilor legale în vigoare, astfel încât acestea să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru finele fiecărui exercițiu financiar;
- ✓ efectuarea reevaluării elementelor patrimoniale de natura terenurilor și construcțiilor, precum și înregistrarea rezultatelor reevaluării în evidența financiar-contabilă; actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public cu valorile reevaluate prin promovarea în acest sens de acte normative; reflectarea în contabilitate, potrivit reglementărilor legale în vigoare, a tuturor operațiunilor economico-financiare cu imobilele proprietate publică a statului, precum și raportarea acestora prin situațiile financiare anuale;
- ✓ reanalizarea de către Comisia de analiză a fiecărui caz și stabilirea persoanelor din vina cărora s-au angajat și plătit, în anul 2013, drepturi bănești acordate în baza deciziilor civile, către persoane cărora li s-a desfășurat contractul de muncă, precum și a sumelor plătite cu titlu de daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată; recuperarea sumelor plătite;
- ✓ verificarea realizării obiectivelor și acțiunilor aprobate, precum și a utilizării alocațiilor bugetare acordate INCD Cantacuzino, conform destinației și la termenul aprobat; analizarea cauzelor care au determinat nerealizarea acțiunilor din cadrul obiectivelor la termenul stabilit conform prevederilor HG nr. 320/2013 de către INCDMI „Cantacuzino”;
- ✓ Ministerul Sănătății prin direcțiile de control va monitoriza, la nivelul Direcțiilor de Sănătate Publică județene, modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013, referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale;
- ✓ stabilirea și aprobarea tuturor procedurilor operaționale și metodologice de control intern (instrucțiuni de lucru) aferente activităților procedurale, din care să rezulte data aprobării, data intrării în vigoare, identificarea, monitorizarea, evaluarea riscurilor și întocmirea registrului riscurilor la nivelul ministerului, monitorizarea modului de implementare a sistemelor de control managerial la Direcțiile de specialitate.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ✓ fundamentarea reală a indicatorilor de venituri și cheltuieli, astfel încât să se realizeze un echilibru între cheltuieli și sursele de finanțare a acestora; analiza periodică a indicatorilor aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli, în vederea asigurării unei bune execuții bugetare;
- ✓ constituirea și utilizarea fondului de dezvoltare al spitalului, conform prevederilor legale;
- ✓ organizarea evidenței financiar-contabile conform Planului de conturi și a Normelor Metodologice, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor contabile privind debitorii, creanțele, obiectivele de investiții și active fixe în curs de execuție după finalizarea și recepționarea acestora;
- ✓ majorarea valorii activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrarea entităților din subordinea Ministerului Sănătății, cu valoarea investițiilor finalizate;
- ✓ înregistrarea facturilor emise de serviciile județene de ambulanță pentru serviciile medicale de transport prestate;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și încasarea creanțelor din asistența medicală acordată persoanelor vătămate din accidente rutiere, agresiuni corporale și virarea acestora la casele de asigurări de sănătate teritoriale;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor lăsate în custodie la societățile de construcții;
- ✓ organizarea contabilității de angajamente, precum și respectarea principiului independenței exercițiului financiar;
- ✓ verificarea și certificarea de către persoanele autorizate a cheltuielilor privind obiectivele de investiții realizate la unitățile sanitare din subordinea Ministerului Sănătății;
- ✓ respectarea prevederilor OMS nr. 1100/2005, în sensul întocmirii și eliberării decontului de cheltuieli privind valoarea serviciilor medicale, pentru toți pacienții care beneficiază de astfel de servicii efectuate în cadrul entităților;
- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la constituirea provizioanelor care să acopere toate costurile aferente stingerii obligațiilor de plată care rezultă din sentințe civile;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a stocurilor de natura reactivilor și materialelor de laborator;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare pentru intrarea în legalitate în cazul scoaterii din funcțiune a imobilelor;
- ✓ evidențierea și raportarea corectă prin situațiile financiare a cheltuielilor aferente investițiilor și înregistrarea în evidența contabilă a tuturor operațiunilor (bunuri, lucrări și servicii achiziționate) efectuate de către entitate;
- ✓ elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale referitoare la standardele de management, control intern și dezvoltarea sistemelor de control managerial;
- ✓ extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care au fost efectuate servicii de spitalizare de zi, care nu au fost raportate în SIUI, în vederea validării și decontării contravalorii acestora;
- ✓ facturarea veniturilor din cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor, înregistrarea acestora în evidența contabilă, precum și încasarea lor și virarea la bugetul de stat, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ luarea măsurilor în vederea stabilirii și realizării veniturilor proprii din activitățile specifice unităților sanitare;
- ✓ calcularea penalităților pentru neachitarea la termen a facturilor emise clienților;
- ✓ efectuarea de viramente către bugetul statului, reprezentând venituri obținute din desfășurarea de activități cu caracter economic;
- ✓ restituirea sumelor neutilizate de către unitățile sanitare, reprezentând asistență medicală comunitară, primite cu titlu de „Transferuri”;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și a foloaselor nerealizate ca urmare a angajării de cheltuieli nelegale;
- ✓ stabilirea și recuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate în termenul legal de prescriere;
- ✓ facturarea și recuperarea contravalorii utilităților aferente spațiilor din domeniul public al statului date în administrare și care sunt închiriate;
- ✓ managerul entității va solicita aviz de revalidare și va lua măsurile necesare în vederea constituirii Comisiei de analiză pentru cazurile raportate și nedecontate de către CASMB, pentru nerespectarea regulilor de validare prevăzute în OCNAS nr. 226/2013;
- ✓ recuperarea în termen a contravalorii prestărilor de servicii medicale cu plată, la cererea persoanelor fizice și juridice;
- ✓ stabilirea situației reale a patrimoniului public al statului; solicitarea către Ministerul Sănătății, în calitate de titular al dreptului de administrare a domeniului public, pentru inițierea proiectelor de acte normative, în vederea actualizării în timp util a tuturor modificărilor intervenite în inventarul centralizat al imobilelor din domeniul public al statului aflat în administrare, precum și raportarea unor date care să corespundă realității; reflectarea în contabilitate, potrivit reglementărilor legale în vigoare, a tuturor operațiunilor economico-financiare cu imobilele proprietate publică a statului, precum și raportarea acestora prin situațiile financiare anuale;
- ✓ constituirea fondului/promovarea persoanelor cu handicap de către unitățile sanitare conform prevederilor legale;
- ✓ elaborarea programului anual al achizițiilor publice, prin cuprinderea tuturor contractelor pe care autoritatea contractantă intenționează să le atribue în decursul anului următor, în vederea corelării necesarului de bunuri și servicii cu sursele de finanțare aprobate prin buget; elaborarea procedurilor operaționale de control intern care să conducă la monitorizarea activității de achiziții publice;

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor achizițiilor și plăților efectuate pentru realizarea de servicii de imagistică medicală în vederea identificării eventualelor erori în aplicarea prevederilor legale în vigoare, stabilirea cuantumului erorilor constatate și a măsurilor pentru remedierea acestora; stabilirea modului de urmărire a realizării efective a serviciilor de imagistică medicală de tip reconstrucție 3D și difuzii.

Opinia de audit

La **Ministerul Sănătății** s-a formulat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare pe anul 2013, datorită faptului că abaterile de la regularitate și legalitate constatate prezentate mai sus nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

La **unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății** a fost formulat un număr de **50 de OPINII**, din care:

- un număr de **37 de opinii adverse**, deoarece nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate;
- un număr de **9 opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, privind înregistrările contabile care nu au fost în conformitate cu normele legale în vigoare, iar inventarierea anuală a patrimoniului nu s-a efectuat conform prevederilor legale;
- un număr de **4 opinii fără rezerve**, urmare cărora a fost emis un număr de **4 certificate de conformitate**, concluzia fiind că modul de administrare a patrimoniului entităților, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității și respectă principiile legalității și regularității, eficienței, eficacității și economicității, situațiile financiare sunt întocmite conform cadrului de raportare financiară aplicabil în România.

Ca urmare a misiunilor desfășurate la Ministerul Sănătății și la 46 de unități sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății a fost emis un număr de 47 de decizii, cele emise la nivelul entităților subordonate, fiind aduse la cunoștință ordonatorului principal de credite (MS), conform pct. 183 din *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi*.

MINISTERUL CULTURII

Scurtă prezentare

Ministerul Culturii (MC) funcționează în baza HG nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Culturii, înființat prin reorganizarea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniul culturii. În activitatea sa, Ministerul Culturii asigură respectarea și promovarea libertăților și drepturilor fundamentale, consacrate de Constituția României, precum și de tratatele și convențiile internaționale semnate și ratificate de România.

Prin bugetul Ministerului Culturii sunt finanțate organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice prevăzute în Anexa nr. 2 la HG nr. 90/2010.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	578.060	568.689	541.117	93,61	95,15
Cultură, recreere și religie	578.060	568.689	541.117	93,61	95,15
Cheltuieli - buget de stat	546.064	536.369	524.941	96,13	97,87
Cultură, recreere și religie	546.064	536.369	524.941	96,13	97,87
Fonduri externe nerambursabile	0	324	225	0	69,44
Cultură, recreere și religie	0	324	225	0	69,44
Total cheltuieli din venituri proprii	31.996	31.996	15.951	49,85	49,85
Cultură, recreere și religie	31.996	31.996	15.951	49,85	49,85

Observațiile Curții de Conturi

Prin misiunea de audit financiar desfășurată la Ministerul Culturii s-au constatat abateri și deficiențe care privesc înregistrări în evidența contabilă, inventarierea patrimoniului, precum și statutul juridic și obținerea titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrare, cele mai relevante dintre acestea fiind cele prezentate în continuare.

 Nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost recunoscute, la momentul efectuării lor, cheltuielile cu serviciile prestate de terți, în sumă totală de 674 mii lei, nefiind respectat principiul contabilității pe bază de angajamente.

- A fost *supraevaluată valoarea de intrare a unor bunuri provenite din sponsorizări*, cu suma de 71 mii lei, ca urmare a calculării și înregistrării, în mod eronat, în valoarea acestora a taxei pe valoarea adăugată.
- Ministerul Culturii nu a înregistrat în evidența contabilă, în contul „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*”, bunuri în sumă de 26.899 mii lei, însă a înregistrat și menținut, în mod nejustificat, în acest cont bunuri, în valoare de 3.920 mii lei, care nu sunt de această natură.
- Acțiunea de *inventariere anuală a patrimoniului*, efectuată în anul 2013, a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente.
- Ministerul Culturii nu a întreprins măsurile necesare în vederea *clarificării situației juridice și obținerii titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului aflate în administrare*, evaluate la suma totală de 488 mii lei, respectiv Vila scriitorilor (fostă nr. 38) și terenul aferent, în valoare de 248 mii lei, din localitatea Sovata, jud. Mureș și Pavilioanele 1 și 2, cu terenul aferent, în valoare de 240 mii lei, din Comuna Rodna Veche, județul Bistrița-Năsăud.
- Valoarea bunurilor proprietate publică a statului, înregistrată în Inventarul centralizat al statului, nu concordă cu valoarea contabilă a unor bunuri proprietate publică reprezentând terenuri și clădiri, diferența fiind de 20.248 mii lei, rezultată din reevaluarea acestor bunuri, pentru care trebuie inițiat un proiect de act normativ în vederea actualizării anexei la Inventarul centralizat al statului.
- Situațiile financiare, încheiate la 31.12.2013, evidențiază un debit în sumă de 10.000 mii lei, reprezentând sume achitate în avans unui artist plastic, în perioada 2008-2010, pentru realizarea unei lucrări intitulate Monumentul Marii Uniri de la 1918, ce urma să fie montată în municipiul Arad. La baza plății nu au existat documente justificative legal întocmite, iar procesele-verbale de recepție preliminară prezintă indicii că au fost semnate formal, fără prezența membrilor comisiei la locul în care se afla lucrarea, întrucât, conform declarațiilor autorului, aceasta se află în China. Ministerul Culturii, ca urmare a nerealizării scopului pentru care a avansat sumele, în anul 2013 a acționat în judecată autorul, acțiunea fiind în curs de desfășurare, la Curtea de Apel București.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire de către Ministerul Culturii a măsurilor dispuse prin *Deciziile Curții de Conturi nr. 25/2013 și nr. 5/2014* s-a constatat **neimplementarea următoarelor măsuri**, care vizau:

- ✚ actualizarea datelor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✚ întocmirea conform prevederilor legale a documentelor justificative în cazul consumului de carburant;
- ✚ îndeplinirea obligațiilor privind coordonarea și controlul activităților serviciilor deconcentrate ale ministerului;
- ✚ întocmirea unui ghid de finanțare specific Programului Național de Restaurare a monumentelor istorice, care să prevadă conținutul documentației de propunere a unui obiectiv (monument istoric) în PNR, cât și procedurile de parcurs pentru validarea finanțării acestuia;
- ✚ implicarea activă în sprijinirea Muzeului Național George Enescu în toate acțiunile întreprinse de acesta pentru repunerea pe rol a dosarului având ca obiect constatarea nulității unui act juridic;
- ✚ finalizarea verificărilor cu privire la deplasările efectuate în scopul participării la cursuri de pregătire profesională, stabilirea întinderii prejudiciului creat, reținerea de la persoanele făcute răspunzătoare și virarea sumelor respective la bugetul de stat;
- ✚ justificarea și/sau recuperarea avansurilor în sumă de 8,8 mii lei, acordate angajaților instituției înscrise în contul „*Debitori peste 1 an*”;
- ✚ efectuarea unei analize a modului de fundamentare a necesarului de licențe Microsoft închiriate de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale pentru Ministerul Culturii și dispunerea măsurilor care se impun în funcție de rezultatele analize;
- ✚ elaborarea normelor de reevaluare a bunurilor culturale mobile și finalizarea procesului de reevaluare a tuturor bunurilor din patrimoniul cultural național, deținute de instituțiile din subordine;
- ✚ finalizarea, de către ordonatorul principal de credite, a demersurilor pentru amendarea corespunzătoare a reglementărilor existente în domeniul cinematografiei;
- ✚ promovarea, de către Ministerul Culturii și Centrul Național al Cinematografiei, a proiectelor de acte normative privind controlul la operatorii economici a modului de utilizare a sprijinului financiar nerambursabil, cât și a altor proiecte privind armonizarea legislației naționale în domeniu cu acquis-ul comunitar;
- ✚ finalizarea analizei privind legalitatea încheierii de către Biblioteca Națională a României a contractelor/acordurilor prin care au fost puse la dispoziția unor terțe persoane spații din imobilul „Biblioteca Națională” asupra căruia Ministerul Culturii deține dreptul de administrare și, în consecință, dispunerea măsurilor legale care se impun.

Misiunea de audit financiar s-a desfășurat și la alte 2 instituții din subordinea Ministerului Culturii, și anume: **Muzeul Național de Istorie al României și Institutul Național al Patrimoniului**, la care s-au constatat următoarele:

La Muzeul Național de Istorie al României:

- nu s-a efectuat reevaluarea și înregistrarea la valoarea justă a unor elemente patrimoniale, de natura bunurilor, aparținând patrimoniului cultural național mobil în înțelesul Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, evidențiate în contul „*Mobilier aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale*”, în sumă de 304.522 mii lei;

- nu s-a întocmit documentația cadastrală, nefiind înscrisă în cartea funciară pentru toate terenurile și construcțiile proprietate publică a statului, aflate în administrarea entității, în valoare de 86.808 mii lei;
- s-au efectuat plăți în avans pentru achiziții publice în sumă de 433 mii lei, fără respectarea prevederilor legale privind instrumentele de garantare.

La Institutul Național al Patrimoniului:

- nu s-a înregistrat în evidența contabilă suma de 590 mii lei, reprezentând lucrări decontate și nerealizate, pentru care este deschisă procedura insolvenței, entitatea auditată fiind înscrisă în tabelul preliminar al creanțelor cu această valoare;
- s-a încheiat un număr de 49 de contracte de prestări servicii cu persoane fizice, care, în mare, sunt activități cu caracter permanent (casierie, activitate financiar-contabilă, pază etc.), specifice activității entității;
- s-au achiziționat servicii pentru monitorizare presă/mass-media zilnică, analize de imagine instituțională, strategii și organizare de evenimente în sumă de 20 mii lei, în condițiile în care entitatea are organizat un Birou de relații publice, publicații și petiții, cu atribuții în acest domeniu, cu un număr mediu de 5 salariați;
- nu s-au actualizat datele cuprinse în Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, referitoare la bunurile aflate în administrarea entității, deși au fost transmise mai multe adrese către Ministerul Culturii cu documentații pentru actualizarea acestuia, acțiune nefinalizată încă.

Recomandări

- ✓ organizarea unei evidențe analitice a bunurilor din domeniul public al statului, evidențiate în conturile de: terenuri, clădiri, lucrări de artă monumentală, lucrări muzicale și valori muzeale, identificate ca atare prin hotărâri de guvern, și înregistrarea acestora în corespondență cu contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;
- ✓ inventarierea bunurilor și valorilor patrimoniale, precum și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform normelor metodologice aprobate prin OMFP nr. 2861/2009;
- ✓ clarificarea situației juridice pentru toate bunurile aflate în administrare, prin întocmirea documentației cadastrale;
- ✓ actualizarea anexei la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valorile rezultate din reevaluarea bunurilor aflate în administrarea ordonatorului principal și a entităților subordonate;
- ✓ continuarea acțiunilor pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 25/2013 și Decizia nr. 5/2014, astfel încât să se asigure înlăturarea neregulilor cu caracter financiar-contabil constatate.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile financiar-contabile constatate, precum și necorectarea unor erori care provin din exercițiile bugetare anterioare, opinia de audit asupra situațiilor financiare întocmite pentru anul 2013 este o **opinie adversă**.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Scurtă prezentare

Ministerul pentru Societatea Informațională (MSI) a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale în baza OUG nr. 96/22.12.2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*.

Ministerul pentru Societatea Informațională are rolul de a realiza politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale, tehnologiei informației și al serviciilor societății informaționale.

În subordinea Ministerului pentru Societatea Informațională se află următoarele entități:

- Centrul Național de Management pentru Societatea Informațională (CNMSI);
- Centrul Național „România Digitală”.

În coordonarea Ministerului pentru Societatea Informațională funcționează următoarele unități:

- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București;
- Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică - CERT-RO.

Unitățile la care Ministerul pentru Societatea Informațională îndeplinește atribuțiile pe care statul român le are în **calitate de acționar** sunt:

- Compania Națională „Poșta Română” - SA;
- Societatea Națională de Radiocomunicații - SA;
- Societatea Comercială „Romtelecom” - SA

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	201.887	159.954	149.697	74,15	93,59
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.710	665	662	38,71	99,55
Comunicații	200.177	159.289	149.035	74,45	93,56
Cheltuieli - buget de stat	199.186	156.720	149.697	75,15	95,52
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.710	665	662	38,71	99,55
Comunicații	197.476	156.055	149.035	75,47	95,50
Fonduri externe nerambursabile	2.701	3.234	0	0,00	0,00
Comunicații	2.701	3.234	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost efectuate toate demersurile legale pentru recuperarea, de la SC ROMTELECOM SA, a debitului în sumă de 672 mii lei, reprezentând contravaloarea unor materiale aparținând MSI și predate în custodia acestei societăți;
- Nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale privind inventarierea generală a patrimoniului MCSI, nefiind inventariate la data de 31.12.2013 imobilizările financiare (acțiunile deținute la societăți comerciale și/sau societăți naționale);
- În timpul misiunii de audit, abaterea a fost remediată prin inventarierea acțiunilor deținute de Statul Român prin Ministerul pentru Societatea Informațională la SN Radiocomunicații, CN Poșta Română SA și SC Romtelecom SA.
- Decontarea unor cheltuieli de deplasare fără să existe documentele care să justifice necesitatea și oportunitatea deplasării.
- În anul 2013, ministerul a achiziționat servicii de consultanță tehnică în valoare de 226 mii lei, prin 3 contracte de servicii, în condițiile în care obiectul acestor contracte se regăsește și în atribuțiile de serviciu ale personalului MSI încadrat la Direcția Generală pentru Politici și Programe în Domeniul Societății Informaționale.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia Curții de Conturi a României nr. 15/2013, emisă în urma verificării exercițiului financiar 2012.

Dintre cele 11 măsuri dispuse, au fost duse la îndeplinire 7, o măsură a fost anulată prin Sentința nr. 1720/30.05.2014 pronunțată în Dosarul nr. 474/2/2014 de către Curtea de Apel București, iar 3 măsuri au fost duse la îndeplinire parțial.

Măsurile dispuse prin Decizia nr. 15/2013, **implementate** de entitate, au vizat:

- verificarea valabilității garanțiilor de bună execuție și înregistrarea acestora în contabilitate;
- respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice și înregistrarea corectă a cheltuielilor în contabilitate după natura lor;
- analizarea vechimii sumelor înregistrate în soldul contului „Debitori sub un an” și corectarea erorilor constatate, astfel încât situațiile financiare încheiate la 31.12.2013 să reflecte realitatea sumelor înscrise în contul menționat;
- actualizarea corespunzătoare a garanțiilor gestionare în funcție de schimbările intervenite în salariile tarifare ale gestionarilor, precum și în specificul și valoarea bunurilor gestionate;
- corectarea deficiențelor identificate în ceea ce privește organizarea și desfășurarea inventarierii, în vederea respectării prevederilor legale privind procedurile inventarierii și asigurării unei imagini exacte a patrimoniului entității;
- finalizarea recepționării portalului e-România 2, în condițiile calitative prevăzute de contractul nr. 105/2010, predarea în gestiunea Comisiei de monitorizare a proiectului e-România 2 a documentației aferente etapei nr. 6, reprezentând „Predare documentație și instruire”, calcularea și perceperea de la furnizorul SC Omnilogic SRL a penalităților de întârziere aferente fiecărei etape nerealizate din contract până la finalizarea proiectului;
- adaptarea fără costuri suplimentare a documentației recepționate în data de 22.10.2010, constând în manuale, ghiduri, planuri de testare a funcționalităților care au fost aduse până în prezent portalului e-România 2. De asemenea, MSI se va asigura ca și instruirea ulterioară a personalului să se realizeze fără costuri suplimentare;
- stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului MSI, reprezentând cheltuieli de transport și diurnă efectuate pentru deplasări interne și recuperarea acestuia de la persoanele beneficiare/răspunzătoare;
- recuperarea/reconstituirea activului fix necorporal „Strategie de brand”.

Implementarea măsurilor dispuse ca urmare a auditului financiar anterior a avut un impact pozitiv în bugetul instituției pe anul 2013, în procesul de achiziții de bunuri și servicii, în modul de gestionare și înregistrare a bunurilor aflate în patrimoniul entității și asupra acurateței situațiilor financiare la 31.12.2013.

Recomandări

- ✓ stabilirea cu certitudine a valorii de înlocuire a bunurilor care fac obiectul custodiei, reprezentând cabluri și ambalaje din rezerva de mobilizare, aflate la SC Romtelecom SA și constatate lipsă, având în vedere că valoarea acestora în sumă

de 672 mii lei a fost propusă ca valoare de înlocuire de către SC Romtelecom SA și acceptată de MSI fără a exista certitudinea asupra exactității acestei valori atestate de o persoană autorizată. Totodată, vor fi efectuate toate demersurile, inclusiv acționarea în instanță, pentru recuperarea debitului de la SC Romtelecom SA și virarea la bugetul de stat;

- ✓ efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale instituției în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ se va analiza necesitatea și oportunitatea contractelor existente pentru achiziția de servicii de consultanță tehnică, menținându-se în continuare numai cele strict necesare și doar în cazurile în care activitățile respective nu pot fi realizate de către salariații proprii;
- ✓ decontarea cheltuielilor pentru deplasări să fie aprobată doar în cazurile justificate, pentru acele activități care fac obiectul atribuțiilor de serviciu ale personalului MSI și pe baza tuturor documentelor justificative prevăzute de lege și reglementările interne.

Opinia de audit

Ca urmare a constatării de abateri de la legalitate și regularitate, identificate în urma misiunii de audit financiar a contului de execuție pe anul 2013, precum și a faptului că măsurile dispuse în auditurile anterioare nu au fost implementate, afectând situațiile financiare ale anului auditat, s-a exprimat **opinie adversă**.

MINISTERUL PUBLIC

Scurtă prezentare

Ministerul Public (MP) este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia „Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”.

În cadrul Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează următoarele entități:

- Direcția Națională Anticorupție – structură autonomă în cadrul Ministerului Public,
- Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism,
- Parchetele de pe lângă curțile de apel, respectiv 15 ordonatori secundari de credite,
- Parchetele de pe lângă tribunale, respectiv 42 de ordonatori terțiari de credite,
- Parchetele de pe lângă tribunalele pentru minori și familie și parchetele de pe lângă judecătorii, entități fără personalitate juridică.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	654.883	762.479	755.380	115,35	99,07
Ordine publică și siguranță națională	654.883	762.479	755.380	115,35	99,07
Cheltuieli - buget de stat	651.144	758.462	753.029	115,65	99,28
Ordine publică și siguranță națională	651.144	758.462	753.029	115,65	99,28
Fonduri externe nerambursabile	3.739	4.017	2.351	62,88	58,53
Ordine publică și siguranță națională	3.739	4.017	2.351	62,88	58,53

După cum rezultă din datele prezentate din tabelul de mai sus, Ministerul Public a realizat execuția creditelor bugetare definitive aprobate la capitolul *Ordine publică și siguranță națională* în procent de 99,3%. Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor este deținută de cheltuielile de personal (91,6%).

Plățile efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive aprobate, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora.

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a desfășurat la Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție misiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2013, constatându-se următoarele:

- Derularea contractelor de prestări servicii privind mentenanța softului SIMEC, soft achiziționat la nivelul ordonatorului principal de credite pentru care acesta a achiziționat servicii de mentenanță și suport tehnic, iar ordonatorii secundari și

terțari de credite, utilizatori ai softului SIMEC, au încheiat la rândul lor, cu același furnizor, atât în anul 2012 cât și în anul 2013, unele parchete chiar în perioada de garanție de un an, *Contracte de prestări servicii*, având același obiect.

În condițiile în care MP - PICCJ a contractat aceste servicii ca urmare a achiziționării softului, care asigură integrarea datelor la nivelul ordonatorilor principal și secundari, în vederea consolidării acestora, furnizorul avea obligația de a asigura mentenanța și suportul tehnic pentru toți utilizatorii.

Faptul că la nivelul MP - PICCJ nu a fost monitorizat modul în care furnizorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale a condus la plata, de către ordonatorii secundari și terțari, a sumei de 1.624 mii lei, către același furnizor, pentru servicii deja contractate și plătite de MP - PICCJ.

MP - PICCJ, deși a confirmat constatările echipei de audit, a formulat obiecțiuni, dar, ulterior, Comisia de soluționare a contestațiilor a respins această contestație față de măsura din decizie, prin care s-a dispus extinderea verificării la nivelul ordonatorului principal de credite asupra tuturor contractelor încheiate de parchete, având ca obiect softul SIMEC (asistență tehnică, integrare, mentenanță etc.) în ceea ce privește:

- modul de îndeplinire a obligațiilor contractuale ale furnizorului către toți ordonatorii de credite,
- identificarea acelor servicii prestate pentru care s-au efectuat plăți la nivelul ordonatorilor secundari și terțari în condițiile în care serviciile au fost deja contractate și plătite de MP - PICCJ, inclusiv în perioada de garanție, cuantificarea acestora și regularizarea/recuperarea sumelor, după caz.

● *Calculul contribuțiilor de asigurări sociale, aferente drepturilor salariale, acordate în baza sentințelor judecătorești, nu s-a efectuat conform normelor legale în vigoare*, întrucât sumele respective nu au fost defalcate pe perioadele la care se referă, nu au fost utilizate cotele de contribuții de asigurări sociale în vigoare în acea perioadă și nu au fost depuse declarații rectificative. Totodată, s-a constatat că sistemul informatic al MP - PICCJ nu oferă în prezent posibilitatea defalcării sumelor pe perioadele la care se referă și generarea declarațiilor rectificative aferente, existând numai posibilitatea vizualizării bazei de date, nu și a calculului efectiv de salarii pentru aceste perioade, deși conform actelor normative în vigoare ar fi trebuit să existe în orice moment posibilitatea reconstituirii bazei de date.

Situații similare au fost constatate și la *Parchetele de pe lângă Curțile de apel Craiova și Ploiești*.

În susținerea constatării a fost considerat și punctul de vedere al Ministerului Finanțelor Publice - ANAF, și anume: *"pentru corectarea contribuțiilor sociale și a stagiilor de cotizare se întocmește o declarație rectificativă pentru fiecare perioadă pentru care au fost acordate drepturile bănești plătite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile"*.

Deși cu ocazia concilierii nu au rămas probleme în divergență, conducerea Ministerului Public a formulat contestație față de măsura din decizie.

Răspunsul entității

Atât în obiecțiuni, cât și în contestația formulată, conducerea entității consideră *concluziile echipei de audit, prin care se recomandă respectarea prevederilor art. 296¹⁸ alin. (5), pct. 27 și 28 din Normele Metodologice de aplicare a Codului fiscal, aprobate prin HG nr. 44/2004,ca neputând fi aplicate... ele excedând cadrului legal în aplicarea căruia au fost emise*.

Punctul de vedere al Curții de Conturi față de aceste afirmații este că normele în cauză sunt în vigoare, nefăcând obiectul unei acțiuni în fața instanței de contencios administrativ, singura competență să se pronunțe cu privire la legalitatea dispozițiilor legale pe care le conțin, în raport cu actele normative cu forță juridică superioară, fiind deci pe deplin aplicabile și obligatorii. Contestația formulată de către conducerea entității a fost respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor, iar ulterior entitatea s-a adresat instanței.

Ca urmare a acțiunilor de verificare efectuate la unele entități subordonate, respectiv *Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești* a rezultat că:

- nu a fost reținută și virată, în toate cazurile, contribuția pentru asigurările de șomaj, aferentă sumelor reprezentând salarii sau diferențe de salarii, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, inclusiv în cazul foștilor salariați, în prezent pensionari;
- nu a fost reținut și virat impozitul și contribuțiile datorate bugetului asigurărilor sociale, aferente sumelor reprezentând contravaloarea medicamentelor decontate personalului auxiliar de specialitate și grefierilor.
 - ⌚ În timpul misiunii de audit la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Ploiești au fost luate măsuri în sensul refacerii calculului în vederea reținerii contribuției pentru șomaj pentru anii 2012 și 2013. De asemenea, au fost virate pe destinații impozitul și contribuțiile de asigurări sociale.
- nu s-a elaborat monografia contabilă, precum și setul de politici contabile, în conformitate cu reglementările contabile în vigoare.
 - ⌚ Deficiența a fost înlăturată în timpul misiunii de audit prin emiterea ordinului Procurorului General al României prin care s-a aprobat Planul unitar de conturi pentru Ministerul Public, Monografia Contabilă și Manualul de politici contabile.
- nu a fost analizat soldul contului „Debitori diverși”, astfel că, urmare a derulării unui proiect european, în care Ministerul Public a fost coordonator, având 9 beneficiari/parteneri s-au constatat diferențe între sumele înregistrate în contabilitatea entității și cele transmise finanțatorului, în valoare de 1.137 mii lei. De asemenea, unele analitice ale contului „Debitori” figurează la finele anului 2013 cu solduri provenite din anii 2006, respectiv 2009, fără a fi efectuate demersuri de recuperare a acestora.
 - ⌚ În timpul misiunii de audit au fost inițiate măsuri în vederea clarificării sumelor.

- principiile și practicile managementului nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate în cazul unui proiect realizat cu fonduri externe nerambursabile, astfel că au fost efectuate cheltuieli din bugetul de stat în sumă de 146 mii lei, reprezentând majorarea de până la 25 de clase de salarizare suplimentare, pentru personalul care s-a ocupat de derularea fondurilor europene, în condițiile în care suma se putea suporta din fonduri externe nerambursabile, ca și cheltuielă eligibilă. Nefiind cuprinsă în bugetul Proiectului, această cheltuielă a fost suportată din bugetul de stat.

Răspunsul entității

„Valoarea unui grant este destul de mică, iar cererea de proiect trebuie să se concentreze strict pe activități și conținut, stimularea personalului care participă la implementare având o importanță secundară. Dacă, spre exemplu, dintr-un proiect de 200.000 euro, 30-40.000 (20%) euro ar fi alocată pentru plata sporurilor echipei de implementare, resursele disponibile pentru atingerea obiectivelor proiectului s-ar diminua considerabil, iar numărul activităților și celor care beneficiază de pe urma lor ar scădea... Analizând aplicațiile trimise de instituțiile cu care concurăm în cadrul cererilor de proiecte, am constatat că nicio instituție publică din Europa nu a prevăzut cheltuieli de stimulare financiară a personalului însărcinat cu managementul proiectului. Întregul buget al proiectului este alocat acțiunilor de impact, motivarea personalului fiind considerată de către aplicanți o chestiune de responsabilitate națională... Coroborare cu practicile de lucru ale partenerilor de proiect străini. În momentul programării cererii de finanțare, niciun partener străin nu solicită cheltuieli de stimulare financiară pentru personalul implicat în proiect. Am decis să respectăm această cutumă și să alocăm bugetul proiectului activităților propriu-zise”.

Recomandări

- ✓ extinderea în termenul legal de prescripție, la toți ordonatorii secundari și terțiari ai Ministerului Public - Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a verificării calculului, reținerii și virării contribuției pentru asigurările de șomaj, aferentă sumelor reprezentând salarii sau diferențe de salarii stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, inclusiv în cazul foștilor salariați, în prezent pensionari, precum și impozitului pe venit și contribuțiilor datorate bugetului asigurărilor sociale, aferente sumelor reprezentând contravaloarea medicamentelor decontate personalului auxiliar de specialitate și grefierilor;
- ✓ cuprinderea, în bugetele proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă, a tuturor cheltuielilor considerate eligibile de către finanțator, astfel încât să se asigure o bună gestionare a fondurilor publice.

Prin decizia emisă au fost dispuse măsuri care să conducă la înlăturarea deficiențelor constatate, două măsuri fiind contestate și respinse de Comisia de soluționare a contestațiilor, organizată la nivelul Curții de Conturi, iar, ulterior, împotriva unei măsuri a fost formulată contestație în instanță.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Cu ocazia misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia nr. 8/03.07.2013*. Astfel, prin decizie au fost dispuse opt măsuri din care șase au fost implementate, iar două nu au fost implementate, rezultând un grad de implementare de 75%.

Prin **implementarea măsurilor** s-a asigurat:

- ✚ **organizarea corespunzătoare a activității de audit public intern** atât la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, cât și la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, conform prevederilor legale. Astfel, auditorii publici interni de la parchetele de pe lângă curțile de apel au fost numiți în aceeași funcție la Direcția de audit public intern din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ceea ce asigură verificarea atât la parchetul curții de apel unde își au sediul, cât și la parchetele din subordinea acestuia; au fost suplimentate posturile Direcției de audit, astfel încât ca urmare a organizării concursului pentru ocuparea posturilor vacante să se asigure numărul suficient de auditori publici interni care să asigure auditarea la cel puțin trei ani a activităților; s-a aprobat trecerea în coordonarea directă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a compartimentului de audit public intern.
- ✚ **îmbunătățirea managementului** în ceea ce privește implementarea standardelor de control intern/managerial, prin implementarea standardelor *Funcții sensibile și Ipoteze, reevaluări*, actualizarea Cartei auditului intern, a Normelor metodologice și a procedurilor specifice activității de audit intern; *intrarea în legalitate în ceea ce privește respectarea prevederilor art. (5) și (6) din OG nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv* prin emiterea Ordinului privind desemnarea persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu în Ministerul Public - Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, stabilindu-se și limitele de competență valorică pentru persoanele desemnate, precum și în ceea ce privește organizarea, desfășurarea și asigurarea continuității activității de control financiar preventiv propriu în cadrul MP - PICCJ, fiind emise și aprobate norme și proceduri în acest sens.
- ✚ **îmbunătățirea activității direcției de resurse umane** în ceea ce privește stabilirea corectă a drepturilor salariale ale personalului, precum și elaborarea și implementarea procedurilor de control intern și a celor specifice activității Secției de Resurse Umane.

Nu au fost implementate măsurile privind:

- utilizarea sistemului informatic integrat din cadrul PICCJ, în activitatea de control financiar preventiv propriu, în vederea realizării unor raportări corecte în ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv propriu.

- inițierea demersurilor legale pentru punerea de acord a actelor normative care reglementează activitatea DNA și DIICOT cu prevederile Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, precum și a celor din Legea nr. 304/2004 *privind organizarea judiciară*, care reglementează activitatea Secției Parchetelor Militare în vederea înlăturării inadvertențelor dintre prevederile acestora.

Cauzele neimplementării măsurilor au fost:

- sistemul informatic utilizat în prezent la nivelul Ministerului Public nu oferă posibilitatea integrării tuturor operațiunilor supuse vizei de CFPP. Întrucât legislația în vigoare nu prevede obligația ținerii unei evidențe electronice în cazul activității de control financiar preventiv propriu, pentru măsura neimplementată nu s-au dispus măsuri printr-o nouă decizie.
- au fost invocate unele interpretări ale actelor normative, iar în condițiile în care aspectele privind unele inadvertențe legislative au fost cuprinse în Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2012, fiind aduse deci la cunoștința legislativului, nu s-au dispus măsuri printr-o nouă decizie.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea totală a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate nu depășește pragul de semnificație, echipa de audit a formulat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate pentru anul 2013 de către Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar în cazul Parchetului de pe lângă Tribunalul București a fost emis certificatul de conformitate.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Scurtă prezentare

Agencia Națională de Integritate (ANI) are ca scop asigurarea integrității în exercitarea demnităților și a funcțiilor publice, precum și prevenirea corupției instituționale prin exercitarea de responsabilități în evaluarea declarațiilor de avere, a datelor și informațiilor privind averea, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite, a incompatibilităților și a conflictelor de interese potențiale în care se pot afla persoanele prevăzute la art. 1 din Legea nr. 176/2010, pe perioada îndeplinirii funcțiilor și demnităților publice.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	27.195	29.787	24.495	90,07	82,23
Autorități publice și acțiuni externe	27.195	29.787	24.495	90,07	82,23
Cheltuieli - buget de stat	27.195	29.787	24.495	90,07	82,23
Autorități publice și acțiuni externe	27.195	29.787	24.495	90,07	82,23

Agencia Națională de Integritate, în urma realizării misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, *nu au fost constatate abateri semnificative care*, prin natură și conținut, să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi în urma examinării situațiilor financiare întocmite de către Agencia Națională de Integritate pentru exercițiul bugetar al anului 2013, a fost exprimată **opinie fără rezerve**, context care a determinat emiterea **certificatului de conformitate** pentru activitatea auditată.

SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII

Scurtă prezentare

Atribuțiile **Serviciului Român de Informații (SRI)** sunt prevăzute în Legea nr. 14/1992 și constau în:

- desfășoară activități de culegere, verificare și valorificare a informațiilor necesare pentru cunoașterea, prevenirea și contracararea oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințări la adresa siguranței naționale a României;
- asigură apărarea secretului de stat și prevenirea scurgerii de informații care, potrivit legii, nu pot fi divulgate;
- acționează pentru descoperirea și contracararea acțiunilor de inițiere, organizare sau constituire pe teritoriul României a unor structuri informative care pot aduce atingere siguranței naționale, a activităților de aderare la acestea sau de sprijinire a

lor în orice mod, de confecționare, deținere sau folosire ilegală de mijloace de interceptare a comunicațiilor, precum și de culegere și transmitere de informații cu caracter secret sau confidențial;

- execută activități informative și tehnice de prevenire și combatere a terorismului, respectiv intervenția antiteroristă/contrateroristă asupra obiectivelor atacate sau ocupate de teroriști, în scopul capturării sau anihilării acestora, eliberării ostaticilor și restabilirii ordinii legale;
- asigură protecția antiteroristă a demnitarilor români și străini, precum și a altor persoane oficiale, conform normelor stabilite de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și concurează la realizarea protecției antiteroriste a demnitarilor gardați de Serviciul de Protecție și Pază, în situația în care aceștia sunt vizați de amenințări cu acte de terorism;
- verifică și oferă date cu privire la persoanele care urmează să ocupe funcții în instituții publice, regii autonome sau societăți comerciale, ce presupun accesul la informații și activități cu caracter secret de stat sau care, potrivit legii, nu pot fi divulgate, la cererea conducătorului respectivei instituții;
- acordă asistență de specialitate pentru apărarea secretelor aflate în posesia persoanelor fizice și juridice din sectorul privat, care execută comenzi pentru stat și pentru prevenirea scurgerii de date sau informații ce nu pot fi aduse la cunoștința publicului, la cererea acestora;
- organizează și execută transportul corespondenței oficiale cu caracter secret de stat pe întreg teritoriul României.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.043.466	1.111.510	1.103.999	105,80	99,32
Ordine publică și siguranță națională	1.009.552	1.078.479	1.073.315	106,32	99,52
Învățământ	27.530	27.394	25.274	91,81	92,26
Asigurări și asistență socială	6.384	5.637	5.410	84,74	95,97
Cheltuieli - buget de stat	1.031.598	1.099.642	1.098.499	106,49	99,90
Ordine publică și siguranță națională	1.005.052	1.073.979	1.073.255	106,79	99,93
Învățământ	20.162	20.026	19.834	98,37	99,04
Asigurări și asistență socială	6.384	5.637	5.410	84,74	95,97
Total cheltuieli din venituri proprii	11.868	11.868	5.500	46,34	46,34
Ordine publică și siguranță națională	4.500	4.500	60	1,33	1,33
Învățământ	7.368	7.368	5.440	73,83	73,83

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit, s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului Serviciului Român de Informații sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Opinia de audit

Pentru **Serviciul Român de Informații**, auditorii publici externi au formulat **opinie favorabilă** și, în consecință, Curtea de Conturi a emis **certificat de conformitate**.

SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE

Scurtă prezentare

Serviciul de Informații Externe (SIE) este instituția de stat specializată în domeniul informațiilor externe privind siguranța națională, apărarea României și a intereselor sale.

Atribuțiile SIE, reglementate de Legea nr. 1/1998 sunt:

- culegerea de informații cu relevanță pentru securitatea națională a României;
- avertizarea timpurie asupra riscurilor și amenințărilor la adresa României;
- realizarea de evaluări strategice ale mediului internațional de securitate;
- desfășurarea de operațiuni pentru apărarea, sprijinirea și promovarea intereselor naționale;

SIE nu are în subordine entități care să aibă calitatea de ordonator de credite, secundar sau terțiar.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	182.615	196.715	196.570	107,64	99,93
Ordine publică și siguranță națională	181.982	196.180	196.056	107,73	99,94
Asigurări și asistență socială	633	535	514	81,20	96,07
Cheltuieli - buget de stat	182.615	196.715	196.570	107,64	99,93
Ordine publică și siguranță națională	181.982	196.180	196.056	107,73	99,94
Asigurări și asistență socială	633	535	514	81,20	96,07

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit, s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului Serviciului de Informații Externe sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Opinia de audit

Pentru **Serviciul de Informații Externe**, auditorii publici externi au formulat **opinie favorabilă** și, în consecință, Curtea de Conturi a emis **certificat de conformitate**.

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

Scurtă prezentare

Serviciul de Protecție și Pază (SPP) are atribuții în ceea ce privește siguranța națională, precum și în asigurarea protecției demnitarilor români, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în România, a familiilor acestora, dar și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora.

SPP nu are în subordine entități care să aibă calitatea de ordonator de credite, secundar sau terțiar.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	191.413	188.377	188.002	98,22	99,80
Ordine publică și siguranță națională	190.600	188.095	187.735	98,50	99,81
Asigurări și asistență socială	813	282	267	32,84	94,68
Cheltuieli - buget de stat	191.278	188.242	188.002	98,29	99,87
Ordine publică și siguranță națională	190.465	187.960	187.735	98,57	99,88
Asigurări și asistență socială	813	282	267	32,84	94,68
Total cheltuieli din venituri proprii	135	135	0	0,00	0,00
Ordine publică și siguranță națională	135	135	0	0,00	0,00

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit, s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului Serviciului de Protecție și Pază sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Opinia de audit

Pentru **Serviciul de Protecție și Pază**, auditorii publici externi au formulat **opinie favorabilă** și, în consecință, Curtea de Conturi a emis **certificat de conformitate**.

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

Scurtă prezentare

Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) este organul central de specialitate, cu personalitate juridică, ce organizează și coordonează activitățile în domeniul telecomunicațiilor speciale pentru autoritățile publice din România și alți utilizatori prevăzuți de lege. Instituția are structură militară și face parte din sistemul național de apărare.

Telecomunicațiile speciale reprezintă transmisii, emisii sau recepții de semne, semnale, scrieri, imagini, sunete sau informații de orice natură prin fir, radio, sistem optic sau prin alte sisteme electromagnetice pentru utilizatori aprobați prin lege.

Telecomunicațiile speciale se caracterizează printr-un grad înalt de protecție și confidențialitate. Activitatea Serviciului de Telecomunicații Speciale este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării. Controlul asupra activității instituției se exercită de către Parlamentul României, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere.

STS are în subordine entități care au calitatea de ordonator terțiar de credite și entități fără personalitate juridică.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	248.494	254.890	254.712	102,50	99,93
Ordine publică și siguranță națională	247.242	253.669	253.507	102,53	99,94
Asigurări și asistență socială	1.252	1.221	1.205	96,25	98,69
Cheltuieli - buget de stat	248.424	254.820	254.698	102,53	99,95
Ordine publică și siguranță națională	247.172	253.599	253.493	102,56	99,96
Asigurări și asistență socială	1.252	1.221	1.205	96,25	98,69
Fonduri externe nerambursabile	70	70	14	20,00	20,00
Ordine publică și siguranță națională	70	70	14	20,00	20,00

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit, s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului Serviciului de Telecomunicații Speciale sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă.

Opinia de audit

Pentru **Serviciul de Telecomunicații Speciale**, auditorii publici externi au formulat **opinie favorabilă** și, în consecință, Curtea de Conturi a emis **certificat de conformitate a conturilor examinate**.

MINISTERUL ECONOMIEI

Scurtă prezentare

Ministerul Economiei (ME), în anul 2013, a funcționat ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, în baza HG nr. 1.634/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri și a HG nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, modificată și completată de HG nr. 431/2013.

Ministrul Economiei este ordonator principal de credite și îndeplinește atribuțiile generale prevăzute la art. 53 alin. (1) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea de audit a vizat *situațiile financiare ale anului 2013* ale administrației centrale ale ministerului.

Au fost, de asemenea, programate și efectuate misiuni de audit financiar la alte 6 entități aflate în subordinea/coordonarea Ministerului Economiei:

- Departamentul de Energie;
- Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism;
- Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor;
- Biroul Român de Metrologie Legală;
- Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie;
- Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.264.991	1.225.732	875.557	69,21	71,43
Autorități publice și acțiuni externe	569.422	574.843	381.609	67,02	66,38
Alte servicii publice generale	11	0	0	0,00	0
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	150.085	136.342	119.133	79,38	87,38
Combustibili și energie	177.000	167.053	162.861	92,01	97,49
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	232.520	253.280	131.639	56,61	51,97
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	72.700	61.000	59.500	81,84	97,54
Alte acțiuni economice	63.253	33.214	20.815	32,91	62,67
Cheltuieli - buget de stat	1.164.991	1.125.732	871.440	74,80	77,41
Autorități publice și acțiuni externe	569.422	574.843	381.609	67,02	66,38
Alte servicii publice generale	11	0	0	0,00	0
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	150.085	136.342	119.133	79,38	87,38
Combustibili și energie	177.000	167.053	162.861	92,01	97,49
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	132.520	153.280	127.522	96,23	83,20
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	72.700	61.000	59.500	81,84	97,54
Alte acțiuni economice	63.253	33.214	20.815	32,91	62,67
Total cheltuieli din venituri proprii	100.000	100.000	4.117	4,12	4,12
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	100.000	100.000	4.117	4,12	4,12

Observațiile Curții de Conturi

Observațiile se referă la unele abateri și deficiențe constatate. Dintre acestea exemplificăm:

- nerespectarea prevederilor legale privind fundamentarea cheltuielilor în buget, prin nefundamentarea cheltuielilor pe baza actelor normative specifice fiecărui domeniu de activitate, după cum urmează:
 - în domeniul politicilor industriale, fără a se efectua o fundamentare a necesarului de fonduri de la bugetul de stat, pe elemente de cost și pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/1999, au fost alocate credite bugetare în sumă de 3.600 mii lei, pentru cheltuieli efectuate de antreprenorii români pe perioada de sistare a lucrărilor de construcții-montaj la Combinatul minier de îmbogățire a minereurilor acide cu conținut de fier de la *Krivoi Rog – Ucraina*, în baza convențiilor încheiate, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 și Scrisorii-cadru nr. 351.624/31.05.2012;
 - în domeniul industriei de apărare, fără a se efectua o fundamentare pentru fiecare operator economic din industria de apărare, privind acoperirea drepturilor salariale și a contribuțiilor de asigurări sociale datorate, au fost alocate credite bugetare în sumă de 38.500 mii lei, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002, și Scrisorii-cadru nr. 351.624/31.05.2012;
- nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea creanțelor, prin neevidențierea unei creanțe, în sumă de 20.197 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern, contractat de minister în baza HG nr. 795/2002 și utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care, rambursarea creditelor externe intra în sarcina SC Termoelectrica SA;

Pentru plățile efectuate în anul 2013, în sumă de 20.197 mii lei (17.941 mii lei pentru rambursarea ratelor scadente și 2.256 mii lei pentru plata de dobânzi și comisioane bancare), Ministerul Energiei nu a constituit și nu a înregistrat în contabilitate dreptul de creanță față de SC Termoelectrica SA, fiind înregistrată ca o cheltuială efectuată pentru activitatea proprie a instituției;

În timpul și ca urmare a misiunii de audit au fost evidențiate în contabilitate creanțe în sumă de 20.197 mii lei, acest drept de creanță fiind transmis Departamentului pentru Energie, pentru urmărire și recuperare.

- nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea acțiunilor, ca aport al statului român, în capitalul social al unor societăți/companii naționale.
Ministerul Economiei, la data de 31.12.2013, avea evidențiate în contabilitate acțiuni (titluri de participare) ca aport al statului român la capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale, în valoare de 17.196.641 mii lei, din care: acțiuni în valoare de 1.203.292 mii lei la entități la care nu mai are calitatea de acționar, respectiv la Fondul Român de Contragarantare SA și Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA, având în vedere că la aceste entități calitatea de acționar este deținută de Ministerul Finanțelor, în temeiul art. 20 din Legea nr. 71/2013.
- nerecuperarea dividendelor, în sumă de 37.599 mii lei, cuvenite statului român, din profitul net înregistrat de *SNTGN TRANSGAZ SA*, corespunzător aportului deținut în anul 2012, ca urmare a repartizării dividendelor cuvenite Ministerului Economiei – OPSP, în funcție de noua structură a acționariatului, după vânzarea unui pachet de acțiuni în anul 2013;
- efectuarea de plăți, în sumă de 17 mii lei (servicii juridice și servicii de natură financiar-contabilă), pentru cheltuieli fără bază legală, respectiv pentru cheltuieli neprevăzute prin Convenția nr. 83/2013 încheiată cu SC Arcif SA a se efectua pentru *Krivoi Rog – Ucraina*;

efectuarea de cheltuieli fără bază legală, prin acordarea de ajutoare de minimis, în sumă de 170 mii lei, pentru entități ce nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri și misiuni economice internaționale, cu finanțare de la bugetul de stat, după cum urmează:

- pentru participarea la târgul internațional *Biofach Baltimore, SUA*, desfășurat în perioada 26-28.09.2013, s-a acordat un ajutor de minimis, în sumă de 31 mii lei, pentru participarea la eveniment a unei societăți cu capital privat, în condițiile în care aceasta nu avea prevăzut în obiectul de activitate: operațiuni de export și, prin urmare, nu avea un nomenclator propriu de export și un produs care să fie de concepție și/sau marcă proprie;
- pentru participarea la târgul internațional *„Barcelona Bridal Week/Novia Espana Pasarela Gaudi”*, de la Barcelona, desfășurat în perioada 03-05.05.2013, s-a acordat un ajutor de minimis, în sumă de 56 mii lei, pentru participarea la eveniment a 2 societăți cu capital privat în condițiile în care, aceste entități comercializează produse sub aceeași marcă/brand, au sediul social la aceeași adresă și au aceiași asociați;
- pentru participarea la târgul internațional *„Fashion Industry”*, de la Sankt Petersburg, Federația Rusă, desfășurat în perioada 14-17.03.2013, s-a acordat un ajutor de minimis, în sumă de 53 mii lei, pentru participarea la eveniment, în condițiile în care această entitate nu avea înregistrate la Registrul Comerțului activități pe profilul târgului;
- pentru participarea la misiunea economică în Kazahstan de la Almata, desfășurată în perioada 13-18.04.2013, s-a acordat un ajutor de minimis în sumă de 30 mii lei, pentru participarea la eveniment a unei societăți cu capital privat, în condițiile în care această entitate nu avea înregistrate la Registrul Comerțului, activități pe profilul târgului, iar produsele ce urmau a fi exportate sub marca *Jai Dam* nu sunt de concepție și/sau marcă proprie.

nerespectarea cerințelor stabilite prin Caietele de sarcini de către societatea organizatoare.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Anexa la HG nr. 296/2007, selectarea societăților organizatoare de târguri și expoziții internaționale se efectuează pe baza Caietelor de sarcini, elaborate de MECMA.

Societatea organizatoare, în baza contractelor încheiate cu Ministerul Economiei, fără a ține seama de cerințele caietelor de sarcini (anexe la contracte), pentru realizarea serviciilor contractate, a subcontractat servicii în valoare de 789 mii lei, unor societăți cu capital privat care aveau un asociat comun. Prin aceste societăți a achiziționat servicii (de transport rutier, de amenajare/dezafectare stand, de publicitate) în subcontractare, la prețuri supraevaluate, în condițiile în care, aceleași servicii au fost achiziționate de aceeași societate de la același furnizor, în același an la prețuri mult mai mici. În aceste condiții au fost efectuate plăți în sumă de 196 mii lei.

Răspunsul entității

Ministerul Economiei a contestat Decizia Curții de Conturi.

efectuarea de plăți, în sumă de 125 mii lei, pentru servicii achiziționate la prețuri mai mari decât cele contractate, prin decontarea sumei de 132 mii lei pentru „amenajare standuri (manechine, capete stilizate, steamere etc)” la târgul internațional “TRANOI”, de la Paris, Franța, în condițiile în care în devizul-ofertă care a stat la baza atribuirii contractului pentru acest serviciu a fost prevăzută suma de 7 mii lei.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, Ministerul Economiei a invocat faptul că suma achitată în cuantum de 132 mii lei s-a încadrat în valoarea maximă pentru capitolul de cheltuieli privind organizarea evenimentului extern.

efectuarea de cheltuieli nelegale, în sumă de 45 mii lei, reprezentând servicii efectuate pentru participanți care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, precum și pentru firme care nu au participat la evenimentele expoziționale, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002, Legii contabilității nr. 82/1991, OG nr. 119/1999, HG nr. 296/2007 și OMFP nr. 522/2003, respectiv:

- decontarea sumei de 23 mii lei pentru Asociația Producătorilor de Mobilă din România la Târgul Internațional *„Salone Internationale del Mobile”*, de la Milano - Italia, în condițiile în care această entitate nu îndeplinea condițiile de participare, în sensul că nu era înregistrată ca și societate comercială conform Legii nr. 31/1990;
- decontarea sumei de 22 mii lei pentru închirierea și construcția unui stand în suprafață de 18 mp la Târgul Internațional *„Fashion Industry”*, de la Sankt Petersburg - Federația Rusă, suplimentar față de numărul de agenți economici selectați pentru a participa la acest eveniment expozițional (14 firme).

efectuarea de plăți în sumă de 56 mii lei prin decontarea dublă a unor servicii, respectiv pentru servicii aferente participării agenților economici la Târgul Internațional “POWER-GEN MIDDLE EAST” - Doha - Qatar, o dată către societatea organizatoare și o dată către subcontractanți, în baza contractele încheiate de organizator.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, Ministerul Economiei a contestat măsura dispusă privind stabilirea certă a prejudiciilor de acest fel și recuperarea lor.

neurmărirea acordării, în condițiile legii, a subvențiilor pentru acoperirea tarifelor reduse cu 50% la energia electrică destinată consumului casnic, pentru familiile cu domiciliul într-una din localitățile situate pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, efectuându-se plăți în sumă de 181 mii lei pentru cantități de energie acordate de către SC Enel Energie SA, nelegal ca subvenție consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale sau pentru mai multe locuri de consum.

- efectuarea de plăți, în sumă de 38.212 mii lei, către operatorii economici din industria de apărare, fără a avea la bază documente care să certifice utilizarea lor în scopul pentru care s-au aprobat creditele bugetare.
- nu s-a exercitat controlul asupra activității de conservare a bunurilor care aparțin industriei de apărare.

Recomandări

- ✓ fundamentarea necesarului de credite pentru finanțarea cheltuielilor efectuate de antreprenorii români, pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/12.08.1999, pentru finanțarea cheltuielilor efectuate pentru activitatea de apărare;
- ✓ înregistrarea corectă în contabilitate a titlurilor de participare deținute de Ministerul Economiei în capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale;
- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - îndeplinirii condițiilor de eligibilitate de către operatorii economici participanți la târgurile și misiunile economice internaționale derulate în anul 2013, cu finanțare de la bugetul de stat, în vederea identificării operatorilor economici care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, recuperarea, în condițiile legii, a sumelor alocate de la bugetul de stat acordate nelegal;
 - documentelor prezentate de societățile organizatoare ale târgurilor și misiunilor economice, în vederea decontării contravalorii lucrărilor realizate și serviciilor prestate, în raport cu cerințele stipulate prin Caietele de sarcini (documentațiile de atribuire), stabilirea lucrărilor și serviciilor decontate în mod nelegal și recuperarea contravalorii acestora în condițiile legii;
 - deconturilor privind diferențele de tarif la energie electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, pentru acoperirea diferențelor de preț la cantitățile de energie electrică, la care s-au aplicat, în mod nelegal, tarife reduse cu 50% și recuperarea acestuia în condițiile legii.
- ✓ analiza documentelor care au stat la baza plăților efectuate către agenții economici din industria de apărare.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, față de situațiile financiare auditate, întocmite pentru anul 2013 este **opinie adversă**.

Entități aflate în subordinea/coordonarea/autoritatea Ministerului Economiei

1. Departamentul pentru Energie

Departamentul pentru Energie funcționează în cadrul Ministerului Economiei, ca organ de specialitate, cu personalitate juridică, finanțat prin bugetul ministerului, cu atribuții în coordonarea la nivel național a domeniilor energetic și resurselor energetice în baza Legii nr. 71/2013 pentru aprobarea OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative și a HG nr. 429/2013 (actualizată) privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Energie.

Observațiile Curții de Conturi

- Neevidențierea unei creanțe, în sumă de 18.554 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care rambursarea creditelor externe intra în sarcina SC Termoelectrica SA.

În timpul misiunii au fost evidențiate în contabilitate creanțe în sumă de 18.554 mii lei.

- Nerespectarea prevederilor legale privind constituirea patrimoniului la înființare, deoarece:
 - au fost înregistrate în contabilitate bunuri fără a avea la bază Procese-verbale de predare-primire, constând în bunuri din domeniul public al statului, în valoare de 3.585.840 mii lei (aflate la entitățile: SC Hidroelectrică SA, SC Electrica Serv SA, SC Oltenia SA și SC Petrotrans SA);
 - nu au fost înregistrate 6 mijloace de transport preluate fără valoare, în baza Procesului-verbal de predare-primire nr. 130.687/09.08.2013, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și HG nr. 429/2013.
- În perioada iulie-decembrie 2013, Departamentul pentru Energie a efectuat către SC Enel Energie SA plata sumei de 53 mii lei în baza unor deconturi lunare, în care au fost incluse cantități de energie electrică pentru care s-au aplicat tarife reduse cu 50%, acordate în mod nelegal, ca subvenții consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale, pentru mai multe locuri de consum.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, Departamentul pentru Energie a invocat faptul că la entitate se primesc deconturi în care sunt înscrise totaluri de consumuri și nu locuri de consum, precum și faptul că solicitările de plată sunt transmise de Prefectura Tulcea care își asumă datele prezentate în deconturi. Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât, în conformitate cu prevederile OG nr. 119/1999, Departamentul pentru Energie are obligația de a verifica realitatea, regularitatea și legalitatea operațiunilor din deconturile prezentate la plată.

- S-au angajat și efectuat cheltuieli în sumă de 120 mii lei din creditele bugetare aprobate pentru anul 2013, respectiv au fost angajate cheltuieli pentru folosința spațiului de birouri din Splaiul Independenței nr. 202 E, aferente perioadei aprilie-iunie 2013, când entitatea nu a funcționat în acest spațiu.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, Departamentul pentru Energie a invocat faptul că la data efectuării plăților o parte din structura entității funcționa în noul sediu închiriat, dar argumentele nu sunt întemeiate, întrucât, în conformitate cu prevederile HG nr. 429/2013, Departamentul pentru Energie s-a înființat începând cu luna iulie 2013, iar plățile au fost efectuate anterior înființării entității.

Recomandări

- ✓ inventarierea tuturor bunurilor pe care entitatea le deține în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri aflate în dotare și neevidențiate în contabilitate, de bunuri evidențiate fără deținere de documente, înregistrarea operațiunilor în contabilitate, în condițiile legii;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru extinderea verificării asupra deconturilor privind diferențele de tarif la energia electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, recuperarea acestuia în condițiile legii și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
- ✓ verificarea contractelor de prestări servicii derulate în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli angajate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a plăților efectuate, pentru cheltuieli angajate, ordonanțate și plătite în mod nelegal, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat (inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii), precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori față de situațiile financiare auditate, întocmite pentru anul 2013, este **opinie adversă**.

2. Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism

Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism este instituție publică cu personalitate juridică, ce funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale în cadrul Ministerului Economiei, având rol de sinteză, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, cooperatist, mediului de afaceri și turismului, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici, conform HG nr. 430/2013.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost preluate, prin proces-verbal de predare-primire, imobilele date în administrare (Imobil construcție P + 3, situat în str. Poterași nr. 11, sectorul 4, București; Imobil construcție și teren, situat în Șos. Viilor nr. 38, sectorul 5, București; Imobil situat în Șos. Olteniței nr. 225 A, sectorul 4, București), în conformitate cu prevederile HG nr. 430/2013.
- S-au efectuat plăți, în sumă de 752 mii lei, din fonduri alocate de la bugetul de stat, către un număr de 24 de agenți economici cărora li s-a aprobat finanțarea pe programul START, pentru cheltuieli neeligibile în raport cu obiectul de activitate pentru care s-a aprobat finanțarea, și anume: pentru achiziția de echipamente, mijloace de transport, aplicații informatice etc.
- S-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 12 mii lei, din fonduri de la bugetul de stat, pentru cheltuieli de protocol, prin depășirea limitei de 60 de lei de persoană, aprobată pentru mese oficiale și cocteiluri, prin OUG nr. 80/2001.

Recomandări

- ✓ extinderea verificărilor asupra deconturilor justificative și a notelor privind certificarea cheltuielilor eligibile, acceptate de Oficiile teritoriale (OTIMMC), în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de societăți care au beneficiat de alocații financiare nerambursabile, pentru cheltuieli neeligibile, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ preluarea în patrimoniu a imobilelor date în administrare.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, opinia de audit formulată de auditorii publici externi este **opinie adversă**.

3. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) este instituție publică cu personalitate juridică ce funcționează în subordinea Guvernului și sub coordonarea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, organ de specialitate al administrației publice centrale, pentru aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniul promovării și dezvoltării comerțului, precum și în domeniul protecției consumatorilor, acționează pentru prevenirea și combaterea practicilor care dăunează vieții, sănătății, securității și intereselor economice ale consumatorilor.

ANPC este condusă de un președinte, funcționar public, ordonator secundar de credite, numit prin ordin al ministrului economiei, sprijinit în exercitarea atribuțiilor de 2 vicepreședinți.

Observațiile Curții de Conturi

- S-au efectuat plăți din fonduri alocate pentru investiții, în sumă de 435 mii lei, pentru cheltuieli care nu se regăsesc în obiectivele de investiții, și anume pentru serviciile de expertizare a sistemelor informatice la nivelul ANPC și a celor 8 comisariate regionale.
- S-au efectuat plăți din fonduri alocate de la bugetul de stat, în sumă de 72 mii lei, pentru servicii de pază decontate la tarife supraevaluate, prin acceptarea includerii în calculul tarifului orar a unor elemente nereale sau care nu au la bază documente justificative, de exemplu: luarea în calcul a unei valori majorate a salariului brut lunar de încadrare față de cel stabilit de prestator prin statele de salarii întocmite lunar; utilizarea sporului de noapte de 25% pentru un număr de ore mai mare decât cele care pot fi prestate fizic de salariat; includerea în tarif a unor cheltuieli cu dotări pentru procurarea uniformei, înzestrarea cu pistol, mască, cătușe și punerea la dispoziție a unui telefon, cheltuieli cu pregătirea profesională și cheltuieli cu vizita medicală, pentru care nu s-a făcut dovada efectuării lor.
- Nu s-au luat măsuri pentru recuperarea pagubelor de la persoanele vinovate, reprezentând drepturi bănești, în sumă totală de 228 mii lei, stabilite prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile.
- Nu s-a recuperat, în cadrul termenului legal de 90 de zile, de la FNUASS, suma de 349 mii lei, reprezentând drepturi achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale, peste valoarea contribuției datorate de angajator, contrar prevederilor OUG nr. 158/2005, Ordinului comun al ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 60/2006.
- Nu s-a organizat activitatea de funcționare a casieriei pentru încasarea tarifelor privind operațiunile de analiză, marcare și expertizare a metalelor și pietrelor prețioase, neexistând organizate casierii proprii avizate de Ministerul Finanțelor Publice, contrar prevederilor OUG nr. 75/2009. Președintele ANPC nu a împuternicit persoanele în drept să efectueze aceste încasări.
- Prin Ordinele președintelui ANPC a fost aprobat nivelul taxelor de autorizare și al tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare, actualizate cu indicele anual de inflație, până la data de 31.12.2010. Prin neactualizarea cu indicele de inflație aferent anului 2011 (5,79%), precum și a celui aferent anului 2012 (3,33%), nu au fost încasate și virate la bugetul de stat venituri estimate la suma de 3.998 mii lei, pentru anul 2013 și la suma de 3.657 mii lei, pentru anul 2012.
- Pentru un număr de 4.814 autorizații în vigoare, ANPC nu a urmărit aplicarea vizei anuale pentru 11.712 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase, în condițiile în care persoanele fizice sau juridice nu au solicitat suspendarea autorizației, ceea ce presupune că autorizațiile emise au rămas active și trebuiau să fie vizate pentru anul 2013.
- Încasările din tarife pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare au fost virate la bugetul de stat cu întârzieri cuprinse între 3 și 22 de zile.

Recomandări

- ✓ actualizarea anuală cu indicele de inflație a nivelului taxelor de autorizare și a tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare, precum și de analiză a taxelor și a tarifelor stabilite și aprobate, a celor evidențiate, încasate și virate la bugetul de stat, în perioada 2012-2013. Identificarea și a altor cazuri de taxe și tarife nestabilite și/sau neîncasate în condițiile legii, cuantificarea prejudiciului produs bugetului de stat și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ identificarea autorizațiilor și a numărului de operațiuni cu metale și pietre prețioase, pentru care nu s-a solicitat și implicit nu s-a acordat viza pe anul 2013; identificarea acelor persoane care au desfășurat în anul 2013 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase fără a solicita vizarea autorizației; se va cuantifica prejudiciul produs bugetului de stat ca urmare a neîncasării taxei de viză anuală de la aceste persoane și se va recupera în condițiile legii;
- ✓ recuperarea pagubei în sumă de 228 mii lei.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, opinia de audit formulată de auditorii publici externi este **opinie adversă**.

4. Biroul Român de Metrologie Legală

Biroul Român de Metrologie Legală (BRML) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Economiei, responsabil cu asigurarea reglementărilor metrologice, a mijloacelor tehnice și acțiunilor necesare obținerii credibilității rezultatelor măsurărilor, precum și cu exercitarea, în numele statului, a controlului metrologic legal, la nivel național.

Biroul Român de Metrologie Legală își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile HG nr. 193/2002, cu modificările și completările ulterioare. BRML este condusă de un director general, numit prin ordin al ministrului economiei.

Observațiile Curții de Conturi

- Subdimensionarea veniturilor raportate în anul 2013, cu suma de 516 mii lei, ca urmare a constituirii fără aprobarea ordonatorului superior de credite a fondului la dispoziția instituției, utilizat pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale.

- Neîntocmirea documentației cadastrale și neînscrierea în cartea funciară a tuturor terenurilor și a construcțiilor proprietatea publică a statului, aflate în administrare și înregistrate în evidența contabilă.

Recomandări

- ✓ obținerea aprobărilor legale în vederea constituirii la nivelul entității a fondului pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale, cu respectarea principiilor și normelor contabile aplicabile, astfel încât situațiile financiare raportate să reflecte realitatea patrimonială a instituției;
- ✓ întreprinderea demersurilor necesare în vederea realizării operațiunilor de cadastru și înscrierii în Cartea Funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului, clădiri și terenuri, aflate în administrarea entității.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, opinia de audit formulată de auditorii publici externi este **opinie adversă**.

5. **Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie - OPSPI**

Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (OPSPI) este instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Economiei, având atribuții în exercitarea calității de acționar al statului la societățile și companiile naționale, precum și la celelalte societăți comerciale din portofoliul acestuia, în limitele competențelor aprobate prin ordin al ministrului economiei.

Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile HG nr. 869/2001, cu modificările și completările ulterioare. Conducerea OPSPI este asigurată de un șef oficiu și de un adjunct șef oficiu, numiți prin ordin al ministrului Economiei.

Observațiile Curții de Conturi

- Neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării unor venituri în sumă de 850 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Romaero SA (590 mii lei) și SC Șantierul Naval Mangalia SA (260 mii lei);
- Neînregistrarea în evidența contabilă și netransmiterea către Departamentul pentru Energie, în vederea urmăririi și încasării, a sumei de 46.729 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Hidroelectrică SA pentru nevirarea la scadență a dividendelor cuvenite bugetului statului.

Recomandări

- ✓ extinderea verificării în vederea identificării și a altor cazuri în care nu s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în termenul legal de prescripție, înregistrarea veniturilor în evidența contabilă, urmărirea și încasarea lor, inclusiv a sumei de 850 mii lei, stabilită în timpul auditului;
- ✓ transmiterea debitului în sumă de 46.729 mii lei către Departamentul pentru Energie, în vederea preluării și urmăririi încasării acestui venit datorat bugetului de stat.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, opinia de audit este **opinie adversă**.

6. **Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială**

Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială funcționează în baza HG nr. 1438/2009 privind organizarea și funcționarea Oficiului de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială, cu modificările și completările ulterioare. Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială are ca obiect de activitate punerea în aplicare a procedurilor prevăzute în *OUG nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 354/2003, pentru executarea operațiunilor compensatorii aferente contractelor de achiziții în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale*, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare contracte de achiziții de tehnică specială.

Observațiile Curții de Conturi

- Înregistrarea, în mod eronat, în evidențele contabile a unor cheltuieli în valoare totală de 111 mii lei, în alte conturi contabile decât cele care reflectă conținutul economic al operațiunilor efectuate.
- Nu au fost încheiate operațiunile de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nu au fost stabilite rezultatele inventarierii și nici înregistrate în evidența tehnico-operativă, în Registrul-inventar și în contabilitate. Situațiile financiare la 31.12.2013 au fost întocmite și depuse la ordonatorul principal de credite, înainte de finalizarea acțiunii de inventariere, astfel că nu există certitudinea că acestea reflectă situația reală a patrimoniului entității.
- Efectuarea de cheltuieli ineficace, în valoare de 25 mii lei, determinate de angajarea și plata serviciilor de realizare și mentenanță a unei pagini de web, în condițiile în care accesul la aceasta este restricționat, iar informațiile prezentate nu sunt publice.
- Nu au fost înregistrate în conturi de ordine și evidență scrisori de garanție bancară de bună execuție, în valoare de 153.515 mii lei, emise în favoarea Oficiului de Compensare și Achiziții pentru Tehnică Specială, prin care se garantează de către contractanți, parteneri externi, executarea corespunzătoare și la termen a obligațiilor.

🕒 În timpul misiunii de audit financiar s-a înregistrat valoarea scrisorilor de garanție bancară de bună execuție în Contul „Garanție bancară pentru bună execuție”.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor identificate la nivelul ordonatorului principal de credite, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate cu influență asupra situațiilor financiare, opinia de audit, față de situațiile financiare consolidate, întocmite pentru anul 2013, este **opinie adversă**.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile potrivit prevederilor OMFP nr. 1917/12.12.2005, utilizarea conturilor de evidență și ordine pentru înregistrarea valorii tuturor scrisorilor bancare de bună execuție și stabilirea persoanelor cu atribuții în acest sens;
- ✓ elaborarea de proceduri scrise cu privire la inventarierea patrimoniului, adaptate specificului activității, monitorizarea acțiunii de inventariere anuală a patrimoniului, astfel încât rezultatele acesteia să fie valorificate și înregistrate în contabilitate înainte de încheierea situațiilor financiare anuale;
- ✓ realizarea unei bune gestiuni financiare prin îmbunătățirea formelor de control intern și a modalităților de raportare către conducere a tuturor cazurilor de încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni sau în realizarea unor activități în mod neeconomic, ineficace sau ineficient, în vederea eliminării acestor deficiențe în mod prompt și responsabil.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Scurtă prezentare

Academia Română (AR) este instituție de interes public național de cercetare în domeniile fundamentale ale științei și culturii de calificare profesională superioară, cu personalitate juridică de drept public și independentă în lucrările sale de orice natură.

Academia Română este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, care sunt unități cu personalitate juridică, înființate prin hotărâre a Adunării Generale. Activitatea științifică a Academiei Române se realizează prin secțiile de specialitate, institute și centre de cercetare, precum și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ. În subordinea Academiei Române funcționează un ordonator secundar, și 45 de ordonatori terțiari.

Academia Română are în subordine Biblioteca Academiei, Clubul Oamenilor de Știință, revista „Academica” și Fundația „Patrimoniu”, Spitalul „Elias”, unitate sanitară cu personalitate juridică, Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă București; Institutul de Biochimie al Academiei Române; Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”; Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	371.019	363.895	329.795	88,89	90,63
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	339.710	331.676	300.445	88,44	90,58
Sănătate	26.570	27.523	25.964	97,72	94,34
Cultură, recreere și religie	3.939	3.920	2.610	66,26	66,58
Asigurări și asistență socială	800	776	776	97,00	100,00
Cheltuieli - buget de stat	252.602	245.381	243.598	96,44	99,27
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	237.475	229.344	227.596	95,84	99,24
Sănătate	12.390	13.343	13.314	107,46	99,78
Cultură, recreere și religie	1.937	1.918	1.912	98,71	99,69
Asigurări și asistență socială	800	776	776	97,00	100,00
Fonduri externe nerambursabile	2	99	42	2100,00	42,42
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	2	99	42	2100,00	42,42
Total cheltuieli din venituri proprii	118.415	118.415	86.155	72,76	72,76
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	102.233	102.233	72.807	71,22	71,22
Sănătate	14.180	14.180	12.650	89,21	89,21
Cultură, recreere și religie	2.002	2.002	698	34,87	34,87

Observațiile Curții de Conturi

- nu s-a întocmit documentația cadastrală și nu s-au înscris în cartea funciară clădirea și terenul proprietate publică a statului, aflate în administrarea entității.
- s-a încasat necuvenit de la CASA OPSNAJ suma de 30,2 mii lei, reprezentând punctaj „per capita”, calculată și pretinsă ulterior datei decesului pacienților (*Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă București*).
- evidența contabilă nu a respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, în sensul că înregistrarea în contabilitate în conturile „Furnizori”, respectiv „Clienți”, a obligațiilor de plată către furnizori, reprezentând sumele de încasat de la beneficiarii unor contracte de cercetare, s-a efectuat la data plății, respectiv la data încasării sumelor și nu la data efectuării tranzacțiilor sau producerii evenimentelor respective (*Institutul de Biochimie al Academiei Române*).
- nu s-au înregistrat în evidența contabilă și nu s-au raportat în situațiile financiare încheiate la 31.12.2013, rezultatele cercetării, contrar art. 76 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică (*Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”*).

La Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

- neînregistrarea în evidența contabilă și neraportarea în situațiile financiare încheiate la 31.12.2013, a rezultatelor cercetării, în valoare de 272,8 mii lei, contrar prevederilor art. 9 și 11 din Legea nr. 82/1991, Legii contabilității, republicată și art. 76 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.
- neorganizarea și neefectuarea inventarierii bunurilor de patrimoniu, primite prin donație, inclusiv cele donate de Nicolae Iorga, în vederea stabilirii existenței, evaluării și înregistrării acestora în evidența contabilă.
- neevaluarea, neînregistrarea în evidența contabilă și nerefectarea în bilanțul contabil la 31.12.2013, a unor bunuri patrimoniale aparținând Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, reprezentând patru tablouri și terenul în suprafață de 600 mp situat în Bd. Aviatorilor nr. 1, București.
- neefectuarea, cel puțin o dată la trei ani, a reevaluării imobilului situat în Bd. Aviatorilor nr. 1, sector 1, aflat în patrimoniul entității, fapt ce a condus la raportarea unor date neconforme privind valoarea justă a acestui imobil.
- neîntocmirea documentației cadastrale și neînscrisura în cartea funciară a terenului și a clădirii aflate în patrimoniul institutului.

Opinia de audit

Opinia de audit exprimată a fost „**opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**”.

Aceasta s-a bazat pe faptul că nu au fost clarificate aspectele juridice privind dreptul de proprietate al statului român asupra unor imobile, terenuri și clădiri date în administrare Academiei Române și entităților subordonate, deși au fost depuse diligențe în vederea soluționării acestora.

Un alt aspect care a determinat echipa de auditori publici externi să exprime această opinie este faptul că la nivelul entităților verificate, subordonate Academiei Române, nu au fost înregistrate în evidențele contabile rezultatele cercetărilor efectuate conform OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, corectarea acestei abateri necesitând dispunerea unor măsuri către entitățile subordonate și urmărirea implementării acestora de către ordonatorul principal de credite.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului. Domeniul de activitate al Autorității constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor. ANSVSA funcționează în temeiul OUG nr. 42/2004, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2013, președintele autorității având calitatea de ordonator principal de credite.

În subordinea ANSVSA funcționează următoarele instituții publice **cu personalitate juridică**:

- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală - IDSA
- Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar - ICPMUV
- Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară - IISPV
- un număr de 42 de direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și cea a municipiului București, inclusiv laboratoarele veterinare de stat.

În anul 2014 a fost efectuată misiunea de audit financiar al contului de execuție pe anul 2013, la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), precum și la un număr de 5 direcții sanitare-veterinare județene.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	448.087	433.600	417.439	93,16	96,27
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	448.087	433.600	417.439	93,16	96,27
Cheltuieli - buget de stat	448.087	433.600	417.439	93,16	96,27
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	448.087	433.600	417.439	93,16	96,27

Observațiile Curții de Conturi

Au fost majorate nejustificat cheltuielile bugetare ale anului 2013 cu suma de 6.794 mii lei, ca urmare a contractării nelegale a unor „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate, referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline, precum și servicii de identificare și înregistrare a animalelor din speciile bovine și bubaline” ce se pretind a fi efectuate în perioada 2006-2012.

Cauzele care au generat aceste cheltuieli nelegale sunt:

- abandonarea nejustificată, prin neutilizare, a sistemului informatic pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, implementat și organizat de ANSVSA în perioada 2003-2004, cu sprijin financiar acordat de Uniunea Europeană, prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri publice, asigurate prin bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
- atribuirea eronată și contractarea nelegală a unor servicii nedatorate, prezumtiv efectuate în perioada 01.04.2006-30.09.2013 de SC IQ Management SRL pentru animalele din specia bovinelor, în baza unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.

În fapt, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale referitoare la instituirea sistemelor informatice pentru identificarea și înregistrarea animalelor, conducerea ANSVSA, prin contractul nr. 43/12.11.2013, încheiat cu SC IQ Management SRL, a angajat instituția în raporturi contractuale nejustificate, netemeinice și nelegale prin care s-a convenit decontarea retroactivă a unor prezumtive „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline”, executate în perioada 01.04.2006-30.09.2013, prin invocarea unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.

Angajarea raporturilor contractuale amintite a avut loc în contextul în care ANSVSA avea implementat și trebuia să utilizeze un sistem național pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, organizat în perioada 2003-2004 cu sprijin financiar primit de la Uniunea Europeană, prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri publice, asigurate prin bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

Atribuirea contractului menționat s-a realizat prin aplicarea unei proceduri de achiziție publică neconforme, prin invocarea netemeinică și nelegală a unor prevederi contractuale referitoare la identificarea, înregistrarea și crotalierea altor categorii de animale din speciile ovine, suine și caprine, neangajante pentru ANSVSA și neaplicabile la data încheierii contractului, respectiv utilizarea unor documente neconforme cu prevederile legale aplicabile în domeniul identificării și înregistrării animalelor.

Totodată, ANSVSA a încălcat prevederile legale continuând să plătească serviciile până în anul 2013, deși toate cheltuielile referitoare la identificarea și înregistrarea bovinelor puteau fi suportate de instituție până în anul 2011, urmând ca după această dată cheltuielile să fie suportate de producătorii agricoli deținători de animale.

Sistemul informatic de identificare și înregistrare a bovinelor, organizat în conformitate cu prevederile OUG nr. 113/2002, și care trebuia să furnizeze datele și informațiile plătite de ANSVSA cu suma de 6.794 mii lei, finanțat de MADR din fonduri PHARE, este inoperabil, nu este înregistrat ca parte a patrimoniului administrat de ANSVSA și nici nu a fost vreodată evidențiat în patrimoniul autorității.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile și a recuperării prejudiciilor consemnate au fost emise Deciziile nr. 7/03.09.2009, nr. 2/21.01.2011, nr. 14/05.08.2011, nr. 11/26.07.2012 și nr. 15/30.08.2013, prin care au fost dispuse 38 de măsuri.

Din verificarea modului de îndeplinire a acestor măsuri s-a constatat că 7 măsuri sunt implementate integral, 21 de măsuri parțial și 10 măsuri sunt neimplementate.

În ceea ce privește remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, situația actuală se prezintă astfel:

- din valoarea de 248.968,7 mii lei, reprezentând abateri financiar-contabile cuantificabile, au fost remediate erori în sumă totală de 7.470,7 mii lei (grad de implementare: 3%);
- din valoarea de 112,9 mii lei, reprezentând venituri suplimentare constatate, a fost încasată suma de 6,5 mii lei (grad de implementare: 5,74%);
- din valoarea de 3.384,7 mii lei, reprezentând prejudicii constatate, a fost încasată suma totală de 940,6 mii lei (grad de implementare: 27,79%).

Opinia de audit

Având în vedere faptul că valoarea abaterilor constatate de echipa de audit a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2013, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, fiind influențate și de neregulile constatate în acțiunile anterioare anului 2013, s-a exprimat o **opinie adversă**.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPTĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Scurtă prezentare

Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 (entitate care până la data de 21.03.2014 a funcționat sub denumirea de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 - SSPR) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care asigură și coordonează la nivel central aplicarea reglementărilor legale în vigoare, referitoare la revoluționarii din Decembrie 1989, la luptătorii din rezistența anticomunistă, respectiv la foștii deținuți politici, precum și la persoanele care și-au jertfit viața sau care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov, din noiembrie 1987.

Organizarea, funcționarea, obiectivele și atribuțiile instituției sunt reglementate prin HG nr. 563/2014 *privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989* (instituție denumită în continuare Secretariatul de Stat).

Activitatea Secretariatului de Stat este finanțată de la bugetul de stat.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.109	1.837	1.764	83,64	96,03
Asigurări și asistență socială	2.109	1.837	1.764	83,64	96,03
Cheltuieli - buget de stat	2.109	1.837	1.764	83,64	96,03
Asigurări și asistență socială	2.109	1.837	1.764	83,64	96,03

Sintetizând, fondurile publice alocate Secretariatului de stat în exercițiul bugetar 2013 au însumat 1.837 mii lei, iar plățile efectuate au fost în cuantum de 1.764 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 96,03%.

Observațiile Curții de Conturi

În urma examinării documentelor care au stat la baza înregistrării operațiunilor financiar-contabile raportate prin contul de execuție bugetară și bilanțul contabil, încheiate pentru anul 2013, au fost constatate deficiențe pe toate palierele activității economico-financiare desfășurate de instituție, prezentate după cum urmează:

 neaplicarea unor sentințe judecătorești definitive și irevocabile și neluarea măsurilor de asigurare a fondurilor necesare plății cheltuielilor de judecată către un reclamant (persoană fizică deținatoare a titlului de revoluționar, care a formulat acțiune judecătorească în contradictoriu cu Secretariatul de Stat), au generat instituirea poprii și, implicit, executarea silită a conturilor instituției, producându-se astfel un prejudiciu în valoare de 12 mii lei. **Neregulile din această categorie au fost constatate și în anii precedenți**, generând un prejudiciu în bugetul instituției în cuantum total de 438,5 mii lei, pentru recuperarea căruia au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de Curtea de Conturi, măsurile fiind neimplementate;

 derularea Programului „Tipărire bilete CFR acordate gratuit conform Legii nr. 341/2004”, având ca obiectiv acordarea unor facilități de transport gratuit beneficiarilor acestui drept conferit de lege, a evidențiat deficiențe care au vizat, în principal, fundamentarea necesarului de bilete de călătorie CFR și cartele de metrou, organizarea evidenței și inventarierea acestora.

Aceste deficiențe au avut caracter de continuitate, în sensul că au fost constatate și în anul precedent, context în care a fost creat un prejudiciu în sumă de 38,7 mii lei, pentru care au fost dispuse prin decizie, măsuri de remediere, neimplementate.

În contextul apariției unor acte normative prin care au fost reduse facilitățile de transport gratuit pe calea ferată, de la 12 călătorii dus-întors/persoană/an, la 3 călătorii dus-întors/persoană/an (OUG nr. 84/12.12.2012¹), au fost constatate următoarele deficiențe referitoare la:

¹ OUG nr. 84 /2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare

- fundamentarea necesarului de documente de transport s-a realizat pe baza unei estimări a numărului titularilor acestui drept, în condițiile în care la nivelul entității nu a existat un sistem de evidență actualizat al acestora, care să constituie o sursă sigură de date privind numărul real al posesorilor de certificate de revoluționar;
- documentele prezentate pentru verificare nu au fost clare și suficient de edificatoare, astfel încât să ateste distribuirea corectă a numărului de bilete cuvenite fiecărui revoluționar (număr redus de la 12 la 3 bilete de călătorie CFR dus-întors, cu valabilitate în anul 2013).

 nereguli privind evidența stocului de bilete de călătorie pentru transportul gratuit pe calea ferată (bilete CFR) și a cartelelor Metrorex.

În anul 2013, Secretariatul de Stat a gestionat bilete de călătorie CFR cu valabilitate corespunzătoare anilor 2012, 2013 și 2014, iar distribuirea acestor documente de călătorie către beneficiarii Legii nr. 341/2004 s-a efectuat pe mai multe căi: prin predarea direct beneficiarului de la sediul entității; transmise prin intermediul inspectorilor din cadrul instituției, care s-au deplasat în centrele teritoriale, prin intermediul reprezentanților asociațiilor de revoluționari. În contextul prezentat au fost constatate următoarele nereguli:

- evidențele aferente documentelor de transport, valabile în anii 2012 și 2014, care au influențat situațiile financiare întocmite în anul 2013 prin operațiunile de intrări, ieșiri, casări etc., nu au fost întocmite și prezentate pentru verificare;
- la finele exercițiului bugetar 2013, în fișele de magazie nu au fost evidențiate cartele Metrorex, cu toate că nu au fost prezentate documente justificative care să ateste distribuirea acestora către titularii de drept, astfel încât să se poată justifica scăderea acestora din gestiune;
- înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu biletele CFR, respectiv a valorii de tipărire a acestora, s-a efectuat pe baza unor tabele/liste nominale de distribuire/decontare, care prin formă și conținut nu îndeplineau cerințele legale specifice unor documente justificative.

Modalitatea de transmitere a documentelor de călătorie către beneficiari prin intermediul reprezentanților asociațiilor de revoluționari (pentru membrii acestora) nu a avut la bază un act bilateral întocmit corespunzător, care să prevadă termene și condiții clare, cu responsabilități de ambele părți, astfel încât aceste angajamente încheiate între părți să fie opozabile în eventuale incidente, vizând justificarea distribuirii sau a returnării către instituție a biletelor de călătorie nedistribuite.

Documentele de călătorie acordate cu titlu gratuit beneficiarilor Legii nr. 341/2004 nu au fost evidențiate și inventariate conform reglementărilor legale, context în care valorile indicatorilor economici raportați prin situațiile financiare au fost denaturate.

Astfel că, biletele de călătorie pentru transportul gratuit pe calea ferată (bilete CFR) și cartelele Metrorex nu au fost inventariate, condiții în care datele din evidența tehnico-operativă și contabilă nu au fost în măsură să evidențieze stocul real și exact al acestor bilete de transport. În acest context, întreaga acțiune de inventariere a documentelor de călătorie a fost afectată.

 nerespectarea reglementărilor legale referitoare la organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a certificatelor de revoluționar, precum și inventarierea acestor documente cu regim special;

La nivelul instituției nu a fost asigurat un sistem de evidență, distribuire și monitorizare a certificatelor de revoluționar, astfel încât să reflecte gestiunea corectă a acestor documente cu regim special.

Programul „Tipărire certificate revoluționar conform Legii nr. 341/2004” a avut ca obiectiv tipărirea noilor certificate de revoluționar de către CN Imprimeria Națională SA (Secretariatul de Stat a comandat în anul 2004 tipărirea unui număr de 28.000 de certificate și în anul 2011, un număr de 4.400 de certificate). Prin contractele încheiate de instituție cu CN Imprimeria Națională SA s-a stabilit plata în avans a certificatelor tipărite, dar nepersonalizate (fără datele de identificare ale deținătorului) și livrarea în tranșe a acestor documente, pe măsura personalizării cu datele transmise de Secretariat în calitate de achizitor.

Verificarea documentelor aferente operațiunilor financiar-contabile și de intrare/ieșire în/din gestiunea instituției a certificatelor de revoluționar a evidențiat următoarele nereguli:

- absența unui mecanism de control și verificare a gestiunii certificatelor de revoluționar tipărite, recepționate, distribuite, returnate, anulate sau aflate în stoc, în măsură să asigure date și informații corecte și exacte despre situația reală a acestor documente cu regim special;
- neconcordanțe între datele reflectate în evidența contabilă și cele înregistrate în evidența tehnico-operativă. (ex: neevidențierea în contabilitate a unui număr de 75 de certificate de revoluționar, tipărite de CN Imprimeria Națională SA și facturate instituției în anul 2013).

Situația prezentată are implicații de natură patrimonială, dacă se are în vedere faptul că certificatele doveditoare ale calității de revoluționar conferă drepturi titularilor (indemnizații; transport gratuit etc.), finanțate din fonduri publice.

Inventarierea patrimoniului nu și-a atins obiectivul principal de a furniza datele necesare/evidența stocurilor și a controlului gestionar, deoarece:

- inventarierea patrimoniului pe anul 2013 nu a cuprins toate elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității;
- acțiunea de inventariere a activelor patrimoniale s-a efectuat fără respectarea termenului de finalizare stabilit prin actele administrative interne emise de ordonatorul principal de credite;
- valorile indicatorilor economici raportați prin situațiile financiare au fost denaturate, în condițiile în care inventarierea anuală

nu a cuprins întreg patrimoniul instituției și nu s-a realizat concordanța datelor contabilității, cu celelalte forme de evidență și cu realitatea obiectivă din teren.

- nerespectarea reglementărilor legale specifice contabilității pe bază de angajamente, referitoare la înregistrarea facturilor pentru consumuri de utilități aferente lunii decembrie (gaze, energie, apă etc.);

Potrivit cerințelor contabilității de angajamente, cheltuielile generate de furnizarea serviciilor de întreținere și funcționare a instituției se recunosc în perioada când acestea au fost prestate.

Verificările efectuate sub acest aspect au relevat că facturile privind furnizarea de utilități (energie electrică, termică, apă, canal, salubritate, telefon etc.), care reflectă consumuri aferente lunii decembrie 2013 și care au fost primite de Secretariatul de Stat până la data întocmirii bilanțului, au fost înregistrate în evidența contabilă în exercițiul bugetar următor.

Procedura adoptată de entitate a evidențiat nerespectarea principiului independenței exercițiului, deficiență care a avut ca efect denaturarea datelor raportate prin situațiile financiare întocmite de instituție pentru anul auditat.

- nerespectarea prevederilor legale privind transportul persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică numite sau funcții asimilate funcțiilor de demnitate publică.

Drepturile de transport de care beneficiază persoanele care ocupă funcții de demnitate publică numite sau funcții asimilate funcțiilor de demnitate publică, au fost diminuate începând cu semestrul II al anului 2013 (ca urmare a modificărilor legislative - Legea nr. 204/2013), în sensul în care aceste categorii de persoane au beneficiat lunar de decontarea unei singure deplasări dus-întors de la și la localitatea în care își au domiciliul.

În raport cu aceste reglementări, s-a constatat că pentru deplasarea unei persoane între municipiul București și localitatea de domiciliu au fost decontate două călătorii dus-întors/lunar, fapt ce a generat o plată nelegală în cuantum de 1.000 lei, la care se adaugă dobânzi și majorări de întârziere calculate de la data creării debitului și până la data încasării efective, în conformitate cu prevederile Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.

- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și completarea dosarelor de personal și a dosarelor profesionale ale angajaților.

Verificările efectuate asupra modului de organizare a dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și a dosarelor de personal ale angajaților contractuali ai instituției au relevat următoarele nereguli:

- fișele de evaluare a activității unor funcționari publici nu au fost regăsite în dosarul profesional al acestora;
- formularele prevăzute de HG nr. 432/2004, privind dosarul profesional al funcționarilor publici, nu au fost întocmite sau nu au fost actualizate.

Neregulile vizând completarea dosarelor de personal și a dosarelor profesionale au avut drept consecință angajarea unei persoane în funcția de director de cabinet, care a prezentat un document asupra căruia există suspiciunea prezentării „*unui înscris fals*” (diplomă de licență), context în care entitatea a formulat denunț penal la organele de cercetare penală abilitate.

Acest document a produs efecte, respectiv **plăți nelegale din fondurile publice** de natura venitului salarial încasat în toată perioada în care această persoană a fost angajată în instituție, în cuantum de aproximativ 30 mii lei, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere sau majorări aplicabile pentru veniturile bugetare, potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002.

În exercițiul bugetar 2013 au fost constatate și alte nereguli care își au geneza în exercițiile bugetare precedente, care au avut consecințe patrimoniale, în sensul producerii de prejudicii și pentru care, în anii precedenți, au fost emise decizii cu măsuri de recuperare, dar neimplementate.

Exemplificăm în acest sens derularea necorespunzătoare a contractelor de prestări servicii de arhivare a dosarelor deținute de Secretariatul de Stat în baza prevederilor Legii nr. 341/2004, ceea ce a produs în bugetul Secretariatului de Stat un prejudiciu total în valoare de 66,3 mii lei (inclusiv dobânzi și penalități de întârziere).

Măsuri luate de entitate

Persoanele cu atribuții și responsabilități în domeniile în care au fost identificate neconformități, nu au infirmat constatările Curții de Conturi, fapt pentru care, în timpul misiunii de audit financiar, conducerea Secretariatului de Stat a aplicat măsuri de remediere a unor deficiențe constatate, astfel:

- În cazul Programului „Tipărire certificate de revoluționar conform Legii nr. 341/2004”, conducătorul entității a dispus, prin act administrativ intern, constituirea unei comisii de inventariere a mătcilor certificatelor eliberate și a certificatelor preschimbate anulate, acțiune nefinalizată până la încheierea misiunii de audit financiar.
- În cazul Programului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită cls. I dus-întors CFR”, conducătorul entității a dispus constituirea unei comisii pentru inventarierea legitimațiilor de călătorie cu valabilitate 2012 și 2013, acțiune care nu a fost încheiată până la finalizarea misiunii de audit financiar.

Recomandări

- ✓ recuperarea prejudiciului stabilit la nivelul sumei de 12 mii lei, generat de nepunerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele de judecată, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, calculate pentru perioada cuprinsă între data producerii și data recuperării integrale a acestuia și virarea sumelor încasate la bugetul de stat;

- ✓ fundamentarea corespunzătoare a numărului de bilete CFR și cartele Metrorex, precum și a fondurilor necesare finanțării cheltuielilor de tipărire a acestora, în concordanță cu numărul real al beneficiarilor acestui drept conferit de lege;
- ✓ stabilirea situației scriptice reale și exacte a biletelor CFR și a cartelelor Metrorex, intrate în gestiunea Secretariatului, cu repartizarea pe ani, respectiv cu valabilitate în 2012, 2013 și 2014 (intrări, distribuiri, retur, anulări, casări etc.), pentru a se asigura comparabilitatea cu situația faptică rezultată în urma acțiunii de inventariere;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative a documentelor de călătorie acordate beneficiarilor Legii nr. 341/2004, corespunzător normelor specifice formularelor cu regim special și inventarierea acestora;
- ✓ implementarea procedurii revizuite de distribuire a biletelor de călătorie prin intermediul reprezentanțelor asociațiilor de revoluționari și aplicarea măsurilor necesare, astfel încât documentele care stau la baza repartizării către beneficiari (convenție, acord, protocol) să conțină termeni, condiții și responsabilități de ambele părți, stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 22/1968 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor, pentru a fi opozabile în eventuale incidente apărute în condiții neprevăzute;
- ✓ stabilirea unor mecanisme de control și verificare a realității primirii biletelor de transport gratuit de către beneficiarii Legii nr. 341/2004, pentru a se evita utilizarea acestora de către persoane neîndreptățite; inventarierea legitimațiilor de călătorie și stabilirea rezultatelor corecte, reale și exacte, determinate pe baza comparabilității situației faptice cu situația scriptică și valorificarea rezultatelor inventarierii;
- ✓ organizarea evidenței „Certificatelor de revoluționar” și inventarierea acestor formulare cu regim special; asigurarea unui sistem de evidență și distribuire a acestor formulare cu regim special, pentru a se evita deviații de la utilizarea lor legală;
- ✓ actualizarea bazei de date a persoanelor care dețin titlul de revoluționar, astfel încât evidența acestora să constituie referință pentru monitorizarea acordării drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri interne privind derularea programului „Tipărirea certificatelor de revoluționar eliberate în baza prevederilor Legii nr. 341/2004”;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției, valorificarea și reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestei acțiuni, în conformitate cu reglementările legale în acest domeniu;
- ✓ analiza dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și a dosarelor de personal ale salariaților angajați cu contract individual de muncă, completarea și semnarea pentru conformitate cu originalul a fotocopierilor după documentele de studii anexate la dosar;
- ✓ urmărirea rezultatelor anchetei efectuate de organele de cercetare penală în cazul ex-directorului de cabinet și, după caz, în funcție de rezultatele cercetării penale, recuperarea prejudiciului reprezentând drepturi salariale acordate necuvenit pe întreaga perioadă de desfășurare a activității la Secretariat, estimat la suma de 30 mii lei.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Prin decizie au fost dispuse **12 măsuri** vizând recuperarea unor prejudicii și corectarea abaterilor constatate în activitatea economico-financiară a entității, însă rezultatele verificării modului de implementare au relevat faptul că **o singură măsură a fost implementată parțial de instituție, celelalte 11 măsuri rămânând neimplementate.**

Măsura **parțial implementată**, dispusă prin Decizia nr. 6/25.09.2013, a vizat elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind distribuirea biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex către beneficiarii de drept, astfel încât să se asigure gestionarea corectă a acestor documente de transport.

Unele abateri care au stat la baza emiterii deciziei cu referire la exercițiul bugetar al anului 2012 au avut caracter de continuitate, regăsindu-se și în activitatea exercițiului bugetar 2013, context în care acestea au fost consemnate în actul de control încheiat în anul 2014.

Curtea de Conturi a întreprins, în mod constant, demersuri susținute pentru implementarea măsurilor dispuse instituției prin decizii și, mai ales, pentru conștientizarea responsabilității pe care conducerea Secretariatului de Stat o are în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Curții de Conturi.

În acest sens au fost transmise conducătorului organului ierarhic superior al Secretariatului de stat, respectiv Guvernului României atât deciziile emise, cât și sinteze conținând principalele nereguli constatate și consemnate în actele de control încheiate.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al situațiilor financiare încheiate pentru exercițiului bugetar 2013, din care rezultă nereguli care au avut consecințe patrimoniale, a fost exprimată **opinie adversă**.

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Scurtă prezentare

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB) și-a început activitatea încă din anul 1999, funcționând ca organ de specialitate cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (2) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	15.202	10.167	10.082	66,32	99,16
Autorități publice și acțiuni externe	15.202	10.167	10.082	66,32	99,16
Cheltuieli - buget de stat	14.787	9.909	9.828	66,46	99,18
Autorități publice și acțiuni externe	14.787	9.909	9.828	66,46	99,18
Fonduri externe nerambursabile	415	258	254	61,20	98,45
Autorități publice și acțiuni externe	415	258	254	61,20	98,45

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2013, nr. 5/2013, ONPCSB i-au fost aprobate credite bugetare în sumă totală de 15.202 mii lei. De asemenea, prin OG nr. 17/2013 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, bugetul ONPCSB a fost diminuat, la capitolul 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe”, cu suma de 4.612 mii lei. Totodată, prin OUG nr. 99/2013 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, bugetul Oficiului a fost diminuat cu suma de 367 mii lei.

În luna decembrie 2013, având în vedere economiile realizate la titlul 10 „Cheltuieli de personal”, ONPCSB a propus anularea creditelor bugetare în sumă de 56 mii lei și trecerea acestora la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Opinia de audit

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve** și a fost acordat **certificat de conformitate**.

OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT

Scurtă prezentare

Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat (ORNIS) este instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Guvernului României și sub coordonarea Secretarului General al Guvernului, cu autoritate la nivel național în domeniul securității informațiilor clasificate. ORNIS asigură implementarea unitară la nivel național a măsurilor de securitate a informațiilor naționale clasificate, precum și a celor echivalente care fac obiectul tratatelor, înțelegerilor și acordurilor bilaterale sau multilaterale la care România este parte.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	9.427	9.033	8.882	94,22	98,33
Autorități publice și acțiuni externe	9.427	9.033	8.882	94,22	98,33
Cheltuieli - buget de stat	9.427	9.033	8.882	94,22	98,33
Autorități publice și acțiuni externe	9.427	9.033	8.882	94,22	98,33

Opinia de audit

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve** și a fost acordat **certificat de conformitate**.

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), constituit în temeiul prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, este autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și, totodată, garant al respectării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngreunată sau influențată de către alte instituții sau autorități publice, având rolul de implementare a principiului egalității între cetățeni, prevăzut de Constituția României.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	4.419	4.633	4.462	100,97	96,31
Autorități publice și acțiuni externe	4.419	4.633	4.462	100,97	96,31
Cheltuieli - buget de stat	4.419	4.510	4.393	99,41	97,41
Autorități publice și acțiuni externe	4.419	4.510	4.393	99,41	97,41
Fonduri externe nerambursabile	0	123	69	0,00	56,10
Autorități publice și acțiuni externe	0	123	69	0,00	56,10

În exercițiul bugetar 2013, finanțarea activității CNCD a fost asigurată din fonduri alocate de la bugetul de stat, precum și din fonduri comunitare destinate implementării unor programe circumscrise obiectului specific de activitate. În acest context, fondurile totale mobilizate la dispoziția CNCD în anul 2013 au fost în sumă de 4.633 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 4.462 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 96,31%, în următoarea structură:

- credite bugetare definitiv aprobate în cuantum de 4.510 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 4.393 mii lei;
- finanțare externă nerambursabilă, primită de la Comisia Europeană pentru implementarea programului „Parteneriat pentru implementarea accesibilității” în valoare de 123 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 69 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi

- Acordarea în mod nelegal a unor venituri de natură salarială (spor de confidențialitate) personalului nou încadrat în instituție, în anul 2013, estimate la suma de 33,4 mii lei.

Răspunsul entității

Referitor la acest aspect, conducerea CNCD a formulat un punct de vedere divergent, invocând aplicarea prevederilor art. 30 alin. (3) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, text abrogat prin intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (art. 48 alin. (1)). De asemenea, opinia divergentă a reprezentanților CNCD a fost motivată de interpretarea sintagmei „echivalare cu salariile aflate în plată pentru funcții similare”, fără a se ține seamă de componentele variabile care nu intrau în baza de calcul a salariului (exemplu: spor de stabilitate, spor de confidențialitate etc.).

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil încheiate de CNCD în exercițiul financiar 2010, Curtea de Conturi a emis *Decizia nr. 4/27.01.2011* pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea economico-financiară a entității.

CNCD a contestat la instanța de judecată măsura dispusă la pct. I.2. din Decizie, referitoare la efectuarea unor cheltuieli pentru asigurarea serviciilor de masă oferite participanților la acțiunile și programele specifice instituției, peste limitele prevăzute de reglementările legale. Concomitent, pentru perioada ulterioară emiterii Deciziei nr. 4/27.01.2011, conducerea CNCD a dispus măsuri de respectare a prevederilor legale în ceea ce privește încadrarea cheltuielilor cu mesele asigurate și tratațiile oferite participanților la aceste acțiuni, în limitele prevăzute de lege, conform actelor normative care reglementează nivelul cheltuielilor de protocol la instituțiile publice.

Pentru litigiul dintre părți, judecat în fază de recurs, Înalta Curte de Casație și Justiție urmează să transmită instituției hotărârea pronunțată, context în care conducerea CNCD are obligația de a comunica Curții de Conturi măsurile aplicate în concordanță cu soluția instanței de judecată.

Recomandare

Continuarea măsurilor inițiate de CNCD în vederea sistematizării și grupării rezonabile a activităților procedurabile, astfel încât procedurile operaționale corespunzătoare acestor activități să fie suficiente, clare și în concordanță cu prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi, potrivit cărora aspectele constatate în activitatea economico-financiară a CNCD s-au situat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu metodologia specifică prevăzută în standardele de audit, a fost exprimată o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere a unui aspect are următoarea semnificație:

- disfuncționalitățile constatate în activitatea economico-financiară a CNCD, aferentă exercițiului bugetar 2013, nu au afectat semnificativ situațiile financiare, întrucât efectul denaturărilor extrapolate la nivelul întregii populații auditate s-a aflat sub pragul de semnificație stabilit conform metodologiei prevăzute în standardele de audit;
- acțiunea în instanță, formulată de CNCD în contradictoriu cu Curtea de Conturi, vizând contestarea măsurii dispuse la pct. I.2. din Decizia nr. 4/27.01.2011, urmând ca Înalta Curte de Casație și Justiție să comunice hotărârea pronunțată, în vederea aplicării acesteia de către entitatea auditată.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRES

Scurtă prezentare

Agencia Națională de Presă AGERPRES este organizată și funcționează ca instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, independentă editorial, sub controlul Parlamentului, conform prevederilor Legii nr. 19/2003 cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul principal al entității este culegerea, redactarea și furnizarea de știri și servicii multimedia (foto, grafice, audio), precum și documentare (monitorizare de presă și baza de date) pentru mass-media, companii private, instituții centrale și locale ale statului, fără discriminare și cu respectarea deplinei obiectivității, în cadrul general al asigurării dreptului la informare.

Redacțiile AGERPRES furnizează zilnic clienților săi din media (cotidiane, reviste, posturi de radio și televiziune) baza pentru știrile pe care acestea le transmit, în română, engleză și alte limbi străine.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	13.504	13.504	13.363	98,96	98,96
Cultură, recreere și religie	13.504	13.504	13.363	98,96	98,96
Cheltuieli - buget de stat	13.504	13.504	13.363	98,96	98,96
Cultură, recreere și religie	13.504	13.504	13.363	98,96	98,96

Observațiile Curții de Conturi

- Sistemul de control intern managerial organizat prin Ordinul nr. 255/18.06.2013 al directorului general, care cuprinde sistemele de management/control intern și dezvoltarea acestora nu a fost implementat în totalitate, în sensul că nu au fost respectate unele termene de realizare a obiectivelor, acțiunilor și responsabilităților prevăzute.
- Existența unor stocuri de cărți/albume aflate în depozit, fără mișcare sau cu mișcare lentă, a generat imobilizări de fonduri în sumă de **32 mii lei**, la nivelul costurilor de producție.
- Instituția a decontat sume importante de bani din bugetul statului în perioada 2009-30.06.2014, și anume 449 mii lei, reprezentând cheltuieli cu paza, energie electrică și telefonie fixă pentru un sediu situat în comuna Afumați pe care nu îl utilizează din anul 1991. În toată această perioadă (1991-2014), reprezentanții instituției nu s-au preocupat de angajarea și utilizarea fondurilor în conformitate cu principiile economicității, eficienței și eficacității. S-a dispus extinderea verificărilor de către auditul/controlul intern.

Recomandări

- ✓ continuarea demersurilor necesare în vederea implementării în entitate a unui sistem de control intern/managerial în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, republicat;
- ✓ analizarea stocurilor de carte/albume și efectuarea demersurilor în vederea reducerii acestora;
- ✓ semnarea documentelor de inventar de către toate persoanele implicate în procesul de inventariere, conform reglementărilor legale, cu ocazia inventarierii pe anul 2014 și în viitor;
- ✓ analiza oportunității și necesității păstrării în administrare a clădirii și terenului situate în Comuna Afumați, județul Ilfov și inițierea unor demersuri legale pentru rezolvarea situației actuale.

Opinie de audit

Ca urmare a auditării situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013 s-a formulat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, având în vedere faptul că:

- nu au fost clarificate aspectele privind oportunitatea și necesitatea efectuării cheltuielilor din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității, pentru imobilul și terenul aferent, în suprafață de 3 ha, situate în Comuna Afumați, aparținând domeniului public al statului, aflate în „conservare” încă din anul 1991 și pentru care s-au decontat cheltuieli cu paza, energia electrică și telefonie fixă;
- sistemul de management și control intern, deși organizat, nu funcționează corespunzător prevederilor legale în vigoare.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Scurtă prezentare

Institutul Cultural Român (ICR) funcționează ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, conform prevederilor OUG nr. 27/2012 *privind unele măsuri în domeniul cultural*, aprobată cu modificări prin Legea nr. 55/2013 care a intrat în vigoare la data de 25 martie 2013.

Obiectivul principal al entității îl reprezintă promovarea culturii și civilizației naționale, în țară și în afara ei. Creșterea vizibilității valorilor culturale românești în lume constituie scopul principal al activităților desfășurate de ICR.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	29.116	26.868	24.726	84,92	92,03
Cultură, recreere și religie	29.116	26.868	24.726	84,92	92,03
Cheltuieli - buget de stat	29.116	26.868	24.726	84,92	92,03
Cultură, recreere și religie	29.116	26.868	24.726	84,92	92,03

Observațiile Curții de Conturi

- În evidența tehnic-operativă și contabilă nu au fost înregistrate distinct bunuri, în sumă de 31 mii lei, rezultate din contractul de comandă nr. 892/18.01.2013, astfel că patrimoniul instituției evidențiat în bilanțul contabil, încheiat la 31.12.2013, nu reflectă realitatea.
- Au fost efectuate plăți în valută, în sumă de 5.554 euro, reprezentând echivalentul a 25 mii lei, pentru asigurarea unor forme de sprijin material (rezidențe) „traducători străini în formare”, deși în contractele semnate de ICR cu beneficiarii s-a prevăzut plata în lei.
- Nu a fost înregistrat în evidența contabilă debitul, în sumă de 14 mii lei, reprezentând servicii de transport decontate de ICR, deși nu au fost justificate cu documente în cadrul Programului „Burse” și nu au fost demarate procedurile legale pentru recuperarea prejudiciului de la operatorul economic, cu toate că există Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 880/21.02.2014 prin care se validează constatarea Curții de Conturi.

Opinia de audit

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2013, având în vedere atât abaterile constatate, cât și faptul că neimplementarea măsurilor dispuse la auditurile anterioare au afectat situațiile financiare ale exercițiului bugetar auditat.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Scurtă prezentare

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată în baza **Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune**, ca serviciu public autonom de interes național independent editorial.

Pentru realizarea obiectului specific de activitate, în structura SRR funcționează: **posturi naționale, regionale, locale și internaționale, redacții, Direcția Formații Muzicale și Agenția de presă RADOR** care are ca obiect de activitate monitorizarea, posturilor de știri, care reflectă cu preponderență situația din România, precum și materialele cu relevanță din mass-media internațională cu privire la problematica internă.

De asemenea, în structura SRR se regăsesc opt posturi regionale: Radio România București, Radio România Cluj, Radio România Constanța, Radio România Oltenia - Craiova, Radio România Iași, Radio România Reșița, Radio România Timișoara, Radio România Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	186.094	186.094	185.271	99,56	99,56
Cheltuieli - buget de stat	186.094	186.094	185.271	99,56	99,56
Cultură, recreere și religie	186.094	186.094	185.271	99,56	99,56

Observațiile Curții de Conturi

Situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 nu au reflectat în totalitate exactitatea și realitatea datelor, deoarece:

● s-a menținut nejustificat în contul „*Creditori diverși*” sume care, la data de 31.12.2013, erau prescrise, reprezentând contra-valoarea mandatelor poștale nesosite în unitate și încasări de la persoane fizice pentru societăți comerciale neidentificate.

🕒 În timpul misiunii de audit, abaterea a fost remediată prin reîntregirea veniturilor entității cu valoarea creditelor prescrise.

● nu s-au înregistrat în conturile speciale:

- „*Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate*” – obligații în valoare de 1.837 mii lei, aferente mijloacelor de transport achiziționate prin leasing operațional (31 de autoturisme Hyundai și 1 autoturism Ford Mondeo);
- „*Dobânzi de plătit*” – dobânzi în valoare de 63 mii lei, aferente contractelor de leasing financiar nr. 1616/30.11.2011 și nr. 1617/30.11.2011 (prin care s-au achiziționat 13, respectiv 5 autoturisme marca Hyundai);
- „*Giruri și garanții primite*” – toate garanțiile de participare la licitație și de bună execuție, constituite în favoarea entității;

● în evidența specială nu au fost evidențiate unele obligații și drepturi, unele elemente patrimoniale nu au fost inventariate, și anume:

- dobânzile de plătit aferente contractelor de leasing financiar;
- sumele existente în contul extrabilanțier „*Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate*”, reprezentând obligații aferente contractului de leasing operațional;
- garanțiile de participare și de bună execuție;
- acțiuni în valoare de 2.128 mii lei deținute la SC Pajura Albă SRL Chișinău, acțiuni evidențiate în contul „*Interese de participare*”;
- Registrul-inventar întocmit de SRR la 31.12.2013, pe lângă pozițiile posturilor bilanțiere de activ și pasiv, cuprinde și valorile înscrise în listele de inventariere aferente materialelor primite în custodie și obiectelor de inventar date în folosință, contrar prevederilor legale care precizează că în Registrul-inventar se înscriu rezultatele inventarierii conform posturilor din bilanț. Elementele înregistrate extracontabil și înscrise în Registrul-inventar sunt în sumă de 6.471 mii lei.

● Programul anual al achizițiilor publice efectuate atât din surse proprii ale SRR, cât și din surse de la bugetul de stat, pentru anul 2013, nu a fost aprobat în termenul legal și nu a fost actualizat cu toate achizițiile efectuate de entitate în anul 2013.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia Curții de Conturi a României nr. 12/2013*, emisă în urma verificării exercițiului financiar 2012.

Măsurile dispuse prin Decizia nr. 12/2013 au avut ca efect:

- ✓ elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli pe baza necesităților reale, fundamentate la nivelul fiecărei structuri din cadrul instituției, cu respectarea cerințelor de raționalizare a resurselor bugetare;
- ✓ fundamentarea temeinică a obiectivelor de investiții, respectarea termenelor de elaborare, aprobare și execuție a programului anual de investiții, astfel încât să se asigure plata furnizorilor în cadrul exercițiului bugetar din sumele primite cu această destinație;
- ✓ execuția fondurilor alocate de la bugetul de stat astfel încât să nu mai existe situația în care sunt anulate sume din creditele bugetare alocate ca urmare a neutilizării acestora și concomitent să se înregistreze obligațiile de plată restante;
- ✓ inventarierea clădirilor și terenurilor din patrimoniul SRR pe liste distincte, în funcție de regimul juridic al acestora, respectiv încadrarea lor în domeniul public sau privat al statului;
- ✓ întocmirea programului anual de achiziții publice astfel încât să conțină toate informațiile obligatorii și în structura prevăzută de normele legale în vigoare;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare asigurării cadrului legal care să prevadă explicit modalitatea de finanțare de la bugetul de stat a activității postului Radio Chișinău;
- ✓ analiza și aprobarea tuturor rapoartelor de audit intern întocmite în anul 2012 și monitorizarea de către Serviciul de Audit Public Intern a implementării recomandărilor formulate de către structurile auditate.

Recomandări

- ✓ verificarea, în totalitate, a soldurilor analitice ale contului „*Creditori diverși*” și clarificarea componenței acestora pentru depistarea sumelor prescrise;

- ✓ analiza tuturor operațiunilor economice de leasing operațional efectuate până în prezent, pentru reflectarea în evidența extrabilanțieră a obligațiilor aferente acestor tranzacții;
- ✓ analiza tuturor operațiunilor de leasing financiar, aflate în desfășurare, pentru a se asigura reflectarea în evidența extrabilanțieră a dobânzilor de plată stipulate în contractele aferente;
- ✓ analiza garanțiilor de participare la licitații și de bună execuție constituite cu instrumente de garantare efectuate până în prezent și înregistrarea acestora în contul special "Giruri și garanții primite";
- ✓ respectarea, în totalitate, a prevederilor OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și valorificarea rezultatelor inventarierii, astfel încât situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a situației patrimoniului, poziției financiare și a performanțelor entității pentru respectivul an financiar.

Opinia de audit

Echipa de auditori publici externi ai Curții de Conturi, în baza abaterilor de la legalitate și regularitate identificate în urma misiunii de audit financiar a contului de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 la Societatea Română de Radiodifuziune, a exprimat **opinie adversă**.

La exprimarea opiniei de audit s-a avut în vedere natura și contextul deficiențelor consemnate în actele întocmite și modul în care acestea au influențat acuratețea situațiilor financiare întocmite de Societatea Română de Radiodifuziune pentru anul 2013.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Scurtă prezentare

Societatea Română de Televiziune (SRTv) s-a înființat și funcționează în baza Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului.

SRTv are în structura sa:

- cinci posturi naționale de televiziune, respectiv: TVR 1, TVR 2 TVR 3, TVR News, TVR HD;
- un post internațional: TVR Internațional;
- cinci studiouri teritoriale, fără personalitate juridică, în următoarele localități: Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	174.217	174.353	174.185	99,98	99,90
Cultură, recreere și religie	174.217	174.353	174.185	99,98	99,90
Cheltuieli - buget de stat	174.217	174.353	174.185	99,98	99,90
Cultură, recreere și religie	174.217	174.353	174.185	99,98	99,90

Observațiile Curții de Conturi

Inventarul patrimoniului public al statului aflat în administrarea SRTv nu a fost actualizat, *menținându-se nejustificat în contabilitate valoarea clădirii și terenului*, în sumă totală de 5.283 mii lei, ce au fost retrocedate, în anul 2007, Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și Societății Ortodoxe a Femeilor Române Iași, ceea ce a afectat situațiile financiare încheiate în perioada 2007-2013.

Răspunsul entității

Ca urmare a Deciziei definitive și irevocabile a Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1701/22.03.2007, SRTv a făcut mai multe demersuri pe lângă Ministerul Finanțelor Publice în vederea modificării Inventarului bunurilor ce aparțin domeniului public al statului, cu scopul scoaterii din evidența respectivelor active, demersuri care nu au fost finalizate.

- Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, nu a fost actualizat cu datele rezultate în urma operațiunii de reevaluare a patrimoniului efectuate în anul 2012, precum și cu datele rezultate cu ocazia efectuării măsurătorilor cadastrale, deși entitatea a făcut demersuri în acest sens. Aceste demersuri nu au avut ca rezultat elaborarea și aprobarea actului normativ prevăzut de HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
- Cu ocazia realizării în cadrul SRTv a unor spectacole de teatru, precum și a unor filme s-au efectuat cheltuieli semnificative pentru producerea acestora, dar respectivele producții nu s-au mai difuzat deoarece anterior demarării producției nu s-au încheiat contracte pentru drepturile de autor cu autorii pieselor originale.

🕒 În timpul misiunii de audit s-a dispus înființarea unei comisii pentru analizarea procesului de producție a unor spectacole de tipul celor menționate, pentru a se concluziona asupra responsabilităților și cauzelor care au condus la efectuarea acestor cheltuieli neoportune.

🌐 Pentru încheierea contractului de furnizare de servicii privind difuzarea pe cale radioelectrică a serviciilor publice de televiziune, semnat în anul 2013 între SRTv și SN Radiocomunicații SA (SNR) nu s-a făcut dovada justificării/negocierii tarifelor practicate de către aceasta, în calitate de unic furnizor de servicii naționale de redifuzare, nefiind asigurate condițiile de transparență în utilizarea eficientă, de către SRTv, a fondurilor bugetare alocate.

🌐 În soldul contului „Debitori”, la data de 31.12.2013, figurează sume care prezintă riscul de a fi prescrise, și anume:

- 1.759 mii lei, ce reprezintă contravaloarea penalităților de întârziere la plata veniturilor din publicitate realizate de SRTv, în perioada 28.02.2009-31.12.2013;
- 5.548 mii lei, ce reprezintă penalități aferente taxei TV neîncasate și înregistrate în evidența contabilă, conform proceselor-verbale încheiate de SRTv cu mandatarii (Enel, Electrica, EON), sume care, la data de 31.12.2013, îndeplineau condițiile legale de scădere din evidența contabilă, aferente unor debite datorate de societăți comerciale aflate în stare de faliment, lichidare, dizolvare, cu activitate suspendată sau radiată, debite care au rămas nerecuperate în urma demersurilor întreprinse de firma de recuperare cu care SRTv a avut contract de prestări servicii;
- 4 mii lei, reprezentând drepturi salariale necuvenite, debit pentru care SRTv a urmărit în instanță recuperarea sumelor datorate, proces câștigat de entitate. Biroul Executor Judecătoresc a constatat insolvabilitatea debitorului și a adus la cunoștința SRTv încetarea executării silite a acestuia.

Trecerea pe cheltuieli a debitelor menționate nu s-a operat până la finele anului 2013, cu explicația că rezultatele inventarierii nu au fost aprobate de conducerea entității până la data efectuării auditului, astfel încât situațiile financiare la 31.12.2013, prin valoarea creanțelor ce nu mai pot fi recuperate, sunt influențate.

🌐 În soldul contului „Creditori diverși” au fost menținute, nejustificat, sume prescrise la data de 31.12.2013, în valoare de 132 mii lei, și anume:

- suma de 129 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitație și garanții de bună execuție, depuse de persoane juridice în cazul unor contracte finanțate din veniturile proprii ale societății, și nesolicitate a fi restituite în termenul legal, situație în care trebuiau majorate veniturile entității;
- suma de 4 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitație și garanții de bună execuție, depuse de persoane juridice în cazul unor contracte finanțate din fonduri de la bugetul de stat, sumă ce trebuia virată la bugetul de stat.

🕒 În timpul misiunii de audit, SRTv a virat către bugetul de stat suma de 4 mii lei și a fost înregistrată ca veniturile proprii ale societății suma de 129 mii lei.

🌐 În condițiile în care rezultatele inventarierii, centralizate în Procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere, aferente anului 2013, nu au fost înregistrate în evidența contabilă, situațiile financiare anuale nu au fost aprobate de conducerea entității.

🌐 Nu au fost respectate prevederile legale privind inventarierea și înregistrarea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție, inclusiv cele constituite cu scrisori de garanție bancară.

🕒 În timpul acțiunii de audit financiar au fost înregistrate garanțiile de bună execuție aferente contractelor de achiziție publică finanțate de la bugetul de stat și au fost inventariate scrisorile de garanție bancară de bună execuție, aflate în sold la 31.12.2013.

🌐 Nu au fost respectate prevederile referitoare la întocmirea și aprobarea deconturilor privind deplasările externe, precum și rapoartele de activitate la întoarcerea din deplasări externe.

🌐 Nu s-a urmărit respectarea termenelor de facturare și de plată a chiriilor lunare convenite între părți, în cazul a 3 contracte privind închirierea unor spații ale SRTv (cu societăți care au amplasat distribuitoare automate de alimente, băuturi sau cafea, antene de telefonie mobilă, bancomate etc. sau au închiriat spații cu destinația de bar sau cantină) și nu au fost calculate, încasate și virate la bugetul de stat penalitățile de întârziere aferente.

🕒 În timpul auditului, Departamentul Economic a înaintat Departamentului Tehnico-Administrativ o notă prin care se solicită analizarea modului de derulare a contractelor de închiriere a spațiilor, precum și transmiterea Notelor în vederea facturării penalităților de întârziere calculate.

Recomandări

- ✓ scoaterea din evidența contabilă a sumelor aferente imobilizărilor corporale, care nu se mai află în administrarea SRTv și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, concomitent cu actualizarea documentației suport a propunerilor de modificare;
- ✓ documentele privind garanțiile de bună execuție să fie analizate periodic pentru a se asigura că sunt în termenul legal pentru toate contractele de achiziție publică;
- ✓ achiziția serviciilor de transmitere terestră radioelectrică a programelor naționale se va efectua în condițiile respectării prevederilor în materia achizițiilor publice, inclusiv prin încheierea unui acord-cadru, urmat de încheierea de contracte subsecvente, după aprobarea bugetului de stat în care sunt prevăzute fondurile pentru această achiziție, cu încadrarea în limitele acestora;

- ✓ extinderea analizei asupra tuturor clienților și calcularea, evidențierea, înregistrarea, facturarea, urmărirea și încasarea penalităților aferente sumelor achitate cu întârziere, total sau parțial, precum și a celor neachitate. Veniturile din penalități datorate bugetului statului, aferente contractelor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului, vor fi virate la bugetul de stat;
- ✓ analiza soldului contului „Debitori” în componența căruia se regăsesc sume prescrise și reglarea acestora, astfel încât situațiile financiare întocmite de societate să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanțelor societății;
- ✓ difuzarea producțiilor TVR și evitarea cheltuirii neeconomice și ineficiente a fondurilor pentru producții care nu pot fi difuzate;
- ✓ entitatea va verifica integralitatea soldurilor contului „Creditori diverși” și va clarifica componența acestuia, printr-o analiză riguroasă în vederea depistării sumelor prescrise, virarea acestora la bugetul de stat sau pentru înregistrarea ca venituri proprii, astfel încât situațiile financiare întocmite de societate să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanțelor societății;
- ✓ organizarea operațiunilor inventarierii anuale a patrimoniului societății, astfel încât să fie respectat scopul principal al inventarierii, și anume, stabilirea situației reale a tuturor elementelor patrimoniale în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale ce trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și performanțelor entității pentru respectivul an financiar.

Opinia de audit

Opinie adversă, ca urmare a deficiențelor constatate, în exercițiul bugetar al anului 2013, cât și a efectelor existente în situațiile financiare auditate, provenite din anii anteriori, precum și în condițiile în care valoarea cumulată a acestora depășește valoarea pragului de semnificație determinat.

Pentru înlăturarea abaterilor constatate s-a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri, inclusiv recuperarea prejudiciilor și intrarea în legalitate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificărilor efectuate asupra modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia anterioară, s-a constatat faptul că din nouă măsuri au fost duse la îndeplinire integral doar două, iar alte două măsuri sunt parțial implementate.

Măsurile îndeplinite integral sau parțial au condus la:

- ✚ identificarea de noi plătitori de taxe, alții decât cei care au contracte de furnizare cu mandatarii SRTv, astfel încât, la sfârșitul anului 2013, numărul plătitorilor a crescut la 19.669, față de 4.488, la finele lui 2012;
- ✚ virarea către bugetul de stat a sumei de 60 mii lei, reprezentând obligații prescrise;
- ✚ înregistrarea, la venituri proprii, a sumei de 138 mii lei, reprezentând garanții ce nu au fost solicitate în termenul de prescripție;
- ✚ transmiterea către Ministerul Finanțelor Publice a unei adrese prin care s-a solicitat inițierea măsurilor necesare pentru elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative necesare actualizării inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Scurtă prezentare

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este garantul independenței justiției, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României, Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	89.559	105.444	93.486	104,38	88,66
Autorități publice și acțiuni externe	61.947	72.401	60.855	98,24	84,05
Învățământ	27.612	33.043	32.631	118,18	98,75
Cheltuieli - buget de stat	75.552	86.737	86.239	114,15	99,43
Autorități publice și acțiuni externe	48.028	53.812	53.654	111,71	99,71
Învățământ	27.524	32.925	32.585	118,39	98,97
Fonduri externe nerambursabile	10.077	10.077	1.768	17,54	17,54
Autorități publice și acțiuni externe	9.989	9.959	1.722	17,24	17,29
Învățământ	88	118	46	52,27	38,98
Total cheltuieli din venituri proprii	3.930	8.630	5.479	139,41	63,49
Autorități publice și acțiuni externe	3.930	8.630	5.479	139,41	63,49

Plățile efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive aprobate, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților, o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal (64,38%) și bursele acordate auditorilor de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii (13,55%).

Observațiile Curții de Conturi

- Stabilirea eronată a drepturilor de personal aferente plății cu ora, în cazul concursurilor organizate de CSM, constatându-se că:
 - în cazul unui contract încheiat între CSM și un membru al comisiei de elaborare a subiectelor a fost confirmat de către președintele comisiei un număr mai mare de ore decât s-a efectuat în realitate, astfel că a fost achitată în mod nejustificat suma brută de 27 mii lei.
 - în fișele de activitate, anexate la contractele încheiate de către CSM cu membrii comisiilor de contestații la proba scrisă, activitatea „arbitraj” a fost cuantificată cu 4 ore/contract, deși nu există prevedere distinctă pentru „arbitraj”, această activitate fiind inclusă distinct în contracte, ceea ce condus la plata în plus a unor ore.
- Calculul contribuțiilor de asigurări sociale, aferente drepturilor salariale acordate în baza sentințelor judecătorești, nu s-a efectuat conform normelor legale în vigoare, întrucât sumele respective nu au fost defalcate pe perioadele la care se referă, nu au fost utilizate cotele de contribuții de asigurări sociale în vigoare în acea perioadă și nu au fost depuse declarații rectificative.

Răspunsul entității

Conducerea CSM a exprimat următorul punct de vedere: *„dispozițiile menționate din cuprinsul Normelor metodologice nu numai că adaugă în mod nepermis la lege, dar chiar contravin unor prevederi legale exprese de rang superior, și anume art. 57 alin. (2) ind. 2 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 52 alin. (1) din Legea nr. 5/2013 a bugetului de stat pe anul 2013. Într-o asemenea situație, împrejurarea că actul administrativ nu a fost declarat nelegal de către o instanță judecătorească nu mai prezintă nicio relevanță, neputând constitui un argument valabil pentru a nesocoti dispozițiile imperative cu forță juridică superioară legislației primare.”*

Punctul de vedere al Curții de Conturi față de aceste afirmații este că normele în cauză sunt în vigoare, nefăcând obiectul unei acțiuni în fața instanței de contencios administrativ, singura competență să se pronunțe cu privire la legalitatea dispozițiilor legale pe care le conțin, în raport cu actele normative cu forță juridică superioară, fiind deci pe deplin aplicabile și obligatorii.

- Ca urmare a anulării în instanță a unor Hotărâri ale Plenului CSM, prin care au fost înființate posturile de consilier pe lângă cabinetele membrilor CSM, nu au fost dispuse măsuri în vederea reîntregirii bugetului de stat cu drepturile de personal plătite fără bază legală, deși la nivelul entității au fost luate măsuri în sensul modificării în mod corespunzător a *Regulamentului de organizare și funcționare*. În cazul personalului angajat cu contract individual de muncă la cabinetele membrilor CSM în perioada 2011-2012, în baza unor hotărâri ale Plenului CSM care au fost anulate în instanță, au fost acordate drepturi de personal fără bază legală în sumă de 40 mii lei.
- Nu au fost aplicate prevederile Legii nr. 53/2003 din *Codul Muncii* privind angajarea, respectiv verificarea prealabilă a aptitudinilor profesionale și personale ale persoanei care urmează a fi angajată, constatându-se: inexistența unor proceduri din care să transpară criteriile de selecție, inclusiv competențele și calificările profesionale, inexistența fișei postului, în care sunt precizate atribuțiile postului respectiv, document obligatoriu conform legislației muncii.

Astfel, pe posturile menținute vacante în statul de funcții al CSM, evidențiate financiar ca economii și utilizate ca sursă de susținere bugetară a cabinetului demnitarului, au fost angajate persoane care nu aveau calificarea necesară și pentru care nu s-au stabilit atribuții de serviciu prin fișa postului.

Răspunsul entității

Constatarea nu a fost însoțită de conducerea entității, fiind invocate prevederile art. 14 din Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, care prevăd nivelul de salarizare al persoanelor în cauză.

Echipa de audit a exprimat un punct de vedere conform căruia actul normativ invocat este o lege care se referă numai la salarizarea personalului plătit din fonduri publice, nu este un act de organizare și funcționare a CSM și nici nu conferă dreptul de a înființa posturile de consilieri ai Președintelui CSM, limitându-se numai la a stabili salarizarea corespunzătoare pentru aceste funcții, în condițiile în care acestea sunt prevăzute în legea de organizare și funcționare a entității respective.

- Desfășurarea necorespunzătoare a activității de audit public intern, prin neauditarea tuturor activităților o dată la trei ani și nerealizarea tuturor misiunilor planificate, motivat de lipsa de personal, ceea ce conduce la apariția riscului unei evaluări incomplete a controlului intern.

Prin decizia emisă au fost dispuse măsuri care să conducă la înlăturarea neregulilor cu caracter financiar-contabil, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora. Împotriva măsurilor dispuse prin decizie entitatea a formulat contestație.

La Școala Națională de Grefieri, ordonator terțiar de credite, nu au fost înregistrate în mod distinct în evidența contabilă, valoarea clădirii și contravaloarea terenului situat în Bistrița, proprietate publică a statului. Totodată, nu s-a efectuat, la termenul prevăzut de lege, reevaluarea construcției menționate, ceea ce a condus la raportarea unor date neconforme privind valoarea justă a imobilului aflat în administrare.

Prin decizia emisă au fost dispuse măsuri care să conducă la înlăturarea neregulilor.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin *Decizia nr. 11/2013* a rezultat că din cele șapte măsuri dispuse, patru măsuri au fost implementate, rezultând îmbunătățirea activității economice și a celei de audit public intern, iar trei măsuri au fost duse parțial la îndeplinire, în sensul că, pe de o parte, au fost emise decizii de imputare, au fost analizate plățile efectuate în anul 2012, reprezentând drepturi de personal aferente plății cu ora a membrilor comisiilor de concurs, fără a se constata abateri, iar pe de altă parte măsurile au fost contestate în instanță, dosarul aflându-se pe rolul Curții de Apel București.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea totală a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate nu depășește pragul de semnificație, echipa de audit a formulat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate pentru anul 2013 de către Consiliul Superior al Magistraturii.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Scurtă prezentare

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este instituție publică administrativă autonomă, a cărei organizare și funcționare este reglementată de Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prerogativelor conferite de lege, Autoritatea Electorală Permanentă are competență generală și exclusivă în domeniul electoral, asigurând aplicarea unitară a dispozițiilor legale privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter național sau local, în intervalul dintre două perioade electorale.

Potrivit prevederilor Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, partidele și alianțele politice sau electorale primesc anual subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Autorității Electorale Permanente. Aceste formațiuni politice care beneficiază de subvenții au obligația de a conduce și organiza evidență contabilă proprie, asigurând astfel reflectarea distinctă a fondurilor primite și justificarea cheltuielilor finanțate prin bugetul AEP, precum și din alte surse.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	14.368	16.218	16.138	112,32	99,51
Autorități publice și acțiuni externe	7.946	10.140	10.061	126,62	99,22
Alte servicii publice generale	6.422	6.078	6.077	94,63	99,98
Cheltuieli - buget de stat	14.368	16.218	16.138	112,32	99,51
Autorități publice și acțiuni externe	7.946	10.140	10.061	126,62	99,22
Alte servicii publice generale	6.422	6.078	6.077	94,63	99,98

Autoritatea Electorală Permanentă este finanțată integral de la bugetul de stat, în anul 2013 gestionând un volum de credite bugetare definitiv aprobate în sumă de 16.218 mii lei, din care au fost efectuate plăți nete de casă în sumă de 16.138 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi

- Efectuarea unor plăți nelegale din bugetul instituției, reprezentând contravaloarea taxei pe valoarea adăugată aferentă bunurilor achiziționate și serviciilor prestate, facturate entității de către SC CLASSMOB CONSTRUCT SRL, în condițiile în care agentul economic nu era înregistrat în scopuri de TVA (ca plătitor de TVA). Valoarea TVA plătită în mod nelegal furnizorului a fost în sumă de 59,8 mii lei (inclusiv dobânzi și penalități de întârziere).
- Efectuarea unor plăți în cadrul cheltuielilor de personal, fără bază legală, ca urmare a reîncadrării unor salariați ai instituției la nivelul maxim de salarizare prevăzut de lege pentru categoria, gradul și/sau treapta profesională corespunzătoare funcțiilor deținute, prin asimilarea „suplimentării atribuțiilor” cu „noi condiții” de desfășurare a activității, fără prezentarea unor argumente temeinice care să susțină similitudinea (egalitatea) dintre cele două concepte.
- Decontarea indemnizației de deplasare peste nivelul stabilit de reglementările legale incidente deplasărilor externe, prin asimilarea în mod necorespunzător a funcției deținute de un membru al delegației, cu o funcție de demnitate publică.
- Nerespectarea, în totalitate, a reglementărilor legale referitoare la întocmirea Programului anual al achizițiilor publice, în sensul necuprinderii în conținutul acestui document a tuturor contractelor încheiate la nivelul instituției.
- Plata unor achiziții de produse și servicii similare, de la articole și alineate bugetare diferite, fără respectarea principiului transparenței operațiunilor desfășurate pe seama fondurilor publice (exemplu: pentru două contracte de execuție lucrări de

instalații electrice, în valoare de 83 mii lei, respectiv 26 mii lei, plățile s-au efectuat atât de la articolul bugetar 20.02 „Reparații curente” cât și de la alineatul 20.01.30 „Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare”, chiar dacă ambele contracte vizau același tip de lucrări).

- Reflectarea eronată în evidența contabilă a unor sume de recuperat de la salariați, afectând în acest mod acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2013.

Măsurile luate de entitate ca urmare a verificărilor vizează:

- 🕒 recuperarea prejudiciului în sumă de 59,8 mii lei, reprezentând TVA înscrisă nelegal în facturile emise de agentul economic SC CLASMOB CONSTRUCT SRL și achitate necuvenit din bugetul AEP;
- 🕒 inițierea unor demersuri prealabile formulării unei acțiuni judecătorești în vederea recuperării drepturilor de natură salarială;
- 🕒 reflectarea, în evidența contabilă, a unor operațiuni reprezentând sume acordate necuvenit unor salariați și nerecuperate de instituție până la finele exercițiului bugetar 2013;
- 🕒 revizuirea procedurilor operaționale pentru următoarele activități: achiziții publice directe; întocmirea și actualizarea programului anual al achizițiilor publice; organizarea și ținerea la zi a evidenței financiar-contabile; organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

Actul de control încheiat în anul 2014 a fost valorificat prin emiterea Deciziei nr. 4/12.05.2014, prin care a fost dispus un număr de patru măsuri de remediere a deficiențelor constatate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul acțiunii curente de audit financiar a fost verificată Decizia nr. 1/14.01.2014, emisă în urma acțiunii de audit financiar aferente exercițiului bugetar 2012, iar verificările efectuate au evidențiat că **entitatea a implementat măsurile dispuse prin decizie**.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Autoritatea Electorală Permanentă pentru exercițiul bugetar 2013 a fost exprimată **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Deficiențele constatate s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit conform metodologiei specifice, urmând ca erorile consemnate în actul de control să fie remediate, astfel încât acuratețea datelor și a indicatorilor economici raportați prin situațiile financiare să nu mai fie afectate.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) este instituție publică cu personalitate juridică, autonomă și independentă față de orice altă autoritate a administrației publice, constituită în temeiul prevederilor Legii nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea are ca obiectiv apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viață intimă, familială și privată, în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal și cu libera circulație a acestor date. ANSPDCP își desfășoară activitatea în condiții de independență și imparțialitate, monitorizând și controlând sub aspectul legalității, prelucrările de date cu caracter personal care intră sub incidența Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	3.460	2.894	2.853	82,46	98,58
Autorități publice și acțiuni externe	3.460	2.894	2.853	82,46	98,58
Cheltuieli - buget de stat	3.460	2.894	2.853	82,46	98,58
Autorități publice și acțiuni externe	3.460	2.894	2.853	82,46	98,58

Activitatea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal este finanțată integral de la bugetul de stat, în anul 2013, instituția gestionând un volum de credite bugetare definitiv aprobate în sumă de 2.894 mii lei, din care au fost efectuate plăți nete de casă în sumă de 2.853 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 98,58%.

Observațiile Curții de Conturi

- În exercițiul bugetar auditat, la ANSPDCP au fost constatate deficiențe vizând acordarea unor venituri de natură salarială (spor de stabilitate și spor de confidențialitate) personalului nou angajat în instituție, fără a exista o bază suficientă de susținere legală.
- Efectuarea unor plăți din bugetul instituției, în sumă de 4,5 mii lei, reprezentând cheltuieli de deplasare aferente personalului trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, fără a se solicita recuperarea acestora de la organizatori și/sau de la furnizorii de servicii de transport.
- În timpul misiunii de audit financiar, deficiențele constatate au fost remediate operativ, conducerea ANSPDCP luând măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat a sumei de 4,5 mii lei.

Conducerea ANSPDCP și-a însușit constatările controlului fără a avea o opinie divergentă, aspect ce rezultă atât din măsurile aplicate în timpul misiunii de audit în vederea remedierii acestora, cât și din renunțarea la dreptul de a formula obiecțiuni la actul de control.

Recomandare

Elaborarea și implementarea unui program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial care să conțină acțiuni concrete specifice fiecărei structuri funcționale din cadrul instituției, inclusiv proceduri formalizate pe activități elaborate în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare a instituției.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de ANSPDCP pentru exercițiul bugetar 2013, auditorii publici externi au exprimat o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, paragraful având următoarea semnificație: „Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație, stabilit conform metodologiei specifice de audit”.

În contextul în care, aceste denaturări nu au afectat semnificativ indicatorii economici raportați prin situațiile financiare, iar deficiențele constatate au fost remediate de conducerea ANSPDCP în timpul misiunii de audit financiar, valorificarea actului de control întocmit s-a finalizat **prin emiterea certificatului de conformitate** pentru activitatea exercițiului bugetar 2013.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Scurtă prezentare

Consiliul Economic și Social (CES) este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, cu personalitate juridică, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ai societății civile. CES este organizat și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, ca organism consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică, fiind consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților și senatorilor. Rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative. Funcționarea Consiliului Economic și Social este asigurată de plen, biroul executiv, președinte și vicepreședinți, comisiile de specialitate permanente și secretariatul tehnic.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.757	2.872	2.786	101,05	97,01
Autorități publice și acțiuni externe	2.757	2.872	2.786	101,05	97,01
Cheltuieli - buget de stat	2.757	2.872	2.786	101,05	97,01
Autorități publice și acțiuni externe	2.757	2.872	2.786	101,05	97,01

Prin Legea nr. 5/2013 a bugetului de stat pe anul 2013, Consiliului Economic și Social i-au fost alocate inițial credite bugetare în valoare totală de 2.757 mii lei, iar pe parcursul anului, ca urmare a rectificărilor bugetare în structura și volumul fondurilor alocate au intervenit majorări în cuantum de 115 mii lei, context în care creditele definitiv aprobate au fost în sumă totală de **2.872 mii lei**. Volumul plăților efectuate pentru susținerea activității CES a fost de 2.786 mii lei, gradul de realizare a execuției bugetare fiind de 97%.

Observațiile Curții de Conturi

- Decontarea cheltuielilor cu locuința de serviciu atribuită secretarului general al CES din fondul locativ de stat aflat în administrarea RA APPS, în condițiile în care, prin OUG nr. 15/2013 privind reglementarea condițiilor pentru vânzarea imobilelor proprietate

privată a satului aflate în administrarea RA APPS, au fost restrânse categoriile de funcții care beneficiau de această facilități, inclusiv pentru secretarii generali din instituțiile publice. Decontarea acestor cheltuieli aferente perioadei aprilie-iunie 2013, a generat un prejudiciu în cuantum de 2,9 mii lei, la care s-au adăugat dobânzi și penalități de întârziere, calculate în temeiul prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

Conducerea CES a luat măsuri operative de recuperare și virare la bugetul de stat a prejudiciului constat.

Efectuarea unor cheltuieli fără bază legală, în cuantum de 1,6 mii lei, reprezentând indemnizații de deplasare (diurnă și cheltuieli de cazare) acordate personalului instituției trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar.

Conducerea CES și-a însușit constatările auditorilor publici externi fără a avea o opinie divergentă, aspect ce rezultă din măsurile aplicate în mod operativ pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a prejudiciului generat de efectuarea cheltuielilor cu locuința de serviciu, fără a exista o bază suficientă de susținere legală.

Recomandări

- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 1,6 mii lei decontată nelegal, reprezentând indemnizații de deplasare și cheltuieli cazare acordate fără bază legală personalului CES trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, la care se adăunează majorări și penalități de întârziere, calculate până la data recuperării integrale a acestei sume;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind înregistrarea și circuitul documentelor elaborate și/sau primite de instituție, în conformitate cu prevederile legale incidente acestui domeniu.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Consiliul Economic și Social pentru exercițiul bugetar 2013, auditorii publici externi au exprimat **o opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere a unui aspect are următoarea semnificație:

„Situațiile financiare au fost întocmite de entitate în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit. Prejudiciul în cuantum de 2,9 mii lei, reprezentând cheltuieli cu locuința de serviciu, efectuate fără bază legală, a fost recuperat și virat la bugetul de stat, rămânând în responsabilitatea entității recuperarea indemnizațiilor de deplasare acordate în mod nelegal, în cuantum de 1,6 mii lei și a penalităților aferente, precum și elaborarea și implementarea procedurii operaționale vizând înregistrarea și circuitul documentelor elaborate în cadrul structurilor funcționale ale instituției.

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Scurtă prezentare

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) este organism independent cu activitate administrativ-jurisdicțională, înființat în baza prevederilor OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006. Consiliul nu este subordonat niciunei autorități sau instituții publice, în ceea ce privește deciziile adoptate în exercitarea atribuțiilor sale și are în competența sa de activitate soluționarea contestațiilor formulate în cadrul procedurilor de achiziție publică înainte de încheierea contractelor, în conformitate cu prevederile OUG nr. 34/2006.

Consiliul examinează din punctul de vedere al legalității și temeiniciei actul atacat și poate pronunța o decizie prin care îl anulează în parte sau în tot, obligă autoritatea contractantă să emită un alt act sau dispune orice altă măsură necesară pentru remedierea actelor ce afectează procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	9.942	10.190	10.118	101,77	99,29
Autorități publice și acțiuni externe	9.942	10.190	10.118	101,77	99,29
Cheltuieli - buget de stat	9.942	10.190	10.118	101,77	99,29
Autorități publice și acțiuni externe	9.942	10.190	10.118	101,77	99,29

În anul 2013, resursele publice alocate CNSC au fost asigurate integral de la bugetul de stat, cuantumul creditelor bugetare definitiv aprobate fiind de 10.190 mii lei, iar plățile efectuate de 10.118 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 99,29%.

Observațiile Curții de Conturi

- Nerespectarea reglementărilor legale privind încadrarea personalului în clase de salarizare, calculul eronat al salariilor plătite unor angajați la trecerea într-o tranșă de vechime superioară, precum și al salariilor plătite persoanelor cu atribuții de acordare a vizei de control financiar preventiv, au generat un prejudiciu estimat la suma de 39 mii lei, la care se adăunează dobânzi și penalități calculate în temeiul prevederilor Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost depuse cererile de restituire și nu au fost recuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate sumele plătite din bugetul instituției, care au depășit cuantumul contribuțiilor datorate bugetului FNUASS și nu s-a efectuat înregistrarea corespunzătoare a operațiilor respective.

🕒 În timpul misiunii de audit financiar, reprezentanții CNSC au luat unele măsuri operative de remediere a deficiențelor vizând respectarea reglementărilor legale specifice salarizării, inclusiv suspendarea procedurii eronat adoptate de instituție în acest domeniu. Astfel:

- ✓ CNSC a solicitat Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice punctul de vedere privind încadrarea în clase de salarizare a personalului la trecerea într-o tranșă de vechime superioară, în vederea interpretării și aplicării corecte a reglementărilor legale aplicabile;
- ✓ conducătorul entității a emis un act administrativ intern, în baza căruia entitatea urmează să procedeze la stabilirea corespunzătoare a salariilor, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ au fost inițiate demersuri de întocmire și transmitere către Casa Națională de Asigurări de Sănătate a dosarelor privind recuperarea sumelor aferente concediilor medicale plătite, care au depășit cuantumul contribuțiilor datorate bugetului FNUASS;
- ✓ au fost înregistrate în evidența contabilă bunurile primite fără plată de la prestatorul serviciilor de telefonie mobilă, care nu figurau în contabilitatea entității;
- ✓ au fost întreprinse acțiuni de completare a dosarelor profesionale ale funcționarilor publici ai instituției, cu documentele prevăzute de reglementările legale în vigoare.

Pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile s-a emis decizie. Pentru una din măsuri a fost formulată contestație, comisia de soluționare a contestațiilor a respins cererea reprezentanților CNSC.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse ca urmare a auditurilor anterioare, prin care s-a dispus stabilirea întinderii prejudiciului cauzat, în anul 2011, de plata nelegală a sumei de 47,7 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri a căror achiziție era interzisă de prevederile OUG nr. 34/2009 *cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale*, cu modificările ulterioare și a sumei de 26,9 mii lei, reprezentând contravaloarea unui program informatic achiziționat fără să fi existat credite bugetare aprobate în acest scop în bugetul instituției, nerecepționat și fără a fi evidențiat în Programul anual de achiziții publice.

Măsurile dispuse prin decizie au rămas în regim suspensiv până la pronunțarea unei hotărâri de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța de judecată pronunțând o soluție irevocabilă în acest caz, prin Decizia nr. 1252/12.03.2014, iar conducerea CNSC are obligația de a pune în executare dispozitivul acestei hotărâri, urmând să aplice măsurile dispuse de Curtea de Conturi.

Recomandări

- ✓ regularizarea cu bugetul de stat consolidat și bugetul asigurărilor sociale de stat a impozitului și a contribuțiilor aferente drepturilor de natură salarială, după analiza și recalcularea corespunzătoare a salariilor cuvenite salariaților instituției și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor aferente;
- ✓ întocmirea și transmiterea către Casa de asigurări de sănătate a municipiului București a cererii de restituire, la zi, a creanțelor bugetare reprezentând diferențe rezultate din indemnizațiile de concediu medical, care au depășit suma contribuțiilor datorate de instituție bugetului FNUASS;
- ✓ îmbunătățirea sistemului de control intern/managerial prin acțiuni concrete specifice fiecărei structuri funcționale din cadrul instituției, inclusiv prin elaborarea de proceduri operaționale formalizate pe activități, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu reglementările legale specifice controlului intern managerial;
- ✓ punerea în aplicare a deciziei nr. 28/06.12.2012 (măsura ii.1 și ii.3) emisă de Curtea de Conturi, asigurând conformitatea cu dispozitivul Sentinței civile nr. 2230/ 03.07.2013 a Curții de Apel București - Secția a VIII- a de contencios administrativ și fiscal și, implicit, cu Decizia nr. 1252/12.03.2014, irevocabilă, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi, vizând identificarea unor nereguli în activitatea economico-financiară a CNSC, unele dintre acestea cu consecințe patrimoniale, echipa de audit a exprimat o **opinie adversă**, având ca efect neemitterea certificatului de conformitate.

Scurtă prezentare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului economiei.

În decembrie 2012, conform *OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS), funcționând ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului economiei.

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, sub denumirea actuală de Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului s-a înființat în urma măsurilor de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare (AVAB), prin comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului, în baza *OUG nr. 23/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare*.

În vederea îndeplinirii rolului său, AAAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	20.825	20.694	20.419	98,05	98,67
Autorități publice și acțiuni externe	20.825	20.694	20.419	98,05	98,67
Cheltuieli - buget de stat	20.825	20.694	20.419	98,05	98,67
Autorități publice și acțiuni externe	20.825	20.694	20.419	98,05	98,67

Observațiile Curții de Conturi

Nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea desfășurării ședințelor Consiliului de Supraveghere și Îndrumare (CSI), deoarece:

- în condițiile în care Președintele AAAS a efectuat cinci solicitări către Președintele CSI, pentru organizarea ședințelor acestuia, a fost convocată întrunirea membrilor CSI doar în trei cazuri, contrar prevederilor HG nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea AVAS, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu care, în termen de 2 zile lucrătoare de la solicitarea președintelui AAAS, președintele CSI trebuie să convoace membrii acestuia;
- deși au avut loc trei ședințe, AAAS a fost în măsură să prezinte procesul-verbal al unei singure ședințe a Consiliului, în condițiile în care, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere și îndrumare a activității AAAS, la fiecare ședință a Consiliului trebuie să se întocmească un proces-verbal, care se înregistrează în Registrul de procese-verbale.

Nu s-au înregistrat corect în evidența contabilă unele sume încasate de la diverși debitori, ceea ce a condus la existența în balanța analitică a contului „Debitori”, întocmită de AAAS la data de 31.12.2013, a unui număr însemnat de analitice ale contului ce figurează cu sold creditor (2.229 de debitori prezintă solduri creditoare, în sumă totală de 39.243 mii lei).

Există neconcordanțe între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă, astfel că, la 31.12.2013, contul „Titluri de participare” înregistra un sold debitor în sumă de 1.235.605 mii lei, reprezentând situația participațiilor AAAS la capitalul social al unui număr de 675 de societăți comerciale, iar în evidența operativă a titlurilor de participare era înregistrată suma de 1.153.127 mii lei, diferența fiind de 82.478 mii lei.

Ca urmare a neefectuării regularizărilor în evidența contabilă a acestor diferențe, situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 nu oferă o imagine reală și fidelă cu privire la titlurile de participare deținute de AAAS.

Nu s-a urmărit încasarea drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare.

În cazul SC SARMISMOB SA Deva, care a beneficiat de fonduri de restructurare în baza Legii nr. 58/1991, s-a constatat că în condițiile în care, prin sentință civilă, societatea a fost obligată la plata către AVAS a datoriei în sumă de 29 mii lei, instituția nu a luat măsuri de punere în executare a hotărârii judecătorești, existând posibilitatea ca dreptul de a solicita recuperarea să fie prescris. Creanța este înregistrată în evidența operativă a AAAS.

Nu s-au regularizat creanțe bancare preluate:

- în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA, în patrimoniul AAAS, existând la data de 31.12.2013, unele creanțe înregistrate la poziția „Debitori neidentificați”;
- pentru care SC BCR SA, în calitate de cedent, nu a transmis titlurile executorii cu ocazia predării, în sumă de 19.635 mii lei. Pentru aceste creanțe, termenul legal de executare de 7 ani, prevăzut de OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, este depășit, având în vedere data preluării acestora, adică anul 2000.

- S-au menținut în evidența AAAS unele creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale, astfel:
 - 101.956 mii lei, creanță pe numele Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători CFR Călători SA, societate care a beneficiat de scutirea la plată a acestei datorii, în baza HG nr. 1455/2003 *pentru scutirea la plată a obligațiilor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru exercițiul financiar al anului 2003 ale unor agenți economici aflați sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului*;
 - 6.549 mii lei, creanțe preluate în baza OUG nr. 95/2003 *privind preluarea de către AVAB a unor creanțe bugetare în vederea încasării și virării lor la FNUASS, în vederea valorificării conform OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, de la agenții economici din domeniul transportului feroviar și energetic*.
- Au fost menținute în patrimoniul AAAS unele creanțe bugetare acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune, încheiate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici, în valoare de 10.840 mii lei, reprezentând obligații bugetare datorate de debitori cedatți care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale.
- Nu s-a aplicat sau nu s-a finalizat, în termenul legal, procedura de executare silită în vederea recuperării creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori, astfel că, într-un număr de 122 de creanțe bancare deținute de AAAS, în valoare de 47.484 mii lei, instituția a pierdut dreptul de a solicita recuperarea acestora.
- Nu s-au regularizat creanțele deținute la societățile comerciale aflate în procedură de faliment, în condițiile netransmiterii de către Direcția Insolvență, din cadrul AAAS, către Direcția Economică și Direcția Creanțe, a tuturor sentințelor favorabile, astfel că în anul 2013, deși instanțele judecătorești au comunicat un număr de 29 de sentințe prin care s-a decis respingerea atragerii răspunderii administratorilor sau a altor persoane, pentru suma de 176 mii lei, Direcția de Insolvență le-a înaintat Direcției Creanțe, AAAS nu a procedat la regularizarea acestor creanțe, ceea ce a avut ca efect menținerea în patrimoniul autorității a unor debite la același nivel.
- În cazul sentințelor favorabile de atragere a răspunderii administratorilor, emise de instanțele judecătorești în anul 2013, au fost comunicate 70 de sentințe prin care s-a decis atragerea răspunderii administratorilor sau a altor persoane, pentru suma de 17.701 mii lei, deși Direcția Insolvență a transmis Direcției Economice și Direcției Creanțe un număr de 27 de sentințe, pentru debite în valoare de 3.222 mii lei, în vederea înregistrării în evidența contabilă și recuperării acestora, celelalte 43 de sentințe însumând debite în valoare de 14.479 mii lei, 33 fiind transmise abia în anul 2014.
- Au existat deficiențe în ceea ce privește înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor proprii ale AAAS, rezultate din:
 - **vânzarea de acțiuni:**
 - AAAS nu s-a reînscris la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu pachetele de acțiuni reintrate în posesia sa ca urmare a rezoluționării, prin sentințe judecătorești, a unui număr de 27 de contracte de privatizare. În această situație, sentințele judecătorești sunt de natură să producă modificări în structura contului analitic „Debitori-vânzare acțiuni”, în sensul că obligația de plată a prețului neachitat până la data de 31.12.2013, în sumă totală de 9.665 mii lei, datorat de către cumpărători, este substituită prin obligația de restituire a pachetelor de acțiuni, precum și prin plata de daune interese, penalități etc.
 - AAAS a pierdut dreptul de a solicita recuperarea dreptului de creanță sus-menționat pentru creanțe estimate la 5.624 mii lei, în condițiile în care sentințele au fost puse în executare prin emiterea de ordine de poprire după expirarea termenului legal de 3 ani de la pronunțarea acestora.
 - **creanțe reprezentând dividende:**

S-a constatat că există posibilitatea să se fi prescris dreptul AAAS de a cere executarea unor creanțe, reprezentând dividende în sumă de 1.503 mii lei, provenite din perioada 1993-2007, în condițiile în care nu s-au luat măsuri legale de recuperare în termenul legal de 3 ani. În aceste condiții, fiind influențate de această categorie de operațiuni, situațiile financiare întocmite de entitate la 31.12.2013 nu prezintă o imagine fidelă și reală a drepturilor AAAS.
 - **creanțe reprezentând debitori diverși:**

Contul „Debitori diverși AAAS” prezintă, la 31.12.2013, un sold debitor în sumă de 596 mii lei, care provine din perioada 1993-2009, fiind datorate de 4 debitori. În condițiile în care instituția nu a urmat, în termenul legal, toate procedurile necesare recuperării debitelor, impuse de fiecare caz în parte, recuperarea acestora este incertă.
- Nu s-au regularizat unele diferențe dintre valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată a unor creanțe, ca urmare a procesului de valorificare a acestora (cesionarea creanțelor), propunerea nefiind prezentată spre aprobare CSI.

În situațiile privind soldurile la 31.12.2013 ale creanțelor preluate de AVAB, prezentate de Direcția Creanțe, au fost identificate creanțe vândute, în sumă totală de 322.536 mii lei, neregularizate până la data misiunii de audit.

Recomandări

- ✓ respectarea prevederilor Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare a AAAS, modificat cu prevederile OUG nr. 23/2004, actualizată cu Legea nr. 192/2013; înștiințarea Ministerului Economiei privind deficiențele identificate în activitatea CSI, pentru dispunerea măsurilor legale în consecință;
- ✓ analizarea și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele contului „Debitori” și pe cale de consecință:
 - reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor AAAS în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1917/2005;

- respectarea prevederilor OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, precum și ale Codului Civil, în cazul sumelor încasate fără temei legal; virarea la bugetul de stat a sumelor încasate fără temei legal, pentru care dreptul de a cere recuperarea/compensarea s-a prescris;
- ✓ regularizarea și înregistrarea, în evidența contabilă a AAAS, a valorii reale a participațiilor autorității la societățile comerciale din portofoliu, conform prevederilor Regulamentului de Organizare și Funcționare a AAAS, ale Legii contabilității nr. 82/1991 și ale OMFP nr. 1917/2005;
- ✓ inventarierea întregului portofoliu de creanțe al AAAS, inclusiv analizarea și clarificarea situației acestora, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și ale OMFP nr. 1917/2005; întreprinderea diligențelor necesare pentru obținerea tuturor sentințelor definitive/irrevocabile, emise de instanțele judecătorești. În situația neîncasării în termen a drepturilor de creanță, inițierea procedurilor legale de recuperare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor constatate.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi, situațiile financiare pe anul 2013 ale Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat **opinie adversă**.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2013 de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit financiar, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva deciziei, AAAS a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, prin încheiere.

Împotriva încheierii, AAAS a formulat contestație la instanța de contencios administrativ.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii emise, ca urmare a verificării conturilor de execuție pentru exercițiile bugetare ale anilor 2009, 2010, 2011 și 2012, s-a constatat că nu au fost duse la îndeplinire măsuri ce privesc, în principal:

- modul de evidențiere, urmărire și clarificare a unor sume încasate de la diverși debitori;
- neconcordanță între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă;
- deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării drepturilor de creanță ale AAAS.

În cazul abaterilor sus-menționate s-a dispus prelungirea termenului de ducere la îndeplinire a măsurilor.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Scurtă prezentare

Ministerul Fondurilor Europene (MFE) a fost înființat, prin reorganizarea **Ministerului Afacerilor Europene (MAEur)**, în conformitate cu prevederile art. 11(1) din OUG nr. 96/2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*.

Ministerul Fondurilor Europene (MFE) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, fiind responsabil de coordonarea și gestionarea instrumentelor structurale.

Denumire indicator	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite inițiale	% față de prevederi/ Credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	184.092	147.183	78.739	42,77	53,50
Autorități publice și acțiuni externe	184.092	144.749	76.905	41,78	53,13
Alte servicii publice generale	0	2.434	1.834	0,00	75,35
Cheltuieli - buget de stat	172.886	124.870	76.905	44,48	61,59
Autorități publice și acțiuni externe	172.886	122.436	75.071	43,42	61,31
Alte servicii publice generale	0	2.434	1.834	0,00	75,35
Fonduri externe nerambursabile	11.206	11.610	0	0,00	0,00
Autorități publice și acțiuni externe	11.206	11.610	0	0,00	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	0	10.703	1.834	0,00	17,14
Autorități publice și acțiuni externe	0	10.703	1.834	0,00	17,14

Observațiile Curții de Conturi

- În etapa de proiectare a bugetului anului 2013 nu s-a asigurat o fundamentare judicioasă a bugetului MFE, adaptată la specificul activităților ministerului și care să răspundă cerințelor de raționalizare solicitate prin Scrisoarea-cadru nr. 351.233/31.05.2012 formulată de Ministerul Finanțelor Publice, astfel încât s-a înregistrat o discrepanță semnificativă între estimările de resurse publice necesare și execuția bugetară aferentă anului 2013. Acest lucru este demonstrat de execuția bugetară în procent de numai 53,5% a plăților efectuate față de creditele bugetare definitive și de 42,77% față de creditele bugetare inițiale.
- În perioada auditată, structura de audit intern din cadrul MFE a fost nefuncțională, situație generată de faptul că, pe tot parcursul anului, unul din posturile prevăzute în structura de audit intern a fost vacant, iar celălalt a fost ocupat numai în luna ianuarie 2013 (raportul de muncă al titularului a fost suspendat începând cu data de 28.03.2013, anterior acesta beneficiind de concediu medical și concediu de odihnă).
- În anul 2013 nu au fost actualizate Manualul de proceduri pentru activitatea de audit intern, Carta auditului intern și Planul strategic și anual de audit intern pentru perioada 2013-2015, aceste documente fiind elaborate și aprobate pe parcursul anului 2012, la nivelul Ministerului Afacerilor Europene, predecesorul Ministerului Fondurilor Europene.

Recomandări

- ✓ la elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli se va asigura corelarea cu necesitățile reale, fundamentate temeinic de către toate structurile implicate din cadrul instituției, în strânsă legătură cu cerințele de raționalizare a resurselor bugetare;
- ✓ în etapa de execuție bugetară anuală se va analiza periodic necesitatea menținerii unor credite bugetare, iar când se constată neutilizarea să propună MFP, în timp util, anularea/retragerea/disponibilizarea acestora, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor Scrisorii-cadru a Ministerului Finanțelor Publice privind fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli în strânsă legătură cu necesitățile reale ale instituției și cu cerințele de raționalizare a resurselor bugetare;
- ✓ implementarea standardelor 11 „Managementul Riscului” și 17 „Proceduri” din OMFP nr. 946/2005 și la celelalte structuri la care nu au fost implementate până în prezent, astfel încât organizarea și implementarea sistemului de control intern/managerial în conformitate cu prevederile OG nr. 119/1999 și OMFP nr. 946/2005 să asigure utilizarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate;
- ✓ elaborarea și aprobarea procedurii operaționale pentru toate cele 217 (la data auditului erau elaborate și aprobate doar 186 de proceduri) activități procedurabile corespunzător structurilor din cadrul MFE, care concură la realizarea obiectivelor ministerului.

Opinia de audit

Echipa de auditori publici externi ai Curții de Conturi ca urmare a efectuării auditului financiar a contului de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 la Ministerul Fondurilor Europene a emis **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere a fost determinat de deficiențele privind fundamentarea bugetului pe anul 2013, neasigurarea activității de audit intern și neimplementarea în totalitate a standardelor prevăzute în OMFP nr. 946/2005 care aprobă Codul controlului intern/managerial.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, înființată prin HG nr. 361/2005, cu modificările și completările ulterioare,

prin preluarea activității Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, structură fără personalitate juridică din cadrul Cancelariei Prim-Ministrului.

Auditul financiar asupra contului anual de execuție a bugetului de stat la instituțiile publice la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP) s-a realizat asupra situațiilor financiare pe anii 2011, 2012 și 2013.

Execuția bugetară a ANRP, pe anii 2011, 2012 și 2013, se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	COD	2011		2012		2013	
		Credite bugetare	Plăți efectuate	Credite bugetare	Plăți efectuate	Credite bugetare	Plăți efectuate
0	1	2	3	4	5	6	7
TOTAL CHELTUIELI		260.782	260.419	463.044	461.740	466.179	464.814
CHELTUIELI CURENTE, din care:	1	260.502	260.156	462.957	462.392	465.077	464.644
Titlul I Cheltuieli de personal	10	5.573	5.495	5.626	5.489	7.742	7.629
Titlul II Bunuri și servicii	20	5.047	4.779	2.831	2.403	2.835	2.515
Titlul X Alte cheltuieli	59	249.882	249.882	454.500	454.500	454.500	454.500
CHELTUIELI DE CAPITAL	70	280	263	87	87	1.102	597
Titlul XII Active nefinanciare	71	280	263	87	87	1.102	597

Observațiile Curții de Conturi

- În anul 2011, ANRP nu a întocmit „Registrul-inventar” care, potrivit punctului 44, (1) din Anexa la OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, „...este un document contabil obligatoriu în care se înscriu rezultatele inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, grupate după natura lor, conform posturilor din bilanț”. Subliniem faptul că bilanțul se întocmește pe baza registrului-inventar și a balanței de verificare întocmite la finele exercițiului financiar.
- Întrucât la data începerii inventarierii, atât în anul 2012, cât și în anul 2013, ANRP nu avea încadrată nicio persoană cu atribuții de gestionar, nu au putut fi respectate prevederile punctului 8, lit. a) din OMFP nr. 2.861/2009 cu privire la declarația scrisă a gestionarului răspunzător înainte de începerea operațiunii de inventariere. În acest sens, comisia de inventariere a propus luarea măsurilor în vederea angajării de către ANRP a unei persoane care să aibă atribuții în gestionarea bunurilor aflate în patrimoniul entității.
- Deși prin structura organizatorică ANRP a prevăzut existența Compartimentului audit public intern, în perioada 2011-08.10.2012 nu a existat personal angajat cu atribuții de audit intern.
- În prezent, la nivelul ANRP este înregistrat un număr de 9.814 dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată, în care ANRP este parte, litigii care ar putea periclita în viitor desfășurarea în condiții normale a activității instituției. Totodată, se menționează că, în cadrul ANRP mai este înregistrat un număr de 11.503 dosare de instanță finalizate definitiv și irevocabil în care ANRP a avut calitatea de parte.

Recomandări

- ✓ angajarea unei persoane cu atribuții în gestionarea bunurilor aflate în patrimoniul entității;
- ✓ asigurarea de către conducerea ANRP a funcționării compartimentului de audit intern.

Opinia de audit

Deși au fost îndeplinite condițiile prevederilor art. 344 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin HP nr. 130/2010, publicat în MO nr. 832/2010, pentru perioada supusă auditului, a fost exprimată **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât aceste condiții nu sunt semnificativ afectate de existența unor evenimente ce nu sunt sub controlul direct al ANRP (existând nesiguranță cu privire la deznodământul celor 9.814 dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată, în care ANRP este parte, litigii care ar putea periclita în viitor desfășurarea în condiții normale a activității ANRP).

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, entitatea având responsabilitatea îndeplinirii lor, în vederea înlăturării abaterilor constatate și intrarea în legalitate.

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Scurtă prezentare

Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică și organ de specialitate al administrației publice centrale, care administrează și gestionează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale. Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP și prin casele de pensii sectoriale, care funcționează și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de Legea nr. 263/2010.

CNPP își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Are în subordine casele județene de pensii și casa de pensii a municipiului București, denumite case teritoriale de pensii, care sunt servicii publice descentralizate. CNPP are în subordine și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), instituție publică cu personalitate juridică și autonomie științifică.

CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratatment Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (TBRCM SA).

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2013 s-a desfășurat la sediul CNPP și la un număr de 20 de case teritoriale de pensii.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de Casa Națională de Pensii Publice, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la data de 31.12.2013 cuprinde:

- a) veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat;
- b) veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2013, derulat prin Casa Națională de Pensii Publice, inclusiv cele trei case sectoriale (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații), se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Prevederi/ Credite definitive	Execuție 31.12.2013	Execuție față de prevederi/credite definitive (%)
0	1	2	3	4=3/2
I	Venituri totale, din care:	50.247	50.129	99,77
I.1	Venituri ale sistemului public de pensii	49.888	49.771	99,77
I.2	Venituri ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	359	358	99,72
II	Cheltuieli totale, din care:	49.992	49.915	99,85
II.1	Cheltuieli ale sistemului public de pensii, inclusiv casele de pensii sectoriale	49.888	49.818	99,86
II.2	Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	104	97	93,27
III	Excedent/deficit, din care:	255	214	83,92
III.1	Excedent/deficit al sistemului public de pensii	-	-47	0
III.2	Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	255	261	102,35

Analizând datele din contul anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat centralizat, întocmit de către Casa Națională de Pensii Publice la data de 31.12.2013, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 50.129 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat, în sumă de 12.254 milioane lei) și că s-au efectuat cheltuieli de 49.915 milioane lei.

Din veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, veniturile sistemului public de pensii au o pondere de 99,28%, iar diferența de 0,72% este reprezentată de veniturile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

În mod similar, cheltuielile sistemului public de pensii dețin o pondere însemnată, de 99,80% din cheltuielile totale, iar cheltuielile sistemului pentru accidente de muncă și boli profesionale reprezintă diferența de 0,2%.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2013, în sumă de 12.254 milioane lei, reprezintă 24,62% din totalul veniturilor realizate, aferente sistemului public de pensii.

În anul 2013, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat a înregistrat un **excedent de 214 milioane lei**, provenind din execuția sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, unde nivelul veniturilor încasate a depășit nivelul cheltuielilor efectuate, fapt ce a condus la înregistrarea unui **excedent de 261 milioane lei** și din execuția sistemului public de pensii care a înregistrat un **deficit de 47 milioane lei**.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate %	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de credite inițiale %	Execuție față de credite definitive %
0	1	2	3	4	5	6=5/4x100	7	8=4-5-7	9=5/2x100	10=5/3x100
I	TOTAL VENITURI, din care:	50.995	50.247	75.351	50.129	66,53	4.896	20.326	98,30	99,77
1.	Venituri curente, din care:	37.588	37.993	61.896	38.067	61,50	3.504	20.325	101,27	100,19
1.1	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de angajatori, din care:	27.226	27.517	43.769	27.622	63,11	214	15.933	101,45	100,38
1.1.1	- Contribuții de asigurări sociale de stat datorate de angajatori	26.944	27.235	43.239	27.340	63,23	207	15.692	101,47	100,39
1.1.2	- Contribuții de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale datorate de angajatori.	282	282	530	282	53,21	7	241	100,00	100,00
1.2.	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de asigurați	10.245	10.283	17.274	10.278	59,50	3.278	3.718	100,32	99,95
1.3.	Venituri nefiscale	117	193	853	167	19,58	12	674	142,74	86,53
2.	Subvenții de la bugetul de stat	13.407	12.254	12.254	12.254	100,00	-	-	91,40	100,00
3.	Sume primite de la UE/alți donatori, plăți efectuate și prefinanțări	-	-	19	19	100,00	-	-	-	-
4.	Sume în curs de distribuire	-	-	1.182	-211	-17,85	1.392	1	-	-

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus rezultă că s-au încasat venituri totale la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de 50.129 milioane lei, ceea ce reprezintă doar 66,52% din totalul drepturilor constatate ca fiind datorate bugetului asigurărilor sociale de stat, în sumă de 75.351 milioane lei.

Veniturile efectiv încasate în anul 2013 de către CNPP la bugetul asigurărilor sociale de stat, reprezentând contribuții de asigurări sociale, au fost de numai 37.875 milioane lei, la care s-a adăugat subvenția primită de la bugetul de stat, prin bugetul MMFPSPV, în sumă de 12.254 milioane lei.

Principala cauză a încasării unui volum redus al veniturilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, gestionate de către CNPP, a fost **gradul scăzut de colectare, doar de 62,09%, întrucât veniturile care provin din contribuțiile de asigurări sociale datorate de angajatori și angajați** la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost în sumă de 37.900 milioane lei, față de drepturile constatate care au fost în sumă de 61.043 milioane lei.

Rezultă astfel că veniturile încasate în anul 2013, fără a lua în calcul subvenția, ar fi acoperit numai 76% din volumul plăților efectuate în anul 2013 cu sistemul public de pensii, care au fost în sumă de 49.915 milioane lei, conform tabelului de mai jos.

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de credite inițiale (%)	Execuție față de credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9=6/2x100	10=6/3x100
II	CHELTUIELI TOTALE	50.809	49.992	49.942	49.916	49.915	1	49.955	98,24	99,85
1.	Asigurări și asistență socială	50.704	49.888	49.842	49.819	49.818	1	49.857	98,25	99,86
1.1.	Pensii și ajutoare de bătrânețe	49.243	48.527	48.518	48.513	48.513	0	48.515	98,52	99,97
1.2.	Asistență acordată persoanelor în vârstă	310	308	308	291	291	0	291	93,87	94,48
1.3.	Ajutoare pentru urmași	537	480	479	479	479	0	479	89,20	99,72
1.4.	Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	614	573	537	536	535	1	572	87,13	93,37
2.	Asigurări și asistență socială pentru accidente de muncă și boli profesionale	105	104	100	97	97	0	98	92,38	93,26

Plățile totale, în sumă de 49.915 milioane lei, raportate de către CNPP prin contul de execuție bugetară la finele anului 2013, au cuprins:

- plățile aferente asiguraților din sistemul CNPP, în sumă de 45.350 milioane lei;
- plățile aferente asiguraților celor trei case sectoriale de pensii, în sumă de 4.565 milioane lei.

Din datele de mai sus privind cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 rezultă că atât creditele bugetare inițiale, cât și creditele bugetare definitive au avut un grad ridicat de utilizare pentru plăți, respectiv de 98,24% față de prevederile inițiale și mai mult față de prevederile definitive, adică de 99,85%.

Plățile efectuate din bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă totală de 49.915 milioane lei, au fost mai mici decât prevederile bugetare aprobate inițial, în sumă de 50.809 milioane lei, care au fost diminuate pe parcursul anului cu suma de 817 milioane lei, rezultând astfel un nivel al prevederilor bugetare definitive de 49.992 milioane lei, respectiv cu doar 0,15% mai mult față de plățile efectuate în anul 2013.

Observațiile Curții de Conturi

La Casa Națională de Pensii Publice s-au constatat abateri financiar-contabile, astfel:

- utilizarea necorespunzătoare a conturilor de decontare dintre CNPP și entitățile din subordine, ceea ce a condus la:
 - supradimensionarea activelor și datoriilor entității cu suma de 10.029 mii lei, întrucât acestea au cuprins și soldurile conturilor de decontare;
 - neînregistrarea în "Rezultatul reportat" a sumei de 1.515 mii lei, reprezentând amortizarea/casarea/consumul bunurilor transferate între CNPP și unitățile subordonate, sumă menținută eronat în conturile de decontare;
 - înregistrarea unor diferențe, în sumă de 137 mii lei, din cauza neefectuării de punctaje reciproce între CNPP și unitățile subordonate.

🕒 În timpul și ca urmare a misiunii de audit au fost eliminate din soldul contului de decontări activele fixe amortizate integral de la CPMB și INEMRCM, în sumă de 1.515 mii lei.

- deficiențe identificate la unele case teritoriale de pensii, unde:
 - în soldul contului „Drepturi de personal neridicate” au fost raportate datorii nereale, în sumă de 4.447 mii lei, reprezentând drepturi nesolicitate în termenul legal de prescripție de 3 ani, aferente unor beneficiari care au decedat anterior datei de 31.12.2010, (*CPM București* - 2.982 mii lei, *CJP Călărași* - 1.465 mii lei), drepturi care au fost transmise după data decesului, deși plata trebuia să înceteze în luna următoare decesului;
 - nu a fost organizată evidența analitică a pensiilor neridicate (*CJP Ilfov și CJP Maramureș*);
 - nu a fost organizată evidența analitică, ceea ce a determinat: menținerea nejustificată a unor sume negative de 183 mii lei (*CJP Călărași*), necunoașterea datei la care s-a constituit dreptul neridicat (*CPM București*) și a codului numeric personal al beneficiarului (*CJP Călărași și CPM București*).

🕒 Pe parcursul misiunii de audit financiar, Casa de Pensii a Municipiului București (CPMB) a analizat o parte a drepturilor de pensii neridicate, menținute eronat în solduri în afara termenului legal de prescripție sau din alte cauze și s-a scăzut din evidență, suma de 3.014 mii lei.

- CNPP nu a coordonat activitatea caselor teritoriale de pensii în vederea identificării și atragerii în sistemul public de pensii a persoanelor care îndeplinesc condițiile pentru asigurarea obligatorie potrivit art. 6 alin.(1) pct. IV din Legea 263/2010 *privind sistemul unitar de pensii publice*, ceea ce a generat nerealizarea, în anul 2013, a unor venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat, în valoare estimată de 22.322 mii lei, sumă cu care s-ar fi putut reduce deficitul care a fost acoperit prin subvenții de la bugetul de stat.

S-au constatat nereguli care au cauzat efectuarea unor plăți nelegale, din bugetul asigurărilor sociale de stat, astfel:

- au fost efectuate plăți nelegale din bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de 2.234 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțiale, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii care au realizat concomitent și venituri, iar plata pensiei nu s-a suspendat începând cu luna următoare realizării veniturilor.

În acest sens, au fost dispuse măsuri și în anii precedenți pentru care s-au estimat debite de 2.299 mii lei, din care s-au recuperat 1.030 mii lei și a rămas de recuperat suma de 1.269 mii lei. De asemenea, prin extinderea verificărilor, CNPP a stabilit debite în sumă de 3.423 mii lei, din care s-a recuperat suma de 1.789 mii lei, suma rămasă de recuperat fiind de 1.634 mii lei.

Răspunsul entității

Casa Națională de Pensii Publice a precizat că depistarea cazurilor de incompatibilitate se va face la nivel central (CNPP) de către Comisia numită prin Ordinul președintelui nr. 199/2014, care va monitoriza respectarea procedurilor de identificare și soluționare a cazurilor de incompatibilitate a prestațiilor de asigurări sociale de stat cu veniturile realizate din activități profesionale/salarii și va urmări recuperarea prejudiciilor.

- tot din bugetul asigurărilor sociale de stat au fost efectuate plăți nelegale, pentru persoane decedate, în sumă de 531 mii lei, în condițiile în care nu s-a încetat plata drepturilor de pensie în luna următoare decesului.
- 🕒 În timpul misiunii de audit financiar a fost recuperată și virată la bugetul de stat, suma de 111 mii lei, reprezentând pensii plătite pe numele unei persoane decedate din anul 2006, de către Casa Locală de Pensii sector 1 București;

De menționat este faptul că în acest sens au fost dispuse măsuri și în anii precedenți, pentru care s-au stabilit debite de 447 mii lei, din care s-a recuperat suma de 293 mii lei și a rămas de recuperat suma de 154 mii lei.

- nu au fost recuperate de către INEMRCM, ordonator terțiar de credite din subordinea CNPP, unele creanțe prescise în sumă de 305 mii lei, care provin din plata unor indemnizații pentru concedii medicale ale salariaților, suportate din credite bugetare, în perioada 2006-2010;
- s-a plătit, nelegal, din credite bugetare, unor salariați suma de 31 mii lei, reprezentând daune morale, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare silită pentru drepturi stabilite prin decizii/sentințe civile rămase definitive și irevocabile, pronunțate de către instanțele de judecată;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la salarizarea personalului bugetar în anul 2013, în sensul aplicării eronate a prevederilor OUG nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, prin acordarea procentelor de majorare salarială de 8% și de 7,4% și asupra drepturilor bănești acordate sub formă de stimulente care au fost incluse în salariul de bază.

Răspunsul entității

Casa Națională de Pensii Publice consideră că au fost aplicate corespunzător actele normative și invocă precizările emise de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

- Din verificarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea CNPP, s-a constatat că există diferențe între bunurile din inventarul centralizat al domeniului public al statului și evidența financiar-contabilă, iar dreptul de proprietate al statului nu este înscris în cartea funciară.
- Referitor la bunurile din domeniul public al statului aflate în administrarea INEMRCM, s-au identificat abateri constând în: neevidențierea în contabilitate a unui imobil situat în București, neclarificarea componenței soldului contului „Terenuri”, neînscriserea în cartea funciară a dreptului de proprietate a statului, neactualizarea, conform situației reale, a inventarului bunurilor din domeniul public al statului.

La casele teritoriale de pensii s-au constatat atât abateri financiar-contabile, cât și plăți nelegale, astfel:

- raportarea eronată a unor datorii, în sumă de 2.091 mii lei, reprezentând drepturi de pensii neridicate, pentru care dreptul la acțiune al titularilor de creanțe s-a stins prin prescripție (CJP: Argeș, Bistrița-Năsăud, Buzău, Mehedinți, Neamț și Vrancea);
- neconcordanțe între evidența contabilă analitică și cea sintetică, cu suma de 438 mii lei, privind contribuțiile de asigurări sociale datorate de persoane asigurate pe baza de contract de asigurare (CJP: Neamț și Olt);
- menținerea nejustificată în evidența financiar-contabilă a unor debite, în sumă de 415 mii lei, pentru care dreptul la acțiune s-a stins prin Legea nr. 2/2013 (CJP Neamț);
- nerealizarea unor venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de 4.557 mii lei, din cauza necuprinderii în sistemul public de pensii a unor contribuabili, persoane fizice care realizează venituri din activități independente și care aveau obligația depunerii declarației de asigurare (CJP: Argeș, Bistrița-Năsăud, Teleorman și Vrancea);
- neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat, în cadrul termenului de prescripție, pentru debite, în sumă de 105 mii lei, provenite din pensii acordate necuvenit (CJP: Harghita, Neamț, Olt și Teleorman);
- plăți nelegale, în sumă de 1.652 mii lei, reprezentând pensii de invaliditate gradul I, II sau III, în condițiile în care beneficiarii acestora au realizat în același timp și venituri de natură salarială/profesională (CJP: Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Brașov, Brăila, Caraș-Severin, Harghita, Ialomița, Mehedinți, Neamț, Satu Mare, Teleorman și Vrancea);
- plăți nelegale, în sumă de 1.593 mii lei, reprezentând pensii anticipate sau anticipate parțiale, în condițiile în care beneficiarii acestora au realizat în același timp și venituri peste plafonul legal (CJP: Argeș, Bacău, Buzău, Brașov, Bistrița-Năsăud, Brăila, Caraș-Severin, Harghita, Mehedinți, Ialomița, Neamț, Suceava, Satu Mare, Teleorman, Vrancea);
- plăți nelegale, în sumă de 648 mii lei, constând în indemnizații de însoțitor acordate de casele județene de pensii pensionarilor de invaliditate care au beneficiat în același timp și de asistent personal sau de indemnizație lunară acordată de la bugetul local (CJP: Arad, Argeș, Bacău, Brașov, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Harghita, Mehedinți, Neamț, Satu Mare, Suceava, Teleorman);
- plăți nelegale, în sumă de 258 mii lei, reprezentând pensii de urmaș acordate unor beneficiari care au realizat în același timp venituri ori venituri peste plafonul legal (CJP: Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Harghita, Ialomița, Mehedinți și Satu Mare);
- plăți necuvenite din bugetul de stat, în sumă de 117 mii lei, reprezentând ajutor lunar acordat soțului supraviețuitor, în condițiile în care persoanele în cauză realizau venituri lunare din salarii (CJP Argeș);
- plata nelegală, în sumă de 123 mii lei, a unor drepturi acordate din bugetul de stat sub formă de indemnizații peste limita legală, acordate unor persoane persecutate din motive politice (CJP Ialomița);
- plăți nelegale, în sumă de 92 mii lei, acordate unor persoane cărora li s-a redus nelegal vârsta standard de pensionare și au beneficiat de reducerea stagiului complet de cotizare (CJP Suceava).

De asemenea, s-au constatat nereguli în ceea ce privește:

- necalcularea, nereținerea și nevirarea sumei de 60 mii lei, reprezentând contribuția lunară pentru asigurările de sănătate, aferentă drepturilor de pensii care depășesc limita legală (CJP: Argeș, Bistrița-Năsăud, Ialomița, Mehedinți și Teleorman);
- efectuarea de cheltuieli, în sumă de 821 mii lei, din fondul de accidente de muncă și boli profesionale, ca urmare a faptului că angajatorii nu au justificat sumele suportate din acest fond la (CJP Brăila);

- diferențe în sumă de 15.273 mii lei între evidența financiar-contabilă a entității și Agenția Județeană a Finanțelor Publice cu privire la soldurile creanțelor și datoriilor la bugetul asigurărilor sociale de stat (*CJP Brăila*);
- inventarierea s-a efectuat fără respectarea în totalitate a prevederilor legale, în sensul că nu au fost inventariate unele bunuri, datorii și creanțe (*CJP: Buzău și Neamț*);
- nerecalcularea, din oficiu, a pensiilor anticipate și anticipate parțiale, la momentul îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă (*CJP Arad*);
- nesoluționarea în termenul legal de 45 de zile a cererilor depuse de solicitanți pentru stabilirea/recalcularea drepturilor de pensii (*CJP: Caraș-Severin și Teleorman*).

Recomandări

- ✓ eliminarea din activele și datoriile bilanțului contabil centralizat a conturilor de decontare, efectuarea punctajelor reciproce între instituția superioară și entitățile din subordine, în vederea punerii de acord a sumelor menținute în conturile de decontări;
- ✓ analizarea sumelor menținute nejustificat în soldul contului „Drepturi de personal neridicate” în vederea identificării la timp a tuturor drepturilor de pensii prescrise și stabilirii realității soldurilor reprezentând drepturi de pensii neridicate raportate prin situațiile financiare ale ordonatorului principal de credite, pentru a evita imobilizarea de credite bugetare și organizarea evidenței analitice a drepturilor neridicate de pensii;
- ✓ cuprinderea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor identificate în vederea atragerii de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat. Întărirea rolului controlului intern exercitat la nivelul caselor teritoriale de pensii pentru atragerea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor care sunt obligate să se asigure;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți către beneficiarii de pensii anticipate, anticipate parțiale, pensii de invaliditate de gradul I, II și III care au realizat concomitent și venituri, evidențierea în contabilitate, recuperarea și virarea sumelor recuperate la buget, precum și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți de drepturi de pensii acordate beneficiarilor ulterior datei decesului acestora, evidențierea în contabilitate, recuperarea și virarea sumelor recuperate la buget, conform prevederilor legale în vigoare și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;
- ✓ recuperarea de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București a sumelor plătite din credite bugetare, de către INEMRCM, pentru concedii medicale ale salariaților pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris, recuperarea și virarea, conform prevederilor legale în vigoare, a sumelor prescrise;
- ✓ recuperarea plăților nelegale cu titlu de daune morale, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare silită, virarea la buget a sumelor recuperate, conform prevederilor legale în vigoare, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale în anul 2013 și în continuare a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ efectuarea eventualelor modificări în inventarul centralizat al domeniului public al statului pentru bunurile administrate de CNPP și entitățile din subordinea sa, astfel încât la finele exercițiului financiar, valoarea acestor bunuri să corespundă atât cu evidența financiar-contabilă, cât și cu situația reală, precum și înscrierea la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară a tuturor imobilelor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea CNPP și a entităților din subordinea sa.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează în:

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin adoptarea unor măsuri, prin care să se asigure:
 - ✚ respectarea principiului independenței, potrivit căruia toate veniturile și cheltuielile se raportează în exercițiul financiar la care se referă, precum și respectarea concordanței dintre articolul bugetar aprobat pentru efectuarea plăților și natura cheltuielilor efectuate;
 - ✚ aplicarea corespunzătoare a legislației privind procedurile de transmitere fără plată a bunurilor aparținând instituțiilor publice, pe bază de documente avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc bunurile;
- îmbunătățirea managementului, prin întocmirea Planului de audit intern și cuprinderea acțiunilor de audit în acest Plan pe baza evaluării și analizei riscurilor, a sugestiilor conducătorului entității și includerea în acesta a unor misiuni care să cuprindă auditarea activităților cu impact financiar asupra activității instituției;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc. prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:
 - ✚ reîntregirea resurselor bugetului asigurărilor sociale de stat și a bugetului de stat, reprezentând comisionul bancar plătit la un nivel mai mare decât cel stabilit de lege, pentru transmiterea în străinătate a sumelor cuvenite beneficiarilor de drepturi de asigurări sociale;

- recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii, precum și regularizarea, cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit;
- identificarea unor persoane fizice care aveau obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost considerate implementate, sunt următoarele:

- nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- unele măsuri au fost contestate în instanță, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție pe anul 2013, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective, dar în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate.

Opinia de audit

La exprimarea opiniei de audit în urma misiunii de audit financiar, auditorii publici externi au avut în vedere atât compararea sumei erorilor/abaterilor constatate cu pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a auditului, cât și propriul raționament profesional.

De asemenea, au fost avute în vedere și constatările de la nivelul ordonatorilor de credite terțiari, precum și opiniile emise de către camerele de conturi teritoriale, ținând cont de faptul că ordonatorul principal are atribuții de coordonare, îndrumare, supraveghere și control al activității entităților subordonate.

Astfel, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, echipa de audit a emis **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNPP pentru anul 2013, deoarece acestea nu respectă principiile legalității și regularității și nu oferă o imagine fidelă și reală a poziției financiare a CNPP la data de 31.12.2013.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizii, prin care au fost dispuse măsuri pe care atât ordonatorul principal de credite CNPP, cât și entitățile din subordinea sa trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Conducerea CNPP nu a contestat măsurile din decizie care au fost dispuse în sarcina sa.

SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII - Casa Sectorială de Pensii

Scurtă prezentare

Entitatea are menirea de a aplica legislația privind drepturile de asigurări sociale (pensii, ajutoare de deces, pensii de urmaș și alte ajutoare sociale potrivit legii) convenite cadrelor militare în rezervă care au activat în structurile SRI.

Contul de execuție bugetară aferent exercițiului 2013, referitor la bugetul ordonatorului terțiar de credite, se prezintă astfel:

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/2x100
Total, din care pe surse și pe capitle	318.167	344.308	344.293	344.293	344.293	0	344.253	99,9
Buget de stat, total, din care:	2.439	2.774	2.770	2.770	2.770	0	2.784	99,9
Ordine Publică și Siguranță Națională	1.675	1.853	1.852	1.852	1.852	0	1.862	99,9
Asigurări și asistență socială	764	921	919	919	919	0	922	99,7
BASS	315.728	341.534	341.523	341.523	341.523	0	341.469	99,9
Asigurări și asistență socială	315.728	341.534	341.523	341.523	341.523	0	341.469	

Opinia de audit

La Casa Sectorială de Pensii a SRI, auditorii publici externi au formulat **opinie nemodificată** și **s-a emis certificat de conformitate a contului examinat**, deoarece situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu codul general de raportare financiară și oferă o imagine fidelă a poziției financiare la data de 31.12.2013.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2013

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Scurtă prezentare

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin HG nr. 1610/2006.

Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj cuprinde:

- a) veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- b) veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite definitive	Încasări realizate/plăți efectuate	Execuție față de prevederi/credite definitive (%)
0	1	2	3=2/1
Venituri totale, din care:	1.875	1.764	94,08
Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.627	1.515	93,12
Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	248	249	100,40
Cheltuieli totale, din care:	1.843	1.779	96,53
Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.790	1.733	96,82
Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	53	46	86,79
Excedent/deficit, din care:	32	-15	-46,88
Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	-163	-218	-133,74
Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	195	203	104,10

Analizând datele prezentate prin contul de execuție al bugetului asigurărilor pentru șomaj **centralizat**, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2013, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 1.764 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 268 milioane lei) și cheltuieli de 1.779 milioane lei.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2013 a reprezentat 15,19% din totalul veniturilor încasate aferente sistemului asigurărilor sociale pentru șomaj.

Astfel, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu un deficit aferent anului 2013 în sumă de 15 milioane lei, provenind din realizarea execuției celor două componente pe care le administrează: *deficitul sistemului de asigurări pentru șomaj*, în sumă de 218 milioane lei, și *excedentul înregistrat în execuția fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale*, în sumă de 203 milioane lei.

În anul 2013, pentru acoperirea deficitului înregistrat în execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj, ANOFM a utilizat excedentul neutilizat din anii anteriori în sumă de 163 milioane lei.

În indicatori sintetici, contul anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013, se prezintă astfel:

- milioane lei-

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturile constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de prevederi credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi credite definitive (%)
1	2	3	4	5	6=5/4x100	7	8=4-5-7	9=5/2	10=5/3x100
Venituri totale, din care:	1.728	1.875	4.185	1.764	42,15%	61	2.360	102,08	94,08
1. Contribuții de asigurări, din care:	1.453	1.403	3.539	1.412	39,90%	27	2.100	97,18	100,64
a) contribuțiile angajatorilor, din care:	839	814	2.687	820	30,52%	24	1.843	97,74	100,74
contribuții de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori	603	582	2339	589	25,18%	23	1727	97,68	101,20
contribuția angajatorilor la fondul de garantare	236	232	348	231	66,38%	1	116	97,88	99,57
b) contribuțiile asiguraților	614	589	852	592	69,48%	3	257	96,42	100,51
2. Venituri nefiscale	27	27	289	24	8,30%	23	242	88,89	88,89
3. Subvenții de la bugetul de stat	111	268	268	268	100,00%	0	0	241,44	100,00
4. Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	137	177	89	60	67,42	11	18	43,80	33,90

În totalul veniturilor încasate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, raportate de către ANOFM, cea mai mare pondere o au contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați (80,05%), în sumă de 1.412 milioane lei.

Gradul de realizare a veniturilor bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj, față de prevederile definitive, a fost în anul 2013 de 94,08%, în timp ce la finele exercițiului financiar au rămas drepturi constatate de încasat în sumă de 2.360 milioane lei.

Cea mai mare parte din această sumă de încasat o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj, în sumă totală de 2.100 milioane lei (88,98%), din care:

- datorate de angajatori, 1.843 milioane lei (78,09%);
- datorate de asigurați, 257 milioane lei (10,89%).

Încasarea veniturilor totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a avut un grad de realizare de numai 42,15% (1.764 milioane lei/4.185 milioane lei), cauza principală fiind gradul scăzut de colectare, de către ANAF, a contribuțiilor de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați.

Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.539 milioane lei, în anul 2013 s-a încasat efectiv numai suma de 1.412 milioane lei, reprezentând doar 39,90% din nivelul contribuțiilor datorate. Dintre contribuțiile totale datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj, cel mai scăzut grad de colectare, doar de 25,18%, l-au avut contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori.

Veniturile efectiv încasate din contribuțiile la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 1.412 milioane lei nu au acoperit decât 79,37% din cheltuielile sistemului de asigurări pentru șomaj, în sumă de 1.779 milioane lei, pentru diferența de cheltuie, ANOFM a încasat subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul MMFPSPV, în sumă de 268 milioane lei.

Luând în calcul volumul plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj din anul 2013, în sumă de 1.779 milioane lei, încasarea integrală a drepturilor constatate de încasat, în sumă de 2.360 milioane lei, ar asigura resursele necesare plăților derulate prin bugetul asigurărilor pentru șomaj, gestionat de către ANOFM, pentru mai mult de un an de zile.

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 se prezintă astfel:

- milioane lei-

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/1x100	9=5/2x100
Total cheltuieli, din care:	1715	1843	1788	1788	1779	9	1796	103,73	96,53
1. Asigurări și asistență socială	1437	1484	1442	1442	1440	2	1456	100,21	97,04
Asigurări pentru șomaj	1246	1306	1287	1287	1285	2	1288	103,13	98,39
Prevenirea excluderii sociale	32	25	23	23	23	0	23	71,88	92,00
Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	159	153	132	132	132	0	145	83,02	86,27
2. Acțiuni economice	210	268	262	262	259	3	261	123,33	96,64
3. Învățământ	42	38	38	38	34	4	34	80,95	89,47
4. Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	26	53	46	46	46	0	45	176,92	86,79

Plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj au cuprins, în principal:

- plăți pentru asigurări și asistență socială, în sumă de 1.440 milioane lei (80,94%), constând în plăți pentru: asigurări pentru șomaj, prevenirea excluderii sociale, alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale;
- plăți pentru acțiuni generale economice, în sumă de 257 milioane lei (14,56%), fiind destinate pentru: măsuri active pentru combaterea șomajului, stimularea creării de locuri de muncă și alte acțiuni generale de muncă.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 s-a desfășurat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și la un număr de 20 de agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, ordonatori terțieri de credite din subordinea ANOFM.

Observațiile Curții de Conturi

La Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Referitor la *elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu*, echipa de audit a constatat nereguli cu privire la investițiile publice derulate de către unele centre regionale pentru formarea profesională a adulților, instituții publice finanțate parțial din venituri proprii, aflate în subordinea ANOFM, care au privit:

- cuprinderea în bugetele de venituri și cheltuieli ale Centrului Regional de Formare Profesională a Adulților (CRFPA) Mehedinți și CRFPA Mureș a unor obiective de investiții, în sumă de 1.958 mii lei, pentru care nu există acordul ordonatorului principal de credite cu privire la necesitatea și oportunitatea acestor investiții;
- lipsa monitorizării programului de investiții publice și neraportarea realizării unor cheltuieli de investiții, în sumă de 1.938 mii lei;
- înregistrarea eronată, direct pe cheltuielile anului 2013, a unor investiții în curs și dotări, în sumă totală de 472 mii lei, la CRFPA Mehedinți.

⌚ Începând cu luna august 2014, s-a realizat monitorizarea programului de investiții publice pentru anul 2014, derulate de CRFPA-urile din subordinea ANOFM. De asemenea, CRFPA Mehedinți a corectat în evidența financiar-contabilă înregistrările eronate ale investițiilor în curs, a dotărilor și a echipamentelor tehnologice.

În ceea ce privește *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare* s-au constatat următoarele:

- nerespectarea cadrului legal privind transmiterea fără plată a unor bunuri aflate în patrimoniul instituției, în sumă de 14.966 mii lei, din perioada 2012-2013, prin neîntocmirea documentelor justificative și neobținerea aprobărilor legale pentru aceste transferuri;
- achiziționarea de active fixe corporale și necorporale, servicii și utilități, în valoare totală de 6.061 mii lei, care au fost înregistrate eronat în alte exerciții financiare decât cele la care se refereau aceste achiziții;
- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea evidenței și raportarea angajamentelor bugetare și legale, prin neraportarea în contul de execuție bugetară a unor obligații rămase neachitate la 31 decembrie 2013.

În ceea ce privește *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare*, s-au constatat următoarele:

- nerespectarea prevederilor legale privind urmărirea încasării veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj și nedispunerea de măsuri pentru evidențierea corespunzătoare a drepturilor constatate de încasat în sumă de 2.099.217 mii lei, raportate prin contul de execuție centralizat, reprezentând contribuții datorate de angajatori și angajați la bugetul asigurărilor sociale pentru șomaj.
- nu există nicio structurare a acestor venituri în funcție de vechime, pentru a se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul legal de prescripție, analitic pe fiecare plătitor, evidența fiind organizată numai pe structura clasificăției bugetare și nu s-a colaborat cu unitățile din subordinea ANAF în vederea urmăririi și atragerii acestor venituri la buget.

⌚ În timpul auditului au fost inițiate demersuri pe lângă Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea identificării unor soluții în ceea ce privește posibilitatea încheierii unui ordin comun în vederea analizării și clarificării veniturilor de încasat aferente anilor precedenți, care provin din contribuțiile datorate la bugetul asigurărilor sociale pentru șomaj de angajatori și angajați.

De asemenea, s-au constatat nereguli privind *calitatea gestiunii economico-financiare*, în cazul obiectivului de investiții „Sistemul informatic al ANOFM”, nefinalizat, pentru care s-au efectuat plăți în sumă totală de 84.546 mii lei, în perioada 2009-2014, care au fost alocate astfel:

- 83.604 mii lei de la *Bunuri și servicii*, care au fost înregistrate integral pe cheltuieli în perioada 2009-2013, deși în cadrul acestora au fost incluse și achiziții de active fixe necorporale și corporale;
- 942 mii lei de la *Cheltuieli de capital*, unde a rămas necheltuită suma totală de 3.811 mii lei.

Plățile au fost efectuate în baza unui contract încheiat de către ANOFM cu furnizorul, contract care a fost structurat pe 5 module, la care s-au reținut următoarele deficiențe:

- nu s-a semnat recepția finală pentru Modulul 3-*Servicii de dezvoltare software și proiecte noi*, pentru care s-a plătit suma de 9.475 mii lei, care cuprinde și suma de 1.980 mii lei aferentă unei aplicații DWH, care nu funcționează;
- nu s-au actualizat prevederile contractuale, în sensul diminuării valorii acestora cu suma de 5.874 mii lei, din cadrul modulului 4 Managementul infrastructurii IT, aferente unor echipamente nefurnizate, pentru care s-au restituit furnizorului facturi la peste trei luni de la încheierea contractului și ulterior semnării acceptanței finale pentru acest modul;

- suma totală de 84.546 mii lei, plătită furnizorului, reprezintă achiziția unor bunuri în valoare de 42.063 mii lei (necorporale, în valoare de 12.747 mii lei și corporale, în valoare de 29.316 mii lei) și plata unor servicii în valoare de 42.483 mii lei, respectiv 8.497 mii lei/an, în condițiile în care doar a fost dezvoltat vechiul sistem informatic, respectiv SIANOFM;
- s-au achiziționat echipamente, în perioada 2009-2011, la prețuri unitare destul de ridicate față de media pieței (stații de lucru la 1400 euro/buc. și notebook-uri la 2.145 euro/buc. fără niciun fel de licență) și cu o uzură destul de ridicată, întrucât la finele contractului acestea erau amortizate integral și au fost înregistrate în patrimoniul instituției abia în luna iulie 2014;
- nu a delimitat, în procesul de executare a contractului, componenta investițională a acestuia și nu a asigurat resursele financiare de la cheltuieli de capital, conform prevederilor legale în vigoare, neurmărind în acest sens obținerea aprobărilor prevăzute de Legea nr. 500/2002 pentru achiziția obiectivului de investiții reprezentat de reproiectarea sistemului integrat al ANOFM;
- nu s-a executat scrisoarea de garanție bancară, în sumă de 1.883.087 euro, depusă de furnizor, care expira în data de 31.01.2014, întrucât furnizorul nu și-a îndeplinit unele obligații contractuale, iar documentele de recepție s-au încheiat doar cu 2 zile (pentru modulul 1, 2 și 5), respectiv 7 zile (pentru modulul 4) înainte de data limită.

Consiliul de Administrație a analizat *Nota de informare* (fără număr și dată) întocmită de către direcțiile de specialitate din cadrul instituției, aprobată de Președintele ANOFM, cu privire la *Situația sistemului informatic al ANOFM la expirarea perioadei pentru care a fost încheiat contractul de servicii nr. 161/2008*, și a ajuns la concluzia că, *la finele perioadei de executare a contractului, exceptând serviciile de comunicații, niciunul dintre module nu a fost realizat integral și la timp* (Hotărârile CA nr. 1/19.12.2013 și nr. 2/20.12.2013).

🕒 S-au înregistrat în evidența financiar-contabilă, în timpul auditului, bunurile de natura activelor fixe corporale și necorporale, primite de către ANOFM și unitățile teritoriale, în valoare totală de 43.838 mii lei.

- depășirea valorii unor servicii din contractul încheiat de către ANOFM cu furnizorul serviciului, cu suma totală de 6.703 mii lei, fără a se realiza diminuarea concomitentă a prețului de la alte module, contrar faptului că pe toată perioada de derulare a contractului, respectiv 2009-2013, atât în contract, cât și în actele adiționale s-a precizat că valoarea acestuia a rămas neschimbată, din care:

- suma de 5.945 mii lei este aferentă modulului 5 „Servicii de comunicații de date”, și reprezintă servicii de comunicații și internet, pentru care s-a majorat nelegal prețul acestora;
- suma de 758 mii lei nu a fost cuprinsă în contract și reprezintă servicii de dezvoltare a vechii aplicații informatice, respectiv SIANOFM.

- nu au fost prezentate documente din care să rezulte modul de calcul al majorării prețului acestor servicii și nici documente de determinare, întocmite de către un evaluator independent, în condițiile prevăzute din contract, a prețurilor pentru serviciile la care s-au înregistrat depășiri față de contract.

De asemenea, au mai fost constatate și alte nereguli și deficiențe, astfel:

- virarea eronată a sumei de 6.385 mii lei în *contul de disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuie*, încasată de către entitate de la instituția competentă din statul elvețian, reprezentând o parte din contribuțiile pentru șomaj încasate de la cetățenii români care își desfășoară activitatea în Elveția, fără ca suma virată să fie însoțită de o declarație sau de un alt document emis de organul fiscal, ceea ce a produs semnificative diferențe în fișa sintetică de evidență a contribuțiilor sociale ale entității la ANAF;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la salarizarea personalului bugetar în anul 2013, în sensul aplicării eronate a prevederilor OUG nr. 19/2012 *privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale*, prin acordarea procentelor de majorare salarială de 8% și de 7,4% și asupra drepturilor bănești acordate sub formă de stimulente care au fost incluse în salariul de bază;
- nereguli privind bunurile imobile aparținând domeniului public al statului de natura construcțiilor și terenurilor aflate în administrarea ANOFM, respectiv:
 - nereevaluarea, cel puțin o dată la 3 ani, a activelor fixe corporale în vederea stabilirii valorilor reale de piață ale acestora și identificarea unui număr de 26 de imobile cu valori de inventar de 0 lei și de 1 leu;
 - neactualizarea și netransmiterea către MMFPSPV a informațiilor privind inventarul domeniului public al statului în vederea actualizării și punerii acestuia de acord cu situația reală;
 - raportarea eronată a unor terenuri și construcții prin cumularea valorii acestora și neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a unor terenuri pe care le au în administrare unele agenții teritoriale.
- efectuarea de plăți nejustificate, în sumă de 599 mii lei, de către AJOFM Cluj, către un furnizor care nu și-a realizat obligațiile contractuale, întrucât acesta nu a emis pentru o parte din beneficiari recomandări în sensul art. 11 din HG nr. 377/2002. Îndeplinirea obligației contractuale ar fi condus și la ocuparea unora dintre locurile de muncă vacante, întrucât AJOFM Cluj a realizat cel mai mic grad de ocupare a acestora, doar de 18% (media națională a fost 75%);
- efectuarea de plăți necuvenite din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă totală de 453 mii lei, la un număr de 7 agenții teritoriale de șomaj pentru beneficiari care au încasat drepturi și au realizat și venituri incompatibile cu drepturile primite din acest buget, deoarece nu s-au încetat/suspendat plățile pentru indemnizații de șomaj, de la data încadrării în muncă sau de la data realizării veniturilor, conform legii;

- plata nejustificată, din credite bugetare ale anului 2013, a sumei de 36 mii lei, reprezentând cheltuieli de judecată stabilite prin decizii/sentințe civile rămase definitive și irevocabile pronunțate de către instanțele de judecată fără analizarea cauzelor care au determinat aceste obligații de plată și fără să se identifice eventualele persoane responsabile care au generat situațiile respective;
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la finele anului 2013, prin neinventarierea activelor existente în cadrul instituției care proveneau din proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile. Scoaterea din uz și casarea unor bunuri fără respectarea prevederilor legale, respectiv nevalorificarea în condițiile prevăzute de lege a materialelor rezultate în urma demolării, dezmembrării sau dezafectării unor mijloace fixe.

🕒 În timpul misiunii, s-a constituit comisia care va inventaria și întocmi procesele-verbale de transfer aferente bunurilor provenind din proiectele finalizate.

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

Auditul a evidențiat nereguli privind:

- ⇒ *elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu*, care au condus la supradimensionarea cu suma de 20.867 mii lei a prevederilor bugetare inițiale și definitive atât la partea de venituri, cât și la partea de cheltuieli (*AJOFM Alba, AJOFM Sălaj*).
- ⇒ *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare*, unde s-au constatat următoarele:
 - menținerea în evidența contabilă a unor debite, în sumă de 199 mii lei, datorate de societăți comerciale radiate din evidența Oficiului Național al Registrului Comerțului (*AJOFM: Dâmbovița, Mureș și Vâlcea*);
 - neînregistrarea în evidența contabilă a unor debite, în sumă de 173 mii lei, stabilite în urma verificărilor proprii efectuate de către *AJOFM Vaslui*, reprezentând indemnizații de șomaj acordate nelegal;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a unui imobil din domeniul public al statului aflat în administrare, în sumă de 34 mii lei, precum și a unor bunuri în sumă de 93 mii lei (*AJOFM Timiș*);
 - scoaterea din evidența contabilă a unor bunuri în sumă de 15 mii lei, fără existența documentelor justificative (*AJOFM Timiș*).
- ⇒ *modul defectuos de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare*, concretizat în:
 - neaplicarea tuturor formelor de executare silită pentru debitele constituite la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 454 mii lei, altele decât cele provenind din contribuții (*AJOFM: Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Mureș, Sălaj, Timiș, Vaslui și Vâlcea*);
 - neaplicarea de măsuri pentru sancționarea angajatorilor care nu au comunicat, în termen de 5 zile lucrătoare, locurile de muncă vacante și/sau nu au comunicat, în termen de 3 zile, încadrarea în muncă a unor persoane din rândul beneficiarilor de indemnizații de șomaj (*AJOFM Giurgiu*);
 - menținerea eronată în evidența contabilă a unor debite prescrise în sumă de 79 mii lei, fără a se efectua demersuri în vederea clarificării acestora (*AJOFM Timiș*);
 - nevirarea sumei de 83 mii lei la bugetul de stat reprezentând venituri din închirierea unor bunuri din domeniul public al statului (*AJOFM Timiș*).
- ⇒ *calitatea gestiunii economico-financiare*, care au determinat:
 - efectuarea unor plăți nelegale, în sumă de 1.583 mii lei, prin stabilirea și acordarea indemnizațiilor de șomaj persoanelor fizice care au realizat venituri peste limita indicatorului social de referință în vigoare din activități autorizate, din salarii, pensii și din alte surse, respectiv chirii, dobânzi bancare și activități agricole (*AJOFM: Alba, Bihor, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Galați, Gorj, Maramureș, Mureș, Vâlcea, Sălaj, Prahova și Vaslui*);
 - plăți nelegale, în sumă de 115 mii lei, reprezentând facilități acordate unor angajatori după data la care acestea au fost sistate (24.10.2013), precum și subvenții încasate nelegal de către angajatorii care nu au menținut raporturile de muncă ale șomerilor angajați pe o perioadă de 2 sau 3 ani, în conformitate cu convențiile încheiate (*AJOFM: Bihor, Maramureș și Vâlcea*);
 - efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 115 mii lei, prin stabilirea, acordarea și menținerea în plată a indemnizațiilor de șomaj plătite șomerilor, care ulterior s-au înscris într-o formă de învățământ (*AJOFM: Alba, Bihor, Cluj, Dâmbovița, Gorj, Maramureș, Mureș, Prahova, Sălaj și Vâlcea*);
 - efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 76 mii lei, prin nerespectarea condițiilor legale de stabilire și acordare a unor prime de instalare și de încadrare, care se acordă pentru stimularea mobilității forței de muncă (*AJOFM: Alba, Bihor, Galați, Maramureș și Prahova*);
 - neefectuarea inventarierii unor elemente de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității (*AJOFM: Prahova și Timiș*);
 - nereevaluarea, cel puțin o dată la 3 ani, a activelor fixe corporale de natura terenurilor și construcțiilor, pentru a asigura raportarea acestora la valoarea justă la data bilanțului (*AJOFM: Alba, Covasna și Timiș*).

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează în:

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin adoptarea unor măsuri prin care s-au asigurat:
 - utilizarea excedentului din anii precedenți înainte de a solicita subvenții de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurărilor pentru șomaj și înlăturarea imobilizărilor de sume de la bugetul de stat;
 - raportarea în situațiile financiare anuale a unor datorii certe ale instituției față de titularii de drepturi, precum și sumele aferente acestor datorii din conturile de disponibilități;

- ✚ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale primite de ANOFM și unitățile teritoriale;
- ✚ fundamentarea veniturilor entității, raportate la indicatorul „Încasări din rambursarea împrumuturilor acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii”, s-a realizat pe baza datelor proprii din evidența entității și conform cu legislația în vigoare;
- ✚ respectarea normelor de închidere emise de MFP prin care s-a prevăzut constituirea și raportarea provizioanelor aferente stingerii obligațiilor viitoare referitoare la drepturile de natură salarială stabilite prin sentințele civile;
- ✚ au fost clarificate și corectate sumele menținute eronat în evidențele instituției, sume care proveneau din înregistrări contabile eronate ale unor operațiuni economice.
- *îmbunătățirea managementului, prin adoptarea unor măsuri concretizate în:*
 - ✚ a fost actualizată procedura operațională privind evidența, urmărirea și recuperarea debitelor;
 - ✚ s-a intensificat colaborarea cu agențiile județene în vederea realizării măsurilor asigurătorii și efectuării executării silită a debitelor provenind din nerespectarea prevederilor legale de către persoanele fizice care au beneficiat gratuit de cursuri de formare profesională;
 - ✚ s-a actualizat Regulamentul de Organizare și Funcționare prin care s-au stabilit atribuții privind monitorizarea activității de executare silită desfășurată la nivelul agențiilor teritoriale, în sarcina Serviciului Control Măsuri Active;
 - ✚ au fost descrise riscurile asociate obiectivelor din cadrul structurilor ANOFM, au fost identificate circumstanțele care favorizează apariția riscurilor și au fost stabilite atât strategiile care să conducă la limitarea apariției acestora, cât și instrumentele de control intern utilizate în combaterea acestora;
 - ✚ în sarcina Serviciului Control Măsuri Active s-au prevăzut atribuții de coordonare, îndrumare, verificare și evaluare a activității entităților din subordine privind aplicarea prevederilor legale pentru recuperarea debitelor constituite la bugetul asigurărilor pentru șomaj, altele decât cele provenind din contribuții.
- *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, prin:*
 - ✚ reducerea cheltuielilor ca urmare a încheierii de către ANOFM a unui nou contract de închiriere pentru imobilul în care își desfășoară activitatea instituția;
 - ✚ realizarea de venituri suplimentare la bugetul asigurărilor de șomaj ca urmare a constituirii de depozite la termen pentru disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
 - ✚ reîntregirea surselor bugetului asigurărilor pentru șomaj prin recuperarea prejudiciilor produse acestuia.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost considerate implementate sunt următoarele:

- nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie;
- unele măsuri au fost contestate în instanță, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție pe anul 2013, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective, dar în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate.

Recomandări

- ✓ cuprinderea în programul de investiții publice numai a acelor investiții pentru care ordonatorul principal de credite și-a exprimat acordul cu privire la necesitatea și oportunitatea acestora și raportarea acestora prin fișele de monitorizare;
- ✓ înregistrarea, potrivit normelor contabile aplicabile, a lucrărilor de investiții în continuare și a dotărilor, inventarierea cheltuielilor pentru realizarea obiectivului de investiții în vederea majorării valorii clădirii cu lucrările de investiții finalizate și recepționate, reevaluarea activelor fixe corporale;
- ✓ transmiterea fără plată a bunurilor de la o instituție publică la alta se va face numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc aceste bunuri, pentru a asigura raportarea prin situațiile financiare a situației reale a patrimoniului;
- ✓ înregistrarea cheltuielilor în evidențele contabile la data la care acestea au fost efectuate pentru a asigura raportarea corectă prin situațiile financiare și contul de execuție bugetară a acestor cheltuieli;
- ✓ identificarea și clarificarea situației veniturilor care provin din creanțe neîncasate aferente anilor precedenți, stabilirea vechimii acestor creanțe prin identificarea creanțelor care mai sunt sau nu în cadrul termenului legal de prescripție, având în vedere inclusiv încheierea unui protocol de colaborare între ANOFM și ANAF în acest sens;
- ✓ organizarea evidenței analitice a creanțelor de încasat pe plătitori persoane juridice și fizice și structurarea acestora pe vechimi, conform cu normele legale în vigoare, pentru a identifica contribuabilii cu restanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj și pentru a asigura încasarea de la aceștia a sumelor restante;
- ✓ identificarea, împreună cu unitățile teritoriale ale ANAF, a mijloacelor și căilor de atragere la bugetul asigurărilor pentru șomaj a acestor creanțe rămase de încasat din anii precedenți;
- ✓ efectuarea recepției finale având în vedere și măsurile sancționatorii pentru neîndeplinirea obligațiilor din contract, pentru sistemul informatic al ANOFM din care face parte și modulul 3 *Servicii de dezvoltare software și proiecte noi*, pentru care

nu s-a încheiat procesul-verbal de acceptanță finală, asigurându-se astfel funcționarea optimă a tuturor aplicațiilor informatice din cadrul acestui proiect;

- ✓ înregistrarea în patrimoniul instituției a tuturor bunurilor puse în funcțiune în baza contractului și cuprinderea tuturor cheltuielilor efectuate în perioada 2009-2014 în legătură cu obiectivul de investiții *Sistemul informatic al ANOFM*, pentru a asigura reflectarea la valoarea reală a acestuia prin situațiile financiare încheiate de către ordonatorul principal de credite, efectuarea tuturor corecțiilor care se impun;
- ✓ identificarea cauzelor și recuperarea eventualelor sume ca urmare a faptului că furnizorul nu și-a executat integral și la timp obligațiile contractuale. Sumele nu au fost propuse de către ANOFM a fi reținute din scrisoarea de garanție bancară cu valoarea de 1.883.087 euro, depusă de către furnizor în cadrul contractului care a expirat în data de 31.01.2014;
- ✓ identificarea cauzelor, recuperarea sumelor plătite nejustificat, virarea sumelor recuperate la buget, pe măsura încasării și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice, ca urmare a majorării nelegale a prețului serviciilor pentru modulul 5 *Servicii de comunicații de date* din cadrul contractului, încheiat de către ANOFM cu furnizorul, și plății unor servicii necuprinse în contract;
- ✓ clarificarea și identificarea apartenenței sumelor încasate de la instituțiile competente europene, cu respectarea prevederilor legale și a Regulamentelor europene, astfel încât să se stabilească destinația corectă a sumei de 6.385 mii lei virată eronat în contul „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuire”, precum și efectuarea punctajelor cu ANAF pentru corectarea erorilor produse prin virarea eronată a unor sume în contul obligațiilor datorate prin declarații fiscale la ANAF;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale, în anul 2013 și în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ gestionarea corespunzătoare a bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte realitatea patrimonială prin:
 - efectuarea de punctaje între evidența financiar-contabilă și inventarul centralizat al domeniului public al statului și înregistrarea eventualelor diferențe identificate în plus/minus;
 - înregistrarea în evidența financiar-contabilă a terenurilor administrate de către agențiile teritoriale, precum și delimitarea valorii terenurilor de valoarea construcțiilor, prin înregistrarea în conturi contabile separate a acestora;
 - reevaluarea terenurilor și construcțiilor din patrimoniul instituției și a entităților subordonate cel puțin o dată la trei ani.
- ✓ verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de către furnizorii de servicii pentru stimularea ocupării forței de muncă prin contractele încheiate cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nejustificat furnizorilor care nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale prin neemiterea documentelor prevăzute de legislația în vigoare, stabilirea întinderii prejudiciului, evidențierea în contabilitate a acestuia, recuperarea prejudiciului, conform prevederilor legale și virarea sumelor la buget, pe măsura încasării, precum și extinderea verificărilor la nivelul tuturor agențiilor teritoriale, în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, evidențierea în contabilitate a acestuia, recuperarea prejudiciului, conform prevederilor legale, și virarea sumelor la buget, pe măsura încasării, precum și extinderea verificărilor pentru beneficiarii de indemnizație de șomaj de la nivelul tuturor agențiilor teritoriale, în vederea identificării plăților suplimentare din bugetul asigurărilor sociale pentru șomaj pentru beneficiari care au realizat și venituri;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plăți nejustificate cu titlu de cheltuieli de judecată și dispunerea de măsuri pentru recuperarea plăților nelegale, virarea la buget a sumelor încasate, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului instituției conform prevederilor legale în domeniu, iar scoaterea din uz/casarea unor bunuri, ca urmare a inventarierii, se va realiza cu respectarea prevederilor legale inclusiv prin asigurarea valorificării potrivit legii a materialelor rezultate în urma demolării, dezmembrării sau dezafectării.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate de la nivelul ANOFM cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, precum și abaterile constatate la entitățile subordonate, echipa de audit a formulat **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2013.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care atât ANOFM, cât și entitățile din subordinea sa sunt obligate să le pună în aplicare pentru remedierea deficiențelor.

Până la data prezentului raport, ANOFM a formulat contestație împotriva unora dintre măsurile dispuse prin decizie, contestație care se află în curs de soluționare.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2013

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Scurtă prezentare

Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate, în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS) pentru anul 2013 s-a desfășurat la 23 de case de asigurări de sănătate, respectiv:

- Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS);
- 22 de case de asigurări de sănătate județene (Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Olt, Sălaj, Sibiu, Tulcea, Vâlcea, Vaslui, București și Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești).

Contul de execuție pentru venituri al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate întocmit la data de 31.12.2013, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Grad de realizare față de prevederi definitive (%)	Grad de realizare față de drepturile de încasat (%)
0	1	2	3	4	5=4/3x100	6	7=3-4-6	8=4/1x100	9=4/2x100
VENITURI TOTALE (I+II+III)	21.195	23.135	30.282	23.090	76,25	78	7.114	108,94	99,81
I. Venituri curente, din care:	15.610	16.523	23.695	16.579	69,97	77	7.038	106,21	100,34
1. Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	0	1.055	1.066	1.064	99,81	0	2		100,85
2. Contribuții de asigurări de sănătate	15.578	15.387	22.548	15.455	68,54	77	7.016	99,21	100,44
Contribuțiile angajatorilor	7.811	7.823	11.666	7.680	65,83	38	3.948	98,32	98,17
Contribuțiile asiguraților	7.767	7.564	10.882	7.775	71,45	39	3.068	100,10	102,79
3. Venituri nefiscale	32	81	81	60	74,07	0,2	20	187,50	74,07
II. Subvenții, din care:	5.454	6.557	6.512	6.436	98,83	1	76	118,01	98,15
1. Subvenții de la bugetul de stat	4.907	5.997	5.892	5.876	99,73	0,5	16	119,75	97,98
2. Subvenții de la alte administrații	547	560	620	560	90,32	0,5	60	102,38	100,00
III. Sume primite de la UE	131	55	75	75	100,00	0	0	57,25	136,36

Veniturile realizate în anul 2013 au fost în valoare de 23.090 milioane lei și reprezintă 99,81% față de prevederile definitiv aprobate. Media lunară a încasărilor în anul 2013 a fost de 1.924 milioane lei, însă gradul de realizare a veniturilor Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate este în realitate de doar 76,2% față de totalul drepturilor constatate în anul 2013.

Față de drepturile totale de creanță ale FNUASS, în valoare de 30.282 milioane lei, veniturile încasate în anul 2013 au fost în valoare de 23.090 milioane lei, iar 78 milioane au fost încasate pe alte căi, ceea ce a rămas de încasat la data de 31.12.2013, fiind venituri în valoare de 7.114 milioane lei.

Din cele prezentate în tabelul anterior rezultă faptul că la fundamentarea bugetului FNUASS pentru anul 2013 nu au fost avute în vedere toate veniturile cuvenite acestui fond, prevederile bugetare definitive în sumă de 23.135 milioane lei, fiind cu 7.147 milioane lei mai mici decât totalul drepturilor constatate, în sumă de 30.282 milioane lei.

Din totalul veniturilor, ponderea cea mai mare o au *veniturile curente* în valoare de 16.579 milioane lei, respectiv 71,80%. La acest indicator sunt cuprinse contribuțiile angajatorilor și contribuțiile angajaților (93,22% din veniturile curente), în sumă de 7.680 milioane lei, respectiv 7.775 milioane lei. Gradul de colectare față de drepturile constatate a acestor venituri a fost de doar 65,8% pentru veniturile din contribuțiile angajatorilor și de doar 71,5% pentru veniturile din contribuțiile angajaților.

Colectarea contribuțiilor de la persoanele fizice, altele decât cele pentru care colectarea veniturilor se face de către Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), s-a realizat până la 30 iunie 2012 în baza unei declarații model, în contul unic deschis pe seama CNAS, prin casele de asigurări de sănătate județene, prin cea a municipiului București și prin Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Menționăm că, potrivit OUG nr. 125/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, începând cu data de 1 iulie 2012 competența de administrare a contribuțiilor sociale obligatorii datorate de persoanele fizice prevăzute la cap. II și III din titlul IX² al Codului fiscal a revenit Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Subvențiile la FNUASS încasate în anul 2013, în sumă totală de 6.436 milioane lei, reprezintă 27,8% din totalul veniturilor realizate, din care:

- subvenții de la bugetul de stat, în sumă de 5.876 milioane lei, reprezentând contribuții de asigurări de sănătate pentru pensionari, șomeri, persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate sau arest preventiv;
- subvenții de la alte administrații, în sumă de 560 milioane lei, reprezentând sume alocate din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății.

Situația încasărilor la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate în anul 2013, comparativ cu anul 2012, se prezintă în felul următor:

- milioane lei -

Indicatori	2012	2013	2013/2012 (%)
0	1	2	3
Venituri totale, din care:	19.049	23.090	121,20
Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	1.812	1.064	58,70
Contribuții de asigurări de sănătate	14.966	15.455	103,30
Venituri nefiscale	16	60	375,00
Total subvenții, din care:	2.255	6.436	285,40
- Subvenții de la bugetul de stat	1.398	5.876	420,30
- Subvenții de la alte administrații	857	560	65,30
Sume primite de la UE	0	75	-

Din datele înscrise în tabelul de mai sus rezultă că, deși față de anul 2012 veniturile totale încasate în anul 2013 au crescut cu 4.041 milioane lei (21,2%), de la 19.049 milioane lei la 23.090 milioane lei, această creștere a veniturilor încasate la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate a fost determinată, în principal, de creșterea de la 2.255 milioane lei la 6.436 milioane lei (cu 4.181 milioane lei) a subvențiilor.

De asemenea, încasările din contribuții de asigurări de sănătate au crescut cu 489 milioane lei, de la 14.966 milioane lei la 15.455 milioane lei, respectiv cu 3,3%.

Execuția Cheltuielilor – Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, întocmit la data de 31.12.2013, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/1x100	9=5/2x100
CHELTUIELI - TOTAL (A+B)	21.195	23.135	23.100	27.002	23.090	3.912	21.283	108,94	99,81
A. Sănătate	20.157	21.911	21.880	25.783	21.871	3.912	20.009	108,50	99,82
1. Cheltuieli curente	20.133	21.907	21.895	25.798	21.886	3.912	19.944	108,71	99,90
Cheltuieli de personal	153	152	152	150	150	0	150	98,04	98,68
Bunuri și servicii	19.768	21.659	21.652	25.537	21.645	3.892	19.782	109,50	99,94
Dobânzi	13	13	10	10	10	0	10	76,92	76,92
Proiecte cu fonduri UE	199	83	81	101	81	20	2	40,70	97,59
2. Cheltuieli de capital	24	4	4	4	4	0	65	16,67	100,00
3. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-	-	-19	-19	-19	-	-	-	-
B. Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	1.038	1.224	1.220	1.219	1.219	0	1.274	117,44	99,59

Analiza cheltuielilor din contul de execuție al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate în anul 2013, relevă următoarele:

- ⇒ angajamentele legale, din care ponderea cea mai mare o dețin obligațiile asumate față de furnizorii de servicii medicale, prin contractele încheiate de aceștia cu casele de asigurări de sănătate teritoriale, evidențiate la sfârșitul anului 2013, sunt în valoare totală de 27.002 milioane lei. Deși creditele bugetare aprobate definitiv pentru anul 2013 au fost de 23.135 milioane lei, s-au efectuat angajamente legale peste nivelul acestora, în valoare totală de 27.002 milioane lei, cu 3.867 milioane lei mai mari, ceea ce a condus la raportarea unor angajamente legale rămase de plătit în sumă de 3.912 milioane lei.
- ⇒ creditele de angajament aprobate pentru bunuri și servicii, în valoare de 19.768 milioane lei, au fost cu 1.891 milioane lei mai mici decât creditele bugetare definitiv aprobate pentru finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii, în valoare de 21.659 milioane lei. Cea mai mare pondere în aceste cheltuieli o dețin cheltuielile cu medicamentele și serviciile medicale, decontate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate furnizorilor de servicii medicale.

- ⇒ din totalul creditelor bugetare definitiv aprobate, în sumă de 23.135 milioane lei, s-au efectuat plăți în sumă de 23.090 milioane lei (99,8%) pentru finanțarea:
- cheltuielilor curente, în valoare de 21.886 milioane lei, din care: cheltuieli cu bunuri și servicii – 21.645 milioane lei, cheltuieli de personal – 150 milioane lei, cheltuieli cu dobânzi – 10 milioane lei, proiecte fonduri UE – 81 milioane lei;
 - cheltuielilor de capital, în valoare de 4 milioane lei;
 - cheltuieli pentru asigurări și asistență socială, în valoare de 1.219 milioane lei;
 - plăți efectuate din anii precedenți și recuperate în anul curent – 19 milioane lei;
- ⇒ creditele bugetare definitiv aprobate, în sumă de 23.135 milioane lei, au fost repartizate astfel:
- pentru finanțarea cheltuielilor în domeniul sănătății au fost alocate credite bugetare în valoare de 21.911 milioane lei;
 - pentru finanțarea cheltuielilor pentru asigurări și asistență socială au fost alocate credite bugetare în valoare de 1.224 milioane lei.
- ⇒ Cheltuielile efective înregistrate în anul 2013 sunt în valoare de 21.283 milioane lei, din care:
- cheltuieli în domeniul sănătății 20.009 milioane lei;
 - cheltuieli pentru asigurări și asistență socială 1.274 milioane lei.

Cheltuielile pentru sănătate:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/1x100	9=5/2x100
A. Sănătate	20.157	21.911	21.880	25.783	21.871	3.912	20.009	108,50	99,82
1. Administrația centrală	295	133	128	145	124	20	95	42,03	93,23
2. Total cheltuieli pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical	19.862	21.778	21.752	25.638	21.747	3.892	19.914	109,49	99,86
Servicii publice descentralizate	199	183	182	181	181	0	192	90,95	98,91
Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale	9.314	10.894	10.888	13.819	10.888	2.932	8.634	116,90	99,94
Servicii medicale în ambulatoriu	2.407	2.322	2.312	2.445	2.309	136	2.349	95,93	99,44
Servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	164	118	118	120	118	2	97	71,95	100,00
Servicii medicale în unități sanitare cu paturi	7.432	8.073	8.064	8.877	8.064	813	8.450	108,50	99,89
Îngrijiri medicale la domiciliu	56	37	37	46	37	9	41	66,07	100,00
Prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale	290	151	151	150	150	0	151	51,72	99,34

Din analiza datelor înscrise în contul de execuție al Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate la partea de cheltuieli rezultă că, la capitolul *Sănătate*, creditele bugetare aprobate definitiv au fost în sumă de 21.911 milioane lei, iar plățile efectuate au fost în valoare de 21.871 milioane lei, gradul de realizare fiind de 99,8%.

Creditele bugetare la capitolul *Sănătate* se prezintă astfel:

- creditele bugetare aprobate definitiv pentru administrarea fondului au fost în valoare de 316 milioane lei, iar plățile efectuate au fost de 305 milioane lei, gradul de realizare fiind de 96,5%.
- creditele bugetare aprobate definitiv pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical au fost în valoare de 21.595 milioane lei, iar plățile efectuate la această categorie au fost în valoare de 21.566 milioane lei, gradul de realizare fiind de 99,9%.

Ponderea plăților pentru *serviciile medicale (pe subcapitole)* în totalul plăților pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical, în sumă de 21.566 milioane lei, efectuate în anul 2013, se prezintă astfel:

- pentru produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale 50,5%
- pentru serviciile medicale în unități sanitare cu paturi 37,4%
- pentru serviciile medicale în ambulatoriu 10,7%
- pentru servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar 0,5%
- pentru prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale 0,7%
- plățile pentru îngrijiri la domiciliu 0,2%

Observațiile Curții de Conturi

La Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS)

Nu s-a exercitat controlul modului în care CAS județene au ținut evidența tehnico-operativă și extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unitățile sanitare publice cu paturi cu care aveau încheiate contracte, validate de Școala Națională de Sănătate Publică Management Public în Domeniul Sănătății (SNSPDS), peste valoarea de contract, în sumă estimată la 920.163 mii lei.

- ⇒ În ceea ce privește *calitatea gestiunii economico-financiare* s-au constatat abateri, dintre care unele au condus la efectuarea de plăți nelegale și la producerea unor prejudicii, iar altele au impact asupra patrimoniului administrat de CNAS, astfel:
- nu a fost monitorizat modul în care casele de asigurări de sănătate județene au stabilit, evidențiat și recuperat prejudiciile ca urmare a plăților efectuate de acestea peste nivelul aprobat, pentru finanțarea cheltuielilor administrative efectuate de cabinetele medicilor de familie, în care au fost organizate centre de permanență (gărzi).

În acest sens s-a constatat că nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost raportate prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2013 debite în sumă estimată de 4.333 mii lei, reprezentând plăți nelegale efectuate peste nivelul aprobat prin Ordinul comun OMS/MIRA nr. 1024/496/2008.

Pentru perioada 01.01-31.05.2011, la nivelul a 14 CAS județene, care au organizat centre de permanență (gărzi) în această perioadă, s-a calculat un prejudiciu estimat la suma de 1.146 mii lei, reprezentând plăți nelegale efectuate către cabinetele medicilor de familie.

- au fost validate și decontate nelegal, în anul 2013, de către CNAS, unele servicii medicale raportate de furnizorii privați de servicii de dializă, pe numele unor persoane decedate, în sumă estimată de 11 mii lei;
- nu a fost monitorizat și nu s-a efectuat, de către CNAS, controlul asupra modului de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de Casele de Asigurări de Sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, în sumă de 1.282 mii lei;
- nu s-au asigurat coordonarea și monitorizarea CAS județene cu privire la înregistrarea corectă în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor bunuri care aparțin domeniului public al statului, condiții în care nu a fost actualizat inventarul centralizat al acestor bunuri.

La casele de asigurări de sănătate județene din subordinea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate s-au constatat, de asemenea, abateri financiar-contabile, cât și plăți nelegale, astfel:

- nu au fost reflectate în situațiile financiare veniturile realizate din contribuțiile de asigurări sociale de sănătate ale asiguraților CASAOPSNAJ, ca urmare a netransmiterii de către ordonatorul principal de credite (CNAS) a cuantumului acestor contribuții încasate în anul 2013 de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, în sumă estimată la 770.133 mii lei;
 - nu au fost înregistrate în conturile extrabilanțiere serviciile prestate și validate peste valoarea de contract, în sumă estimată de 21.179 mii lei (*CAS: Caraș-Severin și Mehedinți*);
 - nu au fost înregistrate distinct cheltuielile ocazionate de serviciile prestate pacienților internați în urma accidentelor rutiere, agresiunilor și vătămărilor corporale, precum și urmărirea, recuperarea acestora de la persoanele vinovate, în sumă estimată de 13.369 mii lei (*CAS: Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați, Iași, Ilfov, Mehedinți, Maramureș, Neamț, Sălaj, CASMB*);
 - nu au fost reflectate corect în evidența contabilă bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului, respectiv clădirile aflate în administrarea *Caselor de Asigurări de Sănătate Maramureș*, cu valoarea estimată la 8.318 mii lei;
 - nu au fost evidențiate în contabilitate creanțele provenite din cheltuielile administrative efectuate de medicii de familie din centrele de permanență peste nivelul aprobat prin OMS/MIRA nr. 1024/496/2008, în sumă estimată la 1.938 mii lei (*CAS: Iași și Sibiu*);
 - nu au fost înregistrați în evidența contabilă creditorii proveniți din asistența medicală acordată cetățenilor români pe teritoriul statelor Uniunii Europene, în sumă estimată la 1.191 mii lei (*CAS Dâmbovița*);
 - au fost majorate cheltuielile entității cu suma estimată la 33 mii lei, reprezentând cheltuieli de judecată și executare silită, fără a se efectua o cercetare administrativă în vederea clarificării și stabilirii persoanelor din vina cărora s-au efectuat aceste cheltuieli (*CASMB*);
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă creanțe reprezentând contribuții datorate de persoane care obțin venituri din activități independente, venituri din cedarea folosinței bunurilor, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, în sumă estimată la 21.489 mii lei (*CAS: Botoșani, Ilfov, Sibiu, Tulcea*);
 - nu au fost aplicate toate procedurile de executare silită pentru debitorii din contribuții de asigurări sociale de sănătate persoane fizice altele decât cele pentru care colectarea veniturilor se face de ANAF, cât și urmărirea și încasarea acestora, în sumă estimată la 5.628 mii lei (*CAS: Ilfov și Tulcea*);
 - nu au fost finalizate procedurile de transmitere a tuturor dosarelor, cât și a titlurilor executorii către ANAF, atât în scris cât și în format electronic, conform OUG nr. 125/2011, în sumă estimată la 8.996 mii lei (*CAS Botoșani*);
- ⇒ S-au constatat numeroase abateri și nereguli care au fost generate de încălcarea legislației privind finanțele publice, domeniul sănătății, proprietatea publică și contabilitatea, afectând *calitatea gestiunii economico-financiare*, dintre care menționăm, în principal, următoarele:
- plata serviciilor către furnizorii de servicii de îngrijiri la domiciliu, fără existența tuturor documentelor justificative, în sumă estimată la 7.123 mii lei (*CAS: Dâmbovița, Ialomița, Galați, Harghita și CASMB*);
 - au fost validate și decontate nelegal medicamente unor persoane care nu se încadrau în categoria persoanelor cu handicap, în sumă estimată la 4.718 mii lei (*CAS: Dâmbovița, Harghita, Iași, Ilfov, Mehedinți, Neamț, Vâlcea și Tulcea*);
 - au fost validate și decontate nelegal prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor pentru asigurați care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri și din alte surse, în sumă estimată la 1.668 mii lei (*CAS: Botoșani, Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Sibiu, Vâlcea și Tulcea*);

- au fost validate și acceptate la plată unele medicamente prescrise de medici de altă specialitate, contrar celor prevăzute în protocoalele terapeutice, în sumă estimată la 1.417 mii lei (CAS: *Dâmbovița, Iași, Ialomița, Ilfov, Maramureș, Neamț, Vâlcea și CASAOPSNAJ*);
- au fost validate și decontate nelegal servicii medicale raportate de furnizorii de servicii medicale spitalicești pentru pacienții internați în spitalizare continuă, raportați în aceeași perioadă ca și beneficiari de servicii de spitalizare de zi, în sumă estimată la 1.013 mii lei (CAS: *Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Ialomița, Iași, Ilfov, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Sibiu, Olt, Tulcea, Vâlcea, Vaslui și CASAOPSNAJ*);
- au fost validate și decontate nelegal unele medicamente pe numele unor persoane care nu aveau acest drept, întrucât nu se încadrau în categoria persoanelor care beneficiau de indemnizații de ajutor social, veterani de război, revoluționari, în sumă estimată la 807 mii lei (CAS: *Iași, Ilfov și Sălaj*);
- au fost validate și decontate nelegal unele servicii pentru asigurarea continuității actului medical, neprestate de medici în centrele de permanență, în sumă estimată la 235 mii lei (CAS: *Giurgiu, Harghita, Mehedinți, Maramureș și Vâlcea*);
- au fost validate și decontate nelegal prescripții medicale cu compensare 100% din prețul de referință al medicamentelor, eliberate unor persoane care nu îndeplineau calitatea de asigurat, în sumă estimată la 229 mii lei (CAS: *Galați, Giurgiu, Iași și Maramureș*);
- au fost validate și decontate nelegal unele servicii medicale și medicamente raportate de furnizorii de servicii medicale pe numele unor persoane care figurau decedate la data prescrierii acestora, în sumă estimată la 225 mii lei (CAS: *Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Ialomița, Iași, Ilfov, Harghita, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Vâlcea și CASAOPSNAJ*);
- au fost validate și decontate nelegal unele medicamente pe numele unor persoane care nu aveau acest drept, deoarece nu se încadrau în categoria persoanelor care beneficiau de indemnizații de șomaj, în sumă estimată la 140 mii lei (CAS: *Iași, Ilfov, Mehedinți, Sălaj și Tulcea*);
- au fost validate și decontate nelegal pentru același asigurat mai mult de o rețetă pe lună pentru medicamente din sublistele A, B, C înscrise în HG nr. 11/2013 pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2013, în sumă estimată la 131 mii lei (CAS: *Botoșani, Ilfov și Neamț*);
- efectuarea de plăți reprezentând drepturi salariale acordate fără bază legală, în sumă estimată la 528 mii lei (CAS: *Caraș-Severin, Ilfov, Maramureș, Vâlcea și CASMB*);
- plăți nelegale, reprezentând sporuri acordate pentru condiții vătămătoare și de complexitate, în sumă estimată la 375 mii lei (CAS *Ialomița*);
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2.861/2009 (CAS: *Botoșani, Covasna, Giurgiu, Sălaj, Vaslui și CASAOPSNAJ*);
- nu au fost reevaluate activele fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor din domeniul public al statului (CAS *Dâmbovița și CASMB*);
- nu s-a efectuat înscirarea în cartea funciară a unui imobil din domeniul public al statului, în sumă estimată la 2.579 mii lei (CASMB);
- nu au fost calculate și înregistrate în contabilitate la finele perioadei de raportare, accesoriile aferente debitelor din decontarea nelegală a unor prescripții medicale, în sumă estimată la 3.396 mii lei (CASMB).

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate se concretizează în:

- ⇒ *îmbunătățirea activității entității verificate prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:*
 - ✚ corelarea veniturilor efectiv repartizate cu veniturile previzionate a se încasa de la asigurați și angajatori de către CASAOPSNAJ;
 - ✚ înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative, astfel încât situațiile financiare să reflecte realitatea economico-financiară;
 - ✚ stabilirea unor obligații de plată pentru persoanele fizice care au realizat în anul 2012 venituri din activități independente și care erau obligate să se asigure;
 - ✚ reflectarea în contul de execuție a sumelor încasate din contribuțiile plătite de către deținătorii de autorizații de punere pe piață a medicamentelor de uz uman;
 - ✚ punerea de acord a situației scriptice a patrimoniului cu situația reală a acestuia rezultată în urma inventarierii, pentru unele elemente patrimoniale.
- ⇒ *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților*, prin întocmirea unui ansamblu de documente tehnice, ce cuprinde toate fazele proiectului începând de la demararea procedurii de achiziție publică, inclusiv derularea contractului, respectiv: proiectarea, execuția, recepția, exploatarea, adaptarea la legislația specifică domeniului sănătății și monitorizarea Sistemul Informatic Unic Integrat;
- ⇒ *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune*, prin încasarea debitelor generate de prestările de servicii efectuate de către spitale pentru reabilitarea medicală a persoanelor fizice care au suferit traume ca urmare a unor accidente de muncă confirmate.

Ca urmare a acțiunilor privind verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii s-au constatat următoarele:

- au fost stabilite prejudicii pe anul 2012 în sumă de 2.383 mii lei, reprezentând decontarea nelegală de către 15 case de asigurări de sănătate județene ca urmare a neaplicării dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de Casele de Asigurări de Sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, din care s-a încasat suma de 2.291 mii lei, respectiv 96%;
- au fost stabilite prejudicii pe anul 2013 în sumă de 4.102 mii lei, reprezentând decontarea nelegală de către 23 de case de asigurări de sănătate județene ca urmare a neaplicării dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, din care s-a încasat suma de 3.630 mii lei, respectiv 88%;

Recomandări

La Casa Națională de Asigurări de Sănătate

- ✓ monitorizarea și controlul modului în care CAS județene au organizat și condus evidența tehnico-operativă și extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unitățile sanitare publice cu paturi, validate de SNSPMPDS peste valoarea de contract; monitorizarea și controlul modului în care CAS teritoriale repartizează bugetul și încheie contractele cu unitățile sanitare publice cu paturi, astfel încât să se asigure o repartizare a fondurilor proporțional cu numărul serviciilor efectuate; renegocierea contractului încheiat de CNAS cu SNSPMPDS, astfel încât să fie prevăzută obligația SNSPMPDS de a valida servicii cu încadrarea în numărul și sumele contractate, precum și clauza asiguratorie prin care să se stabilească răspunderea SNSPMPDS în cazul decontării de către CNAS a unor servicii validate în mod eronat;
- ✓ încheierea unui protocol între CNAS și ANAF în vederea confirmării și transmiterii nivelului contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate încasate de ANAF de la asigurații fiecărei CAS teritoriale, în scopul raportării de către acestea a unor situații financiare care să ofere o imagine fidelă a veniturilor realizate; efectuarea punctajului între evidența analitică a plătitorilor de contribuții de sănătate (persoane juridice și persoane fizice asigurate) care a stat la baza fundamentării bugetului CASAOPSNAJ și a încasărilor de la contribuabili efectuate de ANAF;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, reprezentând plăți nelegale efectuate în perioada 2009-2011 pentru finanțarea cheltuielilor administrative efectuate de cabinetele medicilor de familie, în care au fost organizate centre de permanență (gărzi), peste nivelul aprobat prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1024/2008, sumă la care se adaugă dobânzi aferente; înregistrarea debitorilor în patrimoniul entității și recuperarea prejudiciului în integralitate;
- ✓ extinderea verificării asupra întregii categorii de operațiuni economice „Cheltuieli cu servicii medicale de hemodializă și dializă peritoneală”, respectiv asupra modului de validare și decontare a serviciilor de dializă; stabilirea întinderii prejudiciului creat în patrimoniul CNAS, ca urmare a validării și decontării unor servicii pe numele unor persoane decedate și recuperarea acestuia în integralitate;
- ✓ extinderea verificărilor la întreaga categorie de cheltuieli cu bunuri și servicii; monitorizarea și controlul modului de aplicare de către CAS județene a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, astfel încât să se asigure stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal și recuperarea acestuia în integralitate;
- ✓ monitorizarea și coordonarea înregistrărilor, în mod distinct, în patrimoniul CAS județene, a terenurilor și clădirilor aflate în domeniul public al statului și în administrarea acestora; coordonarea, prin compartimentele de specialitate, a activității privind actualizarea informațiilor în inventarul centralizat al bunurilor care formează domeniul public al statului; monitorizarea și coordonarea demersurilor efectuate cu privire la stabilirea situației juridice a terenurilor, cu și fără construcții, aferente sediiilor în care își desfășoară activitatea CAS județene; monitorizarea și coordonarea activității CAS județene pentru efectuarea cadastrului și publicității imobiliare asupra tuturor imobilelor aflate în domeniul public al statului și în administrarea acestora.

La casele de asigurări de sănătate din subordinea CNAS

- ✓ încheierea unui protocol între CASAOPSNAJ și CNAS în vederea confirmării și transmiterii, de către ordonatorul principal de credite (CNAS), a nivelului contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate încasate de ANAF de la asigurații CASAOPSNAJ, pe total și pe fiecare județ, inclusiv Municipiul București, din totalul încasărilor realizate de ANAF în contul unic al FNUASS;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței tehnico-operativă și extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unitățile sanitare publice cu paturi, validate de SNSPMPDS peste valoarea de contract;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și recuperarea contravalorii serviciilor medicale prestate pacienților în urma accidentelor rutiere, agresiunii și vătămarilor corporale;
- ✓ reflectarea în evidența contabilă a:
 - bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al statului, aflate în administrarea caselor de asigurări de sănătate județene;
 - creanțelor provenite din cheltuielile administrative efectuate de medicii de familie din centrele de permanență, peste nivelul aprobat;
 - creditorilor proveniți din asistența medicală acordată cetățenilor străini în statele UE;

- drepturilor constatate pentru care au fost emise decizii de impunere;
- ✓ efectuarea cercetărilor administrative în vederea stabilirii persoanelor din vina cărora s-au majorat nelegal cheltuielile entităţii; efectuarea controlului la furnizorii cu care se încheie contracte privind serviciile medicale la domiciliu;
- ✓ înregistrarea în evidenţa contabilă a creanţelor datorate de persoanele fizice care obţin venituri, altele decât cele pentru care colectarea se face de către ANAF, aplicarea tuturor măsurilor de executare silită asupra debitorilor şi urmărirea recuperării veniturilor la bugetul FNUASS;
- ✓ respectarea prevederilor OUG nr. 125/2011, respectiv transmiterea către ANAF a tuturor dosarelor privind titlurile de creanţă, de scadenţă a contribuţiilor de asigurări de sănătate stabilite până de data de 30 iunie 2012 şi neîncasate până la aceeaşi dată;
- ✓ stabilirea întinderii şi recuperarea în integralitate a prejudiciului produs ca urmare a:
 - validării, acceptării la plată şi decontării serviciilor de îngrijiri la domiciliu;
 - acceptării la plată şi decontării medicamentelor în regim de compensare, persoanelor care nu se încadrau în categoria persoanelor cu handicap;
 - acceptării la plată şi decontării prescripţiilor medicale cu compensare de 90% din preţul de referinţă asiguraţilor care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează venituri şi din alte surse, sau care nu îndeplinesc calitatea de asigurat;
 - acceptării la plată şi decontării medicamentelor prescrise de medicii de altă specialitate;
 - finanţării cheltuielilor administrative efectuate de cabinetele medicilor de familie, în care au fost organizate centre de permanenţă (gărzi), peste nivelul aprobat;
 - validării, acceptării la plată şi decontării serviciilor medicale şi medicamentelor unor persoane decedate;
 - validării, acceptării la plată şi decontării serviciilor medicale unor persoane care nu se încadrau în categoria persoanelor care beneficiază de indemnizaţii de şomaj;
 - validării, acceptării la plată şi decontării medicamentelor eliberate pentru acelaşi asigurat în mod repetat în aceeaşi lună;
 - acordării unor indexări aplicate contrar prevederilor legale sau acordării unor sporuri contrar prevederilor legale.
- ✓ analiza şi verificarea serviciilor paraclinice, de asistenţă primară şi a prescripţiilor medicale emise în anul 2013 pacienţilor care figurau ca fiind internaţi în spitalizare continuă sau de zi; stabilirea întinderii prejudiciului creat şi recuperarea acestuia în integralitate;
- ✓ calcularea şi înregistrarea accesoriilor aferente debitelor din decontarea nelegală a unor prescripţii medicale;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale şi valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit prevederilor OMFP nr. 2861/2009, astfel încât datele înscrise în situaţiile financiare să fie puse de acord cu situaţia reală a patrimoniului;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcţiilor şi terenurilor din domeniul public al statului, conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor privind înscrierea în cartea funciară a imobilelor din domeniul public al statului aflate în administrarea entităţilor.

Opinia de audit

La Casa Naţională de Asigurări de Sănătate s-a formulat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidenţiere** asupra situaţiilor financiare pe anul 2013, datorită faptului că:

- CNAS nu a monitorizat şi nu a controlat modul în care CAS judeţene au ținut evidenţa tehnico-operativă şi extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unităţile sanitare publice cu paturi, validate de SNSPMPDS, peste valoarea de contract, în sumă estimată de 920.163 mii lei;
- CNAS nu a asigurat coordonarea şi monitorizarea entităţilor teritoriale cu privire la înregistrarea corectă în evidenţa contabilă şi tehnic-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public al statului. De asemenea, nu s-a urmărit şi monitorizat activitatea privind actualizarea informaţiilor din inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului.

La CAS teritoriale a fost formulat un număr de **22 de opinii** astfel:

- **un număr de 12 opinii adverse**, datorită faptului că:
 - situaţiile financiare auditate nu sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România şi nu oferă o imagine reală şi fidelă a poziţiei financiare, a performanţei financiare şi a celorlalte informaţii referitoare la activitatea desfăşurată de entitate;
 - au fost validate şi decontate nelegal servicii medicale şi medicamente unor persoane care nu respectau prevederile legale în domeniul sănătăţii;
- **un număr de 10 opinii fără rezerve cu paragraf de evidenţiere a unui aspect**, datorită:
 - neefectuării unor înregistrări contabile în conformitate cu normele legale în vigoare;
 - nerespectării în totalitate a prevederilor legale privind efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului;
 - situării sub pragul de semnificaţie a valorii cumulate a abaterilor de la legalitate şi regularitate extrapolate la nivelul întregii populaţii auditate.

Ca urmare a misiunilor de audit financiar desfăşurate la CNAS şi la cele 22 de case de asigurări de sănătate judeţene au fost emise 23 de decizii, dintre care 22 au fost aduse la cunoştinţă ordonatorului principal de credite (CNAS).

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013

Scurtă prezentare

Activitatea de trezorerie a statului este reglementată de prevederile OUG nr. 146/2002 *privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului*, republicată în anul 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului Trezoreriei Statului a vizat activitatea trezoreriei centrale a MFP și nu a avut ca obiect auditarea conturilor anuale de execuție a activităților de trezorerie din cadrul direcțiilor generale ale finanțelor publice județene și a municipiului București.

Execuția Veniturilor. Contul de execuție pentru venituri al bugetului Trezoreriei Statului întocmit la data de 31.12.2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Încasări realizate
Total venituri, din care:	1.109.328	1.109.328	1.291.733
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte bugete	246.016	246.016	170.979
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte sectoare	857.948	857.948	1.096.448
Alte venituri din dobânzi	2.222	2.222	2.462
Majorări de întârziere pentru venituri nevărsate la termen	50	50	18.574
Alte venituri	3.092	3.092	3.270

Execuția Cheltuielilor. Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Trezoreriei Statului întocmit la data de 31.12.2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate
1	2	3
Total cheltuieli	1.100.536	923.232
Autorități publice și acțiuni externe	41.736	21.203
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	1.058.800	902.029

Observațiile Curții de Conturi

- Execuția bugetului Trezoreriei Statului de către MFP este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată Trezoreria Statului și respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;
- Situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor efectuate de către entitate, a poziției financiare, a performanței și modificărilor poziției financiare ale acesteia.

Opinia de audit

La *Ministerul Finanțelor Publice – activitatea de trezorerie*, Curtea a emis **opinie fără rezerve**, cunoscută și ca opinie favorabilă. Drept urmare a fost emis **certificat de conformitate** pe anul 2013 pentru execuția contului anual de execuție a bugetului Trezoreriei Statului.

Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2013

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2013 s-a efectuat în baza prevederilor art. 22 lit. c) și art. 26 lit. i) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.

Auditul financiar a fost realizat asupra *Contului general anual al datoriei publice pe anul 2013*, elaborat de către Ministerul Finanțelor Publice, ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 și a avut următoarea structură:

- ✓ *Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2013 (Anexa nr. 9 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013);*
- ✓ *Situația garanțiilor guvernamentale la data de 31 decembrie 2013 (Anexa nr. 10 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013);*
- ✓ *Contul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2013 (Anexa nr. 11 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013);*
- ✓ *Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2013 (Anexa nr. 12 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013).*

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2013 a avut stabilite următoarele obiective specifice:

- ✓ *obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013;*
- ✓ *obținerea asigurării rezonabile cu privire la legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;*
- ✓ *obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și legalitatea plăților efectuate din fondul de risc în anul 2013.*

Prezentare generală a indicatorilor privind datoria publică a României

În vederea stabilirii în ce măsură economia națională va fi afectată de nivelul îndatorării se utilizează indicatori de nivel, structură și dinamică a datoriei publice.

Aceștia sunt prezentați în cele ce urmează astfel:

➤ Datoria publică raportată la numărul de locuitori.

Datoria publică înregistrată la 31.12.2013 a crescut cu 26.308,3 milioane lei (5.187,2 milioane euro) față de nivelul înregistrat la 31.12.2012.

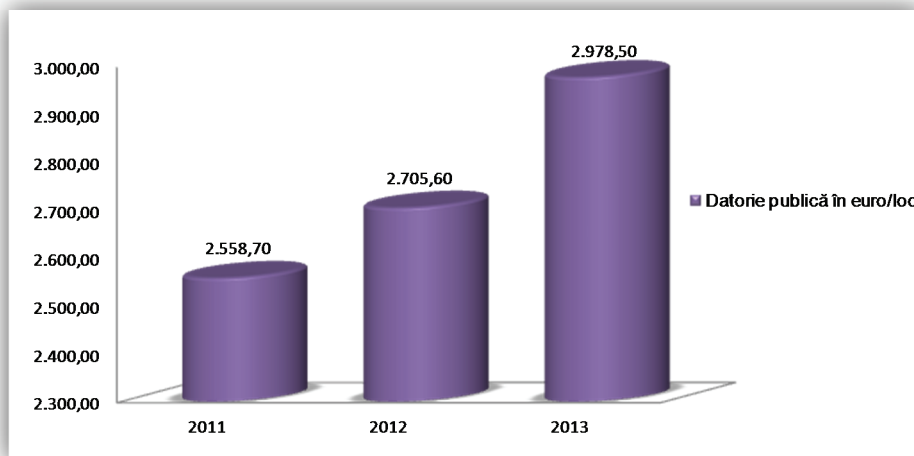
Datoria publică a României și datoria publică în euro pe locuitor

Anul	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)	Populația României (milioane locuitori) ^{*)}	Datoria publică în euro pe locuitor	Datoria publică netă în euro pe locuitor ^{**)}
2011	223.268,0	51.686,0	20,2	2.558,7	2.426,9
2012	240.842,6	54.382,2	20,1	2.705,6	2.532,6
2013	267.150,9	59.569,4	20,0	2.978,5	2.703,4

^{*)} date conform Institutului Național pentru Studii Statistice (2011 și 2012) și Comisia Națională pentru Prognoză pentru 2013;

^{**)} datoria publică diminuată cu valoarea rezervei în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

Grafic, evoluția indicatorului se prezintă astfel:

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus se poate constata faptul că datoria publică a crescut în anul 2013 față de anul 2012 cu 10,9%, iar în condițiile în care populația României a rămas aproximativ aceeași în anul 2013 față de 2012 (populația a scăzut în anul 2013 față de 2012 cu 0,1 milioane locuitori) datoria publică în euro pe locuitor a crescut cu **10,1%**. Se poate observa că *datoria publică pe locuitor a avut un ritm de creștere ușor mai accelerat în 2013/2012 în comparație cu 2012/2011, ritm care se păstrează și pentru datoria netă pe locuitor.*

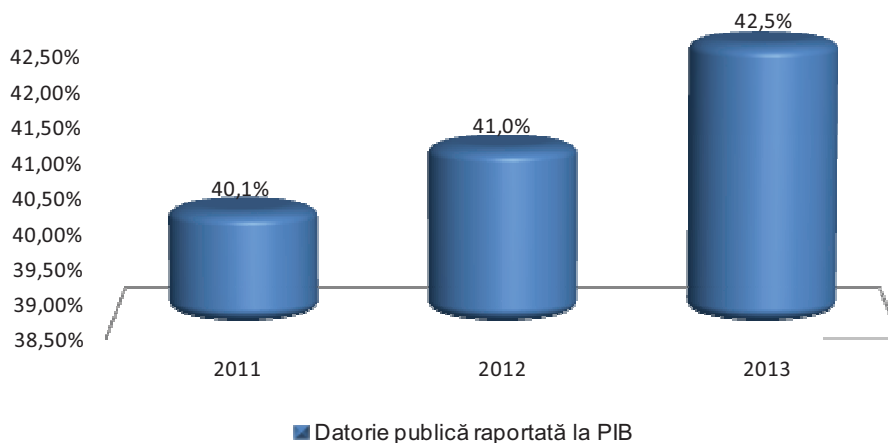
➤ *Datoria publică raportată la produsul intern brut.*

Unul dintre indicatorii de vulnerabilitate propus de către Fondul Monetar Internațional (Departamentul de Afaceri Externe „Indicatori de vulnerabilitate” 30 aprilie 2003) este cel al datoriei publice raportate la produsul intern brut.

Datoria publică raportată la PIB

Anul	Datoria publică (milioane lei)	PIB (milioane lei)	Datorie publică procent în PIB (%)	Datorie publică netă procent în PIB (%)
2011	223.268,0	556.708,4	40,1	38,0
2012	240.842,6	587.466,2	41,0	38,4
2013	267.150,9	628.581,3	42,5	38,6

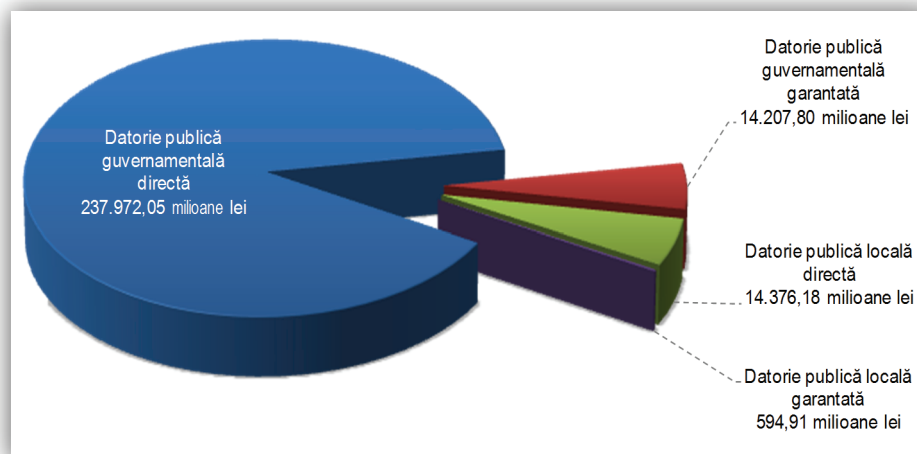
La data de 31.12.2013, nivelul datoriei publice reprezenta 42,5% din produsul intern brut, având o tendință ușor crescătoare, așa cum se poate observa din graficul următor:

Structura datoriei publice la data de 31.12.2013 se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Datoria publică	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)
1.	Datoria publică guvernamentală directă	237.972,05	53.063,08
2.	Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale	8.857,00	1.974,94
3.	Alte garanții guvernamentale	5.350,78	1.193,12
4.	Total datorie publică guvernamentală	252.179,83	56.231,14
5.	Datoria publică locală directă	14.376,18	3.205,61
6.	Datorie publică locală garantată	594,91	132,65
7.	Total datorie publică locală	14.971,09	3.338,26
8.	Total datorie publică	267.150,92	59.569,40

Reprezentarea structurii datoriei publice înregistrate la data 31.12.2013 este următoarea:

Observațiile Curții de Conturi

⇒ Exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013

- *Datele raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 reflectă o imagine reală și exactă a sumelor tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente, întrucât sumele raportate sunt confirmate prin documente justificative atașate raportărilor beneficiarilor și/sau prin documentele interne/externe care au stat la baza tranzacțiilor respective pe fiecare instrument de datorie publică în parte.*

Se menționează că în cadrul misiunii de audit financiar, efectuată în anul 2014 la Fondul Național pentru Garantarea Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (FNGCIMM), s-a verificat și dacă valoarea de executare a garanției, respectiv suma ce urmează a fi plătită de către MFP ca urmare a producerii riscului de credit este egală cu soldul finanțării restante la care s-a aplicat procentul de garantare. Astfel, ca urmare a verificărilor efectuate s-a constatat că au existat cazuri în care băncile finanțatoare comunică FNGCIMM, ulterior datei de comunicare a Deciziei de aprobare a plății de către Fond și ulterior datei efectuării plății de către MFP a garanției executate, că finanțarea restantă s-a diminuat (deoarece beneficiarii au achitat ratele de capital la creditul restant), prin urmare plata pe care MFP ar trebui să o efectueze în contul contractului de garantare a devenit mai mică.

Această decalare în timp a transmiterii informațiilor între beneficiar, bancă finanțatoare, FNGCIMM și MFP, poate conduce la denaturarea evidențelor privind plățile efectuate din Fondul de risc și bugetul de stat pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale. Această constatare nu influențează completarea Contului anual al datoriei publice, respectiv a *Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale*.

Deficiența se datorează faptului că atât Convențiile încheiate între MFP și FNGCIMM, cât și Procedurile operaționale de lucru ale celor două entități nu sunt revizuite periodic, luând în considerare cazurile concrete de lucru întâlnite pe parcursul derulării Programului. Consecința decalajului în transmiterea de documente o reprezintă lipsa comunicării de informații între cele două entități cu privire la situația de mai sus, astfel încât evidențele MFP cu privire la plățile efectuate din Fondul de risc pentru garanțiile executate în cadrul Programului pot fi denaturate la un moment dat.

Recomandarea adresată FNGCIMM în timpul misiunii de audit vizează și MFP, aceasta indicând revizuirea și completarea, prin colaborarea părților implicate, atât a Convențiilor încheiate între FNGCIMM și MFP, cât și a Procedurilor operaționale de lucru, astfel încât acestea să furnizeze modalități de informare pentru ca evidențele acestora să exprime cu acuratețe plățile efectuate din Fondul de risc și bugetul de stat pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale.

În acest sens, FNGCIMM va înștiința MFP operativ despre cazurile în care băncile finanțatoare comunică FNGCIMM, ulterior datei de comunicare a Deciziei de aprobare a plății de către Fond și ulterior datei efectuării plății de către MFP a garanției executate, că finanțarea restantă s-a diminuat, prin urmare plata pe care MFP ar trebui să o efectueze în contul contractului de garantare devine mai mică.

⌚ În timpul misiunii de audit a fost inițiat un Proiect de act normativ care modifică HG nr. 936/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 92/2013 privind aprobarea Programului de garantare a creditelor pentru IMM și care s-a transmis, spre avizare, MFP. Prin acesta se va reglementa situația existentă, în sensul că FNGCIMM va modifica valoarea de executare a garanției printr-un addendum la decizia de plată dacă, ulterior trecerii la restante a finanțării garantate, beneficiarii programului efectuează plăți voluntare în contul acestuia. Ulterior apariției noului act normativ va fi modificată și legislația care reglementează convențiile de implementare a programului.

⌚ Totodată, ca urmare a recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit financiar efectuate la FNGCIMM în anul 2014, MFP în colaborare cu FNGCIMM, a întocmit și transmis spre avizare două proiecte de Ordine ale ministrului finanțelor publice, în scopul uniformizării raportărilor cu cele ale Programului „Prima casă” și pentru exactitatea datelor raportate de către FNGCIMM referitoare la acordarea de garanții, cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale.

● Nu au putut fi testate aspectele privind completitudinea tranzacțiilor efectuate la nivelul beneficiarilor, deoarece MFP, prin delegarea competențelor sale de contractare a unor instrumente ale datoriei publice, se bazează doar pe raportările transmise către această instituție.

⇒ *Legalitatea operațiunilor privind contractarea, angajarea/utilizarea și rambursarea instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013*

● Datele raportate în contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 au la bază documentația necesară raportării fiecărui tip de instrument de datorie publică, întocmită cu respectarea atât a prevederilor legale, cât și a respectării termenelor de tragere/rambursare.

Referitor la legalitatea utilizării tuturor instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora, **nu s-a putut exprima o opinie**, întrucât deși MFP este singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, prin acordurile subsidiare de împrumut, a delegat beneficiarilor finali întreaga autoritate și responsabilitate pentru implementarea proiectelor. În consecință, auditul nu s-a putut pronunța nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii finali și raportate în Contul general anual al datoriei publice, deoarece acesta se întocmește pe baza raportărilor lunare ale beneficiarilor efectuate în baza OMFP nr. 1059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare, de către aceștia.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice, încheiat la data de 31 decembrie 2013, a fost formulată **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Aspectul evidențiat se referă la următoarele considerente: deoarece Ministerul Finanțelor Publice, prin delegarea competențelor sale privind administrarea datoriei publice către beneficiarii finali, se bazează doar pe raportările acestora, nu s-a putut pronunța un punct de vedere asupra legalității utilizării și rambursării instrumentelor de datorie publică respective și nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii instrumentelor de datorie publică.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2013

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) a fost înființată în baza OUG nr. 29/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei – ANRE.

În perioada 2009-2012, ANRE a funcționat ca instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, cu patrimoniu propriu, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

În octombrie 2012, prin Legea nr. 160/2012, a fost aprobată, cu modificări și completări, OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, potrivit căreia, ANRE are statutul de autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, *aflată sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii* (tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, contribuții anuale percepute operatorilor economici din sectorul energiei electrice și termice și al gazelor naturale) instituția fiind independentă decizional, organizatoric și funcțional.

ANRE elaborează, stabilește și urmărește respectarea sistemului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței gazelor naturale și a energiei electrice, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor. De asemenea, ca autoritate competentă în sectorul energiei electrice și gazelor naturale este abilitată să emită licențe și autorizații tuturor operatorilor din sector, să aprobe tarifele și prețurile pentru energia electrică și termică și pentru gaze naturale.

Execuția bugetară pe anul 2013 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/Credite bugetare inițiale	Prevederi/Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% Plăți/Credite bugetare inițiale	% Plăți/Credite bugetare definitive
0	1	2	3	$4=3/1 \times 100$	$5=3/2 \times 100$
Total cheltuieli din care:	69.999	69.999	49.658	71	71
Cheltuieli curente	64.352	64.735	46.922	73	72
Cheltuieli de capital	5.647	5.647	2.736	48	48

În totalul plăților efectuate, în sumă de 49.658 mii lei, cheltuielile de personal (41.858 mii lei) au reprezentat 84%.

Observațiile Curții de Conturi

Nu s-au urmărit și încasat, în cuantum și la termen, veniturile cuvenite bugetului de stat, reprezentând tarife aferente activității de dispecerizare gaze, deoarece:

- ANRE nu a facturat la termen (până la sfârșitul fiecărui an) tarifele aferente activității de dispecerizare gaze naturale, desfășurată de SC Transgaz SA în perioada 2009-2011, fapt pentru care au fost calculate accesorii în sumă de 4.257 mii lei, datorate bugetului de stat.
- ANRE nu a facturat contravaloarea tarifului de dispecerizare pentru cantitatea de gaze naturale tranzitată în anul 2012, fapt ce a condus la nerecuperarea de tarife în sumă estimată la 1.603 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii de 662 mii lei, datorate, de asemenea, bugetului de stat.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, ANRE a invocat faptul că nu poate percepe operatorilor economici penalități de întârziere ca urmare a facturării cu întârziere a tarifului aferent activității de dispecerizare, fapt ce nu modifică constatarea Curții de Conturi.

- Nu s-au evidențiat în contabilitate și nu s-au virat la bugetul de stat, venituri cuvenite acestui buget reprezentând:
 - tarife, contribuții și accesorii calculate, facturate și existente în sold la data de 11.10.2012 (23.540 mii lei), când potrivit Legii nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, toate creanțele ANRE reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat, în anul 2013 nivelul acestora fiind de 1.371 mii lei;
 - ANRE nu a evidențiat în contabilitate accesorii în sumă de 535 mii lei, facturate în anul 2013, pentru facturi aferente perioadei anterioare datei de 06 octombrie 2012, neîncasate la termen, și nu a virat la bugetul statului accesorii încasate în suma de 54 mii lei.

Răspunsul entității

Prin Contestația formulată la Decizia Curții de Conturi, ANRE a invocat faptul că virarea sumelor încasate ulterior datei de 06.10.2012 la bugetul de stat ar fi condus la imposibilitatea finanțării entității, ceea ce contravine cadrului legal de reglementare.

- Recepția finală a unui proiect informatic având ca obiect: *Modernizarea și extinderea prin suplimentarea de funcții și actualizarea pentru sistemul informatic integrat al ANRE*, în condițiile în care proiectul nu a fost lansat în producție (folosință), conform condițiilor stabilite în caietul de sarcini și ale propunerii tehnice, iar la data recepției finale, furnizorul nu a realizat toate etapele din propunerea tehnică. Pentru neîndeplinirea la termenul stabilit în contract a obligațiilor contractuale privind etapele: instruire, instalare și migrare baze de date, furnizorul datorează penalități de întârziere, estimate la sume de 70 mii lei.
- Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, fără bază legală, a unor cheltuieli salariale în sumă estimată de 4.576 mii lei, reprezentând: premii în sumă de 1.779 mii lei, prime de vacanță în sumă de 1.280 mii lei, premii anuale în sumă de 178 mii lei, adaosuri pentru zilele libere (Ziua energiei - 20 iulie, a treia zi de Paști, a treia zi de Crăciun).
- Nerespectarea prevederilor legale privind înscrierea imobilelor și actualizarea datelor înscrise în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, deoarece:
 - ANRE nu a întocmit documentația cadastrală și nu a înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, imobilul situat în str. Constantin Nacu nr. 3, sector 2 București, inclus în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului;
 - ANRE nu a actualizat în cartea funciară, datele referitoare la proprietarul imobilelor (terenuri și construcții), aflate în administrarea entității, astfel terenul aferent sediului din str. Cotroceni nr. 4, sector 6, București, este evidențiat în cartea funciară, ca fiind în proprietatea ANRGN, deși a fost preluat în patrimoniul ANRE, fiind înregistrat în evidența contabilă cu valoarea de 658 mii lei.

Recomandări

- ✓ evidențierea în contabilitate a creanțelor cuvenite bugetului statului, reprezentând: tarife, contribuții și accesorii aferente, facturate anterior datei de intrare în vigoare a Legii nr. 160/2012 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr. 13/2007 și Legii gazelor nr. 351/2004, precum și a celor facturate în anul 2013, pentru activități desfășurate până la data de 06.10.2012, când potrivit Legii nr. 329/2009, acestea reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat, virarea la bugetul statului, a sumelor încasate din aceste creanțe, după data de 06 octombrie 2012, calcularea, recuperarea și virarea la bugetul statului a accesoriilor pentru nefacturarea și neplata la termen a tarifelor/contribuțiilor datorate până la data de 06.10.2012;
- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - creanțelor evidențiate în contabilitate, la data de 06.10.2012, precum și a creanțelor evidențiate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe ce se cuvin bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a obligațiilor, calcularea accesoriilor, recuperarea acestora și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
 - tarifelor de dispecerizare gaze naturale (inclusiv pentru cantitățile tranzitate), facturate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de tarife nefacturate la termen și/sau pentru toată cantitatea de gaze naturale tranzitată, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a necalculării și nerecuperării accesoriilor pentru nefacturarea și neachitarea la termen a tarifelor datorate, a nefacturării și a nerecuperării tarifului de dispecerizare pentru întreaga cantitatea de gaze naturale tranzitată, la care se adaugă accesoriiile aferente, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, virarea lor la bugetul de stat;
 - contractelor de lucrări de investiții derulate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către furnizor, respectiv de lucrări recepționate și plătite, în condițiile în care nu au fost realizate la termenul stabilit în contract, analizarea înregistrării în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii, înscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, pe numele ANRGN, a imobilelor pe care le deține (terenuri și clădiri);
 - cheltuielilor salariale efectuate în anul 2013, în vederea identificării și a altor drepturi de natură salarială acordate salariaților ANRE fără a avea bază legală, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de drepturi, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate), precum și regularizarea cu bugetul statului a sumelor virate în plus.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, precum și valoarea totală estimată a abaterilor identificate care depășește pragul de semnificație, opinia de audit formulată de auditorii publici externi este **opinie adversă**.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Auditul Performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

În situația în care, cu ocazia auditului performanței s-au constatat abateri de la legalitate sau regularitate, acestea au fost cuantificate la un nivel estimat și comunicate conducerii entității auditate, care are obligația stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și urmărirea și încasarea veniturilor.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit al performanței este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Auditul performanței
Venituri suplimentare	milioane lei	8,3
	milioane euro*	1,9
Prejudicii	milioane lei	85,8
	milioane euro*	19,3
Total	milioane lei	94,0
	milioane euro*	21,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de **4,44**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Acest capitol este structurat pornind de la teme de audit al performanței efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate de echipele de audit.

2.1 Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE (MMFPSPV)

Scopul auditului

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru 4 categorii de beneficii de asistență socială, respectiv:

- ✓ *alocația de stat pentru copii;*
- ✓ *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulente lunar/de inserție;*
- ✓ *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei,*

inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora.

Scurtă prezentare a beneficiilor de asistență socială

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

În funcție de condițiile de eligibilitate, beneficiile de asistență socială se clasifică în:

- ⇒ beneficii de asistență socială **selective**, bazate pe testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei;
- ⇒ **universale**, acordate fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei și,
- ⇒ **categoriale**, acordate pentru anumite categorii de beneficiari, cu sau fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei.

În anul 2013 s-au acordat atât **beneficii universale**, cât și **beneficii specifice unor categorii de persoane**, sub formă de alocații, indemnizații și ajutoare.

Situația detaliată privind beneficiile de asistență socială acordate în anul 2013, precum și cheltuielile asociate, numărul mediu de beneficiari pe fiecare gen de beneficiu de asistență socială auditat, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Natura plăților	Număr mediu lunar de beneficiari	Pondere număr beneficiari, în total (%)	Plăți efectuate mii lei	Pondere plăți efective în total plăți
0	1	2	3	4	5
Beneficii de asistență socială auditate					
1.	Alocația de stat pentru copii	3.793.117	85	2.718.491	51
2.	Indemnizația lunară pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele lunare/de inserție	172.950	4	1.724.051	32
3.	Alocația pentru susținerea familiei	260.416	6	215.062	4
4.	Ajutorul social	217.109	5	536.012	10
A. Total beneficii de asistență socială (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)		4.443.592	100	5.193.616	97
Taxe poștale pentru servicii transmitere drepturi					
1.	Taxe pentru alocația de stat pentru copii			18.772	1
2.	Taxe pentru alocația pentru susținerea familiei			2.057	
3.	Taxe poștale pentru indemnizația lunară pentru creșterea copilului și stimulentele lunare/de inserție			4.863	
4.	Taxe pentru ajutorul social (VMG)			5.215	
B. Total taxe poștale (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)				30.907	
Contribuții la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (CASS)					
1.	CASS pentru indemnizațiile pentru creșterea copilului			85.489	2
2.	CASS - pentru ajutoare sociale			31.201	
C. Total contribuții (rd.1+rd.2)				116.690	
TOTAL GENERAL (A+B+C)				5.341.213	100%

*Sursa: www.mmuncii.ro – Buletin statistic în domeniul muncii și protecției sociale anul 2013-Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

În anul 2013, MMFPSPV a gestionat, finanțat și asigurat, prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS) și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, acordarea beneficiilor de asistență socială, menționate la începutul capitolului, pentru un număr mediu total de 4.443.592 beneficiari.

Fondurile publice utilizate în anul 2013, pentru plata acestor 4 beneficii de asistență socială auditate, au fost de 5.341 milioane lei (reprezentând 67% din totalul plăților efectuate pentru cheltuielile cu asistența socială în sumă de 7.970 milioane lei), din care:

- ❖ 5.194 milioane lei - beneficii de asistență socială efectiv plătite;
- ❖ 31 milioane lei - taxe poștale, pentru cele 4 beneficii de asistență socială auditate;
- ❖ 116 milioane lei - contribuții la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.

Obiectivele auditului

Auditul a avut ca obiectiv general stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene ce se manifestă în sistemul beneficiilor de asistență socială privind modul de fundamentare și utilizare a fondurilor publice acordate pentru cele 4 categorii de beneficii de asistență socială, precum și o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, precum și modul în care și MMFPSPV, prin ANPIS și agențiile județene, au acționat în anul 2013 în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

Prin obiectivele specifice s-a urmărit:

- ☑ evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială;
- ☑ evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare, pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizării resurselor bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă în situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate, pentru cele patru beneficii de asistență socială;
- ☑ evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ, pe măsura apariției unor noi acte normative;
- ☑ evaluarea sistemelor de control intern, inclusiv modul de îndeplinire a atribuțiilor de către auditorii publici interni din cadrul agențiilor teritoriale cu privire la cele 4 categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării;
- ☑ evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială, pentru a se asigura acordarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite;
- ☑ analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către ANPIS și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, precum și analiza indicatorilor stabiliți în Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale.

Principalele concluzii

Evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială

În anul 2013, ministerul, prin Direcția Generală Asistență Socială, a elaborat, implementat și monitorizat politicile sociale destinate reformei sistemului de asistență socială prin transformarea acestuia dintr-un sistem pasiv în unul proactiv, prin măsuri de activizare a categoriilor sociale cu risc major de excluziune.

Prin actele normative adoptate, în anul 2013, au fost modificate și completările aduse actelor de bază, cu prioritate privind:

- categoriile de venituri care se iau în calcul la stabilirea drepturilor de ajutor social și de alocație pentru susținerea familiei,
- majorarea cuantumurilor unor beneficii de asistență socială;
- relaxarea criteriilor de eligibilitate referitoare la veniturile care se iau în calcul la stabilirea unor drepturi (ajutorul social).

Actele normative elaborate, prin care s-au adus clarificări benefice în domeniul sistemului de asistență socială, au fost determinate și de unele recomandări ale Curții de Conturi.

Implementarea procedurilor și instrucțiunilor în vederea aplicării cât mai corecte a prevederilor legii privind sistemul de asistență socială, care au vizat inițierea și elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul asistenței sociale, s-a realizat în cadrul întâlnirilor organizate, în principal, de către ANPIS, la care au participat reprezentanții MMFPSPV.

Diseminarea și promovarea legislației elaborate de către MMFPSPV, prin Direcția Generală Asistență Socială, s-a realizat exclusiv prin îndrumare metodologică acordată agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, dar numai la solicitări punctuale ale acestora, întrucât ministerul nu are capacitatea monitorizării modului de aplicare în teritoriu a prevederilor actelor normative.

Totodată, consultanța privind prevederile legislative acordată beneficiarilor direcți s-a asigurat prin răspunsuri la petiții și audiențe acordate la sediul MMFPSPV și prin promovarea pe website-ul MMFPSPV a noutăților legislative.

S-a continuat activitatea privind aplicarea unitară a legislației în domeniul social, ministerul organizând, prin ANPIS, **Campania de informare și consiliere privind modificările legislative majore din domeniul asistenței sociale**, la care au participat reprezentanți din 3.088 primării, reprezentând 97% din numărul total de 3.186 primării existente la nivel național, iar cei care nu au participat au fost consiliați pe parcursul controalelor tematice sau inopinate.

În aceste condiții, atribuțiile entităților în activitățile de **îndrumare a autorităților administrației publice locale**, cu privire la beneficiile de asistență socială prevăzute de legislația în vigoare, au fost îndeplinite, în cea mai mare parte.

Campania a abordat atât beneficiile de asistență socială auditate de Curtea de Conturi, cât și alte beneficii a căror legislație s-a considerat că este necesar a fi supusă dezbaterilor, având drept scop însușirea, de către toți actorii sociali implicați, a modificărilor legislative din domeniul asistenței sociale și garantarea respectării drepturilor sociale ale cetățenilor.

Prin sesiunile de informare și consiliere, autoritățile publice locale, persoanele fizice și juridice, publice și private, cu atribuții și responsabilități în domeniul asistenței sociale, precum și cetățenii, au fost informați cu privire la noile modificări legislative privind stabilirea și acordarea beneficiilor de asistență socială.

În anul 2013, spre deosebire de anul 2012, la nivelul ministerului s-au înregistrat progrese în ceea ce privește activitatea de îndrumare și monitorizare a activității autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul asistenței sociale, privind: „*Desfășurarea de sesiuni de instruire a personalului agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială/direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului cu privire la modificările legislative din domeniul asistenței sociale*” și „*Organizarea și desfășurarea de întâlniri anuale pentru diseminarea noutăților legislative din domeniu, către autoritățile cu rol în aplicarea respectivelor prevederi*”.

Cu toate acestea, din raportarea efectuată de către Direcția Generală Asistență Socială, rezultă că aceasta nu și-a propus să cuantifice gradul de realizare, semnalând, în același timp, și constrângerile bugetare care au împiedicat organizarea, în mod direct de către MMFPSPV, de sesiuni de instruire privind noile prevederi legislative.

Analizând rolul MMFPSPV în monitorizarea sistemului național de asistență socială, s-au reținut, în principal, următoarele aspecte, cu impact asupra fiabilității datelor raportate, deoarece:

- Nu este elaborată și aprobată o procedură operațională cu privire la colectarea datelor statistice în domeniul beneficiilor de asistență socială și modalitatea de calcul a indicatorului *număr mediu de beneficiari plătiți* prezentat în cadrul *Buletinului statistic în domeniul muncii și protecției sociale*, cu toate că în cadrul ministerului funcționează **Direcția Servicii Sociale și Incluziune Socială** care are atribuții în elaborarea (trimestrială, semestrială și anuală) a **Raportului statistic privind beneficiile de asistență socială și serviciile sociale**.

Colectarea datelor statistice se face prin preluarea cifrelor privind numărul mediu de beneficiari plătiți trimestrial de la nivelul agențiilor județene de către ANPIS și raportarea acestora la nivelul ordonatorului principal de credite, fără a se face o analiză prealabilă asupra numărului mediu lunar de beneficiari plătiți, precum și compararea acestuia cu alte surse de informații (baze de date).

Mai mult, la nivelul ANPIS funcționează programul informatic SAFIR, care deține o evidență centralizată a beneficiarilor de drepturi de asistență socială, acesta putând genera rapoarte cu privire la beneficiile de asistență socială pe baza cărora s-ar putea realiza diferite analize și comparații cu datele raportate de către ordonatorii terțiari de credite.

Astfel, colaborarea inefficientă a instituțiilor din subordinea ordonatorului principal de credite, lipsa unei proceduri formalizate cu privire la colectarea datelor statistice în domeniul beneficiilor de asistență socială, precum și absența unor analize prealabile,

referitoare la numărul mediu de beneficiari, au condus la **aparitia unui dezacord între numărul mediu real** al beneficiarilor pentru cele patru beneficii de asistență socială și cel publicat în cadrul Buletinului statistic pe site-ul ministerului, care ulterior se preia de către Institutul Național de Statistică.

- Ministerul gestionează o parte a beneficiilor de asistență socială care se suportă din bugetul de stat și se raportează în cadrul acestuia, întrucât **există și beneficii de asistență socială a căror finanțare se realizează prin bugetele altor instituții ale statului (Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Administrația Națională a Penitenciarelor), fără a deține controlul lor.**

Deși, începând cu anul 2013, există obligativitatea instituțiilor din sectorul de apărare, ordine publică și siguranță națională de a transmite, trimestrial, către MMFPSPV, situația privind numărul de beneficiari și sumele plătite sub formă de indemnizație pentru creșterea copilului și stimulent lunar/de inserție, aceste entități au transmis informațiile doar la solicitarea ministerului, care, însă, nu le-a preluat și centralizat în cadrul *Buletinului statistic în domeniul muncii și protecției sociale pe anul 2013*.

- Pentru o mai bună cunoaștere a situației reale a beneficiarilor ce au dreptul de a fi plătiți, ANPIS a întreprins, în anul 2013, acțiuni de colaborare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală, în vederea furnizării de date și informații utile, acțiuni care se adaugă celor finalizate în perioada 2011-2012, la recomandările Curții de Conturi, cu următoarele instituții: Casa Națională de Pensii Publice, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Afacerilor Interne - Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, Oficiul Național al Registrului Comerțului, Inspekția Muncii, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, Serviciul de Telecomunicații Speciale, SC Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale SA și Direcția Protecția Persoanelor cu Handicap.

Pe parcursul anului 2013, aceste colaborări au permis ANPIS să semnaleze cazurile cu suspiciuni de eroare și fraudă, care au fost supuse, ulterior, verificării în teren de către inspekția socială în cadrul campaniilor naționale privind beneficiile de asistență socială.

Având în vedere că unitățile administrativ-teritoriale au un rol important în stabilirea unor drepturi, prin stabilirea valorii nete de producție pentru suprafețele de teren, animale și păsări deținute de solicitanți, s-a inițiat hotărâre de guvern (HG nr. 778/2013) care obligă la încheierea protocoalelor între acestea și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin structurile locale din subordine, acțiuni care nu s-au realizat, până la 14.04.2014, decât într-un procent de 8%, adică la un număr de 240 unități administrativ-teritoriale din totalul de 3.186 existente.

Impactul neaplicării actului normativ emis creează posibilitatea intrării în sistem a unor beneficiari neeligibili și, implicit, efectuarea plăților pentru drepturi necuvenite.

- **Monitorizarea plăților către beneficiari, pe cele 4 beneficii de asistență socială supuse auditării, inclusiv cheltuielile privind transmiterea drepturilor s-a caracterizat printr-o eficacitate a plăților efectuate**, MMFPSPV având capacitatea de a asigura la timp titularilor de beneficii de asistență socială, prin entitățile subordonate, **drepturile cuvenite** și de a adopta măsuri reparatorii în cazuri de excepție.

Direcția Generală Asistență Socială, la rândul său, asigură premisele necesare plății beneficiilor de asistență socială, în cuantumul cuvenit și la timp, prin efectuarea, la termen, a deschiderilor lunare de credite bugetare solicitate de ANPIS.

Astfel, la nivelul agențiilor județene pentru plăți și inspekție socială, **nu s-au înregistrat amânări** sau plăți cu titlu de beneficii de asistență socială efectuate cu întârziere, care să genereze nemulțumiri din partea beneficiarilor.

- 📌 **Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizării resurselor bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială**

Fundamentarea corespunzătoare a volumului creditelor bugetare și modificările efectuate, în funcție de evoluția plăților, a fost determinată de faptul că, începând cu anul 2013, atât la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspekție socială, cât și la nivelul ANPIS, s-au analizat și coroborat datele din evidențele financiar-contabile cu bazele de date existente în sistemul informatic SAFIR, realizându-se o verificare a numărului de beneficiari ale căror drepturi se achită prin mandat poștal, cont bancar sau numerar, prin casierie. Această bună practică în fundamentarea necesarului de credite bugetare nu a fost însă aplicată la nivelul tuturor agențiilor teritoriale din subordinea ANPIS.

Execuția bugetară arată, în general, o bună fundamentare a creditelor bugetare pentru plata taxelor de transmitere a drepturilor, în funcție de opțiunea beneficiarului, prin CN Poșta Română SA sau prin conturi deschise la unități bancare, pe parcursul execuției fiind efectuate modificările necesare în funcție de evoluția plăților realizate pentru fiecare din beneficiile de asistență socială, gradul de realizare fiind destul de ridicat, de 98,2%.

Analiza efectuată asupra modalității de plată, respectiv prin mandat poștal sau unități bancare a beneficiilor de asistență socială auditate, a reliefat faptul că, în anul 2013, ponderea plăților privind aceste beneficii, efectuate prin CN Poșta Română SA, a scăzut, față de anul 2012, de la 64% la 57% (o scădere cu 7%), ceea ce denotă că reprezentanții ANPIS și ai agențiilor județene s-au implicat în atragerea unui număr cât mai mare de beneficiari ale căror drepturi să fie plătite prin cont bancar.

Scăderea plăților efectuate prin mandat poștal a condus la diminuarea plăților efectuate pentru taxele de transmitere aferente drepturilor, întrucât pentru plățile efectuate prin mandat poștal se aplică un comision de 1%, iar unitățile bancare percep comisioane nesemnificative, cu mult sub 1% sau, în cele mai multe cazuri, nu percep niciun fel de comision.

Acest rezultat este urmarea analizelor efectuate la nivelul ANPIS și propunerii de a redirecționa un număr cât mai mare de beneficiari către plățile prin cont bancar.

Creditele bugetare pentru beneficiile de asistență socială auditate, au înregistrat un grad ridicat de utilizare, dar au fost identificate și unele nereguli privind nevirarea la termenele legale la bugetul de stat a unor sume (164 mii lei), pentru care dreptul titularilor de a solicita sumele s-a prescris sau care au fost virate parțial și cu întârziere la bugetul de stat.

Au fost constatate unele deficiențe în prezentarea datelor în situațiile financiare întocmite la finele anului 2013, care nu reflectă realitatea, ca urmare a unor înregistrări eronate în conturile de debitori, astfel:

- au fost majorate, cu 127.080 mii lei, debitele constatate și încasate reprezentând drepturi datorate și achitate beneficiarilor;
- au fost diminuate, cu 6.697 mii lei, debitele predate autorităților fiscale spre executare și încasare, prin înregistrări diferite efectuate de către unele agenții teritoriale.

Au existat și deficiențe în ceea ce privește urmărirea debitelor, și anume:

- nu s-a urmărit, de către ANPIS, încasarea debitelor preluate de la agențiile teritoriale pentru persoanele care sunt plecate în străinătate;
- nu s-a urmărit, de către unele agenții teritoriale, confirmarea unor debite, în sumă de 1.616 mii lei, predate către autoritățile fiscale, în vederea încasării acestora, iar entitatea nu mai are competența legală de a încasa aceste debite de la titulari.

Din analiza exercitării atribuțiilor privind administrarea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru plata beneficiilor de asistență socială, au fost constatate, de asemenea, deficiențe cu privire la evidența și urmărirea spre încasare a debitelor raportate ca încasate, după cum urmează:

- au fost raportate ca încasate debite care au fost predate autorităților fiscale pentru urmărire și încasare în sumă de 22.884 mii lei (menționate în sistemul informatic SAFIR ca „încasate” și reprezentând 40% din totalul debitelor în sumă de 56.633 mii lei). Ulterior, din această sumă s-a recuperat doar 19% până la data încheierii misiunii de audit;
- valoarea debitelor încasate de către ANPIS din anii precedenți, înregistrată în sistemul informatic SAFIR este mai mică cu suma de 6.188 mii lei decât valoarea înscrisă în contul de execuție, diferențele provenind de la agențiile teritoriale;
- diferențe în sumă de 5.288 mii lei, între evidența sintetică și cea analitică a debitelor aferente beneficiilor de asistență socială auditate;
- neînregistrarea în evidența contabilă, de către unele agenții teritoriale, a deciziilor de debit, netransmiterea acestora în termen către debitori, în vederea recuperării la bugetul de stat a sumelor plătite nelegal.

Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative

Sistemul informatic SAFIR are drept scop asigurarea calculului pentru fiecare tip de beneficiu acordat, verificarea eligibilității persoanei, respectiv a familiei, cuantumului sumelor acordate și evidența la timp a plăților efectuate și a restanțelor de plată, cu emiterea automată a deciziilor de acordare, suspendare, încetare și debite, asigurând un **sistem de plată integrat și unificat pentru beneficiile de asistență socială**.

Sistemul informatic integrat SAFIR cuprinde două module, respectiv sistemul operațional responsabil pentru gestionarea beneficiilor de asistență socială și sistemul decizional care ar trebui să asigure raportările statistice.

În anul 2013, sistemul informatic SAFIR, implementat și utilizat la nivelul ANPIS, a prezentat disfuncționalități ce au condus, fie la nefurnizarea de informații utile procesului decizional, fie la furnizarea de informații incomplete, precum și la nesesizarea unor neconcordanțe între evidența analitică și cea sintetică a creanțelor și obligațiilor ce decurg din activitatea de plată a sumelor aferente beneficiilor de asistență socială. Pentru înlăturarea acestora s-a procedat la dezvoltarea sistemului informatic, în anul 2013 fiind încheiat un nou contract pentru asigurarea serviciilor de consultanță între reprezentanții MMFPSPV și ANPIS, pe de o parte și reprezentanții Consorțiului format din BULL SAS Franța, SIVECO România și BULL România, acestea fiind aceleași firme care au inițiat, proiectat și asistat implementarea sistemului informatic începând din anul 2006.

Prin încheierea acestui contract s-a vizat și dezvoltarea sistemului SAFIR decizional pentru raportare statistică, cu posibilitatea consultării datelor și emiterea unor rapoarte și a unor situații solicitate de către compartimentele cu atribuții în domeniul de monitorizare, economic și de inspecție socială din cadrul ANPIS.

În aceste condiții au fost încheiate acte adiționale la contract, respectiv 3 acte adiționale în anul 2013 și un act adițional în anul 2014, cu termen de finalizare în luna iunie 2014, însă la data auditului reprezentanții ANPIS nu semnaseră acceptanța finală, întrucât aceasta „va fi asumată de către ANPIS în momentul în care sistemul informatic va funcționa pe mediul de producție conform solicitărilor prevăzute în contract și actele adiționale aferente”.

Pentru realizarea unei evaluări independente a completitudinii și acurateței sistemului informatic SAFIR, în luna septembrie 2012 s-a demarat achiziția de servicii de consultanță. Urmare negocierilor avute, s-a concluzionat că fondul de timp necesar pentru furnizarea serviciilor, rămas până la finele anului, nu este suficient. Astfel realizarea unui studiu de fezabilitate a verificării încrucișate a datelor SAFIR cu alte baze de date a fost efectuată cu întârziere, abia în anul 2013, de către un specialist independent, în baza unui contract pentru servicii de consultanță.

Concluzia care s-a desprins în urma evaluării a fost că sistemul informatic SAFIR are capacitatea de a face import de date și verificări încrucișate doar pe o arie restrânsă și este recomandată extinderea capacității pentru efectuarea automată de verificări încrucișate cu bazele de date din alte instituții publice.

Auditul a observat faptul că evaluarea necesităților de adaptare și realizare a modificărilor în sistemul informatic SAFIR a fost

condiționată de încheierea unor contracte de consultanță, deși în minister există specialiști, cu atribuții în domeniu, dar care nu s-au implicat pentru a asigura funcționarea optimă a sistemului informatic SAFIR.

Concluzionând, se poate afirma că aplicația informatică SAFIR își îndeplinește parțial scopul pentru care a fost creată, permițând evidențierea mai clară și completă a beneficiilor de asistență socială acordate și a plăților efectuate pentru beneficiarii de drepturi auditate, prin automatizarea și gestionarea operațiunilor și informațiilor asociate beneficiilor de asistență socială gestionate de această aplicație.

Există, însă, unele cerințe care nu sunt implementate, utile procesului de gestionare a sistemului de asistență socială, cum ar fi:

- nu se actualizează operativ, la apariția modificărilor legislative specifice, nefiind un sistem suficient de flexibil;
- nu se editează rapoarte, la nivel național, pentru cele 4 categorii de beneficii de asistență socială auditate;
- rapoartele generate din SAFIR nu conțin dată sau cod de identificare din care să reiasă că raportul respectiv a fost generat din SAFIR;
- rapoartele pentru fundamentarea necesarului de credite bugetare nu acoperă toate informațiile, procedându-se la interogarea mai multor module;
- deciziile care se emit, pentru stabilirea drepturilor, nu sunt actualizate cu noile prevederi legale privind organizarea și funcționarea ANPIS și cu reglementările legale specifice drepturilor;
- nu permite emiterea unor noi decizii de plată a indemnizației pentru creșterea copilului pentru beneficiarii care solicită prelungirea dreptului până la 3 ani (în baza unui certificat de handicap, pentru copii care au împlinit 2 ani);
- nu permite întocmirea declarațiilor rectificative, în cazul contribuției la asigurările sociale de sănătate aferente debitelor constatate;
- datele extrase din sistemul SAFIR nu corespund cu cele raportate în conturile de execuție bugetară, cu privire la valoarea plăților efectuate pentru cele patru categorii de drepturi auditate;
- nu generează, în toate cazurile, situații analitice pentru creditorii și debitorii din beneficiile auditate, iar cele generate nu sunt corelate cu evidențele sintetice;
- nu permite încrucișarea automată a informațiilor proprii cu bazele de date ale altor instituții publice, pentru verificarea eligibilității beneficiarilor;
- nu oferă, în cazurile de încetare/suspendare a drepturilor de asistență socială, informații în legătură cu temeiul legal și motivele care au generat aceste acțiuni;
- debitele aferente indemnizației pentru creșterea copilului plătită necuvenit nu se stabilesc automat, acestea se calculează manual, cu toate că în sistem se introduc toate datele necesare;
- nu permite gestionarea și administrarea stimulentei lunar/de insertie, acest beneficiu se prelucrează în alte programe;
- nu asigură, în totalitate, în cazul drepturilor neridicate, importul electronic al tuturor informațiilor din baza de date a unității poștale, acestea preluându-se manual;
- drepturile neachitate pentru beneficiarii transferați se pot vizualiza numai în județul în care s-a realizat transferul, iar în județul din care s-a făcut transferul nu rămâne un istoric al plăților pentru beneficiarul transferat;
- nu are filtre pentru evitarea erorilor în operare, nu utilizează informațiile comune existente în bazele de date pentru a fi utilizate la stabilirea mai multor tipuri de drepturi;
- nu se pot selecta persoanele care beneficiază de indemnizația pentru creșterea copilului calculată în baza veniturilor din activități independente, în vederea recalculării dreptului acordat;
- nu permite administrarea unitară a alocațiilor europene pentru copii, acestea fiind gestionate într-o aplicație externă sistemului, numită MERCUR;
- nu permite introducerea contribuției la asigurările sociale de sănătate pentru fracțiunile de lună și pentru persoanele care au beneficiat de concediu pentru creșterea copilului numai până la un an și care au intrat în concediu fără plată până la împlinirea, de către copil, a vârstei de 2 ani;
- nu sunt întotdeauna soluționate semnalizările privind erorile în exploatare, iar o parte din erori sunt constatate cu mari întârzieri.

📌 Evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite

În vederea reducerii fraudelor în accesarea beneficiilor de asistență socială, la nivelul ANPIS și la agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială au fost planificate și realizate, în principal, campanii privind *controlul bazat pe risc privind stabilirea, acordarea și plata alocației de stat pentru copii, alocației pentru susținerea familiei, ajutorului social și al indemnizației pentru creșterea copilului*, pe lângă alte activități de consiliere/informare a autorităților administrative centrale și locale.

Campaniile desfășurate au fost cuprinse în Planul de control al inspecției sociale din cadrul ANPIS, care reprezintă principalul instrument de prevenire și depistare a beneficiarilor neeligibili, contribuind astfel la utilizarea eficientă a fondurilor publice destinate plății beneficiilor de asistență socială.

Campaniile de control, bazate pe analiza riscurilor în acordarea beneficiilor de asistență socială, desfășurate în anul 2013, de către inspectorii sociali de la nivelul agențiilor teritoriale, au scos în evidență unele progrese față de anul anterior.

În cursul anului 2013, inspectorii sociali, cu sprijinul compartimentului informatică din cadrul ANPIS, au folosit, pentru prima oară, bazele de date ale altor instituții publice în vederea identificării unor suspiciuni de eroare și/sau fraudă în ceea ce privește eligibilitatea beneficiarilor. Suprapunerea bazelor de date proprii cu cele primite s-a axat, în principal, pe:

- verificarea persoanelor decedate sau inexistente în bazele de date externe, dar care apar în plată conform programului SAFIR după data decesului sau pe perioada analizată, pentru cele 4 beneficii de asistență socială auditate;
- verificarea veniturilor (salariale și/sau pensii, și/sau alte beneficii de asistență socială) pe care persoanele/familiiile/gospodăriile le realizează în timpul sau pe parcursul beneficiului de asistență socială care indică fie faptul că o persoană realizează venituri într-o perioadă în care a primit și beneficii de asistență socială, fie venitul cumulat pe familie/gospodărie depășește plafonul prevăzut de cadrul legal.

Pentru verificarea încrucișată au fost utilizate doar două surse de date (MFP/ANAF și CNPP), cu toate că la nivelul ANPIS sunt încheiate 10 protocoale de colaborare cu alte instituții ale statului care oferă date relevante referitoare la titularii beneficiilor de asistență socială auditate. Raționamentul în selecția bazelor de date s-a bazat pe aspecte care privesc compatibilitatea ridicată a tipurilor de date, modul rapid și convenabil în care se pot exporta date către ANPIS, gradul ridicat de actualizare a informațiilor gestionate. Bazele de date deținute de către ANAF sunt cele mai importante deoarece în ele sunt încorporate informații privind veniturile, inclusiv ajutorul de șomaj plătit de ANOFM precum și detaliile despre toți angajatorii din România.

Rezultatele prelucrării bazelor de date au fost înaintate inspectorilor sociali care, pe parcursul campaniilor desfășurate, au constatat că la unele județe există neconcordanțe între datele furnizate de cele două instituții și cele deținute de ANPIS, condiții în care, din cazurile care prezentau suspiciuni s-a confirmat un număr mic (29% din totalul suspiciunilor verificate).

Cu toate acestea, trecerea treptată de la inspecțiile generale sau prin sondaj la cele bazate pe suspiciuni de eroare și/sau fraudă, rezultate în urma încrucișării bazelor de date ale altor instituții publice cu bazele de date proprii, deținute în aplicația SAFIR, chiar și în condițiile în care în cadrul programului anual de control nu au fost cuprinse toate zonele de risc, având în vedere cerințele actelor normative care reglementează acordarea beneficiilor de asistență socială supuse auditării, a condus în anul 2013 la rezultate vizibil îmbunătățite față de anii precedenți, în ceea ce privește capacitatea de a detecta erorile/fraudele generatoare de prejudicii.

Astfel, evoluția numărului deciziilor de debit emise, a debitelor constituite și a debitelor recuperate în urma activității de control a inspectorilor sociali în cadrul campaniilor tematice pe cele patru beneficii de asistență socială auditate, în perioada 2012-2013, se prezintă astfel

- mii lei -

Nr. crt.	Tip beneficiu auditat	Nr. decizii debit 2012	Debite stabilite 2012	Debite recuperate 2012	Nr. decizii debit 2013	Debite stabilite 2013	Debite recuperate 2013	(%) Evoluție nr. decizii 2013/2012	(%) Evoluție debite stabilite 2013/2012	(%) Evoluție debite recuperate 2013/2012
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/2*100	9=6/3*100	10=7/4*100
1	Indemnizație creștere copil și stimulent lunar de inserție	237	882	420	3.081	11.569	4.908	1.300	1312	1170
2	Venit minim garantat	5.649	4.319	3.879	1.273	1.730	797	23	40	21
3	Alocație pentru susținerea familiei	6.265	2.645	2.534	7.955	2.644	1.660	127	100	66
4	Alocație de stat pentru copii*	0	0	0	909	1.190	666		-	
	TOTAL	12.151	7.846	6.833	13.218	17.133	8.031	109	218	118

*În anul 2012 nu s-a desfășurat campanie tematică cu privire la alocația de stat pentru copii

În perioada 2012-2013, pe ansamblu, se poate observa evoluția ascendentă a numărului deciziilor de debit, a cuantumului debitelor stabilite și a debitelor recuperate, stabilite în urma activității desfășurate de către inspectorii sociali în cadrul campaniilor tematice.

În anul 2013, inspectorii sociali din cadrul agențiilor teritoriale au desfășurat verificări ca urmare și a altor informații primite, în urma cărora au fost constatate și stabilite debite pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării. Aceste verificări au fost demarate asupra cazurilor constatate și semnalate de Curtea de Conturi prin acțiunile desfășurate de structurile teritoriale, a celor transmise prin petiții adresate de către cetățeni sau ca urmare a unor campanii interne.

Debitele constituite în anul 2013, în urma verificării cazurilor transmise de Curtea de Conturi, pentru cele patru categorii de beneficii sociale supuse auditării, au fost în sumă de 30.496 mii lei, ceea ce reprezintă o pondere de 57% din totalul debitelor constituite și raportate prin situațiile financiare încheiate și raportate la 31.12.2013 (53.269 mii lei). Comparativ cu acestea, debitele constituite ca urmare a desfășurării campaniilor naționale, de către inspectorii sociali, sunt în sumă de 17.133 mii lei, reprezentând doar 32% din total. Diferența de 11% reprezintă alte debite în sumă de 4.834 mii lei (9%), precum și debitele constituite în urma verificării petițiilor, în sumă de 806 mii lei (2%).

Organele de inspecție socială au atribuit în sancționarea contravențiilor cu amendă, pentru trei dintre beneficiile de asistență socială auditate (*indemnizația lunară pentru creșterea copilului, alocația pentru susținerea familiei și venitul minim garantat*), în baza prevederilor din legile speciale. Pentru a dezvolta și consolida această activitate s-a decis elaborarea unui proiect de act normativ privind sancțiunile aplicate de inspectorii sociali în situațiile de eroare, fraudă, corupție în programele de asistență socială, în anul 2013 fiind achiziționate servicii de consultanță.

Urmare acestui contract a fost elaborat „Ghidul privind aplicarea sancțiunilor de către inspectorii sociali” precum și proiectul de

act normativ pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, OUG nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor, dar acesta nu a fost aprobat până la data auditului.

În lipsa unui cadru normativ adecvat și a unor reglementări interne, în anul 2013, la nivelul agențiilor teritoriale a fost aplicat un număr redus de sancțiuni contravenționale, 49 procese-verbale de constatare a contravențiilor, prin care s-au stabilit amenzi de 26 mii lei, raportându-ne la numărul considerabil de erori identificate de camerele de conturi teritoriale.

Ca urmare a recomandărilor Curții de Conturi, la nivelul ANPIS s-a realizat o evidență centralizată a proceselor-verbale de contravenții emise de către inspectorii sociali din teritoriu, sub forma unei machete standard care va constitui baza pentru raportarea acestora către ANPIS.

Exemple de abateri de la legalitate constatate de Curtea de Conturi la nivelul ANPIS

● pentru 3 agenții județene pentru plăți și inspecție socială, s-a identificat un **număr mediu de 66 persoane** apte de muncă, reprezentând 7% din familiile beneficiare de venit minim garantat, care fac parte din familiile beneficiare de ajutor social, dar care nu erau înregistrate în evidența agenției județene pentru ocuparea forței de muncă, plățile efectuate către aceștia, de **484 mii lei, fiind nelegale.**

Numai în anul 2013, prin extrapolare la nivel național, numărul mediu lunar de persoane apte de muncă, neînscrise în evidența agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, ar fi fost de 1.600 persoane (7% $\times$ 21.891 - nr. mediu lunar de persoane apte de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social la nivel național).

Aceasta înseamnă că din numărul total de 6.813 locuri de muncă vacante pentru persoanele cu studii medii, existente la nivel național la finele anului 2013, publicat pe site-ul oficial al ANOFM, un număr de 1.600 persoane ar fi avut șansa de a găsi un loc de muncă din cele vacante.

Se poate concluziona că dacă aceste persoane ar fi fost încadrate pe posturile vacante, în anul 2013 s-ar fi realizat o economie la bugetul de stat de 3.936 mii lei (1.600 $\times$ 205 lei - nivelul mediu lunar al venitului minim garantat în anul 2013 $\times$ 12 luni), iar pe de altă parte, aceste persoane ar fi adus și venituri la bugetul general consolidat în sumă de 8.813 mii lei (1.600 $\times$ 12 $\times$ 459 lei - contribuții), din care: 220 lei contribuții angajator/persoană (27,5% $\times$ 800 lei) și 239 lei contribuții angajat/persoană (29,86% $\times$ 800 lei).

● la nivelul agențiilor județene, prin camerele de conturi teritoriale ale Curții de Conturi, s-au identificat plăți necuvenite, pe tipuri de beneficii auditate, după cum urmează:

- **ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei, în sumă de 18.108 mii lei**, cauza principală fiind nedeclararea, de către beneficiari, a unor venituri nete realizate și deținerea unor bunuri care atrag excluderea acordării acestor beneficii de asistență socială;
- **indemnizații pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele lunare/de inserție, în sumă de 7.308 mii lei**, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri, neachitării impozitelor pentru bunurile deținute în proprietate, nerecalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului în funcție de veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere finală, eliberată de autoritățile fiscale etc.;
- **alocații de stat pentru copii, în sumă de 83 mii lei**, acordate unor minori decedați, copii exmatriculați, care au abandonat școala sau au repetat anul școlar, întrucât nu s-au transmis la timp documentele obligatorii, de către inspectoratele școlare, pentru beneficiarii care nu mai întruneau condițiile legale.

În urma misiunilor de audit al performanței, desfășurate la nivelul ANPIS și la agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială, a rezultat faptul că nivelul erorilor identificate cu privire la plata beneficiilor de asistență socială auditate a înregistrat o scădere cu 12% în anul 2013, față de anul 2012 când scăderea a fost nesemnificativă față de anul 2011, numai cu 3%, analitic situația prezentându-se astfel:

- mii lei -

Nr. crt.	Explicații	Anul auditat		
		2011	2012	2013
1.	Plățile pentru beneficiile auditate	5.648.816	5.255.762	5.193.616
2.	Plăți necuvenite din beneficiile auditate	33.051	29.788	25.983
3.	Ponderele plăților necuvenite din beneficiile auditate (rd.2/rd.1 $\times$ 100)	0,59%	0,57%	0,50%
4.	Debitele recuperate din plățile acordate necuvenit	29.962	16.092	x
5.	Gradul de recuperare a debitelor (rd.4/rd.2 $\times$ 100)	91%	57%	x

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a României, a rezultat că sumele recuperate în anul 2014, de către toate cele 42 agenții teritoriale, au fost de 31.918 mii lei, sumă care privește atât anul 2011 (16.826 mii lei), cât și anul 2012 (16.092 mii lei).

Luând în considerare și sumele recuperate în anii anteriori, rezultă că, pentru anul 2011, au fost recuperate debite în sumă de 29.962 mii lei (13.136 mii lei în anul 2013 și 16.826 mii lei în anul 2014), ceea ce denotă că, din plățile acordate necuvenit, s-au recuperat 91%.

Pentru anul 2012, gradul de recuperare al debitelor este de doar 57%, iar în anul 2014, ca și în anii precedenți, acțiunile de recuperare a sumelor plătite necuvenit au continuat.

Prin adoptarea Legii nr. 126/2014 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri în vederea recuperării debitelor înregistrate cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, o parte din aceste debite, respectiv cele aferente indemnizației pentru creșterea copilului și a stimulentei lunar/de inserție sunt exonerate de la plată de către beneficiari, astfel încât sumele acordate necuvenit pentru acest beneficiu nu se vor mai recupera de către agențiile teritoriale.

Concluzionând, se poate afirma că există încă disfuncționalități în sistemul de prevenire, detectare și descurajare a fraudei deoarece agențiile județene pentru plăți și inspecție socială au capacitate limitată de detecție cauzată de lipsa de interconectare operativă a bazelor de date referitoare la beneficiari, cu alte surse de date relevante. Depistarea plăților nelegale prin verificarea informațiilor proprii cu cele existente în alte baze de date se face ulterior acordării beneficiilor de asistență socială.

Pe de altă parte responsabilitatea stabilirii drepturilor de asistență socială pentru două drepturi auditate, venitul minim garantat și alocația pentru susținerea familiei, a venit unităților administrativ-teritoriale, iar agențiile teritoriale au prelucrat datele și informațiile transmise de acestea, fără a avea instrumente de detectare și prevenire a beneficiarilor neeligibili, iar primăriile, la efectuarea anchetelor sociale, nu au putut identifica toate veniturile încasate de solicitanți, neavând protocoale încheiate cu instituțiile abilitate și cu alte unități administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora titularii de drepturi pot deține bunuri imobile, prevenirea fiind îndeplinită, astfel, parțial.

Analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, precum și analiza indicatorilor stabiliți în Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale

ANPIS și agențiile teritoriale au stabilit indicatori de performanță pentru activitatea desfășurată, în vederea monitorizării eficacității prin atingerea obiectivelor prevăzute în actele normative de înființare și reglementările interne (Regulamentul de organizare și funcționare, Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale).

Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale, aprobat prin Ordinul nr. 1313/08.04.2011, a avut în vedere eficientizarea sistemului de asistență socială, eliminarea problemelor identificate în sistem și corectarea lor printr-un set de obiective și măsuri specifice.

În scopul asigurării îndeplinirii tuturor indicatorilor de rezultat, în anul 2013, MMFPSPV, împreună cu reprezentanții Băncii Mondiale, au identificat soluții mai eficiente decât cele stabilite inițial în îndeplinirea unor indicatori, motiv pentru care a fost adoptată HG nr. 705/2013 prin care se reglementează modificarea a doi indicatori pe baza cărora se efectuează tragerile și anume unificarea acestora într-unul singur și extinderea împrumutului aferent *Proiectului privind modernizarea sistemului de asistență socială* cu 23 de luni, adică până la data de 31 august 2016. Aceasta deoarece o parte dintre indicatori depind de implementarea venitului minim de inserție prin consolidarea a trei beneficii de asistență socială bazate pe testarea mijloacelor, respectiv venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei și ajutorul de încălzire. În aceste condiții, s-a impus și actualizarea Manualului Operațional al Proiectului, care s-a realizat prin Ordinul MMFPSPV nr. 2442/2013, în sensul că numărul de 20 de indicatori de rezultat, stabiliți inițial, s-a diminuat și a ajuns la 19 indicatori, prin unificarea a doi dintre aceștia.

Din *situația privind stadiul de realizare a indicatorilor de rezultat*, prezentată de către Direcția Generală Asistență Socială, rezultă că 9 indicatori de rezultat au fost îndepliniți în perioada 2012-2014, iar 10 sunt în curs de realizare, termenul propus de către Banca Mondială, pentru cei neîndepliniți, fiind cuprins între iunie 2014-iunie 2017.

Având în vedere aceste ajustări aduse Proiectului de Modernizare a Sistemului de Asistență Socială, după încheierea anului 2013 (an final de implementare a Strategiei), Direcția Generală Asistență Socială **a formulat o propunere de modificare a Strategiei de reformă a sistemului de asistență socială din România**, astfel încât să fie coroborate atât obiectivele, cât și termenele de realizare (inițiale și ulterioare). Demersurile nu au fost finalizate, astfel că, la data auditului, Planul de acțiuni întocmit de către Direcția Generală Asistență Socială era în faza de proiect, fără a fi înaintat spre avizare celorlalte direcții de specialitate din cadrul ministerului și, ulterior, spre aprobare Guvernului.

La nivelul ANPIS, potrivit Raportului privind activitatea desfășurată, s-au stabilit indicatori pentru evaluarea obiectivelor pentru care s-au înregistrat grade de realizare cuprinse între 3% și 104%.

În urma analizei obiectivelor, metodologiei de calcul, precum și a datelor care au stat la baza calculului indicatorilor de performanță raportați de către ANPIS în cadrul *Raportului privind activitatea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială în anul 2013*, s-au constatat următoarele:

- indicatorul de performanță *Număr de acțiuni propuse/Număr de acțiuni implementate* **nu reflectă în totalitate activitatea din anul 2013**, deoarece, la stabilirea gradului de realizare al acestuia, au fost luate în calcul și activități/acțiuni/măsuri care au fost realizate, de fapt, în anii anteriori (2011 și 2012);
- gradul de realizare a indicatorilor de performanță, raportați și transmiși de către ANPIS spre aprobare către ordonatorul principal de credite, nu corespunde cu realitatea, întrucât auditul a constatat raportarea unui grad mai mare de realizare a indicatorului de performanță *„Realizarea planului privind formarea profesională”*, concluzie formulată ca urmare a recalculării;
- raportul de activitate al ANPIS nu cuprinde informații cu privire la gradul de realizare a indicatorilor de performanță de la nivelul agențiilor teritoriale;
- raportarea indicatorilor de performanță nu a fost realizată sistematic, astfel încât ordonatorul principal de credite (MMFPSPV) să poată evalua performanțele și să constate eventualele abateri de la obiective, în vederea luării măsurilor corective ce se impun, această raportare fiind realizată doar conjunctural, cu ocazia depunerii Raportului de activitate pe anul 2013, în vederea aprobării acestuia.

În anul 2013 s-au constituit Grupul de management și Grupul de suport tehnic la nivelul aparatului central și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea ministerului, înființarea acestora vizând dezvoltarea sistemului de control intern/managerial la nivelul aparatului propriu al Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, precum și al instituțiilor aflate în subordine.

Grupul de suport tehnic asigură, din punct de vedere tehnic și metodologic, organizarea, elaborarea, îndrumarea și monitorizarea implementării Sistemului de control intern/managerial, Strategiei Naționale Anticorupție și a Planului Strategic Interinstituțional la nivelul aparatului propriu al MMFPSPV, precum și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea ministerului.

Alte constatări identificate la nivelul unor agenții teritoriale din subordinea ANPIS

Cu ocazia auditului performanței s-au constatat abateri de la legalitate sau regularitate, acestea au fost cuantificate la un nivel estimat și comunicate conducerii entității auditate, care are obligația stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora. Dintre acestea menționăm:

- plăți necuvenite, în sumă de 280 mii lei, reprezentând subvenții acordate către diverse asociații și fundații române cu personalitate juridică pentru servicii acordate beneficiarilor, astfel:
 - după data decesului;
 - servicii identice, de la mai multe asociații, în cadrul aceleiași luni;
 - servicii identice, de mai multe ori pe lună, de la o singură asociație.
- plăți necuvenite în sumă de 211 mii lei, urmare a acceptării la finanțare a unor cheltuieli de instalare, reprezentând sisteme, utilaje și dotări achiziționate de executantul de lucrări de la furnizori/subcontractori la prețuri mai mici, comparativ cu prețurile solicitate agenției de către beneficiarul investiției;
- nerestituirea la bugetul de stat, în primele 5 zile lucrătoare ale anului următor sau de la data încetării convenției, a sumei de 44 mii lei, reprezentând subvenție acordată nelegal unor asociații și fundații.

Recomandări

- ✓ monitorizarea aplicării efective, în teritoriu, a prevederilor din legislația ce reglementează beneficiile de asistență socială auditate, având în vedere atribuțiile ce îi revin Direcției Generale Asistență Socială din cadrul ministerului din actele normative și din Regulamentul de organizare și funcționare;
- ✓ elaborarea și aprobarea unor proceduri operaționale la nivelul Direcției Generale Asistență Socială cu privire la întocmirea Raportului statistic în domeniul beneficiilor de asistență socială și cuprinderea, în cadrul Buletinului statistic pentru incluziune și asistență socială, a tuturor beneficiarilor, indiferent de bugetul din care se efectuează plata acestora, pentru a oferi o imagine cât mai clară a numărului mediu de beneficiari și a sumelor plătite;
- ✓ îndeplinirea atribuțiilor ANPIS privind modul de gestionare a debitelor care provin din beneficii acordate nelegal, în vederea creșterii gradului de recuperare a acestor debite și virării, la termenele legale, a tuturor sumelor datorate bugetului de stat;
- ✓ exercitarea atribuțiilor referitoare la analiza, verificarea și avizarea situațiilor financiare încheiate de către ANPIS, ce revin direcțiilor de specialitate din minister, stabilite în actele normative și în Regulamentul de organizare și funcționare, înainte de centralizarea și raportarea acestora de către ordonatorul principal de credite, către instituțiile abilitate, și dispunerea de măsuri concrete de corectare a erorilor;
- ✓ diminuarea cheltuielilor cu transmiterea drepturilor, prin creșterea numărului de beneficiari care primesc drepturile în cont bancar;
- ✓ dezvoltarea sistemului informatic SAFIR pentru exploatarea cât mai eficientă a acestuia prin prevenirea și reducerea erorilor, astfel încât informațiile să fie utile și oportune în activitatea de gestionare a beneficiilor de asistență socială auditate;
- ✓ în scopul utilizării eficiente a creditelor bugetare pentru drepturile auditate se vor întreprinde următoarele demersuri:
 - revizuirea procedurilor operaționale potrivit calendarului stabilit și urmărirea implementării, în totalitate, a procedurilor adoptate;
 - monitorizarea riscurilor semnificative existente în cadrul direcțiilor de specialitate din minister, cu atribuții în domeniul beneficiilor de asistență socială;
 - asigurarea cadrului organizatoric de desfășurare a activității de audit intern la nivelul ANPIS, eventual prin stabilirea în cadrul planului de audit, a unor teme cu privire la drepturile auditate și vizarea ulterioară a acestuia;
 - exercitarea atribuțiilor de control față de ANPIS cu privire la identificarea tuturor riscurilor privind beneficiile de asistență socială auditate.
- ✓ finalizarea adoptării actului normativ pentru armonizarea sancțiunilor contravenționale în domeniul asistenței sociale;
- ✓ armonizarea termenelor din Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale, cu cele din Memorandumul privind Revizuirea Planului Strategic privind reforma în domeniul asistenței sociale;
- ✓ exercitarea, în totalitate, a atribuțiilor, la nivelul instituțiilor subordonate, de către Grupul de suport tehnic, numit prin Ordinul nr. 251/2013, pentru a conduce la remedierea deficiențelor identificate în activitatea acestuia și îmbunătățirea activității în domeniul beneficiilor de asistență socială auditate;
- ✓ stabilirea și raportarea indicatorilor de performanță pentru activitatea agențiilor teritoriale se va realiza conform cadrului legal aplicabil și a relevanței acestora în activitatea desfășurată;
- ✓ monitorizarea indicatorilor de performanță adoptați de către ANPIS, pentru aprecierea activității agențiilor teritoriale, în scopul îmbunătățirii rezultatelor obținute de către acestea.

2.2. Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare

Acțiunea de audit se referă la una dintre componentele reformei reglementate de Legea nr.138/2004, referitoare la transmiterea de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF), fără plată, a infrastructurii de îmbunătățiri funciare în proprietatea/folosința Organizației de Îmbunătățiri Funciare (OIF), respectiv Federației de Organizații de Îmbunătățiri Funciare/FOIF (în practică doar către Organizația utilizatorilor de apă pentru irigații OUAİ/Federația Organizațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații FOUAI), dar cuprinde, cu titlu complementar, și unele aspecte cu privire la o altă componentă a reformei prevăzute de Legea nr. 138/2004, respectiv reorganizarea Societății Naționale Îmbunătățiri Funciare SA (SNIF).

Referitor la această cea de a doua componentă a reformei, Curtea de Conturi a României a efectuat, în anul 2010, un *audit al performanței privind situația economico-financiară a Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare SA”*, în urma căruia a fost întocmit un raport de audit în care au fost prezentate principalele cauze ale eșecului reorganizării și privatizării SNIF, cauze asemănătoare, în multe privințe, cu cele ale eșecului componentei de revitalizare a domeniului irigațiilor prin transmiterea infrastructurii de irigații către OUAİ/FOUAI.

Îmbunătățirile funciare sunt definite ca activități destinate exploatării, întreținerii, reparării, proiectării și construirii sistemelor și amenajărilor de irigații, desecare și drenaj, lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor și de combatere a eroziunii solului, precum și reabilitării și consolidării acestora.

Reabilitarea și reforma sectorului de îmbunătățiri funciare a fost inițiată prin *Legea nr. 4/2004* pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 26 august 2003, pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea și reforma sectorului de irigații.

Parlamentul a adoptat *Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare* care prevedea etapele și instrumentele necesare realizării unei reforme reale, eficiente și eficace a sectorului de îmbunătățiri funciare și, în cazul de față, a sectorului de irigații, precum și atribuțiile, sarcinile, competențele și responsabilitățile MADR (inclusiv entitățile subordonate sau de sub autoritatea sa).

Scopul auditului

Identificarea cauzelor reale, de fond, obiective sau subiective, care au generat sau favorizat degradarea, distrugerea sau înstrăinarea amenajărilor de irigații și funcționarea nesatisfăcătoare a *Sistemului național de irigații*, precum și a consecințelor pe care le-a avut modul insuficient în care s-a înțeles, la nivelul Guvernului, al conducerii Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și al celorlalte entități din domeniu, ca desfășurarea activităților specifice să se facă în strictă concordanță cu obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile prevăzute atât de reglementările legale specifice, cât și de cele de înființare și de organizare proprii.

Inițierea acțiunii de audit al performanței a avut ca principal fundament interesele generale ale societății legate de asigurarea și prezervarea securității alimentare naționale, indisolubil legată de performanța gestionării patrimoniului public și privat al statului din domeniul îmbunătățirilor funciare și, cu precădere, a Sistemului național de irigații.

Acțiunea de audit s-a derulat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și la Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF).

MADR, organ de specialitate al administrației publice centrale, realizează politica guvernamentală în domeniul său de activitate, așa cum este prevăzut la art. 34 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor.

ANIF (Administrație) a fost înființată în anul 2004, în baza art. 36 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, prin reorganizarea și divizarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” SA (SNIF), ca persoană juridică română de interes public național în sectorul îmbunătățirilor funciare, cu statut de regie autonomă și funcționând pe bază de gestiune economică și autonomie financiară sub autoritatea MADR.

În anul 2011, ANIF (Administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (Agenție), ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea MADR.

Obiectivele auditului

Obiectivul general al acțiunii de audit a fost confirmarea/infirmarea aserțiunilor conform cărora Sistemul național de irigații a ajuns într-o situație dificilă, iar politica guvernamentală privind transmiterea fără plată a infrastructurii de irigații către OUAİ/FOUAI, nu și-a atins ținta.

Totodată, s-a urmărit și confirmarea/infirmarea faptului că principalele cauze care au dus la situația respectivă au fost lipsa de voință, de interes și de implicare, la nivelul conducerii entităților statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniul îmbunătățirilor funciare (MADR; ANIF ș.a.), în a implementa și aplica, în mod concret, coerent, corect și la timp voința Parlamentului exprimată prin Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, cu modificările și completările ulterioare, precum și în a-și îndeplini cu bună credință și profesionalitate atribuțiile și sarcinile prevăzute de legislația specifică, de reglementările legale adiacente, de regulamentele interne.

Situația actuală a sistemului Național de irigații

Amenajările totale de îmbunătățiri funciare funcționale, suprafața amenajată, reprezentau, în anul 2004, 81% din suprafața totală amenajată, iar în anul 2013 reprezentau 76%, din care, în administrarea ANIF, aproximativ 80% în 2004 față de 2013 și, în scădere cele din proprietatea/folosința OUA/FOUAI, de la 100% în anul 2004 la 43% în anul 2013 (inclusiv „ieșirile” și „intrările” din perioada respectivă).

Suprafața totală irigată efectiv, comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații, reprezenta 11% în anul 2004 și 5% în anul 2013, din care, în administrarea ANIF, în scădere de la 8% în anul 2004 la 0,5% în 2013, și în proprietatea/folosința OUA/FOUAI, de la 26% în anul 2004 la 16% în anul 2013.

Ca urmare, în anul 2013, pentru 95% din totalul amenajărilor de irigații existente, au fost efectuate cheltuieli (pază, întreținere, reparații ș.a.) fără ca amenajările respective să fie puse în valoare prin efectuarea efectivă a irigațiilor.

Suprafața totală irigată efectiv, comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații funcționale, reprezenta 22% în anul 2004 și 11% în anul 2013, din care, în administrarea ANIF, în scădere, de la 20% în anul 2004 la 2% în 2013, și în proprietatea/folosința OUA/FOUAI, de la 27% în anul 2004, la 38% în anul 2013.

Cauza principală a ineficienței reformei, având consecințe directe asupra dezorganizării, nefuncționării și deteriorării *Sistemului național de irigații*, a fost identificată de către audit ca fiind insuficiența voință de implementare performantă a reformei, de îndeplinire corectă, coerentă și la timp a atribuțiilor pe care Legea nr.138/2004, reglementările legale de aplicare și legislația adiacentă, le-au stabilit fiecăreia dintre entitățile cu atribuții și competențe în domeniu, atât de drept public, cât și de drept privat (MADR, ANIF, OUA/FOUAI ș.a.).

Îndeplinirea și respectarea, de către MADR și ANIF, a atribuțiilor și responsabilităților privind reforma îmbunătățirilor funciare

În cadrul atribuțiilor legale pe care le are în domeniul îmbunătățirilor funciare, la nivelul MADR nu au fost elaborate, aprobate și implementate măsurile necesare pentru planificarea și elaborarea politicilor privind sectorul îmbunătățirilor funciare și elaborarea și actualizarea periodică a Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare, aprobată prin hotărâre a Guvernului, una din cauze fiind și faptul că nu a fost analizat, în mod formalizat, conținutul documentului „*Cadru național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014-2020-2030*” elaborat, în anul 2013, de către Comisia prezidențială pentru politici publice de dezvoltare a agriculturii. Astfel că nu au fost identificate elementele semnificative, inclusiv cele în legătură cu îmbunătățirile funciare, acțiune ce ar fi presupus aprobarea și implementarea unui cadru instituțional pentru elaborarea măsurilor adecvate, în vederea implementării propunerilor Comisiei.

Nu au fost create perdele forestiere de protecție, cu precădere cele pentru protecția terenurilor agricole, contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărat.

Nu s-a asigurat, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

Nu s-a organizat și asigurat funcționarea Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare ca parte componentă a sistemului național de monitorizare integrată de fond și de impact, pentru toți factorii de mediu.

Organizarea evidenței, la nivel național, a amenajărilor de îmbunătățiri funciare nu a reprezentat o prioritate pentru niciuna dintre echipele de conducere ale MADR, începând cu anul 2004 și până la data efectuării auditului, chiar dacă reglementări legale prevedeau, în mod expres, ca atribuție a MADR, organizarea și funcționarea unui *sistem de evidență la nivel național* (indiferent de denumire) și chiar dacă evidența respectivă era indispensabilă pentru domeniul respectiv și pentru operațiunile sistematice de cadastru și publicitate imobiliară.

MADR nu a asigurat organizarea și funcționarea sistemului informațional de evidență reglementat legal, astfel încât evidența analitică la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, atât patrimoniul public cât și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, nu a fost realizată nici până în prezent.

MADR nu a elaborat, aprobat și implementat regulamente, norme sau proceduri pentru valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, iar ANIF, chiar dacă a luat o serie de măsuri practice pentru conservarea respectivelor amenajări, nu a elaborat, aprobat și implementat cadrul procedural intern pentru aplicarea unitară, la nivelul centralei și la cel al sucursalelor, a prevederilor alin. (3) al art. 39 din lege.

În cadrul atribuțiilor MADR, privind organizarea și funcționarea Oficiului de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare – OROIF, s-a constatat că nu au fost elaborate, aprobate și implementate regulamente, norme, proceduri interne ș.a. în vederea asigurării condițiilor necesare funcționării performante a OROIF.

Nu au fost aprobate, prin ordin al ministrului, lista și atribuțiile specialiștilor care făceau parte din OROIF și care trebuiau să-și desfășoare activitatea în cadrul direcțiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală (DADR teritoriale), acest lucru realizându-se abia în anul 2014, prin OMADR nr. 946/2014 privind aprobarea Listei și a atribuțiilor specialiștilor care își desfășoară activitatea în cadrul direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, care fac parte din Oficiul de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare.

Ca structură distinctă în cadrul MADR, OROIF nu și-a îndeplinit în mod corespunzător o parte semnificativă dintre atribuțiile prevăzute la art. 76-77 din Legea nr. 138/2004 și în reglementările adiacente (HG nr. 1872/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare ș.a.), ceea ce a favorizat, de regulă, apariția și perpetuarea unor grave disfuncționalități și deficiențe, mai ales la nivelul OUA/FOUAI.

MADR și ANIF nu și-au exercitat atribuțiile privind constatarea și sancționarea contravențiilor, astfel că a existat o limitare numai la aplicarea alin. 4 al art. 83 din Legea nr. 138/2004 republicată privind împuternicirea specialiștilor care să constate și să aplice sancțiunile (OMADR nr. 1202/2005, nr. 552/2006, nr. 366/2008 ș.a.), fiind ignorată obligația de a aproba „Metodologia de acordare a stimulentelelor” conform alin. 6 al art. 83.

ANIF nu a procedat la elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor interne proprii pentru aplicarea unitară și eficace, la nivelul centralei și al sucursalelor, de către specialiștii proprii, împuterniciți prin ordin al ministrului, a prevederilor art. 83 din Legea nr. 138/2004 republicată.

Ca urmare a inexistenței cadrului unitar reglementat, activitatea specifică de constatare și sancționare a contravențiilor a prezentat, în practică, o serie de vulnerabilități și disfuncționalități, iar constatarea și sancționarea contravențiilor s-a desfășurat sporadic, aleatoriu și cu efecte minime în domeniu (Exemplu: în 9 ani, ANIF a efectuat aproximativ 271 de controale la nivel național, ceea ce reprezintă cca. 30 de controale pe an și cca. 3 controale pe sucursală/an).

MADR și ANIF au atribuții privind Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare, dar la nivelul acestora, precum și la nivelul organizațiilor și federațiilor, nu a existat, în general, suficientă determinare pentru a face viabile și funcționale Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare.

Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare, în general, nu au funcționat, nu și-au îndeplinit atribuțiile și nu și-au atins țința și obiectivele stabilite de art. 55 din Legea nr. 138/2004 și de art. 31-33 din ROF ANIF aprobat prin HG nr. 1874/22.12.2005, chiar dacă, de regulă, au fost organizate, iar membrii lor au fost numiți conform reglementărilor.

Rămâne fără explicații motivul pentru care MADR a introdus în cuprinsul proiectului OUG nr. 82/2011 privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare (pct. 5 al art. 19), atât prevederea de abrogare a art. 55 din Legea nr. 138/2004 prin care fuseseră înființate aceste consilii, cât și prevederea referitoare la „înființarea” acestora (art. 2), ca și când ar fi fost nou înființate.

Înființarea, funcționarea și atribuțiile consiliilor fuseseră stabilite anterior prin HG nr. 1874/2005 de aprobare a ROF ANIF și reglementate din nou, în baza ordonanței, în mod asemănător, prin ROF ANIF aprobat prin HG nr. 1223/2011 art. 19-22 și 25.

Nici după anul 2012, în pofida „reînființării” lor, Consiliile de filială și Consiliile de unitate de administrare nu s-au dovedit a fi structuri care să funcționeze, să-și îndeplinească atribuțiile și să-și atingă țințele și obiectivele stabilite.

Referitor la implicarea conducerii ANIF în sesizarea și raportarea cazurilor în care OUA/FOUAI nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 se poate concluziona că, atât de la nivelul centralei, cât și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale, nu s-a dat dovadă, în general, de implicare, vigilență și responsabilitate în a sesiza și raporta către MADR, chiar și informal și în lipsa controlului pe care OROIF trebuia să-l realizeze, cu mijloacele legale existente și din poziția ocupată de către ANIF în plan local și în relațiile cu OUA/FOUAI, faptul că acestea nu își îndeplineau, în timp, obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit, fără plată, în proprietate/folosință, și că aceste amenajări se degradau, dezmembrau, distrugeau și își pierdeau treptat funcționalitatea.

Această poziționare a ANIF, de eschivare de la responsabilitățile generale ale unei entități a statului față de o serie de disfuncționalități și deficiențe apărute în domeniul îmbunătățirilor funciare, cauzate de neaplicarea prevederilor legale de către OUA/FOUAI, inclusiv funcționarea greoaie și ineficace a consiliilor de sucursală și a consiliilor de unitate de administrare, a generat, într-o măsură semnificativă, perpetuarea unor disfuncționalități și deficiențe, ca de exemplu:

- ⇒ amenajările de irigații primite în proprietate/folosință nu au fost exploatate, întreținute, reparate și păzite conform legii și a reglementărilor legale specifice, prin urmare amenajările s-au degradat, au fost devastate, nu au funcționat și nu s-au efectuat udările necesare. Aceste fapte au avut efecte directe în scăderea producției agricole, creșterea exagerată a tarifelor unitare pe care trebuiau să le suporte producătorii agricoli care efectuau udări, membri sau nemembri ai organizațiilor/federațiilor chiar și în „falimentarea” unora dintre acești producători ș.a.;
- ⇒ aducerea organizațiilor în starea de insolvență sau cu datorii la bugetele publice pentru a putea achiziționa, în nume personal sau prin interpuși, infrastructura de irigații care era valorificată prin licitații, în contul creanțelor (în multe cazuri creditorii erau structurile MFP, ale administrației publice locale ș.a.);
- ⇒ conducerile unor organizații/federații au aplicat măsuri arbitrare în ce privește accesul la apă și la asigurarea apei pentru irigații, precum și cu privire la tarifele de livrare a apei pe care trebuiau să le suporte membrii/nemembrii acestora.

Cu toate că ANIF avea „obligația asigurării pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repara” (art. 29 din lege), totuși interesul și relativa preocupare pentru îndeplinirea acestei obligații nu au fost suficiente pentru a compensa performanța scăzută a managementului de la nivelul centralei și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale, atât în perioada 2004-2011, cât și după aplicarea OUG nr. 82/2011.

În perioada 2004-2011, ANIF a asigurat paza și protecția patrimoniului, preponderent prin personalul tehnic propriu angajat pentru activitățile specifice entității și care, în paralel, desfășura și activitate de pază și protecție, precum și, în completare, cu operatori economici specializați, iar în perioada 2012-2013, după OUG nr. 82/2011, când personalul ANIF a fost redus de la

aprox. 4.800 de persoane la 1.500, preponderent cu operatori economici specializați, pe bază contractuală.

În fapt, numărul furturilor/distrugerilor nu a înregistrat diminuări semnificative după anul 2011, așa cum era de așteptat, ci a înregistrat o creștere a valorii medii anuale a acestora cu aprox. 90% față de perioada anterioară, în condițiile în care valoarea alocațiilor bugetare, respectiv a cheltuielilor destinate asigurării pazei cu acești operatori a crescut de 71, respectiv de 65,7 ori în anul 2012 și de 104, respectiv 96,5 ori în anul 2013, față de anul 2010/2011. Acest lucru ridică serioase semne de întrebare atât asupra eficacității acestei metode, cât și asupra calității și performanței manageriale de la nivelul centralei ANIF și de la nivelul sucursalelor/filialelor, cu privire la modul în care a fost contractată, monitorizată și verificată asigurarea pazei prin acești operatori.

ANIF nu recunoaște și nu realizează, nici în prezent, că potrivit prevederilor art. 29 din Legea nr. 138/2004, este entitatea cu responsabilitatea maximă, pentru asigurarea pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară, implicit și pentru sustragerile și distrugerile survenite în timp și cauzate și de o organizare defectuoasă a acestei activități.

Fundamentarea, aplicarea și consecințele OUG nr. 82/2011 asupra domeniului îmbunătățirilor funciare

Adoptarea OUG nr. 82/2011 a fost o opțiune politică, inițiată de către conducerea MADR și aprobată de către Guvern, dar nu a fost în mod temeinic fundamentată cu privire la necesitate și nici cu privire la impactul asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

Principalul „punct tare” al prevederilor ordonanței îl reprezintă introducerea tarifului de îmbunătățiri funciare „*Tarifului IF*”, ca sursă principală de realizare a veniturilor proprii ale ANIF, în vederea asigurării unei surse de finanțare substanțială și constantă pentru activitatea ANIF și pentru diminuarea efortului bugetar. În forma finală a Normelor de aplicare, colectarea „*Tarifului IF*” a fost stabilită în competența ANIF, în condițiile în care, la solicitarea MFP transmisă în cadrul circuitului de avizare a HG 1080/2013, s-a solicitat alegerea modului de colectare între cel cu personal propriu ANIF și cel prin intermediul ANAF, ANIF optând pentru cel din urmă și efectuând modificările necesare în proiectul de act normativ, fapt ce nu a putut fi explicat.

„Punctul slab” îl reprezintă stabilirea numărului maxim de posturi ale ANIF la 1.500 de persoane (de la aprox. 4.800 salariați angajați), precum și stabilirea unui termen pentru desființarea ANIF ca Administrație cu statut de regie și înființarea ANIF ca Agenție, cu statut de instituție publică la 30.09.2013, data publicării în Monitorul Oficial, și 31.12.2013, data limită de desființare a Administrației. Această perioadă s-a dovedit insuficientă, nu a avut nicio susținere formalizată și nicio justificare de ordin tehnic, funcțional și/sau organizatoric, acțiunea în sine devenind un factor de dezorganizare și de diminuare a capacității ANIF/Agenției de a-și îndeplini atribuțiile legale.

Măsura predării infrastructurii către Administrația Națională „Apele Române” ANAR nu a avut ca fundament o analiză formalizată, de strictă specialitate, cu privire la stabilirea rolului major al digurilor, respectiv în cadrul lucrărilor de îmbunătățiri funciare sau în cadrul lucrărilor specifice ANAR, în funcție de care să se stabilească administratorul acestora.

În cadrul acestei reorganizări s-a procedat și la preluarea personalului ANIF (Administrație/Regie) de către ANIF (Agenție/Instituție publică), operațiune care a perturbat, dezorganizat activitatea, inducând tensiuni suplimentare, artificiale, la nivelul salariaților, care au generat unele acțiuni în justiție între personalul disponibilizat și ANIF, cu consecințe în utilizarea nerațională a fondurilor publice. În derularea acestei operațiuni s-a procedat, mai întâi, la concedierea colectivă a întregului personal al Administrației și, ulterior, la reangajarea unei părți din acest personal, în limita numărului de 1.500 de posturi, procedură neprevăzută de art. 14 din OUG nr. 82/2011.

În anul 2012, ulterior înființării, Agenția nu a achitat drepturile convenite persoanelor care fuseseră concediate și, ulterior, reangajate de către Agenție, ca urmare a faptului că fundamentarea HG nr. 183/20.03.2012 „*privind suplimentarea bugetului MADR (...), în vederea achitării de către ANIF a obligațiilor rezultate din încetarea contractelor de muncă în urma disponibilizării*” s-a făcut numai pentru sumele convenite personalului concediat și neangajat ulterior de către Agenție, reprezentând 75% din sumele totale stabilite drept compensații în urma concedierii colective.

Salarizarea personalului ANIF, după apariția OUG nr. 82/2011, s-a făcut prin coroborarea și, uneori, interpretarea prevederilor conținute în mai multe reglementări legale, astfel că, deși art. 13 din OUG nr. 82/2011 prevedea că „*(...) personalul Agenției se salarizează potrivit reglementărilor legale aplicabile personalului plătit din fonduri publice*”, la art. 15, s-a prevăzut că „*Agenția se substituie în toate drepturile și obligațiile decurgând din toate actele normative, contractele, convențiile, (...) în care Administrația este parte*” ceea ce s-a interpretat ca fiind referiri la Contractul Colectiv de Muncă de la nivelul Administrației (regie autonomă), aflat în vigoare la data apariției ordonanței, pentru care Agenția avea obligația să-i mențină valabilitatea și să-l respecte până la data expirării lui.

Constituirea și funcționarea Consiliului de conducere al ANIF a întârziat astfel ca până la data finalizării acțiunii de audit nu erau efectuate și aprobate prin hotărâre a Guvernului, modificările necesare la ROF ANIF (aprobat anterior prin HG nr. 1223/2011) conform prevederilor Legii nr. 199/2012 de aprobare a OUG nr. 82/2011 - prin care a fost reglementat, la art. unic, pct. 11 (modifică art. 13 din OUG nr. 82/2011): „*Conducerea Agenției este asigurată de un consiliu de conducere compus din 7 membri, care își desfășoară activitatea potrivit regulamentului de organizare și funcționare al Agenției*”.

Recomandări

- ✓ elaborarea și actualizarea periodică a „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare”, în structura prevăzută de art. 73 din Legea nr. 138/2004, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise, necesare implementării acestora și monitorizării respectării ei de către instituțiile statului cu atribuții, competențe și responsabilități directe sau indirecte în domeniul îmbunătățirilor funciare;

- ✓ identificarea necesarului real, la nivel național, de „perdele forestiere pentru protecția terenurilor agricole”;
- ✓ asigurarea, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, a evaluării stării de siguranță în exploatare și controlului respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea Planurilor secvențiale de măsuri necesare realizării și implementării acestei forme de evaluare și control;
- ✓ realizarea și actualizarea *Sistemului informațional pentru agricultură și silvicultură – SIAS*, conform cadrului legal în vigoare;
- ✓ valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, precum și reglementarea unui cadru unitar privind colaborarea interinstituțională între MADR-ADS-ANIF;
- ✓ înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate a statului asupra bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea ANIF;
- ✓ asigurarea condițiilor necesare implementării „Programelor de măsuri” elaborate de către ANIF, ca urmare a recomandărilor Curții de Conturi, prin stabilirea/asigurarea resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate;
- ✓ îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art. 39 alin. 2-3 din Legea nr. 138/2004 cu privire la conservarea amenajărilor cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică (asigurarea pazei, dezafectarea și depozitarea corespunzătoare a echipamentelor și instalațiilor aferente), precum și pentru stabilirea unui cadru procedural intern și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare pentru realizarea acestei activități în mod unitar la nivelul centralei ANIF și al filialelor teritoriale;
- ✓ fundamentarea/stabilirea/asigurarea resurselor specifice necesare (financiare, organizatorice, de personal ș.a.), a priorităților, costurilor estimate, efectelor preconizate ș.a., precum și a măsurilor adecvate, legislative și de reglementare necesare pentru implementarea acestor „Programe de măsuri” elaborate de către ANIF la recomandarea auditului;
- ✓ stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise necesare implementării eficiente a prevederilor legale privind organizarea și funcționarea OROIF, pentru îndeplinirea performantă a atribuțiilor sale;
- ✓ la nivelul conducerii MADR și al conducerii ANIF vor fi analizate posibilitățile pentru viabilizarea și operaționalizarea Consiliilor de filială și Consiliilor de unitate de administrare, precum și pentru stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), atât pentru OROIF și ANIF, cât și pentru organizații și federații și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare implementării eficiente a prevederilor legale privind înființarea și funcționarea acestor consilii;
- ✓ la nivelul conducerii MADR vor fi analizate rezultatele activității de asigurare a pazei infrastructurii și al nivelului fondurilor publice alocate cu această destinație pentru contracte comerciale încheiate cu operatori economici specializați, comparativ cu metoda utilizată până la apariția OUG nr. 82/2011 sau cu alte metode alternative identificate și alegerea celei mai eficiente;
- ✓ analizarea, prin prisma performanței, a numărului de posturi necesare derulării activității în siguranță;
- ✓ la nivelul MADR vor fi analizate aspectele referitoare la nivelul salariilor și cadrul legal de aplicare pentru ca salarizarea personalului bugetar să fie, într-adevăr, unitară și pentru a nu mai exista diferențe de aplicare la nivelul economiei;
- ✓ la nivelul conducerii MADR vor fi analizate, formalizat, aspectele prezentate mai sus și se vor dispune măsuri specifice pentru ca ANIF să respecte prevederile legale specifice de angajare a personalului, aplicabile instituțiilor publice, și să înceteze practica extinsă de ocupare a posturilor vacante cu persoane detașate de la alte entități;
- ✓ la nivelul conducerii ANIF vor fi analizate aspectele prezentate și va fi elaborat, aplicat și aprobat, în mod formalizat, un cadru procedural intern, precum și „Planurile secvențiale de măsuri” pentru aplicarea prevederilor legale de angajare a personalului, specifice instituțiilor publice, și încetarea practicii extinse de ocupare a posturilor vacante cu persoane detașate de la alte entități.

Raportul *Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.*

2.3 Auditul performanței privind programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității

Auditul s-a efectuat la *Societatea Română de Televiziune (SRTv)* care își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului, conform Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune* și cu respectarea convențiilor internaționale la care România este parte.

Societatea Română de Televiziune, ca serviciu public, în realizarea obiectivelor generale de informare, educație, divertisment, este obligată să prezinte, în mod obiectiv, imparțial, realitățile vieții social-politice și economice interne și internaționale, să asigure

informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice, să promoveze, cu competență și exigență, valorile limbii române, ale creației autentice culturale, științifice, naționale și universale, ale minorităților naționale, precum și valorile democratice, civice, morale și sportive, să militeze pentru unitatea națională și independența țării, pentru cultivarea demnității umane, a adevărului și justiției.

Importanța SRTv este de necontestat, fapt susținut și de practica generală de la nivelul Uniunii Europene, a existenței posturilor publice de televiziune, însă se constată că statutul său juridic și forma de organizare nu au fost stabilite îndeajuns de clar de reglementări legale.

Astfel, prin Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Televiziune, cu modificările și completările ulterioare, SRTv a fost definită ca „serviciu public autonom de interes național”, fără să se stabilească, fără echivoc, modul de organizare a entității, fie ca instituție publică potrivit prevederilor Legii privind finanțele publice nr. 500/2002, fie ca societate comercială în baza prevederilor Legii privind societățile comerciale nr. 31/1990, ori ca regie autonomă, astfel cum este reglementat prin Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale.

Acest mod de organizare atipic a creat, practic, premisele ca utilizarea surselor financiare, constituite din alocații de la bugetul de stat și din venituri proprii, să nu fie sub incidența strictă a prevederilor legale aplicabile diferitelor entități funcție de forma de organizare a acestora, SRTv neavând un statut juridic clar.

Obiectivul general al auditului l-a constituit gradul de realizare a performanței activității instituției prin restructurarea/reorganizarea inițiată în anul 2012.

În lipsa unui cadru legal clar și restrictiv în ceea ce privește efectuarea cheltuielilor, precum și prin neimpunerea unor indicatori de performanță managerială, echipele aflate în decursul timpului la conducerea SRTv (Consiliu de Administrație, Președinte-director General și Comitetul Director) au stabilit propriile viziuni și proceduri de organizare a activității televiziunii publice, dar în lipsa unei strategii coerente de funcționare a SRTv pe termen lung au fost create premisele lipsei de performanță financiară a entității care a condus la situația gravă din prezent.

Aprecieri generale

Se constată că începând cu anul 2006, deși situația sa financiară era în continuă degradare, SRTv a manifestat un comportament de expansiune a activităților desfășurate, concretizat în înființarea de noi canale tv, achiziționarea unor programe/filme și transmisii sportive costisitoare, precum și în creșterea numărului de personal și a drepturilor acordate acestuia.

În actualul context de funcționare, în lipsa unui cadru legal clar referitor la cheltuirea fondurilor, precum și prin luarea unor decizii manageriale defectuoase care au condus la creșterea vertiginoasă a cheltuielilor SRTv în perioada 2006-2012, instituția a înregistrat pierderi în activitate începând cu anul 2006, situație care s-a agravat de la an la an.

Astfel, față de anul 2006 în care s-a înregistrat pentru prima dată deficit în sumă de 17.159 mii lei, la 31.12.2011 se ajunsese deja la un deficit anual de 160.808 mii lei și la acumularea de datorii în valoare totală de 553.882 mii lei, datorii constituite din obligații de plată către furnizorii de bunuri, servicii și imobilizări, interni și externi, personalul unității, bugetul general consolidat al statului, credite bancare etc.

Anul 2012 a fost un an foarte dificil pentru SRTv deoarece în luna mai conturile operaționale au fost blocate în totalitate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar datoriile ajunseseră, la jumătatea anului, la suma de 652.012 mii lei (146.539 mii euro).

În acest context, Guvernul României a emis OUG nr. 33/2012 *privind unele măsuri pentru asigurarea furnizării serviciului public de televiziune*. Conform celor din preambulul actului normativ, motivele care au impus emiterea sa au fost situația financiară dificilă cu care se confruntă Societatea Română de Televiziune, precum și faptul că, neluarea unor măsuri de urgență care să asigure funcționarea acesteia, poate conduce la imposibilitatea furnizării serviciului public de televiziune.

Caracterul urgent al ordonanței a fost justificat prin faptul că „*aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată*”.

Primul alineat al articolului unic al ordonanței stabilește în sarcina Consiliului de Administrație (CA) al SRTv obligația de a aproba un program de redresare economică în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia.

Prin Programul de redresare economică au fost asumate trei mari obiective, cu subobiective, după cum urmează:

- re poziționarea politicii editoriale și valorificarea producțiilor TVR, prin:
 - reconsiderarea principalului instrument al relaționării cu telespectatorii: grilele de program;
 - redimensionarea organizației;
- adaptarea tuturor resurselor, materiale și umane, la constrângerile majore ale momentului:
 - încadrarea angajării de cheltuieli în cuantumul veniturilor constante;
 - achitarea datoriilor acumulate;
- redobândirea echilibrului organizațional și financiar.

În opinia Curții de Conturi, îndeplinirea acestor condiții, prin construirea obiectivelor după criteriile SMART, ar fi permis în orice moment urmărirea operativă a gradului de îndeplinire a obiectivelor asumate și stabilirea eficienței lor, precum și adoptarea unor măsuri corectoare în situația în care rezultatele obținute ar fi fost diferite de cele planificate sau realizarea lor ar fi necesitat

un timp mult mai îndelungat decât cel stabilit inițial. Dar obiectivele cuprinse în Programul de redresare au fost stabilite într-o formă foarte generală, fără termene concrete pentru realizare și fără persoane sau structuri responsabile.

După cum reiese încă din titlul Programului, scopul măsurilor cuprinse în acesta îl constituie redresarea economică a societății. În „Introducerea” Programului se afirmă că „Miza Programului de redresare o reprezintă reeșalonarea datoriilor și creanțelor acumulate și, în final, instaurarea unui climat de echilibru financiar”.

De asemenea, nu este precizat orizontul de timp necesar pentru ca măsurile propuse prin Program să-și producă efectele. Urmare proiecțiilor realizate în formă grafică sau tabelară, acoperirea pierderilor existente este preconizată a se realiza între anii 2016 și 2017, anul 2016 fiind ultimul cu pierderi totale cumulate, iar 2017 primul an cu profit.

Unul dintre motivele care pot explica aceste carențe este timpul scurt alocat pentru elaborarea Programului, corelat cu complexitatea măsurilor care trebuiau avute în vedere pentru îndeplinirea scopului propus, SRTv fiind o entitate cu o activitate foarte vastă.

Tocmai din aceste considerente, la articolul 2 al Hotărârii CA nr. 110/2012 a fost prevăzut ca măsurile necesare punerii în aplicare și monitorizării implementării Programului să fie dispuse de Consiliul de Administrație, Președintele Director General și Comitetul Director al SRTv conform unui calendar de monitorizare aprobat prin ordin al Președintelui Director General, cu informarea Consiliului de Administrație. Din analiza documentelor puse la dispoziția echipei de audit reiese că nu a fost aprobat acest calendar, nici prin ordin al președintelui, așa cum solicita hotărârea Consiliului de Administrație, și nici prin alte documente.

Obiectivele specifice urmărite de auditul performanței programului de redresare economică a SRTv, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, sunt:

☞ **evaluarea încadrării cheltuielilor în quantumul veniturilor;**

☞ **evaluarea modului în care s-au achitat datoriile acumulate;**

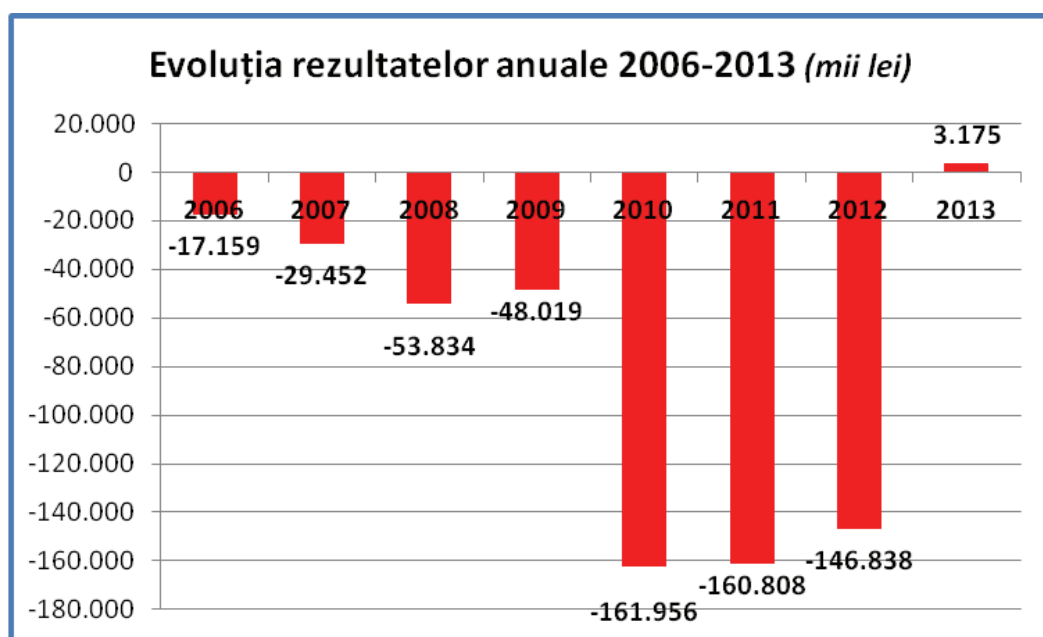
☞ **analiza redobândirii echilibrului financiar;**

☞ **analiza influențelor pe care le-au generat măsurile aprobate prin Programul de redresare economică asupra evoluției audiențelor.**

Principalele concluzii

☞ **Analiza evoluției indicatorilor economico-financiar care caracterizează activitatea entității**

Evoluția rezultatelor anuale înregistrate în perioada 2006-2013 este ilustrată grafic în figura următoare:

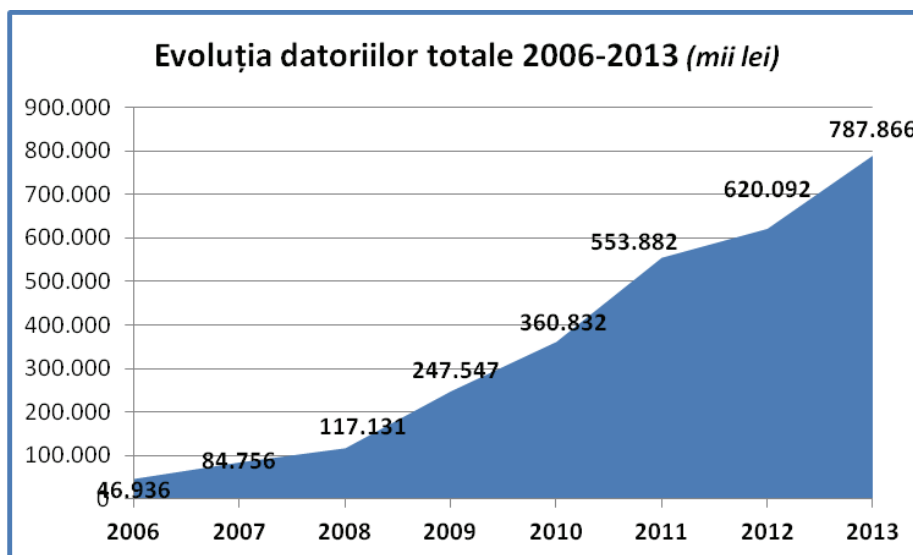

Așa cum rezultă din datele de mai sus, începând cu anul 2011 pierderea contabilă înregistrată a cunoscut o scădere, ajungându-se, în anul 2013, la un profit de 3.175 mii lei.

În anul 2013, deși valoarea veniturilor totale a scăzut față de anul anterior, de la 590.032 mii lei la 543.983 mii lei, reducerea cheltuielilor până la nivelul sumei de 540.808 mii lei, a avut drept consecință înregistrarea unui profit contabil.

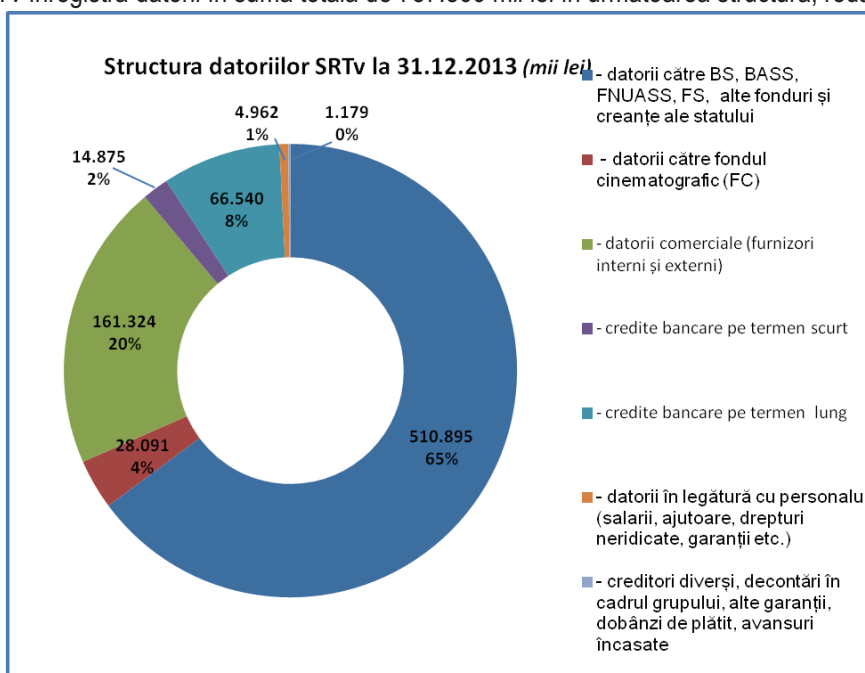
Comparativ cu rezultatele contabile ale exercițiilor financiare, mult mai semnificativ este indicatorul referitor la datoriile de plată, care relevă de fapt o situație economico-financiară a SRTv mai gravă decât cea anterioară adoptării Programului de redresare.

Dinamica accelerată a datoriilor SRTv în toată perioada acumulării acestora, de la suma de 46.936 mii lei la 31.12.2006 la suma de 553.882 mii lei la 31.12.2011, și până la suma de 787.866 mii lei la 31.12.2013, este redată în graficul de mai jos:

În cadrul datoriilor SRTv înregistrate la 31.12.2013, ponderea cea mai însemnată o dețin obligațiile către bugetul general consolidat al statului, având sume de plată către bugetul de stat (BS), bugetul asigurărilor sociale (BASS), fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS), fondul pentru plata ajutorului de șomaj (FS), fondul cinematografic (FC), precum și datoriile comerciale acumulate.

La 31.12.2013, SRTv înregistra datorii în sumă totală de 787.866 mii lei în următoarea structură, redată grafic astfel:

Evaluarea modului în care s-au achitat datoriile acumulate

⇒ Datoriile SRTv către bugetul general consolidat

Obligațiile de plată ale instituției către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondul național unic de asigurări sociale de stat, fondul pentru plata ajutorului de șomaj, inclusiv majorările de întârziere la plată ale acestora la 31.12.2013 sunt în valoare totală de 510.895 mii lei, ceea ce reprezintă 65% din totalul datoriilor instituției. Această datorie, reprezentând aproximativ 114 milioane de euro, la cursul de 4,4847 lei/euro valabil la 31.12.2013, a fost acumulată în timp.

Neplata obligațiilor către bugetul general consolidat al statului a condus la acumularea unor majorări/dobânzi de întârziere în sumă de 247.571 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 48% din suma totală de 510.895 mii lei, pe care SRTv o datora la finele anului 2013 bugetelor publice.

În condițiile în care SRTv nu a efectuat la termen plățile cuvenite către bugetul de stat, precum și a celorlalte contribuții datorate BASS, FNUASS și FS, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) a luat succesiv, începând cu anul 2010, măsura popririi conturilor instituției în vederea încasării sumelor datorate, în baza art. 149 din OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală. SRTv a solicitat suspendarea executării silite a creanțelor fiscale, aprobată prin HG nr. 617/2012, iar prin OUG nr. 33/2012 s-a stabilit ca datoriile fiscale ale SRTv, care la data de 30.06.2012 se ridicau la suma de 351.600 mii lei, din care 95.500 mii lei reprezentau dobânzi și penalități, să fie achitate în termen de 6 luni, respectiv până la finele anului 2012.

În urma elaborării de către SRTv a Programului de redresare economică, prin care se propunea eşalonarea la plată a datoriilor pe o perioadă de 7 ani, în Guvern a fost aprobat Memorandumul cu tema „Aprobarea unor măsuri pentru asigurarea serviciului public de televiziune” prin care s-a propus modificarea şi completarea OUG nr. 29/2011 privind reglementarea acordării eşalonărilor la plată, astfel:

- „introducerea unei excepții în ceea ce privește perioada de eşalonare, în sensul că, pot beneficia de eşalonarea la plata datoriilor fiscale pe o perioadă de 7 ani contribuabilii care au datorii fiscale mai mari de 300.000 mii lei;
- extinderea excepției privind constituirea garanțiilor aplicabilă instituțiilor publice și la autoritățile administrative autonome”.

În ceea ce privește dobânzile pe perioada eşalonării, se va aplica dobânda prevăzută de OUG nr. 29/2011, respectiv de 0,04% pe zi, ceea ce corespunde unei dobânzi anuale de 14,6%.

Deși Guvernul a realizat toate măsurile necesare îndeplinirii solicitării SRTv de eşalonare a rambursării datoriei fiscale pe durata a 7 ani, modificându-se, în acest sens, legislația specifică în domeniu, SRTv nu a respectat termenele de plată, aspect care a atras, după sine, plata unor penalități în valoare de 33.778 mii lei.

Drept urmare, în data de 24.12.2013 au fost emise pe numele contribuabilului SRTv și, respectiv, al studiourilor teritoriale, *Decizii de constatare* a pierderii valabilității eşalonării la plată a obligațiilor fiscale și, respectiv, *Decizii de pierdere* a valabilității amânării la plată a penalităților de întârziere, așa cum prevede art. 13 (1) din OUG nr. 29/2011.

Urmare faptului că pierderea valabilității eşalonării, și respectiv a amânării la plată, atrag, după sine, începerea/continuarea executării silite, iar conform art. 13(5) din OUG nr. 29/2011, contribuabilul poate solicita organului fiscal competent menținerea unei eşalonări a cărei valabilitate a fost pierdută, o singură dată pe perioada de valabilitate a eşalonării, dacă depune o cerere în acest scop înainte de executarea garanției de către organul fiscal competent. Astfel, în data de 24.12.2013, președintele SRTv a transmis la ANAF o solicitare de menținere a eşalonării la plată, acordată, ANAF emitând Decizia de menținere pe o perioadă de 73 de luni a valabilității eşalonării la plată a obligațiilor fiscale exigibile existente în sold la data eliberării certificatului de atestare fiscală, în sumă totală de 305.597 mii lei.

Deși eşalonarea a fost menținută, așa cum s-a precizat mai sus, art. 13 alin. 3 din OUG nr. 29/2011 prevede că: „în cazul pierderii eşalonării la plată, pentru obligațiile fiscale principale rămase de plată din eşalonarea la plată acordată, se datorează de la data emiterii deciziei de eşalonare la plată dobânzi potrivit Codului de procedură fiscală”, iar alin. 6 al aceluiași articol prevede că „pentru menținerea valabilității eşalonării, contribuabilul are obligația să achite obligațiile fiscale exigibile la data comunicării deciziei de menținere a valabilității eşalonării, cu excepția celor care au făcut obiectul eşalonării a cărei valabilitate a fost pierdută, în termen de 90 de zile de la data comunicării deciziei”.

Cu toate că asupra Deciziei de plată emisă de ANAF, SRTv putea face contestație în termen de 30 de zile de la emitere, aceasta a fost transmisă cu întârziere, SRTv decăzând din acest drept legal.

În acest context, s-a menținut obligația SRTv ca în termen de 90 de zile de la data emiterii de către ANAF a Deciziei de plată a penalităților să achite suma de 33.778 mii lei. Deși termenul menționat mai sus a fost depășit, iar SRTv nu a efectuat plata penalităților, până la data încheierii acțiunii de audit ANAF nu a mai transmis altă Decizie și nu a mai luat nicio măsură de executare împotriva SRTv.

Datoriile comerciale ale SRTv către furnizorii interni și externi au fost în creștere în perioada 2006-2013, de la 23.467 mii lei la 161.323 mii lei. În totalul datoriei comerciale a SRTv, o pondere deosebită o reprezintă suma de plată către furnizorii externi, în evidențele SRTv la 31.12.2013, valoarea acesteia fiind de 94.617 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 59% din datoria comercială a instituției.

În ceea ce privește datoriile comerciale către furnizorii interni se remarcă suma de plată către SN Radiocomunicații SA, în valoare de 23.718 mii lei, precum și datoriile acumulate către organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor: suma de 16.877 mii lei datorată UCMR-ADA, precum și cei 9.356 mii lei către CREDIDAM, datoria însumată către cele două organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor reprezentând circa 16% din datoria comercială.

⇒ **Creditele bancare**

La data de 31.12.2013 instituția avea angajate, pentru acoperirea deficitului de finanțare, credite bancare atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în valoare de 81.415 mii lei, ceea ce reprezintă 10,33% din datoria totală.

Prin Programul de redresare la punctul „Calendarul acoperirii datoriilor fiscale și comerciale restante” s-au prevăzut 2 măsuri, respectiv: eşalonarea rambursării datoriei fiscale pe durata a 7 ani, prezentată mai sus, și reeşalonarea datoriilor comerciale prin renegocieri directe și plata acestora printr-un credit bancar necesar asigurării unui cash-flow pozitiv.

În acest context, prin Hotărârea Consiliului de Administrație (HCA) din data de 28.03.2013 s-a aprobat încheierea contractelor având ca obiect achiziționarea unor împrumuturi la termen (credite pe termen lung în valoare de 76.500 mii lei, precum și a două linii de credit în valoare 19.000 mii lei).

Din creditele bancare pe termen lung achiziționate au fost efectuate plăți, pe de o parte pentru achitarea unor restanțe față de furnizorii de licențe filme și sport, organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor și, respectiv, CNC, dar și pentru închiderea unor linii de credit anterioare (BRD).

De menționat că, în anul 2013 costul celor două linii de credit a fost de 3.700 mii lei, cu mențiunea că au constatat doar în comisioane și dobânzi, dar, începând cu anul 2014, efortul financiar al SRTv va crește substanțial, aceasta fiind obligată să

dispună anual, doar pentru achitarea celor două credite pe termen lung, de lichidități în valoare de 18.500 mii lei, la care se vor adăuga și dobânzile și comisioanele aferente.

⇒ **Datoria către Fondul cinematografic**

Conform art. 17 alin. (1) al OG nr. 39/2005 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare, Societatea Română de Televiziune trebuie să contribuie anual, pentru susținerea producției de film cinematografic, cu o sumă reprezentând 15% din veniturile proprii realizate din publicitate.

Pe fondul lipsei acute de disponibilități, SRTv a acumulat în timp datorii foarte mari către Fondul cinematografic, administrat de Centrul Național al Cinematografiei (CNC), aceste datorii fiind la începutul anului 2012 în sumă de 27.651 mii lei.

Având în vedere datoriile uriașe acumulate de SRTv către Centrul Național al Cinematografiei, cele două entități au încheiat un *Protocol privind plata eşalonată a debitului restant*, prin care s-a convenit ca datoriile restante existente la momentul semnării, în sumă de 28.555 mii lei să fie plătite conform unui grafic agreeat, cuprinzând 42 de tranșe lunare, scadente în perioada aprilie 2013-septembrie 2016. Obligațiile au fost calculate la nivelul datei de 31.03.2013 și cuprind debitele acumulate în perioada 2008-2012.

Din obligațiile față de CNC (pentru Fondul cinematografic) scadente în perioada aprilie 2013-martie 2014, în sumă de 8.018 mii lei, SRTv a achitat 4.518 mii lei, o mare parte dintre aceștia (3.118 mii lei) provenind din creditele bancare contractate.

La 31.12.2013, SRTv înregistrează datorii restante către Fondul Cinematografic în sumă totală 28.091 mii lei, care reprezintă o componentă importantă a datoriilor totale.

S-a reținut faptul că, deși prin Programul de redresare economică, SRTv și-a propus redresarea financiară, totuși datoriile societății au crescut, chiar dacă această situație nu este cauzată de creșterea deficitului anual, cheltuielile anului 2013 încadrându-se sub nivelul veniturilor, ci de ajungerea la scadență a unor datorii provenite din anii anteriori.

De asemenea, faptul că entitatea nu și-a stabilit centre de cost funcționale, care să permită analizarea pe fiecare dintre acestea a aportului punctual pe care fiecare îl are asupra deficitului/profitului entității și identificarea evoluției cheltuielilor și a cauzelor care le-au generat, a condus la imposibilitatea previzionării evoluției economico-financiare și intervenției operative în vederea stopării cheltuielilor neeconomicoase, realizate atât cu resursele proprii, cât și cu achiziții de producții externe.

La această situație a contribuit negativ și inexistența unor proceduri concrete pentru activitățile semnificative, prin care să fie prevăzute, în mod clar și explicit, responsabilitățile fiecărui conducător/responsabil de centru de cost, care să urmărească, în primul rând, încadrarea în posibilitățile financiare reale ale momentului.

Analiza redobândirii echilibrului financiar

⇒ **Identificarea și estimarea, de către SRTv, a veniturilor potențiale din taxa tv, eficacitatea încasării acestora**

În programul de redresare au fost înscrise propuneri privind modificarea textului Legii nr. 41/1994, sub aspectul redefinirii taxei tv drept o contribuție. De asemenea, s-a menționat posibilitatea indexării valorii taxei tv. Programul de redresare s-a bazat exclusiv pe ipoteza indexării/creșterii valorii taxei tv, fără a fi prevăzute și dispoziții complementare care să asigure condițiile maximizării colectării veniturilor din această sursă. În aceste condiții, în care indexarea/majorarea taxei tv nu s-a concretizat, nefiind legiferată de instituțiile abilitate (Parlament, Guvern), veniturile din taxa tv colectate în anul 2013 au înregistrat valori sub cele ale anilor 2011 și 2012.

Colectarea taxei tv prin intermediul societăților de furnizare a energiei electrice a înregistrat disfuncționalități, iar entitatea nu a reușit să impună clauze contractuale superioare celor existente anterior demarării programului de redresare.

Deși programul de restructurare nu a dispus explicit măsuri, la nivelul Serviciului „taxa tv” s-a demarat acțiunea de identificare a potențialilor plătitori de taxă, alții decât cei care au contract de distribuție a energiei electrice cu societățile mandatate, fiind adoptată o procedură în acest sens, și fiind cooptate și studiourile teritoriale în această activitate. Urmare acestor eforturi ale Serviciului taxa tv din cadrul SRTv, în anul 2013 au fost atrași în sistemul de colectare un număr de 15.481 plătitori noi și s-a reușit realizarea unor venituri cu 862 mii lei mai mari, comparativ cu anul precedent.

Totuși, rezultatele obținute pe parcursul anului 2013 sunt modeste, ceea ce impune intensificarea eforturilor în această direcție, astfel încât să se obțină maximizarea rezultatelor.

Recuperarea creanțelor restante din taxa tv, comunicate entității de către societățile mandatate, a înregistrat un *randament extrem de scăzut* în urma externalizării acestei activități în anii 2012 și 2013 (1,29% în anul 2012 și 0,15% în anul 2013), ulterior adoptării programului de redresare nefiind luată nici o măsură care să conducă la îmbunătățirea rezultatelor.

⇒ **Fundamentarea și încasarea de către SRTv a veniturilor din publicitate**

Programul de redresare nu a cuprins măsuri concrete care să conducă la creșterea veniturilor din publicitate, ci a precizat doar, la modul general, ținta urmărită de a *crește veniturile*, inclusiv prin „majorarea veniturilor din publicitate”.

Ulterior intrării în vigoare a programului de redresare, au fost obținute venituri din publicitate inferioare celor realizate în anii anteriori, acestea scăzând cu 3.558 mii lei, în 2012, față de 2011 (25.994 mii lei în 2012, față de 29.552 mii lei în 2011), iar în 2013 au mai scăzut cu încă 5.062 mii lei, față de anul 2012 (20.932 mii lei în 2013, față de 25.994 mii lei în 2012).

Nivelul veniturilor din publicitate realizate în anul 2012 este scăzut, deși, pe parcursul acestui an, televiziunea publică a transmis, în exclusivitate, o serie de competiții sportive majore: Campionatul European de Fotbal, Jocurile Olimpice Londra și fazele superioare ale Ligii Campionilor la fotbal.

Evoluția descendentă a veniturilor din publicitate este cauzată și de faptul că activitatea de vânzare propriu-zisă a publicității SRTv este susținută de un număr de doar 3 salariați din cei 23 cât numără în prezent Departamentul Marketing și Vânzări.

⇒ **Fundamentarea sumelor reprezentând alocație de la bugetul de stat**

În condițiile finanțării insuficiente pentru preluarea, transportul și difuzarea de către SN Radiocomunicații SA a programelor televiziunii publice, SRTv nu a întreprins eforturi susținute și suficiente pentru ca alocația bugetară să asigure plata integrală a acestor servicii. Consecința constă în faptul că la finele fiecărui an supus auditării s-au înregistrat datorii către furnizorul de servicii, datorii „rostogolite” de la un an la altul.

În anul 2013, plățile aferente contractelor finanțate de la bugetul de stat au scăzut, în concordanță cu obiectivele Programului de redresare economică a SRTv, dar și cu fondurile primite de la bugetul de stat. În urma negocierilor s-a reușit menținerea aceluiași prețuri/tarife ca în anii precedenți (GlobeCast France) sau diminuarea acestora (Romtelecom). În cazul plăților efectuate către SNR în anul 2013, acestea au scăzut cu 18% față de anul 2012, cauza acestei diminuări nefiind însă o renegociere a tarifelor, acestea fiind neschimbate din anul 2005, ci încadrarea în limita fondurilor primite de la bugetul de stat.

O scădere semnificativă a plăților efectuate din alocații bugetare s-a constatat în cadrul achizițiilor de echipamente specifice activității de televiziune, de la 5.869 mii lei, în 2011 și 5.343 mii lei în 2012, la 505 mii lei în 2013. Această diminuare s-a datorat finanțării de la bugetul de stat mult inferioare față de anii precedenți.

⇒ **Analiza efectuării cheltuielilor cu resursa umană ca urmare a redimensionării schemei de personal**

Una dintre măsurile organizatorice aprobate printr-o HCA din anul 2012, anterior aprobării Programului de redresare, a fost *desființarea tuturor posturilor vacante* existente în SRTv la data de 15 august 2012, atât posturi de execuție, cât și manageriale. Au fost astfel *desființate 328 de posturi vacante*, rămânând un număr de 3.302 salariați la data aprobării Programului de redresare economică (august 2012).

Prin Programul de redresare economică a SRTv, aprobat printr-o HCA din anul 2012, a fost prevăzută o diminuare cu 962 de locuri de muncă, reprezentând 29% din numărul total existent, fiind propusă și aprobată o nouă structură cu un număr de 2.340 de posturi. Ulterior, în urma unor modificări succesive, organigrama a fost modificată la 2.450 posturi, fiind majorată cu 110 posturi.

În urma procesului de concediere colectivă realizat în baza Programului de redresare economică, au fost concediați în total 619 salariați, la care s-au mai adăugat plecări voluntare (46 angajați), ieșiri în urma ajungerii la termen a unor contracte individuale de muncă pe perioadă determinată (56 angajați), pensionări (37 angajați) și din alte motive (10 angajați), cum ar fi decesul, desfacerea disciplinară a contractelor de muncă etc. Așa cum era stipulat prin Contractul Colectiv de Muncă valabil în perioada 2012-2013, salariații disponibilizați au beneficiat de compensații individuale în funcție de vechimea neîntreruptă în SRTv.

Efortul financiar total al SRTv pentru plata compensațiilor cuvenite salariaților disponibilizați este de 17.144 mii lei, valoare ce cuprinde atât suma totală brută a plăților compensatorii cuvenite salariaților concediați, contribuțiile angajatorului, cât și plata primei de vacanță aferente anului 2012.

După încheierea procesului de concediere colectivă, se înregistrează *un număr mare de cazuri de contestare în instanță a deciziilor de concediere*, de către salariați disponibilizați. Conform datelor prezentate de personalul de specialitate din cadrul SRTv, se aproximează un număr de 230 de contestații în instanță a deciziilor de concediere, din care s-au primit până în prezent 200 citații.

Există, astfel, riscul pentru SRTv ca, în cazul în care instanța de judecată va dispune anularea deciziei de concediere și repunerea părților în situația anterioară, măsura reducerii numărului de personal și, implicit, a cheltuielilor salariale să fie inefficientă. În plus, va deveni aplicabil principiul retroactivității potrivit căruia nulitatea produce efecte nu numai pentru viitor ci și pentru trecut, ajungându-se, astfel, în situația în care respectivilor salariați să le fie acordate drepturile salariale și pentru perioada în care nu au prestat muncă.

În consecință, angajatorul va avea obligația să îi reintegreze pe salariați și să le plătească despăgubiri egale cu salariile îndebitate, majorate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat, iar salariații vor avea obligația să restituie plățile compensatorii ce le-au fost acordate în baza deciziilor de concediere anulate de instanța de judecată.

⇒ **Cheltuielile cu resursele umane**

Negocierea contractului colectiv de muncă (CCM) aferent perioadei 2013-2014, după aprobarea Programului de redresare economică a SRTv, a avut în vedere situația financiară dificilă a instituției. Astfel, unele drepturi prevăzute în contractele colective de muncă anterioare au fost modificate, în sensul diminuării acestora sau chiar eliminate.

O modificare importantă adusă de CCM aferent perioadei 2013-2014 o reprezintă *stabilirea unor plafoane maxime ale salariilor de bază*. Până la aprobarea acestuia, nici prin contractele colective de muncă anterioare și nici prin alt document nu fuseseră stabilite plafoane maxime ale salariilor, fiind prevăzute doar plafoanele minime ale salariilor. Prin lipsa stabilirii unor plafoane maxime ale salariilor nu era asigurat cadrul procedural necesar pentru evitarea apariției unor inechități în stabilirea salariilor de bază.

Cheltuielile cu salariile au scăzut cu 2,71% în anul 2013, față de anul 2012, respectiv de la 188.596 mii lei, în 2012, la 182.958 mii lei, în 2013, în condițiile în care valoarea cheltuielilor de această natură din anul 2013 cuprinde și pe cele efectuate în cadrul procesului de concediere colectivă, care au fost în sumă de 20.782 mii lei (11,36% din totalul cheltuielilor salariale din anul 2013).

Măsura de reducere la minimul necesar a orelor suplimentare și de compensare a acestora cu timp liber plătit, dispusă prin Ordin al președintelui-director general, a avut rezultatele scontate în semestrul II al anului 2012, în sensul că au fost reduse semnificativ cheltuielile, dar, începând cu anul 2013, se constată un nou trend ascendent.

În contradicție cu măsurile de reducere a cheltuielilor, conducerea a aprobat totuși și majorări ale salariului de bază, pentru un număr de 168 de salariați, în anul 2013.

⇒ ***Cheltuielile cu colaboratorii externi, precum și cu angajații SRTv care au încasat onorarii din drepturi de autor, drepturi conexe și contracte civile, în perioada 2012-2013***

S-a constatat că nu există o procedură la nivelul SRTv care să reglementeze activitatea de angajare a colaboratorilor în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe). Lipsa unei astfel de proceduri scrise implică existența unor riscuri ce constau în apariția subiectivismului la stabilirea necesității contractării colaboratorilor pentru drepturi de autor și drepturi conexe și la selectarea colaboratorilor, precum și *riscuri legate de lipsa de economicitate* la negocierea contravalorii contractelor aferente drepturilor de proprietate intelectuală, care se efectuează de către producătorii emisiunilor.

Cheltuielile aferente contractelor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe) încheiate cu persoane externe au crescut cu 632 mii lei în anul 2013, față de anul 2012 (de la 6.362 mii lei, în 2012, la 6.994 mii lei în 2013).

Contravaloarea drepturilor de proprietate intelectuală și contractelor civile plătite angajaților proprii (pentru alte activități decât cele prevăzute în contractul individual de muncă) au scăzut drastic în anul 2013, de la 305 mii lei în anul 2012, la 34 mii lei.

⇒ ***Cheltuielile cu indemnizațiile membrilor Consiliului de Administrație și Președintelui-Director General***

În perioada auditată, salariile brute ale persoanelor care au ocupat funcția de Director General s-au menținut la același cuantum, fiind mai mari decât salariul corespunzător funcției de ministru, stabilit prin Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, contrar art. 23 alin (2) din Legea nr. 41/1994.

De asemenea, se menține aspectul corelativ conform căruia, potrivit art. 23 alin.(3) din lege, ceilalți membri ai Consiliului de Administrație al SRTv au primit lunar o indemnizație reprezentând 25% din salariul brut lunar al directorului general al entității, la un nivel cu mult mai mare decât cel aferent funcției de ministru.

Toate acestea au fost determinate de neclaritățile în ceea ce privește statutul juridic al SRTv, necorelarea unor prevederi din Legea nr. 41/1994 sau ale acesteia cu cele ale altor legi cu incidență asupra entității și perpetuarea neclarificării multor aspecte din activitatea de management a entității.

Aceste aspecte legate de salarizarea președintelui-director general au fost consemnate și cu ocazia controalelor efectuate de către Curtea de Conturi a României în anii precedenți, însă, până în prezent, nu au fost remediate neclaritățile prevederilor legale în vigoare, fapt ce conduce la păstrarea ambiguității asupra drepturilor cuvenite Președintelui-Director General și, implicit, asupra indemnizațiilor membrilor Consiliului de Administrație al SRTv.

📌 ***Analiza modului de realizare a plăților aferente achizițiilor de licențe de film și transmisii sportive, precum și renegocierea contractelor existente, în vederea obținerii de eșalonări la plata datoriilor sau pentru alte facilități***

⇒ ***Referitor la licențele de filme/programe***

Măsura referitoare la activitatea de selecție și achiziție programe, respectiv „renegocierea unor contracte cu distribuitorii de filme, inclusiv obținerea unor redifuzări gratuite în aceeași valabilitate a licenței”, prevăzută în Programul de redresare, a avut drept efect eșalonarea la plată a următoarelor sume: 1.771 mii euro, 1.637 mii dolari și 739 mii lei. În pofida acestor acorduri încheiate, SRTv nu a reușit plata sumelor reeșalonate la scadențele asumate.

Urmare intrării în vigoare a Programului de redresare economică, Serviciul Selecție Film și Serviciul Achiziții Programe, Licențe, Film (SAPLF) a realizat renegocierea unor contracte în vederea obținerii de clauze mai favorabile SRTv, eforturi care au condus la obținerea unei economii cuantificabile în valoare de 26 mii dolari, 188 mii euro și respectiv de 100 mii lei, la care s-au adăugat și alte facilități cum ar fi: prelungirea perioadei de licență și dreptul de difuzare în mediul on-line pe platformele oficiale ale TVR - fără costuri suplimentare, obținerea unor costuri de licență/film diminuate la aproape jumătate față de anii precedenți, extinderea perioadei de licență pe mai mulți ani și înlocuirea unor programe destinate inițial TVR Cultural, în condițiile în care valoarea contractului nu s-a modificat, iar termenele de plată au fost reeșalonate.

Deși aceste rezultate obținute reprezintă un aspect pozitiv, totuși, suma economisită nu cumulează o valoare semnificativă ținând cont de dimensiunea datoriilor entității și de fondurile alocate în continuare achizițiilor de licențe. Trebuie menționat și faptul că, deși în anul 2013 au fost achitate din creditele bancare contractate, datorii față de furnizorii de licențe film, în valoare de aproximativ 25.000 mii lei, în același an au fost încheiate noi contracte de achiziții licențe film în valoare de aproximativ 20.000 mii lei, sarcina de plată a SRTv păstrându-se la același nivel.

În consecință, atâta vreme cât pe lângă măsura „renegocierea unor contracte cu distribuitorii de filme, inclusiv obținerea unor redifuzări gratuite în aceeași valabilitate a licenței” nu a fost urmărită în paralel și atingerea obiectivelor din programul de redresare referitoare la adaptarea tuturor resurselor materiale la constrângerile majore ale momentului și, respectiv, încadrarea angajării de cheltuieli în cuantumul veniturilor constante, acțiunile întreprinse în domeniul selecției și achiziției de filme, urmare adoptării Programului de redresare nu au fost de natură să contribuie la redresarea economică a SRTv.

➤ ***Referitor la transmisiunile sportive***

Programul de redresare economică adoptat de SRTv nu a cuprins nici o mențiune specială în legătură cu achizițiile de licențe de sport, iar deficiențele semnalate de Curtea de Conturi în anul 2012, în cadrul acțiunii de audit al performanței, nu au fost remediate până la data misiunii de audit al performanței efectuate în anul 2014.

În perioada 2012-2013, pentru licențele transmisiunilor sportive, contractate anterior anului 2012, au fost efectuate plăți în valoare totală de 122.055 mii lei, cea mai mare parte a plăților externe în euro (96%) sunt către EBU și UEFA, adică 108.140 mii lei.

Un aspect important este acela că o parte a acestor datorii, respectiv suma totală de 29.591 mii lei, a fost plătită furnizorilor de licențe pentru transmisiunile sportive din fonduri provenite din cele 2 împrumuturi pe termen lung contractate de SRTv în anul 2013 de la Banca Comercială Română și Raiffeisen Bank, prin aceasta realizându-se, practic, doar o translatăre a datoriilor SRTv față de acești furnizori, în obligații de rambursare a împrumuturilor (inclusiv a dobânzilor aferente) față de respectivele instituții bancare.

La finele anului 2013, datoriile de plată ale SRTv către furnizorii de licențe pentru transmisiuni sportive (doar sumele facturate de furnizori, fără a include și angajamentele asumate prin contracte pentru competițiile din următorii ani) erau în sumă totală de 49.891 mii lei. Dintre acestea, există acorduri de eşalonare a plății în anii următori doar pentru suma totală de 20.373 mii lei, iar pentru datorii în sumă de 10.234 mii lei a fost depășit deja termenul de scadență și nici nu s-a reușit eşalonarea la plată.

Au fost luate, totuși, măsuri care au vizat reducerea cheltuielilor și adaptarea activității la situația constrângerilor bugetare prin care trece SRTv, după cum urmează:

- nu s-a mai contractat transmiterea pentru un număr de competiții sportive (CE+CM Atletism, CM+CE Natație, CM Handbal, Turneul celor șase națiuni la rugby), care erau, în mod tradițional, reflectate la SRTv;
- toate cele 400 ore de transmisiuni sportive de la JO de la Soci 2014 s-au realizat de la București;
- s-a reușit anularea unor datorii și penalități ale unor contracte cu parteneri externi;
- pentru preliminariile CE fotbal 2016 și CM fotbal 2018 s-a obținut o reducere de 400 mii euro.

Analiza modului de stabilire a costurilor de producție pentru programele tv și efectuarea cheltuielilor de această natură

Programul de redresare conține măsuri menite a avea un impact direct sau colateral asupra reducerii costurilor de producție, dintre care se pot menționa: suspendarea emisiei posturilor TVR Cultural și TVR Info, stabilirea grilelor-cadru pentru perioada 2012-2013, precum și o serie de direcții de acțiune pentru ghidarea activității editoriale. Acestea au fost puse în aplicare total sau parțial. De asemenea, Programul a propus și o serie de măsuri care nu au fost implementate, spre exemplu realizarea centrelor de cost și a celor de profit.

Analiza costurilor pe feluri de programe relevă evoluții diferite în cazul principalelor posturi ale SRTv. În situația TVR1, costurile totale ale producției de emisiuni și cele aferente emisiunilor de jurnale și debateri au crescut în 2013 față de 2012. Costurile aferente achizițiilor de filme și competițiilor sportive au scăzut, în timp ce pentru TVR2, costurile tuturor celor patru categorii de programe au crescut.

În urma analizei unui eșantion de 24 de emisiuni, difuzate pe TVR1 și TVR2 în anii 2012 și 2013, prin intermediul binomului „costuri de producție-audiențe” obținute, s-a concluzionat că atât costurile, cât și audiențele acestora au avut evoluții diferite de la un an la altul.

Un alt aspect constatat este faptul că, în anii auditați, SRTv nu a mai reușit ca formatele sale puternice să se impună (să fie difuzate pe perioade mai îndelungate, să devină branduri și să se impună în conștiința publicului). Spre exemplu, în a doua parte a anului 2013, au fost difuzate doar 12 ediții ale emisiunilor „Prețuiește viața” și „Duminică în familie”, după care acestea au fost eliminate din grilă din cauza performanțelor reduse, în condițiile în care, conform contractelor încheiate cu coproducătorii acestora, ele trebuiau realizate și difuzate și în prima jumătate a anului 2014.

Analiza cheltuielilor cu contribuțiile către organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor și contribuția la fondul cinematografic

În Programul de redresare, singurele referiri directe la relația SRTv cu organismele de gestiune și cu Centrul Național al Cinematografiei (CNC) sunt de natură legislativă, astfel:

- cu privire la organismele de gestiune, a fost propusă modificarea legii de organizare și funcționare a televiziunii, prin adăugarea unui alineat care să prevadă excluderea alocațiilor bugetare din veniturile care constituie baza de calcul pentru stabilirea remunerațiilor către acestea;
- referitor la CNC, Programul de redresare se rezumă la a menționa că este necesară modificarea OG nr. 39/2005, prin care este stabilită obligația SRTv de a contribui la fondul cinematografic, însă nu precizează ce formă ar trebui să ia această modificare (abrogare a alineatelor respective, modificare, completare etc.) și nu propune, concret, un text de lege în acest sens.

Până la data misiunii de audit al performanței niciuna dintre cele două propuneri de modificare a legislației nu s-a concretizat.

Altă măsură dispusă prin Program, care poate fi asimilată și organismelor de gestiune și CNC, este aceea a renegocierii contractelor comerciale. SRTv a acționat în spiritul Programului de redresare, reușind eşalonarea la plată a unei părți din obligațiile datorate principalelor organisme de gestiune din anii anteriori.

Considerând ratele scadente în perioada ianuarie 2012-martie 2014, în sumă totală de 6.337 mii lei, conform graficelor de eşalonare convenite, se constată că aproape toate au fost achitate, dar majoritatea plăților au fost acoperite din fonduri provenite din împrumuturi bancare. Acest fapt a permis stingerea unor datorii istorice și evitarea unor penalități care decurgeau din acestea, dar a generat noi costuri asociate împrumuturilor bancare (dobânzi, comisioane etc.).

Din cauza nivelului ridicat al datoriilor provenind din trecut, corelat cu cele care s-au acumulat în exercițiile financiare analizate, obligațiile totale ale SRTv către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor, la sfârșitul anului 2013, erau în sumă totală de 25.079 mii lei, acestea fiind cu 861 mii lei mai mari decât cele de la începutul anului 2012.

Analiza influențelor pe care le-au generat măsurile aprobate prin Programul de redresare economică asupra evoluției audiențelor

Programul de redresare nu conține o analiză a audiențelor înregistrate de posturile SRTv la momentul întocmirii acestuia, a evoluțiilor acestora în ultimii ani și a factorilor care au determinat aceste evoluții. Nici prin intermediul Programului și nici ulterior, prin alte rapoarte/documente interne, nu au fost stabilite ținte privind audiențele pentru perioadele viitoare și măsuri concrete care să impulsioneze atingerea acestora.

Datele referitoare la evoluția audiențelor reflectă o tendință de scădere, atât a ratingului (procentual și absolut), cât și a share-ului posturilor TVR1 și TVR2, în cadrul perioadei auditate, pentru toate targeturile (Național, Urban, Urban18+) și intervalele (all day; prime time) analizate. În câteva situații izolate acestea au rămas constante.

Raportat la celelalte posturi de televiziune, poziția TVR1 a rămas constantă în cei doi ani, iar cea a TVR2 a avut o ușoară îmbunătățire. Conform clasamentelor întocmite pe baza ratingului anual, TVR1 s-a menținut pe locul cinci atât în 2012, cât și în 2013. În schimb, în 2013, față de 2012, TVR2 a urcat de pe locul 15 pe locul 14, poziție pe care o mai ocupase în anul 2011.

Nu au existat modificări semnificative în demografia telespectatorilor SRTv. Publicul său este, în majoritate, unul îmbătrânit; tinerii sunt atrași de producțiile de divertisment grandioase difuzate de televiziunile comerciale, care au reușit să-i fidelizeze, acestea presupunând însă costuri uriașe pe care, în prezent, constrângerile financiare ale SRTv nu le permit.

Analiza fondului arhivistic al SRTv

Materialele proprii de arhivă ale SRTv reprezintă un bun de o valoare inestimabilă. Pe de o parte, acestea dau mai multă consistență programelor, cu imagini „de epocă”, atunci când necesitățile de redactare o cer, iar pe de altă parte, prin reprogramarea, în spații special rezervate în grila posturilor, a unor emisiuni de arhivă, se realizează importante economii în bugetul de producție al societății.

Digitalizarea peliculelor și a imaginilor unice deținute de televiziunea publică, în scopul conservării și valorificării lor, este una dintre condițiile pentru transformarea arhivei într-un centru de profit. Totuși, în prezent, din întregul fond arhivistic audiovizual s-a digitalizat numai 5%, prioritate având acei suporti de stocare și conținutul audiovizual într-un stadiu de degradare accentuată.

Deși SRTv nu a dispus de fonduri suficiente pentru conservarea, prezervarea și digitalizarea integrală a fondului său arhivistic audiovizual, prin grija personalului care asigură gestionarea depozitelor și conservarea (personal insuficient ca urmare a pensionării și a faptului că aceste meserii sunt pe cale de dispariție), s-au întreprins, totuși, eforturi pentru garantarea integrității patrimoniului arhivistic audiovizual.

În baza Strategiei în privința fondului arhivistic al SRTv din cadrul Programului de redresare, au fost efectuate demersuri de constituire a Fonotecii digitale a SRTv (realizată în proporție de 76%), a Arhivei foto digitale (realizată integral), a unui fond video în care jurnaliștii SRTv pot depune materialele brute (interviuri, filmări ale unor anumite evenimente naționale și internaționale etc.) care au potențial arhivistic sau de reutilizare în vederea stocării în format digital.

Recomandări

- ✓ reexaminarea Programului de redresare economică, având în vedere că obiectivele cuprinse în acesta sunt stabilite într-o formă foarte generală, nu au atașate termene concrete pentru realizare și nici persoane sau structuri responsabile. De asemenea, se recomandă a fi analizate măsuri suplimentare de redresare economico-financiară a SRTv, în condițiile în care situația actuală este mai gravă decât cea existentă în anul 2012, anterior aprobării și aplicării Programului de redresare;
- ✓ respectarea cu strictețe a termenelor de plată a sumelor prevăzute în Decizia de eşalonare emisă de ANAF, având în vedere că un nou caz de neplată la termen va atrage pierderea definitivă a acestei facilități obținută în mod extraordinar de SRTv;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare în vederea clarificării situației sumei de 33.778 mii lei, reprezentând penalități calculate ca urmare a pierderii eşalonării;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor de către conducerea SRTv în vederea actualizării prevederilor HG nr. 978/2003 *privind taxa pentru serviciul public de televiziune*, în conformitate cu realitățile economico-sociale prezente, precum și punerii de acord cu legea cadru concomitent cu eficientizarea activității de colectare a taxei tv prin eforturile proprii ale SRTv, prin identificarea persoanelor juridice care au această obligație de plată și atragerea acestora în sistemul de colectare, precum și prin creșterea gradului de recuperare a creanțelor restante;
- ✓ în contextul în care s-a decis ca vânzarea spațiului publicitar al SRTv să se realizeze cu eforturi proprii, este necesară asigurarea resurselor umane și materiale care să conducă la eficientizarea acestei activități și la creșterea veniturilor realizate;
- ✓ elaborarea unei proceduri scrise care să reglementeze activitatea de angajare a colaboratorilor plătiți cu drepturi de proprietate intelectuală, stabilirea necesității contractării acestora constituind unul din obiective; se va urmări reducerea cheltuielilor de această natură, urmând ca aceasta să se realizeze numai în cazurile în care prestațiile respective nu se suprapun cu atribuțiile de serviciu ale angajaților SRTv;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea clarificării cadrului legal privind salarizarea Directorului General al SRTv, precum și a membrilor Consiliului de Administrație;
- ✓ adoptarea, de către SRTv, a unei politici de adaptare la constrângerile financiare în care se află instituția, prin armonizarea grilei/programelor la stocul existent/aflat în derulare, încadrarea în bugetul de venituri și cheltuieli;

- ✓ conlucrarea permanentă a serviciilor/departamentelor implicate în activitatea de selecție și achiziție filme, în vederea elaborării unei strategii de achiziții filme/programa pe termen lung;
- ✓ aprobarea „Procedurii de selecție și achiziție programe tv”, prin care să se prevadă inclusiv obligativitatea unei analize a audiențelor și a veniturilor din publicitate obținute și prognozate la momentul luării deciziei achiziției;
- ✓ întocmirea unei strategii multianuale de achiziții de programe reprezentând evenimente sportive interne sau internaționale, cu evaluarea oportunității, estimarea costurilor, a audiențelor, a veniturilor din publicitate posibil a fi obținute;
- ✓ analizarea oportunității menținerii în grila de programe a unor emisiuni care, deși au generat cheltuieli semnificative, din punctul de vedere al audienței sunt neperformante;
- ✓ efectuarea unor analize regulate ale interesului public, în special în cazul programelor considerate semnificative și a celor noi, ca bază pentru deciziile corespunzătoare de modificare a grilelor;
- ✓ identificarea unor căi pentru îmbunătățirea poziției posturilor SRTv pe piața de televiziune, prin creșterea audiențelor acestora;
- ✓ respectarea clauzelor asumate prin contractele de eșalonare a plăților, concomitent cu efectuarea de plăți pentru obligațiile curente, evitându-se acumularea de penalități;
- ✓ identificarea resurselor financiare necesare digitalizării întregului fond arhivistic al TVR, în scopul conservării și valorificării acestuia. Prin aceasta, conținutul patrimoniului arhivistic al SRTv ar putea fi transformat într-un centru de profit important în cadrul societății.

2.4 Eficiența și eficacitatea alocării și utilizării fondurilor primite de la bugetul de stat pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc

Scopul auditului

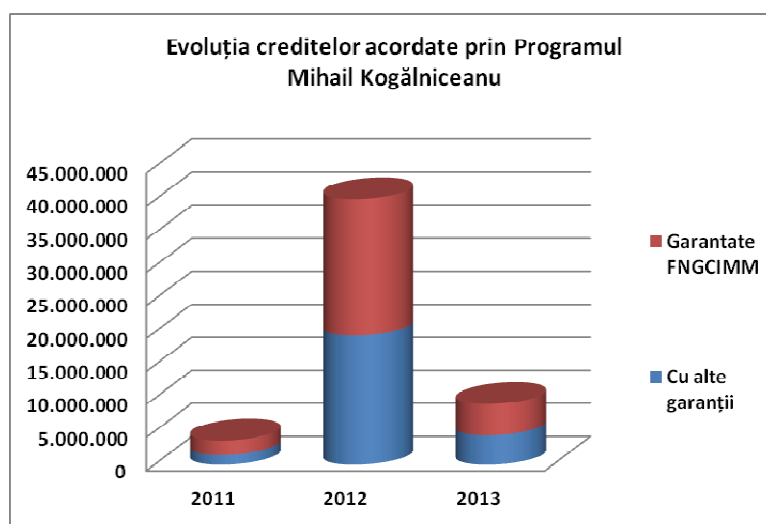
Acțiunea de audit al performanței, efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate pe baza standardelor internaționale de audit INTOSAI, a avut în vedere evaluarea performanțelor obținute în alocarea și utilizarea fondurilor publice, pe segmentul de acordare a finanțărilor și a garanțiilor aferente acestora, destinate agenților economici și susținerii mediului de afaceri românesc, ca urmare a politicilor, programelor, organizării și managementului.

Acțiunea s-a desfășurat concomitent la **SC CEC BANK SA**, **Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA** și **SC EXIMBANK SA**.

SC CEC BANK SA este cea mai veche instituție bancară din România și unul dintre cele mai cunoscute branduri românești, cu o vechime de peste 150 de ani, devenită astăzi o bancă comercială universală, care se adresează, prin produse specifice, populației și companiilor, atât din mediul urban, cât și din cel rural și care are ca scop oferirea unor produse și servicii diverse, urmărind cu precădere finanțarea IMM-urilor, agriculturii, administrațiilor publice locale, precum și a acelor proiecte care, prin natura lor, contribuie la dezvoltarea economică, crearea și menținerea locurilor de muncă.

Banca derulează programe cu fonduri de la bugetul de stat destinate finanțării IMM-urilor. Astfel, în cadrul Programului Mihail Kogălniceanu (programul auditat), beneficiarul finanțat de către bancă primește o subvenție de la stat, prin intermediul Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIMM), de maxim 70% din dobânda calculată și poate primi garanții acordate de stat, prin FNGCIMM, ce pot acoperi maxim 80% din valoarea creditului.

Grafic, evoluția creditelor acordate în cadrul acestui program, se prezintă astfel:

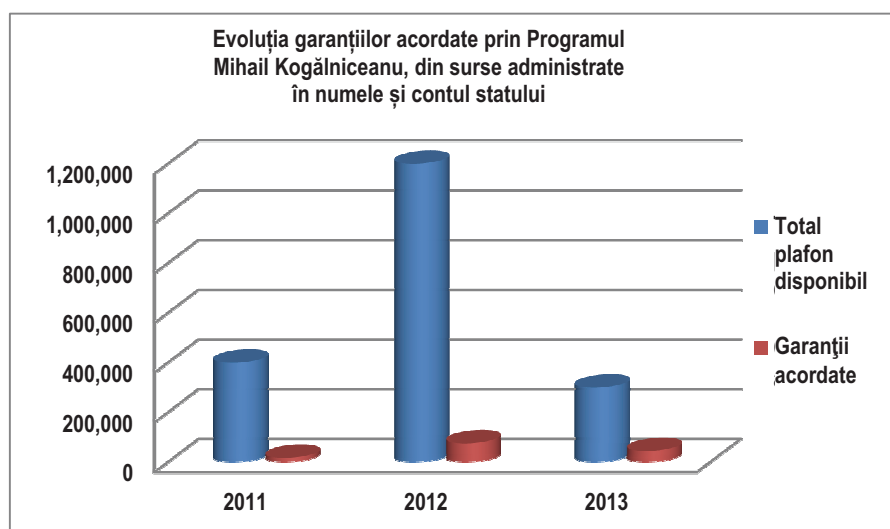

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA (FNGCIMM) a fost înființat în decembrie 2001 și funcționează ca societate comercială pe acțiuni, având ca unic acționar statul român, reprezentat inițial prin Ministerul Economiei, iar începând cu anul 2013, prin Ministerul Finanțelor Publice.

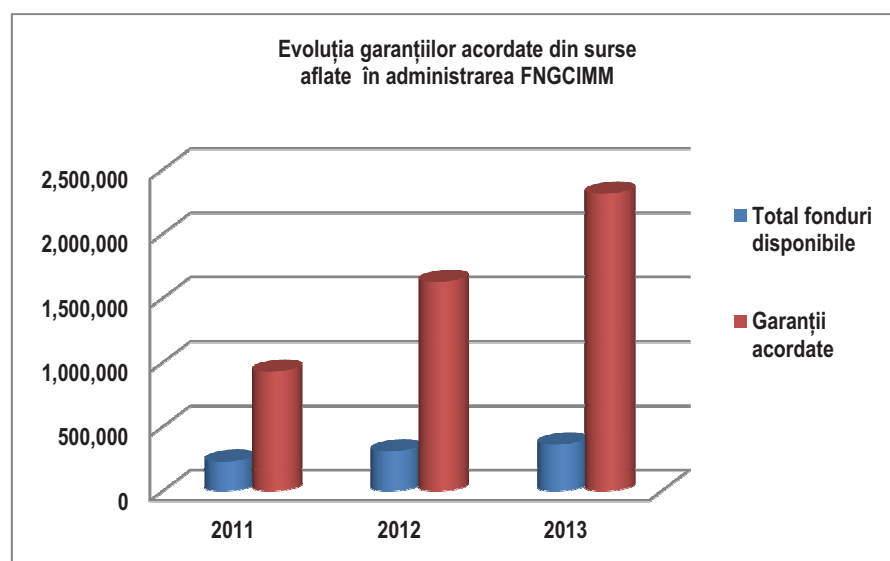
FNGCIMM este o instituție financiară nebancară, care are ca obiect principal de activitate garantarea, în mod direct, expres, irevocabil și necondiționat, a obligațiilor de rambursare a finanțărilor acordate de către instituțiile de credit, beneficiarilor eligibili, în limita unui plafon de garantare. Garanția statului se emite la solicitarea băncilor în calitate de instituții finanțatoare, pe baza analizei proprii a FNGCIMM și a documentelor prezentate de către finanțator, care atestă eligibilitatea beneficiarului și posibilitatea acestuia de a-și achita obligațiile de plată. FNGCIMM colaborează cu instituțiile financiare în baza unor convenții de lucru, în care sunt prevăzute obligațiile părților semnatare, valoarea și modul de plată al comisionului de garantare, precum și calculul și modalitatea de plată a garanției acordate.

FNGCIMM derulează programe având drept scop îmbunătățirea mediului de afaceri, prin creșterea accesibilității IMM-urilor la sursele de pe piața financiar-bancară, respectiv prin acordarea acestora de garanții atât din surse administrate „în numele și contul statului”, cât și din surse aflate în administrarea sa.

Grafic, evoluția garanțiilor acordate în cadrul Programului Mihail Kogălniceanu (program auditat), derulat de către FNGCIMM din surse administrate „în numele și contul statului” (sub formă de plafon), se prezintă astfel:

Grafic, evoluția garanțiilor acordate din surse aflate în administrarea FNGCIMM (fonduri primite de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale), în perioada 2011-2013, se prezintă astfel:

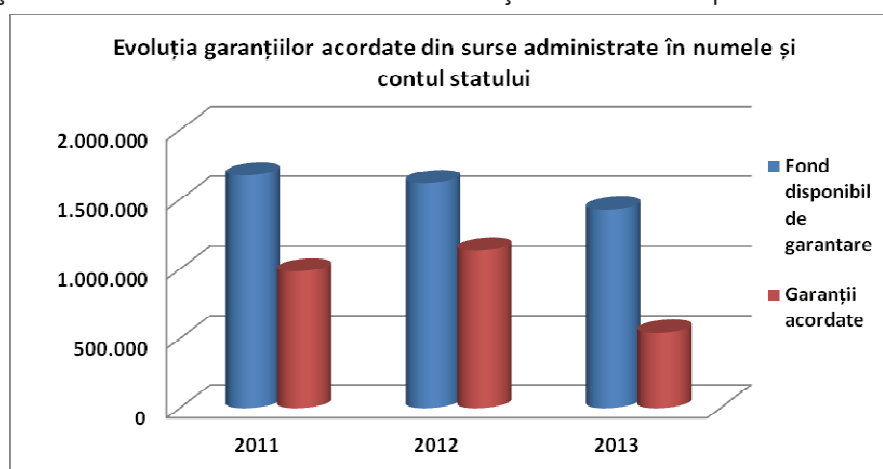
SC EximBank SA este o bancă ce are ca obiect de activitate asigurarea creditelor pentru operațiuni de export sau import, asigurarea investițiilor din și în străinătate, precum și alte operațiuni bancare specifice.

SC EximBank SA este o societate comercială pe acțiuni, al cărei acționar majoritar este statul român, reprezentat inițial prin Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS), iar începând cu data de 11.11.2011, prin Ministerul Finanțelor Publice (MFP), care își desfășoară activitatea în numele și în contul statului, precum și în nume și în cont propriu, realizând pentru persoanele juridice legal constituite, rezidente sau nerezidente, activități specifice de finanțare, cofinanțare, refinanțare, asigurare, reasigurare, garantare, destinate să asigure dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea utilităților de interes public, dezvoltarea regională, susținerea activității de cercetare-dezvoltare, protecția mediului înconjurător, ocuparea și formarea personalului, susținerea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și susținerea tranzacțiilor internaționale în concordanță cu politica Guvernului României.

Normele care reglementează activitățile desfășurate în numele și în contul statului sunt aprobate de Comitetul Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări (CIFGA), organism fără personalitate juridică, ce funcționează pe lângă Ministerul Finanțelor Publice cu scopul de a examina și aproba operațiunile de finanțare, garantare și asigurare ce se efectuează de către SC EximBank SA, în numele și în contul statului.

Activitatea de garantare în numele și contul statului (activitatea auditată) se derulează în baza reglementărilor interne ale băncii, aprobate de CIFGA. Prin acestea se instituie o schemă de garantare în baza căreia EximBank garantează creditele acordate persoanelor juridice de drept privat și public.

Grafic, evoluția garanțiilor acordate din surse administrate în numele și contul statului se prezintă astfel:

Obiectivele auditului

Eficiența și eficacitatea alocării și utilizării fondurilor primite de la bugetul de stat, pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc.

Obiective specifice

- ☑ Eficiența utilizării resurselor, respectiv maximizarea rezultatelor activității în relația cu resursele utilizate; verificarea modului de acțiune al entității în vederea diminuării riscurilor și remedierea deficiențelor identificate;
- ☑ Eficacitatea cu care au fost îndeplinite obiectivele, respectiv gradul de îndeplinire a obiectivelor programate, compararea impactului efectiv al activității entităților cu cel proiectat.

Principalele concluzii

La SC CEC BANK SA

Curtea de Conturi a constatat unele deficiențe care pot afecta eficiența utilizării resurselor. Dintre acestea menționăm:

- 🎯 existența unei necorelații între prevederile OUG nr. 60/2011 privind aprobarea Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii și cele ale Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 60/2011, aprobate prin HG nr. 682/2011, privind activitățile considerate neeligibile. Ca urmare, au fost acceptați în Programul Mihail Kogălniceanu beneficiari cărora li s-a plătit contravaloarea subvenției de dobândă, precum și garanția emisă de stat pentru activități neeligibile.

Un exemplu, în acest sens, este o firmă care, deși avea ca activitate principală „Comerț cu amănuntul în magazinele nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun”, respectiv codul CAEN 4711, a beneficiat de acceptarea în Program din partea Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIIMM), pentru subvenția de dobândă, și de către FNGCIMM, pentru garanția acordată în numele și contul statului, deși comercializarea de tutun și/sau alcool sunt considerate neeligibile conform legislației de reglementare. În acest fel, 53,31% din suma totală a creditului acordat de bancă a fost utilizat de către client pentru plata unor facturi pentru achiziționarea de alcool și tutun, beneficiind de dobândă subvenționată de 7 mii lei și de garanție acordată de către de stat de 100 mii lei. Cauza producerii acestei abateri o constituie confuzia care a fost transmisă prin Normele de aplicare a OUG nr. 60/2011, comparativ cu actul de bază, respectiv OUG nr. 60/2011.

- virarea, de către AIPPIIMM (în contul deschis la SC CEC BANK SA), a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de IMM-uri, într-o singură tranșă, o dată la 6 luni și nu lunar, așa cum prevede Convenția încheiată între acestea;
- în derularea Programului START, destinat IMM-urilor, s-au constatat disfuncționalități privind înregistrarea eronată atât în Contractul de garanție ipotecă mobilă – bun determinat, cât și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (AEGRM) a valorii alocației financiare nerambursabile (AFN) primite de beneficiar de la AIPPIIMM, situație observată în cazul a trei societăți comerciale pentru care banca a înscris, în mod eronat, valoarea creditului acordat și nu valoarea AFN (reprezentând finanțarea acordată de AIPPIIMM), contrar prevederilor *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Ministerul Economiei. Valoarea abaterii menționate, în cazul contractelor de ipotecă mobilă încheiate cu cele trei societăți, este de 199 mii lei, din care, pentru suma de 50 mii lei s-a efectuat corecția în timpul acțiunii de audit;
- deficiențe au existat și în derularea Programului SRL_D unde s-a constatat că, în cazul unui contract de ipotecă bun-determinat, suma aferentă ipotecii mobiliare, constituite în favoarea AIPPIIMM, a fost înscrisă, de către Bancă, atât în contract, cât și la AEGRM, la nivelul sumei împrumutate de 298 mii lei și nu la nivelul contravalorii alocației financiare nerambursabile, în valoare de 42 mii lei, fiind astfel încălcate prevederile *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism. Deficiența a fost remediată în timpul auditului, banca încheind cu beneficiarul un act adițional la Contractul de ipotecă mobilă, prin care s-a modificat valoarea acesteia.

Recomandări

- ✓ informarea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism (DIMMMAT), fost AIPPIIMM, în vederea:
 - inițierii măsurilor necesare corelării prevederilor *HG nr.682/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 60/2011 privind aprobarea Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii*, cu cele ale *OUG nr. 60/2011*;
 - punerii de acord a prevederilor Convenției de colaborare încheiată între bancă și AIPPIIMM, referitoare la modul de virare a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de către IMM-uri, cu cele ale *OUG nr. 60/2011*;
 - analizării și reglementării condițiilor și termenelor de virare a contravalorii AFN-ului returnat/neutilizat de către beneficiarii Programelor, în conturile DIMMMAT deschise la Trezoreria Statului.
- ✓ asigurarea respectării normelor interne ale băncii privind încheierea contractelor de garanție mobilă – bun determinat și înregistrarea la AEGRM a valorii corecte a acestora, identificarea eventualelor cazuri de natura celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor în consecință în vederea reglementării situației.

La Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA

- FNGCMM nu a armonizat prevederile Convenției de lucru referitoare la garanțiile ce se acordă din surse în administrare, încheiată între acesta și SC CEC BANK SA, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului.

FNGCMM, în calitate sa de mandatar al statului, respectiv gestionar al fondurilor statului, are obligația implementării acestui principiu în relația cu finanțatorii.

- nu s-a respectat întotdeauna principiul împărțirii riscului între FNGCMM și SC CEC BANK SA în cazul distribuirii sumelor recuperate prin executarea garanției colaterale, existând situații în care riscul de neplată a fost suportat doar de garant, respectiv FNGCMM. Astfel, în cazul unui contract de împrumut având ca obiect acordarea unei facilități de linie de credit pentru finanțarea activității curente, încheiat între SC CEC Bank SA (finanțator) și o societate comercială (beneficiarul garanției), garantat de FNGCMM, în proporție de 80%, garanțiile au fost completate cu ipoteca reală mobilă asupra unui cont de depozit în sumă de 14 mii lei (cash colateral), deschis de către beneficiar la SC CEC Bank SA. Ulterior, ca urmare a nerestituirii creditului de către beneficiarul acestuia către bancă, FNGCMM a primit de la banca finanțatoare *Cererea de plată*, prin care i se solicita plata garanției în valoare de 14 mii lei, reprezentând diferența dintre valoarea liniei de credit restantă, în sumă de 28 mii lei, și valoarea garanției colaterale (cash colateral), în sumă de 14 mii lei.

FNGCMM a aprobat și Ministerul Finanțelor Publice (MFP) a efectuat plata garanției solicitate, această sumă acoperind în totalitate pierderea băncii, riscul de neplată fiind suportat în întregime de către garant (FNGCMM, mandatat de către MFP), în condițiile nerespectării principiului împărțirii riscului între FNGCMM și SC CEC BANK SA, așa cum se prevede în *Convenția de lucru* și în *Contractul de garantare*.

În timpul auditului banca a luat măsura restituirii Ministerului Finanțelor Publice a sumei încasate în plus.

De menționat că aspectul mai sus prezentat s-a constatat și în cazul altor decizii privind aprobarea cererilor de plată a unor garanții emise în numele statului, valoarea estimată a sumei plătite necuvenit de către MFP, la solicitarea FNGCMM, fiind de 101 mii lei, sumă ce ar fi trebuit să fie suportată de către finanțatori (bănci comerciale).

- FNGCMM, în calitate de garant, nu a reacționat la situația în care finanțatorul a acceptat schimbarea structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a obține acordul prealabil al FNGCMM, în cazul unei finanțări acordate prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP).

- FNGCMM nu a evidențiat distinct, în contabilitate, operațiunile privind sursele în administrare, primite de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), derulate prin conturile curente ale instituției, fiind încălcate astfel prevederile Contractului de servicii încheiat cu MADR.
- FNGCMM a virat cu întârziere către MADR contravaloarea sumelor încasate, rezultate din distribuirea de către finanțator a sumelor recuperate din executarea garanțiilor, în condițiile în care aceste creanțe au regim de creanță bugetară și sunt venituri ale bugetului de stat.

Recomandări

- ✓ armonizarea prevederilor Convențiilor de lucru, încheiate între FNGCMM și finanțatori, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, referitoare la aplicarea principiului împărțirii riscului între garant și finanțatori;
- ✓ analiza modului de aplicare a principiului împărțirii riscului între FNGCMM și finanțatori, prin prisma respectării prevederilor Convențiilor de lucru încheiate, identificarea eventualelor cazuri similare celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a drepturilor ce se cuvin bugetului de stat;
- ✓ analiza situației create prin acceptarea de către finanțator a schimbării structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a solicita acordul prealabil al FNGCMM, și dispunerea măsurilor legale ce se impun;
- ✓ evidențierea distinctă în contabilitate a operațiunilor privind sursele în administrare derulate prin conturile curente ale FNGCMM;
- ✓ analiza situației referitoare la virarea cu întârziere către MADR a contravalorii sumelor încasate de către FNGCMM, rezultate din recuperarea unor garanții executate, în vederea identificării eventualelor cazuri de natura celui prezentat și dispunerea măsurilor în consecință; calcularea și virarea către MADR a dobânzii datorate pentru perioada cât sumele s-au aflat, în mod necuvenit, la dispoziția FNGCMM.

La SC EXIMBANK SA

În activitatea derulată de SC EXIMBANK SA, în cadrul atribuțiilor sale de garantare, s-au constatat unele deficiențe, astfel:

- executorul fiscal al băncii a întocmit actele de executare a unei firme debitoare, fără a fi efectuată evaluarea bunurilor aduse în garanție de către aceasta. Astfel, în baza Hotărârii CIFGA, SC EximBank SA a acordat, în numele și contul statului, o garanție în valoare de 5.600 mii euro, reprezentând 80% din valoarea creditului în valoare de 7.000 mii euro, acordat de către EximBank, în nume și cont propriu, unei societăți comerciale beneficiare. Ca urmare a neplății datoriilor scadente de către beneficiar, Banca a decis declararea creditului scadent și exigibil și a trecut la executarea garanției acordate în numele și contul statului, în sumă de 5.478 mii euro, precum și la investirea Corpului executorilor fiscali pentru începerea executării silită a societății și a garantului avalist.

Din verificarea derulării procedurii de executare silită a debitoarei s-a constatat că SC EximBank SA nu a întocmit un raport de evaluare care să ateste valoarea de piață a bunurilor aduse în garanție de către firma debitoare, anunțul de vânzare a acestora fiind făcut la nivelul valorii înscrise în contractul de credit. Aspectul contravine prevederilor Normei interne privind recuperarea creanțelor administrate de SC Eximbank SA în numele și în contul statului, aprobată prin hotărâre a Consiliului de Administrație și prin Hotărâre a CIGFA.

De precizat că, în perioada întocmirii și publicării de către SC EximBank SA a anunțurilor de vânzare a bunurilor achiziționate din credit de către firma debitoare, societatea și-a declarat insolvența, situație în care operațiunea de executare silită a fost sistată.

- banca nu a finalizat măsurile de executare silită, prin scoaterea la vânzare a bunurilor asupra cărora au fost instituite sechestre și nu a luat măsuri de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară sau faliment, pentru recuperarea debitelor datorate de un beneficiar de credit;
- SC EximBank SA a acordat unei societăți comerciale, în cursul anului 2008, o garanție emisă în numele și contul statului, în valoare de 7.100 mii lei, reprezentând 39,44% din valoarea creditului în sumă de 18.000 mii lei, acordat de SC EximBank SA în nume și cont propriu. Ca urmare a neplății ratelor scadente, printr-o hotărâre a Comitetului de Direcție, din anul 2011, s-a aprobat executarea garanției emisă de către SC EximBank SA în numele și contul statului, declararea creditului scadent și exigibil, precum și trecerea la executarea silită a debitorului și a garantului avalist, pentru recuperarea pe cale silită a creanțelor băncii. În această acțiune banca nu a procedat la valorificarea bunurilor sechestrate și nu a solicitat deschiderea procedurii de reorganizare judiciară a debitorului, această solicitare fiind formulată în timpul acțiunii de audit, în anul 2014, prin înaintarea către Tribunalul București a cererii privind deschiderea procedurii insolvenței împotriva societății respective.
- ca și la celelalte instituții auditate, și la nivelul SC EXIMBANK SA a existat o lipsă de armonizare a prevederilor normei interne a SC EximBank SA cu cele ale Comunicării Comisiei Europene, cu privire la aplicarea art. 87 și art. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului, în activitatea derulată în numele și contul statului, deficiență remediată începând cu luna martie 2013.

Recomandări

- ✓ luarea măsurilor necesare pentru evaluarea bunurilor aduse în garanție de beneficiarii creditelor, înainte de întocmirea actelor de executare a debitorilor băncii, în conformitate cu reglementările interne ale acesteia privind executarea silită;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță ale statului, rezultate în urma

executării garanției emise în numele și contul acestuia;

- ✓ urmărirea actualizării, în timp util, a normelor interne, cu prevederile legislației interne, precum și cu reglementările europene aplicabile domeniului bancar din România, pentru evitarea producerii unor disfuncționalități în desfășurarea activității băncii.

2.5 Auditul performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la instituții publice care au responsabilități în administrarea fondului forestier și anume: *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură (MMSC-DAPP)*, *Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA (RNP)* și *direcțiile silvice județene (DS)*, *Institutul de Cercetări pentru Amenajări Silvice (ICAS)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânătoare (ITRSV)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul administrării *Fondului forestier național*, precum și în controlul respectării regimului silvic, pentru asigurarea gestionării durabile a acestuia.

Obiectivele specifice au vizat:

- ☒ evaluarea capacității instituționale a entităților cu atribuții în administrarea fondului forestier național;
- ☒ analiza evoluției structurii fondului forestier național și a vegetației forestiere din afara acestuia, dezvoltarea și extinderea fondului forestier național;
- ☒ analiza modului de administrare, amenajare și gestionare în regim silvic a pădurilor;
- ☒ evaluarea modului de exercitare de către entitățile auditate a atribuțiilor privind controlul tăierilor ilegale de arbori, circulației materialului lemnos, instalațiilor de debitat și a depozitelor;
- ☒ evaluarea modului de asigurare a integrității fondului forestier național.

Prin funcțiile pe care le îndeplinesc, pădurile sunt considerate un bun național. După *Conferința Națiunilor Unite de la Rio de Janeiro din 1992*, care a impus conceptul dezvoltării durabile, pădurile sunt percepute ca un bun al umanității, statele fiind invitate să-și asume obligația adoptării principiilor gestionării durabile în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

Auditul a utilizat o abordare atât din perspectiva normativă (abateri de la normele legale), cât și din perspectiva analizei cauzelor specifice și a consecințelor problemelor analizate. Această evaluare complexă a stat la baza formulării de recomandări pentru rezolvarea problemelor specifice și remedierea unor consecințe nefaste ale acestora.

Principalele concluzii

☒ **Administrarea pădurilor. Tăierile ilegale de arbori**

Fondul forestier ocupă în România o suprafață de cca. 27,33% din teritoriul țării, sub nivelul mediu al *Uniunii Europene*, care este de aproximativ 32%. Suprafața fondului forestier la data de 31.12.1990 era de 6.367.660 ha, din care suprafața pădurilor de 6.248.990 ha și alte terenuri în suprafață de 118.670 ha.

Fondul forestier proprietate publică a statului administrat de *RNP*, în suprafață totală de 3.227.907 ha la 31.12.2013, reprezentând 49,37% din fondul forestier național, s-a diminuat, față de situația existentă la 31.12.1990, cu 3.139.753 ha, în principal datorită punerii în posesie a foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, prin aplicarea prevederilor legilor fondului funciar.

Legile de retrocedare elaborate în trepte, confuze și lipsite de viziune au facilitat abuzurile, conflictele, litigiile etc., au prelungit nepermis de mult procesul de reconstituire a dreptului de proprietate și au condus la o fragmentare a proprietății forestiere mult mai mare decât cea existentă înainte de naționalizarea pădurilor.

Administrarea pădurilor în condiții de rentabilitate și cu respectarea regimului silvic este dificilă în condițiile fărâmițării proprietății, fapt ce îngreunează dezvoltarea lor într-o manieră durabilă.

Legislația silvică s-a dezvoltat defazat în raport cu retrocedările de terenuri forestiere. Perioade lungi, pădurile retrocedate au rămas fără administrare, iar atunci când a început să se elaboreze legislația specifică nu a existat o viziune unitară, fapt pentru care s-au impus abordări orientate spre soluționarea unor probleme de moment. Rezultatul a fost o legislație lacunară și incoerentă, care nici astăzi nu corespunde unor cerințe fundamentale ale domeniului silviculturii. Situațiile create (faptul împlinit) au devenit obstacole greu de trecut în perspectiva unei viitoare restructurări, prețul incoerenței și lipsei de determinare a fost plătit de pădure.

Până în anul 2004, *sancțiunile* pentru nerespectarea regimului silvic în gospodărirea durabilă a pădurilor nu au avut eficacitate, în lipsa unui sistem de control instituțional articulat. Nu a existat un sistem sancționatoriu eficient, pe măsura delictelor silvice practicate în masă, iar pădurile aparținând persoanelor fizice nu erau administrate. De asemenea, până în anul 2000 nu au existat instituții de control a respectării regimului silvic și a circulației masei lemnoase, iar după această dată, deși au fost înființate astfel de instituții, ele au funcționat în subordinea *GNM* până în anul 2005, când au trecut la autoritatea centrală pentru silvicultură. Un regulament cât de cât coerent cu privire la circulația masei lemnoase și la controlul acesteia a fost adoptat abia în anul 2004. Ulterior, în perioada 2005-2013, deși au existat un cadru legal sancționatoriu și instituții de control, efectele în

combaterea faptelor privind nerespectarea regimului silvic și a circulației masei lemnoase nu au fost cele scontate.

Cauzele principale ale *tăierilor ilegale masive de arbori*, până la finele anului 2004, pot fi considerate:

- fragmentarea excesivă a proprietății forestiere;
- reglementarea cu întârziere a regimului silvic și a administrării pădurii;
- inexistența regimului sancționatoriu al delictelor silvice în primul deceniu de la începerea retrocedării terenurilor forestiere;
- formarea, abia în anul 2005, a unor structuri teritoriale de control în subordinea autorității centrale, care răspund de silvicultură.

O încercare de evaluare a fenomenului de tăieri ilegale de masă lemnoasă până în anul 2005, poate pleca de la suprafețele goale care au putut fi depistate de organele de control silvic ale autorității centrale care răspunde de silvicultură, dar și aici cifrele variază, între 22 și 35 mii ha. La aceste suprafețe se adaugă circa 97 mii ha care au fost brăcuite, adică s-a îndepărtat aproximativ 70% din arbori. Luând în calcul un volum mediu de cca. 220 mc lemn la hectar, rezultă că volumul de lemn tăiat ilegal ar fi de 22,6 milioane mc masă lemnoasă. Fenomenul tăierilor ilegale de masă lemnoasă nu s-a oprit nici după anul 2005, autoritatea centrală care răspundea de silvicultură neavând mijloacele necesare pentru a interveni eficace.

Prin controalele efectuate de organele de control silvic, în perioada 2010-2013, s-au constatat tăieri/sustrageri ilegale de masă lemnoasă în volum de 1.676.779 mc (925.372 mc în anul 2013). Întrucât estimarea volumului de masă lemnoasă tăiată ilegal se rezumă la constatările organelor de control silvic, care nu au capacitatea de a superviza întreg fondul forestier, volumul de lemn tăiat ilegal ce apare în cifrele oficiale nu reflectă nici pe departe amploarea fenomenului, ci numai ce s-a putut acoperi prin controale care au fost făcute, în general, la sesizare și mai puțin pe tematici programate.

O metodă de mascare a tăierilor ilegale este cea a recoltării prin *produse accidentale I*. Arboretele sunt declarate ca fiind afectate de factori biotici și abiotici dăunători, fără a se întocmi documentațiile aferente sau fără a le supune aprobărilor de derogare. În anii 2012 și 2013 s-a recoltat un volum de 2.786 mii mc, respectiv 3.648 mii mc *accidentale I*. Doar pentru 211 mii mc, respectiv 4,2% din volumul total, au existat aprobări de derogare de la prevederile amenajamentelor silvice.

Administrarea sistemului forestier presupune planificarea, organizarea, coordonarea și controlul funcționării eficiente a acestuia, în vederea atingerii obiectivului de gestionare durabilă a pădurilor în concordanță cu funcțiile economice, de mediu și sociale pe care acestea le îndeplinesc. Aceste obligații nu pot fi îndeplinite dacă politicile, strategiile, programele și măsurile propuse nu sunt însușite la nivelul decidenților politici și nu au susținerea mediului social-economic.

După 1990, în politicile din domeniul silviculturii nu a existat coerență și consecvență. Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură nu a fost reprezentată la nivel politic înalt, fiind plasată la periferia unor ministere. Reorganizările extrem de frecvente au generat un perpetuu provizorat, iar schimbările la nivelul decidenților politici (miniștri, secretari de stat) au transformat prioritățile de moment în „obiective strategice”.

Diversele formule de organizare au eșuat în organigrame nefuncționale, care nu au integrat într-o structură de autoritate bine definită atributele de planificare strategică, de reglementare, de management forestier și de control.

Serviciile deconcentrate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură au fost constituite târziu, iar după constituire au fost subordonate, în anumite perioade de timp, altor autorități care nu aveau legătură cu silvicultura. Au fost perioade în care autoritatea pentru silvicultură avea în sarcină îndeplinirea unor atribuții, dar nu avea aparat teritorial prin care să le pună în practică.

Funcționarea Sistemului informațional integrat cu privire la vegetația forestieră și circulația materialului lemnos

După 25 de ani de absență al oricărui inventar al vegetației forestiere, România a realizat primul ciclu privind *Inventarul Forestier Național (IFN)* după standarde internaționale. Dar ciclul nu se poate considera încheiat decât după valorificarea rezultatelor și transmiterea lor pe nivele decizionale și către opinia publică. Realizarea IFN a deschis noi oportunități de colaborare cu alte țări, în perspectivă fiind posibilă atragerea de surse de finanțare externă, în regim de colaborare.

Sistemul de urmărire a masei lemnoase, SUMAL, este un sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase, asigurat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură și pus la dispoziția utilizatorilor. El reprezintă un instrument eficace pentru controlul introducerii în piață a lemnului cu proveniență ilegală și constituie baza sistemului *due - diligence* prevăzut de *Regulamentul (UE) nr. 995/2010*.

În momentul de față, sistemul SUMAL este folosit la nivel local (ocoale silvice și operatori economici), teritorial (ITRSV - uri) și la nivel central (autoritatea publică pentru silvicultură).

Totuși, sunt aplicate numai funcțiile de evaluare a lemnului recoltat, de evidență gestionară a materialelor lemnoase și de control (parțial). Nu sunt valorificate funcțiile de statistică, deși datele primare sunt stocate în baza de date. Până acum beneficiarii, printre care și autoritatea centrală pentru silvicultură, nu au fost capabili să-și definească nevoile. De asemenea, nu au fost finalizate o serie de servicii client, cum ar fi:

- unificarea calculelor APV și difuzarea utilitatelor derivând din acel calcul;
- interogările și rapoartele solicitate de control;
- editarea rapoartelor de alertă, atunci când sistemul depistează anomalii în fluxurile de circulație a materialului lemnos;
- diferențierea nivelului de acces, în concordanță cu structurile instituționale;
- interconectarea cu alte baze de date: Imprimeria Națională (pentru documentele cu regim special), Registrul Comerțului, ANAF etc.

Nu s-a reușit finalizarea modului de avertizări pentru depistarea din timp a tăierilor ilegale de masă lemnoasă și a introducerii

acestea pe piața lemnului. De asemenea, nu s-a elaborat modulul de situații statistice, care ar fi permis identificarea riscurilor și a zonelor cu risc ridicat, nu a fost implementat modulul de control al rezultatelor exploatarei, nu s-a întocmit balanța de intrări-ieșiri etc., deși sistemul are stocate informațiile brute introduse de ocoalele silvice și agenții economici.

În absența unor instrumente bazate pe tehnologii moderne, fenomenul tăierilor ilegale nu poate fi ținut sub control. În acest sens, autoritatea centrală care răspunde de silvicultură a inițiat demersuri în vederea realizării unui *sistem informațional suport de asistare a deciziilor de gestionare durabilă a ecosistemelor forestiere*. Acesta este în fază de proiect și este finanțat în cadrul *Programului de Cooperare Elvețiano-Român*, valoarea totală a proiectului fiind de 6,5 milioane CHF, din care finanțarea statului elvețian este de 5,5 milioane CHF.

Proiectul vizează conceperea și implementarea unui sistem informațional complex, dinamic și interactiv, care va permite autorității centrale și serviciilor sale deconcentrate să vizualizeze și să identifice zonele în care se fac tăierile ilegale rase, neregenerarea pădurilor în termenul legal, starea parchetelor după terminarea exploatarei etc. Odată implementat, sistemul furnizează informații complementare informațiilor furnizate de IFN și de SUMAL, permițând monitorizarea permanentă a gestiunii fondului forestier.

Regenerarea pădurilor și creșterea suprafețelor împădurite

Neîngrijirea și neregenerarea arboretelor tinere conduce la restrângerea suprafețelor împădurite și la destructurarea și degenerarea pădurilor și, în consecință, la diminuarea funcțiilor de protecție, economice și sociale ale pădurii.

În perioada 2005-2013, majoritatea regenerărilor s-au făcut în *Fondul forestier de stat* și au vizat, în principal, regenerarea terenurilor afectate de tăieri, împădurirea golurilor neregenerate, a poienilor stabilite în amenajamente a fi împădurite și a unor terenuri degradate.

Cu toate că regenerarea pădurilor este esențială pentru asigurarea continuității acestora, în România nu există o inventariere a suprafețelor neregenerate în termenul legal, de două sezoane de vegetație de la tăierea unică sau definitivă. Din analiza datelor privind suprafețele de pădure rămase neregenerate în termenul legal la finele anului 2013, a rezultat că aproape 60% din suprafețele afectate de tăieri ilegale și de acțiunea factorilor biotici și abiotici au rămas neregenerate, iar, din totalul suprafeței regenerate, aproape 70% o reprezintă regenerările naturale. Deși, aparent, aceste procente ar indica o situație favorabilă, în realitate cifrele reflectă faptul că terenurile au fost abandonate după recoltarea masei lemnoase. În general, harta neregenerărilor de pădure se suprapune peste cea a tăierilor ilegale.

Referitor la constituirea fondului de conservare și regenerare, s-a constatat că aplicarea prevederilor legale în vigoare cu privire la calculul contribuției aplicate masei lemnoase determină o diminuare a surselor de constituire a fondului de conservare și regenerare a pădurilor, comparativ cu aplicarea prevederilor vechiului Cod silvic, fapt pentru care s-au propus soluții de îmbunătățire a cadrului legislativ. Astfel, în perioada 2010 – 2013, dacă s-ar fi aplicat prevederile vechiului Cod silvic, pentru fondul forestier proprietate publică a statului, s-ar fi obținut suplimentar la fondul de conservare și regenerare a pădurilor suma de 186.366 mii lei.

România are în jur de 2,2 milioane ha de terenuri agricole degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole, ce pot fi ameliorate prin *împădurire*. Astfel, în perioada 2002-2006, prin 10 hotărâri ale Guvernului, s-a transferat de la *Agenția Domeniilor Statului* la *RNP* o suprafață de 19.349 ha. După anul 2006, practic au încetat transferurile de terenuri degradate la *RNP*, efectuându-se doar un singur transfer de 73,7 ha în anul 2011. La finele anului 2013, *Agenția Domeniilor Statului* (ADS) mai deținea în administrare aproape 8.530 ha terenuri degradate.

Conform programelor de împădurire elaborate la nivelul autorității centrale care răspunde de silvicultură, pentru perioada 2005-2013 s-a prevăzut împădurirea a 156 mii ha de terenuri degradate, din care s-au împădurit efectiv 18,5 mii ha (12%). Având în vedere că România are 2 milioane hectare de terenuri agricole degradate, luând în considerare același ritm de împădurire, ar fi necesari aproape 1000 de ani.

În baza prevederilor *OUG nr. 196/2005*, începând cu anul 2008 a fost finanțat programul de împădurire a terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor din *Fondul pentru Mediu*.

Procedurile instituite prin ghidurile de finanțare nu au ținut cont de caracterul specific al acestor tipuri de investiții care trebuie finanțate continuu până ce plantația atinge starea de masiv, când se poate susține singură, și nici de riscurile inerente acțiunii factorilor biotici și abiotici. De asemenea, nu s-a avut în vedere faptul că derularea unor astfel de proiecte nu este posibilă fără participarea instituțiilor specializate ale autorității centrale care răspunde de silvicultură, prin aceasta încălcându-se chiar unele prevederi legale care stabileau că autoritatea centrală pentru silvicultură este singura competentă în coordonarea tehnică a împăduririlor de terenuri degradate.

Referitor la derularea *Programului de împădurire a terenurilor degradate* finanțat de *AFM*, s-a constatat că din 7.048 ha contractate a fi împădurite, numai pe 41 ha s-a atins starea de masiv și numai pentru 2.836 ha există controale anuale de regenerări avizate de *ITRSV*, prin care se confirmă reușita plantației fără a fi încheiate lucrările, pentru restul de 4.171 *AFM* necunoscând, cu exactitate, la nivelul anului 2013, care este starea reală a lucrărilor de împădurire executate.

Contrar principiului poluatorul plătește și a scopului *Fondului pentru Mediu* (descurajarea poluatorilor prin taxare și finanțarea proiectelor cu un impact pozitiv asupra mediului), s-a instituit o taxă care, prin modificări legislative succesive, a ajuns să fie în sarcina deținătorilor de păduri. În acest context, pădurea a fost un contribuitor net la *Fondul de Mediu*, veniturile realizate din aceste surse fiind de trei ori mai mari decât plățile efectuate pentru susținerea programului de împădurire a terenurilor degradate.

Perdelele forestiere de protecție sunt încă în stadiu de deziderat, deoarece, conform programului național de împădurire ela-

borat de *Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Durabile* în anul 2004, necesarul de perdele forestiere de protecție în România este de 300.000 ha. Aceasta presupune asumarea de către autoritățile publice a unor programe pe termen lung, cu obiective ferme pe etape și cu finanțări continue.

Deși s-au aprobat studii de fundamentare a necesității înființării perdelelor forestiere de protecție pentru 50.600 ha și s-au întocmit documentații tehnico-economice pentru 20.000 ha, acestea nu au fost transpuse în practică. În perioada 2005-2013 s-au înființat numai 388 ha perdele forestiere, astfel încât, la începutul anului 2014, în România suprafața perdelelor forestiere este cu 5.500 ha mai mică decât în anul 1957.

 Diminuarea suprafețelor ocupate cu vegetație forestieră a avut mai multe cauze, principalele referindu-se la următoarele:

 deși în ultimii 5 ani s-au dat aprobări pentru ocupații temporare pe suprafețe mai mici de teren, au rămas, însă, nesoluționate ocupații mari din anii precedenți, care nu au fost redat circuitului forestier.

Suprafața scoasă definitiv sau temporar din fondul forestier a fost, în perioada 2009-2013, de 829 ha, înregistrându-se o neconstituire de resurse financiare la fondul de ameliorare și la fondul de conservare și regenerare a pădurilor, ca urmare a exceptărilor de la plata obligațiilor bănești introduse prin legi speciale, de 63.975 mii lei și, respectiv, de 343.445 mii lei.

Deși există o strategie de dezvoltare durabilă a economiei naționale, prin legislație se promovează dezvoltarea unor sectoare ale economiei pe seama sectorului silvic (cronic subfinanțat), care, prin exceptările introduse, este pus în situația de a nu-și mai putea constitui resursele financiare pentru regenerarea și conservarea pădurilor, precum și pentru extinderea fondului forestier prin împăduriri în terenuri degradate. Astfel, golirea de conținut a prevederilor Codului Silvic prin alte legi, menite să promoveze alte sectoare ale economiei, denotă lipsă de coerență și de viziune în înțelegerea rolului pădurii și a funcțiilor sale.

 s-a constatat că există un număr foarte mare de prelungiri ale termenelor de ocupare temporară pentru sonde abandonate, sau abandonabile, mai vechi de 20 ani, și pentru care nu s-au regăsit documentațiile inițiale de ocupare temporară (transmitere). Prin acest mod de prelungire a termenului de ocupare temporară au fost perpetuate ocupații din fondul forestier, nesoluționate legal până la această dată. În acest mod, taxele aferente încasate pentru prelungirea acestei ocupații, constând numai în garanții, nu corespund cu costurile reale ale cheltuielilor de redare a terenurilor în stare aptă de a fi împădurite.

Prelungirea *sine die* a autorizațiilor de ocupare este o procedură prin care se escamotează obligația beneficiarului de ocupație de a reda terenul în stare aptă de a fi împădurit. Există riscul ca, în unele cazuri de poluare foarte mare, garanția și alte taxe aferente să nu acopere costurile pentru înlăturarea efectelor poluării.

 schimbarea ilegală a destinației terenurilor forestiere. O tendință alarmantă de diminuare a fondului forestier național o constituie transformarea, după defrișare, a terenurilor forestiere în terenuri agricole sau pășuni, tendință manifestată mai ales după retrocedarea terenurilor cu vegetație forestieră prin Legea nr. 18/1991. Până în prezent, au fost identificate 800 ha, în județul Teleorman și 56 ha în județele Vaslui și Galați, care au fost defrișate și transformate ilegal în terenuri agricole prin schimbarea categoriei de folosință a terenurilor, cât și 172 ha în județul Vaslui care, după exploatarea abuzivă a masei lemnoase, au fost abandonate, practicându-se pășunatul abuziv.

Schimbarea destinației terenurilor cu vegetație forestieră în terenuri agricole sau pășuni este stimulată și de acordarea subvențiilor din Fondul Agricol European, care nu are în vedere și vegetația forestieră.

 Accesibilizarea fondului forestier, conform art. 83(1) din Legea nr. 46/2008 – Codului silvic, „mărirea gradului de accesibilitate a fondului forestier” constituie o condiție de bază a gestionării durabile a pădurilor.

Potrivit unui studiu privind accesibilizarea fondului forestier național elaborat în anul 2006 de ICAS și de Institutul Național al Lemnului, suprafața de fond forestier național neaccesibilă de o cale de transport existentă este de 2.235.570 ha, ceea ce reprezintă 35% din suprafața totală a acestuia. Raportat la densitatea medie a căilor de acces, România are un decalaj semnificativ față de țările europene cu condiții de relief asemănătoare.

În studiul menționat se fundamentează necesitatea accesibilizării, într-o primă urgență, a unei suprafețe de 250.000 ha fond forestier proprietate de stat, prin construirea a 2.400 km de drumuri forestiere noi în perioada 2007-2017, ceea ce presupunea un ritm de 240 km/an și un efort investițional de aproximativ 1,2 mld. lei. Din datele prezentate de RNP, rezultă că în perioada 2007-2013 s-au pus în funcțiune 227 km drum forestier nou, adică mai puțin decât ar fi trebuit să se realizeze la nivelul unui singur an.

Deși, până în anul 2009, suprafața de fond forestier proprietate de stat s-a redus la aproape jumătate, RNP deține în administrare un număr semnificativ de drumuri care nu mai deserveșc fondul forestier și care nu au fost solicitate de consiliile locale în a căror rază teritorială se află, pentru a fi trecute în domeniul public al acestora. Întrucât întreținerea și repararea drumurilor forestiere intră în sarcina proprietarilor, consiliile locale nu sunt interesate în preluarea acestor drumuri.

În alte situații, drumurile forestiere au fost „preluate” în baza unor hotărâri ale Guvernului de atestare a inventarelor unităților administrativ-teritoriale, însă acestea nu sunt hotărâri emise în baza Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia. În prezent, la nivelul RNP nu există un inventar complet al drumurilor forestiere pe care le deține în patrimoniu dar care nu mai deserveșc fondul forestier de stat. De asemenea, RNP nu cunoaște situația tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul regiei, cât și în al unităților administrativ-teritoriale.

Corectarea torenților reprezintă obiectiv al Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații prin care se admite faptul că abordarea problemei apărării împotriva inundațiilor implică, pe de o parte, luarea în considerare a întregului bazin hidrografic al râurilor și, pe de altă parte, o planificare interdisciplinară și intersectorială a lucrărilor ce trebuie executate pentru amenajarea

bazinelor hidrografice torențiale. Prin natura lor, lucrările de amenajare a bazinelor hidrografice au un caracter unitar ce nu poate ține cont de limitele de proprietate și de condiționările impuse de proprietari. Ca urmare a aplicării legilor de reconstituire a drepturilor de proprietate asupra terenurilor agricole și forestiere, acestea s-au divizat excesiv, iar o parte însemnată din obiectivele de corectare a torenților, deși au rămas în proprietatea RNP, se află amplasate în proprietăți private de fond forestier. În aceste condiții, RNP nu mai are acces la aceste obiective, pentru execuția lucrărilor de întreținere și reparații, întrucât legislația actuală nu a reglementat accesul pe proprietatea privată pentru efectuarea unor astfel de intervenții.

Finanțarea sectorului forestier: ajutor de stat și fonduri europene

Administrarea în regim silvic a micilor proprietăți forestiere nu este posibilă fără sprijinul financiar al statului, lipsa acestuia determinând creșterea presiunii asupra pădurii, prin tăieri necontrolate și abandonarea terenurilor forestiere după recoltarea masei lemnoase, fără a se efectua lucrări de regenerare. Confruntate cu defrișările masive și cu brăcuirea pădurilor, autoritățile au admis necesitatea unor forme de sprijin financiar din partea statului pentru proprietarii de păduri și, prin OG nr. 96/1998 privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, s-au prevăzut forme de acordare a sprijinului financiar de la bugetul de stat.

În perioada 2000-2009, din bugetul statului au fost alocate doar 40 milioane lei pentru sprijinirea proprietarilor privați de păduri, deși aceștia dețin aproape 1/3 din fondul forestier al României. Această subfinanțare s-a răsfrânt asupra pădurii care, în multe cazuri, a rămas fără administrare și fără amenajamente silvice, fiind exploatată ilegal sau prin proceduri la marginea legii.

Ca urmare a adoptării HG nr. 861/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al sumelor anuale destinate gestionării durabile a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a celui proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale (...), formele de sprijin a proprietarilor privați au fost suspendate până la primirea deciziei favorabile a Comisiei Europene privind ajutoarele de stat. Dar, notificarea a fost transmisă la Comisia Europeană abia în data de 29.08.2011, iar la data de 19.07.2012, Comisia Europeană a comunicat aprobarea acordării unui ajutor de stat în sumă de 258 milioane lei, proprietarilor privați de păduri, numai pentru pădurile încadrate în tipurile funcționale T1 și T2 și care sunt situate în perimetrele siturilor Natura 2000. Datorită lipsei de fonduri, nici aceste ajutoare nu au fost acordate.

Analizând finanțarea din fonduri europene, prin programul PNDR 2007-2013, s-a concluzionat că în această perioadă sectorul forestier putea beneficia de finanțări nerambursabile de aproape 800 milioane euro, ceea ce, în condițiile subfinanțării cronice interne, ar fi însemnat un sprijin financiar semnificativ, dacă s-ar fi creat condițiile favorabile pentru absorbția acestor fonduri.

Cu excepția investițiilor în drumuri forestiere, gradul de accesare a fondurilor europene destinate finanțării sectorului forestier a fost foarte redus, după cum urmează:

➤ **Măsura 221 – prima împădurire a terenurilor agricole:**

Deși cu mult sub necesități, totuși Măsura 221 viza împădurirea cu sprijin financiar comunitar a 50.000 ha terenuri agricole neproductive sau cu productivitate scăzută. Până la data de 30.01.2014, APDRP a selectat 40 de proiecte în sumă de 3.776 mii euro (fonduri europene nerambursabile), a încheiat contracte de finanțare pentru 29 proiecte în valoare de 2.144 mii euro și a făcut plăți de 186 mii euro. Raportându-ne la suma alocată de 229.341 mii euro, procentul de sume efectiv trase din FEADR era, la 30.01.2014, de 0,081%, obiectivul final operațional de împădurire a 50.000 ha de terenuri agricole nefiind îndeplinit.

➤ **Măsura 122 – îmbunătățirea valorii economice a pădurii:**

Valoarea finanțării din fonduri europene aferentă Măsurii 122 a fost de 135.866 mii euro, însă au fost selectate proiecte a căror finanțare publică se ridică doar la 2.514 mii euro. Până la 30.01.2014, APDRP a efectuat plăți de 642 mii euro. Gradul de accesare al măsurii a fost de 1,89%, iar procentul de tragere efectiv nu a depășit 0,5%, gradul redus de accesare datorându-se, în principal, faptului că măsura a fost lansată foarte târziu (anul 2012), din cauza unor incoerențe în demersurile administrative ale unității centrale de management a PNDR și ale autorității centrale ce răspunde de silvicultură.

➤ **Măsura 125 b – îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii forestiere:**

Obiectivele specifice ale măsurii vizează dezvoltarea infrastructurii pădurii în vederea asigurării competitivității sectorului forestier prin construirea și/sau modernizarea drumurilor forestiere, căi ferate forestiere și funiculare, și diminuarea riscului incidenței fenomenelor naturale periculoase asupra pădurii, prin efectuare unor lucrări de corectare a torenților. S-au alocat 268.521 mii euro, iar gradul de accesare prin proiecte depuse, selectate și admise la finanțare este de aproape 80%.

➤ **Măsura 123 – creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere:**

În cadrul măsurii au fost selectate 219 proiecte cu o valoare a fondurilor europene nerambursabile de 111.515 mii euro. Dintre acestea, pentru 138 proiecte s-au încheiat contracte de finanțare în sumă de 68.502 mii euro, tragerile efective fiind de numai 38.452 mii euro. Comparativ cu suma alocată (310 milioane euro) suma contractată pentru finanțarea proiectelor reprezintă 22%. Este de presupus că accesarea pentru sectorul forestier se situează în jurul aceleiași cifre, ceea ce denotă o preocupare redusă în valorificarea oportunității de a beneficia de finanțări nerambursabile din fonduri europene.

PNDR 2014-2020 arată că din cele 17,6 mld. euro alocate României din FEADR în perioada de planificare 2014-2020, numai 220 milioane euro vor fi dirijate către sectorul forestier. Această sumă nu numai că este foarte mică (de 10 ori mai mică decât un necesar minim de fonduri de cca. 2 mld. euro), dar, în același timp, reprezintă numai 1/4 din suma alocată silviculturii în perioada de planificare 2007-2013.

Au dispărut finanțări pentru creșterea valorii adăugate a produselor forestiere sau pentru îmbunătățirea valorii economice a

pădurii. De asemenea, a fost eliminată finanțarea compensațiilor pentru pierderea de venit de către proprietarii de păduri din siturile *Natura 2000*, ca urmare a funcțiilor de protecție ale acestora, cu toate că schema de ajutor de stat pentru perioada de planificare precedentă fusese acceptată de *Comisia Europeană*.

Forme alternative de finanțare a sectorului forestier

Contravaloarea efectelor funcțiilor de protecție ale pădurii poate finanța fondul forestier

Pădurile îndeplinesc un rol esențial în protecția solurilor, câmpurilor, apelor, barajelor, lacurilor de acumulare, izvoarelor, căilor de comunicații, ecosistemelor forestiere și acvafaunistice, biodiversității, genofondului etc. Deși, prin *Legea nr. 26/1996 – Codul silvic* și ulterior prin *Legea nr. 46/1998 – Codul Silvic*, s-a prevăzut obligația *persoanelor fizice, juridice și a instituțiilor publice care beneficiază sub raport economic de efectele funcțiilor de protecție ale pădurii de a plăti unităților silvice contravaloarea acestor efecte*, până în prezent finanțarea fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție nu s-a realizat, întrucât nu s-a respectat obligația legală privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente aferente.

CertIFICATELE DE CARBON

Dată fiind contribuția considerabilă a vegetației forestiere la absorbția și sechestrarea GES, este firesc ca sectorul silvic să beneficieze de resurse financiare provenite din comercializarea certificatelor de carbon, potrivit mecanismelor stabilite prin Protocolul de la Kyoto din 1997. Datorită întârzierilor în constituirea cadrului legal, a incoerenței acestuia și a disfuncționalităților organizaționale, România a pierdut oportunitatea de a încasa sume consistente din comercializarea certificatelor de carbon, iar sumele încasate până în prezent au fost dirijate către alte sectoare de activitate, sectorul forestier nebeneficiind de o astfel de finanțare.

Cercetarea științifică în domeniul silviculturii

Nu au fost puse în aplicare prevederile *Codului Silvic* referitoare la reorganizarea ICAS, prin hotărâre a Guvernului, în „*Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice „Marin Drăcea”*”, în coordonarea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, ca institut național cu personalitate juridică. Mai mult decât atât, prin *HG nr. 229/2009 privind reorganizarea Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare*, a reconfirmat apartenența ICAS la structura regiei, fiind inclus în categoria „*Unități cu personalitate juridică din structura RNP Romsilva*”. Ulterior, prin *HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale*, s-a stabilit trecerea ICAS în coordonarea Ministerului Educației Naționale.

În urma acțiunilor de audit al performanței desfășurate de camerele de conturi în teritoriu, au fost constatate și **abateri de la legalitate și regularitate care au determinat, sau nu, producerea de prejudicii**, dintre care menționăm:

- administrarea necorespunzătoare a fondului forestier proprietate publică a statului:
 - predarea, către UAT-uri, a unor suprafețe mai mari decât cele validate de comisia județeană de fond funciar (DS Dolj – Ocoalele Amaradia, Perișor și Filiași);
 - neactualizarea anexei nr. 3 din HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările survenite ulterior actului normativ menționat mai sus (DS: Bihor, Tulcea, Sibiu, Caraș Severin, Maramureș, Bacău, Olt, Vrancea, Botoșani);
 - nerespectarea prevederilor legale privind delimitarea domeniului public al statului, darea în administrare a bunurilor proprietate publică a statului și înregistrarea acestora în contabilitate (DS: Bihor, Tulcea);
 - înregistrarea nelegală a unui teren în valoare de 185 mii lei, din fondul forestier proprietate publică a statului situat în Parcul Crâng din municipiul Buzău, drept mijloc fix aparținând domeniul privat al regiei, a permis închirierea acestei suprafețe de teren din fondul forestier proprietate publică a statului cu încălcarea prevederilor art. 39 coroborat cu art. 37 alin (1) lit. b din Codul Silvic și a art. 14 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică (DS Buzău).
- exploatarea unei cantități totale de peste 806.960 mc de masă lemnoasă fără autorizație de mediu (DS Neamț);
- predarea de material lemnos în baza unor comenzi, în valoare de 73 mii lei, fără asigurarea plății anticipate sau la livrare (DS Cluj);
- nefacturarea și neîncasarea sumei de peste 423 mii lei, reprezentând valoarea penalităților de întârziere aferente neplății la termen a contravalorii masei lemnoase livrate (DS: Ilfov, Dâmbovița, Bistrița Năsăud, Mureș, Bihor, Bacău, Călărași, Hunedoara);
- nefacturarea și neîncasarea sumei estimative de 24 mii lei, reprezentând valoarea penalităților de întârziere aferente neplății la termen a chiriei pentru ocuparea temporară de teren din fondul forestier (DS Dolj);
- diminuarea veniturilor regiei cu suma de 13 mii lei, prin nefacturarea sau calcularea eronată a valorii chiriei aferente ocupării temporare a terenurilor din fondul forestier, prin aplicarea unor coeficienți diminuați nejustificat (DS Dolj);
- diminuarea veniturilor regiei cu suma de 67 mii lei, prin calcularea eronată a valorii serviciilor forestiere prestate, prin aplicarea unor tarife diminuate nejustificat (DS: Ialomița, Covasna);
- necalcularea și neîncasarea sumei de 855 mii lei, reprezentând valoarea penalităților de întârziere aferente neachitării, conform prevederilor contractuale, a contravalorii serviciilor silvice prestate de către RNP proprietarilor privați de fond forestier (DS: Alba, Ilfov, Covasna, Bacău, Teleorman, Călărași, Giurgiu, Gorj, Olt, Cluj);
- nevirarea, într-un cont distinct, purtător de dobândă, a sumei de 988 mii lei, reprezentând valoarea fondului de conservare și regenerare a pădurilor (DS: Hunedoara, Vrancea);
- diminuarea, cu suma de 854 mii lei, a valorii fondului de conservare și regenerare a pădurii, prin utilizarea unor cote mai mici

decât cele stabilite conform prevederilor legale (DS: Covasna, Hunedoara);

- neînregistrarea în evidențele contabile a sumei de 5.722 mii lei, reprezentând valoarea pagubelor și amenzilor stabilite prin actele de control întocmite de personalul silvic (DS: Călărași, Constanța, Teleorman; Bacău, Vrancea, Cluj, Iași);
- nefacturarea și neîncasarea sumei de 607 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor silvice prestate de RNP Romsilva în cadrul contractelor de administrare încheiate cu proprietarii privați de fond forestier (DS: Dolj, Giurgiu, Gorj, Sălaj);
- nerecuperarea sumei de 17 mii lei, reprezentând valoarea pagubelor rezultate din tăieri ilegale de arbori, prin reținerea din garanția constituită de personalul silvic cu atribuții de pază a fondului forestier (DS: Timiș, Covasna);
- prezentarea eronată a situațiilor financiare, prin înregistrarea greșită în conturile de cheltuieli de exploatare a valorii unor active amortizabile în sumă de 1.851 mii lei (DS Argeș);
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la inventarierea patrimoniului (DS: Arad, Dolj, Bihor, Tulcea, Sibiu, Caraș Severin, Maramureș, Bacău, Olt, Vrancea, Botoșani);
- neefectuarea tuturor demersurilor în vederea urmăririi și încasării creanțelor regiei, în sumă estimativă de 1.482 mii lei (DS: Dâmbovița, Timiș, Arad, Mehedinți, Dolj, Bacău, Vrancea, Botoșani, Cluj, Sălaj);
- trecerea nejustificată pe costuri a sumei de 50 mii lei, reprezentând creanțe pentru care nu au fost efectuate toate demersurile juridice în vederea încasării (DS: Ilfov, Alba);
- plata nelegală a sumei de 279 mii lei, reprezentând valoarea unor situații de lucrări majorate nejustificat (prețuri, cantități, cote de cheltuieli contribuții majorate nejustificat); (DS: Alba, Dâmbovița, Dolj, Bihor, Botoșani, Argeș);
- neconstituirea unor provizioane în sumă 63 mii lei, reprezentând valoarea clienților neîncasați, pentru care au fost inițiate acțiuni în instanță (DS Alba);
- neefectuarea tuturor demersurilor în vederea punerii în executare a sentințelor judecătorești definitive și irevocabile (DS: Timiș și Mureș);
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la incompatibilitatea calității de personal silvic angajat al unei unități silvice care administrează fond forestier proprietate publică a statului, cu aceea de proprietar, membru asociat sau de salariat al unei societăți comerciale care desfășoară activitate concurențială sau cu care au fost stabilite relații contractuale (DS Ilfov);
- nestabilirea și neachitarea impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat, în sumă de peste 580 mii lei (DS: Prahova, Bihor, Gorj);
- diminuarea veniturilor regiei prin neurmărirea și neîncasarea taxei de utilizarea a drumurilor forestiere în sumă de 2.055 mii lei (DS: Covasna și Bacău);
- diminuarea cu suma de 657 mii lei a veniturilor regiei cuvenite pentru masa lemnoasă vândută, în urma estimării, calculării și stabilirii eronate a cantităților sau prețurilor de vânzare (DS Hunedoara);
- prejudicierea patrimoniului RNP cu cca 32.689 mii lei, prin acceptarea retrocedării unor suprafețe de fond forestier în cazuri când nu existau documente legale temeinice (DS Prahova).

Totalul abaterilor constatate s-a concretizat în **venituri suplimentare ale RNP de 7.003 mii lei, prejudicii de 33.502 mii lei și abateri financiar-contabile de 16.277 mii lei.**

Recomandări

- ✓ în vederea înlăturării/reducerii efectelor fragmentării proprietății forestiere, se vor analiza posibilitățile referitoare la micile proprietăți de terenuri forestiere care nu sunt administrate în regim silvic, de a fi preluate în administrare/cumpărate de către stat;
- ✓ creșterea capacității administrative a autorității centrale care răspunde de silvicultură, prin asigurarea personalului de specialitate atât la nivelul aparatului propriu, cât și la nivelul ITRSV-urilor, în funcție de suprafața de fond forestier aflată în raza de competență, în concordanță cu prevederile Codului Silvic;
- ✓ autoritatea centrală care răspunde de silvicultură, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, va efectua demersurile necesare elaborării și promovării cadrului legislativ pentru identificarea terenurilor agricole neproductive care pot fi ameliorate prin împădurire și transmiterea acestora din administrarea ADS în administrarea RNP, în vederea împăduririi;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor în vederea clarificării situației juridice a ICAS, în concordanță cu reglementările legale în vigoare;
- ✓ în vederea realizării cercetărilor statistice la nivel național privind volumul de lemn exploatat și al materialelor lemnoase rezultate, precum și pentru creșterea eficienței controlului ca parte a politicilor publice de reducere a infracționalității în domeniul forestier, prin prevenirea și combaterea activităților ilegale, autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură va lua toate măsurile economico-financiare necesare asigurării funcționării și dezvoltării sistemului informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase (SUMAL);
- ✓ în vederea continuării activităților pentru efectuarea IFN, se vor asigura resursele financiare aferente realizării ciclului II;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere din domeniul public al statului aflate în administrarea direcțiilor silvice, care, în urma procesului de retrocedare, nu mai deserveșc fondul forestier, urmând a se face demersuri în vederea transferării acestora în domeniul public al unor unități administrativ-teritoriale și în administrarea consiliilor locale;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cât și în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale și efectuarea demersurilor care se impun pentru intrare în legalitate;

- ✓ identificarea soluțiilor legale în vederea acordării proprietarilor de păduri, de către stat, a formelor de sprijin stabilite prin actele normative în vigoare, în vederea gestionării durabile a fondului forestier național;
- ✓ în vederea evitării riscurilor privind degradarea obiectivelor de corectare a torenților, precum și a eventualelor consecințe, se vor analiza, clarifica și identifica soluțiile legale privind accesul pe proprietățile private, în vederea executării lucrărilor de întreținere și reparații, precum și asigurarea resurselor financiare aferente;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente, aferente modalităților de finanțare a fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție ale pădurii;
- ✓ autoritatea centrală care răspunde de silvicultură, împreună cu AFM, va analiza și clarifica în ce măsură taxa de 2% aplicată proprietarilor de păduri în conformitate cu art. 9 alin.(1) lit. f) din OUG 196/2005, a fost stabilită cu respectarea principiului „poluatorul plătește”, urmând a se dispune eventuale măsuri în consecință;
- ✓ AFM și autoritatea centrală care răspunde de silvicultură, prin ITRSV-uri, vor inventaria starea plantațiilor, în special pentru proiectele la care beneficiarii nu au prezentat controale anuale ale regenerărilor, urmând a lua măsurile legale care se impun;
- ✓ AFM va analiza și va identifica soluțiile legale privind modalitățile de acoperire a eventualelor pierderi cauzate de întreruperea finanțării, în situațiile în care beneficiarii nu erau obligați, prin contract, să cofinanțeze lucrările din surse proprii;
- ✓ AFM va identifica soluțiile legale pentru reluarea lucrărilor de împădurire în cazul plantațiilor calamitate, astfel încât programul de împădurire să-și atingă scopul, respectiv aducerea la stare de masiv a suprafețelor plantate în vederea finalizării împăduririi terenurilor degradate;
- ✓ pentru soluționarea aspectelor de natură tehnică, în legătură cu modul de derulare a *Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor*, finanțat de la Fondul pentru Mediu, se poate avea în vedere promovarea unui act normativ prin care cota de 2% să devină sursă pentru constituirea Fondului de Ameliorare funciară cu destinația silvică. În acest act normativ se va stabili dacă AFM urmează să transfere proiectele selectate, dar pentru care nu s-au încheiat contracte de finanțare, în portofoliul de investiții noi, ce urmează a fi finanțate de Fondul de Ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, sau va continua finanțarea din resursele Fondului de Mediu, astfel de proiecte fiind compatibile cu politica declarată a acestuia.

Raportul de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013 este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.6 Eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor în acțiunile de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor afectate de activități industriale pe perioada 2011-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMS)*, inclusiv la entitățile din subordinea/coordonarea acestuia care dețin date/informații cu privire la tema acțiunii, respectiv: *Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul gestionării deșeurilor și al ecologizării zonelor afectate de activități industriale, respectiv economicitatea, eficiența și eficacitatea activităților desfășurate de entitățile cu atribuții în asigurarea administrării acestor domenii și în controlul aplicării/respectării cerințelor legale de această natură.

Obiectivele specifice ale programelor auditate vizează:

pentru gestionarea deșeurilor:

- armonizarea politicii și legislației naționale în domeniul gestionării deșeurilor cu politicile și prevederile legislative europene, precum și cu prevederile acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte; integrarea problematicei de gestionare a deșeurilor în politicile sectoriale și de companie; adaptarea și dezvoltarea cadrului instituțional și organizatoric în vederea îndeplinirii cerințelor naționale și compatibilizarea cu structurile europene;
- crearea și utilizarea de sisteme și mecanisme economico-financiare pentru gestionarea deșeurilor în condițiile respectării principiilor generale, cu precădere a principiului „poluatorul plătește”; prevenirea generării deșeurilor; eliminarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației din domeniul gestiunii deșeurilor, în scopul protejării sănătății populației și a mediului;
- exploatarea tuturor posibilităților de natură tehnică și economică privind valorificarea deșeurilor, dezvoltarea activităților de valorificare materială și energetică, asigurarea celor mai bune opțiuni pentru colectarea și transportul deșeurilor, în vederea unei cât mai eficiente valorificări și eliminări a acestora, promovarea tratării deșeurilor în vederea asigurării unui management ecologic rațional;
- încurajarea și susținerea cercetării românești în domeniul gestionării integrate a deșeurilor.

pentru ecologizarea zonelor afectate de activități industriale:

- îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele de amplasare și implementarea unei gestionări unitare la nivel național; asigurarea protecției resurselor de apă, a securității alimentare și a sănătății umane;
- dezvoltarea capacității instituționale pentru gestionarea siturilor contaminate; dezvoltarea și aplicarea celor mai bune practici existente, ce nu generează costuri excesive, pentru investigarea și remedierea siturilor contaminate;

** *Politica și cadrul legislativ referitoare la activitatea de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor contaminate de activități industriale***

Deși cea mai mare parte a directivelor europene privind gestionarea deșeurilor a fost transpusă în legislația națională, acest lucru nu s-a realizat în cazul *Directivei 2013/2/UE de modificare a anexei I la Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje* și al *Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice*. Pentru acestea, Comisia Europeană a declanșat procedura de infringement care se afla la data auditului în ultima etapă precontencioasă.

Totodată, Comisia Europeană a declanșat o procedură de infringement pentru nerespectarea prevederilor *Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri*, respectiv continuarea depozitării deșeurilor pe depozite neconforme. Astfel, în cadrul acestei proceduri, a fost transmis *Aviz Motivată* pentru 19 depozite neconforme și *Scrisoare de punere în întârziere suplimentară* pentru încă 129 de depozite.

Referitor la aplicarea necorespunzătoare a *Directivei 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE*, iazurile de decantare Tăușani și Boșneag, deținute de SC Moldomin SA, nu au fost închise și ecologizate, motiv pentru care acestea poluează cu particule de praf nociv Moldova Nouă, Dunărea, precum și localitățile de pe malul sârbesc. În consecință, Comisia Europeană a declanșat procedura de infringement, la data auditului această procedură fiind în faza contencioasă, respectiv Comisia Europeană a introdus o acțiune împotriva României în fața *Curtii de Justiție a Uniunii Europene*.

Actul normativ care a urmărit racordarea României la directivele europene privind protecția mediului înconjurător este *OG nr. 40/2006 pentru aprobarea și finanțarea programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor*, care a fost modificată și completată prin *OUG nr. 70/2007*, astfel încât au fost redefinite programele prioritare de mediu și gospodărire a apelor în sensul extinderii domeniului de aplicabilitate și eliminării prevederilor care limitau realizarea programelor în funcție de anumite bazine hidrografice, județe sau localități, creându-se, astfel, posibilitatea derulării și implementării programelor prioritare de mediu și gospodărire a apelor pe întreg teritoriul țării.

În anul 2013, Guvernul României a adoptat *Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020*, prin care au fost stabilite direcțiile de acțiune principale. *Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)*, aprobat prin *HG nr. 1470/2004*, urmează a fi revizuit în acord cu noile cerințe din *Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor*, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada 2011-2013, deși *cheltuielile de mediu* la nivel național au înregistrat o descreștere, sectorul „managementul deșeurilor” a rămas principalul beneficiar, pentru acest domeniu înregistrându-se cele mai mari cheltuieli. Cheltuielile pentru protecția mediului la nivel național, aferente perioadei analizate, au fost de aproape 52 miliarde lei, reprezentând 3% din PIB aferent aceleiași perioade, din care, pentru managementul deșeurilor, s-au înregistrat cheltuieli în valoare de peste 28 miliarde lei, reprezentând 57,4% din totalul cheltuielilor pentru protecția mediului.

În perioada 2011-2013 au fost finanțate de la bugetul de stat 5 (cinci) proiecte având ca obiect realizarea unor investiții privind gestionarea deșeurilor, proiecte la care nu s-a urmărit respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității, lucru demonstrat de următoarele constatări ale Curtii:

- la nivelul MMSC nu există o procedură operațională privind activitatea de elaborare și fundamentare a necesarului anual de fonduri financiare aferent finanțării de la bugetul de stat a programelor/subprogramelor și/sau obiectivelor de investiții necesare realizării programelor multianuale aprobate și prevăzute de *Ordonanța Guvernului nr. 40/2006*;
- termenele inițiale de finalizare a investițiilor aferente implementării proiectelor privind gestionarea deșeurilor, finanțate de la bugetul de stat, au fost prelungite prin acte adiționale, astfel încât, până la 31.12.2013, a fost finalizat și recepționat numai un singur proiect din cele cinci proiecte finanțate în perioada 2006-2013;
- recepțiile lucrărilor executate au fost efectuate fără respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora, respectiv în lipsa unui reprezentant al ordonatorului principal de credite și/sau al unui reprezentant al Inspectoratului de Stat în Construcții;
- pe fondul întârzierilor în execuție, neurmărirea sau urmărirea necorespunzătoare de către MMSC a modului în care beneficiarii trebuiau să-și îndeplinească obligațiile asumate prin convenții a permis efectuarea de lucrări și înregistrarea de angajamente la nivelul unităților administrativ-teritoriale al căror quantum cumulativ a depășit nivelul prevederilor bugetare aprobate, atât în anul 2011, cu cca. 2,65 mil lei, cât și în anul 2012, cu cca. 13,11 mil lei;
- neasigurarea de către MMSC a resurselor financiare în ritmul stabilit prin graficele de execuție, urmărirea necorespunzătoare a modului de implementare a proiectelor și nerespectarea de către beneficiari a termenelor contractuale de plată, au avut drept consecință, efectuarea de cheltuieli neeconomice, după cum urmează:
 - pentru realizarea *Sistemului zonal de gestionare a deșeurilor urbane din orașul Copșa Mică și comunele limitrofe* s-au efectuat achiziții de utilaje și echipamente ale căror costuri au depășit cu 366 mii lei valoarea stabilită în documentația tehnică de execuție;
 - pentru realizarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor în Municipiul Iași, *Tribunalul Iași* a obligat *Primăria Municipiului Iași* să plătească executantului lucrărilor suma de 7.034 mii lei, reprezentând penalități pentru plata cu întârziere a unor lucrări, și suma de 1.620 mii lei, reprezentând daune interese pentru profitul nerealizat ca urmare a sistării lucrărilor rămase de executat. De asemenea, prin aceeași sentință, instanța a obligat MMSC la plata către

Primăria Municipiului Iași a sumei de 6.419 mii lei cu titlu de penalități de întârziere. Procesul s-a judecat în absența părților și fără ca MMSC să fi formulat întâmpinare. Ulterior, Curtea de Apel Iași a respins recursul formulat de MMSC ca fiind tardiv și a constatat nulitatea recursului formulat de Primăria Municipiului Iași, astfel încât soluția pronunțată la instanța de fond a rămas definitivă și irevocabilă.

În perioada 2011-2013 activitatea de *finanțare de la fondul pentru mediu a proiectelor de gestionare a deșeurilor* a fost nesemnificativă, limitându-se doar la asigurarea finanțării (cu cca. 29.593 mii lei) a 15 proiecte începute în perioada 2006-2007, din care s-a reușit finalizarea a numai 6 proiecte, în timp ce alte 4 au fost reziliate. Sumele decontate au înregistrat pe parcursul perioadei analizate un trend puternic descrescător, situându-se cu mult sub estimările inițiale, din cauza, în principal, a lipsei de implicare a unor beneficiari de proiecte, în special unități administrativ-teritoriale, în derularea acestora conform clauzelor contractuale, ceea ce a avut drept urmare întârzierea finalizării proiectelor, amânarea, uneori nejustificată, a execuției lucrărilor, suspendarea finanțării, renunțarea la finanțare și rezilierea unor contracte de finanțare, cu consecințe directe în nerealizarea obiectivelor de investiții contractate aferente dezvoltării sistemelor de management integrat al deșeurilor.

În anul 2011 a fost organizată prima sesiune de depunere proiecte privind remedierea siturilor contaminate, care s-a soldat cu un eșec, întrucât la acea dată nu era finalizat cadrul normativ care reglementează activitățile de declarare a zonelor poluate ca situri contaminate și de refacere a mediului geologic al siturilor contaminate, fără de care aceste activități nu se pot desfășura într-o manieră unitară și conformă. Lipsa capacității instituționale, dar și incoerența decizională manifestată la nivelul factorilor responsabili de activitatea de gestionare a siturilor contaminate din cadrul autorității publice centrale pentru protecția mediului, care nu au reușit finalizarea cadrului normativ specific timp de 7 ani (2007-2014), s-a concretizat în elaborarea și aprobarea unui ghid de finanțare inaplicabil, ceea ce a avut drept consecință amânarea startului activităților de finanțare de la fondul pentru mediu a proiectelor de remediere a siturilor contaminate, respectiv întârzierea realizării obiectivului strategic privind reducerea numărului de zone poluate istoric prevăzut în Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României.

În anul 2013, deși pentru programul de gestionare a deșeurilor au existat resurse financiare aprobate, respectiv credite de angajament în valoare de 100.000 mii lei, nu au fost organizate și desfășurate sesiuni de depunere proiecte noi.

În vederea reconstrucției ecologice a siturilor afectate de industria minieră, pentru asigurarea finanțării execuției lucrărilor de închidere și ecologizare a iazurilor de decantare din sectorul minier, a fost adoptată *HG nr. 1034/2010 pentru aprobarea finanțării din Fondul pentru mediu a lucrărilor de închidere a iazurilor de decantare din sectorul minier*. Datorită nerespectării termenelor, atât de demarare cât și de finalizare a lucrărilor prevăzute inițial în actul normativ menționat, ca urmare a întârzierilor în derularea procedurilor de atribuire a lucrărilor de închidere, pentru evitarea blocajelor s-a procedat, prin alte două hotărâri ale Guvernului emise în anii 2011 și 2013, la modificarea graficului de finanțare și stabilirea de noi termene de demarare și finalizare a lucrărilor, termenul maxim de finalizare a lucrărilor fiind decalat pentru noiembrie 2014.

Finanțarea proiectelor privind gestionarea deșeurilor și remedierea siturilor contaminate în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), susținut din fonduri comunitare

Finanțarea proiectelor în cadrul Axei nr. 2 – *Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric*, s-a realizat fără a se asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Astfel, contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI - 1 – *Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor* a demarat greu, abia în anul 2009, principala cauză fiind capacitatea instituțională redusă și incoerența decizională a beneficiarilor (consilii județene), care a determinat întârzieri în finalizarea montajului instituțional aferent fiecărui județ, în special în ceea ce privește constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, condiție de eligibilitate pentru finanțarea acestei categorii de proiecte. Rezultatul a constat în contractarea finanțării pentru un număr redus de proiecte, astfel că până la 31.12.2013 nu se finalizase nici un proiect și erau în implementare **27** de proiecte reprezentând **71%** din portofoliul de **38** proiecte stabilit inițial, 15 dintre acestea prezentând risc de nefinalizare până la 31.12.2015.

Implementarea proiectelor pentru care au fost încheiate contracte de finanțare s-a realizat anevoios, datorită atât capacității instituționale necorespunzătoare a beneficiarilor din punct de vedere al organizării și desfășurării procedurilor de achiziții publice pentru atribuirea contractelor de lucrări și servicii, cât și cadrului normativ insuficient și interpretabil care reglementează achizițiile publice.

Lipsa de expertiză a beneficiarilor în ceea ce privește aplicarea legislației din domeniul achizițiilor publice a constituit, de asemenea, principala cauză pentru care, în perioada 2011-2013, au fost aplicate 68 de corecții financiare unui număr de 19 beneficiari – consilii județene, în valoare totală de **70.510 mii lei**, suportate de beneficiari sau de la bugetul de stat, în baza prevederilor legale.

Datorită capacității instituționale și decizionale limitate la nivelul beneficiarilor, care a generat atât dificultăți în demararea și derularea procedurilor de achiziție, cât și un ritm lent de execuție a contractelor de lucrări, lucrările de construcție a noilor depozite au înregistrat întârzieri. Pentru închiderea depozitelor neconforme, în condițiile nefinalizării lucrărilor executate la noile depozite conforme, autoritățile locale au fost nevoite să identifice soluții tranzitorii pentru depozitarea deșeurilor până la finalizarea și operarea noilor depozite. Aceste soluții au generat costuri suplimentare, determinate în special de transportul deșeurilor la locații situate în alte județe sau de cantitățile suplimentare de deșeuri rezultate ca urmare a prelungirii termenului de sistare la depozitele neconforme, care trebuie relocalizate. Până în prezent, doar pentru proiectele implementate în județele Timiș și Sălaj, au fost estimate astfel de costuri suplimentare în valoare totală de **9.940 mii lei**.

Contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI 2 – *reabilitarea siturilor poluate istoric* a demarat cu doi ani mai târziu decât în

cadrul DMI 1, întârzierea datorându-se, în principal, nefinalizării cadrului legal aferent gestionării siturilor contaminate, respectiv nefinalizării *Strategiei naționale pentru siturile contaminate* și a *Inventarului siturilor contaminate*, documente de care depindea procesul de pregătire și selecție al proiectelor. Datorită disfuncționalităților organizaționale și a lipsei unor decizii adecvate la nivelul ANPM și MMSC, lista siturilor contaminate nu a fost aprobată nici până la finalul anului 2013, iar primul proiect al Strategiei a fost postat pe site-ul MMSC în luna august 2013. În ciuda acestor impedimente de reglementare a activității de gestionare a siturilor contaminate, în anul 2011, la nivelul POS Mediu s-au găsit soluții pentru evaluarea primelor proiecte pilot de reabilitare situri contaminate, pentru care s-au încheiat contracte de finanțare, astfel încât, la 31.12.2013 se aflau în implementare cinci proiecte având ca obiect remedierea de situri contaminate.

Urmare rezultatelor sub așteptări înregistrate în implementarea proiectelor în cadrul Axei prioritare 2, în anul 2013 s-a luat decizia de realocare a unor fonduri, fie către alte obiective finanțabile și cu perspective ridicate de realizare în termen din cadrul programului operațional, fie către obiective din afara programului operațional, în vederea unei utilizări mai eficiente, urmare cărora gradul de angajare a fondurilor la 31.12.2013 a crescut la cca. 94%, iar gradul de absorbție la 24,13%, creșteri datorate în primul rând modificării cifrelor de referință aferente alocațiilor europene pentru perioada de programare 2007-2013.

Gestionarea și ecologizarea zonelor afectate de activități industriale

În cazul poluărilor actuale și istorice, finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic este suportată de operatorul economic sau de deținătorul de teren. Lucrările de investigare sunt executate de persoane fizice sau juridice posesoare ale unui document de calificare, care atestă calitatea și competența de specialist/firmă specializată în domeniul științelor geologice și pedologice. Răspunderea privind calitatea și corectitudinea informațiilor rezultate în urma lucrărilor de investigare revine executanților acestora. În această situație, există riscul ca acțiunea de ecologizare a siturilor contaminate să fie afectată de interesele financiare ale persoanelor implicate.

Identificarea preliminară a siturilor contaminate, realizată pe baza chestionarelor completate de operatorii economici și deținătorii de terenuri nu a dat rezultatele așteptate, urmare lipsei unor instrucțiuni sau a unui ghid metodologic de completare a chestionarelor, lipsei unor date și informații necesare identificării și caracterizării, într-o manieră acceptabilă, a unui sit contaminat/potențial contaminat.

Nu au fost întreprinse toate demersurile pentru elaborarea, promovarea și aprobarea *Strategiei Naționale* și a *Planului Național de Acțiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România*, documente cadru prin care România va aborda acțiunea de remediere a terenurilor afectate de poluare și a zonelor limitrofe unde poluarea cauzează un risc inacceptabil pentru receptori.

În legislația românească nu sunt definite noțiunile „sit contaminat istoric” și „sit contaminat actual”.

Întrucât MMSC nu deține suficiente date și informații referitoare la siturile contaminate, în lipsa unor informații clare necesare definirii și caracterizării unui sit contaminat, informații rezultate urmare efectuării unor lucrări de investigare și evaluare a poluării mediului geologic, declararea ca fiind contaminat a unui sit pe baza unor date și informații neunitare și neconforme este un demers care poate avea implicații socio-economice neprevăzute și, nu în ultimul rând, poate determina alocări inutile de resurse financiare pentru acțiuni de remediere.

Nu au fost aprobate, prin ordin comun al conducătorilor autorității publice centrale pentru protecția mediului și dezvoltare durabilă, autorității publice centrale în domeniile economiei și finanțelor și autorității publice centrale în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, lista siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate și lista siturilor contaminate actual, astfel că nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea creării cadrului legal pentru stabilirea de către MMSC a condițiilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic în zonele afectate și pentru elaborarea și avizarea programelor de investigare a siturilor contaminate.

Nu a fost elaborat și aprobat ghidul tehnic privind metodologiile și conținutul raportului geologic de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului pe etape, criteriile și indicatorii de evaluare a poluării mediului geologic, fapt ce a condus la imposibilitatea elaborării într-o manieră unitară și conformă a rapoartelor geologice de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului, existând astfel riscul contestării valabilității acestor documente.

De asemenea, nu a fost aprobat prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și dezvoltare durabilă ghidul tehnic pentru aplicarea metodologiilor de refacere a mediului geologic al siturilor contaminate. Totodată, nu au fost efectuate toate demersurile în vederea elaborării și aprobării de proceduri de reglementare referitoare la: elaborarea rapoartelor de investigare și evaluare preliminară/finală, elaborarea studiului evaluării de risc, fundamentarea programului de remediere, conținutul proiect tehnic pentru curățare, remediere și/sau reconstrucție ecologică, conținutul raportului de finalizare a lucrărilor de remediere, conținutul programului de monitorizare a evoluției lucrărilor de remediere și de monitorizare post remediere etc.

Întrucât lista siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate, și lista siturilor contaminate actual nu au fost aprobate prin ordin comun al autorităților publice centrale implicate, nu au fost întreprinse demersuri în vederea asigurării cadrului legal necesar înregistrării în documentele cadastrale de către autoritățile administrației publice locale, a restricțiilor de utilizare a terenului pe care era localizat situl contaminat, fapt ce a determinat riscul nerealizării sistemelor de bariere fizice și de avertizare pentru aplicarea regimului de restricție.

Au existat și situații în care operatorii economici, în lipsa unor prevederi legale clare referitoare la gestionarea siturilor contaminate, au realizat, prin intermediul unor firme de specialitate, lucrări de investigare, evaluare și remediere a unor situri contaminate. Astfel de exemple sunt amplasamentele considerate contaminate istoric potrivit contractului de privatizare al SC OMV Petrom SA și proiectele de remediere finanțate prin POS Mediu pentru: Crânguri, județul Dâmbovița – depozit de deșeuri

chimice anorganice, Câmpina, județul Prahova – batal de reziduuri petroliere, Turda, județul Cluj – depozit de deșeuri de hexaclorociclohexan provenite de la UC Turda, haldele de deșeuri fosfoamoniace aparținând combinatului AZOMUREȘ. Totuși, urmare lipsei cadrului legal referitor la investigarea, evaluarea și remedierea siturilor contaminate, corectitudinea și calitatea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic, cât și necesitatea efectuării lucrărilor de refacere a siturilor contaminate, pot fi puse sub semnul întrebării, existând riscul contestării valabilității documentelor referitoare la aceste lucrări.

MMSC nu a efectuat toate demersurile în vederea asigurării faptului că operatorii au luat toate măsurile necesare pentru prevenirea sau reducerea, pe cât posibil, a oricăror efecte adverse asupra sănătății populației și mediului ca urmare a gestionării deșeurilor extractive. Astfel, iazul de decantare Boșneag, nu era autorizat să funcționeze în condiții de siguranță, urmare faptului că SC *Moldomin SA*, în calitate de deținător al iazului de decantare, nu a întreprins toate măsurile ce se impuneau în vederea obținerii autorizației de funcționare în condiții de siguranță. De asemenea, urmare verificărilor efectuate asupra modului de respectare a prevederilor legale referitoare la elaborarea planului pentru prevenirea accidentelor majore, respectiv a unor evenimente care conduc la apariția, imediată sau întârziată, a unor pericole grave asupra sănătății populației și mediului, auditorii publici externi au constatat faptul că SC *Moldomin SA* nu a luat măsuri pentru elaborarea planului de prevenire a accidentelor majore pentru gestionarea deșeurilor extractive și nu a furnizat inspectoratului județean pentru situații de urgență planul de urgență internă cu măsurile ce trebuie luate pe amplasament în cazul unui accident.

Referitor la modul de înregistrare și evidențiere în contabilitate a obligațiilor de mediu, în România tratamentul contabil și fiscal aplicabil obligațiilor pentru dezafectarea activelor și restaurarea amplasamentului nu a fost definit până în anul 2002, iar ulterior reglementările au fost inconsecvente.

Baza de date referitoare la siturile potențial contaminate, deținută de MMSC, nu conține suficiente informații cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu/fără obligații de mediu.

Cu toate că, potrivit prevederilor legale în vigoare, îndeplinirea obligațiilor de mediu este prioritară în cazul procedurilor de dizolvare urmată de lichidare, faliment, încetarea activității, legiuitorul nu a stabilit titularul creanței de mediu (MMSC, ANPM sau altă instituție) și nici rangul prioritar al acestor obligații, aspecte deosebit de semnificative referitoare la asigurarea resurselor financiare necesare efectuării lucrărilor de investigare, evaluare și refacere a mediului geologic acolo unde poluarea are un impact semnificativ asupra sănătății oamenilor și mediului.

Urmare nerespectării prevederilor legale referitoare la înființarea și funcționarea *Comitetului de avizare pentru probleme de mediu Petrom*, atribuțiile ministerului referitoare la urmărirea, verificarea și inspectarea realizării obligațiilor de mediu asumate prin contractul de privatizare a *SNP Petrom SA* nu au fost exercitate de un organism specializat. Nefuncționarea *Comitetului de avizare pentru probleme de mediu Petrom* în perioada 2005-2010 a condus la divergența apărută în relația cu *OMV-Aktiengesellschaft/SC OMV Petrom SA*, pentru soluționarea căreia aceasta a sesizat *Secretariatul Curții Internaționale de Arbitraj a Camerei de Comerț Internațional* de la Paris. MMSC a efectuat plăți suplimentare în sumă de 2.820 mii lei reprezentând cheltuieli cu onorariile arbitrilor în cauza 18366/GZ aflată pe rolul *Curții Internaționale de Arbitraj* de la Paris și cheltuieli cu servicii de consultanță și reprezentare juridică, asistență tehnică, expertiză, traducere autorizată.

Nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea analizării posibilității promovării tematicilor de studii și programelor de cercetare cu privire la gestionarea siturilor contaminate, în vederea includerii acestora în *Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare* sau în cadrul *Planului sectorial de cercetare-dezvoltare*.

La nivelul MMSC și a entităților implicate din domeniu, nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea organizării unui sistem de perfecționare profesională continuă a personalului implicat în reglementarea etapelor pe care le implică gestiunea siturilor contaminate.

MMSC nu deține suficiente date și informații cu privire la îndeplinirea obligației operatorilor de depozite de deșeuri, referitoare la constituirea fondului pentru închidere și urmărirea post-inchidere a depozitului de deșeuri, cu toate că îndeplinea, în condițiile legii, atribuții referitoare la exercitarea funcțiilor de autoritate de stat în domeniile sale de activitate și de monitorizare, inspecție și control a respectării de către persoanele juridice și fizice a reglementărilor din domeniile sale de competență.

Recomandări

- ✓ luarea, de către MMSC, a măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor în vederea elaborării și aprobării cu prioritate a cadrului legal pentru transpunerea în legislația română a *Directivei 2013/2/UE de modificare a anexei I la Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje* și a *Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice*, pentru a se evita trecerea la următoarea etapă a procedurii de infringement, respectiv sesizarea *Curții de Justiție a Uniunii Europene*;
- ✓ pentru evitarea pronunțării de către *Curtea de Justiție a Uniunii Europene* a unei hotărâri de condamnare și stabilire a unor sancțiuni pecuniare României, auditorii publici externi au recomandat MMSC luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor în vederea conformării cu legislația europeană referitoare la depozitele de deșeuri și la deșeurile miniere;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale privind activitatea de fundamente a necesarului anual de fonduri financiare aferent finanțării de la bugetul de stat a programelor/subprogramelor și/sau obiectivelor de investiții necesare realizării programelor multianuale aprobate și prevăzute de *Ordonanța Guvernului nr. 40/2006*, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ efectuarea pe teren, de către reprezentanți ai MMSC, a unor verificări/inspecții ale lucrărilor executate în cadrul proiectelor „Sistem integrat pentru gestionarea deșeurilor din localitățile din Delta Dunării” și „Sistem zonal de gestionare a deșeurilor

urbane în județul Sibiu”, recepționate fără respectarea prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 273/1994* și dispunerea de măsuri în consecință;

- ✓ verificarea modului în care s-au efectuat achiziții de utilaje și echipamente ale căror costuri au depășit valoarea acestora stabilită în documentația tehnică de execuție pentru realizarea *Sistemului zonal de gestionare a deșeurilor urbane din orașul Copșa Mică și comunele limitrofe* și recuperarea eventualelor sume decontate fără respectarea prevederilor documentației tehnice;
- ✓ verificarea lucrărilor executate în cadrul proiectului privind realizarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor în Municipiul Iași, precum și a modului în care *Primăria Municipiului Iași* a respectat prevederile convenției de finanțare, în condițiile în care, urmare a unei sentințe judecătorești, aceasta a fost obligată la plata de penalități și daune interese către executantul lucrărilor pentru nerespectarea obligațiilor contractuale, urmând ca în funcție de aspectele constatate să se dispună măsurile legale care se impun;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor în vederea creării cadrului legal referitor la stabilirea de către *MMSC* a necesității efectuării investigării și evaluării poluării mediului geologic în zonele afectate, stabilirii condițiilor de investigare și avizare a programelor de investigare pentru siturile contaminate;
- ✓ elaborarea și aprobarea de către *MMSC* a *ghidului tehnic* privind metodologiile și conținutul raportului geologic de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului pe etape, criteriile și indicatorii de evaluare a poluării mediului geologic;
- ✓ elaborarea și aprobarea, de către *MMSC*, de proceduri de reglementare referitoare la: conținutul rapoartelor de investigare și evaluare preliminară/finală, elaborarea studiului evaluării de risc, fundamentarea programului de remediere, conținutul proiectului tehnic pentru curățare, remediere și/sau reconstrucție ecologică, conținutul raportului de finalizare a lucrărilor de remediere, conținutul programului de monitorizare a evoluției lucrărilor de remediere și de monitorizare post remediere etc.;
- ✓ efectuarea de către *MMSC* a tuturor demersurilor în vederea aprobării, prin ordin comun al autorităților publice centrale implicate, a listei siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate, și a listei siturilor contaminate actual. Totodată, auditorii publici externi propun *MMSC* elaborarea și aprobarea unei proceduri de reglementare a stabilirii și transmiterii către autoritățile publice locale, pentru înregistrarea în documentele cadastrale, a restricției de utilizare a terenului pe care este localizat situl contaminat;
- ✓ pentru a diminua riscul apariției unor interese financiare ale persoanelor implicate în finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic, se recomandă *MMSC* efectuarea demersurilor în vederea creării, elaborării și aprobării cadrului legal referitor la:
 - stabilirea unor criterii specifice de acreditare pentru activități în domeniul siturilor contaminate;
 - elaborarea și aprobarea unor normative de timp referitoare la activitatea de investigare și evaluare a poluării mediului;
 - înființarea unui corp de experți acreditați/asociații profesionale de investigare, evaluare și refacere a mediului geologic, cu rol de consultanți pentru autoritățile implicate în managementul siturilor contaminate;
 - înființarea și gestionarea unei baze de date publice referitoare la persoanele fizice sau juridice, posesoare ale unor documente de calificare ce atestă calitatea și competența de specialist/firmă specializată în domeniul științelor geologice și pedologice;
- ✓ definirea, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorităților publice centrale pentru protecția mediului și pentru finanțe publice, a formelor de garanție financiară, inclusiv pentru cazurile de insolvență, și măsurile pentru dezvoltarea ofertei de instrumente financiare privind răspunderea în domeniul mediului, care să permită operatorilor utilizarea acestora în scopul garantării obligațiilor ce le revin;
- ✓ completarea bazei de date a *MMSC* referitoare la siturile potențial contaminate, cu datele și informațiile cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu/fără obligații de mediu;
- ✓ se recomandă *MMSC* luarea măsurilor și efectuarea tuturor demersurilor pentru asigurarea faptului că operatorii de depozite au constituit fondul pentru închidere și urmărire post-inchidere a depozitelor de deșeuri, potrivit prevederilor legale.

Comitetul de avizare pentru probleme de mediu Petrom va:

- urmări, verifica și inspecta modul de realizare a obligațiilor de mediu asumate prin contractul de privatizare a *SNP Petrom SA*, apelându-se și la expertize, acolo unde situația o impune;
- analiza Referatului privind notificările preliminare și intermediare, precum și notificările de plată primite de la *SNP Petrom SA*, punctele de vedere, observațiile și recomandările exprimate asupra acestora, soluționarea lor;
- ✓ organizarea unui sistem de perfecționare profesională continuă a personalului implicat în reglementarea etapelor pe care le implică managementul siturilor contaminate;
- ✓ modificarea unor acte legislative existente și elaborarea unor acte normative noi, absolut necesare în etapa actuală, în vederea abordării eficiente și unitare a etapelor pe care le implică remedierea siturilor contaminate;
- ✓ reglementarea legală cu privire la stabilirea titularului creanței de mediu și a rangului prioritar referitor la îndeplinirea obligațiilor de mediu, în cazul procedurilor de dizolvare urmate de lichidare, faliment, încetarea activității.

2.7 Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP pe perioada 2011-2013

Misiunea de audit a fost efectuată la *Compania Națională de Investiții SA - CNI SA*, care funcționează în baza Ordonanței nr. 25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI SA, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 117/2002, cu modificările și completările ulterioare. Societățile comerciale care au participat la realizarea capitalului social inițial al Companiei Naționale de Investiții SA sunt: Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța” SA, Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR-Marfă” SA, Compania Națională „Aeroportul Internațional București - Otopeni” SA, Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” - SA Constanța, Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” - SA Galați.

Obiectivele auditului

Obiectivului principal al misiunii de audit al performanței a constat în evaluarea eficienței, eficacității și economicității resurselor alocate de la bugetul de stat și a surselor conexe, în scopul asigurării unor elemente moderne de infrastructură în unitățile administrativ-teritoriale, mai ales în zonele care înregistrează o rămânere în urmă din acest punct de vedere.

Întrebările principale adresate obiectivului general:

- Programele finanțate de la bugetul de stat, prin bugetul MDRT/MDRAP derulate prin CNI SA, sunt realizate în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate?
- Managementul asigură condiții procedurale și de control optime derulării programelor finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP derulate prin CNI SA?

Obiectivele specifice misiunii de audit:

- ☒ analiza nivelului resurselor financiare angrenate efectiv în fiecare etapă/exercițiu bugetar, în raport cu fișele programelor;
- ☒ analiza stadiului realizării indicatorilor prevăzuți pentru fiecare program, în raport cu prevederile din fundamentarea programului;
- ☒ identificarea cauzelor care au generat disfuncții în derularea programelor și modalităților de reducere/înlăturare a efectelor acestora, în scopul realizării unei bune gestiuni financiare a fondurilor publice;
- ☒ identificarea principalelor decizii manageriale care să asigure creșterea, în viitor, a eficienței economicității și eficacității utilizării creditelor alocate programelor.

Principalele concluzii

Din probele analizate, privind perioada 2011-2013, a rezultat faptul că CNI SA a utilizat mijloace electronice în proporție de numai 20% pentru atribuirea contractelor de achiziții publice.

Potrivit normelor legale în vigoare, CNI SA era obligată să utilizeze mijloacele electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe, în procent de minim 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate de aceasta în cursul anilor respectivi, care se pot efectua prin utilizarea mijloacelor electronice.

Din situația privind decontarea lucrărilor angajate s-a constatat că au fost efectuate plăți peste valoarea facturilor furnizorilor și, implicit, mai mari decât soldul debitelor din contabilitate, în sumă de 402 mii lei, fără a se analiza cauzele care au generat aceste situații și a stabili răspunderea persoanelor cu atribuții în acest sens. La recomandarea auditorilor publici externi, sumele au fost recuperate în timpul misiunii.

Sume în litigiu, în valoare totală de 126.535 mii lei, aflate pe rolul instanțelor la data de 31.12.2013, nu erau înregistrate în contabilitate și nici cuprinse în inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii la încheierea exercițiului financiar.

Din analiza situației litigiilor în care CNI SA era parte la 31.12.2013 reiese faptul că CNI SA a făcut plăți pentru lucrări neefectuate sau achiziții de utilaje care nu se regăsesc în cadrul obiectivului, în sumă de 15.563 mii lei, fără a analiza cauzele care au condus la aceste situații și fără a stabili responsabilitatea persoanelor care au certificat executarea lucrărilor (diriginți de șantier, personalul din cadrul compartimentelor care a monitorizat investițiile respective).

Analizând eficacitatea programelor derulate s-a concluzionat că, în perioada 2011-2013, o serie de obiective cuprinse în programele supuse verificării au fost realizate și predate unităților administrativ-teritoriale, fără ca beneficiarii să-și respecte obligațiile asumate privind viabilizarea terenurilor pe care au fost realizate, așa cum se prevede la art. 8 alin. 1 din OUG nr. 25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții „CNI” SA. Obiectivele în cauză s-au recepționat ca fiind funcționale la terminarea lucrărilor, însă, în fapt, erau neutilizabile din lipsa utilităților care trebuiau asigurate de către unitățile administrativ-teritoriale care au solicitat introducerea lor în program.

Un alt exemplu care demonstrează lipsa de colaborare între investitor și beneficiar îl constituie obiectivul de investiții „Execuție lucrări de reabilitare, modernizare și dotare – Așezământ Cultural”, din orașul Victoria, jud. Brașov. Lucrarea a fost finalizată și propusă pentru recepție la data de 27.09.2012. Procesul-verbal de recepție nu a fost însă semnat de către reprezentantul primăriei Orașului Victoria și cel al Consiliului Județean Brașov, care au invocat faptul că lucrarea nu s-a realizat conform proiectului și la standarde de calitate corespunzătoare. La data verificării Așezământul cultural este încă nefolosit de către

primărie, deoarece constructorul nu permite accesul în incinta obiectivului, actele de predare-primire nefiind semnate. Cu toate acestea, în baza procesului-verbal de recepție și a protocolului de predare-primire, semnate numai de către reprezentanții CNI-SA, în evidența contabilă a companiei s-a scăzut valoarea obiectivului din contul „Investiții în curs”, deși nu există niciun document care să ateste transferul obiectivului și înregistrarea acestuia în evidențele contabile ale primăriei orașului Victoria.

Recomandări

- ✓ revizuirea procedurii operaționale privind achizițiile publice, în sensul punerii de acord cu prevederile HG nr. 1660/2006 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică prin mijloace electronice din OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;
- ✓ efectuarea unei analize privind identificarea cauzelor care au generat schimbarea soluțiilor tehnice inițiale, datele eronate înscrise în studiile de fezabilitate, în scopul stabilirii eventualelor răspunderi privind suplimentarea cheltuielilor; revizuirea procedurii de efectuare a achizițiilor publice în vederea respectării art. 122 din OUG nr. 34/2006;
- ✓ identificarea eventualelor prejudicii, stabilirea răspunderilor și luarea de măsuri în consecință;
- ✓ identificarea cauzelor care au generat nefuncționarea unor obiective finalizate, sesizarea forurilor responsabile, locale și centrale, iar în cazul în care aceste obiective au fost introduse în program fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute de art. 8 alin. 1 din OG nr. 25/2001, se vor aplica măsurile ce se impun în legătură cu responsabilitatea decidenților;
- ✓ corectarea înregistrărilor efectuate în evidența contabilă în legătură cu obiectivul „Execuție lucrări de reabilitare, modernizare și dotare - Așezământ Cultural”, oraș Victoria, până la perfectarea actelor legale de transfer a obiectivului;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a sumelor aflate în litigiu și inventarierea anuală a acestora.

2.8 Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română în perioada 2010-2013

Scopul auditului

Inițierea acțiunii de audit a avut ca principal fundament interesul general al societății legat de asigurarea și preservarea siguranței și securității aviației civile și a modului în care sunt asigurate condițiile necesare pentru ca România să-și poată îndeplini obligațiile internaționale și europene asumate în materie de aviație civilă.

Ținta auditului o reprezintă efectuarea unui audit al performanței independent asupra ansamblului de aspecte, conjuncturi și activități subsumate obiectului de activitate al Autorității Aeronautice Civile Române (AACR), în vederea identificării vulnerabilităților, riscurilor specifice, disfuncționalităților, deficiențelor, consecințelor acestora și responsabilităților aferente, a consecințelor acțiunilor/inacțiunilor altor entități ale statului cu atribuții și competențe în domeniu, aspectelor și zonelor potențial perfectibile prin formularea de recomandări pentru creșterea performanței.

Domeniul și entitățile auditate

Termenul generic de aviație subsumează atât domeniul aeronautic și transportul aerian - aeronave și sisteme tehnologice, producția și toate părțile constituente ale sistemului general de transport aerian (companii aeriene, aviație generală, aeroporturi, managementul traficului aerian, întreținerea aeronavelor și a sistemelor, reparații generale ș.a.), cât și diverse aplicații aeronautice de tipul căutare, salvare ș.a.

La nivel global acționează Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI/ICAO), agenție specializată a Organizației Națiunilor Unite creată în anul 1944 în scopul promovării siguranței și dezvoltării aviației civile mondiale, la care România este parte din anul 1965, iar la nivel european, organismul central de implementare a strategiei pentru menținerea, dezvoltarea și creșterea nivelului de siguranță, în scopul dezvoltării unui transport aerian durabil, este Agenția Europeană pentru Siguranța Aviației (EASA/AESA), înființată în anul 2002 și la care România a devenit membru în Comitetul de Conducere în anul 2007, odată cu aderarea la Uniunea Europeană.

În Cartea albă privind transporturile, publicată în anul 1992 și revizuită în 2006, Comisia Europeană a declarat că obiectivul prioritar pentru transportul aerian european este ca Uniunea Europeană să devină cea mai sigură regiune din lume.

România este considerată una dintre primele țări cu tradiție în domeniul aviației civile, încă de la începuturile sale, făcând parte, în prezent, din toate organismele internaționale și comunitare ale aviației civile: ICAO/OACI - 1965; EASA - 2007; ECAC - 2000; EUROCONTROL - 1996 etc.

Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a fost înființată în anul 1993 prin HG nr. 405/1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române, cu modificările și completările ulterioare, ca regie autonomă de interes public național.

AACR funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor în calitatea sa de autoritate de stat în domeniul aviației civile, „își exercită în mod independent” atribuțiile prevăzute în ROF și „funcționează separat de agenții aeronautici civili și celelalte entități

supuse supervizării siguranței zborului și/sau controlului calității de securitate a aviației civile”, iar obiectul de activitate a fost și a rămas, în esență, același de la înființare și până astăzi, și anume: „îndeplinirea atribuțiilor ce decurg din lege sau din reglementările aeronautice naționale, precum și din convențiile și acordurile aeronautice internaționale la care România este parte”.

AACR a fost desemnată ca autoritate națională de supervizare, însemnând, prin aceasta, că este organismul tehnic specializat pentru îndeplinirea funcției de supervizare a siguranței zborului în aviația civilă, la nivel național, organismul tehnic specializat pentru exercitarea unor atribuții ce revin autorității competente în domeniul securității aviației civile și autoritate competentă în domeniul securității aviației civile, în înțelesul OG nr. 17/2011 privind controlul calității în securitatea aviației civile.

Finanțarea activității regiei a fost asigurată integral din venituri proprii și din surse atrase, AACR înregistrând, an de an (2010-2013), rezultate economico-financiare favorabile, realizând, în mod constant profit, astfel: 2010 – profit brut 10,2 mil lei/echivalent 2,4 mil euro (curs 4,3 lei pentru un euro la 31 decembrie), reprezentând 22,6% din cifra de afaceri realizată; 2011 – 3,5 mil lei/0,8 mil euro (curs 4,31) reprezentând 8,8% din cifra de afaceri; 2012 – 4,1 mil lei/0,93 mil euro (curs 4,42) reprezentând 9,6% din cifra de afaceri; 2013 - 3,9 mil lei/0,87 mil euro (curs 4,48) reprezentând 9% din cifra de afaceri.

Obiectivele auditului

Obiectivul general al acțiunii de audit a fost confirmarea/infirmarea faptului că AACR, ca entitate de stat aflată sub autoritatea MT, a fost organizată, a funcționat și funcționează astfel încât să poată fi în măsură să-și îndeplinească obligațiile și atribuțiile și să-și asume responsabilitățile prevăzute în reglementările internaționale/naționale, specifice unei autorități competente pentru exercitarea funcției de supervizare a siguranței zborului la nivel național și a competențelor în domeniul securității aviației civile.

Principalele concluzii

În perioada care a trecut de la înființare, AACR a reușit să-și construiască și să-și consolideze o poziție semnificativă și stabilă în domeniul aviației civile, înțelegând și acomodându-se, în timp, cu scopul și obiectul propriu de activitate, cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile legal stabilite, cu cerințele de calitate din ce în ce mai specializate privind siguranța și securitatea aviației civile.

AACR poate fi considerată ca făcând parte dintre entitățile de stat care au reușit, în timp, să respecte, să aplice și să implementeze reglementările internaționale și europene, obținând, astfel, evaluări favorabile prin auditurile internaționale specifice, generând recunoaștere și percepție favorabilă externă pentru România în domeniul aviației civile.

Aceste realizări nu pot, însă, justifica faptul că rapoartele de activitate anuale ale AACR, pe anii 2012-2013, sunt redactate într-o notă constant favorabilă, laudativă, fără slăbiciuni, fără nerealizări și cauze ale acestora, fără menționarea neconformităților rezultate din auditurile internaționale și analiza cauzelor care le-au generat, și fără concluzii privind modul în care entitățile din domeniu s-au raportat la obligațiile stabilite de reglementările internaționale/naționale, la AACR și la recomandările făcute de către acestea.

Conținutul rapoartelor de activitate contrazice premisa generală că o entitate care se autoevaluează în mod critic, sincer și real (identificând punctele slabe, disfuncționalitățile, cauzele reale interne și exterioare, măsurile de intrare în normalitate ș.a.) este sau poate deveni o entitate puternică, stabilă, iar afirmarea acestor aspecte este dovadă de profesionalism și responsabilitate – mai cu seamă în situația în care AACR este „cap de listă” într-un domeniu în care li se cere entităților să-și raporteze propriile erori/evenimente, tocmai pentru a consolida și securiza domeniul.

În acest context putem face referire la câteva aspecte fundamentale în activitatea AACR, și anume:

- perioada auditată poate fi considerată ca fiind o perioadă în care direcțiile de evoluție, țintele și obiectivele pe termen mediu și lung, precum și mijloacele/instrumentele de realizare a lor nu au fost pe deplin grupate, clarificate și explicitate într-un document de referință fundamentat și redactat în mod detaliat, profesionist și aplicabil, astfel încât să poată fi considerat și implementat ca fiind strategia AACR.
- preocuparea pentru efectele reale, practice ale propriei activități nu este vizibilă prin acțiuni privind asigurarea că acțiunile de verificare, de informare și/sau de eliberare a unor avize să nu rămână la stadiul de acțiuni în sine, pentru care nu se poate nici estima și nici cunoaște măsura în care vor fi sau au fost respectate și aplicate în practică.

În acest sens, auditul reține că AACR nu poate avea, în anumite situații, o asigurare rezonabilă asupra faptului că, în mod real și efectiv, siguranța aviației civile nu este pusă în pericol de faptul că unele entități din afara domeniului (consiliile locale, operatori economici, persoane fizice ș.a.) nu respectă și nu se încadrează în rigorile impuse de reglementările specifice aviației civile. Astfel, autorități ale administrației publice locale nu au solicitat sau nu au respectat avizele AACR pentru elaborarea sau reactualizarea PUG și PUZ, nu au inserat în certificatele de urbanism informații privind condițiile sau restricțiile din aceste avize, mai ales în zonele cu servituți aeronautice. Persoanele juridice/fizice interesate nu au fost informate prin certificatul de urbanism asupra restricțiilor respective și au primit autorizația de construire fără existența avizului AACR, astfel că unele dintre acestea nu au respectat în totalitate avizele AACR sau autorizația de construire ș.a.

Un alt tip de situații, în care ar fi fost de dorit o mai clară și determinată poziționare/extindere a atenției AACR către demersuri destinate cunoașterii și respectării, de către entități din afara domeniului aeronautic, a unor reglementări specifice acestuia, sunt legate de unele activități având drept efect ajungerea în spațiul aerian a diverselor corpuri materiale care pot constitui, în anumite condiții, un pericol pentru siguranța aviației (articole pirotehnice de divertisment clasificate – „artificii/petarde”; obiecte cu material incandescent – ex. „lampioane”; rachete fără pilot utilizate în scopuri civile; aeronave civile motorizate fără pilot la bord - „drone” ș.a.) - reglementate prin OMT nr.1.378/2013, respectiv OMT nr. 8/2014.

- necesitatea consolidării abordărilor pro-active și predictive, deoarece evenimentele și accidentele aviatice sunt, de cele mai multe ori, consecințele extreme ale cumulului de factori de risc neidentificați la timp, identificați incomplet, identificați și neeliminați ș.a., generați de neconformități, de „puncte slabe” ale unor reglementări aplicabile ș.a.

În acest context, AACR ar trebui să-și îndrepte atenția, mai consecvent spre consolidarea abordărilor pro-active și predictive, asupra surselor, cantității și nivelului de informații pe care le obține, le primește și le prelucreză și care au, sau pot avea legătură cu domeniul aviației civile, cu siguranța și cu securitatea acesteia.

În acest sens auditul reține și prezintă lipsa de reacție a AACR atunci când Curtea de Conturi a României a informat conducerea entității despre publicarea pe site-ul Curții a Sintezei raportului de audit al performanței întocmit la CN „Aeroporturi București” SA și la Ministerul Transporturilor, privind activitatea specifică și performanța reabilitării și modernizării infrastructurii aeroportuare de interes național, raport în care erau inserate și aspecte specifice activității AACR.

În timpul auditului, directorul general al AACR a inițiat o analiză internă de specialitate a Sintezei raportului de audit întocmit la CN „Aeroporturi București” SA și la Ministerul Transporturilor și a constatat că o serie de aspecte constatate de către Curtea de Conturi au legătură cu obiectul de activitate al AACR, existând posibilitatea implicării în monitorizarea sau soluționarea unora dintre acestea.

 În legătură cu obiectul de activitate al AACR, Curtea de Conturi a concluzionat că în realizarea pe principii economice a obiectului de activitate, criteriile de profitabilitate economico-financiară au prevalat, de regulă, atunci când AACR a fost analizată de către factorii guvernamentali de decizie. Aceasta în detrimentul criteriilor profesionale specifice obiectului de activitate și al rolului său stabilit prin reglementările internaționale la care România a aderat, ceea ce conduce la concluzia, îngrijorătoare, că nu s-a înțeles pe deplin nivelul real de importanță și de responsabilitate pe care AACR le are în domeniul aeronautic, al siguranței și securității utilizatorilor.

Cadrul național reglementat nu a fost în măsură să asigure toate condițiile necesare pentru ca AACR să beneficieze de resurse la nivelul necesarului, astfel încât să-și poată realiza, în mod total independent, obiectul de activitate și atribuțiile, deși, legislația europeană prevede că:

„Statele membre se asigură că autoritățile naționale de supervizare dețin resursele și au capacitățile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor care le sunt încredințate în conformitate cu prezentul regulament în mod eficient și cu promptitudine” – art. 4 alin. 3-4 din REG (UE) nr. 549/2009.

„Statele membre se asigură că autoritatea sau autoritățile competente dețin capacitățile necesare pentru a asigura supravegherea tuturor persoanelor și organizațiilor vizate de programul lor de supraveghere, inclusiv resurse suficiente pentru îndeplinirea cerințelor prezentului regulament” – reguli de implementare emise în baza REG (UE) nr. 216/2008 (art. 3 alin. 3 din REG EC nr. 965/2012; art. 11 b alin. 3 din REG (EC) nr. 1178/2011).

Au existat câteva elemente de fond care, în loc să se constituie în factori de stimulare a performanței activității AACR, pentru realizarea obiectivelor reale și a menirii acesteia de pilon esențial în asigurarea și consolidarea siguranței și securității aviației civile, au avut efecte contrare.

Dintre acestea, auditul reține ca semnificative: statutul de regie autonomă, devenită de interes național în baza HG nr. 645/2013, prevedere conform căreia AACR își realizează obiectul de activitate pe principii primordial economice; aplicarea nefundamentată îndeajuns, începând cu anul 2012, a prevederilor OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă, precum și accentul, uneori exagerat, pe maximizarea profitului, în contextul în care obiectul de activitate este de strictă specialitate.

Concentrarea atenției pe maximizarea profitului a generat, inevitabil, utilizarea celei mai facile metode de realizare, și anume aceea de reducere generală a cheltuielilor, cu posibile efecte în diminuarea capabilității AACR de a-și îndeplini, la nivel calitativ maxim, toate atribuțiile și obligațiile legale, și a constituit o presiune permanentă și improprie asupra cuantumului tarifelor AACR, un impact direct asupra cuantumurilor sumelor pe care trebuie să le achite cetățenii, pe lângă costurile propriu zise ale călătoriei cu avionul (chiar dacă acestea sunt incluse în costul biletelor de călătorie).

Funcționând ca regie autonomă, finanțată integral din venituri proprii, majoritatea provenind, direct sau indirect, din tarifele de siguranță și de securitate, precum și din cota parte din tarifele de rută și de terminal stabilite și aprobate conform bazei de cost a României, AACR a trebuit să respecte mecanismele economice general aplicabile entităților economice ale statului, stabilite prin legile bugetare și prin alte reglementări specifice pentru elaborarea și aprobarea BVC.

Prezentarea câtorva dintre restricțiile, criteriile, mecanismele economice general aplicabile pentru întocmirea BVC anuale este semnificativă pentru a putea percepe nivelul real al independenței în stabilirea resurselor și capacităților de care a beneficiat în realitate AACR, astfel:

- la operatorii economici care, la sfârșitul anului precedent, au înregistrat profit, nivelul cheltuielilor cu personalul nu va depăși nivelul anului precedent actualizat cu indicii de inflație, cu respectarea corelației referitoare la creșterea indicelui de creștere a câștigului salarial mediu brut lunar, care nu va putea fi mai mic sau egal cu 60% din indicii de creștere a productivității muncii, calculat în unități valorice comparabile sau în unități fizice, după caz - legile anuale ale bugetului de stat 2010-2013;
- indicii de creștere a veniturilor totale trebuie să fie mai mare sau egal cu indicii de creștere a cheltuielilor totale - adresa MT nr. 159/12.01.2010; adresa MT nr. 8353/22.02.2013;
- reducerea cheltuielilor de protocol, a cheltuielilor cu sponsorizările, a cheltuielilor cu deplasările în alte scopuri decât cele

pentru producție - adrese MT și Memorandum al MFP aprobat de Primul-ministru – cu „Măsuri ce trebuie avute în vedere la elaborarea BVC-urilor pe anul 2013 (...);”;

- *indicele de creștere a câștigului salarial mediu brut lunar va fi mai mic sau egal cu 60% din indicele de creștere a productivității muncii, calculat în unități valorice comparabile (lei/persoană) – OUG nr. 79/2008 și adrese MT;*
- *reducerea cheltuielilor la 1000 lei venituri, diminuarea arieratelor, creșterea profitului – OUG nr. 79/2008; adrese MT și Memorandum aprobat de Primul-ministru;*
- *indicele productivității muncii se poate calcula în unități fizice pentru activitatea de bază, dacă aceasta reprezintă mai mult de 50% din totalul veniturilor – OUG nr. 79/2008;*
- *prevederi privind repartizarea profitului – OUG nr. 5/2010; adrese MT; Memorandumuri ale MFP aprobate de Primul ministru (2011, 2013).*

Demersurile întreprinse de AACR, către factorii de decizie guvernamentali, pentru a beneficia de un cadru legislativ specific prin care să fie exclusă de la aplicarea acestor restricții/criterii care limitează „autonomia financiară” prevăzută de HG nr. 405/1993, cu consecințe în diminuarea capabilității entității de a-și realiza obiectul de activitate la nivel de performanță, nu au fost acceptate ca fiind necesare și nu s-au materializat în modificări ale cadrului legislativ general, criteriul performanței economice rămânând primordial. Condițiile unei funcționări „imparțiale, independente și transparente”, ca și deziderate prevăzute, de altfel, în reglementările interne și internaționale, nu și-au găsit o aplicabilitate și o proiecție reală și permanentă, în activitatea curentă a AACR, ca urmare fie a lipsei de reglementare pentru unele aspecte specifice, punctuale, fie a unor intervenții ale MT sau a unor decizii ale conducerii AACR, *ca de exemplu:*

⇒ MT a selectat și a numit, în anii 2011 și 2013, ca membri ai CA al AACR (în temeiul OUG nr. 109/2011) și unele persoane angajate la operatori economici din domeniul aeronautic, asupra cărora AACR avea competențe legale să exercite atribuții de supervizare, control, avizare ș.a.

Chiar dacă OUG nr. 109/2011 nu avea prevederi punctuale și explicate în legătură cu acest tip de incompatibilitate, era evident că situația reprezenta un factor indirect de diminuare a imparțialității și independenței decizionale a AACR cerute de legislația internațională – REG (UE) nr. 549/2009, iar conducerea MT ar fi trebuit să aibă în vedere acest lucru și să preîntâmpine apariția unor situații și suspiciuni de acest fel.

Situația s-a menținut neschimbată până în anul 2014 când, după numirea unui nou ministru, acesta a dispus un control la AACR și astfel a fost identificată incompatibilitatea respectivă, Direcția Generală Juridică și Resurse Umane din MT confirmând incompatibilitatea, iar ministrul dispunând revocarea CA prin OMT nr. 430/9.04.2014.

⇒ au fost și sunt cazuri în care membri ai top-management-ului AACR, directori cu contract de mandat pe care CA i-a împuternicit, în temeiul OUG nr.109/2011, „să conducă, să organizeze și să gestioneze activitatea (...)” – au Contractul individual de muncă (suspendat conform Codului muncii pe perioada mandatului) la entități din domeniul aeronautic asupra cărora AACR are competențe legale să exercite atribuții de supervizare, control, avizare ș.a. ceea ce, de asemenea, ar putea constitui un factor indirect de diminuare a imparțialității și a independenței decizionale a AACR cerute de legislația internațională.

⇒ alternanța la guvernare a generat și la AACR, de-a lungul timpului, o serie de modificări la nivelul CA și al directorului general, în sensul că unii miniștrii au practicat politica schimbării directorului general și modificării componenței CA, fără legătură directă cu performanțele manageriale sau cu cele ale AACR, fiind afectată, astfel, continuitatea și coerența decizională la nivelul AACR și implementarea unei strategii eficace, care să inducă stabilitate și predictivitate în domeniu. În perioada 2004-2010, fiecare ministru din cei 4 care s-au succedat a schimbat directorul general, astfel încât funcția a fost ocupată de 6 persoane în cei 7 ani, iar în perioada 2010-2012 s-au succedat 4 miniștrii, care au făcut schimbări numai în componența CA.

După anul 2012, în condițiile în care AACR era deja administrată și condusă în temeiul OUG nr.109/2011, în organizarea și conducerea entității au avut loc următoarele modificări:

- alegerea unui nou președinte al CA, în persoana reprezentantului MT în CA (ianuarie 2013) și revocarea fostului președinte al CA din poziția de membru al CA;
- modificarea insuficient fundamentată a organigramei AACR (februarie 2013), delegarea de către CA a atribuțiilor conducerii executive a AACR către 4 directori (directorul general și cei 3 directori ai direcțiilor nou înființate), ceea ce nu se regăsește în Planul de administrare al CA pentru perioada 2012-2016, aprobat de către autoritatea tutelară (MT), aflat în vigoare la data respectivă, care precizează că delegarea atribuțiilor de conducere se face numai către directorul general);
- inspectorii aeronautici din cadrul AACR care au și brevete de pilot și care doresc să le reînnoiască, trebuie să efectueze orele obligatorii de zbor la operatorii aerieni, pe baza unor relații contractuale sau de altă natură, ceea ce poate constitui un potențial factor de diminuare a imparțialității/independenței lor și a AACR față de aceste entități;
- faptul că AACR este autoritate de supervizare în domeniul siguranței aviației civile și, în același timp, mare parte dintre veniturile proprii provin de la operatorii economici aflați în competența sa de supervizare, inclusiv ROMATSA, pe baza unor contracte bilaterale, face ca imparțialitatea, independența și transparența activității AACR să poată fi influențate negativ și să nu fie depline.

Legăturile directe care se creează între o entitate care execută control și entitățile controlate, dar care finanțează controlul prin tarifele existente și/sau prin contracte/comenzi specifice, pot constitui, în principiu, factori de influență și de vulnerabilitate asupra imparțialității, independenței și transparenței controlului, cu atât mai mult cu cât domeniul aviației civile excelează prin

interese majore privind piața, veniturile, cheltuielile ș.a., atât la nivelul operatorilor economici, cât și la nivel de state.

- monitorizarea exercitată de către MT, precum și restricțiile și condiționările legale care au fost valabile în perioada auditată au diminuat independența AACR de a-și completa personalul conform numărului de posturi necesar/aprobat, astfel încât aceasta nu și-a putut elabora și aplica în mod independent o politică performantă privind resursele umane și a funcționat nu numai cu un deficit de personal, dar și cu un număr semnificativ de posturi vacante: între 43 și 25 în perioada 2010-2013 (18%/11%) și între 14 și 17 în perioada decembrie 2013 - iulie 2014 (6%/7,5%);
- desemnarea AACR ca autoritate competentă în domeniul securității aviației civile, precum și modificarea legislației aferente, au avut ca punct de pornire activitățile de monitorizare a conformității în domeniul securității aviației civile din România, desfășurate de către CE în perioada 2011-2012, atunci când structura cu responsabilități în domeniul securității se afla în cadrul MT, fiind identificată lipsa unui număr suficient de persoane necesar efectuării monitorizării în ansamblul său, precum și existența unei remunerări necorespunzătoare a acestuia, ceea ce a creat premisele declanșării unei proceduri de infringement împotriva României pe acest domeniu.

Chiar dacă în mod formal, începând cu 1 ianuarie 2014, a fost asigurat cadrul legislativ adecvat, necesar funcționării direcției de securitate aeronautică, totuși, această activitate nu a beneficiat, în fapt, de atenția cuvenită nici din partea MT și nici din partea conducerii AACR în ceea ce privește: asigurarea numărului necesar de posturi, ocuparea acestora, evidența și utilizarea cotei părți din tariful de securitate în scopul pentru care a fost reglementată, revizuirea și aprobarea cuantumului indemnizațiilor prin ordin al ministrului, elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural reglementat adaptat noilor condiții ș.a.

În acest sens, este semnificativ faptul că proiectul de Memorandum inițiat de către AACR în luna ianuarie 2014, în care era prevăzută creșterea numărului de personal, inclusiv a numărului de posturi și a cheltuielilor aferente cu salariile, precum și cu achizițiile destinate direcției de securitate, nu a avut ecoul necesar pentru a fi susținut de către MT și aprobat de către Primul-ministru.

Sistemul de salarizare a personalului de la securitate diferă de cel al restului personalului din AACR, personalul de specialitate al structurii de securitate fiind încadrat, la preluarea sa de către AACR de la MT, sub media nivelului de încadrare al personalului existent în AACR pe posturi și funcții similare, în condițiile în care activitățile „de securitate” nu diferă semnificativ de majoritatea celor „de supervizare a siguranței”.

Având în vedere faptul că remunerarea personalului de la securitate se realizează prin adăugarea la salariul de încadrare a indemnizațiilor pentru efectuarea inspecțiilor de securitate, această situație oarecum inedită va putea deveni un factor perturbator care va genera o anumită presiune/condiționare asupra planificării/realizării numărului de acțiuni pentru fiecare auditor din cadrul direcției de securitate, în așa fel încât valoarea totală a indemnizațiilor cuvenite fiecăruia să fie la un astfel de nivel încât, împreună cu salariul, să se mențină la un quantum comparabil cu venitul salarial al celor aflați pe posturi și funcții similare din alte direcții.

După 8 luni de la constituirea direcției securitate la nivelul AACR, nu a fost definitivat un cadru procedural reglementat pentru evidențierea distinctă a cheltuielilor structurii de securitate și a veniturilor încasate din tariful de securitate (constituirea unui „centru de cost”), stabilirea unei metodologii de fundamentare anuală a sumelor din tariful de securitate perceput pe aeroporturi și care se virează la AACR, planificarea și monitorizarea acțiunilor specifice de securitate în cadrul AACR, modalitatea în care sunt stabilite echipele de inspecție/testare și cum sunt calculate indemnizațiile aferente pentru membrii acestora, destinațiile sumelor rămase necheltuite la finalul anului din veniturile încasate pentru finanțarea structurii de securitate ș.a., condiții absolut necesare unor bune funcțiuni.

Curtea de Conturi a mai identificat o serie de *aspecte considerate puncte slabe*, legate de activitatea generală de reglementare, organizare și desfășurare a monitorizării conformității de securitate și de efectele pe care această activitate le poate genera în domeniu, asupra cărora conducerea AACR și a direcției de specialitate ar trebui să-și concentreze atenția pentru îmbunătățirea activității în domeniu, având în vedere că activitatea de securitate este relativ nouă pentru AACR, constând în:

- ⇒ prerogativele de exercitare a autorității competente au fost separate între AACR și MT, fiind regăsite atât în HG nr. 1193/2012 pentru aprobarea PNSA (Programul Național de Securitate Aeronautică), cât și în OMT nr. 1547/2013 privind delegarea de competență și desemnarea AACR ca organism tehnic specializat (...) în domeniul securității aviației civile, la nivel național (...);
- ⇒ nu a fost valorificat, în practică, la justa sa importanță și valoare, Comitetul Național de Securitate Aeronautică (CNSA), astfel încât instituțiile care desfășoară activități pe infrastructura aeroportuară se raportează cu precădere la legislația proprie, generând astfel o serie de dificultăți în procesul de implementare a politicii naționale de securitate și, implicit, în relația de autoritate cu administratorii de aeroporturi;
- ⇒ nu s-a aplicat și nu se aplică, nici în prezent, în mod eficace, un cadru procedural specific de funcționare a CNSA, în prezent CTSA – Comitetul Tehnic de Securitate Aeronautică, cu privire la componența exactă a acestuia, la numărul de întâlniri anuale, la modul de întrunire în ședințe ordinare sau extraordinare, la convocare, la modalitatea de monitorizare și raportare (...);
- ⇒ autoritatea competentă a utilizat și utilizează, cu precădere, ordine de ministru în reglementarea domeniului securității aviației civile, acestea presupunând etape mai rapide și mai simple de aprobare din perspectiva tehnicii legislative, însă acest lucru poate fi, în unele cazuri, în detrimentul eficacității acestora, dat fiind faptul că se referă la aspecte în care sunt implicate entități din domenii diferite;
- ⇒ au fost făcuți pași insuficienți, atât de către MT, cât și de către AACR, pentru elaborarea și implementarea unui Program Național de Facilități și pentru constituirea și funcționarea Comitetului Național de Facilități - Anexa 9 ICAO – Facilități/Addendum 12.

Curtea de Conturi a analizat și unele aspecte organizaționale de la nivelul AACR determinate de cadrul legal aplicabil, concluziile fiind următoarele:

 AACR a intrat în sfera de aplicabilitate a OUG nr.109/2011 ca urmare a faptului că funcționa ca regie autonomă, și aceasta din considerente care țineau mai puțin de obiectul de activitate (strict specializat) și de rolul special conferit de legislația internațională și europeană în domeniul siguranței și securității aviației civile, și mai mult de găsirea unor variante legale pentru acordarea unei anumite independențe și autonomii financiare, decizionale și funcționale prin scoaterea entității de sub incidența restricțiilor bugetare și organizaționale specifice instituțiilor publice, inclusiv privind sistemul de salarizare.

Faptul că OUG nr. 109/2011 nu a prevăzut excepții de la aplicare, pentru cazurile în care obiectul de activitate al regiilor autonome era în mod radical diferit de cel vizând maximizarea profitului (deși acestea erau deja profitabile în condițiile în care nu erau conduse „corporativ”), a fost o opțiune a Guvernului, a cărei oportunitate auditul nu o abordează, însă o analizează din punctul de vedere al consecințelor asupra activității AACR și, implicit, asupra prezervării și asigurării siguranței și securității aviației civile, *în scopul de a asigura baza necesară unei necesare analize la nivelul factorilor guvernamentali de decizie în vederea unei eventuale revizuirii.*

Din preambulul ordonanței reiese, în mod evident, că scopul acesteia viza entitățile publice care funcționau ineficient și care, prin diminuarea „lichidității, solvabilității și funcționalității (...) au o influență determinantă asupra stabilității ansamblului economiei”, iar „perpetuarea actualelor disfuncționalități în activitatea RA și a SC cu capital integral sau majoritar de stat afectează capacitatea acestor operatori economici de a contribui la echilibrarea bugetului de stat și la relansarea economiei”, ceea ce nu se regăsea la nivelul AACR.

Chiar dacă era entitate de interes public național (art. 1 din HG nr. 405/1993), cu obiect principal de activitate supervizarea siguranței zborului în aviația civilă la nivel național (art. 2 din HG nr. 405/1993) și cu impact direct în protejarea vieții și a integrității beneficiarilor de zbor, AACR nu a putut fi încadrată în excepțiile de la aplicarea ordonanței, prevăzute la art.1 unde sunt incluse societățile financiar-bancare și de asigurare și reasigurare, precum și societățile comerciale care desfășoară activități de interes național cu specific deosebit pentru apărare, ordine publică și siguranță națională.

Demersurile MT pentru „reanalizarea excepțiilor propuse pentru textul art.1 alin. 2 în sensul includerii întreprinderilor publice cu specific deosebit, care funcționează în baza unor acte normative specifice și care exercită atribuții specifice autorității de stat” nu au fost acceptate pe considerentul că „o astfel de modificare impune o nouă negociere cu FMI, care, în negocierile inițiale nu a acceptat nicio excepție, iar ulterior, a fost de acord doar cu cea stipulată la art.1 alin. 2, care include un număr redus de societăți (care se circumscriu conceptului de „apărare, ordine publică și siguranță națională” – (sursa: adresa nr. 51920/2012 a Ministerului Justiției).

În aceste condiții, MT a aplicat prevederile ordonanței fără o analiză formalizată prealabilă cu participare de specialitate, prin care să fie identificată cea mai eficace variantă de aplicare dintre cele prevăzute de actul normativ, în concordanță cu obiectul de activitate al AACR și cu legislația internațională și europeană.

Astfel, în primă etapă a fost implementată varianta care prevedea: „(...) Conducerea executivă este asigurată de Directorul General al RA AACR, căruia Consiliul de administrație i-a delegat atribuțiile de conducere executivă, precum și competența de reprezentare a regiei” (conform OMT nr.1390/5.09.2012 de numire a CA și pct. 2.4 din Planul de administrare al CA, pentru perioada 2012-2016, aprobat de către MT în data de 6.12.2012), iar în a doua etapă a fost aplicată varianta conform căreia atribuțiile de conducere executivă au fost delegate la 4 directori, pe bază de contracte de mandat (3 dintre aceștia, printre care și directorul general, fiind selectați și angajați din afara entității și nefiind membrii CA), condiții în care organigrama a fost modificată radical față de formele anterioare (OMT nr.1390/5.09.2012; HCA nr.1/19.01.2013 și HCA nr. 4/11.02.2013).

Aplicarea acestei variante, urmare a voinței CA și cu acceptul MT, poate fi caracterizată prin următoarele: insuficient fundamentată, diferită de cea conținută în Planul de administrare pentru perioada 2012-2016 în vigoare (document prin care, conform legii, a fost legitimat legal și definitiv CA), nu a ținut cont în suficientă măsură de faptul că AACR obținuse rezultate pozitive în urma auditurilor internaționale și că, din punctul de vedere economico-financiar, era o entitate profitabilă și bine echilibrată, și nici de consecințele prezente și de viitor ale schimbării survenite prin modificarea organigramei și prin delegarea atribuțiilor de conducere către 4 directori executivi.

Implementarea cadrului legal în maniera prezentată a condus la unele schimbări semnificative în organizarea și funcționarea AACR, și anume:

 modificarea radicală a organigramei, delegarea atribuțiilor de conducere executivă către 4 directori cu contracte de mandat, în loc de unul (directorul general), stabilirea fluxului de semnături în cadrul AACR prin care era exclus directorul general în cazul unor anumite documente ș.a.

Aceste modificări nu s-au reflectat și în Planul de administrare al CA, printr-o revizuire a acestuia și o nouă aprobare de către MT în vederea legitimării noilor instrumente, ținte și obiective, acesta rămânând neschimbat în forma aprobată inițial de către MT.

Totodată, s-a realizat și modificarea radicală a organigramei AACR, în februarie 2013, înlocuindu-se, astfel, principiile de fond de până atunci, pe care fusese structurată organigrama, cu o polarizare a activității în jurul a „3 piloni” - supervizare/siguranță/reglementări, a 3 direcții cu aceleași denumiri și a 3 directori cărora, ulterior, CA le-a delegat atribuții de conducere executivă (contracte de mandat).

Motivațiile invocate de reprezentantul MT în susținerea acestei modificări nu au fost convingătoare, deoarece s-a pretins că această restructurare de fond viza performanța când, de fapt, performanța era deja prezentă și dovedită prin mijloacele de bună practică aplicate, recomandate, acceptate și confirmate de auditurile organismelor europene și internaționale, în timp ce mijloacele noi, propuse și implementate, nu erau, de fapt, decât niște acțiuni nefundamentate îndeajuns.

Curtea de Conturi a identificat o serie de „puncte slabe” ale acestui proces de modificare a organigramei, după cum urmează:

CA nu a respectat Planul de administrare aprobat pentru perioada 2012-2016, în esență un „contract” între membrii CA și autoritatea tutelară, care definea cadrul de acțiune în limitele căruia aceștia erau mandatați/legitimați să acționeze pe durata mandatului.

În mod evident, îndepărtarea unilaterală de limitele acestui cadru, indiferent de motivațiile obiective/subiective invocate, nu se putea face decât numai în condițiile în care era elaborat și aprobat un alt plan de administrare sau era revizuit și aprobat cel existent, prin parcurgerea, pentru similaritate, a acelorași proceduri de aprobare/revizuire prevăzute la art. 13 din OUG nr. 109/2011, ceea ce, în practică, nu s-a făcut.

nu a fost efectuată o analiză de specialitate, formalizată, care să constituie baza de pornire pentru stabilirea oportunității, a limitelor și a mijloacelor de realizare a restructurării AACR și care să coreleze prevederile legislației externe, planul de administrare aprobat de către MT, rămas în vigoare, rezultate pozitive ale auditurilor internaționale, profitabilitate și echilibru din punct de vedere economico-financiar, posibilele consecințe, prezente și de viitor, ale acestei schimbări radicale.

În context, de semnalat faptul că trei dintre membrii CA, persoane cu pregătire de specialitate, angajate ale AACR și cu un background semnificativ în domeniu au sesizat conducerii ministerului asupra riscurilor și vulnerabilităților provocate de restructurarea de la începutul anului 2013, iar în februarie 2014, Corpul de control al MT s-a pronunțat asupra consecințelor modificării organigramei, printr-un raport de control, care a avut drept consecință revocarea CA prin OMT nr. 430/9.05.2014.

Propuneri de completare a legislației europene aplicabile

Auditul a identificat o serie de aspecte cu potențiale efecte perturbatoare asupra unei funcționări independente, imparțiale și autonome din punct de vedere financiar a AACR, conform legislației internaționale/europene și naționale, cum ar fi: tipul/statutul entității, mecanismele generale economico-financiare aplicabile, finanțarea și sursele veniturilor, modificarea radicală a organigramei, aplicarea OUG nr. 109/2011, delegarea conducerii la 4 directori executivi, asigurarea resurselor necesare, inclusiv resursa umană ș.a.

Astfel de aspecte pot reprezenta tot atâtea factori de risc, mai dificil de identificat pe termen scurt, dar care „acționează” și „cumulează” efecte negative punctuale, greu detectabile și cu efecte pe termen lung asupra capacității unei autorități competente în domeniul aviației civile.

Unii dintre acești *factori de risc*, precum și unele dintre efectele lor nu au fost identificate explicit de către organismele internaționale și/sau europene, în auditurile efectuate asupra AACR, ca potențial generatoare de disfuncționalități și neconformități, ceea ce denotă că:

 fie factorii amintiți nu sunt cu adevărat în măsură să afecteze capacitatea unei autorități competente de a-și executa sarcinile și de a-și îndeplini responsabilitățile definite în Regulamentul (CE) nr. 216/2008 și în normele sale de aplicare,

 fie instrumentele legale existente la nivel internațional și european sunt insuficiente sau nu îndeajuns de eficace pentru identificarea vulnerabilităților generate de astfel de factori în organizarea și funcționarea autorităților competente sau în domeniul național al aviației civile, cu posibile influențe asupra siguranței și securității pasagerilor naționali, europeni, internaționali.

 Echipa de audit a analizat și cadrul procedural intern al AACR, ca element al controlului intern/managerial și a concluzionat că la nivelul AACR au fost elaborate, aprobate și implementate cca.110 proceduri interne (PI), pentru activități specifice, cca. 70%, iar pentru activitățile suport cca. 30%.

Nu s-a reușit, încă, elaborarea, aprobarea și implementarea, în mod performant, a unui cadru procedural intern, unitar și cuprinzător (în cadrul Sistemului de management al calității) pentru monitorizarea, auditarea și revizuirea/corecția continuă a tuturor procedurilor interne în vederea identificării vulnerabilităților și a „punctelor slabe/critice” ale acestora, generatoare de riscuri și disfuncționalități în activitatea proprie, și pentru inițierea și aplicarea de măsuri adecvate în vederea eliminării/diminuării lor.

S-a mai reținut că Sistemul de management al calității la nivelul AACR nu este, încă, suficient de matur pentru a garanta asigurarea unui nivel cât mai înalt de certitudine a implementării efective a procedurilor interne, efectele și beneficiile acestuia fiind, încă, insuficiente față de cele scontate.

O activitate importantă la nivelul AACR o constituie constatarea și sancționarea contravențiilor, unde există încă o relativă nearmonizare a legislației specifice contravențiilor cu cea specifică domeniului aviației civile, fiind menținute în vigoare o procedură internă incompletă.

Într-o perioadă de 4 ani (2010-2013), în condițiile în care au fost efectuate 1.237 de audituri și inspecții și au fost dispuse 57 de suspendări/revocări/retrageri de certificate/licențe/acceptabilitate, inspectorii aeronautici din cadrul AACR au constatat numai 15 contravenții în domeniile: operațiuni aeriene (11); transport bunuri periculoase (3); aeroporturi (1); navigabilitate (0), situație care se impune a fi avută în vedere pentru eventualele modificări necesare sau armonizări ale legislației pe care AACR le va propune Ministerului Transporturilor.

În cadrul procesului de control intern, AACR, în temeiul prevederilor HG nr. 215/20.03.2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a elaborat și aprobat planul anticorupție, precum și Inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de evaluare pentru anul 2013.

Dincolo de formalismul documentelor amintite și unor prevederi inserate în Regulamentul intern și în fișele de atribuții ale direcțiilor, preocuparea pentru prevenirea și combaterea corupției nu s-a materializat, la nivelul AACR, în elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar, analitic și eficace, cuprinzând inclusiv un Cod etic/deontologic /de conduită care să prevadă măsuri anticorupție concrete până la nivelul fiecărei structuri și al fiecărui post.

Recomandări

La nivelul Consiliului de Administrație și al conducerii AACR vor fi analizate aspectele prezentate în raportul de audit, vor fi identificate variantele de acțiune, posibile și concrete și va fi elaborat, aprobat și implementat un „Program de măsuri” adecvat și eficace pentru:

- ✓ redactarea și aprobarea unei strategii a AACR, pe termen scurt, mediu și lung, în vederea vizualizării obiectivelor și ținutelor esențiale, concentrării energiei și a resurselor, precum și pentru asigurarea convergenței și eficacității măsurilor ce vor fi luate în viitor;
- ✓ orientarea atenției managementului și a personalului de specialitate și asupra rezultatelor finale/practice efective ale unor activități proprii specifice, precum și asupra identificării și eliminării riscurilor generate de necunoașterea și neaplicarea în practică, de către entități care nu aparțin domeniului aviației civile, a unor reglementări legale specifice domeniului și/sau a unor restricții/avize ale AACR;
- ✓ inițierea/continuarea unor demersuri specifice, reglementări legale armonizate, ordine comune de ministru, protocoale ș.a., pentru atragerea și responsabilizarea unor entități ale statului (de control, de reglementare, deliberative ș.a.) în vederea consolidării siguranței aeronautice;
- ✓ responsabilizarea administrațiilor aeroporturilor în vederea monitorizării respectării/aplicării cadrului de reglementare în zonele cu servituți aeronautice și sesizarea instituțiilor statului, în mod operativ, în cazurile de neconformare;
- ✓ promovarea/diseminarea eficace a unor reglementări specifice aviației civile, dar care vizează și entități sau persoane care, în mod normal, nu sunt familiarizate cu domeniul aeronautic și cu restricțiile aferente;
- ✓ elaborarea și aprobarea unui cadru procedural intern care să faciliteze identificarea, prin monitorizarea riscurilor/vulnerabilităților pentru siguranța/securitatea aviației civile reieșite, direct sau indirect, din alte surse de informare din spațiul public;
- ✓ elaborarea unei noi viziuni asupra „poziției” AACR în domeniul aviației civile naționale, încadrată în spiritul legislației internaționale, comunitare și naționale, precum și transpunerea ei într-un pachet legislativ specific, unitar și integrator;
- ✓ continuarea demersurilor, pe toate căile legale, împreună cu MT, în vederea susținerii și aprobării unei inițiative legislative prin care AACR să fie exceptată de la aplicarea OUG nr.109/2011;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern cu privire la organizarea, funcționarea, finanțarea, monitorizarea calității acțiunilor Direcției de securitate;
- ✓ organizarea și implementarea, la nivelul AACR, a unui Sistem unitar integrat și eficace de evidență și de gestionare a datelor specifice referitoare la evidența și monitorizarea verificărilor de securitate la fiecare dintre entitățile aflate în sfera de competență;
- ✓ analizarea valabilității și oportunității revizuirii integrale a sistemului actual de salarizare a personalului de securitate (salariu și indemnizații);
- ✓ propunerea revizuirii/armonizării actelor normative și a procedurilor interne în vederea eliminării/diminuării aspectelor și punctelor slabe constatate cu privire la activitatea generală de reglementare, organizare și desfășurare a monitorizării conformității de securitate;
- ✓ „Criteriile de performanță specifice” și „obiectivele cuantificate privind (...)” din contractele de mandat ale CA, implicit ale directorilor executivi, să fie astfel stabilite încât accentul să fie pus pe „criteriile de performanță specifice”;
- ✓ evaluarea organigramei prezente și a modului de delegare a conducerii executive, prin efectuarea unui audit de specialitate independent și imparțial, iar pentru definitivarea concluziilor și recomandărilor auditului se va solicita, eventual, opinia avizată a EASA;
- ✓ elaborarea și aprobarea, prin decizie a directorului general, a unui „flux de responsabilități” clar și analitic, care să simplifice procedura și să respecte atât prevederile legislației internaționale și europene, cât și cele prevăzute de art. 20 din OUG nr. 109/2011;
- ✓ organizarea și funcționarea distinctă a compartimentului juridic și elaborarea, aprobarea și implementarea procedurilor interne specifice activității acestuia;
- ✓ consolidarea Sistemului de management al calității, asigurarea resurselor necesare și a unui cadru procedural intern pentru extinderea auditurilor privind calitatea asupra activității tuturor structurilor interne și asupra procedurilor interne aferente;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern complet și analitic pentru stabilirea tuturor atribuțiilor, competențelor, responsabilităților, acțiunilor specifice, etapelor ș.a. în vederea aplicării legislației privind constatarea și sancționarea contravențiilor;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar și analitic, bazat atât pe legislația în vigoare, cât și pe specificul obiectului de activitate al AACR.

2.9 Auditul performanței utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin fonduri europene nerambursabile pentru perioada intermediară 2007-2012

Scopul auditului

Scopul auditului de performanță a constat în obținerea de probe de audit suficiente, relevante și de încredere, care să susțină concluzia generală asupra modului de utilizare a sumelor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin Fonduri Europene Nerambursabile (FEN).

Obiectivul auditului

Obiectivul general al misiunii de audit a constat în identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin FEN.

Auditul s-a desfășurat la *Ministerul Finanțelor Publice* și la 9 autorități de management (Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (AM PODCA), Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Fondurilor Europene (AM POAT), Autoritatea de Management pentru POS Transport, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Transporturilor (AM POS TRANSPORT), Autoritatea de Management pentru POS Mediu, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice (AM POS MEDIU), Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Economiei (AM POSCCE), Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (AM POSDRU), Autoritatea de Management pentru PO Regional, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (AM POR), Autoritățile Comune de Management pentru Programele de Cooperare Teritorială, organizată la nivel de direcție generală în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Autoritățile de Management pentru PO Pescuit și PNDR, organizate în cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (AM POP și AM PNDR) și la Autoritatea de Certificare și Plată (ACP).

Scurtă prezentare

Autoritățile de Management sunt structuri organizate în cadrul unei autorități publice centrale (minister), responsabile pentru gestionarea unui program operațional și au, în principal, următoarele atribuții:

- asigură îndeplinirea atribuțiilor care decurg din funcțiile prevăzute în Regulamentele (CE) ale Consiliului, specifice fiecărui program operațional în parte;
- răspund pentru utilizarea eficientă, efectivă și transparentă a fondurilor din care sunt finanțate programele operaționale gestionate, precum și pentru îndeplinirea atribuțiilor delegate organismelor intermediare;
- elaborează și negociază cu Comisia Europeană programul operațional pe care îl gestionează, analizează și propune modificări ale acestuia și le înaintază comitetului de monitorizare aferent;
- asigură corelarea operațiunilor din programul operațional aflat în gestiune cu cele din celelalte programe finanțate din instrumente structurale;
- elaborează proceduri pentru gestionarea programului operațional, în vederea asigurării îndeplinirii atribuțiilor care le revin;
- urmăresc dezvoltarea parteneriatelor în procesul de programare și în fazele de implementare a programului operațional;
- asigură constituirea și organizarea Comitetului de Monitorizare (CM) pentru programul operațional gestionat;
- asigură monitorizarea implementării programului operațional și prezintă CM progresul în atingerea obiectivelor specifice ale acestuia, precum și a țintelor stabilite pentru fiecare axă prioritară;
- elaborează Raportul anual de implementare, precum și Raportul final de implementare pentru programul operațional gestionat și le supune aprobării CM;
- participă la reuniunile anuale cu Comisia Europeană pentru examinarea progresului implementării programului operațional gestionat, informează CM cu privire la observațiile Comisiei Europene și colaborează cu Autoritatea de Certificare și Plată pentru întreprinderea acțiunilor necesare în soluționarea observațiilor.

Autoritatea de Certificare și Plată (ACP) este structură organizatorică în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, responsabilă de certificarea sumelor cuprinse în declarațiile de cheltuieli transmise la Comisia Europeană, primirea fondurilor transferate României din instrumente structurale și din instrumentul de asistență pentru preaderare, precum și de asigurarea transferului acestora către beneficiari/unitățile de plată de pe lângă autoritățile de management, și a sumelor alocate de la bugetul de stat, în cazul programelor operaționale care utilizează mecanismul plăților directe.

Principalele concluzii

În vederea accesării fondurilor europene nerambursabile, România a înregistrat, în perioada 2007-2012, un efort bugetar destul de considerabil, acesta ajungând la o valoare de 72,1 miliarde lei, sumă comparabilă cu execuția bugetului public pentru un întreg an financiar.

Practic, această sumă reprezintă costul total al României pentru îndeplinirea obligațiilor asumate la nivel comunitar și pentru susținerea atragerii de fonduri europene nerambursabile, care funcționează pe principiul rambursabilității sumelor cheltuite de la bugetul național pentru sectorul public, inclusiv componenta aferentă agriculturii.

Cheltuielile definitive din bugetul public, așa cum rezultă din analiza conturilor anuale de execuție ale bugetului general consolidat pentru perioada analizată 2007-2012 (6 ani), au constat în cheltuieli din bugetul public pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile: 42,1 miliarde lei.

În acest context, la data de 31.12.2012, suma efectiv încasată la bugetul public din FEN este de 18,2 miliarde lei.

Conform Cadrului Strategic Național de Referință convenit între România și Comisia Europeană, pentru perioada 2007-2013, sumele alocate României sunt de 33,4 miliarde euro, din care suma de 27,46 miliarde euro o reprezintă alocarea pentru FEDR, FC, FSE, FEADR și FEP (care funcționează pe principiul rambursabilității sumelor cheltuite de la bugetul național pentru sectorul public).

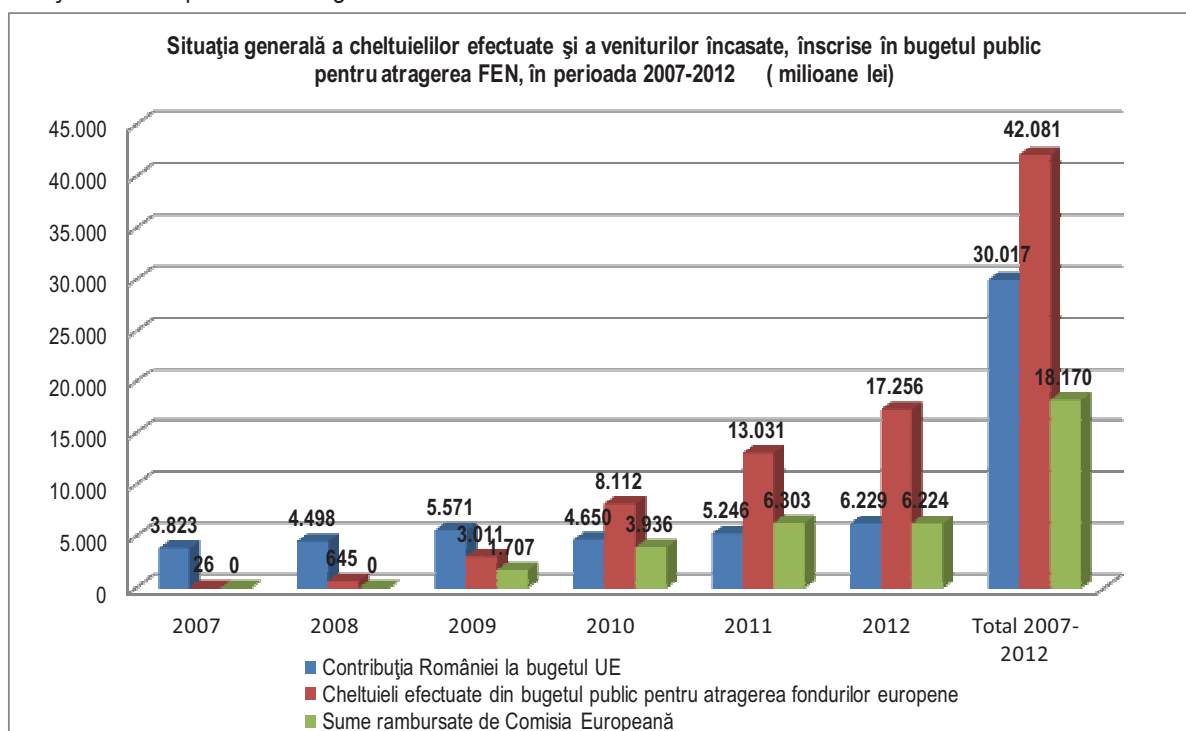
Până la data de 31.12.2012, la nivelul administrației publice a fost realizat un grad foarte redus al absorbției fondurilor europene, situat sub nivelul de 15%.

În procesul de atragere de fonduri europene nerambursabile, au fost înregistrate perioade de indisponibilități temporare ale fondurilor europene care au fost susținute din fonduri alocate de la bugetul de stat pentru asigurarea continuității derulării programelor finanțate din fondurile structurale (FC, FEDR), prin intermediul următoarelor conturi de disponibil:

1. Disponibil de la buget reprezentând prefinanțări pentru programele operaționale;
2. Disponibil de la buget reprezentând fonduri în cazul indisponibilităților temporare pentru programele operaționale (FIT);
3. Disponibil de la buget reprezentând vărsăminte din privatizare în cazul indisponibilităților temporare pentru programele operaționale.

Începând cu anul 2011, odată cu apariția fenomenului de indisponibilități temporare de bani, pentru a fluidiza circuitul fondurilor europene, statul român a „împrumutat temporar” Uniunea Europeană prin asigurarea din resurse proprii a fondurilor care, în mod normal, trebuiau să fie puse la dispoziție de către CE.

Situația menționată este prezentată în graficul următor:

Activitatea de atragere a fondurilor europene nerambursabile, de către administrația publică, se caracterizează printr-o eficiență modestă în atingerea obiectivelor stabilite prin Cadrul Strategic Național de Referință convenit cu Comisia Europeană, pe baza Planului Național de Dezvoltare 2007-2013.

Valoarea cheltuielilor din bugetul public în sumă de 42,1 miliarde lei reprezintă:

- 16,6 miliarde lei pentru cofinanțarea națională;
- 5,5 miliarde lei pentru cheltuieli neeligibile;
- 20 miliarde lei pentru cheltuieli eligibile pentru beneficiarii publici.

Diferența de 1,8 miliarde lei dintre suma reprezentând cheltuieli eligibile pentru beneficiarii publici, în valoare de 20 miliarde lei, și suma efectivă încasată din fondurile europene nerambursabile de la CE de 18,2 miliarde lei sunt venituri cuvenite și neîncasate la bugetul public la data de 31.12.2012.

Vulnerabilități identificate în sistemul de administrare și control al fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin Fonduri Europene Nerambursabile

Gradul destul de redus al absorbției FEN, înregistrat la nivelul administrației publice, a fost determinat de următoarele cauze principale:

- nesolicitarea de informații, de către MFP, până în anul 2013 (pentru execuția anului financiar 2012), cu privire la stadiul sau execuția bugetelor acordate beneficiarilor publici pentru atragerea/derularea FEN, nici măcar prin situațiile financiare anuale ale instituțiilor publice;
- începând cu anul 2013, pentru execuția financiară a anului 2012, prin OMFP nr. 71/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2012, a fost inclusă și ANEXA 19 – Situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din FEN postaderare, prin care au fost solicitate informații privind execuția sumelor din și pentru FEN;
- deși în cadrul bugetului public, conform prevederilor art. 1 alin (2) lit. i) din Legea finanțelor publice, este prevăzută existența bugetului fondurilor externe nerambursabile, acesta nu asigură o monitorizare reală a sumelor afectate de la bugetul public pentru susținerea atragerii de fonduri europene;
- nu a fost exercitat controlul/auditul intern asupra modului de implementare/ execuție a creditelor bugetare alocate pentru implementarea proiectelor/programelor finanțate din FEN la nivelul beneficiarilor publici, de către structurile cu atribuții în acest sens de la nivelul MFP, respectiv Unitatea Centrală de Armonizare a Auditului Public Intern și Direcția de Audit Public Intern, precum și de către compartimentele de audit public intern din cadrul ministerelor care au organizat în structură Autorități de Management;
- lipsa de implicare a beneficiarilor publici, atât de la nivelul administrației centrale, cât și de la nivelul administrației locale, în utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor publice alocate în vederea susținerii derulării proiectelor finanțate din fonduri europene;
- gestionarea defectuoasă, în cazul Instrucțiunii JEREMIE (gestionată în cadrul AM POSCCE), deși nu au fost obținute rezultate notabile, prin OUG nr. 105/2013 privind unele reglementări referitoare la cadrul financiar pentru Fondul de participare JEREMIE, sumele alocate pentru perioada 2007-2012 au fost suplimentate cu încă 50 milioane euro (în total 150 milioane euro).

Recomandări

La nivelul MINISTERULUI FINANTELOR PUBLICE

- ✓ efectuarea, de către MFP, prin structurile cu atribuții în domeniu, cel puțin o dată pe an, a unor evaluări asupra cheltuielilor definitive (cheltuieli neeligibile, cofinanțare națională etc.) din bugetul public pentru susținerea derulării programelor/proiectelor finanțate din fonduri europene, pentru întreaga perioadă auditată și pentru fiecare ordonator de credite;
- ✓ implicarea MFP în monitorizarea cheltuielilor efectuate și a veniturilor încasate la bugetul public, având în vedere că o acțiune în acest sens a fost efectuată abia în anul 2013 prin introducerea în Situațiile financiare anuale de închidere a anului bugetar 2012 a unor situații prin care au fost solicitate anumite informații privind sumele utilizate pentru proiectele derulate prin FEN;
- ✓ efectuarea, de către structurile cu atribuții în gestionarea/derularea programelor finanțate din FEN, a unei analize prin care să fie evaluat stadiul de implementare a fiecărui proiect, astfel încât să fie cunoscute cel puțin următoarele informații, pentru fiecare beneficiar în parte și pentru fiecare proiect contractat de beneficiari:
 - valoarea contractată;
 - suma prefinanțării acordate;
 - contribuția națională;
 - cheltuielile neeligibile;
 - sumele solicitate la rambursare;
 - corecțiile aplicate;
 - suma efectiv rambursată;
 - suma rămasă de solicitat din valoarea contractată.
- ✓ transmiterea periodică (trimestrial), către Autoritatea de Certificare și Plată și către Ministerul Fondurilor Europene, a unei situații care să cuprindă cel puțin informațiile enumerate anterior;
- ✓ impunerea, de către MFP, a transmiterii de către fiecare beneficiar public (ordonatori principali de credite, unități administrativ-teritoriale, instituții publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii etc.), atât de la nivel central, cât și de la nivel local, a unei situații în care să fie evidențiate, pentru fiecare exercițiu bugetar 2007-2013, cel puțin următoarele informații, pentru fiecare proiect finanțat din fonduri europene nerambursabile:
 - a) valoarea creditelor bugetare alocate de la bugetul general consolidat (inițiale și definitive) pentru atragerea/derularea proiectelor finanțate din FEN;
 - b) valoarea plăților efective realizate din bugetul general consolidat pentru derularea FEN:
 - contribuția națională;
 - cheltuielile neeligibile;

- sumele solicitate la rambursare;
- corecțiile aplicate;
- suma efectiv rambursată;
- suma rămasă de solicitat din valoarea contractată.

MFP, principalul instrument instituțional cu atribuții în gestionarea modului de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul public, are obligația de a coordona, cu obiectivitate, derularea acestor activități pentru contracararea apariției de fenomene perturbatoare în atragerea de fonduri europene de către beneficiarii publici.

- ✓ realizarea, de către structurile competente din cadrul MFP, a unui punctaj între datele furnizate de beneficiarii publici (ordonatori de credite) ai fondurilor finanțate din FEN și situațiile/evidențele întocmite de Autoritățile de Management; efectuarea unei analize, de către MFP, pe baza datelor furnizate de beneficiarii publici ai fondurilor finanțate din FEN și luarea măsurilor legale ce se impun;
- ✓ efectuarea, la nivelul fiecărui beneficiar public sau finanțat din fonduri de la bugetul public, a misiunilor de audit public intern de către structurile cu atribuții în acest sens din cadrul MFP (Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern și Direcția de Audit Public Intern), cât și din cadrul Autorităților de Management (auditul/controlul intern este considerat o funcție a managementului);
- ✓ gestionarea eficientă și economicoasă, atât a sumelor alocate prin bugetul public, cât și a celor rambursate de la CE, la nivelul MFP, prin dispunerea măsurilor necesare în vederea derulării tuturor fondurilor de la CE prin bugetul fondurilor externe nerambursabile. În prezent, gestionarea acestor fonduri este doar în sarcina Autorității de Certificare și Plată;
- ✓ inițierea, de către MFP, a unei modificări legislative în sensul introducerii în legislația națională a unei prevederi prin care să fie atrasă răspunderea persoanelor care au gestionat programe finanțate din FEN asupra cărora au fost aplicate corecții financiare;
- ✓ stabilirea unui cadru legal pentru sancționarea persoanelor responsabile de la nivelul beneficiarilor publici care au solicitat alocarea de credite bugetare în vederea accesării și atragerii fondurilor europene nerambursabile și care au manifestat lipsă de interes în derularea activităților/operațiunilor necesare.

La nivelul AUTORITĂȚILOR DE MANAGEMENT

- ✓ efectuarea unei analize a deficiențelor din cadrul fiecărei Autorități de Management, respectiv Autorități de Certificare și Plată, în vederea eliminării/reducerii cauzelor care au:
 - generat întârzieri în derularea procesului de accesare a fondurilor europene;
 - determinat suspendarea Programelor Operaționale;
 - generat aplicarea de corecții financiare;
 - determinat situațiile de nesolicitare la rambursare a cheltuielilor eligibile;
 - determinat existența unor diferențe semnificative între evidența financiar-contabilă a Autorităților de Management și cea a Autorității de Certificare și Plată,
 precum și identificării cauzelor care au:
 - determinat nerestituirea sumelor primite de la buget pentru prefinanțarea programelor operaționale;
 - determinat nerestituirea sumelor primite de la buget pentru indisponibilitățile temporare (FIT);
 - generat existența unei diferențe de avansuri plătite, dar nejustificată de liderii de proiecte – parteneri români, în cazul Programului de Cooperare Teritorială RO-BG;
 - generat existența unei sume considerabile evidențiate în Registrul debitorilor, ținut la nivelul fiecărei Autorități de Management, care nu au fost recuperate de la beneficiari;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze operațiunile de schimb valutar, astfel încât să fie redus riscul încărcării inutile a bugetului de stat cu cheltuieli rezultate din schimbul valutar;
- ✓ efectuarea, de către structurile cu atribuții în gestionarea/derularea programelor finanțate din FEN, a unei analize prin care să fie evaluat stadiul de implementare a fiecărui proiect, astfel încât să fie cunoscute cel puțin următoarele, pentru fiecare beneficiar în parte și pentru fiecare proiect contractat de beneficiari:
 - valoarea contractată;
 - suma prefinanțărilor acordate;
 - contribuția națională;
 - cheltuielile neeligibile;
 - sumele solicitate la rambursare;
 - corecțiile aplicate;
 - suma efectiv rambursată;
 - suma rămasă de solicitat din valoarea contractată.
- ✓ transmiterea periodică (trimestrial) către Autoritatea de Certificare și Plată și către Ministerul Fondurilor Europene a unei situații care să cuprindă cel puțin informațiile enumerate anterior.

Curtea de Conturi consideră necesară implicarea mult mai activă a Ministerului Fondurilor Europene și a Ministerului Finanțelor Publice în **monitorizarea execuției bugetare aferente fondurilor alocate de la bugetul public pentru susținerea proiectelor/programelor finanțate din fonduri europene.**

Raportul de audit al performanței este publicat integral pe pagina web a instituției www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.10 Auditul performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare

Misiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Tineretului și Sportului (MTS)*, *Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST)* și *Direcțiile județene pentru sport și tineret*, organizate ca servicii publice deconcentrate ale ANST.

Obiectivul general al acțiunii de audit al performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare îl constituie economicitatea, eficiența și eficacitatea administrării patrimoniului și a utilizării resurselor alocate pentru funcționarea taberelor școlare.

Obiectivele specifice ale misiunii de audit:

- evaluarea economiilor realizate în gestionarea fondurilor alocate pentru întreținerea, funcționarea și modernizarea taberelor școlare, respectiv stabilirea măsurii în care, prin principiile și practicile de management, s-a asigurat minimizarea costului resurselor alocate, fără a se compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor;
- eficiența utilizării resurselor umane, materiale, financiare, inclusiv examinarea sistemelor de informare asupra indicatorilor de performanță, a sistemului de control intern și procedurile urmate de minister și direcțiile județene pentru sport și tineret, respectiv maximizarea rezultatelor în relație cu resursele utilizate și stabilirea raportului dintre rezultatele obținute și costul resurselor utilizate în vederea obținerii acestora;
- eficacitatea utilizării fondurilor publice, respectiv stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor, precum și compararea impactului efectiv realizat cu impactul dorit;
- realitatea lucrărilor de investiții, dacă astfel de lucrări au fost executate;
- respectarea reglementărilor legale cu privire la inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului, aflat în administrarea entității;
- identificarea obiectivelor și direcțiilor de acțiune pentru eficientizarea domeniului auditat;
- carențele, inadvertențele, imperfecțiunile sau interpretările diferite ale cadrului legislativ în vigoare, propuneri de îmbunătățire a acestuia.

Scopul auditului

Misiunea de audit al performanței a urmărit găsirea răspunsurilor la următoarele întrebări:

- Care au fost modificările intervenite în patrimoniul taberelor școlare (centrelor de agrement) în perioada 1990-2013 și cum au fost evidențiate în contabilitatea instituțiilor care-l administrează?
- Modificările apărute în inventarul bunurilor aparținând centrelor de agrement au respectat cadrul legal în vigoare și au fost evidențiate corect în contabilitatea entităților care-l administrează?
- Restituirea bunurilor aparținând centrelor de agrement s-a realizat cu respectarea prevederilor legale în vigoare referitoare la termenele până la care se puteau depune cererile de restituire?
- Care a fost politica instituției în ce privește transferarea centrelor de agrement către unitățile administrativ-teritoriale?
- Au fost respectate prevederile legale referitoare la trecerea bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale?
- A fost respectată destinația bunurilor transferate unităților administrativ-teritoriale?
- Scoaterile din funcțiune a bunurilor aparținând centrelor de agrement s-a realizat cu respectarea prevederilor legale în vigoare?
- Bunurile aparținând centrelor de agrement aflate în proprietatea publică a statului au fost înregistrate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului?
- Care au fost cauzele care au dus la nefuncționalitatea unor centre de agrement? Conducerile entităților cu atribuții în administrarea centrelor de agrement au luat toate măsurile pentru funcționarea acestora?
- Care este politica instituției care deține în administrare centre de agrement nefuncționale referitor la repunerea lor în funcțiune?
- Sumele alocate de la bugetul de stat pentru întreținerea, funcționarea și modernizarea centrelor de agrement au fost corect dimensionate, bazate pe solicitările acestora corelate cu nevoile reale ale elevilor și suficiente?
- Au fost întreprinse măsuri de maximizare a veniturilor proprii ale centrelor de agrement și în consecință de diminuare a efortului bugetului de stat pentru susținerea centrelor de agrement? Care este politica instituției în acest sens?
- Cheltuielile pentru întreținerea, funcționarea și modernizarea centrelor de agrement și pentru organizarea și desfășurarea activităților de tabără școlară au fost angajate și plătite cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității?
- Ce acțiuni au fost întreprinse de entitate pentru promovarea activităților de tabără organizate și desfășurate în centrele de agrement proprii?
- Care a fost gradul de ocupare în centrele de agrement proprii ale ministerului?
- Conducerile instituțiilor cu atribuții în domeniul tineretului au luat măsuri pentru creșterea economicității, eficacității și eficienței utilizării patrimoniului taberelor școlare ?
- Ce influență au avut neconcordanțele legislative asupra activității entităților care au avut atribuții în domeniul centrelor de agrement/taberelor școlare?

** Patrimoniul taberelor școlare**

La nivelul anului 1990, în România exista un număr de 207 tabere școlare aflate în proprietatea statului și în administrarea inspectoratelor școlare județene.

La nivelul celor patru județe în care s-a realizat auditarea situației patrimoniului taberelor școlare și evoluției acestuia, respectiv județele: Brașov, Buzău, Constanța și Vâlcea, în anul 1990 exista un număr de 28 tabere școlare.

Trebuie menționat faptul că valoarea patrimoniului taberelor școlare la nivelul anului 1990 nu s-a putut stabili cu exactitate de către actualele direcții județene de sport și tineret, motivația fiind lipsa documentelor contabile produse în anul 1990 ca urmare a faptului că entitățile care administrau patrimoniul taberelor școlare au trecut printr-o serie de reorganizări ce au presupus și mutarea arhivelor de la o entitate la alta, operațiuni în timpul cărora respectivele documente nu au fost gestionate corect.

Cu toate acestea, din documentele care au fost puse la dispoziție auditului, la nivelul celor 4 direcții județene pentru sport și tineret, DJST Vâlcea, DJST Constanța, DJST Brașov și DJST Buzău, s-a concluzionat că în patrimoniu nu erau evidențiate și nici evaluate 40 de active.

De asemenea, terenurile aferente centrelor de agrement, în unele situații, au fost înregistrate în evidențele tehnico-operative ale entităților care le administrau în unități naturale (mp), așa cum erau în anul 1990, fiind înregistrate valoric în evidențele contabile abia după anul 2003, când s-a realizat evaluarea acestora. Însa, pe parcursul perioadei ulterioare, s-a constatat că nu au fost luate măsuri corecte în vederea efectuării lucrărilor de reevaluare a activelor corporale, astfel încât acestea să fie reflectate în situațiile financiare anuale la valoarea justă, astfel că operațiunile de reevaluare care au avut loc s-au efectuat de către comisii din cadrul entității, numite prin decizii ale ordonatorului de credite, prin aplicarea indicilor de inflație și nu de către persoane autorizate. Aplicarea numai a indicilor prețurilor bunurilor de consum, comunicați de Institutul Național de Statistică, nu a fost suficientă în condițiile în care, în cazul activelor fixe corporale, atunci când valoarea contabilă diferă semnificativ de valoarea justă, trebuie să se țină cont de mai multe elemente, respectiv utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței. Folosirea unor metode de evaluare eronate poate influența corectitudinea valorilor juste ale activelor, generând diferențe semnificative între valoarea contabilă și valoarea justă.

În ceea ce privește *investițiile efectuate* în centrele de agrement, concretizate în reparații capitale, modernizări sau obiective noi, nu se poate aprecia dacă la analizarea oportunității și a prioritizării lucrărilor de investiții s-au avut în vedere criterii clar stabilite care să asigure cheltuirea banilor publici în condiții de eficiență și eficacitate, deoarece nici până în anul 2013 nu a fost stabilit un plan de reabilitare și extindere a acestora.

Având în vedere numărul relativ mare de tabere școlare aflate în imposibilitatea de a putea fi utilizate la capacitate maximă, precum și tendința descrescătoare a alocațiilor bugetare, la inițiativa Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar (ANTTS), în perioada 2003-2004, au fost încheiate 15 contracte de colaborare cu diverși agenți economici având ca obiect reabilitarea/modernizarea, întreținerea și utilizarea bazelor materiale ale unor tabere școlare, în prezent fiind în vigoare, însă, numai 3 astfel de contracte.

Deși intenția a fost bună, atribuirea, încheierea și derularea contractelor de colaborare s-a realizat fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, deoarece:

- atribuirea contractelor s-a realizat, în mod direct, fără aplicarea unor proceduri care să asigure selecția celor mai avantajoase oferte și fără respectarea prevederilor Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, potrivit cărora bunurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, nu pot fi înstrăinate, ele putând fi date numai în administrare, concesionate sau închiriate prin licitație publică;
- nu au fost incluse, în cuprinsul a 13 din cele 15 contracte de colaborare analizate, clauzele privind repartizarea veniturilor, în forma prevăzută în contractul cadru aprobat de ANTTS, nu au fost incluse clauze și prevederi care să asigure repartizarea către ANTTS a veniturilor proprii, în totalitate, precum și a unei sume fixe sau procentuale din veniturile comune realizate de societate din activitățile desfășurate cu folosirea bazei materiale;
- nu s-au realizat integral, în termenele și în cunoscutele stabilite, programele de investiții asumate de către investitori. Principala cauză care a favorizat nerealizarea programelor investiționale o reprezintă neincluderea în contractele de colaborare a unor penalități explicite pentru nerealizarea investițiilor asumate sau executarea necorespunzătoare a lucrărilor;
- direcțiile teritoriale de tineret au decontat către investitori, prin acțiuni de executare, ca o consecință a rezilierii contractelor de colaborare, lucrări de investiții cu valori actualizate cu indici de inflație, uneori la valori mult superioare rezultate din evidențele contabile, în cele patru centre valoarea fiind estimată la 3.477 mii lei. În aceste condiții, direcțiile teritoriale de tineret nu au solicitat ajustarea valorilor respective cu despăgubirile care li s-ar fi cuvenit pentru neexecutarea de către investitori a obligațiilor contractuale având în vedere faptul că, în majoritatea cazurilor, investitorii au realizat venituri net superioare celor realizate de ANTTS din utilizarea bazelor materiale din patrimoniul ANTTS și modernizate, în fapt, tot pe cheltuiala ANTTS;
- la data efectuării auditului mai erau în vigoare 3 contracte de colaborare ale căror prevederi/clauze contractuale nu asigură realizarea de venituri sau alte beneficii economice de către ANTTS, în condițiile stabilite prin notele de fundamentare aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și Autoritatea Națională pentru Tineret.

În patrimoniul Autorității Naționale pentru Sport și Tineret (ANST), la data de 13.08.2010, existau un număr de 184 centre de

agrement, din care numai 77 (41% din total) erau funcționale, conform analizei efectuate de conducerea Direcției Buget, Financiar, Contabilitate și Patrimoniu.

Legislația specifică aplicabilă în domeniul centrelor de agrement, la momentul elaborării Strategiei, nu a fost modificată, nefiind identificate, așa cum fusese stabilit ca obiectiv, modalități eficiente de control privind respectarea legislației în domeniul centrelor de agrement.

Prin 16 hotărâri ale Guvernului a fost transmis patrimoniul unui număr de 26 centre de agrement către autoritățile administrației publice locale, din care 9 se aflau în stare de funcționare, deși în Programul de Guvernare era înscris ca obiectiv predarea taberelor închise sau/și nefuncționale. În vederea efectuării acestor transferuri nu au fost elaborate acte normative care să reglementeze situația resursei umane și a surselor de finanțare.

Cu toate că în conținutul actelor normative este prevăzută obligativitatea *Autorității Naționale pentru Sport și Tineret* de a verifica și controla periodic modul de folosire a imobilelor transmise, în condițiile în care primitorul are obligația menținerii destinației imobilelor preluate în administrare, și anume cea de centre de agrement în care să se desfășoare activități recreative, s-a constatat faptul că *ANST/Ministerul Tineretului și Sportului* nu a realizat aceste verificări, motivația fiind explicată prin faptul că această activitate nu este reglementată în actele normative referitoare la organizarea și funcționarea ministerului, ceea ce denotă necunoașterea cadrului normativ care a reglementat aceste transferuri.

În multe cazuri, din lipsa fondurilor necesare efectuării reparațiilor, a reabilitărilor, obligația din sarcina unităților administrativ-teritoriale de a „moderniza și de a întreține imobilele preluate în administrare și să respecte standardele de calitate privind organizarea și desfășurarea activității specifice acestora” nu a putut fi respectată.

Unele dintre centrele de agrement efectiv nu mai există sau nu sunt în stare de utilitate deși, conform actelor normative prin care s-a realizat transferul, unitățile administrației publice locale aveau obligația menținerii destinației imobilelor transmise în administrare.

Din verificările efectuate la nivelul celor 4 DJST-uri auditate s-a concluzionat ca fondurile alocate din bugetul de stat pentru realizarea de investiții în centrele de agrement, în perioada 2010-2013 au avut ca scop doar menținerea stării de funcționare a centrelor, fără să fi fost alocate fonduri pentru realizarea de investiții în scopul modernizării centrelor de agrement la nivelul standardelor europene.

În perioada 1990-2013, conform prevederilor *Legii nr. 10/08.02.2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989*, s-au înregistrat o serie de solicitări de restituire în natură a unor imobile aparținând centrelor de agrement. Astfel, valoarea activelor din patrimoniul taberelor școlare retrocedate proprietarilor de drept este, conform informațiilor furnizate de către direcțiile județene de sport și tineret, de 12.420 mii lei.

Din examinarea modificărilor intervenite în situația patrimoniului taberelor școlare și a modului de operare a acestora în evidența contabilă, s-au constatat cazuri în care modificările nu au fost operate în contabilitate la data producerii lor și nici în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului.

Finanțarea funcționării centrelor de agrement

În perioada 2010-2013, elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli aferente activității de funcționare a centrelor de agrement din subordinea direcțiilor teritoriale de tineret s-au realizat în baza prevederilor și solicitărilor cuprinse în scrisorile cadru transmise de Ministerul Finanțelor Publice.

La nivelul Ministerului Tineretului și Sportului nu a fost elaborată și aprobată o procedură formalizată care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității de elaborare și fundamentare a bugetului, inclusiv a sumelor alocate de la bugetul de stat, consecința fiind, în unele cazuri, apariția unor diferențe semnificative între sumele necesare finanțării centrelor de agrement rezultate în urma fundamentării și sumele aprobate prin Legile bugetare.

Nu a fost elaborată și aprobată nici procedură operațională formalizată care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice în repartizarea sumelor aprobate prin buget către centre și în cadrul acestora, pe activități educaționale și recreative specifice.

Funcționarea centrelor de agrement este finanțată din sume alocate de la bugetul de stat și din venituri proprii. Pe fondul reducerii alocațiilor pentru investiții, veniturile proprii au înregistrat un trend descrescător datorită faptului că la nivelul direcțiilor teritoriale pentru sport și tineret nu au fost identificate surse noi de venituri proprii și nici soluții de menținere sau creștere a veniturilor din sursele deja existente.

În cadrul auditului a fost analizat și modul de organizare și desfășurare a activităților din taberele școlare, încercând a se identifica problemele existente

Deși Normele metodologice de organizare a diferitelor tipuri de tabere trebuiau aprobate cu cel puțin o lună înainte de începerea vacanțelor, astfel încât programele să se desfășoare în mod eficient, în anul 2012 a existat totuși situația aprobării cu întârziere a Normelor metodologice de organizare a taberelor sociale și pentru persoanele cu handicap.

În perioada 2010-2012, conform reglementărilor în domeniu, beneficiarii taberelor sociale au fost copiii și tinerii proveniți din familii al căror venit mediu lunar pe membru de familie a fost de până la 50% din salariul minim brut pe economie, beneficiarii de burse sociale, orfanii care nu sunt încredințați spre creștere și educare prin hotărâre judecătorească, precum și cei proveniți din forme instituționalizate de ocrotire.

Din verificarea unui eșantion de 170 de elevi trimiși în taberele sociale, conform documentelor justificative prezentate, s-a constatat că,

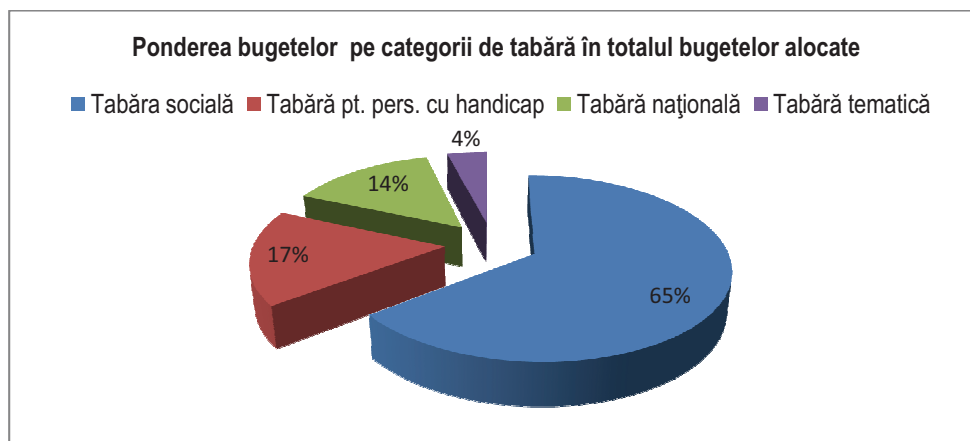
pentru 148 dintre aceștia nu reieșea că aveau dreptul la tabără socială. Din dosarele personale întocmite lipseau, unul sau mai multe din următoarele documente: cererea de acordare a unui loc în tabără sau adeverințe de venit pentru unul dintre părinți, precum și alte documente din care să reiasă că elevul face parte din familie monoparentală.

Mai mult decât atât, din documentele puse la dispoziție, s-a constatat că în anii 2010 și 2011 taberele sociale decontate din fonduri publice, s-au desfășurat în totalitate în locații private, pe litoral,

Numărul de participanți în cazul celor două categorii de tabără, sociale și pentru persoanele cu handicap, desfășurate în locațiile private acreditate este superior numărului de participanți din taberele organizate în centrele proprii. Astfel, ponderea participanților la taberele sociale desfășurate în perioada 2010-2012 în locațiile private acreditate reprezintă 74% în totalul participanților la tabere sociale, iar în cazul taberelor școlare pentru persoanele cu handicap reprezintă 56,5%, cazuri în care s-a constatat și o insuficiență a fondurilor alocate.

O altă observație a Curții de Conturi a fost și cea referitoare la organizarea activității de tabără ale românilor din diasporă, subvenționate de la bugetul de stat, care în perioada 2010-30.06.2013 nu au existat.

Grafic, ponderea bugetelor alocate pe categorii de tabără în perioada 2010-2013, se prezintă după cum urmează:

Din analiza datelor cu privire la gradul de ocupare a centrelor de agrement în perioada 2010 – 2013, date furnizate de DJST-uri, s-a constatat faptul că există discrepanțe mari atât între centrele de agrement, cât și între perioadele în care se desfășoară taberele. Astfel, centrele de agrement care se află în zone cu potențial turistic ridicat și cu facilități privind căile de acces, prezintă un grad de ocupare ridicat, între 80%-100%. Dintre acestea, exemplificăm:

- Râul Sadului (Sibiu) – vacanța de iarnă 2009/2010, cu grad de ocupare 93,75%, vacanța de iarnă 2012/2013 cu grad de ocupare 91,66%;
- Cisnădioara (Sibiu) – vacanța de iarnă 2012/2013, cu grad de ocupare 93,75%;
- Săliște (Sibiu) – vacanța de vară 2011, grad de ocupare 83,95%;
- Sovata I și II (Mureș) – vacanța de Paște 2011, grad de ocupare 100%;
- Sulina (Tulcea) – vacanța de vară 2010, grad de ocupare 93,64%, vacanța de vară 2011, cu 88,02%;
- Arieșeni (Alba) – vacanța de vară 2010, grad de ocupare 83%, vacanța de vară 2011, grad de ocupare 81,2%, vacanța de vară 2012, grad de ocupare 72,3%.

La polul opus se află centrele de agrement ce prezintă un nivel foarte scăzut al gradului de ocupare, cuprins între 0% și 50%, acestea fiind dezavantajate nu numai de potențialul turistic scăzut și facilități reduse privind căile de acces, dar și de alți factori, precum:

- condițiile sărăcicioase de cazare, masă și agrement, cu un confort scăzut de dinainte de 1989;
- nepromovarea centrului de agrement și popularizarea eficientă a ofertei, multe din DJST-uri nu au o pagină de „Web” proprie pentru a aduce la cunoștința elevilor și a părinților oferta existentă;
- lipsa unui marketing adecvat, dar și a fondurilor necesare pentru tipărirea unor pliante sau a realizării unor materiale promoționale;
- recomandările și feedback-urile pozitive/negative ale participanților;
- neorganizarea de tabere naționale și tematice.

Spre exemplificare menționăm:

- Predeal (Brașov) – vacanța de iarnă 2009-2010 – 20%, vacanța de Paște 2010 – 0%, vacanța de vară 2010 – 21,11%, vacanța de iarnă 2010/2011 – 6,67%, vacanța de iarnă 2011/2012 – 20%;
- Sângeorz-Băi (Bistrița-Năsăud) – vacanța de iarnă 2009/2010 – 11,51%, vacanța de Paște 2010 – 3,70%, vacanța de vară 2010 – 37,74%, vacanța de iarnă 2010/2011 – 2,05%, vacanța de Paște 2011 – 0%.

Totodată, gradul de ocupare scăzut este motivat și de personalul insuficient, fapt ce determină necesitatea introducerii a două zile libere între seriile de tabără, în vederea efectuării curățeniei generale și pregătirii centrului de agrement pentru următorul grup.

Recomandări

- ✓ efectuarea lucrărilor de reevaluare conform cerințelor din normele legale specifice în vigoare, pentru reflectarea rezultatelor acestora în situațiile financiare;
- ✓ efectuarea corecțiilor ce se impun în contabilitatea entităților care administrează centrele de agrement și actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, ca urmare a modificărilor intervenite în situația patrimoniului acestora;
- ✓ elaborarea, conform prevederilor legale în vigoare, a unui plan de reabilitare și extindere a centrelor de agrement, astfel încât să crească calitatea serviciilor oferite beneficiarilor (elevi și tineri), iar oferta de activități desfășurate în acestea să devină din ce în ce mai atractivă și să satisfacă nevoile/cerințele acestora;
- ✓ analiza tuturor contractelor de colaborare derulate la nivelul direcțiilor județene din punct de vedere al necesității, oportunității, eficienței și eficacității, și, în funcție de rezultatele analizei, dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării eventualelor sume constând în venituri/penalități/daune cuvenite MTS sau sume decontate necuvenite de MTS prin direcțiile județene;
- ✓ crearea cadrului organizatoric necesar desfășurării activităților de control a modului în care se respectă obligația de a menține destinația de centre de agrement a imobilelor transferate și, în funcție de constatări, luarea măsurilor prevăzute în actele normative;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri formalizate care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității cu privire la elaborarea și fundamentarea bugetului instituției;
- ✓ respectarea termenelor de elaborare și aprobare a Normelor metodologice privind organizarea diferitelor tipuri de tabere, astfel încât să se asigure desfășurarea acestora pe întreaga perioadă a vacanțelor școlare;
- ✓ crearea cadrului legal care să asigure obligativitatea plății unei taxe de acreditare de către agenții economici solicitanți, din a cărei colectare să se asigure fondurile necesare desfășurării întregii proceduri de acreditare;
- ✓ încheierea unui protocol de colaborare între Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Ministerul Educației Naționale (MEN) și Inspectoratele Școlare Județene (ISJ-uri), care să prevadă măsuri concrete de promovare a ofertelor naționale de tabără.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.11 Evaluarea managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare la Ministerul Educației Naționale

Scopul auditului

Efectuarea unei analize independente asupra ansamblului de aspecte, conjuncturi și activități circumscrise domeniului vast și complex reprezentat de managementul academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare, identificarea vulnerabilităților, disfuncționalităților, deficiențelor și a zonelor potențial perfectibile, precum și formularea de recomandări în vederea ridicării nivelului de performanță a activității domeniului de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI).

Entitățile auditate au fost: Ministerul Educației Naționale (MEN), Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS), Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

Obiectivele auditului

📌 Obiectivul principal al acțiunii de evaluare a managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare îl constituie economicitatea, eficiența și eficacitatea administrării fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare.

Potrivit prevederilor HG nr. 217/2007 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013, sistemul CDI din România are rolul dezvoltării științei și tehnologiei, în scopul creșterii competitivității economiei românești, îmbunătățirii calității sociale și sporirii gradului de cunoaștere, cu potențial de valorificare și largire a orizontului de acțiune. Pentru îndeplinirea acestui rol, sistemul CDI a avut trei obiective strategice:

- ⇒ crearea de cunoaștere, respectiv obținerea unor rezultate științifice și tehnologice de vârf, competitive pe plan mondial, având ca scop creșterea contribuției sistemului românesc de CDI la dezvoltarea stocului mondial de cunoaștere, creșterea vizibilității internaționale și transferul rezultatelor în economie și societate.
- ⇒ creșterea competitivității economiei românești prin inovare, cu impact la nivelul agenților economici și prin transferul cunoștințelor în practica economică. Acest obiectiv a vizat obținerea unor rezultate tehnologice de vârf, cercetări de tipul rezolvare de probleme complexe de interes local, regional, național sau formulate de agenți economici, precum și dezvoltarea de tehnologii, produse și servicii inovative cu aplicabilitate directă.

⇒ creșterea calității sociale, prin dezvoltarea de soluții, inclusiv tehnologice, care să genereze beneficii directe la nivelul societății, respectiv soluțiile la probleme locale, regionale și naționale legate de coeziunea și dinamica socială, de creșterea eficienței politicilor, precum și probleme legate de sănătate, mediu, infrastructură, amenajarea teritoriului și valorificarea resurselor naționale.

Obiectivele specifice au fost:

- ☒ analiza modului de stabilire și utilizare a fondurilor alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare dezvoltare;
- ☒ analiza gradului de îndeplinire a obiectivelor strategice prevăzute de HG nr. 17/2007 *privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013*, referitoare la:
 - obținerea, de către instituțiile de învățământ superior, a unor rezultate științifice de excelență, reflectate în creșterea numărului de articole în publicații indexate ISI;
 - creșterea numărului de brevete obținute de instituțiile de învățământ superior, creșterea ponderii brevetelor high-tech în total brevete;
 - creșterea numărului de cercetători din cadrul instituțiilor de învățământ superior, concomitent cu descreșterea mediei de vârstă a cercetătorilor sub 40 de ani.

Principalele constatări

Potrivit prevederilor HG nr. 17/2007 *privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013*, sistemul românesc de CDI a traversat o perioadă extrem de dificilă după 1989, astfel, subfinanțarea și restructurarea întârziată nu au dat șansa de racordare la tendințele mondiale din știință și tehnologie decât în cazuri izolate, iar sectorul, încă fragil, al întreprinderilor din România, nu a putut exercita o cerere reală pentru inovare.

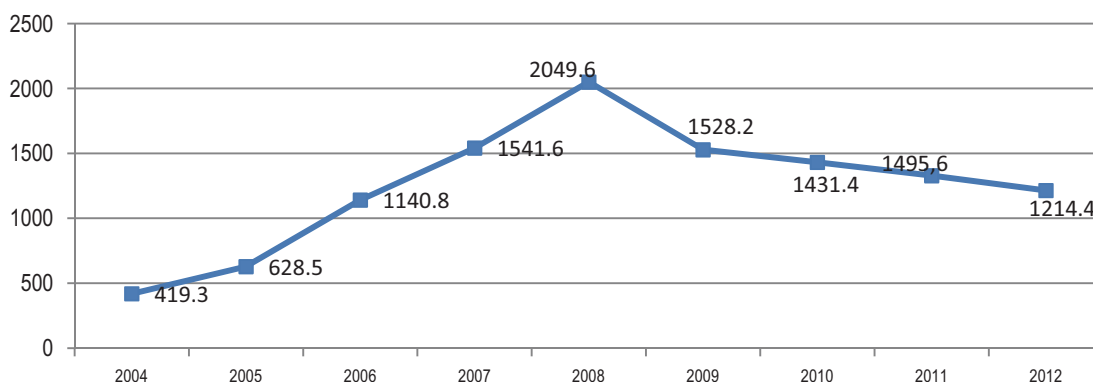
Totodată, atractivitatea redusă a carierei în cercetare a determinat pierderi calitative la nivelul resurselor umane și a făcut extrem de dificilă atragerea tinerilor performanți în cercetare. Mulți cercetători performanți au ales plecarea în străinătate. Nivelul scăzut al salariilor în CDI ar putea fi considerat ca determinant pentru activitatea scăzută, dar, în realitate, motivele au fost complexe, legate de reforma instituțională întârziată, de calitatea scăzută a infrastructurii de cercetare-dezvoltare, de lipsa unui sistem de evaluare care să stimuleze și să recompenseze performanța reală, excelența.

Totuși, finanțarea publică a cercetării-dezvoltării în România a înregistrat un proces radical de schimbare începând cu anul 2005, odată cu prima creștere considerabilă a ponderii procentului din produsul intern brut (PIB) alocat acestui domeniu.

Pentru perioada 2004-2012, cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare au înregistrat următoarea evoluție:

- mii lei -

Evoluția cheltuielilor bugetare pentru CDI în perioada 2004-2012

În acest context s-a analizat modul de îndeplinire a obligațiilor de către instituțiile de învățământ superior în activitatea de cercetare-dezvoltare, finanțată din fonduri publice.

Analiza a privit elaborarea de strategii proprii și asigurarea monitorizării modului de îndeplinire a obiectivelor prevăzute în planurile proprii, unde s-au constatat următoarele:

- neconcordanța, între perioadele de aplicare a strategiilor proprii de CDI ale instituțiilor de învățământ superior, cu perioada de aplicare a Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, respectiv perioada 2007-2013;
- neprevăderea, în cadrul strategiilor proprii de CDI ale instituțiilor de învățământ superior, a obiectivelor principale ale Strategiei naționale prevăzute de art. 39 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare, respectiv: promovarea și dezvoltarea sistemului național de cercetare-dezvoltare pentru susținerea dezvoltării economice și sociale a țării și a cunoașterii; integrarea în comunitatea științifică internațională; protecția patrimoniului tehnico-științific românesc; dezvoltarea resurselor umane din activitatea de cercetare; dezvoltarea bazei materiale și finanțarea activității de cercetare;
- elaborarea mai multor strategii de CDI în cadrul aceleiași instituții de învățământ (ex. strategii de cercetare pe facultăți, pe termen scurt, mediu și lung etc.);

- elaborarea și prezentarea strategiei de CDI ca și capitol în cadrul altor documente referitoare la activitatea instituției de învățământ superior (ex. carta universitară, planul managerial al rectorului, planul strategic, cartea albă a cercetării etc.);
- referitor la obligativitatea organizării de compartimente de marketing, în vederea creșterii gradului de aplicabilitate a cercetărilor finanțate din fonduri publice, s-a constatat că la nivelul a 28 de instituții de învățământ superior nu au fost organizate compartimente de marketing;
- nu toate instituțiile de învățământ superior au ținut registrului special de evidență a rezultatelor cercetării.

Potrivit prevederilor art. 77 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare, toate rezultatele cercetării trebuiau înregistrate într-un registru special de evidență constituit de către fiecare dintre persoanele juridice executante.

Din verificările efectuate asupra modului de aplicare a prevederilor legale mai sus-menționate, s-a concluzionat faptul că nu toate instituțiile de învățământ superior au înregistrat și evidențiat rezultatele cercetării într-un registru special de evidență. Astfel, un număr de 15 instituții de învățământ superior nu au respectat prevederile art. 77 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, nici Ministerului Educației Naționale, în calitate de autoritate de stat pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, nu și-a exercitat atribuțiile privind monitorizarea și evaluarea unităților de cercetare, dezvoltare și inovare, în conformitate cu legislația în vigoare.

În lipsa unei monitorizări și a unei asistențe de specialitate, s-a constatat faptul că există situații în care contabilitatea aferentă activității CDI nu a fost organizată la nivel de proiecte (ex. Universitatea din București), entitatea limitându-se doar la urmărirea execuției bugetare la nivel de activitate.

Instituțiile de învățământ superior nu înregistrează în evidența contabilă contractele de finanțare pentru execuția de proiecte, documente ce trebuiau înregistrate în evidența contabilă a celor două părți contractante, respectiv conturi în afara bilanțului în cazul autorității contractante și conturi de terți în cazul universităților.

Această lacună a organizării evidenței contabile la nivelul universităților a favorizat apariția riscului de necunoaștere, în orice moment, a situației valorice reale a proiectelor contractate de către entitate, sub aspectul valorii rămase de finanțat până la finalul proiectului și a surselor de finanțare ce vor asigura în viitor derularea proiectelor de cercetare.

Acest fapt este demonstrat de neconcordanțele între datele raportate de către universități prin „*Situația finanțării activității de cercetare, dezvoltare, inovare desfășurată de către instituțiile de învățământ superior în perioada 2010-2012*”. Exemplificăm, în acest sens, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, instituție care, pentru perioada viitoare, raportează suma totală de 35.254 mii lei aferentă proiectelor de finanțat, fără a oferi o detaliere a surselor de finanțare din care urmează să se asigure această finanțare, precum și instituții de învățământ superior care prezintă diferențe între totalul sumelor ce urmează a fi finanțate în perioada următoare și detalierea pe surse de finanțare aferentă acestor contracte (ex.: Universitatea „Politehnica” din București prezintă o diferență în cuantum de 519 mii lei și Universitatea Tehnică de Construcții din București prezintă o diferență în cuantum de 973 mii lei).

Urmare analizei efectuate asupra monografiilor contabile specifice proiectelor CDI transmise de către instituțiile de învățământ superior, s-a constatat faptul că există situații în care cheltuielile nu parcurg fazele execuției bugetare întrucât sunt decontate de către instituție după ce au fost plătite de către personalul din cadrul proiectelor din fonduri proprii (personale), contrar prevederilor art. 52 alin (1) din Legea nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.

Exemplificăm, în acest sens, cheltuielile de deplasare și pentru procurarea de bunuri materiale decontate de către Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca și Universitatea din Craiova, universități care au prezentat în monografia contabilă operațiuni economico-financiare de „*plată cheltuieli de deplasare țară/externe – fără avans*”, respectiv „*plată cheltuieli materiale efectuate de directorul de proiect care nu a solicitat avans*”.

În urma efectuării analizei monografiilor contabile specifice proiectelor CDI transmise de către instituțiile de învățământ superior, s-a constatat faptul că majoritatea universităților au înregistrat eronat sumele încasate în baza contractelor de finanțare ca venituri din activități economice la momentul încasării, și nu așa cum prevede OMFP nr. 1917/2005 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice*, *Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*, cu modificările și completările ulterioare: „*în contabilitate, veniturile din activități economice se înregistrează în momentul predării bunurilor către cumpărători, al livrării lor pe baza facturii sau în alte condiții prevăzute în contract, al facturării lucrărilor executate și serviciilor prestate, moment care atestă transferul de proprietate către clienți*”.

Încasarea sumelor de către instituțiile de învățământ superior pentru realizarea proiectelor s-a realizat în baza „*Contractului de finanțare pentru execuție de proiecte*”. Acest document prevede la capitolul „*Proprietate industrială și intelectuală*” faptul că „*rezultatele cercetării obținute pe baza derulării contractului aparțin contractorului și/sau angajaților acestuia*”, fapt care demonstrează inexistența momentului „*care atestă transferul de proprietate către clienți*”.

Totodată, înregistrarea eronată ca venituri din activități economice a sumelor încasate în baza contractelor de finanțare este susținută și de faptul că parte din programele derulate în cadrul *Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II* au fost puse în aplicare ca scheme de ajutor de stat conform deciziei Președintelui ANCS nr. 9.451/21.12.2007.

Cheltuielile indirecte (regie) acceptate de autoritatea contractantă în derularea contractelor de finanțare pentru execuția de

proiecte nu au fost detaliate în cuprinsul HG nr. 134/2011 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea categoriilor de cheltuieli pentru activități de cercetare-dezvoltare și de stimulare a inovării, finanțate de la bugetul de stat sau în cuprinsul actualelor contracte de finanțare*, concluziile fiind:

- nu toate instituțiile întocmesc deconturi justificative (fundamentări) ale sumelor consemnate în devizele postcalcul prezentate autorității contractante, creând, astfel, un cadru favorabil apariției riscului ca, la finalul derulării proiectelor, să rămână sume disponibile la nivelul universităților, contrar prevederilor contractuale;
- înregistrarea eronată a transferului sumelor din conturile prevăzute în contracte pentru derularea proiectelor ("*Disponibil din venituri proprii ale ministerelor și instituțiilor publice de subordonare centrală*") în conturile de venituri proprii destinate finanțării de bază a universităților ("*Disponibil pentru finanțarea activității de bază a instituțiilor de învățământ superior din taxe și activități desfășurate*"), fără înregistrarea pe cheltuieli a deconturilor. Prin stornarea veniturilor, coroborat cu neînregistrarea pe cheltuieli a sumelor aferente cheltuielilor indirecte (regie), în evidența contabilă a universității a fost înregistrată o valoare diminuată a sumelor real încasate din derularea contractelor de finanțare.

Cauza acestor deficiențe a constituit-o confuzia creată de prevederile art. 190 alin (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, care menționează faptul că „*la sfârșitul fiecărui an bugetar, conducerea universității prezintă senatului universitar un raport referitor la cuantumul regiei pentru granturile de cercetare și la modul în care regia a fost cheltuită*”, act normativ care permite o justificare ulterioară a cheltuielilor și nu la data efectuării lor.

Această justificare ulterioară încheierii proiectului coroborată cu înglobarea sumelor aferente cheltuielilor indirecte (regie) în totalul veniturilor proprii ce pot fi utilizate de către universitate conform bugetului aprobat, contravine atât prevederilor art. 1 alin. (6) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce impune organizarea și conducerea contabilității de gestiune, cât și prevederilor contractelor de finanțare referitoare la faptul că „*toate cheltuielile se vor efectua numai în scopul realizării proiectului*”, punând astfel, autoritatea contractantă în imposibilitatea de a constata eventuale cheltuieli neeligibile și, implicit, de a refuza plata acestora.

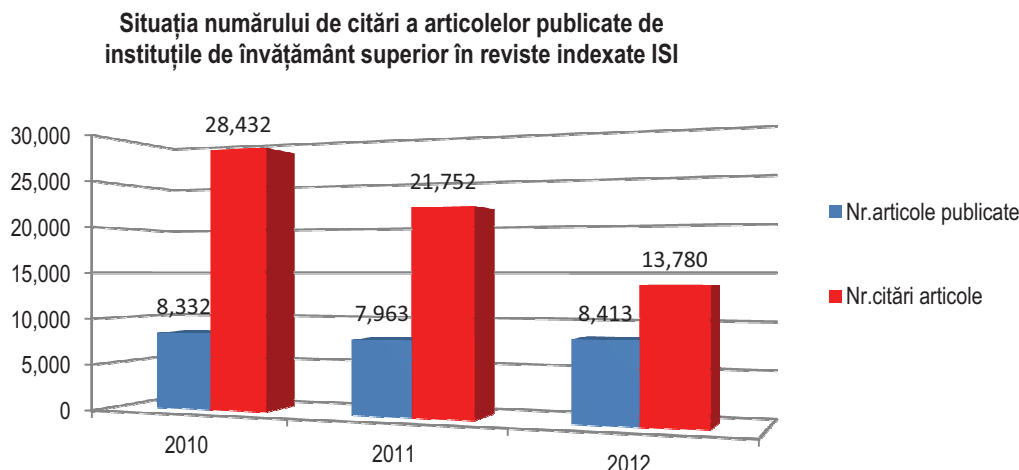
Urmare analizei datelor și informațiilor furnizate de către instituțiile de învățământ superior se constată faptul că rezultatele activității CDI desfășurate de către universități au fost parțial înregistrate în contabilitate, iar studiile și cercetările publicate (cărți, reviste și alte publicații) nu au fost cuprinse în inventarul bibliotecii universitare, astfel încât persoanele interesate să poată avea acces liber la aceste publicații.

Totodată, s-a constatat faptul că înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor activității CDI, concretizate în imobilizări corporale și necorporale, se efectuează pe baza datelor din *Registrul special de evidență* constituit conform art. 77 din OG nr. 57/2002 *privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, cu modificările și completările ulterioare, și nu pe baza datelor din contabilitatea de gestiune (ex.: Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești).

S-a constatat, astfel, că neînregistrarea în evidența contabilă a instituțiilor de învățământ superior a tuturor rezultatelor cercetării a fost determinată de organizarea necorespunzătoare a sistemului contabil și necompletarea *Registrului special de evidență*, document aferent evidenței tehnico-operative care permite efectuarea unei confruntări între cele două evidențe.

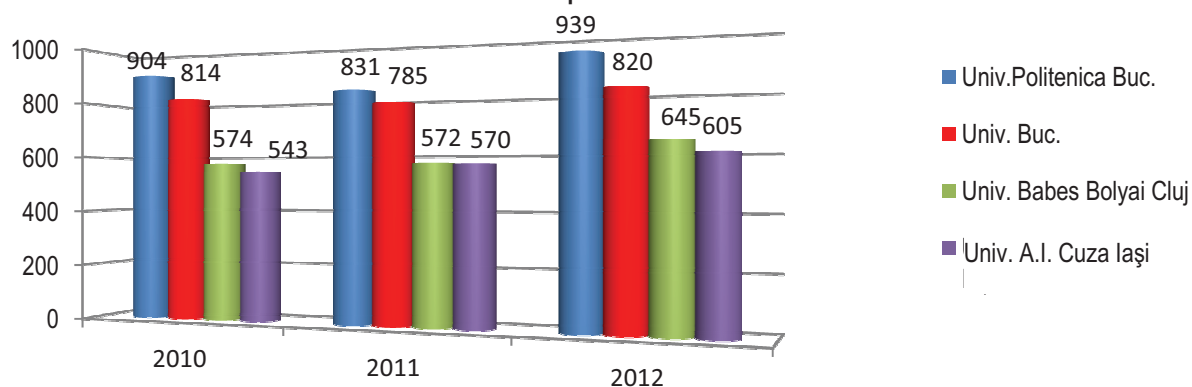
Analiza s-a îndreptat și asupra activității științifice, observându-se o creștere cantitativă a articolelor în publicațiile indexate ISI, în perioada 2010-2012.

Conform datelor și informațiilor existente pe platformele informatice Web of Knowledge și SciVal Spotlight, instrumente de cercetare bibliografică utilizate atât în realizarea de studii de scientometrie, sociologia științei, elaborarea prognozelor în domeniul cercetării științifice, cât și în scopul regăsirii informațiilor pe o temă dată, pentru perioada 2010-2012, numărul articolelor publicate de instituțiile de învățământ superior în revistele indexate ISI, a înregistrat următoarea evoluție:

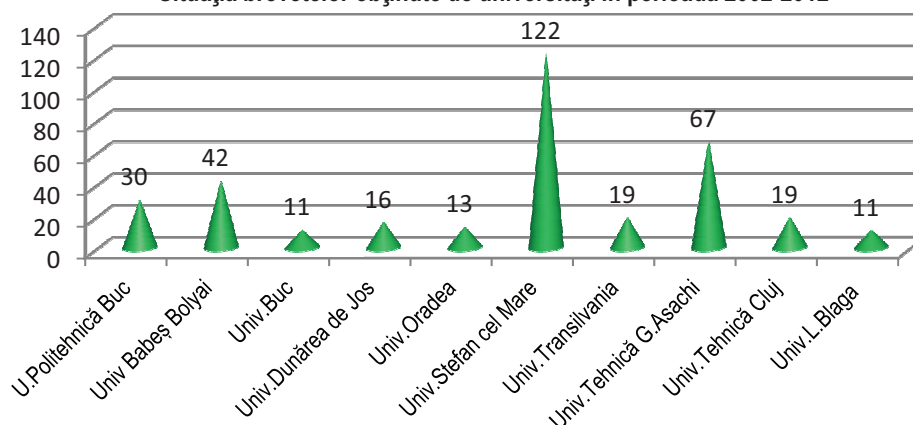
Referitor la clasamentul primelor patru instituții de învățământ superior în funcție de numărul articolelor publicate în perioada 2010-2012, acesta se prezintă astfel:

Principalele instituții de învățământ superior în funcție de numărul de articole publicate în reviste indexate ISI

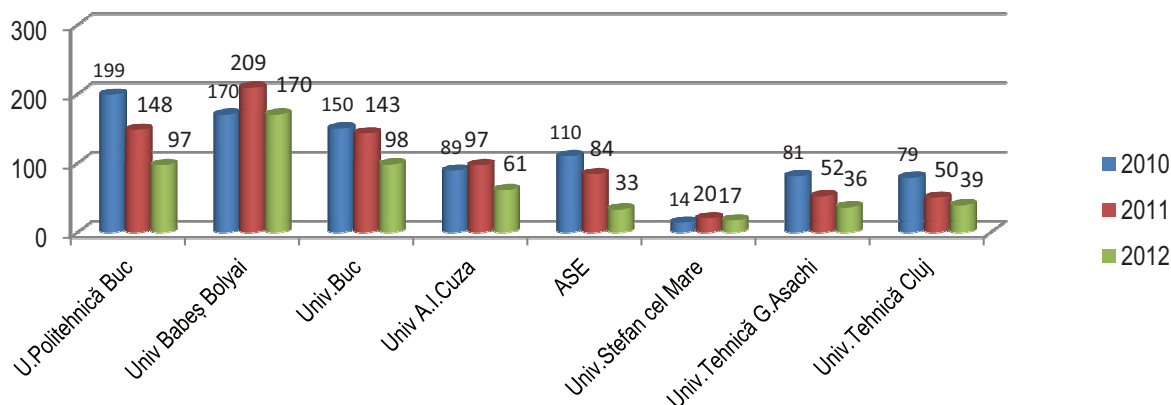

Analiza efectuată asupra situației centralizate a brevetelor obținute de universități, în perioada 2002-2012, a reliefat faptul că din cele 92 de universități de stat sau private, 32 au obținut un număr de 442 brevete. Totodată, potrivit situației participării universităților în perioada 2010-2012 la proiectele și programele aferente Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2007-2013 (PNII), a rezultat că 61 de universități au derulat în perioada 2010-2012 un număr total de 3.978 de proiecte (1.851 proiecte – IDEI, 979 proiecte – Resurse Umane, 247 proiecte – Capacități și 901 proiecte – Parteneriate) pentru care a fost achitată suma de 875.979 mii lei.

Situația brevetelor obținute de universități în perioada 2002-2012

Referitor la clasamentul universităților în funcție de numărul de proiecte derulate în perioada 2010-2012, situația se prezintă astfel:

Urmare analizei efectuate, a rezultat faptul că, în perioada 2010-2012, primele trei universități au derulat peste 34% din totalul proiectelor aferente PNII și au încasat suma de 348.558 mii lei, reprezentând 39,79% din valoarea totală achitată pentru proiectele și programele aferente PNII. Cu toate acestea, comparativ cu numărul de proiecte și programe de CDI la care au participat instituțiile de învățământ superior, numărul brevetelor obținute este nesemnificativ.

Totodată, potrivit aspectelor surprinse în *Raportul privind performanța cercetării și inovării în statele membre ale Uniunii Europene – 2013*, referitoare la faptul că România a înregistrat câteva puncte slabe ale sectorului de afaceri privind cercetarea și inovarea, respectiv: numărul foarte mic de cereri de brevete internaționale solicitate în conformitate cu Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor (PCT) și nivelul foarte scăzut al ritmului CDI comparativ cu media statelor UE, sunt doar câteva aspecte menite să completeze și să susțină concluzia echipei de audit.

Referitor la participarea femeilor în activitatea de cercetare, echipa de audit ține să menționeze aspectele favorabile prezentate

de către evaluatorii internaționali în cadrul „Raportului de evaluare intermediară a Strategiei naționale și a Planului național de CDI pentru perioada 2007-2013”, astfel, România a înregistrat cel mai înalt nivel de permeabilitate cu privire la femeile care devin profesori titulari, în comparație cu media Uniunii Europene.

Auditul a semnalat un risc privind supraevaluarea cheltuielilor salariale.

Urmare centralizării și analizei efectuate asupra bazei de date informatice referitoare la evidența persoanelor participante în cadrul proiectelor și programelor naționale de CDI (respectiv programele Idei, Resurse Umane și Parteneriate), a rezultat că în anul 2011, la derularea programelor mai sus menționate, au participat persoane, după cum urmează:

Nr. de participări în proiecte	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Nr. de persoane participante	7.750	1.800	631	233	126	46	35	14	5	4	1

Urmare verificării efectuată prin sondaj asupra normelor lunare de muncă pentru care au fost plătite persoanele participante în cadrul proiectelor și programelor mai sus-menționate, au fost identificate persoane cu norme lunare de muncă, cumulate, de peste 300 de ore pe lună, în medie 75 de ore pe săptămână, respectiv 15 ore pe zi lucrătoare. Totodată, au fost depășite limitele maxime în euro/om/lună prevăzute de ANEXA 3 din HG nr. 475/2007.

Au fost identificate persoane care au participat în proiecte CDI prin intermediul altor entități decât cele la care erau angajate și care aveau calitatea de coordonatori/parteneri în aceste proiecte, astfel fiind pusă sub semnul întrebării posibila situație de conflict de interese sau concurență neloială în care s-ar putea afla aceste persoane.

Concluzii semnificative referitoare la Strategia națională

Potrivit „Raportului de evaluare intermediară a Strategiei naționale și a Planului național de CDI pentru perioada 2007-2013”, întocmit la data de 23 ianuarie 2012 de evaluatorii internaționali ai Grupului Technopolis, evaluare efectuată la solicitarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS), pentru formularea unor recomandări documentate, au rezultat următoarele:

- în Strategia națională 2007-2013, perceperea contextului internațional și transformarea sa într-o strategie națională au fost parțiale și incomplete. Au fost abordate probleme importante, ca de exemplu rolul cunoașterii în cadrul progresului economic, importanța crescută a cooperării internaționale și a schimbului de informații, semnificația excelenței și rolul universităților și institutelor publice de CDI în câștigarea excelenței. De asemenea, a fost dezbătută problema delicată a inovării, sfera de acțiune a Strategiei fiind limitată doar la colaborarea dintre cercetare și industrie, nu și la aspectele referitoare la inovarea în industrie;
- contextul internațional caracteristic României menționat în Strategie a fost descris și perceput într-o manieră generală și nespecifică. Luate în sens literal, toate declarațiile au fost adevărate pentru oricare altă țară din cadrul UE și nu au avut o legătură specifică cu România;
- aspectele referitoare la posibilitatea accesării Fondurilor Structurale nu a fost considerată o opțiune importantă la momentul elaborării Strategiei Naționale. Acest lucru a reprezentat, în opinia evaluatorilor internaționali, o oportunitate pierdută de România referitor la sursele posibile de finanțare a activității de CDI;
- referitor la instituțiile de învățământ superior, Europa deține un număr de 171 de universități de top în domeniul cercetării, cele mai multe fiind concentrate în câteva țări. România încă nu deține o astfel de universitate, nici Bulgaria, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta sau Slovacia;
- referitor la exportul de inteligență, România face parte din grupul de țări care au deținut cel mai mare procent de export de cercetători și nici un procent relevant de cercetători invitați;
- cercetătorii din România au publicat în anul 2010 un număr de 11.739 de articole, monitorizate de organizația Web of Science, comparativ cu anul 2000 când au fost publicate 8.228 articole. Totuși, principala schimbare nu a constat în creșterea publicațiilor ca atare, ci în creșterea de aproximativ 7,5 ori a numărului de reviste românești monitorizate de Web of Science, de la 8 publicații în anul 2005, până la 60 de publicații, în anul 2010.

De asemenea, potrivit Memorandumului înregistrat la Secretariatul General al Guvernului sub nr. 8590/04.05.2010, cu tema *Adoptarea Planului de Sporire a eficienței și eficacității cheltuielilor publice destinate cercetării-dezvoltării*, referitor la alocarea României a unei asistențe financiare pe termen mediu în valoare de până la 5 miliarde euro, unul dintre obiectivele asumate de autoritățile publice în vederea creșterii importanței domeniului la nivelul autorităților guvernamentale și asigurarea coerenței politicilor și programelor CDI l-a constituit întărirea rolului, responsabilității și autorității MEN în privința coordonării politicilor guvernamentale în domeniul CDI prin reactivarea, la nivel de secretari de stat, a Consiliului Interministerial pentru Cercetare Dezvoltare și Inovare, condus de Ministrul Educației Naționale. Totodată, în plus față de cele menționate, în vederea creșterii importanței domeniului la nivelul autorităților guvernamentale și asigurarea coerenței politicilor și programelor CDI, planul de sporire a eficienței și eficacității cheltuielilor publice destinate cercetării-dezvoltării a prevăzut și constituirea Consiliului pentru Politica Științei și Tehnologiei, ca organism strategic de importanță majoră constituit la nivelul Primului-ministru.

Un alt aspect deosebit de semnificativ abordat în cadrul *Raportului privind performanța cercetării și inovării în statele membre ale Uniunii Europene-2013*, l-a constituit participarea României la *Cel de-al Șaptelea Program Cadru* pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7) acesta constituind instrumentul principal al Uniunii Europene pentru finanțarea, în perioada 2007-2013, a activității de CDI desfășurată în Europa. Astfel, numărul total de participanți români în cadrul PC7 a fost de aproximativ 704 (din 4.888 solicitanți), România primind suma de 96 milioane euro dintr-un buget total de peste 53 miliarde euro (inclusiv cu

programul EURATOM) prevăzut a fi alocat prin PC7 în perioada 2007-2013. Rata de succes a participanților români a fost de 14,4% , sub rata medie de succes a UE de 21,95%, astfel, în funcție de valoarea contribuției UE, România a ocupat locul 18 din cele 27 de state membre UE participante în cadrul PC7.

Față de cele mai sus-menționate, echipa de audit a concluzionat faptul că obiectivele strategice asumate în perioada 2007-2013 au fost orientate, în principal, spre **creșterea vizibilității internaționale a cercetării românești**, precum și **expansiunea capitalului uman din domeniul CDI**.

Concluzionând, se poate spune că MEN, în calitate de autoritate de stat pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, nu a luat toate măsurile în vederea respectării atribuțiilor prevăzute de art. 6 pct.11 și 31 din HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la monitorizarea aplicării normelor legale în vigoare referitoare la activitatea de CDI desfășurată de instituțiile de învățământ superior.

Totodată, potrivit demersurilor întreprinse de entitate în vederea elaborării proiectului referitor la Strategia Națională în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării pentru perioada 2014-2020, în ultimele decenii, generarea și exploatarea cunoașterii au fost recunoscute drept surse esențiale ale bunăstării. Întrucât cunoașterea a determinat competitivitatea, statele europene au dezvoltat sisteme și strategii menite să facă față impactului crizei, deficiențelor structurale ale Europei și intensificării provocărilor mondiale. După prima Strategie Națională de CDI (2007-2013), elaborată prin metode prospective în cadrul unui proces de largă consultare, România trebuie să-și actualizeze viziunea asupra sistemului de CDI prin identificarea nevoilor interne și raportarea la obiectivele Strategiei Europa 2020 și Politicii de Coeziune. În contextul angajamentelor asumate de România referitoare la Strategia Europa 2020 (o țintă de 2% PIB investiții în CDI, 1% sectorul public și 1% sectorul privat) sunt necesare transformări ample, atât în mediul științific, cât și în cel economic. Actualizarea viziunii privind sistemul CDI și identificarea nevoilor interne în contextul economic și politic actual se cer a fi realizate printr-un document de strategie și instrumentele de implementare ale acesteia.

Recomandări

- ❖ în cadrul procesului de elaborare a Strategiei Naționale în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării pentru perioada 2014-2020, să fie avute în vedere aspectele referitoare la:
 - ✓ fundamentarea și asigurarea resurselor financiare necesare activității de CDI;
 - ✓ asumarea, la nivel național, a unui set de priorități strategice referitoare la activitatea de CDI și asigurarea cadrului legal necesar încurajării și susținerii mediului de CDI;
 - ✓ dezvoltarea parteneriatelor public-private în domeniul CDI;
 - ✓ asigurarea și dezvoltarea resurselor umane din domeniul CDI;
 - ✓ asigurarea monitorizării implementării Strategiei naționale.

Luând în considerare viziunea privind sistemul CDI românesc în 2020, se formulează următoarele recomandări:

- ❖ **în vederea stimulării inițiativei sectorului privat, se vor efectua demersuri pentru:**
 - ✓ elaborarea și aprobarea cadrului legal referitor la adoptarea de proceduri pentru acordare agenților economici a unor facilități fiscale cu privire la activitatea de CDI, precum și îmbunătățirea reglementărilor contabile privind înregistrarea și evidențierea activității de cercetare;
 - ✓ referitor la asigurarea unor fonduri de capital de risc și de garantare, este necesară crearea, în cadrul programelor de ajutor de minimis, a unor fonduri de investiții cu capital de pornire destinat antreprenorilor cu idei inovatoare, precum și a unui fond de investiții cu capital de risc și de creștere destinat IMM-urilor inovatoare. De asemenea, este necesară crearea unui sistem de credite (micro-credite, credite pentru capital de lucru, credit pentru investiții de dezvoltare) cu dobânzi subvenționate în favoarea IMM-urilor inovatoare;
 - ✓ crearea unui sistem de garanții individuale pentru acoperirea riscului tehnologic în favoarea IMM-urilor inovatoare;
 - ✓ efectuarea unor campanii de informare și popularizare a instrumentelor financiar-fiscale disponibile actorilor economici privați;
 - ✓ referitor la proprietatea intelectuală se vor întreprinde demersuri în vederea elaborării și adoptării legii invențiilor de serviciu într-o formă care să încurajeze și să susțină inovația în sectorul privat din domeniul CDI;
 - ✓ elaborarea unor programe de informare și pregătire a cercetătorilor cu privire la problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale;
- ❖ **în vederea susținerii procesului de definire și consolidare a domeniilor de investiție prioritară, se vor efectua demersuri referitoare la:**
 - ✓ finanțarea proiectelor tematice printr-un ansamblu de instrumente, pe termen scurt și lung, pe faze ale ciclului de la idee la comercializare, concentrate pe domenii prioritare;
 - ✓ finanțarea de proiecte de CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de cercetare-dezvoltare și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere;
 - ✓ elaborarea unor programe de susținere a centrelor de competență în vederea concentrării unei părți importante a resurselor publice pentru CDI în domeniile de specializare inteligentă;

- ✓ dezvoltarea infrastructurii și profesionalizarea resurselor umane specializate în transfer de tehnologie și de cunoaștere;
- ✓ continuarea finanțării programelor doctorale și a programelor de postdoctorat, cu alocarea unei ponderi crescute domeniilor de specializare inteligentă;
- ✓ reglementarea și organizarea doctoratului industrial pentru a crește corelarea formării resurselor umane cu nevoile mediului economic;
- ✓ definirea unei părți importante a temelor de cercetare doctorală în cadrul proiectelor finanțate public, cu plata doctoranzilor ca tineri asistenți de cercetare din bugetul de proiect;
- ✓ adoptarea pe scară largă a „Principiilor de pregătire inovatoare în domeniul doctoratului”;
- ✓ susținerea finanțării proiectelor majore și a marilor infrastructuri de CDI din sectorul public pentru dezvoltarea infrastructurii existente, crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare etc.) și sprijinirea construirii infrastructurilor de cercetare pan-europene în România;
- ✓ constituirea Registrului Național al Infrastructurilor de Cercetare-Dezvoltare, în vederea asigurării accesului sporit la infrastructuri atât în zona publică, cât și în cea privată și transparența gradului de utilizare a infrastructurilor;
- ✓ concentrarea organizațiilor de cercetare prin formarea de parteneriate instituționale pe termen lung sau realizarea de fuziuni, în vederea focalizării activităților de CDI pentru alocarea mai eficientă a resurselor în domeniile de CDI cele mai promițătoare;
- ✓ crearea unui mecanism de orientare strategică în vederea analizei formării reale și a dobândirii competențelor în domeniile de specializare inteligentă și de propunere a corecțiilor și reorientărilor. Totodată, în vederea creșterii importanței domeniului cercetării la nivelul autorităților guvernamentale și asigurarea coerenței politicilor și programelor CDI, precum și în vederea creșterii eficienței și eficacității cheltuielilor publice destinate cercetării-dezvoltării este necesară constituirea unui organism interministerial strategic de importanță majoră, constituit la nivelul Prim-ministrului;
- ✓ concentrarea resurselor în domenii cu relevanță publică directă (sănătate, spațiu și securitate, patrimoniu și identitate națională) ținând cont atât de cererea publică de soluții inovatoare, cât și de organizațiile de cercetare care o pot satisface;
- ❖ **în vederea susținerii cercetării fundamentale și de frontieră, se vor întreprinde demersuri referitoare la:**
- ✓ asigurarea fondurilor pentru investițiile deja angajate (ex. Light Infrastructure European ELI) și a celor în curs de angajare (Institutul Dunării) și susținerea dezvoltării unor concentrări în jurul acestor mari infrastructuri;
- ✓ susținerea finanțării grupurilor de cercetare existente/emergente, în măsura în care există interes privat în acest domeniu;
- ✓ susținerea dezvoltării resurselor umane specializate în administrarea și dezvoltarea grupurilor inovatoare;
- ✓ asigurarea accesului la cercetarea științifică din fluxurile principale pentru toate organizațiile de cercetare;
- ❖ **referitor la recuperarea decalajelor față de UE în sectorul CDI, se vor întreprinde demersuri cu privire la:**
- ✓ întărirea educației în domeniul științelor și tehnologiei și intensificarea acțiunilor de comunicare a științei;
- ✓ finanțarea instituțională și susținerea dimensiunii administrative a activităților de CDI;
- ✓ organizarea de concursuri cu premii pentru soluții inovatoare în vederea atragerii tinerilor talentați spre cariera de cercetare;
- ✓ promovarea rezultatelor de excepție a cercetării românești prin organizarea de turnee de popularizare a științei, expoziții, zile deschise etc.;
- ✓ promovarea interesului pentru cercetare, știință și inovare în învățământul preuniversitar prin includerea în manuale și în materiale didactice electronice a descoperirilor recente și a posibilelor lor implicații sociale;
- ✓ asigurarea unei finanțări instituționale de bază pentru cercetare, acordată în urma evaluării instituționale, pentru toate organizațiile publice de cercetare;
- ✓ încurajarea atragerii cercetătorilor cu competențe avansate din străinătate pentru conducerea proiectelor și programelor de CDI desfășurate în România;
- ✓ obligativitatea organizațiilor publice pentru cercetare de a publica în Euraxess toate posturile vacante și de a adera la Carta și Codul European al cercetătorului;
- ✓ crearea unui Registru al Cercetătorilor din România, inclusiv al celor care au participat la proiecte românești, în scopul creșterii transparenței în comunitatea de cercetare și al accesului rapid la cercetătorii relevanți pentru orice tip de entitate interesată;
- ✓ sprijinirea participării cercetării românești la proiectele Orizont 2020;
- ✓ participarea coordonată la inițiative europene, cum ar fi Inițiativele de programare comună (JPI), Inițiativele tehnologice comune (JTI) / Parteneriatele europene pentru inovare (EIP);
- ✓ susținerea participării la organisme internaționale (CERN, ESA etc.) pe baza unui plan integrat de participare;
- ✓ finanțarea apelurilor bilaterale în cadrul proiectelor de cooperare internațională;
- ✓ crearea de sinergii cu programe ale Uniunii Europene gestionate la nivel central în domeniul CDI prin proiecte de twinning și teaming la nivelul centrelor de excelență emergente, regiunilor inovatoare, clusterelor inovatoare din România și UE etc.
- ❖ **în vederea asigurării organizării, implementării și funcționării la nivelul instituțiilor de învățământ superior a unui sistem contabil eficient pentru realizarea unui management administrativ performant al fondurilor publice alocate activităților de**

cercetare:

- ✓ elaborarea, aprobarea și aplicarea unor politici contabile care să asigure funcționarea unui sistem contabil performant, capabil să preîntâmpine eventualele riscuri ce pot apărea în derularea activităților curente și extraordinare ale instituțiilor de învățământ superior și să furnizeze, în timp util, informații corecte factorilor de decizie ai universităților;
- ✓ elaborarea, aprobarea și aplicarea unui „ghid de finanțare” în care să fie prezentate tipurile de documente justificative pentru acordarea avansurilor, decontarea cheltuielilor, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească documentele pentru a fi considerate eligibile (ex: în toate documentele justificate aferente proiectului să se menționeze numărul proiectului și al contractului de finanțare), precum și modul de stabilire a valorii de intrare a rezultatelor cercetării și de înregistrare a acestora în evidența contabilă;
- ✓ elaborarea, aprobarea și aplicarea unei metodologii de calcul privind modul de fundamentare al cheltuielilor indirecte (regie) acceptate a fi considerate eligibile în derularea proiectelor astfel încât să fie respectate toate prevederile legale și să preîntâmpine dubla înregistrare/decontare a acestor categorii de cheltuieli.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.12 Auditul performanței privind unele Programe Naționale de Sănătate derulate în perioada 2010-2012

Scopul auditului

Evaluarea modului în care Casa Națională de Asigurări de Sănătate, casele de asigurări de sănătate județene au fundamentat necesarul de fonduri și au respectat principiile de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor alocate în perioada 2010-2012 pentru achiziția de medicamente în vederea derulării următoarelor *programe naționale de sănătate* (PNS):

- 1. HIV/SIDA;**
- 2. boli cardiovasculare;**
- 3. oncologie;**
- 4. transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană.**

Auditul s-a efectuat la Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Obiectivele auditului

- ☒ evaluarea modului în care s-a derulat cu eficiență PNS, având în vedere legislația specifică;
- ☒ evaluarea modului de fundamentare a bugetului alocat derulării PNS;
- ☒ evaluarea legalității procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție a medicamentelor;
- ☒ evaluarea decontării medicamentelor de către CAS județene către unitățile sanitare și farmaciile cu circuit deschis, în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor;
- ☒ evaluarea controlului efectuat de CNAS asupra utilizării fondurilor destinate achiziției de medicamente de către furnizorii de servicii medicale și farmaciile cu circuit deschis;
- ☒ evaluarea gradului de realizare a obiectivelor PNS, respectiv a gradului de realizare a indicatorilor fizici și de eficiență.

Principalele concluzii

Derularea *Programelor naționale de sănătate* a fost reglementată prin HG nr. 1388/2010 *privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012* și Ordinul comun MS/CNAS nr.1591/1110/2010 *pentru aprobarea normelor tehnice de realizarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012*, prin care programele au fost definite ca fiind un ansamblu de acțiuni multianuale. Însă bugetul alocat programelor naționale de sănătate a fost aprobat prin Legea bugetului de stat distinct pentru anul 2011 și pentru anul 2012. Acest fapt a determinat rectificarea bugetului aprobat inițial prin emiterea ordinelor de modificare (14 modificări).

De asemenea, având în vedere faptul că prin Legea finanțelor publice nr. 500/2002 cu modificările și completările ulterioare, acțiunile multianuale sunt considerate acțiuni a căror perioadă de realizare depășește un an bugetar, prin aprobarea bugetului programelor pe fiecare an în parte, separat 2011 și, respectiv 2012, resursele necesare pentru finanțarea programelor nu a asigurat continuitate și ritmicitate în ceea ce privește derularea programelor, fapt ce a determinat creșterea plăților restante către furnizorii de medicamente la finele anului 2012.

CNAS, prin Direcția Generală Buget, elaborează propuneri pentru bugetul anual și de rectificare a acestuia, pentru finanțarea programelor naționale de sănătate în scop curativ, pe baza propunerilor CAS județene.

PNS fiind programe multianuale, abordarea fundamentării bugetului a fost efectuată din punct de vedere al necesarului de credite de angajament pentru a se asigura continuitatea eliberării medicamentelor și continuarea tratamentului bolnavilor incluși în cadrul programului, în vederea realizării obiectivului general „îmbunătățirea stării de sănătate a populației și creșterea speranței de viață a bolnavilor” și din punct de vedere al necesarului de credite bugetare pentru decontarea consumului aferent programelor naționale cu scop curativ și plata furnizorilor de medicamente, la termenele prevăzute în actele normative în vigoare.

În cursul anului 2012, deși au fost efectuate rectificări bugetare, volumul creditelor de angajament definitiv aprobate au fost cu 17%, și, respectiv, 35% mai mici decât propunerea inițială a anumitor CAS județene.

Prin neasigurarea creditelor de angajament la nivelul propunerilor caselor de asigurare de sănătate județene nu s-a asigurat aprovizionarea ritmică și constantă cu medicamente necesare bolnavilor înscrși în programele naționale de sănătate.

Stabilirea necesarului lunar de credite bugetare și repartizarea acestora către casele de asigurări de sănătate județene nu a avut la bază o fundamentare reală. Astfel că, deși execuția bugetului subprogramului național de sănătate HIV/SIDA a fost de peste 99% din totalul creditelor bugetare aprobate, la data de 31.12.2012 arieratele cu termen scadent în anul 2012 și înregistrate în evidența contabilă a spitalelor (farmacii cu circuit închis) au fost în sumă estimată de 30.477,7 mii lei.

Actele normative în vigoare nu au precizat nivelul contribuției financiare distincte atât a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, cât și a Ministerului Sănătății, astfel încât să fie stabilite fie cota procentuală de participare la finanțare a fiecărei instituții, fie activitățile care să fie finanțate de fiecare dintre instituții. Astfel, entitatea auditată, deși este instituție publică autonomă de interes național, care administrează și gestionează Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, aceasta este dependentă în determinarea sumelor cu care participă la finanțarea programului național de oncologie, de comunicările Ministerului Sănătății privind disponibilitățile financiare ale acestuia cu această destinație, întrucât Ministerul Sănătății este instituția care, potrivit prevederilor legale, are obligația stabilirii structurii programelor naționale de sănătate și a necesarului de resurse financiare pentru realizarea acestora.

Repartiția fondurilor alocate derulării programelor naționale de sănătate de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate către casele de asigurări de sănătate teritoriale nu s-a efectuat ritmic și constant în 2012. Deschiderile de credite ale Casei Naționale de Sănătate către casele de asigurări de sănătate, efectuate cu precădere în ultimele luni ale anului, au condus la finanțarea cu întârziere a consumului de medicamente la unitățile sanitare și farmaciile cu circuit deschis, precum și la creșterea datoriilor restante.

 Un aspect extrem de important în derularea programelor îl constituie procesul de achiziție publică în vederea asigurării bazei materiale, fapt pentru care auditul a analizat legalitate procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție a medicamentelor, concluziile fiind următoarele:

- Procedurile de achiziție nu s-au realizat la nivel național, ceea ce ar fi generat, pe de o parte, o uniformizare a prețurilor de achiziție practicate de către furnizori în relațiile contractuale cu unitățile sanitare, precum și obținerea unor economii la FNUASS și la nivelul resurselor transferate de la Ministerul Sănătății.

În perioada 2010-2012, Casa Națională de Asigurări de Sănătate nu a organizat, la nivel național, proceduri de achiziție publică deschisă așa cum au fost stabilite ca și obiective de realizat în legislația adoptată cu privire la aprobarea programelor naționale de sănătate cu scop curativ, ceea ce a condus la utilizarea fondurilor publice necesare derulării PNS fără respectarea principiilor de eficiență, eficacitate și economicitate, cât și la crearea unor condiții de inechitate în repartizarea și utilizarea fondurilor la nivel teritorial. Cu atât mai mult se impunea organizarea procedurilor de achiziție la nivel național a medicamentelor a căror utilizare se efectua numai după aprobarea Comisiei de Experți, CNAS având, astfel, posibilitatea planificării achizițiilor acestor medicamente al căror preț este superior celorlalte medicamente utilizate în cadrul programului.

 Decontarea medicamentelor de către CAS județene către unitățile sanitare și farmaciile cu circuit deschis, în limitele bugetului aprobat a constituit, de asemenea, un obiectiv analizat, concluzionându-se:

- potrivit legii, doar medicii de specialitate oncologică sau hematologică au competențe de inițiere și de continuare a tratamentelor pentru pacienții din cadrul Programului Național de Oncologie care au beneficiat de medicamente specifice. S-a constatat că au fost efectuate validări de prescripții medicale emise de medici de familie și de alte specialități, contrar prevederilor legale (OCNAS/MS nr. 1591/2010 privind aprobarea Normelor tehnice de realizare a Programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012), potrivit cărora „pentru tratamentul bolnavilor cu afecțiuni oncologice, inițierea și continuarea tratamentului se fac de către medicul oncolog sau hematolog, după caz.”
- pe de altă parte, farmaciile cu circuit deschis au eliberat medicamentele fără a se verifica dacă acestea au fost prescrise în conformitate cu prevederile legale în vigoare, și care au fost incluse ulterior în documentele prezentate spre decontare, în cadrul Programului Național de Oncologie.

Casele de Asigurări de Sănătate teritoriale au validat și decontat contravaloarea acestor prescripții medicale fără ca acestea să îndeplinească condițiile legale de decontare din cadrul acestui program.

- Casa Națională de Asigurări de Sănătate nu a monitorizat și nu a controlat, în totalitate, modul de utilizare, de către casele de asigurări de sănătate teritoriale, a fondurilor alocate pentru derularea programelor naționale de sănătate, respectiv modul de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu medicamentele în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice;
- Sistemul informatic utilizat – SIUI nu conține filtre prin care ar trebui identificate, în faza de validare, erorile care au fost introduse de către entitățile participante din documentele prezentate la decontare.

S-a constatat inexistența unei baze de date (Registru național) în care să fie luate în evidență toate persoanele înscrise în PNS oncologie, sau care se află pe liste de așteptare, precum și nefuncționarea corespunzătoare a sistemului informatic unic integrat, astfel: deși în prezent în SIUI se populează periodic baza de date cu persoanele decedate, acest procedeu nu se efectuează în timp real și nu există modalități/căi/semnale de atenționare pentru serviciile care au fost validate și decontate pe baza unor CNP-uri, care, în fapt, pot aparține unor pacienți decedați.

☞ *Controlul efectuat de CNAS asupra utilizării fondurilor destinate achiziției de medicamente de către furnizorii de servicii medicale și farmaciile cu circuit deschis* s-a îndreptat mai mult către unitățile sanitare și în mai mică măsură la farmaciile cu circuit deschis, așa cum prevăd normele tehnice de realizare a PNS și normele metodologice de aplicare a contractului-cadru.

☞ *Performanța Programelor Naționale de Sănătate* a fost evaluată prin prisma gradului de realizare a indicatorilor fizici și de eficiență. Din această analiză s-au desprins următoarele **concluzii**:

- CNAS nu a organizat, conform normelor legale în vigoare, activitatea privind raportarea indicatorilor specifici programelor/subprogramelor naționale de sănătate cu scop curativ.

În aceste condiții nu s-a urmărit ca trimestrial, în primele 30 de zile lucrătoare ale lunii următoare celei în care se face raportarea trimestrială, să se realizeze analiza și evaluarea evoluției în dinamică a indicatorilor raportați, împreună cu una dintre persoanele de la nivelul caselor de asigurări de sănătate județene responsabilă cu programele de sănătate și implicată în completarea, analiza și transmiterea rapoartelor personal Direcției programe naționale din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

- nu a analizat, în dinamică, în perioada 2010-2012, indicatorii fizici și de eficiență privind realizarea programelor naționale de sănătate;
- nu au fost dispuse măsuri pentru încadrarea, de către toate casele teritoriale de sănătate, în costurile medii stabilite prin normele tehnice privind realizarea programelor naționale de sănătate (PNS) cu scop curativ. CNAS nu a urmărit realizarea concordanței dintre raportarea indicatorilor fizici și de eficiență comunicați sub formă lettrică de către casele teritoriale de sănătate cu indicatorii din programul SIUI, conform machetelor de raportare editate din modulul machete.

☞ *Cu ocazia auditului au fost constatate și abateri de la regularitate, care au determinat producerea de prejudicii cu o valoare estimată de 29.729 mii lei, consemnate în acte de control și valorificate conform regulamentului propriu al Curții de Conturi. Principalele abateri constatate de către camerele teritoriale de conturi la nivelul a 14 Case de Asigurări de Sănătate teritoriale (Bistrița Năsăud, Botoșani, Brăila, Caraș-Severin, Municipiul București, Covasna, Dâmbovița, Galați, Hunedoara, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Vaslui, Vâlcea) sunt:*

- în perioada 2010-2012 au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite cheltuieli cu medicamente în cadrul programului național de sănătate de oncologie, fiind validate nelegal, în programul SIUI, prescripții medicale fără ca inițierea și continuarea tratamentului să fie făcută de medicii oncologi sau hematologi, așa cum au prevăzut normele tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate, astfel:
 - prescripții medicale eliberate de către medicii care nu erau în relație contractuală cu casa județeană de sănătate, în valoare estimată de 8.698 mii lei (CASMB);
 - prescripții medicale eliberate de către medicii de familie care nu aveau contract încheiat pentru prestarea de servicii în cadrul programelor naționale de sănătate, în valoare estimată de 8.233 mii lei (CASMB – 7.992 mii lei; CASJ: Botoșani – 1 mie lei; Brăila – 29 mii lei; Caraș-Severin – 7 mii lei; Hunedoara – 173 mii lei; Mehedinți – 9 mii lei; Neamț – 22 mii lei);
 - prescripții medicale eliberate de către medici de altă specialitate decât oncologie și hematologie, în valoare estimată de 9.127 mii lei (CASMB);
- în perioada 2010-2012 au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite cheltuieli cu medicamente în cadrul programului național de sănătate de oncologie și de tratament al stării posttransplant, prin validarea nelegală, în programul SIUI, de prescripții medicale pentru medicamente fără aprobarea comisiilor de experți de la nivelul CASJ și de la nivelul CNAS, în valoare estimată de 3.163 mii lei (CASMB – 2.813 mii lei; CASJ: Botoșani – 40 mii lei; Brăila – 197 mii lei; Vâlcea – 113 mii lei).

Recomandări

- ✓ la elaborarea normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate, bugetul alocat programelor va fi fundamentat avându-se în vedere necesarul real de resurse pentru finanțarea programelor, astfel încât să se asigure continuitatea și ritmicitatea în ceea ce privește derularea acestora;
- ✓ la fundamentarea bugetului programelor naționale de sănătate cu scop curativ se vor lua în considerare atât nivelul indicatorilor fizici și de eficiență aprobați, cât și nivelul arieratelor înregistrate în anul precedent;
- ✓ se va urmări asigurarea unor deschideri de credite lunare către casele teritoriale de asigurări de sănătate județene, în mod constant și la nivelul necesarului care să asigure eliminarea acumulării arieratelor;
- ✓ Direcția Programe de Sănătate din cadrul CNAS va urmări ca la elaborarea propunerilor legislative privind derularea PNS-urilor să se menționeze participarea celor două instituții, precum și activitățile care intră în responsabilitatea fiecăruia;
- ✓ CNAS se va preocupa de elaborarea și adoptarea cadrului legal prin care, pe de o parte, să fie nominalizate programele naționale de sănătate, pentru care se vor organiza proceduri de achiziție publică la nivel național;
- ✓ organizarea de proceduri de achiziție la nivel CNAS în vederea aprovizionării cu medicamente a programelor naționale de

sănătate stabilite;

- ✓ respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității în utilizarea fondurilor publice alocate și utilizate pentru achiziția de medicamente în cadrul programelor naționale de sănătate;
- ✓ urmărirea și monitorizarea corespunzătoare a entităților teritoriale subordonate, în vederea utilizării fondurilor alocate conform destinațiilor stabilite;
- ✓ CNAS va urmări și monitoriza, prin compartimentele funcționale, care au atribuții pe de o parte în derularea programelor naționale de sănătate, iar pe de altă parte, în controlul utilizării fondurilor alocate, ca entitățile teritoriale să respecte cadrul legal în vigoare cu privire la decontarea și plata obligațiilor față de furnizorii de servicii medicale și medicamente;
- ✓ CNAS se va preocupa de adaptarea programului informatic integrat la nivel național SIUI și introducerea unor chei de control care să permită identificarea erorilor de validare în momentul în care se introduc informațiile și datele de către furnizorii de servicii;
- ✓ CNAS va monitoriza și dispune structurilor de control teritoriale includerea în planul anual de control și efectuarea de acțiuni la un număr corespunzător de farmacii cu circuit deschis, ținând cont de numărul acestora, prin care s-au derulat programele de sănătate cu scop curativ;
- ✓ specializarea echipelor de control din cadrul structurilor teritoriale, ținând cont și de complexitatea și specificul programelor naționale de sănătate, pentru a permite identificarea unor posibile erori similare cu cele identificate în urma auditului performanței;
- ✓ adaptarea programului informatic SIUI în vederea preluării corecte a informațiilor transmise de către unitățile sanitare, farmacii cu circuit deschis, pentru a permite centralizarea corectă a datelor privind derularea programelor naționale de sănătate și elaborarea machetelor de raportare din SIUI pentru toate entitățile teritoriale;
- ✓ trimestrial/anual CNAS va efectua analiza indicatorilor de raportare privind programele cu reprezentanții caselor teritoriale, așa cum s-a prevăzut prin Normele tehnice de realizare a programelor, cât și în Regulamentul de organizare și funcționare a CNAS, prin identificarea și particularizarea disfuncționalităților constatate la case teritoriale de sănătate și consemnarea acestora în analizele efectuate;
- ✓ identificarea cauzelor care au determinat ca unele case teritoriale să depășească indicatorii stabiliți sau situațiile în care costurile medii realizate sunt sub nivelul stabilit;
- ✓ evaluarea și analiza indicatorilor fizici și de eficiență în dinamică;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale prin care să se stabilească responsabilitățile cu privire la urmărirea și controlul indicatorilor la nivelul caselor teritoriale, precum și la nivelul CNAS.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.13 Evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității Datoriei Publice Ministerul Finanțelor Publice (MFP)

Scopul auditului

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de administrare și gestionare a datoriei publice de către Ministerul Finanțelor Publice (MFP), în sensul asigurării de către acesta a necesităților de finanțare guvernamentală în condițiile minimizării costurilor pe termen lung și limitării riscurilor, creșterii controlate și menținerii la un nivel sustenabil a datoriei publice, prin contractarea instrumentelor de datorie publică în timp util și la momentul oportun, precum și previzionării degradării condițiilor de piață care pot avea un impact semnificativ asupra echilibrului bugetar.

Auditul s-a desfășurat la **Ministerul Finanțelor Publice (MFP)**, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, care exercită administrarea generală a finanțelor publice, asigurând utilizarea pârgurilor financiare. De asemenea, în baza prevederilor legale, „MFP îndeplinește funcția de strategie, asigurând elaborarea strategiei în domeniul datoriei publice și funcția de administrare a datoriei publice... și este singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, directă și garantată, în lei și în valută ...”.

În cadrul MFP, Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică, Departamentul Front Office, Serviciul Datorie Publică Locală este responsabilă cu ... „monitorizarea finanțărilor rambursabile contractate și/sau garantate de unitățile administrativ-teritoriale care constituie datorie publică locală”.

Organizarea și conducerea contabilității operațiunilor efectuate de MFP în contul și în numele statului care privesc încasările și plățile privind fondul de risc, împrumuturile externe guvernamentale, finanțarea sau refinanțarea deficitului bugetului de stat, datoria publică internă pe bază de legi speciale, serviciul datoriei publice interne și externe se efectuează de către *Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică*.

Scurtă prezentare a evoluției datoriei publice a României și a serviciului acesteia, în perioada 2010 – 2013

Tabelul 1 - Evoluția datoriei publice a României în milioane lei/milioane euro și a datoriei publice în euro pe locuitor în perioada 2010-2013

Anul	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)	Populația României (persoane) ¹	Datoria publică în euro pe locuitor $4=2/3*1.000.000$
0	1	2	3	
2010	194.459,2	45.383,5	21.431.298	2.117,6
2011	223.268,0	51.686,0	21.354.396	2.420,4
2012	240.842,6	54.382,2	21.316.420	2.551,2
2013	267.150,9	59.569,4	20.030.000 ²	2.974,0

Analiza datoriei publice a României în perioada 2010-2013 a fost realizată pe baza raportărilor MFP (întocmite în baza legislației aplicabile) și a situațiilor prezentate de acesta. În perioada 2010-2013, datoria publică a României a cunoscut următoarea evoluție:

În Figura nr. 1 este prezentată evoluția datoriei publice, în euro pe locuitor, în perioada 2010-2013.

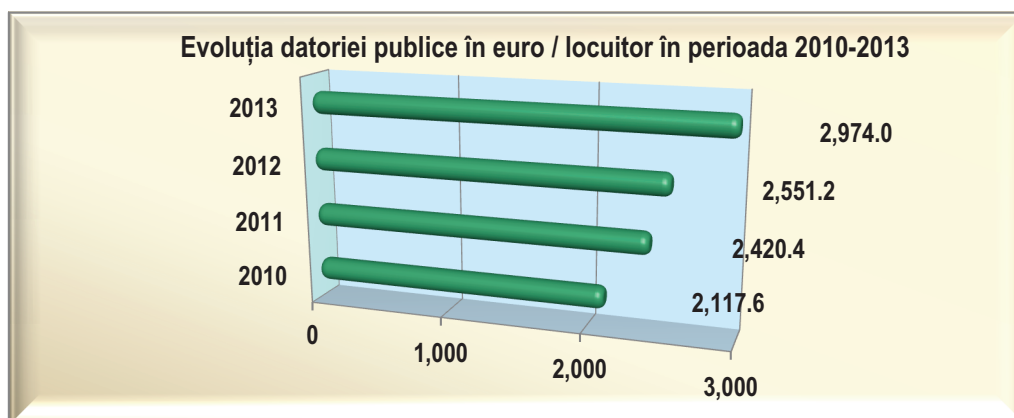

Figura nr. 1

După cum se poate observa din reprezentarea grafică, în perioada de referință, datoria publică în euro pe locuitor a crescut mai mult decât semnificativ, astfel că aceasta a fost, la 31.12.2013, de 1,4 ori mai mare față de 31.12.2010.

Structura datoriei publice în perioada 2010-2013 este prezentată în tabelele 2 și 3.

Tabelul 2 - Structura datoriei publice în perioada 2010-2013, în milioane euro

Indicatori	Anul			
	2010	2011	2012	2013
0	1	2	3	4
Datorie publică, din care:	45.383,5	51.686,0	54.382,2	59.569,4
Datorie publică guvernamentală, din care:	42.594,8	48.704,4	51.220,8	56.231,1
Datorie publică guvernamentală internă	26.051,4	28.495,3	27.893,3	30.449,1
Datorie publică guvernamentală externă	16.543,4	20.209,1	23.327,5	25.782,0
Datorie publică locală, din care:	2.788,7	2.981,6	3.161,4	3.338,3
Datorie publică locală internă	1.820,8	1.963,7	2.057,2	2.187,8
Datorie publică locală externă	967,9	1.017,9	1.104,2	1.150,5

Tabelul 3 - Structura datoriei publice în perioada 2010-2013, în milioane lei

Indicatori	Anul			
	2010	2011	2012	2013
0	1	2	3	4
Datorie publică, din care:	194.459,2	223.268,0	240.842,6	267.150,9
Datorie publică guvernamentală, din care:	182.510,3	210.388,6	226.841,8	252.179,8
Datorie publică guvernamentală internă	111.625,1	123.091,2	123.531,2	136.554,7
Datorie publică guvernamentală externă	70.885,2	87.297,4	103.310,6	115.625,1
Datorie publică locală, din care:	11.948,9	12.879,4	14.000,8	14.971,1
Datorie publică locală internă	7.801,5	8.482,5	9.110,7	9.811,7
Datorie publică locală externă	4.147,4	4.396,9	4.890,1	5.159,4

¹Conform datelor la data de 1 iulie 2013 comunicate Ministerului Finanțelor Publice de către Institutul Național de Statistică.

² Pentru anul 2013 datele au fost comunicate Ministerului Finanțelor Publice de către Comisia Națională de Prognoză.

În figura nr. 2 este prezentată grafic evoluția datoriei publice a României în perioada 2010-2013.

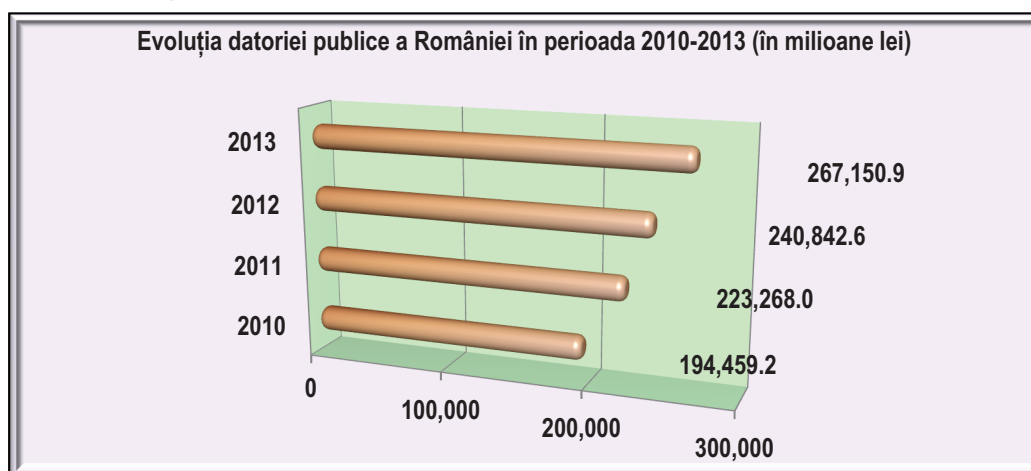

Figura nr. 2

În perioada analizată, datoria publică a României a manifestat o tendință de creștere continuă, relevând necesități de finanțare cu o traiectorie ascendentă, la 31.12.2013 ajungând la o valoare de **267.150,9 milioane lei (59.569,4 milioane euro)**, față de nivelul înregistrat la 31.12.2010, respectiv de **194.459,2 milioane lei (45.383,5 milioane euro)**. Această evoluție ascendentă atrage după sine, în mod inevitabil, majorarea serviciului datoriei publice, precum și a cheltuielilor publice totale.

Serviciul datoriei publice este definit ca fiind totalitatea sumelor reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente datoriei publice, provenind din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către guvern, prin MFP, ori de către unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile administrației publice locale, pentru o perioadă de timp determinată.

În perioada 2010-2013, România a achitat un serviciu al datoriei publice în sumă totală de **244.626,8 milioane lei (56.367,5 milioane euro³)**, în medie **81.542,3 milioane lei (18.789,2 milioane euro)** anual.

Tabelul 4 - Structura serviciului datoriei publice în perioada 2010-2013, în milioane euro

Indicatori	Anul				Total
	2010	2011	2012	2013 ⁴	
0	1	2	3	4	5=1+2+3+4
Serviciul datoriei publice, din care:	11.377,7	14.539,9	14.901,0	15.548,9	56.367,5
Serviciul datoriei publice guvernamentale, din care:	10.951,9	14.036,6	14.424,2	14.967,5	54.380,2
Serviciul datoriei publice guvernamentale interne	8.901,4	12.626,1	11.906,1	12.284,9	45.718,5
Serviciul datoriei publice guvernamentale externe	2.050,5	1.410,5	2.518,1	2.682,6	8.661,7
Serviciul datoriei publice locale, din care:	425,8	503,2	476,8	581,4	1.987,3
Serviciul datoriei publice locale interne	325,6	396,6	384,2	478,7	1.585,1
Serviciul datoriei publice locale externe	100,2	106,6	92,6	102,7	402,2

Tabelul 5 - Structura serviciului datoriei publice în perioada 2010-2013, în milioane lei

Indicatori	Anul				Total
	2010	2011	2012	2013	
0	1	2	3	4	5=1+2+3+4
Serviciul datoriei publice, din care:	47.899,0	61.618,5	66.399,0	68.710,3	244.626,8
Serviciul datoriei publice guvernamentale, din care:	46.106,6	59.485,9	64.274,2	66.141,2	236.007,9
Serviciul datoriei publice guvernamentale interne	37.474,2	53.508,4	53.053,7	54.286,7	198.323
Serviciul datoriei publice guvernamentale externe	8.632,4	5.977,5	11.220,5	11.854,5	37.684,9
Serviciul datoriei publice locale, din care:	1.792,4	2.132,6	2.124,8	2.569,1	8.618,9
Serviciul datoriei publice locale interne	1.370,6	1.680,8	1.711,9	2.115,3	6.878,6
Serviciul datoriei publice locale externe	421,8	451,8	412,9	453,8	1.740,3

³ Pentru sumele exprimate în euro au fost folosite cursurile medii anuale aferente perioadei 2010-2012 comunicate de către BNR, respectiv **4,2099 lei/euro** curs mediu pentru anul 2010, **4,2379 lei/euro** curs mediu pentru anul 2011 și **4,456 lei/euro** curs mediu pentru anul 2012.

⁴ Pentru sumele exprimate în euro a fost folosit cursul mediu anual aferent anului 2013 comunicat de către BNR, respectiv **4,419 lei/euro**.

Evoluția serviciului datoriei publice este reprezentată grafic de figura nr. 3.

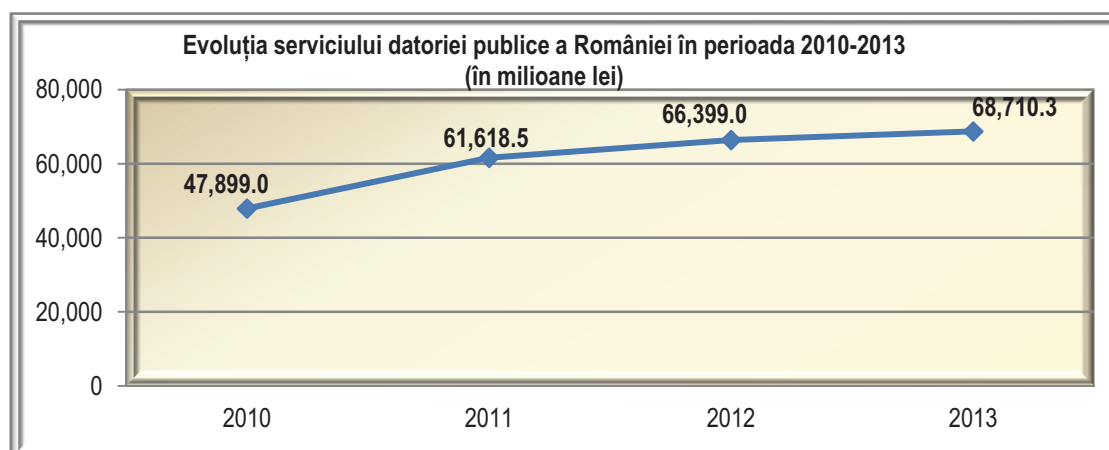

Figura nr. 3

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus se remarcă faptul că, în perioada analizată, serviciul datoriei publice a avut o evoluție ascendentă. Cel mai mare nivel al serviciului datoriei publice a fost atins în anul 2013, când acesta a ajuns la o valoare de **68.710,3 milioane lei**.

Obiectivele auditului

Auditul a avut ca obiectiv general evaluarea economicității, eficienței și eficacității modului de administrare și gestionare a sumelor provenite din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către autoritățile administrației publice locale sau de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice.

Obiectivele specifice au fost următoarele:

- ☑ evaluarea sustenabilității datoriei publice în interrelație cu sustenabilitatea politicilor fiscale;
- ☑ evaluarea structurii portofoliului de datorie publică (structura portofoliului datoriei publice în funcție de monedă, rata dobânzii, maturitate, graficul de amortizare);
- ☑ evaluarea politicilor de finanțare la nivel guvernamental.

Principalele concluzii

În perioada analizată, datoria publică a României a avut o tendință permanentă de creștere, relevând necesități de finanțare cu o traiectorie ascendentă, ajungând, la 31.12.2012, la o valoare de 240.842,6 milioane lei (54.382,2 milioane euro), față de nivelul înregistrat la 31.12.2010, respectiv de 194.459,2 milioane lei (45.383,5 milioane euro).

Principala consecință a creșterii datoriei publice este aceea că, în mod inevitabil, a crescut volumul costurilor aferente, respectiv al cheltuielilor publice totale. Prin urmare, aceste evoluții ale datoriei publice se reflectă și în nivelul de creștere al acesteia pe cap de locuitor. Astfel, datoria publică în euro pe locuitor a crescut mai mult decât semnificativ, la 31.12.2012 aceasta fiind de 1,2 ori mai mare față de 31.12.2010. De asemenea, în perioada analizată, s-a constatat o creștere a datoriei publice care a depășit nevoia de finanțare a deficitului.

Auditul a evidențiat și faptul că raportul dintre datoria publică și PIB, a consemnat o deteriorare în anul 2012 (+4 puncte procentuale, până la 41%). Majorarea volumului datoriei publice (de la o mărime relativă de 37,1% din PIB, în anul 2010, la 41%, în anul 2012) este generată nu doar de *nevoia de finanțare a deficitului bugetar*, ci și de *deprecierea monedei naționale și consolidarea rezervelor de lichiditate ale Trezoreriei Statului*.

Cu toate acestea, în condițiile crizei economice și financiare din perioada 2009-2012, dacă analizăm evoluția deficitelor bugetare, calculate conform metodologiei Uniunii Europene, a datoriei publice și a rezervei valutare la dispoziția Trezoreriei Statului în numerar, se constată următoarele:

- *valoarea cumulată a deficitului bugetar din perioada 2009-2012 a fost de **24,3 puncte procentuale în PIB**;*
- *datoria publică a României a crescut în perioada 2009-2012 cu **24,5 puncte procentuale în PIB**;*
- *rezerva în valută la dispoziția Trezoreriei Statului în numerar a ajuns la **3,5 miliarde euro**.*

Potrivit Eurostat⁵, la sfârșitul anului 2012, 14 state membre ale Uniunii Europene depășesc valoarea de referință privind datoria publică de **60%** din PIB stabilită prin Tratatul de la Maastricht (între acestea nu se regăsește și România), nivelul mediu de îndatorare fiind de **85,1%** în PIB la nivelul Uniunii Europene și de **90.6%** în PIB în zona Euro.

La sfârșitul anului 2012, **statele cel mai puternic îndatorate** din punct de vedere al raportului datoriei publice în PIB au fost Grecia - 156,9%, Italia - 127%, Portugalia - 124,1%, Irlanda - 117,4%.

⁵ Conform publicației „Euro area and EU 28 Government deficit at 3.7% and 3.9% of GDP respectively, Government debt at 90.6% and 85.1%” din 21 octombrie 2013.

Statele cel mai puțin îndatorate, din punct de vedere al raportului datoriei publice în PIB, la sfârșitul anului 2012, au fost următoarele: Estonia – 9,8%; Bulgaria – 18,5; Luxemburg – 21,7%; România – 37,9%.

Așadar, se poate trage concluzia că în comparație cu alte statele membre ale Uniunii Europene din regiune, care au înregistrat de asemenea deficite bugetare ridicate, în perioada 2009-2012, România este semnificativ mai puțin îndatorată decât majoritatea acestora (Cehia, Croația, Polonia, Slovenia, Slovacia și Ungaria). Excepție face Bulgaria cu un nivel mai redus al acestui indicator, pe fondul unor deficite bugetare mult mai reduse (între 4,3% în PIB în 2009 și 0,8% în 2012), comparativ cu cele înregistrate de România (9% în PIB în 2009 și 3% în 2012).

A fost constatată și o evoluție crescătoare a datoriei publice externe, în raport cu exporturile de bunuri și servicii. Aceasta a atins deja un vârf de 46,3% la nivelul anului 2012. Este de subliniat faptul că ritmul de creștere al datoriei publice externe devansează cu mult ritmul de creștere al exporturilor, ceea ce se va reflecta negativ asupra capacității de rambursare.

Astfel, în contextul celor prezentate a mai rezultat și faptul că datoria publică guvernamentală a României a crescut de aproximativ 1,24 ori, de la 182.510,3 milioane lei, în anul 2010, la 226.841,8 milioane lei, în anul 2012. Ponderea datoriei publice guvernamentale interne în total datorie publică guvernamentală a scăzut de la 61,2%, în anul 2010, la 54,5%, în anul 2012, în timp ce ponderea datoriei publice guvernamentale externe în total datorie publică guvernamentală a crescut de la 38,8%, în anul 2010, la 45,5% în anul 2012.

S-a mai constatat că, în totalul datoriei publice guvernamentale, a crescut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața externă și a scăzut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața internă.

În perioada 2010-2012, ritmul de creștere al datoriei publice guvernamentale externe a fost superior ritmului de creștere al datoriei publice guvernamentale interne. Astfel, în timp ce datoria publică guvernamentală externă a crescut cu 45,7%, datoria publică guvernamentală internă a crescut cu 10,7%.

Ritmul de creștere al datoriei publice guvernamentale a devansat ritmul de creștere al economiei. Această situație se reflectă în creșterea riscului de solvabilitate, ceea ce implică o atenție deosebită din partea factorilor de decizie din Ministerul Finanțelor Publice.

 Datoria publică guvernamentală internă a crescut, în mod sistematic, la sfârșitul anului 2012 fiind de peste 1,11 ori mai mare față de sfârșitul anului 2010.

În acest context, Curtea de Conturi remarcă și faptul că, în perioada 2010-2012, *datoria publică guvernamentală internă a fost contractată în exclusivitate de sectorul bancar privat, asigurându-i-se acestuia un venit sigur și plasamente în active fără risc, creându-se, astfel, un cerc vicios între datoria publică și consolidarea bancară.*

Pentru perioada 2010-2011 se observă faptul că, în totalul datoriei publice guvernamentale interne, datoria publică guvernamentală internă contractată pe termen scurt a deținut cea mai mare pondere, cu limite cuprinse între 55,1% și 57,4%.

În actualul context, cel al creșterii necesităților de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, structura actuală a portofoliului de datorie publică guvernamentală internă, în care împrumuturile cu maturitate pe termen scurt contractate de pe piața internă, dețin cea mai mare pondere în totalul datoriei publice guvernamentale interne, poate expune statul la riscuri de lichiditate și refinanțare.

În perioada analizată, o altă concluzie a raportului este aceea că nu a existat un echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă, contractate de pe piața internă. În perioada 2010-2011, ponderea cea mai mare în totalul datoriei publice guvernamentale interne au deținut-o împrumuturile cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă. Acest fapt a avut drept consecință creșterea vulnerabilității statului din cauza riscului ridicat de refinanțare. Această structură a datoriei publice guvernamentale interne generează menținerea unui risc de rată a dobânzii.

În perioada analizată, din totalul **datoriei publice guvernamentale externe**, un procent cuprins între 36,5% și 43,8% a fost alocat pentru finanțarea de proiecte.

În anul 2012, analiza împrumuturilor externe contractate în scopul finanțării unor proiecte prioritare pentru economia românească, în total datorie publică externă, arată faptul că ponderea acestora a cunoscut cel mai mic nivel, respectiv de 36,5%.

În ceea ce privește **serviciul datoriei publice**, se constată că pentru perioada analizată acest indicator a avut o evoluție ascendentă. Cel mai mare nivel al serviciului datoriei publice a fost atins în anul 2012, când acesta a ajuns la o valoare de 66.399 milioane lei. Ritmul de creștere al serviciului datoriei publice a fost superior atât ritmului de creștere al PIB, cât și ritmului de creștere al cheltuielilor bugetului general consolidat, *ceea ce poate conduce la îndatorarea excesivă a generațiilor viitoare.*

Referitor la serviciul datoriei publice guvernamentale în perioada 2010-2012, și acesta a avut o evoluție ascendentă. Cel mai mare nivel al serviciului datoriei publice guvernamentale a fost atins în anul 2012, când acesta a ajuns la o valoare de 64.274,2 milioane lei. Ca și în cazul ritmului de creștere al serviciului datoriei publice, ritmul de creștere al serviciului datoriei publice guvernamentale a devansat atât ritmul de creștere al PIB, cât și ritmul de creștere al cheltuielilor bugetului general consolidat.

O altă constatare a auditului este aceea că, în perioada analizată, *ritmul de creștere al costurilor aferente datoriei publice l-a devansat pe cel al datoriei publice*. Creșterea mai rapidă a costurilor aferente datoriei publice are un impact financiar negativ asupra poziției fiscale a statului.

Efortul financiar suportat de statul român în anul 2011 a fost în sumă totală de 53.508,3 milioane lei, efort generat de plata serviciului datoriei publice guvernamentale interne, acesta înregistrând o creștere de aproximativ 1,4 ori față de anul 2010.

Raportat la veniturile fiscale, în perioada analizată, serviciul datoriei publice guvernamentale externe a cunoscut o evoluție fluc-

tuantă negativă, de la o mărime relativă de 4,7% în anul 2010, la 5,7% în anul 2011. La nivelul anului 2012 se observă o creștere substanțială a acestui indicator la 9,8%. În anul 2011 ritmul de creștere al serviciului datoriei publice guvernamentale externe a fost inferior atât ritmului de creștere al exporturilor, cât și ritmului de creștere a veniturilor fiscale. În anul 2012 ritmul de creștere a serviciului datoriei publice guvernamentale externe a devansat cu mult atât ritmul de creștere al exporturilor, cât și ritmul de creștere al veniturilor fiscale.

Din analiza *modului de finanțare a deficitului bugetului de stat* (cumulat în sumă de 171.378,3 milioane lei), ca surse de finanțare s-au utilizat:

- ✓ împrumuturi de stat contractate de pe piața internă, în sumă totală de 62.572,8 milioane lei;
- ✓ certificate de trezorerie emise pentru populație, în sumă totală de 1.081,5 milioane lei;
- ✓ împrumuturi temporare din contul curent general al trezoreriei statului, în sumă totală de 79.447,5 milioane lei;
- ✓ împrumuturi de stat contractate de pe piața externă, în sumă totală de 28.276,5 milioane lei.

În concluzie, finanțarea deficitului bugetar nu s-a realizat în proporție echilibrată din surse interne și externe, așa cum a fost prevăzut prin Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale 2011-2013.

În perioada analizată, Ministerul Finanțelor Publice (în calitate de garant/împrumutat) a efectuat **plăți din fondul de risc** în sumă totală de 476,9 milioane lei, din care a fost recuperată numai suma de 245,6 milioane lei, gradul de recuperare fiind de 51,5%. Totodată, au fost **anulate datorii la fondul de risc**, în sumă totală de 2.343,4 milioane lei, reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii.

O altă constatare se referă la faptul că, în perioada analizată, *datoria publică guvernamentală externă contractată pentru finanțarea de proiecte se situează la un nivel îngrijorător de scăzut, comparativ cu datoria publică guvernamentală externă contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice*. Nivelul redus al contractării împrumuturilor externe destinate finanțării unor programe/proiecte de investiții viabile pe termen lung și generatoare de progres în plan economic, care să conducă la creșterea producției, implică la crearea de noi locuri de muncă, pentru realizarea unei creșteri economice durabile și contractarea cu preponderență a împrumuturilor externe pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice, accentuează dezechilibrele comerciale.

Astfel, din totalul împrumuturilor contractate de România, prin Ministerul Finanțelor Publice, pentru finanțarea unor proiecte, subîmprumutate ordonatorilor principali de credite și aflate în implementare la data de 31.12.2012, în cazul a 21 împrumuturi (în valoare de 1.643,1 milioane euro, 650 milioane dolari SUA, 41.870 milioane yeni japonezi și 204,1 milioane lei), statul român a plătit în perioada 2010-2012 comisioane de angajament⁶ în sumă totală de 2,8 milioane euro, 1,9 milioane dolari SUA, 92,3 milioane yeni japonezi și 0,8 milioane lei. Din aceste 21 împrumuturi, în cazul a 9 împrumuturi (în valoare de 253,1 milioane euro și 590 milioane dolari SUA), băncile finanțatoare au anulat, în perioada 2010-2012, suma totală de 32,9 milioane euro și, respectiv, suma totală de 105,3 milioane dolari SUA. Pentru aceste 9 împrumuturi statul român a plătit, în perioada 2010-2012, comisioane de angajament în sumă totală de 0,3 milioane euro și 0,9 milioane dolari SUA.

În perioada analizată, soldul contului curent al balanței de plăți a înregistrat în medie un deficit de 5.490 milioane euro, în creștere cu 8,1% în anul 2011, față de anul 2010 și în scădere cu 15,1% în anul 2012, față de anul 2011. Influența determinantă asupra reducerii soldului contului curent a avut-o deficitul balanței comerciale, care, în anul 2011, a însumat 7.409 milioane euro, în scădere cu 2,2% față de anul 2010, iar în anul 2012 a însumat 7.313 milioane euro, în scădere cu 1,3% față de anul 2011. Nivelul redus sau insuficient al exporturilor a avut un impact negativ asupra mărimii deficitului balanței comerciale. Creșterea necesității de resurse pentru acoperirea deficitului balanței comerciale poate conduce la contractarea de datorii pe plan extern.

În anul 2011, ritmul de creștere al PIB a fost devansat de ritmul de creștere al soldului de cont curent, ceea ce înseamnă că valoarea netă negativă a balanței de plăți a crescut mai repede decât valoarea bunurilor și serviciilor produse de România în anul 2011, comparativ cu anul 2010.

Evoluția datoriei publice în raport cu rezervele internaționale

În perioada 2010-2012, ritmul de creștere al datoriei publice externe a devansat cu mult ritmul de creștere al rezervelor internaționale. Pe întreaga perioadă analizată, valoarea raportului dintre rezervele internaționale și datoria publică externă a înregistrat o tendință descrescătoare. În condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice externe care devansează ritmul de creștere al rezervelor internaționale, *România va fi din ce în ce mai mult dependentă de finanțări externe*.

În perioada 2010-2011, rezervele internaționale au crescut cu 6.520,1 milioane lei, iar în anul 2012 acestea s-au diminuat cu 65,7 milioane lei, atingând, la sfârșitul anului, o valoare de 157.800,3 milioane lei. Totodată, masa monetară în sens larg a cunoscut o evoluție crescătoare. Ritmul de creștere al masei monetare în sens larg a devansat ritmul de creștere al rezervelor internaționale.

În anul 2010 rezervele internaționale ale României acopereau 70,3% din importurile de bunuri și servicii efectuate de țara noastră, pentru ca în anii 2011 și 2012, nivelul de susținere al importurilor de bunuri și servicii de către rezervele internaționale ale țării să scadă la 62,5%, respectiv la 59,5%. Cu alte cuvinte, ritmul de creștere a rezervelor internaționale a fost depășit de

⁶ Comisionul de angajament se aplică la suma neutilizată din împrumut.

ritmul de creștere al importurilor de bunuri și servicii. Nivelul ridicat al importurilor comparativ cu cel al exporturilor a influențat negativ soldul balanței bunurilor și serviciilor.

În ceea ce privește gradul de deschidere a economiei, acesta s-a menținut, în anii 2011 și 2012, la aproximativ 85%.

Strategiile de administrare a datoriei publice guvernamentale elaborate de Ministerul Finanțelor Publice – Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică

Referitor la Strategia privind administrarea datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2008-2010, a rezultat faptul că unele obiective stabilite nu au fost atinse. În acest sens, exemplificăm:

- a. obiectivul privind creșterea controlată a datoriei publice guvernamentale;
- b. obiectivul privind reducerea costului datoriei publice guvernamentale în produsul intern brut;
- c. obiectivul cu privire la limitarea riscului valutar;
- d. obiectivul privind creșterea ponderii datoriei publice guvernamentale denominate în euro în totalul datoriei publice guvernamentale în valută (s-a avut în vedere un plafon maxim de 40% pentru ponderea datoriei publice guvernamentale în euro în totalul datoriei publice guvernamentale).

Recomandări

- ✓ analiza posibilităților concrete de reintroducere a obligativității aprobării prin lege a plafonului de îndatorare, în scopul creșterii controlate a datoriei publice;
- ✓ identificarea posibilităților concrete de reducere a costurilor aferente instrumentelor de datorie publică și de limitare a riscurilor implicate;
- ✓ împrumuturile externe să fie contractate, pe cât posibil, pentru finanțarea unor proiecte/programe prioritare de investiții productive;
- ✓ limitarea contractării de împrumuturi interne și externe în scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice;
- ✓ diversificarea instrumentelor de datorie publică plasate pe piață, în sensul utilizării și a instrumentelor destinate populației;
- ✓ realizarea unor proiecții multianuale pe elementele componente ale portofoliului datoriei publice, în scopul analizării impactului costurilor asociate asupra poziției fiscale a statului;
- ✓ luarea deciziilor privind contractarea de instrumente de datorie publică astfel încât să se asigure evitarea vârfurilor anuale și lunare ale serviciului datoriei publice;
- ✓ restructurarea portofoliului de datorie publică guvernamentală, în vederea asigurării unui echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă, pentru că rata dobânzii variabilă conduce, de regulă, la costuri ridicate;
- ✓ identificarea posibilităților concrete de recuperare a sumelor plătite de către Ministerul Finanțelor Publice (în calitate de garant), reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii;
- ✓ efectuarea, după caz, a unor analize a cauzelor care au generat plata de către statul român a sumelor reprezentând comisioane de angajament, în cazul împrumuturilor pentru care banca finanțatoare a anulat parțial sume din împrumuturi (ca urmare a lipsei de performanță în implementarea proiectelor) și identificarea unor măsuri pentru prevenirea acestor situații.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.14 Auditul sistemului informatic referitor la gestionarea datoriei publice MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Scopul auditului

Obiectivul general al auditului a fost acela de a identifica și analiza sistemele informatice referitoare la gestionarea datoriei publice.

În scopul atingerii obiectivului general au fost stabilite următoarele **obiective specifice**:

- evaluarea modului de funcționare a controalelor generale asupra sistemelor informatice referitoare la gestionarea datoriei publice;
- evaluarea modului de funcționare a controalelor de aplicație asupra sistemelor informatice referitoare la gestionarea datoriei publice.

Entitatea auditată este **Ministerul Finanțelor Publice (MFP)** care este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale și care exercită administrarea generală a finanțelor publice, asigurând utilizarea pârgurilor financiare, așa cum stabilesc prevederile Hotărârii Guvernului României nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare. **MFP îndeplinește funcția de strategie asigurând elaborarea strategiei în domeniul datoriei publice și funcția de administrare a datoriei publice.**

În cadrul Ministerului Finanțelor Publice, atribuțiile specifice cu privire la administrarea și gestionarea datoriei publice se realizează prin **Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică (DGTDP)** și prin **Direcția Generală Relații Financiare Internaționale (DGRFI)**.

Organizarea și conducerea contabilității operațiunilor efectuate de MFP în contul și în numele statului care privesc încasările și plățile privind fondul de risc, împrumuturile externe guvernamentale, finanțarea sau refinanțarea deficitului bugetului de stat, datoria publică internă pe bază de legi speciale, serviciul datoriei publice interne și externe se efectuează de către **Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică**.

Prezentarea sintetică a componentelor sistemului informatic

Sistemul informatic referitor la gestionarea datoriei publice este centrat pe trei componente/aplicații, după cum urmează:

- ⇒ aplicația DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System⁷);
- ⇒ aplicația FTI STAR;
- ⇒ aplicația CREDLOC.

Se menționează faptul că cele trei aplicații funcționează independent.

⇒ **DMFAS** este un sistem computerizat conceput de Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (The United Nations Conference on Trade and Development – UNCTAD) pentru a sprijini țările în procesul de administrare și gestionare a datoriei publice interne și externe.

Puncte forte sistem informatic DMFAS

- permite monitorizarea datoriei publice externe a României, respectiv a datoriei publice guvernamentale externe și datoriei publice locale externe;
- interconectarea BNR la baza de date a MFP privind datoria publică externă permite accesul direct al BNR la informațiile necesare elaborării balanței de plăți și poziției investiționale externe.

Puncte slabe sistem informatic DMFAS

- sistemul DMFAS se utilizează doar pentru monitorizarea datoriei publice externe și nu pentru analiza portofoliului de datorie publică și a riscurilor asociate acestei datorii;
- baza de date creată este doar pentru datoria externă și nu pentru întreaga datorie publică a României;
- sistemul DMFAS nu permite conectarea la platformele Reuters și Bloomberg, ambele platforme fiind utilizate de către DGTDP.

⇒ La nivelul Ministerului Finanțelor Publice, **sistemul informatic FTI STAR** este utilizat pentru administrarea datoriei publice guvernamentale contractată de pe piața internă și externă.

Puncte forte sistem informatic FTI STAR

- permite monitorizarea și analiza întregului portofoliu de datorie publică guvernamentală, atât contractată de pe piața internă cât și de pe piața externă;
- permite analiza atât a stocului și structurii datoriei publice guvernamentale, cât și a riscurilor asociate acestei datorii. Analiza respectării limitelor privind indicatorii de risc (riscul valutar, riscul de refinanțare și riscul de rată de dobândă) stabiliți prin Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu și raportați prin buletinul lunar publicat pe site-ul MFP se realizează doar cu ajutorul sistemului FTI STAR;
- FTI STAR este integrat platformelor Reuters și Bloomberg;
- FTI STAR permite introducerea directă a ratelor de schimb valutar raportate zilnic de către BNR pentru conversia monedei.

Puncte slabe sistem informatic FTI STAR

- baza de date a sistemului FTI STAR nu cuprinde datoria publică locală;
- în momentul actualizării sistemului și cu baza de date aferentă datoriei publice locale și a renunțării de către MFP la sistemul DMFAS, toate raportările necesare BNR pentru balanța de plăți și poziția investițională externă vor trebui realizate de către DGTDP și transmise BNR prin fișiere Excel.

⇒ **Aplicația CREDLOC** este utilizată de către Serviciul de datorie publică locală din cadrul Direcției Generale de Trezorerie și Datorie Publică (DGTDP) ca bază de date privind datoria publică locală internă.

Puncte forte aplicația CREDLOC

- aplicația CREDLOC a fost realizată cu surse proprii ale Direcției Generale de Tehnologie Informației;
- modificările se fac în funcție de schimbările legislative și fără a implica costuri suplimentare;
- înregistrările sunt efectuate rapid, comparativ cu cele efectuate în DMFAS și FTI STAR, raportat la cantitatea semnificativă a datelor privind datoria publică locală internă (peste 1.500 de finanțări rambursabile) care trebuie introduse lunar (trageri, rate de capital, plăți de dobânzi și comisioane).

Puncte slabe aplicația CREDLOC

- în aplicația CREDLOC nu pot fi generate previziuni privind datoria publică locală internă, rapoartele generate oferind o imagine trecută sau existentă;
- din punct de vedere tehnic, informația înregistrată nu poate fi migrată în FTI STAR. De aceea, actualizarea sistemului FTI STAR cu baza de date privind datoria publică locală înseamnă introducerea datelor privind datoria publică locală internă în acest sistem, în paralel cu actualizarea lor în aplicația CREDLOC, ceea ce presupune alocarea de resurse umane suplimentare colectivului existent în Serviciul Datorie Publică Locală.

⁷ Sistemul de Analiză Financiară și Management al Datoriei Publice

Principalele concluzii

- Departamentul IT din cadrul MFP nu a actualizat „Strategia de Tehnologie Informației a Ministerului Finanțelor Publice pentru 2003-2006”, iar ulterior nu a fost dezvoltată o nouă strategie de informatizare la nivelul MFP, care să urmeze tendința industriei IT. Ministerul Finanțelor Publice nu deține încă un sistem IT integrat. În condițiile menținerii procedurii de preluare manuală prin intermediul unor foi de lucru Excel a datelor și informațiilor aferente Anexei 4 „Contul general al datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie ...” și Anexei 5 „Situția garanțiilor guvernamentale” la OMEF nr. 1.059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, riscul operațional va crește.
- Aplicația CREDLOC nu permite preluarea tuturor datelor și informațiilor prevăzute în Anexa 3 „Situția privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale” la Normele metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice aprobate prin OMEF nr. 1.059/2008, cu modificările și completările ulterioare, date pe care ordonatorii principali de credite (președinți de consilii județene și primari) le raportează la MFP lunar prin intermediul formularului Anexa 3 mai sus menționat. Datele raportate lunar la MFP de către ordonatorii principali de credite, date care nu pot fi preluate în aplicația CREDLOC, întrucât această aplicație nu conține aceste câmpuri, sunt următoarele:
 - ✓ „Estimări trageri/utilizări din finanțare”;
 - ✓ „Plăți aferente împrumutului garantat”.

Apreciem că în condițiile menținerii procedurii de preluare manuală prin intermediul unor foi de lucru Excel a datelor și informațiilor aferente Anexei 6 „Contul general al datoriei publice locale la data de 31 decembrie ...” și Anexei 7 „Situția garanțiilor locale la data de 31 decembrie ...” la OMEF nr. 1.059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, riscul operațional va crește.

- Echipa de audit a constatat faptul că 11 dintre utilizatorii aplicației FTI-STAR, prin natura activității lor, au drepturi de acces cu rol multiplu (din care 7 utilizatori - Front Office și Back Office și 4 utilizatori – Front Office și Middle Office), existând riscul apariției unor disfuncționalități legate de realizarea unei separații efective a atribuțiilor.
- Referitor la aplicația de evaluare a riscurilor sistemelor/aplicațiilor IT care susțin activitatea de management a datoriei publice, se constată faptul că unele informații din categoria celor menționate anterior, fie nu au fost evidențiate, fie nu au fost actualizate de un interval important de timp. În etapa actuală, sistemul informatic și aplicațiile IT care contribuie la susținerea activității privind administrarea datoriei publice nu dispun de facilități care să permită integrarea cu sistemele informatice guvernamentale cu specific bugetar sau financiar.
- S-a mai constatat că nu există un sistem de indicatori de performanță sau măsurători cu privire la estimarea satisfacției utilizatorilor finali ai sistemelor/aplicațiilor informatice care susțin administrarea datoriei publice.
- Excepând programele de instruire punctuală, cu caracter de specialitate, adresate specialiștilor IT și utilizatorilor finali ai sistemului informatic, în urma verificărilor efectuate, echipa de audit nu a identificat un program de perfecționare continuă, având o tematică dedicată, aferentă sistemelor și aplicațiilor analizate.
- La nivelul MFP, deși concomitent cu elaborarea și aprobarea Politicii de securitate IT a ANAF a fost emis OMFP nr. 2.875/2009 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind utilizarea sistemului informatic, nu a fost definită în mod explicit și formal, o politică de securitate a sistemelor informatice. Deși accesul în sala serverelor se realizează prin utilizarea unui sistem de cartele electronice, acordarea drepturilor de acces și monitorizarea utilizatorilor efectuându-se de către un serviciu specializat, totuși, această verificare nu se face cu regularitate, ci doar în caz de necesitate.

În cazul aplicației CREDLOC, accesul se face pe baza codului de operator, acestuia fiindu-i atribuit și un nume, în cazul aplicației lipsind mecanismul de acces logic specific altor aplicații.

- Curtea de Conturi a constatat, de asemenea, faptul că la nivelul MFP nu a fost încă formalizată relația dintre furnizorul/prestatorul intern (DGTI) și beneficiarul direct (DGTD și DGRFI-SMIE), în sensul încheierii unor convenții bilaterale care să conțină clauze legate de calitatea serviciilor prestate, timpii de intervenție, modalitatea de monitorizare a rezultatelor etc. clauze similare SLA din contractele de externalizare.

Recomandări

- ✓ intensificarea eforturilor legate de adoptarea unei noi strategii de informatizare a MFP, strategie care să fie aplicabilă și activității de administrare și gestionare a datoriei publice, concomitent cu adoptarea cadrului procedural adecvat și întreprinderea măsurilor necesare pentru diseminarea acestora în rândul factorilor responsabili cu ducerea la îndeplinire a măsurilor necesare atingerii obiectivelor conținute în strategie;
- ✓ luarea măsurilor necesare în vederea realizării unui sistem IT integrat;
- ✓ adăugarea unor noi funcționalități aplicației FTI STAR, astfel încât această aplicație să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele Anexa 4 „Contul general al datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie ...” și Anexa 5 „Situția garanțiilor guvernamentale”;
- ✓ actualizarea aplicației CREDLOC de către dezvoltatorii aplicației din cadrul Direcției Generale de Tehnologie Informației, astfel încât toate câmpurile din Anexa 3 „Situția privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale” la normele metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei

publice să se regăsească și în aplicația informatică CREDLOC;

- ✓ adăugarea unor noi funcționalități aplicației CREDLOC de către dezvoltatorii aplicației din cadrul Direcției Generale de Tehnologia Informației, astfel încât această aplicație să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele Anexa 6 „Contul general al datoriei publice locale la data de 31 decembrie ...” și Anexa 7 „Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie ...”;
- ✓ inventarierea corectă a atribuțiilor fiecărui angajat din cadrul departamentelor de profil care administrează datoria publică, în directă corelație cu atribuirea drepturilor individuale de acces la sistemele și aplicațiile utilizate;
- ✓ actualizarea datelor și refacerea, acolo unde este cazul, a analizelor referitoare la evaluarea riscurilor aferente sistemelor/aplicațiilor IT care deservește activitatea de administrare a datoriei publice în vederea asigurării suportului decizional necesar bunei desfășurări a activității curente și a diminuării până la un nivel rezonabil și controlabil al riscurilor asociate;
- ✓ analiza necesității și oportunității, în funcție de posibilitatea asigurării resurselor financiare, materiale și umane, a integrării sistemului informatic FTI STAR, atât cu celelalte aplicații care asigură suportul informatic al activității de administrare a datoriei publice, cât și cu sistemele informatice cu specific bugetar sau financiar;
- ✓ monitorizarea continuă a performanței sistemelor și aplicațiilor IT și, în funcție de rezultat, dispunerea demersurilor necesare legate de îmbunătățirea tehnologică și funcțională a sistemului informatic aferent datoriei publice;
- ✓ întreprinderea demersurilor necesare pentru cuprinderea în programul anual de perfecționare a personalului din cadrul MFP și a unor module care să trateze tematici legate de administrarea, prin intermediul tehnologiilor informatice, a problematicii aferente datoriei publice;
- ✓ luarea măsurilor necesare pentru adoptarea și însușirea, la nivelul MFP, a politicii de securitate IT, comună cu cea existentă în cadrul ANAF;
- ✓ adoptarea unor măsuri de bună practică legate de monitorizarea cu regularitate a accesului în sala serverelor;
- ✓ verificarea periodică a respectării prevederilor legate de punerea în aplicare a OMFP nr. 2.875/2009 și în cazul aplicațiilor informatice dezvoltate de DGTI;
- ✓ alinierea la bunele practici în domeniu, în sensul formalizării relațiilor inter-departamentale dintre DGTI și structurile din cadrul MFP care administrează datoria publică.

2.15 Auditul performanței privind eficiența utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de Strategia Națională Antidrog pe perioada 2005-2012 efectuat la AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG

Entitatea auditată

Agenția Națională Antidrog (ANA) a fost înființată prin HG nr.1489/2002 *privind înființarea Agenției Naționale Antidrog*, ca organ de specialitate, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Administrației și Internelor (MAI).

În baza OUG nr. 20/2009 *pentru modificarea art. 13 alin. (2) și (3) din OUG nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Administrației și Internelor și pentru reorganizarea unor unități din subordinea Ministerului Administrației și Internelor*, Agenția Națională Antidrog a fost reorganizată în cadrul Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR).

Conform prevederilor HG nr. 461/2011 *privind organizarea și funcționarea ANA*, entitatea a revenit la calitatea de ordonator de credite, fiind organizată și funcționând ca organ de specialitate cu personalitate juridică, la nivel de direcție, în subordinea Ministerului Administrației și Internelor, actualul Minister al Afacerilor Interne.

Scurtă prezentare

Agenția Națională Antidrog stabilește concepția și coordonează, evaluează și monitorizează, la nivel național, politicile în domeniul prevenirii și combaterii traficului și consumului ilicit de droguri, precum și al asistenței integrate a consumatorilor, aplicate de către instituțiile cu atribuții în domeniu.

În contextul general al concentrării comunității internaționale asupra criminalității organizate în legătură cu drogurile, Guvernul României și-a asumat lupta împotriva traficului și consumului ilicit de droguri ca o prioritate, adoptând o abordare coordonată și multisectorială a acesteia, concretizată în Strategia națională antidrog (SNA) în perioada 2003-2004.

Amploarea acestui fenomen, pe fondul dezvoltării rețelelor de criminalitate organizată transnațională, a impus o nouă strategie, integrată în plan intern și internațional, ca reacție în fața acestei amenințări. Continuarea firească a unui proces în desfășurare, Strategia națională antidrog în perioada 2005-2012, aprobată prin HG nr. 73/2005, a fost elaborată în concordanță cu prevederile noii strategii europene în domeniu și a stabilit obiectivele generale și specifice pentru reducerea cererii și ofertei de droguri, pentru întărirea cooperării internaționale și dezvoltarea unui sistem global integrat de informare, evaluare și coordonare privind fenomenul drogurilor. Implementarea SNA 2005-2012 a fost prevăzută a se realiza prin intermediul a două planuri de

acțiune, respectiv Planul de acțiune 2005-2008 (PA 2005-2008) aprobat prin HG nr. 323/2005 și Planul de acțiune 2010-2012 (PA 2010-2012) aprobat prin HG nr. 1369/2010.

Viziunea SNA 2005-2012 a fost aceea ca, la sfârșitul perioadei 2005-2012, în România să funcționeze un sistem integrat de instituții și servicii publice, care să asigure reducerea incidenței și prevalenței consumului de droguri în rândul populației generale, asistență medicală, psihologică și socială a consumatorilor de droguri și eficientizarea activităților de prevenire și combatere a producției și traficului ilicit de droguri și precursori.

Scopul SNA 2005-2012 a fost menținerea la un nivel scăzut a consumului de droguri în rândul populației generale, în primă etapă (2-4 ani) și de reducere a cazurilor de noi consumatori, în a doua etapă, în paralel cu reducerea criminalității organizate în legătură cu drogurile.

Concluzii generale

SNA 2005-2012 nu a fost elaborată în baza unor criterii specifice, măsurabile, de atins, relevante, iar planurile de acțiune pentru implementarea acesteia nu au avut prevăzuți indicatori măsurabili (cantitativi și calitativi) care să permită evaluarea gradului în care activitățile și, implicit, obiectivele specifice prevăzute au fost atinse. Mai mult, SNA 2005-2012 nu a beneficiat de un buget alocat distinct, prin care să se asigure o finanțare corespunzătoare a activităților prevăzute în cele două planuri de acțiune aprobate pentru implementarea SNA.

Dincolo de aceste aspecte negative care au marcat Strategia încă de la elaborarea sa, pe parcursul implementării au intervenit și alți factori negativi, dintre care cel mai reprezentativ a fost cel legat de reorganizarea ANA în cadrul IGPR.

Reorganizarea a condus la pierderea capacității instituției de implementare a unor proiecte importante cu finanțare externă sau internă cu valori semnificative, la pierderi de resursă umană specializată și de resurse logistice. Totodată, s-a ajuns la situația în care ANA nu a mai avut capacitatea de a asigura coordonarea unitară a luptei împotriva traficului și consumului ilicit de droguri, desfășurată de către autoritățile competente, de alte instituții ale statului și de către organizații guvernamentale sau neguvernamentale.

Pe lângă reorganizare, un alt aspect negativ a fost cel legat de modul de colaborare dintre ANA și instituțiile/organismele implicate în implementarea SNA 2005-2012. Astfel, prin HG nr. 73/2005, în sarcina ANA și a celorlalte ministere, organe ale administrației publice centrale de specialitate și autorități ale administrației publice locale s-au instituit două obligații principale, respectiv:

- ducerea la îndeplinire, de către fiecare dintre acestea, a obiectivelor specifice domeniului lor de activitate prevăzute în SNA 2005-2012;
- prevederea în bugetele proprii a fondurilor aferente îndeplinirii obiectivelor SNA în perioada 2005-2012, în raport cu etapele de realizare a acestora, prioritățile și resursele disponibile.

Deși instituțiile aveau obligația de a pune la dispoziția ANA date și informații cu privire la fenomenul drogurilor, obligație prevăzută atât în hotărârile Guvernului de înființare/de organizare și funcționare a ANA, cât și în Legea nr.143/2000 *privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri*, cu modificările și completările ulterioare, în fapt, unele dintre acestea fie au refuzat să pună la dispoziția ANA aceste date și informații, fie atunci când au fost transmise astfel de date/informații, acestea nu au fost concludente.

În lipsa unor date/informații de la instituțiile partenere, începând cu anul 2009, odată cu reorganizarea ANA în cadrul IGPR, și în lipsa unor planuri de acțiune pentru anii 2009 și 2010, de la nivelul Agenției nu s-a mai efectuat o evaluare a activităților prevăzute a fi realizate pentru îndeplinirea obiectivelor specifice prevăzute în SNA, ci doar o evaluare a gradului de realizare a obiectivelor specifice în anul 2011 pentru anul 2010. Astfel, nu s-a putut determina gradul în care activitățile realizate începând cu anul 2009 au fost îndeplinite și cu atât mai puțin nivelul fondurilor utilizate.

În ciuda factorilor negativi care au influențat activitatea în domeniu a Agenției Naționale Antidrog, această instituție a reușit, totuși, să ducă la îndeplinire mare parte a obiectivelor specifice din cadrul SNA 2005-2012 pentru care era responsabilă (singură sau împreună cu alte structuri), prin eforturile depuse în domeniile reducerii cererii de droguri și ofertei de droguri, cooperării internaționale și informării-evaluării.

În baza indicatorilor științifici utilizați de structura de specialitate a ANA – Observatorul Român pentru Droguri și Toxicomanie (ORDT), care reprezintă în România Punctul Național Focal al Rețelei REITOX (Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie), a reieșit că scopul pentru care SNA 2005-2012 a fost elaborată și implementată a fost atins parțial, în sensul că, deși în prima etapă (2-4 ani) s-a reușit menținerea la un nivel scăzut al consumului de droguri în rândul populației generale, iar în a doua etapă a fost menținut numărul cazurilor de noi consumatori, criminalitatea organizată în legătură cu drogurile nu a fost redusă, așa cum era prevăzut. În perioada 2012-2013, în baza aceluiași indicatori, s-a constatat o creștere a consumului de droguri la nivelul întregii populații (15-64 ani) și, cu precădere, în rândul celei tinere.

Noua Strategie națională antidrog 2013-2020 a fost elaborată în urma ultimelor studii efectuate de ANA, ca un răspuns la evoluția fenomenului consumului și traficului de droguri, la elaborarea acesteia fiind preluate (menținute) toate obiectivele generale ale Strategiei naționale antidrog 2005-2012. Obiectivele au fost mai clar formulate pentru a reflecta mai bine specificitatea fenomenului, atât din perspectiva elementelor sale intrinseci, cât și din cea a acțiunilor întreprinse de instituțiile partenere.

În contextul prezentat, este evident că doar elaborarea unei strategii și a unui plan de acțiune nu este suficientă, fără ca ulterior, în funcție de evoluția fenomenului drogurilor, să se asigure și suportul necesar implementării acestora (resurse financiare, umane și logistice, precum și un cadru legislativ adecvat).

Pentru ca o strategie națională antidrog să poată avea efectul scontat, dat fiind dinamismul fenomenului și al factorilor sociali și economici care îl influențează, precum și numărul foarte mare de instituții/organisme implicate în combaterea acestui fenomen, este necesar ca acțiunile să se realizeze în mod concertat, printr-o strânsă colaborare între toți partenerii implicați și între aceștia și Guvern, urmare faptului că, acesta din urmă este singurul în măsură să asigure adaptarea cadrului legal și a resurselor necesare, la noile tendințe ale consumului și traficului de droguri.

Obiectivele generale ale auditului:

- ☒ analiza gradului de realizare a obiectivelor propuse prin SNA 2005-2012;
- ☒ eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de SNA 2005-2012.

Obiectivele specifice ale auditului

- ☒ analiza modului de elaborare și proiectare a obiectivelor și activităților cuprinse în SNA 2005-2012 și în planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012 pentru implementarea acestora;
- ☒ analiza cadrului legal și a formei de organizare în care și-a desfășurat activitatea ANA în perioada implementării SNA 2005-2012;
- ☒ analiza modului de coordonare, monitorizare, implementare și evaluare a activităților/obiectivelor prevăzute în planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012 pentru implementarea SNA care au fost atât în responsabilitatea ANA, cât și a altor instituții.

Principalele concluzii

Elaborarea SNA 2005-2012 s-a realizat în conformitate cu prioritățile prevăzute în Strategia Europeană Antidrog. Stabilirea obiectivelor și a conținutului SNA pentru perioada 2005-2012 s-a realizat în raport cu propunerile primite de la instituțiile statului cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii traficului și consumului ilicit de droguri, concluziile Raportului de evaluare privind implementarea SNA 2003-2004 și propunerile și sugestiile societății civile, ale mass-media și ale altor organisme interne și internaționale.

SNA 2005-2012 a vizat cinci arii de acțiune, respectiv: reducerea cererii de droguri, reducerea ofertei de droguri, coordonarea instituțională, cooperarea internațională, informarea/cercetarea/evaluarea. Pentru fiecare arie a fost formulat un obiectiv general și o serie de obiective specifice. Operaționalizarea obiectivelor specifice se regăsește în cele două planuri de acțiune, respectiv Planul de acțiune 2005-2008 (PA 2005-2008), aprobat prin HG nr. 323/2005 și Planul de acțiune 2010-2012 (PA 2010-2012), aprobat prin HG nr. 1369/2010, prin care, fiecărui obiectiv specific i-au fost subsumate seturi de activități concrete, termenele de evaluare/realizare precum și instituțiile responsabile cu realizarea acestora.

Deși prin HG nr. 73/2005 se prevăzuse că unul din principiile care urmează să guverneze SNA 2005-2012 este *principiul priorității* conform căruia „*Problematica prevenirii și combaterii traficului și consumului ilicit de droguri este asumată ca o prioritate de Guvernul României*”, SNA 2005-2012 nu a fost bugetată.

Pentru anii 2009 și 2010 nu a existat un plan de acțiune ca urmare a reorganizării ANA din anul 2009 și aprobării abia în data de 23.12.2010 a PA 2010-2012, deși de la nivelul ANA se prevăzuse ca implementarea SNA 2005-2012 să se realizeze prin intermediul a două planuri de acțiune, corespunzător modelului Uniunii Europene, respectiv 2005-2008 și 2009-2012.

Niciunul din cele două planuri de acțiune aprobate prin hotărâri de Guvern în vederea implementării Strategiei nu a avut prevăzuți indicatori cantitativi/calitativi, iar în lipsa alocării de fonduri, nici indicatori privind eficiența, eficacitatea și economicitatea.

O parte din neajunsurile care au marcat SNA 2005-2012 au fost remediate prin HG nr. 784/2013 *privind aprobarea Strategiei naționale antidrog 2013-2020 și a Planului de acțiune în perioada 2013-2016 pentru implementarea Strategiei naționale antidrog 2013-2020*, parțial însă, în sensul că:

- față de planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012, Planul de acțiune în perioada 2013-2016 pentru implementarea Strategiei naționale antidrog 2013-2020 are prevăzute rezultatele așteptate și distinct, indicatori cantitativi de evaluare a rezultatelor;
- asemenea SNA 2005-2012, nici SNA 2013-2020 nu a fost bugetată.

☒ Cadrul legal și forma de organizare în care și-a desfășurat activitatea ANA în perioada implementării SNA 2005-2012

În anul 2005 au fost înființate 47 de Centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA) ca structuri teritoriale ale ANA și le-au fost acordate, începând cu anul 2007, atribuții de monitorizare a activităților din circuitul integrat de asistență a consumatorilor de droguri și, respectiv, de furnizare de servicii de asistență medicală, psihologică și socială pentru consumatorii de droguri.

Urmare reorganizării ANA în anul 2009 la nivel de serviciu/direcție în cadrul IGPR, recăpătându-și calitatea de ordonator de credite în anul 2011 în baza HG nr. 461/2011, implementarea SNA 2005-2012 s-a realizat practic la nivelul a trei entități, cu forme de organizare și funcționare diferite. Această reorganizare a condus la nerespectarea principiilor continuității, coordonării și cooperării care ar fi trebuit să guverneze SNA 2005-2012.

Una din structurile cu un rol foarte important în implementarea SNA 2005-2012, care avea drept scop analizarea problemelor comune instituțiilor participante la aplicarea Strategiei naționale antidrog în legătură cu politica de reducere a cererii și ofertei de droguri, respectiv Consiliul consultativ, deși prevăzută în hotărârea de înființare a ANA, nu a funcționat niciodată.

Anterior reorganizării ANA, la nivelul entității au existat inadvertențe între HG nr. 1489/2002 de înființare a Agenției, cu modificările și completările ulterioare, Regulamentele de organizare și funcționare (ROF) și statele de organizare în vigoare în perioada respectivă.

Deși ANA a fost reînființată prin HG nr. 461/2011, în acest sens fiind emis un nou regulament de organizare și funcționare, aprobat prin Ordinul Ministrului Administrației și Internelor (OMAI) nr. 52/2012, și în prezent se mențin unele inadvertențe între acesta, statele de organizare și hotărârea de Guvern de organizare și funcționare a ANA, astfel:

- centrele de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA) au fost prevăzute în mod eronat în HG nr. 461/2011 ca fiind centre regionale integrate de prevenire și asistență;
- în organigrama aprobată prin OMA nr. 52/2012, CPECA nu au fost reflectate, ultimele structuri evidențiate fiind centrele regionale de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CRPECA), respectiv 17 astfel de structuri regionale;
- deși în cuprinsul HG nr. 461/2011 s-a prevăzut că în structura celor 17 CRPECA funcționează centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA)/centre de asistență integrată în adicții (CAIA), în funcție de tipul serviciilor acordate consumatorilor, în fapt, prin ROF, centrele de asistență integrată în adicții (CAIA) sunt prevăzute a funcționa în subordinea CPECA. Mai mult, prin ROF este prevăzut că în subordinea CPECA funcționează și alte structuri (o farmacie cu circuit închis, centre de tratament substitutiv cu agoniști și antagoniști de opiacee, centre de zi, centre de consiliere socio-vocațională, comunități terapeutice ș.a.), denumite ca fiind unități specializate în furnizarea de servicii de asistență integrată în adicții, unități care însă nu au fost prevăzute în cuprinsul HG nr. 461/2011 și nu sunt reflectate în organigrama Agenției și nici în statele de organizare, deși prin ROF le-au fost alocate atribuții specifice unor structuri teritoriale.

În vederea eliminării inadvertențelor legislative menționate mai sus, în luna august 2012, ANA a supus aprobării ierarhice proiectele organigramei și statului de organizare actualizate. Motivat de faptul că structurile abilitate din MAI nu au comunicat niciun punct de vedere referitor la propunerile înaintate, instituția a retransmis propunerile de modificare a structurii organizatorice a ANA.

De menționat că de la nivelul ANA a fost elaborat proiectul de hotărâre de Guvern pentru modificarea HG nr. 461/2011 *privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Antidrog*. Acesta a fost definitivat în baza propunerilor și observațiilor formulate de la nivelul structurilor MAI (Direcția Generală Management Resurse Umane și Direcția Generală Financiară) și înaintat, împreună cu instrumentul de prezentare și motivare, Direcției Generale Juridice - MAI, acesta aflându-se, în prezent, în procedura de avizare la nivelul structurilor abilitate din cadrul ministerului. Prin adoptarea acestui act normativ se urmărește eliminarea erorii materiale strecurate la art. 6 alin. (1) din HG nr. 461/2011, respectiv a referirii la *centrele regionale (...)* ca părți componente ale structurilor regionale, precum și revizuirea organizării instituției din punct de vedere structural. Totodată, după aprobarea prin hotărâre de Guvern a proiectului sus-menționat, în considerarea modificărilor propuse, la nivelul ANA va fi reevaluat, inclusiv Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin OMAI nr. 52/2011.

Modul de coordonare, monitorizare, implementare și evaluare a activităților prevăzute în Planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012 pentru implementarea SNA pentru care ANA (singură sau împreună cu alte instituții) a fost responsabilă

⇒ Cu privire la modul de organizare și funcționare a structurii/structurilor din cadrul ANA la nivelul căreia/căroră s-au realizat activitățile specifice implementării SNA 2005-2012

În vederea monitorizării/coordonării activităților specifice ariilor de intervenție pentru care ANA a fost responsabilă nu au fost elaborate metodologii.

La nivelul niciunei structuri nu au existat proceduri de sistem/operationale specifice activităților desfășurate, așa cum au fost acestea definite în accepțiunea OMFP nr. 946/2005. Astfel de proceduri au fost aprobate la finalul implementării SNA 2005-2012, respectiv începând cu anul 2012.

⇒ Cu privire la resursele materiale, umane și financiare alocate ANA în scopul realizării activităților pentru care ANA a fost responsabilă, singură sau împreună cu alte instituții

ANA a avut o evidență la finele fiecărui an și parțial pe tipuri de activități finanțate din acestea, doar asupra fondurilor provenite din bugetul de stat, alocate în baza Programelor naționale, care au fost aprobate fie de la nivelul ANA prin decizii ale Președintelui, fie prin hotărâre de Guvern (HG nr.1102/2008). De menționat că aceste fonduri au fost utilizate exclusiv pentru realizarea activităților specifice ariei de intervenție „Reducerea cererii de droguri”. De la nivelul ANA nu s-au alocat distinct fonduri activităților prevăzute în cele două planuri de acțiune pentru implementarea SNA.

În lipsa unei alocări distincte a fondurilor pe fiecare activitate și urmare faptului că nici prin referatele de necesitate nu s-a menționat activitatea pentru care se solicită fonduri, la nivelul niciunei structuri implementatoare nu s-a putut identifica, la finalul niciunui an din perioada supusă auditului, valoarea resurselor utilizate pentru realizarea fiecărei activități.

La nivelul niciunei structuri de specialitate din cadrul ANA nu a fost analizată eficiența, eficacitatea și economicitatea fondurilor utilizate pentru implementarea activităților, astfel de analize fiind efectuate doar din prisma acceptării de către finanțatorii externi a rapoartelor specifice și rambursării fondurilor corespunzătoare activităților realizate.

⇒ Cu privire la gradul de realizare a activităților pentru care ANA a fost responsabilă (singură sau împreună cu alte instituții) pentru implementarea obiectivelor SNA 2005-2012 și modul în care au fost acestea evaluate

Activități/obiective specifice, deși realizate în domeniul „Reducerea cererii de droguri”, nu produc efecte în prezent, după cum urmează:

- deși au fost dotate 15 CPECA în vederea furnizării de servicii tip asistență integrată în adicții (CAIA), din cauza lipsei personalului specializat care să asigure echipa completă de 3 specialiști (medic, psiholog, asistent social), au fost operaționale

doar cinci (toate în Municipiul București), iar în prezent, mai sunt operaționale doar trei;

- Centrul de Zi „Pericle” a fost înființat în data 10.10.2007 și a funcționat până în data de 25.07.2014, când activitatea acestuia a fost suspendată, urmare absenței resurselor financiare, materiale și umane (HG nr.1102/2008 pentru aprobarea programului național nu mai producea efecte juridice);
- Centrul de Zi Vocațional a fost înființat în anul 2007, însă, ulterior, din cauza lipsei resurselor financiare și umane, care a generat discontinuitatea furnizării serviciilor către beneficiari, la începutul anului 2009 activitatea acestui centru a fost suspendată;
- pentru funcționarea Comunității Terapeutice Dejeni și a Comunității Terapeutice Bălan a fost investită suma de 2.002 mii lei, respectiv suma de 833 mii lei, însă, nici în prezent acestea nu sunt operaționale.

Pe fondul măsurilor de reorganizare a ANA, nu a fost realizată operaționalizarea acestor comunități terapeutice în formula gândită inițial, în sensul că nu s-a putut asigura personal din sursă proprie, astfel că modelul de funcționare a trebuit regândit. În acest sens, șeful Serviciului Reducerea Cererii de Droguri și experții care aveau competență în domeniu au propus noii conduceri ANA și serviciilor de suport varianta externalizării serviciilor necesare bunei funcționări a centrelor de tratament tip comunitate terapeutică și au făcut demersuri pentru aprobarea propunerii, fără niciun rezultat până în prezent.

Modul în care au fost elaborate, coordonate, monitorizate, implementate și evaluate de la nivelul ANA programele/proiectele în vederea finanțării activităților prevăzute în planurile de acțiune pentru implementarea SNA 2005-2012

ANA s-a preocupat de elaborarea, fundamentarea și implementarea de programe/proiecte naționale/internaționale în vederea realizării activităților prevăzute în Planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012, aspect confirmat atât de numărul și valoarea proiectelor încheiate cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, cât și de numărul de programe naționale elaborate.

Referitor la programele naționale fundamentate și elaborate la nivelul ANA și aprobate prin hotărâri de Guvern, două dintre acestea nu au fost finanțate, fie urmare faptului că nu s-au putut identifica surse de finanțare externă la nivelul prevăzut prin hotărârea de Guvern care a aprobat programul (cazul programului MARA aprobat prin HG nr. 1243/2005), fie ca urmare a unor inadvertențe legislative, pentru care, deși de la nivelul ANA s-au efectuat demersuri de remediere, acestea nu au avut efect (cazul Programului de interes național aprobat prin HG nr. 1101/2008).

Aceste aspecte au fost în totală contradicție cu prevederile HG nr. 73/2005 de aprobare a SNA 2005-2012 care prevăzuseră că: „Implementarea prezentei strategii implică responsabilitatea Guvernului României pentru asigurarea mecanismelor financiare necesare derulării programelor în materie și desfășurării acțiunilor pentru îndeplinirea obiectivelor strategice stabilite”.

Ca urmare a faptului că prin elaborarea acestor programe de la nivelul ANA se urmărise realizarea unor obiective specifice prevăzute în SNA 2005-2012, obiective/subprograme din cele două programe nefinanțate au fost preluate în alte programe naționale (aprobat atât prin decizie a președintelui ANA, cât și prin hotărâre de Guvern) sau internaționale, pentru care s-a asigurat finanțare, astfel că, deși parțial, scopul acestora a reușit să fie atins.

Un alt aspect care a influențat negativ implementarea în totalitate a obiectivelor prevăzute în SNA pentru care ANA a fost responsabilă, a fost reorganizarea Agenției, care a condus fie la pierderea capacității instituției de contractare a unor proiecte importante cu finanțare externă sau blocarea temporară a implementării proiectelor deja contractate, fie la neutilizarea integrală a fondurilor care fuseseră alocate din bugetul de stat pentru derularea programului respectiv, așa cum a fost cazul programului național aprobat prin HG nr. 1102/2008.

Modul în care ANA a asigurat monitorizarea, coordonarea și evaluarea activităților derulate de instituțiile, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale responsabile de ducerea la îndeplinire a activităților/obiectivelor prevăzute în SNA 2005-2012

De la nivelul ANA nu s-a asigurat, în fapt, o monitorizare, și cu atât mai puțin o coordonare a activităților realizate de instituțiile/organismele partenere. Monitorizarea trebuia să fie un proces continuu și sistematic de culegere de date care ar fi trebuit să fie relevante și suficiente, astfel încât, ulterior, să poată fi utilizate în activitatea de evaluare.

În acest context, pe baza datelor și informațiilor obținute pe parcursul implementării SNA 2005-2012, evaluarea nu și-a atins scopul, respectiv acela de a analiza modul în care o anumită activitate/obiectiv a fost îndeplinit/ă și a avut eficiența scontată.

Această situație s-a datorat mai multor factori, astfel:

- lipsa unor indicatori măsurabili în planurile de acțiune;
- nebugetarea SNA 2005-2012;
- lipsa unei metodologii unitare care ar fi trebuit să fie întocmită la nivelul ANA în ceea ce privește activitatea de coordonare și monitorizare;
- lipsa unor chestionare, documente formalizate/standardizate, pentru obținerea datelor de la instituțiile responsabile, necesare în vederea efectuării evaluărilor, pe fiecare arie de intervenție;
- numărul foarte mare de instituții/organisme implicate, care fie au refuzat să prezinte datele solicitate, fie au prezentat date generale și nu punctuale conform solicitărilor ANA, deși obligația de a furniza către ANA date și informații cu privire la fenomenul drogurilor a fost stipulată atât în hotărârile Guvernului de înființare/organizare și funcționare a ANA, cât și în Legea nr. 143/2000, cu modificările și completările ulterioare;
- lipsa unei structuri care trebuia să asigure implementarea unui sistem performant de comunicare și coordonare între ANA și

instituțiile implicate în aplicarea SNA, așa cum se dorise a se realiza prin Consiliul Consultativ, structură care, deși era prevăzută în hotărârea de înființare a ANA, nu a funcționat niciodată;

- lipsa unor planuri de acțiune aferente anilor 2009 și 2010, datorată în principal reorganizării ANA, la nivel de serviciu/direcție în cadrul IGPR.

Având în vedere cele de mai sus, de la nivelul ANA, pentru anii 2009, 2011 și 2012 nu s-au mai întocmit rapoarte de evaluare, iar un raport de evaluare a SNA 2005-2012 a fost realizat de un alt organism, respectiv Fundația Romanian Angel Appeal în baza unui protocol semnat de ANA cu reprezentanța UNICEF în România.

Aspectele legate de imposibilitatea cuantificării gradului de atingere a obiectivelor strategiei, al impactului acțiunilor și a cost-eficienței acestora a fost semnalată și în Raportul de evaluare întocmit de Fundația Romanian Angel Appeal. În baza acestui raport, care a fost întocmit prin colectarea de date atât de la instituțiile și organizațiile implicate în acțiunile antidrog, cât și de la beneficiarii de servicii de reducere a cererii de droguri, au fost formulate concluzii și recomandări. Concluziile au fost agreate de personalul ANA în mod limitat, o parte dintre acestea nefiind luate în considerare deoarece contraziceau evidențele științifice stabilite de studiile de profil, respectiv cele redată în Rapoartele naționale privind situația drogurilor. Recomandările formulate au fost luate în considerare la elaborarea noii SNA 2013-2020 aprobată prin HG nr. 784/2013, în măsura în care au fost confirmate prin rezultatele studiilor și cercetărilor efectuate, în baza analizei indicatorilor care au descris fenomenul drogurilor în România în anii 2012-2013.

Recomandări

Referitor la modul de elaborare și proiectare a obiectivelor și activităților cuprinse în SNA 2005-2012 și în Planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012 pentru implementarea acestora

Asupra aspectelor negative privind modul în care a fost elaborată și adoptată SNA 2005-2012, echipa de audit nu a mai putut formula recomandări. Având în vedere că planul de acțiune pentru implementarea noii strategii în perioada 2013-2016 a fost deja aprobat, echipa de audit a formulat recomandări asupra planului de acțiune ce urmează a fi aprobat pentru perioada 2017-2020, respectiv:

- ✓ efectuarea demersurilor necesare astfel încât planul de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020 în perioada 2017-2020 să conțină elemente de natură financiară. Fundamentarea estimărilor bugetare aferente fiecărui obiectiv specific și fiecărei activități din cadrul acestora urmează a se realiza cu partenerii instituționali.

Referitor la cadrul legal și forma de organizare în care și-a desfășurat activitatea ANA în perioada implementării SNA 2005-2012

- ✓ continuarea tuturor demersurilor necesare în vederea asigurării concordanței între prevederile actului normativ de organizare și funcționare a Agenției, Regulamentului de organizare și funcționare și statelor de organizare ale Agenției Naționale Antidrog.

Referitor la modul de coordonare, monitorizare, implementare și evaluare a activităților prevăzute în Planurile de acțiune 2005-2008 și 2010-2012 pentru implementarea SNA pentru care ANA (singură sau împreună cu alte instituții) a fost responsabilă

Cu privire la modul de organizare și funcționare a structurii/structurilor din cadrul ANA la nivelul căreia/căroră s-au realizat activitățile specifice implementării SNA 2005-2012

- ✓ întocmirea unei metodologii unitare prin care să se asigure monitorizarea și coordonarea activităților specifice fiecărei arii de intervenție, derulate la nivelul ANA, în vederea implementării Strategiei naționale antidrog 2013-2020;
- ✓ analizarea procedurilor existente la nivelul fiecărei structuri implementatoare și eventual adaptarea acestora la activitățile prevăzute în planul de acțiune 2013-2017, precum și la cele ce urmează a fi prevăzute în planul de acțiune 2017-2020 pentru implementarea SNA 2013-2020, pentru realizarea căroră ANA este responsabilă.

Cu privire la resursele materiale, umane și financiare alocate ANA în scopul realizării activităților pentru care ANA a fost responsabilă, singură sau împreună cu alte instituții

- ✓ alocarea distinctă de fonduri pentru fiecare activitate prevăzută în planurile de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020, pentru care ANA este responsabilă;
- ✓ în referatele de necesitate, întocmite de la nivelul structurilor implementatoare, se va menționa explicit pentru care tip de activitate/obiectiv din planul de acțiune urmează să fie utilizate sumele solicitate;
- ✓ la finalul implementării fiecărei activități, se va efectua o analiză a eficienței, eficacității și economicității fondurilor utilizate de către structurile implementatoare.

Cu privire la gradul de realizare a activităților pentru care ANA a fost responsabilă (singură sau împreună cu alte instituții) pentru implementarea obiectivelor SNA 2005-2012 și modul în care acestea au fost evaluate

- ✓ continuarea demersurilor realizate de la nivelul ANA în vederea operaționalizării celor două comunități terapeutice Bălan și Dejani, în condițiile în care acestea au devenit funcționale în urma investițiilor efectuate atât de la bugetul de stat, cât și din fonduri externe nerambursabile;
- ✓ întreprinderea de demersuri în vederea asigurării resurselor umane necesare redeschiderii Centrului de Zi „Pericle” și a Centrului de Zi Vocațional precum și a celor 12 centre de asistență integrată în adicții (CAIA), urmare faptului că acestea sunt, în prezent, funcționale.

Referitor la modul în care au fost elaborate, coordonate, monitorizate, implementate și evaluate de la nivelul ANA programele/proiectele în vederea finanțării activităților prevăzute în planurile de acțiune pentru implementarea SNA 2005-2012

- ✓ elaborarea, de la nivelul ANA, a programelor/proiectelor în domeniul reducerii cererii și ofertei de droguri, să se realizeze în baza unei metodologii de tip analiză SWOT (puncte tari, puncte slabe – factori interni, oportunități și amenințări, factori externi);
- ✓ programele/proiectele în domeniul reducerii cererii și ofertei de droguri elaborate și implementate la nivelul ANA vor fi evaluate din punct de vedere al eficienței, economicității și eficacității.

Referitor la modul în care ANA a asigurat monitorizarea, coordonarea și evaluarea activităților derulate de instituțiile, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale responsabile de ducerea la îndeplinire a activităților/obiectivelor prevăzute în SNA 2005-2012

- ✓ efectuarea de demersuri în vederea întocmirii unei metodologii unitare prin care să se asigure activitatea de coordonare și monitorizare a instituțiilor/organismelor responsabile, agreată și însușită de fiecare dintre acestea;
- ✓ întocmirea de chestionare, documente formalizate/standardizate, în vederea obținerii de la instituțiile/organismele responsabile de date relevante și suficiente, necesare în vederea evaluării implementării SNA, pe fiecare arie de intervenție. În cuprinsul acestor chestionare, documente formalizate/standardizate vor fi menționate prevederile Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligația acestor instituții de a pune la dispoziția ANA datele și informațiile cu privire la fenomenul drogurilor;
- ✓ efectuarea de demersuri în vederea creării unei structuri din care să facă parte reprezentanți ai tuturor entităților cu responsabilități în domeniul luptei împotriva traficului și consumului drogurilor, care să asigure un sistem performant de comunicare între acestea și implicit o coordonare/monitorizare unitară de către ANA a activităților cuprinse în SNA 2013-2020;
- ✓ în Rapoartele de evaluare care urmează a fi elaborate la finalul celor două Planuri de acțiune care vor asigura implementarea noii Strategii 2013-2020 se vor menționa, în mod distinct, instituțiile/organismele responsabile care au refuzat să transmită datele/informațiile solicitate de ANA, sau cele ale căror informații transmise nu au fost concludente;
- ✓ Rapoartele de evaluare a implementării planurilor de acțiune urmează a fi înaintate spre informare și Guvernului, și nu doar instituțiilor/organismelor partenere, așa cum s-a procedat în cazul SNA 2005-2012.

2.16 Auditul performanței activității de reglementare, monitorizare și control a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Entitatea auditată

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și funcționează în baza Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare și a Regulamentului propriu de organizare și funcționare.

ANRSC a fost înființată în conformitate cu prevederile Legii nr. 326/2001 privind serviciile publice de gospodărie comunală, înlocuită în anul 2006 de Legea nr. 51/2006.

Autoritatea are ca scop *reglementarea, monitorizarea și controlul la nivel central a activităților din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice aflate în sfera sa de reglementare potrivit legii.*

Obiectivele auditului

 Obiectivul general al auditului îl reprezintă evaluarea activităților de reglementare, monitorizare și control ale Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice; gradul de realizare a obiectivului general programat al entității referitor la dezvoltarea accelerată a serviciilor comunitare de utilități publice aflate în sfera de reglementare a ANRSC; impactul și efectele activității entității auditate asupra serviciilor de utilități publice.

Constatările și concluziile formulate de echipa de audit au urmări:

- obținerea unei imagini de ansamblu asupra performanței activităților de reglementare, monitorizare și control în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice aflate în sfera de reglementare a ANRSC;
- formularea de recomandări care să conducă la creșterea eficienței activităților entității în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice.

Obiectivele specifice se referă la:

- **evaluarea activității de reglementare a serviciilor comunitare de utilități publice:** aspecte generale; analiza cadrului legal aplicabil și gradul de armonizare a legislației naționale cu reglementările existente în Uniunea Europeană în domeniul serviciilor comunitare; evaluarea activității de reglementare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare, a serviciului de alimentare centralizată cu energie termică și a serviciului de salubritate;
- **evaluarea activității de monitorizare a serviciilor comunitare de utilități publice:** aspecte generale; analiza cadrului

legal aplicabil; evaluarea activității de monitorizare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare, a serviciului de alimentare centralizată cu energie termică și a serviciului de salubritate;

 evaluarea activității de control a serviciilor comunitare de utilități publice: aspecte generale; analiza cadrului legal aplicabil; evaluarea activității de control a serviciului de alimentare cu apă și canalizare, a serviciului de alimentare centralizată cu energie termică și a serviciului de salubritate;

 evaluarea stării serviciului de alimentare cu apă și canalizare, a serviciului de alimentare centralizată cu energie termică și a serviciului de salubritate.

Concluziile auditului

Aspecte privind organizarea și desfășurarea activității ANRSC în perioada auditată

În perioada auditată, în modul de organizare și funcționare al entității au intervenit multiple modificări care au generat dificultăți în desfășurarea activității și în îndeplinirea obligațiilor legale ale ANRSC, după cum urmează:

- ♦ în perioada 01.01-12.11.2009 finanțarea cheltuielilor ANRSC s-a realizat integral din venituri proprii obținute în condițiile legii;
- ♦ în baza Legii nr. 329/2009 a fost schimbat regimul de finanțare al entității, din instituție finanțată integral din venituri proprii în instituție finanțată integral de la bugetul de stat. În urma reorganizării, excedentul rezultat din execuția bugetului de venituri și cheltuieli pentru perioada 2003-12.11.2009, în sumă totală de 4.507 mii lei, a fost preluat la sfârșitul lunii noiembrie 2009 ca venit la bugetul de stat;
- ♦ cheltuielile (plățile) efectuate de ANRSC s-au redus în ritm accelerat, în perioada 2011-2013, de la 13.830 mii lei, în anul 2009, la 4.594 mii lei în 2012 și 5.100 mii lei în 2013. În structura cheltuielilor totale, ponderea cea mai mare o dețin cheltuielile de personal (aproximativ 86%).

Deși veniturile înregistrate de entitate *au crescut* (de la 12.434 mii lei în 2009 la 14.672 mii lei în 2012 și 17.298 mii lei în anul 2013), ritmul încasărilor s-a *diminuat* continuu în intervalul 2009-2012 (de la 12.602 mii lei în 2009 la 12.078 mii lei în 2012) și valoarea creanțelor a *crescut* în ritm accelerat în această perioadă (de la 1.099 mii lei în 2009 la 5.428 mii lei în 2012). Cea mai mare pondere în totalul veniturilor (încasărilor) și a creanțelor ANRSC o deține contribuția de 0,1% (ulterior, de 0,12%), respectiv de cca. 60%. Creșterea creanțelor în raport cu veniturile înregistrate de entitate s-a înregistrat ca urmare a manifestării accentuate a fenomenului de criză economică. În acest context, ritmul de încasare a veniturilor s-a redus ca urmare a înregistrării de mari întârzieri în plata tarifelor și a contribuțiilor de către operatorii serviciilor comunitare de utilități publice din sfera de reglementare a ANRSC.

În anul 2013, evoluția încasărilor s-a îmbunătățit semnificativ (veniturile încasate au fost cu aproximativ 8% mai mari decât veniturile înregistrate în contabilitate), situație ce a condus la scăderea arieratelor cu aproximativ 25% față de anul 2012.

Întârzierile la plata contribuțiilor și a tarifelor de către operatori au generat numeroase acțiuni introduse în instanțele de judecată de ANRSC în vederea recuperării datoriilor de la operatorii rău platnici. La 31.12.2013, se aflau pe rolul instanțelor de judecată, în diverse stadii de soluționare, 130 de dosare.

Numărul maxim de posturi al ANRSC a fost *reduc* la mai puțin de jumătate din cât era prevăzut inițial în HG nr. 671/2007, respectiv de la 261 posturi la 153 (conform HG nr. 1283/2009), la 100 de posturi (prin HG nr. 622/2010) și în prezent la 96 posturi (conform HG nr. 527/2013).

La finele anului 2012, în baza OUG nr. 96/22.12.2012, ANRSC a trecut din subordinea fostului Minister al Administrației și Internelor în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În perioada 2009-2013, serviciile comunitare de utilități publice s-au dezvoltat, în general, iar numărul total al prestatorilor/operatorilor de astfel de servicii a *crescut* de la 1.967 în anul 2009 la 2.558 în 2013.

Aspecte generale privind activitatea de reglementare a serviciilor comunitare

Cadrul de reglementare a activității proprii și pentru fiecare serviciu comunitar de utilități publice din sfera de reglementare a ANRSC a fost creat încă din anul 2007.

În perioada auditată, ANRSC a elaborat unele acte normative necesare reglementării pieței serviciilor comunitare de utilități publice și a activității participanților la aceasta, a actualizat unele acte normative deja elaborate, în funcție de modificările de natură tehnică, tehnologică și legislativă și în concordanță cu reglementările existente în Uniunea Europeană, aprobate prin ordin al președintelui ANRSC.

Reglementările de ordin secundar și terțiar (ordine, decizii, norme, etc.) emise de ANRSC reprezintă contribuția entității (în domeniul reglementării) la dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice (obiectivul general al entității).

Tot în sfera reglementării, ANRSC a desfășurat o activitate complexă în domeniul licențierii operatorilor/prestatorilor de servicii de utilități publice, activitate care a constatat în analizarea anuală a unui număr de cca. 500 documentații de licențiere, în perioada 2009-2012, iar în anul 2013 numărul solicitărilor a crescut la 628 documentații de licențiere și s-a concretizat în acordarea, modificarea, suspendarea sau retragerea de licențe.

Durata de analiză și procesare a documentațiilor de licențiere a *crescut* în anul 2013 cu 3 zile față de anul 2011, de la 32 de zile la 35 de zile, aceasta explicându-se, în principal, prin scăderea resurselor umane alocate pentru activitatea de licențiere, pe fondul reorganizării și restructurării ANRSC.

În ceea ce privește activitatea de autorizare a agenților care prestează activități de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru încălzire și apă caldă de consum, aceasta s-a concretizat în acordarea, menținerea, modificarea, suspendarea sau retragerea autorizațiilor; în perioada 2009-2013, ANRSC a emis 242 autorizații, a aprobat modificarea a 111 autorizații și a retras 44 de autorizații.

ANRSC desfășoară, potrivit legii, și activitatea de avizare a prețurilor și tarifelor locale pentru serviciile comunitare de utilități publice, dar autoritatea are competențe limitate în domeniu, în sensul că emite doar un aviz, în timp ce aprobarea prețurilor și tarifelor locale este de competența autorității publice locale.

Din punct de vedere al personalului alocat pentru activitatea de reglementare, la nivelul ANRSC, în perioada 2011-august 2013, această activitate a fost desfășurată de o singură persoană (directorul direcției), ca o consecință a măsurilor de reorganizare impuse de Legea nr. 329/2009, în contrast cu perioada 2009-septembrie 2010 când entitatea a dispus de personal suficient și calificat pentru realizarea acestei activități și cu situația actuală când, începând din luna august 2013 (în baza HG nr. 527/2013), activitatea a fost organizată și se desfășoară în cadrul unui birou compus din 5 persoane.

Cu privire la dotarea materială, politica managerială anterioară reorganizării entității de la finele anului 2009 (conform Legii nr. 329/2009) a fost defectuoasă în contextul în care ANRSC dispunea de fonduri suficiente pentru achiziționarea de tehnică de calcul necesară bunei desfășurări a activității (întrucât entitatea înregistra excedent și avea constituite depozite bancare), iar ulterior, demersurile efectuate de conducerea ANRSC către ministerul de resort nu s-au concretizat în rezultate, respectiv în obținerea fondurilor necesare pentru dotarea cu tehnică de calcul corespunzătoare.

Aspecte generale privind activitatea de monitorizare din cadrul ANRSC în perioada auditată

⇒ Referitor la activitatea de întocmire și gestionare a bazei de date a ANRSC și organizarea sistemului informațional

În domeniul monitorizării, ANRSC are competențe privind întocmirea, gestionarea și actualizarea bazei de date și în organizarea sistemului informațional de culegere, prelucrare și sinteză a datelor referitoare la operatorii/prestatorii de servicii comunitare de utilități publice; datele cuprinse în baza de date trebuie să stea la baza elaborării raportului anual al ANRSC și să constituie împreună cu acesta, potrivit art. 20 alin. (2) din Legea nr. 51/2006, „elemente de fundamentare și actualizare a Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale”.

La nivelul ANRSC nu există o bază de date unică, aceasta se concretizează de fapt în tabele în format Excel în care datele sunt introduse manual, de către persoanele desemnate, prin centralizarea situațiilor transmise de agențiile teritoriale, astfel că, există riscul de furnizare a unor date care conțin erori; baza de date nu este operațională în timp real la nivelul tuturor structurilor centrale și teritoriale.

Baza de date nu este actualizată în toate cazurile la zi și nu conține date atotcuprinzătoare care să asigure determinarea unor indicatori necesari și relevanți pentru evaluarea stării serviciilor de utilități publice, astfel încât, prin rapoartele anuale elaborate, ANRSC să-și îndeplinească rolul conferit de lege cu privire la furnizarea de elemente pentru fundamentarea și actualizarea strategiei naționale în domeniul serviciilor de utilități publice.

ANRSC nu dispune de un sistem informatic integrat, astfel că nu pot fi generate în mod automat rapoarte privind evoluția indicatorilor la un moment dat, fapt ce necesită prelucrarea manuală a datelor și determină consum suplimentar de timp, resurse materiale și umane, precum și un risc crescut de eroare.

Deși ANRSC și-a stabilit atribuții în domeniul monitorizării indicatorilor de performanță, conform dispozițiilor cuprinse în Ordinul ANRSC nr. 455/2010, cu modificările și completările ulterioare, prin care au fost aprobate atribuțiile și sarcinile compartimentelor de specialitate, activitatea nu a fost realizată la nivelul entității auditate.

În vederea monitorizării activității operatorilor și a întocmirii rapoartelor anuale, ANRSC a elaborat un set de indicatori tehnico-economici care nu au fost aprobați prin ordin al președintelui.

În anul 2009, Ministerul Administrației și Internelor (MAI), prin Direcția Generală pentru Relația cu Comunitățile Locale, a demarat un proiect privind dezvoltarea unui sistem de monitorizare a indicatorilor de performanță în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice, finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) în valoare de 7.582 mii lei (fără TVA), din care 6.445 mii lei (valoare totală nerambursabilă din FSE). În contextul în care în anul 2013 ANRSC a trecut din subordinea MAI în subordinea MDRAP, la nivelul entității auditate nu se regăsesc date cu privire la stadiul implementării proiectului.

Până la data efectuării auditului, ANRSC nu a elaborat, împreună cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, metodologia de comparare a indicatorilor de performanță prin raportare la operatorul cu cele mai bune performanțe din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, conform obligației legale prevăzută de Legea nr. 51/2006, republicată.

În consecință, ANRSC nu poate asigura, în condiții de maximă acuratețe, îndeplinirea cerinței legale prevăzută la art. 20 alin. (2) din Legea nr. 51/2006, astfel încât baza de date și raportul anual al ANRSC să „constituie elemente de fundamentare și actualizare a Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale”.

⇒ Referitor la monitorizarea indicatorilor de performanță ai serviciilor comunitare de utilități publice

Deși ANRSC și-a stabilit atribuții în domeniul monitorizării indicatorilor de performanță, potrivit dispozițiilor cuprinse în Ordinul ANRSC nr. 455/2010, cu modificările și completările ulterioare, prin care au fost aprobate atribuțiile și sarcinile compartimentelor de specialitate, activitatea nu a fost realizată la nivelul entității auditate.

⇒ Referitor la modul de organizare a activității de monitorizare din punct de vedere al resurselor umane

Din analiza evoluției personalului cu atribuții de monitorizare din ANRSC, în perioada auditată, a rezultat că în urma măsurilor de reorganizare a unor autorități și instituții publice, prin Legea nr. 329/2009, numărul personalului cu atribuții de monitorizare a scăzut semnificativ, de la 53 salariați (din care 44 salariați aveau și atribuții de control) în anul 2009, la 47 salariați (din care 38 salariați aveau și atribuții de control) în septembrie 2010, iar în prezent, prin aplicarea prevederilor HG nr. 527/2013, la numai 33 salariați (din care 28 au și atribuții de control).

⇒ Referitor la dotarea materială pentru desfășurarea activității de monitorizare

Politica managerială cu privire la dotarea entității cu echipamente IT, anterioară reorganizării entității de la finele anului 2009 (conform Legii nr. 329/2009) a fost defectuoasă, în contextul în care ANRSC dispunea de fonduri pentru achiziționarea de tehnică de calcul necesară bunei desfășurări a activității (întrucât entitatea înregistra excedent și avea constituite depozite bancare), iar ulterior, demersurile efectuate de conducerea ANRSC către ministerul de resort nu s-au concretizat în rezultate, respectiv în obținerea de fonduri necesare pentru dotarea cu tehnică de calcul corespunzătoare.

Aspecte generale privind activitatea de control din cadrul ANRSC în perioada auditată

⇒ Referitor la actualizarea Planurilor anuale de control

Planurile anuale de control întocmite în perioada auditată nu au fost actualizate cu modificările intervenite pe parcursul anului, deși nu au fost realizate toate acțiunile de control planificate inițial.

⇒ Referitor la întocmirea Notelor de control și urmărirea măsurilor de conformare dispuse în urma controalelor

Din verificările efectuate cu privire la modul de întocmire a Notelor de control s-a constatat că documentele nu conțin în toate cazurile și măsurile dispuse în urma controalelor efectuate, acestea fiind transmise ulterior entității controlate, contrar prevederilor art. 5 lit. g) din Ordinul ANRSC nr. 102/2007.

Procedura de lucru privind urmărirea realizării măsurilor (cod DMPCT-10) nu prevede și aplicarea sancțiunilor pentru nerealizarea măsurilor stabilite în urma controalelor, sancțiuni care sunt prevăzute de Legea nr. 51/2006 pentru cazurile în care, măsurile dispuse în urma controalelor efectuate de ANRSC nu au fost realizate în termenele stabilite.

Evidența de la nivelul ANRSC referitoare la realizarea măsurilor de conformare nu respectă în totalitate conținutul minimal prevăzut de procedura internă de lucru (cod DMPCT-10) cu aplicare în domeniu, respectiv nu conține date și informații explicite cu privire la: stadiul realizării măsurilor, modalitatea de realizare a acestora, precum și data ducerii la îndeplinire.

Au fost identificate cazuri în care prin controalele efectuate la prestatorii de servicii de utilități publice, deși s-au constatat fapte care constituie contravenții, nu au fost aplicate sancțiunile prevăzute de lege.

⇒ Referitor la modul de organizare a activității de control din punct de vedere al resurselor umane

Din analiza evoluției personalului cu atribuții de control, în perioada auditată, a rezultat că în urma măsurilor de reorganizare a unor autorități și instituții publice, prin Legea nr. 329/2009, numărul personalului cu atribuții de control a scăzut semnificativ, de la 55 salariați (din care 44 salariați aveau și atribuții de monitorizare) în anul 2009, la 41 salariați (din care 38 salariați aveau și atribuții de monitorizare) în septembrie 2010, iar în prezent, prin aplicarea prevederilor HG nr. 527/2013, la numai 29 salariați (din care 28 au și atribuții de monitorizare).

⇒ Referitor la dotarea materială pentru desfășurarea activității de control

Politica managerială cu privire la dotarea entității cu echipamente IT, anterioară reorganizării entității de la finele anului 2009 (conform Legii nr. 329/2009) a fost defectuoasă, în contextul în care ANRSC dispunea de fonduri (întrucât entitatea înregistra excedent și avea constituite depozite bancare) pentru achiziționarea de tehnică de calcul necesară bunei desfășurări a activității, iar ulterior, demersurile efectuate de conducerea ANRSC către ministerul de resort nu s-au concretizat în rezultate, respectiv în obținerea de fonduri necesare pentru dotarea cu tehnică de calcul corespunzătoare.

Aspecte referitoare la rapoartele anuale elaborate de ANRSC cu privire la starea serviciilor de utilități publice

Rapoartele anuale privind starea serviciilor de utilități publice elaborate de ANRSC, deși conțin unele date cu privire la starea fiecărui serviciu, acestea nu prezintă o analiză complexă, care să stea la baza formulării de concluzii pertinente și concludente privind starea serviciului, precum și la formularea de recomandări relevante care să contribuie la eficientizarea serviciului respectiv și să constituie, în consecință, „elemente de fundamentare și actualizare a Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale”, conform atribuțiilor legale ale autorității, prevăzute la art. 20 alin. (2) din Legea nr. 51/2006.

Recomandări

La Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

Referitoare la activitatea de monitorizare

- ✓ crearea unei baze de date unice care să conțină informații complete și actualizate cu privire la:
 - toate modificările intervenite în starea (din punct de vedere juridic, economic și organizatoric) operatorilor și prestatorilor de servicii de utilități publice;
 - indicatorii tehnico-economici (stabiliți prin machetele de raportare);
 - indicatorii de performanță ai serviciilor (stabiliți prin ordin al președintelui ANRSC);
 - date relevante pentru luarea deciziilor în vederea eficientizării serviciilor de utilități publice din sfera de competență a ANRSC.

- ✓ stabilirea obligației operatorilor, prin ordin al președintelui ANRSC, de a raporta datele cu privire la realizarea indicatorilor de performanță, în vederea monitorizării acestora de către autoritate;
- ✓ aprobarea indicatorilor tehnico-economici, stabiliți prin machetele de raportare pentru fiecare serviciu de utilitate publică, prin ordin al președintelui, pentru a li se conferi acestora caracter de reglementare și pentru a genera obligația legală a operatorilor de a furniza datele solicitate prin acesta;
- ✓ efectuarea demersurilor către ministerul de resort (în prezent Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice) în vederea realizării unui sistem informatic integrat care să permită activitatea în rețea și să asigure actualizarea și vizualizarea datelor în timp real, minimizarea erorilor, un grad sporit de securitate a datelor, precum și generarea automată de rapoarte cu privire la tendințele în evoluția serviciilor de utilități publice din competența autorității, la un moment dat.

Referitoare la activitatea de control

- ✓ planurile anuale de control vor fi actualizate ori de câte ori intervin modificări față de planificarea inițială;
- ✓ intensificarea activității de control la operatorii de servicii de utilități publice, în scopul reducerii la maxim a cazurilor de nerespectare a reglementărilor aplicabile și a reducerii numărului de petiții depuse de beneficiarii nemulțumiți de aceste servicii, cu precădere în domeniul energiei termice produsă centralizat, unde numărul petițiilor este foarte mare;
- ✓ aplicarea sancțiunilor sub forma amenzilor, în toate cazurile în care prin controalele efectuate de ANRSC se identifică situații de nerespectare a prevederilor legale aplicabile în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;
- ✓ ANRSC împreună cu toți factorii implicați va reanaliza și actualiza cadrul legal aplicabil în domeniul serviciilor de utilități publice, astfel încât să se asigure eliminarea situațiilor în care prestatorii desfășoară activități în sfera serviciilor comunitare de utilități publice fără a deține licență și/sau fără contract de delegare a gestiunii valabil încheiat sau în orice alte condiții care se situează în afara legii;
- ✓ actualizarea „Procedurii privind monitorizarea măsurilor de conformare stabilite în acțiunile de control efectuate la operatorii de servicii comunitare de utilități publice din sfera de reglementare a ANRSC – (cod DMPCT-10)”, cu toate informațiile necesare, astfel încât evidența ținută la nivelul ANRSC cu privire la monitorizarea măsurilor de conformare să ofere toate datele referitoare la stadiul realizării acestora la un moment dat.

Referitoare la delegarea gestiunii în serviciile de alimentare cu apă și de canalizare și de alimentare centralizată cu energie termică

- ✓ actualizarea „Procedurii privind monitorizarea procesului de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice (cod DMPCT-09)”, astfel încât, prin conținutul acesteia, să se asigure colectarea tuturor informațiilor relevante cuprinse în documentele analizate în cadrul procesului de delegare a gestiunii;
- ✓ evidența privind monitorizarea procesului de delegare, a gestiunii de la nivelul ANRSC va conține date complete și actualizate referitoare la procesul de delegare, astfel încât să se realizeze:
 - identificarea tuturor prestatorilor care au obligația de a solicita eliberarea sau modificarea unei licențe în urma atribuirii unui contract de delegare, precum și identificarea acelor care desfășoară activități în sfera serviciilor de utilități publice, deși nu au contract de delegare valabil încheiat;
 - actualizarea evidenței care conține declarațiile privind contribuția de 0,1% (respectiv 0,12% începând cu data de 07 iulie 2013) din veniturile realizate din serviciile comunitare de utilități publice, prin introducerea noilor operatori care au încheiat un contract de delegare a gestiunii.

Referitoare la elaborarea rapoartelor anuale

- ✓ analizarea tuturor indicatorilor relevanți (tehnico-economici și de performanță) referitori la serviciile de utilități publice din competența ANRSC, precum și efectuarea de analize comparative cu sistemele de servicii de utilități publice existente în alte state europene, cu ocazia elaborării rapoartelor anuale de activitate ale ANRSC (care conțin și evaluări ale stării serviciilor de utilități publice), astfel încât datele conținute de acestea să constituie în mod real elemente de fundamentare și actualizare a „Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice”, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale, în concordanță cu prevederile art. 20 alin.(2) din Legea nr. 51/2006.

Cu privire la activitatea serviciilor comunitare de utilități publice care intră în competența Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

- ✓ efectuarea de verificări de către MDRAP, referitoare la modul în care a fost preluat, cu ocazia reorganizărilor din cadrul administrației publice centrale, în baza OUG nr. 96/2012, „Proiectul privind dezvoltarea unui sistem de monitorizare a indicatorilor de performanță în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice”, finanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA), demarat în anul 2009 de Ministerul Administrației și Internelor (prin Direcția Generală pentru Relația cu Comunitățile locale);
- ✓ analizarea de către minister a stadiului de implementare a proiectului menționat mai sus și efectuarea demersurilor necesare pentru operaționalizarea acestuia;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor către Parlamentul și Guvernul României pentru:
 - actualizarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, în concordanță cu modificările intervenite în sistemul serviciilor comunitare de utilități publice din țara noastră și la nivel european, precum și stabilirii de atribuții precise ANRSC în cadrul strategiei aprobată prin HG nr. 246/2006;
 - completarea HG nr.1 din 4 ianuarie 2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în sensul stabilirii de atribuții pentru minister cu privire la exercitarea funcțiilor de analiză,

sinteză, decizie, coordonare și planificare la nivel central pentru domeniul serviciilor de utilități publice, precum și cu privire la elaborarea „Strategiei naționale a serviciilor comunitare de utilități publice”;

- ✓ stabilirea atribuțiilor care revin MDRAP privind politica în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică prin modificări ale Legii nr. 325/2006, având în vedere preluarea acestor atribuții de la Ministerul Administrației și Internelor;
- ✓ completarea Strategiei naționale privind alimentarea cu energie termică a localităților prin sisteme de producere și distribuție centralizate, aprobată prin HG nr. 882/2004, în sensul stabilirii de atribuții precise ANRSC în cadrul strategiei;
- ✓ stabilirea de atribuții precise pentru ANRSC în cadrul Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor și a Planului național de gestionare a deșeurilor, aprobate prin HG nr. 1470/2004;
- ✓ armonizarea prevederilor Legii nr. 51/2006 (legea-cadru) cu cele ale Legii nr. 101/2006 (legea specială a serviciului de salubritate), cu privire la dispozițiile legale referitoare la procedura de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii serviciului de salubritate;
- ✓ actualizarea prevederilor Legii nr. 101/2006 a serviciului public de salubritate a localităților, având în vedere preluarea atribuțiilor de elaborare a politicilor în domeniul serviciului public de salubritate de către MDRAP, în concordanță cu modificările prevăzute de OG nr. 96/2012.

Ultimele două recomandări au fost implementate prin modificarea și completarea Legii nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, publicată în Monitorul Oficial nr. 658 din 8 septembrie 2014.

Recomandări privind tarifele, taxele și contribuțiile încasate de ANRSC

- ✓ analiza tarifulor, taxelor și a contribuțiilor încasate de ANRSC, din punct de vedere al posibilității de reducere a numărului acestora (în prezent sunt 11) prin eliminare sau comasare și din punct de vedere al posibilității de diminuare a cuantumului acestora, analiză care ar putea contribui și la perceperea, de la populație, a unor tarife mai convenabile pentru aceasta în utilizarea serviciilor de utilități publice.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.17 Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București

Aspecte generale

Având în vedere amploarea efectelor negative produse de cutremure asupra mediului și populației, concretizate în pagube materiale și umane, apreciem că în cazul municipiului București, cutremurul reprezintă dezastrul natural cu cel mai mare risc.

În data de 4 martie 1977, în zona Vrancea, s-a produs un cutremur puternic, cu o magnitudine de 7,2 grade pe Scara Richter, cu efecte devastatoare asupra României. În timp de circa 56 de secunde cutremurul a făcut 1.570 de victime, din care 1.391 numai în București.

Principalele motive pentru care municipiul București concentrează cel mai mare risc seismic din România sunt:

- o concentrație de populație incomparabil mai mare față de restul orașelor României (peste 9% din populația României);
- existența unui fond de sute de clădiri de beton armat cu înălțime mai mare de 4 etaje, construit în majoritate în perioada 1930-1945;
- lipsa, în perioada construcției acestor blocuri, a cunoștințelor necesare realizării unor structuri de beton armat rezistente la cutremur;
- poziția geografică a municipiului București, caracterizată de distanțe epicentrale relativ mici (cca. 100-170 km) față de sursa Vrancea, distanțe care sunt comparabile cu adâncimea focarelor acestor cutremure (60-170 km);
- condițiile de teren din zonele de est, sud și centrul orașului, caracterizate de prezența unor straturi argiloase, predominante ca grosime în primii 50-60 m de la suprafața terenului, care contribuie hotărâtor la manifestarea unor perioade lungi în mișcarea terenului la cutremurele vrâncene de magnitudine mare și medie.

Un cutremur produs în București întrunește toate caracteristicile unui dezastru natural major, la nivel național, impunându-se măsuri speciale de management preventiv al dezastrelor.

În cazul apariției unui dezastru major, Capitala se va confrunta cu următoarele dificultăți:

- timp îndelungat necesar reintrării în funcțiune a sistemelor vitale: electricitate, gaze, apă;
- număr mare de sinistrați (populație rămasă fără adăpost);
- nevoi mari de alimente și echipamente de primă necesitate – alimente de bază, echipament;
- număr mare de victime și nevoia de management al acestora și al familiilor aparținătoare;
- număr redus de specialiști, medici;
- nevoia de mână de lucru pentru ajutorarea celor asistați, în special a invalizilor, persoanelor cu dizabilități, bătrâni etc.;
- personal necesar pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție.

Având în vedere urmările cutremurelor de mare intensitate ce pot afecta pe scară largă populația, construcțiile, bunurile și funcționarea obiectivelor social-economice, reducerea riscului seismic al construcțiilor existente este considerată o acțiune de interes național.

Entitatea auditată

Misiunea de audit s-a desfășurat la Unitatea Administrativ-Teritorială a Municipiului București (UATMB).

În cadrul UATMB își desfășoară activitatea Direcția Generală de Operațiuni, în subordinea căreia este și Direcția Apărare, Protecție Civilă care are ca obiect de activitate managementul măsurilor de protecție civilă și gestionarea situațiilor de urgență pe teritoriul Capitalei, atât în timp de pace, cât și la mobilizare și în timp de război.

La nivelul Direcției Generale de Operațiuni se află în desfășurare proiectul intitulat „Sistem de management al Situațiilor de urgență”, finanțarea proiectului fiind asigurată, în principal, pe baza unui împrumut de la Banca Mondială.

Obiectivele auditului

La nivelul UATMB au făcut obiectul auditului principalele acțiuni pe linia prevenirii efectelor unui cutremur, respectiv: **Programul privind consolidarea imobilelor cu risc seismic, elaborarea, implementarea și utilizarea sistemelor informatice geospațiale, precum și modul de organizare, finanțare și dotare a activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență.**

 Obiectivul principal al auditului îl reprezintă *evaluarea eficienței și eficacității programelor și a măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București.*

În acest context se va analiza dacă resursele bugetare alocate pentru managementul situațiilor de urgență au fost utilizate în condițiile respectării principiilor economicității, eficienței și eficacității, precum și impactul acestora asupra reducerii efectelor negative ale unui seism.

Obiectivele specifice ale auditului, stabilite conform studiului preliminar, sunt următoarele:

- analiza cadrului legislativ, a programelor și strategiilor naționale pe linia prevenirii și limitării efectelor unui cutremur, alinierea acestuia la politicile și standardele europene și internaționale;
- eficiența, eficacitatea și economicitatea programelor locale și guvernamentale derulate pentru diminuarea efectelor unui seism în București;
- raportarea impactului programelor derulate, prin analizarea gradului de îndeplinire a obiectivelor propuse;
- modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor, instituțiilor și operatorilor economici implicați în activitatea de prevenire și combatere a efectelor seismelor și dacă acestea corespund scopurilor și sunt în măsură să îndeplinească obiectivele strategiei în domeniu;
- modul de organizare, mobilizare și acțiune a entităților implicate după producerea seismului. Planuri, programe, strategii privind acțiunile autorităților, modul de auditare a cheltuielilor generate de aceste acțiuni și a ajutoarelor interne și internaționale primite pentru sinistrați sau pentru înlăturarea efectelor seismului.

Concluziile auditului

Programul de consolidări imobile, deși a reprezentat principala acțiune cu scop preventiv, de natură a limita efectele unui cutremur în București, nu a fost abordat ca o prioritate, cu impact în salvarea de vieți și bunuri în cazul producerii unui cutremur major, pe de o parte din cauza legislației în domeniu care nu este clară, facilă și a suferit numeroase modificări, iar pe de altă parte, din cauza nerealizării indicatorilor stabiliți în cadrul Programului la nivelul programat.

 Cu privire la analiza cadrului legislativ și a programelor și strategiilor naționale pe linia prevenirii și limitării efectelor unui cutremur, alinierea acestuia la politicile și standardele europene și internaționale

- cadrul legal cuprinde acte normative fără termene clare de realizare;
- normele metodologice apărute în anii 1994 și 1999 au fost abrogate fără să producă efecte; numai normele metodologice apărute după anul 2000 conțin elemente care au permis începerea Programului de consolidări imobile (Programul);
- prevederile legale nu au fost corelate nici în cazul regimului juridic al locuințelor de necesitate, în sensul că Programul se derulează la nivelul Municipiului București încă din anul 2000, iar locuințele de necesitate au fost reglementate abia în anul 2002 prin OUG nr. 51/2002 privind măsuri pentru susținerea și urgentarea acțiunilor de reducere a riscului seismic al clădirilor de locuit multietajate, încadrate în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol public;
- programul nu este coerent, structurat pe etape și termene de realizare (scurt – mediu – lung);
- nu s-au prevăzut în actele normative măsurile, etapele și acțiunile pentru situațiile de refuz al lucrărilor de consolidare de către proprietari, cu consecințe negative asupra derulării Programului, prin blocarea sau prelungirea nedefinită a perioadei de realizare a acestuia;
- deși Programul este considerat ca fiind prioritar pentru România, cu impact în salvarea de vieți și bunuri, având un caracter de urgență, totuși, în practică, ritmul de realizare este foarte lent (aproximativ 1,2 imobile/an).

 Cu privire la eficiența, eficacitatea și economicitatea programelor locale și guvernamentale derulate pentru diminuarea efectelor unui seism în Municipiul București

La nivelul Municipiului București **Programul de consolidări imobile nu a fost eficient**, în contextul în care de la demararea Programului în Municipiul București și până la 31.12.2013 au fost finalizate doar 16 imobile, respectiv 8,4% din cele 190

expertizate tehnic și încadrate în clasa de risc seismic I – pericol public, ritmul de realizare a consolidării imobilelor fiind extrem de lent. În consecință, în condițiile menținerii ritmului de derulare a Programului de 1,2 imobile/an, acesta va fi finalizat în aproximativ 154 de ani.

Anual, nu au fost utilizate aproximativ 30% din sumele alocate din bugetul de stat cu această destinație.

La nivelul UATMB, deși în multe situații s-au înregistrat întârzieri și tergiversări, **nu s-a întocmit niciun proces-verbal de constatare a refuzului proprietarilor** în luarea măsurilor de punere în siguranță a imobilului, conform prevederilor art. 24 din OG nr. 24/1994 privind măsurile pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente, republicată.

Cu privire la raportarea impactului programelor derulate prin analizarea măsurii de îndeplinire a obiectivelor propuse

Lucrările de consolidare s-au desfășurat pe o perioadă foarte lungă de timp, ratele lunare de restituit sunt de valoare mare, fiind dificil de susținut de proprietari, iar operatorii economici care au executat lucrările nu au asigurat o bună organizare a activităților de șantier.

Deși au fost derulate campanii de informare, acestea nu și-au atins scopul, deoarece s-a observat că o bună parte din populație nu este informată asupra pericolelor la care se expun dacă nu procedează la luarea măsurilor de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente. Gradul de mulțumire a locatarilor referitor la lucrările de consolidare este, în general, satisfăcător.

Suma reprezentând contravaloarea lucrărilor de consolidare a fost modificată în toate cazurile, în final ajungându-se la o majorare de peste 40% față de valoarea inițială, aceasta fiind apreciată ca nesatisfăcătoare.

Cu privire la modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor, instituțiilor și operatorilor economici implicați în activitatea de prevenire și combatere a efectelor seismelor și dacă acestea corespund scopurilor și sunt în măsură să îndeplinească obiectivele strategiei în domeniu

Referitor la Sistemele informatice geospațiale (GIS)

Referitor la Strategia de informatizare a administrației publice locale a municipiului București, aceasta nu a fost dezvoltată și implementată conform etapelor și perioadelor de realizare, în sensul că au fost depășite termenele aprobate inițial de CGMB; principalul impediment în procesul de implementare a strategiei l-a constituit subfinanțarea acesteia.

Managementul entității s-a implicat în faza inițială de implementare (strategie și alocări bugetare), fapt care a condus la realizarea de pași importanți în dezvoltarea aplicației GIS, însă, în prezent, există întârzieri privind implementarea și utilizarea la capacitatea maximă a aplicației la nivelul tuturor direcțiilor din UATMB.

La data prezentului audit, aplicația GIS nu conține toate informațiile referitoare la rețelele tehnico-edilitare existente, respectiv: aceste rețele nu sunt trasate pe harta aplicației, nu sunt introduse în totalitate numere poștale, cu precădere în zonele nou construite, nu este actualizată baza de date cu informațiile care trebuie furnizate de celelalte instituții (primăriile de sector, administrațiile financiare, direcțiile de taxe și impozite, deținătorii de utilități etc.).

Cu toate că utilizatorii interni (salariați ai UATMB) apreciază că aplicația GIS contribuie la îmbunătățirea activității, în principal datorită faptului că oferă informații actualizate și partajate între diferite direcții ale UATMB, totuși, principala deficiență a aplicației constă în nepopularea acesteia cu baze de date (în prezent sunt introduse aproximativ doar 40% din informații).

Din cauza nepopulării bazelor de date cu toate informațiile necesare funcționării optime a aplicației GIS, nu se poate realiza analiza și evaluarea riscurilor în caz de dezastră (cutremur major în municipiul București), nu sunt evidențiate pe hărți pericolele cunoscute și potențialele surse de dezastră, pentru a permite luarea unor decizii corecte și la timp și elaborarea unor planuri mai eficiente.

Referitor la modul de organizare, dotare și finanțare a activităților pentru gestionarea situațiilor de urgență la nivelul UATMB

UATMB s-a implicat și a avut un rol activ în organizarea, dotarea și finanțarea activităților de intervenție în situații de urgență, în sensul că au fost identificate soluții alternative pentru finanțarea bazei materiale pentru intervenții în caz de dezastră.

Finanțarea bazei materiale necesare pentru desfășurarea activității curente a ISUMB (Inspectoratul pentru Situații de Urgență a Municipiului București) este atipică, în sensul că, bugetul de stat este degrevat de cheltuielile materiale și de capital efectuate pentru dotarea inspectoratului, în detrimentul bugetelor locale. Precizăm că în acest domeniu legislația este deficitară, întrucât nu impune ca o cotă din PIB sau din bugetele locale/municipale să fie alocată exclusiv pentru situații de urgență (dezastră).

Având în vedere că ISUMB nu funcționează în subordinea CGMB, Consiliul nu poate stabili o strategie pe termen mediu și lung privind necesarul de fonduri publice locale pentru asigurarea bazei materiale necesare funcționării corespunzătoare a ISUMB, în caz de dezastră.

Cu privire la modul de organizare, mobilizare și acțiune a entităților implicate după producerea seismului. Planuri, programe, strategii privind acțiunile autorităților, modul de auditare a cheltuielilor generate de aceste acțiuni și ajutoarelor interne și internaționale primite pentru sinistrați sau înlăturarea efectelor seismului

La nivelul tuturor UAT din sectoarele municipiului București există o mare implicare în activitățile privind situațiile de urgență, acordându-se o importanță deosebită acestora.

Deși obiectivul de investiții „Centrul Municipal pentru Situații de Urgență” al UATMB ar trebui să integreze toate entitățile cu responsabilități privind situațiile de urgență din municipiul București, acesta nu este cunoscut la nivelul Comitetelor locale de sector și la nivelul unora dintre entitățile aflate în subordine sau în parteneriat cu CGMB.

Managementul primăriei a apreciat necesitatea creării unui corp de voluntari la nivelul municipiului București, în acest scop fiind contractat un studiu de fezabilitate, cu toate acestea, până la data auditului nu au fost luate măsuri pentru implementarea acestui proiect.

Nu există proceduri interne la nivelul UATMB privind modul de gestionare al ajutoarelor interne și internaționale primite pentru sinistrați sau pentru înlăturarea efectelor seismelor.

Recomandări

Referitoare la îmbunătățirea cadrului legislativ și a programelor și strategiilor naționale pe linia prevenirii și limitării efectelor unui cutremur, alinierea acestuia la politicile și standardele europene și internaționale

- ✓ efectuarea unei analize formalizate la nivelul managementului UATMB, cu privire la aspectele constatate de Curtea de Conturi a României, pentru a stabili cauzele care au generat deficiențele, factorii perturbatori, modul în care managementul și structurile executive au înțeles să se implice pentru asigurarea respectării reglementărilor în vigoare și pentru realizarea performanței în atingerea țintelor și în realizarea obiectivelor;
- ✓ având în vedere riscurile foarte mari în caz de cutremur și caracterul de urgență al măsurilor de prevenție care se impun, este necesară adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung, prin care să fie stabilite termene și reguli bugetare stricte, inclusiv analizarea posibilității alocării unei cote din bugetele locale pentru îmbunătățirea bazei materiale necesare intervențiilor în situații de urgență;
- ✓ elaborarea unui cadru legislativ detaliat, complet și cuprinzător, cu propuneri de îmbunătățire, modificare și completare a reglementărilor legale în vigoare, prezentarea acestuia MDRAP pentru adoptare sau reglementare, cu privire la următoarele aspecte:
 - având în vedere caracterul de urgență și prioritate națională stabilită de lege, se impune luarea unor măsuri care să permită aplicarea operativă a legii (cazuri de refuz al persoanelor la acces în apartament sau de participare la Programul de consolidare). Totodată, având în vedere scopul Programului de consolidare a imobilelor (de limitare a pierderilor umane și materiale), ar trebui analizată, la nivelul factorilor de decizie (Guvern, Parlament, autorități locale), posibilitatea derulării cu titlu gratuit a programului de consolidări, similar cu programul de reabilitare termică a imobilelor;
 - cadrul general pentru stabilirea unui cost standard orientativ pentru realizarea lucrărilor de consolidare, astfel încât suma finală pentru proiectare și execuție să nu mai fie contestată de proprietari;
 - stabilirea unei formule de calcul clare, utilizată la stabilirea sumelor de restituit de către proprietari (definirea clară a suprafeței care se ia în calcul, respectiv cote părți indivize din proprietatea comună care sunt calculate conform documentațiilor cadastrale și nu la suprafața utilă menționată în actul de proprietate);
 - modificarea OG nr. 20/1994 în sensul stipulării modului de recuperare a cheltuielilor de consolidare a unei locuințe proprietatea statului, care a fost vândută ulterior recepției finale a lucrărilor de consolidare;
 - analizarea oportunității ca reprezentantul proprietarilor să fie parte în contractul de proiectare și execuție cu scopul de a informa direct pe ceilalți proprietari cu privire la conținutul tuturor actelor încheiate pe parcursul lucrărilor de consolidare;
 - efectuarea în regim de urgență a lucrărilor de amenajare și viabilizare a locuințelor de necesitate, destinate programului de consolidări, prin introducerea rampelor de acces pentru persoanele cu dizabilități, racordarea la utilități și celelalte facilități (cablu TV, internet, lift etc.);
 - prevederea de termene ferme și sancțiuni, în vederea micșorării perioadelor de execuție și a ținerii sub control a costurilor lucrărilor;
 - creșterea transparenței, prin analizarea posibilităților de implicare a asociațiilor de proprietari în contractarea și derularea lucrărilor de consolidare;
 - prevederea de termene ferme pentru efectuarea recepțiilor și predarea documentațiilor, precum și sancțiuni și termene pentru remedierea eventualelor lucrări efectuate în mod necorespunzător.

Referitoare la eficiența, eficacitatea și economicitatea programelor locale și guvernamentale derulate pentru diminuarea efectelor unui seism major în Municipiul București

- ✓ întocmirea unor programe pe termen mediu și lung privind acțiunea de consolidare a imobilelor care să cuprindă și indicatori de performanță;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri interne având termene și responsabilități precise și modalități de implementare, prin care să se elimine vulnerabilitățile, disfuncționalitățile și deficiențele constatate și să se asigure:
 - respectarea și aplicarea consecventă a reglementărilor legale în vigoare;
 - creșterea gradului de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul MDRAP;
 - elaborarea și aprobarea unor criterii de performanță semnificative și evaluarea periodică a performanței activității desfășurate, conform acestora;
 - stabilirea, prin proceduri interne, de către Primarul General, a personalului de specialitate cu atribuții în constatarea și întocmirea proceselor verbale de constatare a refuzului privind luarea măsurilor de către proprietari de punere în siguranță a imobilului;
 - permiterea accesului societăților de construcții în apartamentele proprietarilor care refuză accesul, în cazul în care instanța emite Ordonanțe Președințiale și punerea în aplicare a ordonanțelor de către UATMB, prin birourile de executori judecătorești, pentru recuperarea cheltuielilor ocazionate de aceste acțiuni de la proprietari.

- ✓ efectuarea unei analize, pornind de la faptul că 50% dintre persoanele care datorează restituiri la buget sunt scutite, în vederea identificării unor finanțări alternative (fonduri de la UE, parteneriat public–privat etc.), prin care să se asigure și consolidarea clădirilor din clasa I de risc seismic, care nu se încadrează în criteriile tehnice stabilite de OG nr. 24/1994, pentru includerea în program, respectiv a celor cu regim mai mic de înălțime, ocupate de persoane cu venituri foarte mici, dar care au obligația de a consolida clădirile.

Referitoare la raportarea impactului programelor derulate prin analizarea măsurii de îndeplinire a obiectivelor propuse

- ✓ stabilirea de acțiuni coordonate de UATMB, prin care să se realizeze educarea, informarea și conștientizarea populației asupra pericolelor la care se expun dacă nu procedează la luarea măsurilor de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente;
- ✓ o mai mare atenție în procesul de selecție a ofertelor pentru atribuirea contractului de lucrări de consolidare care să aibă în vedere și calificarea profesională a angajaților care execută lucrările;
- ✓ o mai bună fundamentare a Proiectelor și a indicatorilor din caietele de sarcini care să asigure păstrarea valorii inițiale din contract și limitarea actelor adiționale;
- ✓ precizarea clară în legislație a modului de calcul a cotelor părți indivize, care să ia în considerare suprafața totală din proprietate (suprafață utilă + suprafață boxe, logii, balcoane, garaje).

Referitoare la modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor, instituțiilor și agenților economici implicați în activitatea de prevenire și combatere a efectelor seismelor și dacă acestea corespund scopurilor și sunt în măsură să îndeplinească obiectivele strategiei în domeniu

- ✓ riscurile asociate infrastructurilor critice trebuie identificate și gestionate în mod adecvat. În acest sens, trebuie acordată o importanță mai mare consolidării infrastructurilor critice, prin minimizarea riscurilor care le afectează, cooperarea dintre UATMB și Sectoarele Municipiului București și, în special, cu managementul regiilor și societăților care administrează infrastructurile critice și managerii unor companii private de interes local;
- ✓ folosirea tehnologiei GIS în evaluarea pericolelor naturale, pentru a identifica unde există mai multe șanse să se producă fenomene naturale periculoase;
- ✓ combinând aceasta cu informațiile referitoare la resursele naturale, populație și infrastructură, devine posibilă evaluarea riscului de pericole naturale și identificarea elementelor critice în zonele cu risc ridicat. Aceste informații pot fi utilizate ulterior, în scopul dezvoltării unor activități mai puțin vulnerabile și/sau strategii de aplanare, în vederea reducerii vulnerabilității la nivele acceptabile;
- ✓ pentru o abordare eficientă a GIS, recomandăm implicarea permanentă a managementului UATMB și constituirea unui grup de lucru intern, care să creeze o strategie generală privind detaliile tehnice (etapizarea fazelor tehnice importante, dependența dintre acestea etc.), aspectele financiare, graficul general de lucrări, stabilirea obiectivelor, popularea aplicației cu baze de date și mediatizarea acesteia;
- ✓ proiectarea unui mecanism de schimb interinstituțional de informații geospațiale. UATMB trebuie să asigure colectarea informațiilor la intervale regulate, conform unor reguli agreeate, a setului individual de date de la fiecare instituție participantă, pe care să îl asambleze într-un pachet comun de date și să îl distribuie ulterior tuturor celorlalți parteneri.

Recomandări referitoare la modul de organizare, mobilizare și acțiune a entităților implicate după producerea seismului. Planuri, programe, strategii privind acțiunile autorităților, modul de auditare a cheltuielilor generate de aceste acțiuni și ajutoarelor interne și internaționale primite pentru sinistrați și înlăturarea efectelor seismului

- ✓ în contextul în care la nivelul populației nu sunt cunoscute posibilele efecte ale unui dezastru (cutremur major), este necesară creșterea gradului de sensibilizare publică în vederea reducerii efectelor negative ale dezastrului;
- ✓ în acest sens, este nevoie ca toate instituțiile autorizate în domeniu, sectorul privat și ONG-urile, să coopereze între ele sub o coordonare unică, centralizată. Astfel, trebuie elaborate linii directe pentru dezastru care să ofere informații și sfaturi cu privire la acțiunile de întreprins înainte, în timpul și după producerea dezastrului;
- ✓ derularea de campanii de informare a populației, prin programe în care să fie implicată și societatea civilă;
- ✓ este necesară o mai mare implicare a sectorului non-guvernamental în dezvoltarea, în școli (în special în unitățile de învățământ cuprinse în programul de reabilitare cu Banca Mondială), a programelor pentru situații de urgență, în vederea formării, dezvoltării și difuzării de materiale educative, pentru informarea și sensibilizarea publicului;
- ✓ în cadrul Centrului de Management, în elaborarea planurilor de pregătire pentru dezastru, aspectele legate de cine și ce va face, unde, când și cum, trebuie să fie clar definite; de asemenea, se va avea în vedere realizarea unei instruiți corespunzătoare a personalului;
- ✓ realizarea Registrului municipal al clădirilor care să cuprindă (pe lângă datele tehnice și administrative) pentru fiecare imobil în parte, o analiză a riscului de cutremur odată cu realizarea releveelor și determinarea reacției clădirilor în fața unui posibil cutremur major;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne pentru gestionarea donațiilor primite în caz de dezastru, care să asigure că resursele primite ajung la destinatari, iar ulterior să se poată face o analiză a impactului utilizării donațiilor asupra populației și a imobilelor afectate, precum și stabilirea documentelor și a modului de evidențiere și urmărire a sumelor sau bunurilor puse la dispoziție, cu indicarea persoanelor cu atribuții și prevăzut prin fișa postului a obligațiilor în acest sens.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.18 Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse atât în scopul de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României în perioada 2005-2013

Aspecte generale

Potrivit datelor furnizate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, factorul de țară pentru riscul de inundații în România este cel mai mare din Europa și de patru ori mai mare decât în Italia, Belgia sau Marea Britanie.

Cauzele producerii inundațiilor pe teritoriul României sunt:

- *bazinul hidrografic al României este dens, iar bazinul Dunării prezintă un risc suplimentar de inundații;*
- *poluarea generată de activitățile umane a condus la modificări climatice substanțiale, cum ar fi efectul de seră și încălzirea globală;*
- *diminuarea severă a suprafețelor împădurite, ca urmare a tăierilor necontrolate a vegetației forestiere;*
- *amplasarea localităților și a unor obiective economico-sociale în zonele inundabile ale cursurilor de apă;*
- *insuficiența unor lucrări de apărare împotriva inundațiilor (diguri, baraje).*

Experiența aproape anuală a producerii de inundații pe teritoriul României a arătat că zonele direct afectate se confruntă, după manifestarea acestor calamități, în principal, cu următoarele probleme:

- timp îndelungat necesar repunerii în funcțiune a utilităților (electricitate, apă);
- număr mare de sinistați;
- nevoia de alimente, apă potabilă, echipament adecvat;
- acordarea de sprijin familiilor care au avut membri decedați, precum și familiilor care au în componență persoane cu handicap.

Entitățile auditate

În urma acțiunii de audit al performanței au fost încheiate următoarele rapoarte de audit:

- Raportul de audit al performanței, încheiat în anul 2012 la Ministerul Administrației și Internelor – Direcția Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului și la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- Raportul de audit al performanței, încheiat în anul 2012 la Ministerul Mediului și Pădurilor – Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor și la Administrația Națională „Apele Române”.

Uterior, în luna aprilie 2014 au fost efectuate acțiuni de documentare la entitățile auditate în vederea actualizării la zi a datelor cuprinse în rapoartele de audit al performanței întocmite în anul 2012.

Față de data realizării auditului performanței, ca urmare a măsurilor de reorganizare în cadrul administrației publice centrale prin aplicarea prevederilor OUG nr. 96/2012, începând cu anul 2013 au intervenit modificări cu privire la denumirea entităților auditate, astfel:

- Ministerul Administrației și Internelor (MAI) a fost reorganizat în Ministerul Afacerilor Interne (MAI), iar componenta de administrație publică a fost preluată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice;
- Direcția Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului (DGRIP) din cadrul Ministerului Administrației și Internelor a fost reorganizată în Direcția Generală pentru Îndrumarea și Controlul Instituției Prefectului (DGICIP), în cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- Ministerul Mediului și Pădurilor (MMP) a fost reorganizat în Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC). În cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice a fost organizat Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură (DAPP);
- Direcția Generală „Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor” (DGAIMA) din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor a fost reorganizată în Direcția de Management al Riscului la Inundații și al Siguranței Barajelor (DMRISB), în cadrul Departamentului pentru Ape, Păduri și Piscicultură;
- Administrația Națională „Apele Române” are, și în prezent, aceeași denumire.

Obiectivele auditului

✉ În cadrul acțiunii de audit s-a urmărit în principal evaluarea eficienței și eficacității programelor și măsurilor întreprinse în scopul, atât de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României, modul în care au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea resurselor financiare alocate pentru managementul situațiilor de urgență în cazul inundațiilor, precum și impactul acestora în reducerea pagubelor provocate de aceste fenomene.

Prin constatările și concluziile formulate s-au urmărit:

- obținerea unei imagini de ansamblu asupra performanței acțiunilor întreprinse la nivelul entităților auditate, atât pentru prevenirea, cât și pentru înlăturarea efectelor inundațiilor produse pe teritoriul României în perioada 2005-2013;
- formularea de recomandări care să conducă la creșterea eficienței acțiunilor întreprinse în concordanță cu obiectivele stabilite conform strategiei în domeniu.

Concluziile auditului

În perioada 2005-2013, România s-a confruntat aproape anual cu inundații, acestea având cea mai mare frecvență dintre toate dezastrelor naturale.

Situația centralizată a pagubelor rezultate în urma inundațiilor din perioada 2005-2013

Conform datelor înscrise în rapoartele existente la nivelul **Administrației Naționale „Apele Române”/Ministerului Mediului și Pădurilor** (actualul Minister al Mediului și Schimbărilor Climatice), situația pagubelor se prezintă astfel:

An \ Pagube	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2011	2012	2013
Persoane decedate (nr.)	76	17	10	7	0	0	0	1	13
Județe afectate (nr.)	42	31	24	17	22	0	22	21	32
Localități afectate (nr.)	1.734	808	338	414	357	0	259	450	1468
Valoare pagube (mii lei)	5.975.201	1.446.683	636.635	2.128.943	156.348	0	136.792	638.488	565.907

* pentru anul 2010 la nivelul ANAR/MMP nu există date cu privire la pagubele produse de inundații

Potrivit datelor înscrise în rapoartele finale de evaluare a pagubelor produse de inundațiile din perioada 2005 -2013, existente la nivelul **Direcției Generale pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului (DGRIP)**, valoarea pagubelor se prezintă astfel :

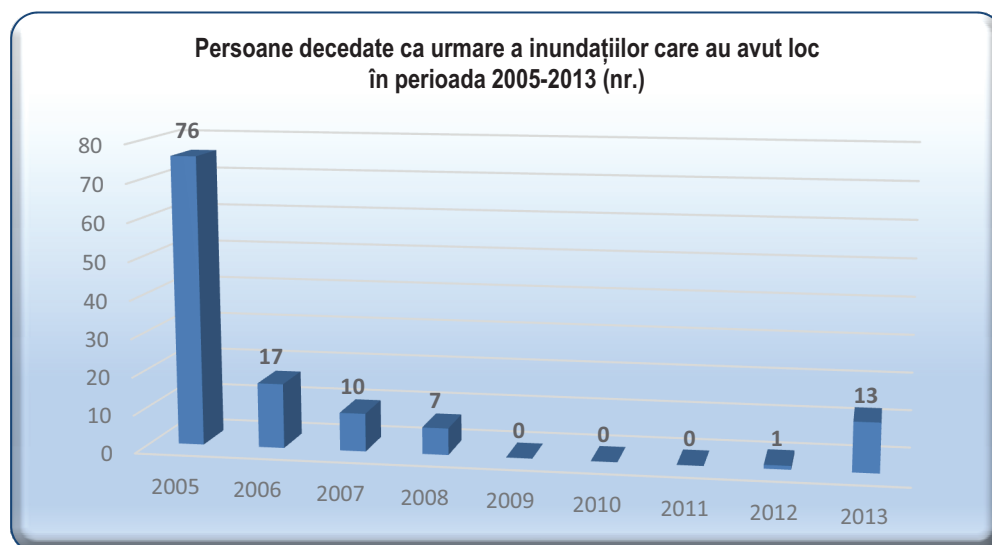
- mii lei -

An \ Costuri	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Costuri reconstrucție cf. rapoartelor DGRIP	5.975.201	887.501	708.586	1.600.692	0	3.736.152	0	0	705.917

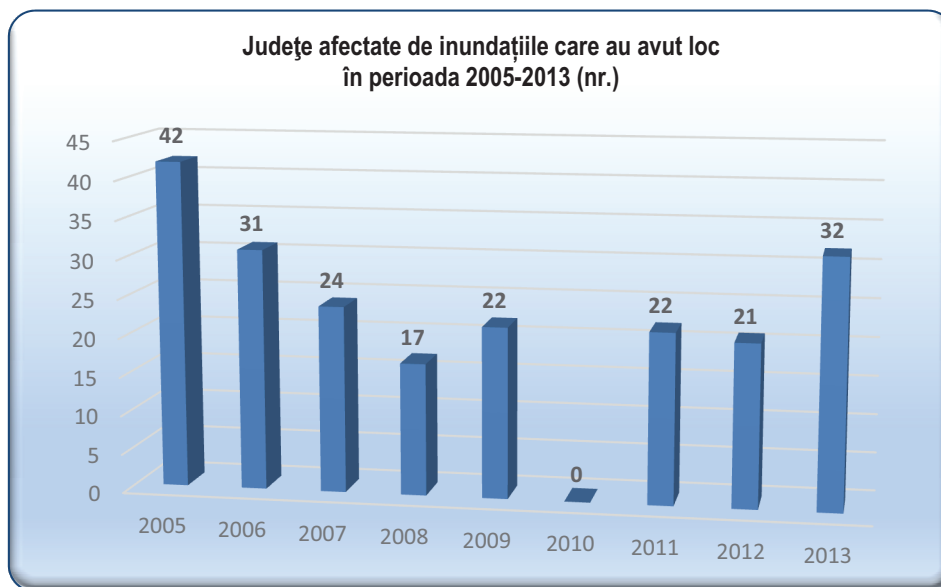
Conform datelor înscrise în Rapoartele sinteză de la nivelul IGSU, în urma inundațiilor din perioada 2005-2013, au rezultat următoarele pagube (din punct de vedere fizic):

Efecte Inundații	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nr. Județe Afectate	40	34	18	18	11	37	33	39	39
Nr. Evenimente	194	145	59	74	214	14	114	54	122
Localități Afectate (Municipii, orașe și comune)	1.668	628	415	42	118	1.027	214	287	548
Persoane Decedate	78	27	8	8	0	23	0	1	15
Persoane Evacuate	12.076	17.602	877	7.664	181	19.343	27	276	9.627
Persoane Salvate	6.475	379	401	1.239	41	6.619	155	29	183

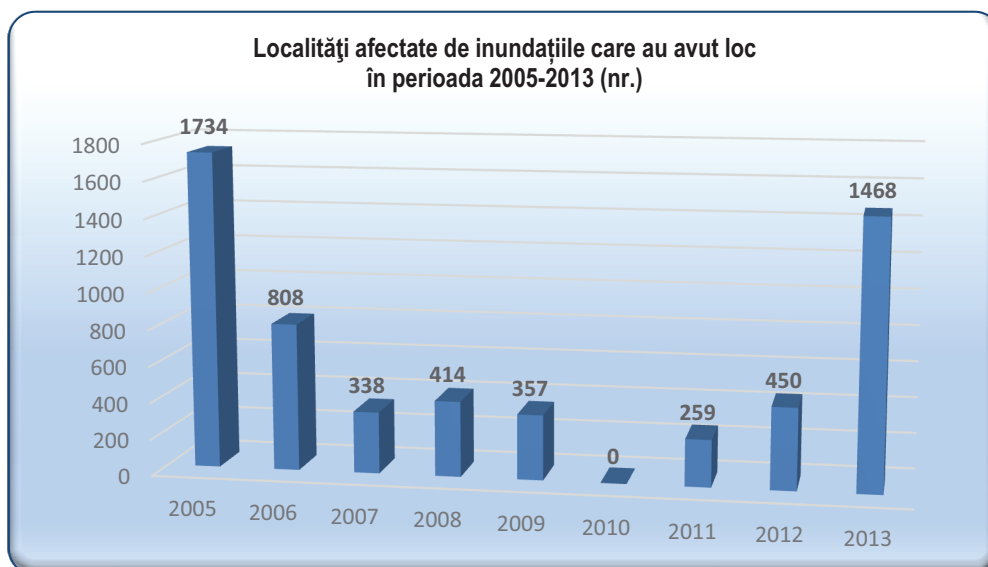
Reprezentarea grafică a numărului **persoanelor decedate** în urma inundațiilor din perioada 2005-2013 (conform datelor de la nivelul ANAR/MMP) este următoarea:

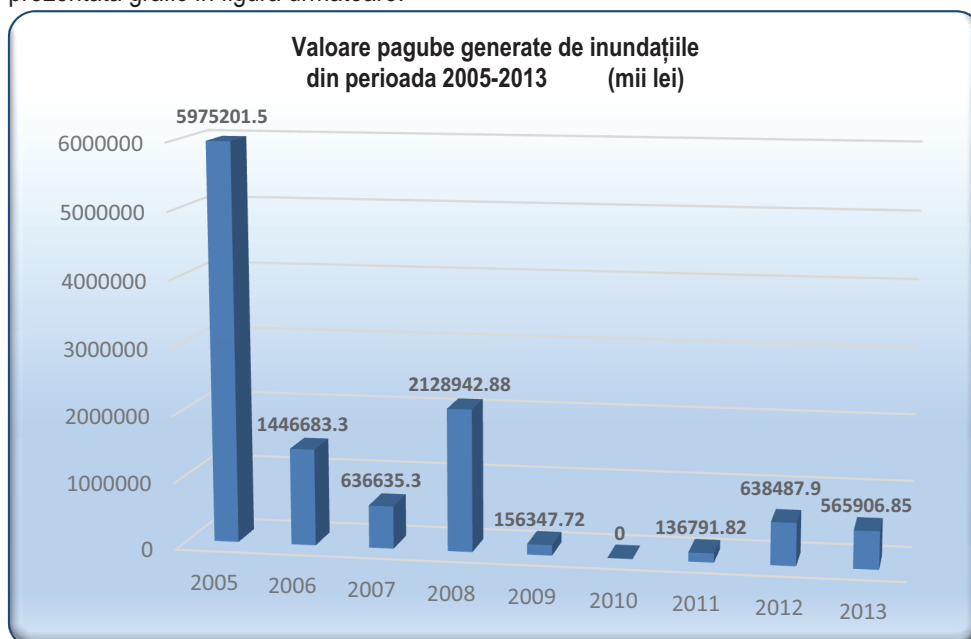
Reprezentarea grafică a numărului de **județe afectate** în urma inundațiilor din perioada 2005-2013 (conform datelor de la nivelul ANAR/MMP) este următoarea:

Reprezentarea grafică a numărului de **localități afectate** în urma inundațiilor din perioada 2005-2013 (conform datelor de la nivelul ANAR/MMP) este următoarea:

Valoarea pagubelor înregistrate în urma inundațiilor produse în perioada 2005-2013 (conform datelor de la nivelul ANAR/MMP) este prezentată grafic în figura următoare:

Costurile de reconstrucție pentru înlăturarea efectelor inundațiilor produse pe teritoriul României în perioada 2005-2013 au fost stabilite diferit de autoritățile administrației publice centrale care au raportat aceste pagube, respectiv Ministerul Mediului și Pădurilor/Administrația Națională „Apele Române” sau Ministerul Administrației și Internelor/Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în calitate a acestora de componente ale Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență.

Sumele alocate de Guvern pentru înlăturarea efectelor inundațiilor produse în perioada 2005-2013 (din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, în sumă totală de 752.451 mii lei și din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, în sumă de 84.799 mii lei), au reprezentat o resursă financiară în completarea fondurilor proprii ale autorităților administrației publice locale și nu au acoperit în totalitate necesitățile autorităților administrației publice locale pentru înlăturarea efectelor inundațiilor.

Concluzii referitoare la strategia națională de management al riscului la inundații

Până în prezent nu au fost constatate întârzieri în procesul de implementare a Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung și a Planului de acțiune, aprobată prin HG nr. 846/2010, care cuprinde activitățile programate a se desfășura în perioada 2010-2035. Activitățile privind implementarea strategiei sunt monitorizate permanent de Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor (actuala Direcție de Management al riscului la inundații și al siguranței barajelor din cadrul Departamentului pentru ape, păduri și piscicultură din Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice), iar termenele prevăzute în calendarul de implementare aprobat au fost respectate.

Concluzii referitoare la sistemul național de management al situațiilor de urgență

Deficiențe în organizarea și funcționarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență (SNMSU)

Până în anul 2014 nu a existat o structură care să integreze, în fapt, activitatea tuturor instituțiilor statului participante la SNMSU și care să asigure coordonarea și conducerea unitară a intervențiilor pe timpul situațiilor de urgență, această lacună a sistemului fiind înlăturată prin dispozițiile OUG nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgență, precum și pentru modificarea și completarea OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, în baza căreia a fost înființat Comitetul Național pentru Intemperii și Calamități.

Deși în anul 2010, prin Ordinul Ministrului Administrației și Internelor nr. 181/2010, a fost reglementată înființarea Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervenției (CNCCI), până în prezent Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului, elaborat de IGSU, nu a fost aprobat prin hotărâre a Guvernului, în concordanță cu norma legală în vigoare.

La înființarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, în baza OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, nu s-a avut în vedere includerea serviciilor voluntare pentru situații de urgență în componența SNMSU. Acest aspect a fost remediat ulterior, la începutul anului 2014, odată cu adoptarea OUG nr. 1/2014.

Conform datelor și informațiilor existente la nivelul IGSU rezultă că, la nivel național, doar aproximativ 21,94% dintre serviciile voluntare constituite au capacitatea operațională de intervenție.

La nivel local, factorii decizionali nu au asigurat fondurile necesare în vederea operaționalizării serviciilor voluntare pe timpul manifestării situațiilor de urgență.

Demersuri efectuate de IGSU pentru eficientizarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență

IGSU a efectuat unele demersuri în scopul eficientizării Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, prin:

- ◆ elaborarea în anul 2012 a proiectului de modificare a OUG nr. 21/2004, dar această inițiativă nu a fost susținută de Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice. Ulterior, OUG nr. 21/2004 a fost modificată prin OUG nr. 1/2014;
- ◆ promovarea a două proiecte de hotărâri de Guvern pentru înființarea centrelor de coordonare a intervenției și organizarea și funcționarea Platformei Naționale de Reducere a Riscului de Dezastre, aflate în prezent în proces de consultare interministerială.

Până în prezent nu a fost realizat obiectivul principal de simplificare a cadrului legislativ al SNMSU. În ceea ce privește îmbunătățirea cadrului instituțional, prin OUG nr. 1/2014 au fost înființate două comitete naționale pentru situații de urgență: Comitetul Național pentru Intemperii și Calamități și Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență, precum și Departamentul pentru Situații de Urgență în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar serviciile voluntare pentru situații de urgență au fost incluse în SNMSU.

Concluzii referitoare la resursele umane, materiale și financiare necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență

Asigurarea resurselor umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență

În perioada 2009-2013 IGSU nu a finalizat și nu a înaintat spre adoptare Guvernului proiectul Planului național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență, nefiind, astfel, asigurată implementarea cadrului normativ în vigoare care reglementează domeniul situațiilor de urgență (OUG nr. 21/2004, Legea nr. 481/2004 etc.). La nivelul conducerii IGSU a fost adoptată hotărârea de a transmite Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, propunerea de modificare a HG nr. 1040/2006, în sensul că „întocmirea planului să fie asigurată potrivit unei metodologii aprobate prin Hotărâre a Guvernului”.

Gradul de dotare al structurilor implicate în activitatea de intervenție operativă

Din analiza efectuată asupra înzestrării cu mijloacele tehnice a IGSU și a unităților teritoriale destinate gestionării situațiilor de urgență, au rezultat următoarele:

- nivelul de dotare cu mijloace tehnice pentru intervenție este insuficient, iar gradul de uzură fizică și morală al acestora este

avansat, fapt ce a condus, în unele cazuri, la imposibilitatea asigurării unor reacții foarte rapide și adecvate în scopul gestionării cu maximă eficiență a situațiilor de urgență;

- la finele anului 2011, gradul mediu de dotare cu mijloace de intervenție, mijloace de resortul comunicațiilor și informaticii, echipamente de protecție, la nivelul IGSU și al unităților subordonate s-a situat la numai 51,5% din necesar, ca o consecință a finanțării insuficiente de la bugetul de stat. De asemenea, mijloacele tehnice al căror grad de înzestrare este de peste 80% au în majoritate o vechime ce depășește 10 ani, cu excepția ambulanțelor;
- în perioada 2009-2013, nivelul creditelor bugetare alocate pentru reparații și piese de schimb la autospeciale s-a situat mult sub necesar (între 7,5% și 17,82%);
- în perioada 2007-2013 s-a înregistrat un grad foarte redus de înzestrare cu mijloace tehnice de intervenție, mijloace de comunicații și informatică ca urmare a faptului că în interiorul perioadei analizate, sumele alocate din bugetul de stat cu această destinație au scăzut în mod constant, de la 16.127 mii lei, în anul 2007, la 11.923 mii lei în anul 2011. În restul intervalului sumele alocate au avut valori nesemnificative, mai mult, în anul 2010 nu au fost alocate fonduri pentru înzestrare;
- în ceea ce privește dotarea IGSU cu echipament de intervenție specific situațiilor de urgență generate de inundații s-a constatat că nu există prevedere de dotare cu echipament de intervenție adaptată strict la specificul inundațiilor, astfel că se impune modificarea Normei de înzestrare pentru asigurarea cu pelerine și costum de protecție contra apei.

Utilizarea unor mijloace de intervenție uzate fizic și moral generează consum de resurse suplimentare, nefiind respectate principiile economicității și eficacității. Menținerea în exploatare a unor mijloace tehnice uzate fizic și moral generează majorări ale costurilor cu întreținerea și repararea acestora, determinate și de oferta redusă pe piață a pieselor de schimb specifice, precum și de lipsa de interes a agenților economici în prestarea de servicii de acest tip.

Efectivele IGSU (personalul de intervenție)

În perioada 2009-31.03.2014 efectivele de personal de intervenție ale IGSU (existente) au fost reduse cu 3.531 persoane, respectiv cu 11,51%, iar efectivele de personal de intervenție prevăzute pentru IGSU (număr de posturi) au fost reduse, în perioada 2009-2011, cu 14.209 posturi, respectiv cu 33,31%. În acest context, există riscul ca, prin încărcarea excesivă a personalului care execută intervenții, să nu fie asigurat un răspuns prompt și eficient în situații de urgență.

Contribuția programelor regionale și guvernamentale derulate de IGSU la diminuarea efectelor inundațiilor pe teritoriul României

În scopul îmbunătățirii dotării cu mijloace pentru intervenție, integrării resurselor existente la nivel național și completării acestora în vederea realizării unui sistem unitar, elaborării procedurilor de lucru și a reglementărilor specifice, pregătirii personalului, precum și a realizării unor sisteme de cooperare inter-instituțională sau internațională, IGSU a acționat în sensul atragerii de fonduri europene în completarea resurselor primite de la bugetul de stat.

La sfârșitul anului 2013, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență era implicat în desfășurarea a 15 programe de dezvoltare instituțională cu finanțare externă, integrală sau parțială, aflate în diferite faze și etape de derulare.

Din analiza proiectelor cu impact în reducerea efectelor negative produse de inundații, derulate la nivelul inspectoratelor județene pentru situații de urgență, au rezultat situații de nerespectare a calendarului de implementare a activităților, care au condus la întârzieri în pregătirea și derularea procedurilor de achiziție, respectiv la un grad redus de realizare a obiectivelor și a indicatorilor aprobați în proiecte.

Implementarea Sistemului de Management Informațional pentru Situații de Urgență la nivel național, regional și local

În scopul creșterii calității în managementul situațiilor de urgență, reducerii riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pentru pregătirea populației pentru situații de urgență, Guvernul României a contractat, în anul 2004, Împrumutul nr. 4736 RO de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) pentru realizarea și implementarea Sistemului Informațional de Management pentru Situații de Urgență (SMISU), sistem informatic integrat.

Sistemul (SMISU) nu este operațional nici în prezent, din cauza întârzierilor înregistrate în derularea Proiectului, deși finanțarea acestuia a fost asigurată, iar implementarea a început încă din anul 2008, astfel că nu se asigură utilizarea cu eficiență a fondurilor publice.

În prezent, pentru finalizarea Proiectului mai sunt de derulat următoarele etape: acceptanța operațională finală, acceptanța finală, predarea „la cheie” și intrarea în producție a întregului sistem integrat.

Concluzii referitoare la activitățile de prevenire a inundațiilor

Activitățile de prevenire a situațiilor de urgență la nivelul Ministerului Administrației și Internelor și al IGSU

În cadrul activităților de prevenire a efectelor inundațiilor, la nivel local există situații în care Planurile de avertizare alarmare nu sunt întocmite și/sau actualizate la termenele stabilite.

Deși campania de informare preventivă privind inundațiile, denumită „Mod de comportare în caz de inundații” și derulată de IGSU pe parcursul anului 2011, a avut stabilite obiective precise, calendarul campaniei nu a cuprins și o etapă de evaluare/analiză a gradului de realizare a obiectivelor propuse, cu toate că, ulterior (din 2012-până în prezent) au avut loc numeroase situații de urgență generate de inundații.

Activitățile de prevenire a inundațiilor la nivelul Ministerul Mediului și Pădurilor și al ANAR

La nivelul Ministerului Mediului și Pădurilor

Ministerul Mediului și Pădurilor efectuează verificări anuale, realizate de către comisii mixte sau doar ale MMP, la construcțiile cu rol de apărare împotriva inundațiilor, toate activitățile de prevenire sunt monitorizate, iar aspectele deficitare sunt consemnate în procese-verbale, prin care sunt dispuse măsuri și stabilite termene de implementare.

Unele dintre măsurile dispuse în baza proceselor-verbale încheiate în urma verificărilor efectuate nu au fost implementate la termenele stabilite, principala cauză, conform datelor prezentate de către reprezentanții entităților auditate, fiind insuficiența resurselor financiare necesare pentru realizarea măsurilor dispuse.

La nivelul Administrației Naționale „Apele Române”

MMP, prin ANAR, organizează anual exerciții de simulare în cadrul fiecărei Administrații Bazinale de Apă, prin care se urmărește, în principal, modul de acțiune al autorităților centrale și locale în gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații.

Stocurile de materiale sunt stocuri minime de intervenție, care sunt asigurate în proporție de circa 60% în raport cu necesarul.

Majoritatea construcțiilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor de pe râurile interioare și de la Dunăre sunt funcționale, însă necesită investiții pentru: refacerea celor afectate de viiturile din anii anteriori, mărirea gradului de siguranță în exploatarea lucrărilor existente, dar și pentru execuția unor construcții noi în zonele critice.

Cu ocazia verificării stării tehnice și funcționale a construcțiilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, efectuată în anul 2013, au fost identificate 746 puncte critice pe cursurile mari de apă din întreaga țară, iar valoarea lucrărilor necesare pentru punerea în siguranță a punctelor critice a fost estimată la peste 4,4 miliarde lei.

În urma controalelor efectuate de MMP/ANAR s-a constatat că Planurile de acțiune în caz de accident la baraj nu au fost actualizate în localitățile și la obiectivele situate în aval de lacurile de acumulare.

În scopul actualizării Planurilor de acțiune, ANAR a alocat, pentru anul 2014, suma de 1.000 mii lei pentru realizarea de studii de rupere la barajele deținute în administrare.

Concluzii referitoare la gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații

Gestionarea de către IGSU a inundațiilor

Gestionarea de către IGSU a situațiilor de urgență, determinate de inundațiile produse în perioada 2005–2013, a condus la identificarea unor puncte slabe, după cum urmează:

- reacții greoaie ale mecanismului de culegere, prelucrare și raportare a datelor de la toate nivelurile, referitoare la evenimentele generate de inundații, fapt ce a determinat necunoașterea situației reale în timp operativ;
- insuficiența mijloacelor de intervenție specifice tipurilor de risc, la nivelul fiecărui inspectorat pentru situații de urgență județean (bărți, motopompe, grupuri electrogene, echipamente de protecție a personalului și mijloace genistice specifice) a condus la reacții întârziate, cauzate de timpul necesar deplasării utilajelor existente dintr-o zonă în alta;
- disfuncții în cooperarea și comunicarea dintre structurile implicate în managementul și gestionarea situațiilor de urgență;
- sistemul de răspuns la nivel local (serviciile voluntare pentru situații de urgență) este insuficient dezvoltat și dotat necorespunzător cu mijloace de intervenție.

În vederea eficientizării acțiunilor de intervenție se impune ca IGSU să acționeze, în continuare, atât pentru îmbunătățirea nivelului dotărilor, cât și a cadrului de reglementare și procedural care să contribuie la creșterea performanței.

Concluziile referitoare la evaluarea pagubelor și înlăturarea efectelor inundațiilor

Evaluarea pagubelor rezultate în urma inundațiilor

Datele înscrise în rapoartele finale de evaluare a pagubelor de la nivelul diferitelor componente ale Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență nu sunt corelate, astfel că instituțiile componente ale SNMSU nu utilizează aceleași date cu cele prezentate oficial de către MAI-DGRIP.

Existența unor diferențe între datele utilizate de diferitele entități cu competențe în domeniul gestionării și managementului situațiilor de urgență generate de inundații relevă o funcționare deficitară a sistemului de colectare și raportare a datelor referitoare la pagubele produse de inundații.

S-a constatat necesitatea creării unei baze de date unice care să conțină toate datele relevante cu privire la pagubele produse de inundații, precum și necesitatea desemnării unei structuri care să gestioneze baza de date creată la nivel național, astfel încât să se ofere asigurarea existenței și utilizării acelorași date de către toate entitățile componente ale Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență, cu atribuții în gestionarea și managementul situațiilor de urgență generate de inundații și în reabilitarea zonelor și obiectivelor afectate.

Măsuri de prevenire și înlăturare a efectelor inundațiilor

Din analiza datelor și informațiilor s-a constatat că, deși valoarea totală a investițiilor cuprinse în programul anual de la nivelul Ministerului Mediului și Pădurilor a crescut de la an la an în perioada 2009-2011, finanțarea investițiilor s-a realizat îndeosebi din credite externe rambursabile (în proporție de 47%, în anul 2009 și 42% în 2011), iar cele finanțate din fonduri externe nerambursabile au avut o pondere neînsemnată în total (0% în 2009, respectiv 8,8% în 2011).

În perioada 2009-2011, valoarea investițiilor realizate de AN „Apele Române” s-a dublat, astfel că la sfârșitul perioadei au fost în valoare de 1.241.062 mii lei, față de 657.561 mii lei la începutul perioadei, dar în anii 2012 și 2013, valoarea investițiilor a scăzut chiar și sub nivelul înregistrat la începutul intervalului analizat, astfel că în anul 2012 investițiile au fost în valoare de 500.435 mii lei, iar în 2013 de numai 235.368 mii lei.

Din Fondul pentru Mediu și Fondul Solidaritatea al Uniunii Europene au fost accesate și aprobate fonduri destinate înlăturării efectelor inundațiilor, acestea reprezentând 28% în totalul investițiilor în anul 2010, respectiv 34% în 2011, iar în perioada 2012-2013 investițiile realizate din această sursă de finanțare au avut o pondere cuprinsă între 7% și 13%.

Investițiile finanțate din surse proprii ale AN „Apele Române” au avut o pondere scăzută în totalul investițiilor în perioada 2009-2012, situându-se între 3% și 9%. La finele intervalului (anul 2013) investițiile au înregistrat o creștere la 24% în total (respectiv, de la 19.992 mii lei, în 2009, la 90.965 mii lei în 2013).

Gradul de realizare al investițiilor finanțate din surse proprii ale AN „Apele Române” a înregistrat, în perioada 2009-2011, un nivel scăzut de realizare față de nivelul programat, respectiv sub 50%; în perioada 2012-2013 gradul de realizare al investițiilor finanțate din surse proprii a crescut, fiind de 65% în 2012, respectiv de 55% în 2013.

Un număr mare de investiții, pentru prevenirea inundațiilor, se află în curs de execuție, unele dintre obiective fiind începute înainte de anul 1989 și nu au fost finalizate nici până în prezent.

Ritmul de derulare al acestor investiții este lent, la finele anului 2011 gradul de realizare fiind de numai 31,1%;

Finanțarea concomitentă a unui număr mare de obiective de investiții a condus la derularea lentă a lucrărilor de investiții și la o economicitate, eficiență și eficacitate scăzute în utilizarea fondurilor publice, în contextul finanțării insuficiente de la bugetul de stat și din celelalte surse de finanțare.

Nu se realizează o prioritizare îndeajuns de eficientă în ceea ce privește finanțarea investițiilor realizate de AN „Apele Române”; potrivit precizărilor reprezentanților ANAR s-a realizat prioritizarea lucrărilor în sensul că au fost „propuse pentru refacere construcțiile hidrotehnice cu risc maxim de producere a pagubelor, în limita fondurilor disponibile”.

Recomandări

Recomandări referitoare la modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor și instituțiilor subordonate, implicate în activitatea de prevenire și înlăturare a efectelor inundațiilor, respectiv dacă acestea sunt în măsură să îndeplinească obiectivele strategiei în domeniu

Referitor la activitatea de prevenire a efectelor inundațiilor, desfășurată în cadrul IGSU și a unităților subordonate

- ✓ urmărirea respectării cadrului legal cu privire la întocmirea/actualizarea Planurilor de avertizare-alarmare la nivel local/județean.

Referitor la campaniile de informare preventivă derulate de către IGSU/unități subordonate

- ✓ includerea în calendarul campaniilor de informare preventivă și a unei etape finale, de analiză a gradului de îndeplinire a obiectivelor stabilite, comparativ cu rezultatele (bilanțul) evenimentelor produse.

Referitor la gradul de dotare al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și al structurilor subordonate, direct implicate în activitatea de intervenție operativă

- ✓ intensificarea acțiunilor și eforturilor IGSU/unităților subordonate pentru creșterea gradului de dotare cu tehnică, echipamente, aparatură și materiale de intervenție a structurilor operative, atât din fonduri bugetare, cât și prin atragerea de fonduri nerambursabile de la bugetul Uniunii Europene.
- ✓ inițierea demersurilor de către personalul de specialitate al IGSU pentru modificarea și actualizarea normei de înzestrare, prin care să se asigure necesarul operativ de echipament de protecție specific inundațiilor (pelerine, echipament rezistent la apă, echipament de schimb etc.).

Referitor la elaborarea și aprobarea Planului național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență

- ✓ dispunerea de măsuri de către conducerea IGSU în scopul asigurării îndeplinirii obligației legale de coordonare a planificării anuale a resurselor necesare gestionării situațiilor de urgență la nivel național, fie prin elaborarea anuală a proiectului planului de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru astfel de situații și înaintarea acestuia spre adoptare Guvernului, fie prin fundamentarea și promovarea unei modificări legislative care să conducă la asigurarea necesarului de resurse pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență la nivel național.

Recomandări referitoare la modul de organizare, mobilizare și acțiune al autorităților implicate în timpul și după producerea inundațiilor; eficiența măsurilor operative de coordonare și mobilizare în timpul producerii inundațiilor, precum și analiza modului de evaluare a pagubelor produse de inundații; analiza măsurilor de înlăturare a efectelor inundațiilor

La nivelul Ministerului Administrației și Internelor prin Direcția Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului

- ✓ crearea unei baze de date unice care să conțină toate datele relevante cu privire la pagubele produse de inundații, precum și desemnarea unei structuri care să gestioneze baza de date creată la nivel național, astfel încât să se ofere asigurarea existenței și utilizării acelorași date de către toate entitățile componente ale SNMSU.

La nivelul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

- ✓ informatizarea sistemului de culegere, prelucrare și raportare a datelor operative referitoare la situațiile de urgență, precum

și cu privire la întocmirea situațiilor centralizatoare la nivel național;

- ✓ îmbunătățirea cooperării și comunicării între toate structurile implicate în managementul și gestionarea situațiilor de urgență;
- ✓ îmbunătățirea dotării serviciilor profesionale pentru situații de urgență cu mijloace de intervenție specifice pe tipuri de risc;
- ✓ dezvoltarea sistemului local de răspuns în situații de urgență, prin dezvoltarea serviciilor voluntare pentru situații de urgență și dotarea acestora cu mijloacele necesare pentru realizarea intervențiilor, precum și implicarea reală a celor existente;
- ✓ actualizarea tuturor Planurilor de analiză și acoperire a riscurilor și/sau a schemelor cu riscurile teritoriale pentru zonele afectate de inundații;
- ✓ perfecționarea cadrului de reglementare în domeniul inundațiilor.

Referitor la remedierea deficiențelor în organizarea și funcționarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență și demersurile efectuate de IGSU pentru eficientizarea sistemului

- ✓ efectuarea demersurilor pentru aprobarea regulamentului de organizare și funcționare al Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervențiilor (CNCCI) prin Hotărâre a Guvernului;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru operaționalizarea CNCCI și a centrelor județene pentru conducere și coordonare a intervențiilor;
- ✓ creșterea rolului serviciilor voluntare în gestionarea situațiilor de urgență la nivel local, prin:
 - implicarea reală a serviciilor voluntare existente;
 - operaționalizarea serviciilor voluntare, prin asigurarea de către factorii decizionali locali a fondurilor necesare în vederea îmbunătățirii răspunsului în situații de urgență;
 - dezvoltarea capacității operaționale de intervenție a serviciilor voluntare, prin atragerea de resurse financiare destinate îmbunătățirii dotării cu mijloace de intervenție specifice fiecărui tip de risc.

Referitor la eficientizarea Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență (SNMSU)

- ✓ elaborarea și implementarea cadrului legal care să unifice și să înlocuiască legislația existentă în domeniile protecției civile și apărării împotriva incendiilor;
- ✓ modificarea și completarea cadrului legal actual în vederea optimizării organizatorice și modernizării structurale a Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență;
- ✓ finalizarea demersurilor legale referitoare la înființarea centrelor de coordonare și conducere a intervenției și la constituirea Platformei Naționale de Reducere a Riscului Dezastrelor, în prezent aflat în proces de avizare și aprobare;
- ✓ creșterea gradului de conștientizare publică a riscurilor la dezastre, prin implicarea în activitățile preventive a tuturor factorilor responsabili de la nivel local;
- ✓ finalizarea implementării și operaționalizarea Sistemului de Management Informațional al Situațiilor de Urgență.

Recomandări referitoare la modul în care programele regionale și guvernamentale derulate de IGSU contribuie la diminuarea efectelor inundațiilor pe teritoriul României

- ✓ instituirea unui cadru de acțiune în vederea conceperii unor programe/proiecte de dezvoltare privind apărarea împotriva inundațiilor, cu definirea activităților și a răspunderii, programe care să aibă ca obiective atât reducerea timpului de răspuns în cazul situațiilor de urgență, cât și creșterea gradului de dotare cu echipamente și stocuri de materiale de intervenție necesare prevenirii și diminuării efectelor inundațiilor;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne referitoare la derularea proiectelor/programelor care să cuprindă toate etapele de derulare, începând cu aprobarea, redactarea și verificarea specificațiilor tehnice, selecția procedurii de achiziție aplicabilă, proceduri referitoare la contractare, inclusiv etapa de verificare a implementării;
- ✓ în privința derulării proiectelor:
 - consolidarea capacității tuturor factorilor implicați în derularea proiectelor, prin perfecționare profesională continuă, atât a membrilor comisiilor de evaluare a ofertelor/licitațiilor la timp și calitativ în domeniul achizițiilor publice, cât și a beneficiarilor de proiecte, în ceea ce privește controlul de calitate al proiectelor și al specificațiilor tehnice, astfel încât să se asigure atingerea obiectivelor stabilite;
 - respectarea calendarului de implementare a proiectului, prin urmărirea derulării activităților din cadrul contractelor conform termenelor prevăzute, în scopul creșterii ritmului rambursărilor de fonduri.

Recomandări referitoare la implementarea Sistemului de Management Informațional pentru Situații de Urgență (SMISU) la nivel național, regional și local

La nivelul Ministerului Administrației și Internelor/ Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

- ✓ dispunerea tuturor măsurilor de către conducerea MAI, respectiv conducerea IGSU, în vederea finalizării și operaționalizării SMISU, în contextul în care s-au înregistrat mari întârzieri în implementarea proiectului, iar termenul de finalizare al acestuia, stabilit la data de 30 iunie 2012, este depășit.

Recomandări referitoare la Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD) în activitatea de intervenție la dezastre

Cu privire la cadrul legal de organizare și funcționare al SMURD

- ✓ analiza cadrului legal existent la nivelul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, în calitate de instituție cu rol de

reglementare și avizare a regulamentelor/statelor de organizare pentru unitățile subordonate, precum și actualizarea regulamentelor de organizare și funcționare, prin completarea acestora cu atribuțiile și activitățile specifice structurii SMURD, în condițiile în care activitatea desfășurată de această componentă este una de referință pentru entitatea auditată.

Cu privire la funcționarea SMURD

- ✓ intensificarea eforturilor pentru operaționalizarea dispeceratelor integrate ISU – SAJ (Inspectorat pentru situații de urgență județean – Serviciu de ambulanță județean) la nivel național, în condițiile în care prin aceasta se asigură utilizarea eficientă a resurselor umane, materiale și financiare ale entităților implicate în gestionarea intervențiilor pentru toate tipurile de urgențe.

Recomandări referitoare la analiza cadrului legislativ, a programelor și strategiilor naționale în domeniul prevenirii și limitării efectelor inundațiilor, precum și urmărirea alinierii acestuia la politicile și standardele europene și internaționale

Referitor la înlăturarea imperfecțiunilor cadrului legal identificate la nivelul IGSU

- ✓ continuarea acțiunilor și eforturilor de perfecționare și armonizare a cadrului normativ-juridic ce reglementează activitatea IGSU, în scopul abordării unitare a întregii problematice specifice de către toate componentele Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență.

Recomandări referitoare la modul de stabilire și de implementare a măsurilor de prevenire și diminuare a efectelor inundațiilor

- ✓ realizarea investițiilor necesare pentru refacerea construcțiilor cu rol de apărare afectate de viiturile din anii anteriori, mărirea gradului de siguranță în exploatare a lucrărilor existente, dar și pentru execuția unor construcții noi în zonele cele mai critice;
- ✓ asigurarea stocurilor de materiale la comitetele locale pentru situații de urgență. În acest sens, se impune prevederea cu prioritate în bugetele locale aferente anilor următori, a fondurilor necesare constituirii și completării stocurilor minime de materiale pentru intervenții la nivelul comitetelor locale pentru situații de urgență, conform Normativului-cadru de dotare cu materiale și mijloace de apărare și în funcție de specificul lucrărilor stabilite prin „Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră”, aprobat prin Ordinul comun MAI/MMP nr. 192/1422/2012;
- ✓ asigurarea surselor suplimentare de alimentare cu energie electrică la barajele unde acestea lipsesc sau sunt uzate fizic și moral, în scopul funcționării optime a fluxului informațional decizional;
- ✓ reactualizarea planurilor de avertizare/alarmare a populației și a obiectivelor situate în aval de lacurile de acumulare, în caz de accidente la barajele aflate în administrarea Administrației Naționale „Apele Române”.

Recomandări referitoare la măsurile operative de coordonare și mobilizare în timpul producerii inundațiilor, precum și la modul de evaluare și raportare a pagubelor produse de inundații

- ✓ crearea unei baze de date unice care să conțină toate datele relevante cu privire la pagubele produse de inundații și care să fie utilizată în mod unitar de către toate instituțiile implicate în procesul de prevenire și înlăturare a efectelor inundațiilor. În acest sens, se impune desemnarea unei structuri care să gestioneze în mod unitar baza de date creată la nivel național, astfel încât să se ofere asigurarea existenței și utilizării acelorași date de toate entitățile componente ale Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență.

Recomandări referitoare la măsurile de înlăturare a efectelor inundațiilor

- ✓ atragerea de fonduri europene nerambursabile, având în vedere că în perioada 2009-2011 acestea au avut o pondere redusă în totalul finanțărilor, comparativ cu fondurile rambursabile (creditele externe) și cu cele de la bugetul statului;
- ✓ identificarea/aplicarea unor criterii de prioritizare a investițiilor care să conducă la utilizarea eficientă, eficace și economică a fondurilor alocate, indiferent de sursa de finanțare (credite bugetare, fonduri nerambursabile, credite externe etc.), concomitent cu reducerea numărului investițiilor nefinalizate până în prezent, dar a căror finanțare a fost demarată cu mai mult de 20 ani în urmă.

Recomandări referitoare la cadrul legal din domeniul prevenirii și combaterii efectelor inundațiilor, precum și la implementarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung

- ✓ efectuarea în continuare de către Ministerul Mediului și Pădurilor a demersurilor necesare care să conducă la îmbunătățirea cadrului de reglementare în domeniul prevenirii și înlăturării efectelor inundațiilor de pe teritoriul României;
- ✓ îmbunătățirea cadrului legal trebuie să urmărească atât transpunerea prin acte normative a reglementărilor europene în domeniu, cât și eliminarea imperfecțiunilor și inadvertențelor identificate în organizarea întregului sistem de prevenire și combatere a inundațiilor.

De asemenea, se va acționa inclusiv în sensul perfecționării corelării activității instituțiilor și autorităților publice componente ale Sistemului Național de Management pentru Situații de Urgență.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

Capitolul

3

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Control

Principalele **obiective ale controlului** au fost: verificarea modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, verificarea utilizării și rambursării creditelor externe, administrarea veniturilor bugetare, achizițiile publice, acordarea drepturilor de personal, privatizarea și altele.

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.896,7
	milioane euro*	427,2
Prejudicii	milioane lei	1.322,0
	milioane euro*	297,7
TOTAL	milioane lei	3.218,7
	milioane euro*	724,9

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de **4,44 lei**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Acest capitol este structurat pornind de la entitățile verificate în anul 2014, respectiv ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, autorități publice autonome, Banca Națională a României ș.a., inclusiv entitățile subordonate acestora, în cadrul cărora sunt prezentate temele acțiunilor de control efectuate, iar în cadrul temelor sunt prezentate, pentru fiecare entitate în parte, observațiile Curții de Conturi, recomandările pentru corectarea erorilor, stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora, precum și virarea lor la bugetele cărora se cuvin.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

La Ministerul Finanțelor Publice, Curtea de Conturi a efectuat *acțiuni de control* care au avut următoarele teme:

- Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de:**
 - 1.1. Agenția Națională de Administrare Fiscală
 - 1.2. Direcția Generală a Vămlor
- Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la:**
 - 2.1. Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA - SC FRC SA
 - 2.2. Compania Națională Loteria Română SA - CNLR SA
- Controlul modului de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice la Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii - FNGCMM SA București.**

1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală

1.1. Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF)

În anul 2013, ANAF și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor HG nr. 109/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală și a Regulamentului de Organizare și Funcționare al ANAF, până la data de 30 iulie 2013, când a intrat în vigoare HG nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală. ANAF este responsabilă atât la nivel central, cât și la nivel teritorial, în numele și în contul statului, de aplicarea legislației privind impozitele, taxele, contribuțiile și alte venituri ale bugetului de stat, precum și veniturile altor autorități și instituții publice centrale sau ale Comunității Europene, a căror administrare îi este conferită prin acte normative sau convenții, exclusiv veniturile datorate în vamă.

În cursul anului 2013, până la data de 01.08.2013, data limită a reorganizării, au funcționat în subordinea ANAF: Garda Financiară, Autoritatea Națională a Vămlor, direcțiile generale ale finanțelor publice județene și a Municipiului București, după cum urmează:

- Administrația fiscală – aparat central, 41 de DGFP-uri județene și DGFP București, 42 de AFP-uri pentru contribuabili mijlocii, 221 de AFP-uri municipale/orășenești;
- Autoritatea Națională a Vămlor – aparat central, 8 direcții regionale, 42 de direcții județene inclusiv Direcția pentru Accize și Operațiuni Vamale a Municipiului București, 48 de birouri vamale;
- Garda Financiară – aparat central (Comisariatul General), 41 de secții județene și secția Municipiului București.

Începând cu 01.08.2013, ANAF a trecut printr-un amplu proces de reorganizare, prin HG nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, aparatul administrativ al acesteia fiind modificat atât din punct de

vedere numeric, cât și funcțional/organizațional, precum și din punct de vedere al relațiilor ierarhice de subordonare.

De asemenea, în conformitate cu OUG nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, ANAF preia activitatea Autorității Naționale a Vămirilor - ANV ca urmare a fuziunii prin absorbție, precum și pe cea a Gărzii Financiare, instituție publică, care a fost desființată, urmând ca patrimoniul, arhiva, prevederile bugetare, execuția bugetară până la data preluării/desființării și orice alte bunuri ale ANV, respectiv ale Gărzii Financiare să fie preluate de ANAF pe bază de protocol, în termen de 90 de zile de la publicarea, în Monitorul Oficial, a OUG nr. 74/2013.

Potrivit HG nr. 520/2013, în subordinea agenției s-au înființat direcțiile generale regionale ale finanțelor publice (8 la număr), instituții publice cu personalitate juridică.

În cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice funcționează ca structuri fără personalitate juridică:

- a) direcții regionale vamale (DRV);
- b) administrații județene ale finanțelor publice (AJFP);
- c) servicii fiscale municipale și orașenești, precum și birouri fiscale comunale;
- d) birouri vamale de interior și de frontieră.

În cadrul agenției este organizată și funcționează Direcția Generală Antifraudă Fiscală, structură fără personalitate juridică, cu atribuții de prevenire, descoperire și combatere a actelor și faptelor de evaziune fiscală și fraudă fiscală și vamală.

În cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală funcționează direcții regionale antifraudă fiscală, conduse de inspectori generali adjuncți antifraudă.

Prezentare generală a activității de administrare a veniturilor bugetare de către ANAF, în anul 2013

În anul 2013, totalul veniturilor bugetare colectate de ANAF a însumat 173.553 milioane lei, ceea ce reprezintă o depășire cu 3,43%, respectiv cu 5.750 milioane lei față de cele colectate în perioada similară a anului 2012 (167.803 milioane lei).

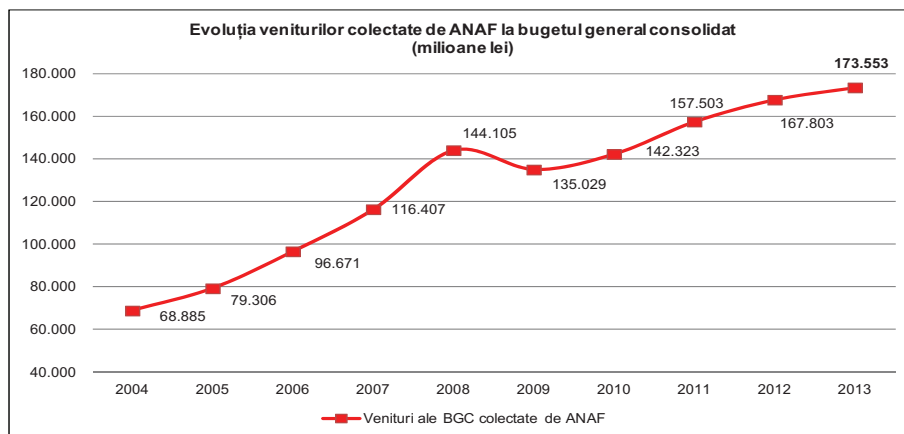

Figura nr. 1 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat

Pentru a se putea realiza o evaluare corectă a nivelului încasărilor ANAF, se impune corelarea rezultatelor instituției cu realitățile economice, mai precis cu evoluția volumului Produsului Intern Brut înregistrat în România. Deși, în termeni nominali, se constată că veniturile colectate de ANAF au înregistrat un trend ascendent pe orizontul de timp de referință, o analiză mai atentă relevă faptul că, în condițiile evoluției ascendente a PIB-ului nominal, încasările ANAF s-au situat la un nivel relativ constant, în jurul a 27-28% din Produsul Intern Brut (conform informațiilor privind PIB, publicate de Institutul Național de Statistică).

Volumul total al veniturilor bugetare colectate de ANAF în 2013 reprezintă 27,74% din Produsul Intern Brut al României.

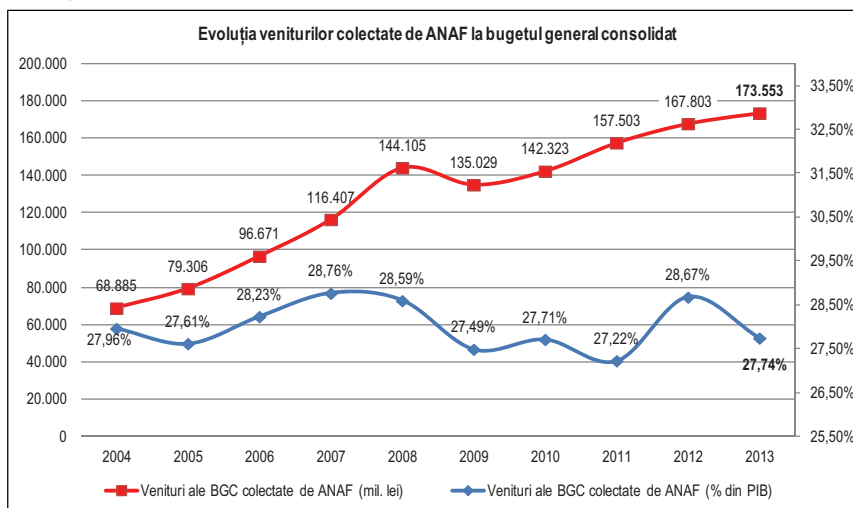

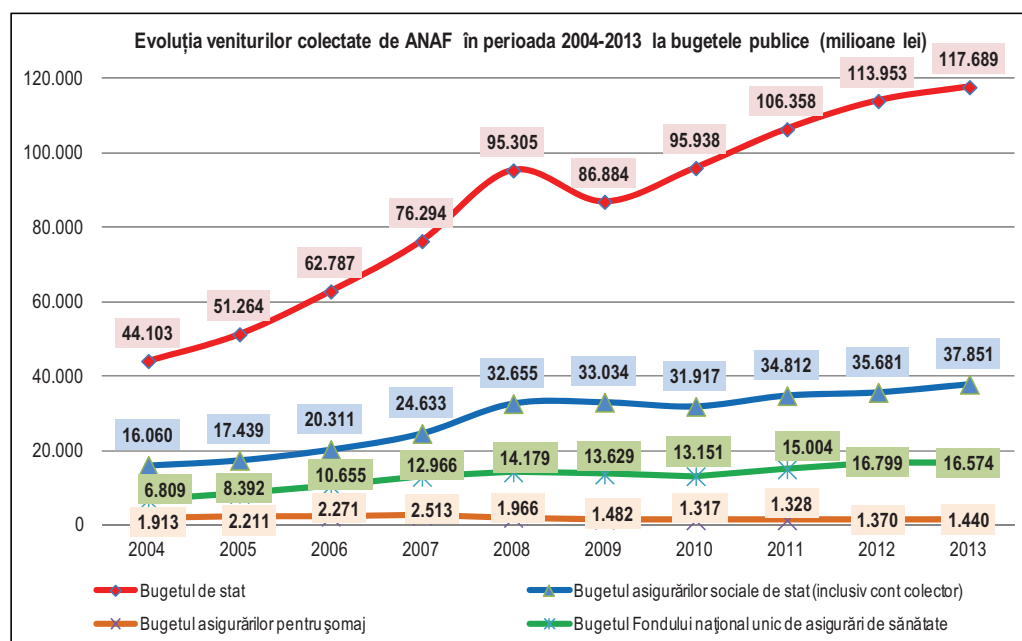
Figura nr. 2 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat

În anul 2013, **veniturile bugetului de stat** au fost de 117.689 milioane lei, cu 3,28% mai mari față de anul 2012. Contribuția cea mai importantă la formarea veniturilor bugetului de stat o aduce TVA, cu o pondere de 44,04%, urmată de impozitul pe venit (19,13%) și de accize (17,86%).

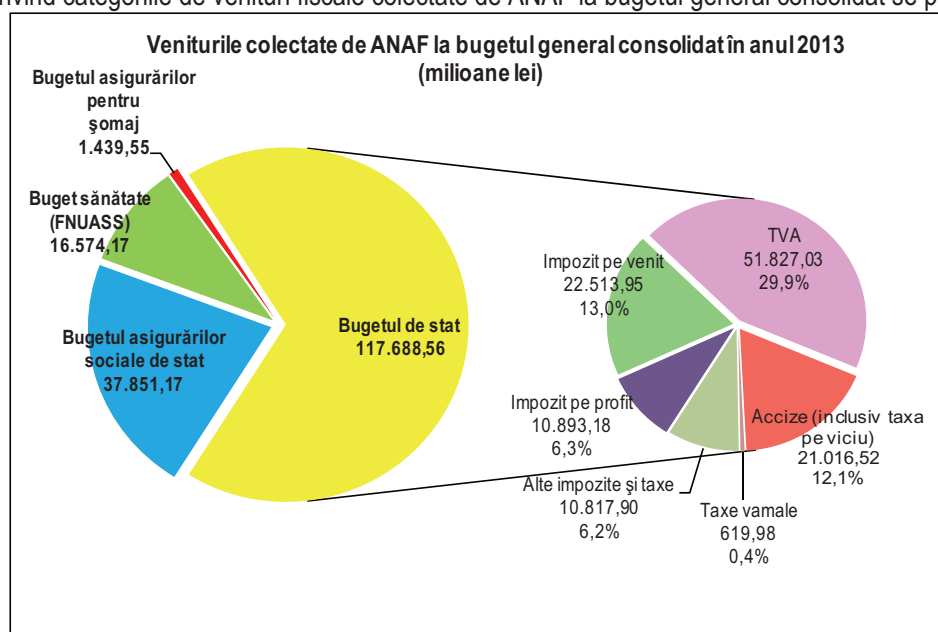
La **bugetul asigurărilor sociale de stat**, veniturile au fost de 37.851 milioane lei, în creștere cu 6,08%, comparativ cu 2012 (35.681 milioane lei).

Veniturile **bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate** au fost de 16.574 milioane lei, înregistrând o scădere de 1,36% față de anul 2012 (16.799 milioane lei).

Comparativ cu anul 2012, la **bugetul asigurărilor pentru șomaj** s-a înregistrat o creștere a veniturilor cu 5,06%, de la 1.370 milioane lei la 1.440 milioane lei.

Situația detaliată privind categoriile de venituri fiscale colectate de ANAF la bugetul general consolidat se prezintă grafic astfel:

Așa cum se observă în reprezentarea grafică de mai sus, **încasările din TVA au reprezentat 29,9% din totalul veniturilor colectate de ANAF**, inclusiv sumele defalcate din TVA care se repartizează, potrivit legii, bugetelor locale.

De asemenea, veniturile fiscale din accize și impozit pe venit/profit au înregistrat ponderi semnificative în totalul veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat (impozit pe venit - 13%, accize - 12,1%, impozit pe profit - 6,3%).

În ceea ce privește veniturile din accize, impozitul pe venit și impozitul pe profit, s-a constatat îmbunătățirea, în termeni nominali, a nivelului încasărilor din anul 2013. Comparativ cu anul 2012, încasările din accize au crescut cu 4,2%, încasările din impozit pe venit au crescut cu 8,6%, iar încasările din impozit pe profit au crescut cu 0,6%. Prin raportare la evoluția Produsului Intern Brut, se constată că toate cele 3 categorii de impozite fiscale au fost relativ constante, comparativ cu anul 2012 (accize - 3,4% din PIB, impozitul pe venit - 3,6% din PIB și impozitul pe profit - 1,74% din PIB).

Volumul de venituri fiscale colectate la bugetul general consolidat poate fi influențat de o multitudine de factori, dintre care cei mai importanți sunt potențialul economic al țării (nivelul produsului intern brut) și performanța administrației fiscale, respectiv capacitatea de a contracara fenomene de evaziune fiscală și de a asigura un randament ridicat al colectării impozitelor și taxelor.

Din analiza nivelului încasărilor realizate în anul 2013 s-a constatat că ANAF a colectat 173.553 milioane lei, ceea ce reprezintă 99,35% din programul de încasări stabilit de către Ministerul Finanțelor Publice. În consecință, *deficitul de venituri (venituri nerealizate de ANAF) raportat la veniturile bugetare programate (prevederi finale, modificate ca urmare a rectificărilor bugetare aprobate) a fost de 1.138,1 milioane lei.*

Situația privind programele de încasări și realizările ANAF în anul 2013 este prezentată detaliat în tabelul de mai jos:

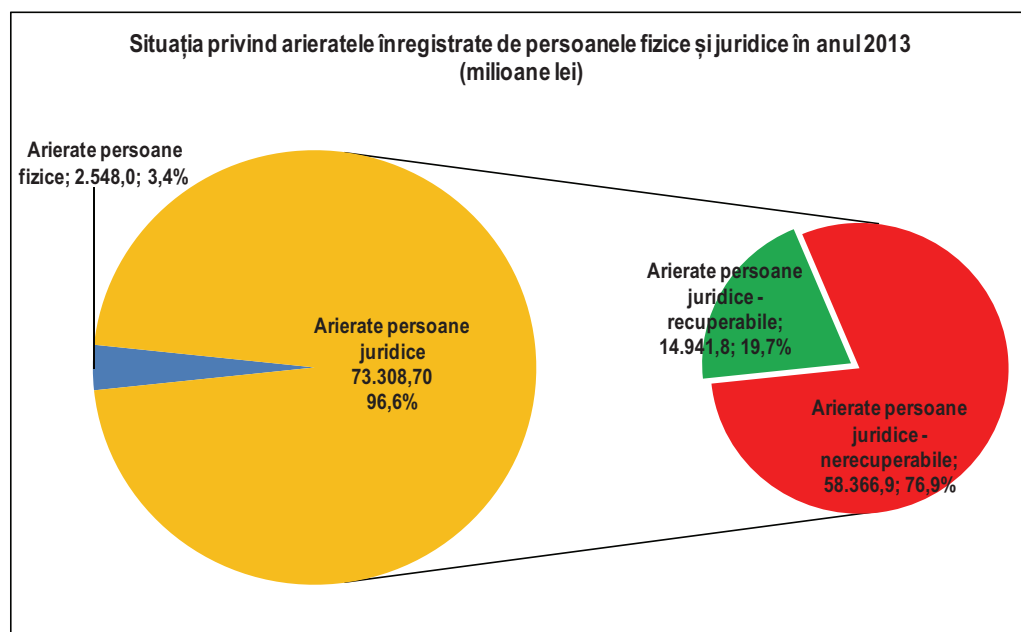
Buget	Program de încasări la BGC		Venituri realizate de ANAF	Grad de realizare a programului de încasări		Diferențe (raportat la programul inițial)	Diferențe (raportat la programul modificat)
	Inițial	Modificat		Program inițial	Program modificat		
Bugetul general consolidat	177.814,7	174.691,6	173.553,5	97,60%	99,35%	- 4.261,30	- 1.138,10

- milioane lei -

Indicatorul *Gradul de conformare voluntară la plata obligațiilor fiscale (valoric)* reflectă nivelul plăților realizate voluntar de către contribuabil până la termenul scadent al obligațiilor fiscale. În anul 2013, contribuabilii au achitat în mod voluntar, până la termenul scadent al obligației fiscale, un volum de 149.707.368 mii lei, ceea ce reprezintă 81,80% din valoarea declarațiilor fiscale depuse de agenții economici, cu cca 3 puncte procentuale sub ținta de 85% stabilită la nivelul ANAF.

În consecință, *aproximativ 18% din obligațiile fiscale declarate voluntar de către contribuabili (adică 33,3 miliarde de lei) nu au fost achitate până la data scadentă, iar un grad redus al conformării voluntare la plată conduce la un nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită.*

Arieratele înregistrate de persoanele juridice și fizice s-au ridicat, la data de 31.12.2013, la nivelul a 75.856,7 milioane lei, din care 2.548 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 73.308,7 milioane lei reprezintă arierate de la persoane juridice.

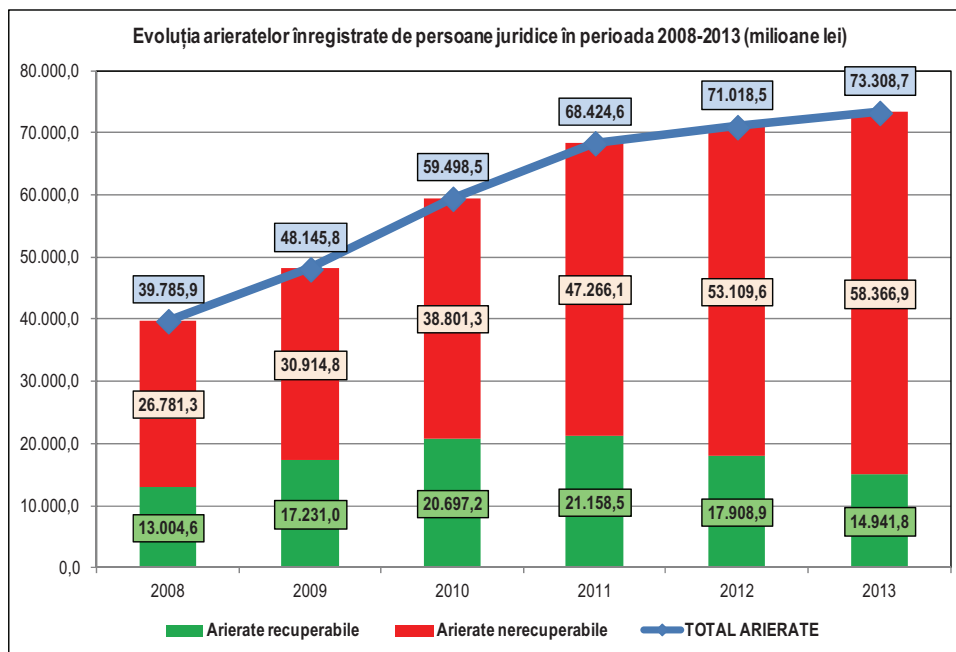

Ponderea cea mai mare a acestor arierate o reprezintă *arieratele nerecuperabile ale persoanelor juridice* (58.366,9 milioane lei, ~76,9% din total), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici aflați în una din următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească, prin *deschiderea procedurii insolvenței*, prin instituirea administrării speciale sau prin suspendarea popririi conform Codului de Procedură Fiscală;
- arierate *amânate la plată* în vederea scutirii;
- arierate pentru care s-a declarat *starea de insolabilitate fără venituri sau bunuri urmăribile*.

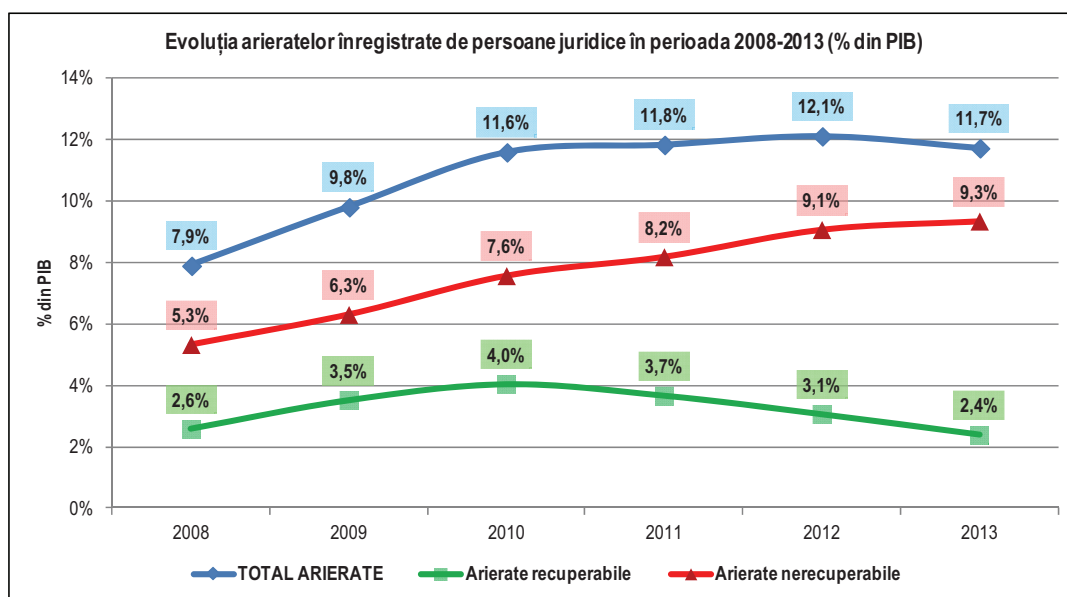
O analiză asupra evoluției și componenței arieratelor înregistrate de *persoanele juridice* relevă o *creștere semnificativă a arieratelor nerecuperabile*, de la 26.781,3 milioane lei în anul 2008, la 53.109,6 milioane lei în anul 2012 și la 58.366,9 milioane lei în 2013.

Menționăm că cea mai mare parte a acestor arierate este determinată de *deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor*, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, se întrerupe calculul accesoriilor de la acel moment.

ANAF figurează, la 31.12.2013, cu obligații fiscale neîncasate de la agenți economici de aproape 12% din PIB, iar dintre acestea, arieratele recuperabile reprezintă 2,4% din PIB.

Arieratele nerecuperabile (în cea mai mare proporție fiind arierate ale firmelor aflate în procedura insolvenței/falimentului) au înregistrat o creștere de 117,9% în perioada 2008-2013, ajungând până la nivelul de 58.366,9 milioane lei. Raportându-ne la evoluția PIB din România, constatăm că arieratele nerecuperabile au crescut, de la instaurarea crizei economice (anul 2008) și până la 31.12.2013 cu peste 75%, adică de la 5,3% din PIB, la 31.12.2008, până la 9,3% din PIB, la 31.12.2013.

Analizând detaliat componența arieratelor reprezentate grafic mai sus, se constată că majoritatea sumelor sunt în fapt arierate nerecuperabile, **pentru care probabilitatea de încasare este redusă.**

Situația arieratelor pe bugete este prezentată în tabelul următor:

- milioane lei -

Buget	Arierate recuperabile	Arierate nerecuperabile	Total
Buget de stat	12.823,8	41.126,3	53.950,1
Bugetul asigurărilor sociale de stat	3.145,2	13.066,0	16.211,2
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.058,8	3.188,2	4.247,0
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	139,2	1.126,8	1.266,0
Bugetul instituțiilor publice	33,1	149,4	182,5
Total arierate la 31.12.2013 (persoane fizice și juridice)	17.200,1	58.656,7	75.856,8

Astfel, doar 23% din arieratele totale sunt obligații fiscale neachitate pentru care ANAF avea, la 31.12.2013, dreptul legal de a realiza măsuri de executare silită, restul de 77% din totalul arieratelor înregistrate în evidențele ANAF reprezentând arierate nerecuperabile (pentru care executarea silită se suspendă).

În ceea ce privește clasificarea contribuabililor în funcție de forma de participare a statului la capitalul social, se constată că **18,87% dintre creanțele fiscale ale ANAF sunt de la agenți economici cu capital de stat (aprox. 13,8 miliarde de lei)**. Dintre acestea doar 2,45 miliarde lei reprezintă arierate recuperabile, iar peste 11 miliarde intră în categoria nerecuperabile, așa cum rezultă din tabelul de mai jos:

Tip arierat	Categorie contribuabil	Valoare arierate (mil. lei)	% total
Arierate recuperabile	Agenți economici cu capital privat	12.491,2	17,04
	Agenți economici cu capital de stat	2.450,6	3,34
Arierate nerecuperabile	Agenți economici cu capital privat	46.979,6	64,09
	Agenți economici cu capital de stat	11.387,3	15,53
Total		73.308,7	100,00

Dacă în ceea ce privește societățile cu capital de stat se poate considera, în mod firesc, că executarea silită este în măsură să aducă prejudicii intereselor și patrimoniului public, prin valorificarea la licitație publică a activelor (de regulă, la prețuri mai mici decât prețurile de piață), aceste motive nu pot fi invocate în cazul celor mai mulți debitori ai bugetului general consolidat, adică agenții economici cu capital privat. Mai exact, se constată că **81% dintre arieratele din evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat**, iar dintre acestea o pondere semnificativă reprezintă arierate nerecuperabile, adică echivalentul a 64,09% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România (de regulă, arierate ale unor firme aflate în insolvență/faliment/insolvabilitate).

Observațiile Curții de Conturi

⇒ Activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiza de risc:

- nerespectarea procedurii privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale, numărul de sancțiuni aplicate fiind redus comparativ cu numărul de declarații fiscale nedepuse de contribuabili;
- inexistența unui istoric (baze de date) privind abaterile și contravențiile aplicate contribuabililor pentru nedepunerea sau depunerea întârziată a declarațiilor fiscale;
- număr ridicat de contribuabili care nu-și îndeplinesc voluntar obligațiile declarative (grad redus de conformare voluntară la declarare);
- neaplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea auditării situațiilor financiare ale întreprinderilor publice;
- nestabilirea, din oficiu, a obligațiilor fiscale în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale;
- neidentificarea, neverificarea și nestabilirea, din oficiu, a taxei pe valoarea adăugată datorată bugetului de stat de agenții economici înregistrați în scopuri de TVA care nu au depus deconturi de TVA (D 300), dar care au efectuat livrări semnificative;
- nedeclararea sau declararea cu întârziere a inactivității unor agenți economici;
- nu a fost anulată din oficiu înregistrarea în scopuri de TVA a contribuabililor în cazul cărora s-a dispus atragerea răspunderii solidare a administratorilor/asociaților (faptă menționată în cazierul fiscal, conform art. 2 alin. (2) din OG nr. 75/2001 privind organizarea și funcționarea cazierului fiscal, republicată);
- nu a fost urmărită înregistrarea în scopuri de TVA a contribuabililor persoane juridice și fizice autorizate, care au depășit plafonul de scutire;
- neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat).

⇒ Activitatea de evidență analitică pe plătitor și evidența contabilă a veniturilor bugetului de stat:

- înregistrări eronate în evidența analitică pe plătitor, în fișa pe plătitor și în evidența contabilă ținută de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
- neînregistrarea integrală în contabilitate a valorii TVA-ului aprobat la rambursare, dar neachitat până la data de 31.12.2013;
- raportări eronate ale datelor din situațiile financiare;
- neconcordanțe între veniturile înregistrate în contabilitate și sumele încasate efectiv prin unitățile de Trezorerie;
- diminuarea nelegală, pe baza unor documente fictive (borderouri de scăderi), a obligațiilor fiscale ale unor agenți economici;
- nevirarea la bugetul de stat a sumelor reflectate în conturile de garanții pentru care a intervenit prescripția dreptului de acțiune;
- neînregistrarea unor venituri provenite din sume pentru care s-a prescris dreptul de a cere compensarea sau restituirea (sume achitate în plus de contribuabili);
- nepreluarea sau preluarea eronată în evidența pe plătitor a unor obligații fiscale suplimentare stabilite de organele de inspecție fiscală sau a unor procese-verbale de contravenție;

- neînregistrarea în evidența fiscală și contabilă a unor debite rezultate din sentințe sau decizii de atragere a răspunderii solidare a persoanelor fizice;
- lipsa unor instrumente de control încrucișat cu privire la veniturile bugetului de stat provenite din amenzi aplicate de alte autorități publice;
- deficiențe privind emiterea deciziilor de calcul accesorii și comunicarea acestora.

⇒ **Activitatea de colectare a creanțelor fiscale:**

Deficiențe privind stingerea creanțelor fiscale prin executare silită:

- întârzieri în începerea sau continuarea formelor de executare silită;
- necontinuarea executării silită prin poprire;
- neidentificarea de către executorii fiscali, în unele cazuri, a bunurilor aflate în patrimoniul debitorului, a conturilor bancare, a veniturilor neîncasate etc.;

Deficiențe privind activitatea de instituire a sechestrelor:

- neinstituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile;
- neinstituirea de sechestre asupra bunurilor în limita a 150% din valoarea creanțelor fiscale restante;
- manieră superficială de instituire a sechestrelor, care a afectat negativ eficiența procedurilor de executare silită;
- sechestre instituite tardiv – contribuabili declarați în insolvență sau faliment;
- lipsa evaluării/evaluarea cu întârziere a bunurilor sechestrate;
- nevalorificarea/valorificarea cu întârziere a bunurilor sechestrate.

Deficiențe privind derularea procedurii de declarare a insolabilității debitorilor și de atragere a răspunderii solidare:

- întârzieri în derularea procedurii de instituire a insolabilității debitorilor;
- lipsa unei proceduri operaționale sau a altor instrucțiuni care să prevadă responsabilități, condiții/criterii și termene clare pentru atragerea răspunderii solidare a administratorilor/terților;
- procedura de atragere a răspunderii solidare a administratorilor/terților s-a realizat în foarte puține cazuri;
- în unele cazuri nu s-a urmat procedura pentru atragerea răspunderii solidare, prevăzută de Codul de procedură fiscală;
- au fost identificate situații în care organele fiscale nu au solicitat atragerea răspunderii solidare în cursul procedurii de insolvență/faliment;
- în mai multe situații, organele fiscale nu au efectuat, cel puțin o dată pe an, o investigație asupra stării contribuabililor declarați în stare de insolabilitate care nu au venituri sau bunuri urmăribile.

Deficiențe determinate de creșterea numărului de agenți economici aflați în stare de insolvență/faliment:

- obligațiile fiscale ale debitorilor aflați în insolvență/faliment sunt insuficient garantate;
- neînscirerea/înscirerea tardivă la masa credală; neformularea unor cereri de atragere a răspunderii materiale a foștilor membri ai organelor de conducere (administratori/asociați) ai societăților comerciale.

Deficiențe în ceea ce privește eșalonările la plată acordate:

- în unele cazuri s-a constatat acordarea de eșalonări la plată fără respectarea tuturor condițiilor prevăzute de lege;
- deficiențe privind monitorizarea respectării condițiilor eșalonării la plată și emiterea cu întârziere a deciziei de pierdere a eșalonării;
- nevalorificarea/valorificarea cu întârziere a bunurilor aduse drept garanție, în cazul pierderii eșalonării.

⇒ **Activitatea de inspecție fiscală**

- organele de inspecție fiscală nu au evaluat și nu au valorificat informațiile fiscale ce rezultau din bazele de date, în mai multe cazuri relevante în care a fost pus în evidență un risc fiscal ridicat;
- în unele cazuri s-a constatat nestabilirea prin decizie de impunere a taxei pe valoarea adăugată aferentă accizelor stabilite suplimentar de organele vamale și transmise spre valorificare activității de inspecție fiscală;
- neexercitarea, în toate cazurile, a atribuțiilor privind analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea investigării și includerii în inspecția fiscală a contribuabililor cu potențial ridicat de risc fiscal. În această situație s-au aflat contribuabili care au beneficiat de rambursare de TVA, au înregistrat și declarat pierderi semnificative pe o perioadă îndelungată de timp și nu au fost supuși inspecției fiscale în vederea stabilirii stării de fapt fiscale;
- în unele cazuri s-a constatat neextinderea operativă a verificărilor și asupra altor obligații fiscale, ca urmare a constatărilor consemnate în Rapoartele de inspecție fiscală parțială, întocmite pentru soluționarea deconturilor cu sume negative de TVA cu opțiune de rambursare. Abaterea constă în nevalorificarea consecințelor fiscale ale deficiențelor rezultate din verificarea taxei pe valoarea adăugată;
- neinstituirea sau instituirea cu întârziere, în unele cazuri, a măsurilor asiguratorii de către organele de inspecție fiscală;

- au existat cazuri în care s-a constatat neinclusiunea în programul de control și neefectuarea inspecției fiscale în termenul legal, la agenții economici care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior;
 - nerespectarea, în toate cazurile, a normelor, metodologiilor, tematicilor de control și procedurilor pentru inspecția fiscală;
 - în unele cazuri, auditorii publici externi din cadrul structurilor teritoriale ale Curții de Conturi au constatat că organele de inspecție fiscală nu au administrat mijloace de probă care să justifice nesolicitarea dosarului prețurilor de transfer. Organele de inspecție fiscală nu au probat că au efectuat o analiză prealabilă a tranzacțiilor cu părți afiliate, în scopul identificării riscului fiscal asociat;
 - neidentificarea și neefectuarea controlului la unii operatori economici care, începând cu data de 01.02.2013, aveau obligația evidențierii, declarării și plății veniturilor rezultate din activități de exploatare și valorificare a resurselor naturale;
 - au fost identificate cazuri în care nu s-a evidențiat și nu s-a urmărit încasarea unor creanțe în sumă estimată la 37.921 mii lei, ca urmare a nedeclarării contribuției pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății (taxa clawback), de către unii contribuabili care dețin autorizații de punere pe piață a medicamentelor (persoane juridice române sau reprezentanți legali ai acestora), contribuabili care s-au aflat în administrarea DGAMC.
- ⇒ În ceea ce privește **activitatea de gestionare a dosarelor fiscale** s-au constatat întârzieri mari în derularea procedurii de transfer al dosarelor fiscale între organele fiscale (în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor).
- ⇒ Cu privire la **activitatea Direcției de Verificări Fiscale** s-a constatat faptul că de la data înființării și până la data finalizării controlului Curții de Conturi din anul 2014 nu s-a emis nicio decizie de impunere, verificările inițiate la sfârșitul anului 2012 nefiind finalizate.
- ⇒ **Activitatea de rambursare a TVA**
- există numeroase cazuri în care deconturile de TVA cu opțiune de rambursare nu au fost soluționate în termenul prevăzut de lege, existând riscul ca agenții economici solicitanți să ceară și să primească dobânzi penalizatoare, datorate pentru depășirea termenului legal de soluționare;
 - au fost constatate situații de acordare a rambursării de TVA cu control ulterior, prin încadrarea eronată de către organele fiscale a contribuabililor în categoria de risc fiscal mic.

Concluzii:

Deficiențele prezentate au ca efect diminuarea semnificativă a performanței ANAF și au afectat volumul de venituri colectate la bugetul general consolidat.

În opinia echipei de audit public extern a Curții de Conturi este necesar ca ANAF să ia măsuri pentru remedierea urgentă a deficiențelor constatate și prezentate în raportul de control și care se regăsesc la toate unitățile fiscale teritoriale din subordinea ANAF, pe următoarele direcții principale de acțiune:

- a) îmbunătățirea și actualizarea legislației care reglementează domeniul fiscal (reglementări interne/proceduri operaționale etc.), care să conducă la eliminarea și limitarea, pe viitor, a apariției acestor abateri;
- b) creșterea eficienței și eficacității ANAF, prin asigurarea resurselor pentru implementarea unor instrumente de lucru performante (tehnică de calcul, aplicații informatice etc.);
- c) perfecționarea personalului ANAF și asigurarea tuturor resurselor necesare pentru creșterea eficienței colectării creanțelor fiscale și identificării și combaterii evaziunii fiscale.

Recomandări

Curtea de Conturi a formulat mai multe recomandări, pentru fiecare dintre activitățile ce intră în atribuția Agenției Naționale de Administrare Fiscală:

Cu privire la activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc etc.

- ✓ îmbunătățirea/actualizarea procedurii privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nerespectarea obligațiilor declarative, conform prevederilor OMFP nr. 946/2005, cu prezentarea pașilor ce trebuie urmați (algoritmul) în realizarea sarcinilor, exercitarea competențelor și angajarea responsabilităților;
- ✓ instituirea unei proceduri informatice de editare automată a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, în cazul contribuabililor care nu depun la termen declarațiile fiscale;
- ✓ informarea, în regim de urgență, a serviciilor juridice, pentru a se putea formula solicitări către judecătorul sindic pentru revocarea administratorilor judiciari care nu-și îndeplinesc obligațiile în raport cu autoritățile fiscale (nedepunerea declarațiilor fiscale);
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare la nivelul serviciilor „Registrul contribuabili, declarații fiscale și contribuabili” pentru a se putea realiza impunerea din oficiu, pregătirea personalului și a logisticii necesare, precum și continuarea demersurilor pentru inactivarea contribuabililor și identificarea unor soluții pentru ca procedura de inactivare să poate fi realizată cu maximă operativitate;
- ✓ intensificarea măsurilor de monitorizare și identificare a unor soluții pentru a se asigura anularea, cu maximă operativitate, a

codului de TVA, în cazul tuturor contribuabililor la care s-a dispus atragerea răspunderii solidare a administratorilor/asociaților;

- ✓ implementarea unor instrumente performante de investigare și control, astfel încât toate informațiile existente în bazele de date ale ANAF sau ale altor instituții publice să fie valorificate cu maximă promptitudine.

Cu privire la activitatea de evidență analitică pe plătitor și evidența contabilă

- ✓ solicitarea și identificarea unei soluții tehnice pentru inventarierea, la sfârșit de an, a tuturor creanțelor bugetare și analiza datelor existente la nivelul organelor fiscale pentru a se evita menținerea în evidența tehnic-operativă și contabilă a unor debite aparținând contribuabililor radiați;
- ✓ identificarea unor soluții tehnice (aplicație informatică, bază de date comună, conținând amenzile aplicate contribuabililor) prin care toate autoritățile publice să comunice/să încarce informațiile referitoare la amenzile aplicate;
- ✓ urmărirea, de către ANAF/DBCI/Serviciul contabilitate creanțelor bugetare, a analizării de către toate subunitățile ANAF a soldurilor analitice ale contului „Creditori ai bugetului de stat”, analitic „TVA Rambursare”, în vederea clarificării componenței acestora și a punerii de acord cu situația sumelor de rambursat furnizată de celelalte aplicații informatice;
- ✓ urmărirea, de către ANAF/Serviciul contabilitate creanțelor bugetare, a evidențierii corecte a TVA de rambursat la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice, în contabilitatea creanțelor bugetare, în contul „Creditori ai bugetului de stat”.

Cu privire la activitatea de colectare a creanțelor fiscale. Stingerea creanțelor fiscale prin executare silită

- ✓ actualizarea și completarea normelor metodologice existente referitoare la codul de procedură fiscală, prin elaborarea unor proceduri operaționale/instrucțiuni formalizate, cu privire la:
 - stabilirea regulilor, condițiilor și termenelor de instituire a sechestrelor;
 - stabilirea criteriilor obiective și transparente privind alegerea bunului sechestrat;
 - motivarea alegerii bunului sechestrat;
 - modul de stabilire a valorii estimate a bunului sechestrat;
- ✓ intensificarea controlului intern, atât prin îmbunătățirea controlului intern managerial, cât și prin efectuarea de controale periodice de către auditul intern și Direcția Generală de Integritate, asupra modului de respectare a dispozițiilor cu privire la executarea silită, prevăzute în Cap. VIII din OG nr. 92/2003 și procedurile interne de lucru;
- ✓ efectuarea unei analize privind modul de acordare a eșalonărilor la plată, pe baza căreia să se stabilească, cauzele care au condus la apariția deficiențelor identificate și să se ia măsuri pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, ori pentru anularea/desființarea deciziilor de eșalonare la plată a obligațiilor fiscale;
- ✓ efectuarea unei analize de către Direcția Generală Juridică din cadrul ANAF, în colaborare cu structurile sale teritoriale, în vederea identificării actelor normative incidente și inițierea demersurilor necesare în vederea modificării legislației specifice pentru reglementarea modului de emitere a deciziilor de atragere a răspunderii solidare a firmei care administrează insolvența, în cazurile în care nu achită obligațiile fiscale născute în cadrul procedurilor de reorganizare judiciară, insolvență și faliment de către debitorii a căror activitate o gestionează.

Cu privire la activitatea de inspecție fiscală

- ✓ îmbunătățirea cadrului procedural și metodologic, referitor la stabilirea criteriilor care stau la baza analizei de risc, precum și a profilului de risc, în vederea selectării contribuabililor pentru inspecția fiscală;
- ✓ elaborarea programelor de activitate ale structurilor de inspecție fiscală în baza analizei de risc și a unor informații relevante pentru aplicarea legii fiscale;
- ✓ evaluarea și monitorizarea acțiunilor desfășurate de structurile cu atribuții de inspecție fiscală, în ceea ce privește solicitarea și verificarea dosarului prețurilor de transfer, în vederea aplicării unitare a reglementărilor legale în materie;
- ✓ intensificarea controlului intern/managerial, reprezentând ansamblul formelor de control exercitate la nivelul ANAF – Activitatea de Inspecție Fiscală, inclusiv auditul intern stabilite de conducere, în concordanță cu obiectivele entității și cu reglementările legale.

Cu privire la activitatea de gestionare a dosarelor fiscale

- ✓ eficientizarea controlului intern managerial privind activitatea de transfer a dosarelor fiscale.

Cu privire la activitatea Direcției de Verificări Fiscale

- ✓ întreprinderea demersurilor necesare pe lângă structurile decizionale în vederea modificării cadrului legislativ, prin introducerea obligativității depunerii unei declarații de venit de către persoanele fizice (cu excepția celor care obțin venituri numai din salarii sau numai din pensii), care să cuprindă veniturile obținute din toate sursele, inclusiv veniturile neimpozabile;
- ✓ identificarea unor soluții pentru asigurarea accesului la toate bazele de date care dețin informații privind patrimoniul persoanelor fizice;
- ✓ întreprinderea demersurilor necesare încheierii unor acorduri cu reprezentanții instituțiilor de credit în baza cărora informațiile bancare (rulajele și soldurile conturilor bancare ale persoanelor fizice) să fie furnizate Direcției de Verificări Fiscale în format electronic, în scopul accelerării prelucrării acestora în condiții de eficiență;

- ✓ întreprinderea demersurilor necesare încheierii unor acorduri cu instituțiile care dețin informații privind transferurile de bani (de exemplu, Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor), inclusiv din și către străinătate, în scopul prelucrării acestor informații pentru utilizarea în analiza de risc fiscal;
- ✓ accelerarea proceselor de selecție și verificare în cazul persoanelor fizice cu venituri/averi mari, parcurgând toate etapele până la emiterea Deciziei de impunere.

Cu privire la activitatea de rambursare a TVA

- ✓ stabilirea de proceduri operaționale, prin care conducerea administrației fiscale să se asigure că există o priorizare/selecție după criterii bine determinate (perioade, valoare pierdere, TVA rambursată etc.) a contribuabililor care în ultimii 5 ani au încheiat exercițiile financiare cu pierderi și nu au făcut obiectul vreunei inspecții fiscale, deși au beneficiat de rambursarea taxei pe valoarea adăugată. Programarea și efectuarea inspecției fiscale la contribuabilii la care se constată asemenea situații;
- ✓ elaborarea unei proceduri de analiză de risc în vederea selectării pentru inspecția fiscală a contribuabililor care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior, în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală și ale OMFP nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare.

1.2. Direcția Generală a Vănilor

În perioada 01.01.2013-31.07.2013, Autoritatea Națională a Vănilor a fost organizată și a funcționat ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, cu buget și patrimoniu proprii, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Începând cu data de 01.08.2013, ca urmare a reorganizării instituției, în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală funcționează Direcția Generală a Vănilor, structură organizatorică fără personalitate juridică.

Observațiile Curții de Conturi

Acțiunea de control a avut ca obiect toate activitățile specifice Direcției Generale a Vănilor de supraveghere și control vamal, inspecție fiscală în domeniul produselor accizabile, precum și de asigurare a aplicării în domeniul vamal a legislației naționale și comunitare.

⇒ Controlul și supravegherea operațiunilor cu produse accizabile

 Din analiza cadrului legal și procedural aplicabil activității de supraveghere a operațiunilor cu produse accizabile s-a constatat existența unor deficiențe *privind monitorizarea mișcărilor de produse accizabile în regim suspensiv de la plata accizei*, prin aplicația EMCS-RO (Excise Movement and Control System - Sistemul de Control al Mișcărilor cu Produse Accizabile), respectiv:

- lipsa unor norme interne de lucru (proceduri operaționale, metodologii, instrucțiuni etc.), care să reglementeze responsabilitățile personalului cu privire la utilizarea și valorificarea informațiilor din EMCS-RO;
- întârzieri în investigarea/clarificarea unor situații de mișcări de produse accizabile în regim suspensiv, neconfirmate de destinatar (coduri unice de referință (ARC-uri) neînchise).

În aceste condiții, s-a constatat că fiecare lucrător vamal utilizează această aplicație fără a fi obligat să raporteze îndeplinirea unor obiective legate de EMCS (de exemplu: situația ARC-urilor închise/neînchise, situația ARC-urilor pentru care s-a întocmit raport de recepție la mai puțin de 48 de ore de la notificarea sosirii, ponderea ARC-urilor verificate în totalul mișcărilor existente etc.).

Recomandare

- ✓ Îmbunătățirea cadrului procedural, conform cerințelor Standardului 17 din OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/manAGERIAL, cuprinzând standardele de control intern/manAGERIAL la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/manAGERIAL și implementarea Regulamentului de Organizare și Funcționare aprobat de Președintele ANAF prin Ordinul nr. 563 din 1 aprilie 2014, potrivit căruia ANAF-DGV are obligația să stabilească atribuțiile lucrătorilor vamali responsabili de aplicarea prevederilor legii fiscale, cu privire la stabilirea certă a momentului în care intervine faptul generator și exigibilitatea accizei, pentru ARC-urile neînchise.

 Din analiza situației mișcărilor de produse accizabile neînchise (ARC-uri), s-au constatat *deficiențe privind controlul mișcărilor de produse accizabile în regim suspensiv prin aplicația EMCS-RO*, respectiv:

- neverificarea mișcărilor de produse accizabile cu risc ridicat de fraudă (prin ignorarea rezultatelor analizei de risc efectuate de EMCS-RO), situație cauzată și de lipsa unor norme interne/proceduri operaționale/metodologii de lucru privind efectuarea analizei de risc și valorificarea informațiilor din EMCS (analiză de risc automatizată efectuată în EMCS);
- numărul redus de controale la destinație asupra mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv de la plata accizei;
- nu au fost respectate prevederile Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la sancționarea operatorilor economici care nu au îndeplinit obligațiile stabilite de legea fiscală la primirea produselor accizabile.

În anul 2013 au existat 21.290 de ARC-uri (dintr-un număr total de 31.869) având destinația în România, descărcate în mai puțin de 48 de ore de la anunțul de sosire a produselor accizabile, și care nu au fost verificate la destinație.

Începând cu 1 ianuarie 2012, potrivit Legii nr. 571/2003 *privind Codul fiscal*, primirea produselor accizabile în regim suspensiv de accize, fără respectarea cerințelor prevăzute în titlul VII, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 20 mii lei la 100 mii lei, precum și cu confiscarea produselor accizabile, iar în situația în care acestea au fost vândute, cu confiscarea sumelor rezultate din această vânzare.

Răspunsul entității

Prin observațiile formulate cu privire la abaterea de la legalitate și regularitate, reprezentanții ANAF-DGV au invocat imperfecțiuni ale prevederilor fiscale drept motive de fapt pentru aplicarea neunitară a Codului fiscal.

Curtea de Conturi a solicitat ANAF-DGV efectuarea de verificări specifice privind supravegherea fiscală a mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv, valorificarea tuturor informațiilor rezultate din aplicația EMCS-RO și aplicarea sancțiunilor contravenționale, cu respectarea principiului neutralității măsurilor fiscale în raport cu toți operatorii cu produse accizabile din România, în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

Curtea de Conturi a solicitat, de asemenea, ANAF-DGV elaborarea de proceduri operaționale care să reglementeze responsabilitățile personalului cu privire la utilizarea și valorificarea informațiilor din EMCS-RO și respectarea cadrului legal privind coordonarea structurilor teritoriale vamale.

⇒ Activitatea Direcției de Supraveghere și Control vamal

S-a constatat *neîndeplinirea unor atribuții legale de către Direcția Generală a Vămile*, prin Direcția Regională Vamală Craiova, ceea ce a generat riscul ca organismele europene (Comisia Europeană) să constate că România, în calitate de stat membru, nu s-a asigurat că sistemul național EORI-RO este actualizat permanent, este complet și exact, așa cum cer reglementările vamale comunitare din Regulamentul CEE nr. 2454/1993.

În conformitate cu dispozițiile art. 41 din Regulamentul (CEE) nr. 2454/1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar, pentru desfășurarea de activități reglementate de legislația vamală, orice operator economic stabilit pe teritoriul vamal al Comunității este înregistrat de către autoritatea vamală sau de către autoritatea desemnată a statului membru în care este stabilit. Pentru a fi înregistrat în scopuri vamale, operatorul economic depune o cerere înainte de începerea activității.

În România, autoritatea care atribuie numerele unice de înregistrare în scopuri vamale este autoritatea vamală.

Atribuirea nelegală a numărului EORI poate favoriza producerea unei fraude. Astfel, din verificarea unor înscrisuri transmise la Direcția de Supraveghere și Control Vamal (aparat central) de către Direcția Regională Vamală Craiova s-a constatat că această structură vamală, DRV Craiova, a încălcat reglementările naționale și comunitare atunci când a atribuit numărul EORI unui operator economic care nu îndeplinea condițiile legale de atribuire, favorizând astfel punerea în liberă circulație a unor mărfuri pentru care nici la data controlului Curții de Conturi nu se cunoștea destinația. Actele și faptele contribuabilului conduc la concluzia că mărfurile importate au fost utilizate pentru producerea de țigarete în afara circuitului normal de accizare.

Autoritatea nu a anulat numărul EORI nici la efectuarea controlului vamal ulterior. La data efectuării controlului Curții de Conturi, numărul EORI al operatorului economic respectiv era încă valid în aplicația EORI-RO. Astfel, în cazul de față, unii operatori economici stabiliți în România, printre care se numără și SC Alcin SRL, având sediul social în județul Dolj, pot desfășura operațiuni vamale pe teritoriul altor state membre, în baza numerelor unice în scopuri vamale atribuite de direcțiile regionale vamale.

Recomandare

✓ Autoritatea vamală să actualizeze datele din sistemul național EORI-RO, pe baza informațiilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Ministerul Finanțelor Publice.

⇒ Activitatea Serviciului Supraveghere Vamală (SSV)

Curtea de Conturi a constatat *caracterul formal și neconcludent al unor misiuni specifice de control desfășurate de SSV*, confirmat prin faptul că *mijloacele de probă administrate de acesta pentru formularea concluziilor unor controale au fost insuficiente*.

Din analiza actului de control întocmit de lucrători din cadrul Serviciului Supraveghere Vamală – aparat central DGV, ca urmare a unei misiuni specifice de control încrucișat la un operator economic din Giurgiu, în corelație cu operațiunile vamale derulate de un operator economic din județul Dolj, auditorii publici externi au constatat neîndeplinirea atribuției de la art. 7 lit. c) pct. 24 din HG nr. 520/2013 *privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală*, caz în care autoritatea vamală nu a verificat registrele și alte forme de evidență și nu și-a exercitat dreptul de a cere oricărei persoane fizice sau juridice să prezinte, fără plată, documentația și informațiile privind operațiunile vamale.

Au fost constatate situații în care *Serviciul Supraveghere Vamală a întocmit procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor cu lipsa unor mențiuni obligatorii, ceea ce a atras nulitatea proceselor-verbale*.

Spre exemplu, o echipă de control a SSV a efectuat în anul 2013 un control inopinat privind mișcarea produselor accizabile în regim suspensiv, la un antrepozitar autorizat. S-a constatat faptul că agentul economic nu a respectat prevederile cap. VII pct. 64 alin. (1) din OPANAF nr. 3729/2011, în sensul că nu a păstrat produsele accizabile timp de 48 h în vederea certificării felului, cantităților și integrității sigiliilor de către reprezentanții autorității teritoriale vamale, operațiune care nu putea fi făcută după începerea descărcării. Echipa de control a extins verificările în aplicația informatică EMCS-RO pentru intervalul 01.02.2012-05.02.2013, constatându-se că, dintr-un număr de 101 mișcări intracomunitare de produse accizabile, pentru un număr de 58

de mișcări, intervalul de timp scurs între momentul transmiterii mesajului de sosire și completarea raportului de primire este mai mic de 20 de minute, timp insuficient pentru respectarea obligațiilor legale care revin destinatarului. Cantitatea aferentă acestor mișcări este de 1.419.594 l de vin liniștit.

Potrivit art. 221 indice 3, alin. (3) lit. a) din Codul fiscal, fapta se sancționează cu amendă cuprinsă între 20 mii lei și 100 mii lei. S-a aplicat amendă contravențională în cuantum de 200 mii lei și sancțiunea complementară de confiscare a mărfii pentru care operatorul economic nu a respectat cerințele legale prevăzute a fi îndeplinite la destinație.

Auditorii publici externi au stabilit că procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor nu cuprinde data, ora și locul săvârșirii faptei contravenționale, conform dispozițiilor art. 16 din OG nr. 2/2001 *privind regimul juridic al contravențiilor*. Potrivit art. 17 din același act normativ, lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constatat, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constatat atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se poate constata și din oficiu.

La data finalizării controlului Curții de Conturi nu era cunoscut stadiul de soluționare a plângerii formulate de contribuabilul în cauză împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor.

Recomandare

✓ Respectarea tuturor prevederilor legale privind regimul juridic al contravențiilor de către personalul cu atribuții de control din cadrul autorității vamale.

● Două structuri vamale teritoriale din cadrul ANAF-DGV nu și-au îndeplinit atribuțiile de serviciu, constând în verificarea modului de respectare a obligațiilor antrepozitarului, consecința fiind *producerea într-un antrepozit fiscal autorizat a unor produse accizabile în afara circuitului normal de accizare*.

În anul 2010, un operator economic și-a manifestat intenția de a extinde capacitatea de producție și depozitare a antrepozitului fiscal și introducerea în producție a noi produse.

Potrivit actului de control întocmit de SSV – aparat central, „atât la momentul controlului realizat de DSCV, cât și în cazul controlului efectuat de DJAOV Prahova cu ocazia reautorizării din data de 30.07.2010, societatea a prezentat schița antrepozitului fiscal fără ca aceasta să cuprindă extinderea din anul 2010, instalațiile montate în această nouă suprafață, precum și datele referitoare la produsele primite/livate în/din această suprafață, lucrări în derulare”.

Se precizează totodată că „Instalația de prelucrare care a făcut obiectul adresei nr. 463/01.09.2010 este utilizată pentru colectarea uleiurilor uzate, prelucrarea acestora și expedierea către alți agenți economici, așa cum rezultă din notificările transmise autorității fiscale competente, activitate ce poate genera implicații fiscale”.

În data de 15.11.2013 a fost emis, de către echipa de control DSCV-SSV, un raport în care se menționează că pe aceeași instalație pe care se dorea realizarea noului produs (CLU Biotherm), se desfășura la data controlului o activitate de colectare a uleiurilor de motor. Din analiza actelor de control întocmite anterior lunii mai 2013 de organele vamale teritoriale competente a rezultat că, deși s-au efectuat controale începând cu 2010, privind aprobarea extinderii antrepozitului, s-au reluat activități de producție în probe tehnologice aprobate de autoritatea vamală pentru suprafața extinsă, s-a tergiversat de către Direcția Tehnici de Vămuire și Tarif Vamal stabilirea unui răspuns clar privind încadrarea tarifară a produselor fabricate, iar organele vamale nu au descoperit că operatorul economic desfășoară o activitate neautorizată fiscal chiar în incinta antrepozitului autorizat încă din data de 30.07.2010.

Timp de 3 ani, structurile vamale competente, respectiv DJAOV Buzău și DJAOV Prahova, au efectuat controale factice, însă nu au constatat că în incinta antrepozitului fiscal autorizat se desfășoară o activitate nefiscalizată.

Recomandări

✓ investigarea și cercetarea tuturor actelor și faptelor contribuabilului relevante pentru stabilirea stării de fapt fiscale, precum și efectuarea inspecției fiscale în termenul legal de prescripție;

✓ demararea unei verificări interne pentru stabilirea cu exactitate a gradului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu de către DJAOV Prahova și DJAOV Buzău și dispunerea de măsuri, în condițiile legii, împotriva persoanelor care se fac vinovate de abaterea de la legalitate și regularitate.

● O altă abatere constatată rezidă în faptul că *Serviciul Supraveghere Vamală nu a coordonat controlul la destinație al produselor energetice cu dublă utilizare*.

Prin Regulamentul (CEE) nr. 267/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene în data de 23 martie 2012, a fost aprobată Decizia nr. 2.012/35/PESC, care vizează *măsuri restrictive suplimentare privind comerțul cu produse și tehnologii cu dublă utilizare*, ca de exemplu: echipamente și tehnologii-cheie care ar putea fi folosite în industria petrochimică, importul de țiței și produse petroliere din Iran.

Din analiza bazei de date privind importurile semnificative valoric, derulate de un operator economic pentru produsul „Parafină”, având codul de încadrare tarifară: NC 2712, a rezultat că, după intrarea în vigoare a Regulamentului european, societatea a efectuat importuri pe un alt cod tarifar, nesupus restricției și pentru care analizele de laborator au certificat încadrarea tarifară și descrierea mărfii declarate în vamă.

Structura vamală nu a efectuat controale și nu a efectuat analize de laborator pentru produsele încadrate tarifar la codul NC 2712, deși această încadrare tarifară are un regim special potrivit Codului fiscal. Marfa reprezintă un produs energetic prevăzut în Codul fiscal și este accizabilă dacă este destinată spre a fi utilizată, pusă în vânzare ori utilizată drept combustibil pentru motor sau pentru încălzire.

Auditorii publici externi au extrapolat cercetarea la toate cazurile de produse energetice importate și având dublă utilizare, solicitând autoritățile să probeze efectuarea controalelor la destinație sau să prezinte rezultatele analizelor de laborator, care să certifice regimul fiscal al acestor mărfuri.

Au fost puse la dispoziție *situații incomplete care nu stabilesc că autoritatea, prin structurile vamale teritoriale, a efectuat controale operative sau inopinate*, spre a se stabili modul de valorificare a acestor mărfuri. Controalele prezentate ca încadrându-se în această categorie au fost efectuate în general pentru mărfuri ale căror proprietari s-au declarat plătitori de accize.

Recomandări

- ✓ elaborarea unei tematici care să cuprindă verificarea la destinație a mărfurilor importate în cantități semnificative și pentru care există suspiciunea că ar fi produse energetice accizabile;
- ✓ elaborarea unei proceduri scrise, formalizate, simple și specifice, ca algoritm de urmat în realizarea controlului la destinație a produselor energetice cu dublă utilizare.

⇒ Activitatea de inspecție fiscală în domeniul produselor accizabile

Curtea de Conturi a observat că *programarea și efectuarea cu întârziere a inspecției fiscale având ca obiect acciza datorată bugetului de stat*, în cazul unor operatori economici care nu au deținut autorizație de operator economic comerciant de tutun brut sau parțial prelucrat, a permis acestora să-și înstrăineze o parte importantă din patrimoniu.

În urma inspecțiilor fiscale efectuate la mai mulți agenți economici în perioada 2010-2013 s-au stabilit obligații fiscale suplimentare de plată constând în accize, dobânzi, majorări de întârziere și penalități de întârziere, în sumă totală de 3.226.387 mii lei.

La unele dintre societățile la care s-au efectuat inspecții fiscale parțiale asupra accizei până la data de 31.07.2013 s-a constatat că, datorită programării și efectuării cu întârziere a inspecției fiscale, acești contribuabili au funcționat fără să îndeplinească condițiile legale de autorizare, au realizat venituri importante din aceste activități și au înstrăinat patrimoniul până la finalizarea verificărilor (momentul efectuării verificărilor).

De asemenea, *neaplicarea efectivă a măsurilor asigurătorii prevăzute de OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală*, a permis ca debitorii să-și risipească patrimoniul, iar sumele stabilite suplimentar de organele de inspecție fiscală să nu mai fie încasate, societățile în cauză înstrăinându-și patrimoniul fie intrând în procedură de insolvență sau faliment, fie fiind radiate.

⇒ Activitatea de control vamal ulterior

Deficiențele constatate de Curtea de Conturi în privința activității de control vamal ulterior au fost următoarele:

- gradul redus de implicare și de monitorizare, de către structurile centrale cu atribuții de supraveghere și control vamal ulterior, a activității desfășurate de birourile vamale;
- au fost constatate întârzieri mari din punct de vedere al constatării și contabilizării drepturilor vamale reprezentând taxe antidumping și compensatorii, precum și taxa pe valoarea adăugată rezultată în urma modificării bazei de impozitare;
- implicarea redusă a structurilor centrale și regionale cu atribuții de supraveghere și control vamal ulterior care, în urma investigării bazei de date a sistemelor automate de procesare a declarațiilor, ar fi trebuit să realizeze liste cu importurile supuse taxelor antidumping/compensatorii, în vederea informării birourilor vamale asupra obligativității încasării acestora;
- nu au fost înscrise în evidențele contabile ale birourilor vamale drepturile de import, reprezentând taxe antidumping/compensatorii și taxa pe valoarea adăugată aferentă, în termen de cel mult două luni după publicarea Regulamentului de instituire a unui drept antidumping sau compensatoriu definitiv;
- nu au fost comunicate, de îndată ce au fost înscrise în evidențele contabile, drepturile de import reprezentând taxe antidumping/compensatorii și taxa pe valoarea adăugată aferentă către debitorii vamali care au efectuat importuri în perioada de aplicabilitate a Regulamentelor (CEE).

Din analiza situației privind declarațiile vamale care au făcut obiectul Regulamentului nr. 966/2010, supuse înregistrării și stadiul încasării taxei antidumping și a diferențelor de TVA, s-a constatat că nicio decizie de regularizare a situației (DRS) nu a fost emisă în termenul legal, iar o parte semnificativă de DRS-uri a fost emisă cu întârzieri mai mari de 2 ani.

Taxa antidumping și diferențele de TVA care rezultă în urma modificării bazei de impozitare devin debite ale importatorilor de la data intrării în vigoare a regulamentului definitiv.

Prin urmare, autoritatea vamală ar fi trebuit să înscrie în evidența contabilă și să comunice valoarea drepturilor de import societăților care au efectuat importuri în perioada 27.10.2010-27.07.2011, nu mai târziu de două luni de la data la care taxa devenea definitivă, respectiv 27 septembrie 2011.

nu au fost întocmite decizii de regularizare în termenul prevăzut de Regulamentul vamal comunitar, fapt care a avut drept consecință neînstituirea/instituirea cu întârziere a profilelor de risc vamal de tip D (debite la bugetul statului). Profilele de risc

vamal de tip D au fost instituite cu întârziere, după expirarea termenului prevăzut de Codul vamal comunitar, respectiv termenul de plată de 10 zile de la data comunicării titlului de creanță;

- nu au fost instituite profilele de risc vamal tip D (debite), în cazul societăților care figurează cu obligații bugetare restante în vamă, contrar prevederilor Codului de procedură fiscală.

Instituirea profilului de risc vamal de tip D are drept consecință interzicerea operațiunilor de vămuire până la stingerea integrală a debitului și a accesoriilor aferente.

În urma verificării operațiunilor vamale de import au fost identificate o serie de importuri efectuate în perioada cuprinsă între data impunerii privind taxa antidumping definitivă și data emiterii deciziilor de regularizare a situației.

Datorită faptului că deciziile de regularizare a situației pentru operațiunile de import efectuate în baza Regulamentelor definitive au fost emise cu întârzieri mai mari de un an sau chiar doi ani, în toată această perioadă au fost efectuate operațiuni de vămuire de către societăți care ar fi trebuit să figureze cu obligații bugetare restante datorate în vamă.

S-a constatat neînstituirea profilelor de risc tip D și în cazul societăților care figurează cu alte obligații bugetare restante în vamă, contrar prevederilor Codului de procedură fiscală.

Recomandare

- ✓ Inventarierea Regulamentelor (CEE) emise în perioada 2010-2013 prin care au fost instituite taxe antidumping/compensatorii definitive, emiteria titlurilor de creanță, în situațiile în care acestea nu au fost emise, comunicarea titlurilor de creanță către debitorii vamali, precum și instituirea consemnelor vamale de tip D în termenul legal.

⇒ Asigurarea aplicării în domeniul vamal a legislației naționale și comunitare

- Deficiențele referitoare la *Sistemul de control al exporturilor ECS-RO* constau în faptul că reglementările naționale privind sistemul de control al exporturilor ECS-RO *nu stabilesc modalitatea de confirmare a liberului de vamă pentru exporturile urmate de tranzit.*

Sistemul de control al exportului este un sistem bazat pe o aplicație informatică, denumită aplicația ECS-RO, care asigură transmiterea electronică a datelor, structurate în conformitate cu standardele agreeate ale mesajelor și conține elemente de siguranță și securitate, reglementate de Anexa nr. 30a la Regulamentul (CEE) nr. 2.454/93 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2.913/92 al Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar.

Din analiza situației privind declarațiile vamale de export întocmite în anul 2013, în regimuri vamale definitive, a rezultat că au fost procesate 363.490 de declarații, având valoarea statistică totală în sumă de 71.713.568 mii lei.

Din verificarea bazei de date a DGV, cu privire la sistemul de control al exporturilor, s-a constatat că:

- 65% din declarațiile vamale de export, având valoarea statistică de 38% din valoarea statistică totală a mărfurilor exportate, *au făcut obiectul schimbului electronic de date privind sistemul de control al exporturilor, prin aplicația ECS-RO;*
- 35% din declarațiile vamale de export, având valoarea statistică de 62% din valoarea statistică totală a mărfurilor exportate, *nu au făcut obiectul schimbului electronic de date privind sistemul de control al exporturilor (NONECS).*

Temeiul legal invocat de autoritatea vamală română pentru utilizarea sistemului NONECS este art. 5 din OVANAF nr. 1.626/2009 *pentru aprobarea Normelor tehnice de utilizare a Sistemului de control al exportului.*

Normele tehnice de utilizare a Sistemului de control al exportului se aplică tuturor mărfurilor destinate a părăsi teritoriul vamal al Comunității, fie pe baza unei declarații vamale, fie pe baza unei *declarații sumare de ieșire*, când ieșirea din Comunitate nu este reglementată de o declarație vamală.

Regulamentul (CEE) nr. 2454/1993 actualizat prezintă cazurile concrete în care mărfurile vămuite pentru export și care tranzitează teritoriul vamal al Comunității sunt plasate în regim de tranzit. În această categorie se încadrează exporturile de energie și de mărfuri care părăsesc teritoriul vamal al Comunității prin conducte, precum și exporturile de mărfuri care sunt preluate în cadrul unui transport unic care asigură ieșirea acestora de pe teritoriul vamal al Comunității de către societățile de cale ferată, serviciile poștale, companiile aeriene sau companiile maritime, biroul vamal de ieșire nefiind ultimul birou vamal înaintea ieșirii mărfurilor de pe teritoriul vamal al Comunității. Pentru aceste exporturi nu se face schimbul de date în sistemul ECS-RO. Biroul vamal de export competent încheie ulterior operațiunea de export în procedură manuală, „...pe baza documentelor justificative care confirmă că mărfurile în cauză au părăsit teritoriul vamal comunitar”.

Ordinul nr. 1.626/2009, ca reglementare națională, *a prevăzut, în plus față de regulamentul vamal comunitar, neefectuarea schimbului electronic de informații și în cazul mărfurilor destinate exportului care tranzitează teritoriul vamal al Comunității pe baza unui document T1, T2 sau a unui carnet TIR/ATA.*

Din analiza exporturilor NONECS și având în vedere reglementările vamale comunitare au rezultat următoarele **concluzii**:

- autoritatea vamală, în baza unui ordin național, a utilizat în mod abuziv tranzitul vamal în lipsa confirmării liberului de vamă conform cerințelor vamale comunitare;
- autoritatea vamală nu a probat că mărfurile vămuite pentru export și plasate în regim de tranzit au părăsit teritoriul vamal al comunității;

- faptul că pe declarația vamală de tranzit este înscris și numărul declarației vamale de export, nu înseamnă că biroul vamal de destinație a certificat părăsirea teritoriului vamal al comunității, a mărfurilor vămuite pentru export și plasate în regim de tranzit vamal;
- Regulamentul (CEE) nr. 2.454/1993 actualizat a stabilit că în cazul în care nu se face schimbul de informații în ECS-RO, certificarea confirmării liberului de vamă se face printr-o viză aplicată pe versoul exemplarului 3 al Declarației vamale de export pe suport hârtie (DAU) sau pe documentul de însoțire a exportului (EAD). Viza constă într-o ștampilă pe care figurează numele biroului vamal de ieșire și data de ieșire a mărfurilor;
- ANAF-DGV nu a prezentat nicio procedură operațională privind modul de utilizare și valorificare a sistemului *NONECS*. Pe website-ul autorității vamale, referitor la sistemul de control al exporturilor, nu se face referire la sistemul *NONECS*, ci numai la sistemul ECS-RO.

Luând în considerare toate actele și faptele autorității vamale referitoare la sistemul *NONECS*, se constată că pentru mărfurile vămuite pentru export și plasate în regim vamal de tranzit, ANAF - DGV nu deține instrucțiuni, norme, proceduri etc. cu privire la confirmarea liberului de vamă la export.

Recomandare

Autoritatea vamală să transmită la ANAF, spre analiză, situația tuturor operatorilor economici care au beneficiat de scutire de TVA cu drept de deducere pentru exporturi neconfirmate la biroul vamal de ieșire aflat sub regim de tranzit. Totodată, s-a recomandat Agenției Naționale de Administrare Fiscală - Direcția Generală Vamală să reglementeze, conform dispozițiilor vamale comunitare, utilizarea sistemului *NONECS*.

 Autoritatea vamală nu a analizat dacă în cazul *utilizării garanției globale și a dispensei de garanție în cadrul regimului de tranzit comunitar/comun, ulterior acordării deciziilor favorabile principalilor obligați*, se impunea revocarea sau modificarea acestor decizii.

Din aplicarea art. 9 din Codul vamal comunitar instituit prin Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 2.913/1992 actualizat, se constată că, dacă, ulterior acordării autorizației pentru utilizarea garanției globale/dispense de garanție nu mai sunt îndeplinite condițiile care au stat la baza emiterii ei, autoritatea vamală trebuie să revoce sau să modifice autorizația. Din textul de lege comunitar rezultă că *revocarea sau modificarea autorizației este obligatorie în cazul în care nu au fost sau nu mai sunt îndeplinite condițiile care au stat la baza acordării*.

Legislația națională, în speță Ordinul vicepreședintelui ANAF nr. 3.001/2009, stabilește că autoritatea **poate** revoca, anula și modifica deciziile favorabile acordate la utilizarea garanției globale/dispensei de garanție în condițiile prevăzute de reglementările vamale comunitare.

La solicitarea echipei de control de a proba că au fost analizate și verificate condițiile care au stat la baza acordării autorizației, ulterior acordării autorizației pentru utilizarea garanției globale/dispensei de garanție, s-a constatat că acel „**poate**” din OVANAF nr. 3001/2009 este invocat pentru neaplicarea reglementărilor vamale comunitare. Ordinul nr. 3.001/2009 este dat în aplicarea legislației vamale europene și nu trebuie să conțină prevederi contrare acestora cu scopul de a favoriza operatorii economici.

Termenul *poate* din ordinul național conduce la aplicarea neunitară și discriminatorie a reglementării cu privire la anularea, revocarea sau modificarea deciziilor favorabile acordate operatorilor economici.

Din analiza prin sondaj a autorizațiilor pentru utilizarea dispensei de garanție/garanției globale, valabile în anul 2013, s-a constatat că mai multe societăți comerciale înregistrează datorii vamale în conturile A00, 020.

Autoritatea vamală nu a solicitat ANAF situația datoriilor fiscale înregistrate de deținătorii autorizațiilor pentru utilizarea garanției globale/dispensei de garanție. Nu au fost verificate nici celelalte condiții care au stat la baza emiterii autorizației.

Riscul neverificării acestor condiții constă în imposibilitatea recuperării datoriei vamale, în cazul în care acești operatori intră în insolvență și figurează cu tranzite neînchise.

Prin implementarea reglementării de la art. 9 din Codul vamal comunitar, Comisia a avut în vedere monitorizarea permanentă pe teritoriul vamal comunitar a beneficiarilor de autorizații privind utilizarea garanției globale/dispensei de garanție.

În plus, această reglementare vamală comunitară reprezintă o cale legală, prin a cărei aplicare se asigură creșterea gradului de conformare voluntară la plata datoriei vamale și a tuturor obligațiilor fiscale de către operatorii economici beneficiari ai autorizațiilor de garanție redusă/dispensă de garanție și care plasează mărfuri în regim de tranzit vamal.

Recomandare

- ✓ Autoritatea vamală să elaboreze o procedură operațională prin care condițiile care au stat la baza acordării deciziilor favorabile privind utilizarea garanției globale reduse/dispensei de garanție să fie reanalizate după depunerea situațiilor financiare anuale, iar ulterior să se procedeze la aplicarea prevederilor Codului vamal comunitar.

⇒ Deficiențe constatate din verificarea efectelor legale ale comasării prin absorbție

 Carențele și imperfecțiunile cadrului legislativ aplicabil comasării autorității vamale prin absorbție de către ANAF au avut drept consecință nepredarea tuturor creanțelor bugetare vamale către DGRFP la data de 31.12.2013.

În acest context, *nu au fost întocmite situații financiare de încetare a activității ordonatorului de credite Autoritatea Națională a Vămirilor și nu există un inventar centralizat al patrimoniului ANV*.

- S-au întocmit situații financiare de către fiecare structură a instituției care se desființase deja, inventarierea patrimoniului efectuându-se în același mod, iar *protocoalele de predare-primire s-au semnat între structurile deja absorbite și ANAF, DGRFP.*
- Absorbția ANV a fost stabilită prin HG nr. 520/2013, fiind desființat mai întâi ordonatorul de credite și mai apoi întocmite situații financiare de încetare și procese-verbale de inventariere de către fostele structuri vamale și aparatul central al autorității vamale, care nu sunt ordonatori de credite.

În aceste condiții, *comasarea prin absorbție nu produce efecte legale, întrucât situațiile financiare întocmite nu respectă prevederile legii contabilității și ale OMFP nr. 1917/2005.*

Datorită carențelor și imperfecțiunilor cadrului legislativ referitor la absorbția autorității vamale de către ANAF prin comasare, *nicio persoană nu poate fi făcută responsabilă pentru eventuale prejudicii cauzate bugetului.* De exemplu, în cazul fostei DRAOV Craiova, conform actului de control întocmit de Camera de Conturi Dolj la DRV Craiova, auditorii publici externi au constatat o diferență de creanțe bugetare nepredată la data de 31.12.2013 către DGRFP Craiova, în sumă totală de 9.246 mii lei.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

2.1. Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA (SC FRC SA)

SC FRC SA a fost înființată în baza OUG nr. 23/2009 și are ca scop îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare, prin preluarea unei părți din riscul asumat de fondurile de garantare.

Este persoana juridică română, având ca obiect unic de activitate contragarantarea garanțiilor acordate de fondurile de garantare legal înființate persoanelor juridice române pentru credite și alte instrumente de finanțare, contractate de întreprinderile mici și mijlocii de la instituțiile de credit și alte instituții financiare nebankare și este administrată în sistem dualist de un Directorat și de un Consiliu de Supraveghere.

Observațiile Curții de Conturi

- Au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare prin înregistrarea de „ajustări pentru pierderi de valoare” în sumă de 24.320 mii lei, reprezentând debite pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare, în condițiile legii, această operațiune, potrivit Ordinului MFP nr. 3.055/2009, efectuându-se în condițiile în care recuperarea sumelor este incertă.
- Nu au fost respectate prevederile legale privind desfășurarea activității de contragarantare, în sensul că, SC FRC SA, prin convenții încheiate cu fondurile de garantare, a mandatat în totalitate și a împuternicit fondurile de garantare să îndeplinească unicul obiect de activitate, respectiv a mandatat fondurilor de garantare activitatea de contragarantare a garanțiilor acordate IMM-urilor, în condițiile în care, această societate a fost înființată, tocmai în vederea realizării acestei activități de contragarantare.

În perioada 2011-2013 a fost emis un număr de 18.808 contragaranții, pentru care SC FRC SA a încasat comisioane de contragarantare în valoare de 7.941 mii lei.

Totodată, ca urmare a neachitării creditelor acordate de diverse instituții bancare unor persoane juridice (IMM-uri), credite pentru care SC FRC SA a contragarantat rambursarea acestora, s-a înregistrat și executat un număr de 172 de cereri de plată pentru care s-au efectuat plăți în sumă totală de 24.729 mii lei și s-au înregistrat debite de aceeași valoare din care SC FRC SA a recuperat numai suma de 408 mii lei, rămânând de recuperat suma de 24.320 mii lei, pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare în condițiile legii.

- SC FRC SA a acceptat acordarea de contragaranții în sumă de 56.462 mii lei și de 479 mii euro, unor IMM-uri (în 210 cazuri) care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate, în sensul că la momentul acordării contragaranției se aflau în procedură de executare silită, astfel:

- în 84 de cazuri, pentru care s-au acordat contragaranții în valoare de 10.561 mii lei și 479 mii euro, au fost executate cereri de plată emise de fondurile de garantare și au fost efectuate plăți în sumă de 10.412 mii lei;
- în 126 de cazuri, pentru care s-au acordat contragaranții în valoare de 45.901 mii lei, s-au primit notificări de la fondurile de garantare privind intrarea în insolvență a IMM, înștiințări de neplată din partea băncilor și/sau remiterea cererilor de plată aferente garanțiilor contragarantate, *până la data finalizării controlului nu au fost efectuate plăți în acest sens.*

ANAF, instituția statului abilitată să aplice astfel de proceduri, confirmă faptul că la momentul acordării contragaranției, se aflau în procedură de executare silită.

- Au fost constatate cazuri în care SC FRC SA a acceptat acordarea de contragaranții în sumă de 1.094 mii lei, pentru finanțări acordate unor IMM-uri care, la data confirmării contragaranției, îndeplineau condițiile de a fi considerate „întreprinderi în dificultate”, ceea ce a generat efectuarea de plăți în sumă de 977 mii lei.

- SC FRC SA a acceptat acordarea unei contragaranții, în valoare de 276 mii lei, cu nerespectarea condițiilor de garantare a finanțării, în sensul că acordarea contragaranției s-a efectuat ulterior datei la care finanțarea a fost obținută de beneficiar, prin înlocuirea unor garanții existente, fapt ce a dus la efectuarea de plăți către FNGCIMM SA-IFN în sumă de 276 mii lei.

Răspunsul entității

SC FRC SA a contestat măsura dispusă prin decizie, invocând faptul că contragaranțiile au fost acordate cu deplina respectare a prevederilor schemelor de minimis - Normelor SC FRC SA și a convențiilor de contragarantare, justificare neîntemeiată,

deoarece SC FRC SA avea obligația să plătească valoarea de executare a contragarantiei ca fiind un procent din suma plătită finanțatorilor de către fondurile de garantare, în contul garanțiilor eligibile, în conformitate cu prevederile din Ordinul MIMMCMA nr. 1364/2009 și Ordinul MECMA nr. 2.199 din 22 iulie 2011.

Mai mult, au fost constatate cazuri în care SC FRC SA a efectuat plăți în sumă de 525 mii lei către FNGCMM SA, deși cunoștea că acordarea contragaranțiilor s-a efectuat în mod nelegal, fiind informat de ANAF despre faptul că, la data acordării contragaranțiilor, societățile beneficiare se aflau în procedură de executare silită.

 Nu au fost realizate venituri estimate la suma de 5.500 mii lei prin acordarea de contragarantii fără perceperea primei anuale de contragarantare, datorată de fondurile de garantare, ca urmare a faptului că, începând cu 01.07.2012, prin Convențiile încheiate cu fondurile de garantare, nu s-a prevăzut perceperea primei de contragarantare. Astfel, pentru contragarantiile acceptate de SC FRC SA, începând cu această dată, fondurile de garantare nu aveau obligația să plătească nicio primă de contragarantare. Prima de contragarantare, în temeiul pct.11 din condițiile de acordare a contragaranțiilor (prezentate în anexă la Ordinul ministrului MIMMCMA nr. 1.364/2009), a fost aprobată în sensul suportării riscului de către SC FRC SA.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, SC FRC SA a invocat faptul că aprobarea Normelor și a Convențiilor de contragarantare, care conțineau nivelul zero al primei efective de contragarantare, a avut ca temei legal Ordinul nr. 2.199/2011.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât la pct.11 din Anexa la Ordinul MECMA nr. 2.199/22.07.2011 s-a prevăzut stabilirea anuală a nivelului „Primei de contragarantare” în mod diferențiat, în funcție de categoriile de IMM-uri beneficiare, precum și aprobarea nivelului astfel stabilit de către Consiliul de Supraveghere al societății.

 În perioada 2011-2013 au fost efectuate *cheltuieli nelegale*, în sumă de 11.276 mii lei, reprezentând:

- *cheltuieli de natură salarială*, în sumă estimată la 11.117 mii lei, prin acordarea, fără bază legală, a unor remunerații membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Directoratului, în sensul că limitele generale și suplimentare ale remunerației nu au fost stabilite prin Actul constitutiv sau prin hotărâre a Adunării Generale a Acționarilor, contrar prevederilor art.153¹⁸ din Legea nr. 31/1990;
- *cheltuieli de natură salarială*, în sumă totală brută de 26 mii lei, prin acordarea de indemnizații secretarului de ședință al Consiliului de Supraveghere și al Directoratului SC FRC SA, în condițiile în care activitatea de secretariat, în cadrul ședințelor Consiliului de Supraveghere, al Directoratului și ale comitetelor de monitorizare, de administrare a riscurilor și de audit, a fost desfășurată de o persoană care a avut aceste atribuții stabilite în fișa postului;
- *despăgubiri*, în sumă totală de 133 mii lei (brut), acordate unui membru al Consiliului de Supraveghere al SC FRC SA, revocat din funcție anterior încheierii mandatului de 4 ani, constând în echivalentul remunerațiilor lunare nete calculate în condițiile în care, potrivit Legii nr. 31/1990, durata mandatului primilor membri ai consiliului de supraveghere nu poate depăși 2 ani.

Răspunsul entității

Decizia Curții de Conturi a fost contestată prin invocarea faptului că nu a existat nicio dispoziție legală aplicabilă SC FRC SA, care să reglementeze limite sau reguli de determinare a valorii remunerațiilor, singura prevedere, cu incidență și relevanță asupra valorii remunerațiilor organelor de conducere ale SC FRC SA, fiind dispozițiile art. 153¹⁸ (4) din Legea nr. 31/1990.

Argumentele invocate nu sunt întemeiate, întrucât pentru remunerațiile cuvenite membrilor Directoratului și ai Consiliului de Supraveghere, Adunarea Generală a Acționarilor avea obligația de a fixa limitele generale ale tuturor remunerațiilor acordate, în conformitate cu prevederile art.153¹⁸ din Legea nr. 31/1990, iar SC FRC SA avea dreptul să acorde acestor membri, remunerații numai în cadrul unor limite astfel stabilite.

 A fost angajată, lichidată, ordonanțată și plătită nelegal suma totală de 129 mii lei, pentru cheltuieli efectuate în alte scopuri decât cel reglementat „de protocol”, după cum urmează:

- cheltuieli în sumă de 56 mii lei, reprezentând contravaloarea unor mese (în 21 de cazuri) servite la restaurant sau în regim catering, oferite membrilor Consiliului de Supraveghere, Directoratului, Comitetului de Risc și Investiții, Adunării Generale a Acționarilor sau salariaților în condițiile în care, prin lege, pentru organele de administrare/conducere/execuție și pentru personalul angajat, nu sunt reglementate a se efectua astfel de cheltuieli;
- cheltuieli în sumă de 18 mii lei, reprezentând contravaloarea unor mese (în 31 de cazuri) acordate reprezentanților bancari, reprezentanților fondurilor de garantare, reprezentanților media, membrilor și participanților AECM la care este membru, consultanților, fără a avea la bază documente legal aprobate, care să justifice consumația, numărul persoanelor participante și scopul efectuării acestor cheltuieli;
- cheltuieli în valoare de 54 mii lei, reprezentând achiziția unor produse (în 17 cazuri) care nu au legătură cu obiectul de activitate al SC FRC SA și care nici nu au fost prevăzute prin CCM a se acorda salariaților.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că nu există reglementări juridice exprese care să precizeze sau să restricționeze modul în care societățile comerciale (și cu atât mai mult cele organizate ca instituții financiare specializate, cum este SC FRC SA) alocă fondurile destinate cheltuielilor de protocol (bareme, număr de persoane, identitatea participanților și calitatea acestora, tipul sau sortimentul de produse sau servicii).

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate întrucât, potrivit Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003, aprobate prin HG nr. 44/2004, cheltuielile de protocol sunt cheltuieli ocazionate de întâlniri cu parteneri de afaceri, efectuate în scopul afacerii și de acordarea unor cadouri, tratații și mese, ori SC FRC SA a efectuat cheltuieli în sumă estimată la 129 mii lei, înregistrate în evidența contabilă pe cheltuieli de protocol, dar care s-au dovedit a fi efectuate în scopuri pentru care legea nu prevede efectuarea de astfel de cheltuieli.

- S-au efectuat cheltuieli cu combustibilul, în sumă totală de 116 mii lei, fără a avea la bază documente care să justifice consumul de carburanți achiziționați, în sensul că nu au fost întocmite documente (Foi de parcurs, Fișa activității zilnice, Registrul de evidență foi de parcurs) pentru autoturismele din parcul auto al entității, înregistrarea pe costuri efectuându-se în mod nelegal, în baza bonurilor fiscale, eliberate de furnizorii de combustibil.

Prin neîntocmirea acestor documente, nu se cunoaște scopul și locul deplasării autovehiculului, km parcurși de fiecare autovehicul.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că decontarea cheltuielilor cu combustibilul, în perioada 2011-2013, s-a realizat având la bază documente justificative întocmite conform prevederilor legale.

Argumentele invocate sunt netemeinice întrucât, potrivit HG nr. 1391/2006 pentru aprobarea regulamentului de aplicare a OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, SC FRC SA avea obligația să întocmească „Foaie de parcurs, Fișa activității zilnice, Registrul de evidență foi de parcurs”, documente care certifică efectuarea curselor și consumul de carburanți auto.

- Au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare, cu suma de 117 mii lei, reprezentând servicii de monitorizare flux de știri, în condițiile în care angajați ai SC FRC SA aveau atribuții stabilite prin ROF.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că monitorizarea presei constă în verificarea informațiilor de acest gen, realizate prin externalizarea acestor servicii unei entități de specialitate - agenție de presă și aducerea, după caz, la cunoștința conducerii instituției, a informațiilor care sunt urmărite prin monitorizare.

Argumentele invocate nu sunt întemeiate, deoarece conform ROF-ului, Compartimentul Consultanță și Comunicare avea atribuții în „monitorizarea presei și elaborarea rapoartelor periodice privind modul de reflectare a activității Fondului în mass-media... întocmirea și difuzarea comunicatelor privind activitatea fondului”.

- Au fost efectuate cheltuieli nelegale, în sumă totală de 225 mii lei, cu achiziția de servicii medicale (inclusiv medicamente) pentru persoane care nu aveau calitatea de salariat al SC FRC SA, respectiv:
 - cheltuieli în sumă totală de 73 mii lei, reprezentând servicii medicale pentru membrii Directoratului, constând în consultații și tratamente în țară și străinătate, medicamente, servicii de acupunctură, analize de laborator etc.;
 - cheltuieli în sumă totală de 152 mii lei, reprezentând servicii medicale și de medicina muncii, plătite pentru membrii de familie ai salariaților și membrii de familie ai Directoratului SC FRC SA (persoane care nu au calitatea de salariați ai entității), cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare a se suporta de către entitate.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că serviciile medicale acordate membrilor familiilor sunt drepturi ale angajaților, iar membrii de familie ai Directoratului au beneficiat de acest drept în temeiul prevederilor Contractului de mandat, coroborate cu dispozițiile contractului colectiv de muncă.

Argumentele invocate nu sunt întemeiate, întrucât, potrivit prevederilor art. 134 din Legea nr. 62/2011 a dialogului social, părțile contractului colectiv de muncă sunt angajatorii și angajații, iar potrivit art. 133 (1), clauzele contractelor colective de muncă produc efecte pentru angajații din unitate.

Astfel, membrii familiilor salariaților și ai Directoratului SC FRC SA nu pot beneficia de clauzele contractului colectiv de muncă încheiat la nivelul SC FRC SA, în condițiile în care aceștia nu au raporturi de muncă cu SC FRC SA.

- Au fost efectuate cheltuieli, în sumă totală de 43 mii lei, pentru participarea la alte cursuri decât cele de pregătire profesională, aprobate prin Programele de formare profesională pe anii 2011-2013, respectiv:
 - participarea a două angajate, în perioada 27-28 mai 2013, la un curs de „Instrumente de inginerie financiară”, organizat la Bruxelles - Belgia, pentru care s-au efectuat cheltuieli în sumă totală de 23 mii lei, în condițiile în care acest curs nu a fost inclus și, implicit, aprobat prin Programele de formare profesională pe anii 2011-2013 și se organiza și în țară de către Institutul Bancar Român, la prețul de 1.200-1.400 lei/persoană;
 - SC FRC SA a aprobat participarea unui număr de 5 salariați la un curs care permite accesul la o altă ocupație/profesie decât cele prevăzute în statul de funcții și în organigrama societății, respectiv la cursul de formare a mediatorilor, care nu a fost cuprins în Programul de pregătire profesională pe anul 2011 și pentru care a efectuat cheltuieli în sumă de 21 mii lei.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că entitatea nu poate anticipa în toate cazurile, înainte de data aprobării Programului de pregătire profesională, necesitatea sau oportunitatea participării unor salariați la anumite cursuri, care pot fi motivate sau generate de invitații punctuale.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate deoarece SC FRC SA avea obligația de a elabora anual, planul de formare profesională a salariaților anexa la Contractul colectiv de muncă, în conformitate cu prevederile art. 195 din Legea nr. 53/2003 Codul muncii.

- Au fost efectuate cheltuieli nelegale, estimate la suma de 53 mii lei, prin acordarea de ajutoare bănești salariaților, în alte limite și în alte condiții decât cele prevăzute de lege, respectiv ajutoare bănești acordate unui număr de 5 salariați (între 5 mii și 11 mii lei), pentru căsătoria salariatului sau pentru căsătoria unui copil, în condițiile în care, prin lege, pentru astfel de evenimente, salariații au dreptul la zile libere plătite.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că nu există nicio prevedere legală care să interzică părților unui Contract colectiv de muncă să reglementeze astfel de drepturi supuse analizei. Argumentul invocat nu are temei, întrucât clauzele Contractului Colectiv de Muncă pot stabili drepturi și obligații *numai în limitele și în condițiile prevăzute de lege*.

• Nu au fost respectate prevederile legale privind:

- a) *încheierea/prelungirea Contractelor de mandat ale primilor membri ai Consiliului de Supraveghere și ale membrilor Directoratului*, respectiv:
 - încheierea Contractelor de mandat cu primii membri ai Consiliului de Supraveghere s-a făcut pe o perioadă de 4 ani, în condițiile în care, potrivit Legii nr. 31/1990, durata mandatului primilor membri nu poate depăși 2 ani;
 - prelungirea mandatului membrilor Directoratului prin acte adiționale la Contractele de mandat, pentru o perioadă de 6 ani, în condițiile în care prin Actul constitutiv al SC FRC SA s-a prevăzut că mandatul membrilor Directoratului este de 4 ani.

Răspunsul entității

Deși SC FRC SA a invocat faptul că prelungirea mandatelor membrilor Directoratului și ai Consiliului de Supraveghere s-a efectuat în condiții de legalitate, în actul normativ de înființare, în Actul constitutiv al SC FRC SA, cât și în Legea nr. 31/1990, durata mandatului membrilor directoratului a fost limitată la 4 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului numai în condițiile legii, *respectiv după expirarea mandatului de 4 ani*.

- b) *bugetul de venituri și cheltuieli* al SC FRC SA, pentru anii 2011 și 2012, nu a fost aprobat prin hotărâre de Guvern, fiind aprobat numai de AGA, contrar prevederilor OUG nr. 37/2008.

Răspunsul entității

SC FRC SA a invocat faptul că nu există o prevedere specială, fiind incidente dispozițiile din dreptul comun, care, se regăsesc în Legea nr. 31/1990, în sensul că aprobarea BVC intră în competența AGA.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate deoarece, în perioada 2011-2013, SC FRC SA a avut ca acționar majoritar statul român (prin Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și, ulterior, prin Ministerul Finanțelor Publice).

În fapt, calitatea de acționar majoritar conferă statului, reprezentat prin autoritățile administrației publice centrale, prerogativa de a exercita toate drepturile și de a executa toate obligațiile care decurg din această calitate.

Referitor la obligativitatea aprobării Bugetului de venituri și cheltuieli al SC FRC SA, prin hotărâre de Guvern, prin Sentința Civilă 3280/28.10.2013, Curtea de Apel București a statuat că prevederile art. 15 din OUG nr. 37/2008 sunt aplicabile aprobării Bugetului de venituri și cheltuieli al FNGC IMM IFN SA, entitate aflată în aceeași situație ca și SC FRC SA.

Recomandări

- ✓ desfășurarea activității entității în baza unui buget de venituri și cheltuieli, elaborat și aprobat în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - debitelor înregistrate în contabilitate în vederea identificării și a altor cazuri de debite din contragarantii executate de către fondurile de garantare, înregistrate în mod nelegal pe costuri și pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare în condițiile legii, a stabilirii vechimii acestora și a cuantumului debitelor de recuperat, pentru care se vor dispune măsuri de recuperare în condițiile legii; stabilirea cuantumului cheltuielilor majorate în mod nejustificat, precum și a impozitului pe profit suplimentar datorat bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate și virarea acestora pe destinațiile legale, inclusiv accesoriile aferente;
 - contragarantiilor acordate și executate la plată în perioada 2011-2013, precum și a celor, pentru care, la 31.12.2013, entitatea deținea documente privind intrarea în insolvență a IMM-urilor, înștiințări de neplată din partea băncilor și cereri de plată în vederea identificării și a altor cazuri de contragarantii acordate/acceptate, cu neîndeplinirea condițiilor de eligibilitate, a stabilirii cuantumului debitelor înregistrate ca urmare a plăților efectuate pentru contragarantiile executate. Pentru cazurile identificate (inclusiv pentru cele constatate în Raportul de control), reprezentând contragarantii acordate cu încălcarea normelor legale, se vor întreprinde demersurile legale (civile și penale), inclusiv de stabilire a întinderii prejudiciului ca urmare a nerecuperării (după parcurgerea căilor legale de recuperare) plăților efectuate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii;
 - contragarantiilor acordate și acceptate, în perioada iulie 2012-decembrie 2013, în vederea identificării și a altor cazuri

de contragarantii acordate, pentru care nu s-a stabilit și perceput un nivel al primei de contragarantare, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a nestabilirii și nerecuperării primei de contragarantare, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii;

- cheltuielilor de protocol, înregistrate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli efectuate fără bază legală, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- achizițiilor de combustibil auto, efectuate și decontate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri achiziționate (combustibil auto), înregistrate direct pe cheltuieli, fără a avea la bază documente care să justifice consumul, a stabilirii diferențelor cantitative și valorice care nu pot fi justificate cu documente care să certifice consumul de carburant, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- contractelor de monitorizare/informare/asistență/comunicare a presei, încheiate/derulate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii angajate, pentru care, de fapt, angajații SC FRC SA aveau atribuții stabilite prin ROF, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- serviciilor medicale/medicamente achiziționate în perioada 2011-2013 în vederea identificării și a altor cazuri de servicii medicale/medicamente achiziționate fără bază legală, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- cheltuielilor de pregătire profesională, efectuate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli efectuate în alte condiții decât cele legale, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate în mod nelegal, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- drepturilor din Contractul colectiv de muncă, acordate salariaților și membrilor Directoratului, în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de ajutoare bănești acordate fără bază legală salariaților și membrilor Directoratului, a stabilirii întinderii prejudiciului, ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de ajutoare bănești, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- tuturor drepturilor bănești acordate membrilor Directoratului, membrilor Consiliului de Supraveghere și salariaților în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de drepturi bănești acordate în mod nelegal acestora, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate prin acordarea de astfel de drepturi bănești, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ identificarea contractelor de mandat încheiate pentru o altă durată decât cea legală, stabilirea cuantumului drepturilor de natură salarială acordate în baza unor contracte de mandat încheiate/prelungite în mod nelegal, stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate prin acordarea de astfel de drepturi bănești, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare, în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

2.2. Compania Națională Loteria Română SA (CNLR SA)

CNLR SA este persoană juridică română, organizată sub forma juridică de societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, efectuând activități de interes public național, în scopul realizării cadrului organizat pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și a obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național, și a fost înființată în baza prevederilor OUG nr. 159/1999 privind înființarea Companiei Naționale „Loteria Română”, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 288/2001 și se află sub autoritatea Ministerului Finanțelor Publice.

Observațiile Curții de Conturi

Referitor la inventarierea imobilizărilor corporale la data de 31.12.2013 s-a constatat *neefectuarea intabulării, de către CNLR SA, a tuturor construcțiilor și clădirilor aparținând domeniului privat al statului, aflate în patrimoniul administrat de entitate.*

Astfel, entitatea nu a procedat în toate cazurile la efectuarea operațiunilor de cadastru și de înscriere a acestora în Cartea funciară, conform prevederilor *Legii cadastrului și a publicității imobiliare*, nr. 7/1996, având drept consecință necunoașterea situației reale a patrimoniului pentru a fi raportată și înregistrată în înscrisurile oficiale prevăzute de lege.

Cu privire la procedurile de achiziții publice de bunuri și servicii, s-a constatat că *nu au fost elaborate și/sau aprobate proceduri scrise și formalizate pentru activități*, precum: fundamentarea/întocmirea Programului anual al achizițiilor publice, stabilirea valorii estimative și a procedurilor de atribuire în funcție de acestea, conținutul caietului de sarcini și toate celelalte activități până la atribuirea contractului, având în vedere că acestea stabilesc etapele ce trebuie avute în vedere în realizarea sarcinilor, exercitarea competențelor și angajarea responsabilităților cu scopul de a păstra continuitatea și de a reglementa modalitățile concrete de desfășurare a activității.

Recomandări

- ✓ efectuarea tuturor demersurilor necesare în vederea înscrierii în Cartea funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului privat al statului, clădiri și terenuri, aflate în patrimoniul entității;
- ✓ elaborarea și aprobarea procedurilor scrise și formalizate începând cu fundamentarea/întocmirea Programului anual al achizițiilor publice, stabilirea valorii estimative și a procedurilor de atribuire în funcție de acestea, conținutul caietului de sarcini și toate celelalte activități până la atribuirea contractului, având în vedere că acestea stabilesc pașii ce trebuie urmăriți în realizarea sarcinilor, exercitarea competențelor și angajarea responsabilităților cu scopul de a păstra continuitatea și de a reglementa modalitățile concrete de desfășurare a activității.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control, s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 3/11.03.2014 a rezultat că toate măsurile au fost duse la îndeplinire în termenul de realizare stabilit, respectiv data de 31.05.2014 și, de asemenea, entitatea a respectat obligația de a raporta lunar, până pe data de 05 a lunii următoare, stadiul de implementare a măsurilor dispuse.

Implementarea măsurilor dispuse a condus la îmbunătățirea sistemului de control intern și a managementului, prin:

- ✚ revizuirea procedurii operaționale privind elaborarea fișelor de post, precum și prin revizuirea și actualizarea fișelor de post pentru toți salariații;
- ✚ în urma actualizării/comasării procedurilor operaționale a fost aprobat un număr de 85 de reglementări interne (proceduri operaționale, proceduri de sistem, instrucțiuni de lucru, regulamente);
- ✚ au fost continuate demersurile și finalizate procedurile legale în vederea recuperării prejudiciilor aduse Companiei ca urmare a nerespectării prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice.

3. Controlul modului de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii SA (FNGCMM)

FNGCMM este o instituție financiară nebancaară cu capital de risc, persoană juridică română de drept privat, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu acționar unic Statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice și are ca misiune îmbunătățirea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), funcționând în baza prevederilor cap. IV din Legea nr. 346/2004 privind stimularea creării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM).

Observațiile Curții de Conturi

⇒ Cu privire la exactitatea, corectitudinea și completitudinea datelor raportate Ministerului Finanțelor Publice (MFP), precum și la garanțiile emise în numele și în contul statului de către FNGCMM.

✚ În cazul „Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească finanțate din instrumente structurale ale UE alocate României” s-a constatat că între sumele tranzacțiilor înregistrate în baza de date a FNGCMM (prezentate echipei de control de către reprezentanții Departamentului Garanții) și sumele tranzacțiilor raportate către MFP (de către Direcția Raportări și validări garanții), coroborate cu datele înregistrate în evidențele contabile, este o diferență în sumă 671 mii lei.

Diferența provine din faptul că valoarea garanției nu a fost diminuată cu valoarea ratelor de capital (principal), rambursate de beneficiar, ponderată cu procentul de garantare. Cauzele acestei erori sunt atât faptul că uneori băncile nu raportează către FNGCMM soldul finanțării la termenele de raportare stabilite, cât și o deficiență de comunicare a acestor informații între departamentele entității, precum și necorelarea datelor înainte de a fi raportate.

🕒 În timpul controlului, eroarea a fost corectată și confirmată prin retransmiterea valorii actualizate a angajamentului asumat în numele și contul statului de către FNGCMM. Eroarea nu a influențat completarea Contului anual al datoriei publice, respectiv a „Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie - A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale”. Prin raportarea în acest mod, MFP ia cunoștință, în orice moment, de valoarea angajamentului (suma) ce urmează a fi plătită de către acesta ca urmare a producerii riscului de credit.

✚ În cazul „Programului M. Kogălniceanu” s-a constatat că au existat situații în care băncile finanțatoare au recomunicat FNGCMM că finanțarea a fost diminuată (deoarece beneficiarii au achitat ratele de capital la creditul restant), după data de comunicare a Deciziei de aprobare a plății de către Fond și după data efectuării plății de către MFP (a garanției executate). Prin urmare, MFP ar fi trebuit să plătească în contul contractului de garantare o sumă mai mică, dacă acest aspect ar fi fost reglementat corespunzător din punct de vedere al fluxului informațional și al termenelor. Această decalare în timp a transmiterii informațiilor între beneficiar, bancă finanțatoare, FNGCMM și MFP poate conduce la denaturarea evidențelor privind plățile efectuate din Fondul de risc pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale.

Această constatare nu a influențat completarea Contului anual al datoriei publice, respectiv a Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale. Deficiența se datorează faptului că atât Convenția încheiată între MFP și FNGCIMM, cât și Procedura Operațională de lucru aferentă Programului nu sunt revizuite periodic, având în vedere cazurile concrete de lucru întâlnite pe parcursul derulării Programului.

- În cazul „*Programului de reabilitare termică a clădirilor de locuit cu finanțare prin credite bancare cu garanție guvernamentală*” s-a constatat că urmare a verificărilor efectuate atât asupra sumelor tranzacțiilor înregistrate în baza de date a FNGCIMM, cât și asupra sumelor tranzacțiilor raportate către MFP de către Direcția Raportări și validări garanții, coroborat cu datele înregistrate în evidențele contabile, au rezultat diferențe între acestea, în sumă totală 2.077 mii lei.

Diferența se datorează modurilor diferite de evidențiere a informațiilor cu privire la angajamentul asumat în numele și contul statului. Departamentul Garanții raportează valoarea garanției la valoarea de acordare, valoare cuprinsă în contractul de garantare, iar Compartimentul Raportări și validări garanții raportează valoarea garanției actualizată în funcție de soldul finanțării la un moment dat. Băncile, uneori, nu raportează către FNGCIMM soldul finanțării la termenele de raportare stabilite, ceea ce influențează raportările către MFP prin faptul că soldul final/valoarea de executare a garanției (adică suma ce urmează a fi plătită de către MFP ca urmare a producerii riscului de credit) poate fi denaturat – valoarea garanției se diminuează cu valoarea ratelor de capital (principal), rambursate de beneficiar, ponderată cu procentul de garantare.

Deficiența se datorează lipsei unei Proceduri Operaționale care să reglementeze modul de prezentare, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete, însă nu a afectat *raportările transmise pentru întocmirea Contului anual al datoriei publice, Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2013 – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale.*

- ⇒ Deficiențe cu privire la modul de respectare a prevederilor convențiilor încheiate între FNGCIMM și MFP pentru implementarea programelor guvernamentale referitoare la raportare

- În cazul „*Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească finanțate din instrumente structurale ale UE alocate României*”, s-a constatat că în anul 2010 a fost încheiată cu MFP o Convenție privind implementarea acestui program, iar trei anexe care conțin date referitoare la angajamentul asumat de către FNGCIMM, în numele și contul statului în cadrul Programului menționat *nu oferă informații decât despre garanțiile acordate de către FNGCIMM în cursul anului și nu sunt utile, în totalitate, MFP pentru completarea Contului anual al datoriei publice, respectiv a Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie - A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale.*

- Aceeași deficiență s-a constatat și în cazul „*Programului M. Kogălniceanu*”

- În cazul „*Programului de reabilitare termică a clădirilor de locuit cu finanțare prin credite bancare cu garanție guvernamentală*” s-a constatat că, deși în anul 2010 a fost încheiată cu MFP o Convenție privind implementarea acestui program, în anul 2013, datorită faptului că nu au fost solicitări/acordări de garanții în cadrul acestuia, a fost transmisă doar Anexa nr. 3 „Situația rambursărilor de rate de capital efectuate în contul creditelor garantate de către FNGCIMM, în numele și contul statului, consolidate pe finanțatori, cu evidențierea detaliată a categoriilor de beneficiari” care conține pe coloana nr. 5 valoarea totală a rambursărilor de rate de capital efectuate în luna respectivă, în contul creditelor garantate.

Prin conținutul indicatorilor raportați, acest formular nu folosește, în totalitate, MFP în vederea completării anexelor Contului anual al datoriei publice, respectiv a Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale.

- ⇒ Cu privire la respectarea formularisticii aprobate privind raportarea datelor cu privire la garanțiile emise în numele și în contul statului de către FNGCIMM

- FNGCIMM a respectat formularistica privind raportarea datelor către MFP cu privire la garanțiile emise în numele și în contul statului, aprobată conform prevederile Capitolului III – Raportări din Convențiile încheiate între entitate și MFP pentru implementarea Programelor guvernamentale.

În anul 2014 a fost aprobat OMFP nr. 17 privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 1059/2008. Formularele ar trebui să fie revizuite periodic, astfel încât să fie utile MFP la întocmirea Contului anual al datoriei publice, respectiv a Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale.

Recomandările formulate au avut drept scop cunoașterea de către FNGCIMM și, în special de MFP, a valorii de executare a garanțiilor guvernamentale, respectiv a angajamentului/sumelor ce urmează a fi plătite de către acesta ca urmare a producerii riscului de credit. În final, obiectivul este acela de a se întocmi Contul anual al datoriei publice, Situația garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2013 – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale cu acuratețe, fără a denatura și influența soldul datoriei publice.

Recomandări

- ✓ Îmbunătățirea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare a finanțării, prin transmiterea concomitentă a informațiilor primite de la băncile finanțatoare, atât Departamentului Garanții - Compartimentul garanții programe guvernamentale, cât și Departamentului economic – Direcția raportări și validări garanții, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete;

- ✓ revizuirea și completarea prin colaborarea părților implicate atât a Convențiilor încheiate între FNGCMM și MFP, cât și a Procedurilor Operaționale de lucru proprii, astfel încât acestea să furnizeze modalități de informare pentru ca evidențele întocmite să exprime cu acuratețe plățile efectuate din Fondul de risc pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale. În sensul constatării prezentate anterior, FNGCMM va înștiința MFP operativ despre cazurile în care băncile finanțatoare comunică Fondului, ulterior datei de comunicare a Deciziei de aprobare a plății de către Fond și ulterior datei efectuării plății de către MFP a garanției executate, că finanțarea restantă s-a diminuat, prin urmare plata pe care MFP ar fi trebuit să o efectueze în contul contractului de garantare devine mai mică (recomandarea a fost preluată și la nivelul MFP, în cadrul misiunii de audit financiar din anul curent);
- ✓ elaborarea unei Proceduri Operaționale care să facă posibilă furnizarea de informații omogene, coerente și complete, cu privire la garanțiile guvernamentale;
- ✓ refacerea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare, prin transmiterea concomitent, a informațiilor raportate de către băncile finanțatoare atât Departamentului Garanții – Compartimentul garanții programe guvernamentale, cât și Departamentului economic – Direcția raportări și validări garanții, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare - INCDIF „ISPIF” București

INCDIF „ISPIF” București s-a înființat în baza HG nr. 944/2006 *privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare*, în scopul desfășurării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul îmbunătățirilor funciare și contribuie, în principal, la elaborarea strategiei de dezvoltare a domeniului îmbunătățirilor funciare și la realizarea, cu prioritate, a obiectivelor științifice și tehnologice stabilite prin programele naționale de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare.

La nivelul structurii teritoriale a INCDIF „ISPIF” București funcționează 5 sucursale (fără personalitate juridică):

- Centrul Român pentru Utilizarea Teledetecției în Agricultură (Sucursala CRUTA – cu sediul în București),
- Sucursala Banat (cu sediul la Timișoara),
- Baza de Cercetare-Dezvoltare Băneasa Giurgiu,
- Sucursala Moldova (cu sediul la Iași),
- Sucursala Transilvania (cu sediul la Cluj).

Dintre cele 5 sucursale fără personalitate juridică, trei au fost incluse pentru a fi verificate de către camerele de conturi teritoriale: Sucursala CRUTA, Sucursala Banat și Baza de Cercetare-Dezvoltare Băneasa Giurgiu, una a fost trecută în conservare (Sucursala Cluj), iar una a fost inclusă în eșantioanele selectate pentru efectuarea controlului la nivel central (Sucursala Moldova).

Observațiile Curții de Conturi

La INCDIF „ISPIF” București

- Nu au fost analizate și inițiate măsuri de recuperare a sumei de 385 mii lei, reprezentând cheltuieli aferente producției în curs de execuție efectuate de INCDIF „ISPIF” pentru realizarea contractului derulat în cadrul Proiectului EU WATER, suma fiind scăzută din evidența contabilă a producției în curs de execuție la data de 31.12.2012 și repusă la data de 31.12.2013, fără nicio justificare.
- În evidența contabilă au fost înregistrate creanțe din servicii prestate cu o vechime mai mare de un an, pentru care unitatea nu a calculat și nu a pretins penalități pentru plata acestora cu întârziere, situație generată de lipsa din contractele încheiate, a unor clauze penalizatoare în acest sens.
- Nu au fost evidențiate și virate venituri cuvenite bugetului de stat, în sumă de 657 mii lei, reprezentând chiria datorată pentru închirierea unui spațiu care aparține domeniului public al statului, entitatea verificată procedând la compensarea datoriilor și obligațiilor între cele două unități.
- În perioada 01.01-30.11.2013, INCDIF „ISPIF” a achitat salarii în sumă de 3.101 mii lei, reprezentând 85,8% din totalul celor calculate și înregistrate în evidența contabilă, în timp ce obligațiile față de bugetele publice, aferente salariilor plătite (impozitul aferent și contribuțiile asupra salariilor) au fost virate la bugetele și fondurile speciale în procent de numai 38,3%, cu 1.228 mii lei mai puțin decât suma datorată.

- În evidența financiar-contabilă au fost înregistrate documente care nu îndeplineau condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de deducere, ceea ce a condus la *diminuarea TVA de plată*, prin majorarea TVA deductibilă.
- ⌚ Abaterea a fost înlăturată în timpul controlului prin majorarea obligației de plată a taxei pe valoarea adăugată și corectarea înregistrărilor contabile.

● Nu a fost respectat principiul necompensării enunțat de standardele internaționale de contabilitate, în sensul efectuării unor operațiuni comerciale de achiziții de bunuri și furnizări de servicii, a căror decontare a fost realizată prin operațiuni de compensare pentru stingerea datoriilor și creanțelor din contabilitatea unității verificate, cu încălcarea prevederilor legale, având în vedere că unitatea avea conturile blocate de instituțiile abilitate pentru neonorarea obligațiilor față de bugetul statului.

La Centrul Român pentru Utilizarea Teledetecției în Agricultură (Sucursala CRUTA)

- Nu au fost facturate și încasate venituri din servicii comandate și contractate, diminuându-se nejustificat, cu suma de 392 mii lei, producția neterminată, înregistrată în contul „*Produse și servicii în curs de execuție*” în perioada 2009-2010, pe baza unui referat fără număr și dată.
- În evidența financiar-contabilă au fost înregistrate cheltuieli cu amortizarea mijloacelor fixe, în valoare totală de 18 mii lei, pentru bunuri aparținând domeniului public al statului, contrar prevederilor legale.
- ⌚ Abaterea a fost înlăturată în timpul controlului.

La Sucursala Banat

- Nu a fost efectuată valorificarea conform prevederilor legale a elementelor patrimoniale, constatate minus la inventarierea anuală a patrimoniului, în sumă de 107 mii lei, reprezentând valoarea serviciilor de proiectare în curs de execuție (producție neterminată), evidențiate în cadrul contului „*Servicii în curs de execuție*”.
- Nu au fost virate, integral și la termenele legale, obligațiile financiare aferente cheltuielilor cu salariile (impozitul pe salarii, contribuțiile pentru asigurări sociale de stat, contribuțiile pentru asigurări sociale de sănătate, contribuțiile pentru asigurările de șomaj) datorate atât de angajator, cât și de asigurați bugetelor publice, fiind stabilite și erori în sumă de 330 mii lei.
- Au fost menținute nejustificat în contul „*Clienți incerți sau în litigiu*” creanțe în sumă de 19 mii lei pentru care, deși s-au efectuat demersurile legale de recuperare prin executare silită, nu au putut fi recuperate datorită lipsei bunurilor asupra cărora să poată fi instituite sechestrul executorii de către executorul judecătoresc.

La Baza de Cercetare-Dezvoltare Băneasa Giurgiu

- Nu a fost efectuată operațiunea de confirmare a soldurilor de creanțe și datorii, în valoare totală de 757 mii lei, reflectate în posturile bilanțiere, cu ocazia efectuării inventarierii generale a patrimoniului.
- S-au înregistrat nelegal consumuri de carburanți în sumă de 26 mii lei, fără documente justificative, majorând cheltuielile entității.

Recomandări

- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care au determinat nerecuperarea sumei de 385 mii lei, reprezentând cheltuieli în curs de execuție nevalidate/nedecontate de beneficiar, efectuate de INCDF „ISPIF” pentru realizarea contractului derulat în cadrul Proiectului EU WATER;
- ✓ recuperarea sumei de 7 mii lei, reprezentând penalizări pentru plata cu întârziere a sumelor datorate, inclusiv de la persoanele care nu și-au îndeplinit sau care și-au îndeplinit defectuos sarcinile de serviciu, dacă va fi cazul;
- ✓ virarea la bugetul statului a chiriei aferente închirierii spațiilor aparținând domeniului public, în sumă de 657 mii lei și care a făcut obiectul operațiunilor de compensare cu obligațiile unității față de titularul contractului de închiriere;
- ✓ analiza cauzelor, stabilirea răspunderilor și recuperarea sumei de 392 mii lei, reprezentând producția neterminată, nefacturată și neîncasată de la unitățile care au comandat și contractat producția și/sau serviciile în cauză;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat diminuarea viramentelor cuvenite la bugetele publice aferente cheltuielilor cu salariile și luarea măsurilor legale pentru virarea contribuțiilor și accesoriilor aferente în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ derularea relațiilor comerciale în conformitate cu prevederile legale și ale clauzelor contractelor încheiate cu furnizorii/clientii unității și stabilirea procedurilor de emitere, avizare și înregistrare a documentelor justificative în contabilitate, în conformitate cu normele metodologice de funcționare a conturilor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în rapoartele de control întocmite s-au emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care INCDF „ISPIF” și unitățile subordonate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate. Deciziile nu au fost contestate de entitate.

Încă din anul 2010 și până în prezent, unitatea are conturile blocate de administrația financiară ca urmare a faptului că nu și-a onorat obligațiile către bugetele fondurilor publice. În aceste condiții, activitatea acesteia nu se derulează în condiții de concurență reală pe piață și nu poate participa în nume propriu la lucrări din domeniul său de specialitate.

În sensul celor menționate, impactul măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin deciziile emise este afectat de situația financiară a acestei unități și de restricțiile în care aceasta își desfășoară activitatea.

La Ministerul Transporturilor, Curtea de Conturi a desfășurat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:*
 - 1.1. SC Compania Națională de Transporturi Aeriene din România - TAROM SA
 - 1.2. Regia Autonomă Registrul Auto Român
 - 1.3. SC Electrificare CFR SA
 - 1.4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători - „CFR Călători” SA
 - 1.5. Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța SA
 - 1.6. SC Informatica Feroviară SA
 - 1.7. SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje CFR - IRLU SA
2. *Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare la* Compania Națională de Căi Ferate CFR SA
3. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la:*
 - 3.1. Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA
 - 3.2. Societatea Comercială Metrorex SA
 - 3.3. Societatea Comercială Electrificare CFR SA

1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunile cu această temă s-au desfășurat la următoarele entități:

1. SC Compania Națională de Transporturi Aeriene din România - TAROM SA
2. Regia Autonomă Registrul Auto Român
3. SC Electrificare CFR SA
4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători - „CFR Călători” SA
5. Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța SA
6. SC Informatica Feroviară SA
7. SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje CFR - IRLU SA

1.1. SC Compania Națională de Transporturi Aeriene din România - TAROM SA

TAROM SA funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor și are ca obiect principal de activitate executarea de transporturi aeriene interne și internaționale, de călători, de bagaje, de mărfuri și postă, prin curse regulate și charter, precum și prestații legate de transportul aerian, respectiv comercializarea în regim duty-free, handling, catering, transport terestru în continuarea transportului aerian și alte activități stabilite prin statutul societății.

În vederea realizării obiectului său de activitate, Compania funcționează cu un număr de 37 de sucursale, dintre care:

- 24 de sucursale în România;
- 10 sucursale în spațiul economic european;
- 3 sucursale în afara spațiului economic european.

Observațiile Curții de Conturi

- Au fost achiziționate bunuri pentru organizarea de zile festive, estimate la suma de 206 mii lei, contrar prevederilor legale privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărire a disciplinei financiare, în condițiile în care Compania a înregistrat pierderi pe ultimii 2 ani.
- S-a constatat că nu a fost asigurată valorificarea și cuprinderea în situațiile financiare anuale întocmite de către Companie a rezultatelor inventarierii din anul 2012, inclusiv a minusului de 149,8 mii lei (fără TVA), imputat terților și nerecuperat până la data controlului, iar valoarea de inventar rezultată în urma inventarierii anuale 2012 nu a fost consemnată în listele de inventariere anuale.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor efectuate pentru organizarea de evenimente în anii 2012 și 2013 și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ analiza de către Consiliul de Administrație a cauzelor care au condus la nerespectarea prevederilor OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte

normative, cu modificările și completările ulterioare, prin suportarea de către entitate a unor cheltuieli interzise de lege, dispunerea măsurilor pentru stabilirea răspunderii persoanelor vinovate și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de minusul de inventar constatat ca urmare a inventarierii anuale efectuate pe anul 2012 și recuperarea acestora, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control, a fost emisă o decizie, prin care au fost dispuse de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar contabile.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin Decizia Curții de Conturi emisă în anul 2011 a rezultat că cele 12 măsuri au fost implementate integral.

Implementarea măsurilor dispuse a condus la *îmbunătățirea managementului entității pentru realizarea obiectivelor entității*, prin:

- ✚ stabilirea unitară a drepturilor legale referitoare la acordarea tichetelor de masă pentru toți angajații Companiei, indiferent de locul în care își desfășoară activitatea și amendarea corespunzătoare a regulamentului de acordare a tichetelor de masă;
- ✚ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de sumele plătite necuvenit personalului agenților „Tarom” din străinătate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✚ întocmirea unei proceduri privind modul de închiriere a spațiilor cu destinația de locuință în străinătate;
- ✚ revizuirea contractului de prestări servicii de catering și amendarea acestuia în acord cu cerințele contractului-cadru IATA și a termenilor contractuali stabiliți în procedura de negociere;
- ✚ revizuirea procedurii de achiziție utilizate pentru contractarea serviciilor de catering la bordul aeronavelor și elaborarea procedurilor care să asigure transparența procesului de achiziție și reducerea costurilor înregistrate de Companie cu aceste servicii, cu menținerea standardelor de calitate.

1.2. Regia Autonomă „Registrul Auto Român”

Funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Regia certifică încadrarea vehiculelor rutiere în normele de siguranță a circulației, protecție a mediului înconjurător și în categoria de folosință căreia îi sunt destinate, efectuează verificarea stațiilor de inspecție tehnică, la cererea Ministerului Transporturilor, precum și operațiunile de registru pentru vehiculele rutiere înmatriculate în România.

Are în structura sa 42 de reprezentanțe pe teritoriul României.

Observațiile Curții de Conturi

- 🌐 În perioada 2012-2013 au fost înregistrate cheltuieli și efectuate *plăți nelegale*, generate de acordarea, în folosință, cu titlu gratuit, a unor autoturisme din proprietatea Registrului Auto Român RA, Ministerului Transporturilor (43 mii lei).

Răspunsul entității

SC FRC SA a contestat măsura dispusă, dar Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația.

Împotriva încheierii emise de Comisia de soluționare a contestațiilor, conducătorul entității verificate a sesizat instanța de contencios administrativ competentă.

- 🌐 Referitor la *achizițiile publice*, în cazul contractului „Execuție sediu reprezentanță RAR Bacău” s-au constatat *plăți nelegale* efectuate pentru lucrări neefectuate, reprezentând, în principal, lucrări de „Amenajarea terenului-Terasamente” (183 mii lei).
- 🌐 Nu au fost respectate clauzele contractuale aferente contractului pentru servicii de telefonie și transmisii date și nu a fost înregistrat în evidența operativă și contabilă a entității bonusul de telefoane, accesorii și echipamente în valoare de 25 mii euro.
- 🕒 În timpul controlului a fost efectuată înregistrarea în evidențele operative și contabile ale regiei, a telefoanelor, accesoriilor și echipamentelor.
- 🌐 Au fost acordate drepturi salariale aferente funcției de conducere din cadrul Reprezentanței RAR București - Voluntari care nu mai ocupă această funcție începând cu luna martie 2012, diferența încasată în plus fiind de 15 mii lei.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de suportarea de către regie a cheltuielilor cu funcționarea, întreținerea și repararea autoturismelor predate gratuit către Ministerul Transporturilor și recuperarea acestuia, potrivit legii; regularizarea și virarea la bugetul de stat a impozitului pe profit și a taxei pe valoarea adăugată, dedusă nelegal, aferentă cheltuielilor cu funcționarea, revizia și repararea autoturismelor date spre utilizare gratuit către Ministerul Transporturilor;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerespectarea clauzelor contractuale referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate și/sau la termenele stabilite, în cazul Contractului „Execuție sediu reprezentanță RAR Bacău” și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ analiza, de către Consiliul de Administrație, a modului de recepționare și de înregistrare în evidența entității a documentelor justificative aferente bonusului, accesorii și echipamente, aferente Contractului subsecvent, în valoare de 25 mii euro, dispunerea măsurilor pentru stabilirea răspunderii persoanelor vinovate și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;

- ✓ analiza, de către Consiliul de Administrație și de către conducerea executivă a situației conducerii existente la nivelul tuturor reprezentanțelor RAR și dispunerea măsurilor pentru eficientizarea resurselor alocate pentru activitatea de utilizare a resurselor umane.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 7 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin *decizia emisă în 2011* a rezultat că din cele 2 măsuri dispuse, una a fost implementată integral, iar cealaltă a fost implementată parțial, rezultând un grad de implementare de 50%.

Entitatea a stabilit întinderea prejudiciului și este în curs de recuperare a acestuia, prin promovarea de acțiuni în instanță.

Prin implementarea măsurilor dispuse s-a îmbunătățit disciplina economico-financiară în gestionarea fondurilor entității, prin actualizarea fișelor de post, cu atribuții clare și detaliate, privind responsabilitatea în analiza și aprobarea contractelor și a modificărilor contractuale.

1.3. SC Electrificare CFR SA

SC Electrificare CFR SA, cu un număr de 8 sucursale fără personalitate juridică, este societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, la care Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA este acționar unic și funcționează sub autoritatea MT.

Societatea are ca obiect principal de activitate montarea, exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor de electrificare ale Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA, pentru asigurarea funcționării infrastructurii feroviare în scopul realizării transportului feroviar public.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost calculate și încasate venituri proprii, în sumă de 1.592 mii lei, din cauza stabilirii eronate a tarifului pentru prestări de servicii, prin aplicarea unei cote de cheltuieli indirecte mult diminuate față de cea realizată, precum și din cauza neaplicării cotei de cheltuieli generale.
- Nu au fost evidențiate, urmărite și încasate venituri proprii, reprezentând penalități de întârziere pentru serviciile prestate către terți (326 mii lei).
- Nu a fost respectată restricția privind menținerea cheltuielilor cu salariile și a cheltuielilor totale, la finele anului 2013, la nivelul celor din anul precedent, *nivelul aprobat al cheltuielilor cu salariile fiind depășit* cu suma de 6.440 mii lei, iar nivelul cheltuielilor totale, cu suma de 15.035 mii lei.
- Consiliul de Administrație al SC nu a luat măsuri privind analiza cauzelor care au condus la *diminuarea activului net* și inițierea demersurilor pentru evitarea declarării stării de insolvență.

Răspunsul entității

SC Electrificare CFR SA a contestat măsurile dispuse prin decizie. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația.

Recomandări

- ✓ extinderea verificării privind aplicarea cotei de cheltuieli indirecte și a cotei de cheltuieli generale în devizele de stabilire a tarifelor pentru prestări de servicii asupra tuturor contractelor de prestări de servicii executate terților și luarea măsurilor pentru remedierea acestor abateri;
- ✓ analiza de către Consiliul de Administrație a cauzelor care au determinat:
 - subdimensionarea valorii contractelor de prestări de servicii executate terților, sub nivelul costurilor reale înregistrate de societate și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii; elaborarea, aprobarea și monitorizarea implementării procedurilor privind întocmirea contractelor de prestări de servicii executate terților, precum și a modului de stabilire a tarifului în funcție de costurile reale înregistrate de entitate;
 - neurmărirea încasării creanțelor din penalități de întârziere, aferente prestărilor de servicii efectuate către terți și luarea măsurilor pentru înlăturarea acestora; calcularea, facturarea și încasarea contravalorii penalităților de întârziere, datorate de către beneficiarii de prestări de servicii, pentru nerespectarea termenelor de plată;
- ✓ extinderea verificării cu privire la respectarea clauzelor contractuale referitoare la plata penalităților de întârziere, pentru nerespectarea termenelor de plată, la toate contractele de prestări de servicii efectuate către terți, calcularea, facturarea și recuperarea eventualelor penalități de întârziere datorate de beneficiarii acestora;
- ✓ analiza de către Adunarea Generală a Acționarilor a cauzelor:
 - care au determinat diminuarea activului net al societății la mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social subscris la data de 31.12.2013 și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;
 - nerespectării indicatorilor aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli 2012 și 2013 și dispunerea măsurilor necesare pentru respectarea indicatorilor aprobați prin bugetul de venituri și cheltuieli.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control, a fost emisă o decizie prin care au fost dispuse 7 măsuri privind încasarea veniturilor și înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin *Decizia din anul 2012*, referitoare la evaluarea și înregistrarea în contabilitate a valorii terenurilor aferente activității societății, precum și finalizarea documentației necesare pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, înscrierea lor în cartea funciară și majorarea corespunzătoare a capitalului social, a rezultat că *entitatea nu a îndeplinit măsura dispusă*.

Cauzele care au condus la nerealizarea măsurii dispuse sunt:

- imposibilitatea încheierii Contractului de furnizare a serviciilor cadastrale ca urmare a prețurilor (tarifelor) pretinse de furnizori, cu mult superioare nivelului estimat de societate;
- clarificarea statutului unora dintre terenurile pentru care SC Electrificare CFR SA solicită preluarea de la CNCF CFR SA, fără ca administratorul actual să fie de acord cu punctul de vedere al entității, în această etapă litigios;
- identificarea, pe baza informațiilor primite de la CNCF CFR SA, a terenurilor aflate în proprietatea publică a statului, pentru care SC Electrificare CFR-SA nu poate pretinde titlu de proprietate.

1.4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători - „CFR Călători” SA

Funcționează în baza OUG nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române - SNCFR și a HG nr. 584/1998 *privind înființarea Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” SA prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române*.

SNTFC - „CFR Călători” SA este persoană juridică română cu capital integral de stat, având forma juridică de societate comercială pe acțiuni și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Potrivit prevederilor art. 6 din Statutul Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători - „CFR Călători” SA are ca obiect de activitate:

- a) efectuarea transportului feroviar public de călători;
- b) efectuarea transportului de bagaje și mesagerii;
- c) organizarea și asigurarea exploatării vagoanelor de dormit, a cușetelor, barului și restaurantului, în trafic intern și internațional;
- d) efectuarea de transporturi în vagoane specializate de tip poștă, militare, penitenciare și altele asemenea.

SNTFC - „CFR Călători” SA are în subordine 8 sucursale de transport feroviar de călători: București, Craiova, Timișoara, Cluj, Brașov, Iași, Galați, Constanța.

Observațiile Curții de Conturi

⇒ La SNTFC - „CFR Călători” SA

📊 Din analiza componenței soldului contului „*Imobilizări corporale în curs de execuție*” din bilanța de verificare a conturilor de la data de 31.12.2013 s-a constatat *menținerea unor sume reprezentând plăți efectuate pentru obiective de investiții a căror situație nu a fost clarificată până la data bilanțului*.

📊 La finele exercițiului financiar 2012, în contabilitatea societății *au fost înregistrate excesiv ajustări de depreciere a imobilizărilor în curs*, în sumă estimată la 699 mii lei, fără a fi prezentate documentele justificative din care să rezulte pierderea de valoare a acestora.

📊 Entitatea verificată *nu a stabilit valoarea de inventar a patrimoniului SNTFC - „CFR Călători” SA*, rezultată în urma operațiunii de inventariere anuale 2013, pentru fiecare post bilanțier.

📊 Entitatea *nu a înregistrat în evidențele contabile majorarea valorii clădirii administrative la SELC Jibou cu suma de 353 mii lei*, reprezentând contravaloarea lucrării de reparații și igienizare a clădirii.

🕒 În timpul misiunii de control, entitatea verificată a înregistrat în evidențele contabile majorarea valorii mijlocului fix – clădire Jibou cu suma de 353 mii lei.

Actul de control este în curs de valorificare.

⇒ La sucursalele regionale ale SNTFC - „CFR Călători” SA

📊 Au fost constituite eronat provizioanele pentru litigii, reprezentând contravaloare daune cominatorii în anul 2013 și nereluarea la venituri a provizioanelor constituite în perioada 2011-2012 (*SRTFC Brașov – 2.657 mii lei*).

📊 Nu au fost constituite provizioane pentru toți clienții incerti înregistrați în evidența contabilă la data de 31.12.2013 (*SRTFC Brașov – 9 mii lei*).

📊 Nu au fost identificate și înregistrate în evidența tehnic-operativă și contabilă bunurile rezultate din recuperarea unor piese și subansamble rezultate din operațiuni de întreținere și reparare a materialului rulant (acumulatori uzați, saboți uzați etc.) la *Depoul de locomotive Brașov (SRTFC Brașov – 98 mii lei)*.

📊 Nu a fost înregistrată în conturile de ordine și evidență contravaloarea litigiilor nefinalizate aflate pe rolul instanțelor de judecată ca active contingente sau datorii contingente, conform reglementărilor contabile (*SRTFC Brașov*).

- Nu a fost înregistrată în evidența contabilă contravaloarea titlurilor judiciare definitive și executorii ca urmare a acțiunilor în instanță efectuate de angajații entității și foști angajați ai acesteia, în vederea recuperării unor debite reprezentând drepturi salariale de care ar fi trebuit să beneficieze aceștia în baza contractului colectiv de muncă (*SRTFC Brașov – 8.300 mii lei*).
- Nu a fost înregistrată distinct de valoarea clădirii valoarea terenului aferent acesteia, în suprafață de 725,25 mp (*SRTFC București*).
- La nivelul *subunităților SRTFC Cluj și SRTFC Timișoara* s-a constatat *neînregistrarea în evidența contabilă a unor terenuri* pentru care există documentație cadastrală și intabulare (SRTFC Cluj – 55.001 mp și SRTFC Timișoara – 76.688 mp), care a condus la subevaluarea activelor prezentate în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2013.
- 🕒 În timpul controlului, la nivelul STFC Cluj au fost luate măsuri de înlăturare a abaterii, entitatea a procedat la evaluarea terenurilor din evidența sucursalei și a înregistrat în evidența contabilă 10.825 mii lei, în contul „Terenuri”.
- Nu au fost facturate și înregistrate în evidența contabilă, penalitățile de întârziere pentru neîncasarea veniturilor din chirii facturate (*SRTFC Brașov – 24 mii lei*).
- Nu au fost urmărite și încasate unele creanțe legal și real cuvenite, în sumă estimată la 36 mii lei, reprezentând facturi de servicii emise în perioada 2006-2007, evidențiate în contul „Clienți incerti sau în litigiu”, ca urmare a neînscriserii în tabloul definitiv al creditorilor, în urma declarării stării de insolvență a debitorului în termenul stabilit de către instanță (*SRTFC București*).
- Inventarierea anuală, efectuată în anii 2012 și 2013, nu a cuprins toate elementele patrimoniale ale entității (nu a cuprins toate bunurile din patrimoniul unității, obiectele de inventar în folosință și obligațiilor salariale datorate angajaților, provenite din titluri judiciare definitive și executorii) (*SRTFC Brașov*).
- Nu au fost efectuate operațiunile de cadastru și de înscriere în cartea funciară a două terenuri în suprafață de 725,25 mp și de 2.190 mp, aflate în patrimoniul entității (*SRTFC București*).
- S-au evidențiat 91 de terenuri, în suprafață totală de 386.114,48 mp, neînscrise în cartea funciară și pentru care nu existau documentații cadastrale (*SRTFC Timișoara, SRTFC Cluj, SRTFC Craiova, SRTFC Iași, SRTFC Galați*).
- S-a decontat nelegal suma de 188 mii lei, reprezentând contravaloarea motorinei lipsă între cantitatea livrată și cea recepționată (*SRTFC București*).
- Nu s-a recuperat un prejudiciu patrimonial în sumă de 289 mii lei, reprezentând avariile produse de doi angajați unui vagon de cale ferată, acțiunea fiind clasată ca urmare a neprezentării în instanțele de judecată a documentelor care atestă dreptul de proprietate asupra bunului respectiv (*SRTFC București*).
- În perioada 2004-2009 au fost angajate și efectuate unele cheltuieli în mod ineficient, în valoare de 203 mii lei, reprezentând „studiu de fezabilitate, proiect tehnic și servicii de proiectare”, acestea fiind destinate realizării de investiții care nu au fost concretizate până la data controlului fie datorită nealocării fondurilor necesare realizării investițiilor, fie datorită anulării/renunțării la investițiile respective (*SRTFC București*).
- Au fost utilizate ineficient fondurile entității, prin angajarea și efectuarea unor cheltuieli în scopul achiziționării de combustibil lichid ușor peste necesarul de consum care a rămas în stoc, nemaifiind util scopului pentru care s-a achiziționat, ca urmare a ieșirii din termenul de valabilitate (*SRTFC București*).
- Angajarea resurselor financiare ale entității în achiziția de motorină prin încheierea unui contract cu clauze nefavorabile modificate ulterior în defavoarea entității cu capital de stat, precum și prin acceptarea facturării de furnizorul de motorină înaintea livrării produsului și efectuării recepției în custodie contrar clauzelor contractului încheiat, cu consecința instituirii prin sentință judecătorească, în sarcina SRTFC București, a unei obligații de plată în sumă de 29.207 mii lei, debit principal și penalități contractuale calculate până la data punerii în mișcare a executării silite a sumei stabilite, deși motorina nu a fost livrată (*SRTFC București*).

Recomandări

- ✓ analiza soldurilor conturilor de imobilizări în curs de execuție, luarea măsurilor legale de recepționare a acestora sau alte măsuri legale;
- ✓ clarificarea sumelor înregistrate în conturile de ajustări de depreciere;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de minusul constatat la inventarierea din anul 2013 și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ extinderea controlului la toate subunitățile în vederea verificării recepționării lucrărilor și înregistrarea în evidențele contabile în conformitate cu prevederile legale a tuturor lucrărilor de reparație clădiri executate în baza contractelor de achiziție publică atribuite în perioada 2012-2013;
- ✓ anularea provizioanelor constituite fără bază legală; înregistrarea în evidența contabilă a provizioanelor aferente clienților incerti, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ stabilirea situației reale a gestiunilor de acumulatori uzați, saboți de frână din fontă veche, uzați și saboți de frână din material compozit de la Depoul de locomotive Brașov și pentru înregistrarea în evidența contabilă a acestor deșeuri, iar în cazul neidentificării cantităților rezultate din operațiunile de întreținere și reparare a materialului rulant se va proceda la stabilirea întinderii prejudiciului, la înregistrarea în evidența contabilă și la recuperarea acestuia;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă, conform prevederilor legale în vigoare, a obligațiilor salariale provenite din titluri judiciare definitive și executorii;

- ✓ evaluarea terenului în suprafață de 725.25 mp, distinct de valoarea construcției și înregistrarea în contabilitate a valorii astfel stabilite, conform legii; evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a tuturor terenurilor din patrimoniul societății;
- ✓ întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în Cartea funciară a celor două terenuri, în suprafață totală de 2.915,25 mp, aflate în patrimoniul entității, astfel încât să se asigure protecția patrimoniului respectiv; inventarierea și înregistrarea în evidența cadastrală a tuturor imobilelor aflate în proprietatea/folosința SNTFC - „CFR Călători” SA, evaluarea și înregistrarea acestora în evidența contabilă;
- ✓ efectuarea punctajului între evidența tehnico-operativă a terenurilor și evidența contabilă a acestora pentru toate sucursalele societății;
- ✓ calcularea, facturarea, evidențierea în contabilitate și încasarea veniturilor din penalități conform clauzelor contractuale, pentru toate contractele de închiriere derulate în perioada 2012-2013;
- ✓ stabilirea răspunderii, cuantificarea întinderii întregului prejudiciu determinat de neînscrierea în termenul stabilit de către instanță în tabloul definitiv al creditorilor în urma declarării stării de insolvență a debitorului, înregistrarea și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a sustragerii de motorină pe traseul dintre locația furnizorului și cea a destinatarului, stabilirea răspunderii și recuperarea acestuia, precum și a dobânzilor/penalităților aferente, potrivit legii;
- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care au generat achiziția de combustibil ușor peste necesarul real de consum, întreprinderea tuturor demersurilor legale în vederea valorificării acestuia cu respectarea principiilor bunei gestiuni economico-financiare, astfel încât să se asigure recuperarea fondurilor imobilizate;
- ✓ evidențierea în conturi analitice distincte a materialului rulant pentru componența vagoane, locomotive, automotoare;
- ✓ întreprinderea demersurilor care se impun în vederea intrării în posesia documentelor care atestă dreptul de proprietate asupra vagoanelor de călători aflate în patrimoniul STFC București, inclusiv pentru vagonul avariât, cuantificarea întinderii prejudiciului, înregistrarea și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ înregistrarea în conturile extrabilanțiere „Active contingente” și „Datorii contingente” a activelor contingente, respectiv a datoriilor contingente constând în contravaloarea litigiilor nesoluționate aflate pe rolul instanțelor de judecată;
- ✓ analiza cauzelor nerespectării prevederilor legale privind achizițiile publice și luarea măsurilor necesare pentru respectarea regulilor de estimare și de stabilire a valorii contractelor;
- ✓ elaborarea procedurilor de lucru scrise și formalizate privind organizarea și conducerea contabilității pentru toate operațiunile specifice, incluzând regulile și tratamentele contabile aplicabile, pornind de la întocmirea documentelor justificative și până la finalizarea situațiilor financiare;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, a datoriilor și a capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, astfel încât situațiile financiare întocmite să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității.

1.5. Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța

Este societate comercială pe acțiuni, care își desfășoară activitatea potrivit prevederilor Legii societăților nr. 31/1990, republicată și care administrează teritoriul porturilor maritime ca domeniu public, în baza HG nr. 517/1998, actualizată.

În calitate sa de administrator al întregii infrastructuri și a unei părți din suprastructura porturilor Constanța, Midia, Mangalia are ca obiect de activitate:

- conceperea și aplicarea strategiilor și politicilor pentru dezvoltarea porturilor mai sus menționate;
- întreținerea amenajărilor hidrotehnice, a sistemelor de balizaj și a drumurilor din interiorul porturilor;
- asigurarea alimentării cu energie electrică, termică și apă potabilă;
- asigurarea serviciilor specifice activității portuare.

CN APM SA Constanța este o societate comercială cu capital majoritar de stat.

Observațiile Curții de Conturi

 Au fost constatate *plăți nelegale* în cazul achiziționării produsului „combustibil lichid termic pentru centrale termice”, la un preț mai mare decât cel stabilit prin acordul-cadru, în condițiile în care furnizorul nu a prezentat nicio justificare a ajustării prețului (25 mii lei).

 Prejudiciul a fost recuperat în timpul controlului prin reținerea din ultima factură a sumei plătite nelegal.

 Conducerea Companiei nu a luat măsuri privind actualizarea remunerațiilor membrilor Consiliului de Administrație, în perioada iunie 2013-ianuarie 2014, în conformitate cu prevederile OUG nr. 51/2013 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, *achitându-se necuvenit* suma de 211 mii lei.

Răspunsul entității

Conducerea entității verificate a contestat măsura dispusă (stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plata nelegală a drepturilor de natură salarială încasate de membrii Consiliului de Administrație), însă Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația. Împotriva încheierii emise de comisia de soluționare a contestațiilor, conducătorul entității verificate a sesizat instanța de contencios administrativ competentă.

Entitatea a angajat, lichidat, ordonanțat și plătit *cheltuieli nejustificate*, incluse în situațiile de lucrări de „Reparații conductă de canalizare din zona drum principal Port Vechi” (5 mii lei).

Prejudiciul a fost recuperat în timpul controlului prin emiterea de către prestator a unei facturi de stornare.

Referitor la *achizițiile publice*, entitatea a atribuit prin procedura „Cerere de ofertă” un contract privind lucrările de reparații și întreținere drumuri, platforme pasaje și trotuare din porturile maritime, către un operator economic, în baza unor date false transmise de ofertant și neverificate de comisia de evaluare a ofertelor (1.072 mii lei).

În acest caz au fost sesizate organele de urmărire penală.

S-a stabilit eronat redevența pentru administrarea și exploatarea domeniului public al statului, în sensul că nu s-au luat în calcul toate veniturile din activitatea de pilotaj/remorcaj, astfel că, pentru perioada iulie 2012-decembrie 2013, redevența calculată și plătită de Companie a fost diminuată cu 3.684 mii lei.

Răspunsul entității

Conducerea entității verificate a contestat măsura dispusă, însă Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația.

Împotriva încheierii emise de Comisia de soluționare a contestațiilor, conducătorul entității verificate a sesizat instanța de contencios administrativ competentă.

Nu au fost realizate venituri din administrarea bunurilor patrimoniale, prin neîncheierea unui contract de închiriere cu Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA - Sucursala Centrului Regional de Exploatare Întreținere și Reparații Constanța, care a folosit, fără vreo compensație bănească, mijloace fixe, respectiv o clădire cu instalațiile aferente (49 mii lei).

Obligațiile fiscale aferente veniturilor din salarii din anii 2012-2013 au fost stabilite eronat, în sensul că plățile pentru asigurarea personalului, în valoare de 230 mii lei, nu au fost adăugate la veniturile din salarii, în vederea impozitării, conform Codului fiscal. Impozitul aferent acestora este de 40 mii lei.

Recomandări

✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând:

- plata nelegală a drepturilor de natură salarială, încasate de membrii Consiliului de Administrație și de managerii CN APMC SA, precum și recuperarea acestuia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- valoarea contractului încheiat în baza unor date false, transmise de ofertant și neverificate de comisia de evaluare a ofertelor și recuperarea acestuia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

✓ stabilirea redevenței, pentru perioada august 2012-decembrie 2013, prin includerea în baza de calcul, a veniturilor din activitatea de pilotaj/remorcă și virarea sumei cuvenite bugetului de stat;

✓ încheierea contractelor de închiriere, calcularea la zi a veniturilor și încasarea acestora.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control, a fost emisă o decizie, prin care au fost dispuse 4 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii și pentru încasarea veniturilor suplimentare.

1.6. SC Informatica Feroviară SA

Funcționează ca societate comercială pe acțiuni, fiind înființată la data de 1 noiembrie 2002, ca filială a Companiei Naționale de Căi Ferate - „CFR” SA.

Scopul societății este realizarea de profit prin producția și vânzarea de programe de calculator, gestionarea, pe principii comerciale, a infrastructurii informatice a „CFR” SA și a patrimoniului propriu, prin furnizarea de servicii informatice, reglementări și certificări în domeniul informaticii feroviare pentru „CFR” SA, operatorii de transport feroviar de marfă și călători, alte societăți rezultate din reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, precum și pentru alte persoane juridice române sau străine, cât și prin desfășurarea altor activități specifice, necesare realizării obiectului său de activitate.

Observațiile Curții de Conturi

Patrimoniul societății a fost diminuat, în anul 2012, cu suma de 2.264 mii lei, prin scoaterea eronată și trecerea într-un cont în afara bilanțului a unor *cheltuieli de dezvoltare*, reprezentând aplicații informatice complet amortizate, în condițiile în care acestea sunt utilizate în continuare.

În timpul controlului, societatea a efectuat înregistrarea sumei de 2.264 mii lei în contul „Cheltuieli de dezvoltare”.

Nu au fost înregistrate în conturile corespunzătoare obligații față de bugetul de stat și bugetul unității teritoriale locale - sectorul 1, București, în valoare de 7.599 mii lei, reprezentând impozite suplimentare, în sumă de 2.440 mii lei și accesoriile aferente, în sumă de 5.159 mii lei, stabilite în urma unor inspecții fiscale finalizate în anul 2012, fiind menținute eronat în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”.

În timpul controlului s-a efectuat înregistrarea sumei de 7.599 mii lei în contul „Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile”.

Nu au fost calculate, evidențiate, urmărite și încasate penalități de întârziere, în valoare totală de 229 mii lei, pentru nerespectarea prevederilor contractelor încheiate de SC Informatica Feroviară SA cu SNTFC - „CFR Călători” SA.

🕒 În timpul controlului, societatea a întocmit factura în valoare de 229 mii lei, reprezentând penalități care urmează a fi încasate în perioada următoare.

🌐 Au fost înregistrate eronat drept „cheltuieli de dezvoltare” cheltuielile cu manopera și amortizarea, în sumă totală de 7.296 mii lei, aferente unor proiecte de dezvoltare și software, care urmau, ulterior finalizării și recepției, să fie valorificate prin vânzarea către terți.

🕒 Abaterea a fost remediată în timpul controlului, prin stornarea sumei de 7.296 mii lei din contul „Cheltuieli de dezvoltare” și înregistrarea acesteia în contul „Imobilizări necorporale în curs de execuție”.

Recomandare

✓ Extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor în care au fost înregistrate întârzieri la plata obligațiilor asumate de către partenerii contractuali, determinarea cuantumului penalităților contractuale convenite, facturarea, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării acestora, potrivit legii și clauzelor contractelor încheiate, inclusiv a sumei de 229 mii lei, stabilite în timpul controlului.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control, a fost emisă o decizie prin care au fost dispuse 2 măsuri, decizia fiind înaintată și ordonatorului principal de credite.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea modului de implementare a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2013 a rezultat că din cele 7 măsuri dispuse, 6 au fost implementate integral și una a fost implementată parțial, rezultând un grad de implementare de 86%.

Entitatea a luat măsuri pentru:

- 🔧 finalizarea elaborării, aprobării și implementării tuturor procedurilor operaționale pe fluxuri, procese, activități, pentru monitorizarea activității specifice, stabilirea indicatorilor de regularitate și de eficiență pentru fiecare activitate, identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile și operațiunile, monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare, respectarea cerințelor generale și specifice de control intern prevăzute de OMFP nr. 946/2005;
- 🔧 realizarea activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- 🔧 obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor societății, proprietate privată a statului și efectuarea demersurilor în vederea înscrierii în Cartea Funciară a acestora conform legii;
- 🔧 calcularea, înregistrarea în evidența contabilă, pretinderea și urmărirea încasării tuturor creanțelor convenite potrivit clauzelor din contractele încheiate;
- 🔧 finalizarea inventarierii și stabilirea tuturor creanțelor certe convenite societății, neîncasate în termenul legal de prescripție, analizarea cauzelor și împrejurărilor și urmărirea recuperării, potrivit legii, a sumelor convenite, în vederea reîntregirii fondurilor societății cu capital de stat.

Implementarea măsurilor dispuse a condus la:

- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, prin întărirea controlului intern și a exercitării activității de audit public intern;
- prin obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, situațiile financiare reflectă realitatea patrimonială;
- obținerea unor rezultate economice-financiare mai bune ca urmare a încasării creanțelor entității.

1.7. SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje CFR-IRLU SA

A fost înființată prin HG nr. 864/2001, ca filială a Societății Naționale de Transport Feroviar de Marfă - „CFR Marfă” SA. Scopul societății este realizarea de profit atât din activitatea de revizii și reparații la locomotive și automotoare, reparații la subansamble de locomotive, întreținere și reparații utilaje, instalații, clădiri și mijloace auto, cât și din alte activități conexe sau adiacente.

Observațiile Curții de Conturi

🌐 Nu au fost înregistrate în evidențele contabile drepturi salariale câștigate de unii salariați, prin hotărâri definitive și executorii date de instanțe, în sumă de 3.937 mii lei, datorate, dar neachitate de entitate până la 31.12.2013.

Recomandare

✓ identificarea tuturor sumelor datorate de entitate către salariați ca urmare a hotărârilor definitive și executorii ale instanțelor de judecată, stabilirea cuantumului definitiv al acestora și înregistrarea în evidențele contabile, astfel încât situațiile financiare să reflecte obligațiile reale ale societății.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de control a fost emisă o decizie prin care au fost dispuse 3 măsuri, decizia fiind înaintată și ordonatorului principal de credite.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Din verificarea stadiului și a modului de implementare a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 126/26.08.2013 a rezultat că din cele 5 măsuri, 3 sunt în termenul de realizare și au fost verificate 2 măsuri pentru care termenul de realizare a fost 31.12.2013, constatându-se următoarele:

- deși s-au făcut demersuri pentru a intra în posesia terenurilor pe care entitatea își desfășoară activitatea, până la data controlului nu s-a reușit finalizarea operațiunilor privind evaluarea și înregistrarea în contabilitate a terenurilor;
- deși au fost analizate cauzele care au generat cheltuieli cu amenzi și penalități fiscale și s-a întocmit un document de către Compartimentul economic, acesta nu a fost încă analizat în Adunarea Generală a Acționarilor, care trebuia să decidă asupra cauzelor situației înregistrate, asupra identificării eventualelor responsabilități privind situația înregistrată și a luării măsurilor corespunzătoare, potrivit legii.

Cauzele care au condus la neaducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru remedierea abaterilor constatate sunt:

- exercitarea unei activități insuficiente de către managementul entității și a relațiilor dificile dintre societatea mamă SNTFM „CFR Marfă” SA și SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje SA;
- preocuparea insuficientă a managementului în vederea remedierii abaterilor.

Pentru remedierea abaterilor, prin decizie, s-a dispus entității verificate continuarea îndeplinirii măsurilor dispuse.

2. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare

Compania Națională de Căi Ferate CFR SA

Funcționează în baza OUG 12/1998 *privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române* și a HG nr. 581/1998 *privind înființarea Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române*, este persoană juridică română cu capital integral de stat și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Compania desfășoară activități de interes public național pentru asigurarea desfășurării transportului feroviar public, pentru garantarea satisfacerii sarcinilor specifice nevoilor de apărare ale țării și efectuează, în principal:

- administrarea infrastructurii feroviare pentru punerea acesteia la dispoziție tuturor operatorilor de transport feroviar, în mod nediscriminatoriu, pe baza contractului de acces, în condițiile legii;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii feroviare din România în concordanță cu standardele europene, în scopul asigurării compatibilității și interoperabilității cu sistemul de transport feroviar european;
- conducerea, organizarea, planificarea, coordonarea și controlul activităților de exploatare, întreținere și reparare a infrastructurii feroviare;
- exploatarea comercială a patrimoniului auxiliar feroviar.

CNCF „CFR” SA are în administrare infrastructura feroviară publică, precum și bunurile rezultate din investiții, dezvoltări și/sau modernizări ale acesteia, ca urmare a contractului de activitate încheiat între Ministerul Transporturilor, în calitate de reprezentant al Guvernului și Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA.

Are în subordine 8 sucursale regionale de căi ferate: București, Craiova, Timișoara, Cluj, Brașov, Iași, Galați, Constanța.

Observațiile Curții de Conturi

⇒ La CNCF „CFR” SA

Referitor la efectuarea inventarierii s-a constatat că nu au fost inventariate faptic bunurile reflectate în contul „Obiecte de inventar în folosință” din cadrul DPE, în valoare de 230 mii lei, iar pentru bunurile predate la terți, în sumă de 257 mii lei, nu au fost prezentate confirmările de la terți.

Nu au fost respectate prevederile legale ale unui contract de asociere în participațiune, prin neevaluarea terenului în suprafață de 1.156,88 mp, adus ca aport în asociere.

S-a încheiat nelegal Actul adițional la Contractul pentru executarea de „Lucrări de întreținere și reparații Coridor IV Paneuropean, tronson București-Câmpina”, după data prevăzută pentru finalizarea contractului.

La Contractul de lucrări pentru „Intervenții accidentale la construcții și instalații aferente de pe raza Sucursalei Centrul Regional de Exploatare, Întreținere și Reparații CF București” s-a constatat efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită.

La contul „Avansuri acordate personalului”, la data de 31.12.2013 s-a constatat existența unui sold debitor negativ în valoare de 89 mii lei, provenit din înregistrarea eronată a modului de achitare a drepturilor salariale.

Abaterea a fost înlăturată în timpul controlului.

A fost constatată o neconcordanță între valoarea obligațiilor de plată aferente drepturilor de personal reflectate în balanța de verificare a conturilor la data de 31.12.2013 și valoarea acestora din recapitulația de salarii întocmită pentru luna decembrie 2013. Diferența de 179 mii lei a rezultat pe fondul înregistrării eronate a modului de achitare a drepturilor salariale în perioada 2012-2013.

🕒 Abaterea a fost înlăturată în timpul controlului.

- 🌐 S-a menținut nejustificat, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, suma de 2.552 mii lei, reprezentând creanțe fiscale neclarificate în fișa pe plătitor a Companiei la data aplicării prevederilor OUG nr. 84/2011 privind reglementarea unor măsuri financiar fiscale și de plată a unor contribuabili la organisme internaționale.
- 🌐 La stingerea datoriilor către bugetul general consolidat al statului prin OUG nr. 84/2011, Compania nu a clarificat situația acestor sume în vederea recuperării acestora.

Actul de control este în curs de valorificare.

⇒ *La sucursalele regionale ale CNCF „CFR” SA*

- 🌐 Nu au fost calculate penalitățile de întârziere la plată și nu au fost facturate penalitățile pentru clienți aflați în litigiu pe rolul instanțelor de judecată, până la data declarării insolvenței clientului (*Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța – 108 mii lei*).
- 🌐 Nu au fost stabilite, înregistrate și încasate penalitățile pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată a tarifului de prestații aferente contractelor de exploatare și locațiune a liniei ferate industriale, și respectiv beneficiile nerealizate ca urmare a neemiterii, în termenele contractuale, a facturii reprezentând contravaloarea serviciilor prestate terților (*Sucursala Regională de Căi Ferate Galați – 43 mii lei; Sucursala Regională De Căi Ferate Craiova – 13 mii lei*).
- 🌐 Nu au fost înregistrate corect și exact lucrările de investiții și modernizări efectuate la „Clădire District L - Straja”, județul Suceava, „Clădire călători stația Iași” ș.a., fapt ce a condus la subevaluarea obligațiilor de plată ale entității către bugetele locale sub forma impozitului pe clădiri, respectiv la nedeclararea și nevirarea către bugetele locale a impozitului pe clădiri (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași – 1.618 mii lei, din care încasat 507 mii lei*).
- 🌐 Creanțele neîncasate, reprezentând contravaloarea contractelor de închiriere, prestări servicii acces și plată utilități și energie electrică, pe parcursul anilor 2012-2014, nu au fost urmărite în vedere executării silite (849 mii lei la data de 30.09.2014).
- 🌐 S-a constatat, de asemenea, că măsurile de urmărire și executare efectuate la nivelul fiecărei secții (în lipsa unui circuit al documentelor și a unei proceduri scrise) nu au fost suficiente și eficiente și în conformitate cu prevederile Codului de procedura civilă. Acest fapt a condus la înregistrarea acestor creanțe în contul de clienți incerti sau în litigiu, precum și la predarea acestora la serviciul juridic în vederea executării silite (*Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța*).
- 🌐 Nu au fost calculate, facturate și înregistrate în contabilitate penalitățile pentru plata cu întârziere a chiriei aferente spațiilor, terenurilor etc., precum și pentru utilitățile neplătite la termen, cu toate că în contractele încheiate cu beneficiarii au fost prevăzute clauze în acest sens (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași – 9 mii lei*).
- 🌐 S-au menținut nejustificat în contul „Imobilizări corporale în curs” unele lucrări de investiții finalizate pentru care există proces-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, proces-verbal de recepție finală și proces-verbal de punere în operă din perioada noiembrie 2004-iunie 2007, în valoare de 1.239 mii lei (*Sucursala Regională de Căi Ferate București*).
- 🌐 Nu a fost înregistrată valoarea de inventar a activului fix „Clădire District L - Straja”, județul Suceava, în valoare de 1.562 mii lei, imobil cu specific constructiv destinat sectorului turistic montan.
- 🌐 Au fost înregistrate în mod eronat, pe cheltuieli de exploatare, lucrările de modernizări efectuate la „Clădire călători stația Iași”, în valoare de 4.138 mii lei, și nu a fost majorată valoarea unor clădiri cu instalații de încălzire (centrale termice), în valoare de 3.055 mii lei.
- 🌐 Nu s-a înregistrat în mod operativ suma de 9.967 mii lei, reprezentând valoarea obiectivului de investiții „Consolidare terasament Linia Ploiești-Vicșani” (evidențierea în conturi specifice după 10 luni de la recepție/punere în funcțiune) (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași*).
- 🌐 Din analiza efectuată asupra valorilor/rulajelor activelor circulante deținute de entitate, respectiv grupa „Stocuri de materii prime și materiale”, s-a evidențiat valoarea de 49.592 mii lei (la 31.12.2013), aferentă unei categorii de stocuri fără mișcare (din care 26.202 mii lei stocuri a căror vechime este de până la 8 ani și 23.390 mii lei a căror vechime este mai mare de 8 ani). Proveniența acestor stocuri este din tranzacțiile ilicite realizate cu diverse persoane juridice (*Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara – 23.390 mii lei*).
- 🌐 Referitor la efectuarea inventarierii și la evaluarea/reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale au fost constatate:
 - deprecieri ale activelor care au fost consemnate de comisia de inventariere pentru care ordonatorul nu a luat măsuri (uzură fizică, casare);
 - pierderea în instanță a unor procese de natură fiscală (impozite și taxe locale), ca urmare a reevaluării eronate a patrimoniului entității din 2005 (*Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara - 1.774 mii lei*).
- 🌐 Entitatea a declarat la organul fiscal și a achitat obligații de natură fiscală (impozite și taxe locale) pentru terenul cu destinația stadion fotbal CFR, construcție specială care nu se mai regăsește în evidențele topo-cadastrale ale Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară ca fiind în proprietatea CFR, ca efect al necunoașterii stării juridice a tuturor elementelor ce compun situația patrimonială din aria de competență (*Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara – 89 mii lei*).
- 🌐 Nu au fost respectate prevederile legale privind modul de organizare, efectuare și valorificare a rezultatelor acțiunii de inventariere generală anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv:
 - nu au fost luate măsuri pentru crearea condițiilor corespunzătoare de lucru pentru comisia de inventariere;

- neinventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (investiții în curs, bunuri aflate în custodie etc.) (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași*).
- Nu au fost întreprinse măsurile legale la nivelul Companiei în vederea înscrierii la masa credală, în termenul limită stabilit de instanță pentru recuperarea debitului în valoare de 1.292 mii lei (cu TVA), reprezentând echipamente/sisteme de avizare și informare a publicului călător ce au fost predate în custodie furnizorului și care nu au mai fost restituite, societatea fiind radiată din evidențele Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Cluj, potrivit înscrisurilor din Buletinul procedurilor de Insolvență (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași*).
- Nu au fost instituite toate măsurile legale (inclusiv prin deschiderea unor acțiuni în instanță) în vederea recuperării sumei de 1.159 mii lei de la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului București, reprezentând contribuția la fondul de sănătate, virată de către unitățile bancare la AAAS București prin poprire asupra conturilor *Sucursalei Regionale de Căi Ferate Iași*, după data apariției OUG nr. 32/2013, din cauza faptului că AAAS a notificat cu întârziere băncile de încetarea calității de debitor a Sucursalei față de AAAS.
- La obiectivul „Reparație pod km 99 + 396 linia CF Brașov-Podu Olt” au fost efectuate plăți fără bază legală în sumă de 7 mii lei prin decontarea cantității de 360 mc balast la un preț mai mare decât cel înscris în Extrasul de materiale (*Sucursala Regională de Căi Ferate Brașov*).
- Au fost efectuate plăți nelegale în sumă de:
 - 332 mii lei, cauzate de acceptarea la plată a unor situații de lucrări conținând articole neexecutate la obiectivul „Reparație Pod km 48 +727, linia CF Filiași Livezeni”;
 - 48 mii lei, cauzate de acceptarea la plată a unor situații de lucrări conținând articole neexecutate, la obiectivul „Reparație podet și corecție torent km 358+957 linia 203 Piatra Olt-Podu Olt” (*Sucursala Regională de Căi Ferate Craiova – 379 mii lei*).
- S-au efectuat plăți pentru achiziționarea de materiale în cantități mai mari decât cele aprobate prin devizul ofertă, în valoare de 8 mii lei cu TVA, la obiectivului de investiție „Electrificarea liniei CF Doaga (Eremia Grigorescu) - Tecuci - Barboși”.
- Au fost achiziționate și decontate materiale în anumite perioade, predate în custodie la furnizor și montate pe teren în perioade ulterioare, cu decalaje mari de timp între data achiziției și decontării materialului și data montajului pe teren (*Sucursala Regională de Căi Ferate Galați*).
- La obiectivul „Refracția liniei CF Adj. - Siculeni km 115 + 000 – km 123 + 206” s-a acceptat la decontare contravaloarea unor lucrări la prețuri superioare față de cele cu care acestea s-au realizat (*Sucursala Regională de Căi Ferate Brașov – 30 mii lei*).
- A fost supraestimată valoarea pentru achiziționarea serviciului de proiectare și a execuției lucrărilor la obiectivul „Înlocuire echipamente CFR montate în incinta stațiilor de distribuție ENEL Distribuție Dobrogea pentru substația de tracțiune electrică Fetești”, în lipsa unui studiu de fezabilitate sau a unui proiect. Lucrarea a fost adjudecată de antreprenor la valoarea de 1.280 mii lei fără TVA, în timp ce estimarea valorii de achiziție a fost de 1.737 mii lei fără TVA, valoare supraevaluată cu suma de 457 mii lei (26% din valoarea estimată a contractului) (*Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța*).
- În contractul de prestări servicii, la un punct se specifică că beneficiarul (CNCFR) nu va plăti Prestatorului niciun comision pentru serviciile prestate, iar la alt punct se precizează că Prestatorul are dreptul să încaseze comisionul de maxim 1% din valoarea de adjudecare, rezultând astfel clauze contrare în contractele încheiate pentru achiziția de prestări servicii (*Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara – 16 mii lei*).
- Au fost efectuate plăți nelegale, în sumă estimată la 67 mii lei, prin acceptarea la ofertare și decontare a unor situații de lucrări cuprinzând atât articole de deviz supradimensionate valoric, cât și o cotă a cheltuielilor indirecte mai mare decât cea prevăzută de legiuitor în standardele de cost ale obiectivelor din domeniul infrastructurii feroviare finanțate din fonduri publice (*Sucursala Regională de Căi Ferate București – 78 mii lei inclusiv accesoriile*).
- Au fost casate unele mijloace fixe și scăzute din conturile de imobilizări corporale, formal, fără dezmembrare efectivă și fără consemnarea deșeurilor rezultate, estimate de entitate la suma de 102 mii lei. Entitatea nu dispune de documentația completă care să ateste dezmembrarea efectivă a unor mijloace fixe de natura împrejmuirilor, rezervoare subterane, rețele de termoficare suspendate pe stâlpi de beton, posturi de transformare (*Sucursala Regională de Căi Ferate Iași*).
- A fost stabilit eronat cuantumul lunar al chiriei datorate de locatari, pentru spațiile aflate în administrarea entității, cu consecința neînregistrării și a neurmăririi în vederea încasării a unor venituri proprii (*Sucursala Regională de Căi Ferate București – 16 mii lei*).
- Nu au fost înregistrate, în evidența contabilă, lucrările executate la obiectivul de investiții „Reparație pod km 121 + 240”, deși entitatea a confirmat situațiile de lucrări întocmite de constructor, dar nefacturate de acesta, în valoare de 69 mii lei (*Sucursala Regională de Căi Ferate Brașov*).
- Nu au fost înregistrate, la imobilizări corporale, toate cheltuielile efectuate pentru activele deținute în baza unui contract de concesiune sau alte contracte similare, în cazul lucrărilor de reparații capitale și de investiții (*Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța – 1.127 mii lei*).
- Au fost menținute nejustificat, în soldul contului „Sume în curs de clarificare”, peste termenul legal de maximum trei luni, unele sume ce provin din perioada 2000-2013, contrar prevederilor OMFP nr.3055/2009, cu modificările și completările ulterioare (*Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța – 55.130 mii lei*).

- SRCF Cluj nu deține documente justificative din care să rezulte situația juridică și planuri cadastrale pentru toate terenurile aflate în administrare. Astfel, pentru terenuri în suprafață de 21.934.385,82 mp aflate în administrare nu a făcut demersuri pentru înscrierea în Cartea funciară, iar din 32.073.603,82 mp de teren primit în concesiune s-au obținut extrase CF pentru 10.139.218 mp. Terenurile administrate de SRCF Cluj nu sunt înscrise în registrul de publicitate special al unităților administrativ-teritoriale pe raza căruia sunt situate. Terenurile aparținând domeniului public al statului sunt evaluate la o valoare simbolică de 1 leu și nu sunt înregistrate în contabilitate ([Sucursala Regională de Căi Ferate Cluj](#)).
- Din verificarea operațiunilor de scoatere din funcțiune și/sau vânzare a activelor corporale care fac parte din domeniul public al statului, a componentelor, materialelor rezultate din dezmembrare, pentru bunurile aprobate prin HG nr. 615/2011, comisiile constituite în acest scop au înscris în procesele-verbale de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe atât cantitățile rezultate, cât și prețurile pentru evaluarea acestora, fără a fi însoțite de documente justificative care să confirme cantitățile reale rezultate, existând incertitudine asupra modului de evaluare a materialelor rezultate din casare ([Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța – 21.863 mii lei](#)).
- În urma verificărilor efectuate prin analizarea imaginilor oferite de Google Earth cu privire la infrastructura feroviară s-a identificat o clădire cu destinația casă de locuit cu dependențe, teren de baschet și împrejurimi care se află în zona de siguranță a infrastructurii feroviare, unde este interzis a se edifica orice fel de construcție.
- Construcțiile identificate se află la o distanță de 7 metri față de linie și pe o lungime paralelă cu linia de cale ferată de 27 metri ([Sucursala Regională de Căi Ferate Timișoara](#)).
- Au fost evidențiate în contabilitatea entității, în conturi specifice extrabilanțiere, unele obiective de investiții finalizate, recepționate și puse în funcțiune fără întocmirea documentelor de preluare efectivă în administrare.
- Nu au fost finalizate demersurile efectuate la nivelul Companiei în vederea atestării bunurilor la domeniul public al statului și de actualizare a contractului de concesiune încheiat de Companie cu MT, în sumă de 44.486 mii lei ([Sucursala Regională de Căi Ferate Iași](#)).
- Nu a fost aprobat, în termenul legal, bugetul de venituri și cheltuieli al operatorului economic CNCF „CFR” SA prin hotărâre a Guvernului, ceea ce a generat nedecontarea către prestatori a lucrărilor executate conform graficului de execuție prevăzut în Contract, contrar prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2013, nr. 5/2013, OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, a condus în baza unor sentințe civile la obligarea CNCF „CFR” SA/Sucursala Regională CF Constanța, la plata unor cheltuieli suplimentare în sumă de 16 mii lei ([Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța](#)).
- Cu privire la modul de gestiune, depozitare și manipulare a materialelor aflate în custodie în „Baza RK Pașcani”: nu au fost întocmite procese-verbale de custodie la data depozitării efective a acestora și lăsării lor în custodie în baza RK Pașcani, de către entitatea controlată, estimate la valoarea de 56 mii lei, consemnarea acestora în fișele de magazie fiind efectuată ulterior, cu ocazia dezmembrării/recuperării efective a bunurilor componente ale panourilor de cale ferată depozitate în bază și nu au fost întocmite documente justificative (avize de însoțire a mărfii) în cazul transportului bunurilor în special către Formația exterioară a L1 Baza RK Pașcani ([Sucursala Regională de Căi Ferate Iași](#)).
- În anul 2012 au fost înregistrate provizioane pentru salarii în sumă totală de 569 mii lei, reprezentând ore suplimentare efectuate de personalul din cadrul diviziei TRAFIC în număr total de 31.167 ore, pentru perioada anterioară anului 2012 (2010-2011) și în cursul anului 2012. Managementul nu a analizat posibilitatea înlocuirii sporului pentru ore suplimentare cu acordarea sporului pentru lucru sistematic peste programul normal (cap. IX din CCM), caz în care procentul de majorare a salariului este cuprins între 5-15% din salariul de bază în funcție de numărul de ore prestate, deși între cele două sporuri există diferențe semnificative ([Sucursala Regională de Căi Ferate Constanța](#)).
- Au fost angajate și efectuate, în perioada 2007-2011, unele plăți din fonduri primite de la bugetul de stat, în sumă de 811 mii lei, în mod ineficient, prin achiziția unor proiecte „pentru reparații, studii de fezabilitate etc.” destinate realizării unor investiții care nu au fost concretizate până în anul 2014, datorită nealocării sumelor necesare realizării respectivelor obiective ([Sucursala Regională de Căi Ferate București – 811 mii lei](#)).

Recomandări

- ✓ cuprinderea gestiunilor neinventariate în 2013 în procesul de inventariere anuală efectuată pentru anul 2014;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat efectuarea inventarierii patrimoniului cu nerespectarea prevederilor legale în vigoare, identificarea persoanelor vinovate și sancționarea acestora, potrivit legii;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri interne pentru încheierea contractelor de asociere în participațiune cu prevederi privind clauzele minime obligatorii pentru exploatarea în condiții de eficiență a patrimoniului entității, inclusiv cu clauze referitoare la protejare a dreptului de proprietate a terenurilor aduse ca aport la asocierea în participațiune;
- ✓ evaluarea terenului în suprafață de 1.156,88 mp, adus ca aport în asocierea în participațiune și reanalizarea clauzelor contractuale în sensul recalculării cotei ce revine entității din această asociere;
- ✓ reanalizarea clauzelor contractului de asociere în participațiune, care nu asigură respectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate în administrarea patrimoniului privat al statului, dat în administrare entității și luarea măsurilor pentru eficientizarea acestuia;

- ✓ extinderea verificării, în cadrul termenului legal de prescripție, asupra tuturor lucrărilor constând în revopsirea podurilor metalice de cale ferată, respectiv întreținerea și reparația Coridorului IV Paneuropean în vederea identificării plăților nelegale ca urmare a decontării unor situații de lucrări cuprinzând articole de deviz supradimensionate valoric și/sau o cotă a cheltuielilor indirecte mai mare decât cea prevăzută în standardele de cost ale obiectivelor din domeniul infrastructurii feroviare, finanțate din fonduri publice, stabilirea eventualelor plăți nelegale, inclusiv a dobânzilor și penalităților aferente, înregistrarea în evidența contabilă, recuperarea și virarea lor la bugetul de stat, sub forma restituirilor din finanțarea anilor precedenți;
- ✓ extinderea verificării înregistrărilor contabile referitoare la modul de achitare a drepturilor salariale la subunitățile entității și corectarea situațiilor neconforme identificate;
- ✓ aplicarea unitară la nivelul întregii entități a monografiei contabile privind drepturile de personal;
- ✓ elaborarea și aprobarea monografiei privind evidența contabilă a operațiunilor reprezentând creanțele imobilizate, a altor creanțe imobilizate, cum sunt depozite, garanții și cauțiuni depuse de entitate la terți;
- ✓ extinderea verificărilor la toate subunitățile pentru identificarea amenzilor stinse prin OUG nr. 84/2011, clarificarea sau/și recuperarea sumelor;
- ✓ inventarierea tuturor obiectivelor de investiții, iar în situația identificării de lucrări de investiții executate, acceptate la plată și nefacturate se va proceda la evidențierea în contabilitate în contul „Furnizori-facturi nesosite” a valorii acestor lucrări;
- ✓ analiza de către conducerea executivă a cauzelor care au condus la nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice la încheierea actului adițional după data finalizării contractului, stabilirea persoanelor vinovate și luarea măsurilor ce se impun pentru sancționarea acestora;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor încheiate în perioada 2013-2014 cu privire la încheierea actelor adiționale în termenul de valabilitate a contractelor, identificarea situațiilor de nerespectare a prevederilor legale privind achizițiile publice și luarea măsurilor pentru recuperarea sumelor constatate;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului prin verificarea încadrării lucrărilor pe articole de deviz corespunzătoare, precum și a cantităților de lucrări executate și decontate în cadrul contractului „Intervenții accidentale la construcții și instalații aferente de pe raza Sucursalei Centrul Regional de Exploatare, Întreținere și Reparații CF București și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor situațiilor de lucrări în cadrul contractului de realizare a obiectivului „Refracție totală linia CF Adjud - Siculeni tronson Ghimeș - Păltiniș km 115 + 000 – km 123 + 206”, care au fost subcontractate și acceptate la decontare de entitate, iar în cazul identificării de situații de lucrări care nu corespund realității se va proceda la recalcularea acestora cu toate consecințele care decurg din această operațiune;
- ✓ la obiectivul „Reparație pod km 99 + 396 linia CF Brașov - Podu Olt” - stabilirea întinderii prejudiciului creat prin efectuarea de plăți nedatorate, evidențierea în contabilitate, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor recuperate;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă, ca active fixe, a tuturor investițiilor finalizate, recepționate și puse în funcțiune, precum și calcularea potrivit legii a amortizării acestora, astfel încât situațiile financiare întocmite la nivelul Companiei să reflecte realitatea patrimonială a entității;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere aflate în derulare începând cu luna ianuarie 2012, identificarea situațiilor de nerespectare a clauzelor contractuale, stabilirea veniturilor cuvenite entității, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării sumelor stabilite;
- ✓ stabilirea, prin caietele de sarcini și contractele încheiate cu prestatorii, a unor grafice de execuție, grafice de plăți și monitorizarea respectării clauzelor contractuale, pentru a evita plata anticipată și nejustificată a unor materiale care nu necesită punerea de urgență în practică a acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți efectuate pentru achiziționarea de materiale în cantități mai mari decât cele aprobate prin devizul-ofertă, inclusiv a beneficiilor legale nerealizate și recuperarea acestuia;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la întocmirea contractelor de exploatare și locațiune a liniei ferate industriale și a contractelor de închiriere a aparatelor de cale, a instalațiilor de semnalizare, centralizare și blocare, întreținere instalații și deservire schimbători, care să cuprindă toate clauzele contractuale obligatorii ce se vor stipula în contractele încheiate, inclusiv termenele pentru semnarea și transmiterea actelor adiționale de modificare a unor clauze contractuale (modificarea tarifelor, a procentului de penalități, a duratei contractului etc.);
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor determinate de plata nelegală a unor materiale și lucrări nerealizate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ înlăturarea neregulilor financiar-contabile constatate.

3. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

3.1. *Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA*

3.2. *Societatea Comercială Metrorex SA*

3.3. *Societatea Comercială „Electrificare CFR” SA*

3.1. Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CN ADNR SA)

CN ADNR SA este persoană juridică română, de interes strategic național, care funcționează în baza prevederilor OUG nr. 84/2003 pentru înființarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA prin reorganizarea Regiei Autonome „Administrația Națională a Drumurilor din România”, cu modificările și completările ulterioare.

Începând cu data de 22 decembrie 2012, CN ADNR SA funcționează sub autoritatea *Departamentului pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine*, organ de specialitate al administrației publice centrale în cadrul aparatului de lucru al Guvernului.

Acțiunea de control efectuată la nivelul CN ADNR SA a vizat verificarea legalității utilizării și rambursării fondurilor provenite din finanțări rambursabile, respectiv a celor provenite din **împrumutul BEI 23.840 pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a**, aprobat prin OUG nr. 71/2007 pentru aprobarea Contractului de finanțare dintre România, Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, semnat la București la 22 decembrie 2006.

Această ordonanță a fost aprobată prin Legea nr. 330/2007 privind aprobarea OUG nr. 71/2007 pentru aprobarea Contractului de finanțare dintre România, Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, semnat la București la 22 decembrie 2006.

Observațiile Curții de Conturi

⇒ Cu privire la raportarea de către CNADNR a informațiilor privind împrumutul BEI 23.840 și stadiul de implementare a proiectului în conformitate cu prevederile Contractului de finanțare

● S-a constatat că sumele, în echivalent euro, reprezentând cheltuieli efectuate în lei din fondurile provenite din împrumutul BEI 23.840 au fost calculate în mod eronat, în evidențele operative înregistrându-se astfel o depășire cu 0,74 milioane euro față de valoarea împrumutului aprobată în contractul de finanțare. Această diferență a rezultat din utilizarea de către CNADNR a unui alt curs valutar decât cel prevăzut în contractul de finanțare.

⇒ Referitor la respectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică, solicitarea și încasarea de penalități pentru nerespectarea acestor clauze contractuale, echipa de control a constatat următoarele:

● din cauza aplicării necorespunzătoare a prevederilor contractului încheiat cu Shapir Structures 1991 Ltd., costurile aferente proiectării au fost majorate nejustificat cu suma de 2.161 mii lei. Astfel, prin introducerea activității „Sume neprevăzute” în contract, respectiv în Graficul de plăți, în condițiile în care valoarea totală a contractului nu a fost modificată, valoarea proiectării nu a fost diminuată cu suma de 2.161 mii lei;

● penalitățile datorate de Shapir Structures 1991 Ltd. pentru nedepunerea programului de lucrări în intervalele de timp prevăzute în contract nu au fost aplicate corespunzător, valoarea reală a acestora fiind mai mare decât valoarea calculată inițial cu suma de 1.819 mii lei;

● nu au fost aplicate măsuri de penalizare a antreprenorului Shapir Structures 1991 Ltd. pentru neatingerea progresului minim stabilit în contract, în condițiile în care de la începutul derulării contractului au fost înregistrate întârzieri în îndeplinirea de către constructor a obligațiilor contractuale;

● nu au fost calculate și reținute penalități datorate de Shapir Structures 1991 Ltd. pentru:

- nerespectarea obligațiilor sale contractuale referitoare la depunerea rapoartelor lunare de progres, în sumă de 1.904 mii lei;
- nerespectarea obligațiilor sale contractuale referitoare la plata primelor de asigurare în conformitate cu prevederile contractuale, în sumă de 9.913 mii lei;

● nu au fost aplicate măsuri de penalizare a antreprenorului Aktor SA, în condițiile în care de la începutul derulării contractului au fost sesizate de către consultant aspecte referitoare la neîndeplinirea de către constructor a obligațiilor contractuale cu privire la depunerea programului de lucrări.

⇒ În ceea ce privește respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor provenite din împrumutul extern

● Curtea a observat că obiectivele Proiectului de reabilitare drumuri, etapa VI, prevăzute în contractul de finanțare, nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 30 aprilie 2014 înregistrându-se un grad de realizare a acestora în proporție de 85,43%. Neasigurarea surselor de finanțare la nivelul necesarului de fonduri solicitat de CNADNR pentru realizarea Proiectului de reabilitare drumuri, etapa VI, a creat dificultăți în implementarea la termen a proiectului. Ca urmare a progresului lent înregistrat în implementarea proiectului, perioada inițială de implementare potrivit contractului de finanțare s-a majorat de la 4 ani la 9 ani, ceea ce a determinat, implicit, creșterea costurilor aferente proiectului.

Recomandări

- ✓ refacerea evidenței operative a sumelor în echivalent euro, reprezentând cheltuieli efectuate în lei din fondurile provenite din împrumutul BEI 23.840, în vederea eliminării acestor deficiențe în activitatea de gestionare a fondurilor externe rambursabile;
- ✓ efectuarea ajustării costurilor aferente proiectării și luarea măsurilor în vederea recuperării sumei de 2.161 mii lei, rezultată din aplicarea necorespunzătoare a prevederilor contractului încheiat cu Shapir Structures 1991 Ltd.;
- ✓ actualizarea calculului penalităților datorate de Shapir Structures 1991 Ltd. până la data rezilierii contractului, pentru nedepunerea programului de lucrări în intervalele de timp prevăzute în contract și recuperarea acestor sume;
- ✓ analizarea aspectelor referitoare la respectarea de către Shapir Structures 1991 Ltd. a obligațiilor contractuale prevăzute de sub-clauza 8.6 „Rata de progres” și dispunerea măsurilor necesare în vederea recuperării eventualelor sume reprezentând penalități;

- ✓ actualizarea calculului penalităților datorate de Shapir Structures 1991 Ltd. până la data rezilierii contractului, pentru:
 - nerespectarea obligațiilor sale contractuale referitoare la depunerea rapoartelor lunare de progres și recuperarea acestor sume;
 - nerespectarea obligațiilor sale contractuale referitoare la plata primelor de asigurare în conformitate cu prevederile contractuale și recuperarea acestor sume;
- ✓ analiza aspectelor referitoare la respectarea de către Aktor SA a obligațiilor contractuale prevăzute de sub-clauza 8.3 „Programul de execuție” și dispunerea măsurilor în vederea recuperării eventualelor sume reprezentând penalități;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din Împrumutul BEI 23.840, cu încadrarea în termenul de finalizare a proiectului așa cum este prevăzut în contractul de finanțare.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

3.2. Societatea Comercială Metrorex SA

SC Metrorex SA este persoană juridică română, având forma juridică de societate comercială pe acțiuni, care își desfășoară activitatea în baza statutului și a legilor române și a fost înființată prin HG nr. 482 din 17 iunie 1999, în temeiul prevederilor art. 2 din OUG nr. 30/1997 privind reorganizarea regiilor autonome, cu statut de societate comercială și are ca obiect principal de activitate: transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători.

Contractul de finanțare auditat a fost ratificat prin Legea nr. 133/2010, ulterior fiind încheiat și un Acord Subsidiar (A.S.) la data de 02 decembrie 2010 între Ministerul Finanțelor Publice (MFP), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI) și SC METROREX SA în calitate de agenție de implementare în subordinea MTI.

Prin acordul subsidiar a fost delegată către SC Metrorex SA întreaga autoritate și responsabilitate pentru realizarea Proiectului, precum și gestionarea și utilizarea cu maximă diligență și eficiență a sumelor alocate de la bugetul de stat prin bugetul MTI, respectiv contractul de finanțare în valoare de 395 milioane euro pentru finanțarea proiectului privind modernizarea metroului din București – etapa a IV a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei-Universitate.

Observațiile Curții de Conturi

- existența unor prevederi mult prea generale în Acordul Subsidiar, fără a exista o împărțire clară a fondurilor pe obiective/componente ale proiectului și fără a se face distincția clară între Proiectul BEI 25.224 (BEI IV) și activitatea generală a SC Metrorex SA;
- organizarea necorespunzătoare, la nivelul SC Metrorex SA, a unei Unități de Implementare a Proiectului (UIP) care să se ocupe exclusiv de proiect, așa cum stabilea Acordul de Împrumut, a condus la:
 - fragmentări ale informațiilor și deciziilor necesare implementării Proiectului;
 - funcționarea necorespunzătoare a UIP cu toate că prin Decizia nr. 10/2012 a Curții de Conturi s-a dispus reorganizarea acesteia în sensul înființării unei UIP dedicată exclusiv Proiectului BEI IV;
 - neîntocmirea Bugetului și a Planului de achiziții ale Proiectului.
- efectuarea tragerilor din Împrumut a fost realizată în baza prevederilor Acordului de împrumut;
- imposibilitatea determinării valorii exacte a angajamentelor asumate prin contracte și depășirea valorii angajamentelor prevăzute a fi încheiate prin nerespectarea Planului financiar al Proiectului (bugetului/planului de achiziții al Proiectului);
- efectuarea de plăți, în sumă totală de 34 mii lei, fără documente justificative din care să rezulte efectuarea serviciilor în corelație cu graficul de activități în cazul Contractului de servicii de consultanță și asistență tehnică nr.173/2010. Aceasta a fost estimată la zi prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a BNR în sumă de 978,12 lei;
- majorarea cheltuielilor suportate din Proiect, cu suma totală de 55.844 mii lei, respectiv mărirea cotei de finanțare directă de la bugetul de stat, prin includerea în costul Proiectului a cheltuielilor neeligibile;
- efectuarea de plăți în condiții de neeligibilitate și de neconformitate cu clauzele contractului de finanțare încheiat între România și BEI nr. 25.224, ratificat prin Legea nr.133/2010, respectiv decontarea sumei de 1.673 mii lei din fondurile alocate din împrumutul BEI IV, reprezentând cheltuieli care nu se încadrau în obiectivele Acordului de finanțare, în cazul Contractului nr. 58/2011 având ca obiect furnizarea serviciilor de consultanță și asistență tehnică pentru realizarea obiectivului de investiții Magistrala 5-Secțiunea Universitate-Pantelimon Aceasta a fost estimată la zi prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a BNR în sumă de 169 mii lei;
- neelaborarea și ținerea la zi de către UIP a politicilor și procedurilor adecvate pentru monitorizarea și evaluarea gradului de realizare a Proiectului și a îndeplinirii obiectivelor acestuia;
- nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut, atâta timp cât la nivelul entității există probleme majore de organizare și funcționare a UIP, precum și probleme în urmărirea bugetului Proiectului, ținerea la zi a acestuia și a planului de achiziții;

- efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv a bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din credite externe rambursabile nu a fost realizată separat pe componente, așa cum stabilesc prevederile legale;
- sistemul de control intern pare a fi parțial conform, dar nivelul de încredere în acest sistem a fost considerat scăzut din cauza implementării necorespunzătoare a standardelor de control intern, de exemplu. Standardul 1 - Etică și integritate, standardul 4 - Funcții sensibile, standardul 7 - Obiective.

Recomandări

- ✓ dispunerea măsurilor legale pentru inițierea de urgență de către instituțiile abilitate a unui act normativ prin care să fie extinsă perioada de tragere și actualizarea în consecință a AS;
- ✓ actualizarea bugetului Proiectului atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli eligibile cuprinse în acesta și, totodată, elaborarea unei proceduri de actualizare în acest sens.

Recomandări aferente funcționării corespunzătoare a UIP

- luarea măsurilor legale ce se impun pentru inițierea unui act normativ pentru armonizarea celor două Proiecte, în sensul bugetării reale și exacte a obiectivului de investiții;
- actualizarea componenței și atribuțiilor UIP, după armonizarea legislativă, astfel încât să nu mai existe o suprapunere a atribuțiilor UIP aferente aceluiași obiectiv de investiții;
- stabilirea clară și în concordanță cu fișele de post a atribuțiilor membrilor UIP, astfel încât acestea să se materializeze și în teren;
- formalizarea unui circuit al documentelor, astfel încât să se asigure o colaborare optimă pentru implementarea Proiectului.
- ✓ reglementarea situației existente între MFP, MT și SC Metrorex SA, astfel încât suma trasă efectiv de MFP în cadrul Împrumutului BEI IV să fie și cea alocată efectiv SC Metrorex SA, respectiv 90 milioane euro, cât figurează și în contul datoriei publice pe anul 2013 și nu 73,61 milioane euro, cât a fost alocat în fapt;
- ✓ actualizarea periodică a bugetului/planului de achiziții al Proiectului atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli (eligibile/neeligibile) cuprinse în acesta;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor, în sensul parcurgerii celor 4 faze ale execuției bugetare a cheltuielilor.

Recomandări aferente plăților necuvenite efectuate în cazul Contractului de consultanță nr. 173/2010

- ✓ recuperarea sumei de 34 mii lei, pentru care s-au calculat foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a BNR în sumă de 978 lei și virarea foloaselor la bugetul de stat;
- ✓ recuperarea sumelor la zi pentru acele activități stabilite conform caietului de sarcini (anexă la Contractul nr.173/2010) pentru care nu se vor prezenta documente justificative care să ateste execuția acestor servicii, în corelație cu graficul de activități și cu realitatea din teren;
- ✓ actualizarea la zi a sumei de mai sus prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a BNR aplicată fiecărei diferențe lunare rezultate în urma recalculării, precum și virarea acestor foloase la bugetul de stat;
- ✓ actualizarea graficului de activități în raport cu realitatea din teren;
- ✓ stabilirea clară a documentelor justificative privind costul serviciilor de consultanță care certifică realizarea activităților conform graficului de activități (fiecare activitate însoțită de documente justificative și care are la baza pontajul pentru personalul consultantului implicat în activitate);
- ✓ reîntregirea fondurilor BEI IV cu suma de 1.673 mii lei și actualizarea la zi prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a BNR, precum și virarea acestor foloase la bugetul de stat;
- ✓ în cadrul UIP va fi desemnată o persoană responsabilă cu elaborarea și ținerea la zi a politicilor și procedurilor adecvate care să permită monitorizarea și evaluarea, conform indicatorilor prevăzuți în fișa de program anexă la bugetul său și a prevederilor CF, realizarea Proiectului și îndeplinirea obiectivelor acestuia;
- ✓ la efectuarea inventarierii pe anul 2014 se va avea în vedere inventarierea distinctă a elementelor de activ și de pasiv ale Proiectului BEI 25.224, conform prevederilor legale în vigoare, pe locuri de folosință.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

3.3. Societatea Comercială Electrificare CFR SA

Este persoană juridică română, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat în care Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA este acționar unic și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor în baza prevederilor legale în vigoare. Societatea are ca obiect principal de activitate montarea, exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor de electrificare ale Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA, pentru asigurarea funcționării infrastructurii feroviare în scopul realizării transportului feroviar public.

Acțiunea de control efectuată la nivelul SC Electrificare CFR SA de către Curtea de Conturi a vizat verificarea legalității utilizării și rambursării fondurilor provenite din finanțări rambursabile, respectiv a celor provenite din *împrumutul de la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru finanțarea Proiectului de modernizare a rețelei energetice feroviare*.

⇒ Referitor la Contractul - „Furnizarea de vehicule catenare de întreținere căii ferate”

- SC Electrificare CFR SA a acceptat, în mod nejustificat, ajustarea prețului contractului, în condițiile în care achiziția suplimentară de vehicule catenare (care au făcut obiectul contractului) a fost realizată fără a fi organizată o metodă de achiziție prevăzută de Regulile și procedurile de achiziție ale BERD, în condițiile în care prevederile invocate din documentația de licitație nu erau aplicabile, iar prevederile contractuale nu permiteau ajustarea prețului.
- Entitatea a decontat în mod nejustificat sumele reprezentând contravaloarea serviciilor de instruire neefectuate de către furnizor.
- Caracteristicile tehnice ale vehiculelor catenare achiziționate în baza contractului menționat și a unui act adițional nu erau conforme cu cerințele beneficiarului și cu oferta furnizorului.

⇒ În cazul Contractului - „Servicii de consultanță”

- Efectuarea de plăți necuvenite care au reprezentat contravaloarea remunerației decontate în plus față de termenii prevăzuți în contract și în actul adițional al acestuia.

⇒ În cazul Contractului - „Modernizare și reabilitare a echipamentelor de alimentare cu energie electrică de tracțiune pentru centrele de electrificare căi ferate Timișoara, Caransebeș, Craiova și Târgu-Jiu”

- Nu au fost calculate și reținute penalități datorate de furnizor pentru nerespectarea obligațiilor contractuale referitoare la termenul de finalizare a lucrărilor la instalații de electrificare aferente fiecărei substații de tracțiune.
- Entitatea nu a urmărit respectarea de către furnizor a obligațiilor contractuale referitoare la efectuarea remedierii neconformităților identificate la momentul recepției și a celor apărute în perioada de garanție.
- Au fost efectuate plăți nelegale constând în sume decontate peste valoarea contractului.

⇒ În cazul Contractului - „Furnizarea și instalarea de sisteme de control și supraveghere la patru puncte dispecer energetic feroviar - Timișoara, Caransebeș, Craiova și Târgu-Jiu”

- La punctul Târgu-Jiu au fost decontate lucrările de instalare sisteme de control și supraveghere, deși acestea nu au fost recepționate nici până în prezent. Mai mult, plata lucrărilor menționate de la punctul Târgu-Jiu și Craiova au fost efectuate anterior emiterii documentului justificativ prevăzut în contract. De asemenea, în condițiile în care lucrările de la punctul Târgu Jiu nu au fost recepționate nici până în prezent, nu au fost calculate și reținute penalități de întârziere.
- Raportări eronate de date către Ministerul Finanțelor Publice (MFP) și către Ministerul Transporturilor ca urmare a modului defectuos de evidențiere a datelor privind Proiectul de modernizare a rețelei energetice feroviare.
- Înregistrări eronate în contabilitatea SC Electrificare CFR SA, fapt care a determinat ca evidența contabilă să nu reflecte realitatea operațiunilor derulate în cadrul proiectului.

Recomandări

- ✓ recuperarea unor sume reprezentând:
 - plăți nelegale și foloase nerealizate datorate ajustării prețului contractului privind furnizarea de vehicule catenare de întreținere căi ferate;
 - contravaloarea serviciilor de instruire neefectuate de către furnizor și decontate, în mod nejustificat, de către SC Electrificare CFR SA;
 - contravaloarea remunerației pentru un consultant, decontate suplimentar față de termenii prevăzuți în contract și actele adiționale ale acestuia;
 - plăți nelegale reprezentând decontări efectuate peste valoarea contractului și a actelor adiționale ale acestuia.
- ✓ stabilirea prețului la utilajele achiziționate cu caracteristici tehnice diferite față de cele solicitate și recuperarea eventualelor diferențe de preț rezultate și dispunerea măsurilor în vederea recuperării sumelor reprezentând penalități;
- ✓ stabilirea concordanței între sumele decontate și lucrările efectuate și recuperarea sumelor nejustificate;
- ✓ refacerea evidențelor și corelarea datelor raportate către MFP și Ministerul Transporturilor și înregistrarea corectă a operațiunilor efectuate în contabilitate astfel încât acestea să reflecte realitatea.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control vor fi dispuse măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL ECONOMIEI

La **Ministerul Economiei** s-au efectuat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:*
 - 1.1. Compania Națională a Uraniului SA București - CNU SA
 - 1.2. Agenția Nucleară pentru Deșeuri Radioactive - ANDR
 - 1.3. SC Cupru Min SA Abrud

- 1.4. SC Sanevit 2003 SA Arad
- 1.5. SC Neptun Olimp SA Mangalia
- 1.6. SC Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică, Proiectare Mine Lignit SA Craiova
2. *Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate la:*
 - 1.1. Ministerul Economiei
 - 1.2. Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin SA București
3. *Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare la*
 - 3.1. Departamentul pentru Energie
 - 3.2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

- 1.1. Compania Națională a Uraniului SA București - CNU SA
- 1.2. Agenția Nucleară pentru Deșeuri Radioactive - ANDR
- 1.3. SC Cupru Min SA Abrud
- 1.4. SC Sanevit 2003 SA Arad
- 1.5. SC Neptun Olimp SA Mangalia
- 1.6. SC Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică, Proiectare Mine Lignit SA Craiova

1.1. Compania Națională a Uraniului SA București - CNU SA

Compania Națională a Uraniului SA a fost înființată prin HG 785/1997 și își desfășoară activitatea în baza Actului constitutiv al societății, având ca obiect principal de activitate extracția minereurilor de uraniu și toriu.

Compania Națională a Uraniului SA este persoană juridică română, organizată sub formă de societate comercială pe acțiuni, cu un capital social în întregime subscris și vărsat în numele statului român, de Ministerul Economiei, în calitate de acționar unic, drepturile și obligațiile aferente acțiunilor CNU SA sunt exercitate de Ministerul Economiei, prin reprezentanții săi în Adunarea generală a acționarilor.

Compania Națională a Uraniului SA își desfășoară activitatea specifică prin sucursalele fără personalitate juridică (Feldioara și Suceava) și punctele de lucru (Ștei, Oravița, Crucea, Ciudanovița, Primatar, Argeștru, Stulpicani, Ostra, Nucet).

Observațiile Curții de Conturi

⇒ La nivelul Companiei Naționale a Uraniului SA

- S-au constituit eronat și virat la bugetul statului obligații aferente contravalorii concentratelor tehnice de uraniu, transmise fără plată, din domeniul privat al statului în patrimoniul Companiei, la un nivel inferior valorii cu care s-a efectuat descărcarea din gestiune, fapt ce a condus la diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 51.263 mii lei, contrar prevederilor HG nr. 1009/2009 privind rafinarea stocului de uraniu în concentrate, constituit în perioada 1993-2008.
- Nu s-a calculat și virat la bugetul Fondului pentru mediu, suma de 3.558 mii lei, reprezentând contribuția de 2% din valoarea substanțelor periculoase pentru mediu introduse pe piața națională (prin vânzare către SN Nuclearelectrica SA), în perioada 2012-2013, contrar prevederilor OUG nr. 196/ 2005 privind Fondul pentru mediu.
- Au fost achiziționate bunuri de natura imobilizărilor corporale (piese turnate), la prețuri supraevaluate, prin luarea în calcul, la stabilirea valorii estimate a achiziției, a unui preț mai mare la materia primă (inox) decât cel aferent tipului de inox din care s-au fabricat bunurile, fapt ce a condus la majorarea nejustificată a valorii achiziției cu suma de 3.237 mii lei.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, CNU SA a invocat faptul că a achiziționat bunuri de natura imobilizărilor corporale în baza unui contract încheiat, cu respectarea prevederilor OUG 34/2006. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor.

- S-au achiziționat piese de schimb la prețuri supraevaluate, prin luarea în calcul, la stabilirea valorii estimate a achiziției, a unui preț unitar supraevaluat față de prețul pentru aceleași piese achiziționate de la același furnizor, în anul 2010, fapt ce a condus la majorarea nejustificată a prețului de achiziție a acestor piese, majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma estimată la 264 mii lei, diminuarea profitului imposibil cu aceeași sumă, diminuarea impozitului pe profit cu suma estimată la 42 mii lei, precum și în efectuarea de plăți nedatorate în sumă de 264 mii lei.

În temeiul art. 27 din OUG nr. 34/2006, entitatea avea obligația de a estima valoarea contractului de achiziție, pe baza calculării și însumării tuturor sumelor plătibile pentru îndeplinirea contractului, în măsura în care acestea pot fi anticipate la momentul estimării.

Astfel, față de prețurile unitare la care CN a Uraniului SA a contractat piesele de schimb, în anul 2010, de la același furnizor, în anul 2012, în baza Acordului-cadru încheiat cu aceeași societate, prețul unitar acceptat a fost mai mare cu 90%.

- Au fost efectuate plăți nedatorate, în sumă estimată la 1.003 mii lei (fără TVA), pentru achiziția unor piese turnate din oțel inox, în alte condiții decât cele stabilite prin documentația de atribuire a acordului-cadru, în sensul nerespectării greutății piesei contractate, fiind livrate piese cu greutate mult mai mari decât cele stabilite prin documentația de atribuire a acordului-cadru.

- Au fost efectuate plăți nedatorate, în sumă estimată la 366 mii lei, pentru achiziția de produse chimice (acid azotic tehnic, carbonat de sodiu anhidru tehnic) la prețuri majorate, în alte condiții decât cele stabilite în contract (indicele prețurilor de consum pentru produse nealimentare, comunicat de către Institutul Național de Statistică).

⇒ *La Sucursala Feldioara*

- Au fost înregistrate și declarate ca deductibile fiscal cheltuieli în sumă de 31 mii lei, reprezentând contravaloarea combustibilului consumat de vehiculele rutiere motorizate, utilizate în alte scopuri decât cele aferente activității economice, fapt ce a condus la diminuarea profitului impozabil și, implicit, a impozitului pe profit datorat.
- Au fost efectuate plăți nedatorate, estimate la suma de 17 mii lei, pentru serviciile de stingere a incendiilor, achiziționate la un preț ajustat cu un procent mai mare decât valoarea indicelui prețului de consum total.

⇒ *La Sucursala Suceava*

- Nu a fost calculat și virat impozitul pe clădiri datorat bugetelor locale, în valoare estimată de 159 mii lei și, totodată, au fost efectuate și înregistrate cheltuieli, în sumă estimată de 173 mii lei, pentru servicii de reparații și întreținere autovehicule, fără a avea la bază documente justificative (referate de necesitate, foi de parcurs), contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991.

Recomandări

La Compania Națională a Uraniului SA - sediul central

- ✓ calcularea și plata contribuției față de bugetul de stat, pentru cantitatea de uraniu (scoasă din stocul de siguranță și consum);
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de achiziții de:
 - bunuri (inclusiv piese de schimb), derulate în perioada 2012-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri achiziționate la prețuri supraevaluate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de achiziții, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii;
 - piese turnate din inox, derulate în perioada 2008-2013, în vederea identificării greutăților pentru fiecare piesă în parte (respectiv a greutății piesei stabilite în documentația de atribuire, a greutății piesei din desenele tehnice, a greutății piesei din Declarația de conformitate, precum și a greutății piesei din Notele de recepție), a stabilirii diferențelor de greutate neexecutate pentru fiecare piesă în parte și a contravalorii acestora, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii;
 - produse chimice, derulate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de produse achiziționate la prețuri majorate, în alte condiții decât cele stabilite prin contract și/sau peste nivelul indicelui prețurilor de consum, comunicat lunar de Institutul Național de Statistică, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de achiziții, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ calculul și plata contribuției de 2% din valoarea substanțelor periculoase pentru mediu, introduse pe piața națională, la bugetul Fondului pentru mediu.

La Sucursala Suceava

- ✓ plata impozitului pe clădiri cuvenit bugetelor locale, inclusiv a accesoriilor aferente, pentru toate clădirile aparținând Companiei Naționale a Uraniului SA - Sucursala Suceava;
- ✓ extinderea verificării cheltuielilor pentru reparații și întrețineri efectuate la autovehiculele aparținând Companiei Naționale a Uraniului SA - Sucursala Suceava, acceptate la plată, stabilirea întinderii valorii prejudiciului reprezentând cheltuieli efectuate fără bază legală, recuperarea integrală a acestuia.

La Sucursala Feldioara

- ✓ stabilirea și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului creat prin plăți nejustificate pentru servicii de stingere a incendiilor;
- ✓ evidențierea cheltuielilor nedeductibile aferente vehiculelor rutiere motorizate care nu sunt utilizate exclusiv în scopul activității economice, recalcularea impozitului pe profit și a TVA aferente perioadelor respective, depunerea de declarații rectificative și efectuarea regularizărilor cu bugetul statului.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate au fost emise decizii, prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

1.2. Agenția Nucleară pentru Deșeuri Radioactive (ANDR)

ANDR s-a înființat în baza Legii nr. 329/2009, prin comasarea prin fuziune a Agenției Nucleare (AN), cu Agenția Națională pentru Deșeuri Radioactive (ANDR), entități care s-au desființat.

ANDR, conform HG nr. 1437/2009 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și a structurii organizatorice a Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive, este autoritate națională competentă în domeniul promovării, dezvoltării și monitorizării activităților nucleare în scopuri exclusiv pașnice și al gospodăririi, în siguranță, a deșeurilor radioactive, inclusiv depozitarea definitivă a acestora.

ANDR este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Economiei, având ca obiect de activitate acordarea de asistență tehnică de specialitate Guvernului, în procesul de elaborare și adoptare a politicilor de promovare, dezvoltare și monitorizare a aplicațiilor exclusiv pașnice ale energiei nucleare, energetice și neenergetice, depozitarea definitivă în siguranță a deșeurilor radioactive și coordonarea la nivel național a procesului de gospodărire a deșeurilor radioactive și a procesului de dezafectare a instalațiilor nucleare.

ANDR, în temeiul HG nr. 1.080/2007 privind modul de constituire și gestionare a resurselor financiare necesare gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive și dezafectării instalațiilor nucleare și radiologice realizează venituri din contribuții datorate de SN Nuclearelectrica SA, pentru cele două unități nucleare electrice (U1 și U2). Contribuțiile se virează lunar de către SN Nuclearelectrica SA, în funcție de cantitățile nete de energie electrică estimate a fi produse.

Observațiile Curții de Conturi

ANDR, în perioada 2010-2012, nu a realizat venituri în sumă de 131 mii euro, echivalentul a 583 mii lei, la cursul de 4,45 lei/euro, prin neîncasarea contribuțiilor aferente cantității de energie electrică de 65.540 MWh produsă de SN Nuclearelectrica SA și necomunicată Agenției.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, ANDR a invocat respectarea modalității de calcul a energiei nete livrate în sistemul energetic.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate întrucât, conform prevederilor HG nr. 1.080/2007, atât stabilirea cuantumului contribuțiilor datorate de titularii de autorizație, cât și încasarea lor, sunt condiționate de cantitatea de energie electrică produsă și nu de cea livrată.

- Nu au fost respectate prevederile legale privind execuția obiectivelor de investiții, respectiv au fost acceptate oferte și situații de lucrări neîntocmite în structura prevăzută de lege, în sensul că, fără a fi evidențiate distinct cheltuielile directe (materiale, manoperă, utilaj și transport), cheltuielile indirecte și profitul, a fost achitată în mod nejustificat contravaloarea unor lucrări și materiale cuprinse de două ori în situațiile de lucrări, fiind acceptate lucrări de protecție fizică la forajele nou executate (în sumă de 56 mii lei) și materiale specifice achiziționate (în sumă de 19 mii lei), în condițiile în care contravaloarea acestora a mai fost inclusă o dată (în suma de 123 mii lei, reprezentând lucrări de foraj executate pentru completarea rețelei de monitorizare).
- ANDR nu a întocmit documentația cadastrală și, implicit, nu a înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, imobilul cu terenul aferent, aparținând domeniului privat al statului, aflat în administrarea Agenției (corp clădire P+1 situat în orașul Mioveni, strada Câmpului, nr. 1, CP. nr. 10, județul Argeș), în valoare de 1.563 mii lei.
- Nu au fost respectate prevederile legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale, în sensul că, pentru obligațiile față de terți (193 mii lei) nu au fost solicitate și transmise formularele „Extras de cont” (cod 14-6-3) în vederea confirmării lor.

Recomandări

- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului, întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială a imobilelor aflate în patrimoniu;
- ✓ acceptarea ofertelor financiare și a situațiilor de lucrări întocmite de constructori în structura prevăzută de reglementările în vigoare (HG nr. 28/2008);
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de lucrări derulate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de lucrări acceptate în mod nelegal la plată, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de lucrări, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra modului de calcul, de înregistrare în contabilitate și de urmărire a recuperării contribuțiilor cuvenite în temeiul HG nr. 1080/2007, pentru perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de contribuții necalculate în condițiile legii, a stabilirii cuantumului veniturilor de recuperat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

1.3. SC Cupru Min SA Abrud

Societatea Comercială Cupru Min SA Abrud, înființată în anul 2002, în baza HG nr. 771/2001 și a Hotărârii AGA nr. 25/2002, este persoană juridică română, organizată sub forma de societate pe acțiuni, cu un capital social deținut integral de statul român, reprezentat de Ministerul Economiei și are ca obiect principal de activitate extracția și prepararea minereurilor neferoase și rare (exclusiv minereurile radioactive).

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost înregistrate în contabilitate terenurile în suprafață de 11.342.381 mp, primite în administrare în baza unor Decrete Prezidențiale sau Decizii ale Consiliului de Miniștri, în perioada 1977-1987, precum și terenurile în suprafață de 148.808 mp, achiziționate de la persoane fizice.
⌚ În timpul controlului, aceste terenuri au fost evidențiate în contabilitate.
- Pentru terenurile în suprafață de 11.342.381 mp nu s-au întocmit și înaintat instituțiilor îndreptățite documentațiile necesare în vederea eliberării certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, contrar prevederilor art. 12 din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, actualizată.
- Nu au fost intabulate terenurile achiziționate, în suprafață de 148.808 mp, și clădirile înregistrate în patrimoniul societății, în valoare de 9.281 mii lei.

- Au fost efectuate cheltuieli neeconomice estimate la suma de 357 mii lei, constând în elaborarea unui număr mai mare de proceduri decât cele contractate inițial (310 proceduri, față de 60 de proceduri contractate inițial). Creșterea numărului de proceduri nu are la bază o fundamentare în condițiile stabilite prin Ordinul nr. 946/2005, în sensul că nu se justifică diferența de 250 de proceduri, respectiv pentru care obiective trebuie stabilite pașii care să asigure un echilibru între sarcini, competență (autoritate decizională conferită prin delegare) și responsabilități (obligația de a realiza obiectivele).
- Efectuarea de cheltuieli și plăți nelegale, estimate la suma de 487 mii lei, în baza deciziilor directorului general, reprezentând drepturi de natură salarială acordate salariaților cu funcții de directori executivi, ingineri șefi, șef carieră și șef uzină de preparare, peste grila de salarizare stabilită prin CCM (9500 lei și spor de conducere de 25%) față de 3.200 lei, conform grilei valabile până la 01.09.2013 și 4.700 lei, conform grilei valabile între 01.01-31.12.2013.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că această modalitate de calcul a fost validată prin aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate deoarece prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat prin HG nr. 629/2013 a fost aprobat fondul total de salarii pentru anul 2013, nu și modalitatea de calcul a acestora.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor aduse entității prin salarizarea nelegală a unor categorii de personal, precum și prin decontarea unui număr mai mare de proceduri;
- ✓ întocmirea documentațiilor și transmiterea acestora către instituțiile abilitate în vederea obținerii certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor deținute și înregistrarea acestor bunuri în evidența contabilă concomitent cu majorarea capitalului social;
- ✓ efectuarea inventarierii tuturor suprafețelor de teren aflate în gestiune societății, valorificarea și înregistrarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia, potrivit legii.

1.4. SC Sanevit 2003 SA Arad

S-a înființat prin HG nr. 1037/2003, în temeiul art. 3 din OUG nr. 31/2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea 518/2003 și OUG 90/2004, prin preluarea activelor și personalului SC Sanevit SA.

Societatea are ca scop fabricarea și comercializarea seringilor și a acelor sterile de unică utilizare, a diferitelor produse și instrumente medicale, precum și a altor produse, potrivit obiectului său de activitate.

Începând cu data de 18.11.2008 a fost instituită procedura de administrare specială a SC Sanevit 2003 - SA Arad.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost achitate, în cuantumul și la termenul stabilit, datoriile față de bugetul general consolidat, în valoare totală de 7.773 mii lei, reprezentând obligații care decurg din drepturile salariale, inclusiv cele reținute de la salariați pe statul de plată, în sumă de 4.420 mii lei, impozit pe profit, accize, venituri din amenzi și din recuperarea cheltuielilor de executare silită, în valoare de 921 mii lei, precum și impozite și taxe locale, în sumă de 2.431 mii lei.
- Nu au fost respectate prevederile legale referitoare la execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, în sensul că, efectuarea cheltuielilor nu s-a realizat proporțional cu gradul de realizare a veniturilor aprobate, astfel, în anul 2011, față de un procent de realizare a veniturilor de numai 8,98%, gradul de realizare a cheltuielilor a fost de 46,83%; în anul 2012, veniturile au fost realizate în proporție de 57,24%, cheltuielile în procent de 141,23%, iar în perioada 01.01-31.10.2013, gradul de realizare a veniturilor înregistrează 51,46%, în timp ce gradul de realizare a cheltuielilor este de 74%.
- Nu au fost luate măsuri de recuperare a debitorilor în cuantum de 62 mii lei, în termenul legal de prescripție, contrar prevederilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.
- Remunerarea directorului general a fost efectuată în baza deciziei Consiliului de Administrație și a Contractului individual de muncă, fără a se încheia un contract de management cu acesta, în calitate de manager, căruia i-a fost încredințată organizarea, gestionarea și conducerea societății comerciale, prin care să se stabilească obiective și criterii de performanță în schimbul unei plăți.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea nu a contestat măsurile dispuse, ci a descris dificultățile cu care se confruntă atât din punct de vedere economico-financiar, cât și din punct de vedere organizatoric, angajându-se totodată să răspundă la termenele stabilite în decizie pentru măsurile dispuse.

Recomandări

- ✓ efectuarea cheltuielilor proporțional cu gradul de realizare a veniturilor aprobate;
- ✓ plata obligațiilor către bugetul general consolidat, în condițiile legii;
- ✓ încheierea contractului de management în condițiile legii;

✓ stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului generat de neîncasarea unor creanțe restante înăuntrul termenului de prescripție.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare în legalitate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia, potrivit legii.

1.5. SC Neptun Olimp SA Mangalia

A fost înființată prin HG nr. 1226/1990, prin reorganizarea Regiei Autonome de Turism și Prestații Dacorex & CO Neptun, județul Constanța, sub formă de societate comercială pe acțiuni, având ca obiect de activitate prestarea de servicii pentru hoteluri și alte facilități de cazare similare.

În cursul exercițiului financiar 2013, SC Neptun-Olimp SA a avut următoarea structură a acționariatului:

- Ministerul Economiei, prin Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism – 52,2% din capitalul social;
- SIF Transilvania – 41,2% din capitalul social;
- persoane fizice și juridice – 6,6% din capitalul social.

Observațiile Curții de Conturi

● Nu au fost reevaluate toate activele fixe corporale și necorporale aflate în patrimoniu, având drept consecință faptul că situațiile financiare, întocmite la 31.12.2012 și 31.12.2013, nu oferă o imagine fidelă a activelor și capitalurilor proprii ale entității și furnizează informații denaturate cu privire la patrimoniul aflat, în fapt, în administrare. S-a constatat existența unor rapoarte de evaluare pentru terenuri aflate în patrimoniul entității, încheiate încă din anul 2010, dar care nu au fost înregistrate în contabilitate.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat că OG nr. 81/2013 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, limitează sfera de aplicare numai la „instituțiile publice”, iar SC Neptun Olimp SA nu îi sunt aplicabile aceste dispoziții.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate deoarece SC Neptun Olimp SA avea obligația să prezinte în situațiile financiare activele, inclusiv terenurile la valoarea justă, context în care, cu ocazia inventarierii la data bilanțului, trebuia să procedeze la reevaluarea lor la valoarea justă, în conformitate cu prevederile art. 8 din Legea contabilității nr. 82/1991, pct. 36 din OMFP nr. 2.861/ 2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, pct. 121(1) din OMFP nr. 3055/2009. Din reevaluările efectuate de societate la terenuri, între valoarea din contabilitate și valoarea acestora rezultă o diferență în sumă de 838 mii lei, care nu a fost înregistrată în contabilitate.

● Nu au fost înregistrate în situațiile financiare diferențele din reevaluare, în valoare de 4.393 mii lei, aferente unor bunuri (terenuri și construcții) aduse ca aport la capitalul social a patru societăți la care entitatea este acționar (SC Crama Murfatlar SA, SC Holiday Club Neptun SA, SC Flamingo Estival 2002 SA, SC Dracula Park SA), fapt ce a condus la nemajorarea cotei de participare la capitalul social, la peste 50%.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că majorarea participațiilor deținute de SC Neptun Olimp SA la societățile mixte se face numai cu aprobarea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor societăților mixte la care SC Neptun Olimp SA este acționar minoritar.

Argumentele prezentate nu modifică abaterea, deoarece faptul că Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a societăților mixte nu a aprobat majorarea participațiilor deținute de SC Neptun Olimp SA, cu diferențele din reevaluarea efectuată, avizate favorabil de către Consiliul de Administrație al SC Neptun Olimp SA, nu exclude obligația SC Neptun Olimp SA de a acționa în vederea unei bune gestiuni a patrimoniului, în condițiile în care aprobă (prin reprezentanții legali numiți) situațiile financiare prezentate de aceste societăți. Entitatea, prin reprezentanții legali în conducerea acestora, ar fi trebuit să analizeze situația reală a acestora, acțiunile deținute la aceste societăți, în sensul punerii de acord asupra valorilor juste ale aportului adus de toți acționarii și să se implice în protejarea activelor aduse ca aport de capital și evitarea pierderii acestora, prin management defectuos.

● Nu au fost realizate venituri, în sumă estimată la 131 mii lei, rezultate din cedarea, cu titlu gratuit, a folosinței unui teren în suprafață de 18.505,9 mp, utilizat de SC Ana Hotels SA București ca punct de lucru Complex Astoria Eforie Nord, teren pentru care entitatea a achitat către UTAO Eforie, pentru perioada 2011-2014, impozit pe teren și dobânzi penalizatoare.

🕒 În timpul controlului, entitatea a stabilit întinderea prejudiciului la nivelul impozitului pe teren datorat de SC Neptun Olimp SA, pe perioada 2011-2014, și a înregistrat în contabilitate suma de 50 mii lei.

● Au fost acordate nelegal, membrilor Consiliului de Administrație, Adunării Generale a Acționarilor, membrilor comitetelor de audit și remunerație, precum și directorilor executivi ai entității, *drepturi de natură salarială* în sumă estimată la 183 mii lei, care exced prevederile legale.

Răspunsul entității

SC Neptun Olimp SA a invocat faptul că drepturile bănești, cuvenite directorilor generali, au fost stabilite prin contractele de mandat, iar indemnizațiile comitetelor consultative de audit și remunerație au fost stabilite prin Hotărâri ale Adunării Generale Ordinare a Acționarilor SC Neptun Olimp SA.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate deoarece, conform prevederilor art. 3¹ și 3² din OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, directorilor generali, desemnați să asigure conducerea societăților comerciale cu capital majoritar de stat, li se acordă, prin contractul de mandat, o remunerație lunară la nivelul indemnizației pentru funcția de secretar de stat, aceasta fiind unica formă de recompensare în bani a activității depuse.

În fapt, în baza contractelor încheiate, aceștia au beneficiat, în perioada 2011-2012, de o indemnizație în sumă brută de 6.691 lei, la care s-au adăugat prime de concediu și de sărbători, depășind astfel nivelul indemnizației pentru funcția de secretar de stat.

De asemenea, hotărârile AGA invocate ca fiind temeiul legal în remunerarea membrilor celor două comitete, exced cadrului legal, respectiv prevederilor OUG 79/2008, cât și prevederile incidente ale art. II (3) din Legea 203/2009 pentru aprobarea OUG 79/2008 potrivit căroră, orice formă de indemnizație suplimentară sau remunerație pentru activitatea depusă de reprezentanții statului, în cadrul oricăror organe, comitete, comisii sau orice alte asemenea structuri înființate, nu poate depăși indemnizația de 1% din remunerația directorului.

- Au fost angajate nelegal cheltuieli, în sumă estimată la 21 mii lei, pentru servicii externe de audit intern, care nu și-au atins obiectivele și scopul pentru care au fost angajate, în condițiile în care entitatea avea aprobat un post de auditor public intern (în organigramă).

Răspunsul entității

Conducerea entității a invocat că auditul intern în cadrul societății s-a efectuat pe bază contractuală și a constat în examinarea și controlul permanent a principalelor operațiuni derulate și semnalarea riscurilor semnificative din activitate.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, deoarece SC Neptun Olimp SA avea obligația să organizeze și să desfășoare activitatea de audit public intern potrivit Legii nr. 672/2009, prin înființarea unui compartiment de audit, care să procedeze la auditarea tuturor activităților desfășurate.

- Nu au fost întocmite liste de inventariere pentru terenurile aflate în proprietatea entității, deși în urma acțiunii de inventariere a fost constatată și consemnată existența unor amplasamente private pe aceste terenuri.

Recomandări

- ✓ reevaluarea acțiunilor la societățile la care entitatea deține acțiuni subscrise, în natură și în numerar, protejarea activelor aduse ca aport de capital și dispunerea de măsuri în vederea evitării pierderilor, având în vedere faptul că participarea la capitalul social al acestor firme nu a adus niciodată vreun profit, sub formă de dividende;
- ✓ efectuarea reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniu, în scopul determinării valorii juste a acestora la data bilanțului, înregistrarea în contabilitate și în situațiile financiare a rezultatelor reevaluării;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți efectuate către directorii executivi, membrii CA și AGA, membrii comitetelor de audit și de remunerație, precum și secretarul tehnic AGA/CA, prin acordarea de indemnizații/remunerații majorate nelegal și recuperarea acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli cu servicii externalizate de audit intern și recuperarea acestuia;
- ✓ urmărirea și încasarea veniturilor din utilizarea terenului (proprietatea entității) de către diverși agenți economici, clarificarea situației de fapt și efectuarea demersurilor legale de recuperare a terenului ocupat și a taxei de folosință aferente;
- ✓ inventarierea terenurilor, valorificarea rezultatelor acesteia.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

1.6. SC Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică, Proiectare Mine Lignit SA Craiova (ICSITPML)

SC ICSITPML SA Craiova a fost înființată prin HG nr. 307/1992, privind înființarea unor societăți comerciale prin desprinderea unor subunități din cadrul Regiei Autonome a Lignitului Târgu-Jiu, având ca obiect de activitate „cercetarea științifică fundamentală aplicativă, proiectare pentru dezvoltare, investiții, reparații capitale, activități de consulting, marketing și asistență tehnică”.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost realizate venituri în sumă estimată la 240 mii lei, prin nefacturarea serviciilor de proiectare prestate pentru un beneficiar care ulterior a fost dizolvat.
- Au fost acordate despăgubiri, în sumă de 88 mii lei, reprezentând drepturi de personal câștigate în instanță, inclusiv contribuțiile aferente, ca urmare a punerii în aplicare a deciziilor Curții de Apel Craiova, fără să se procedeze la o analiză din care să rezulte persoanele care, prin activitatea lor, au creat aceste prejudicii, care au determinat obligarea entității la plata acestei sume și luarea măsurilor legale care se impuneau pentru recuperarea acestora.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat caracterul subiectiv al instanțelor de judecată care au condus la decizii contradictorii emise de acestea. Argumentele prezentate nu modifică abaterea, deoarece hotărârea instanței de judecată este supremă.

■ Nu au fost respectate prevederile legale privind efectuarea inventarierii, în sensul că nu au fost elaborate și transmise proceduri proprii privind inventarierea patrimoniului societății; nu au fost luate declarațiile de la gestionari înaintea începerii inventarierii; nu au fost confirmate și semnate toate listele de inventariere de către compartimentul contabilitate; nu s-a menționat de către gestionari, pe ultima filă a listei de inventariere, dacă toate bunurile și valorile bănești din gestiune au fost inventariate și consemnate în listele de inventariere în prezența sa; nu au fost inventariate creanțele și obligațiile față de terți; nu au fost inventariate disponibilitățile aflate în conturi la bănci; nu au fost inventariate lucrările și serviciile în curs de execuție sau neterminate.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului (inclusiv beneficiile nerealizate), cauzat de nefacturarea și neîncasarea serviciilor prestate și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea stabilirii întinderii prejudiciului determinat de plățile efectuate pentru drepturi de personal câștigate în instanță și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale aflate în patrimoniu.

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri de intrare în legalitate și de stabilire a întinderii prejudiciului și de recuperare a acestuia, potrivit legii.

2. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate

Acțiunea cu această temă s-a desfășurat la:

2.1. Ministerul Economiei

2.2. Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin SA București

În sectorul minier, în realizarea funcțiilor sale, Ministerul Economiei inițiază, urmărește și monitorizează activitatea specifică acestui domeniu, avizând programe de refacere ecologică a zonelor afectate, a zonelor miniere, în scopul realizării măsurilor de protecție a mediului.

2.1. Ministerul Economiei

Observațiile Curții de Conturi

■ Au fost efectuate plăți nedatorate, în sumă estimată la 14.713 mii lei, din fonduri publice alocate de la bugetul de stat, pentru lucrări de monitorizare post-închidere, angajate de SC Conversmin SA și decontate la prețuri mai mari decât cele contractate, prin acceptarea la plată a facturilor fiscale emise de SC Conversmin SA, având la bază deconturi lunare (întocmite de prestatorii de servicii cu care SC Conversmin SA a încheiat contracte), în care, pentru materiale, cheltuieli de transport și salariile personalului care deservește stațiile de epurare și analiza probelor de laborator, au fost aplicate prețuri/tarife mai mari decât cele stabilite în oferta financiară cu care prestatorii au câștigat licitația organizată de SC Conversmin SA.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, Ministerul Economiei a invocat faptul că, fiind în discuție prestarea unui serviciu, prețul acestuia este stabilit în lei/lună, iar obligația este aceea de a plăti serviciile prestate de către operatori, la prețul unitar lunar, prevăzut atât în acordurile-cadru, cât și în contractele subsecvente.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât în documentația de atribuire a Acordului-cadru de servicii, respectiv în Formularul C „Centralizator de prețuri pentru servicii” (cu care prestatorii în cauză au câștigat licitațiile), nu a fost stabilit un singur preț/total serviciu, ci au fost stabilite prețuri pentru fiecare element de cheltuială, respectiv cantitatea de var folosită la neutralizarea apelor de mină, cantitatea de nămol transportat pentru personalul ce deservește stația de epurare și pentru fiecare analiză a apelor de mină deversate în emisar.

■ Au fost efectuate plăți nelegale, în sumă totală de 1.450 mii lei, din fonduri publice alocate de la bugetul de stat pentru lucrări executate la alte obiective decât cele miniere pentru care s-au alocat fonduri de la bugetul de stat. Astfel, în perioada 2011-2013, în baza facturilor fiscale emise de SC Conversmin SA, Ministerul Economiei a decontat lucrări executate pentru reabilitarea clădirii Muzeului Aurului Brad (aflată în patrimoniul operatorului minier-CN Minvest SA), în condițiile în care prin HG nr. 1008/2006 a fost aprobată închiderea definitivă și monitorizarea factorilor de mediu post-închidere, pentru mina Barza.

Răspunsul entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, Ministerul Economiei a invocat faptul că nu toate activele, anexele tehnice și dependențele sunt amplasate în perimetrul de exploatare sau sunt afectate direct de exploatarea miniere, în această situație regăsindu-se și complexul administrativ, din care face parte și clădirea muzeului Brad, acesta fiind situat în afara perimetrului

de exploatare, dar figurând ca activ în cadrul filialei Bradmin și fiind afectat de activitatea minieră trecută.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât clădirea aferentă Muzeului Aurului Brad este amplasată pe un teren care nu se află în perimetrul minier Barza, este amplasat în intravilanul municipiului Brad, județul Hunedoara, pe strada Independenței nr. 9, în zona de protecție pentru „Ansamblul urban Str. Independenței nr. 3-7 din secolul XX”, conform PUG al municipiului Brad.

 Au fost decontate din fonduri publice alocate de la bugetul de stat lucrări de închidere și ecologizare, în sumă de 305 mii lei, din care: 105 mii lei, în baza contractelor încheiate de minister și 200 mii lei în baza contractelor încheiate de SC Conversmin SA, prin *acceptarea ofertelor și a situațiilor de lucrări întocmite de constructori, într-o altă structură decât structura devizului-cadru* prevăzută de lege pentru lucrări finanțate din fonduri publice, în sensul că în devizele ofertă și în situațiile de lucrări, la capitolul intitulat „*Articole preliminare*” au fost incluse dotări și cheltuieli pentru dirigenția de șantier (constând în: asigurarea de birouri, întreținerea birourilor, dezafectarea birourilor, furnizarea unei camere foto, asigurarea supravegherii birourilor și echipamentelor de protecție și măsurare, cheltuieli pentru întreținerea și funcționarea a două autovehicule, contravaloarea convorbirilor telefonice etc.).

Aceste cheltuieli nu erau necesare constructorului pentru crearea condițiilor de desfășurare a activității de construcții, în fapt SC Conversmin SA realizând o dotare a constructorului cu mijloace fixe (birouri, calculatoare, camere foto, autoturisme pe culori), din sume alocate de la bugetul de stat, care la finalizarea lucrărilor rămân în patrimoniul constructorului, nefiind predate autorității contractante.

Răspunsul entității

Ministerul Economiei a invocat Ordinul ministrului economiei nr. 172/2003, care precizează atât competențele, cât și dotările admise, ce vor fi puse la dispoziția diriginților de șantier de către autoritatea contractantă prin antreprenor, pentru realizarea atribuțiilor ce le revin.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât aplicarea Ordinului ministrului economiei nr. 172/2003 nu constituie temei legal în acest caz, lucrările care au făcut obiectul contractelor în cauză, fiind finanțate din fonduri de la buget (prin Ministerul Economiei), situație ce impunea aplicarea prevederilor HG nr. 28/2008 *privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții*. Acest Ordin contravine prevederilor HG nr. 28/2008, act normativ ce reglementează modul de contractare și execuție a lucrărilor finanțate din fonduri publice.

 Nu s-a urmărit derularea contractelor încheiate de ARDDZI (Agenția Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale – instituție desființată în martie 2013, al cărui patrimoniu a fost preluat de Ministerul Economiei), în sensul că nu au fost calculate și recuperate penalități de întârziere, în sumă de 71 mii lei (0,05% pe zi de întârziere, stabilite în contract), pentru lucrări neexecutate la termen.

 Nu au fost respectate prevederile Legii minelor nr. 85/2003 și ale HG nr. 1208/2003 *privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii minelor*, în ceea ce privește termenul de preluare a anexelor tehnice și dependențelor aflate în dotarea minelor pentru care s-a aprobat închiderea definitivă, în sensul că, din cele 42 de obiective miniere la care s-a aprobat închiderea definitivă, prin hotărâri de Guvern (și la care acțiunea de închidere a început în perioada 2011-2013), protocoalele de predare-primire a anexelor tehnice și dependențelor pentru 41 de obiective miniere încheiate cu agenții economici care au avut în administrare sau în concesiune minele și carierele, au înregistrat întârzieri cuprinse între un an (obiectivul minier Livezeni Est, situat județul Hunedoara) și 11 ani (obiectivul minier Sterminos, situat în județul Hunedoara, pentru care închiderea s-a aprobat prin HG nr. 602/2001).

Răspunsul entității

Ministerul Economiei a invocat faptul că pentru folosirea judicioasă a fondurilor bugetare s-a procedat la preluarea etapizată a anexelor și dependențelor, în funcție de alocările bugetare și din necesitatea executării lucrărilor, raportat la gradul de pericolozitate asupra mediului și comunităților locale. Până la data preluării efective a anexelor de către Ministerul Economiei, responsabilitatea asupra acestora revine în exclusivitate operatorului minier.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât preluarea anexelor tehnice și a dependențelor, care revin în proprietatea statului, nu a fost condiționată de utilizarea fondurilor și nici de momentul executării lucrărilor. Potrivit Legii minelor nr. 85/2003, art. 37 alin. (2), anexele tehnice și dependențele a căror demontare poate periclita securitatea lucrărilor, trebuiau să treacă în proprietatea statului în termen de 3 luni de la încetarea concesiunii sau a administrării, fără nicio indemnizație și libere de orice sarcini, indiferent de natura acestora, iar potrivit HG nr. 1208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003, titularul licenței de exploatare anulate rămâne răspunzător de integritatea dependențelor și anexelor tehnice ale exploatării, care trec în proprietatea statului, în limita termenului de 3 luni prevăzut în legea minelor.

 Nu au fost respectate prevederile legale privind returnarea, la finalizarea lucrărilor, a terenurilor predate temporar constructorilor.

Astfel, Ministerul Economiei:

- a predat consiliilor locale, la finalizarea lucrărilor, terenuri în suprafață de 629.139 mp, fără a deține documente justificative din care să rezulte că nu sunt terenuri cu folosință silvică sau proprietate privată și dacă aceste terenuri au fost înscrise în evidența cadastrului fondului funciar general;
- nu a nominalizat prin protocoalele de predare-primire, încheiate cu constructorii, suprafețele de teren predate temporar ca amplasament pentru 5 obiective miniere (Mina Petrila 1 Vest-Drum tronson 3; Bocșa-Ocna de Fier-Dognecea, Rușchița Complexe și Rușchița Vârfu Boul; Baia de Aramă).

Recomandări

- ✓ angajarea și decontarea lucrărilor de închidere și ecologizare (angajate în mod direct sau prin SC Conversmin SA) cu respectarea conținutului devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, în conformitate cu prevederile HG nr. 28/2008;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor efectuate cu lucrări de închideri mine, în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de:
 - lucrări angajate și decontate (în baza contractelor încheiate de minister sau a contractelor încheiate de SC Conversmin), pentru care devizele oferă și situațiile de lucrări, întocmite de constructori, nu respectă structura devizului-cadru prevăzută de lege pentru lucrări finanțate din fonduri publice, stabilirea cuantumului cheltuielilor fără bază legală incluse în situațiile de lucrări;
 - lucrări/servicii acceptate la plată, în baza facturilor emise de SC Conversmin SA, având la bază deconturi în care au fost incluse materiale/cheltuieli la prețuri mai mari decât cele stabilite în oferta financiară cu care prestatorii au câștigat licitația organizată de SC Conversmin SA;
 - lucrări angajate și decontate (în baza contractelor încheiate de minister sau a contractelor încheiate de SC Conversmin SA), pentru alte obiective decât cele miniere (mine, cariere) pentru care s-a aprobat închiderea și pentru care, prin Programul anual de conservare, închidere reconstrucție ecologică și activități post-inchidere, s-au alocat fonduri de la bugetul de stat, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de lucrări, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind preluarea anexelor tehnice și dependențelor aflate în dotarea minelor pentru care s-a aprobat închiderea definitivă și evidențierea extracontabilă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de lucrări încheiate și derulate de ARDZI, în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de lucrări decontate și neexecutate sau executate cu întârziere, precum și a unor lucrări angajate/decontate în mod nelegal, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de lucrări, precum și prin nerecuperarea penalităților contractuale, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri de intrare în legalitate, de stabilire a întinderii prejudiciului și de recuperare a acestuia, potrivit legii.

2.2. Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin SA București

SC *Conversmin SA* este persoană juridică română cu capital integral de stat, având ca acționar unic statul român, prin Ministerul Economiei, înființată în scopul efectuării lucrărilor de conservare și închidere a minelor, precum și de monitorizare a lor după închidere.

Conform HG nr. 313/2002, SC *Conversmin SA* desfășoară în principal activități constând în:

- conservarea minelor din momentul sistării activității acestora până la contractarea lucrărilor de închidere;
- închiderea minelor subterane-lucrări miniere subterane și lucrări de legătură cu suprafața;
- lucrări pentru exploatarea, întreținerea și repararea instalațiilor, precum și a obiectivelor rezultate în urma finalizării lucrărilor de închidere, menite să păstreze parametri de mediu proiectați;
- monitorizarea post-inchidere a obiectivelor miniere;
- realizarea unor operațiuni de marketing, publicitate, reclamă în domeniul său de activitate;
- servicii specifice domeniului, pentru diverși beneficiari persoane juridice.

Observațiile Curții de Conturi

- S-au efectuat cheltuieli neeconomice, în sumă de 163 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță în domeniul elaborării și expertizării documentațiilor tehnico-economice și în domeniul financiar-contabil, în condițiile în care entitatea avea angajat personal specializat în aceste domenii, cu atribuții stabilite prin ROF.

Răspunsul entității

SC *Conversmin SA* a invocat faptul că fundamentarea necesității și oportunității achiziționării acestor servicii s-a efectuat în scopul reducerii riscului managerial, ca urmare a volumului mare de proiecte și lucrări.

Argumentele prezentate nu sunt întemeiate, întrucât activitățile care au făcut obiectul contractelor de servicii încheiate erau stabilite ca atribuții în sarcina angajaților SC *Conversmin SA* atât prin ROF, cât și prin Fișa postului, iar entitatea avea angajat personal specializat în acest domeniu.

- Nu au fost respectate prevederile legale privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate, prin acceptarea decontării unor cheltuieli (cu diurna) pentru deplasarea în străinătate a 7 persoane, peste limita legală a diurnei zilnice stabilite prin Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare) și, ulterior, prin Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011, fiind decontată în mod nelegal suma de 1.356 euro (echivalentul a 6 mii lei).

Recomandări

- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de prestări servicii de consultanță, derulate în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate pentru activități pentru care entitatea avea angajat personal specializat, cu atribuții corespunzătoare stabilite prin ROF și Fișa postului, precum și de servicii angajate în condiții de neeconomicitate, stabilirea întinderii unui eventual prejudiciu produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra deconturilor de cheltuieli pentru deplasări în străinătate, întocmite și aprobate în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli fără bază legală, incluse și acceptate la plată, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de cheltuieli, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri de intrare în legalitate și pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

3. Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare

Acțiunile de control cu această temă s-au efectuat la:

- 3.1. Departamentul pentru Energie
- 3.2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

3.1. Departamentul pentru Energie

Departamentul pentru Energie (DpE) s-a înființat în cadrul Ministerului Economiei, în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative și funcționează în baza HG nr. 429/2013 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Energie.

Potrivit acestui act normativ, în cadrul Departamentului pentru Energie s-a înființat Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie, care exercită toate drepturile și obligațiile ce decurg din calitatea de acționar al statului privind administrarea, restructurarea și, după caz, lichidarea societăților și companiilor naționale și a celorlalte societăți comerciale, din domeniile coordonate de Departamentul pentru Energie.

Departamentul pentru Energie a preluat și exercită atribuțiile Ministerului Economiei, de instituție publică implicată în domeniul privatizării, în baza OUG nr. 75/2013 privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Oficiului Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, pentru modificarea unor acte normative, precum și pentru reglementarea unor măsuri privind activitatea Departamentului pentru Energie.

Observațiile Curții de Conturi

- Neclarificarea de către Părți a modului de îndeplinire a prevederilor clauzei „Aspecte privind tarifele”, prevăzută în contractele de privatizare a SC Distrigaz Sud SA București și a SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș, privind aplicarea, pentru prima perioadă de reglementare, a unei reduceri de 15% asupra tarifului de distribuție a gazelor naturale stabilit de Autoritatea de Reglementare (abatere identificată în cazul Contractului nr. 6/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și a Contractului nr. 7/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș).

Recomandare: efectuarea de către Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie, din cadrul Departamentului pentru Energie, a tuturor demersurilor legale ce se impun pentru clarificarea de către părți a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate prin clauza „Aspecte privind tarifele” din Contractul privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și din Contractul privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș; stabilirea efectelor financiare negative în cazul constatării nerespectării clauzei în cauză și aplicarea măsurilor necesare înlăturării lor.

4.1. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS)

AAAS este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflate în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

Conform OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS), funcționând ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

În vederea îndeplinirii rolului său, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

- Neclarificarea regimului juridic al terenurilor de incintă și aferente construcțiilor unor societăți comerciale; neluarea măsurilor legale pentru obținerea, de către unele societăți comerciale, a certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor; deficiențe cu privire la majorarea capitalului social al unor societăți comerciale, cu valoarea terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Abaterile au fost constatate în cazul următoarelor contracte de privatizare:

- ⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi;
 - ⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT19/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Sulina;
 - ⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT32/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Jurilovca;
 - ⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea;
 - ⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. B018/2004, privind privatizarea SC Piscicola SA Murighiol.
- ⇒ În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi, s-a constatat:
- neefectuarea de către societate, nici înainte și nici după privatizare, a demersurilor legale în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor și, pe cale de consecință, a majorării capitalului social cu valoarea acestor terenuri;
 - necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării.
- ⇒ În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT19/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Sulina, s-a constatat:
- neefectuarea de către societate, anterior privatizării, a demersurilor legale în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor și, pe cale de consecință, a majorării capitalului social cu valoarea acestor terenuri;
 - necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării;
 - ulterior privatizării, SC Piscicola SA Sulina a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra unor terenuri, cu suprafața totală de 50.545,85 mp, și a majorat capitalul social cu valoarea acestora, în sumă de 95 mii lei. Acțiunile emise, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor, au fost atribuite Consiliului Local Sulina și Consiliului Local Crișan, la solicitarea acestora, și nu Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, instituția publică care a realizat privatizarea. Pentru un număr de 40 de incinte aparținând teritoriului administrativ C.A. Rosetti, comisia înființată de Consiliul Județean Tulcea pentru avizarea documentațiilor depuse de SC Piscicola SA Sulina în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor nu a fost de acord cu avizarea documentațiilor, fiind necesară verificarea în teren a respectivelor incinte;
 - neefectuarea, de către instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării, a niciunui demers în vederea intrării în posesia acțiunilor emise, după privatizare, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care societatea privatizată a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.
- ⇒ În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT32/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Jurilovca, s-au constatat următoarele:
- neefectuarea de către societate a demersurilor legale în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor (inclusiv a celor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrului instituite de autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor la bugetul de stat, anterior privatizării) și, pe cale de consecință, a majorării capitalului social cu valoarea acestor terenuri;
 - necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării.
- ⇒ În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea, s-au constatat următoarele:
- neefectuarea, de către societate și instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării, a demersurilor legale în vederea majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care societatea a obținut, anterior privatizării, certificate de atestare a dreptului de proprietate și emiterii de acțiuni ce reveneau de drept instituției publice;

- necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării;
- neclarificarea de către societate a regimului juridic al terenurilor de incintă și ale celor aferente construcțiilor înstrăinate, anterior privatizării, prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de către autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor către bugetul de stat;
- încetarea monitorizării postprivatizare a contractului de privatizare a SC Piscicola SA Tulcea, de către instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării, fără să urmărească clarificarea de către societate a situației juridice a terenurilor și fără să ia măsuri în vederea intrării în posesie a acțiunilor ce îi revin de drept, ca urmare a obținerii de către societate, anterior privatizării, a unor certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor.

⇒ *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. B018/2004, privind privatizarea SC Piscicola SA Murighiol, s-au constatat următoarele:*

- neefectuarea de către societate, nici înainte și nici după privatizare, a demersurilor legale în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor (inclusiv a celor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active, anterior privatizării) și pe cale de consecință, a majorării capitalului social cu valoarea acestor terenuri;
- necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea să facă toate demersurile legale pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni prevăzându-se doar obligația cumpărătorului „...ca în termen de 60 de zile de la data intrării în posesia Certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, să determine societatea să hotărască majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor, urmând ca acțiunile rezultate din această majorare să revină Vânzătorului.”
- Nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale; deficiențe în activitatea instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, cu privire la urmărirea respectării de către cumpărător a clauzelor din contractul de privatizare.

Abaterile au fost constatate în cazul următoarelor contracte de privatizare:

⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi;

⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea;

⇒ Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007, privind privatizarea SC Automobile Craiova SA.

⇒ *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi, s-au constatat următoarele:*

- nerespectarea de către cumpărător a obligației asumate prin contract privind cesionarea, cu acordul vânzătorului, a acțiunilor cumpărate;
- neaplicarea de către vânzător a măsurilor sancționatorii prevăzute de lege, în condițiile nerespectării de către cumpărător a obligației în cauză.

⇒ *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea, referitor la scoaterea din monitorizare de către vânzător a contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni, s-a constatat:*

- nerespectarea de către cumpărător a clauzei privind obligația acestuia de a depune la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Tulcea, documentația necesară autorizării obiectivului privatizat;
- instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării a procedat la încetarea monitorizării postprivatizare, deși cumpărătorul nu a făcut dovada depunerii documentației necesare autorizării obiectivului privatizat.

⇒ *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007, privind privatizarea SC Automobile Craiova SA, s-au constatat următoarele:*

- nerealizarea gradului de integrare a producției asumat de cumpărător prin contractul de privatizare.

La clauza „Gradul de Integrare a Producției”, din Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007 privind privatizarea SC Automobile Craiova SA, s-a prevăzut că, cumpărătorul va depune toate diligențele pentru a atinge un grad de integrare a producției de minimum 60% până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării.

Conform contractului, Gradul de Integrare a Producției înseamnă reprezentarea procentuală a numărului de piese fabricate în România față de numărul total de piese dintr-un vehicul fabricat de societatea în cauză.

Data finalizării a fost stabilită inițial la 19.03.2008, iar prin actul adițional încheiat în anul 2012 a fost modificată la 31.12.2012.

S-a constatat că cumpărătorul a informat Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, în ianuarie 2013, despre faptul că nu a atins gradul de integrare a producției de minimum 60%, până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării, realizând un grad de integrare a producției de 44%.

De menționat este faptul că în contractul de privatizare nu au fost prevăzute sancțiuni în sarcina cumpărătorului pentru nerealizarea acestei obligații.

- nerealizarea nivelului producției de automobile asumat de cumpărător prin contractul de privatizare, respectiv:

- nerealizarea volumului de producție de 60.000 de automobile, până la data de 31.12.2012, prevăzut prin Actul adițional nr. 1/2012, realizându-se doar un număr de 30.217 automobile;

- neplata de către cumpărător a penalităților în sumă de 14.250 mii euro, datorate pentru nerealizarea nivelului de producție stabilit prin Actul Adițional nr. 1/2012.
- nefinalizarea de către părți a punerii în practică a mecanismului de compensare a pretențiilor reciproce, ce presupune încheierea unui contract de cont escrow cu The Royal Bank of Scotland plc. Edinburgh, Sucursala România, pentru transferarea în contul escrow a diferenței dintre suma de 14.250 mii euro, reprezentând Daune/Penalități datorate Autorității pentru Administrarea Activelor Statului de către SC Ford România SA pentru nerealizarea nivelului producției de automobile și suma determinată de experți independenți prin Raportul Inițial, sumă ce reprezintă venit al statului, conform OUG nr. 90/2013 *privind unele măsuri speciale pentru compensarea și decontarea unor creanțe reciproce rezultate din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și Ford Motor Company*;
- nesupunerea spre aprobare, prin lege, a modificărilor intervenite prin act adițional la Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007 privind privatizarea SC Automobile Craiova SA, contract aprobat prin Legea nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova SA.

Recomandări

✓ în vederea înlăturării abaterilor privind terenurile:

- Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului va solicita cumpărătorilor societăților comerciale SC Piscicola SA Sarichioi, SC Piscicola SA Sulina, SC Piscicola SA Jurilovca, SC Piscicola SA Tulcea și SC Piscicola SA Murighiol, să dispună societăților în cauză, să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societăților comerciale de către statul român spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii (inclusiv în cazul terenurilor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor la bugetul de stat, anterior privatizării);
- inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă cumpărători de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, care administrează acțiunile în numele statului. Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză;
- efectuarea de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a tuturor demersurilor legale, necesare în vederea intrării în posesia acțiunilor emise, după privatizare, de către societățile comerciale, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, și care au fost atribuite altor entități, la solicitarea acestora, și nu instituției publice implicate în privatizare, conform Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării;
- cuprinderea în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea privatizată să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, pentru evitarea pe viitor a producerii unor abateri de natura celor constatate;
- ✓ analizarea de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a situațiilor constatate și luarea măsurilor legale în consecință, în situația constatărilor de nerespectare a clauzelor contractuale în cazul contractelor de vânzare-cumpărare acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi și nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea;
- ✓ în vederea înlăturării abaterilor constatate în cazul contractului de privatizare a SC Automobile Craiova SA, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului va lua măsurile legale ce se impun pentru:
 - urmărirea realizării tuturor drepturilor ce i se cuvin Autorității pentru Administrarea Activelor Statului ca urmare a nerespectării de către cumpărător a clauzei contractuale privind nivelul producției de automobile asumat prin contractul de privatizare. Punerea în aplicare a prevederilor OUG nr. 90/2013 privind unele măsuri speciale pentru compensarea și decontarea unor creanțe reciproce rezultate din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și Ford Motor Company;
 - înaintarea Guvernului României a Actului Adițional nr. 1/2012, prin care s-au modificat unele clauze din Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007, pentru modificarea Legii nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova, în vederea definitivării tuturor etapelor de aprobare a acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, și HG nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate, Curtea de Conturi a dispus, prin decizie, măsuri pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva deciziei, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, prin încheiere. Împotriva încheierii, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a formulat contestație la instanța de contencios administrativ.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Curtea de Conturi a efectuat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul situației privind evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013, la Casa Națională de Pensii Publice*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (TBRCM) SA București*
3. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice*

1. Controlul situației privind evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013

Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)

CNPP este o instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, care administrează și gestionează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și funcționează sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

CNPP exercită funcția de ordonator secundar de credite pentru plata unor drepturi finanțate de la bugetul de stat, pentru care Ministerul Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice este ordonator principal de credite.

Controlul s-a desfășurat doar la nivelul CNPP și a avut în vedere datele din conturile anuale de execuție bugetară aferente anilor 2011-2013 pentru care s-au efectuat plăți din bugetul de stat, după cum urmează:

- mii lei -

Nr. crt.	Denumire drepturi	2011		2012		2013	
		Plăți efectuate	% din total plăți	Plăți efectuate	% din total plăți	Plăți efectuate	% din total plăți
A	1	2	3=col.2/rd.1*100	4	5=col.4/rd.1*100	6	7=col.6/rd.1*100
1	TOTAL GENERAL (A+B+C+D)	7.974.149	100	7.527.276	100	7.381.781	100
A.	Drepturi de pensii, din care:	5.551.210	69,62	5.223.003	69,39	5.116.505	69,31
A.1	Agricultori	4.510.080	56,56	4.269.673	56,72	4.186.886	56,71
A.2	Pensie socială minim garantată	593.818	7,45	595.066	7,91	548.174	7,43
B.	Drepturi plătite de la bugetul de stat, în baza unor legi speciale, din care:	2.234.399	28,02	2.133.158	28,34	2.089.704	28,31
B.1	Indemnizații veterani de război	357.130	4,48	315.146	4,19	267.117	3,62
B.2	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive politice	327.391	4,11	346.371	4,60	329.666	4,47
B.3	Drepturi pentru revoluționari, inclusiv plăți restante	459.501	5,76	344.090	4,57	361.121	4,89
B.4	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive etnice	407.100	5,11	399.586	5,31	387.647	5,25
C.	Alte drepturi și facilități acordate în baza unor legi speciale, din care:	113.574	1,42	101.082	1,34	108.388	1,47
C.1	Abonamente veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate ori constituite în prizonieri	56.031	0,70	53.969	0,72	49.753	0,68
C.2	Bilete călătorie pentru veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate	45.807	0,57	36.402	0,48	48.027	0,65
D.	Taxe poștale pentru transmiterea drepturilor și manoperă	74.966	0,94	70.033	0,93	67.184	0,91

Observațiile Curții de Conturi

- Au fost plătite eronat din bugetul de stat unele drepturi, în sumă estimativă de 27.594 mii lei, în principal, acordate în baza unor acte normative abrogate începând cu anul 2011, când a intrat în vigoare Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, pentru care baza legală de acordare a acestora era bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și raportarea eronată a acestora prin conturile de execuție încheiate de către CNPP pentru exercițiile bugetare ale anilor 2011-2013.
- Au fost plătite nelegal din bugetul de stat:
 - unele drepturi în sumă estimativă de 4.056 mii lei, în condițiile în care intervenise decesul respectivilor beneficiari, iar plata drepturilor nu a încetat în luna următoare decesului, din care, în principal, pentru următoarele categorii: pensii agricultori (1.504 mii lei), indemnizații sociale pentru pensionari (1.085 mii lei), indemnizații de însoțitor (655 mii lei);
 - indemnizații de însoțitor, în sumă estimată de 403 mii lei, acordate pensionarilor de invaliditate gradul I care au beneficiat, în perioada 2011-2013, și de asistent personal/indemnizație de însoțitor de la bugetele locale.

- Au fost raportate prin situațiile financiare, întocmite la finele anului 2013 de către CNPP, unele creanțe care aparțin unor persoane decedate, în sumă estimată de 1.289 mii lei, pentru care dreptul entității la acțiune în vederea recuperării acestora s-a prescris;
- Nu a fost verificată realitatea serviciilor prestate de către furnizori, reprezentând facilitățile acordate unor persoane pentru decontarea călătoriilor pe calea ferată și metrou, în sumă estimativă de 59.635 mii lei;
- Au fost constatate nereguli în bazele de date privind evidența beneficiarilor de drepturi din bugetul de stat, întrucât în unele cazuri lipsesc elementele obligatorii de identificare a beneficiarilor, respectiv codul numeric personal, care uneori lipsește, este eronat sau același beneficiar figurează cu două coduri numerice personale diferite;
- În unele situații nu a fost respectat termenul legal de soluționare a unor sesizări, petiții, scrisori și memorii adresate CNPP de către persoane fizice și juridice, precum și de alte instituții;
- Au fost raportate eronat în situațiile financiare, în perioada 2011-2013, creditele bugetare inițiale, definitive, nefiind corelate cu filele de buget primite de la ordonatorul principal de credite și nu a fost organizată evidența creditelor bugetare aprobate din bugetul de stat în contul în afara bilanțului „Credite bugetare aprobate”;
- A fost utilizat eronat contul „Decontări între instituțiile subordonate” pentru operațiunile de decontări efectuate între casele teritoriale de pensii, astfel că la finele anului 2013 acesta prezintă un sold în sumă de 1.384 mii lei.

Recomandări

- ✓ analizarea tuturor plăților de drepturi efectuate din bugetul de stat și corelarea cu bazele legale aplicabile pentru a asigura finanțarea corectă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor la toate categoriile de drepturi raportate prin bugetul de stat, ale căror temeiuri legale au fost abrogate prin apariția Legii nr. 263/2010;
- ✓ recuperarea integrală a pensiilor/indemnizațiilor acordate ulterior datei decesului beneficiarilor, precum și extinderea verificărilor pentru identificarea unor situații similare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, precum și recuperarea, conform prevederilor legale, a sumelor încasate necuvenit și extinderea, în cadrul termenului de prescripție, a verificărilor pentru sumele acordate necuvenit care să asigure recuperarea indemnizațiilor pentru însoțitor acordate persoanelor care au beneficiat și de asistent personal/indemnizație de însoțitor de la bugetele locale;
- ✓ verificarea periodică a debitorilor, astfel încât să se întreprindă, în termenul legal de prescripție, măsurile de recuperare a acestor sume plătite nelegal;
- ✓ efectuarea plăților pentru furnizorii de servicii de transport pe calea ferată și metrou se va realiza prin verificarea realității serviciilor prestate și a identității beneficiarilor care să conducă la asigurarea că beneficiarii pentru care se plătesc serviciile sunt cei îndreptățiți;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor situațiilor identificate de control și luarea măsurilor legale ce se impun referitoare la: asigurarea evidenței pe baza codului numeric personal al asiguraților, corectarea codurilor eronate, precum și identificarea posibilelor plăți nelegale în cazul existenței a două dosare incompatibile/duble în plată pentru același beneficiar;
- ✓ respectarea termenelor legale de transmitere a răspunsurilor la sesizările, petițiile, scrisorile și memoriile din domeniul pensiilor și a altor drepturi, primite de către CNPP de la diverși solicitanți;
- ✓ raportarea în contul de execuție bugetară întocmai a prevederilor bugetare aprobate, inițiale și definitive transmise de către MMFPSPV prin filele de buget;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității creditelor bugetare aprobate la nivel de ordonator secundar în contul în afara bilanțului „Credite bugetare aprobate”, precum și stabilirea de responsabilități concrete în acest sens;
- ✓ analizarea permanentă și raportarea corectă a soldurilor conturilor de decontări între instituțiile subordonate prin situațiile financiare întocmite pentru bugetul de stat, astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportate prin situațiile financiare.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă SA București (TBRCM)

SC TBRCM SA este organizată și funcționează potrivit HG nr. 1469/2002, cu modificările și completările ulterioare, ca societate pe acțiuni, acționar unic fiind Casa Națională de Pensii Publice (CNPP). Societatea are în structură 13 sucursale de tratament balnear și recuperare a capacității de muncă, unități fără personalitate juridică.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu a fost realizat profitul societății, în sumă de 1.267 mii lei, nu s-a virat către bugetul statului impozit pe profit, în sumă de 203 mii lei, dividendele cuvenite acționarului unic CNPP s-au diminuat cu suma de 904 mii lei, întrucât societatea, în perioada 2011-2013, a renunțat la un număr total de 5.166 de bilete de tratament balnear alocate în mod direct societății prin acte normative și a achiziționat în anul 2013, pentru beneficiarii de bilete CNPP, servicii de la alte societăți comerciale cu același profil de activitate, în sumă de 509 mii lei.
- A fost plasată suma de 1.000 mii lei din conturile de disponibilități ale sucursalei 1 Mai, prin achiziția de la un Fond deschis de investiții cu risc mediu, a unor titluri de valoare, contrar faptului că sucursala putea constitui depozite bancare la termen garantate.

⌚ În timpul controlului, sucursala a răscumpărat titluri de valoare în sumă de 850 mii lei, iar diferența în sumă de 150 mii a fost răscumpărată anterior.

- Dividendele cuvenite acționarului unic CNPP au fost diminuate cu suma de 82 mii lei, iar impozitul pe profit cu suma de 37 mii lei, ca urmare a neînregistrării unor venituri și necuprinderii unor sume în baza de calcul a impozitului pe profit.

⌚ În timpul controlului, societatea a înregistrat pe venituri suma de 92 mii lei, prin corectarea sumelor menținute eronat în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”.

- S-a plătit *nelegal* suma de 14 mii lei, reprezentând servicii externe de audit financiar contractate cu un furnizor care nu avea autorizarea legală de auditare a situațiilor financiare.
- Investițiile derulate de către societate au fost raportate eronat către Ministerul Finanțelor Publice, iar modul de reflectare a acestora prin situațiile financiare încheiate la finele anului 2013 nu a fost verificat.
- Nu au fost preluate din balanța Sucursalei Pucioasa în balanța de verificare centralizată a societății unele operațiuni în valoare de 157 mii lei, neraportându-se astfel prin situațiile financiare ale societății la finele anului 2013.

Recomandări

- ✓ creșterea gradului de ocupare a capacității în hotelurile sucursalelor, precum și realizarea programului CNPP privind tratamentul balnear și de recuperare a capacității de muncă, prin asigurarea de servicii pentru beneficiari ai biletelor de tratament balnear eliberate de casele teritoriale de pensii;
- ✓ utilizarea cât mai eficientă a capacităților de cazare disponibile în scopul creșterii profitului și a dividendelor cuvenite acționarului unic CNPP, pentru a se evita renunțarea la biletele de tratament puse la dispoziția societății în mod direct prin acte normative;
- ✓ avizarea de către organele de conducere ale societății a investițiilor derulate de către sucursalele teritoriale, pentru a evita plasarea de disponibilități din conturile sucursalelor către fonduri de investiții, cu riscul pierderii unor sume din aceste disponibilități;
- ✓ stabilirea tuturor influențelor fiscale, inclusiv recalcularea și virarea impozitului pe profit și a dividendelor cuvenite acționarului unic CNPP, precum și efectuarea tuturor înregistrărilor în evidența financiar-contabilă ca urmare a calculării eronate a acestora;
- ✓ recuperarea, în condițiile legii, a sumei plătite nelegal, reprezentând servicii de audit financiar plătite în baza contractului încheiat cu o persoană care nu deținea calitatea de auditor financiar autorizat;
- ✓ raportarea corectă a indicatorilor economico-financiar din bugetele de venituri și cheltuieli aprobați de către Guvern, preluarea acestor date ulterior în raportările transmise MFP și corelarea datelor cu realitatea, astfel încât execuția investițiilor cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli să corespundă atât cu derularea efectivă a acestora, cât și cu situațiile financiare anuale ale societății;
- ✓ analiza bilanțelor de verificare întocmite de sucursalele teritoriale pentru a asigura reflectarea tuturor operațiunilor efectuate de către acestea în datele raportate de către societate prin situațiile financiare la finele anului.

3. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditorilor garantate de stat la entitățile beneficiare

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, potrivit prevederilor HG nr. 10/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Observațiile Curții de Conturi

- ⇒ Cu privire la planificarea activităților și a costurilor aferente obiectivelor prevăzute în cadrul proiectului finanțat din fondurile Împrumutului BIRD RO 4825 pentru finanțarea Proiectului privind incluziunea socială, ratificat prin Legea nr. 40/2006 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat finanțării Proiectului privind incluziunea socială, semnat la București la 4 iulie 2006, precum și la raportarea către Ministerul Finanțelor Publice și către banca finanțatoare a datelor referitoare la utilizarea sumelor
- MMFPSPV nu a elaborat planurile anuale de dezvoltare cuprinzând activitățile și costurile aferente ce urmau a fi finanțate din împrumut și nu a planificat în mod corespunzător fondurile disponibile din sumele împrumutului BIRD RO 4825, aferente activității de achiziții în vederea implementării proiectului (6.077 mii euro, echivalentul a 27.313 mii lei).
- Entitatea nu a corelat datele raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe, constatându-se o diferență între cele două raportări în sumă de 0,05 milioane euro (223 mii lei).
- ⇒ Cu privire la modul de atribuire a contractelor de consultanță nr. 21/2010, respectiv nr. 1/2013, încheiate între MMFPSPV și ANPIS și consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, aferente componentei „Program de transfer de sume de bani pentru asistență socială” în cadrul Proiectului privind incluziunea socială finanțat din fondurile împrumutului BIRD RO 4825:

Ca urmare a verificării efectuate s-a constatat că fondurile din împrumutul BIRD RO 4825, aferente componentei „*Program de transfer de sume de bani pentru asistență socială*”, au fost utilizate în condiții de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, astfel:

● referitor la modul de fundamentare și estimare a Contractului de consultanță nr. 21/2010, încheiat între MMFPSPV și ANPIS cu Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, în valoare de 1.460 mii euro fără TVA, s-a constatat că sumele estimate în fundamentarea achiziției nu au fost corelate cu cele prevăzute în planul de achiziții, situație generată de modul defectuos de justificare a valorii estimate și a neactualizării corespunzătoare a planului de achiziție. (797 mii euro, echivalentul a 3.583 mii lei);

● demararea procedurilor de atribuire și încheierea Contractului de consultanță nr. 21/2010 s-au realizat anterior apariției cadrului legal, respectiv a HG nr. 1.010/2011 pentru aprobarea amendamentelor convenite între Guvernul României și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin scrisoarea semnată la Washington la 6 aprilie 2011 și la București la 28 aprilie 2011, la Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat finanțării Proiectului privind incluziunea socială, neexistând astfel până la data apariției actului normativ un temei legal pentru finanțarea acestui contract din Împrumutul BIRD RO 4825.

Identificarea acestui aspect demonstrează faptul că MMFPSPV nu a respectat principiul bunei gestiuni financiare a fondurilor publice, expunându-se astfel riscului de a încheia angajamente fără o bază legală, în situația în care autoritatea deliberativă nu ar fi aprobat sursele de finanțare. (966 euro, echivalentul a 4.343 mii lei).

● atribuirea directă a Contractului de consultanță nr. 21/2010 consorțiului BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA pentru consolidarea și dezvoltarea sistemului informatic integrat SAFIR, s-a realizat de către MMFPSPV în condițiile în care *nu a fost justificată corespunzător* încadrarea în cerințele prevăzute în ghidul BIRD pentru acest tip de metodă de selecție: „selecție din sursă unică”. Astfel, s-a constatat că MMFPSPV nu a organizat o procedură competitivă de achiziție a serviciilor de consultanță, având în vedere următoarele aspecte:

- alegerea metodei de contractare directă (Selecție din Sursă Unică) în vederea atribuirii contractului de consultanță nu a fost justificată corespunzător, în sensul că nu există documente din care să rezulte încadrarea în condițiile prevăzute în ghidul BIRD pentru acest tip de metodă;
- ținând cont de faptul că cerințele din fundamentarea achiziției constau în adăugarea de prestații noi în sistemul creat și recepționat în baza contractului anterior, nu a fost justificată continuarea naturală a activității anterioare, condiție prevăzută de ghidul BIRD pentru alegerea procedurii Selecție din Sursă Unică;
- având în vedere faptul că sistemul SAFIR, creat anterior, trebuia să permită administrarea prestațiilor gestionate de către MMFPSPV, precum și adăugarea unor prestații noi și eliminarea unora dintre prestațiile existente în sistem, aceste noi servicii puteau fi contractate printr-o procedură competitivă. (1.825 euro, echivalentul a 8.203 mii lei).

● majorarea nejustificată a valorii Contractului de consultanță nr. 21/2010 cu suma de 470 mii dolari SUA (1.535 mii lei), ca urmare a faptului că la negocierea achiziției prin atribuire directă a fost acceptată indexarea prețurilor unitare din contractul anterior, în condițiile în care în Ghidul BIRD nu există prevederi referitoare la acest aspect.

În condițiile în care nu s-a organizat o procedură competitivă de atribuire a contractului de consultanță, nu s-a ținut cont nici de recomandarea BIRD referitoare la menținerea prețurilor unitare față de cele din contractul anterior, ceea ce a condus la majorarea valorii contractului cu suma de 470 mii dolari SUA (1.535 mii lei).

● referitor la modul de fundamentare și estimare a Contractului de consultanță nr. 1/2013, încheiat între MMFPSPV, ANPIS, și Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, în valoare de 675 mii euro fără TVA, s-a constatat că *sumele estimate în fundamentarea achiziției nu au fost corelate cu cele prevăzute în planul de achiziții*, situație generată de modul defectuos de justificare a valorii estimate și a neactualizării corespunzătoare a planului de achiziție. (170 mii euro, echivalentul a 555 mii lei).

● atribuirea directă a Contractului de consultanță nr. 1/2013 consorțiului BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, pentru consolidarea și dezvoltarea sistemului SAFIR, s-a realizat de către MMFPSPV în condițiile în care *nu a fost justificată corespunzător* încadrarea în cerințele prevăzute în Ghidul BIRD pentru acest tip de metodă de selecție: „selecție din sursă unică”. Astfel, s-a constatat că *nu a fost organizată o procedură competitivă de achiziție a serviciilor de consultanță*.

Din verificarea efectuată s-a constatat că nu există o justificare a regimului de urgență, motiv invocat de către MMFPSPV, care să reprezinte un argument pentru alegerea acestui tip de metodă de selecție. (675 euro, echivalentul a 3.033 mii lei).

● valoarea Contractului de consultanță nr. 1/2013 a fost majorată nejustificat cu suma de 220 mii dolari SUA (717 mii lei), consecință a modului defectuos de negociere, atribuire și încheiere a contractului anterior nr. 21/2010.

În cadrul procedurii de negociere a Contractului de consultanță nr. 1/2013 prețurile unitare au fost negociate prin raportarea la valorile indexate în mod nejustificat în Contractul de consultanță nr. 21/2010.

● cu privire la *gradul de utilizare a fondurilor provenite din împrumutul BIRD RO 4825 și implementare la termen a proiectului*, s-a constatat că *obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate*, înregistrându-se la data de 31 decembrie 2013 un grad de utilizare a fondurilor provenite din împrumut în proporție de numai 45,6%.

Cu toate că, componenta „Programul de transfer de sume de bani pentru asistență socială” nu a fost cuprinsă inițial în cadrul Proiectului de incluziune socială, această componentă a deținut o pondere semnificativă în detrimentul celorlalte componente.

Mai mult, în condițiile în care fondurile disponibile componentelor inițiale ale proiectului au fost diminuate, la data de 31 decembrie 2013, cu 6 luni înainte de finalizarea proiectului, gradul de realizare a acestora a fost scăzut, fiind cuprins între 42,4% - 78,5%.

În urma etapei de conciliere, reprezentanții entității controlate au prezentat punctele de vedere cu privire la constatările echipei de control, care nu au fost reținute, fiind considerate ca netemeinice.

Recomandări:

- ✓ planificarea activităților aferente proiectului în concordanță cu fondurile alocate din împrumutul BIRD RO 4825;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD, astfel încât situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe să fie fidelă și reală;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ inițierea procedurilor de achiziții numai în condițiile în care sunt asigurate sursele de finanțare;
- ✓ fundamentarea temeinică a deciziei de selecție a procedurii de achiziție în conformitate cu prevederile ghidului BIRD;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ fundamentarea temeinică a deciziei de selecție a procedurii de achiziție în conformitate cu prevederile ghidului BIRD;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

Reprezentanții entității au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

La **Ministerul Sănătății**, Curtea de Conturi a efectuat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare*
2. *Controlul managementului fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013*

1. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și reprezintă autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică potrivit art. 12 alin. (1) din HG nr. 144/2010 cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile Curții de Conturi

Cu privire la utilizarea fondurilor provenite *din împrumutul BEI 22943 pentru finanțarea proiectului „Reforma sectorului sanitar” - faza a II-a, ratificat prin Legea nr. 171/2005*, s-au constatat următoarele:

- există diferențe între modurile în care este descrisă finanțarea Proiectului conform contractului de finanțare aprobat prin HG nr. 442/2005 și anexa la acordul de împrumut subsidiar, în sensul că în primul caz se face referire la finanțarea a trei componente, iar în al doilea caz, doar la o singură componentă;
- demararea procedurii de amendare a contractului de finanțare cu doar 2 luni înainte de termenul de finalizare al Proiectului, când ar fi trebuit să se realizeze lucrări civile legate de reabilitare pentru aproximativ 162 de unități și supravegherea acestor lucrări;
- Ministerul Sănătății nu a asigurat funcționarea efectivă a comitetelor directoare ale Proiectului (CDP), astfel încât termenii de referință ai CDP să fie realizați conform contractului de finanțare și acordului de împrumut subsidiar;
- la nivelul Ministerului Sănătății nu a fost elaborat Planul de acțiuni, care să cuprindă măsurile ce vor fi întreprinse pentru a asigura schimbările propuse privind practicile clinice și de management care fundamentează Proiectul și coordonarea cu alte aspecte ale strategiei Împrumutului privind serviciile de sănătate („Strategia privind Serviciile de Sănătate”);
- la nivelul Ministerului Sănătății nu există o procedură de re aprobare a documentațiilor tehnico-economice pentru investițiile cu valori între 5 milioane lei și 30 milioane lei și de sistare a execuției unui obiectiv/proiect de investiții sau a lucrărilor de intervenții incluse în „Proiectul privind reforma sectorului sanitar”;

- nu au fost evidențiate distinct în contabilitate garanțiile de bună execuție aferente Proiectului, în sumă de 5.338 mii lei, la data de 31.05.2014;
- necuprinderea în Planul de audit public intern al MS, pe parcursul întregii perioade 2005-2014, a unor misiuni referitoare la Proiectul „Reforma sectorului sanitar”, cu toate că data de finalizare a acestuia a fost prelungită de trei ori, iar componenta 1 nu a fost realizată în totalitate;
- neatingerea obiectivului specific Componentei 1 a Proiectului „Asigurarea de lucrări civile legate de reabilitare pentru aproximativ 22 de unități, inclusiv planificarea și supravegherea acestor lucrări” propuse a fi finanțate prin Proiectul „Reforma sectorului sanitar”;
- dificultățile obiective întâmpinate în realizarea a două unități sanitare au condus la sistarea execuției lucrărilor de reabilitare și, în consecință, la cheltuieli neeconomice, ineficiente și ineficace;
- Ministerul Sănătății, prin Unitatea de management a proiectului (UMP), a făcut plăți doar pentru componentele 1 și 5, deși conform contractului de finanțare era prevăzută a fi finanțată și componenta 2 „Asistență medicală primară și servicii medicale în mediul rural”, iar componenta 5 a fost introdusă abia în 2010, când a fost înlocuită componenta 3;
- Ministerul Sănătății nu a corelat datele raportate către MFP și BEI cu privire la situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe, constatându-se o diferență între cele două raportări în sumă de 8 mii euro (36 mii lei).

Recomandări

- ✓ încheierea acordului de împrumut subsidiar în conformitate cu acordul de împrumut;
- ✓ fundamentarea corectă a obiectivelor proiectelor astfel încât să se poată estima un cost cât mai real, iar Proiectul să fie finalizat la termen pentru evitarea costurilor suplimentare legate de amendarea contractelor de finanțare și majorarea contractelor de lucrări și a serviciilor de consultanță (supervizare);
- ✓ implementarea Planului de acțiuni în paralel cu implementarea aspectelor fizice ale Proiectului, conform contractului de finanțare;
- ✓ utilizarea sumelor rămase disponibile pentru acoperirea cheltuielilor eligibile conform acordului de împrumut și atingerea obiectivelor, având în vedere că există sume în soldul împrumutului BEI 22943, reprezentând sume rămase de tras și sume nealocate, iar plățile sunt sub nivelul bugetului Proiectului;
- ✓ înregistrarea corectă în contabilitatea Proiectului a valorii garanțiilor de bună execuție, în contul „Alte împrumuturi și datorii asimilate”, pe analitice, a sumei de 5.338 mii lei, reprezentând contravaloarea reținerilor din facturi a garanțiilor de bună execuție pentru obiectivele de investiții;
- ✓ având în vedere modificarea legislativă și faptul că Ministerul Sănătății urmează să implementeze un alt Proiect, respectiv „Reforma sectorului de sănătate – îmbunătățirea calității și eficienței sistemului de sănătate”, se impune elaborarea unei proceduri pentru aprobarea documentațiilor tehnico-economice pentru investițiile care se aprobă de ordonatorii principali de credite;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BEI, astfel încât situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe să fie fidelă și reală;
- ✓ includerea în tematica de audit a unor misiuni cu privire la Proiectul privind „Reabilitarea sectorului sanitar”, pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin cele două împrumuturi acordate de BEI și Banca Mondială în termenul stabilit;
- ✓ revizuirea proiectelor tehnice, atunci când este cazul, înainte de a fi lansate licitațiile de achiziție a contractelor de lucrări, astfel încât riscul de apariție a unor dificultăți tehnice și/sau financiare să fie cât mai mic;
- ✓ revizuirea criteriilor stabilite pentru alegerea locațiilor ce vor beneficia de investiții, ținând cont de eventualele riscuri ce pot apărea în derularea proiectelor, precum și de prevederile legale în domeniu, astfel încât obiectivele să fie atinse/finalizate cu succes;
- ✓ consultarea bazelor de date specializate referitoare la ofertanți cu privire la situația financiară, capacitatea de plată, obiectul de activitate, alte date de interes, respectiv: site-ul ANAF, Registrul Comerțului, Buletinul insolvenței etc., pentru garantarea capacității firmelor de a-și onora contractele;
- ✓ demararea procedurii de amendare a contractului de finanțare în termen, astfel încât aprobarea să se realizeze în termen rezonabil pentru a reflecta realitatea și pentru a putea lua decizii privind implementarea Proiectului.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

2. Controlul managementului fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013

Ministerul Sănătății

Obiectivul general al controlului l-a constituit evaluarea modului în care Ministerul Sănătății a planificat, a organizat, a condus și a controlat modul de utilizare a fondurilor alocate, în perioada 2009-2013, pentru derularea *programelor naționale de sănătate și efectuarea achizițiilor de aparatură medicală, reparații capitale și investiții de către unitățile sanitare aflate în subordinea ministerului* ca urmare a transferurilor de fonduri în acest sens.

Observațiile Curții de Conturi

- În perioada 2009-2013, Ministerul Sănătății *nu a fundamentat bugetul pentru transferuri de capital* (achiziții de aparatură medicală, reparații capitale și investiții) către unitățile din subordinea sa sau a Autorităților Administrației Publice Locale (AAPL), prin aplicarea unor proceduri și criterii clar definite, astfel încât să se asigure utilizarea integrală și eficientă a fondurilor repartizate, precum și punerea în funcțiune a aparaturii medicale achiziționate.
- Entitatea nu a avut în vedere stocurile de medicamente și materiale sanitare existente la unitățile de specialitate care implementează Programul național de prevenire, supraveghere și control al infecției (HIV PN-HIV) și Programul național de prevenire, supraveghere și control al TBC (PN-TBC).

Astfel, *bugetul nu a fost alocat în funcție de necesitățile reale*, ceea ce a condus la existența unor excedente de stocuri de medicamente și materiale sanitare la unele unități sanitare, în timp ce, la alte unități, stocul era insuficient pentru necesitățile curente.
- În anul 2013, Ministerul Sănătății *nu a efectuat achiziții centralizate de medicamente și materiale sanitare*, necesare derulării Programului național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV, ceea ce a condus la *utilizarea neeconomică a fondurilor publice*, cât și la crearea unor condiții de inechitate în repartizarea și utilizarea fondurilor la nivel teritorial.
- Nu au fost luate *măsurile care să asigure integritatea patrimoniului și buna gestionare a bunurilor achiziționate* cu finanțare de la bugetul de stat sau credite externe garantate de Guvern, de către unitățile sanitare publice cu paturi pentru care managementul asistenței medicale a fost transferat către autoritățile publice locale în baza HG nr. 529/2010 și pentru care ulterior, prin hotărâri de guvern s-a aprobat desființarea lor.
- Corpul de Control al Ministerului Sănătății *nu a monitorizat și nu a controlat modul de remediere a abaterilor constatate și înscrise în rapoartele de control încheiate de acesta în perioada 2009-2013 cu privire la derularea programelor naționale de sănătate și la utilizarea fondurilor alocate de Ministerul Sănătății către unitățile sanitare din subordine pentru achiziția de aparatură medicală, reparații capitale și investiții.*
- Ministerul Sănătății *nu a controlat, în toate cazurile, realizarea indicatorilor de eficiență ai Programelor Naționale de Sănătate*, astfel că nu a impus măsuri care să conducă la calculul unitar al indicatorilor raportați, precum și la încadrarea cheltuielilor/bolnav/an în nivelul aprobat prin Norme tehnice.

Recomandări

- ✓ Ministerul Sănătății să asigure punerea imediată în funcțiune a aparaturii achiziționate din fonduri alocate prin transfer și utilizarea cu eficiență a acestor fonduri;
- ✓ la stabilirea volumului bugetului alocat derulării Programelor Naționale de Sănătate (PNS), precum și la repartizarea acestuia pe unități de specialitate, Ministerul Sănătății va avea în vedere valoarea medicamentelor și materialelor sanitare aflate în stoc la începutul anului la unitățile sanitare; asigurarea unei alocări echitabile a fondurilor și o aprovizionare ritmică și constantă cu medicamentele necesare pacienților înscrși în PN-HIV și PN-TBC, prin stabilirea unui plafon al stocurilor care să asigure consumul pentru o anumită perioadă;
- ✓ urmărirea și controlul modului în care au fost implementate măsurile dispuse prin actele de control prin susținerea cu documente justificative, anexate la răspunsurile primite de la unitățile sanitare; transmiterea către structurile de specialitate din cadrul ministerului a constatărilor specifice domeniului în vederea luării măsurilor operative de urmărire a remedierii abaterilor; completarea procedurii operaționale privind desfășurarea acțiunilor de control cu procedura de urmat în cazul în care unitatea controlată depune obiecțiuni asupra constatărilor înscrise în actul de control;
- ✓ monitorizarea cheltuielilor în cadrul Programelor Naționale de Sănătate, astfel încât acestea să fie proporționale cu fondurile alocate prin buget cu această destinație, în scopul încadrării în nivelul indicatorilor aprobați; stabilirea unei metodologii unitare de raportare a indicatorilor și efectuarea controlului asupra modului de raportare a acestora;
- ✓ organizarea achizițiilor centralizate de medicamente și materiale sanitare necesare derulării programelor naționale de sănătate, așa cum sunt nominalizate prin Normele tehnice de realizare a PNS, astfel încât să se asigure obținerea unor prețuri de achiziție competitive, respectiv utilizarea cu economicitate a fondurilor publice alocate cu această destinație;
- ✓ luarea măsurilor care se impun în vederea punerii în aplicare a prevederilor tuturor actelor normative privind desființarea unor unități sanitare pentru care a fost transferat managementul asistenței medicale către autoritățile publice locale, în scopul reîntregirii patrimoniului ministerului.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunea de control pe această temă s-a desfășurat la:

1. Institutul de Cercetare a Calității Vieții
2. Centrul de Economia Industriei și Serviciilor

1. Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV)

Este institut de interes public, dispune de autonomie funcțională și financiară și funcționează în conformitate cu actele normative care reglementează activitatea instituțiilor publice de cercetare din cadrul Academiei Române, precum și cu reglementările proprii.

Institutul este ordonator terțiar de credite și administrează atât fondurile primite de la bugetul de stat, prin Institutul Național de Cercetări Economice, precum și veniturile proprii realizate din contracte extrabugetare și donații.

Obiectivul principal al entității constă în realizarea de cercetări științifice fundamentale și avansate, precum și de activități conexe (difuzarea rezultatelor cercetărilor efectuate prin publicații, consultanță, sesiuni științifice) în următoarele domenii: politici sociale, calitatea vieții, valori și capital social, dezvoltare socială proiectată și inovație socială, standard de viață, contribuind astfel la dezvoltarea cunoașterii și la influențarea în sens pozitiv a evoluției societății românești.

Observațiile Curții de Conturi

- Organizarea și conducerea contabilității nu este conformă cu prevederile legale, întrucât:
 - nu a fost organizată evidența angajamentelor legale și bugetare, în conturile în afara bilanțului;
 - nu au fost întocmite fișele bugetare pe anii 2012 și 2013, în conformitate cu prevederile legale;
 - Registrul jurnal nu este completat conform prevederilor legale;
 - nu este organizată evidența analitică a conturilor de furnizori și clienți, a obiectelor de inventar în folosință și în magazie;
 - angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor nu se face cronologic și sistematic, pe fiecare operațiune în parte.
 - Institutul de Cercetare a Calității Vieții *nu a clasificat corect, la data intrării în gestiune, bunuri de natura obiectelor de inventar*, în valoare de 15 mii lei, acestea fiind înregistrate în mod eronat în evidența contabilă, ca mijloace fixe, pentru care s-a calculat o amortizare în sumă de 11 mii lei; *nu au fost clasificate corect și nu au fost înregistrate în evidențele contabile bunuri de natura obiectelor de inventar*, în valoare de 6 mii lei, acestea fiind încadrate ca materiale consumabile și înregistrate pe cheltuieli la darea în consum.
 - Nu a înregistrat în patrimoniu bunuri primite cu titlu gratuit de la furnizorul de servicii de telefonie mobilă.
 - *Nu s-au constituit drepturile de creanță față de clienți*, în cazul încheierii contractelor de finanțare pentru execuția unor proiecte de cercetare, fapt ce a condus la supraevaluarea veniturilor proprii prezentate prin Contul de execuție, cu suma de 157 mii lei, ca urmare a necorelării datelor din evidența financiar-contabilă cu cele preluate în situațiile financiare.
 - Acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente, constând în:
 - instruirea necorespunzătoare a comisiilor de inventariere și întocmirea eronată a deciziilor de inventariere;
 - neîntocmirea listelor de inventariere distincte pe locuri de depozitare, pe gestiuni și pe categorii de bunuri, fiind prezentată o singură listă, nesemnată de comisia de inventariere, gestionari și nici de un reprezentant al compartimentului de contabilitate, în care au fost incluse mijloace fixe și bunuri de natura obiectelor de inventar, fără a fi completate datele privind soldurile factice și scriptice, prețul unitar și, implicit, stabilită valoarea pe fiecare gestiune.
- 🕒 Institutul de Cercetare a Calității Vieții și-a însușit constatările, măsurile de corectare a abaterilor fiind luate în timpul controlului.

Recomandări

- ✓ organizarea evidenței angajamentelor legale și bugetare conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ întocmirea fișelor bugetare conform prevederilor legale, astfel ca datele raportate prin bilanța de verificare să corespundă cu datele din contul de execuție;
- ✓ completarea Registrului Jurnal și a celorlalte documente generate, cu toate elementele înscrise în formulare, astfel ca informațiile prezentate să fie cât mai complete;
- ✓ angajarea și plata fiecărei cheltuieli să se facă cronologic și sistematic pe fiecare operațiune și pe subdiviziunile clasificăției bugetare;
- ✓ evaluarea, la data intrării în gestiune, a bunurilor achiziționate, conform prevederilor legale și înregistrarea în evidența contabilă a acestora conform destinației și valorii de intrare;
- ✓ întocmirea documentelor justificative la data efectuării operațiunii economice pentru toate bunurile intrate în cadrul entității, indiferent de modalitatea de preluare;
- ✓ identificarea și înregistrarea tuturor bunurilor de natura obiectelor de inventar în folosință, în contul corespondent aferent, în vederea prezentării unei situații reale și exacte a patrimoniului;
- ✓ crearea drepturilor de creanță față de clienți pe baza contractelor încheiate cu aceștia;
- ✓ respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente în ceea ce privește momentul recunoașterii veniturilor;
- ✓ urmărirea respectării prevederilor legale în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului;
- ✓ aducerea la cunoștință și prelucrarea cu toți salariații implicați, în operațiunea de inventariere, a Procedurii operaționale privind efectuarea inventarierii.

2. Centrul de Economia Industrii și Serviciilor (CEIS)

CEIS este o instituție de interes public național, de cercetare în domeniile fundamentale ale economiei, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, prin bugetul Academiei Române, precum și din venituri proprii obținute prin donații, contracte de cercetare încheiate în nume propriu cu alte unități, în condițiile obținerii acordului secției de specialitate din Academia Română și din alte activități extrabugetare.

Misiunea Centrului de Economia Industrii și Serviciilor o constituie realizarea de cercetări științifice fundamentale și avansate, precum și de activități conexe (difuzarea rezultatelor cercetărilor efectuate, prin publicații, consultanță, sesiuni științifice etc.) corespunzător necesităților curente și de perspectivă, propuse în mod independent. În acest sens, Centrul de Economia Industrii și Serviciilor elaborează studii în următoarele domenii: economia industriei - economia resurselor naturale și economia industriei prelucrătoare, economia serviciilor - economia energiei și economia transporturilor, contribuind, astfel, la dezvoltarea cunoașterii și la influențarea în sens pozitiv a evoluției societății românești.

Observațiile Curții de Conturi

- A fost efectuată o operațiune nejustificată, respectiv, soldul contului „Personal – salarii datorate” a fost transferat în contul „Creditori sub 1 an”, iar plata efectivă a fost înregistrată ca o achitare a unor obligații față de creditori. Valoarea abaterii pentru perioada verificată este în sumă de 1.620 mii lei.
- Nu au fost prezentate documente justificative (referat de necesitate, proces-verbal de recepție) aferente unor plăți în sumă de 2 mii lei, din care să reiasă necesitatea efectuării unor lucrări de reparație, elementele de identificare a bunurilor pentru care a fost solicitată reparația și recepția lucrărilor efectuate.
- Nu a fost efectuată inventarierea generală a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, iar pentru materialele aflate în stoc a fost înscris un sold scriptic și factic cu aceeași valoare în fiecare an, fără a avea anexată la dosarul inventarierii lista cu aceste materiale.
- S-au constatat diferențe între soldul factic și soldul scriptic al mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, care nu au fost menționate în procesele-verbale de inventariere.
- S-au constatat necorelări între informațiile înscrise în listele de inventariere a mijloacelor fixe, Registrul numerelor de inventar și fișele mijloacelor fixe.

Recomandări

- ✓ stornarea înregistrărilor eronate și repunerea corectă a operațiunilor referitoare la plata salariilor;
- ✓ revizuirea Monografiei proprii privind înregistrarea în contabilitate a principalelor operațiuni, cu respectarea prevederilor legale, precum și efectuarea reglărilor corespunzătoare pentru înregistrările eronate;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind întocmirea documentelor justificative, care să respecte toate fazele execuției bugetare a cheltuielilor, respectiv: angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata și înregistrarea în evidența contabilă în funcție de natura economică a operațiunilor;
- ✓ organizarea și efectuarea inventarierii, precum și valorificarea rezultatelor acestora cu respectarea prevederilor legale.

3. Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” (IEF)

Este o instituție publică de interes public, cu personalitate juridică și funcționează în conformitate cu actele normative care reglementează activitatea instituțiilor publice de cercetare din cadrul Academiei Române, precum și cu reglementările proprii adoptate în limitele autorității și autonomiei sale, conferite de lege. Institutul de Etnografie și Folclor a fost înființat prin HG nr. 210/1990.

Obiectul de activitate îl constituie realizarea de cercetări științifice fundamentale și avansate, precum și activități conexe (difuzarea rezultatelor cercetărilor efectuate prin publicații, consultanță, sesiuni științifice, conferințe etc.) în următoarele domenii: folclorică, etnomuzicologie, etnocoreologie, etnografie, etnologie, arhive neconvenționale multimedia, contribuind prin aceasta la dezvoltarea cunoașterii și la influențarea, în sens pozitiv, a evoluției societății românești.

Observațiile Curții de Conturi

- În cadrul Arhivei de Folclor există unele bunuri inventariate ca unități fizice, fără să aibă valoare de inventar, nefiind astfel evidențiate în contabilitate.
- Nu au fost evaluate bunurile deținute în patrimoniu de Institut, luând în considerare valoarea lor istorică, documentară, etnografică și bibliofilă, în vederea includerii sau nu în patrimoniul imaterial, în patrimoniul cultural național mobil sau în categoria tezaur. Totodată, nu există norme metodologice care, prin intermediul criteriilor stabilite în acestea, să reglementeze situația acestor bunuri.
- Nu a fost efectuată evaluarea/reevaluarea tuturor activelor fixe existente în patrimoniul IEF.
- Au fost casate unele bunuri înregistrate în contabilitate la valori cuprinse între 1 leu și 9 lei, fără să fi fost evaluate/reevaluate până în prezent, conform prevederilor legale în domeniu, deși acestea ar putea face parte din patrimoniul cultural național mobil.

Recomandări

- ✓ elaborarea unor norme metodologice care, prin intermediul criteriilor stabilite în acestea, să reglementeze situația bunurilor care fac parte din patrimoniul imaterial, bunurile care aparțin patrimoniului cultural național mobil, dar și bunurile care fac parte din categoria tezaur, după caz, conform prevederilor legale în vigoare;

- ✓ evaluarea tuturor bunurilor deținute în patrimoniu de institut, de către o comisie de evaluare, în vederea includerii sau nu în patrimoniul imaterial, în patrimoniul cultural național mobil sau în categoria tezaur;
- ✓ înregistrarea bunurilor deținute în arhivă, în evidența contabilă, potrivit actelor normative în domeniu;
- ✓ efectuarea scoaterii din funcțiune/casării/dezmembrării mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ evaluarea/reevaluarea tuturor bunurilor deținute de instituție în patrimoniu.

MINISTERUL CULTURII

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunea de control pe această temă s-a desfășurat la:

1. *Muzeul Național de Artă al României*
2. *Muzeul Național de Artă Contemporană al României*
3. *Arhiva Națională de Filme*
4. Alte instituții din subordinea Ministerului Culturii: *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor Muzeul Național Bran, Muzeul Național Peleş Sinaia, Opera Națională Română din Cluj-Napoca, Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova, Teatrul Național Târgu-Mureș și Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara*

1. Muzeul Național de Artă al României (MNAR)

Este o instituție publică de cultură, de importanță națională, cu personalitate juridică, ce funcționează în subordinea Ministerului Culturii, fiind finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat, având următoarele obiective:

- cercetarea și colecționarea de bunuri cu semnificație artistică, în vederea constituirii și completării patrimoniului muzeului, în funcție de strategia și posibilitățile de finanțare ale Ministerului Culturii, sponsorizări sau alte surse atrase;
- organizarea evidenței gestionare și științifice a patrimoniului cultural deținut în administrare;
- conservarea, valorificarea, protejarea, depozitarea, administrarea, documentarea și restaurarea patrimoniului deținut, în condiții conforme standardelor internaționale, precum și normelor elaborate de Ministerul Culturii;
- punerea în valoare a patrimoniului cultural deținut;
- constituirea și organizarea fondurilor documentare, precum și a arhivei generale, în conformitate cu Legea nr. 16/1996 a Arhivelor Naționale, cu modificările și completările ulterioare și Nomenclatorul Arhivistic aprobat.

Observațiile Curții de Conturi

 Muzeul Național de Artă al României *nu a organizat și condus corespunzător evidența contabilă analitică și nu a efectuat reevaluarea bunurilor aparținând „Patrimoniului artistic”, ce includea, la data de 31.12.2013, un număr de 102.389 de bunuri, în valoare de 13.534 mii lei, în sensul că în evidențele tehnico-operative se regăsesc înregistrate opere de artă la valori foarte mici, în condițiile în care, în funcție de importanța sau semnificația lor, de vechime, unicitate sau de raritatea lor, acestea fac parte din tezaurul patrimoniului cultural național mobil sau din fondul patrimoniului cultural național mobil.*

 Nu au fost calculate penalitățile de întârziere, în sumă de 17 mii lei, pentru neîncasarea în termen a sumelor datorate conform contractelor de prestări servicii culturale, în perioada 2012-2013.

 Nu a fost urmărită încasarea veniturilor proprii și contabilizarea acestora la momentul apariției lor, depunerea sumelor încasate din activitatea muzeală efectuându-se cu întârzieri de la 1 la 2 ani.

De asemenea, din veniturile încasate și nedepuse în termen la casieria centrală a entității se avansau sume pentru efectuarea diferitelor cheltuieli cu bunuri și servicii, care erau decontate în ultimele trei zile ale lunii, astfel că la acel moment se efectua înregistrarea în contabilitate a veniturilor depuse și de la celelalte locații de expunere a operelor de artă, ridicarea de numerar de la Trezoreria Statului, deconturile de cheltuieli, fără evidențierea în contabilitate a avansurilor acordate și, ulterior, depunerea cu foaie de vărsământ a sumelor încasate ca venituri.

 A fost acceptată la plată decontarea integrală a contravalorii unor cursuri de masterat și taxe doctorale, precum și a tarifului integral pentru servicii de cazare/hoteliere într-o structură de primire turistică de confort superior celei de trei stele (situație în care se decontează numai 50% din tariful de cazare perceput).

 Fondurile publice nu au fost utilizate în conformitate cu principiile economicității, eficienței și eficacității, în cazul unor contracte de prestări servicii de consultanță în domeniul achizițiilor publice, fiind utilizate fonduri în sumă de 34 mii lei, la un nivel superior drepturilor salariale care s-ar fi acordat în situația în care postul vacant pentru funcția de consilier ar fi fost ocupat prin concurs.

- Instituția a imobilizat fonduri bugetare în sumă de 26 mii lei, reprezentând contravaloarea unor uniforme de serviciu achiziționate în plus față de numărul de posturi beneficiare de uniforme de serviciu aprobate prin Statul de funcții și prin Statul de personal.
- În perioada 2012-2013 au fost încheiate 5 contracte de furnizare de servicii de internet și/sau telefonie, fără a respecta principiul economicității în utilizarea fondurilor publice.
- Nu au fost respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, prin divizarea în contracte de valori mai mici a unui contract încheiat pentru transportul lucrărilor de artă în condiții de siguranță, pe ruta București – Bruxelles – București și asigurarea acestor bunuri de patrimoniu pentru toate riscurile, pe tot parcursul derulării evenimentului (expoziției), inclusiv pe perioada transportului. Astfel, Muzeul Național de Artă al României a încheiat cu aceeași firmă 7 contracte, cu valori sub pragul de 15 mii euro/contract, în valoare totală de 113,14 mii euro (487 mii lei).

Recomandări

- ✓ continuarea și finalizarea acțiunii de organizare a evidenței contabile analitice pentru toate bunurile aparținând patrimoniului artistic muzeal. Se vor depune diligențele necesare pe lângă Ministerul Culturii în vederea elaborării criteriilor obiective unice de evaluare/reevaluare a bunurilor culturale, precum și efectuarea reevaluării acestor bunuri, pentru reflectarea unei imagini fidele a patrimoniului deținut de entitate în situațiile financiare raportate;
- ✓ respectarea prevederilor contractuale referitoare la încasarea drepturilor și la calculul și plata penalităților, în cazul în care se depășește termenul de plată stabilit prin contractul de colaborare;
- ✓ extinderea perioadei de verificare asupra tuturor contractelor de colaborare, în vederea stabilirii veniturilor certe cuvenite din punerea la dispoziție a spațiilor în clădiri, pentru organizarea unor evenimente culturale;
- ✓ încasarea penalităților calculate conform prevederilor contractuale, până la momentul plății sumelor datorate Muzeului Național de Artă al României;
- ✓ respectarea prevederilor legale în vigoare, referitoare la derularea operațiunilor economico-financiare cu numerar;
- ✓ înregistrarea operațiunilor patrimoniale la momentul la care se efectuează și nu la momentul plăților către furnizori;
- ✓ analizarea oportunității și legalității efectuării cheltuielilor cu achiziționarea de uniforme de serviciu, peste necesar;
- ✓ încheierea tuturor contractelor necesare desfășurării activității în conformitate cu prevederile legale și în spiritul respectării principiului economicității, eficienței și eficacității în cheltuirea fondurilor publice;
- ✓ depunerea diligențelor necesare pe lângă ordonatorul principal de credite – Ministerul Culturii, în vederea elaborării unui proiect legislativ pentru armonizarea reglementărilor în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil.

Muzeul Național de Artă al României nu a contestat măsurile dispuse prin decizie și a raportat cu privire la demersurile întreprinse pentru ducerea acestora la îndeplinire.

2. Muzeul Național de Artă Contemporană al României (MNACR)

Este o instituție publică de cultură de importanță națională, cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Culturii, finanțată din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat.

MNACR are ca obiective principale constituirea, administrarea și protejarea patrimoniului muzeal propriu și organizarea de expoziții din domeniile artelor vizuale, multimedia, arhitectură, design, documentare culturală, fotografie, carte și poligrafie, precum și manifestări conexe de arte, în țară și străinătate.

Observațiile Curții de Conturi

- Conform situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013 *patrimoniul cultural* al Muzeului Național de Artă Contemporană al României (opere de artă) în valoare de 8.785 mii lei *nu este real, iar existența faptică a multor lucrări este incertă și operele nu au fost reevaluate*. Nu poate fi estimată valoarea abaterii având în vedere faptul că patrimoniul cultural preluat de la Oficiul Național pentru Documentare și Expoziții de Artă a fost de la început „alterat” cu liste de obiecte care nu aveau un statut juridic clar (neîntoarse de la expoziții, pierdute, oferite cadou etc.).
- Nu a fost constituită și virată suma de 59 mii lei, pentru care s-au calculat penalități de întârziere și dobânzi în sumă de 32 mii lei, ca urmare a nerespectării obligațiilor instituției publice în ceea ce privește protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, începând cu anul 2009.
- *Nu au fost virate venituri* în sumă de 542 mii lei, la care se adaugă penalități de întârziere și dobânzi în sumă de 306 mii lei, rezultate din *închirierea unor bunuri din domeniul public al statului*, în fapt fiind încheiate două contracte de asociere, care reprezintă o formă mascată de închiriere a unui spațiu din domeniul public al statului, aflat în administrarea Muzeului Național de Artă Contemporană.
- *Nu au fost inventariate lucrările de artă (în proprietatea artiștilor) lăsate în custodia Muzeului Național de Artă Contemporană al României*, în condițiile în care pentru aceste lucrări, lăsate în custodie de către artiști după finalizarea expozițiilor sau evenimentelor culturale, nu există documente de lăsare în custodia muzeului, nu a fost organizată evidența operativă și, implicit, evidența contabilă pentru aceste bunuri.

Curtea de Conturi a recomandat:

- ✓ finalizarea acțiunii de inventariere a gestiunilor de opere de artă (depozite). În acest sens se va asigura înregistrarea în evidența contabilă a eventualelor diferențe, desemnarea persoanelor și stabilirea atribuțiilor;
- ✓ concomitent cu acțiunea de inventariere la depozite se va desfășura și acțiunea de obținere a confirmărilor de la instituțiile și autorii la care se află opere de artă în custodie, care nu au răspuns notificărilor precedente și se vor demara procedurile legale de (re)notificare sau acționare în instanță;
- ✓ stabilirea, pe bază de documente justificative indubitabile, a situației operelor de artă plecate/trimise la expoziții în străinătate care nu s-au returnat/întors, pierdute sau în alte situații juridice. Această situație se va prezenta Consiliului de administrație pentru a dispune măsurile legale ce se impun;
- ✓ informarea ministrului culturii despre faptul că patrimoniul cultural al muzeului nu a fost reevaluat și formularea propunerii pentru acreditarea unor evaluatori specializați în efectuarea reevaluărilor. Totodată, se vor face demersuri pentru asigurarea fondurilor necesare pentru această acțiune, cu respectarea prevederilor legale în materie;
- ✓ intrarea în legalitate în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor referitoare la protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, incluzând și virarea la buget a contribuțiilor datorate;
- ✓ notificarea părților contractante și rezilierea contractului de asociere, respectiv intrarea în legalitate referitor la închirierea spațiilor aparținând domeniului public;
- ✓ luarea măsurilor legale ce se impun pentru efectuarea inventarierii generale anuale a elementelor patrimoniale, cu respectarea tuturor prevederilor actelor normative în vigoare și reflectarea rezultatelor în situațiile financiare;
- ✓ emiterea de proceduri specifice pentru clarificarea situației juridice a lucrărilor identificate cu ocazia inventarierii, pentru fiecare caz în parte;
- ✓ elaborarea unui proiect de contract cu privire la custodia Muzeului Național de Artă Contemporană al României asupra bunurilor proprietatea artiștilor sau a altor instituții, care să cuprindă clauze clare, neinterpretabile, referitoare la numărul lucrărilor/bunurilor, timpul de păstrare a acestora, condiții de restituire etc.;
- ✓ lucrările de artă identificate cu ocazia inventarierii, care îndeplinesc condițiile legale de a rămâne în patrimoniul Muzeului Național de Artă Contemporană, vor fi evaluate și înregistrate în evidența contabilă;
- ✓ conducerea instituției va continua diligențele necesare la nivelul ordonatorului principal de credite pentru inițierea unui act normativ, astfel încât inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului să reflecte fidel realitatea patrimoniului dat în administrare Muzeului Național de Artă Contemporană al României.

3. Arhiva Națională de Filme (ANF)

Este o instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Centrului Național al Cinematografiei (CNC), care își desfășoară activitatea în baza HG nr. 1063/2005.

Obiectul de activitate îl reprezintă evidența, cercetarea, colecționarea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului de filme, precum și organizarea și sprijinirea, prin Cinemateca Română, a promovării culturii cinematografice în România.

Arhiva Națională de Filme îndeplinește funcția de depozit legal și voluntar pentru filmele cinematografice de orice gen, pentru materialele primare și intermediare ale acestora, precum și pentru alte materiale și documente privind istoria cinematografiei naționale și universale.

În cadrul Arhivei Naționale de Filme funcționează Cinemateca Română și Laboratorul de Restaurare a Peliculei.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu a fost virat către ordonatorul secundar de credite excedentul, în sumă de 68 mii lei, rezultat din execuția bugetului Arhivei Naționale de Filme încheiată la 31.12.2013, sumă care a fost păstrată nelegal în contul de disponibilități al instituției. Drept urmare, bugetul de stat a fost prejudiciat cu suma de 68 mii lei ce i se cuvenea legal. Valoarea estimativă a erorii/abaterii este în sumă de 70 mii lei, incluzând foloasele nerealizate sub formă de dobânzi.
- Valoarea cheltuielilor aferente lucrărilor de proiectare și executare a instalației de utilizare gaze naturale pentru centralele termice montate în clădirile entității, în sumă de 80 mii lei, a fost înregistrată în mod eronat în contul „Instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații”, fără ca aceasta să majoreze valoarea clădirilor concomitent cu majorarea valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului.
- În mod similar, suma de 99 mii lei, reprezentând contravaloarea a două instalații microclimat, a fost înregistrată în evidența contabilă a entității în mod eronat în contul „Instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații”, fără ca acestea să majoreze valoarea clădirii, concomitent cu majorarea valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului, conform prevederilor legale.
- Contravaloarea unor licențe informatice, în sumă de 3 mii lei, achiziționate și plătite în anul 2014, a afectat creditele bugetare aprobate la titlul „Bunuri și servicii”, în condițiile în care se impunea ca achiziția să fie efectuată din fondurile aprobate la titlul „Cheltuieli de capital”, având în vedere că licențele reprezintă active fixe necorporale. Licențele achiziționate nu au fost evidențiate ca active fixe necorporale în contul contabil „Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale și alte valori similare”, valoarea lor fiind înregistrată în contul de cheltuieli „Cheltuieli cu materiale consumabile”.

- Referitor la *acțiunile de inventariere a patrimoniului*, pentru anii 2012/2013 au fost constatate unele deficiențe și abateri de la legislația specifică domeniului, în principal cu privire la întocmirea și utilizarea formularelor specifice.
 - La nivelul Arhivei Naționale de Filme, *bunurile din patrimoniul cultural național*, reprezentând filme și materiale documentare legate de istoria filmului românesc *au fost inventariate* ca unități fizice, fără să aibă valoare de inventar, întrucât nu au fost evidențiate în contabilitate sau, în cazul filmelor, acestea au fost înregistrate la valoarea simbolică de numai 1 leu, fără să fie evaluate și contabilizate, potrivit legii.
Prin nerefectarea în patrimoniu a tuturor bunurilor la valoarea reală nu au fost asigurate acuratețea și fidelitatea datelor patrimoniale prezentate de instituție în situațiile financiare încheiate.
 - Ca urmare a faptului că filmele de toate genurile, precum și materialele primare de imagine și sunet, mixajele de sunet se află în proprietatea publică a statului, în administrarea Centrului Național al Cinematografiei și în custodia Arhivei Naționale de Filme, se impunea ca cele două entități să efectueze periodic sau o dată la 3 ani punctaje sau puneri de acord între evidențele custodelui (ANF) și cele ale administratorului (CNC), în vederea stabilirii unor eventuale diferențe, dar acest lucru nu s-a realizat, fapt ce denotă existența unei disfuncționalități pe linie relațională și de comunicare între instituțiile implicate (Arhiva Națională de Filme, Centrul Național al Cinematografiei, respectiv Ministerul Culturii).
- În concluzie, ANF prezintă la acest moment o *situație incertă în ce privește evidența și raportarea acestor elemente patrimoniale*.
- Arhiva Națională de Filme nu are reglementat un cadru legal de desfășurare a activității de evidență, inventariere, de clasare și conservare, precum și de evaluare a bunurilor culturale mobile din patrimoniul cinematografiei naționale, care este parte integrantă a patrimoniului cultural mobil, conform legii.
 - Nu sunt înregistrate în inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, sediile și anexele în care își desfășoară activitatea Arhiva Națională de Filme, un teren, depozitele, pavilioanele și celelalte anexe în care se află filmele și au loc activitățile specifice Arhivei Naționale de Filme, aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea instituției, în conformitate cu prevederile legale.
 - Datele din situațiile financiare la nivelul ANF și din HG nr. 1063/2005 nu conferă o imagine reală asupra suprafeței de teren administrate, întrucât în evidența contabilă a instituției, terenul este înscris cu o suprafață de 84.559 mp, având valoarea de 3.255 mii lei, fapt ce a rezultat în urma măsurărilor cadastrale efectuate, obținând în acest sens și extrasul de carte funciară, iar conform HG nr. 1063/2005 în administrarea ANF se află laboratorul și terenul aferent în suprafață de 97.000 mp.

Recomandări

- ✓ virarea la bugetul de stat a sumei de 68 mii lei, ce reprezintă excedentul rezultat din execuția bugetului Arhivei Naționale de Filme la data de 31.12.2013, inclusiv a foloaselor nerealizate sub forma dobânzii;
- ✓ majorarea valorii mijloacelor fixe cu suma de 179 mii lei, aferente instalației de utilizare gaze naturale pentru centralele termice montate în clădirile entității și instalațiilor microclimat, concomitent cu majorarea patrimoniului public al statului, cu aceeași sumă;
- ✓ întocmirea situațiilor financiare astfel încât să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată, potrivit prevederilor legale;
- ✓ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii;
- ✓ continuarea demersurilor pe lângă ordonatorul principal de credite în vederea aprobării Normelor metodologice privind clasarea, evidența, gestionarea, inventarierea, conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile clasate din patrimoniul cinematografiei naționale;
- ✓ efectuarea diligențelor necesare la nivelul ordonatorului principal de credite pentru inițierea demersurilor legale, astfel încât inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului să reflecte fidel realitatea bunurilor aflate în custodia Arhivei Naționale de Filme;
- ✓ efectuarea diligențelor necesare la nivelul ordonatorului principal de credite pentru inițierea unui proiect de act normativ prin care să se modifice prevederile din HG nr. 1063/2005 pentru punerea de acord a celor două valori ale suprafețelor de teren în administrarea ANF (cea din HG nr. 1063/2005 și cea obținută în urma măsurărilor cadastrale și înscrisă în extrasul de carte funciară);
- ✓ înscrierea terenului în inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, cu suprafața și valoarea rezultate în urma efectuării măsurărilor cadastrale, astfel încât acesta să reflecte fidel realitatea patrimoniului ANF.

4. Alte instituții din subordinea Ministerului Culturii

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor s-a desfășurat și la alte 6 entități aflate în subordinea Ministerului Culturii, unde Curtea de Conturi a constatat următoarele:

- La *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA)* s-a constatat că entitatea a *efectuat plăți pentru servicii de mentenanță către două societăți comerciale, pentru un număr mai mare de echipamente decât cel pe care îl deținea la data încheierii contractelor*, în sumă de 12 mii lei, respectiv 7 mii lei, fapt pentru care s-a recomandat recuperarea sumelor plătite nelegal, precum și calcularea de către entitate a dobânzilor aferente sumelor plătite nelegal.

● La nivelul *Muzeului Național Bran* nu s-a condus evidența analitică a bunurilor culturale conform prevederilor legale aplicabile, în fapt realizându-se o evidență informatizată prin Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale, dar în care au fost introduse informații numai în proporție de 19%, fiind înregistrate datele pentru un număr de 1.296 de piese din totalul de 6.707 piese deținute de entitate.

Referitor la *organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului* entității, inclusiv a bunurilor culturale mobile la finele anului 2013, s-au constatat următoarele deficiențe:

- neînscriserea pe liste de inventariere distincte a bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Muzeului Național Bran;
- neconsemnarea, de către subcomisia de inventariere a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, a diferențelor dintre datele constatate faptic și înscrise în listele de inventariere, cu cele din evidența tehnico-operativă și din contabilitate, precum și a existenței faptice pe teren, în plus față de evidențele contabile, a imobilului „Casa portarului”, imobil care este evidențiat în Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, aflat în administrarea Muzeului Național Bran, conform HG nr. 85/2007;
- în cazul inventarierii bunurilor culturale aparținând Secțiilor „Etnografie” și „Vama Medievală” s-a constatat că există unele neconcordanțe preluate din anii anteriori și nesoluționate până la data controlului, atât cu privire la numărul pieselor înregistrate în registrul inventar și numărul pieselor existente faptic, cât și cu privire la descrierile unor piese din depozit care nu corespund descrierilor din inventarul scriptic;
- neîntocmirea cererilor de confirmare pentru bunurile aflate la terți la data inventarierii, bunuri împrumutate Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova sau aflate în custodie în parcul Castelului Bran.

Nu s-au luat măsuri pentru evaluarea bunurilor din patrimoniul cultural național, iar pentru activele fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, reevaluarea nu s-a efectuat la intervalele de timp reglementate de prevederile legale aplicabile, respectiv o dată la 3 ani, ultima operațiune de acest fel fiind efectuată în anul 2008. Aceste aspecte au consecințe asupra realității datelor raportate prin situațiile financiare.

● *Muzeul Național Peleş Sinaia* a plătit în mod nejustificat suma de 27 mii lei, pentru lucrări suplimentare neexecutate în cadrul obiectivului de investiții „Continuare și finalizare lucrări de reabilitare a depozitului de colecții de patrimoniu situat în Sinaia”, pentru imobilizarea sumei amintite fiind calculate dobânzi și penalități în sumă de 14 mii lei.

Muzeul Național Peleş Sinaia nu a întreprins măsurile care se impuneau în vederea diminuării cheltuielilor pentru furnizarea de apă și servicii de canalizare, fapt care a condus la *achitarea fără justificare* către firma prestatoare a sumei de 302 mii lei.

Inventarierea bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului aflate în administrarea entității verificate, nu a fost efectuată integral și în mod corespunzător, *rezultatele inventarierii nefiind înregistrate în bilanțul contabil* încheiat la 31.12.2013, întrucât procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere a fost întocmit la o dată care nu a mai permis înregistrarea în bilanțul contabil al anului 2013 a rezultatelor inventarierii efectuate.

Până la data controlului, Muzeul Național Peleş Sinaia nu a efectuat reevaluarea bunurilor din patrimoniul cultural național deținute în patrimoniu. Menționăm că instituția nu a cuprins în bugetul de venituri și cheltuieli elaborat pentru anii 2011-2013 sumele necesare efectuării evaluării/reevaluării bunurilor din patrimoniul cultural național, conform prevederilor legale.

● La *Opera Națională Română din Cluj-Napoca* au fost acordate personalului propriu venituri de natură salarială care exced cadrul legal privind salarizarea personalului din instituțiile bugetare, în sumă totală de 14 mii lei.

● La *Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova* s-au achiziționat direct, în anul 2013, produse în valoare totală, fără TVA, de 202 mii lei, folosind sistemului electronic de achiziții publice (SEAP), numai pentru 25,91% din valoarea achizițiilor publice (în sumă totală de 778 mii lei, fără TVA), deși legislația în domeniu prevede un procent de 40%.

● La *Teatrul Național Târgu-Mureș* s-a încheiat un contract de execuție de lucrări pentru realizarea lucrărilor de construcții-montaj la obiectivul de investiții „Reparații capitale și modernizări la Teatrul Național Târgu-Mureș”, în valoare totală de 16.795 mii lei, depășindu-se cu suma de 5.608 mii lei valoarea lucrărilor de construcții motaj cuprinse în Devizul general aprobat de către Consiliul tehnico-economic din cadrul Ministerului Culturii la nivelul sumei de 11.187 mii lei – aspect care a condus la *prejudicierea bugetului instituției* și, implicit, a bugetului de stat, cu suma estimată la 3.038 mii lei, *ca urmare a decontării lucrărilor executate la prețuri supraevaluate*.

S-au acordat, cu încălcarea prevederilor legale, salarii brute lunare majorate nejustificat cu sume ce reprezintă 35%-45% din salariile de bază, în cazul a 4 salariați, încadrați pe funcții de conducere, cu contracte de muncă încheiate pe perioadă determinată, rezultând un prejudiciu estimat la 112 mii lei.

Bugetul de stat a fost prejudiciat cu suma estimată la 37 mii lei, prin *angajarea și efectuarea de cheltuieli nelegale, generate de achiziționarea unor servicii în domeniul managerial*, în condițiile în care, acestea reveneau în sarcina managerului teatrului, reprezentând în fapt obligații asumate de către acesta prin Contractul de management încheiat cu Ministerul Culturii.

● La *Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara* nu s-au înregistrat în evidența contabilă obiecte de inventar în sumă totală de 102 mii lei.

Referitor la modul de realizare a veniturilor instituției, rezultate din vânzarea билетelor de spectacol și decontarea sumelor încasate de casierii mandatați la caseria instituției, s-a constatat că în anul 2013 *s-au încasat și justificat cu întârziere, venituri* în sumă totală de 167 mii lei, reprezentând contravaloarea билетelor vândute pentru spectacole.

Teatrul a achiziționat, în baza unor referate de necesitate, *diverse materiale și obiecte de inventar* în sumă de 108 mii lei, care s-au evidențiat doar ca materiale aflate în custodie, între Teatrul Național Mihai Eminescu Timișoara în calitate de beneficiar și firma furnizoare încheindu-se proces-verbal de custodie, înregistrat la sediul entității controlate în ziua următoare achitării către acest furnizor a contravalorii bunurilor.

Din verificările efectuate prin sondaj s-a constatat că obiectele de inventar achiziționate sunt evidențiate integral ca stoc (cantitate intrată – potrivit fișei de magazie) la nivelul gestiunii magaziei centrale, deși scriptic se aflau în custodie la furnizor.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la

1. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului
2. Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
3. Regia Autonomă „Editura Didactică și Pedagogică”
4. Institutul de Fizică Atomică
5. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar
6. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului – INCDFP București
7. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Științe Biologice

1. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului

Este persoană juridică de drept public, cuprinsă în sistemul național de cercetare-dezvoltare, înființat în baza HG nr. 1442/2009, „prin desființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” - INCDDD Tulcea, Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului - ICIM București și a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” - INCDM Constanța, ca urmare a comasării prin fuziune.”

În prezent funcționează în coordonarea Ministerului Educației Naționale și are în structura sa două subunități cu personalitate juridică, organizate ca persoane juridice de drept public:

- a) Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” - INCDDD Tulcea;
- b) Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” - INCDM Constanța.

Observațiile Curții de Conturi

 Contabilitatea nu este organizată și urmărită pe fiecare proiect din activitatea de cercetare. În contabilitate nu este evidențiată valoarea contractelor de finanțare în vederea urmăririi modului de derulare a acestora și de înregistrare a rezultatelor obținute.

 Nu se cunoaște situația reală a construcțiilor și a terenurilor aparținând domeniului public al statului, primite în administrare de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului. Astfel, între valoarea bunurilor din domeniul public al statului, evidențiată în situațiile financiare (56.666 mii lei) și valoarea bunurilor primite în administrare (57.916 mii lei), prezentate în anexa la HG nr. 1442/2009, cu modificările și completările ulterioare, este o diferență de 1.250 mii lei. În mod similar, între valoarea terenurilor, prezentată în bilanțul de verificare (48.052 mii lei) și cea din anexa la HG nr. 1442/2009 (39.962 mii lei) există o diferență în sumă de 8.090 mii lei.

 Situațiile financiare și alte raportări întocmite de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului nu prezintă o imagine fidelă asupra poziției și performanțelor financiare ale entității.

Asfel, între Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, înființat prin HG nr. 1442/2009 și fostul Institut Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului - ICIM București, de la care trebuia să preia patrimoniul, nu a fost întocmit protocolul de predare-primire. În acest context, activele, datoriile și capitalurile proprii, inclusiv patrimoniul public primit în administrare, precum și obligațiile către bugetul de stat sunt evidențiate separat, la nivelul celor două entități.

Din datele prezentate în bilanțul de verificare întocmită la data de 30.11.2013 se constată faptul că valoarea nepreluată în evidența contabilă a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului constă în total active în sumă de 70.150 mii lei, total datorii în sumă de 8.832 mii lei, capital propriu în sumă de 4.652 mii lei și patrimoniu public în sumă de 56.666 mii lei.

Din verificarea înregistrărilor contabile s-au mai constatat și alte deficiențe, dintre care menționăm constituirea, fără temei legal, de capital subscris vărsat, în sumă de 113 mii lei, de rezerve legale în sumă de 47 mii lei și necunoașterea situației analitice a debitorilor pentru suma de 1.066 mii lei, constituită în perioada 04.10.2010-28.09.2011.

Răspunsul entității

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului nu a contestat constatarea, dar a contestat măsura prin care se dispunea finalizarea predării-primirii patrimoniului fostului institut, ca premisă pentru întocmirea unor situații financiare care să reflecte situația reală. Motivul invocat de institut este inexistența, la acest moment, a unei autorități competente să-i predea oficial patrimoniul pe care îl administrează.

Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar institutul a atacat în instanță măsura dispusă și încheierea emisă de Comisie.

Ca urmare a neaplicării prevederilor legale și nefinalizării operațiunii de predare-preluare a patrimoniului rezultă faptul că fostul Institut Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului - ICIM București prezintă datorii către bugetul de stat în sumă de 4.154 mii lei, din care debite în sumă 2.430 mii lei și accesorii în sumă de 1.724 mii lei.

Cu privire la restanțele fiscale neachitate a fost sesizată Direcția Generală a Finanțelor Publice București.

Răspunsul entității

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului nu contestă constatarea, dar consideră că nu are obligația achitării acestor datorii, întrucât nu s-a semnat protocolul de predare-primire a patrimoniului fostului institut.

Nu au fost fundamentate temeinic și în conformitate cu reglementările legale deconturile de cheltuieli, în valoare totală de 2.823 mii lei, întocmite în cadrul Programului – Nucleu „MADED”, finanțat din fonduri bugetare.

Pentru decontarea de la bugetul de stat a cheltuielilor aferente fazelor de execuție realizate în cadrul proiectelor din acest program, unitatea a înregistrat cheltuieli de regie de 160%, aplicate la valoarea cheltuielilor directe.

Acest nivel al cheltuielilor indirecte a fost înregistrat pe baza Hotărârii Consiliului de administrație al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, care a aprobat creșterea cheltuielilor de regie generală a proiectelor derulate din cadrul Programului – Nucleu „MADED” de la 60% la 160%, fără a exista o fundamentare și fără a se preciza modul de aplicare al acestor procente (la total cheltuieli directe, la cheltuieli cu manopera sau la alt element de cheltuieli directe).

De asemenea, deși conform prevederilor art. 23 din contractul de finanțare, „Rezultatele științifice ale cercetărilor, precum și tehnologiilor, proceselor tehnologice noi, Know-how și obiectele fizice achiziționate sau realizate pe parcursul derulării contractului, aparțin Contractorului”, respectiv Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, acesta nu a înregistrat în evidența contabilă rezultatele cercetării obținute pe măsura derulării contractului de finanțare din fonduri publice.

Răspunsul entității

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului a contestat măsura dispusă în baza acestei constatări, susținând că dispoziția de înregistrare în contabilitate a rezultatelor cercetării din cadrul Programului-Nucleu „MADED” nu este oportună, întrucât această înregistrare s-a efectuat în timpul controlului, la o valoare justă, stabilită de o comisie numită în acest scop.

În ceea ce privește recalcularea deconturilor justificative și regularizarea acestora se consideră că măsura nu poate fi aplicată, întrucât ministerul coordonator a aprobat și a plătit contravaloarea acestor deconturi.

Comisia de soluționare a contestației a respins contestația Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, constatând că prin aplicarea în cadrul Programului-Nucleu „MADED” a unei cote de cheltuieli indirecte nefundamentate, în mod vădit mult supraevaluate, a fost încasată de la bugetul statului o sumă mai mare decât cheltuielile efective aferente proiectelor din acest program. Ca urmare, prejudiciul produs bugetului de stat trebuie recuperat prin recalcularea cheltuielilor pe baza repartizării raționale a cheltuielilor indirecte, urmată de regularizarea încasărilor aferente deconturilor din acest program. După recalcularea cheltuielilor se impune a se analiza dacă este necesar să fie reevaluate rezultatele cercetării din acest program, pentru a fi înregistrate în contabilitate la o valoare justă.

Referitor la modul de organizare, efectuare și valorificare a inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului pe anul 2013, s-au constatat unele abateri de la legalitate și regularitate, dintre care menționăm:

- nu au fost întocmite situații analitice separate pentru creanțe și obligații incerte și în litigiu;
- nu s-au cerut confirmări de sold și nu s-au efectuat punctaje reciproce, scrise;
- nu a fost realizată inventarierea disponibilităților aflate în conturi la trezorerie, pe baza extraselor de cont din ultima zi bancară, vizate de trezorerie;
- nu a fost realizată confruntarea soldului disponibilităților bănești, aflate în casieria entității, cu soldul consemnat în registrul de casă și nu s-a efectuat o confirmare din partea contabilității, privitoare la exactitatea soldului la data de 31.12.2013.

La data de 31.12.2013, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului (inclusiv fostul institut) prezintă clienți neîncasați în sumă de 1.905 mii lei.

Din verificările efectuate asupra modului în care sunt stabilite, evidențiate, urmărite și încasate veniturile proprii ale Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului s-a constatat că prestarea de servicii către clienți s-a efectuat fără a se lua măsuri pentru încasarea facturilor emise anterior către aceștia, astfel încât la data acțiunii de control, în evidența Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului există prestații de servicii facturate și neîncasate în termenul legal de prescripție în sumă estimativă de 861 mii lei. De asemenea, entitatea nu a calculat dobânzi pentru sumele datorate de clienți și neîncasate în termenul legal.

Cu privire la fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli al anului 2013 s-au constatat următoarele deficiențe:

- nestabilirea unor indicatori de performanță de către ministerul coordonator, pe baza cărora să se stabilească strategiile de dezvoltare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului și să se fundamenteze în mod realist bugetul de venituri și cheltuieli;

- neîntocmirea unui Program anual al achizițiilor publice, pentru stabilirea necesarului real de bunuri și servicii și a cheltuielilor de capital;
- fundamentarea veniturilor proprii nu a avut la bază o analiză temeinică și realistă, din care să rezulte posibilitatea încasării veniturilor la nivelul previzionat.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului a contestat trei dintre măsurile dispuse, dar Comisia de soluționare a contestației a respins contestația depusă de institut. Ca urmare, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului a atacat cele trei măsuri în instanță, cauza fiind pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București.

Ca urmare a verificării fondurilor publice alocate sub orice formă (virări de credite bugetare, transferuri, subvenții, forme de sprijin etc.) către entitățile din subordinea/coordonarea/sub autoritatea acestuia s-au constatat următoarele abateri:

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” - INCDDD Tulcea

- neefectuarea auditului statutar asupra situațiilor financiare anuale întocmite la data de 31.12.2012;
- neîntocmirea raportului administratorilor, anexat situațiilor financiare anuale, întocmite la data de 31.12.2012, conform prevederilor legale;
- evidențierea eronată a bunurilor din domeniul public al statului primite în administrare;
- utilizarea eronată a contului „Capital subscris vărsat”;
- constituirea eronată de rezerve legale, în sumă de 47 mii lei.

La Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” - INCDM Constanța

- neefectuarea auditului statutar asupra situațiilor financiare anuale întocmite la data de 31.12.2012;
- neîntocmirea raportului administratorilor, anexat situațiilor financiare anuale întocmite la data de 31.12.2012, conform prevederilor legale;
- evidențierea eronată a bunurilor din domeniul public al statului primite în administrare;
- neefectuarea tuturor demersurilor legale pentru clarificarea statutului juridic al terenurilor pe care se află amplasate bazele experimentale ale Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa”;
- utilizarea eronată a contului „Capital subscris vărsat”;
- constituirea eronată de rezerve legale, în sumă de 2 mii lei.

Recomandări

- ✓ organizarea contabilității de gestiune și adaptarea acesteia la specificul activității desfășurate, în vederea colectării și repartizării cheltuielilor pe destinații, astfel încât să se obțină informații care să asigure o gestionare eficientă a patrimoniului;
- ✓ analiza neconcordanțelor dintre datele cuprinse în situațiile financiare și datele din evidența tehnico-operativă a entității, referitoare la bunurile din domeniul public al statului primite în administrare, pentru a detecta eventualele erori cuprinse în situațiile financiare și a dispune corectarea acestora;
- ✓ realizarea operațiunii de predare-preluare a activelor, datoriilor și capitalurilor aparținând fostului institut desființat ICIM, precum și pentru efectuarea corecțiilor necesare în evidența contabilă, astfel încât situațiile financiare ale Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului să reflecte o imagine reală și fidelă a patrimoniului entității și a performanței financiare a acesteia;
- ✓ clarificarea situației de drept a tuturor bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, și efectuarea demersurilor pentru corectarea reglementărilor normative în concordanță cu situația de fapt și de drept a acestor bunuri;
- ✓ reglementarea repartizării cheltuielilor de regie în devizele proiectelor de cercetare în conformitate cu prevederile actelor normative emise în acest sens. Se vor recalcula deconturile justificative din cadrul Programului-Nucleu „MADED”, după care se va efectua regularizarea decontărilor și se vor înregistra în evidența contabilă rezultatele cercetării obținute în baza derulării acestui contract de finanțare;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014 se va realiza în strictă conformitate cu prevederile legale, astfel încât să fie posibilă obținerea unei asigurări favorabile privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă a patrimoniului în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale;
- ✓ efectuarea unei analize judicioase a soldului contului „Clienți”, care să se concretizeze în măsuri operative de urmărire a facturilor emise și neîncasate, pentru reducerea duratei de încasare a acestora, concilieri cu clienții rău-platnici, întocmirea de dosare și declanșarea acțiunilor în instanță, în vederea recuperării debitelor;
- ✓ identificarea creanțelor al căror termen de prescripție a expirat, stabilirea eventualelor pagube și, dacă este cazul, a persoanelor care se fac vinovate, precum și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea stabilirii, împreună cu ministerul coordonator, a indicatorilor de performanță specifici Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, urmând ca elaborarea și aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli să se facă pe baza unor documentații și fundamentări detaliate, care să permită o dimensionare realistă a prevederilor cuprinse în proiectele de buget;

- ✓ în vederea înlăturării abaterilor constatate la subunitățile cu personalitate juridică, conducerea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului va dispune măsurile de remediere a deficiențelor și va urmări îndeplinirea corespunzătoare a acestora.

2. Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)

Este instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Educației Naționale, înființată cu scopul de a continua reforma învățământului profesional și tehnic, care a început cu asistența Uniunii Europene, prin programul Phare VET RO 9405. Prin modificările și completările ulterioare aduse hotărârii de înființare, instituția și-a diversificat atribuțiile în dezvoltarea învățământului profesional și tehnic și a îmbunătățirii continue a acestuia.

Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic colaborează în domeniul cercetării cu Institutul de Științe ale Educației și cu alte instituții specializate din țară sau din străinătate.

Observațiile Curții de Conturi

 Situațiile financiare anuale, întocmite la data de 31.12.2013, *nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată*, având în vedere că:

- au fost raportate eronat unele informații conținute de Anexa 7 – Cheltuieli, la contul de execuție întocmit la 31.12.2013;
- nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, în ceea ce privește separarea exercițiilor bugetare, referitor la cheltuielile aferente utilităților;
- soldurile conturilor din bilanțul de verificare, încheiat la 31.12.2013, cuprind unele sume ce reprezintă erori contabile și operațiuni neclarificate până la data controlului.

 În timpul și ca urmare a controlului, erorile contabile au fost corectate prin note contabile, fiind elaborată o monografie contabilă, conținând operațiuni specifice.

 Referitor la *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii și ale bugetului general consolidat s-a constatat existența unor diferențe*, în sumă totală de 179 mii lei, între suma plătită și suma declarată la unele tipuri de contribuții (impozitul pe venituri din salarii, asigurări sociale datorate de angajați/angajator, asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, datorate de angajator, concedii și indemnizații de la persoane juridice, asigurări pentru șomaj angajat/angajator, vărsăminte de la persoane cu handicap neîncadrate ș.a.), erori contabile, în ceea ce privește evidența pe tipuri de contribuții, în sumă totală de 14 mii lei, cât și diferența de 119 mii lei, între valoarea concediilor medicale plătite și suma lunară datorată, calculată la fondul de salarii.

 În timpul controlului au fost întocmite declarații rectificative și note contabile pentru stornarea erorilor.

 Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic a raportat începerea regularizării diferenței cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate.

 Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-a constatat că *nu au fost respectate în totalitate prevederile legale referitoare la inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii* ale Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, constatându-se abateri referitoare la inexistența unor norme proprii de inventariere, cât și neefectuarea instructajului membrilor comisiilor de inventariere, pentru efectuarea acestei operațiuni în concordanță cu prevederile normelor legale, astfel încât:

- nu au fost inventariate toate soldurile conturilor de creanțe și obligații față de terți;
- nu au fost inventariate pe liste distincte bunurile date în folosință gratuită Ministerului Educației Naționale, în baza unui contract de comodat;
- documentele utilizate și întocmite prezintă unele nereguli (fișele de magazie, listele de inventariere, procesele-verbale de inventariere).

Recomandări

- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru ca toate raportările financiare să fie făcute în conformitate cu normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice;
- ✓ înregistrările în contabilitate se vor face cu respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și al independenței exercițiului;
- ✓ analiza diferențelor dintre evidența fiscală și înregistrările contabile, pentru a se regulariza în timp util;
- ✓ regularizarea cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate a diferenței dintre valoarea concediilor medicale plătite și suma lunară datorată, calculată la fondul de salarii;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014 să se realizeze în strictă conformitate cu prevederile legale.

3. Regia Autonomă „Editura Didactică și Pedagogică”

Este persoană juridică, cu capital integral de stat și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, cu statut de regie autonomă, rolul de minister de resort revenindu-i Ministerului Educației Naționale.

Obiectul de activitate al Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” constă în editarea de: manuale școlare, lucrări pentru învățământul preșcolar, tratate, lucrări de metodică și de pedagogie și alte materiale și lucrări necesare învățământului.

Observațiile Curții de Conturi

● Patrimoniul Regiei este de numai 36 mii lei, deoarece *bunurile de natura activelor fixe corporale aflate în patrimoniul Regiei, nu au fost reevaluate*, acestea fiind reflectate în contabilitatea entității la valori istorice.

⌚ Ulterior controlului, Regia Autonomă „Editura Didactică și Pedagogică” a încheiat un contract pentru reevaluarea bunurilor din patrimoniul Regiei.

● În *balanța analitică încheiată la 31.12.2013 nu este reflectată situația privind clienții incerti sau în litigiu*, deși conform situației tehnico-operative întocmite, totalul acestei categorii economice are o valoare semnificativă, de peste 124 mii lei.

⌚ Ca urmare a controlului, începând cu trimestrul I 2014, balanța analitică a fost completată cu contul menționat.

În context, soldul contului de „Clienți” la 31.12.2013, reprezentând facturi emise începând din anul 2008 și neîncasate, are o valoare foarte mare, respectiv de 1.549 mii lei, una dintre cauzele neîncasării sau a încasării cu întârziere fiind prevederea în contracte a clauzei „plata pe măsura vânzării”, astfel că termenele de încasare a facturilor, destul de permissive, sunt incerte.

⌚ Ulterior controlului, s-a comunicat că a fost nominalizată o persoană responsabilă pentru urmărirea operativă a derulării contractelor de distribuție și a încasării facturilor. S-a recurs la notificări, dare în judecată, punere în executare, dar mulți dintre clienții mai vechi au intrat deja în faliment.

● Stocurile de produse finite (cărți), la 31.12.2013, prezintă o valoare semnificativă de 5.343 mii lei, cu peste 45% mai mare decât totalul veniturilor realizate de regie în anul 2013, constatându-se *existența unor stocuri fără mișcare sau cu mișcare lentă*.

Această situație se datorează insuficienței preocupări pentru o judicioasă dimensionare a tirajelor, în conformitate cu necesarul real și cu posibilitățile de valorificare ale editurii. Nu s-a efectuat o analiză a stocurilor de carte, cu scopul de a stabili care dintre acestea pot fi propuse la casare, în funcție de gradul de deteriorare sau de uzură morală.

⌚ Ulterior controlului, s-a comunicat că s-au luat măsuri de întărire a activității de marketing pentru prospectarea pieței și se lucrează la elaborarea unei proceduri pentru stabilirea tirajelor noi. Totodată, se analizează posibilitățile de vânzare sau casare a produselor din stoc.

● Din verificarea documentelor privind *organizarea, efectuarea și valorificarea inventarierii anuale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, pe anul 2013, s-au constatat unele abateri de la legalitate și regularitate referitoare la neemiterea de norme proprii de inventariere și neefectuarea instructajului membrilor comisiilor de inventariere, pentru efectuarea acestei operațiuni, cu consecințe în întocmirea necorespunzătoare a listelor de inventariere, necuprinderea tuturor elementelor patrimoniale, precum: imobilizările necorporale, bunurile din bibliotecă, precum și producția în curs de execuție.

● Rezultatele inventarierii au fost înscrise de către comisia centrală de inventariere într-un *proces-verbal care nu conține concluziile comisiei cu privire la cauzele plusurilor și ale lipsurilor constatate și la persoanele răspunzătoare și nici propuneri de măsuri în legătură cu acestea*. De asemenea, nu sunt propuse măsuri cu privire la stocurile constatate ca fiind depreciate, fără mișcare, cu mișcare lentă, greu vandabile sau fără desfacere asigurată, în vederea reintegrării lor în circuitul economic.

⌚ Ulterior controlului, s-a comunicat că, urmare a analizării rezultatelor inventarierii, a fost imputată gestionarilor o pagubă de 23 mii lei, iar unui fost gestionar i s-a deschis acțiune penală pentru activitate frauduloasă.

Recomandări

- ✓ reevaluarea bunurilor din patrimoniul Regiei, astfel încât valoarea contabilă a acestora să corespundă cu valoarea justă, iar situațiile financiare să reflecte o imagine fidelă a activelor entității;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței analitice a clienților în funcție de vechimea și situația juridică, astfel încât acestea să poată fi reflectate în balanța analitică pe fiecare client;
- ✓ urmărirea operativă a încasării facturilor emise;
- ✓ fundamentarea tirajelor în strictă concordanță cu necesarul real și cu posibilitățile de valorificare ale Regiei, pentru reducerea stocului de produse finite, precum și analiză a stocurilor, în vederea stabilirii celor care pot fi propuse spre casare, pentru a fi valorificate ca materiale recuperabile;
- ✓ ca urmare a constatărilor rezultate în urma inventarierii patrimoniului Regiei la 31.12.2013, se vor analiza toate plusurile și minusurile constatate, stabilindu-se cauzele apariției acestora și se vor dispune măsurile necesare pentru preîntâmpinarea apariției altor situații de acest fel, stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru apariția lipsurilor constatate și luarea măsurilor de recuperare de la acestea a prejudiciilor provocate Regiei.

4. Institutul de Fizică Atomică (IFA)

Este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, aflată în subordinea Ministerului Educației Naționale, ce are ca obiectiv contribuția la elaborarea și implementarea unei politici coerente și stimulante a cercetării științifice, dezvoltării tehnologice în domeniul fizicii atomice, nucleare și subnucleare, în acord cu strategia națională de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică.

Observațiile Curții de Conturi

- Situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 și la 30.06.2014 *nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată*, având în vedere înregistrarea în contabilitate a peste 4.911 mii lei, reprezentând erori/nereguli financiar-contabile/operațiuni neclarificate până la data acțiunii de control.
- În cadrul proiectelor/programelor finanțate din fonduri publice *nu au fost fundamentate temeinic cheltuielile indirecte*. De asemenea, contractele de finanțare și unele documente ce au stat la baza plăților efectuate în cadrul acestor contracte nu au fost vizate pentru control financiar-preventiv.
- *Nu au fost respectate prevederile legale și contractuale privind modul de administrare a bunurilor aparținând domeniului public al statului.*
- ⊕ În timpul acțiunii de control au fost calculate, facturate și înregistrate penalități de întârziere la valoarea chiriei/utilităților restante pentru neplata facturilor în termenele prevăzute prin contractele încheiate, în sumă de peste 8 mii lei, precum și penalități de întârziere pentru nevirarea în termen a cotei de 50% convenită bugetului de stat din chiriile încasate, în sumă estimativă de o mie lei, care a fost virată la bugetul statului.
- Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-a constatat că nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale referitoare la *inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, dintre care menționăm:
 - nu au fost solicitate confirmări de sold și nu s-au efectuat punctajele reciproce scrise, prin care să se verifice realitatea sumelor evidențiate în conturile de creanțe și datorii față de terți;
 - nu a fost realizată inventarierea disponibilităților aflate în conturi la trezorerie, pe baza extraselor de cont vizate de trezorerie, din ultima zi bancară;
 - nu a fost realizată confruntarea soldului disponibilităților bănești aflate în casieria Institutului de Fizică Atomică cu soldul consemnat în registrul de casă și nu s-a efectuat o confirmare din partea contabilității privitor la exactitatea soldului la data de 31.12.2013;
 - există neconcordanțe între echipamentele IT și licențele în stare de funcționare și listele de inventar rezultate ca urmare a inventarierii;
 - nu au fost inventariate pe liste distincte clădirea sediu și terenul aferent acesteia, ca bunuri ce aparțin domeniului public al statului.

Recomandări

- ✓ finalizarea demersurilor întreprinse în vederea clarificării în totalitate a situației sumelor din conturile bancare și, în conformitate cu constatările rezultate, virarea acestor sume la bugetele cărora li se cuvin conform prevederilor legale, efectuându-se și înregistrările contabile corespunzătoare;
- ✓ dispunerea următoarelor măsuri, în vederea fundamentării temeinice a cheltuielilor prevăzute în devizele proiectelor/programelor finanțate din fonduri publice:
 - repartizarea cheltuielilor de Regie în devizele proiectelor de cercetare, conform prevederilor actelor normative emise în acest sens;
 - proiectele de operațiuni vor fi prezentate pentru obținerea vizei de control financiar preventiv propriu, având certificarea în privința realității și legalității din partea compartimentelor de specialitate, care inițiază operațiunea respectivă;
- ✓ elaborarea, aprobarea și punerea în aplicare de acte administrative interne, care să asigure administrarea în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului;
- ✓ efectuarea demersurilor legale ce se impun pentru recuperarea sumelor reprezentând penalitățile de întârziere calculate la valoarea chiriei/utilităților, generate de neplata în termen a facturilor de către clienții IFA;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014 se va realiza în strictă conformitate cu prevederile legale, astfel încât să fie posibilă obținerea unei asigurări favorabile privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă a patrimoniului în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale.

5. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină - GeoEcoMar

Este persoană juridică română, care funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, aflată în subordinea *Ministerului Educației Naționale*. A fost înființat în scopul desfășurării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul geologiei, geofizicii și geoecologiei marine. Are în cadrul structurii sale organizatorice sucursala GeoEcoMar, cu sediul în municipiul Constanța, care este o subunitate fără personalitate juridică, necesară realizării obiectului său de activitate. Institutul național administrează, cu diligența unui bun proprietar, bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și bunurile proprii dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii.

Observațiile Curții de Conturi

- *S-a constatat decontarea eronată de la bugetul de stat*, pe baza unui document neconform cu prevederile legale, a sumei de 135 mii lei, reprezentând un consum nereal de motorină al navei „Mare Nigrum”.
- ⌚ În timpul și ca urmare a controlului suma de 135 mii lei a fost virată la bugetul de stat.

- 🕒 S-au decontat de la bugetul de stat cheltuieli reprezentând alocația de hrană de care beneficiază personalul navigant și auxiliar imbarcat pe navă, calculate prin aplicarea unui nivel, pe persoană, mai mare decât cel prevăzut legal.
 - 🕒 În timpul și ca urmare a controlului, a fost virată la bugetul statului contravaloarea cheltuielilor înregistrate prin depășirea plafonului maxim prevăzut de legislația în vigoare.
 - 🕒 S-a constatat decontarea dublă (încrucișată) a unor cheltuieli atât din creditele bugetare alocate de Ministerul Educației Naționale pentru acoperirea cheltuielilor generate de obiective de interes național, cât și din sumele încasate pentru finanțarea cheltuielilor generate de derularea unor proiecte de cercetare.
 - 🕒 În timpul și ca urmare a controlului, sumele reprezentând decontări duble au fost virate la bugetul de stat.
 - 🕒 Nu a fost calculat impozit asupra veniturilor salariale de natura primelor plătite de angajator pentru asigurarea voluntară de sănătate, încheiată de acesta pentru salariați.
 - 🕒 În timpul și ca urmare a controlului, a fost stabilită și virată la bugetul statului suma echivalentă impozitului pe venit și penalităților de întârziere aferente.
 - 🕒 Au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare ale exercițiului financiar 2013, astfel:
 - nu s-a respectat în totalitate principiul independenței exercițiului financiar, fiind înregistrate pe cheltuielile anului 2013 plăți aferente exercițiului financiar 2014;
 - s-au înregistrat eronat, ca provizioane, garanții de bună execuție reținute de la furnizori.
 A fost denaturat rezultatul financiar al anului 2013 și, implicit, impozitul pe profit aferent, datorat bugetului de stat.
 - 🕒 În timpul și ca urmare a controlului au fost corectate erorile constatate și s-a recalculat impozitul pe profit, virându-se la bugetul statului impozitul pe profit datorat suplimentar și accesoriiile aferente pentru nevirarea la termen.
 - 🕒 Situațiile financiare nu reflectă valoarea reală a patrimoniului aflat în administrarea entității, în evidența contabilă a instituției nefiind evidențiate în mod distinct toate bunurile mobile și imobile aparținând domeniului public și privat al statului care sunt înregistrate în evidența tehnico-operativă, iar în valoarea navei „Mare Nigrum” nu au fost incluse echipamente componente în sumă de cca 3.874 mii lei.
 - 🕒 Bunurile înregistrate în contabilitatea institutului ca făcând parte din domeniul public al statului (bunuri de interes public și realizate din fonduri publice, în sumă de 25.609 mii lei) nu sunt stabilite (nominalizate), conform legii, prin hotărâre de guvern, în actele normative referitoare la patrimoniul institutului, fiind menționată doar valoarea totală a acestuia.
 - 🕒 Totodată, în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului nu sunt cuprinse toate aceste bunuri, iar în patrimoniul institutului intră câteva nave și terenuri al căror regim juridic nu este clarificat.
- Pentru rezolvarea situației patrimoniului, institutul a înaintat către ministerul coordonator, în perioada 2009-2013, o serie de adrese însoțite de documentația aferentă cu propuneri de modificare/completare/reactualizare a Anexei nr. 8 la HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
- 🕒 Nu au fost respectate în totalitate prevederile legale referitoare la inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, auditorii publici externi constatând mai multe abateri, dintre care menționăm:
 - nu au fost inventariate toate elementele patrimoniale ale Institutului deținute la 31.12.2013, dintre care menționăm: bunurile din domeniul public al statului, mijloacele de transport, imobilizările în curs, garanțiile de bună execuție, combustibilul aflat în rezervorul navei „Mare Nigrum” și în depozit, furnizorii (interni, de imobilizări, furnizori-debitori, furnizori facturi nesosite), clienții, elementele patrimoniale înscrise în conturile de personal și conturi asimilate, elementele patrimoniale înscrise în conturile de decontări cu bugetul statului, fonduri speciale și altele asimilate, disponibilul în lei sau valută existent la bănci și în trezorerie;
 - în unele situații, membri ai comisiilor de inventariere au fost și gestionari ai bunurilor inventariate de comisia din care făceau parte, astfel că au semnat listele de inventariere și ca membri ai comisiei de inventariere și ca gestionari;
 - în cazul unor obiecte de inventar, diferențele între stocul factic și stocul scriptic nu au fost tratate ca lipsuri în gestiune, ci au fost considerate obiecte de inventar defecte și propuse spre casare.

Recomandări

- ✓ analiza tuturor cheltuielilor directe și indirecte decontate în cadrul proiectelor/programelor de cercetare și dispunerea măsurilor care se impun în cazul constatării unor decontări nejustificate;
- ✓ elaborarea unei proceduri de lucru cu privire la decontarea cheltuielilor pentru întreținerea, exploatarea, funcționarea și paza instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ respectarea principiului independenței exercițiului financiar, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;
- ✓ respectarea prevederilor legale referitoare la avantajele de natură salarială acordate personalului propriu;
- ✓ organizarea contabilității de gestiune și adaptarea acesteia la specificul activității desfășurate, pentru înregistrarea tuturor operațiunilor privind colectarea și repartizarea cheltuielilor pe destinații, astfel încât să se obțină informații care să asigure o gestionare eficientă a patrimoniului;
- ✓ continuarea demersurilor întreprinse la Ministerul Educației Naționale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea institutului;

- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014 se va realiza în strictă conformitate cu prevederile *legale*, astfel încât să fie posibilă obținerea unei asigurări favorabile privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă a patrimoniului în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale.

6. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului București (INCDFP)

INCDFP București este persoană juridică română, ce funcționează pe bază de gestiune economică proprie și autonomie financiară, aflat în subordinea *Ministerului Educației Naționale*. A fost înființat în scopul desfășurării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul fizicii Pământului, în general, și al seismologiei, în principal.

Contribuie, în principal, la elaborarea strategiei de dezvoltare a domeniului său, potrivit *HG nr. 1.313/1996 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului - INCDFP București*, cu modificările ulterioare, și la realizarea cu prioritate a obiectivelor științifice și tehnologice stabilite prin programele naționale de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare.

Institutul național administrează, cu diligența unui bun proprietar, bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și bunurile proprii dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii.

Observațiile Curții de Conturi

📊 *Evidența contabilă nu a fost condusă conform principiului contabilității pe bază de angajamente*, astfel că entitatea a înregistrat în evidențele contabile și a raportat în situațiile financiare cheltuieli aparținând unor perioade de raportare diferite, afectând prin aceasta *Contul de profit și pierdere* și indicatorul *Capitaluri proprii* din *Bilanțul contabil* al perioadei respective. Totodată, nerespectarea independenței exercițiului are și implicații fiscale, în sensul influențării calculului impozitului pe profit, precum și în repartizarea profitului net potrivit prevederilor legale.

🕒 În timpul și ca urmare a controlului au fost corectate erorile constatate, pe seama rezultatului reportat și a cheltuielilor în avans, astfel că s-a majorat profitul impozabil. S-au virat la bugetul statului impozitul pe profit datorat suplimentar și accesoriile aferente pentru nevirarea la termen.

📊 Institutul nu a respectat procedura de închiriere a bunurilor proprietate publică a statului și nu a virat la bugetul de stat sumele rezultate din închirierea acestor bunuri.

🕒 În timpul și ca urmare a controlului s-au virat la bugetul statului veniturile realizate pe ultimii 3 ani din închirierea, fără respectarea prevederilor legale, a bunurilor din domeniul public al statului, inclusiv accesoriile aferente acestora, calculate pentru nevirarea la termen.

📊 *Nu a fost clarificat regimul juridic al unor bunuri care ar trebui să fie cuprinse în domeniul public al statului și nu au fost actualizate valorile cuprinse în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, astfel că între valoarea acestor bunuri, evidențiată în contabilitatea institutului (15.499 mii lei) și valoarea lor din *Inventarul centralizat* (11 mii lei) este o diferență de 15.488 mii lei.

🕒 În timpul și ca urmare a controlului s-au făcut demersuri la Ministerul Educației Naționale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, inclusiv prin introducerea în acesta a actualului sediu al institutului (în valoare de 9.509 mii lei) și a unui obiectiv de interes public neinclus în prezent în domeniul public al statului (Stația seismică Ploștina, în valoare de 186 mii lei).

📊 *Nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale referitoare la inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, auditorii publici externi constatând mai multe abateri, dintre care menționăm:

- nu au fost inventariate și înscrise pe liste distincte bunurile din domeniul public al statului aflate în administrarea institutului;
- investițiile în curs, realizate la obiectivul Cușitul de Argint și puse în funcțiune în cursul anului 2013, în valoare de 884 mii lei, nu au fost înscrise pe liste de inventariere separate;
- nu au fost inventariate toate terenurile aflate în administrarea institutului;
- terenul primit în concesiune de la *UATC Eforie Nord*, în suprafață de 815,70 mp, nu a fost inventariat pe listă separată, spre a fi trimisă *Primăriei Eforie Nord*, în vederea confruntării cu evidențele acesteia.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu normele specifice contabilității de angajamente și cu respectarea principiului independenței exercițiului financiar;
- ✓ respectarea prevederilor legale în vigoare, referitoare la drepturile și obligațiile pe care entitatea le are asupra bunurilor din domeniul public al statului primite în administrare;
- ✓ continuarea demersurilor întreprinse la *Ministerul Educației Naționale* pentru actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, aflate în administrarea institutului;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind recuperarea sumelor reprezentând indemnizații achitate, care depășesc obligația lunară de plată a contribuției pentru concedii medicale;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014 în strictă conformitate cu prevederile *legale*, astfel încât să fie posibilă obținerea unei asigurări favorabile privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă a patrimoniului în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale.

7. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Științe Biologice

Este persoană juridică română aflată sub coordonarea Ministerului Educației Naționale, fiind înființat în scopul desfășurării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul specific de activitate.

Abaterile constatate la această entitate au fost corectate în timpul acțiunii de control și s-au referit la faptul că:

- Nu au fost înregistrate venituri în sumă de 1.469 mii lei, reprezentând creditori prescriși.
- Au fost înregistrate eronat cheltuieli cu salariile, în sumă de 1.586 mii lei, ceea ce a influențat profitul impozabil și, implicit, impozitul pe profit, în sumă de 433 mii lei.
- În timpul controlului s-a procedat la stabilirea, înregistrarea și plata impozitului pe profit suplimentar real datorat, în sumă de 433 mii lei și au fost calculate și înregistrate accesoriile aferente, în sumă de 255 mii lei (dobânzi în sumă de 181 mii lei și penalități de întârziere în sumă de 74 mii lei).

MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

La **Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice** s-au efectuat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate de stat, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC)*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor (INHGA)*

1. **Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate de stat, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare**

Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC)

Este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de autoritate de stat în domeniile mediului, schimbărilor climatice, apelor, pădurilor, potrivit prevederilor HG nr. 48/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și pentru modificarea unor acte normative în domeniul mediului și schimbărilor climatice.

Observațiile Curții de Conturi

Împrumutul BIRD RO 4873 pentru finanțarea Proiectului privind controlul integrat al poluării cu nutrienți, ratificat prin Legea nr. 228/2008 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind controlul integrat al poluării cu nutrienți) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă acordată din Fondul Global de Mediu (Proiect privind controlul integrat al poluării cu nutrienți) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnate la București la 28 decembrie 2007

Referitor la acest împrumut, Curtea de Conturi a constatat următoarele:

- MMSC nu a corelat datele raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe, constatându-se o diferență între cele două raportări în sumă de 19 mii lei;
- MMSC nu a corelat datele raportate către BIRD cu privire la valoarea cheltuielilor anuale, cu valoarea cumulată a acestora, constatându-se o diferență în sumă de 17 mii lei;
- Comisia de evaluare a acceptat oferta depusă de Asocieria SC Gavella COM SRL și SC Laurențiu H SRL, care a fost declarată câștigătoare, în condițiile în care pentru un articol au fost oferite trei prețuri unitare (53 mii lei);
- la data de 31 decembrie 2013, gradul de utilizare a fondurilor provenite din împrumutul BIRD RO 4873 era de 53,08%;
- din cauza progresului lent înregistrat în implementarea proiectului, data limită de tragere prevăzută inițial în acordul de împrumut a fost prelungită cu 23 de luni;
- obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 31 decembrie 2013 înregistrându-se un grad de realizare a componentelor proiectului în proporție de 54,53%.

Recomandări

- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD, astfel încât situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe să fie fidelă și reală;
- ✓ elaborarea documentației de licitație cu prevederi clare și precise asupra prețurilor și cantităților solicitate;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din Împrumutul BIRD RO 4873, cu încadrarea în termenul de finalizare a proiectului așa cum este prevăzut în acordul de împrumut.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor (INHGA)

Este instituție publică de interes național cu personalitate juridică, fiind subordonat direct Administrației Naționale „Apele Române”, care funcționează în coordonarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.

Institutul dezvoltă cercetări și furnizează servicii în domeniul hidrologiei, hidrogeologiei și managementului resurselor de apă, pentru a susține activitățile și deciziile legate de gestionarea eficientă a resurselor de apă atât în situații de evenimente hidrologice deosebite (inundații, secete), cât și în situații normale, de către factorii decizionali în domeniu: Administrația Națională „Apele Române” și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.

Observațiile Curții de Conturi

Referitor la organizarea și conducerea evidenței contabile s-au consemnat următoarele nereguli:

- în contabilitatea institutului, plățile de casă și cheltuielile efective nu au fost înregistrate pe subdiviziunile clasificăției bugetare, potrivit bugetului aprobat;
- în evidențele contabile și în situațiile financiare au fost înregistrate și raportate cheltuieli aparținând unor exerciții financiare diferite;
- nu a fost condusă în conformitate cu normele contabile în vigoare evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și a angajamentelor legale;
- nu a fost întocmită „Situația privind execuția cheltuielilor bugetare angajate la finele trimestrului”, situație care este parte componentă din structura situațiilor financiare trimestriale și anuale ale instituțiilor publice, astfel că nu a fost întocmit niciun raport explicativ care să cuprindă informații utile cu privire la angajamentele efectuate în cursul exercițiului bugetar.

În ceea ce privește modul în care valoarea bunurilor din domeniul public al statului a fost înregistrată în contabilitatea institutului și este reflectată în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului s-au constatat următoarele:

- o diferență de 13.587 mii lei între valoarea de inventar înregistrată în evidențele contabile ale entității la data de 30.06.2014 și valoarea de inventar prezentată în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, nefiind actualizată cu valoarea justă, stabilită în urma reevaluării imobilelor, valoarea de inventar a bunurilor înregistrate în Anexa nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- terenul pe care se află clădirea Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor, aflat în administrarea institutului, având valoarea de inventar de 10.166 mii lei, nu a fost înscris în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului sunt evidențiate în administrarea Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor 16 bunuri reprezentând terenuri, clădiri și foraje, în valoare totală de 322 mii lei, care au ieșit din patrimoniul institutului, prin transferul (în marea majoritate în cursul anului 2007) către administrații bazinale din subordinea Administrației Naționale „Apele Române”.

În contabilitatea Institutului nu au fost înregistrate majorările și penalitățile de întârziere, în sumă de 264 mii lei, datorate Administrației Finanțelor Publice a Sectorului 1 pentru neplata la termen a unor impozite și taxe.

Din verificarea efectuată asupra salarizării personalului Institutului în perioada 01.01.2013-30.06.2014 s-au constatat următoarele abateri:

- în cazul salariaților cu mai mult de 25 de ani vechime în muncă a fost introdus în salariul de bază un spor de vechime calculat prin aplicarea unor procente mai mari decât cele prevăzute de legislația națională, ceea ce a determinat un prejudiciu estimat la 3 7 mii lei;
- începând cu data de 01.11.2011 au fost majorate salariile de bază brute individuale lunare, prin includerea a 1/12 din cuantumul anual al primei de vacanță, 1/12 din cuantumul premiului anual și tichete de masă în sumă fixă, venituri care, potrivit legii, nu fac parte din salariul de bază și nu au mai fost prevăzute a se acorda în perioada 2011-2014, ceea ce a generat un prejudiciu total estimat la 451 mii lei;
- în cazul salariilor acordate personalului auxiliar implicat în proiectele de cercetare încheiate cu Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, au fost aplicate niveluri mai mari decât cele prevăzute legal. Aceste salarii au fost incluse în cheltuielile indirecte și decontate în cadrul acestor proiecte, ceea ce a condus la majorarea cheltuielilor pe proiecte cu o sumă estimată la 15 mii lei.

S-a constatat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli bugetare cu nerespectarea prevederilor legale referitoare la parcurgerea obligatorie a celor patru faze ale execuției bugetare, astfel:

- au fost aprobate angajamente legale, în valoare de 55 mii lei, fără viza de control financiar preventiv propriu;
- au fost încheiate angajamente legale, în sumă de 474 mii lei, fără să fi fost întocmit și aprobat, în prealabil, un angajament bugetar prin care să fie rezervate fondurile pentru destinația respectivă;
- au fost efectuate plăți, în sumă de 232 mii lei, fără ca bunurile să fi fost recepționate, deci fără să fie parcursă faza de lichidare a cheltuielilor bugetare;

- au fost efectuate plăți fără ca acestea să fi fost ordonate în prealabil.

- nu s-a efectuat inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, a activelor, capitalurilor proprii și a datoriilor;
- plusurile în gestiune constatate cu ocazia inventarierii mijloacelor fixe aflate în sediul Institutului, care au fost identificate ca provenind din proiectul internațional DESWAT, nu au fost evaluate, astfel încât să poată fi înregistrate în evidențele contabile;
- nu s-au inventariat pe liste separate, potrivit legii, bunurile din proprietatea publică a statului aflate în administrarea institutului;
- extrasele de cont eliberate de Trezoreria Statului în ziua inventarierii nu poartă ștampila oficială a acestora;
- nu s-a realizat inventarierea faptică efectivă a imobilizărilor necorporale și corporale aflate în curs de execuție, în valoare de 210 mii lei, neexistând o listă de inventariere în acest sens, ci fiind anexată procesului-verbal de inventariere o fișă a conturilor contabile „Imobilizări corporale în curs” și „Imobilizări necorporale în curs”, din care nu rezultă componența soldului conturilor.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea contabilității cheltuielilor efective, cât și raportarea acestora în situațiile financiare, pe subdiviziunile clasificăției bugetare, conform bugetului aprobat și cu respectarea principiului independenței exercițiului, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a ține seamă de data încasării veniturilor, respectiv data plății cheltuielilor;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea operării corecțiilor și a modificărilor ce se impun în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, la clădirile și terenurile aflate în administrarea Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor;
- ✓ clarificarea situației sumelor generate ca accesorii datorită plății cu întârziere a impozitelor și taxelor și, după caz, înregistrarea acestora în contabilitatea Institutului și regularizarea cu bugetul statului;
- ✓ stabilirea corectă a drepturilor salariale ale personalului, astfel încât să fie respectate prevederile legale aplicabile instituțiilor publice; evaluarea exactă a prejudiciului produs la nivelul INHGA ca urmare a nerespectării prevederilor legale privitoare la efectuarea cheltuielilor de personal și luarea măsurilor ce se impun pentru recuperarea prejudiciului suferit;
- ✓ conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale în conformitate cu prevederile normelor în vigoare;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru a se asigura respectarea normelor în vigoare referitoare la parcurgerea obligatorie a celor patru faze ale execuției bugetare, respectiv: angajarea, lichidarea, ordonarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ✓ organizarea și asigurarea de către conducerea instituției a efectuării inventarierii anuale a tuturor elementelor patrimoniale, precum și valorificarea rezultatelor acestor operațiuni, conform normelor legale în vigoare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunea de control cu acest obiectiv s-a efectuat la:

1. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
2. Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale
3. Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne
4. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

1. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU)

Este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură, la nivel național, punerea în aplicare, într-o concepție unitară, a legislației în vigoare în domeniile apărării vieții, bunurilor și a mediului împotriva incendiilor și dezastrilor, precum și în cel al realizării măsurilor de protecție civilă și gestionarea situațiilor de urgență.

IGSU este componentă a Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență și face parte din forțele de protecție ale Sistemului de Securitate și Apărare Națională.

La nivel național, IGSU coordonează instituțiile participante la managementul situațiilor de urgență, în concordanță cu principiile existente pe plan internațional, specifice Organizației Națiunilor Unite, Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunii Europene și altor organisme la care România este parte.

Observațiile Curții de Conturi

- înregistrarea cronologică și sistematică a operațiunilor;

- evidența modificărilor aduse angajamentelor bugetare;
- respectarea funcționalității conturilor „Angajamente bugetare” și „Angajamente legale”;
- întocmirea „Situății privind execuția cheltuielilor bugetare angajate la finele trimestrului”, parte componentă a „Situățiilor financiare trimestriale și anuale ale instituțiilor publice”.

🕒 În timpul acțiunii de control a fost întocmită „Situăția privind execuția cheltuielilor bugetare angajate la finele trimestrului IV 2013” și Raportul explicativ la „Situăția privind execuția cheltuielilor bugetare angajate la finele trimestrului IV 2013”.

Răspunsul entității

Entitatea a precizat că abaterile constatate se datorează insuficienței creditelor bugetare alocate inițial, care a condus la un număr mare de modificări atât la nivelul ordonatorului secundar de credite, cât și la al celor terțiari din subordine.

🌐 În ceea ce privește *efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii anuale a patrimoniului* de către IGSU a rezultat o serie de deficiențe constând în:

- netrimiteria extraselor de cont pentru confirmarea creanțelor și datoriilor entității față de terți (persoane juridice străine), în sumă de 3.063 mii lei;
- neinventarierea scrisorilor de garanție bancară, în sumă de 335 mii lei;
- valorificarea necorespunzătoare a rezultatelor inventarierii, în sensul că valoarea bunurilor inventariate nu a fost stabilită prin însumarea valorilor înscrise în listele de inventariere și nu a fost comparată cu datele din evidența contabilă, astfel că aprecierea comisiei centrale de inventariere, privind faptul că nu s-au constatat plusuri sau minusuri în evidență este formală. Echipa de audit a efectuat această operațiune și a constatat că valoarea bunurilor inventariate este mai mică decât valoarea acestora din evidențele contabile.

🕒 În timpul misiunii de control, subcomisiile de inventariere au procedat la punerea de acord a listelor de inventariere cu evidența contabilă și s-au inițiat demersurile pentru întocmirea anexelor specifice care conțin informații cu privire la bunurile materiale care urmează a fi casate, prețul unitar, valoare, gradul de uzură etc.

🌐 S-au constatat, de asemenea, *deficiențe privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească documentele încheiate în urma acțiunii de inventariere*, după cum urmează:

- procesul-verbal încheiat de comisia centrală de inventariere nu conține data începerii acțiunii de inventariere și nici data finalizării acesteia;
- listele întocmite pentru inventarierea mijloacelor fixe nu cuprind numerele de inventar;
- datele rezultate din operațiunea de inventariere efectuată asupra activelor, datoriilor și capitalurilor proprii înscrise în evidențele contabile ale entității la data de 30.09.2013 nu au fost actualizate cu intrările sau ieșirile din perioada cuprinsă între data de finalizare a inventarierii și data încheierii exercițiului financiar, pentru a fi cuprinse în Registrul-inventar.

🕒 IGSU a luat măsurile ce se impuneau pentru înlăturarea deficiențelor prezentate mai sus.

🌐 Ca urmare a controlului efectuat s-a constatat că *nu au fost actualizate contractele de garanție în numerar* și sumele din conturile de disponibil din garanții gestionare (unele informații fiind la nivelul anului 2005), ca urmare a schimbărilor intervenite în salariile tarifare/soldele lunare ale gestionarilor.

🕒 Pentru remedierea abaterii constatate au fost actualizate toate contractele de garanție în numerar.

🌐 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență *nu a realizat suficiente demersuri care să conducă la recuperarea* de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București – Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, a *creanțelor* care provin din perioada 2006-2013, în valoare de 83 mii lei, existând astfel riscul de neîncasare a acestor sume, având în vedere vechimea mare a debitorilor și termenul de prescripție.

Potrivit reprezentanților entității s-a depus un număr de 12 cereri de recuperare a sumelor de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pentru concedii și indemnizații, cereri la care nu s-au primit răspunsuri până la data finalizării controlului.

🌐 În legătură cu *contractarea serviciilor de tipărire și tehnoredactare a revistelor* „Pompierii Români” și „Protecția Civilă”, precum și distribuirea acestora, s-a constatat că *entitatea nu a derulat contractele încheiate conform periodicității prevăzute în acestea*. Astfel, cele 4 numere ale revistei „Protecția Civilă”, prevăzute pentru anul 2013, nu au fost tipărite până la încheierea exercițiului bugetar, iar numărul din luna decembrie 2013 al revistei „Pompierii Români” nu a fost tipărit până la data finalizării controlului (februarie 2014). Mai mult, pentru numerele deja tipărite nu s-a asigurat distribuția în totalitate a acestora, creându-se stocuri în proporție de aproximativ 25% din totalul publicațiilor tipărite, în sumă de 90 mii lei.

Pentru reducerea stocurilor de reviste, entitatea își propune identificarea de noi abonați și realizarea de abonamente suplimentare, utilizarea revistelor la activitățile de pregătire profesională derulate de instituție și la cele de relații publice ale MAI.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale în conformitate cu Normele metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, aprobate prin OMFP nr. 1792/2002, cu modificările și completările ulterioare;

- ✓ continuarea demersurilor pentru recuperarea, în totalitate, a creanței entității față de Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București - Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate existentă în sold la 31.12.2013;
- ✓ respectarea termenelor de editare și difuzare a publicațiilor către beneficiari, respectiv: lunar, pentru revista „Pompierii Români” și, trimestrial, pentru revista „Protecția Civilă”; dimensionarea tirajelor pentru cele două reviste, astfel încât să se evite formarea stocurilor fără mișcare; identificarea de soluții de valorificare a revistelor în conformitate cu scopul pentru care au fost produse.

2. Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale

Funcționează în baza HG nr. 1.380/2009 privind înființarea, organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale. Este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne. Administrația Națională s-a înființat prin comasarea Administrației Naționale a Rezervelor de Stat cu Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale.

Observațiile Curții de Conturi

În ceea ce privește *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare*, încheiate la finele anului 2013, s-a identificat o diferență de 51.475 mii lei atât la încasări, cât și la plăți, între valorile înscrise în Situația fluxului de trezorerie și rulajele debitoare, respectiv creditoare ale contului „Disponibil al activității finanțate din venituri proprii”. Această abatere a apărut din cauza înregistrării duble a sumelor care tranzitează contul de disponibil, ca urmare a dezvoltării acestuia pe analitice și a neadaptării aplicației informatice.

Au fost majorate nejustificat cheltuielile instituției prin stabilirea eronată a duratei de funcționare a unui activ fix necorporal, respectiv a unui program informatic, la 1 an, acesta fiind amortizat integral la data de 31.12.2013, în condițiile în care acest tip de activ are durata de funcționare de 3 ani.

În timpul controlului a fost corectată durata normată a programului informatic la 3 ani, conform Codului fiscal, și s-a efectuat regularizarea amortizării în contabilitate.

Referitor la *calitatea gestiunii economico-financiare* au fost constatate următoarele deficiențe:

- activele fixe ale instituției au fost reevaluate prin aplicarea ratei inflației, fără să se țină seama de utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței;
- au fost majorate, nejustificat, cheltuielile entității prin acordarea sporului pentru condiții vătămătoare unui număr de șase salariați cu atribuții de conducători auto, în perioada martie 2013-februarie 2014, deși nu au fost întrunite toate condițiile legale de acordare (pentru autovehiculele în care aceștia își desfășoară activitatea nu existau buletinele de măsurare a nivelului de radiații).

Conducerea entității a dispus efectuarea măsurătorilor legale pentru autovehiculele din dotare, rezultând că valorile câmpului electromagnetic depășesc limita admisă și, în consecință, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru acordarea sporului de condiții vătămătoare și pentru conducătorii auto din cadrul entității.

Recomandări:

- ✓ înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economice specifice activității finanțate din venituri proprii cu respectarea funcționării contului „Disponibil al activității finanțate din venituri proprii”, astfel încât rulajele debitoare, respectiv creditoare, înscrise în bilanța de verificare să asigure reflectarea reală și exactă a sumelor care reprezintă încasări, respectiv plăți, iar prin preluarea acestora în Situația fluxurilor de trezorerie (anexă la situațiile financiare) să se asigure concordanța datelor din contabilitatea instituției cu cele din contabilitatea unităților Trezoreriei Statului;
- ✓ reevaluarea bunurilor din patrimoniu în funcție și de starea acestora, respectiv gradul de uzură fizică și morală, utilitatea și valoarea de piață;
- ✓ recuperarea sporului pentru condiții vătămătoare, acordat în anul 2013 și în lunile ianuarie și februarie 2014 angajaților care și-au desfășurat activitatea în locurile de muncă pentru care nu au existat buletine de măsurători omologate, care să ateste existența condițiilor vătămătoare.

3. Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne

A fost înființat în baza OUG nr. 152/2008 pentru modificarea OUG nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative și pentru înființarea Fundației „Colegiul Național de Afaceri Interne”, ca structură de specialitate cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Internelor și Reformei Administrative (în prezent Ministerul Afacerilor Interne).

Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne a fost creat cu scopul de a asigura îndeplinirea misiunilor Ministerului Afacerilor Interne în supravegherea granițelor naționale și comune cu Uniunea Europeană și în prevenirea și combaterea criminalității organizate și transfrontaliere, în gestionarea situațiilor de urgență, salvării victimelor, precum și în realizarea unor operațiuni operative de înaltă specializare.

Inspectoratul general, prin Detașamentul Aeromedical, este componentă a Sistemului Național de Servicii Medicale de Urgență și Prim Ajutor Calificat, executând misiuni de zbor în calitate de operator aerian al Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD).

Observațiile Curții de Conturi

- În ceea ce privește *organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale* s-a constatat că au fost evidențiate eronat, în valoarea de intrare a unor active fixe (elicoptere primite, prin transfer, de la Ministerul Sănătății), valoarea materialelor tehnice de întreținere, lubrifianților, lichidelor speciale de întreținere, sculelor și utilajelor necesare întreținerii curente a elicopterelor, precum și bunuri de natura mijloacelor fixe, în sumă totală de 1.310 mii lei. În consecință, bunurile respective nu pot fi date în consum întrucât, conform documentelor prin care s-a făcut transferul, acestea sunt evidențiate ca părți componente ale elicopterelor.
- De asemenea, *unele procese-verbale de recepție a mijloacelor fixe intrate în patrimoniul Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne în cursul anului 2013 nu conțin toate elementele prevăzute de formular*, precum: numărul și data procesului-verbal, data înregistrării în patrimoniu, numărul de inventar, cursul de schimb (pentru cazul în care valoarea activului fix a fost exprimată în valută în documentul de proveniență) etc.
- *Nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente* la înregistrarea în contabilitate pe cheltuieli efective a contravalorii unor servicii de asigurare, achiziționate și plătite în anul 2013, cu toate că efectele acestor servicii se produc în exercițiul financiar 2014.
- Cu privire la *bunurile primite din donații și sponsorizări* s-a constatat înregistrarea eronată în evidența contabilă a contravalorii unei aeronave, primită în cursul anului 2013 de la Fundația pentru SMURD, în valoare de 750 mii euro, prin majorarea valorii activelor fixe amortizabile cu suma de 3.337 mii lei (contravaloarea a 750 mii euro), fără ca valoarea acestora să fie reflectată în conturile de venituri și cheltuieli.
- Având în vedere faptul că, la data intrării în patrimoniu, aeronava avea durata normată de funcționare consumată, entitatea trebuia să stabilească o nouă durată de utilizare, care să nu fie mai mare decât 20% din durata normată inițială, urmând ca recuperarea acestei valori de intrare să se facă pe noua durată normată de funcționare, calculată de la data punerii în funcțiune, potrivit prevederilor legale. Din cauza nestabilirii acestei noi durate, mijlocul fix a fost înregistrat la capitolul „Donații și sponsorizări”, contul „Mijloace de transport”, cu corespondență în contul „Amortizarea instalațiilor tehnice, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor”, cu valoarea din actul de donație, denaturând rulajul conturilor corespunzătoare.
- În timpul acțiunii de control s-au luat măsuri de corectare a abaterii.
- Unele bunuri primite din sponsorizări, în valoare de 13 mii lei, reprezentând echipamente, au fost înregistrate în evidența contabilă și de gestiune a entității doar în baza documentelor de recepție, întocmite la nivelul Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (proces-verbal de recepție și nota de recepție și constatare de diferențe), fără a avea la bază un contract de sponsorizare încheiat cu sponsorul.
- Activitatea de *organizare, efectuare și valorificare a inventarierii anuale a patrimoniului*, la data de 31.12.2013, s-a desfășurat necorespunzător, nefiind constituită o comisie centrală de inventariere, astfel că întreg procesul de inventariere a fost marcat de multe deficiențe, dintre care menționăm:
 - bunurile înscrise în listele de inventariere nu au fost însumate și comparate cu datele din evidența contabilă;
 - nu au fost înscrise în liste de inventariere distincte, bunurile din domeniul public al statului, în valoare de 98.582 mii lei. Entitatea a precizat faptul că bunurile din domeniul public al statului s-au regăsit și inventariat pe liste comune cu bunurile aparținând domeniului privat, listele de inventariere fiind generate pe gestiuni și nu pe tipuri de patrimoniu;
 - declarațiile de inventar întocmite de unii gestionari/responsabili de gestiuni nu conțin unele elemente, precum: data la care a fost întocmită declarația, felul, numărul și data ultimului document de intrare/ieșire a bunurilor în/din gestiune;
 - nu au fost întocmite liste de inventariere distincte pentru bunurile date în custodie și nu s-au solicitat confirmări de la terți;
 - nu au fost inventariate creanțele și obligațiile față de terți, în valoare totală de 5.484 mii lei; disponibilitățile bănești aflate în conturile entității publice, în sumă totală de 4.294 mii lei; scrisorile de garanție bancară, în sumă de 212 mii lei;
 - comisiile de inventariere au făcut propuneri pentru casarea unor bunuri materiale care prezintă un grad avansat de uzură, dar nu au înscris și valoarea fiecărui reper în parte, în acest fel necunoscându-se valoarea bunurilor propuse pentru casare;
 - datele rezultate din operațiunea de inventariere nu au fost actualizate cu intrările sau ieșirile din perioada cuprinsă între data inventarierii (30.09.2013) și data încheierii exercițiului financiar, pentru a putea fi cuprinse în registrul inventar;
 - unele liste de inventariere nu conțin elemente precum stocurile factice și numerele de inventar ale mijloacelor fixe;
 - majoritatea listelor de inventariere nu conțin informații cu privire la diferențe în plus sau în minus la cantități, diferențe în plus sau în minus la valoare contabilă, valoarea de inventar, deprecierea (valoarea, motivul), contabilitatea (numele și prenumele);
 - unele liste de inventariere nu au fost totalizate, necunoscându-se în acest fel valoarea gestiunii inventariate.

Referitor la aceste constatări, entitatea a făcut următoarele precizări:

- procesele-verbale de inventariere cuprind concluziile comisiilor de inventariere, chiar dacă în liste nu sunt cuprinse informații cu privire la diferențe sau stocurile factice la unele gestiuni;
- comisiile de inventariere răspund de derularea efectivă și de consemnările pe care le fac în fișe – pentru confirmări, pe liste și respectiv în procesele-verbale de inventariere, unde sunt preluate toate constatările.

- Au fost constatate deficiențe referitoare la unele bunuri administrate de entitate care fac parte din domeniul public sau privat al statului. Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne nu a efectuat demersuri către minister în vederea înscrierii în inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, respectiv a unor aparate de zbor.

Răspunsul entității

Reprezentanții entității au precizat că până în anul 2012, contabilitatea Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne ca de altfel întreaga contabilitate a ministerului, nu permitea înscrierea în domeniul public al statului decât a terenurilor și clădirilor, aeronavele putând fi înregistrate doar în domeniul privat, amortizabil. Totodată, au mai menționat că în anul 2012 a fost trimisă o adresă la Direcția Generală Logistică pentru înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului a unui elicopter, adresă la care nu s-a primit încă răspuns.

Active fixe, în valoare de 61 mii lei, care intră în componența unui imobil (proprietate publică a statului) au fost înregistrate în mod eronat în patrimoniul privat al entității.

În timpul controlului activele fixe au fost înregistrate corect în patrimoniul public al statului, a fost corectată amortizarea calculată și înregistrată eronat și au fost deschise noi fișe ale mijloacelor fixe în care bunurile respective au fost reflectate ca bunuri din patrimoniul public al statului.

Referitor la *contractele de achiziții publice* s-a constatat că *nu au fost constituite garanții de bună execuție*, în valoare totală de 19 mii lei, pentru contractele de achiziție a serviciilor de asigurare, pentru perioada 15.04.2013-31.12.2013 și de carburant pe bază de carduri de credit, pentru perioada 01.05.2013-31.12.2013.

În timpul acțiunii de control au fost contactate cele două societăți comerciale în vederea depunerii documentelor care atestă constituirea garanțiilor, iar una dintre acestea a transmis scrisoarea de garanție bancară de bună execuție.

Totodată s-a constatat că programul anual al achizițiilor publice pe anul 2013 nu a fost actualizat cu unele servicii și bunuri contractate/achiziționate în ultimul trimestru al anului.

Recomandări

- ✓ efectuarea demersurilor pentru inițierea unei noi hotărâri de guvern în vederea corectării valorii elicopterelor, astfel încât valoarea acestora să fie prevăzută distinct de valoarea materialelor tehnice de întreținere, lubrifianților, lichidelor speciale de întreținere, a sculelor și utilajelor necesare întreținerii curente. După aprobarea noii hotărâri de Guvern se va proceda la corectarea valorii de înregistrare a elicopterelor în evidența contabilă și reflectarea distinctă a celorlalte materiale de întreținere, în conturile corespunzătoare, în funcție de natura și destinația acestora. Conducerea entității va dispune aceleași măsuri și în cazul altor elicoptere din dotare, care se regăsesc în aceeași situație;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura mijloacelor fixe numai în baza proceselor-verbale de recepție a mijloacelor fixe întocmite conform dispozițiilor legale;
- ✓ încheierea contractului de sponsorizare pentru echipamentele care au fost deja recepționate;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ stabilirea valorii corecte de înregistrare a activului fix „elicopter, dotat pentru misiuni de salvare și asistență tehnică de urgență” și corectarea cheltuielilor cu amortizarea, în sumă de 5.354 mii lei, înregistrate eronat în perioada mai 2012-martie 2014 asupra acestui activ fix;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare inițierii de către Ministerul Afacerilor Interne a proiectului de act normativ pentru actualizarea inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu bunurile mobile (elicoptere) primite și înregistrarea corectă a activului fix „elicopter, dotat pentru misiuni de salvare și asistență tehnică de urgență” în patrimoniul public al statului;
- ✓ constituirea garanțiilor de bună execuție conform prevederilor contractuale și completarea operativă a programului anual de achiziții publice cu toate modificările intervenite pe parcursul anului.

4. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Este organizată și funcționează în baza prevederilor HG nr. 294/2007, OUG nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, actualizată și a HG nr. 156/2013 pentru modificarea și completarea HG nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele Ministerului Afacerilor Interne.

Academia desfășoară activități de învățământ superior, organizate prin programe de studii universitare de licență, de studii universitare de masterat și de studii universitare de doctorat, în domeniile și specializările acreditate, precum și alte forme de pregătire, perfecționare și specializare. Prevederile actelor normative incidente la nivel național ale învățământului superior sunt aplicabile și studiilor universitare organizate în Academie.

Academia formează ofițeri și arhiviști pentru asigurarea nevoilor de personal ale MAI, care este beneficiarul principal al procesului formativ desfășurat în instituția de învățământ superior.

Finanțarea activității Academiei de Poliție se asigură potrivit Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, din alocații de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, și din venituri proprii realizate potrivit HG nr. 787/2003 privind aprobarea înființării pe lângă Ministerul Administrației și Internelor a unor activități finanțate integral din venituri proprii.

Veniturile proprii provin din taxe de înscriere la masterate, doctorate și cursuri postuniversitare, precum și din alte activități (taxe eliberare diplome, taxe pentru organizarea examenelor de admitere și de licență), conform prevederilor art.1 lit. b) din HG nr. 787/2003.

Observațiile Curții de Conturi

- În ceea ce privește *exactitatea și realitatea datelor înscrise în situațiile financiare* s-a constatat că *nu au fost analizate, din punct de vedere al vechimii*, garanțiile de participare la licitații și garanțiile de bună execuție existente în sold la 31.12.2013 în vederea separării sumelor care trebuie menținute în cont, de cele pentru care s-a prescris dreptul creditorilor de a solicita restituirea.
- 🕒 În urma solicitării echipei de control, entitatea verificată a identificat garanții cu termenul de prescripție depășit, în sumă de 6 mii lei. Acestea au fost virate la bugetul de stat în timpul controlului.
- Totodată s-a constatat *neclarificarea sumelor menținute la finalul anului în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare”* (1.625 mii lei la 31.12.2012 și 244 mii lei la 31.12.2013) peste termenul legal de trei luni.
- 🕒 Pentru remedierea acestei abateri, conducerea entității a dispus analizarea și clarificarea sumelor existente în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare” la data controlului.
- În ceea ce privește organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale s-a constatat că *înregistrarea în evidența contabilă a veniturilor proprii nu este ținută în analitic*, distinct pe fiecare fel de venit, înregistrarea acestora fiind efectuată global în contul „Venituri din lucrări executate și servicii prestate”.
- De asemenea, valoarea de înregistrare a unor active fixe a fost evidențiată eronat, respectiv valoarea imobilului „Sala de sport” a fost majorată cu suma 9.770 mii lei reprezentând contravaloarea lucrărilor realizate la imobilul „Pavilion Vest”.
- 🕒 Pentru remedierea acestei abateri conducerea entității a dispus corectarea înregistrărilor contabile pentru cele două imobile.
- Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor s-a constatat că *înscrierea veniturilor proprii în proiectul de buget s-a făcut fără o fundamentare a acestora pe baze reale* (cu luarea în calcul a veniturilor realizate în anii precedenți), astfel că în perioada 2012-2013 entitatea a încasat venituri proprii de numai 14,23% în anul 2012, respectiv 19,24% în 2013 față de nivelul programat.
- În privința *calității gestiunii economico-financiare* s-a constatat că *nu au fost actualizate contractele de garanție în numerar* în valoare de 41 mii lei, ca urmare a schimbărilor intervenite în salariile tarifare/soldele lunare ale gestionarilor.
- 🕒 În timpul acțiunii de control, conducerea entității a inițiat demersuri pentru remedierea deficienței.
- De asemenea, *nu au fost întocmite note de comandă pentru cantitățile de lucrări suplimentare executate* în cazul unor lucrări de reparații curente (valoarea lucrărilor acceptate la plată și decontate s-a încadrat în valoarea contractată).
- 🕒 Pentru corectarea acestei abateri, conducerea entității a dispus măsuri de remediere în cazul contractelor aflate în derulare.
- Referitor la *contractele de achiziții publice* s-au constatat unele deficiențe, după cum urmează:
 - programul anual al achizițiilor publice aferent anilor 2012 și 2013 nu a fost actualizat cu unele lucrări executate;
 - nu au fost constituite garanții de bună execuție pentru unele contracte de lucrări de reparații curente încheiate în perioada 2012-2013;
 - nu a fost întocmită Nota justificativă privind utilizarea cumpărării directe în cazul unor contracte de lucrări de reparații curente;
 - unele contracte de execuție de lucrări conțin dispoziții contradictorii cu privire la plata lucrărilor și la constituirea garanției de bună execuție.
- În ceea ce privește *efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii anuale a patrimoniului* de către Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, au rezultat o serie de deficiențe, constând în:
 - neîntocmirea de liste de inventariere distincte pentru bunurile din domeniul public al statului, în valoare de 255.210 mii lei;
 - neînscriserea în liste separate de inventariere a obiectivelor de investiții în curs de execuție care au fost sistate;
 - netrimiteria extraselor de cont pentru confirmarea creanțelor și datoriilor entității față de terți;
 - procesele-verbale încheiate de comisia centrală de inventariere, în anii 2012 și 2013, nu cuprind rezultatele inventarierii tuturor elementelor patrimoniale (pe gestiuni și categorii de bunuri), stabilite prin compararea datelor constatate faptic și înscrise în listele de inventariere cu cele din evidența tehnico-operativă (fișele de magazie) și din contabilitate, respectiv datele înscrise în listele de inventariere nu au fost centralizate pentru a se face punctajul valorilor rezultate din inventarierea efectuată pe teren cu valorile înregistrate în evidența contabilă.
- Referitor la *reevaluarea activelor fixe corporale* de natura terenurilor și construcțiilor aflate în patrimoniul Academiei de Poliție s-au constatat deficiențe, în sensul că diferențele rezultate din reevaluarea activelor, în valoare de 31.455 mii lei, nu au fost înscrise în procesul-verbal de reevaluare și nici nu au fost anexate documente din care să rezulte această valoare.
- Au fost constatate *deficiențe referitoare la unele bunuri administrate de entitate care fac parte din domeniul public sau privat al statului*, respectiv:
 - entitatea nu a efectuat demersuri către Ministerul Afacerilor Interne în vederea actualizării în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, a valorii unor imobile care au fost reevaluate;
- 🕒 În timpul acțiunii de control conducerea entității a inițiat demersuri pentru remedierea deficienței.
 - conducerea Academiei nu a finalizat demersurile pentru definitivarea situației juridice a imobilului în valoare de 9.530 mii lei și teren în suprafață totală de 93,45 ha, dat în administrare Academiei din domeniul public al statului, pentru înscriserea imobilului în cartea funciară și intabularea dreptului de administrare al Academiei asupra imobilului deținut.

🕒 În timpul controlului Academia de Poliție a efectuat noi demersuri către primărie pentru emiterea certificatului de atestare fiscală, în vederea intabulării imobilului.

- nedepunerea declarațiilor fiscale la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale în termenul prevăzut de Codul fiscal, astfel:
 - în cazul modificării dreptului de folosință a imobilului din administrarea entității, în valoare de 66.809 mii lei, în prezent aflat în folosință gratuită a unei fundații;
 - în cazul închirierii unor spații din patrimoniul entității, fapt ce a condus la neplata unor impozite către bugetele locale.

Recomandări

- ✓ organizarea și ținerea evidenței contabile analitice a veniturilor proprii, pe feluri de venituri, conform prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991;
- ✓ fundamentarea veniturilor proprii pe baze reale, cu luarea în calcul a veniturilor realizate în anii precedenți;
- ✓ actualizarea corespunzătoare a contractelor de garanție în numerar, în funcție de schimbările intervenite în salariile tarifar/soldele lunare ale gestionarilor și efectuarea reținerilor salariale în baza documentelor actualizate;
- ✓ elaborarea/actualizarea procedurilor de lucru privind lucrările de reparații curente atât în etapa de achiziționare a lucrărilor, cât și în ceea ce privește urmărirea derulării contractelor și decontarea lucrărilor;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare inițierii de către Ministerul Afacerilor Interne a proiectului de act normativ pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- ✓ finalizarea demersurilor de definitivare a situației juridice a imobilului în valoare de 9.530 mii lei, în sensul înscrierii acestuia în cartea funciară și intabulării dreptului de administrare al Academiei;
- ✓ transmiterea declarațiilor la organele fiscale locale cuprinzând toate modificările intervenite la folosința imobilelor din patrimoniul entității, precum și pentru toate contractele de închiriere ale unor spații aferente imobilelor din patrimoniul entității.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunea de control pe această temă s-a desfășurat la:

1. Clubul Sportiv al Armatei „STEUA”
2. Direcția Instanțelor Militare

1. Clubul Sportiv al Armatei „STEUA”

Clubul Sportiv al Armatei „STEUA” este organizat și funcționează în baza prevederilor Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000 cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare.

Clubul este subordonat, ca unitate militară și ordonator terțiar de credite, Ministerului Apărării Naționale, iar pe linie sportivă este integrat structurilor sportive reglementate prin Legea nr. 69/2000 a educației fizice și sportului.

Obiectul de activitate al Clubului Sportiv al Armatei „STEUA” îl constituie organizarea și administrarea activității sportive prin selecția, pregătirea și participarea sportivilor de performanță la competițiile sportive interne și internaționale.

Misiunea de bază a Clubului Sportiv al Armatei „STEUA” o constituie reprezentarea Ministerului Apărării Naționale și a României, prin performanțe sportive, în competițiile sportive interne și internaționale, în mod special la Jocurile Olimpice, campionatele mondiale și europene, precum și promovarea imaginii instituției militare în societatea civilă prin participarea la activități sportive, precum și în cadrul evenimentelor speciale de relații publice.

Observațiile Curții de Conturi

🌐 În ceea ce privește *realitatea și exactitatea datelor înscrise în situațiile financiare* s-a constatat că înregistrarea în evidența contabilă a furnizorilor nu este ținută în analitic, distinct pe fiecare persoană fizică sau juridică, înregistrarea acestora fiind efectuată global în contul sintetic „Furnizori”.

Răspunsul entității

Reprezentanții entității motivează deficiența constatată prin faptul că programul informatic, pus la dispoziție de Direcția Financiar Contabilă din cadrul Ministerului Apărării Naționale, nu răspunde cerințelor actuale, dezvoltarea în analitic a furnizorilor prin codificarea lor generând o blocare la nivelul activității operaționale a biroului contabilitate și prin lipsa personalului, comparativ cu volumul de muncă.

🌐 Nu au fost analizate, din punct de vedere al vechimii, garanțiile de participare la licitații și garanțiile de bună execuție existente în sold la 31.12.2013, în vederea separării sumelor care trebuie menținute în cont, de cele pentru care s-a prescris dreptul creditorilor de a solicita restituirea.

- 🕒 În urma solicitării echipei de control, entitatea verificată a identificat garanții cu termenul de prescripție depășit, în sumă de 26 mii lei. Acestea au fost virate la bugetul de stat în timpul controlului.
- 🌐 *Nu s-a respectat principiul contabilității pe bază de angajamente și cel al separării exercițiilor bugetare.* Cheltuieli în sumă totală de 237 mii lei, reprezentând contravaloarea utilităților aferente lunii decembrie a anului 2013, pentru care s-au primit facturi fiscale de la furnizori în luna ianuarie 2014, nu au fost înregistrate în evidența contabilă corespunzător exercițiului bugetar 2013, ci, în mod eronat, la momentul efectuării plății, în anul 2014. În mod similar, în lunile ianuarie-februarie 2013 au fost înregistrate în evidența contabilă în mod eronat cheltuieli cu utilitățile aferente lunii decembrie 2012, în sumă totală de 212 mii lei.
- 🕒 Abaterea a fost corectată prin notă contabilă, realizându-se transferarea acestora asupra rezultatului reportat.
- 🌐 *Creanțele* în sumă de 2.881 mii lei înregistrate în contabilitatea Clubului Sportiv al Armatei „STEUA”, în contul „*Clienți cu termen sub un an*”, dar cu vechime mai mare de un an și pentru care se află pe rol litigii în instanțe, *nu au fost evidențiate distinct în contul „Clienți incerti sau în litigiu”.*
- 🕒 Reprezentanții entității au dispus măsuri pentru remediere, astfel că abaterea a fost corectată printr-o notă contabilă prin care s-a procedat la evidențierea separată a sumei de 2.881 mii lei reprezentând clienți incerti sau în litigiu.
- 🌐 Începând cu anul 2007, la nivelul entității nu s-au încheiat contracte de garanție în numerar din cauza schimbărilor intervenite în structura personalului, iar cele existente nu au fost actualizate conform schimbărilor intervenite în soldele nete ale funcțiilor de bază/salariile de bază nete ale gestionarilor.
- 🕒 Pentru corectarea abaterii, în timpul controlului a fost nominalizată o comisie având ca atribuții analiza și identificarea funcțiilor de gestionari și a funcțiilor ocupate de persoane care primesc, păstrează și eliberează bunuri, fără a avea calitatea de gestionar. Comisia a stabilit cuantumul garanției gestionare pentru fiecare funcție în parte, actualizată la soldele nete sau salariile nete pentru personalul militar sau civil care ocupă aceste funcții.
- 🌐 Bunurile care aparțin domeniului public al statului și se află în folosința Clubului Sportiv al Armatei „STEUA”, respectiv terenurile (inclusiv amenajările la acestea), în valoare totală de 504.070 mii lei și construcțiile, în valoare totală de 180.493 mii lei, nu au fost inventariate pe liste de inventariere distincte, iar rezultatul inventarierii acestora nu a fost comunicat Centrului de Domenii și Infrastructuri din cadrul Ministerului Apărării Naționale.
- 🕒 În timpul acțiunii de control, reprezentanții entității au dispus măsuri pentru remediere procedându-se la întocmirea situației actualizate a terenurilor și construcțiilor din domeniul public al statului, situație transmisă către Direcția Domenii și Infrastructuri din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

Recomandări

- ✓ ținerea evidenței contabile distinct pe fiecare furnizor persoană fizică sau juridică;
- ✓ actualizarea corespunzătoare a contractelor de garanție în numerar, în funcție de schimbările intervenite în structura organizatorică și în salariile tarifare/soldele lunare ale gestionarilor și efectuarea reținerilor salariale în baza documentelor actualizate;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale, prin care să fie stabilite responsabilitățile și activitățile cu privire la modul de constituire și reținere a garanțiilor gestionare.

2. Direcția Instanțelor Militare

Este organizată și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

În calitatea sa de structură centrală a Ministerului Apărării Naționale, potrivit domeniului de responsabilitate, Direcția Instanțelor Militare asigură economic, financiar și administrativ instanțele militare, exercită managementul funcțiilor militare la nivelul instanțelor militare și coordonează, împreună cu structurile de resort din Ministerul Apărării Naționale, activități internaționale pentru compatibilizarea sistemului jurisdicțional militar cu cel din celelalte state membre NATO, responsabilități în domeniul specific ce decurg și din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.

Potrivit art. 25 din HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Direcția Instanțelor Militare se află în coordonarea metodologică a Ministerului Justiției și realizează, pe linie profesională, sarcinile care decurg din aceasta.

Observațiile Curții de Conturi

- 🌐 *Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare* întocmite la 31.12.2013, s-au constatat următoarele:
 - nerespectarea funcțiunii contului „*Alte valori*” (care trebuie să reflecte diferite valori existente în unitate: timbre poștale, bonuri valorice pentru carburanți etc.) prin înregistrarea avansurilor nejustificate acordate CN Poșta Română;
 - nevirarea la bugetul statului a avansurilor nejustificate până la finele anului 2013, în sumă de 12 mii lei.
- 🌐 *Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității*, s-a constatat nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale în efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului pe anul 2013 (procesul-verbal de inventariere centralizator nu are anexate listele cu propunerile de casare a bunurilor din patrimoniul entității; nu au fost întocmite procese-verbale de inventariere pentru toate gestiunile, existând numai liste de inventariere și declarațiile gestionarilor).

- Au fost efectuate plăți în avans pentru categorii de cheltuieli care nu sunt prevăzute de actele normative și fără a fi întocmite documentele financiar-contabile în cele patru faze ale execuției bugetare la acordarea avansurilor către CN Poșta Română SA.

Recomandări

- ✓ adoptarea de către conducere a măsurilor necesare pentru respectarea prevederilor legale cu privire la funcțiunea conturilor „Alte valori” și „Avansuri în trezorerie”;
- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la virarea către bugetul de stat a disponibilului neutilizat la finele anului;
- ✓ Direcția Instanțelor Militare va întreprinde toate măsurile cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ respectarea prevederilor legale la efectuarea de plăți în avans numai pentru acele categorii de cheltuieli prevăzute în actele normative.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

1. Societatea Națională de Radiocomunicații SA
2. Compania Națională Poșta Română SA
3. Societatea Comercială Romfilatelia SA

1. Societatea Națională de Radiocomunicații SA (SNR)

SNR își desfășoară activitatea în domeniul telecomunicațiilor, având ca obiect principal de activitate transportul și difuzarea cu mijloace radio a programelor naționale publice de radio și de televiziune, ca servicii de interes public național, precum și alte servicii în diferite benzi de frecvență alocate în acest scop în temeiul legii și al licențelor și autorizațiilor deținute, acordate de autoritățile competente.

Acțiunile SNR sunt deținute în totalitate de către stat, care își exercită drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de acționar unic prin Ministerul Societății Informaționale.

Observațiile Curții de Conturi

- Entitatea nu a îndeplinit o serie de indicatori adoptați prin actele normative care au aprobat bugetele anilor 2012 și 2013, astfel:

- în anii 2012 și 2013, SNR nu a efectuat cheltuielile proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, gradul de realizare al cheltuielilor totale nefiind ajustat la valoarea gradului de realizare a veniturilor totale, contrar prevederilor HG nr. 739/2012 și HG nr. 252/2013.
În anul 2012 veniturile au fost realizate în proporție de 92,58%, iar cheltuielile în procent de 94,79%. Similar, în anul 2013 au fost realizate venituri în procent de 92,68% și cheltuieli de 95,12% față de valoarea aprobată prin buget. Necorelarea cheltuielilor realizate de SNR proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale a condus la efectuarea, în plus, a unor cheltuieli în valoare de 9.651 mii lei în anul 2012 și de 10.276 mii lei în anul 2013.
- depășirea, în structură, în anul 2012, a nivelului unor categorii de cheltuieli față de cel aprobat prin Bugetul de Venituri și Cheltuieli cu suma totală de 15.403 mii lei, contravine prevederilor HG nr. 739/2012 și ale OUG nr.79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, acte normative în vigoare pe parcursul anului 2012.
- în anul 2012, SNR nu s-a încadrat în numărul prognozat de salariați la sfârșitul anului, așa cum a fost aprobat acesta prin HG nr. 739/2012, numărul acestora fiind de 1.443 față de 1.361 aprobat prin BVC, ceea ce reprezintă o depășire de 6,02%. De asemenea, Societatea Națională de Radiocomunicații a încheiat anul 2013 cu un personal în număr de 1.424 față de cel prognozat la aprobarea BVC, în număr de 1.361, ceea ce reprezintă o depășire de 4,63%, încălcându-se prevederile OG 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară.
- Nu au fost calculate, înregistrate și încasate penalitățile aferente sumelor plătite cu întârziere de clienții societății, total sau parțial, în condițiile prevăzute de contractele încheiate. Valoarea estimativă a penalităților aferente clienților care au înregistrat întârzieri la plată a fost de 343 mii lei, respectiv de 270 mii lei pentru debitele înregistrate la 31.12.2012 și 31.12.2013.
- În perioada verificată au fost efectuate plăți în baza a trei contracte de servicii în sumă totală de 182 mii lei prin care Societatea Națională de Radiocomunicații a achiziționat consultantță în diverse domenii, în condițiile în care, fie studiul care a făcut obiectul contractului nu a mai fost utilizat ulterior, fie personalul entității avea stabilite prin fișa postului atribuții în acest sens. Plata sumei de 182 mii lei reprezintă, în acest moment, o cheltuială neeconomicoasă și neeficientă pentru Societatea Națională de Radiocomunicații ceea ce a condus la influențarea nefavorabilă a rezultatului financiar pentru anii 2012 și 2013.
- Au fost constatate situații în care Societatea Națională de Radiocomunicații a achitat cu întârziere obligațiile de plată către furnizori, fapt care a generat plata unor penalități de întârziere, ceea ce a mărit cheltuielile societății.

- Referitor la *contractele de achiziții publice* s-au constatat unele deficiențe, după cum urmează:
 - Societatea Națională de Radiocomunicații, în calitate de autoritate contractantă, a atribuit un contract de furnizare grupuri electrogene și furnituri de electroalimentare unuia dintre membrii asocierii și nu asocierii care a depus oferta fiind încălcate prevederile OUG nr. 34/2006;
 - derularea unor contracte de achiziție publică atribuite în anul 2013 de către Societatea Națională de Radiocomunicații, s-a realizat fără respectarea termenelor de livrare a produselor sau de prestare a serviciilor de către furnizori/prestatori, iar la nivelul SNR nu au fost calculate și înregistrate penalitățile pentru neîndeplinirea la termen a clauzelor contractuale.
- În ceea ce privește *efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii anuale* a patrimoniului atât la sediul central, cât și la nivelul direcțiilor regionale, au rezultat o serie de deficiențe, constând în:
 - listele de inventariere pentru o parte din gestiuni nu au fost completate integral;
 - în Decizia Directorului Sucursalei DR Timișoara de numire a comisiei de inventariere a gestiunii Tv Plenița, nu au fost menționați membrii comisiei de inventariere, fiind numit doar președintele comisiei;
 - nu sunt menționate documentele (extrase carte funciară, certificate de atestare a dreptului de proprietate, schițe de amplasare) care au stat la baza inventarierii terenurilor cuprinse în procesul-verbal de inventariere, aferent anilor 2012 și 2013, pentru sediul central al Societății Naționale de Radiocomunicații și Direcția Radiocomunicații Cluj;
 - nu sunt menționate documentele care au stat la baza inventarierii clădirilor (dosarul tehnic unde sunt prevăzute date de referință) cuprinse în procesul verbal de inventariere, aferent anilor 2012 și 2013, pentru Direcția Regională Cluj, Direcția Radiocomunicații Iași și Direcția Radiocomunicații Timișoara.
- Cu privire la *scoaterea din funcțiune/valorificarea activelor fixe corporale*, în anul 2012, s-a constatat neîntocmirea procesului-verbal de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe rămase în patrimoniul Societății Naționale de Radiocomunicații de către comisiile constituite cu acest scop, pentru un număr de 22 de autovehicule și faptul că nu a fost urmată procedura de valorificare a acestora în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Recomandări

- ✓ urmărirea corelării cheltuielilor societății cu gradul de realizare a veniturilor acesteia și îndeplinirea tuturor indicatorilor prognozați, pe parcursul execuției bugetare;
- ✓ calculul, înregistrarea, facturarea și transmiterea către clienți a penalităților de întârziere datorate ca urmare a nerespectării termenului de plată, în vederea încasării acestora, pentru toate sumele care se regăsesc în termenul de prescripție;
- ✓ extinderea analizei asupra tuturor furnizorilor săi și calcularea, evidențierea, înregistrarea, facturarea și urmărirea penalităților cuvenite societății ca urmare a neîndeplinirii la termen a obligațiilor contractuale asumate de furnizori;
- ✓ analizarea cu responsabilitate, anterior încheierii unor contracte de consultanță asupra necesității respectivelor achiziții, precum și posibilitatea realizării cu forțe proprii a acestora, astfel încât să fie respectate principiile economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor de care dispune societatea;
- ✓ asigurarea necesarului de finanțare a activităților societății pentru evitarea întârzierilor la plata facturilor scadente către furnizori;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale, precum și a procedurilor de valorificare a acestora.

2. Compania Națională Poșta Română SA

Este persoană juridică română având forma de societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, care funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară sub autoritatea Ministerului pentru Societatea Informațională. Compania își desfășoară activitatea în domeniul comunicațiilor poștale, obiectul său principal de activitate fiind administrarea, dezvoltarea, exploatarea serviciilor de poștă și colaborarea cu organizații similare străine în realizarea acestor servicii pe plan internațional, în conformitate cu prevederile Legii nr. 642/2002 pentru aprobarea OG nr. 31/2002 privind serviciile poștale, cu modificările și completările ulterioare și respectiv Legii nr. 187/2013 pentru aprobarea OUG nr. 13/2013 privind serviciile poștale. Compania participă pe piața liberă a serviciilor cu valoarea adăugată de poștă și presă, în calitate de concurent și desfășoară și alte activități colaterale, necesare realizării în condiții de rentabilitate a obiectului său principal de activitate, respectiv activități poștale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal.

Observațiile Curții de Conturi

- În ceea ce privește *elaborarea și fundamentarea proiectului de buget, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale* s-a constatat necorelarea cheltuielilor efectuate cu veniturile realizate, ceea ce a condus la înregistrarea de pierderi în sumă de 52.061 mii lei la 31.12.2012 și de 29.434 mii lei la 31.12.2013.
- În ceea ce privește *organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale* au rezultat o serie de deficiențe, constând în:
 - neînregistrarea, în contabilitatea extrabilanțieră, a garanțiilor de participare la licitație și a celor de bună execuție constituite cu scrisori de garanție bancară în valoare de 2.212 mii lei;
 - neînregistrarea unitară în evidența financiar-contabilă a contractelor de concesiune încheiate de Compania Națională Poșta Română SA cu unitățile administrativ-teritoriale, abatere cuantificată de echipa de control la valoarea de 5.089 mii lei.

- 🕒 În timpul acțiunii de control Compania Națională Poșta Română SA a actualizat „Situația terenurilor/clădirilor preluate în concesiune la data de 30.10.2014”, din care reiese înregistrarea corectă și unitară a valorii acestora în evidența financiar-contabilă.
- 📊 În ceea ce privește reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în situațiile financiare s-a constatat că CN Poșta Română SA nu a înregistrat în contabilitate obligații de plată față de o societate de avocatură în valoare de 43 mii lei.
- 📊 În ceea ce privește închiderea exercițiului financiar s-a constatat că CNPR SA nu a înregistrat în situațiile financiare neconsolidate, întocmite la data de 31.12.2013, provizioane pentru litigiile semnificative în valoare de 50.774 mii lei.
- 📊 Cu privire la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor s-a constatat că CNPR SA nu a calculat penalități, estimate de echipa de control la suma de 85 mii lei, pentru neîncasarea la termen a veniturilor din chirii, conform prevederilor contractuale.
- 📊 Nu au fost respectate în totalitate *prevederile legale referitoare la inventariere*, în sensul că:
- au fost prezentate incorect și incomplet rezultatele inventarierii în cazul celor 607 autovehicule achiziționate prin leasing financiar, în valoare de 22.212 mii lei;
 - nu s-au inventariat bunurile din domeniul public, concesionate sau primite cu chirie de CNPR, în valoare de 6.698 mii lei în 2012 și 6.649 mii lei în 2013;
 - situațiile financiare întocmite la 31.12.2012 și 31.12.2013 nu cuprind în totalitate rezultatele inventarierii patrimoniului CNPR, valoarea nereflectată în acestea fiind de 69 mii lei în 2012 și 81 mii lei în 2013.
- 📊 Nu au fost respectate în totalitate *prevederile referitoare la legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor conform reglementărilor legale*, constatându-se următoarele deficiențe:
- angajarea sau promovarea unor salariați s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale stabilite prin Contractul Colectiv de Muncă, încheiat pentru perioada 2008-2018, cu privire la condițiile de vechime în muncă sau în specialitate ce trebuiau îndeplinite, abatere cuantificată de echipa de control la suma de 635 mii lei;
 - a fost înregistrată ca și cheltuială deductibilă fiscal contravaloarea serviciilor prestate în sumă 1.277 mii lei, în baza unui contract și a unei facturi în care CNPR SA nu avea calitatea de beneficiar;
 - în perioada 17.04-15.05.2012, au fost plătite indemnizații pentru deplasarea salariaților CNPR SA în alte localități, peste nivelul prevăzut în Contractul Colectiv de Muncă valabil în perioada 2008-2018;
 - CNPR SA nu și-a exercitat dreptul de a executa garanții de participare la licitație, în sumă de 84 mii lei, constituite de ofertanții declarați câștigători, care au refuzat încheierea contractelor de achiziție publică;
 - CNPR SA a efectuat plăți nelegale în sumă de 166 mii lei, reprezentând servicii de recrutare personal de conducere neprestate.
- 📊 Nu au fost respectate în totalitate *principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în administrarea patrimoniului public și privat al statului, precum și în utilizarea fondurilor publice*, fiind constatate următoarele deficiențe:
- managementul flotei auto, ce a făcut obiectul unui contract de leasing operațional, nu a avut în vedere minimizarea costului resurselor alocate pentru atingerea rezultatelor prevăzute, ceea ce a avut un impact negativ asupra bugetului CNPR estimat la valoarea de 1.308 mii lei;
 - prin încheierea contractului de rent a car, ca soluție intermediară până la definitivarea procedurii de achiziție a autovehiculelor ce înlocuiesc flota auto predată, ca urmare a încetării contractului de leasing operațional cu aceeași entitate, CNPR a suportat costuri în valoare de 849 mii lei, reprezentând contravaloarea chiriilor plătite pentru autovehicule, a cheltuielilor de reparații, precum și a kilometrilor suplimentari parcurși în timpul contractului de rent a car, care ar fi putut reprezenta rate de leasing. La finalul perioadei de leasing, CNPR ar fi avut posibilitatea să opteze pentru dobândirea dreptului de proprietate asupra unora sau a tuturor autovehiculelor ce formau obiectul contractului de leasing, plătind în contrapartidă valoarea reziduală a respectivelor autovehicule;
 - au fost utilizate resurse financiare, în valoare de 75 mii lei, pentru plata unor dotări suplimentare (incluse în caietele de sarcini) fără ca acestea să fie imperios necesare prestării serviciilor de transport aferente obiectului principal de activitate;
 - au fost imobilizate sume în valoare de 3.790 mii lei, reprezentând reparații ce nu au mai fost efectuate, de care ar fi trebuit să beneficieze cele 516 autoutilitare preluate de CNPR SA în cadrul contractului de leasing financiar;
 - nu au fost respectate, în unele cazuri, prevederile contractuale referitoare la restituirea de către partenerul contractual a contravalorii kilometrilor neparcurși, precum și cele referitoare la cursul de referință folosit la facturarea acestora;
 - în anul 2012 a fost plătită suma de 53 mii lei către firma de avocatură, reprezentând onorarii achitate în avans pentru servicii de rectificări în Cartea Funciară aferente unor imobile, în baza unui contract care nu a prevăzut termene pentru prestarea serviciilor, plată rămasă fără contraprestație la data acțiunii de control;
 - a fost plătită suma de 126 mii lei, reprezentând contravaloarea unor rapoarte de evaluare a situației unor contracte, neasigurându-se utilizarea și valorificarea concluziilor și recomandărilor consemnate în acestea.
- 📊 Referitor la verificarea aspectelor cuprinse în petiții s-a constatat că au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 367 mii lei, reprezentând compensație achitată la încetarea contractului individual de muncă al directorului Direcției Executive Juridice, Control și Resurse Umane a CNPR SA, fără respectarea prevederilor legale aplicabile.

Recomandări

- ✓ pe parcursul execuției bugetare să se urmărească corelarea cheltuielilor companiei cu gradul de îndeplinire a veniturilor acesteia;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale prin care să se reglementeze circuitul documentelor privind garanțiile constituite în favoarea companiei, astfel încât acestea să fie înregistrate la termen în evidența financiar-contabilă, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- ✓ efectuarea unei analize a soldului contului „Giruri și garanții primite” în componența căruia se regăsesc garanții de participare la licitație și de bună execuție aferente unor contracte de achiziție publică finalizate și procedarea la reglarea acestora, după caz, astfel încât soldul contului să ofere o imagine cât mai corectă a angajamentelor primite de entitate la un moment dat;
- ✓ analiza temeinică și completă a contractelor de concesiune ce vor fi încheiate pentru viitor, urmărind calculul corect al redevențelor datorate și înregistrarea corectă și unitară a valorii terenurilor și clădirilor concesionate în evidența financiar-contabilă;
- ✓ identificarea tuturor cazurilor în care direcțiile de specialitate dețin facturi ce atestă servicii prestate sau bunuri achiziționate și care nu au fost prezentate Direcției Economice pentru înregistrarea în contabilitate a datoriilor;
- ✓ operarea în evidențele contabile a tuturor provizioanelor ce se impun, analizând fiecare situație identificată ca reprezentând un risc pentru rezultatele activității economice a societății, în concordanță cu reglementările legale în vigoare. Pentru anul 2014 și în continuare, se va avea în vedere întocmirea unor situații financiare anuale unitare, care să respecte în totalitate cadrul legislativ aplicabil;
- ✓ stabilirea veniturilor din penalități cuvenite CNPR SA ca rezultat al verificării tuturor contractelor de închiriere a spațiilor ce aparțin Companiei, derulate în cursul anilor 2012 și 2013, precum și emiterea facturilor către operatorii economici ce și-au îndeplinit defectuos prevederile contractuale. Extinderea operațiunii de emitere a facturilor pentru penalități de întârziere și în anul 2014, pentru toate cazurile în care locatarii nu și-au îndeplinit clauzele contractuale la termenele stabilite;
- ✓ implicarea Departamentului de Asistență Juridică în acțiunile de recuperare de către CN Poșta Română SA a drepturilor ce decurg din contractele de închiriere, în situațiile în care locatarii invocă motive dezavantajoase pentru Companie, precum și acordarea de asistență juridică la momentul încheierii unor acte adiționale în defavoarea propriei societăți;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității și valorificarea rezultatelor inventarierii, potrivit normelor legale;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal de la persoanele care se fac vinovate de încheierea contractelor individuale de muncă fără respectarea prevederilor legale; calcularea și reținerea sumelor plătite nelegal și pentru anul 2014;
- ✓ verificarea dosarelor de personal pentru toți angajații CNPR și luarea măsurilor care se impun pentru respectarea în toate cazurile a condițiilor de legalitate prevăzute în legislația în vigoare, precum și în Contractul colectiv de muncă;
- ✓ înregistrarea în contabilitate a cheltuielii aferente facturii în care CNPR SA nu avea calitatea de beneficiar, ca fiind nedeductibilă fiscal;
- ✓ rectificarea declarațiilor fiscale depuse anterior; înregistrarea în contabilitate a TVA aferentă aceleiași facturi ca fiind nedeductibilă fiscal și efectuarea corecțiilor generate de exercitarea dreptului de deducere fără document justificativ;
- ✓ stabilirea persoanelor responsabile pentru acordarea diurnelor salariaților trimiși în delegații și recuperarea cheltuielilor efectuate fără respectarea cadrului legal;
- ✓ în situația în care acționarea în justiție nu se va soluționa, în sensul recuperării contravalorii garanțiilor de participare la licitație, recuperarea prejudiciului se va efectua de la angajații care nu și-au îndeplinit atribuțiile privind urmărirea și executarea garanțiilor;
- ✓ recuperarea prejudiciului cauzat prin plata contravalorii serviciilor de recrutare neefectuate (pentru 1 post de membru în Consiliu de Administrație și 5 directori);
- ✓ efectuarea unei analize privind cauzele care au condus la exploatarea neeconomicoasă a flotei auto, prin utilizarea excesivă a unor autovehicule din cadrul fiecărei grupe, precum și neutilizarea altora, în limita rulajului agreed prin contract și în condițiile în care se constată că această situație s-a datorat neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a sarcinilor de serviciu de către persoanele cu responsabilități în acest domeniu, se va dispune recuperarea prejudiciului estimat de auditorii publici externi de la acești angajați;
- ✓ măsuri tehnice și organizatorice, astfel încât să se asigure exploatarea flotei de autovehicule în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate;
- ✓ evitarea includerii în caietul de sarcini a unor cerințe tehnice (dotări suplimentare) care nu sunt absolut necesare în realizarea serviciilor de transport și care generează eforturi financiare suplimentare, astfel încât să fie respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor;
- ✓ respectarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea achizițiilor de produse și servicii aprobat prin HCA nr. 4/26.10.2009 și a prevederilor legale care au stat la baza elaborării acestui Regulament;
- ✓ recuperarea sumelor reprezentând contravaloarea kilometrilor neefectuați pentru cele 6 autovehicule, nefacturate de către locator, precum și a sumelor rezultate din aplicarea unui curs de referință la facturarea kilometrilor neefectuați care nu respectă prevederile contractului; analiza modului de facturare a kilometrilor neefectuați și a cursului de schimb lei/euro utilizat, asupra întregii populații de autovehicule care au făcut obiectul contractului de leasing, având în vedere că auditorii publici externi au efectuat verificarea prin sondaj;

- ✓ anterior încheierii contractelor, să fie analizată cu responsabilitate necesitatea stabilirii unor termene pentru prestarea serviciilor astfel încât în cazul acordării unor avansuri să se asigure gestionarea eficientă a resurselor financiare;
- ✓ identificarea și clarificarea tuturor situațiilor în care CNPR SA a acordat avansuri fără ca în schimbul acestora să primească o contraprestație;
- ✓ clarificarea situației facturilor emise, cât și a serviciilor prestate în baza contractelor încheiate cu societatea de avocatură; anterior încheierii contractelor, să fie analizate cu responsabilitate sumele ce urmează a fi achitate în baza acestora astfel încât să se asigure gestionarea eficientă a resurselor financiare;
- ✓ recuperarea sumelor plătite în plus către societatea de avocatură pentru a regulariza sumele înregistrate în contabilitate ca fiind datorate corespunzător clauzelor din contractul cadru de asistență juridică;
- ✓ aprobarea numai a achizițiilor de servicii care sunt absolut necesare și oportune Companiei și numai în condițiile în care se constată, în mod fundamentat, că entitatea nu dispune de resursa umană care să asigure realizarea acestora;
- ✓ regulamentele interne, fișele de post, contractele de muncă și/sau contractele de mandat să fie completate cu prevederi clare privind obligativitatea respectării principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate de către persoanele cu atribuții în aprobarea achizițiilor Companiei;
- ✓ verificarea contractelor individuale de muncă pentru toți angajații, în scopul identificării și corectării eventualelor clauze care exced prevederile legale și ale Contractului Colectiv de Muncă în vigoare;
- ✓ verificarea pentru perioada 01.01.2012-prezent a eventualelor alte situații în care s-au acordat despăgubiri salariale cu nerespectarea prevederilor legale, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia.

3. Societatea Comercială Romfilatelia SA

Societatea a fost înființată prin HG nr. 42/2004 și funcționează ca filială a Companiei Naționale Poșta Română SA, fiind persoană juridică română organizată ca societate comercială pe acțiuni.

Conform prevederilor HG nr. 42/2004, Societății Comerciale Romfilatelia SA i-a fost conferit dreptul exclusiv:

- de a emite, de a pune și de a retrage din circulație timbre și efecte poștale;
- de a distribui și comercializa timbre poștale.

Scopul societății este de a emite timbre și efecte poștale, de a le pune și de a le retrage din circulație, de a distribui timbre poștale și fiscale, mărci poștale, efecte poștale, mărfuri filatelice, accesorii filatelice etc. în vederea promovării și dezvoltării filateliei în România.

Observațiile Curții de Conturi

- În ceea ce privește *inventarierea generală a patrimoniului societății* la data de 31.12.2012, nu au fost inventariate imobilizări corporale în curs de execuție, în valoare de 17 mii lei, precum și imobilizări necorporale (licențe, mărci), în sumă de 612 mii lei.
- Nu au fost urmărite și recuperate creanțe în sumă totală de 48 mii lei, reprezentând datorii aferente unui număr de 3 clienți, cu o vechime mai mare de 3 ani (prescrise, conform prevederilor legale), în condițiile în care doi dintre acești clienți, cu debite în sumă de 37 mii lei, au fost deja radiați din Registrul Comerțului.

Recomandări

- ✓ se va proceda la identificarea persoanelor care, deși aveau atribuții în efectuarea inventarierii (pentru anul 2012) în conformitate cu prevederile legale, nu și le-au îndeplinit și va lua măsuri în consecință;
- ✓ în cadrul activității de inventariere generală anuală a patrimoniului, efectuată pentru anul 2014, se va asigura respectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 și, în același timp, se vor lua măsuri pentru înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii;
- ✓ analiza și clarificarea soldurilor analitice ale contului de clienți incerti și luarea măsurilor ce se impun, în fiecare caz în parte;
- ✓ continuarea demersurilor de recuperare de la persoanele vinovate de neîncasarea, în termenul legal, a debitelor în sumă de 37 mii lei.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și efectuării cheltuielilor

1. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP)
2. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

1. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP)

ANFP a fost înființată prin Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu scopul de a asigura managementul funcțiilor publice și cel al funcționarilor publici. Atribuțiile principale ale ANFP sunt potrivit legii, reglementarea, monitorizarea și controlul modului de aplicare a legislației privind funcția publică și funcționarii publici în cadrul autorităților și instituțiilor publice, precum și administrarea bazei de date cuprinzând evidența funcțiilor publice și a funcționarilor publici.

În acest context, realizează recrutarea și promovarea personalului pentru funcțiile publice pentru care organizează concurs, monitorizează recrutarea și promovarea pentru celelalte funcții publice, în condițiile prezentei legi și, atunci când constată contravenții, aplică sancțiuni.

Observațiile Curții de Conturi

ANFP nu a asigurat preluarea în ordinele ministrului dezvoltării regionale și administrației publice - ordonator principal de credite, a bazei legale privind acordarea normei de hrană pentru angajații ANFP, în conformitate cu prevederile art. 3, alin. 3 din OG nr. 26/1994 privind drepturile de hrană, în timp de pace, ale personalului din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, în condițiile în care instituția și-a schimbat subordonarea - de la Ministerul Administrației și Internelor, la MDRAP.

Nu au fost respectate prevederile legale referitoare la efectuarea și recuperarea orelor suplimentare, în sensul că:

- pentru perioadele considerate a fi zile de recuperare, nu există o justificare a necesității efectuării orelor, urmată de o analiză privind necesitatea alocării unui fond de timp suplimentar pentru salariați;
- nu există o evidență și o verificare a efectuării reale a orelor suplimentare;
- cererile întocmite de salariați pentru aprobarea recuperărilor sunt fără numere de înregistrare, nesemnate de către solicitant, unele figurând cu neconcordanțe între data întocmirii și perioada de timp solicitată a fi recuperată;
- funcționarii publici din cadrul instituției au susținut cursuri de formare profesională în baza unor contracte de prestări servicii sau în baza contractelor de cesiune a drepturilor de autor încheiate cu angajatorul, fiind identificate situații în care numărul de ore efectuate în baza acestor contracte a depășit numărul de ore de recuperare la care au dreptul funcționarii publici de execuție (360 ore într-un an, conform Legii nr. 188/1999);
- din analiza situației privind efectuarea cursurilor de formare/perfecționare, pe toate programele, în perioada 2012-2013, precum și din analiza foilor colective de prezență, a situației privind efectuarea concediilor de odihnă, au fost identificate cazuri în care persoanele figurau în aceeași perioadă de timp atât prezente la serviciu, îndeplinindu-și atribuții conform Fișei postului în cadrul ANFP, cât și prezente în calitate de formatori sau organizatori ai sesiunilor de formare în cadrul cursurilor desfășurate.

Nu au fost respectate prevederile Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnității publice - secțiunea Conflictul de interese în ceea ce privește derularea Programului de formare specializată pentru ocuparea unei funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici pentru anul 2012 și anul 2013. Astfel, ANFP a încheiat contracte de cesiune a drepturilor de autor cu persoane din cadrul entității, obiectul contractelor constituindu-l cesionarea neexclusivă a drepturilor patrimoniale asupra unei opere create de cedent pentru cursuri de formare și perfecționare profesională în cadrul unor module de curs, organizate de către ANFP.

Angajații entității care au cesionat drepturi de autor, în calitate de cedent, au fost remunerați din bugetul ANFP pentru expunerea operei într-un număr stabilit de ore. Selecția și recrutarea persoanelor cedente și a operelor create de cedenti pentru cursurile de formare și perfecționare profesională în cadrul unor module de curs, organizate de către ANFP, desfășurate prin Programul de formare specializată pentru ocuparea unei funcții publice corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici, se realizează și se aprobă în cadrul entității. Această situație, în opinia echipei de audit, excede prevederilor Legii nr. 161/2003.

ANFP nu și-a îndeplinit atribuțiunile prevăzute în Capitolul IV Secțiunea 1 art. 22 alin. 1, lit. q din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, în sensul că, deși în urma acțiunilor de control efectuate de corpul de control al ANFP, în perioada 2012-2013, au fost constatate situații care constituie abateri care trebuie sancționate contravențional, ANFP nu a aplicat sancțiuni.

Salariații ANFP au beneficiat de plata unui concediu de odihnă suplimentar, de 5 zile, în anul 2013 și în continuare, în condițiile în care instituția și-a schimbat subordonarea - de la Ministerul Administrației și Internelor, la MDRAP, în această situație singura reglementare în acest domeniu fiind Legea 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, care nu prevede acordarea de drepturi suplimentare de concediu de odihnă personalului ANFP.

Acordarea celor 5 zile de concediu de odihnă suplimentar plătit din bugetul instituției pentru condiții deosebite de muncă este prevăzută de Anexa la avizul nr. 557/20.04.2009 emis de Ministerul Muncii și Protecției Sociale - Oficiul probleme speciale privind Lista cuprinzând numărul zilelor de concediu de odihnă suplimentar, plătit, la care are dreptul personalul militar și civil în funcție de nivelul sporurilor care se acordă la solda sau salariul de bază pentru condiții deosebite de muncă, care nu se aplică personalului ANFP.

Recomandări

- ✓ elaborarea unei proceduri privind efectuarea și recuperarea orelor suplimentare, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ efectuarea unei analize pentru identificarea tuturor situațiilor în care angajații ANFP figurează în aceeași perioadă de timp atât prezenți la serviciu, pe baza foilor colective de prezență, cât și prezenți în calitate de formatori sau organizatori ai sesiunilor de formare în cadrul cursurilor pe care le susțin sau la care participă;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal din bugetul instituției, în perioada 2012-2013;
- ✓ efectuarea unei analize privind încadrarea în prevederile legale a dreptului la recuperare pentru orele lucrate din dispoziția conducătorului autorității sau instituției publice peste durata normală a timpului de lucru și recuperarea sumelor plătite nejustificat.

2. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

ANRSC este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și funcționează în baza Legii nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice.

Autoritatea are ca scop reglementarea, monitorizarea și controlul, la nivel central, al activităților din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice aflate în sfera sa de reglementare, potrivit legii.

- Cea mai importantă constatare a echipei de control se referă la faptul că *nu au fost inițiate demersuri, conform prevederilor legale, în vederea recuperării debitelor*, în sumă de 1.816 mii lei, aferente unui număr de 356 operatori economici. În fapt a fost transmis un număr de numai 48 de somații pentru suma de 1.458 mii lei, fără a se acționa în continuare, pe toate căile legale, în vederea recuperării.

Pentru înlăturarea neregulilor constatate Curtea de Conturi a emis o decizie, prin care s-a dispus urmărirea și recuperarea debitelor restante.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Autoritatea Națională pentru Cetățenie (ANC)

ANC s-a înființat în baza prevederilor OUG nr. 5/2010 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cetățenie, cu modificările și completările ulterioare aduse prin Legea nr. 112/2010 privind aprobarea OUG nr. 5/2010, prin transformarea Direcției cetățenie din cadrul Ministerului Justiției. Este organizată și funcționează ca o instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Justiției, prin care se asigură cadrul instituțional și tehnic, în vederea aplicării prevederilor legale în materia cetățeniei române.

Observația Curții de Conturi

- Nu s-a ținut în mod corect evidența zilelor de concediu de odihnă, precum și a celui suplimentar, de care au beneficiat cei 11 funcționari publici cu statut special, astfel că acestea au fost reeșalonate în anul următor, contrar prevederilor legale în ceea ce privește concediul suplimentar pe de o parte, și în număr mai mare decât se cuvenea, de 235 de zile, în loc de 127 de zile, pe de altă parte. Fondul de salarii aferent zilelor de concediu de odihnă acordate în mod eronat, reprezintă 10 mii lei.

În timpul acțiunii de control s-au rectificat erorile de înregistrare din evidența electronică a concediilor de odihnă.

Recomandarea Curții de Conturi este stabilirea corectă a drepturilor de personal referitoare la concediile de odihnă ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul ANC, precum și recuperarea/regularizarea eventualelor sume plătite eronat și virarea acestora la bugetul de stat.

Pentru înlăturarea deficiențelor constatate, au fost dispuse măsuri care nu au fost contestate, fiind duse la îndeplinire parțial. Astfel, urmare analizării situației privind concediile de odihnă și concediile suplimentare cuvenite funcționarilor publici cu statut special, au fost emise dispoziții de imputare, debitele au fost înregistrate în evidența contabilă, urmând a fi urmărite în vederea recuperării.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Măsurile dispuse prin *Decizia nr. 1/2013*, emisă ca urmare a verificării efectuate pentru anul 2012, au fost implementate în proporție de 70%, în sensul că din cele 24 măsuri dispuse, 16 au fost implementate, 2 au fost implementate parțial, iar 6 nu au fost implementate.

Impactul măsurilor implementate a constat în:

- reducerea cheltuielilor ca urmare a suspendării ordinelor prin care au fost acordate unele sporuri;
- îmbunătățirea activității entității în ceea ce privește evidența financiar-contabilă, prin înregistrarea în contabilitate a unor elemente extrabilanțiere, a unor drepturi și obligații, a angajamentelor legale și bugetare, recunoașterea și înregistrarea provizioanelor. Totodată, a fost elaborată Monografia contabilă specifică entității, a fost modificată procedura de inventariere anuală a elementelor patrimoniale și revizuită procedura privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, au fost desemnate persoanele împuternicite cu organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, au fost constituite garanții materiale de către gestionar și casier;
- îmbunătățirea activității entității în ceea ce privește drepturile salariale, prin eliminarea unor sporuri, ceea ce a condus la diminuarea cheltuielilor de personal.

Măsurile implementate parțial au constat în calculul foloaselor nerealizate, înregistrarea acestora în evidența contabilă și luarea măsurilor de recuperare, această ultimă acțiune fiind suspendată până la soluționarea irevocabilă a cauzei, întrucât entitatea a deschis acțiune în instanță.

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Institutul Național al Magistraturii (INM)

INM este instituție publică cu personalitate juridică, aflată în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), care realizează, în condițiile legii:

- formarea inițială a judecătorilor și procurorilor,
- formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor în funcție,
- formarea formatorilor.

INM nu face parte din sistemul național de învățământ și educație și nu este supus dispozițiilor legale în vigoare cu privire la acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor.

INM este finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii.

Observațiile Curții de Conturi

Cheltuieli în sumă de 10 mii lei pentru organizarea concursurilor de admitere la INM și în magistratură, au fost finanțate din bugetul propriu al INM deși, conform prevederilor legale, acestea trebuiau suportate din veniturile proprii constituite la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii.

În timpul controlului deficiența a fost remediată, INM recuperând suma de 10 mii lei.

Nu au fost respectate, în toate cazurile, principiile contabilității pe bază de angajamente și a prevalenței economicului asupra juridicului (realității asupra aparenței), întrucât activul fix necorporal - sistemul software pentru procesarea electronică a testelor LSAT, a fost înregistrat în evidența contabilă la valoarea de achiziție, costul acestuia nefiind majorat cu cheltuielile ulterioare, în sumă de 92 mii lei, efectuate pentru îmbunătățirea performanțelor față de parametri funcționali stabiliți inițial, constând în contravaloarea „drepturilor de proprietate intelectuală” achitate către terți, în baza Contractelor de colaborare având ca obiect elaborarea unor subiecte care au fost introduse în baza de date.

Prevederile legale privind regimul intern al formularelor financiar-contabile nu au fost respectate în totalitate, în sensul că mijloacele fixe ieșite din evidența contabilă a instituției (prin transfer sau scoatere din funcțiune) au fost șterse și din evidența Registrului numerelor de inventar, deși acestea trebuiau menținute în continuare în registru, cu obligația completării informațiilor corespunzătoare.

De asemenea, procesele-verbale de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe/de declasare a unor bunuri materiale nu au număr de înregistrare și dată, contrar prevederilor legale, deși acestea reprezintă documente justificative de înregistrare în contabilitate.

Au fost identificate deficiențe în legătură cu inventarierea patrimoniului, astfel:

- nu s-a stabilit natura depreciilor constatate și nu s-au făcut propuneri de ajustări pentru pierdere de valoare de către comisia de inventariere, nu s-au calculat și înregistrat în contabilitate ajustări pentru depreciere, deși conform proceselor-verbale încheiate de subcomisiile de inventariere la finele anului 2013, la care au fost anexate listele de inventariere, s-au propus spre casare bunuri materiale în valoare de 11 mii lei;
- listele de inventariere, întocmite separat pentru materialele constatate depreciate, nu au avut anexate documente din care să reiasă cauzele producerii degradării bunurilor inventariate propuse spre casare.

Recomandări

- ✓ efectuarea cheltuielilor doar în legătură cu atribuțiile entității;
- ✓ stabilirea valorii juste a activului fix necorporal Sistem software ScanGrile și înregistrarea acestuia în evidența contabilă a entității, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ completarea tuturor registrelor financiar-contabile astfel încât acestea să respecte prevederile legale și să furnizeze toate informațiile necesare;
- ✓ recunoașterea în situațiile financiare a ajustărilor pentru deprecierea activelor constatate ca fiind degradate, astfel încât bunurile respective să nu fie supraevaluate;
- ✓ efectuarea unor analize în vederea stabilirii cauzelor depreciilor materialelor și recuperarea sumelor în cazul în care deprecierea s-a produs din culpă;
- ✓ efectuarea inventarierii, precum și valorificarea rezultatelor acesteia în conformitate cu prevederile legale.

Prin decizia emisă de Curtea de Conturi, au fost dispuse măsuri de înlăturare a deficiențelor constatate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Prin decizia emisă, urmare verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea deficiențelor constatate pentru exercițiul bugetar al anului 2012, au fost dispuse 16 măsuri din care 12 au fost implementate, iar 4 se află în curs de soluționare în instanță.

Impactul măsurilor implementate a constat în:

- îmbunătățirea evidenței financiar-contabile a entității prin reflectarea valorii juste a clădirilor și terenurilor aflate în folosința entității;
- îmbunătățirea activității instituției din punct de vedere al cunoașterii, în orice moment, a angajamentelor bugetare și legale încheiate, elaborarea monografiei contabile;
- îmbunătățirea sistemului de control intern al entității, elaborarea unor proceduri interne privind casarea, declasarea și disponibilizarea mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar;
- reducerea cheltuielilor privind transportul personalului de instruire și cazare a auditorilor de justiție;
- recuperarea sumei de 20 mii lei și virarea acesteia la bugetul de stat;
- luarea măsurilor care să asigure respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității.

În cazul măsurilor contestate în instanță au fost luate măsuri în legătură cu stabilirea întinderii prejudiciului și au fost emise decizii de imputare concomitent cu înregistrarea în evidența contabilă a debitelor.

Pentru măsurile duse la îndeplinire parțial și aflate în curs de soluționare în instanță, Curtea de Conturi a emis decizii de acordare a prelungirii termenului de implementare.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Regia Autonomă Monetăria Statului

Regia Autonomă Monetăria Statului a fost înființată ca unitate de sine stătătoare, în baza HG nr. 231/1991 privind înființarea regiei autonome „Monetăria statului” și „Imprimeria Băncii Naționale a României” și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, în subordinea Băncii Naționale a României.

Scopul principal pentru care a fost înființată Regia Autonomă Monetăria Statului este asigurarea fabricării monedei metalice pentru satisfacerea nevoilor de numerar ale statului.

Observațiile Curții de Conturi

Au fost identificate deficiențe privind modul de înregistrare în evidența contabilă a unor cheltuieli de întreținere și reparații, în sumă totală de 252 mii lei, care au fost înregistrate în contabilitate în contul „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți” deși, având în vedere conținutul economic al operațiunii, acestea ar fi trebuit înregistrate în contul „Cheltuieli cu întreținerea și reparațiile”.

În timpul controlului, înregistrarea cheltuielilor mai sus prezentate a fost corectată.

Regia nu a inițiat demersurile legale pentru recuperarea debitelor restante datorate de unii clienți ai acesteia, aferente perioadei 2009-2012, în sumă totală de 40 mii lei, și nu a calculat și înregistrat în evidența contabilă penalitățile datorate de către unii clienți pentru plata cu întârziere a datoriilor.

Nu a fost aplicat principiul prudenței în întocmirea situațiilor financiare, în ceea ce privește constituirea provizioanelor aferente litigiilor aflate pe rolul instanțelor de judecată.

În condițiile în care are pe rol o serie de procese, regia are obligația constituirii de provizioane în funcție de estimările compartimentului juridic privind posibilitatea de a le câștiga, astfel încât situațiile financiare să reflecte o imagine fidelă a situației sale patrimoniale. S-a constatat că regia a constituit un provizion în procent de doar 3% din totalul sumelor pentru care au fost sesizate instanțele de judecată.

Totodată, Curtea de Conturi a constatat următoarele:

- neîntocmirea „Raportului deplasării”, în cazul deplasărilor externe efectuate de către salariații regiei.
- În timpul controlului, Procedura operațională privind modul de calcul și acordare a diurnei în cadrul Regiei Autonome Monetăria Statului a fost completată cu prevederi privind obligația întocmirii „Raportului deplasării”.
- neîncheierea unor acte adiționale la contractele de muncă ale unor salariați ai regiei care au participat la cursuri de formare profesională, contrar prevederilor Contractului Colectiv de Muncă.
- stingerea litigiilor avute cu firma de leasing furnizoare de echipamente specifice, prin încheierea unei tranzacții care a prevăzut, în sarcina regiei, obligația plății unor penalități. Penalitățile au fost ocazionate de achitarea cu întârziere a ratelor în

condițiile existenței incertitudinii asupra realității unora dintre operațiunile facturate, pentru care regia a sesizat anterior organele de urmărire penală.

Recomandări

- ✓ calcularea și înregistrarea în evidența contabilă a penalităților datorate de unii clienți ai Regiei, pentru întârzierea la plată a datoriilor acestora, în conformitate cu prevederile *Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, ale Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, și ale Legii nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante*; efectuarea tuturor demersurilor legale pentru recuperarea debitelor restante datorate de clienți, ținând cont de prevederile *Legii nr. 134/2010 privind Codul de Procedură Civilă*;
- ✓ constituirea provizioanelor și reflectarea acestora în situațiile financiare, în conformitate cu prevederile *OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene*;
- ✓ stabilirea unor criterii privind încheierea actelor adiționale la contractele individuale de muncă, în cazul salariaților care au urmat cursuri de formare profesională;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create Regiei prin neefectuarea demersurilor legale, în termenul legal de prescriere, în vederea recuperării debitelor; dispunerea măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor constatate;
- ✓ analizarea oportunității și condițiilor în care a fost încheiată tranzacția cu firma de leasing furnizoare de echipamente specifice și clarificarea componenței sumei plătite către aceasta și, după caz, stabilirea întinderii eventualelor prejudicii ocazionate de această operațiune, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În urma verificării modului de aducere la îndeplinire, de către **Regia Autonomă Monetăria Statului**, a măsurilor dispuse în anii anteriori, prin deciziile Curtii de Conturi, **s-a constatat nefinalizarea aducerii la îndeplinire a următoarelor măsuri:**

- *analizarea, pe fiecare mijloc fix în parte, a naturii și provenienței diferențelor existente între evidența operativă și cea contabilă și înregistrarea în patrimoniu a valorii reale a mijloacelor fixe, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene*, măsură dispusă ca urmare a constatării unor deficiențe privind organizarea și conducerea evidenței operative și contabile a mijloacelor fixe;
- *reflectarea în patrimoniul Regiei, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a modificărilor intervenite, în condițiile constatării inexistenței unor echipamente, nereflectării reale a beneficiarilor unor plăți efectuate de Regie, înregistrării unor cheltuieli fără documente, precum și efectuarea, în termenul legal de prescripție, a tuturor demersurilor legale care să permită recuperarea prejudiciilor pentru care Regia a sesizat organele de urmărire penală*;
- *utilizarea, pentru evidența și prelucrarea automată a datelor financiar-contabile, a unui program informatic care să îndeplinească cerințele prevăzute de Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, de Normele metodologice de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile la OMEF nr. 3512/2008 privind documentele financiar-contabile, precum și de OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, măsură dispusă ca urmare a constatării unor deficiențe în modul de prezentare a informațiilor financiar-contabile generate de programul informatic*;
- *organizarea contabilității de gestiune în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată*;
- *analizarea și stabilirea situației reale a deconturilor aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, pentru care Regia a primit de la FNUASS refuzul restituirii sumelor plătite de aceasta; analizarea cauzelor care au generat refuzul și dispunerea de măsuri în consecință, măsură dispusă ca urmare a constatării neurmării modului de realizare a decontărilor dintre regie și FNUASS*;
- *continuarea demersurilor legale în vederea obținerii titlurilor de proprietate pentru terenul aferent sediului Regiei, precum și pentru spațiul comercial deținut în București*.

În cazul măsurilor susmenționate s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la

Agencia Națională Anti-Doping

Este instituție publică cu personalitate juridică, cu autonomie decizională și operațională în activitatea anti-doping și de cercetare științifică în domeniu, coordonată de primul-ministru, finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

Entitatea este organizată și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport și a HG nr. 1.522/2006 privind aprobarea structurii organizatorice și a Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale Anti-Doping.

Observațiile Curții de Conturi

În ceea ce privește *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare*, s-au constatat unele deficiențe privind nerespectarea funcționării conturilor contabile sau neînregistrarea unor elemente patrimoniale astfel:

- neînregistrarea în contul „*Active fixe corporale în curs de execuție*” a lucrărilor de investiții, nefinalizate și nerecepționate, în sumă de 600 mii lei;
- înregistrarea eronată în contul „*Venituri din bunuri și servicii primite cu titlu gratuit*” a unor operațiuni, care, conform documentelor de proveniență, nu au reprezentat donații sau sponsorizări;
- înregistrarea eronată a bonurilor valorice de carburanți în valoare de 258 mii lei în contul „*Materiale consumabile*” în loc de contul „*Alte valori*”;
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor licențe pentru programe informatice și a unei garanții de bună execuție;
- neînregistrarea în evidența extracontabilă a activelor fixe primite în folosință gratuită;
- neîntocmirea, neînregistrarea și neevidențierea angajamentelor bugetare în conformitate cu prevederile legale în valoare de 10.221 mii lei.

În timpul acțiunii de control conducerea entității a dispus corectarea înregistrărilor contabile eronate.

- au fost constatate creanțe externe în valoare de 14 mii lei care nu au fost încasate în termenul legal de prescripție;
- contul anual de execuție la 31.12.2012 nu a fost întocmit în baza balanței de verificare, respectiv la „titlul I – Cheltuieli de personal” s-a completat aceeași valoare în coloanele de „Plăți efectuate” și „Cheltuieli efective” și nu valorile din balanța de verificare;
- nu au fost calculate, evidențiate, înregistrate, facturate, urmărite și încasate penalitățile aferente sumelor achitate cu întârziere de către federațiile sportive.

În ceea ce privește *efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii anuale a patrimoniului* pentru anii 2012 și 2013 s-a constatat că nu au fost întocmite liste de inventariere pentru unele gestiuni, nu au fost efectuate punctaje reciproce și nici nu au fost solicitate confirmări ale soldurilor creanțelor și datoriilor entității (cu excepția extraselor de cont pentru clienți), nu au fost inventariate imobilizările corporale în curs de execuție, iar Procesul-verbal al comisiei de inventariere nu a fost prezentat conducătorului entității, în vederea aprobării, în termenul legal de 7 zile lucrătoare de la data încheierii operațiunilor de inventariere, conform prevederilor legale;

Entitatea a acordat în perioada 2012-2014 *drepturi salariale fără respectarea prevederilor legale*, respectiv spor de solicitare psihică aferent activității de manevrare a probelor biologice, în valoare de 177 mii lei, care a fost acordat unor salariați care nu desfășoară această activitate, precum și spor pentru activitatea desfășurată în condiții periculoase, în valoare de 94 mii lei, ce a fost acordat personalului din cadrul Direcției de Cercetare și Laborator Control Doping, fără să existe hotărâre de Guvern.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ analizarea tuturor clienților incerti și întreprinderea demersurilor legale;
- ✓ respectarea în totalitate a normelor legale privind efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale entității și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ acordarea sporurilor salariale cu respectarea prevederilor legale.

AUTORITĂȚI AUTONOME

La **autorități autonome** au fost efectuate acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul modului de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și a modului de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate, în anul 2013, la Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM)*

1. Controlul modului de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și a modului de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate în anul 2013

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)

În conformitate cu dispozițiile OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare, ASF s-a înființat ca autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP).

Data încheierii Protocolului de predare a patrimoniului celor trei entități menționate către Autoritatea de Supraveghere Financiară a fost 29.04.2013.

În exercitarea atribuțiilor și prerogativelor prevăzute de lege, Autoritatea de Supraveghere Financiară contribuie la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor, participanților și operațiunilor pe aceste piețe și are ca obiective:

- a) asigurarea stabilității, competitivității și bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare, promovarea încrederii în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare, precum și asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase;
- b) promovarea stabilității activității de asigurare și apărare a drepturilor asiguraților;
- c) asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor.

Atribuțiile și prerogativele conferite Autorității de Supraveghere Financiară, inclusiv condițiile de exercitare a acestora, precum și măsurile și sancțiunile ce pot fi aplicate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, sunt cele din actele normative privind înființarea și funcționarea celor trei entități reorganizate.

Observațiile Curții de Conturi

În situațiile financiare ale Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, întocmite la data de 29.04.2013, precum și în bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2013, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, au fost înscrise date eronate referitoare la active financiare necurente, reprezentând dobânzi aferente plasamentelor Fondului de Garantare a Asigurărilor.

La data de 29.04.2013, dată la care au fost încheiate de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor situațiile financiare în vederea preluării patrimoniului de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, contul „Creanțe imobilizate” prezenta un sold debitor de 195.819 mii lei, reprezentând valoarea de achiziție a obligațiunilor de stat, tranzacționate prin intermediul instituțiilor de credit, a căror maturitate era mai mare de un an, inclusiv valoarea dobânzilor de încasat, aferente acestor obligațiuni. Subcontul „Dobânzi aferente altor creanțe imobilizate” prezenta, pe sintetic, un sold debitor de 269 mii lei, reprezentând dobânzi de încasat aferente acestor obligațiuni. Pe analitic însă, conturile corespunzătoare unor dobânzi aferente plasamentelor disponibilităților Fondului de Garantare a Asigurărilor, prezentau sold creditor, în valoare de 1.439 mii lei.

Aceeași modalitate de înregistrare în evidența contabilă s-a perpetuat și pe perioada de funcționare a Autorității de Supraveghere Financiară, așa cum rezultă din datele înscrise în balanța de verificare aferentă lunii decembrie 2013.

Abaterea a fost remediată de către Departamentul Fondul de Garantare a Asigurărilor, astfel încât situațiile financiare încheiate la data de 31.03.2014, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, au reflectat date reale referitoare la activele financiare necurente.

Valoarea de înregistrare a unor active fixe necorporale a fost stabilită eronat de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și, ulterior, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Astfel, urmare încheierii, la finele anului 2012, a unui contract având ca obiect achiziția unui pachet de servicii constând în dezvoltare, administrare, mentenanță și suport tehnic a unor sisteme informatice, s-a constatat că valoarea de înregistrare în evidența contabilă a acestor programe informatice a fost stabilită doar la nivelul plăților efectuate pentru etapa de dezvoltare a produselor respective (2.222 mii lei), contravaloarea celorlalte patru etape de execuție (respectiv analiza, proiectarea, testarea și operaționalizarea) fiind înregistrată direct în conturile de cheltuieli (3.641 mii lei).

Abaterea a fost remediată în timpul controlului.

În contabilitatea Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nu au fost înregistrate debite din taxele datorate de societățile de asigurare/reasigurare și brokeri de asigurare; nu au fost stabilite și nu au fost înregistrate penalitățile legale, datorate pentru neplata la termen a obligațiilor, respectiv: titluri de creanță, în sumă de 181 mii lei, reprezentând obligații de plată ale asiguratorilor și brokerilor de asigurare, în conformitate cu prevederile legale; nu au fost luate măsuri, de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, în vederea obligării debitorilor de a depune, în termenul legal, declarațiile privind drepturile de creanță sus-menționate.

Neînregistrarea drepturilor de creanță în evidența contabilă a generat solduri creditoare la unele conturi analitice de debitori. Așa cum rezultă din datele înscrise în balanța de verificare aferentă lunii decembrie 2013, întocmită de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, și la finele exercițiului financiar 2013 au existat unele situații similare celei descrise mai sus, însumându-se un sold creditor total la conturile de debitori, de 175 mii lei.

- În contul de execuție încheiat de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor s-a constatat *evidențierea eronată a unor cheltuieli de protocol și reprezentare*, în sumă totală de 52 mii lei, la altă subdiviziune a clasificăției bugetare decât cea prevăzută de lege, respectiv la titlul „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii”, în condițiile în care acestea trebuiau raportate la titlul „Alte cheltuieli - Protocol și reprezentare”.
- Comisia Națională a Valorilor Mobiliare nu a urmărit încasarea veniturilor din tarife de menținere, de la emitenții valorilor mobiliare, astfel încât la data de 29.04.2013, data încheierii Protocolului de predare a patrimoniului către Autoritatea de Supraveghere Financiară, existau 95 cazuri în care plătitorii au înregistrat obligații de plată neachitate, în sumă totală de 70 mii lei.
- Autoritatea de Supraveghere Financiară a înregistrat pe cheltuieli suma de 304 mii lei, reprezentând debite aferente activității Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, care s-a considerat că nu mai puteau fi recuperate, în condițiile în care, în cazul unor debitori aflați în procedura insolvenței, documentele au fost transmise tardiv.
- Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private a efectuat plăți nelegale, în sumă de 71 mii lei, reprezentând primă de vacanță, contrar prevederilor Regulamentului intern al Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private.
- Comisia de Supraveghere a Asigurărilor a plătit compensații financiare în valoare de 294 mii lei, unui fost membru al Consiliului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, al cărui mandat s-a încheiat în anul 2010 și care a solicitat compensația după împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a solicita această plată.

Recomandări

- ✓ inventarierea societăților din sectorul de asigurări, debitoare Autorității de Supraveghere Financiară, și înregistrarea în contabilitate a tuturor obligațiilor legale ale acestora, inclusiv a penalităților de întârziere, datorate în cazul neplătii în termen a obligațiilor, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supraveghere a asigurărilor și ale Ordinului nr. 11/2009 pentru punerea în aplicare a Normelor privind cuantumul și termenul de plată a taxei de funcționare datorate de asigurători și de brokerii de asigurare*, precum și urmărirea încasării acestor drepturi;
- ✓ asigurarea concordanței între informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a Autorității de Supraveghere Financiară, cu respectarea instrucțiunilor și normelor emise de Ministerul Finanțelor Publice, în ceea ce privește raportarea cheltuielilor efectuate pe structura bugetului aprobat, cu detalierea naturii cheltuielilor pe clasificăția economică, pe capitole, titluri, articole și alineate;
- ✓ inventarierea tuturor societăților comerciale aflate în evidența Autorității de Supraveghere Financiară, în vederea stabilirii cu exactitate a îndeplinirii de către acestea a condițiilor legale pentru atribuirea calității de emitent de valori mobiliare cu precizarea datei de la care, eventual, nu au mai fost îndeplinite aceste condiții; efectuarea tuturor demersurilor legale necesare în vederea recuperării debitelor restante;
- ✓ respectarea tuturor măsurilor de reducere a cheltuielilor publice instituite în scopul întăririi disciplinei financiare, dispuse de către autoritățile publice cu atribuții legislative, respectiv Parlament și Guvern, atât în ceea ce privește dobândirea unor categorii de bunuri, cât și reducerea/diminuarea unor categorii de cheltuieli, conform prevederilor legale;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea elaborării și implementării unei proceduri operaționale prin care să se asigure respectarea întocmai a dispozițiilor *Legii finanțelor publice nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create în condițiile constatării prescrierii dreptului de a cere recuperarea debitelor și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării lor; reanalizarea debitelor considerate nerecuperabile, scăzute din evidența contabilă în anul 2013 (aferente activității Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare); stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor produse în condițiile neîndeplinirii de către personalul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare a atribuțiilor specifice și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create prin efectuarea unor plăți nelegale, reprezentând primă de vacanță, acordată contrar prevederilor propriului regulament de salarizare și compensații financiare acordate după împlinirea termenului de prescripție a dreptului; dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării acestora.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori, la: Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP)

În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse anterior ASF, CNVM, CSA și CSSPP, prin deciziile emise în anii 2012 și 2013, s-a constatat **nefinalizarea**, în principal, a următoarelor măsuri:

- efectuarea, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a tuturor demersurilor legale ce se impun pentru recuperarea drepturilor de creanță cuvenite fostei CNVM;
- stabilirea, de către ASF, a întinderii prejudiciilor create fostei CNVM, ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- stabilirea, de către ASF, a întinderii prejudiciilor create fostei CSA ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;

- efectuarea operațiunilor de încasări și plăți în conformitate cu prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor utilizate prin trezoreria statului;
- verificarea tuturor operațiunilor reprezentând cheltuieli de personal, stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli de personal acordate în mod nelegal datorită emiterii de acte administrative prin încălcarea condițiilor legale privind validarea lor și recuperarea integrală a acestuia; regularizarea obligațiilor angajatorului și angajaților cu bugetul consolidat, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice;
- recuperarea sumelor acordate, fără temei legal în anul 2012, salariaților entității, sub formă de primă de vacanță, premii, prime cu ocazia căsătoriei, precum și a tichetelor cadou acordate, precum și regularizarea cu bugetele publice a impozitelor și contribuțiilor virate; reglementarea prin lege a tuturor drepturilor de natură salarială care se acordă personalului CSSPP, autoritate administrativă autonomă, de specialitate, pentru a se asigura principiul supremației legii potrivit căruia drepturile de natură salarială se stabilesc numai prin norme juridice de forță legii; extinderea verificărilor asupra tuturor sumelor de această natură acordate;
- extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor de delegare, detașare, transferare, raportate la articolul bugetar „Deplasări, detașări, transferări”, atât în țară cât și în străinătate și dispunerea măsurilor în consecință;
- recuperarea conform prevederilor legale în vigoare a sumei de 10,4 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate fără temei legal.

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM)

ANCOM a fost înființată ca autoritate publică autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii, prin OUG nr. 22/2009, cu modificările și completările ulterioare.

Rolul ANCOM este acela de punere în aplicare a politicii naționale în domeniul comunicațiilor electronice, comunicațiilor audiovizuale și a serviciilor poștale, inclusiv prin reglementarea pieței și reglementarea tehnică în aceste domenii.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu s-a efectuat o fundamentare judicioasă a bugetului de venituri și cheltuieli, adaptată la realitățile de execuție a acestuia, astfel că s-a înregistrat o discrepanță semnificativă între estimările de resurse publice necesare și execuția bugetară aferentă anilor 2012 și 2013.
- Valoarea patrimoniului ANCOM a fost majorată nejustificat cu suma de 5.175 mii lei, prin înregistrarea eronată în contul „Active fixe necorporale” a contravalorii închirierii de licențe Microsoft.
- În Contractul Colectiv de Muncă au fost prevăzute clauze cu privire la acordarea unor drepturi salariale, care contravin prevederilor actelor normative în vigoare, în cazul funcțiilor de președinte și vicepreședinte ANCOM.
- La obiectivul de investiții „Laborator acreditat pentru încercări de compatibilitate electromagnetică”, ANCOM nu a luat toate măsurile prin care să asigure utilizarea economicoasă a fondurilor destinate finanțării lucrărilor de construcție a clădirii laboratorului (ca parte componentă a investiției totale).

Recomandări

- ✓ la elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli să se asigure o fundamentare temeinică asupra categoriilor de venituri și cheltuieli, astfel încât veniturile estimate să reflecte cât mai fidel posibilitățile de realizare a acestora și evoluția înregistrată în perioadele precedente, iar nivelul cheltuielilor să reflecte necesitățile reale ale entității;
- ✓ eliminarea clauzelor care contravin actelor normative în vigoare din Contractul Colectiv de Muncă;
- ✓ respectarea principiului utilizării economicoase a fondurilor publice, atât la momentul estimării valorii investiției, cât și în etapele de atribuire și derulare a contractelor de lucrări finanțate de către ANCOM.

ALTE ENTITĂȚI

Au fost efectuate acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor, la:*
 - 1.1. *Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 5 București*
 - 1.2. *Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 6 București*
2. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice București*

1. Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor

1.1. Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 5 București

1.2. Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 6 București

1.1. Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 5

Este organizată și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar primarul exercită funcția de ordonator principal de credite, îndeplinind o funcție de autoritate publică, conduce, controlează și organizează aparatul de specialitate, așa cum stabilesc prevederile legale aplicabile.

Observațiile Curții de Conturi

Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul Sectorului 5 al Municipiului București a evidențiat următoarele:

- neîntocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele;
- nepublicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare pe anul 2013, inclusiv a plăților restante, pe pagina de internet a instituției;
- neînregistrarea plăților restante, în mod distinct, în „Conturi în afara bilanțului”;
- evidențierea în mod distinct, în bugetul local pe anul 2013, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante la o valoare mai mică decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- raportarea plăților restante la data de 31.12.2013 la o valoare mai mică decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- încheierea de angajamente legale în anul 2013, în condițiile în care plățile restante raportate la finele anului 2012 nu erau stinse;
- neefectuarea redimensionării trimestriale a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor;
- nerespectarea principiului execuției bugetare potrivit căruia suma veniturilor încasate, a tragerilor din împrumuturile contractate și a sumelor utilizate din excedentele bugetelor, trebuia să fie mai mare decât suma plăților efectuate și a plăților restante;
- nerealizarea diminuării volumului arieratelor în limitele prevăzute de reglementările legale;
- facturarea cu întârziere, în unele cazuri, a lucrărilor recepționate, precum și întârzierea efectuării recepțiilor la terminarea lucrărilor pentru unele obiective finalizate în perioada 2011-2013.

Recomandări

- întocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele, precum și publicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare, inclusiv plățile restante, pe pagina de internet a instituției;
- respectarea prevederilor OMFP nr. 1.917/2005 cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modul de evidențiere al plăților restante și arieratelor, precum și actualizarea soft-ului contabil;
- elaborarea unei proceduri operaționale privind organizarea, evidența și raportarea creditelor bugetare și angajamentelor bugetare și legale conform OMFP nr. 1792/2002, actualizat;
- la elaborarea bugetului local anual al UAT Sector 5 București va fi avută în vedere evidențierea, în mod distinct, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante având în vedere cuantumul acestora la finele anului anterior, conform principiilor și regulilor bugetare;
- întocmirea corectă a raportărilor lunare, conform prevederilor OMFP nr. 1248/2012, care vor fi însoțite de nota explicativă prevăzută la pct. 13 din Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, aprobate prin OMFP nr. 629/2009, cu modificările și completările ulterioare, în care se vor explica cauzele diferențelor semnificative ale sumelor raportate, precum și componența sumelor raportate la finele perioadei;
- înregistrarea cronologică în contabilitate a tuturor lucrărilor executate în momentul efectuării lor indiferent când se va efectua plata acestora, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a realității patrimoniale a entității;
- verificarea periodică, de către conducerea entității a realității și exactității datelor înregistrate și raportate prin formularele 30b „Plăți restante” și 30b.1 „Situația centralizată a arieratelor bugetului general al unității administrativ-teritoriale”;
- încheierea de angajamente legale noi numai după stingerea plăților restante înregistrate la finele anului anterior, respectiv a arieratelor din execuția anului curent, așa cum stabilesc prevederile legale;
- ordonatorul principal de credite va dispune toate măsurile legale în vederea respectării principiilor aplicabile execuției bugetare, în special la redimensionarea cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel încât la data de 31 decembrie entitatea să nu mai înregistreze deficit bugetar și plăți restante, așa cum stabilesc prevederile legale;
- redimensionarea periodică a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel încât să se asigure stingerea plăților restante și a arieratelor, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- efectuarea recepțiilor la terminarea lucrărilor, în vederea facturării de către operatorii economici a sumelor rămase de achitat, astfel încât situațiile financiare să reflecte exactitatea și realitatea patrimonială a entității, conform prevederilor legale în vigoare;
- utilizarea fondurilor publice la nivelul UAT Sector 5, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, pe baza unor analize efectuate periodic de către conducerea entității, astfel încât să se asigure stingerea plăților restante și a arieratelor, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

1.2. Unitatea Administrativ-Teritorială Sector 6

Este organizată și funcționează în conformitate cu Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 673/2002 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a consiliilor locale și Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali.

Primarul Sectorului 6 îndeplinește o funcție de autoritate publică, conduce, controlează și organizează aparatul de specialitate conform art. 61, alin. (1) și (3) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile Curții de Conturi

Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul Sectorului 6 al Municipiului București a evidențiat următoarele:

- neîntocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele;
- nepublicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare pe anul 2013, inclusiv plățile restante, pe pagina de Internet a instituției;
- neînregistrarea plăților restante, în mod distinct, în contul 8075, clasa 8 „Conturi speciale”, grupa 80 „Conturi în afara bilanțului”;
- neevidențierea în mod distinct în bugetul local pe anul 2013 a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante;
- raportarea plăților restante la data de 31.12.2013 la o valoare mai mare cu suma de 72.848 mii lei față de valoarea reală a plăților restante datorate;
- neasigurarea achitării plăților restante înregistrate la finele anului 2012, precum și a plăților restante rezultate în cursul anului curent din execuția bugetară a anului 2013;
- încheierea de angajamente legale în anul 2013, în condițiile în care plățile restante raportate la finele anului 2012 nu au fost stinse;
- nerealizarea redimensionării trimestriale a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor;
- nerespectarea principiului execuției bugetare potrivit căruia suma veniturilor încasate, a tragerilor din împrumuturile contractate și a sumelor utilizate din excedentele bugetelor, să fie mai mare decât suma plăților efectuate și a plăților restante;
- nerealizarea diminuării volumului arieratelor în limitele prevăzute de reglementările legale.

Recomandări

- ✓ întocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele, precum și publicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare, inclusiv plățile restante, pe pagina de Internet a instituției;
- ✓ respectarea prevederilor OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modul de evidențiere al plăților restante și arieratelor, și actualizarea softului contabil;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale privind organizarea, evidența și raportarea creditelor bugetare și angajamentelor bugetare și legale conform OMFP nr. 1792/2002, actualizat;
- ✓ la elaborarea bugetului local anual al UAT Sector 6 București va fi avută în vedere evidențierea, în mod distinct, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante conform principiilor și regulilor bugetare;
- ✓ întocmirea corectă a raportărilor lunare, conform prevederilor OMFP nr. 1248/2012, care vor fi însoțite de nota explicativă prevăzută la pct. 13 din Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, aprobate prin OMFP nr. 629/2009, cu modificările și completările ulterioare, în care se vor explica cauzele diferențelor semnificative ale sumelor raportate, precum și componența sumelor raportate la finele perioadei;
- ✓ verificarea periodică, de către controlul intern/managerial, a realității și exactității datelor înregistrate și raportate prin formularele 30b „Plăți restante” și 30b.1 „Situația centralizată a arieratelor bugetului general al unității administrativ-teritoriale”;
- ✓ încheierea de angajamente legale noi numai după stingerea plăților restante înregistrate la finele anului anterior, respectiv a arieratelor din execuția anului curent;
- ✓ ordonatorul de credite va dispune toate măsurile legale în vederea respectării principiilor aplicabile execuției bugetare, în special la redimensionarea cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel ca la 31 decembrie entitatea să nu mai înregistreze deficit bugetar și plăți restante;
- ✓ realizarea unor analize la nivelul conducerii UAT Sector 6 București privind condițiile de economicitate, eficiență și eficacitate în care sunt utilizate fondurile publice astfel încât să se asigure stingerea plăților restante și a arieratelor.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, s-au dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

2. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la

Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice București (RADET)

RADET s-a înființat în subordinea Primăriei Municipiului București prin reorganizarea Grupului Întreprinderilor de Gospodărie Comunală, în baza Deciziei Primăriei Municipiului București nr. 1200/1990 și este regie autonomă de interes local, cu personalitate juridică, sub autoritatea Consiliului General al Municipiului București.

Observațiile Curții de Conturi

 Cu privire la tragerile efectuate din sumele creditului, s-a constatat că RADET - SAPT a efectuat prima tragere, cu o întârziere de doi ani, șapte luni și 25 de zile de la data semnării Contractului de credit, în condițiile în care:

- până la data de 30.12.2009 RADET - SAPT a efectuat trageri în sumă totală de 26.500 mii euro (din care suma de 19.000 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET A și suma de 7.500 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET B);
- deși Contractul de credit dintre Municipiul București și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinat finanțării proiectelor de modernizare „Refacerea zonei istorice și modernizarea sistemului de administrare a traficului din București” și „Îmbunătățirea sistemului de furnizare a energiei termice din București” a fost aprobat de către Consiliul General al Municipiului București la data de 06.03.2003 și a fost semnat la data de 24.04.2003, RADET - SAPT a efectuat prima tragere la data de 19.12.2005 (în condițiile în care data limită de tragere inițială prevăzută în Contractul de credit a fost data de 31.12.2005).
- în perioada 05.06.2003-24.11.2005, RADET - SAPT a efectuat plăți în sumă de 338 mii euro reprezentând comisioane de angajament aferente sumei din creditul RADET care nu a fost trasă de către RADET - SAPT și care nici nu a fost anulată până la data de 19.12.2005.
- potrivit prevederilor Secțiunii 4.04. „Prima tragere RADET” din Contractul de credit încheiat între Municipiul București și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) din data de 24 aprilie 2003, obligația Băncii [BERD] de a efectua prima tragere RADET a fost condiționată de primirea în prealabil de către Bancă de la RADET a documentelor prevăzute de la punctele (a) la (j) din cadrul Secțiunii 4.04.
- din analiza documentelor, a rezultat faptul că RADET a îndeplinit toate condiționalitățile aferente primei trageri tocmai la data de 04.04.2005. Mai mult decât atât, prin *Nota de fundamentare cu privire la necesitatea încheierii unui Acord între Consiliul General al Municipiului București („Municipiul”) și RADET privind preluarea obligațiilor financiare ale RADET din contractul de împrumut nr. 263131 din 24 aprilie 2003 încheiat între Municipiu, RADET și BERD (Contractul de împrumut) înregistrat la Primăria Municipiului București s-a solicitat „cuprinderea raporturilor dintre RADET și Municipiu într-un acord care să asigure din punct de vedere juridic siguranța implementării proiectului de către RADET, cu suportul Municipiului, în condiții optime”.*

Cauza efectuării primei trageri cu o întârziere de doi ani, șapte luni și 25 de zile de la data semnării Contractului de credit a fost modul în care managementul a realizat implementarea proiectului, fapt care a condus implicit la prelungirea datei limită de tragere de la data de 31.12.2005 până la data de 31.12.2009.

Procedându-se astfel, RADET - SAPT nu a respectat principiul de economicitate în utilizarea fondurilor publice.

Consecința economico-financiară aferentă nerespectării principiului de economicitate o reprezintă atât plata de către RADET - SAPT a sumei totale de 639 mii euro reprezentând comisioane de angajament, cât și plata sumei de 54 mii euro reprezentând speze anuale de administrare a creditului¹ (aferente perioadei 22.05.2006-28.05.2014).

Recomandare

- ✓ efectuarea, după caz, a unor analize a cauzelor care au generat plata de către RADET - SAPT a sumelor reprezentând comisioane de angajament și speze anuale de administrare a creditului aferente atât perioadei în care nu s-au efectuat trageri, cât și perioadei de prelungire a datei limită de tragere și identificarea unor măsuri pentru prevenirea acestor situații.

Reprezentanții entității nu au formulat obiecțiuni la constatările rezultate în urma acțiunii de control și nu au contestat măsurile dispuse prin decizia emisă.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

*

*

*

¹ Potrivit prevederilor alin (b), Secțiunea 2.03 „Comisioane și speze la Creditul RADET”, Articolul II – „Creditul RADET” din Contractul de credit dintre Municipiul București și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare semnat la data de 24 aprilie 2003 și aprobat prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 67/06.03.2003, „RADET va plăti Băncii pe perioada de valabilitate a Contractului o sumă reprezentând spezele anuale de administrare a creditului în valoare de 2 mii euro pe an pentru fiecare Participant la creditul RADET.”

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori în domeniul privatizării, la:

1. Departamentul pentru Energie
2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
3. Agenția Domeniilor Statului

1. Departamentul pentru Energie

În anul 2014 s-a verificat și modul de implementare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în anii anteriori. Verificarea s-a realizat pentru măsurile din deciziile emise pentru Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, în cazul unor contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni, ce au fost preluate, ulterior, în monitorizare de către Departamentul pentru Energie.

În urma verificării modului de aducere la îndeplinire, de către Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie și, ulterior, de către Departamentul pentru Energie (pentru contractele de privatizare preluate de la acesta), a măsurilor dispuse prin decizii, s-a constatat:

⇒ În cazul verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizia emisă în anul 2011 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii „verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare”, a societăților comerciale al căror obiect de activitate privește gazele naturale, s-a constatat:

✚ nefinalizarea, în cazul Contractului de privatizare nr. 7/2004 a SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș, a măsurii privind clarificarea neconcordanțelor/diferențelor între datele privind Activele de Bază (rețele de distribuție și stații de reglare-măsurare), înscrise în contractele de privatizare și cele rezultate în urma investigațiilor efectuate de vânzător, măsură dispusă în condițiile în care s-au constatat astfel de neconcordanțe;

✚ nefinalizarea măsurilor prin care s-au dispus următoarele:

1. „Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie va solicita cumpărătorilor societăților comerciale Distrigaz Sud SA București și Distrigaz Nord SA Târgu Mureș, să dispună, societăților în cauză, să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societăților, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor”;
 2. „Inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărătorii de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului”.
- Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat: nerespectarea de către părți a termenului de un an de la „Data Finalizării” pentru efectuarea majorării capitalului social al societăților comerciale cu valoarea aferentă „Terenurilor în curs de clarificare”.

Pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a măsurilor.

⇒ În cazul verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizia emisă în anul 2009, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii „control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare a SC PETROM SA” efectuată la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, s-a constatat:

✚ nefinalizarea măsurilor prin care s-a dispus:

1. „Instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării va solicita Cumpărătorului să dispună SC PETROM SA să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor;
2. Inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărător de a majora capitalul social al societății comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care SC PETROM SA a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului.

Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat:

- neurmărirea, de către instituția cu atribuții în domeniul privatizării, a modului în care Cumpărătorul și-a respectat obligația asumată prin Contractul de privatizare nr. 5/2004, respectiv, de a „depune toate eforturile rezonabile pentru a determina Societatea să pregătească în mod corespunzător documentația necesară și să depună cereri pentru obținerea tuturor certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra Terenurilor în curs de Clarificare, conform legii și în timp util pentru efectuarea majorărilor de capital social;
- neurmărirea, de către instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării, a modului de îndeplinire de către Cumpărător a angajamentelor asumate prin contractul de privatizare, privind terenurile în curs de clarificare. Totodată, nu s-a urmărit respectarea, de către societate, a prevederilor art. 12, alin. 3 din Legea nr. 137/2002, potrivit căroră: „Administratorii so-

cietății comerciale sunt obligați să solicite înregistrarea majorării capitalului social la Oficiul Registrului Comerțului în termen de 30 zile de la data emiterii certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor”.

S-a constatat că au fost inițiate demersuri în sensul măsurilor dispuse prin Decizia emisă în anul 2009, măsuri care, însă, nu au fost finalizate, în condițiile în care:

- o SC OMV Petrom SA nu a obținut certificatul de atestare a dreptului de proprietate pentru toate terenurile transferate societății de către statul român, spre administrare și folosință;
- o nu s-a majorat capitalul social al SC OMV Petrom SA, cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor în suprafață totală de 1338 ha, pentru care societatea a obținut un număr de 1.621 certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu s-a transmis pachetul de acțiuni aferent, în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului, deși termenul de finalizare al acestei acțiuni, prevăzut în contractul de privatizare, era de 3 ani de la Data Finalizării (14.12.2007).

Răspunsul entității

Cu privire la stadiul aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse, Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie a prezentat două documente primite de la SC OMV Petrom SA, prin care aceasta confirmă că a realizat un inventar al tuturor terenurilor primite în administrare și/sau folosință de la statul român, conform datelor/informațiilor disponibile în evidențele sale și pentru care la momentul privatizării era prevăzută aplicarea procedurilor din HG 834/1991 pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate și, de asemenea, a semnat un contract de prestări servicii în vederea actualizării valorii terenurilor.

Având în vedere situația de fapt, Departamentul pentru Energie - Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie a întocmit, în anul 2014, MEMORANDUMUL cu tema „*Stadiul majorării capitalului social cu valoarea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate obținute de către SC OMV PETROM SA*”, aprobat de Guvernul României, în aprilie 2014.

Prin MEMORANDUM, Departamentul pentru Energie a propus efectuarea unei analize și luarea unei decizii privind aprobarea reluării corespondenței și discuțiilor cu OMV Aktiengesellschaft privind posibilitatea modificării prevederilor contractuale și, în cazul obținerii acestui acord, inițierea unui proiect de act normativ pentru modificarea prevederilor Legii nr. 555/2004 *privind unele măsuri pentru privatizarea Societății Naționale a Petrolului „Petrom” SA București*, precum și menționarea în cadrul Adunării Generale a Acționarilor a problemelor semnalate, întrucât până la această dată nu au fost aduse la îndeplinire deciziile Curții de Conturi a României privind terenurile transferate OMV Petrom de către Statul român spre administrare și/sau folosință.

Având în vedere stadiul prezentat, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a măsurilor.

2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

În anul 2014 s-a verificat și modul de implementare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în anii anteriori. Verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori s-a realizat pentru măsurile din deciziile emise pentru Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS), actual Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS).

⇒ În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2009, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului modului de îndeplinire, de către părți, a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare a SC Combinatul Siderurgic SIDEX SA

✚ În cazul măsurii privind inițierea tuturor măsurilor legale în vederea încasării penalităților datorate de cumpărător pentru nerealizarea obiectivelor asumate prin contractul de privatizare, respectiv a investițiilor privind protecția mediului și îmbunătățirea tehnologiei, dispusă în condițiile în care s-a constatat că nu au fost respectate, în anii 2005 și 2006, angajamentele investiționale asumate de cumpărător prin contractul de privatizare nr. 8/2001 (și adendumurile la acesta), încheiat între Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, în calitate de vânzător, și LNM Holdings NV, în calitate de cumpărător, s-a constatat că măsura dispusă este în curs de derulare, dosarul arbitral deschis în vederea recuperării penalităților datorate de către cumpărătorul Mittal Steel Holdings AG, pentru nerealizarea angajamentelor investiționale, fiind repus pe rol la Curtea Internațională de Arbitraj de la Paris.

Având în vedere stadiul măsurii, pentru înlăturarea abaterii s-a dispus prelungirea termenului de aducere la îndeplinire a acesteia.

⇒ În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2010 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului modului de îndeplinire, de către părți, a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare a SC HIDROMECHANICA SA Brașov

✚ cu privire la stadiul măsurii „AVAS va lua măsurile necesare atât pentru susținerea în instanță a intereselor statului (în condițiile în care AVAS a inițiat această acțiune) cu privire la daunele calculate și solicitate în sarcina cumpărătorului, ca urmare a desființării contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 9/18.09.2001, cât și pentru punerea în executare a hotărârii instanței de judecată”, s-a constatat că, în urma derulării procedurii de executare silită, inițiată împotriva administratorilor fostului cumpărător al SC HIDROMECHANICA SA, respectiv, SC ALEXANDER Co SRL Brașov, AAAS a încasat suma totală de 0,4 mii lei, procedura fiind în curs.

Având în vedere stadiul măsurii, pentru înlăturarea abaterii s-a dispus prelungirea termenului de aducere la îndeplinire a acesteia.

⇒ *În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2011, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare*

✚ Nu a fost finalizată măsura „identificarea numărului real al contractelor de privatizare, încheiate/preluate de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, precum și a stadiului monitorizării lor”, dispusă în condițiile în care s-au constatat deficiențe în organizarea evidenței contractelor de privatizare;

✚ Cu privire la nerespectarea clauzelor privind efectuarea investițiilor asumate prin contractele de privatizare, constatare identificată în cazul contractelor de vânzare acțiuni: nr. 56/1996, privind privatizarea SC Amonil SA Slobozia; nr. 1472/1997, privind privatizarea SC DMAI Unirea SA București, s-a constatat:

- referitor la *contractul de vânzare acțiuni nr. 56/1996, privind privatizarea SC Amonil SA Slobozia*, în cazul căruia s-au dispus măsurile:

- inițierea tuturor măsurilor legale în vederea încasării, de la cumpărători, a debitului (actualizat la inflație), stabilit de către instanță în sarcina acestora, reprezentând penalități solicitate de vânzător pentru nerealizarea investițiilor;
- stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a necalculării penalităților datorate de cumpărători, pentru nerealizarea investițiilor, ținând cont de echivalentul în lei a sumei în USD înscrise în contract, care nu a fost investită la datele scadente din Programul de investiții; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciului creat;
- stabilirea întinderii eventualelor prejudicii, cauzate, în cazul altor contracte de privatizare, ca urmare a neacționării în instanță, în termenul de prescripție, în vederea obligării cumpărătorilor la plata penalităților datorate pentru nerealizarea investițiilor; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea eventualelor prejudicii constatate,

s-a constatat că măsurile nu sunt finalizate;

- referitor la *contractul de vânzare acțiuni nr. 1472/1997, privind privatizarea SC DMAI Unirea SA București*, în cazul căruia s-a dispus inițierea tuturor măsurilor legale în vederea încasării, de la cumpărător, a debitului (actualizat la inflație), stabilit de către instanță în sarcina acestuia, reprezentând penalități solicitate de vânzător pentru nerealizarea în termen a investițiilor, s-a constatat că măsura nu este finalizată;

✚ cu privire la măsura „Analizarea modului în care cumpărătorii respectă obligația asumată prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, privind numărul de personal, și stabilirea, după caz, a măsurilor ce se impun, dispusă în condițiile în care s-a constatat neîndeplinirea de către cumpărători a angajamentelor cu privire la menținerea numărului de angajați ai societății, existenți la data semnării contractului de privatizare” (constatare identificată în cazul contractelor de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 56/1996, privind privatizarea SC Amonil SA Slobozia; nr. 1261/1997, privind privatizarea SC Convex SA Constanța; nr. 1472/1997, privind privatizarea SC DMAI Unirea SA București), s-a constatat că Direcția Postprivatizare, din cadrul Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, a elaborat Procedura operațională „Urmărirea respectării obligațiilor privind protecția socială, angajate de cumpărători, cuprinse în contractele de vânzare-cumpărare acțiuni”, care cuprinde inclusiv obligațiile privind păstrarea numărului de salariați/locuri de muncă la societățile privatizate, procedură ce trebuie pusă în practică;

✚ cu privire la măsura „Analizarea, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 56/1996, a SC Amonil SA Slobozia, a modului în care cumpărătorii au respectat obligația privind livrarea de energie termică, de către societatea comercială, orașului Slobozia, și stabilirea, după caz, a măsurilor ce se impun”, dispusă în condițiile în care s-a constatat neurmărirea de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a modului de realizare a obligației cumpărătorilor de a continua livrarea, de către SC Amonil SA Slobozia, a energiei termice necesare orașului Slobozia, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului nu a prezentat un document din care să rezulte poziția conducerii instituției privind respectarea acestei clauze.

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a acestora.

⇒ *În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2012, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului privind îndeplinirea de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare*

✚ S-a constatat nefinalizarea următoarelor măsuri:

- analiza modului de îndeplinire, de către partenerii din contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, a obligațiilor asumate prin acestea și inițierea măsurilor legale ce se impun, pentru aducerea lor la îndeplinire, având în vedere stadiul realizării unor clauze contractuale, dispusă în condițiile constatării nestabilității, de către părți, a prețului pentru acțiunile suplimentare, provenite din conversia în acțiuni a datoriilor societății către furnizorii de utilități; netransferării acțiunilor suplimentare către cumpărător, *în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 33/2003, privind privatizarea SC Roman SA Brașov;*

- *analizarea modului de îndeplinire, de către partenerii din contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, a obligațiilor asumate prin acestea și inițierea măsurilor legale ce se impun, pentru aducerea lor la îndeplinire, având în vedere stadiul realizării unor clauze contractuale, dispusă în condițiile în care s-a constatat nerealizarea transferului, către Consiliul Local Brașov, a dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute de SC ROMAN SA Brașov la SC CAF SA Brașov;*
- *dispunerea de măsuri în vederea recuperării drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, dispusă în condițiile în care s-a constatat nerecuperarea, de către AVAS, a daunelor interese determinate de desființarea unui contract de privatizare, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 949/1997, privind privatizarea SC Organe de Asamblare SA Brașov;*
- *înregistrarea drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în evidența contabilă a instituției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 82/1991, a contabilității, precum și cu prevederile OMF nr. 1917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia; stabilirea întinderii prejudiciilor create Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, prin pierderea unor drepturi de creanță ale instituției în condițiile acționării cu întârziere în instanță, în afara termenului de prescripție și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor. Aceste măsuri au fost dispuse ca urmare a constatării faptului că instituția cu atribuții în domeniul privatizării a pierdut dreptul de a solicita restituirea unor datorii, înscrise în contractele de privatizare a unor societăți comerciale, în condițiile în care a acționat cu întârziere în instanță pentru restituirea lor, în afara termenului de prescripție, în cazul contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni: nr. 749/1998 privind privatizarea SC Kandia SA Timișoara, nr. 143/1999 privind privatizarea SC Semănătoarea SA București și nr. 949/1997 privind privatizarea SC Organe de Asamblare SA Brașov.*

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a acestora.

⇒ *În urma verificării modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2012, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia „controlului privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat”*

🚧 S-a constatat nefinalizarea următoarelor măsuri:

- *elaborarea programului de audit public intern, de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern; includerea, în programele de control/audit intern ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, a unor acțiuni care să permită eventuala identificare a tipurilor de abateri, constatate de Curtea de Conturi, și în cazul altor operațiuni, pentru care să se dispună măsuri de înlăturare a abaterilor în consecință.*

Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat necuprinderea, în programul de audit public intern, cel puțin o dată la trei ani, a unor acțiuni privind fondurile de restructurare acordate. AAAS a introdus în planul de audit pentru anul 2013 o acțiune privind fondurile de restructurare acordate, fără a prezenta informații cu privire la modul de finalizare a acesteia;

- *inventarierea drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, rezultate în urma acordării de fonduri, de către instituțiile cu atribuții în domeniul privatizării, în scopul stimulării procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, în conformitate cu prevederile OMF nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale Ordinului MFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.*

Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-au constatat deficiențe privind modul de reflectare, în evidența contabilă, a drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare (drepturi de creanță a căror evidență operativă este ținută de Direcția Politici Comunitare și Dialog Social, pe fiecare societate comercială și pe convențiile aferente). AAAS a comunicat că a inițiat efectuarea unei inventarieri asupra celor 824 convenții rămase în monitorizare, fără a prezenta documente în susținerea acestei afirmații. De asemenea, nu au fost prezentate documente din care să reiasă că această operațiune acoperă analiza tuturor drepturilor de creanță rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare;

- *înregistrarea sumelor, reprezentând drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la analizarea și clarificarea răspunderii pentru pierderea produsă Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale Ordinului MFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia; stabilirea întinderii prejudiciilor create Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin nerespectarea procedurilor legale de recuperare a drepturilor de creanță, soldată cu pierderea în instanță a acestor drepturi, și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.*

Aceste măsuri au fost dispuse ca urmare a constatării pierderii unor drepturi de creanță, în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, respectiv:

- *prescrierea dreptului de solicitare, de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, a restituirii, de către societățile beneficiare de fonduri de restructurare, a sumelor permise;*
- *neînscrierea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului la masa credală a SC Doljchim SA Craiova, deși aceasta figura cu debite în evidența instituției la momentul deschiderii procedurii de insolvență;*
- *nesusținerea cu probe în instanță a solicitării drepturilor de creanță, rezultate din acordarea de credite fără dobândă, prin convențiile încheiate în baza OG nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie.*

AAAS a comunicat că au fost înregistrate în evidența contabilă, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești, în valoare totală de 971 mii lei, dar nu a prezentat documente sau informații din care să reiasă că, toate sumele, reprezentând drepturi de creanță, anulate în baza unor hotărâri judecătorești, au fost înregistrate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la analiza și clarificarea răspunderii pentru pierderea produsă instituției în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori.

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului nu a prezentat documente sau informații din care să rezulte că a dispus măsuri pentru stabilirea întinderii și recuperarea eventualelor prejudicii, create ca urmare a pierderii unor drepturi de creanță datorită nerespectării procedurilor legale de recuperare a acestora.

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor, s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a acestora.

3. Agenția Domeniilor Statului

În urma verificării modului de aducere la îndeplinire, de către Agenția Domeniilor Statului (ADS) a măsurilor dispuse prin decizie, s-a constatat că nu au fost aduse la îndeplinire următoarele măsuri:

- *stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a pierderii, prin prescriere, a dreptului Agenției Domeniilor Statului la acțiune în vederea solicitării de la Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS a sumei de 1.890 mii lei, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 58/2002 și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia. Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile constatării nerespectării de către cumpărător, Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS, a graficului de efectuare a investițiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 58/2002, precum și în condițiile neinițierii de către Agenția Domeniilor Statului, în termenul legal de prescripție, a măsurilor prevăzute în contract pentru încasarea penalităților datorate de cumpărător, în cazul nerespectării graficului de efectuare a investițiilor, măsură în cazul căreia Agenția Domeniilor Statului s-a limitat la formularea unei plângeri penale, fără a lua măsuri de stabilire a întinderii prejudiciului, a persoanelor răspunzătoare și de recuperare a prejudiciului. Ulterior controlului efectuat în anul 2014, ADS a comunicat că prin ordin al Președintelui acestei instituții s-au inițiat măsuri pentru aducerea la îndeplinire a deciziei în acest caz;*
- *identificarea modului în care cumpărătorul și-a îndeplinit obligațiile de mediu, asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 58/2002 și după caz, sesizarea instituțiilor statului care au emis avizele de mediu, competente să verifice și să ia măsuri în cazul abaterilor privind respectarea legislației protecției mediului, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării de către Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS a clauzelor contractuale privind obligațiile cuprinse în Programul de conformare pentru privatizare, referitoare la protecția mediului;*
- *organizarea activității de monitorizare a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare, în condițiile constatării organizării deficitare a activității de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;*
- *elaborarea și transmiterea, către Guvern, a rapoartelor anuale privind rezultatele activității de monitorizare a respectării clauzelor contractuale pe perioada de derulare a contractelor de privatizare, conform prevederilor OG nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 506/2002, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării, de către Agenția Domeniilor Statului a acestei obligații;*
- *organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene și ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, în condițiile constatării unor deficiențe privind modul de organizare a evidenței contabile cu privire la urmărirea drepturilor Agenției Domeniilor Statului, rezultate din nerealizarea obligațiilor contractuale de către cumpărători;*
- *măsurile dispuse în conformitate cu prevederile Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, ale Legii nr. 137/28.03.2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, precum și ale OMFP nr. 3.055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, respectiv:*

- ✓ organizarea evidenței privind suprafața și valoarea terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor deținute de societățile comerciale din portofoliul Agenției Domeniilor Statului;
- ✓ clarificarea regimului juridic, precum și luarea măsurilor pentru obținerea, de către societățile actuale sau foste în portofoliul Agenției Domeniilor Statului, a certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor;
- ✓ înscrierea Agenției Domeniilor Statului în Registrul Comerțului cu pachetul de acțiuni aferent terenurilor pentru care s-au obținut și se vor obține certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor din societățile comerciale în cauză și respectiv, stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției;
- înregistrarea în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a redevențelor (aferente perioadelor anterioare privatizărilor) datorate de societățile comerciale concesionare pentru exploatarea terenurilor agricole concesionate (redevențe pentru care cumpărătorii, prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, s-au angajat să determine societățile în cauză să le plătească) și urmărirea încasării acestora;
- efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, în condițiile neachitării/neachitării în termen, de către cumpărătorii Societăților Comerciale Sere Codlea SA, Orser SA și Agrocom Cluj SA a prețului acțiunilor; stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, dispuse în condițiile constatării neplății, de către cumpărător, la termenele și în condițiile stabilite prin contractul de privatizare, a prețului acțiunilor cumpărate, în cazul contractelor de privatizare a SC Sere Codlea SA, SC Orser SA și SC Agrocom Cluj SA;
- analiza evoluției capitalului social al SC Sere Codlea SA de la momentul privatizării și până la momentul reînscrierii Agenției Domeniilor Statului ca acționar la această societate, în vederea stabilirii numărului corect de acțiuni ce i se cuvin instituției la reînscrisere, în condițiile în care s-a înregistrat în Registrul Comerțului majorarea capitalului social al societății cu suma de 6.563 mii lei, reprezentând diferența rezultată din reevaluarea patrimoniului;
- efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, în condițiile nerealizării investițiilor asumate, prin contractele de privatizare, de către cumpărătorii Societăților Comerciale Sere Codlea SA, Stanriz Stăncuța SA, Agroindustrială și de Turism SA și Agrocom Cluj SA;
- înregistrarea în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a tuturor drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului în condițiile nerealizării investițiilor asumate prin contractul de privatizare, de către cumpărătorul Societății Comerciale Agroindustrială și de Turism SA;
- stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției;
- stabilirea întinderii prejudiciului creat Agenției Domeniilor Statului prin neutilizarea căilor legale pentru recuperarea sumei de 293 mii lei, echivalentul a 102 mii USD, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor aferente primului an investițional, datorate de cumpărătorul SC Orser SA, și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia. Ulterior controlului efectuat în anul 2014, ADS a comunicat că prin ordin al Președintelui acestei instituții s-au inițiat măsuri pentru aducerea la îndeplinire a deciziei în acest caz;
- identificarea modului în care cumpărătorii și-au îndeplinit obligațiile de mediu, asumate prin contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni, și după caz, sesizarea instituțiilor statului care au emis avizele de mediu, competente să verifice și să ia măsuri în cazul abaterilor privind respectarea legislației protecției mediului, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării de către cumpărătorii a clauzelor privind obligativitatea obținerii autorizațiilor de mediu, în cazul contractelor de privatizare a SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA și SC Orser SA;
- urmărirea, de către Agenția Domeniilor Statului a îndeplinirii obligațiilor de diligență asumate de cumpărătorii prin contractele de privatizare; calcularea (conform clauzelor contractuale și a prevederilor Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului), înregistrarea în evidența contabilă (în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată) și urmărirea încasării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând penalități datorate, până la momentul declarării falimentului, de SC Agroindustrială și de Turism SA, devenită SC Dunav Agroturism SA; stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului, în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, măsuri dispuse în condițiile constatării neurmării de către Agenția Domeniilor Statului, a îndeplinirii obligațiilor de diligență asumate de cumpărătorii prin contractul de privatizare, în cazul contractelor de privatizare a SC Sere Codlea SA și SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA;
- efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând redevență și penalități datorate pentru terenul concesionat de către cumpărătorul SC Stanriz Stăncuța SA; stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, măsuri dispuse în condițiile în care s-a constatat necontinuarea de către Agenția Domeniilor Statului a executării silite, începută de lichidatorul judiciar, în vederea recuperării debitului rezultat în urma nerespectării contractului de concesiune, în cazul contractului privind privatizarea SC Stanriz Stăncuța SA;

- efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând penalități datorate pentru nerealizarea investițiilor pentru dezvoltarea-întreținerea exploatației, datorate de către cumpărătorul SC Sere Codlea SA; stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, măsuri dispuse în condițiile constatării nerezilierii de către Agenția Domeniilor Statului a contractului de concesiune în condițiile în care concesionarul nu a realizat investițiile asumate prin contract; neexecutării de către Agenția Domeniilor Statului a garanției constituită pentru garantarea realizării investițiilor asumate prin contractul de concesiune, în condițiile în care concesionarul nu a realizat investițiile asumate prin contract; neluarea de către Agenția Domeniilor Statului a măsurilor legale în vederea obligării concesionarului la plata debitelor datorate în temeiul contractului.

Având în vedere stadiul prezentat, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a măsurilor.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori, la SC CEC Bank SA

În urma verificării modului de aducere la îndeplinire, de către SC CEC Bank SA, a măsurilor dispuse prin decizii, s-a constatat că nu au fost aduse la îndeplinire următoarele măsuri:

- finalizarea formalităților de publicitate imobiliară pentru unele bunuri imobile din patrimoniul Băncii, ținând cont de prevederile OUG nr. 199/2005 privind unele măsuri pentru continuarea procesului de privatizare a Casei de Economii și Consemnațiuni CEC - SA și ale Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, modificată și completată;
- analizarea modului de derulare a contractului de închiriere încheiat între SC CEC Bank SA și SC JOB M&G SRL și stabilirea, în condițiile constatării prescrierii dreptului de solicitare a creanțelor rezultate din derularea acestui contract, a întinderii prejudiciilor create Băncii, precum și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora; înregistrarea în evidența contabilă și dispunerea măsurilor legale de recuperare a tuturor drepturilor de creanță cuvenite Băncii, rezultate în urma derulării contractelor de închiriere încheiate cu firmele SC JOB M&G SRL și SC Software Electronics Automations SEA SRL;
- analizarea sumelor provenite din operațiunile de consemnare pe seama statului și virarea, după caz, la bugetul de stat, a sumelor prescrise, în conformitate cu prevederile Legii nr. 287/2009, privind Codul civil, republicată, și a Procedurii de lucru interne privind operațiunile de consemnare;
- stabilirea întinderii prejudiciului creat Băncii prin nerespectarea procedurilor legale în acordarea creditelor, de către Sucursala Râmnicu Vâlcea, firmei SC MAECLO SRL; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciului creat, cu încadrarea în termenele legale de prescripție a creanțelor.

Capitolul

4

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

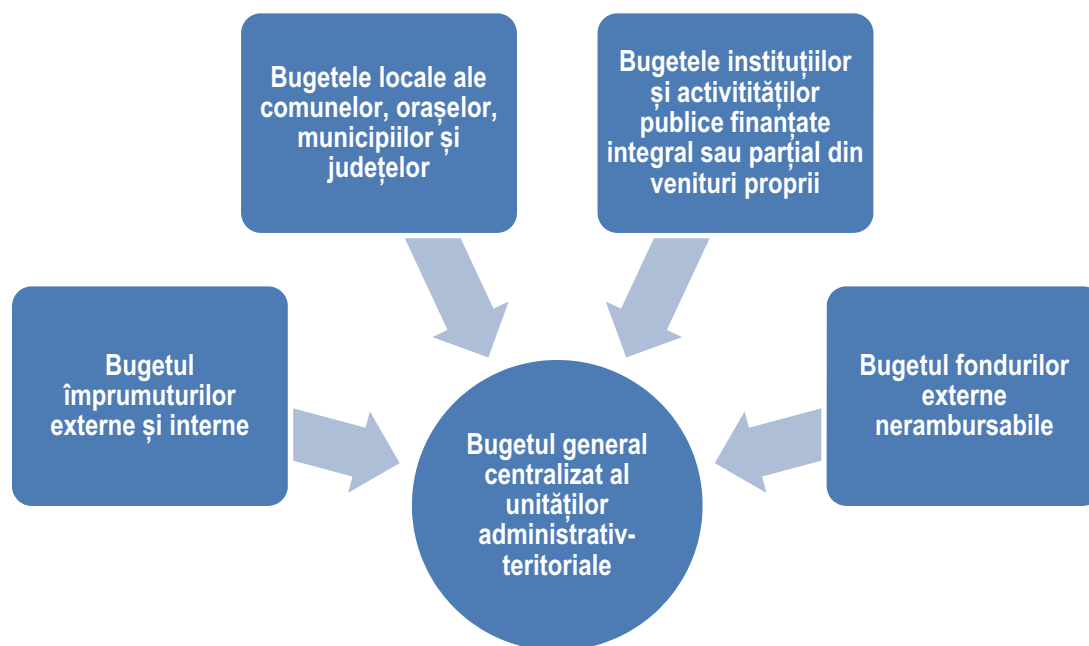
Scurtă prezentare

Sectorul bugetelor unităților administrativ-teritoriale reprezintă o componentă importantă a administrației publice din România atât ca volum, dar și ca tipologie de funcționare și de administrare a resurselor publice.

Unitățile administrativ-teritoriale sunt, potrivit Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, comunele, orașele și județele.

Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT) este rezultat din cumularea veniturilor și cheltuielilor:

- ⇒ bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor;
- ⇒ bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- ⇒ bugetelor împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- ⇒ bugetului fondurilor externe nerambursabile.

Prin intermediul acestor bugete, autoritățile administrației publice locale își stabilesc, administrează și utilizează resursele financiare pentru îndeplinirea competențelor și atribuțiilor ce le revin, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor și procedurilor în domeniul finanțelor publice locale.

Veniturile și cheltuielile bugetelor prezentate anterior, cumulate la nivelul unității administrativ-teritoriale, alcătuiesc *bugetul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale* care, după consolidare, prin eliminarea transferurilor de sume dintre bugete, va reflecta dimensiunea efortului financiar public, în anul respectiv, în unitatea/subdiviziunea administrativ-teritorială și starea de echilibru sau dezechilibru.

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor sale teritoriale, respectiv camerele de conturi.

În acest context, camerele de conturi prin exercitarea funcției de control/audit au ținut identificarea principalelor deficiențe în gestionarea fondurilor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale și stabilirea măsurilor de eliminare a acestora, creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență, în esență gestionarea solidă și performantă a banilor publici.

Totodată, la nivel local camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

1. Date de sinteză privind execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anul 2013

Sinteza *execuției veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale* pentru anul 2013, comparativ cu anul 2012, este prezentată în tabelul următor:

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor			
	- Anul 2012	45.419,3	46.333,4	- 914,1
	- Anul 2013	48.092,6	47.380,4	712,2
	- % 2013 față de 2012	105,9	102,3	
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii			
	- Anul 2012	9.844,7	9.776,0	68,7
	- Anul 2013	10.660,8	10.549,2	111,6
	- % 2013 față de 2012	108,3	107,9	
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne			
	- Anul 2012		2.141,2	- 2.141,2
	- Anul 2013		2.336,7	- 2.336,7
	- % 2013 față de 2012		109,1	
4	Bugetul fondurilor externe nerambursabile			
	- Anul 2012	81,4	81,6	- 0,2
	- Anul 2013	116,1	129,4	-13,3
	- % 2013 față de 2012	142,6	158,6	
5	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)			
	- Anul 2012	53.441,7	56.080,8	- 2.639,1
	- Anul 2013	56.941,1	58.158,6	- 1.217,5
	- % 2013 față de 2012	106,5	103,7	

Conform datelor de execuție pe anul 2013, toate elementele componente ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale au înregistrat creșteri față de anul 2012, atât la venituri cât și la cheltuieli.

Astfel, veniturile au înregistrat pe total o creștere nominală de 6,5%, respectiv 5,9% la bugetele locale și 8,3% la bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii, în timp ce veniturile bugetului fondurilor externe nerambursabile au avut cea mai mare creștere nominală de 42,6%.

În ceea ce privește cheltuielile care au crescut cu 3,7% pe total, se remarcă, de asemenea, cea mai mare creștere nominală la bugetul fondurilor externe nerambursabile de 58,6%, urmată de cheltuielile bugetelor împrumuturilor externe și interne și cheltuielile bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii cu creșteri de 9,1%, respectiv 7,9% și cheltuielile bugetelor locale a căror creștere a fost de numai 2,3%.

Sub aspect legislativ, trebuie subliniat că în anul 2013 au fost adoptate/amendate o serie de acte normative care au avut drept scop îmbunătățirea managementului la nivelul finanțelor publice locale și reducerea arieratelor unităților administrativ-teritoriale: OUG nr. 3/2013 privind reglementarea unor măsuri pentru reducerea unor arierate din economie, alte măsuri financiare, precum și modificarea unor acte normative; OUG nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale, Legea nr. 72/2013 privind transpunerea în legislația națională a prevederilor directivei europene privind combaterea plăților întârziate; OUG nr. 12/2013 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și prorogarea unor termene, ordonanțele de rectificare bugetară.

Impactul acestui cadru legislativ poate fi evaluat ca fiind pozitiv, având în vedere că după plățile masive realizate în contul arieratelor, acestea nu au mai crescut. De altfel, cea mai mare reducere a volumului arieratelor a fost înregistrată la nivelul unităților administrativ-teritoriale, de la 840,2 milioane lei în decembrie 2012 la 196,3 milioane lei în decembrie 2013 (potrivit datelor publicate de Ministerul Finanțelor Publice).

În acest context, deficitul bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale a scăzut în anul 2013 față de anul 2012 cu 1.421,6 milioane lei, în condițiile în care bugetele locale au trecut de la un deficit de 914,1 milioane lei în anul 2012 la un excedent de 712,2 milioane lei în anul 2013. Excedentul bugetelor locale a fost influențat atât de o ușoară creștere a încasărilor din venituri proprii, cât și de alocările de sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale alocate unităților administrativ-teritoriale prin hotărâri ale Guvernului din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sau cu ocazia rectificărilor bugetare, pentru finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor, rămase neutilizate la finele anului 2013 și care au fost utilizate în anul 2014 cu aceeași destinație în cadrul secțiunii de dezvoltare, precum și de subvențiile primite de la bugetul de stat pentru susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Evoluția sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2013

În structura bugetelor locale există două secțiuni atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, acestea fiind secțiunea de funcționare și cea de dezvoltare.

Conform Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, *secțiunea de funcționare* este partea de bază, obligatorie, a bugetelor locale, care cuprinde veniturile necesare finanțării cheltuielilor curente pentru realizarea competențelor stabilite prin lege, precum și cheltuielile curente respective, în timp ce *secțiunea de dezvoltare* este partea complementară a bugetelor locale, care cuprinde veniturile și cheltuielile de capital aferente implementării politicilor de dezvoltare la nivel național, regional, județean, zonal sau local, după caz.

Secțiunea de funcționare

Venituri:

- venituri proprii, cu excepția veniturilor din valorificarea unor bunuri, sumelor reprezentând amortizarea mijloacelor fixe și a sumelor aferente depozitelor speciale pentru construcția de locuințe;
- subvenții pentru finanțarea cheltuielilor curente;
- sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor curente;
- venituri din împrumuturi pentru instituțiile și serviciile publice locale sau activitățile finanțate din venituri proprii.

Cheltuieli:

- cheltuieli de personal;
- bunuri și servicii; dobânzi; subvenții;
- transferuri curente între unitățile administrației publice și alte transferuri pentru cheltuieli curente;
- asistență socială; rambursări de credite; alte cheltuieli;
- împrumuturi pentru instituții și servicii publice locale.

Secțiunea de dezvoltare

Venituri:

- vărsăminte din secțiunea de funcționare;
- sume realizate din valorificarea unor bunuri, sume reprezentând amortizarea mijloacelor fixe și sume aferente depozitelor speciale pentru construcția de locuințe;
- subvenții pentru cheltuieli de capital;
- sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor de capital;
- sume primite de la UE și/sau alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări.

Cheltuieli:

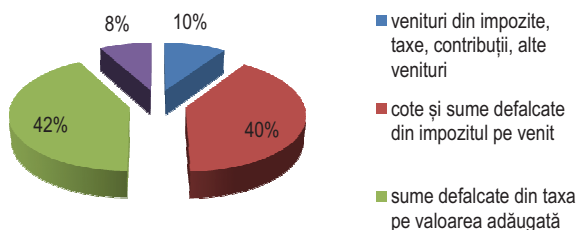
- cheltuieli de capital;
- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile de postaderare;
- transferuri pentru cheltuieli de capital;
- alte transferuri interne pentru cheltuieli de capital;
- rambursarea împrumuturilor pentru proiecte.

Execuția veniturilor bugetelor locale

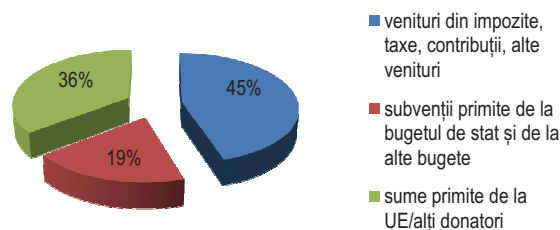
- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de venituri	Total, din care:	Secțiunea de funcționare	Secțiunea de dezvoltare
1	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri	8.793,4	3.411,6	5.381,8
	% din total venituri	18,3	9,5	45,1
	1.1. venituri proprii din impozite, vărsăminte, alte venituri	8.793,4	8.273,7	519,7
	1.2. vărsăminte din secțiunea de funcționare		- 4.862,1	4.862,1
2	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	14.613,1	14.613,1	-
	% din total venituri	30,4	40,4	
3	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	15.239,9	15.239,9	-
	% din total venituri	31,7	42,1	
4	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	5.218,9	2.902,0	2.316,9
	% din total venituri	10,9	8,0	19,4
5	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	4.227,3	-	4.227,3
	% din total venituri	8,8		35,5
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	48.092,6	36.166,6	11.926,0
		100,0	75,2	24,8

Secțiunea de funcționare

Secțiunea de dezvoltare

În structura veniturilor se constată că sursele de finanțare a bugetelor locale depind în mare măsură de alocările de la nivel central sub forma sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată (31,7% din totalul veniturilor) și subvențiilor (10,9% din totalul veniturilor bugetelor locale).

Se remarcă însă și menținerea ponderii veniturilor proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri la peste 18% din totalul veniturilor (în anul 2012 procentul a fost de 18,8%), ceea ce sugerează necesitatea unei preocupări mai susținute a autorităților locale în evaluarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

În structura veniturilor o sursă importantă (30,4% din total venituri) o reprezintă și cotele defalcate din impozitul pe venit încasat la bugetul de stat, din care un procent de 71,5% rămâne la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

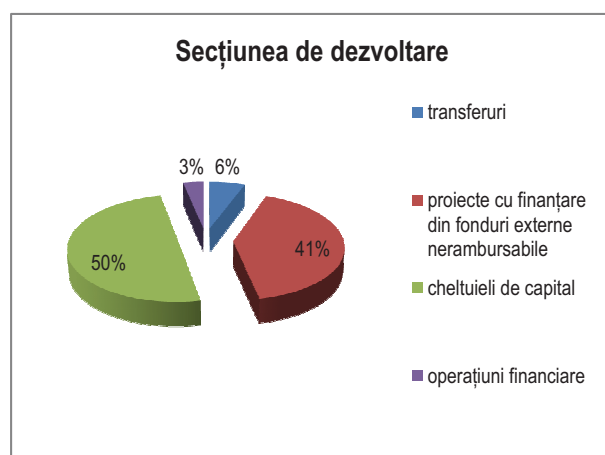
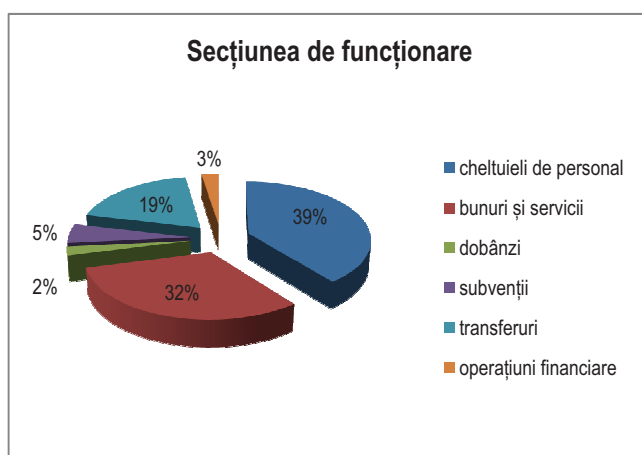
De asemenea, ponderea sumelor primite de la UE/alți donatori în total venituri a urcat la 8,8% față de 7,6% în anul 2012.

Pe de altă parte, analizând structura veniturilor pe cele două secțiuni ale bugetului local, se observă că 75,2% din venituri acoperă secțiunea de funcționare, iar 24,8% secțiunea de dezvoltare.

Execuția cheltuielilor bugetelor locale

- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de venituri	Total, din care:	Secțiunea de funcționare	Secțiunea de dezvoltare
1	Cheltuieli de personal	13.571,5	13.571,5	-
	% din total cheltuieli	28,6	39,3	
2	Bunuri și servicii	10.923,8	10.923,8	-
	% din total cheltuieli	23,0	31,7	
3	Dobânzi	841,3	841,3	-
	% din total cheltuieli	1,8	2,4	
4	Subvenții	1.827,5	1.827,5	-
	% din total cheltuieli	3,9	5,3	
5	Transferuri	7.205,6	6.482,5	723,1
	% din total cheltuieli	15,2	18,8	5,6
6	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	5.308,0	-	5.308,0
	% din total cheltuieli	11,2		41,2
7	Cheltuieli de capital	6.432,0	-	6.432,0
	% din total cheltuieli	13,6		49,9
8	Operațiuni financiare	1.270,8	850,0	420,8
	% din total cheltuieli	2,7	2,5	3,4
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8)	47.380,5	34.496,6	12.883,9
		100,0	72,8	27,2

Cheltuielile bugetelor locale au crescut în anul 2013 față de anul 2012 cu 1.047,0 milioane lei, respectiv cu 2,3%.

Cheltuielile de personal continuă să dețină ponderea cea mai ridicată în totalul cheltuielilor bugetelor locale, respectiv 28,6%, fiind urmate de cheltuielile cu bunuri și servicii cu o pondere de 23,0%, ponderi aflate în creștere față de anul anterior.

În antiteză, cheltuielile de capital au scăzut față de anul 2012 atât nominal cât și ca pondere în total cheltuieli, ajungând la 13,6% față de 18,9% în anul anterior.

De altfel, această evoluție reiese și din analiza celor două secțiuni ale bugetului local, astfel secțiunea de funcționare deține 72,8% din totalul cheltuielilor bugetului local, în timp ce secțiunea de dezvoltare reprezintă 27,2% din total, ca urmare a creșterii cheltuielilor pentru proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

Este de remarcat și creșterea cheltuielilor înregistrate la operațiuni financiare, datorată unor plăți masive reprezentând rambursări de credite pentru împrumuturile interne și externe contractate de autoritățile administrației publice locale.

2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Prin verificările la entitățile publice de interes local, Curtea de Conturi a urmărit, prin camerele de conturi teritoriale, conform prevederilor legale, următoarele **obiective**:

- ❖ elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- ❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;

- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ evaluarea sistemelor de management și control intern/audit intern la entitățile verificate, a modului de implementare a acestora și legătura de cauzalitate între rezultatele acestei evaluări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entităților respective;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entităților verificate, cu accent pe:
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
 - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea contractelor.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2014, a fost realizat un număr de **2.181 acțiuni**, din care **1.323 acțiuni de audit financiar** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2013 (60,7%), **222 acțiuni de audit al performanței corespunzătoare celor 22 teme de audit al performanței incluse în programul de activitate pe anul 2014 (10,2%)** și **636 acțiuni tematice de control (29,1%)**.

	TOTAL ACȚIUNI	din care:		
		Audit financiar	Acțiuni de control	Audit al performanței
Acțiuni desfășurate în anul 2014	2.181	1.323	636	222
% din total acțiuni	100	60,7	29,1	10,2

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 1.921 rapoarte de audit/control
- 1.376 procese-verbale de constatare
- 1.697 note de constatare
- 141 procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.518 decizii**, prin care au fost dispuse **14.802 măsuri** pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate, cuantificate valoric astfel:

	u.m.	Audit financiar	Control	Audit al performanței	Total acțiuni
1. Venituri	milioane lei	289,59	161,95	19,41	470,95
	mil. euro*	65,22	36,47	4,37	106,06
2. Prejudicii	milioane lei	533,93	219,85	3,27	757,05
	mil. euro*	120,25	49,52	0,73	170,50
Total sume	milioane lei	823,52	381,80	22,68	1.228,00
	mil. euro*	185,47	85,99	5,10	276,56

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de **4,44**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare, astfel:

	u.m.	Audit financiar	Control	Audit al performanței	Total acțiuni
Abateri financiar-contabile	milioane lei	5.698,05	1.388,76	261,93	7.348,74
	mil. euro*	1.283,35	312,78	58,99	1.655,12

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de **4,44**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

3. Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele primare ale acțiunilor desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale de către camerele de conturi au vizat examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Auditul financiar, precum și acțiunile de control tematic la nivelul unităților administrativ-teritoriale au relevat o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

În general, se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate.

Cu toate acestea, deși unele abateri au fost constatate și remediate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, acestea s-au regăsit din nou în execuția anului 2013, dovadă că de multe ori măsurile dispuse au remediat abaterile numai punctual, pe exercițiile financiare anterioare, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai producă și în anii următori.

Pe de altă parte, s-a remarcat o tendință de remediere a abaterilor numai după încheierea actelor de control, prea puține entități fiind preocupate de a lua măsuri pe parcursul acțiunii. Astfel, cu toate că echipele de control/audit au discutat și analizat constatările cu conducerile entităților verificate, în vederea elucidării cauzelor și împrejurărilor care au condus la producerea deficiențelor constatate, precum și a consecințelor acestor deficiențe asupra activității entității, în foarte puține cazuri persoanele cu atribuții au luat măsuri operative în timpul acțiunilor de audit/control.

În cazurile în care managementul entităților publice verificate nu și-a însușit constatările auditorilor publici externi, reprezentanții entităților au formulat puncte de vedere prezentate în timpul concilierii constatrilor sau prin obiecțiunile depuse la actele de control întocmite. Însă trebuie remarcat că, nu în toate cazurile, aceste puncte de vedere au fost construite pe argumente solide și pertinente, de cele mai multe ori acestea s-au limitat la: formulări generaliste, fără a fi susținute cu documente probatorii; comentarii axate pe considerații și principii juridice situate în afara naturii reale a spețelor instrumentate; afirmații limitate la considerentul că simpla aprobare, prin bugetele locale, a unor fonduri publice ar legitima angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli nejustificate și situate în afara cadrului legal; considerarea unor clauze din contractele colective de muncă drept temei justificat în acordarea unor drepturi salariale sau de natură salarială ș.a.

În acest context, Curtea de Conturi își reiterează convingerea că neregulile/abaterile de la legalitate și regularitate constatate la nivelul entităților publice verificate vor putea fi limitate și eliminate în viitor, numai în măsura în care *managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice locale se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice ale autorităților publice locale în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetelor locale; al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.*

Plecând de la premisa că pentru o gestionare solidă și performantă a fondurilor publice este necesară, în primul rând, elaborarea unui buget realist, urmată de o execuție corectă, potrivit principiilor și regulilor bugetare, sinteza abaterilor din actele de control prezentată în acest raport va urmări structura indicatorilor bugetari, respectiv vor fi evidențiate o serie de nereguli și abateri de la legalitate și regularitate care au avut ca efect: *nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri legal cuvenite bugetelor publice; angajarea și efectuarea unor plăți în afara cadrului legal, care au determinat producerea de prejudicii patrimoniale, precum și reflectarea denaturată a unor elemente patrimoniale în situațiile financiare anuale.*

3.1. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor

În acțiunile de audit financiar la nivelul unităților administrativ-teritoriale un obiectiv principal urmărit de structurile Curții de Conturi a fost *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.*

Abaterile de la legalitate și regularitate pe linia constatării și administrării veniturilor bugetare, sintetizate în tabelul de mai jos, au condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 470.957 mii lei, din care 112.167 mii lei accesorii.

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Venituri suplimentare	3.798	100,0	470.957	100,0
1.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	2.935	77,3	300.694	63,8
2.	Abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea contractelor de achiziții publice	315	8,3	71.759	15,2
3.	Nerespectarea prevederilor legale privind obligațiile și creanțele unităților administrativ-teritoriale	391	10,3	47.817	10,2
4.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	69	1,8	25.460	5,4
5.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	16	0,4	19.676	4,2
6.	Alte abateri	72	1,9	5.551	1,2

Cauzele care au generat abaterile cu impact asupra veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale pot fi sintetizate astfel:

- necunoașterea prevederilor din Codul fiscal de către personalul cu atribuții pe linia stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor bugetului local, prevederi referitoare la stabilirea impozitelor și taxelor locale, la datorarea taxei pe terenurile/clădirile concesionate, închiriate, date în administrare sau folosință, de către chiriași/concesionari;

- superficialitatea factorilor de decizie privind activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- necunoașterea tuturor prevederilor legale de către conducerile entităților, precum și de către persoanele cu atribuții financiar-contabile, în ceea ce privește: determinarea, înregistrarea și virarea impozitelor și taxelor datorate bugetului consolidat al statului și bugetelor locale potrivit cadrului legislativ în domeniu;
- neefectuarea punctajelor între datele din registrul agricol și datele din evidența fiscală luate în calcul la stabilirea masei impozabile cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli ca și prevederi bugetare inițiale;
- neefectuarea unei verificări sistematice a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizațiilor de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării;
- slaba eficacitate a controlului fiscal din cadrul unităților administrativ-teritoriale, precum și a întregului sistem de control intern incluzând controlul financiar preventiv și auditul public intern;
- neorganizarea activității de colectare a creanțelor în baza unor proceduri clare și precise, individualizate pe persoane;
- inventarierea formală a conturilor de creanțe, ceea ce a generat riscul neidentificării unor venituri proprii cuvenite entităților verificate.

Din categoria abaterilor sintetizate în tabelul de mai sus, exemplificăm câteva cazuri care evidențiază o slabă preocupare a autorităților administrației publice locale de a valorifica veniturile a căror stabilire, urmărire și încasare este în competența acestora, după cum urmează:

Cazuri edificatoare

1. *UATJ Prahova* – nerealizarea unor venituri, în sumă de 12.373 mii lei, din vânzarea bunurilor din patrimoniul privat al UATJ Prahova, subscrise la capitalul social al SC Brazi Industrial Parc SA (la care CJ Prahova este acționar unic) și nevărsate (neacceptate de Oficiul Registrului Comerțului);
2. *UATJ Bihor* – nerealizarea unor venituri, în sumă de 7.877,6 mii lei, din administrarea contractelor de vânzare terenuri pentru construcția unui ansamblu de locuințe ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale;
3. *UAT Sector 5* – nestabilirea, necalcularea, neevidențierea și neurmărirea încasării unor venituri în sumă de 1.231,8 mii lei, reprezentând impozit pe spectacole datorat de un contribuabil persoană juridică, precum și a sumei de 5.108,3 mii lei, reprezentând impozit pe clădire de la un număr de 18 persoane juridice care nu au efectuat reevaluarea patrimoniului în ultimii 3 ani, respectiv 5 ani;
4. *UATM Buzău* – neînregistrarea în evidența contabilă și fiscală și neîncasarea, în perioada 2010-2012, a dividendelor, în sumă de 6.015,1 mii lei, cuvenite bugetului local din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit datorate de societățile comerciale la care UATM Buzău este acționar unic sau majoritar;
5. *UATM Cluj-Napoca* – acordarea de scutiri de la plata majorărilor de întârziere, în cuantum de 5.693,1 mii lei, aferente obligațiilor bugetare nefiscale, reprezentând redevențe, chirii și alte datorii nefiscale datorate bugetului local de către persoane fizice și juridice de pe raza administrativ-teritorială a municipiului; nestabilirea și neîncasarea impozitului pe clădiri, în sumă de 3.196,5 mii lei, datorat de către SC Grand Hotel SRL Cluj-Napoca, în funcție de valoarea reală a imobilului construit;
6. *UATM Constanța* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea impozitului pe clădiri și pe teren, în sumă de 4.983,1 mii lei, aferente unor bunuri nedeclarate în evidențele fiscale în vederea impunerii;
7. *UATM Focșani, județul Vrancea* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri cuvenite bugetului local, în cuantum de 1.791,9 mii lei, reprezentând debite și dobânzi pentru locuințele construite din fonduri publice;
8. *UATM Pitești* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor cuvenite bugetului local în sumă de 1.371,8 mii lei, reprezentând dividende datorate de societățile comerciale de interes local, respectiv SC Salubritate 2000 SA și SC Salpitflor Green SA;
9. *UATO Bufta, județul Ilfov* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor cuvenite bugetului local în sumă de 1.046,3 mii lei, reprezentând dividende datorate de societățile comerciale de interes local, respectiv SC Bufta Admin Cons SRL și SC General Public Serv SA;
10. *UATO Darabani, județul Botoșani* – nestabilirea și neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări în sumă de 1.572,5 mii lei, sumă care a fost de altfel înregistrată în evidența fiscală chiar în timpul acțiunii de audit;
11. *UATO Eforie, județul Constanța* – nestabilirea și neîncasarea taxei pentru serviciile de salubritate prestate în folosul comunității, în cuantum de 1.614,4 mii lei;
12. *UATO Mărășești, județul Vrancea* – nestabilirea și neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări în sumă de 5.795 mii lei datorată de 4 agenți economici care au desfășurat activități de excavație în balastieră, fără să fi solicitat în prealabil autorizație;
13. *UATO Țândărei, județul Ialomița* – nestabilirea și necomunicarea obligațiilor de plată accesorii în valoare de 1.545,6 mii lei contribuabililor debitori persoane fizice, potrivit procedurii instituite de Codul de procedură fiscală;
14. *UATO Borșa, județul Maramureș* – prejudicierea bugetului local cu suma de 1.849,5 mii lei ca urmare a prescrierii dreptului de executare silită a creanțelor bugetare;

15. *UATC Eremitu, județul Mureș* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri, în sumă de 587,3 mii lei, reprezentând impozit pe clădiri și taxe pe terenuri subevaluate ca urmare a încadrării greșite pe categorii de folosință, în intravilan și extravilan;
16. *UATC Chiscani, județul Brăila* – nestabilirea și neevidențierea impozitului pe clădiri în sumă de 1.718,1 lei, datorat de persoanele juridice urmare a neaplicării procentului de impozitare corespunzător prevăzut de normele legale;
17. *UATC Deveselu, județul Olt* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri, în sumă de 476,6 mii lei, reprezentând impozit pe clădiri datorat de contribuabili persoane juridice pentru clădiri nereevaluate;
18. *UATC Dudeștii Vechi, județul Timiș* – nestabilirea și neîncasarea taxei pentru serviciile de salubritate prestate în folosul comunității, în cuantum de 915,7 mii lei;
19. *UATC Malovăț, județul Mehedinți* – nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor cuvenite bugetului local în sumă de 348,2 mii lei, reprezentând impozit pe mijloacele de transport deținute de un număr de 148 contribuabili persoane fizice;
20. *UATC Napradea, județul Sălaj* – nestabilirea și neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări în sumă de 2.661,6 mii lei datorată de agenții economici care au desfășurat activități de excavație în balastieră, fără să fi solicitat în prealabil autorizație.

Măsuri dispuse pentru înlăturarea abaterilor

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate cu impact asupra veniturilor bugetare au fost dispuse conducătorilor entităților auditate o serie de **măsuri**, în vederea aducerii la îndeplinire, care au vizat:

- ❖ verificarea sau stabilirea corectă, după caz, a bazelor de impunere;
- ❖ stabilirea, înregistrarea, urmărirea și încasarea diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente acestora;
- ❖ efectuarea de inspecții fiscale asupra legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, precum și asupra respectării prevederilor legislației fiscale și contabile;
- ❖ stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică, urmărirea și încasarea veniturilor din închirieri, concesiuni, prestări servicii și din proprietate, cuvenite bugetelor locale, inclusiv a accesoriilor aferente;
- ❖ intrarea în legalitate privind întocmirea registrelor cu privire la desfășurarea procedurilor de concesiune și la derularea contractelor de concesiune;
- ❖ inițierea și aplicarea procedurilor de executare silită, conform dispozițiilor legale în vigoare, prin intermediul aparatului de specialitate din cadrul primăriei, pentru încasarea creanțelor bugetare datorate bugetului local de către contribuabili persoane juridice și fizice;
- ❖ întreprinderea măsurilor în vederea recuperării sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii acestora.

Aspecte reținute în urma acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

- 🔔 Autoritățile administrației publice locale nu au întreprins măsuri sistemice în materie de identificare, evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar al teritoriului, respectiv nu au asigurat fundamentarea la justa valoare a bazei de impozitare, inclusiv prin estimarea și prognozarea relevantă a indicatorilor fiscal-bugetari, care ar asigura stabilitatea financiară a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.
- 🔔 Aspectul denotă și exprimă existența unor probleme manageriale la nivelul entităților verificate care, în loc să-și mobilizeze eforturile pe inventarierea și evaluarea masei impozabile reale existente la nivelul unităților și încasarea operativă a creanțelor bugetare reprezentând drepturi constatate din impozite și taxe locale, au luat măsura ineficientă de micșorare arbitrară a indicatorilor bugetari anuali privind drepturile potențiale cuvenite bugetului local în loc să asigure măsuri corespunzătoare pentru sporirea veniturilor cuvenite bugetului local și încasarea cât mai operativă a rămășițelor și debitelor curente, potrivit procedurilor fiscale prevăzute de OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.
- 🔔 Dosarele fiscale ale contribuabililor bugetului local nu sunt constituite, completate și gestionate astfel încât să conțină toate documentele cu relevanță fiscală, funcție de modificările intervenite în masa impozabilă, respectiv: declarații fiscale și actele atestatoare care se anexează la acestea, decizii de impunere și cele referitoare la obligațiile de plată accesorii, certificate de atestare fiscală, înștiințări, somații și alte documente de executare silită, dovezi privind comunicarea actului administrativ-fiscal, declarații speciale de impunere în cazul în care aceștia dețin mai multe locuințe.
- 🔔 Activitatea de inspecție fiscală nu este organizată și exercitată potrivit cerințelor legale în domeniul impozitelor și taxelor locale, în scopul verificării bazelor datelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii datelor și informațiilor necesare stabilirii reale a obligațiilor fiscale reprezentând impozite și taxe locale datorate de către contribuabilii persoane fizice și juridice, a respectării prevederilor legislației fiscale și contabile ori stabilirii diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente acestora.

3.2. Abateri generatoare de prejudicii

În cadrul obiectivelor de audit financiar urmărite la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a pus un accent deosebit pe modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitatea auditată, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile acesteia. S-au verificat și analizat: constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform

reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare; acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțiari; achitarea obligațiilor către bugetele publice; respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și a administrării patrimoniului.

Verificările efectuate în cadrul acțiunilor de audit/control au pus în evidență existența unor abateri de la normele legale referitoare la efectuarea cheltuielilor din fondurile publice care au avut drept **cauze** următoarele:

- nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;
- necunoașterea în totalitate a prevederilor legale de către salariații instituțiilor publice referitoare la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice;
- lipsa unor proceduri și controale interne care să asigure respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor;
- lipsa de personal cu o pregătire profesională adecvată, cel puțin la nivelul UAT cu rang de comună, precum și lipsa unor programe de perfecționare a acestui personal;
- lipsa oricăror analize privind oportunitatea și eficiența contractării unor servicii de consultanță și consiliere, servicii juridice, prestări servicii în domeniul comunicării;
- neverificarea realității lucrărilor executate și facturate în cazul obiectivelor de investiții derulate, ceea ce a condus la acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse în mod eronat și articole de deviz neexecutate;
- neverificarea prețurilor utilizate în situațiile de lucrări întocmite de executanți comparativ cu prețurile prezentate de aceștia în ofertele financiare, ceea ce a condus la decontarea unor lucrări la prețuri majorate nejustificate.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la prejudicierea bugetelor entităților verificate cu suma de 757.057 mii lei, din care 53.039 mii lei accesorii corespunzătoare.

Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
Prejudicii	5.332	100,0	757.057	100,0
1. Nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget	4.045	75,9	458.393	60,5
2. Abateri cu privire la administrarea contractului de achiziție publică	829	15,5	186.216	24,6
3. Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	69	1,3	52.040	6,9
4. Abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat	52	1,0	25.515	3,4
5. Alte abateri (achiziții publice, datorie publică, respectarea destinației fondurilor)	337	6,3	34.893	4,6

Cele mai semnificative abateri având ca impact producerea de prejudicii sunt cele legate de nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și utilizarea nelegală a fondurilor de la buget, abaterile fiind cuantificate pe categorii de cheltuieli astfel:

	Estimări prejudicii (mii lei)	% din total prejudicii
1. Cheltuieli de personal	136.415	22,7
2. Bunuri și servicii	203.250	33,8
3. Subvenții	26.018	4,3
4. Transferuri între unități ale administrației publice	6.377	1,1
5. Alte transferuri	339	
6. Asistență socială	3.914	0,7
7. Alte cheltuieli	31.835	5,3
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	772	0,1
9. Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	10.063	1,7
10. Cheltuieli de capital	180.544	30,0
11. Dobânzi	77	
12. Operațiuni financiare	2.067	0,3
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli ale bugetelor locale	601.671	100,0
Prejudicii constatate la operatorii economici de interes local	155.386	
Total prejudicii	757.057	

Cheltuieli de personal

Deși începând cu anul 2010 salarizarea personalului din administrația publică locală trebuia să se facă cu respectarea prevederilor Legilor-cadru nr. 330/2009 și nr. 284/2010, totuși în practică s-au constatat numeroase abateri pe linia salarizării personalului, perpetuându-se în continuare acordarea de sporuri sau drepturi bănești către personalul din administrația publică locală, în

baza contractelor/acordurilor colective de muncă sau a dispozițiilor/deciziilor conducătorilor instituțiilor, cu nerespectarea regulilor și principiilor stabilite prin legile-cadru.

Astfel, cu ocazia acțiunilor efectuate în anul 2014, s-au constatat prejudicii importante la cheltuieli de personal reprezentând plăți nelegale cu diverse drepturi salariale acordate în afara legii, după cum urmează:

- ▶ stabilirea eronată a salariilor de bază, prin includerea în acestea a diverse sporuri/drepturi care nu întrunesc condiții de legalitate: indemnizație de dispozitiv, spor de fidelitate/stabilitate, spor de confidențialitate, drepturi speciale pentru menținerea sănătății, indemnizații de hrană și ținută;
- ▶ stabilirea salariului de bază prin luarea în calcul a unor stimulente în cuantum mai mare decât cel prevăzut de actul normativ;
- ▶ includerea eronată în salariul de bază a stimulentele pentru persoane care nu au beneficiat de stimulente (până la data de 31.12.2010), în baza OG nr. 92/2003 și OG nr. 29/2004;
- ▶ încadrarea necorespunzătoare a personalului pe funcții superioare celor aprobate prin statul de personal, funcții pentru care angajații instituțiilor publice nu îndeplineau condiții de studii și vechime;
- ▶ drepturi salariale acordate directorilor generali ai societăților comerciale/regiilor autonome de interes local, într-un cuantum mai mare decât cel legal, ca urmare a nerespectării prevederilor legale care limitează indemnizația lunară a acestora la nivelul prevăzut pentru funcția de viceprimar/vicepreședinte al consiliului județean.

Cazuri edificatoare

1. *UATJ Satu Mare* – a acordat drepturi salariale nelegale (indemnizație de dispozitiv și spor de stabilitate) în sumă de 3.370,3 mii lei pentru aparatul propriu și al entităților din subordine; a efectuat plăți nelegale în sumă de 1.951,1 mii lei reprezentând stimulente acordate personalului care nu face parte din compartimentul de administrare a creanțelor fiscale;
2. *UATM Baia Mare* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 3.203,3 mii lei reprezentând stimulente acordate personalului care nu face parte din compartimentul de administrare a creanțelor fiscale;
3. *UATM Dej, județul Cluj* – a acordat drepturi salariale nelegale (indemnizație de dispozitiv) în sumă de 2.747,3 mii lei pentru aparatul propriu și al entităților din subordine;
4. *UATM Făgăraș, județul Brașov* – a acordat drepturi salariale nelegale (spor de dispozitiv, spor de confidențialitate, spor de condiții vătămătoare, spor de fidelitate, spor de suprasolicitare neuropsihică) în sumă de 3.845,1 mii lei pentru aparatul propriu și al entităților din subordine;
5. *UATM Roșiori de Vede, județul Teleorman* – a acordat drepturi salariale nelegale (spor de dispozitiv) în sumă de 1.725,8 mii lei pentru aparatul propriu și al entităților din subordine;
6. *UATO Cernavodă, județul Constanța* – a acordat tichete de masă salariaților primăriei în sumă de 1.639,5 mii lei, în condițiile în care reglementările legale interzic acordarea acestora personalului instituțiilor publice.

Bunuri și servicii

La această categorie de cheltuieli abaterile relevă un management defectuos cu privire la eficiența și eficacitatea cheltuielilor pentru funcționarea și întreținerea instituției, determinate de:

- ▶ nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto;
- ▶ efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale;
- ▶ decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli (taxa viză, transport în interiorul localității, comisioane de schimb valutar, asigurări medicale ș.a.);
- ▶ efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate;
- ▶ încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizat în structura proprie compartimente juridice.

Trebuie subliniat că volumul mare al prejudiciilor consemnate la bunuri și servicii este determinat și de faptul că drepturile și sporurile acordate salariaților din aparatul administrativ al primăriilor și consiliilor județene, potrivit contractelor/acordurilor colective de muncă sub titulatura de drepturi privind condițiile de muncă, sănătatea și securitatea muncii, drepturi și măsuri cu caracter social și protecție socială (cheltuieli cu ținuta, drepturi de hrană, cheltuieli pentru medicamente și tratamente medicale) sunt înregistrate la acest titlu de cheltuieli.

Cazuri edificatoare

1. *UATJ Buzău* – a efectuat în cadrul lucrărilor de dezapezire plăți nelegale în sumă de 2.068,1 mii lei, reprezentând diferența dintre prețul sării și cel al nisipului cu care a fost înlocuită sarea în compoziția materialului antiderapant;
2. *UATJ Constanța* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 231,4 mii lei pentru achiziționarea unor servicii de monitorizare a informațiilor difuzate de televiziune cu privire la activitatea instituției, în condițiile în care aceleași servicii sunt prestate și de un angajat din cadrul compartimentului de comunicare al instituției; a efectuat plăți în sumă de 627,4 mii lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor ocazionate de utilizarea a 11 autoturisme, cu încălcarea prevederilor legale privind normativul

- de autoturisme și consumul de carburanți; a efectuat plăți în sumă de 256,5 mii lei, reprezentând servicii de proiectare facturate și decontate dublu;
3. *UATJ Mureș* – a acordat sume necuvenite în cuantum de 4.700,5 mii lei, reprezentând sume pentru asigurarea unei ținute decente și pentru asigurarea unei mese calde;
 4. *UATJ Teleorman* – a efectuat plăți în cadrul lucrărilor de dezăpezire în sumă de 468,3 mii lei, reprezentând cheltuieli cu amortizarea incluse în mod nejustificat în tarifele de așteptare și tarifele de funcționare ale utilajelor;
 5. *Municipiul București* – a efectuat plăți în sumă de 1.045,1 mii lei către o societate civilă de avocați reprezentând onorariu de succes;
 6. *UATM Constanța* – a efectuat plăți în sumă de 1.340,2 mii lei, reprezentând cheltuieli de exploatare (combustibil, reparații, forță de muncă) aferente unui număr variabil cuprins între 11-48 autoturisme preluate prin contracte de comodat sau contracte de leasing în raport de necesitățile fiecărei luni, cu încălcarea prevederilor legale privind normativul de autoturisme și consumul de carburanți;
 7. *UATM Galați* – a efectuat plăți în sumă de 821,0 mii lei pentru organizarea evenimentului sportiv “Gala de box”, fără documente justificative din partea co-organizatorului.

Subvenții

Constatarea la acest titlu de cheltuieli vizează neregulile consemnate cu privire la acordarea din bugetele locale a subvențiilor, cu nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor de alocare a acestora, abaterile relevând:

- ◆ întocmirea eronată a deconturilor pentru justificarea subvențiilor cuvenite;
- ◆ lipsa unor proceduri de acordare a subvențiilor fără existența unor indicatori fizici specifici activității de transport și fără criterii de nominalizare a beneficiarilor direcți ai gratuităților;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea subvențiilor neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar;
- ◆ nerestituirea la buget la finele anului a subvențiilor încasate necuvenit.

Cazuri edificatoare

1. *UATJ Constanța* – a acordat necuvenit subvenții către Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Constanța în cuantum de 11.761,1 mii lei, fără documente justificative privind necesitatea și justificarea subvenției;
2. *UATM Brașov* – a acordat nejustificat subvenție SC Tetkron SRL Brașov în sumă de 3.311,1 mii lei, pentru acoperirea costului pentru combustibilul propriu folosit pentru producerea energiei termice, în realitate combustibilul fiind cumpărat de la terți;
3. *UATM Oradea* – a majorat nejustificat valoarea subvențiilor acordate către SC Administrația Domeniului Public SA cu suma de 441,8 mii lei, ca urmare a acceptării unor deconturi justificative întocmite eronate și cu nerespectarea prevederilor legale privind regimul fiscal al taxei pe valoarea adăugată aplicabil subvențiilor;
4. *UATJ Sibiu* – a acordat nejustificat subvenții în sumă de 309,7 mii lei Regiei Autonome Aeroportul Internațional Sibiu care nu au fost utilizate până la finele anului și nu au fost restituite bugetului județean;
5. *UATM Dej* – a acordat subvenții în sumă de 93,4 mii lei SC Transurb SA Dej pentru serviciul de transport public de persoane, fără a se verifica modul de decontare a acestor subvenții.

Asistență socială

Abaterile consemnate la această natură de cheltuieli scot în evidență modul deficitar în care autoritățile locale gestionează activitatea de asistență și protecție socială și mai ales plata unor sume din bugetul local, în condițiile în care:

- ◆ nu există dosare întocmite și actualizate pentru beneficiarii de ajutor social;
- ◆ nu sunt respectate condițiile legale de acordare a ajutorului social;
- ◆ nu sunt efectuate anchete sociale la termenele legale;
- ◆ nu sunt emise dispoziții de modificare a cuantumului ajutorului social, de suspendare și încetare a plății prestațiilor sociale (ajutorul social, ajutor pentru încălzirea locuinței, alocația pentru susținerea familiei) atunci când se constată neîndeplinirea condițiilor de beneficiar al acestora.

Cazuri edificatoare

1. *UATM Craiova* – a efectuat plăți în sumă de 936,4 mii lei reprezentând ajutoare lunare pentru încălzirea locuinței acordate unor persoane care nu întruneau condițiile pentru acordarea acestora;
2. *UATM Bacău* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 276,0 mii lei reprezentând indemnizații de însoțitor acordate necuvenit persoanelor cu handicap care sunt internate în centre;
3. *UATO Borșa* – a efectuat plăți în sumă de 121,8 mii lei reprezentând ajutoare lunare pentru încălzirea locuinței acordate unor persoane care nu întruneau condițiile pentru acordarea acestora.

Alte transferuri

Frecvența abaterilor constatate la această natură de cheltuieli este dată de acordarea finanțărilor nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale, în sensul că:

- ▶ atribuirea contractelor de finanțare s-a efectuat fără organizarea unei selecții publice de proiecte;
- ▶ nu au fost îndeplinite criteriile și condițiile de eligibilitate prevăzute de lege;
- ▶ nu au fost publicate Programele anuale proprii pentru acordarea de finanțări nerambursabile și Rapoartele privind contractele de finanțare nerambursabilă;
- ▶ finanțarea s-a efectuat fără prezentarea documentelor justificative corespunzătoare;
- ▶ sunt cluburi sportive care practic sunt susținute de autoritățile locale cu fonduri alocate din bugetele locale, fără însă să fie respectate prevederile legale care reglementează sprijinirea sportului (acordarea de sume nu este susținută cu documente justificative, sumele se alocă pentru cheltuieli care nu fac parte din categoriile eligibile a fi suportate din bugetul local, cuantumul sumelor alocate este peste nivelul prevăzut de reglementările legale).

Cazuri edificatoare

1. *UATJ Satu Mare* – a acordat sprijin financiar cultelor religioase în sumă de 490,8 mii lei, fără ca unitățile de cult să depună documente justificative privind utilizarea sprijinului financiar;
2. *UATJ Constanța* – a efectuat plăți în sumă de 10.452,7 mii lei reprezentând finanțări nerambursabile către asociații și cluburi sportive, fără respectarea normelor legale privind principiile și regulile de acordare a acestor finanțări;
3. *UATJ Olt* – a efectuat plăți în sumă de 467,8 mii lei către diverși furnizori pentru prestări servicii artistice, fără documente justificative care să confirme serviciul prestat (contracte sau alte acte juridice din care să rezulte angajarea unei obligații certe);
4. *UATM Făgăraș* – a efectuat plăți în sumă de 730 mii lei către Handbal Club Municipal Făgăraș și ACS Civitas Făgăraș, cu încălcarea dispozițiilor legale privind acordarea finanțărilor nerambursabile;
5. *UATM Gheorgheni* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 207,7 mii lei în cadrul unor finanțări nerambursabile prin acceptarea la decontare a unor cheltuieli neeligibile, cu încălcarea prevederilor legale și a celor contractuale;
6. *UATO Buftea* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 153,2 mii lei reprezentând drepturi de natură salarială acordate unui număr de 9 persoane care prin contractul individual de muncă sunt angajați ai Asociației Sportive Voința Buftea;
7. *UATO Ineu, județul Arad* – a efectuat plăți în sumă de 135,8 mii lei fără documente justificative către Clubul Sportiv Ineu.

Un caz edificator de abatere care ilustrează nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de asociere în participațiune dintre autoritățile administrației publice locale și structurile/societățile având ca obiect de activitate activitățile sportive, în special fotbalul și implementarea proiectelor de parteneriat public – privat, o reprezintă neregula constatată cu privire la asocierea dintre Județul Neamț prin Consiliul Județean Neamț și SC Fotbal Club "Ceahlăul" SA Piatra-Neamț. În fapt s-a constatat că societatea avea încheiat un contract de asociere și cu o altă unitate administrativ-teritorială, respectiv UATM Piatra-Neamț și deși președintele societății a declarat, pe propria răspundere și sub incidența prevederilor Codului Penal, că cheltuielile decontate în cadrul asocierii cu Consiliul județean Neamț nu au mai fost decontate și la alt finanțator, prin verificarea și suprapunerea deconturilor transmise de SC FC Ceahlăul Piatra-Neamț către CJ Neamț și UATM Piatra-Neamț s-a constatat că un număr foarte mare de plăți se regăsesc înscrise în deconturile transmise ambelor instituții.

Pe de altă parte, s-a constatat că finanțarea în cadrul celor două asocieri nu este susținută cu documente justificative legale și nici nu a fost prezentat celor două unități administrativ-teritoriale raportul anual al activității asociațiilor însoțit de situația veniturilor și cheltuielilor și balanța de verificare în vederea materializării noțiunii de asociere conform reglementărilor legale în vigoare.

Cheltuieli de capital

În ceea ce privește cheltuielile de capital, este de subliniat că abaterile și prejudiciile constatate pornesc de la faptul că la nivelul entităților publice:

- ▶ nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
- ▶ nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- ▶ nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
- ▶ nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
- ▶ nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Cazuri edificatoare

1. *UATO Căvinic, județul Maramureș* – a efectuat plăți peste cele real datorate, în sumă de 2.131,6 mii lei, reprezentând diferența dintre valoarea real executată și cea prezentată spre decontare la obiectivul de investiții „drum de acces stație superioară”;
2. *UATJ Suceava* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 1.874,0 mii lei determinate de actualizarea prețurilor unitare la devizele de lucrări utilizând indicii de cost în construcții și nu indicii statistici de inflație, așa cum s-a convenit prin acordul cadru încheiat cu executantul;
3. *UATM Ploiești* – a efectuat plăți nelegale în sumă de 1.700,0 mii lei reprezentând contravaloarea cantităților de lucrări supraevaluate la lucrările de reabilitare termică; a efectuat plăți nelegale în sumă de 538 mii lei reprezentând contravaloarea cantităților de lucrări neexecutate la obiectivul de confecționat garduri metalice;

4. *UATO Brezoi, județul Vâlcea* – a acceptat să deconteze suma de 1.181,0 mii lei reprezentând contravaloarea unor lucrări neexecutate, dar cuprinse în situațiile de lucrări înaintate spre decontare;
5. *UAT Sector 4* – a efectuat plăți nejustificate în sumă de 1.044,6 mii lei prin acceptarea la decontare a unor situații de lucrări conținând cantități și prețuri majorate față de cele puse în practică sau oferite, precum și articole de deviz neconforme cu ofertele furnizorilor;
6. *UATC Arieșeni, județul Alba* – a efectuat plăți nejustificate, în sumă de 653,5 mii lei, în cadrul obiectivului "Executare campus Școala de arte și meserii" pentru procurarea unor materiale aferente modulului sală de sport, dar care nu au fost regăsite în urma inspecției de pe teren.

Măsuri dispuse pentru înlăturarea abaterilor

Pomind de la constatările din actele de control/audit și cauzele care au generat producerea prejudiciilor, principalele **măsuri** dispuse în deciziile emise de conducerea camerelor de conturi **au vizat stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciilor create prin:**

- ❖ acordarea în afara cadrului legal reglementat a unor drepturi salariale în baza contractelor/acordurilor colective de muncă sau a dispozițiilor/deciziilor conducătorilor instituțiilor, cu nerespectarea regulilor și principiilor stipulate de reglementările legale;
- ❖ nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto; efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale; decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli (taxă viză, transport în interiorul localității, comisioane de schimb valutar, asigurări medicale ș.a.); efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contra-prestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate; încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizate în structura proprie compartimente juridice.
- ❖ efectuarea unor plăți nelegale aferente lucrărilor de investiții rezultate din aplicarea unor prețuri mai mari decât cele contractate, a prezentării unor situații de lucrări supraevaluate, a unor lucrări neexecutate;
- ❖ atribuirea discreționară a contractelor de achiziții publice, derularea defectuoasă a lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale, precum și recepționarea deficitară a lucrărilor de investiții realizate;
- ❖ acordarea finanțărilor nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale privind atribuirea contractelor de finanțare fără organizarea unei selecții publice de proiecte, fără îndeplinirea criteriilor și condițiilor de eligibilitate prevăzute de lege, fără prezentarea documentelor justificative corespunzătoare.

3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Cu ocazia verificărilor efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-au constatat și abateri de la legalitate și regularitate, care deși nu au generat producerea de prejudicii, au condus la denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare, fiind grupate pe categorii de abateri semnificative, astfel:

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Abateri financiar-contabile	4.006	100,0	7.348.748	100,0
1.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.681	66,9	5.011.258	68,2
2.	Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	227	5,7	1.672.722	22,8
3.	Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor	502	12,5	367.395	5,0
4.	Abateri privind achizițiile publice	208	5,2	74.709	1,0
5.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	202	5,0	63.962	0,8
6.	Alte abateri	186	4,7	158.702	2,2

Cauze

Cauzele principale ale acestor abateri sunt necunoașterea reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil; interpretarea eronată a prevederilor legale, precum și slaba pregătire profesională a personalului din compartimentele financiar-contabile, depășit de cerințele introducerii contabilității în partidă dublă, în special la primăriile comunale; lipsa unor proceduri de lucru formalizate pe domenii de activitate; neorganizarea la nivelul primăriilor a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, coroborată și cu neexercitarea controlului financiar preventiv asupra acestor operațiuni în conformitate cu prevederile legale.

Cele mai frecvente abateri constatate sunt cele care vizează:

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor economice în momentul efectuării lor, conform principiului contabilității pe angajamente, potrivit căruia operațiunile și tranzacțiile se recunosc la momentul la care se produc;

- ◆ neînregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor de intrare sau ieșire a unor bunuri din patrimoniu (materiale în custodie, investiții în curs), necalcularea sau calcularea greșită a amortizării mijloacelor fixe, neevidențierea garanțiilor de bună execuție;
- ◆ efectuarea de înregistrări contabile eronate care au denaturat situațiile financiare anuale (bilanțul și/sau contul de execuție, existența unor necorelații între posturile înscrise în activul și pasivul bilanțului contabil și soldurile conturilor din bilanța de verificare, contul de rezultat patrimonial);
- ◆ lipsa evidențelor analitice a unor conturi contabile care sunt obligatorii conform reglementărilor în vigoare, ceea ce a condus la imposibilitatea urmăririi pe surse de constituire a veniturilor, a destinației unor cheltuieli, a creanțelor, a datorilor, a furnizorilor;
- ◆ stabilirea și/sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a cheltuielilor cu amortizarea imobilizărilor;
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a operațiunii de inventariere anuală a patrimoniului, precum și neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor.

Cazuri edificatoare

1. *UATM Caransebeș, județul Caraș-Severin* – nu a cuprins în operațiunea de reevaluare efectuată în anul 2013 active fixe de natura construcțiilor aflate în patrimoniul public al unității administrativ-teritoriale în valoare de 28.680,9 mii lei;
2. *UATC Cristuru-Secuiesc, județul Harghita* – nu a procedat la reevaluarea în ultimii trei ani a activelor fixe corporale aflate în patrimoniul orașului și nu a înregistrat în contabilitate rezultatele reevaluării cuantificate la 13.746,7 mii lei;
3. *Spitalul Clinic Colentina* – nu a efectuat reevaluarea unei clădiri aflate în patrimoniul entității și nu a predat active în valoare de 198.046,9 mii lei Administrației Spitalelor și Serviciilor Medicale București;
4. *UATO Cehu Silvaniei, județul Sălaj* – a încheiat un contract de concesiune pentru o suprafață de 564,65 ha pășune din domeniul privat al entității în condiții de ineficiență, respectiv la prețul de 10 lei/ha/an și fără obligații din partea concesionarului;
5. *UATM Tg.Secuiesc, județul Covasna* – a înregistrat eronat în domeniul privat al municipiului terenuri cu vegetație forestieră reprezentând păduri în suprafață de 3.371,31 ha, în valoare de 17.530,8 mii lei, existând riscul înstrăinării și dării în administrare fără respectarea regimului juridic al acestora.

Măsuri dispuse pentru înlăturarea abaterilor

Pentru înlăturarea abaterilor care au avut un impact semnificativ asupra desfășurării activității entităților și a evidenței și reflectării corecte a patrimoniului acestora, au fost dispuse, în principal, următoarele **măsuri** care au vizat:

- ❖ organizarea și conducerea contabilității sintetice și analitice, conform prevederilor legale;
- ❖ întocmirea și ținerea la zi a registrelor contabile, conform reglementărilor legale;
- ❖ întocmirea bilanțelor de verificare analitice și a bilanței de verificare sintetice, a situațiilor financiare, precum și identificarea și corectarea erorilor din evidențele contabile, respectiv identificarea elementelor patrimoniale neînregistrate sau înregistrate eronat;
- ❖ reevaluarea activelor fixe corporale existente în patrimoniu la finele anului, înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă;
- ❖ organizarea la zi a evidenței contabile analitice pentru conturile de active fixe, aferente bunurilor ce aparțin domeniului public și privat al entității;
- ❖ calcularea conform prevederilor legale și înregistrarea în conturile de cheltuieli a amortizării aferente activelor corporale;
- ❖ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, înregistrarea rezultatelor inventarierii conform prevederilor legale, precum și elaborarea procedurilor proprii privind inventarierea;
- ❖ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind gestionarea mijloacelor materiale și bănești, asigurarea integrității patrimoniului (identificarea, valorificarea și scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale, recepționarea și gestionarea stocurilor, verificarea operațiunilor de casă, gestionarea formularelor cu regim special, atribuirea contractelor de închiriere, concesiune, organizarea gestiunilor etc.);
- ❖ întocmirea procedurilor formalizate pe activități, cu detalierea obiectivelor, acțiunilor, responsabilităților, termenelor, documentelor, precum și a altor componente ale măsurilor respective.

Aspecte reținute în urma acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

- 🔔 Acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief, pe ansamblu, o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară. Multe dintre abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau al cunoașterii insuficiente – de către persoanele cu răspundere din cadrul entităților verificate – a procedurilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice.
- 🔔 Abaterile reținute au evidențiat existența unor disfuncționalități majore în organizarea, implementarea, exercitarea și dezvoltarea sistemelor controlului intern/managerial la nivelul entităților verificate, dificultăți majore fiind întâmpinate de entitățile mici, care au un buget limitat; un număr mic de angajați și un nivel scăzut al preocupării pentru implementarea unui control in-

tern/managerial performant. În majoritatea cazurilor, această activitate nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate și eficiență a banului public și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

- 🔔 O analiză pertinentă a abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate, indică necesitatea aplicării întocmai a reglementărilor legale ce definesc obiectivele și atribuțiile autorităților executive locale și ale aparatului de specialitate din subordinea acestora, în domeniile fundamentării, aprobării și executării bugetelor locale; organizării și conducerii contabilității operațiunilor patrimoniale; gestionării patrimoniului de interes public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

3.4. Principalele abateri reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

În baza atribuțiilor și competențelor prevăzute de lege, structurile Curții de Conturi au efectuat verificări la 361 de agenți economici de interes local (49 de regii autonome și 312 de societăți comerciale), urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Verificările efectuate la operatorii economici de subordonare locală au scos în evidență următoarele aspecte:

- 🔔 Managementul unor entități nu a manifestat preocupare pentru elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în planificarea și urmărirea desfășurării activității, fiind constatate ca abateri: neîntocmirea bugetului de venituri și cheltuieli; fundamentarea indicatorilor de venituri fără a ține cont de costurile reale ale activităților desfășurate; neaprobarea bugetului de venituri și cheltuieli de către autoritatea publică deliberativă a unității administrativ-teritoriale; nerespectarea de către operatorii economici, care au înregistrat pierderi în anul precedent sau care primesc subvenții sau transferuri de la bugetul local, a restricției privind nivelul cheltuielilor cu salariile și numărul mediu de personal.
- 🔔 Informațiile prezentate în evidența contabilă nu reflectă realitatea, fiind identificate erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neînregistrarea în evidența extracontabilă a bunurilor primite în administrare; înregistrarea unor operațiuni fără documente justificative, necronologic și nesistematic.
- 🔔 Consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale nu au asigurat un sistem de administrare și control corespunzător dispozițiilor legale, respectiv nu a fost încheiat contractul de performanță/mandat de consiliul de administrație cu directorul operatorului economic sau contractul de performanță/mandat nu conține obiective cuantificabile și criterii de performanță specifice, pentru stabilirea salarizării directorului, iar la unii agenți economici nu s-a constituit consiliul de administrație.
- 🔔 Veniturile datorate bugetului local nu au fost cuantificate, evidențiate în contabilitate, declarate la organele fiscale teritoriale și virate conform dispozițiilor legale aplicabile, fiind identificați operatori economici care nu și-au îndeplinit obligațiile de virare a vărsământului din profitul net sau a dividendelor datorate proprietarilor, a redevenței datorate pentru concesionarea serviciilor publice. De asemenea, nu în toate cazurile operatorii economici au determinat, evidențiat în contabilitate, declarat și virat obligațiile datorate bugetului general consolidat la statului.
- 🔔 La majoritatea operatorilor economici s-a constatat plata către directorii acestora a unor venituri salariale care depășesc cuantumul reglementat prin OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu modificările și completările ulterioare sau plata către membrii consiliilor de administrație și cenzorilor a unei indemnizații mai mare decât cea reglementată prin OUG nr. 79/2008.
- 🔔 Au fost efectuate cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital fără contraprestație, achiziții pentru bunuri care nu au legătură cu obiectul de activitate al operatorului economic, plăți fără existența documentelor justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată.

Cazuri edificatoare

1. *Regia Publică Locală Stejarul RA Rupea și Regia Publică Locală Ocolul Silvic „Pădurile Făgărașului” RA Voila* – au achiziționat prin leasing financiar, în perioada 2009-2010, autoturisme de teren și autoturisme fără ca acestea să fie cuprinse în listele de investiții, pe care le-a predat în comodat primarilor comunelor proprietare a fondului forestier, deși autoturismele fuseseră achiziționate cu destinația controlul permanent și eficient al fondului forestier de către proprietarii de pădure. Cheltuielile ocazionate cu achiziția acestora (ratele de leasing financiar, comisioanele, dobânzile de leasing, reviziile și asigurările), precum și amortismntul aferent, au fost considerate pe măsura producerii lor cheltuieli nedeductibile fiscal la calculul impozitului pe profit și au fost scăzute din vărsământul din profitul net virat unităților administrativ-teritoriale, contribuind astfel, fără bază legală, la achiziția de către comunele respective a unor autoturisme din vărsământul pe profit datorat.
2. *S.C. Oradea Transport Local S.A.* – a efectuat plăți nelegale, în sumă de 761 mii lei, pentru achiziția a 12 autoturisme, pentru care nu a solicitat nici un fel de aviz și a efectuat aceste achiziții de bunuri interzise de legislația în vigoare, bunuri care au fost puse la dispoziția unor ordonatori de credite care aveau aceleași restricții în ceea ce privește achiziția de autoturisme (respectiv UATM Oradea și Administrația Imobiliară Oradea);
3. *SC Domeniul Public SA Câmpia Turzii* – nu a înregistrat în evidența contabilă valoarea bunurilor aparținând domeniului public al municipiului Câmpia Turzii primite în administrare, în sumă de 3.568 mii lei și nici nu a încheiat un contract cu municipiul prin care să fie stabilite obligațiile, drepturile și redevența datorată;

4. *RADET București* – a efectuat plăți nejustificate în sumă de 2.671,7 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări ne-prestate de partenerul contractual, precum și acceptarea la decontare a unui preț al prestației mai mare decât cel stabilit prin caietul de sarcini;
5. *Compania de Apă Olt SA Slatina* – a efectuat plăți nejustificate, în sumă de 622,6 mii lei, prin încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care compania are organizată în structura proprie compartiment juridic.

Este de remarcat că, după ce timp de trei ani Curtea de Conturi a fost împiedicată în mod voit să desfășoare misiunea de control la Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Constanța, întrucât atât directorul general al regiei, cât și președintele Consiliului Județean Constanța în subordinea căruia se află regia au refuzat în mod expres și cu bună știință să pună la dispoziția echipelor de control documentele ce urmau să fie supuse verificării, în anul 2014 Curtea de Conturi a efectuat o acțiune de control la această regie având ca tematică verificarea modului de gestionare și utilizare a mijloacelor materiale și bănești, precum și asigurarea integrității patrimoniului public și privat pentru perioada 2011-2013.

Trebuie menționat că abaterile constatate și amplexarea sumelor aferente acestora relevă o activitate neconformă cu statutul și obiectivele regiei, care practic nu a avut decât rolul de a derula fondurile de la nivelul consiliului județean pentru diverse programe, chiar dacă regia nu avea nici expertiza și nici resursa umană aferentă pentru implementarea acestora. Pot fi menționate în acest sens, Programele județene de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, de împădurire pentru prevenirea riscului deșertificării în județul Constanța, de înființare a perdelelor forestiere de protecție pe drumuri județene și comunale, Programul județean de cercetare și refacere a plantațiilor de pomi fructiferi în cadrul căruia RAJDP Constanța a angajat și efectuat plăți pentru înființare livezi și achiziționare pachete de semințe de lavandă. Însă gestionarea defectuoasă a acestor programe a condus la prejudicierea patrimoniului UATJ și a unităților administrativ-teritoriale comunale cu suma de 17.152 mii lei.

În ceea ce privește lucrările de consolidare, reabilitare și modernizare drumuri județene și comunale, s-a constatat că atribuirea execuției acestora s-a făcut de către consiliul județean prin încredințare directă, RAJDP Constanța primind fonduri pe baza unor devize de lucrări întocmite de către aceasta. Ulterior, regia a cesionat lucrările la un preț mai mic altor operatori economici, iar unii dintre aceștia au cesionat și ei lucrările la alți operatori la prețuri și mai mici.

Acest mod de lucru a condus la majorarea nejustificată a costului lucrărilor la unele obiective de investiții cu suma de 15.340 mii lei. Pe de altă parte, la obiectivul de investiții DJ 392 a fost efectuată plata integrală a lucrărilor, fără însă ca lucrările să fie recepționate, la verificarea faptică drumul fiind impracticabil și deteriorat, ceea ce a generat o pierdere de 26.588 mii lei.

De asemenea, s-a mai reținut că, deși Consiliul județean Constanța a beneficiat de la bugetul de stat de sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru drumuri județene și comunale, a căror repartizare se face pe unități administrativ-teritoriale prin hotărâre de către consiliul județean în funcție de lungimea și starea tehnică a drumurilor, în fapt 78% din aceste sume, respectiv 28.873 mii lei, au fost direcționate către RAJDP Constanța pentru achitarea ratelor de leasing pentru achiziții de utilaje și mijloace auto, contrar prevederilor legale.

3.5. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Pe parcursul anului 2014, au fost sesizate organele de urmărire penală în **79 de cazuri**, urmare a consemnării în rapoartele de control/audit a:

- unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- faptei de nerecuperare a prejudiciului, ca urmare a nedisponerii și neurmării de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de camerele de conturi.

Situația, pe județe și unități administrativ-teritoriale, a sesizărilor organelor de urmărire penală se prezintă astfel:

Județul	Unitățile administrativ-teritoriale la care s-au constatat fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale
Arad	UATC Zărand; UATO Nădlac;
Bacău	UATC Prăjești; UATC Gura Văii; UATC Sânduleni; Școala Gimnazială "Alexandru cel Bun" Berzunți;
Bihor	UATO Săcuieni; SC Oradea Transport Local SA; SC Solceta SA Ștei;
Botoșani	UATC Mihălășeni; UATO Darabani
Brașov	UATC Cața; UATC Cristian; UATC Homorod; UATC Târlungeni; UATJ Brașov; UATC Bunești; UATC Ormeniș; UATC Sâmbăta de Sus; Direcția de Pază și Ordine a Județului Brașov;
Brăila	Serviciul de Transport Local de Călători și Administrare Portuară Brăila; Spitalul Județean de Urgență Brăila; UATC Zăvoaia;
Buzău	UATM Buzău;
Călărași	UATC Belciugatele;
Constanța	UATC Peștera; UATC Saraiu; UATJ Constanța;
Cluj	UATC Tureni

Dâmbovița	UATC Hulubești; UATC Gura Șuții; SC Termica SA Târgoviște; UATC Vișinești; UATC Gura Ocniței; UATC Văleni; UATO Răcari; UATC Pietrari;
Dolj	UATM Calafat; UATC Poiana Mare; UATC Bârca;
Galați	UATC Priponești; UATC Nicorești; UATM Tecuci; UATC Munteni;
Giurgiu	UATC Daia, UATC Ogreneni;
Harghita	UATC Atid;
Ialomița	UATC Perieți; Spitalul Județean de Urgență Slobozia;
Iași	SC Fotbal SA Iași; Liceul Tehnologic "Victor Mihăilescu" Craiu Belcești;
Ilfov	UATO Popești Leordeni;
Mehedinți	Spitalul Județean Drobeta-Turnu Severin; Camera Agricolă Mehedinți; UATC Butoiești;
Olt	UATM Caracal;
Sălaj	UATC Bocșa; UATO Cehu Silvaniei;
Suceava	UATC Bogdănești; UATM Rădăuți; UATM Câmpulung Moldovenesc;
Teleorman	UATC Orbeasca; UATC Băbăița; UATC Călmățui de Sus;
Timiș	UATC Săcălaz; UATC Tormac; UATC Dumbrăvița; Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara; UATO Recaș; UATC Otelec;
Tulcea	UATC Nalbant; UATC Mihail Kogălniceanu; UATC Murighiol;
Vâlcea	UATC Lăpușata; UATC Gușoeni;
Vrancea	UATO Panciu;
Mun. București	Clubul Sportiv Municipal; Biblioteca Metropolitană București; RATB;
Total sesizări	79

Astfel, au fost sesizate organele de urmărire penală în **60 de cazuri care privesc fapte ce prezintă indicii de săvârșire a unor infracțiuni: neglijență în serviciu, delapidare, fals intelectual, uz de fals și abuz în serviciu contra intereselor publice.**

În aceste cazuri, faptele se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice, cum ar fi:

- ◆ însușirea necuvenită a unor sume de bani, urmare nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, datorată exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de casier de către persoanele desemnate cu încasarea veniturilor și pe fondul lipsei exercitării oricăror forme de control asupra activității acestora;
- ◆ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal;
- ◆ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative întocmite conform legii care să confirme exactitatea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate;
- ◆ plăți pentru lucrări supraevaluate ca urmare a utilizării de prețuri mai mari decât cele reale;
- ◆ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren;
- ◆ eludarea dispozițiilor OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ angajarea unor cheltuieli de capital în condițiile în care nu există o documentație tehnico-economică aprobată și nici prevederi bugetare corespunzătoare, nu au fost aplicate corect dispozițiile legale referitoare la achizițiile publice și la recepțiile finale ale lucrărilor și în contextul în care s-au constatat omisiuni cu privire la înregistrările contabile și raportarea în situațiile financiare;
- ◆ schimbarea destinației unor sume alocate prin hotărâri ale guvernului (HG nr. 255/2012 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2012, pentru unele unități administrativ-teritoriale și HG nr. 577/1997 pentru aprobarea programului privind pietruirea drumurilor comunale, alimentarea cu apă a satelor, conectarea satelor la rețeaua de electrificare și la rețelele telefonice);
- ◆ eludarea actelor normative prin care au fost reglementate o serie de măsuri cu caracter financiar-fiscal (interzicerea achiziționării, preluării în leasing sau închirierii de autoturisme), neutilizarea posibilității legale de înnoire a parcului auto, nerespectarea restricțiilor referitoare la capacitatea cilindrică și valoarea maximă de cumpărare de 18.000 Euro;
- ◆ angajarea de cheltuieli peste limita creditelor bugetare aprobate, fără prevederi bugetare și surse de finanțare necesare plății acestora în același exercițiu bugetar;
- ◆ obligarea entității de către instanțele judecătorești la plata de penalități de întârziere/cheltuieli de judecată/cheltuieli de executare silită, în condițiile în care plata lucrărilor executate nu a fost făcută la termenele contractuale din culpa entității;
- ◆ efectuarea de plăți din bugetul local sub formă de finanțări nerambursabile, cu încălcarea prevederilor legale;
- ◆ efectuarea de plăți în conturile deschise de operatorii economici beneficiari la băncile comerciale și nu în conturile deschise la unități ale trezoreriei statului, pentru a se evita luarea măsurilor de executare silită a sumelor din conturile bancare ale beneficiarilor care, în perioadele respective, aveau înființate poprii din partea organelor fiscale;
- ◆ efectuarea de plăți din sumele alocate de la bugetul de stat pentru achitarea unor datorii care nu îndeplineau condițiile de a fi considerate ariate;

- ◆ neutilizarea conform destinațiilor legale a subvențiilor acordate din bugetul local unor societăți comerciale cu capital integral sau majoritar al unității administrativ-teritoriale, pentru realizarea unor obiective de investiții;
- ◆ acordarea în avans a unor subvenții pentru energie termică, cu mult peste posibilitățile reale de justificare a acestora și care, având în vedere situația economico-financiară a beneficiarului subvenției, au avut drept consecință imposibilitatea recuperării la bugetul local a sumelor acordate și nejustificate legal;
- ◆ efectuarea de operațiuni financiare incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite;
- ◆ efectuarea de cheltuieli fictive pentru achiziția unor bunuri și servicii, fără contraprestație și fără documente justificative care să ateste primirea și recepția;
- ◆ prejudicierea bugetului unei regii autonome de transport local ca urmare a restituirii în natură unor persoane fizice a unui teren fără pretinderea și recuperarea de la acești beneficiari a cheltuielilor suportate de regie pentru dezafectarea și relocarea fostului imobil al subunității acesteia de la respectiva adresă.

Se poate constata că faptele pentru care s-a aprobat sesizarea organelor de urmărire penală denotă un mod imprudent și nelegal de gestionare a fondurilor publice, de utilizare nelegală și defectuoasă a acestora, aspecte ce au condus la situația producerii unor prejudicii semnificative pentru entitățile în cauză.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată, nerecuperarea prejudiciilor, ca urmare a nedisponerii și a neurmăririi de conducerea entității a măsurilor transmise de Curtea de Conturi, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Au fost astfel sesizate organele de urmărire penală în **19 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedisponerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi**, constatându-se prezența infracțiunii prevăzută de art. 64 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, întrucât entitățile verificate nu au acționat în vederea recuperării prejudiciului cauzat bugetului local, nefiind luate măsurile necesare în acest sens.

În baza prevederilor art. 45 din Legea nr. 94/1992 republicată, au fost emise **9 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea unor fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil**, care îndeplineau funcția de contabil, casier, referent contabil responsabil cu încasarea impozitelor și taxelor locale, cu ținerea registrului agricol, cu recuperarea debitelor și aplicarea măsurilor de executare silită.

Concluzii și recomandări

Sintetizând abaterile și iregularitățile constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale în derularea procesului bugetar și în gestionarea patrimoniului public și privat al acestora, se poate aprecia că, în multe cazuri, autoritățile administrației publice locale nu au manifestat interesul necesar în vederea asigurării unei discipline financiar-bugetare solide în utilizarea și administrarea resurselor publice, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, relevându-se următoarele:

- ◆ În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, se remarcă *repetabilitatea* multora dintre abaterile constatate în anii anteriori; acest fapt reconfirmă slaba pregătire profesională a personalului din aceste entități, care, coroborată cu *fenomenul de fluctuație* a personalului de specialitate, conduce la îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu. Din acest motiv, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența financiar-contabilă, evidența și urmărirea încasării veniturilor cuvenite bugetului local este necorespunzătoare, generând frecvent erori de calcul, evidență și raportare.
- ◆ Neorganizarea corespunzătoare de către ordonatorii principali de credite a activității de colectare a creanțelor bugetare a condus, pe de o parte, la insuficiența resurselor necesare finanțării activităților specifice (cu creșterea presiunii asupra resurselor solicitate/alocate de la nivel central) iar, pe de altă parte, a păgubit bugetul local prin pierderile provocate de prescrierea dreptului la acțiune pentru recuperarea acestor creanțe. În această privință se poate spune că este un fenomen generalizat refuzul de a aplica toate măsurile de executare silită prevăzute de codul de procedură fiscală pentru recuperarea creanțelor bugetare restante, entitățile limitându-se la emiterea de somații și în rare cazuri, la emiterea de popriri pe conturi/venituri.
- ◆ Multe dintre abateri se datorează necunoașterii sau interpretării eronate a reglementărilor legale, atât la nivelul autorităților deliberative, cât și a celor executive și ale personalului angajat în cadrul unităților administrativ-teritoriale; pe de altă parte, trebuie spus și faptul că legislația, complexă și stufoasă datorită multiplelor domenii gestionate la nivelul acestor unități, creează dificultăți de interpretare și implementare.
- ◆ Chiar dacă sistemele de control și audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor din activitatea entităților, procesul de organizare și implementare a acestora este încă în fază incipientă. Conducătorii entităților nu pot sau nu vor să înțeleagă importanța și complexitatea acestui sistem, care este menit să împiedice fraudă și risipa în utilizarea fondurilor publice. De cele mai multe ori, măsurile luate în vederea organizării sistemului de control sunt formale și ineficiente, fiind simple consemnări pe hârtie care nu se aplică în practică.
- ◆ Consecința directă a neorganizării/nefuncționării controalelor interne este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind în creștere față de anul precedent.

Curtea de Conturi recomandă ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale și consiliilor locale ca, în urma analizei rapoartelor de audit/control și a proceselor-verbale de constatare întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar, să identifice cauzele care au condus la săvârșirea neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să înlăture posibilitatea producerii de prejudicii și să asigure utilizarea resurselor locale în condiții de maximă economicitate, eficiență și eficacitate.

În acest sens, se impune ca entitățile verificate:

- să-și organizeze, conform cerințelor legale, activitatea de control și audit intern, prin care să se asigure identificarea, diminuarea și/sau eliminarea riscurilor atașate unui management defectuos al resurselor și patrimoniului public. În cadrul acestei activități, importanță majoră prezintă întocmirea procedurilor de control formalizate pe activități, cu detalierea obiectivelor, acțiunilor, termenelor, responsabilităților, precum și măsurilor necesare, în cadrul managementului riscurilor menite a asigura: identificarea riscurilor relevante pentru întreaga activitate a entităților publice; evaluarea acestora; înlăturarea sau menținerea acestora la un nivel acceptabil;
- să asigure întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu normele și normativele legale, cu respectarea structurii și conținutului prevăzute de reglementările emise de Ministerul Finanțelor Publice; reflectarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare derulate, în funcție de conținutul economic al acestora și cu respectarea principiilor și regulilor contabilității de angajament;
- să evalueze permanent realitatea și fidelitatea datelor cuprinse în rapoartele privind execuția bugetară;
- să-și îmbunătățească activitatea de evaluare și de urmărire a modului de încasare a veniturilor bugetare pe parcursul execuției bugetare. În acest context se impune ca autoritățile publice locale să asigure fundamentarea veniturilor bugetelor locale pe baza rezultatelor inventarierii anuale a materiei impozabile; realizarea unor baze de date cuprinzând toți contribuabilii persoane juridice și fizice; implementarea unor sisteme informatice care să faciliteze evidența uniformă și urmărirea veniturilor fiscale la nivelul tuturor unităților administrativ-teritoriale din județ;
- să asigure întocmirea cu informații reale și ținerea la zi a Registrului agricol – în format electronic și pe suport de hârtie – pentru a asigura furnizarea unor date reale către compartimentele de specialitate ale primăriilor, în vederea stabilirii corecte a bazei de impunere pentru unele impozite și taxe pe proprietate;
- să examineze periodic, prin organul deliberativ, gradul de colectare a veniturilor bugetare planificate, pe baza raportului întocmit de ordonatorul principal de credite și să stabilească măsurile ce se impun pentru urmărirea și încasarea creanțelor fiscale la termenele prevăzute de lege, inclusiv prin inițierea și aplicarea tuturor procedurilor de executare silită și, după caz, inițierea de măsuri legale în vederea stabilirii răspunderii juridice pentru recuperarea sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii dreptului de acțiune asupra acestora;
- să fundamenteze corect cheltuielile bugetare – în strictă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare – prin elaborarea de politici publice în fiecare domeniu, evaluarea impactului bugetar și asigurarea unei monitorizări constante a efectuării cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare. În acest sens se impune reanalizarea și îmbunătățirea activității de fundamentare a finanțării programelor/proiectelor, în concordanță cu atribuțiile legale ce revin autorităților administrației publice locale, cu prioritățile stabilite de acestea, în vederea funcționării lor în interesul colectivităților locale respective;
- să cuprindă obiectivele de investiții și celelalte cheltuieli asimilate investițiilor, în programele de investiții anuale – anexe la buget – numai dacă, în prealabil, documentațiile tehnico-economice, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor asimilate investițiilor, au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale;
- să detecteze slăbiciunile sistemului de management, care pot afecta integritatea entității și implementarea eficientă a deciziilor de politică bugetară;
- să acorde o atenție deosebită acelor domenii de cheltuieli pentru care s-au identificat nivele ridicate de riscuri și erori de management public;
- să asigure respectarea întocmai a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în privința: planificării achizițiilor publice; inițierii și lansării procedurilor legale de achiziție; derulării și finalizării procedurilor de achiziție publică și administrării contractelor de achiziție publică; obținerii celei mai bune valori în angajarea fondurilor publice, întotdeauna considerate ca fiind insuficiente în raport cu necesitățile;
- să asigure un control riguros al cheltuirii banului public și crearea condițiilor pentru utilizarea fondurilor publice în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2013 întocmite la nivelul fiecărui județ și municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2013 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2014. Informații privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Capitolul

5

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate

Introducere

În ultimii ani, utilizarea tehnologiei, globalizarea, modelele de afaceri și prestările de servicii, externalizarea diferitelor activități și așteptările cetățenilor și ale societății civile în ceea ce privește guvernarea, competența și responsabilitatea, dar și fraudă și corupția, au suferit schimbări substanțiale.

Totodată, pe plan internațional, s-a observat o preocupare intensă a organismelor care elaborează și stabilesc standarde, de a dezvolta și de a introduce cât mai multe definiții și exemple practice în domeniul bunei guvernante și, implicit, a controlului intern.

Pe baza unor analize temeinice, făcute de specialiști, s-a constatat că multe dintre conceptele apărute în această sferă au fost fie greșit aplicate, fie greșit înțelese, fie prea puțin asimilate și diseminate, iar o serie de îndrumări suplimentare pot veni în sprijinul celor care evaluează respectivele zone pentru a îmbunătăți propria percepție.

Deși există numeroase standarde de control intern și principii de bună guvernare, s-a concluzionat că acestea sunt implementate în multe entități în mod formal, fără a aduce acel plus de valoare pentru care au fost inițial elaborate.

Printre principalele cerințe care se conturează din ce în ce mai mult pentru sectorul public sunt și următoarele:

- un comportament integru al angajaților și al celor care conduc, cu demonstrarea unui atașament față de valorile etice ale organizației și respectarea legilor, regulamentelor și a politicilor organizaționale;
- stabilirea unor obiective clare care trebuie atinse în termenele stabilite;
- gestionarea riscurilor care pot afecta îndeplinirea obiectivelor și stabilirea unor indicatori relevanți de performanță, pentru a urmări modul de realizare a lor;
- clarificarea rolurilor și a responsabilităților tuturor celor dintr-o entitate publică, inclusiv în ceea ce privește controlul intern;
- asigurarea și dezvoltarea competențelor necesare îndeplinirii diferitelor atribuții;
- tranziția de la personalul cu abilități preponderent axate pe raportare financiară la unul cu abilități operaționale, tehnice și de specialitate (spre exemplu, auditori interni integrați în întregul proces);
- realizarea transparenței și a răspunderii față de rezultatele obținute, ca urmare a deciziilor luate la nivelul conducerii.

O bună guvernare conduce în mod direct la luarea unor decizii corecte, utilizarea conformă a resurselor puse la dispoziția celor care conduc, inclusiv, la asumarea răspunderii pentru modul în care au fost gestionate aceste resurse.

Cu ocazia auditurilor efectuate în anul 2014, Curtea de Conturi a analizat o serie de aspecte dintre cele menționate anterior, ținând cont de faptul că sistemul de control intern/managerial instituit într-o entitate publică reprezintă un element important al bunei guvernări, fiind crucial în stabilirea obiectivelor, managementul riscului, îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor și protejarea valorilor și activelor.

Instituția noastră se așteaptă ca, prin recomandările pe care le formulează auditorii publici externi în urma efectuării verificărilor, să se asigure de faptul că sistemul de control intern nu va mai fi perceput și tratat ca o simplă cerință legală suplimentară, ci ca un motor de asigurare a performanței în entitățile publice.

Dezvoltarea și îmbunătățirea corespunzătoare a propriului sistem de control intern, în concordanță cu conceptele europene, recunoscute la nivel internațional, conduce la capacitatea acestuia de a asigura mecanisme adecvate de gestionare a fondurilor publice, întărirea disciplinei în administrarea patrimoniului public, creșterea și administrarea eficientă a activității desfășurate.

Ministerul Finanțelor Publice, prin cele două Unități Centrale de Armonizare (UCAAPI¹ și UCASMFC²), a elaborat **Strategia Dezvoltării Controlului Financiar Public Intern (CFPI) în România pentru perioada 2014-2016**, în care se precizează următoarele:

„Elementele importante ale CFPI țin de responsabilitatea managerială, care trebuie să implementeze un sistem de control intern/managerial și o funcție de audit public intern adecvate entității publice și să asigure funcționalitatea acestora. Consolidarea CFPI în țara noastră în perioada următoare este posibilă având în vedere existența următoarelor:

- a) cadru normativ și metodologic corespunzător;*
- b) proceduri, standarde (de contabilitate, raportare financiară, audit intern ș.a.) și sisteme de aplicare a acestora;*
- c) stabilirea de răspunderi și modalități de raportare a rezultatelor și performanțelor clare și transparente pentru entitățile publice;*
- d) activități de control ex-ante, curente și ex-post eficiente, care iau în calcul riscurile;*
- e) funcții de audit intern public și audit public extern eficiente.*

Precizăm că întregul sistem de CFPI este supus evaluării externe de către Curtea de Conturi.”

¹ UCAAPI – Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern

² UCASMFC – Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control

Scurtă prezentare a competențelor Curții de Conturi

Conform prevederilor art. 42 alin. (1) lit. a) din legea sa de organizare și funcționare, Curtea de Conturi are atribuția de a evalua activitățile de control financiar propriu și de audit intern, realizate/ desfășurate de persoanele juridice care intră în competența sa de verificare.

În baza acestor prerogative, auditorii publici externi evaluează, în cadrul misiunilor de audit/control desfășurate, sistemele de control intern din entitatea auditată în raport cu cadrul general de referință, respectiv standardele de control intern/managerial.

Totalitatea informațiilor obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial au fost utilizate de către auditorii publici externi ca probe de audit pentru stabilirea riscurilor din respectivele entități și pentru o analiză generală asupra modului în care au fost gestionate fondurile alocate.

Acolo unde au fost înregistrate slăbiciuni ale controlului intern s-au făcut recomandări pentru acțiuni de remediere sau îmbunătățire, recomandări ce trebuie întreprinse de către managementul entității.

Principalele constatări

Auditorii publici externi evaluează controlul intern în baza standardelor de control intern/managerial aplicabile entităților publice. În acest scop, se verifică dacă standardele de control intern au fost implementate în toate departamentele/compartimentele entității, conform cerințelor celor **5 componente ale controlului intern**, reprezentate grafic astfel:

Un control intern eficace are nevoie de existența unui mediu de control (prima componentă) puternic și funcțional, în baza căruia celelalte patru componente să fie puse în aplicare.

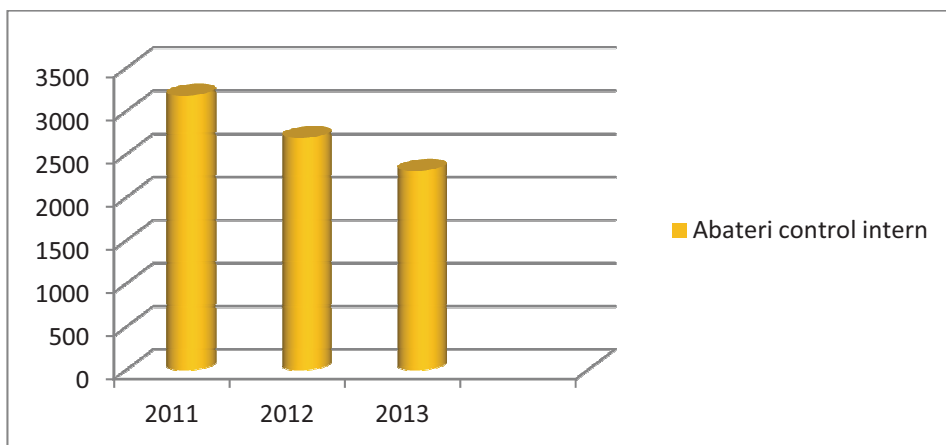
Așa cum prevede legislația în vigoare, **atribuțiile conducătorului fiecărei entități publice** sunt următoarele:

- dispune măsuri pentru elaborarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern/managerial;
- aprobă un program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial care cuprinde obiective, acțiuni, responsabilități, termene, activități de pregătire profesională (programul trebuie actualizat periodic);
- constituie, prin act de decizie internă, o structură cu atribuții pentru elaborarea și îndeplinirea programului;
- dispune întocmirea de situații semestriale/anuale cu privire la stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern;
- dispune programarea și efectuarea de către conducătorii de compartimente a autoevaluării sistemului de control intern;
- elaborează anual Raportul asupra sistemului de control intern.

În urma testelor făcute de Curtea de Conturi, s-a reținut faptul că proiectarea și punerea în aplicare a sistemelor de control intern/managerial s-a realizat în mod diferențiat în entitățile publice, în funcție de activitățile pe care le desfășoară, numărul de angajați, cultura organizațională și valorile etice stabilite și promovate, nivelul de conștientizare și implicare a managementului în această importantă acțiune.

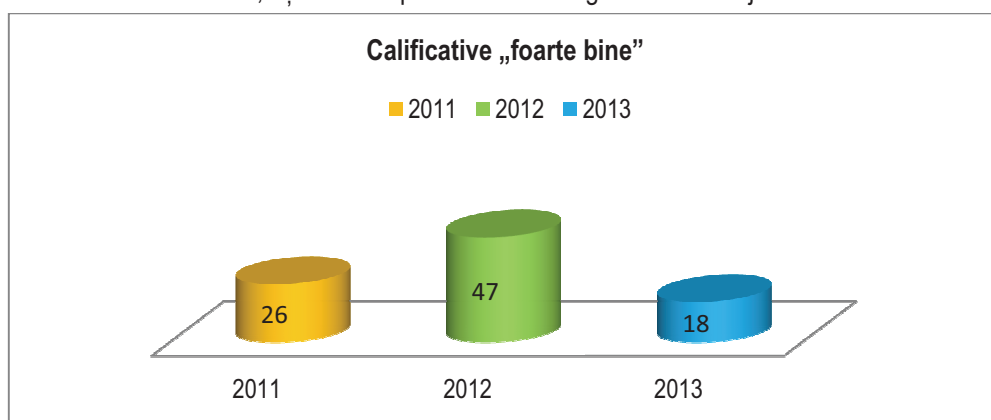
Astfel, în anul 2013, s-a constatat un număr total de 2.310 cazuri de nerespectare a reglementărilor legale privind controlul intern/managerial (care includ auditul intern și controlul financiar preventiv), atât în entitățile din administrația publică centrală, cât și în cele din administrația publică locală.

În urma unei analize a tendințelor, efectuată de Curtea de Conturi, s-a reținut însă faptul că numărul total de cazuri de abateri a scăzut în anul 2013 față de cel înregistrat în anul 2011 (3.181 cazuri) și în anul 2012 (2.691 cazuri), așa cum reiese și din graficul următor:

Acest lucru poate conduce la concluzia că impactul pozitiv al măsurilor dispuse prin deciziile emise de către Curtea de Conturi a fost semnificativ și în acest domeniu.

Cu toate că instituțiile din cadrul administrației publice centrale s-au remarcat în comparație cu cele din administrația publică locală, în anul 2013 (18), față de anul 2011 (26) și de anul 2012 (47), s-a înregistrat totuși un regres al numărului total de calificative „foarte bine” care au fost acordate, așa cum se poate observa în graficul de mai jos:

Au fost, însă, și 10 entități ale administrației publice locale, care s-au evidențiat în mod pozitiv.

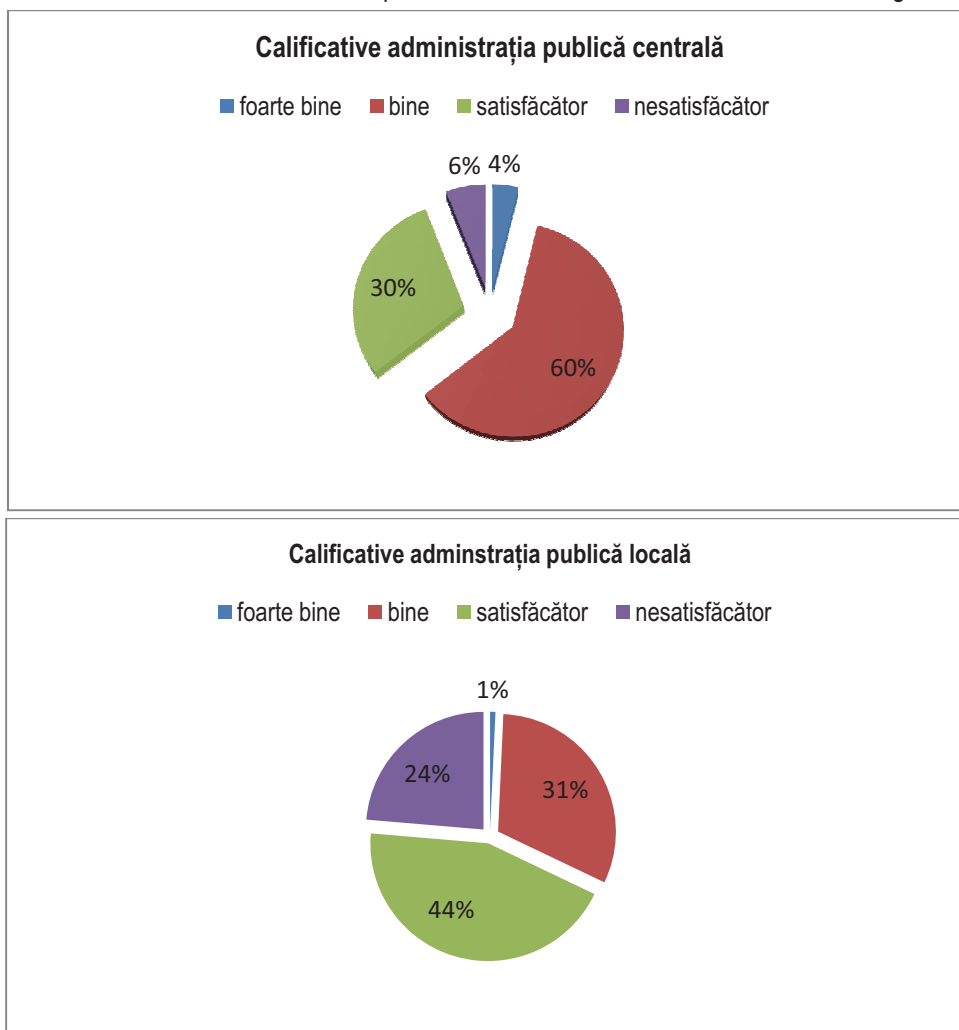
Exemple de entități, care au primit calificativul „foarte bine” la evaluarea sistemului de control intern, sunt următoarele:

☛ SRI UM 0472 București	☛ SC Transurb SA Galați
☛ SRI UM 0994 București	☛ Spitalul General Căi Ferate Galați
☛ Serviciul de Informații Externe	☛ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Galați
☛ Serviciul de Protecție și Pază	☛ UATM Călărași
☛ Serviciul de Telecomunicații Speciale	☛ UATM Mediaș
☛ Ministerul Apărării Naționale	☛ Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 6
☛ Clubul Sportiv al Armatei Steaua București	☛ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brașov
☛ Inspectoratul General al Jandarmeriei Române	☛ Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Brăila
☛ Casa Județeană de Pensii Teleorman	☛ Inspectoratul Școlar Județean Brăila
☛ Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sibiu	☛ Liceul Pedagogic „D.P. Perpessiciu” Brăila
☛ Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Sibiu	☛ Liceul Teoretic „Mihail Sebastian” Brăila
☛ Casa Teritorială de Pensii Iași	☛ Serviciul Public Comunitar pentru Evidența Persoanelor Brăila
☛ Direcția de Sănătate Publică Județeană Iași	☛ Spitalul de Pneumoftiziologie Galați
☛ Administrația Județeană a Finanțelor Publice Gorj	☛ Spitalul de Psihiatrie „Elisabeta Doamna” Galați

De asemenea, menționăm faptul că la *Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Casa Sectorială de Pensii a SRI* evaluarea sistemelor de control intern/managerial a evidențiat, în toate cazurile, existența unui mediu de control favorabil asigurării integrității patrimoniului și utilizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a resurselor alocate, situație generată de proiectarea și implementarea corespunzătoare a structurilor de control și audit intern.

La *Sucursala Regională de Căi Ferate Iași*, auditorii publici externi au apreciat că atât pentru modul de organizare al sistemului de control intern/managerial al entității, cât și pentru modul de implementare al acestuia, în anii 2012-2013, calificativul este „bine”. Totuși, unul din cele mai importante standarde, respectiv „etică și integritate” a fost parțial implementat de către entitate.

Repartizarea calificativelor acordate de către auditorii publici externi sistemelor de control intern/managerial, se prezintă astfel:

Cu toate că în perioadele anterioare, în majoritatea acțiunilor de audit desfășurate de către Curtea de Conturi, s-au făcut recomandări de implementare sau îmbunătățire ale controlului intern/managerial, în anul verificat, așa cum am precizat de la început, au rămas multe deficiențe, pe care le prezentăm în acest capitol.

➡ Referitor la obligația de a elabora anual Raportul asupra sistemului de control intern/managerial

„În conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conducătorul fiecărei entități publice elaborează anual un raport asupra sistemului de control intern/managerial.

Raportul constituie forma oficială de asumare a responsabilității manageriale de către conducătorul entității publice cu privire la sistemul de control intern/managerial și este documentul prin care instituțiile publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special furnizează Ministerului Finanțelor Publice informațiile necesare elaborării raportului prevăzut de lege, care se prezintă Guvernului.”

În urma verificărilor efectuate de către auditorii publici externi, s-a constatat că o serie de conducători ai entităților publice nu a respectat această obligație. Printre instituțiile care nu s-au conformat se află și următoarele:

- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare INCDF – ISPIF București;
- SC Compania Națională de Transporturi Aeriene din România – TAROM SA;
- SC „Electrificare CFR” SA București (pentru anii 2012-2013);
- Comisariatul de Regim Silvic și Cinegetic Suceava;
- 22 de entități ale administrației publice locale, dintre care marea majoritate UATC-uri.

➡ Referitor la constituirea unei structuri/comisii/grup de lucru cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la implementarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern și a unui program

În administrația publică locală, s-a constatat faptul că, la un număr de 129 de entități publice nu era constituită această comisie, și nici la 8 entități ale administrației publice centrale, iar la 151 de entități ale administrației publice locale nu există un program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, față de un număr de 15 entități ale administrației publice centrale, la care s-a reținut aceeași neconformitate.

➡ Referitor la Standardul „Structura organizatorică”

Conform legislației în materie, „entitatea publică definește propria structură organizatorică, competențele, responsabilitățile, sarcinile și obligația de a raporta pentru fiecare componentă structurală și informează în scris salariații. Competența, responsabilitatea, sarcina și obligația de a raporta sunt atribute asociate postului; acestea trebuie să fie clare, coerente și să reflecte elementele avute în vedere pentru realizarea obiectivelor entității publice”.

Standardul este unul din cele de bază ale primei componente de control intern numită „mediul de control” (care descrie structura și valorile unei organizații) și este elaborat în ideea de a veni de la bun început în sprijinul conducătorilor de entități.

Printre ordonatorii principali de credite la care **s-au constatat deficiențe** cu privire la aplicarea corectă a standardului sunt și cei pe care îi prezentăm în continuare.

La *Institutul Român pentru Drepturile Omului* nu erau actualizate Regulamentul de organizare și funcționare și Regulamentul de ordine interioară, în conformitate cu prevederile legale aplicabile. De asemenea, s-a constatat că nu a fost reglementat corect modul de stabilire a concediului de odihnă. Acestea au fost actualizate de entitate în timpul acțiunii de verificare.

Măsurile luate de entitate au fost următoarele:

- au fost actualizate în conformitate cu prevederile legale aplicabile atât „Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Român pentru Drepturile Omului”, cât și „Regulamentul de ordine interioară”;
- au fost elaborate proceduri scrise în ceea ce privește: stabilirea și plata drepturilor salariale cuvenite personalului, inventarierea bibliotecii institutului;
- a fost revizuită procedura operațională privind concediile de odihnă, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 946/2005, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

La *Avocatul Poporului* s-a făcut recomandarea de a se actualiza Regulamentul de organizare și funcționare raportat la noile reglementări, respectiv, modificarea organigramei (inclusiv subordonarea compartimentului de audit intern), stabilirea atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale ținând seama de recente modificări ale Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, efectuate prin OUG nr. 48/2014.

La *Societatea Română de Televiziune* nu a fost actualizat Regulamentul de organizare și funcționare ca urmare a modificărilor intervenite în anul 2012 în programele difuzate de SRTv și anume: închiderea postului TVR Cultural și redenumirea postului „TVR INFO” în „TVR News” din data de 16.11.2012.

La *Institutul Cultural Român* s-a constatat că nu a fost proiectat un sistem de control intern adecvat entității din cauza modificărilor intervenite în structura organizatorică și în cea de conducere.

În data de 18.06.2013 președintele și cei doi vicepreședinți ai ICR au demisionat din funcții, iar numirea unui nou președinte s-a aprobat în data de 25.06.2013. Vicepreședinții, Secretarul general, precum și Secretarul general adjunct au fost numiți în perioada octombrie-noiembrie 2013. Această situație a condus la nefuncționarea comisiei pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică cu privire la sistemele proprii de control managerial. Prin Ordinul președintelui nr. 331/08.11.2013 a fost numită o nouă comisie care a desfășurat o activitate intensă în vederea organizării procesului de implementare a sistemului de control intern.

➡ Referitor la modul de implementare al Standardului „Obiective”

Prevederile standardului precizează că:

„Entitatea publică trebuie să definească obiectivele determinante, legate de scopurile entității, precum și cele complementare, legate de fiabilitatea informațiilor, conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne și să comunice obiectivele definite tuturor salariaților și terților interesați”.

Altfel spus, obiectivele sunt acele efecte pozitive pe care conducerea unei entități încearcă să le realizeze sau acele efecte/evenimente negative pe care încearcă să le evite. Obiectivele au o structură piramidală, pomind de la cele generale până la cele specifice și individuale și trebuie corelate cu structura organizațională a entității și cu managementul riscurilor. Obiectivele trebuie definite într-un mod cât mai clar și mai precis pentru a putea identifica și evalua riscurile care sunt legate de acestea. Persoanele care sunt responsabile pentru atingerea obiectivelor sunt, de asemenea, responsabile pentru calitatea controalelor interne.

Există o relație directă între obiectivele generale, care reprezintă ceea ce se străduiește să atingă o instituție, și componentele controlului intern (cele 5), care reprezintă ceea ce este necesar pentru a le putea atinge.

Curtea de Conturi a analizat modul de implementare al standardului la mai multe entități, reținând o serie de **aspecte neconforme**, dintre care exemplificăm:

- La *Societatea Română de Televiziune* în cadrul misiunii „Auditul performanței privind programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității”, echipa de audit a constatat următoarele:

În data de 27 iunie 2012, Guvernul României a emis OUG nr. 33 privind unele măsuri pentru asigurarea furnizării serviciului public de televiziune, prin care s-a stabilit în sarcina Consiliului de Administrație (CA) al SRTv obligația de a aproba un program de redresare economică în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a acesteia.

Prin Programul de redresare economică au fost asumate trei mari obiective, primele două conținând câte două subobiective, după cum urmează:

- repoziționarea politicii editoriale și valorificarea producțiilor TVR, prin:
 - reconsiderarea principalului instrument al relaționării cu telespectatorii: grilele de program;
 - redimensionarea organizației;
- adaptarea tuturor resurselor, materiale și umane, la constrângerile majore ale momentului:
 - încadrarea angajării de cheltuieli în cuantumul veniturilor constante;
 - achitarea datoriilor acumulate;
- redobândirea echilibrului organizațional și financiar.

În opinia echipei de audit, obiectivele cuprinse în Programul de redresare au fost stabilite într-o formă foarte generală, nu au atașate termene concrete pentru realizare și nici persoane sau structuri responsabile.

Îndeplinirea acestor condiții, prin construirea obiectivelor după criteriile SMART, ar fi permis în orice moment urmărirea operativă a gradului de îndeplinire a obiectivelor asumate și stabilirea eficienței lor, precum și adoptarea unor măsuri corectoare în situația în care rezultatele obținute/constatate ar fi fost diferite de cele planificate și/sau realizarea lor ar fi necesitat un timp mult mai îndelungat decât cel stabilit inițial.

În urma analizei modului în care a fost întocmit programul de redresare, echipa de audit a concluzionat că nu au fost îndeplinite cel puțin condițiile generale necesare, constatând astfel că:

- obiectivele programului nu au fost definite suficient de clar și concret;
- nu au fost indicate/stabilite componentele structurii organizatorice (departamente, direcții, servicii etc.) direct responsabile pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor programului;
- nu au fost stabilite termene concrete pentru realizarea fiecărui obiectiv.

Una dintre cauzele care au condus la o astfel de situație o constituie inexistența unor proceduri concrete pentru activitățile semnificative, prin care să fie prevăzute în mod clar și explicit responsabilitățile fiecărui conducător/responsabil de centru de cost, care să urmărească în primul rând încadrarea în posibilitățile financiare reale ale momentului.

Recomandările generale făcute de auditorii publici externi au fost următoarele:

- ✓ luarea măsurilor de reexaminare a Programului de redresare economică, având în vedere că obiectivele cuprinse în acesta sunt stabilite într-o formă foarte generală, nu au atașate termene concrete pentru realizare și nici persoane sau structuri responsabile;
 - ✓ analiza măsurilor suplimentare de redresare economico-financiară a SRTv, în condițiile în care situația actuală este mai gravă decât cea existentă în anul 2012, anterior aprobării și aplicării Programului de redresare.
- ◆ De asemenea, s-a mai constatat faptul că nu au stabilit obiective strategice nici alte entități din cadrul administrației publice centrale, precum: *Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie* și *Regia Națională a Pădurilor Romsilva - Direcția Silvică Ilfov*, iar obiectivele specifice nu au fost stabilite la *Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Industrializarea și Marketingul Produselor Horticole – HORTIN*.

➡ Referitor la Standardul „Managementul riscului”

Potrivit acestui standard:

„Entitatea publică analizează sistematic, cel puțin o dată pe an, riscurile legate de desfășurarea activităților sale, elaborează planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri, și numește salariații responsabili în aplicarea planurilor respective”.

Actele normative pentru sectorul public precizează de asemenea că identificarea și analiza riscurilor se face la nivelul entității, filialei, departamentelor, direcțiilor, serviciilor și a altor niveluri funcționale, se analizează factorii interni și externi, se determină nivelurile adecvate de management, se fac estimările semnificației riscurilor identificate și se determină modalitățile de a răspunde acestor riscuri.

De asemenea, în standardul internațional ISO 31000:2009 *Managementul riscului*³, care a fost tradus de Asociația de Standardizare din România (SR ISO 31000:2010), se stipulează că: „Organizațiile de toate tipurile și mărimile se confruntă cu factori interni și externi și influențe care induc nesiguranță privind realizarea obiectivelor. Efectul acestei nesiguranțe asupra obiectivelor unei organizații este riscul. Toate activitățile unei organizații implică riscuri.”

În privința modului de implementare a acestui standard **s-au constatat mai multe deficiențe**, printre care și cele exemplificate mai jos:

La *Regia Autonomă „Registrul Auto Român”* nu s-a elaborat Registrul riscurilor și nici la nivelul structurilor din subordine.

³ Definiția *managementului riscului* – activități coordonate pentru a direcționa și a controla o organizație în ceea ce privește riscul

Entitatea nu a finalizat identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile/operațiunile ce trebuie desfășurate de toate compartimentele entității și monitorizarea acestora, în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare.

SC „*Electrificare CFR*” SA București nu a elaborat Registrul riscurilor, nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor și nu au fost stabilite funcțiile sensibile.

La SC *Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje CFR – IRLU SA* s-a constatat că la nivelul entității au fost implementate standardele de control intern/managerial, cu excepția Standardului *Managementul riscului* și Standardului *Corespondența și Arhivarea*.

În *Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale – ANRSPS*, la nivelul aparatului propriu, s-a reținut că a fost întocmit Registrul riscurilor doar pentru Direcția Financiar-Contabilă, deși entitatea trebuia să analizeze sistematic, cel puțin o dată pe an, riscurile legate de desfășurarea activităților sale și să elaboreze planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri.

La *Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu* din cadrul Ministerului Justiției nu au fost identificate funcțiile sensibile, nu există o monitorizare a indicatorilor de performanță și nu a fost întocmit Registrul riscurilor.

La *Compania Națională pentru Controlul Cazanelor, Instalațiilor de Ridicat și Recipientelor sub Presiune - Sucursala Pitești* nu este operațională procedura elaborată de CNCIR SA privind managementul riscurilor, nu este întocmit un registru al riscurilor și nu au fost numiți responsabili pentru riscuri.

La *Direcția de Sănătate Publică Prahova* și la *Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice* nu s-a elaborat o procedură privind managementul riscurilor.

➡ Referitor la Standardul „Proceduri”

În concepția controlului intern, orice entitate își desfășoară activitățile prin intermediul unor politici care trebuie să stabilească ceea ce se dorește a se realiza și prin proceduri care trebuie să pună în aplicare aceste politici (cine, ce trebuie să facă, ce măsuri trebuie să ia, ce formulare sau documente trebuie să utilizeze). De asemenea, procedurile reprezintă, în fapt, totalitatea pașilor ce trebuie urmați, a metodelor de lucru stabilite și a regulilor ce trebuie aplicate în vederea executării activităților, atribuțiilor sau sarcinilor dintr-o organizație.

În descrierea standardului din Codul controlului intern se precizează că „*pentru activitățile din cadrul entității publice și, în special, pentru operațiunile economice, aceasta elaborează proceduri scrise, care se comunică tuturor salariaților implicați*”.

De asemenea, în **Îndrumarul metodologic pentru dezvoltarea controlului intern în entitățile publice**, elaborat de către UCASMFC, se precizează:

„Procedura este definită ca totalitate a pașilor ce trebuie urmați, metodelor de lucru stabilite și regulilor de aplicat, în vederea executării activității, atribuției sau sarcinii. În practică, procedurile sunt de o mare diversitate și sunt reglementate prin acte normative, purtând diferite denumiri, cum ar fi: lege, ordonanță, cod, cartă, hotărâre, normă metodologică, instrucțiune, precizare, circulară, regulament, standard etc. Astfel, între cele mai cunoscute proceduri, pot fi menționate următoarele: procedura de organizare și desfășurare a concursurilor pentru ocuparea posturilor publice vacante; procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarilor publici de conducere și de execuție; procedura de calcul a drepturilor salariale; procedura de inventariere; procedura de înregistrare contabilă; procedura de întocmire și raportare a situațiilor financiare; procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică; procedura de exercitare a căilor de atac vizând actele sau deciziile prin care sunt încălcate prevederile legale privind achizițiile publice; procedura de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu; procedura de constatare și sancționare a contravențiilor și am putea continua, dar lista ar fi mult prea lungă.

Oricât de numeroase ar fi, procedurile de control intern pot fi grupate, în funcție de obiectivul lor, în trei categorii:

- **operaționale**, care privesc aspectul procesual;
- **decizionale**, care se referă la exercitarea competenței;
- **jurisdicționale**, care vizează angajarea răspunderii.

În cazul primelor două categorii, procedurile pot fi formalizate sau nu, în funcție de complexitatea obiectului lor și a gradului nevoii de reglementare.

Procedurile cuprinse în acte normative, fie că au un grad general de aplicabilitate, fie că privesc domenii sectoriale mai largi sau strict specializate, pentru a deveni proceduri interne - element al controlului intern - trebuie particularizate prin acte administrative interne care au în vedere o serie de elemente, cum ar fi: organizarea proprie a entității, relațiile între compartimentele structurale, circuitele informaționale, competențele și responsabilitățile persoanelor etc.”

Este extrem de util să se conștientizeze faptul că este oportun să se elaboreze proceduri acolo unde sunt aspecte complexe ale activității desfășurate și unde toți angajații, indiferent de vechime, trebuie să cunoască în mod exact ceea ce este necesar să execute la locul de muncă, iar persoanele care dețin funcții de conducere să aibă posibilitatea de a verifica cât mai facil corectitudinea îndeplinirii sarcinilor acestora. Un aspect la fel de important al procedurilor este și stabilirea documentelor ce trebuie utilizate în cadrul activității, precum și standardizarea lor pentru a respecta cerința controlului intern. Printre **domeniile** care necesită întocmirea de proceduri sunt mai ales următoarele:

- financiar-contabil;
- angajare personal, instruire, performanță, conduită;

- achiziții de bunuri și servicii, încheierea contractelor;
- activități care se externalizează;
- utilizarea de sisteme informatice;
- audit intern etc.

Din constatările auditorilor publici externi s-a reținut că **mai mulți ordonatori de credite au înregistrat deficiențe în implementarea acestui standard**, deși în anii precedenți s-au făcut cele mai multe recomandări cu privire la modul și necesitatea aplicării acestuia. Mai mult, trebuie reținut faptul că, nu numărul de proceduri elaborate reprezintă scopul principal al standardului, ci modul în care se identifică acele activități ce trebuie procedurate și, ulterior, respectarea acestora prin derularea activităților conform celor descrise în interiorul acestor documente.

Analiza de ansamblu a evidențiat faptul că, în cadrul administrației publice centrale, un număr total de 21 de entități verificate nu și-au concentrat eforturile pentru a identifica activitățile care trebuie procedurate. Dintre acestea exemplificăm:

La [Sucursala Banat a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare INCDF – ISPIF București](#) nu s-au elaborat și aprobat procedurile operaționale (instrucțiuni de lucru) aferente activităților procedurale identificate, în special pentru operațiunile economice referitoare la întocmirea evidenței primare, activitatea de resurse umane, salarizare, evaluarea personalului, stabilirea, evidențierea, încasarea și urmărirea veniturilor, controlul financiar preventiv etc.

La [Baza de Cercetare-Dezvoltare Băneasa Giurgiu](#) nu s-au întocmit proceduri formalizate privind activitatea de vânzare a producției agricole, astfel încât să existe transparență în selectarea clienților și în stabilirea nivelurilor maxime existente pe piață ale prețurilor de vânzare pentru produsele rezultate din activitatea agricolă.

La [Institutul Român pentru Drepturile Omului](#) nu au fost elaborate proceduri scrise în ceea ce privește stabilirea și plata drepturilor salariale cuvenite personalului, în conformitate cu noile reglementări legale din domeniul salarizării unitare a personalului plătit din fonduri publice și nici pentru inventarierea bibliotecii.

La [Autoritatea Electorală Permanentă](#) sistemul de control intern managerial a înregistrat unele deficiențe vizând în principal insuficiența procedurilor operaționale și neimplementarea în totalitate a celor existente în cadrul instituției, concluzionându-se următoarele:

- între structurile funcționale, dar și în cadrul acestora nu a fost asigurat un nivel optim de comunicare;
- gestionarea necorespunzătoare a managementului salarizării resurselor umane, cu impact asupra fondurilor bugetare;
- principiul asigurării separării atribuțiilor în cadrul aceleiași operațiuni economice nu a fost aplicat în toate cazurile, fapt ce sporește riscul de eroare, fraudă, precum și riscul de nedetectare a neregulilor;
- lipsa documentației care să probeze anumite operațiuni (ex: ofertele altor competitori), caracterul incomplet sau/și neactualizarea procedurilor ca element cheie în cadrul activităților de control, care pot constitui riscuri în realizarea obiectivelor instituției.

La [Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”](#) a fost elaborată o procedură revizuită privind organizarea și conducerea contabilității financiare, însă activitatea specifică operațiunilor financiar-contabile și cele privind fundamentarea, elaborarea și execuția bugetului anual nu a fost formalizată în cadrul acestei proceduri existente.

La [Societatea Română de Televiziune](#) au fost elaborate și aprobate doar 50 de proceduri operaționale din 70 identificate. Lipsa procedurilor pentru operațiunile semnificative derulate de entitate, cu precădere operațiuni economice, constituie riscuri în realizarea obiectivelor entității, în condițiile schimbărilor legislative și a fluctuațiilor de personal. De asemenea, *nu au fost implementate standardele: „Atribuții, Funcții, Sarcini”, „Monitorizarea Performanțelor” și „Managementul Riscului”*. Față de această constatare, reprezentanții entității au afirmat faptul că: *„Schimbările manageriale intervenite odată cu numirea unui nou Consiliu de Administrație, au influențat negativ acest proces”, și se menționează că acestea se datorează „deselor modificări de organigramă efectuate de către managementul general pe tot parcursul anului 2012 – modificări impuse de către situația economică precară a organizației.”*

La entitățile aflate în subordinea [Academiei Române](#) nu au fost elaborate proceduri pentru toate activitățile procedurabile identificate și nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor. Identificarea riscurilor asociate activităților la toate compartimentele funcționale și evaluarea sistematică a acestora, cât și completarea unui registru al riscurilor în conformitate cu procedura de sistem privind managementul riscurilor s-a realizat parțial.

La [Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu](#) din cadrul [Ministerului Justiției](#) nu au fost identificate toate activitățile procedurabile, nu au fost emise proceduri privind resursele umane, serviciile medicale prestate în cabinetele medicilor de familie și de specialitate și nu au fost efectuate demersuri pentru procedurarea activității antifraudă și anticorupție.

La [Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității \(CNSAS\)](#) nu s-a revizuit procedura operațională privind inventarierea patrimoniului, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

La [Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării](#) s-a constatat că pentru unele activități procedurabile identificate, instituția nu a elaborat proceduri operaționale. În timpul misiunii de audit financiar, reprezentanții CNCD au luat măsuri operative privind reanalizarea activităților procedurabile și elaborarea de noi proceduri formalizate pe activități, astfel încât fiecărei activități procedurabile identificate să îi corespundă o procedură operațională.

Totodată, în **administrația publică locală**, s-a reținut faptul că un număr de 91 de entități publice nu au elaborat și nu au aprobat procedurile operaționale (instrucțiuni de lucru) aferente activităților procedurale identificate, din cele 112 cazuri înregistrate în total (administrația publică centrală și cea locală).

➡ Referitor la „Activități de Control”, una din cele 5 componente ale controlului intern/managerial

Componenta „Activități de control” este compusă din următoarele standarde: 17 – Proceduri, 18 – Separarea Atribuțiilor, 19 – Supravegherea, 20 – Gestionarea Abaterilor, 21 – Continuitatea Activității, 22 - Strategii de Control și 23 – Accesul la Resurse.

Activitățile de control sunt politicile, procedurile și instrucțiunile de lucru care ajută la asigurarea îndeplinirii dispozițiilor conducerii pentru îndeplinirea obiectivelor și pentru reducerea riscurilor.

Există, în fapt, trei concepte:

- i. separarea funcțiilor,
- ii. controale preventive și de detectare,
- iii. control la nivel de entitate și la nivel de proces (activitate, tranzacție),

care sunt utile pentru înțelegerea activităților de control în ansamblu.

Printre aceste concepte se regăsesc și următoarele:

- autorizarea, aprobarea (preventiv);
- revizuirea operațiilor, proceselor și activităților (de detectare);
- reconcilierile (de detectare);
- controalele privind limitarea accesului la resurse și documente (preventiv);
- analize ale performanței (de detectare).

Controalele la nivel de entitate sunt concepute pentru a oferi o asigurare rezonabilă a faptului că obiectivele de la nivelul organizației, ca întreg, sunt îndeplinite. Componenta de control „Activități de control” din standardele de control intern/managerial nu își propune să precizeze care trebuie să fie acele controale ce trebuie selectate, dezvoltate, implementate într-o entitate. **Selecția pentru aceste controale aparține exclusiv managerilor** și se bazează pe caracteristica unică a fiecărei entități (învățământ, sănătate, transport, numărul de personal, modul de organizare etc.).

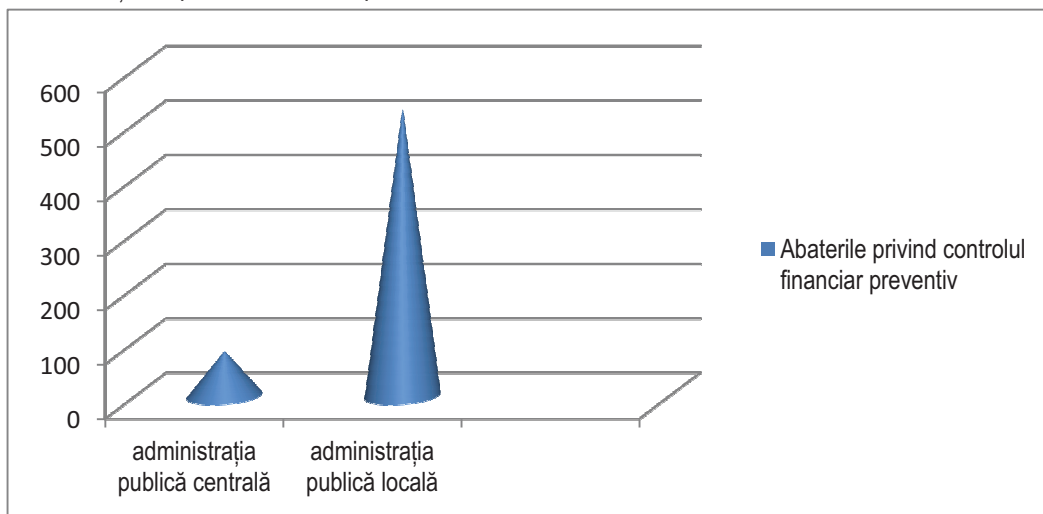
Atunci când evaluează, auditorii publici externi analizează modul în care o activitate specifică de control, individual sau în combinație cu altele, previne, sau detectează și corectează denaturările considerate semnificative.

De asemenea, identifică tipurile principale de activități pe care entitatea le desfășoară pentru a evalua controlul intern asupra acestora și a raportării financiare, precum și modul în care entitatea inițiază sau nu măsurile corective față de controalele sale, atunci când constată că ele sunt insuficiente sau ineficace.

Analiza modului de implementare a controlului financiar preventiv (CFP)

Referitor la una din cele mai importante forme specifice de control intern, ce trebuie instituită într-o entitate, s-au constatat mai multe deficiențe, pe care, Curtea de Conturi, prin intermediul recomandărilor efectuate de auditori, a încercat să le înlăture.

Grafic, situația abaterilor privind controlul financiar preventiv, constatate de către auditorii publici externi la entitățile din administrația publică centrală și, respectiv, locală, se prezintă astfel:

Prezentăm, în continuare, cele mai relevante exemple de astfel de abateri și entitățile.

La **structurile teritoriale din subordinea Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - la Centrele Județene din subordinea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – APIA** nu au fost supuse vizei de CFP toate proiectele de operațiuni (**centrul județean Călărași**) și nu s-au întocmit limitele de competență pentru persoana desemnată să exercite această activitate (**centrul județean**

Dolj). Nu s-a dispus detalierea prin liste de verificare a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune, la [centrele județene Alba și Dolj](#), iar la [centrul județean Călărași](#) nu a fost exercitat controlul asupra operațiunilor de casă.

La [Ministerul Transporturilor](#) s-a constatat acordarea vizei de CFP unor proiecte de operațiuni care nu respectau în integralitate cerințele legale și s-a acordat nejustificat viza asupra documentelor de ordonanțare a cheltuielilor din bugetul activității de privatizare, fără a se efectua controlul bugetar. Exercițarea defectuoasă a activității de control financiar preventiv a condus la neîncadrarea în limitele creditelor bugetare aprobate prin bugetul activității de privatizare.

La [Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară](#) auditorii publici externi au concluzionat că sistemul de control intern este bun, principalele deficiențe constând în acordarea vizei de CFP unor proiecte de operațiuni care nu respectau în integralitate cerințele legale și neprezentarea la viza de control financiar preventiv propriu a proiectului de angajament legal (acord cadru pentru servicii de mentenanță sistem IT).

La [Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare INCDF – ISPIF București](#) nu s-a asigurat cadrul organizatoric necesar desfășurării activităților de CFP, toate documentele în care au fost consemnate operațiunile patrimoniale efectuate în exercițiul financiar al anului 2013, înainte ca acestea să devină acte juridice, nefiind supuse acestei forme specifice de control. La [Sucursala Banat](#) nu s-a stabilit cadrul legal privind organizarea și exercitarea CFP, adaptat specificului activității entității și nu s-au desemnat persoanele responsabile cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

La [SC „Electrificare CFR” SA București](#) s-a constatat aprobarea unor proiecte de operațiuni fără viza prealabilă de control financiar preventiv propriu.

La nivelul *instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății, respectiv: 18 Direcții de Sănătate Publică teritoriale, 2 Servicii de Ambulanță județene, 30 unități sanitare în subordinea ministerului*, referitor la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, inclusiv audit intern s-au mai constatat următoarele:

- a) nu au fost elaborate procedurile operaționale;
- b) nu a fost integrat controlul intern în sistemul de management al componentelor structurale;
- c) nu s-a dispus, de către ordonatorul de credite, particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv, prin liste de verificare a obiectivelor, în concordanță cu specificul instituției ([DSP Dolj](#), [DSP Gorj](#), [DSP Prahova](#), [DSP Satu-Mare](#), [DSP Teleorman](#), [DSP Arad](#), [DSP Argeș](#), [Agenția Națională de Transplant București](#); [Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București](#); [Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale](#), [Institutul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie București](#), [Institutul Național pentru Medicină Complementară și Alternativă „Prof.Dr. Florin Brătilă”](#), [Serviciul Județean de Ambulanță Bihor](#), [Spitalul Clinic de Urgență București](#), [Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea](#), [Spitalul Clinic de Căi Ferate Constanța](#), [Spitalul Clinic de Oftalmologie București](#), [Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”](#), [Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”](#), [Institutul Național de Medicină Sportivă](#));
- d) nu a fost particularizat și actualizat Cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv, ceea ce a condus la neexercitarea CFP-ului asupra operațiunilor economice care se supun acestei vize ([DSP Arad și Argeș](#), [Institutul Național de Medicină Sportivă](#));
- e) nerespectarea principiului separării atribuțiilor în ceea ce privește exercitarea controlului financiar preventiv ([Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof.Dr. Matei Balș”](#));
- f) nu s-a desfășurat activitatea de audit conform prevederilor legale ([Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon” Iași](#), [Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș](#)).

La [Inspectoratul General pentru Situații de Urgență](#) s-a reținut că în unele cazuri, exercitarea vizei de CFP s-a efectuat în cursul anului 2013 fără a se respecta în totalitate cadrul legal specific, respectiv principiul separării atribuțiilor de serviciu, întrucât Șeful Direcției Financiare a acordat viză CFP pe statele de plată a drepturilor salariale și a celorlalte drepturi cuvenite personalului entității verificate, semnând, totodată, și ordinele de plată aferente cheltuielilor de personal.

Din verificarea documentelor justificative care au stat la baza decontării cheltuielilor aferente deplasării delegației IGSU la Întâlnirea Grupului Consultativ Internațional pe Probleme de Căutare-Salvare (INSARAG) – Regiunea Africa/Europa/Orientul Mijlociu, din luna decembrie 2013, s-au constatat:

- facturile în baza cărora s-au decontat cheltuielile privind cazarea pe perioada deplasării nu poartă semnăturile persoanelor responsabile cu certificarea realității, regularității și legalității operațiunii, viza de control financiar preventiv propriu și respectiv „Bun de plată”;
- contractul subsecvent, în baza căruia au fost contractate serviciile de transport aerian internațional pentru această deplasare nu a fost vizat pentru control financiar preventiv propriu;
- formularul „Decont” întocmit pentru justificarea avansului acordat pentru deplasarea în străinătate, nu conține unele informații care fac parte din conținutul minimal al formularului „Decont de cheltuieli pentru deplasări externe – Cod 14-5-5” prevăzut de ordinul privind documentele financiar-contabile, cum ar fi: numărul documentului și semnătura persoanei responsabile cu controlul financiar preventiv.

La [Inspectoratul General al Jandarmeriei Române \(IGJR\)](#) în exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu s-au identificat cazuri de nerespectare a principiului separării atribuțiilor după cum urmează:

- conducătorul Serviciului Decontări Buget Propriu din cadrul Direcției Financiare a acordat viza controlului financiar preventiv propriu pe ordonanțarea de plată și a semnat și ordinul de plată aferent;
- în urma verificării prin sondaj a contractelor de achiziții publice s-a constatat acordarea vizei de control financiar de către aceeași persoană care angajează legal entitatea.

Din verificarea dosarelor de achiziții publice derulate în anul 2013 de către IGJR, incluse în eșantionul supus verificării, echipa de control a constatat că, deși angajamentul legal face obiectul controlului financiar preventiv propriu, viza de control financiar preventiv (sigiliul cu data aplicării lui) nu a fost acordată pe un contract subsecvent pentru furnizarea de carburant pe bază de carduri.

La *Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (IGAv)* s-a constatat că deconturile de cheltuieli transmise de o societate comercială nu poartă viza CFP și nu au fost aprobate de ordonatorul de credite, precum și faptul că facturile, în valoare totală de 44.864 mii lei, emise de aceeași societate pentru justificarea sumelor avansate de IGAv nu au fost certificate în privința realității și legalității prin semnătură a conducătorilor compartimentelor de specialitate, nu poartă viza CFP și nici viza de „Bun de plată”.

La *Clubul Sportiv al Armatei „Steaua”*, ca urmare a verificării contractelor de pregătire sportivă, a contractelor de prestări servicii evenimente sportive și a contractelor de achiziții publice, derulate în anul 2013, echipa de control a constatat nerespectarea prevederilor cu privire la controlul financiar preventiv propriu, respectiv neacordarea vizei (sigiliul cu data aplicării lui) pe 30 de contracte.

La *Ministerul Afacerilor Externe* nu s-au realizat monitorizarea și evaluarea unui număr de 25 de programe/proiecte de asistență pentru dezvoltare, realizate în anul 2013, pentru care au fost efectuate cheltuieli în sumă de 6.645 mii lei, nefiind evaluat gradul de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare program/proiect finanțat. Angajamentele legale, în baza cărora s-au efectuat transferurile de fonduri din bugetul de asistență pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat, iar această situație nu a fost raportată Ministerului Finanțelor Publice.

La *Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni* s-a constatat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, în anul 2013, a unor drepturi salariale, acordate fără respectarea cadrului legal aplicabil entității, personalului detașat din sectorul privat, de la societăți comerciale cu răspundere limitată, pe funcții care nu au fost aprobate de ordonatorul principal de credite. S-a mai constatat că nu au fost avizate pentru CFP și nici pentru legalitate deciziile de aprobare a detașărilor și a nivelului drepturilor salariale. Au fost identificate și cazuri în care personalul a fost detașat fără decizie și fără stabilirea nivelului drepturilor salariale. De asemenea, în deciziile emise pentru personalul detașat, căruia nu i s-a păstrat nivelul salarial avut la entitatea de la care s-a detașat, nu este invocată baza legală pentru acordarea drepturilor salariale.

La *Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice* s-a constatat nerespectarea întocmai a prevederilor legale privind controlul financiar preventiv propriu, în unele cazuri acesta fiind exercitat în mod formal (fără existența unei valori a cheltuielii ce urma a fi angajată), iar în următoarele cazuri nu a fost exercitat deloc:

- actele interne de decizie privind deplasarea în străinătate (ordine și memorandumuri), pentru care nu există deviz estimativ de cheltuieli;
- actele interne de decizie privind angajarea sau avansarea personalului, acordarea altor drepturi salariale, transferare și de detașare;
- angajamente legale din care rezultă direct sau indirect obligații de plată, respectiv, contracte de muncă, reprezentând un act juridic din care rezultă o obligație pe seama fondurilor publice.

La *Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială* s-a reținut faptul că nu a fost exercitat CFP asupra următoarelor operațiuni: angajamentele legale din care rezultă direct sau indirect obligații de plată, respectiv, contractele de muncă, contractele încheiate între entitate și furnizorii de bunuri/prestări servicii; actele interne de decizie privind deplasarea în străinătate, inclusiv devizul estimativ de cheltuieli; actele interne de decizie privind angajarea sau avansarea personalului, numirea cu caracter temporar a personalului și acordarea altor drepturi salariale, transferare și detașare.

La *Agencia Națională pentru Resurse Minerale (ANRM)* s-a constatat neexercitarea vizei de control financiar preventiv, pe actele adiționale la Acordurile de concesiune a bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea/gestionarea ANRM.

La *Institutul Național al Magistraturii* unele proiecte de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv propriu nu au fost prezentate la viză, fiind aprobate de către ordonatorul de credite fără viza CFP.

Astfel, în anul 2013 au fost casate mijloace fixe și licențe, în valoare totală de 269 mii lei, fără ca procesele-verbale de scoatere din funcțiune a acestora să fie supuse vizei de control financiar preventiv propriu, deși atât normele legale cât și Procedurile interne ale INM prevăd obligativitatea prezentării acestor documente la viza CFP. Ordonatorul de credite a aprobat aceste documente fără a exista viza de CFP.

S-a mai constatat că bunurile au fost scoase din patrimoniul instituției fără ca înainte de această operațiune să fie întocmite note privind starea tehnică a acestora, în special a echipamentelor IT, fără să existe un act constatator al avariilor și fără a se face un deviz estimativ al costurilor pe care le-ar implica reparația bunurilor propuse spre casare, contrar prevederilor legale. Pentru echipamentele IT scoase din funcțiune s-a procedat la întocmirea unor fișe tehnice ulterior datei la care acestea au fost scoase din patrimoniul instituției.

În conformitate cu prevederile OG nr. 119/1999 constituie contravenție și se sancționează cu amendă „prezentarea spre aprobare ordonatorului de credite a proiectelor de operațiuni fără viza de control financiar preventiv”, iar constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoanele cu atribuții de inspecție din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, fapt pentru care în timpul controlului a fost sesizată această instituție.

Răspunsul transmis de Ministerul Finanțelor Publice confirmă constatările Curții de Conturi, fără însă a fi posibil a se aplica amenda contravențională, aceasta fiind prescrisă conform prevederilor OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție, la [Agenția Națională a Funcționarilor Publici](#) echipa de audit a constatat că în anul 2013 pe ordonanțele de plată întocmite în vederea efectuării plăților aferente unui contract de servicii și a Actelor adiționale ale altui contract pentru prestarea serviciilor de gestiune electronică a documentelor, a fost acordată viza de CFP fără a exista un document justificativ privind confirmarea prestării serviciilor efectuate, respectiv procesele-verbale de recepție.

O situație similară a fost constatată și la [Inspectoratul de Stat în Construcții](#) la documentele privind plata serviciilor de actualizare lunară a pachetului de informare legislativă SINTACT (achiziție efectuată prin cumpărare directă).

La [SC Metrorex SA](#) s-a constatat angajarea de fonduri publice și efectuarea de plăți la nivelul entității cu nerespectarea prevederilor legale privind exercitarea controlului financiar preventiv, respectiv prin nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale. Sistemul de control intern a fost considerat scăzut din cauza implementării necorespunzătoare a unor standarde de control intern.

La [Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”](#) s-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale referitoare la controlul financiar preventiv propriu, respectiv neacordarea vizei (sigiliul cu data aplicării lui) pe unele angajamente legale încheiate de entitate în perioada 2012-2013 (contracte individuale de muncă pe durată determinată, contracte de garanție în numerar ale gestionarilor și contracte de închiriere spații).

De asemenea, s-a constatat nerespectarea principiului separării atribuțiilor în unele cazuri, în sensul că persoana care a acordat viza de control financiar preventiv propriu pe ordonanțele de plată a semnat și ordinele de plată aferente.

La [Agenția Națională Anti-Doping](#), s-a constatat nerespectarea prevederilor legale aplicabile, respectiv neacordarea vizei (sigiliul cu data aplicării lui) pe contracte în valoare de 629 mii lei. Totodată, s-a constatat necertificarea documentelor justificative în privința realității și legalității prin semnătura conducătorilor compartimentelor de specialitate care inițiază operațiunea respectivă.

Referitor la activitatea de audit intern s-a stabilit că a fost nefuncțională, în perioada 2012-2014, din cauza faptului că nu s-a asigurat încadrarea a cel puțin doi auditori, așa cum prevede Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern. În aceste condiții, deși activitatea de audit trebuia asigurată de organul ierarhic superior, aceasta nu s-a realizat în fapt.

Constatarea unor sisteme de control intern bine concepute dar implementate necorespunzător în raport cu faza lor de proiectare

Orice sistem de control intern/managerial începe cu proiectarea și continuă cu punerea sa în practică și cu evaluarea modului concret de funcționare. O deficiență în cadrul oricărui sistem de control intern există atunci când proiectarea sau operarea/implementarea unui control nu permite conducerii sau angajaților, în decursul normal al îndeplinirii sarcinilor ce le revin, să poată preveni sau detecta o serie de denaturări, în timp util. Atunci când aceste deficiențe se identifică, conducerea unei entități trebuie să evalueze impactul asupra activităților/proceselor desfășurate.

La [Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială \(ANPIS\)](#) s-a constatat că sistemul de control intern a fost conceput, în general, în mod corespunzător, dar nu a fost implementat conform proiectării, întrucât nu s-au identificat și abordat toate riscurile care pot afecta realizarea bunei gestiuni financiare, astfel:

- prevenirea, detectarea și remedierea operativă a erorilor/fraudelor din cadrul celor patru tipuri de beneficii de asistență socială auditate au fost afectate atât de stadiul de dezvoltare și implementare a sistemului informatic SAFIR, care nu permite o verificare a tuturor datelor și informațiilor despre solicitanți și a realității declarațiilor acestora, cât și de nivelul de implicare a personalului cu atribuții în monitorizare și control intern din cadrul serviciilor organizate la nivelul instituției;
- nu se poate obține asigurarea că sunt efectuate suficiente teste, verificări și controale în privința dreptului unor persoane de a beneficia de asistență socială întrucât nu este asigurat, în totalitate, cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern;
- s-a menținut în continuare un nivel ridicat al riscului de eroare și fraudă, fapt ce s-a concretizat în achitarea de către agențiile județene a unor drepturi necuvenite, generând astfel deteriorarea în continuare a distribuției echitabile și a ponderii sumelor care ajung la familiile cu venituri mici, precum și ineficiența raportului cost/beneficiu a sistemului de beneficii de asistență socială.

Indicatorii de performanță stabiliți de către conducerea entității, la nivelul ANPIS, nu oferă o imagine clară a activității desfășurate la nivelul agențiilor teritoriale, având în vedere neconcordanțele prezentate cu privire la modul de raportare al acestora cât și faptul că anumiți indicatori nu sunt relevanți față de activitatea desfășurată în anul 2013.

La [Agenția Națională de Presă AGERPRES](#) sistemul de control intern/managerial organizat prin Ordinul nr. 255/18.06.2013 al directorului general nu a fost pus în practică în totalitate, în sensul că nu au fost respectate unele termene de realizare a obiectivelor, acțiunilor și responsabilităților prevăzute. Astfel, rezultă că acesta a fost proiectat, dar nu a funcționat în mod corespunzător.

La *Academia Oamenilor de Știință din România (AOȘR)* și la *Ministerul Educației Naționale (MEN)* s-a constatat că, deși controlul intern a fost proiectat corespunzător reglementărilor legale, implementarea și funcționarea lui prezintă multe deficiențe, astfel că acesta nu are capacitatea de a preveni, detecta și corecta toate erorile/abaterile semnificative care pot să apară în activitatea desfășurată, existând riscul de denaturare semnificativă a situațiilor financiare.

La *Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)* pentru aplicarea legislației în vigoare, au fost întreprinse următoarele:

- obiectivele generale și specifice ale entității precum și indicatorii de performanță au fost cuprinși în *Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial al Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic în perioada 2012-2013* aprobat prin *Decizia directorului nr. 102/27.02.2012*;
- prin aceeași decizie, a fost actualizată componența structurii responsabile pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică cu privire la sistemul propriu de control managerial;
- în anul 2013, la nivelul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, au fost inventariate 5 proceduri formalizate, fără însă a fi întocmită o listă a activităților procedurale;
- la nivelul entității au fost identificate 6 funcții sensibile, dar nu au fost stabilite riscurile asociate și nu s-a întocmit Registrul riscurilor;
- în conformitate cu Situația sintetică, privind stadiul implementării Standardelor de control intern/managerial, conform rezultatelor autoevaluării la 31.12.2013 în CNDIPT, rezultă că în 11 compartimente au fost implementate 23 de standarde. În curs de implementare se află standardul 11 – Managementul riscului și standardul 14 – Corespondența și arhivarea;
- a fost întocmit și transmis *Ministerului Educației Naționale, Raportul anual de evaluare a sistemului de control intern/managerial la data de 31 decembrie 2013*, prin care directorul CNDIPT apreciază că, în baza rezultatelor autoevaluării, sistemul de control intern/managerial este parțial conform cu standardele cuprinse în *Codul controlului intern/managerial*.

Echipa de auditori, după efectuarea testelor de control, a identificat unele deficiențe și a apreciat nivelul de încredere în acest sistem ca fiind scăzut.

La *Institutul de Fizică Atomică*, sistemul de control intern a fost proiectat și implementat corespunzător reglementărilor legale și părea să funcționeze în general bine, astfel că auditorii publici externi i-au acordat, înainte de efectuarea testelor de control, calificativul *bine*. Dar, după efectuarea testelor de control, s-a constatat că funcționarea lui prezintă multe deficiențe, astfel că acesta nu are capacitatea de a preveni, detecta și corecta toate erorile/abaterile semnificative care pot să apară în activitate. Ca urmare, echipa de auditori a apreciat nivelul de încredere în sistem ca fiind scăzut.

La *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar*, implementarea sistemică a controlului intern/managerial a fost demarată abia în luna iulie 2014, prin numirea Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial. În demersul de implementare a sistemului de control intern există multe neajunsuri, din care menționăm:

- nu a fost elaborat, conform legii, un program de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial care să cuprindă obiectivele, acțiunile, responsabilitățile, termenele, precum și alte componente ale organizării și desfășurării verificărilor;
- în programele de pregătire profesională a personalului nu a fost prevăzută pregătirea profesională a întregului personal în domeniul controlului intern/managerial, astfel că la nivelul personalului noțiunea de control intern este încă o noțiune abstractă, fără conținut și fără aplicabilitate practică;
- nu au fost identificate riscurile pe care le pot genera activitățile institutului și implicit nici modalitățile concrete de acțiune pentru minimizarea lor;
- nu au fost identificate toate activitățile procedurabile din cadrul Institutului și în consecință nici nu au fost elaborate proceduri operaționale de lucru pentru toate aceste activități;
- în ceea ce privește formele efective de control existente în entitate, se constată faptul că lipsește activitatea de autoevaluare a controlului, dar există un control ierarhic, care se materializează în primul rând prin avizarea/aprobarea documentelor emise de salariați; totodată, se realizează o evaluare a activității anuale a fiecărui salariat, dar nu se relevă faptul că au existat situații de neîndeplinire corectă sau în totalitate a atribuțiilor de serviciu.

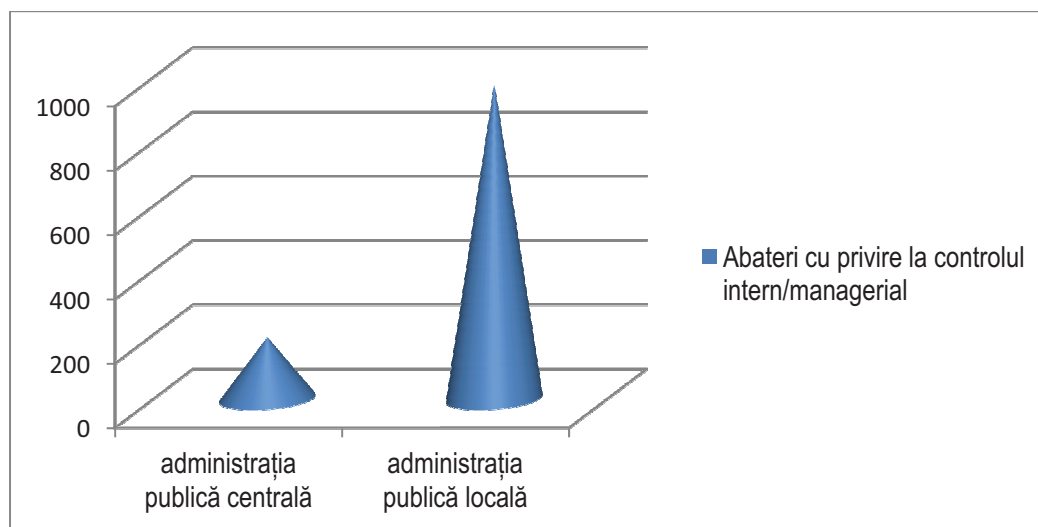
Față de aspectele rezultate în urma evaluării proiectării sistemului de control intern, echipa de auditori a apreciat existența unui mediu de control parțial conform iar nivelul de încredere în acesta a fost scăzut, întrucât în urma testării controalelor au fost constatate numeroase deficiențe.

La *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului – INCDFP București*, au fost elaborate și aprobate programe de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial al institutului și au fost elaborate câteva proceduri operaționale. Totuși, nu au fost implementate unele standarde de control intern/managerial și nu au fost elaborate proceduri operaționale pentru achiziții publice, contabilitate, juridic, personal, evaluarea performanțelor profesionale, strategia de control.

Ca urmare, auditorii publici externi au apreciat că există un mediu de control parțial conform, iar având în vedere abaterile constatate, nivelul de încredere în acesta a fost apreciat ca mediu.

Alte aspecte sau deficiențe constatate în entitățile publice cu privire la implementarea sistemului de control intern/manAGERIAL

Situația abaterilor privind controlul intern/manAGERIAL, care au fost constatate de către Curtea de Conturi, este reprezentată grafic astfel:

La *Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989* sistemul de control intern/manAGERIAL a fost aproape inexistent, în condițiile în care fluctuația personalului, în special a persoanelor cu funcții de conducere, a fost un fenomen frecvent (exemplu: în timpul misiunii de audit a fost eliberat din funcție secretarul de stat, iar în ultimii trei ani a asigurat conducerea instituției un număr de cinci persoane, care au avut funcția de secretar de stat sau atribuții ale acestuia), astfel:

- la nivelul instituției, factorii de decizie s-au aflat într-o criză severă de autoritate, în sensul că unele dispoziții ale conducătorului entității date personalului prin acte administrative interne, nu au fost respectate în totalitate sau nu au fost puse în aplicare;
- nu a fost elaborată și implementată o procedură de descriere a circuitului informațional al documentelor interne și al corespondenței primite/transmise pentru a se evita întârzieri nejustificate în soluționarea unor probleme sau în adoptarea unor decizii manageriale;
- managementul Secretariatului de Stat nu a fost preocupat de monitorizarea activității personalului, situație în care unele atribuții repartizate nu au fost îndeplinite sau au fost îndeplinite necorespunzător, fără ca deviațiile de la un comportament profesional normal să fie sancționate. (Exemplificăm în acest sens, măsurile dispuse de Curtea de Conturi prin decizii neimplementate și motivația prezentată de conducerea entității pentru a justifica aceste neajunsuri, respectiv: dispozițiile scrise ale factorilor de decizie adresate personalului angajat și rămase fără răspuns);
- capacitatea instituțională a fost redusă în raport cu problemele reale ale instituției (ex: numărul mare de litigii aflate pe rolul instanțelor de judecată – aproximativ 109 dosare ale cauzelor în care entitatea este parte), cu risc de afectare a fondurilor publice, la care se adaugă dosarele aflate pe rolul instanțelor de judecată, depuse de conducerea instituției în vederea anulării unor certificate de revoluționar, raportat la persoanele care au responsabilitatea urmăririi acestora;
- compartimentul de audit public intern, care trebuia să asigure consilierea managementului, nu a funcționat începând cu luna august 2013, context în care Secretariatul de stat nu și-a îndeplinit obligația legală de a transmite Curții de Conturi sinteza raportului de audit public intern.

Secretariatul de Stat pentru Culte nu a respectat reglementările legale privind proiectarea și implementarea controlului intern/manAGERIAL în derularea Programului bugetar 255 „Susținerea cultelor”, vizând următoarele aspecte:

- caracterul general, sumar, al procedurilor interne specifice etapei de alocare a fondurilor bugetare;
- lipsa unor strategii, mecanisme și instrumente de control, precum și a unor relații de comunicare/conlucrare la nivel instituțional, de natură să elimine riscul utilizării fondurilor publice fără asigurarea respectării principiilor legalității și conformității;
- reflectarea în evidența contabilă a fondurilor alocate unităților de cult sub forma sprijinului financiar, fără respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a principiului independenței exercițiului;
- lipsa unei monografii contabile specifice activității instituției, care să prevadă înregistrarea în evidența contabilă, în contul de cheltuieli, a sumelor acordate unităților de cult sub formă de sprijin financiar, la momentul prezentării documentelor justificative.

La *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, în *aparatură centrală*, nu au fost implementate toate standardele de control intern iar la *structurile teritoriale*, din subordinea *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, în *centrele județene București, Brașov, Dolj, Dâmbovița, Galați, Ilfov, Mureș, Vaslui și Vrancea* din subordinea *Agenciei de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)* s-au constatat următoarele deficiențe: nu este elaborat registrul riscurilor și programul de dezvoltare a sistemului de control intern/manAGERIAL, nu au fost întocmite și transmise raportările semestriale/anuale către APIA (ordonatorul secundar) sediul central, nu s-au elaborat proceduri operaționale proprii, nu s-a dispus detalierea prin liste de verificare (check-lists), a obiectivelor verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entităților publice. La *centrul județean Alba* nu s-au

respectat dispozițiile OMFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, astfel documentele din care rezultă obligații de plată către beneficiarii de ajutoare de stat la motorină și polițe de asigurare, nu sunt vizate cu „Bun de plată”. De asemenea, nu s-au stabilit prin norme proprii documentele, circuitul acestora și persoanele împuternicite să efectueze operațiunile legate de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor.

La *Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV)* s-a constatat că: nu au fost elaborate și implementate procedurile pentru toate activitățile procedurabile identificate; nu a fost revizuită o mare parte din procedurile operaționale, iar implementarea unora dintre acestea se află în curs de realizare; nu sunt monitorizate riscurile semnificative și nu sunt întreprinse acțiuni de menținere a acestora în limite acceptabile; nu se asigură cadrul organizatoric și funcțional, la nivelul ANPIS, pentru realizarea activității de audit intern, întrucât compartimentele de audit lipsesc/nu sunt acoperite cu personal și nu se poate obține asigurarea că sunt efectuate suficiente controale în privința persoanelor care pot beneficia de aceste drepturi. Personalul cu atribuții în monitorizarea și controlul intern din cadrul serviciilor organizate la nivelul ANPIS nu contribuie la prevenirea, detectarea și remedierea operativă a erorilor/fraudelor la acordarea celor patru tipuri de beneficii de asistență socială auditate. S-a constatat, de asemenea, că s-a menținut un nivel ridicat al riscului de eroare și fraudă, fapt ce s-a concretizat în achitarea, de către agențiile județene a unor drepturi necuvenite, generând astfel deteriorarea continuă a distribuției echitabile și a ponderii sumelor care ajung la familiile cu venituri mici, precum și a raportului cost/beneficiu în sistemul de beneficii de asistență socială.

La *Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS)* nu s-a efectuat corespunzător controlul intern de către Casele de Asigurări de Sănătate privind modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor.

Totodată, la *Casele de asigurări de sănătate județene din subordinea Casei Naționale de Asigurări de Sănătate* s-a constatat că: nu au fost elaborate toate procedurile specifice activității, nu au fost actualizate procedurile operaționale existente (*CAS Vâlcea, CAS Iași, CASAOPSNAJ*); nu au fost efectuate controale la furnizorii cu care s-au încheiat contracte privind depunerea programului de lucru pentru serviciile medicale la domiciliu, nu s-au valorificat în întregime acțiunile desfășurate (*CAS Dâmbovița*); nu au fost efectuate toate misiunile de audit programate și nu au fost selectate zonele care prezintă un risc ridicat (*CAS Iași, CAS Botoșani*); nu s-a exercitat viza CFP asupra tuturor operațiunilor ce privesc constituirea veniturilor la FNUASS (*CAS Botoșani*).

La *Ministerul Culturii* s-a constatat că activitatea de control intern a entității se situează, din punctul de vedere al proiectării și implementării sistemului de control managerial, la un nivel scăzut.

La *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC)* echipa de audit a constatat că: nu au fost respectate prevederile legale cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern; Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial elaborat la nivelul MMSC nu cuprinde indicatori de performanță pentru obiectivele generale și specifice, precum și pentru activitățile care contribuie la realizarea acestora; fișele de post ale membrilor Comisiei nu au fost completate, în toate cazurile, cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile care le revin; nu au fost identificate toate activitățile procedurabile și nu au fost formalizate proceduri; nu au fost elaborate planuri pentru limitarea consecințelor apariției unor riscuri și nu au fost nominalizate persoane responsabile cu aplicarea acestor planuri, nu a fost definit nivelul acceptabil de expunere la aceste riscuri și nici nu a fost evaluată probabilitatea ca riscul să se materializeze și mărimea impactului acestuia.

Față de aspectele constatate, echipa de audit a considerat nivelul de încredere în sistemul de control intern ca fiind *scăzut*, iar prin decizie s-a dispus conducerii MMSC luarea măsurilor necesare pentru aplicarea prevederilor legale referitoare la controlul intern/managerial.

La *Institutul Național de Hidrologie și Gospodăria Apelor (INHGA)*, echipa de audit a constatat că: au fost stabilite și înscrise în Regulamentul de organizare și funcționare obiectivele generale și cele specifice ale institutului; au fost stabilite activitățile procedurabile la nivelul entității, însă nu s-au elaborat proceduri formalizate pentru fiecare din acestea; au fost constituite, prin decizii emise de conducerea institutului, comisii cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la sistemele de control managerial; a fost organizat în cadrul entității, prin decizie a conducătorului institutului, controlul financiar preventiv propriu; nu a fost elaborat încă un cod etic pentru salariați dar există un proiect al acestuia în lucru; nu a fost elaborată o procedură privind circulația și arhivarea documentelor în cadrul entității, separat pentru fiecare an financiar; nu au fost identificate riscurile aferente fiecărei activități în parte și nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor; nu au fost efectuate informări conform prevederilor legale, referitoare la progresele înregistrate cu privire la dezvoltarea sistemelor de control managerial; există un program de pregătire profesională a angajaților, însă rezultatele activității de pregătire profesională nu au fost evaluate niciodată; nu au fost elaborate proceduri antifraudă; nu au fost stabilite funcțiile sensibile; nu au fost elaborate proceduri de identificare a funcțiilor sensibile.

Față de aspectele rezultate în urma evaluării proiectării sistemului de control intern la nivelul INHGA s-a apreciat că există un mediu de control parțial conform, iar nivelul de încredere în acesta este *mediu*, întrucât în urma aplicării testelor de control au fost constatate unele deficiențe.

La *Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV)* s-au identificat unele deficiențe, iar nivelul de încredere în sistemul de control intern al entității a fost apreciat ca fiind „foarte scăzut”, din următoarele considerente: nu sunt formalizate/dezvoltate controale de supraveghere, pentru a se asigura respectarea de către salariați a procedurilor în mod efectiv și continuu; un număr însemnat de proceduri operaționale sunt elaborate, dar nu există certitudinea că funcționează efectiv/eficient în practică; la nivelul ICCV este completat un Registru al riscurilor, dar nu au fost identificate toate riscurile asociate activităților identificate; nu au fost elaborate reglementări interne exprese cu privire la verificarea legalității activităților care au caracter financiar.

S-au identificat câteva deficiențe semnificative în situațiile financiare, generate de deficiențele sistemului de control intern, și anume:

- neevidențierea în conturi în afara bilanțului a angajamentelor bugetare și legale;
- în cadrul ICCV există un sistem informatic de prelucrare automată a datelor contabile proiectat de un salariat al INCE (ordonator secundar de credite) care nu asigură întocmirea registrelor contabile obligatorii și a situațiilor de raportare, conform reglementărilor legale în vigoare;
- la nivelul ICCV nu este organizată evidența analitică a conturilor.

Se reține faptul că ICCV nu a contestat abaterile, acestea fiind rezolvate în timpul controlului.

La [Centrul de Economia Industriei și Serviciilor](#), ca urmare a verificării modului de organizare și desfășurare a activității compartimentului de audit public intern, s-au constatat următoarele:

Prin Decizia Directorului institutului s-a constituit Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a sistemelor de control managerial. Pentru realizarea obiectivelor generale ale controlului intern, conducerea centrului a organizat activitatea generală și specifică de control intern, respectiv: a fost elaborat programul de dezvoltare a sistemului de control intern al CEIS; au fost identificate activitățile procedurale ale entității publice; au fost elaborate și aprobate 34 de proceduri operaționale aferente activităților procedurale identificate; în cadrul instituției, există o monitorizare și o evaluare sistematică a riscurilor fiind completat totodată registrul riscurilor la nivelul entității în conformitate cu procedura de sistem privind managementul riscului; au fost întocmite fișe de post pentru fiecare angajat. Din aceste fișe de post rezultă atribuțiile specifice fiecăruia, sfera relațională și de control, fiind aprobate de director și de persoana în cauză.

În exercitarea atribuțiilor sale, directorul a emis decizii de încadrare pe postul din statul de funcții aprobat, precum și decizii de înființare a unor comisii de specialitate (inventariere, de organizare concursuri, de evaluare în vederea atribuirii contractelor de achiziții publice, de disciplină ș.a.) care completează atribuțiile din fișele de post.

Au fost întocmite și supuse aprobării Consiliului Științific, Regulamentul de Ordine Internă și Regulamentul de organizare și funcționare, documente care detaliază reguli de conduită și a fost elaborat Codul etic al personalului contractual din cadrul CEIS.

La nivelul Centrului de Economia Industriei și Serviciilor, activitatea de audit intern, se desfășoară de către entitatea ierarhic superioară, respectiv Institutul Național de Cercetări Economice (INCE), în conformitate cu normele metodologice privind exercitarea activității de audit intern specifice acestuia.

În perioada auditată, în conformitate cu Planul de audit intern întocmit la nivelul INCE, s-a efectuat o misiune de audit public intern la Centrul de Economia Industriei și Serviciilor în anul 2013, tema misiunii de audit fiind *auditul de regularitate privind respectarea condițiilor legale cu privire la întocmirea dosarelor de personal*.

Conform Planului de acțiune și calendarului implementării recomandărilor formulate de către auditorul public intern din cadrul INCE, toate recomandările au fost implementate/realizate.

La [Muzeul Național de Artă al României \(MNAR\)](#), ca urmare a verificării modului de organizare și desfășurare a activității compartimentului de audit public intern, s-a constatat faptul că recomandările din „*Raportul privind evaluarea stadiului implementării Sistemului de Control Intern Managerial inclusiv a procedurilor formalizate pe activități ale MNAR*” nu sunt preluate în totalitate în fișa de urmărire a recomandărilor.

Activitatea de control financiar preventiv propriu nu a fost exercitată în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Deși există elaborate proceduri operaționale pentru activitățile Muzeului, acestea nu sunt semnate de persoanele la care se difuzează procedurile respective, fapt pentru care angajații nu-și desfășoară activitatea pe baza procedurilor.

De asemenea, s-a constatat că Standardul „*Funcții sensibile*” este parțial implementat, deoarece nu există elaborat planul pentru asigurarea rotației salariaților care dețin funcții sensibile o dată la 5 ani iar pentru Standardul „*Comunicare*” nu există asigurată funcționarea sistemului de comunicare internă.

Documentele „*Registrul Riscurilor la nivelul compartimentelor*” și „*Registrul Riscurilor la nivelul serviciului economic*” nu sunt aprobate de Directorul General al MNAR și nu a fost elaborat la nivelul compartimentelor MNAR documentul „*circuitul documentelor*” integrat în documentul fluxul general al documentelor.

La [Muzeul Național de Artă Contemporană al României \(MNACR\)](#) în anii 2012 și 2013, echipa de control a constatat că nu au fost elaborate proceduri formalizate pentru toate activitățile identificate în cadrul Muzeului. Astfel, în perioada verificată, din totalul de 27 activități identificate au fost elaborate doar 23 de proceduri, unele dintre acestea fiind neactualizate, nesemnate sau neaprobate prin Hotărâre a comisiei de control intern.

Nu au fost luate măsurile necesare în vederea evitării conflictului de interese, nu au fost stabilite funcțiile sensibile și nu există un Cod de etică aprobat de către conducătorul instituției.

La [Arhiva Națională de Filme](#) au fost constatate următoarele deficiențe:

- nu au fost întocmite rapoarte ale directorului instituției asupra sistemului de control intern/managerial;
- nu au fost întocmite chestionarele de autoevaluare a modului de implementare a controlului intern;
- nu a fost elaborată situația sintetică a rezultatelor autoevaluării;
- nu au fost actualizate în totalitate procedurile operaționale elaborate pentru activitățile instituției, din cele 36 de proceduri operaționale sunt actualizate un număr de 5 proceduri operaționale;

- nu a fost efectuată inventarierea activităților instituției pentru determinarea activităților procedurale;
- nu au fost identificate riscurile asociate activităților la toate compartimentele funcționale, nu s-a făcut o evaluare sistematică a acestor riscuri și nu a fost întocmit Registrul riscurilor;
- nu a fost elaborată Procedura de sistem „Managementul riscurilor” (PS-RISC);
- nu au fost respectate termenele prevăzute în programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial și nu a fost actualizat programul respectiv.

Referitor la activitatea de control financiar preventiv s-a constatat faptul că: nu a fost întocmit Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv; nu a fost aplicată viza de control financiar preventiv asupra contractelor încheiate de ANF cu furnizorii de produse și servicii.

În perioada 01.01.2012-30.11.2013 activitatea de audit intern nu a fost exercitată, deoarece în urma scoaterii la concurs a postului vacant nu s-a prezentat niciun candidat. Începând cu data de 01.12.2013, activitatea de audit public intern a fost preluată de ordonatorul secundar de credite, care are obligația efectuării misiunii de audit la ANF prin compartimentul propriu de audit intern.

La *Regia Autonomă „Editura Didactică și Pedagogică”* s-au constatat următoarele deficiențe:

- prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 23/03.09.2010* s-a aprobat *Structura cu atribuții de monitorizare a Sistemului de control intern/managerial*, fără a fi nominalizate persoanele care fac parte din structura respectivă și fără a se elabora un regulament de organizare și funcționare;
- a fost emisă *Decizia directorului general nr. 107/03.09.2010*, pentru aprobarea programului de control managerial privind controlul intern și controlul financiar preventiv, cuprinzând proceduri pentru fiecare birou/serviciu al editurii, dar decizia respectivă nu a fost pusă în practică și nu a fost actualizată, având în vedere că, în anul 2013, unele persoane nominalizate în decizie nu mai făceau parte din personalul regiei;
- nu au fost elaborate norme și proceduri proprii pe fiecare activitate (ex: procedura privind fundamentarea bugetului; procedura privind stabilirea tirajelor, determinarea costurilor de producție, stabilirea prețului de vânzare; procedura privind stabilirea beneficiarilor de gratuități și a numărului de exemplare/beneficiar, precum și reglementarea modului de distribuire a acestora; procedura proprie de inventariere a patrimoniului etc.);
- nu a fost elaborat și aprobat circuitul documentelor;
- nu a fost întocmit registrul riscurilor cuprinzând riscurile potențiale, cu efectele și consecințele lor, precum și activitățile de control intern asociate pentru limitarea riscurilor.

Totodată, s-a constatat că, începând din luna noiembrie 2013, singura persoană desemnată să acorde viza de CFP este directorul economic, care a acordat-o în perioada exercitării funcției de director economic, fără a se respecta separarea atribuțiilor potrivit prevederilor legale. De asemenea, viza nu a fost acordată pe toate proiectele de operațiuni (pe majoritatea contractelor, comenzilor, referatelor, statelor de plată pentru avans).

În timpul și ca urmare a controlului au fost emise *decizii interne*, prin care au fost desemnate alte patru persoane care să exercite viza de control financiar preventiv propriu.

În compartimentul de audit intern a fost încadrată o persoană abia în luna iunie 2013. Au fost efectuate trei misiuni de audit, care au vizat: sistemele informatice, sistemul contabil și fiabilitatea acestuia, și sistemele de conducere și control, precum și riscurile asociate unor astfel de sisteme.

Acțiunile de audit intern au fost finalizate prin rapoarte de audit în care au fost identificate punctele slabe pentru care s-au formulat recomandări în vederea eliminării acestora.

În contextul celor prezentate, s-a apreciat că sistemul de control intern asigură un *nivel scăzut de încredere*.

La *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului (INCDPM)* nu este organizat și nu funcționează un compartiment de audit public intern. Această activitate s-a desfășurat pe baza unui contract de prestări servicii, încheiat cu o societate comercială, care a utilizat *Normele de audit intern* aprobate prin *Hotărârea nr. 88/2007 a Consiliului Camerei Auditorilor Financieri din România*, norme aplicabile societăților comerciale.

Contractul de prestări servicii, încheiat cu acea societate comercială pentru realizarea activității de audit public intern, încalcă prevederile legale aplicabile acestei categorii de servicii, realizarea activităților de audit intern fiind efectuată de către persoane incompatibile cu funcția de auditor public intern.

Din verificarea efectuată, a rezultat faptul că în anul 2013 furnizorul a emis un număr de 5 facturi fiscale, în sumă totală de 22 mii lei pentru *servicii de audit*, a prezentat doar un număr de 4 rapoarte de audit intern, acestea nefiind întocmite conform prevederilor legale.

INCDPM a contestat măsura dispusă în baza acestei constatări, considerând că nu pot fi luate măsuri de reziliere a contractului încheiat cu societatea comercială și de recuperare a sumelor plătite, întrucât sunt aplicabile prevederile *Codului civil, art. 1516, alin. (2), pct. 2 Drepturile creditorului*, iar recuperarea sumelor plătite nu se poate realiza, deoarece plățile efectuate reprezintă contravaloarea unor servicii prestate, în baza unui contract existent la momentul prestării serviciilor și a executării plăților.

Comisia de soluționare a contestației din cadrul Curții de Conturi a respins contestația depusă de *INCDPM*. În *Contestația* depusă de *INCDPM* se invocă dificultatea recuperării sumelor plătite de la beneficiarul acestor plăți, întrucât acest caz nu se înscrie în reglementările legislative care oferă astfel de posibilități.

Dar, în decizia Curții de Conturi nu este dispusă „recuperarea sumelor plătite în baza acestui contract încheiat fără bază legală”

exclusiv de la beneficiarul plăților. Responsabilitatea persoanelor, care au încheiat și derulat acest contract, presupune și suportarea acoperirii prejudiciilor cauzate entității prin îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu și nerespectarea prevederilor legale la încheierea acestui contract.

În contextul celor prezentate, și a altor deficiențe constatate, auditorii publici externi au apreciat că sistemul de control intern asigură un nivel de încredere foarte scăzut.

La [Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului \(AAAS\)](#), din cele 25 de standarde de control intern/managerial, mai sunt de implementat 11, din acestea 6 fiind parțial implementate.

S-a constatat și neîndeplinirea, de către Direcția Control, Analiză, Strategie și Comunicare a unor obiective speciale de control, aprobate prin Planul de control intern al instituției pe anul 2013. Potrivit acestuia, în afara obiectivelor principale ale activității de control intern, Direcția Control, Analiză, Strategie avea de îndeplinit și verificări la: Direcția Finanțe și Evidență Contabilă; Serviciul Administrativ și Achiziții; Direcția Juridică; Direcția Monitorizare Participații și Privatizare Societăți din Portofoliu; Direcția Postprivatizare; Direcția Gestionare Creanțe și Urmărire Valorificare; Direcția Politici Comunitare, Relația cu Parlamentul și Relația cu Păgubiții FNI; Direcția Resurse Umane, Salarizare, Secretariat.

Din *Raportul de activitate a Direcției Control, Analiză, Strategii și Comunicare pe anul 2013*, a rezultat că nu s-a efectuat verificarea obiectivelor speciale aferente activităților sus menționate, contrar prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al AAAS.

La [Ministerul Economiei](#) s-au constatat următoarele deficiențe:

- În Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial nu au fost evidențiate în mod distinct acțiunile de perfecționare profesională, atât pentru persoanele cu funcții de conducere, cât și pentru cele de execuție; nu au fost implementate toate standardele de control intern la nivelul ministerului, astfel încât din 25 de standarde, 14 sunt implementate, 9 sunt parțial implementate și 2 neimplementate; nu au fost elaborate procedurile formalizate pentru toate activitățile procedurale, cele existente nu au fost actualizate parțial, unele dintre aceste proceduri nu includ descrieri referitoare la controlul intern; nu a fost elaborat și aprobat Registrul riscurilor, procedura privind managementul riscurilor este în curs de actualizare, monitorizarea și evaluarea riscurilor la nivelul ministerului și al entităților aflate în subordine s-a efectuat parțial; nu există un sistem de monitorizare pe verticală, la nivelul ministerului, a modului de implementare a sistemelor de control managerial la entitățile aflate în subordine; nu au fost stabilite proceduri de delegare a competențelor, proceduri anticorupție, fraudă; au fost stabilite parțial obiectivele specifice și indicatorii de performanță la nivelul entității centrale și al entităților aflate în subordine; au fost inventariate parțial funcțiile sensibile.
- nu a mai fost actualizat din anul 2011 Cadrul operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv; nu a fost actualizată lista persoanelor care acordă viza de control financiar preventiv; nu a fost stabilit circuitul documentelor supuse controlului financiar și nu a fost efectuată evaluarea anuală a persoanelor care au acordat viza de CFP, de către conducătorul entității; a fost acordată viza de control financiar preventiv pe proiecte de operațiuni care nu au fost însoțite de documente justificative.
- nu au fost auditate, cel puțin o dată la 3 ani, toate activitățile desfășurate; nu au fost efectuate misiuni de evaluare a gradului implementării sistemului de control managerial în entitate; conducerea entității nu a asigurat pregătirea profesională a auditorilor publici interni de minim 15 zile pe an.

La [Departamentul pentru Energie](#) s-a reținut faptul că nu a fost implementat niciun standard de control intern și nu au fost stabilite cerințele specifice de control intern la nivelul entității.

De asemenea, nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv, documentele justificative și circuitul acestora; termenul pentru pronunțare (acordarea/refuzul vizei) nu a fost stabilit, prin decizie internă, de conducătorul entității publice în funcție de natura și complexitatea operațiunilor; registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu, nu este întocmit în condițiile legii, în sensul că, nu cuprinde informații de identificare a documentului (numărul și data întocmirii acestuia), și nici rubricile „valoarea operațiunii pentru care se acordă viza” și „valoarea operațiunii pentru care se refuză viza”, „valoare cheltuieli” și „refuz de viză”.

La [Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism](#) nu a fost elaborat Planul de audit intern pe anul 2013 și nu a fost asigurată pregătirea profesională a fiecărui auditor public intern, de minim 15 zile pe an. De asemenea, la nivelul instituției nu au fost dispuse măsuri pentru elaborarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități.

La [Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor](#) nu a fost elaborat *Codul privind conduita etică a auditorului intern*, nu a fost asigurată pregătirea profesională a fiecărui auditor public intern, de minim 15 zile pe an, Raportul anual de activitate pentru anul 2013 nu a fost transmis la Curtea de Conturi a României, conform prevederilor Legii nr. 94/1992, republicată, art. 42 alin. (2) și nici la Ministerul Economiei.

La [Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială](#), controlul financiar preventiv propriu nu a fost exercitat asupra următoarelor operațiuni: angajamentele legale din care rezultă direct sau indirect obligații de plată, respectiv, contractele de muncă, contractele încheiate între entitate și furnizorii de bunuri/prestări servicii; actele interne de decizie privind deplasarea în străinătate, inclusiv deizul estimativ de cheltuieli; actele interne de decizie privind angajarea sau avansarea personalului, numirea cu caracter temporar a personalului și acordarea altor drepturi salariale, transferare și detașare.

La *Biroul Român de Metrologie Legală* s-a constatat nerespectarea prevederilor privind standardul de control intern managerial referitor la separarea atribuțiilor și a procedurii privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții, răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor și valorilor.

La *SC Fondul Român de Contragarantare SA (SC FRC SA)* s-a constatat că: nu au fost detaliate prin liste de verificare (check-lists) obiectivele verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific entității; nu au fost cuprinse în cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv toate documentele; numirea persoanelor care au acordat viza de CFP în cadrul FRC nu s-a efectuat cu acordul ministerului coordonator; nu a fost efectuată evaluarea anuală a persoanelor care au acordat viza de CFP, de către conducătorul entității, cu avizul ministerului coordonator; nu au fost nominalizate prin decizii ale Directoratului FRC, persoanele care certifică documentele în privința realității, regularității și legalității operațiunilor, sau care acordă viza de *Bun de plată*, cu speciemenle de semnături; nu toate proiectele de operațiuni au fost prezentate la viza de CFP (facturile fiscale aferente cheltuielilor de protocol); a fost acordată viza de control financiar preventiv pe facturi care nu au fost însoțite de documente justificative care să justifice prestarea efectivă a serviciilor contractate.

S-a mai constatat că nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani, toate activitățile desfășurate; conducerea entității nu a asigurat pregătirea profesională a auditorilor publici interni de minim 15 zile pe an; conducerea entității a dispus în mod nelegal, implicarea auditorului public intern în calitate de membru în echipa de coordonare operativă și permanentă a procesului de implementare sistemului de control intern/managerial, în condițiile în care în anul 2013, a desfășurat o misiune de audit; nu a fost trimis la Curtea de Conturi a României, până la sfârșitul trimestrului I, Raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern pentru anul precedent.

La *Compania Națională a Uraniului SA (CNU SA)* s-a reținut că:

- în *sediul central* nu au fost detaliate prin liste de verificare (check-lists), obiectivele pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific entității; nu a fost efectuată evaluarea anuală a persoanelor care au acordat viza de CFP, de către conducătorul entității, cu avizul ministerului coordonator; nu toate proiectele de operațiuni au fost prezentate la viza de CFP; nu a fost stabilit prin decizie internă, de conducătorul entității, termenul pentru pronunțare (acordarea/refuzul vizei) în funcție de natura și complexitatea operațiunilor supuse vizei.

De asemenea, s-a constatat că nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani, activitățile desfășurate de entitate (sistemul contabil, administrarea patrimoniului, sistemele informatice etc.), iar conducerea entității nu a asigurat pregătirea profesională a auditorilor publici interni de minim 15 zile pe an.

- în *sucursala Suceava* s-a reținut că nu au fost actualizate procedurile operaționale elaborate în conformitate cu modificările legislative și cu organigrama companiei, precum și că nu au fost elaborate proceduri operaționale pentru toate activitățile desfășurate de entitate.

La *Ministerul Justiției* nu a fost organizată în mod corespunzător monitorizarea stadiului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, întrucât ordonatorii secundari de credite nu au raportat, iar Ministerul Justiției nu a solicitat și nu a stabilit termene până la care curțile de apel – ordonatori secundari de credite – să transmită *programele de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, stadiul implementării și dezvoltării sistemelor de control intern/managerial la nivelul acestora, precum și situațiile deosebite, constatate în acțiunile de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică*, conform prevederilor legale în vigoare. În lipsa unei monitorizări există riscul apariției unor abateri de la legalitate și regularitate, care nu pot fi înlăturate eficient și în timp util.

La nivelul *agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă*, sistemul de control intern/managerial nu a fost implementat în totalitate, astfel: nu a fost elaborată procedura privind managementul riscurilor; nu există un inventar al funcțiilor sensibile; nu sunt actualizate procedurile de urmărire și executare silită a debitelor, precum și registrul riscurilor; nu au putut fi identificate proceduri privind activitățile de delegare a atribuțiilor și de comunicarea informațiilor, semnalarea neregularităților apărute, separarea atribuțiilor și responsabilităților, elaborarea unor strategii de control la nivelul fiecărui compartiment, organizarea activității juridice și reprezentarea entității în fața instanțelor de judecată (AJOFM Vâlcea, AJOFM Prahova); nu au fost actualizate procedurile operaționale, potrivit modificărilor legislative; nu s-a asigurat includerea tuturor activităților instituției în auditare o dată la 3 ani, prin necuprinderea activităților cu impact financiar și riscuri ridicate; nu au fost stabilite funcțiile sensibile (AJOFM Vaslui).

La *Societatea Națională de Radiocomunicații* a fost constatată o serie de abateri privind organizarea și desfășurarea controlului intern/managerial, astfel: neelaborarea programului de dezvoltare a sistemului de control la nivelul sediului societății și la direcțiile operaționale de radiocomunicații pentru anii 2012 și 2013, în care să fie cuprinse obiectivele generale și specifice, precum și indicatorii de performanță; neîntocmirea, pentru anul 2012, a Registrului riscurilor pentru toate departamentele entității, care să cuprindă obiectivele/activitățile, descrierea riscurilor, probabilitatea și impactul acestora, instrumentele de control managerial, termene, responsabili; neidentificarea funcțiilor sensibile și nerealizarea inventarului acestora, pentru anul 2013, atât la nivelul sediului central, cât și al sucursalelor, netransmiterea chestionarului de autoevaluare pentru anul 2012 la nivelul sucursalelor SNR.

La *Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC)* s-a reținut faptul că, pe anumite paliere ale activității, controlul intern nu a funcționat corespunzător, context în care au fost constatate abateri de la legalitate cauzatoare de prejudicii, iar pentru unele activități procedurabile identificate, nu au fost întocmite și implementate procedurile operaționale corespunzătoare (spre ex. procedura operațională privind elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetului instituției).

La *Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP)* s-au reținut unele vulnerabilități, manifestate pe următoarele paliere de referință:

- comunicarea instituțională a fost deficitară, aspect ce constituie un risc în ceea ce privește asigurarea unui flux informațional optim;
- controlul intern nu a funcționat ca un sistem integrat pe toate palierele de activitate ale instituției.

La *Consiliul Economic și Social (CES)* evaluarea sistemului de control intern/managerial a relevat că unele documente interne elaborate în cadrul structurilor funcționale ale entității nu au fost înregistrate în registrul de evidență a documentelor instituției. Acest aspect contravine prevederilor Legii nr. 16/1996 a Arhivelor Naționale, cu modificările și completările ulterioare și Standardului 14 prevăzut de OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cu modificările și completările ulterioare, practica adoptată de instituție reprezentând un risc în ceea ce privește asigurarea unui flux informațional normal, necesar adoptării deciziilor manageriale corecte și în timp real.

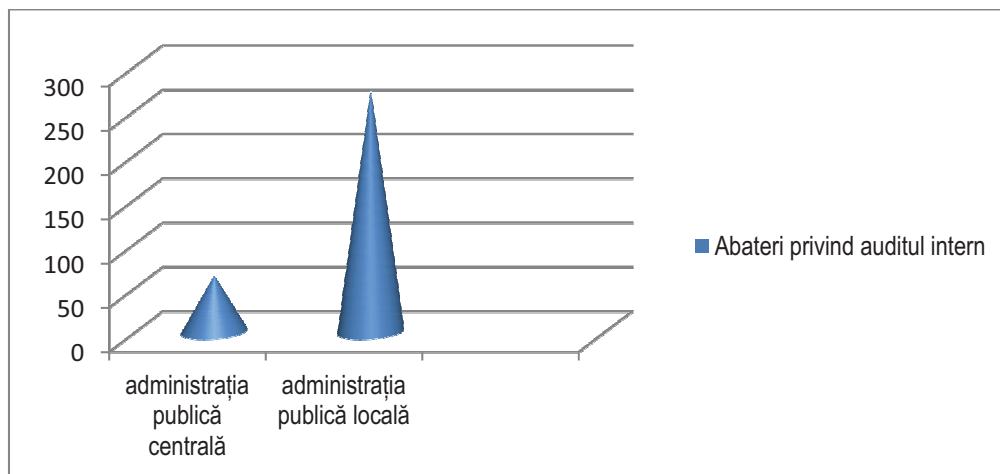
La *Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie*, la *Departamentul pentru Infrastructură și Investiții Străine (DPIIS)*, la *Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei* și la *Compania Națională „Loteria Română” SA*, sistemul de control intern/managerial nu este corespunzător implementat.

De asemenea, în **administrația publică locală** s-a constatat faptul că un număr de 111 entități publice nu au organizat sistemul de control intern, așa cum prevede legislația în materie.

➡ Modul în care s-a desfășurat activitatea de audit intern în entitățile publice

Auditul intern este un element important în entitățile din administrația publică. Acesta trebuie să ofere informații valoroase și de calitate celor care conduc aceste entități cu privire la activitățile care se desfășoară și la eficacitatea controalelor interne. Adesea însă, nu se obțin performanțele așteptate din activitatea de audit intern. Calitatea auditului este diferită în entitățile publice, activitatea desfășurată nu se concentrează în mod constant pe riscurile importante, iar conducătorilor de entități publice de multe ori nu le este suficient de clar la ceea ce ar trebui să se aștepte de la un audit intern eficient. Pentru a satisface această necesitate, auditul intern ar trebui ca prin calitatea activității sale să ofere un nivel mai ridicat de asigurare independentă și obiectivă conducerii superioare a unei entități.

Reprezentarea grafică a cazurilor de abateri privind auditul intern, atât în administrația publică centrală cât și în cea locală, este următoarea:

Din evaluarea realizată de auditorii Curții de Conturi a reieșit, așa cum se poate vedea și din graficul de mai sus, că există mai multe deficiențe privind activitatea de audit intern, pe care le prezentăm în paragrafele următoare.

La structurile teritoriale, din subordinea *Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (centrele județene Arad, Botoșani, Călărași și Neamț)*, nu există înființate compartimente de audit intern, iar auditul îl efectuează ordonatorul secundar de credite.

La instituțiile publice din subordinea *Ministerului Transporturilor (Spitalul Clinic CF nr. 1 Witting București)* s-a constatat organizarea necorespunzătoare a activității de audit public intern prin subdimensionare față de complexitatea și volumul activităților auditate (nerespectarea numărului minim de auditori interni, conform prevederilor legale). De asemenea, nu au fost respectate prevederile legale referitoare la obligativitatea realizării unei pregătiri profesionale adecvate a auditorilor interni în anul 2013, de minim 15 zile pe an, pentru fiecare auditor. S-a mai constatat și faptul că nu s-au respectat nici prevederile legii privind obiectivele ce trebuie auditate cel puțin o dată la 3 ani.

În perioada 2012-2013, conducerea *Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare INCDF – ISPIF București* nu a asigurat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

La *SC Romfilatelia SA*, în cadrul compartimentului de audit intern, până în luna februarie 2013, nu a fost angajat nici un auditor intern, iar începând cu luna martie 2013 este angajat un singur auditor intern și nu minimum doi, așa cum prevede legea. În timpul controlului, entitatea a solicitat Companiei Naționale Poșta Română SA, în calitate de acționar majoritar, sprijinul în recrutarea unui economist.

La *Academia Oamenilor de Știință din România* s-a constatat lipsa activității de audit public intern.

La *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar*, deși în cursul anului 2013 era angajată o persoană în cadrul compartimentului de audit public intern, activitatea acesteia nu s-a concretizat în niciun raport de audit, pentru niciuna din activitățile auditabile.

La *Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA*, din analiza activității de audit intern desfășurată în perioada 2011-2012, a rezultat că nu au fost auditate activitățile principale la un interval de trei ani și nu au fost auditate toate programele prin care au fost acordate garanții de stat, atât în nume și în cont stat, cât și din surse în administrare.

La *Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism* nu a fost elaborat planul de audit intern pe anul 2013 și nu a fost asigurată pregătirea profesională, de minim 15 zile pe an, pentru fiecare auditor public intern. De asemenea, nu au fost dispuse măsuri pentru elaborarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități.

La *Regia Autonomă „Monetăria Statului”* s-a constatat că în perioada 2013-august 2014 Serviciul Audit Intern a funcționat cu un singur auditor intern, nefiind respectat numărul minim de doi auditori interni, prevăzut de *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*. În timpul controlului, Regia a prezentat documente din care rezultă că abaterea a fost remediată.

La *Regia Autonomă Imprimeria BNR*, s-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind funcționarea activității de audit public intern, prin nerespectarea numărului minim de doi auditori interni, prevăzut de *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, regia funcționând cu un singur auditor intern.

La *Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP)* și la *Departamentul pentru Infrastructură și Investiții Străine (DPIIS)* deși prin structura organizatorică a fost prevăzută existența Compartimentului audit public intern, în perioada 2011-08.10.2012 nu a existat personal angajat cu atribuții de audit intern.

La *Ministerul Sănătății*, nu au fost prevăzute în Planul de audit public al ministerului, pe parcursul întregii perioade 2005-2014, misiuni referitoare la Proiectul „Reforma sectorului sanitar”, cu toate că, data de finalizare a acestuia a fost prelungită de trei ori, iar componenta 1 nu a fost realizată în totalitate.

La *Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România*, în perioada de derulare a împrumutului BEI 23.840, acordat pentru finanțarea Proiectului de reabilitare drumuri, etapa VI, proiectul nu a fost supus auditării desfășurate de Serviciul de audit din cadrul CNADNR.

La *nivelul caselor teritoriale de pensii*, nu a fost organizat corespunzător sistemul de management al controlului intern în cadrul entității, în așa fel încât să asigure legalitatea, regularitatea, economicitatea, eficacitatea și eficiența în utilizarea fondurilor publice avute la dispoziție și în administrarea patrimoniului public (*CJP Bacău, CJP Neamț*) și nu s-a exercitat activitatea de audit intern în anul 2013, la *CJP Arad*.

La *Curtea Constituțională* nu s-au respectat reglementările legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de audit intern în sensul că, nu s-a obținut avizul UCAPI la numirea auditorului intern pe postul unic și nici a certificatului de atestare pentru exercitarea acestei funcții și nu s-au elaborat normele de audit intern. De asemenea, nu s-au realizat integral misiunile de audit care au fost prevăzute în planurile anuale, nu s-a elaborat planul multianual, nu s-au auditat cel puțin o dată la 3 ani toate activitățile financiare sau cele cu implicații financiare și nu s-au fundamentat în cazul unor misiuni, constatările și recomandările formulate iar constatările nu au fost susținute de documente justificative corespunzătoare.

Aspecte reținute în urma acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

- Chiar dacă sistemele de control și audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor din activitatea entităților, procesul de organizare și implementare a acestora este încă în fază incipientă. Conducătorii entităților nu pot sau nu vor să înțeleagă importanța și complexitatea acestui sistem, care este menit să împiedice fraudă și risipa în utilizarea fondurilor publice. De cele mai multe ori, măsurile luate în vederea organizării sistemului de control sunt formale și ineficiente, fiind simple consemnări pe hârtie care nu se aplică în practică.
- Consecința directă a neorganizării/nefuncționării controalelor interne este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind în creștere față de anul precedent.
- Acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief, pe ansamblu, o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară. Multe dintre abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau al cunoașterii insuficiente – de către persoanele cu răspundere din cadrul entităților verificate – a procedurilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice.
- Abaterile reținute au evidențiat existența unor disfuncționalități majore în organizarea, implementarea, exercitarea și dezvoltarea sistemelor controlului intern/managerial la nivelul entităților verificate, dificultăți majore fiind întâmpinate de entitățile mici, care au un buget limitat, un număr mic de angajați și un nivel scăzut al preocupării pentru implementarea unui control intern/managerial performant. În majoritatea cazurilor, această activitate nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate și eficiență a banului public și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Concluzii generale

Controlul intern este atributul conducerii entității de la toate nivelurile ierarhice. În acest sens, toate persoanele care dețin funcții de conducere, indiferent de domeniul activității desfășurate, trebuie să planifice, să organizeze și să coordoneze aplicarea unor măsuri care să poată oferi asigurările rezonabile că scopul în sine al entității și obiectivele care au fost stabilite anual sau multianual se vor îndeplini.

În analiza Curții de Conturi a României, s-a reținut că:

- ❖ există în continuare deficiențe în implementarea sistemului de control intern, în ansamblu, care s-au menținut chiar și la ordonatorii principali de credite din administrația publică centrală;
- ❖ în unele entități nu există sistemul de control intern/managerial, în condițiile în care a existat o fluctuație a personalului, în special a persoanelor cu funcții de conducere;
- ❖ în multe entități publice auditate nu există registrul riscurilor, iar procesul de management al riscurilor nu este implementat;
- ❖ nu se urmărește procesul de stabilire a managementului riscului pentru entitățile din subordinea ordonatorilor de credite;
- ❖ unii conducători de entități nu întocmesc rapoartele anuale cu privire la controlul intern/managerial;
- ❖ deși au fost făcute și în anii precedenți recomandări de elaborare/actualizare a procedurilor, au rămas încă foarte multe entități care nu le-au întocmit/actualizat;
- ❖ nu sunt actualizate regulamentele de organizare și funcționare, regulamentele de ordine interioară și organigramele entităților, nu sunt actualizate atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor funcționale;
- ❖ obiectivele sunt stabilite formal, nu respectă criteriile SMART și nu este urmărit gradul lor de îndeplinire;
- ❖ există încă numeroase deficiențe privind CFP;
- ❖ există sisteme de control intern bine proiectate, dar greșit puse în practică, care nu operează efectiv;
- ❖ în Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial nu au fost evidențiate, în mod distinct, acțiunile de perfecționare profesională, atât pentru persoanele cu funcții de conducere, cât și pentru cele de execuție;
- ❖ nu sunt înființate compartimentele de audit intern;
- ❖ se organizează necorespunzător activitatea de audit public intern, prin subdimensionare față de complexitatea și volumul activităților auditate;
- ❖ normele specifice privind exercitarea activității de audit intern nu au fost actualizate în conformitate cu prevederile legale;
- ❖ există misiuni de audit care nu au în vedere activități cu risc mare, dar sunt efectuate la activități cu risc scăzut;
- ❖ nu a fost asigurată pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- ❖ există încă o lipsă a independenței auditorilor interni;
- ❖ angajarea auditorilor interni în alte activități față de atribuțiile din fișa postului.

Recomandarea generală a Curții de Conturi a României pentru toți managerii din cadrul sectorului public este creșterea asumării responsabilității și a răspunderii în ceea ce privește implementarea unui sistem de control intern/managerial robust în entitățile pe care le conduc, care va duce, în mod cert, la sporirea fiabilității și a credibilității informațiilor publice, a gestionării riscurilor și a performanței activităților desfășurate, precum și la conformitatea cu actele normative incidente, în vigoare.

În acest sens, Curtea de Conturi încearcă să sublinieze faptul că există, în mod fără echivoc, un potențial evident pentru o administrație publică mai performantă.

De asemenea, considerăm că reprezentanții UCASMFC din cadrul Ministerului Finanțelor Publice ar trebui ca, atunci când primesc rapoartele referitoare la controlul intern/managerial, să facă o analiză clară și realistă a calității implementării acestui proces atât de necesar și complex în entitățile publice, pe lângă statistica privind numărul de entități care au „implementat”, „implementat parțial” sau „neimplementat” cele 25 de standarde de control intern. Analiza ar putea duce într-un final la îmbunătățirea actelor normative care reglementează de ani buni această materie, aspect ce a fost solicitat în permanență de către Curtea de Conturi.

Prin recomandările și măsurile dispuse de către auditorii publici externi s-a realizat o **îmbunătățire a managementului** în scopul realizării obiectivelor entităților verificate.

Printre acestea, cele mai elocvente sunt următoarele:

- ✚ inițierea și elaborarea unor reglementări interne vizând proceduri specifice, norme metodologice, monografii contabile, regulamente de participare, organizare și desfășurare a unor activități, completarea sau modificarea unor astfel de norme interne în vigoare precum și actualizarea permanentă a acestora;
- ✚ dispunerea de către conducerea entităților, prin acte administrative interne, de măsuri ce impun respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului (de exemplu: revizuirea regulamentelor interne și a responsabilităților angajaților);
- ✚ îmbunătățirea proiectării și implementării sistemului de control intern/managerial la nivelul entităților verificate, prin emiterea procedurilor operaționale aferente activităților entității, care să aibă la bază standardele de control intern definite de Ministerul Finanțelor Publice;
- ✚ reconsiderarea planificării acțiunilor de audit intern, prin includerea în planurile de audit ale entităților verificate, a unor acțiuni de verificare și evaluare.

Capitolul

6

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit a fost constituită prin Legea nr. 200/2005 privind aprobarea OUG nr. 22/2005 pentru completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, ca organism fără personalitate juridică, independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

Prin poziționarea Autorității de Audit în cadrul Curții de Conturi a României – Instituția Supremă de Audit, a cărei independență este statuată și garantată de Constituția României, s-a asigurat o totală independență față de instituțiile naționale implicate în gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României aflate în subordinea Guvernului.

Autoritatea de Audit îndeplinește funcția impusă prin art. 59, alin. (1), lit. (c) din Regulamentul CE nr. 1083/2006, pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune, inclusiv programul de cooperare România-Bulgaria și respectiv funcția stabilită prin art. 58 alin. (1) lit. (c) din Regulamentul CE nr. 1198/2006 pentru Programul Operațional de Pescuit.

În ceea ce privește Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), Autoritatea de Audit îndeplinește funcția de organism de certificare în sensul art. 74 alin. (2) lit. (c) din cadrul Regulamentului CE nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR.

Pentru Fondul European de Garantare Agricolă, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României îndeplinește funcția de organism de certificare în baza prevederilor art. 7 din Regulamentul CE nr. 1290/2005 privind finanțarea politicii agricole comune.

Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României îndeplinește, de asemenea, funcția stabilită prin art. 21, alin. (1) lit. g din Regulamentul CE nr. 718/2007 de punere în aplicare a Regulamentului CE nr. 1085/2006 de instituire a unui Instrument de Asistență pentru Preaderare (IPA) pentru Programul de cooperare transfrontalieră IPA România-Republica Serbia.

Autoritatea de Audit efectuează audit public extern și pentru Fondul European de Ajustare la Globalizare, precum și pentru Programul General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” PG SOLID, finanțat prin Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare, Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul pentru frontierele externe.

Misiunea Autorității de Audit o reprezintă efectuarea auditului public extern și exprimarea anuală a unei opinii asupra modului de gestionare a asistenței financiare nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană prin intermediul fondurilor/programelor menționate anterior.

În cadrul acțiunilor sale, Autoritatea de Audit evaluează, în principal, dacă sistemele de management și control instituite la nivel național respectă criteriile de acreditare/conformitate, dacă acestea funcționează eficace și dacă declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene sunt corecte, iar tranzacțiile aferente sunt legale și regulamentare.

În plus, pentru fondurile destinate agriculturii, Autoritatea de Audit emite un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți.

Rolul principal al Autorității de Audit este acela de a furniza Comisiei Europene o opinie cu privire la funcționarea sistemelor instituite pentru gestionarea fondurilor comunitare alocate României. Totodată, prin rapoartele sale de audit, entitățile auditate sunt informate și li se solicită să ia măsurile corespunzătoare astfel încât abaterile de natură să afecteze modul de funcționare a sistemelor să fie corectate/înlăturate într-un termen cât mai scurt.

Activitatea de audit se desfășoară cu respectarea cadrului legal comunitar și național, a standardelor internaționale de audit și a codului deontologic profesional, a regulilor de procedură stabilite prin regulamente și linii directoare elaborate atât la nivelul Comisiei Europene, cât și la nivelul Curții de Conturi a României și reflectate în procedurile interne de lucru ale Autorității de Audit.

Munca de audit presupune aplicarea acelor proceduri specifice de audit care să permită obținerea de probe de audit adecvate și suficiente în ceea ce privește legalitatea și regularitatea tranzacțiilor, precum și conformitatea sistemelor de management și control cu reglementările aplicabile, astfel încât opinia de audit să fie fundamentată.

În cazul misiunilor de audit de sistem, examinarea auditorilor urmărește, în principal, clasificarea/încadrarea acestuia în funcție de conformitatea sa actuală cu cerințele comunitare aplicabile pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile, precum și în funcție de eficacitatea sa în reducerea riscului de denaturare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

În cazul misiunilor de audit de operațiuni, procedurile de audit aplicate asigură examinarea individuală a elementelor selectate în eșantion (cereri de rambursare/cereri de plată) pentru a determina dacă cheltuielile declarate și plătite reflectate de acestea au fost efectuate în scopurile aprobate, în conformitate cu legislația, normele și reglementările aplicabile. Din punct de vedere al muncii de audit, aceasta înseamnă examinarea cheltuielii pe întreg ciclul său de viață, de la solicitarea de finanțare a beneficiarului, până la organismul care asigură plata cheltuielii. Auditorul verifică respectarea condițiilor aplicabile pe fiecare palier. Acolo unde se detectează o neconformitate cu o cerință contractuală/normativă/procedurală sau este detectat un calcul incorect, se consideră că respectiva cheltuială este afectată de eroare, este denaturată.

Opinia auditorului este formată în baza tuturor activităților de audit și a unei evaluări a caracterului generalizat al erorii prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă.

Valorile promovate de către Autoritatea de Audit sunt independența, integritatea, obiectivitatea, competența profesională,

eficiența și conduita profesională. Acestea stau la baza emiterii unor rapoarte de audit în conformitate cu cerințele standardelor internaționale de audit, cu procedurile de lucru specifice, precum și cu liniile directe furnizate de partea comunitară.

Valoarea adăugată adusă de către Autoritatea de Audit sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile, provine din calitatea rapoartelor de audit care prezintă în mod clar, concis, obiectiv și credibil, disfuncționalitățile detectate la nivelul fiecărei entități auditate atât din sectorul public, cât și din sectorul privat care beneficiază de fonduri comunitare, precum și acțiunile de urmat pentru remedierea acestora, măsuri menite să conducă la creșterea responsabilității celor care gestionează fondurile comunitare și la îmbunătățirea managementului fondurilor europene.

Toate acestea sunt de natură să asigure protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, precum și cele ale României și să crească încrederea publicului în instituțiile care gestionează fonduri publice.

Autoritatea de Audit informează Comisia Europeană, Parlamentul României și opinia publică asupra modului de utilizare a fondurilor comunitare nerambursabile, asupra principalelor deficiențe constatate împreună cu recomandările formulate în urma auditurilor efectuate pe parcursul unui an financiar. În acest sens, Autoritatea de Audit elaborează anual rapoarte destinate serviciilor comunitare precum și propria secțiune din cadrul Raportului public anual elaborat de către Curtea de Conturi a României. Prin intermediul acestor documente, se asigură transparența asupra muncii desfășurate de Autoritatea de Audit în decursul unui exercițiu financiar, precum și informarea publicului larg cu privire la modul în care autoritățile naționale responsabile gestionează asistența financiară nerambursabilă.

*

*

*

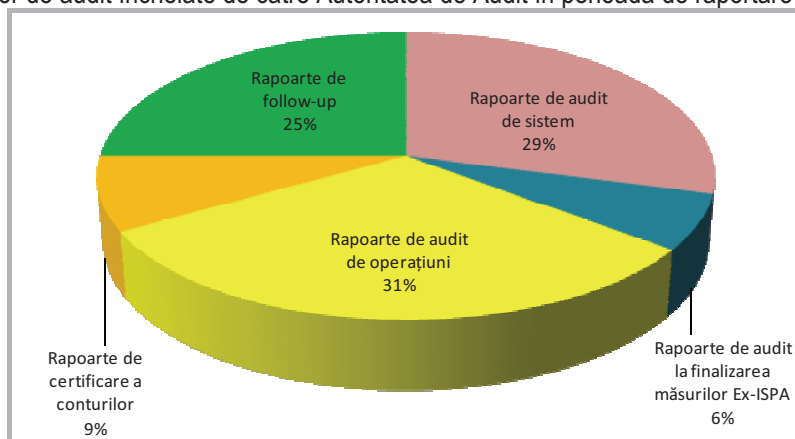
Pentru anul 2013, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a derulat 48 de acțiuni de audit în vederea îndeplinirii obligațiilor sale, în conformitate cu programul de activitate aprobat de conducerea Autorității de Audit și ținând cont de solicitările specifice ale Comisiei Europene formulate în cadrul perioadei de raportare.

În conformitate cu cerințele de audit prevăzute în regulamentele comunitare, precum și cu cele prevăzute în strategiile elaborate de către Autoritatea de Audit și aprobate de Comisia Europeană, acțiunile de audit derulate de Autoritatea de Audit au vizat:

- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficient;
- ❖ evaluarea mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice la nivelul Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) și Unității Centrale pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP);
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor transmise Comisiei Europene sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion reprezentativ al cheltuielilor declarate în cazul celor 7 programe operaționale finanțate din fondurile structurale și de coeziune, al Programelor de Cooperare Teritorială Europeană și Vecinătate, al Programului General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii, al Programului Operațional pentru Pescuit, precum și la nivelul Fondului European de Ajustare la Globalizare;
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitatea conturilor Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondului European de Garantare Agricolă (FEGA) care trebuie transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern;
- ❖ urmărirea modului de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare;
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli, aplicația finală de plată și raportul final în cazul măsurilor ex-ISPA nu conțin erori materiale, în special în ceea ce privește executarea măsurilor în conformitate cu termenii și condițiile deciziilor de finanțare.

În cadrul acestor acțiuni de audit au fost verificate peste **2.260 de proiecte/contracte/măsuri** finanțate din fondurile comunitare. În sfera auditului au fost cuprinse peste **650 de entități (publice și private)** și un număr de peste **1.450** de proceduri de achiziție în valoare de peste **15 miliarde lei**.

Grafic, structura rapoartelor de audit încheiate de către Autoritatea de Audit în perioada de raportare se prezintă astfel:

Graficul nr. 1 – Structura rapoartelor de audit încheiate de Autoritatea de Audit în perioada de raportare pe tipuri de misiuni

Aşa cum rezultă din graficul prezentat mai sus, cele mai multe acţiuni de audit au vizat auditul de sistem şi auditul de operaţiuni. În cadrul misiunilor de audit privind verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli în sumă de **8.746.502 mii lei**, reprezentând **25,6%** din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013, respectiv suma de **34.172.962 mii lei**.

- mii lei -

Program/Fond	Cheltuieli declarate CE din care a fost extras eşantionul	Cheltuieli auditate	Impact financiar stabilit în cheltuielile auditate	Achiziţii publice - Corecţii financiare cu impact în cheltuielile auditate	Alte domenii - Cheltuieli neeligibile cu impact în cheltuielile auditate
0	1	2	3=4+5	4	5
Instrumente structurale	20.630.836	6.248.871	106.230	54.445	51.785
Agricultura şi Pescuit	11.459.584	943.679	28.461	1.136	27.325
Cooperare Teritorială Europeană	529.076	283.240	1.244	1.029	215
Alte categorii de fonduri	85.669	39.513	370	71	299
Ex-ISPA	1.467.797	1.231.199	103.706	87.222	16.484
TOTAL	34.172.962	8.746.502	240.011	143.903	96.108

Tabel nr. 1 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eşantionul, cheltuielile auditate şi impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

Notă: Pentru conversia în lei a valorii cheltuielilor exprimate în euro şi pentru neregulile cu impact financiar aferente, prezentate mai sus, în cazuri precum programele operaţionale de cooperare teritorială şi măsurile ex-ISPA, a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2013: 1 euro = 4,4361 lei.

Corecţiile financiare totale aplicate la valoarea contractelor pentru nereguli care vizează achiziţiile publice au fost în sumă de **351.418 mii lei**, având un impact financiar în cheltuielile auditate în sumă de **143.903 mii lei**. Cheltuielile declarate neeligibile în urma constatării unor aspecte care privesc nerespectarea unor cerinţe de eligibilitate pentru decontarea cheltuielilor au fost în sumă de **96.108 mii lei**. Astfel, valoarea totală a neregulilor cu impact financiar este de **240.011 mii lei**.

Pentru toate deficienţele identificate, Autoritatea de Audit a formulat recomandări pentru corectarea acestor deficienţe, inclusiv pentru recuperarea sumelor plătite necorespunzător, dar şi în sensul prevenirii producerii unor nereguli similare pe viitor.

Totodată, recomandările au vizat şi îmbunătăţirea modului de lucru al entităţilor auditate în sensul creşterii eficienţei acestora şi consolidării mediului de control intern. Toate recomandările formulate sunt însoţite de termene limită de implementare şi au fost comunicate entităţilor auditate în vederea implementării. Stadiul implementării acestora este monitorizat la nivelul Autorităţii de Audit conform procedurilor de lucru aprobate.

Principalele constatări pe categorii de fonduri, rezultate ca urmare a derulării acţiunilor de audit sunt prezentate în continuare.

Facem menţiunea că exemplele prezentate au caracter ilustrativ încercând să evidenţieze tipurile de erori detectate de către auditori, fiind selectate cu prioritate cele care au avut un impact financiar semnificativ. Nominalizarea unor proiecte în cadrul acestor exemple nu înseamnă că situaţiile prezentate nu pot să se regăsească şi la nivelul altor proiecte. Pe baza exemplurilor furnizate nu se pot formula concluzii cu privire la beneficiarii respectivelor proiecte dincolo de sfera constatării respective.

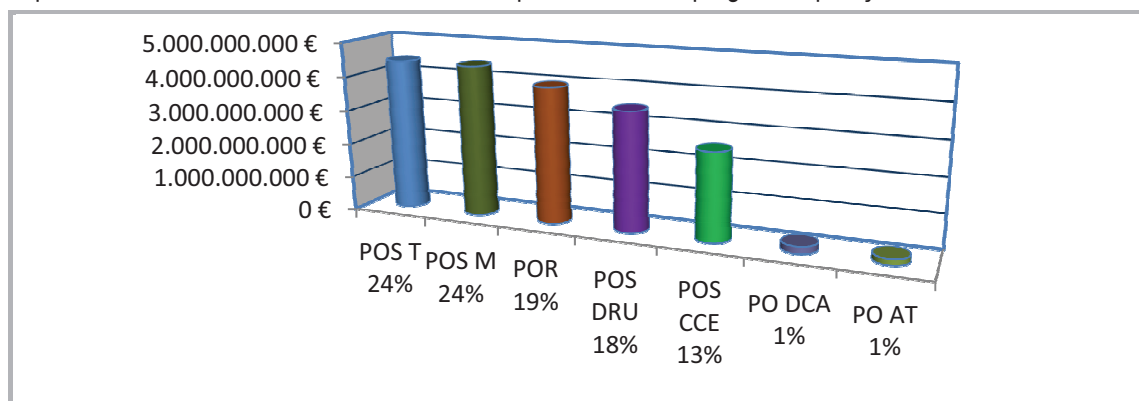
6.1. PROGRAME OPERAŢIONALE finanţate prin Fondul European de Dezvoltare Regională Fondul de Coeziune Fondul Social European

În cadrul obiectivului „Convergenţă”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistenţă financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de **19.213.037 mii euro**, din care 12.660.614 mii euro alocate prin Fondurile Structurale şi 6.552.423 mii euro alocate prin Fondul de Coeziune.

Din această alocare este finanţat un număr de **7 programe operaţionale**, respectiv:

- PO Regional (POR), finanţat din FEDR;
- POS Creşterea Competitivităţii Economice (POS CCE), finanţat din FEDR;
- PO Asistenţă Tehnică (POAT), finanţat din FEDR;
- POS Mediu (POS M), finanţat din FEDR şi FC;
- POS Transport (POS T), finanţat din FEDR şi FC;
- POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanţat din FSE;
- PO Dezvoltarea Capacităţii Administrative (PO DCA), finanţat din FSE.

Mai jos este prezentată alocarea financiară a Uniunii Europene la nivel de programe operaționale:

Graficul nr. 2 – Alocarea financiară a UE la nivelul programelor operaționale

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o au programele operaționale finanțate din FEDR și FC respectiv 81%, iar pentru programele finanțate din FSE sunt alocate 19% din fonduri.

A. Stadiul implementării Programelor Operaționale

Potrivit informațiilor publicate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), la data de 31.12.2013 stadiul implementării programelor operaționale se prezintă după cum urmează:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CONTRACTE/DECIZII DE FINANȚARE CU BENEFICIARI		PLĂȚI INTERNE CĂTRE BENEFICIARI					PLĂȚI INTERMEDIARE DE LA CE	
			Total valoare proiecte (contribuție UE+ Bug. stat+ contribuție beneficiar+ chelt. neeligibile)	Contribuția UE din total valoare proiecte	Total plăți	Prefinanțare	Contribuție UE	Buget de stat	Contribuție UE/ alocarea UE 2007-2013	Sume rambursate de la CE	Sume rambursate de la CE/ alocarea UE 2007-2013
	mii euro	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	%	mii euro	%
0	1	2	3	4	5=6+7+8	6	7	8	9=(6+7)/2	10	11=10/1
PO Regional	3.966.022	17.593.669	29.549.383	18.373.204	9.178.447	2.455.357	5.627.582	1.095.508	45,94	1.646.566	41,52
POS Mediu	4.412.470	19.574.159	32.931.891	20.365.374	7.308.451	2.533.730	3.716.076	1.058.645	31,93	1.052.140	23,84
POS Transport	4.425.937	19.633.900	27.551.745	15.719.617	4.757.232	0	4.757.093	139	24,23	876.208	19,80
POS Creșterea Competitivității Economice	2.554.222	11.330.785	23.483.503	10.714.470	4.721.870	831.741	3.226.916	663.213	35,82	447.007	17,50
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	3.476.145	15.420.527	15.274.797	12.604.053	8.081.347	2.455.569	4.798.833	826.945	47,04	948.110	27,27
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	208.003	922.720	1.309.333	1.097.224	479.284	25.034	440.005	14.245	50,40	83.323	40,06
PO Asistență Tehnică	170.238	755.192	810.351	643.481	215.690	5.390	207.745	2.555	28,22	35.260	20,71
TOTAL	19.213.037	85.230.952	130.911.003	79.517.423	34.742.321	8.306.821	22.774.250	3.661.250	36,47	5.088.614	26,49

Tabel nr. 2 - Stadiul implementării programelor operaționale la 31.12.2013

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene (MFE)

Curs inforeuro decembrie 2013 – 1 euro = 4,4361 lei

Din datele de mai sus rezultă **un grad de contractare** a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de **93,29%** raportat la fondurile alocate acestei perioade.

La nivelul unor programe operaționale, cum ar fi POR, POS Mediu și PO DCA, suma efectiv contractată până la 31.12.2013 este superioară alocării pentru perioada 2007-2013, diferența constituind o suprazervare în vederea asigurării absorbției totale a fondurilor prin crearea unui tampon ("buffer") financiar.

Astfel, la 31.12.2013, la nivelul PO DCA gradul de contractare era de 118,91%, la nivelul POR de 104,43%, iar la nivelul POS Mediu de 104,04%.

În cazul altor programe operaționale, deși contractarea fondurilor era inferioară alocărilor UE, totuși se constată, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, că valoarea proiectelor aprobate la 31.12.2013 este superioară alocărilor UE 2007-2013, aceste proiecte urmând a fi contractate ulterior datei de 31.12.2013.

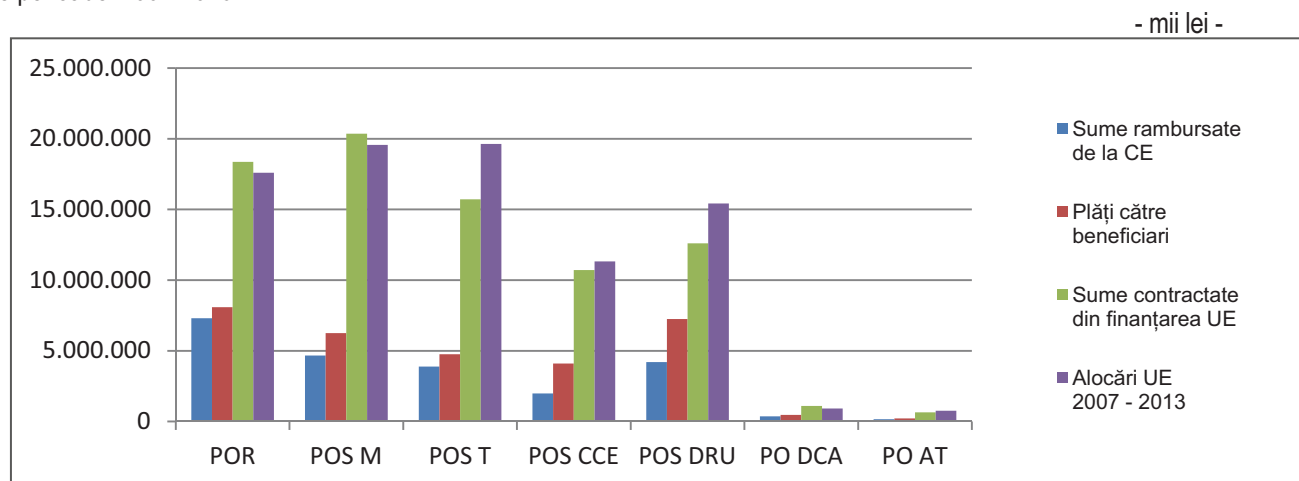
Astfel, din datele oficiale publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la nivelul POAT, valoarea proiectelor aprobate la 31.12.2013 a fost de 861.359 mii lei, în urma contractării integrale putând fi atins un grad de contractare de 114,06%. La nivelul POS CCE, de asemenea, valoarea proiectelor aprobate la 31.12.2013 a fost de 12.848.998 mii lei, în urma contractării integrale putându-se realiza un grad de contractare de 113,40%.

La nivelul POS DRU, valoarea proiectelor aprobate la 31.12.2013 a fost de 15.277.542 mii lei, ceea ce, raportat la alocarea UE din perioada 2007-2013 reprezintă 99,07%. Similar, la nivelul POS Transport, valoarea proiectelor aprobate la 31.12.2013 a fost de 16.383.275 mii lei, ceea ce, raportat la alocarea UE din perioada 2007-2013, reprezintă 83,44%. Pentru aceste programe operaționale, se prognozează selectarea și contractarea integrală a alocației comunitare pentru perioada 2007-2013.

Cu toate acestea, având în vedere data limită pentru eligibilitatea cheltuielilor, stabilită conform normelor europene și anume data de 31.12.2015, există riscul ca proiectele care se contractează cu întârziere să nu poată fi finalizate și să fie funcționale până la data finală de eligibilitate, caz în care vor suferi corecții financiare. Totuși, și în cazul proiectelor nefinalizate până la data limită impusă de Uniunea Europeană există posibilitatea finalizării lor ulterioare fie cu surse alocate de la bugetul de stat, fie cu surse alocate de Uniunea Europeană aferente perioadei de programare 2014-2020.

În ceea ce privește contribuția UE aferentă **plăților către beneficiari** (inclusiv prefinanțări), se constată că aceasta a atins la 31.12.2013 **un nivel de 36,47%** raportat la alocările bugetare aferente perioadei menționate. Din totalul plăților efectuate, prefinanțările acordate sunt în sumă de 8.306.821 mii lei și reprezintă 23,91%.

Referitor la **sumele efectiv rambursate** de către Comisia Europeană pentru cheltuielile realizate în cadrul programelor operaționale, la 31.12.2013 se constată un nivel de **26,49% al transferurilor de fonduri de la CE**, raportat la alocările bugetare ale perioadei 2007-2013.

Graficul nr. 3 – Sumele rambursate de la CE, plățile către beneficiari, sumele contractate din finanțarea UE și alocările UE 2007-2013 la nivelul programelor operaționale

B. Auditul fondurilor structurale și de coeziune

Obligațiile Autorității de Audit rezultate din prevederile art. 62 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune, au vizat în principal realizarea de acțiuni de audit de sistem și acțiuni de audit de operațiuni desfășurate pe bază de eșantion reprezentativ de cheltuieli declarate, eșantion stabilit prin metode statistice, de regulă cu ajutorul unor aplicații informatice dedicate în acest sens.

Pentru stabilirea concluziilor privind funcționarea sistemelor de management și control, formulate la nivel de program operațional, s-a ținut cont și de rezultatul verificărilor efectuate atât la nivelul entităților comune din sistemul de management și control (ANRMAP, UCVAP, Autoritatea de Certificare și Plată), cât și la nivelul fiecărei autorități de management responsabile de gestionarea programului operațional respectiv.

Comisia Europeană este informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul raportului anual de control, care este însoțit de opinia de audit formulată la nivelul fiecărui program operațional și care vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control, cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului și declarate Comisiei Europene.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli declarate CE în anul 2013 din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate Total	Valoare eșantion statistic	Valoare eșantion complementar	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Impactul financiar al neregulilor în eșantionul statistic	Impactul financiar al neregulilor în eșantionul complementar
0	1	2=3+4	3	4	5=6+7	6	7
PO Regional	4.464.440	272.637	268.718	3.919	5.455	5.430	25
POS Mediu	3.127.925	765.597	753.023	12.574	5.565	5.565	0
POS Transport	4.625.340	3.437.579	3.423.121	14.458	35.159	31.686	3.473
POS Creșterea Competitivității Economice	3.869.014	1.220.537	1.220.537	0	30.718	30.718	0
POS DRU	4.150.779	277.000	272.895	4.105	28.551	28.497	54
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	266.689	182.181	178.714	3.467	782	517	265
PO Asistență Tehnică	126.649	93.340	92.703	637	0	0	0
TOTAL	20.630.836	6.248.871	6.209.711	39.160	106.230	102.413	3.817

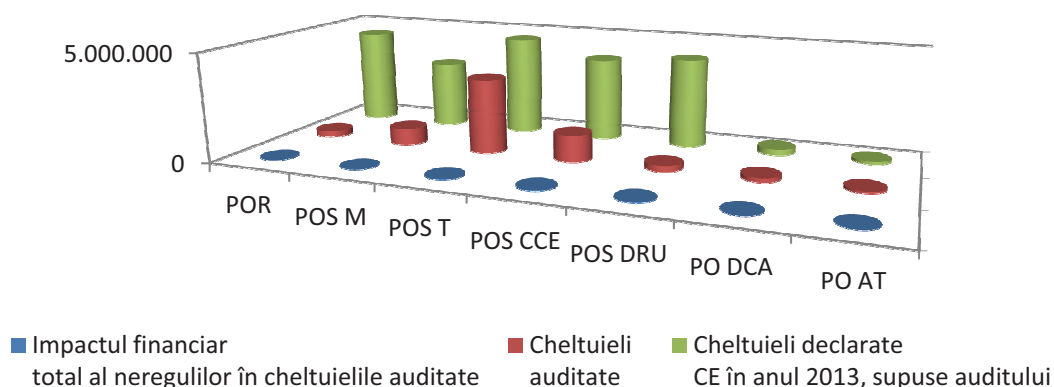
Tabelul nr. 3 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul celor 7 programe operaționale

Notă: Pentru conversia în euro a valorii contractelor la care au fost aplicate corecții financiare, precum și pentru corecțiile financiare aferente stabilite în lei, în cadrul programelor operaționale prezentate mai jos a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2013: 1 euro = 4,4361 lei.

Valoarea totală a neregulilor cu impact financiar în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013 cuprinse în verificări, cumulat la nivelul celor 7 programe operaționale finanțate din FEDR, FSE și FC a fost de **106.230 mii lei, reprezentând 1,7% din valoarea totală cumulată a cheltuielilor verificate și 0,52% din valoarea cheltuielilor declarate în anul 2013.**

Grafic, valoarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 la nivelul programelor operaționale cu finanțare din instrumente structurale, supuse auditului, comparativ cu cheltuielile auditate și impactul total, pe fiecare program operațional, se prezintă astfel:

- mii lei -

Graficul nr. 4 – Cheltuielile declarate CE în anul 2013 supuse auditului, cheltuielile auditate și impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate, la nivelul celor 7 programe operaționale

În ceea ce privește principalele categorii de nereguli cu impact financiar semnalate în cadrul rapoartelor de audit, situația se prezintă conform tabelului de mai jos:

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate Total	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Achiziții publice - Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Alte domenii - Impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
0	1	2=3+4	3	4
PO Regional	272.637	5.455	3.665	1.790
POS Mediu	765.597	5.565	4.515	1.050
POS Transport	3.437.579	35.159	18.505	16.654
POS Creșterea Competitivității Economice	1.220.537	30.718	23.188	7.530
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	277.000	28.551	4.014	24.537
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	182.181	782	558	224
PO Asistență Tehnică	93.340	0	0	0
TOTAL	6.248.871	106.230	54.445	51.785

Tabelul nr. 4 – Impactul financiar al neregulilor detectate în cheltuielile declarate supuse verificărilor, pe tipuri de nereguli

1) Nerespectarea prevederilor în domeniul achizițiilor publice

În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale **au fost detectate nereguli în sfera achizițiilor publice**, în sumă totală de **259.306 mii lei**. Este vorba, în acest caz, despre corecții financiare aplicate la întreaga valoare a contractelor de achiziții unde au fost detectate deficiențe.

Impactul acestor corecții financiare în cheltuielile declarate în anul 2013 și supuse verificării a fost de **54.445 mii lei**, valoare cumulată pentru cele 7 programe operaționale, ceea ce reprezintă **0,87%** din totalul cheltuielilor verificate (atât cele din eșantionul de bază, cât și cele din eșantionul complementar).

Valoarea cea mai mare a **corecțiilor financiare cu impact în cheltuielile declarate**, aplicate de către Autoritatea de Audit în urma misiunilor de audit de operațiuni derulate în perioada de raportare, s-a înregistrat la nivelul **POSCCE**, unde au fost aplicate corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **23.188 mii lei**, ceea ce reprezintă **42,59%** din impactul total al corecțiilor financiare aplicate în cheltuielile declarate în anul 2013.

Un volum ridicat al corecțiilor financiare s-a înregistrat și la nivelul **POS Transport**, respectiv **18.505 mii lei**, reprezentând **34%** din impactul total al corecțiilor financiare aplicate de către Autoritatea de Audit, cumulat pentru cele 7 programe operaționale pentru care au fost derulate acțiuni de audit de operațiuni în perioada de raportare.

La nivelul **POAT** nu au fost aplicate corecții financiare, iar la nivelul **POSDRU și PODCA** acestea au fost sub 2% din totalul corecțiilor stabilite de către Autoritatea de Audit în urma misiunilor de audit de operațiuni derulate în perioada de raportare.

Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile declarate în anul 2013 supuse verificărilor de audit s-a situat sub 2% la nivelul fiecărui program operațional în parte.

2) Nerespectarea cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor

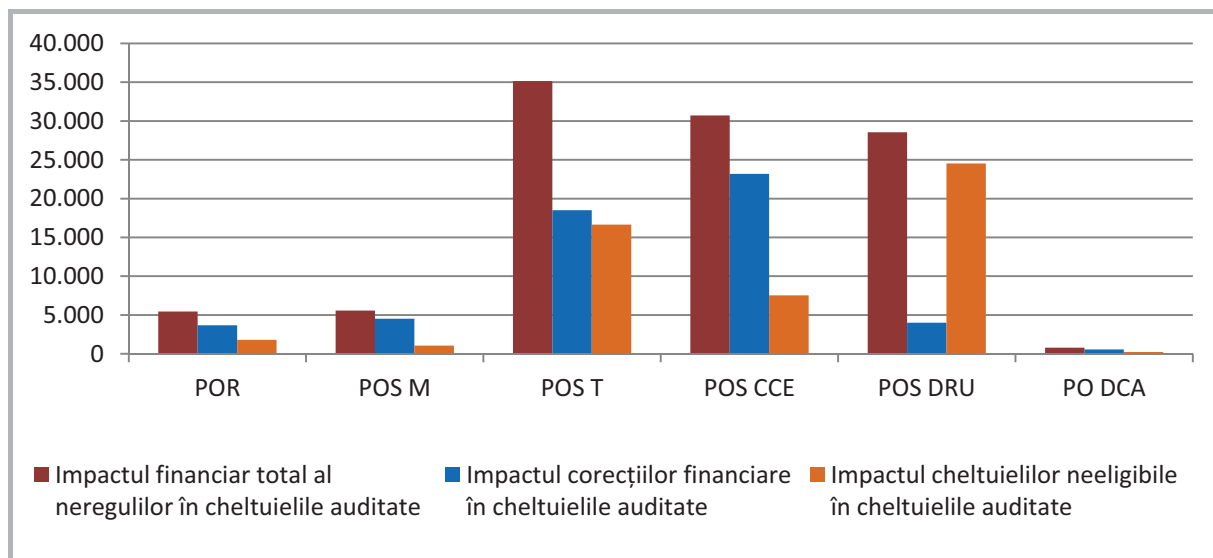
În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale **a fost detectată o serie de nereguli datorate nerespectării cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor pe diferite domenii, altele decât achizițiile publice**, pentru

a putea fi declarate Comisiei Europene. Suma totală a acestei categorii de nereguli, cumulat pentru cele 7 programe operaționale este de **51.785 mii lei**, ceea ce reprezintă **0,83%** din valoarea totală a cheltuielilor declarate în anul 2013 cuprinse în verificările auditorilor.

Valoarea cea mai mare a cheltuielilor neeligibile, raportat la valoarea eșantionului de audit, s-a înregistrat la nivelul **POSDRU** unde au fost detectate cheltuieli neeligibile cu o pondere de **8,86%** în totalul cheltuielilor verificate la nivelul acestui program operațional, toate celelalte programe operaționale înregistrând cheltuieli neeligibile sub 1%, raportat la dimensiunea eșantionului de cheltuieli auditate.

Grafic, **valoarea corecțiilor financiare**, precum și **valoarea cheltuielilor neeligibile** cu impact în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013, supuse verificărilor de audit, pentru fiecare program operațional, se prezintă astfel:

- mii lei -

Graficul nr. 5 – Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate, detaliat pe domeniul achizițiilor publice și pe alte domenii decât achizițiile publice

6.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu. Astfel, POS Mediu urmărește reducerea decalajelor dintre infrastructurile de mediu din România și Uniunea Europeană atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei potabile, canalizării și încălzirii în sistem centralizat, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului „poluatorul plătește”.

În cazul Programului Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2013 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 104,04% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări) reprezintă 31,93% din totalul alocărilor bugetare aferente perioadei 2007-2013, iar sumele primite de la CE până la 31.12.2013, raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 23,84%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2013 în sumă totală de **3.127.925 mii lei**. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 88 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de **765.597 mii lei**, ceea ce reprezintă **24,48%** din cheltuielile declarate în anul 2013.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în sumă de **5.565 mii lei**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **4.515 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **1.050 mii lei**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și la nivelul Organismelor Intermediare (OI), principalele deficiențe fiind prezentate distinct mai jos.

La nivelul Autorității de Management, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Capacitatea administrativă

- ♦ existența unor posturi vacante la nivelul AM/OI, în timp ce gradul de încărcare a unora dintre angajați era ridicat, aspect de natură să afecteze calitatea activității de autorizare a cheltuielilor și a plăților solicitate la rambursare de către beneficiari.

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ s-a identificat necesitatea creării unei baze de date privind obiectivele realizate în domeniul finanțat de axa prioritară 4 „Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”, astfel încât, la momentul evaluării proiectelor depuse, prin consultarea acestora să elimine/diminueze riscul unei duble finanțări. Această bază de date este necesară deoarece denumirea proiectelor în cadrul axei prioritare 4 este generică, iar definirea activităților incluse, dat fiind specificul domeniului, conduce la imposibilitatea identificării obiectivului și mai ales a sub-obiectivelor și componentelor incluse în acesta. Mai mult, obiectivele reglementate a fi finanțate prin această axă pot fi finanțate și prin/din alte fonduri/surse;
- ♦ nerespectarea unora dintre prevederile Ghidului solicitantului, sesiunea nr. 5/07.05.2012, în procesul de evaluare și selecție a 2 din proiectele selectate pentru finanțare în cadrul Axei prioritare 4 „Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”, astfel:
 - Grupul unic de evaluare din AM a declarat admisibil proiectul „*Protecția biodiversității și a patrimoniului natural – Sistem adecvat de management pentru Parcul Natural Porțile de Fier – Comuna Berzasca*”, deși cererea de finanțare finală, depusă de solicitant, nu respecta criteriul de admisibilitate, în sensul că nu este asigurată sustenabilitatea integrală a proiectului, deoarece partenerul solicitantului în acest proiect, RNP Romsilva – Administrația Parcul Național Porțile de Fier, nu garantează asigurarea resurselor financiare și umane pentru funcționarea și întreținerea investițiilor după finalizarea proiectului. Mai mult, s-au constatat deficiențe și în evaluarea relevanței proiectului, în sensul că bugetul centrului de vizitare Berzasca a fost supraevaluat;
 - Grupul de evaluare constituit la nivelul OI POS Mediu Timișoara nu a respectat în totalitate procedura internă de verificare a admisibilității cererii de finanțare aferente proiectului „*Elaborarea planului de management integrat pentru Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina*”, în sensul că din Declarația de angajament a solicitantului lipsește mențiunea referitoare la asigurarea sustenabilității paginii de internet a acestui proiect, ceea ce constituia unul din criteriile de admisibilitate a proiectului. Cu toate acestea, grupul de evaluare a admis proiectul la finanțare.

Verificările de management

În vederea evaluării funcționării sistemului de management și control în domeniul achizițiilor publice a fost verificat modul de respectare a legislației naționale și comunitare în domeniul achizițiilor publice pentru un număr de 28 de contracte incluse în eșantionul auditat.

Valoarea totală a cheltuielilor neeligibile și a corecțiilor financiare propuse pentru neregulile identificate a fost în sumă totală de **2.397 mii lei**, iar impactul financiar asupra cheltuielilor declarate a fost în sumă de **424 mii lei**.

Au fost constatate nereguli în procedurile de atribuire a 2 contracte de achiziție publică, după cum urmează:

- ♦ în cazul procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare – epurarea apelor uzate în orașele Vălenii de Munte, Mizil și Urlați, jud. Prahova*” s-a constatat că oferta câștigătoare nu a îndeplinit în totalitate criteriile de calificare și selecție privind capacitatea profesională a personalului de conducere, precum și a persoanelor responsabile cu proiectarea și execuția lucrărilor. S-a propus aplicarea unei corecții forfetare de 5% din valoarea totală a contractului, ceea ce reprezintă suma de **1.344 mii lei**. Impactul financiar în cheltuielile declarate a fost în sumă de **134 mii lei**;
- ♦ contractul de lucrări „*Reabilitarea și extinderea conductelor de aducțiune, rețelei de distribuție și rețelei de canalizare în Aglomerarea Pitești, LOT I – Pitești și Ștefănești*” a fost atribuit unei firme care nu a îndeplinit în totalitate criteriul de calificare și selecție privind capacitatea tehnică, respectiv experiența similară, precum și pe cel privind capacitatea profesională a personalului de conducere și a persoanelor responsabile pentru proiectarea și execuția lucrărilor. S-a aplicat o corecție forfetară de 5% din valoarea totală a contractului, reprezentând suma de **896 mii lei**, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate fiind de **133 mii lei**.

În cadrul aceluiași contract s-au constatat și cheltuieli neeligibile în sumă de **157 mii lei**, reprezentând plata nedatorată pentru achiziția de echipamente electrice care nu fuseseră instalate în investiție în termenul contractual stabilit și nici nu existau pe teren.

Alte deficiențe constatate cu privire la verificările de management ale AM

- ♦ în cazul unui contract de lucrări, certificatele intermediare de plată cuprinse în cadrul a 5 cereri de rambursare, emise în cursul anului 2013, nu au cuprins reținerea de 10% din valoarea lucrărilor solicitate spre decontare, conform clauzelor contractuale;
- ♦ definirea insuficient de precisă a modului de completare a documentelor anexă la procedura operațională privind autorizarea plăților – „Raportul de autorizare” și „Fișa de verificare financiară a cererii de rambursare”;
- ♦ detalierea insuficientă în „Procedura de lucru privind verificarea tehnică”, aplicabilă de la data de 01.05.2013, a noilor activități care revin serviciilor de monitorizare și implementare proiecte FEDR/FC din cadrul AM POS Mediu, ca urmare a delegării către OI POS Mediu a verificării tehnice;
- ♦ modul de constituire a „Dosarului permanent al AM privind evidența contabilă a beneficiarului privind operațiunile aferente proiectului” nu include și documentele contabile (balanțe contabile, fișe de cont) care să susțină verificările efectuate cu ocazia misiunilor biuale de verificare a organismelor intermediare;
- ♦ au fost identificate situații în care creanțele bugetare au fost recuperate după depășirea termenului stabilit prin titlul de creanță, respectiv 30 de zile de la data comunicării acestuia către debitor. Pentru perioada cuprinsă între data scadentă a

obligărilor de plată și data stingerii efective a acestora, nu au fost emise „Procese-verbale de stabilire a creanțelor rezultate din aplicarea dobânzii datorate”.

Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată

- ◆ cu ocazia misiunii la fața locului, auditorii au constatat că documentele generate de derularea POS Mediu sunt depozitate în spațiul dedicat arhivei fără a fi însă inventariate și evidențiate corespunzător în „Registrul de evidență a documentelor pe suport de hârtie”. Restul documentelor (reprezentând o cantitate semnificativă de dosare) sunt păstrate cu o evidență adecvată, în fișetele din cadrul compartimentelor operative, ceea ce conduce la supraîncărcarea spațiului de lucru cu documente care nu sunt neapărat imediat necesare activităților curente.

Sisteme de monitorizare, raportare financiară și de contabilitate în formă computerizată

- ◆ înregistrarea cu întârziere în SMIS a informațiilor referitoare la debitele aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene;
- ◆ în ceea ce privește realizarea atribuțiilor AM în domeniul tehnologiei informației, s-a constatat că această activitate este efectuată de o singură persoană, ceea ce reprezintă un risc referitor la asigurarea continuității efectuării acestei activități.

La nivelul Organismelor Intermediare, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Capacitatea administrativă

- ◆ atribuțiile referitoare la informarea și publicitatea POS Mediu, precum și cele referitoare la activitățile de resurse umane și la dezvoltarea și formarea profesională a personalului implicat în gestionarea programului, prevăzute în ROF, nu au fost preluate în fișele de post ale personalului din cadrul OI POS Mediu Timișoara;
- ◆ principiul separării funcțiilor nu era asigurat în toate cazurile, în sensul că activitatea persoanelor responsabile pentru avizarea documentelor care alcătuiesc „Dosarul administrativ al cererii de rambursare” nu era separată de cea a persoanelor responsabile de evaluarea cererilor de finanțare (OI POS Mediu Craiova).

Verificări de management:

- ◆ OI POS Mediu Sibiu nu a întocmit Planul de verificare bianuală a contabilității beneficiarului și Planul de verificare a organizării Beneficiarului-UIP pentru niciun Beneficiar care implementează un proiect finanțat prin POS Mediu la nivelul regiunii 7 Centru, contrar prevederilor procedurale.

Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată:

- ◆ activitatea de îndosariere și de predare a documentelor la arhiva temporară nu s-a desfășurat în mod continuu, așa cum prevedeau procedurile operaționale (OI POS Mediu Timișoara).

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește **respectarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice** au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare totale la valoarea contractelor în sumă de **31.471 mii lei**, impactul financiar în cheltuielile declarate supuse auditului fiind de **4.515 mii lei**. Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat următoarele aspecte:

- ◆ utilizarea de către autoritatea contractantă a unor criterii de calificare discriminatorii, respectiv cerințe obligatorii ca o parte a personalului tehnic al antreprenorului să dețină autorizări/calificări conform legislației românești, disponibile la data depunerii ofertei și fără a se preciza că pot fi prezentate și documente echivalente în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, nerespectându-se astfel prevederile art. 2, alin.(1) și (2), art. 177, alin.(1) și (2), art. 178 alin. (2) și art. 192 din OUG nr. 34/2006, ale art. 8 și art. 11, alin. (2) și (3) din HG nr. 925/2006 și ale art. 5, alin. (1) din OUG nr. 49/20.05.2009.

Suma totală a corecțiilor aplicate la valoarea contractelor în cazul cărora a fost constatat acest tip de deficiențe este de **10.533 mii lei**, din care valoarea corecțiilor aferente cheltuielilor auditate este de **2.114 mii lei**. Deficiențele au fost constatate în următoarele cazuri:

- în cadrul proiectului „Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Ilfov”, beneficiar SC APĂ-CANAL ILFOV SA, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „Reabilitare și extindere rețele de alimentare cu apă, rețele de canalizare, stații de pompare apă uzată Bragadiru”, s-a constatat utilizarea de către Autoritatea Contractantă a unor criterii de calificare discriminatorii, de natură să îngreuneze accesul participanților la procedura de atribuire. Astfel, prin impunerea cerinței ca responsabilul tehnic cu sudura și ca responsabilul tehnic cu execuția să fie atestați conform legii române și să prezinte acest certificat la momentul depunerii ofertelor, nu s-a dat posibilitatea operatorilor economici de a prezenta certificate echivalente, a căror validitate să fie dovedită până la momentul încheierii contractului, în situația în care ofertele respective erau declarate câștigătoare. Având în vedere deficiențele constatate, a fost aplicată o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând 1.954 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de **1.271 mii lei**;
- în cadrul aceluiași proiect, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „CL6 - Reabilitare și extindere rețele de alimentare, rețele de canalizare, stații de pompare apă uzată – UAT 3 Pantelimon”, s-a constatat încălcarea principiului tratamentului egal în procesul de evaluare a ofertelor depuse în cadrul procedurii de atribuire a contractului, ca urmare a evaluării diferențiate a ofertelor, în situații identice, în ceea ce privește documentele legate de polița de răspundere civilă auto și Inspekția Tehnică Periodică, precum și admiterea, în cazul ofertantului câștigător, a unui document nevalid și respingerea pentru același tip de document a unui alt ofertant. Având în vedere deficiențele constatate, a fost

aplicată o **corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, reprezentând 2.321 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de **232 mii lei**;

- o deficiență similară cu cea de mai sus s-a constatat și în cadrul proiectului „*Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2009-2028*”, beneficiar Consiliul Județean Vâlcea, la atribuirea contractului de lucrări „*Implementare proiect reabilitare EPA, pompe și circuit primar de termoficare în CET Govora*”, pentru care s-a aplicat o **corecție financiară de 2%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 367 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **160 mii lei**;
- în cadrul proiectului „*Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dolj*”, având ca beneficiar SC Compania de Apă Oltenia SA, în cazul derulării procedurii de atribuire a 3 contracte de lucrări pentru „*Extinderea și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare în Municipiul Craiova*”, „*Reabilitarea captării și Stației de tratare Calafat, conducta de aducțiune Calafat – Poiana Mare, modernizarea Stației de epurare Calafat (CL3)*” și „*Reabilitare și extindere rețele de apă și canalizare în Filiași*”, s-a constatat utilizarea de către autoritatea contractantă a unui criteriu discriminatoriu, respectiv solicitarea ca responsabil tehnic cu execuția lucrărilor (RTE) să fie atestat de MDRT, iar atestarea să fie disponibilă la data depunerii ofertei. În consecință a fost aplicată o **corecție financiară de 2%** din valoarea fiecărui contract, reprezentând în total 2.465 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind, pentru cele 3 contracte, de **145 mii lei**. Din verificarea procedurii de atribuire a contractului de servicii „*Asistență tehnică din partea proiectantului pentru proiectul: Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în Județul DOLJ*” din cadrul aceluiași proiect, pe lângă tipul de deficiență menționat mai sus, s-a constatat și încălcarea principiului tratamentului egal, avantajându-se ofertantul câștigător, prin nepublicarea de către autoritatea contractantă, a unui studiu de fezabilitate care a stat la baza elaborării caietelor de sarcini pentru contractele din cadrul întregului proiect, la a căror întocmire participase anterior ofertantul câștigător. Pentru aceste deficiențe în atribuirea contractului de servicii s-a aplicat o **corecție forfetară de 10%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 201 mii lei. Corecția aferentă cheltuielilor auditate pentru acest contract este de **11 mii lei**;
- în cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov*”, la atribuirea contractului de lucrări „*Extinderea și reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare din municipiul Sibiu și comuna Șelimbăr*” s-a constatat includerea, în cadrul documentației de atribuire, a unei cerințe de calificare/selecție discriminatorii, respectiv s-a solicitat ca persoana propusă pentru poziția de Reprezentant al Contractorului/Manager de contract să facă dovada că deține o diplomă de manager de proiect, atestată de către Ministerul Muncii. Pentru neregula constatată s-a aplicat o **corecție forfetară de 2%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 975 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **115 mii lei**;
- în cazul proiectului „*Reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Brăila*”, beneficiar SC Compania de Utilități Publice Dunărea Brăila SA, din analiza procedurilor de atribuire a contractelor „*Reabilitare și extindere rețele de apă, reabilitare foraje, rezervor apă, stație pompare apă și stație clorinare, reabilitare și extindere rețele de canalizare, stație pompare ape uzate - Aglomerarea Însurăței - P7-R*” și „*Rețele de canalizare, stații de pompare ape uzate în aglomerarea Tufești - P10-R*” s-a constatat utilizarea unui criteriu discriminatoriu în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor de mai sus, respectiv solicitarea pentru responsabil tehnic cu execuția (RTE) a atestatului tehnico-profesional pentru domeniul IX - *Construcții edilitare și de gospodărie comunală* conform Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, valabil la data depunerii ofertei. Având în vedere faptul că deficiența identificată vizează parțial (doar unul din cei cinci experți) o cerință din cele 8 stabilite în documentația de atribuire, a fost aplicată o corecție forfetară de 2% din valoarea fiecărui contract. Suma totală a corecției este de 675 mii lei, din care corecția aferentă eșantionului auditat este de **87 mii lei**;
- din verificarea atribuirii contractului de lucrări „*Retehnologizarea a două cazane de apă fierbinte, CAF2 și CAF4, în CET Centru*” din cadrul proiectului „*Retehnologizarea sistemului centralizat de termoficare din Municipiul Timișoara în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană*”, beneficiar Primăria Municipiului Timișoara, s-a constatat că anunțul de participare a inclus criterii de calificare și selecție discriminatorii – cerințe obligatorii ca personalul tehnic al ofertantului să dețină autorizări conform legislației românești – autorizații emise de Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor pentru Ridicat (ISCIR) și Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) – care să fie disponibile la data depunerii ofertei, nefiind specificat faptul că pot fi prezentate și documente echivalente. Pentru neregula constatată s-a aplicat o **corecție forfetară de 2%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 522 mii lei, din care corecția aferentă eșantionului auditat este de **69 mii lei**;
- ca urmare a verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reabilitarea și extinderea rezervoarelor de apă, a stațiilor de pompare, a rețelei de distribuție și a rețelei de canalizare în Baia Mare Vest*” din cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Maramureș*”, beneficiar SC Vital SA Baia Mare, s-a constatat faptul că anunțul de participare a inclus criterii de selecție discriminatorii, respectiv cerințe obligatorii ca o parte a personalului tehnic să dețină autorizări conform legislației românești care să fie disponibile la data depunerii ofertei, nefiind specificat faptul că pot fi prezentate și documente echivalente. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 2%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 1.053 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **24 mii lei**.
- ◆ în cazul proiectului „*Extinderea și Reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Hunedoara*”, beneficiar SC APA PROD SA Deva, s-a constatat că:

- în cazul procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reconstrucția stațiilor de tratare ape uzate în Deva și Hunedoara, lot 1*” s-au utilizat criterii de calificare discriminatorii referitoare la situația economico-financiară, de natură să îngreuneze accesul operatorilor economici la procedură, cu încălcarea prevederilor art. 8 din HG nr. 925/2006 și ale art. 178, alin. (2) din OUG nr. 34/2006. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 4.757 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **1.155 mii lei**;
- în cazul procedurii de atribuire a contractului de servicii „*Supervizarea lucrărilor pentru Proiectul Extinderea și Reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Hunedoara*” s-a utilizat un criteriu discriminatoriu, respectiv s-a solicitat autorizația de diriginte de șantier conform Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții la data ofertei, fără a se specifica posibilitatea de a fi prezentate documente echivalente la data contractării. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție financiară de 2%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 262 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **9 mii lei**.
- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Brașov: municipiul Brașov, orașul Bran-Moeciu, orașul Codlea, orașul Prejmer și orașul Rupea*”, beneficiar SC Compania de Apă Brașov SA, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de lucrări pentru „*Reabilitarea și extinderea rețelelor de distribuție și a sistemului de canalizare, inclusiv stații de pompare apă uzată în Rupea și Prejmer*”, s-a constatat faptul că atribuirea contractului s-a făcut către un ofertant care nu îndeplinea criteriul de calificare privind „*Experiența ca antreprenor*”, prevăzut în anunțul de participare și în fișa de date a achiziției, fiind aplicată o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, în sumă de 2.214 mii lei, din care suma aferentă eșantionului auditat este de **317 mii lei**;
- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitarea și extinderea sistemelor de apă și apă uzată în județul Tulcea*”, beneficiar SC Aquaserv SA Tulcea, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*CL2 – Reabilitare și extindere stație de tratare apă de suprafață*”, s-a constatat încălcarea de către Comisia de evaluare a principiului tratamentului egal prin admiterea în cazul ofertantului câștigător a unui document care a reprezentat motiv de respingere pentru celălalt ofertant participant la procedură, fiind aplicată o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, în valoare de 2.699 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de **255 mii lei**;
- ◆ în cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Olt*”, beneficiar SC Compania de Apă Olt SA, pentru contractul de lucrări „*Lucrări la stațiile de epurare din Scornicești, Drăgănești, Piatra-Olt și Potcoava*”, s-a constatat că autoritatea contractantă a utilizat procedura negocierii fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, majorând valoarea inițială a contractului cu 17,55% pentru scoaterea de sub inundabilitate a amplasamentului stației de epurare Potcoava, fără ca lucrările suplimentare să fie determinate de circumstanțe imprevizibile. Nu au fost respectate astfel prevederile art. 252, lit. j din OUG nr. 34/2006. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție financiară de 25%** din valoarea actului adițional, respectiv 567 mii lei, din care a fost dedusă corecția de 10% aplicată anterior de AM. Corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **222 mii lei**;
- ◆ la nivelul proiectului „*Reabilitarea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Vrancea*”, beneficiar SC Compania de Utilități Publice SA Focșani, s-a constatat că, în cazul a 2 proceduri de atribuire, aferente contractelor de lucrări „*Reabilitarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare în comuna Câmpineanca, Aglomerarea Focșani, județul Vrancea*” și „*Extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în comuna Golești, aglomerarea Focșani*”, autoritatea contractantă a modificat informațiile incluse în anunțul de participare prin intermediul unor clarificări ce au vizat criteriile de calificare și selecție, fără publicarea unei erate, încălcând astfel prevederile art. 26, alin. (2) din HG nr. 925/2006. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 5%** din valoarea fiecărui contract. Suma totală a corecției este de 1.259 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate pentru aceste contracte este de **148 mii lei**;
- ◆ la nivelul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Iași*”, beneficiar SC Apavital SA Iași, în cazul atribuirii contractului de lucrări „*Extinderea rețelei de canalizare în municipiul Iași*”, s-a constatat neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a criteriului de calificare și selecție referitor la experiența similară, precizat în Anunțul de participare. S-a aplicat o **corecție forfetară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 1.225 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **122 mii lei**;
- ◆ în cadrul proiectului „*Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Arad*”, beneficiar SC COMPANIA DE APĂ SA ARAD, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reabilitarea rețelei de apă în municipiul Arad și aducțiune apă în localitatea Fântânele*”, s-a constatat că autoritatea contractantă a utilizat unele criterii discriminatorii (dovedirea experienței similare prin executarea și finalizarea unor lucrări având un nivel valoric și cantitativ determinat și solicitarea unei cerințe minime obligatorii restrictive și disproporționate pentru dovedirea experienței similare a managerului de proiect), nerespectând prevederile art. 179 și 188 (3) din OUG nr. 34/2006 și ale art. 8 alin. (1) b) din HG nr. 925/2006. S-a aplicat o **corecție forfetară de 10%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 5.748 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **72 mii lei**;
- ◆ în cazul contractului de lucrări „*Stație de epurare și stație de pompare de transfer ape uzate pentru municipiul Beiuș*” din cadrul proiectului „*Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor*”, beneficiar SC Compania de Apă Oradea SA, s-a constatat că autoritatea contractantă a atribuit contractul unui ofertant a cărui ofertă nu a îndeplinit unul dintre criteriile de calificare stabilite, referitoare la experiența similară. Pentru neregula constatată s-a aplicat o **corecție forfetară de 5%** din valoarea contractului. Suma totală a corecției este de 603 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **60 mii lei**;

- ◆ în cadrul proiectului „Reabilitarea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în regiunea Constanța – Ialomița, România”, beneficiar SC Raja Constanța SA, s-au constatat următoarele:
 - din analiza derulării procedurii de atribuire a contractului „CL28 - Reabilitare și extindere rețea apă, extindere rețea canalizare și stație de pompare ape uzate nouă – localitatea Tuzla”, auditorii au constatat utilizarea unei cerințe minime discriminatorii și nelegale privind criteriul de calificare capacitate tehnică și profesională/experiența similară, respectiv solicitarea de către autoritatea contractantă ca ofertanții să prezinte dovada realizării unor lucrări de apă și canalizare în mediul urban, considerate a fi similare lucrărilor ce urmau să fie executate în comuna Tuzla. Având în vedere cele constatate, a fost aplicată o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând 367 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de **26 mii lei**;
 - în cazul contractului de lucrări „CL9 – Stație de epurare nouă, inclusiv treapta terțiară – localitatea Mihail Kogălniceanu”, s-au aprobat lucrări suplimentare, rezultate ca urmare a re poziționării amplasamentului Stației de epurare Mihail Kogălniceanu și s-au încredințat direct spre execuție aceluiași Antreprenor, în absența unor evenimente imprevizibile. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 25%** din valoarea actului adițional, reprezentând suma de 147 mii lei. Corecția nu are impact asupra eșantionului auditat, nefiind declarate cheltuieli aferente actului adițional.
- ◆ în cazul proiectului „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Buzău”, beneficiar SC Compania de Apă SA Buzău, s-a constatat că:
 - în cazul contractului de servicii de asistență tehnică pentru supervizarea lucrărilor, autoritatea contractantă a inclus în două din criteriile de calificare prezentate în documentația de atribuire cerințe referitoare la situația economico-financiară și la experiența similară a ofertantului disproporționate și discriminatorii în raport cu obiectul contractului, fiind, astfel, încălcate dispozițiile art. 178 alin. (2) din OUG nr. 34/2006 și, implicit, ale art. 2 alin. (1) lit. a) din OUG nr. 34/2006, referitoare la promovarea concurenței între operatorii economici. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 10%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 1.268 mii lei. Având în vedere faptul că AM aplicase deja o corecție de 5% pentru altă abatere, s-a aplicat o corecție forfetară suplimentară de 5%, respectiv **634 mii lei**, fără impact în eșantionul auditat;
 - în fișa de date a contractului de servicii „Asistență tehnică pentru managementul proiectului”, autoritatea contractantă a inclus, în cadrul unui criteriu de calificare, cerințe referitoare la experiența experților disproporționate și discriminatorii în raport cu obiectul contractului, fiind, astfel, încălcate dispozițiile art. 2 alin. (2) lit. e, art. 178 alin. (2), ale art. 179 alin. (1) și (2) din OUG nr. 34/2006 și ale art. 7 și 8 din HG nr. 925/2006. Pentru neregulile constatate s-a aplicat o **corecție forfetară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 447 mii lei, din care corecția aferentă cheltuielilor auditate este de **10 mii lei**.

Referitor la [respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#), au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 3.822 mii lei, cu impact în cheltuielile auditate de **1.050 mii lei**, din care se exemplifică:

- ◆ în cadrul proiectului „Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Brașov: municipiul Brașov, orașul Bran-Moeciu, orașul Codlea, orașul Prejmer și orașul Rupea”, în cazul contractului de lucrări având ca obiect „Extindere și reabilitare stații de tratare apă în aglomerările Codlea, Moeciu, Rupea” au fost constatate cheltuieli neeligibile în valoare totală de 3.712 mii lei, ca urmare a efectuării de lucrări pe terenuri proprietate privată și a realizării unor lucrări de investiții care nu au fost prevăzute în aplicația de finanțare aprobată de CE. Totodată, lucrări pe terenuri proprietate privată în valoare de 4 mii lei s-au executat și în cadrul contractului „Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Brașov: municipiul Brașov, orașul Bran-Moeciu, orașul Codlea, orașul Prejmer și orașul Rupea”, încălcându-se prevederile Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile (OMMD) nr. 1415/2008 privind lista cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul POS Mediu, cu modificările și completările ulterioare. Impactul financiar asupra eșantionului auditat este de **991 mii lei**;
- ◆ în cadrul proiectului „Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dolj”, pentru contractele de lucrări „Extinderea și reabilitarea rețelilor de apă și canalizare în Municipiul Craiova” și „Reabilitare și extindere rețele de apă și canalizare în Filiași” (beneficiar – Compania de Apă Oltenia SA), au fost constatate cheltuieli neeligibile în valoare totală de **80 mii lei** aferente unor cheltuieli cu organizarea de șantier care nu au fost prevăzute în OMMD nr. 1415/2008 privind eligibilitatea cheltuielilor decontate prin POS Mediu. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 este de **44 mii lei**;
- ◆ cheltuieli în sumă de 23 mii lei, reprezentând contravaloarea indemnizațiilor pentru concediile de boală și a impozitului asupra tichetelor de masă acordate personalului UIP, neprevăzute în OMMD nr. 1415/2008 privind eligibilitatea cheltuielilor decontate prin POS Mediu pe proiectul „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Satu Mare”, având ca beneficiar SC Apaserv Satu Mare SA, din care suma aferentă eșantionului auditat este de **15 mii lei**.

Recomandări

Auditul de sistem

- ✓ întreprinderea demersurilor necesare, conform prevederilor Legii nr. 188/1999 privind Statutul Funcționarilor Publici, republicată – pentru ocuparea posturilor vacante; se va pune accent pe ocuparea posturilor de decizie de la nivelul Organismelor Intermediare (director și șef serviciu Monitorizare Implementare Proiecte);
- ✓ analizarea posibilităților de suplimentare sau realocare în scopul creșterii numărului de posturi alocate pentru realizarea activității de autorizare a Cererilor de Rambursare transmise de Beneficiari, având în vedere riscul semnificativ ce poate fi înregistrat ca urmare a neautorizării cheltuielilor la un standard de calitate adecvat;

- ✓ realizarea bazei de date în domeniul finanțat de AP4 „Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”, implică a reglementării acesteia și a modului ei de utilizare în procedurile de lucru ale OI/AM POS Mediu.

Auditul de operațiuni

- ✓ excluderea de la finanțare, de către AM POS Mediu, a valorii totale a corecțiilor financiare aplicate la nivelul contractelor, în sumă de 31.471 mii lei, în conformitate cu prevederile art. 23 din HG nr. 875/31.08.2011, precum și a cheltuielilor neeligibile constatate, în valoare de 3.822 mii lei;
- ✓ luarea măsurilor de stabilire și recuperare a debitelor, de către AM POS Mediu, conform prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare, ale HG nr. 875/ 2011 și ale HG nr. 519/2014;
- ✓ efectuarea regularizării corecțiilor de către AM POS Mediu și Autoritatea de Certificare și Plată, ținând seama de corecția forfetară aplicată deja la nivelul programului operațional pentru contractele publicate în SEAP înainte de 01.10.2011;
- ✓ urmărirea la certificare a implementării recomandărilor de către Autoritatea de Certificare și Plată, în baza prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 875/2011.

Punctul de vedere al entităților auditate

În cadrul auditului de sistem, pentru deficiențele constatate la nivelul AM POS Mediu, au fost formulate 13 recomandări, iar pentru deficiențele constatate la nivelul OI POS Mediu, au fost formulate 5 recomandări. Dintre acestea, în procedura de conciliere, entitățile auditate au acceptat 15 recomandări și au respins 3. În ceea ce privește recomandările respinse, în urma reevaluării punctului de vedere transmis de entitățile auditate, acestea au fost menținute de Autoritatea de Audit, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up. Pentru toate recomandările au fost stabilite termene de implementare a acestora, care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control al AM POS Mediu.

În urma auditului de operațiuni care a vizat cheltuielile declarate CE în anul 2013, AA a formulat un număr de 36 de recomandări. În cadrul procedurii de conciliere, AM POS Mediu a analizat constatările și recomandările formulate de Autoritatea de Audit, acceptând un număr de 15 recomandări. În ceea ce privește recomandările respinse, în urma reevaluării punctului de vedere transmis de AM POS Mediu, acestea au fost menținute de Autoritatea de Audit, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare a recomandărilor consemnate în rapoartele de audit de sistem efectuate până la 31.12.2013, s-a evidențiat faptul că din totalul de 178 recomandări formulate, AM POS Mediu a implementat un număr de 151 de recomandări, 21 de recomandări fiind parțial implementate, iar 6 recomandări fiind neimplementate.

Recomandările neimplementate și parțial implementate se referă la aspecte precum:

- ✓ punerea în practică a prevederilor procedurii operaționale specifice, în vederea respectării tuturor măsurilor de securitate a datelor și de mentenanță a sistemelor IT, instituite la nivelul AM POS Mediu;
- ✓ elaborarea unei proceduri unitare de determinare a impactului financiar al deficiențelor care nu sunt direct cuantificabile, agreeată de toți factorii implicați în managementul POS Mediu;
- ✓ continuarea aplicării corecțiilor financiare stabilite la nivelul fiecărui contract ca urmare a deficiențelor constatate în procesul de atribuire, până la finalizarea acestor contracte, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011.

Din verificarea modului de implementare a recomandărilor consemnate în rapoartele de audit de operațiuni efectuate până la 31.12.2013, s-a evidențiat faptul că din totalul de 90 recomandări formulate, AM POS Mediu a implementat un număr de 36 de recomandări și 54 de recomandări sunt parțial implementate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,71%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

În vederea asigurării verificării uniforme a cheltuielilor declarate la nivel de axă prioritară și regiune, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 6 elemente și o valoare de 12.574 mii lei. În eșantionul complementar nu au fost constatate erori.

6.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al POS Transport constă în promovarea unui sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient pentru persoane și mărfuri cu nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.

În cazul Programului Operațional Sectorial Transport (POS Transport), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2013 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 80,06% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013. Contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 24,23% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele rambursate de Comisia Europeană raportat la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 19,80%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor, atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013 aferente proiectelor finanțate în cadrul POS Transport, populația avută în vedere la stabilirea eșantionului de audit fiind în sumă de **4.625.340 mii lei**, care nu a fost afectată de corecția forfetară definitivă de 20% propusă de CE prin scrisoarea DG Regio ARES (2012)944610 din 03.08.2012 și de alte ajustări. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 68 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **3.437.579 mii lei**, ceea ce reprezintă **74,32%** din cheltuielile declarate în anul 2013.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013 în sumă de **35.159 mii lei**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **18.505 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **16.654 mii lei**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și aspecte de natură procedurală, principalele deficiențe fiind prezentate distinct mai jos:

Evaluare și selecție

- ♦ evaluarea necorespunzătoare a proiectului „Hărți topografice și baza de date tip GIS aferentă gestionării prin software-ul soundPLAN V6.5 a zgomotului generat de traficul rutier pe drumurile naționale”, respectiv necorelarea dintre activitățile și indicatorii incluși în proiect și obiectivul specific al acestuia.

Managementul neregulilor

- ♦ aplicarea necorespunzătoare a prevederilor OUG nr. 66/2011 referitoare la corecțiile financiare pentru nereguli identificate în procedurile de achiziții publice stabilite de AM în cazul proiectului „Hărți topografice și baza de date tip GIS aferentă gestionării prin software-ul soundPLAN V6.5 a zgomotului generat de traficul rutier pe drumurile naționale”. Diferența de corecție financiară aplicată de AA la valoarea contractelor, cu impact asupra cheltuielilor declarate CE, a fost în sumă de 481 mii lei.

Segregarea funcțiilor

- ♦ în cazul proiectelor pentru care AM POST are calitatea de Beneficiar s-a constatat că în urma reorganizării AM POST nu s-a asigurat separarea funcțiilor în ceea ce privește procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică și procesul de verificare/avizare a procedurilor de achiziție publică și nu s-a asigurat funcția de verificare și validare a tranzacțiilor în contabilitate.

Aspecte de natură procedurală

- ♦ în cazul proiectelor finanțate în cadrul axei prioritare 4 – Asistență Tehnică, s-a constatat că Metodologia actuală de evaluare nu este suficientă pentru evaluarea unor proiecte complexe, de valori mari, care necesită analiza și coroborarea de informații tehnice din partea mai multor specialiști.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește *aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*, au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de **111.953 mii lei**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2013 al acestor corecții fiind de **18.505 mii lei**.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au fost:

- ♦ în cadrul proiectului pentru realizarea Liniei de Metrou Magistrala 5: Secțiunea Râul Doamnei – Eroilor, inclusiv Valea Ialomiței, SC METROREX SA în calitate de autoritate contractantă, prin procedura de atribuire a contractelor de proiectare-execuție „Secțiunea Râul Doamnei – Hașdeu (Operă), structură de rezistență” și „Secțiunea Romancierilor – stația Valea Ialomiței, inclusiv depou și galerie de legătură, structură de rezistență”, a solicitat ofertanților pentru dovedirea capacității tehnice și sau profesionale, prezentarea a 1 până la 3 contracte de servicii de proiectare finalizate în ultimii 5 ani, cerință nelegală, deoarece îndeplinirea acestora nu demonstrează că operatorii economici au realizat serviciile aferente contractului în cauză în ultimii 3 ani. În consecință, a fost aplicată o corecție financiară de 5% din valoarea fiecărui contract menționat mai sus și anume 38.663 mii lei pentru primul contract, respectiv 8.177 mii lei pentru cel de-al doilea contract, pentru stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a fost de **4.435 mii lei**, respectiv **2.689 mii lei** pentru cele 2 contracte menționate;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitare DN76 (E79) Deva-Oradea”, autoritate contractantă CNADNR, în cazul derulării procedurii

de atribuire a contractului „Reabilitare DN76 Vârfurile-Ștei km 69+350 - km 102+660”, s-a constatat impunerea unei cerințe restrictive prin solicitarea unei vechimi maxime de cinci ani a utilajelor și echipamentelor de care operatorii economici trebuiau să dispună în vederea realizării contractului de lucrări. A fost stabilită o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 42.717 mii lei, pentru stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a fost de **4.388 mii lei**;

- ♦ în cadrul proiectului „Monitorizarea impactului asupra mediului a lucrărilor de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre între Călărași și Brăila, km 375 - km 175 - Etapa I”, beneficiar Administrația Fluvială a Dunării de Jos RA Galați, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de servicii pentru asigurarea monitorizării s-a constatat că ofertantul câștigător nu a îndeplinit cerințele de calificare și selecție referitoare la capacitatea economico-financiară și nici cerințele referitoare la capacitatea tehnică și profesională, fiind aplicată o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, reprezentând 6.567 mii lei, pentru neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție, contrar prevederilor art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 fiind de **3.204 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „Modernizare ecluze: echipamente și instalații Faza I”, având ca beneficiar Administrația Căilor Navigabile SA Constanța, în cazul derulării procedurii de atribuire pentru contractul „Proiectare și execuție: Modernizare ecluze – echipamente și instalații”, s-a constatat faptul că Autoritatea Contractantă a solicitat ofertanților prezentarea unor autorizații speciale care nu are legătură cu obiectul contractului, emise de instituții românești, în baza legislației naționale, fără mențiunea „echivalent”, documente care să fie valabile la data depunerii ofertelor. Având în vedere abaterile constatate s-a aplicat o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând 12.541 mii lei, pentru stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție, fiind încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a fost de **2.447 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „Linia de Metrou Magistrala 5: Secțiunea Râul Doamnei - Eroilor inclusiv Valea Ialomiței”, beneficiar SC METROREX SA, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului „Servicii de consultanță și asistență tehnică pentru Magistrala 5. Tronsonul Drumul Taberei-Universitate”, s-a constatat reducerea nejustificată a perioadei cuprinsă între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și data limită de depunere a ofertelor. A fost aplicată o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, reprezentând 2.491 mii lei, pentru nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică, încălcându-se prevederile art. 2 alin. (2) și art. 47-58 din OUG nr. 34/2006, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 fiind de **697 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „Modernizarea unor stații de cale ferată din România - stațiile CF Bistrița și Zalău”, având ca beneficiar CN CFR SA, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului pentru „Consultanță și supervizare a lucrărilor de modernizare a stațiilor CF: Lot 2 – „Bistrița Nord și Zalău”, s-a constatat acordarea directă către proiectantul lucrărilor (fără derularea unei proceduri de achiziție publică) a serviciilor de asistență tehnică. Autoritatea Contractantă a impus prin Documentația de Atribuire, precum și prin clarificările publicate ca operatorii economici să încheie contracte de subcontractare cu Proiectantul, cu o valoare specificată. Au fost încălcate prevederile art. 19, art. 25 alin. (1) și art. 67 din OUG nr. 34/2006, fiind aplicată o **corecție financiară de 100%** din valoarea acestor servicii (respectiv contravaloarea contractelor de subcontractare pentru asistență tehnică), reprezentând 769 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 fiind de **615 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitare DN76 (E79) Deva-Oradea”, autoritate contractantă CNADNR, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de servicii „Asigurarea evaluării ofertelor la contractarea lucrărilor de construcție pentru Reabilitarea DN 76 Șoimuș-Vârfurile, km 0+000-km 69+350, Contractele 5R10a, 5R10b și 5R11”, s-a constatat utilizarea de către autoritatea contractantă a unor cerințe minime de calificare referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională fără o legătură concretă cu obiectul contractului. Prin cerințele stabilite se impunea operatorilor economici, să facă dovada că au prestat obligatoriu servicii de elaborare a documentației de atribuire și opțional servicii de evaluare a ofertelor, creându-se premisele calificării unui ofertant care dovedea că a prestat numai servicii de elaborare a documentațiilor de atribuire, fără să aibă experiență în evaluarea ofertelor. Au fost încălcate astfel prevederile art. 179 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 și ale art.1 alin. (1) din Ordinul nr. 509/2011 fiind propusă o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, reprezentând suma de 26 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 fiind **25 mii lei**.

Referitor la [respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#), au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de **16.654 mii lei**, din care se exemplifică:

- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă de **7.745 mii lei**, reprezentând diferențe de curs valutar, fiind aferente Articolelor Generale și ajustări de preț calculate eronat, în cadrul contractului de execuție lucrări pentru „Reabilitarea DN 76 Vârfurile-Ștei km 69+350 –km 102+660”;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă de **6.695 mii lei**, urmare calității necorespunzătoare a lucrărilor executate sau a neprezentării de către Antreprenor a tuturor documentelor de calitate, în cadrul contractului „Proiectare și execuție autostrada Nădlac-Arad și drum de legătură LOT 2: km 22+218 - km 38+882”;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă de **800 mii lei** reprezentând TVA inclus eronat de Antreprenor în certificatul interimar de plată la articolul Relocarea utilităților – capitolul Cheltuieli generale provizionate, în cadrul contractului pentru „Execuția lucrărilor de construcții și instalații (exclusiv ERTMS, GSM-R, centralizare electronică) Secțiunea 2: Coșlariu-Sighișoara, tronsonul Ațel-Micăsasa”;
- ♦ cheltuieli neeligibile în sumă **492 mii lei**, reprezentând cheltuieli decontate Antreprenorului fără a exista certificarea

prealabilă a acestora de către Inginer, în cadrul contractului pentru „Construcția variantei de ocolire a municipiului Brașov LOT1: tronson I, DN1-DN11”;

- ▶ plăți nelegale în sumă de **372 mii lei**, reprezentând cota pentru cheltuielile indirecte și profit pentru articolul general *Relocarea utilităților*, ca urmare a aplicării unui procent de 20% față de maximum 10% cum era prevăzut în cadrul contractului de lucrări „Execuția lucrărilor de construcții și instalații (exclusiv ERTMS, GSM-R, centralizare electronică) Secțiunea 2: Coșlariu-Sighișoara, tronsonul Sighișoara-Ațel”;
- ▶ cheltuieli neeligibile în sumă de **73 mii lei**, reprezentând servicii de supervizare pentru categorii de lucrări neeligibile cu execuția clădirilor și parcarilor, în cadrul proiectului „Pod rutier la km 0+540 al Canalului Dunăre Marea Neagră și lucrări aferente infrastructurii rutiere și de acces în Portul Constanța”.

Recomandări

Auditul de sistem

- ✓ întărirea verificărilor de prim nivel efectuate de către Autoritatea de Management;
- ✓ asigurarea tuturor funcțiilor necesare pentru derularea activității cu respectarea principiului segregării funcțiilor;
- ✓ elaborarea metodologiei de lucru pentru evaluarea unor proiecte complexe și de valori mari.

Auditul de operațiuni

- ✓ excluderea de la finanțare, de către AM POS Transport, a valorii totale a corecțiilor financiare aplicate la nivelul contractelor, în sumă de 111.953 mii lei, în conformitate cu prevederile art. 23 din HG nr. 875/2011, precum și a cheltuielilor neeligibile constatate, în valoare de 16.654 mii lei;
- ✓ luarea măsurilor de stabilire și recuperare a debitelor, de către AM POS Transport, conform prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare, ale HG nr. 875/2011 și ale HG nr. 519/2014.

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control al POS T.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către AM POS T a recomandărilor formulate în misiunile de audit de sistem precedente a rezultat faptul că din totalul de 11 recomandări formulate, a fost implementat un număr de 8 recomandări, reprezentând 70% din totalul recomandărilor. Din cele 3 recomandări rămase deschise, 2 recomandări au fost implementate parțial, iar o recomandare este neimplementată.

Recomandările rămase deschise la nivelul AM POS T se referă la:

- ✓ evaluarea de către AM POST a Sistemului de Management și Control în cazul Serviciului de Management Contracte și Licitații Asistență Tehnică (SMCLAT), fosta Direcție Proiecte Asistență Tehnică (DPAT), în special în ceea ce privește derularea procesului de achiziții publice și stabilirea unui Plan de acțiune pentru remedierea deficiențelor și implementarea recomandărilor;
- ✓ finalizarea cât mai urgentă de către AM POST a procesului de încheiere a actelor adiționale la contractele de finanțare în conformitate cu alocările financiare care decurg din adoptarea Deciziei CE C(2012) nr. 5647 din 03.08.2012, precum și urgentarea actualizării acestor informații în SMIS;
- ✓ urgentarea demersurilor AM POST pentru asigurarea serviciilor de asistență hardware pentru servere și echipamentele IT.

În ceea ce privește modul de implementare a recomandărilor din misiunile de audit de operațiuni precedente, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că din totalul de 38 de recomandări formulate, entitățile auditate au implementat 14 recomandări și au inițiat măsuri pentru remedierea deficiențelor și implementarea celorlalte 24 de recomandări. În ceea ce privește recomandările implementate, AM POS T a emis titluri de creanță în toate cazurile în care au fost identificate nereguli cu implicații financiare, iar creanțele bugetare rezultate din nereguli pentru cheltuielile declarate CE au fost recuperate integral.

Totuși, AM POST nu a modificat toate contractele de finanțare în sensul excluderii de la finanțare a corecțiilor financiare și a cheltuielilor neeligibile identificate de AA în rapoartele de audit anterioare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,72%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă, estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

În vederea asigurării verificării uniforme a cheltuielilor declarate la nivel de axă prioritară și regiune, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 6 elemente și o valoare de 14.458 mii lei. Eroarea constatată în eșantionul complementar a fost de 3.473 mii lei și nu a fost cuprinsă în calculul ratei de eroare estimate, aceasta urmând a fi luată în considerare la exprimarea opiniei de audit pe program operațional aferentă cheltuielilor declarate în anul 2013.

6.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Regional (POR) îl reprezintă sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirii condițiilor infrastructurii și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special din cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, vizita, investi și munci.

În cazul Programului Operațional Regional (POR), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2013 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 104,43% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 45,94% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 41,52%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2013 în sumă totală de **4.464.440 mii lei**. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 100 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de **272.637 mii lei**, ceea ce reprezintă 6,16% din cheltuielile declarate în anul 2013.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013, în sumă de **5.455 mii lei**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **3.665 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **1.790 mii lei**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management și Organismelor Intermediare (Agențiile de Dezvoltare Regională), principalele deficiențe constatate au vizat calitatea *verificărilor de management efectuate atât la nivelul AM, cât și la nivelul OI și anume:*

- ◆ nu au fost efectuate verificările specifice în ceea ce privește conflictul de interese, în cazul procedurilor simplificate derulate de către beneficiarii privați;
- ◆ nu au fost efectuate verificările specifice care trebuie realizate de către ofițerii de proiect din cadrul AM cu privire la realitatea cheltuielilor și implicit a cantităților de lucrări decontate;
- ◆ în timpul vizitelor pe teren nu au fost efectuate verificările cantităților de lucrări real executate comparativ cu devizele ofertă și cu situațiile de lucrări/atașamente depuse de beneficiar la cererile de rambursare;
- ◆ la nivelul AM nu s-a asigurat verificarea corespunzătoare a cererilor de rambursare în vederea autorizării plăților către beneficiari, precum și asupra stadiului implementării fizice a proiectului în vederea corelării indicatorilor fizici cu cei financiari, prin valorificarea informațiilor existente în rapoartele de progres ale beneficiarilor privind stadiul proiectului, coroborat și cu rapoartele vizitelor de monitorizare, aceste aspecte nefiind prevăzute corespunzător în cadrul procedurilor de lucru de la nivelul AM;
- ◆ înregistrarea inadecvată a debitelor aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli COM, sumele raportate în SFC 2007 neputând fi reconciliate cu cheltuielile certificate de ACP și declarate de AM, datorită diferențelor existente în SMIS.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013 în sumă de **5.455 mii lei**.

În ceea ce privește *aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*, au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare în valoare totală de **36.448 mii lei**, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2013 al acestor corecții fiind de **3.665 mii lei**.

În ceea ce privește tipologia abaterilor de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice exemplificăm:

- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitarea spitalului de urgență Mavromăț, Botoșani*”, beneficiar UAT județul Botoșani, din verificarea procesului de atribuire a contractului de execuție de lucrări s-a constatat faptul că Autoritatea Contractantă a modificat o parte din cerințele cuprinse în documentația de atribuire ca urmare a solicitărilor de clarificări adresate de operatorii economici, fără a modifica și anunțul de participare în JOUE, încălcându-se, astfel, prevederile art. 2 alin. (2) și art. 47-58 din OUG nr. 34/2006 prin nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică. În urma deficiențelor constatate a fost aplicată **o corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, respectiv 3.624 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse verificărilor fiind de **454 mii lei**;
- ◆ în cadrul proiectului „*Dezvoltarea axei de transport Est-Vest în Municipiul Iași*”, beneficiar UAT Iași, în cazul procedurii de

atribuire a contractului de execuție lucrări de construcții și instalații s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a solicitat ca anumiți specialiști să fie angajați ai ofertantului cu contract de muncă, iar pentru demonstrarea experienței similare a solicitat prezentarea a maximum 4 contracte similare finalizate în ultimii 5 ani (minim câte un contract pentru fiecare activitate) cu o valoare de 67.193 mii lei, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006, prin stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție. În urma deficiențelor constatate a fost aplicată **o corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, respectiv 2.656 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse verificărilor fiind de **398 mii lei**;

- ♦ în cadrul proiectului „*Reabilitare și modernizare DJ411: Limita județ Călăraș - Hotarele-Isvoarele – Teiușu – Mironești – Comana – Budeni – Brăniștari – Călugăreni – Crânguri – Singureni – Iepurești – Bulbucata - Podul Doamnei - Clejani(DN 61)*”, beneficiar UAT județul Giurgiu, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de lucrări de reabilitare s-a constatat faptul că ofertantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii unei cerințe de calificare și selecție, fiind, astfel, încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006, respectiv nu a prezentat rapoartele de audit aferente bilanțurilor anilor 2007, 2008 și 2009, iar Autoritatea Contractantă nu a solicitat clarificări cu privire la acest aspect. În urma deficiențelor constatate a fost aplicată **o corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, respectiv 6.363 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013, supuse verificărilor, fiind de **215 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „*Construirea unui pasaj subteran în vederea descongestionării traficului rutier din zona metropolitană Craiova-realizare pasaj denivelat subteran, pe sub intersecția străzii Arieș cu str. Al.I. Cuza, respectiv cu str. Împăratul Traian în vederea preluării traficului auto pe bd. Carol, str. Arieș*”, beneficiar UAT Municipiul Craiova, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a modificat criteriile de calificare și/sau selecție ca urmare a solicitărilor de clarificări adresate de operatorii economici, fără a modifica și anunțul de participare în JOUE, încălcându-se astfel prevederile art. 2 alin. (2) și art. 47-58 din OUG nr. 34/2006, prin nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică. În urma deficiențelor constatate, a fost aplicată **o corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, respectiv 1.780 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse verificărilor, fiind de **211 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „*Centrul Multifuncțional Craiova – Pavilion Central*”, beneficiar UAT Municipiul Craiova, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de execuție de lucrări, s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a prevăzut în documentația de atribuire criterii de calificare și selecție care restricționează participarea potențialilor ofertanți la procedura de atribuire, dintre care menționăm prezentarea autorizației de mediu pentru stația de preparare a amestecurilor asfaltice la momentul evaluării ofertelor, solicitarea ca anumiți specialiști să fie angajați ai ofertantului cu contract de muncă, fiind încălcate, astfel, prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. În urma deficiențelor constatate, a fost aplicată **o corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, respectiv 6.144 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013, supuse verificărilor, fiind de **178 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „*Centru de sprijinire a afacerilor furnizorilor de servicii la distanță*”, beneficiar SC VICEXPERT SRL, la atribuirea contractului de lucrări, s-a constatat utilizarea de criterii de calificare restrictive, în sensul că documentația de atribuire face referire la experiență în construcția de drumuri și autostrăzi în condițiile în care obiectul achiziției îl reprezintă construirea unui centru de afaceri (construcții civile), fiind, astfel, încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. În urma deficiențelor constatate, a fost aplicată **o corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, respectiv 1.704 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse verificărilor, fiind de **165 mii lei**;
- ♦ în cazul proiectului „*Campus școlar la Grupul Școlar "Demostene Botez", localitatea Trușești, județul Botoșani*”, beneficiar UAT Comuna Trușești, la atribuirea contractului de lucrări de construcții, s-a constatat restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de atribuire prin impunerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe restrictive precum: rezultatul anual net al exercițiului (profitul net) al ofertantului pentru fiecare dintre ultimii 3 ani să fie pozitiv, solicitarea de certificări pentru subcontractori (ISO 9001 sau echivalent, ISO 14001 sau echivalent, certificat OHSAS 18001 sau echivalent), fiind astfel încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. În urma deficiențelor constatate, a fost aplicată **o corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, respectiv 1.171 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse verificărilor, fiind de **149 mii lei**;

Referitor la [respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#) au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de **1.790 mii lei**, din care se exemplifică:

- ♦ în cadrul proiectului „*Creșterea capacității de execuție lucrări a SC DIATRANS SRL prin achiziționarea de utilaje*”, beneficiar SC DIATRANS SRL au fost identificate cheltuieli neeligibile în valoare de 825 mii lei, reprezentând contravaloarea unor mijloace de transport și a serviciilor conexe achiziției acestora, decontate fără să fie îndeplinite criteriile de eligibilitate aferente POR, întrucât mijloacele de transport se regăsesc în categoria cheltuielilor neeligibile prevăzute de ghidul solicitantului. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 este de **534 mii lei**;
- ♦ în cadrul proiectului „*Etajare, mansardare și extindere corp 4 Școala Generală Ghimbav, str. Pieții nr. 70*”, beneficiar UAT Orașul Ghimbav, auditorii au identificat cheltuieli neeligibile în valoare de 105 mii lei, reprezentând articole din situații de lucrări facturate la prețuri mai mari decât cele din ofertă, erori de calcul la totalizarea situațiilor de lucrări, lucrări facturate și decontate care nu au fost executate, nefiind regăsite cu ocazia vizitei la fața locului. De asemenea, s-au constatat cantități de lucrări facturate în plus față de oferta anexă la contractul de lucrări, materiale facturate și decontate care nu corespund proiectului tehnic/caietului de sarcini și devizului ofertă, acestea fiind înlocuite cu unele de calitate inferioară. Totodată, cu ocazia vizitei la fața locului și din analiza

documentelor, echipa de auditori a constatat că lucrările prevăzute în contractul de finanțare nu au fost executate conform proiectului tehnic și ofertei. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013, supuse auditului, este de **105 mii lei**;

♦ în cadrul proiectului „Reparații capitale străzi cu dotare edilitară în Municipiul Alba Iulia”, beneficiar UAT Alba Iulia, auditorii au constatat cheltuieli neeligibile în valoare de 33 mii lei, reprezentând cheltuieli cu lucrări facturate în baza unor contracte de lucrări, dar neexecutate până la data finalizării contractelor. Astfel, cu ocazia vizitei la fața locului, pe cele 10 străzi vizitate (din 22 câte au fost incluse în proiect), s-a constatat existența unui număr de 248 de arbuști salix și berberis și 0 mp gard viu din cei 14.571 arbuști pin negru de banat și 3025 mp gard viu deconțați prin cererea de rambursare. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse auditului este de **33 mii lei**.

Recomandări

Auditul de sistem

- ✓ revizuirea manualului de verificare și avizare a cheltuielilor de către AM POR în colaborare cu OI POR, prin detalierea verificărilor specifice realizate de OI în ceea ce privește respectarea regulilor aplicabile conflictului de interese la procedurile simplificate derulate de beneficiarii privați astfel: formalizarea verificărilor într-o listă de verificare specifică; verificarea conflictului de interese prin consultarea datelor disponibile în Recom online – portalul ONRC pentru contractele încheiate de beneficiarii privați ca urmare a derulării procedurilor de achiziție simplificate;
- ✓ detalierea verificărilor specifice realizate de către ofițeri cu ocazia efectuării vizitelor pe teren, cu privire la realitatea cheltuielilor decontate și implicit a cantităților de lucrări executate prin verificarea existenței atașamentelor aferente situațiilor de lucrări decontate (atingerea indicatorilor de proiect asumați, verificarea cantităților executate pentru un număr minim de articole decontate);
- ✓ corelarea, la nivelul AM, a indicatorilor fizici și financiari ai Proiectului și valorificarea informațiilor disponibile la nivelul Direcției de Monitorizare în vederea autorizării cererilor de rambursare. De asemenea, procedurile de lucru vor fi modificate prin acoperirea aspectelor ce vizează corelarea indicatorilor fizici cu cei financiari;
- ✓ modificarea procedurilor operaționale AM, astfel încât să se asigure introducerea debitelor în SMIS anterior notificării ACP privind descoperirea unor creanțe. Remedierea diferențelor dintre sumele evidențiate în cadrul Declarațiilor de cheltuieli lunare emise din SMIS, sumele evidențiate în Aplicațiile de Plată către CE generate de SMIS la nivelul ACP, astfel încât să nu existe diferențe între sumele raportate prin intermediul SFC2007 și cele raportate prin intermediul SMIS.

Auditul de operațiuni

- ✓ deducerea de către AM POR din următoarea Declarație lunară de cheltuieli a corecțiilor financiare, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014;
- ✓ excluderea de către AM POR de la finanțare a corecțiilor financiare, în conformitate cu prevederile art. 23 din HG nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 66/2011.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele constatate au fost conciliate cu Autoritatea de Management responsabilă pentru implementarea Programului Operațional Regional, iar recomandările formulate au fost însușite în totalitate de către acestea.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către Autoritatea de Management POR și Organismele Intermediare POR a rezultat că dintr-un total de 205 recomandări, 52 dintre acestea au fost implementate (25,37%), 134 au fost parțial implementate (65,37%), iar 19 sunt neimplementate (9,26%).

La nivelul AM POR, dintr-un total de 13 recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 6 recomandări sunt implementate, 2 sunt parțial implementate, iar 5 sunt neimplementate.

La nivelul Organismelor Intermediare POR, dintr-un total de 192 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 46 de recomandări sunt implementate, 132 sunt parțial implementate, iar 14 sunt neimplementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate în cazul a șase beneficiari ai Programului Operațional Regional au fost identificați posibili indicatori de fraudă în sfera achizițiilor publice ca urmare a existenței unor suspiciuni privind manipularea ofertelor/specificațiilor/prețurilor, neîndeplinirea specificațiilor contractelor, emiterea de facturi false sau cu prețuri excesive.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării posibilelor/eventualelor cazuri de fraudă.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,96%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eşantionul statistic de operaţiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achiziţiilor publice.

În vederea asigurării verificării uniforme a cheltuielilor declarate la nivel de axă prioritară şi regiune, s-a auditat şi un eşantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 4 elemente şi o valoare de 3.919 mii lei. Eroarea constatată în eşantionul complementar a fost de 25 mii lei şi nu a fost cuprinsă în calculul ratei de eroare estimate, aceasta urmând a fi luată în considerare la exprimarea opiniei de audit pe program operaţional aferentă cheltuielilor declarate în anul 2013.

6.1.4. PROGRAMUL OPERAŢIONAL SECTORIAL CREŞTEREA COMPETITIVITĂŢII ECONOMICE *Finanţat din Fondul European de Dezvoltare Regională*

Obiectivul general al Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice (POSCCE) este creşterea productivităţii întreprinderilor româneşti, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile şi reducerea decalajelor faţă de productivitatea medie la nivelul UE.

În cazul POSCCE, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2013 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 94,56% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuţia UE aferentă plăţilor către beneficiari reprezentând 35,82% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezentând 17,50%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obţinerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management şi control al programului operaţional a funcţionat eficace pentru prevenirea erorilor şi neregulilor şi că sistemul a acţionat eficient în detectarea şi corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operaţiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013. În anul 2013, pentru POSCCE au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de **3.869.014 mii lei**. Eşantionul de proiecte auditat a cuprins 89 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de **1.220.537 mii lei**, ceea ce reprezintă 31,55% din cheltuielile auditate în anul 2013.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare s-au constatat deficienţe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2013 în sumă de **30.718 mii lei**. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislaţiei comunitare şi/sau naţionale în domeniul achiziţiilor publice în sumă de **23.188 mii lei**, cât şi efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **7.530 mii lei**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul Autorităţii de Management şi Organismelor Intermediare, principalele deficienţe constatate au vizat calitatea verificărilor de management efectuate atât la nivelul AM, cât şi la nivelul OI şi anume:

- în procesul de evaluare şi selecţie a ofertanţilor nu au fost identificate în totalitate situaţiile de încălcare a principiilor transparenţei şi tratamentului egal, a principiului nediscriminării şi recunoaşterii reciproce;
- decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea diferenţelor de curs valutar şi aplicarea eronată a procentelor de finanţare nerambursabilă prevăzute în contractele de finanţare;
- identificarea la nivelul OI Cercetare a unor deficienţe generate de neaplicarea proratai pentru calculul cheltuielilor generale de administraţie;
- procedurile operaţionale de la nivelul AM în vederea descrierii mecanismului de decontare a cererilor de plată, care se aplică beneficiarilor instituţiilor publice locale, potrivit prevederilor OG nr. 27 din 10 aprilie 2013 pentru modificarea şi completarea OUG nr. 64/2009, nu au fost actualizate;
- desfăşurarea la nivelul AM cu mari întârzieri a procesului de constituire a titlurilor de creanţă, fiind identificate şi situaţii în care titlurile de creanţă nu au fost constituite corect pentru toate cererile de rambursare decontate beneficiarului şi afectate de abatere;
- nu a fost asigurată o pistă de audit adecvată pentru dosarele cererilor de rambursare primite de Autoritatea de Management de la OI Cercetare şi OI PSI, precum şi dosarele achiziţiilor depuse de beneficiarii OI;
- lipsa unei analize de risc pentru stabilirea operaţiunilor verificate la faţa locului şi a unui plan anual de control la faţa locului la nivelul OI PSI;
- lipsa unei baze de date complete la nivelul AM POS CCE care să permită generarea automată a tuturor Declaraţiilor Lunare de Cheltuieli din SMIS;
- existenţa unor diferenţe între datele înscrise în situaţia generată de SMIS (ART 4 SMIS) şi datele din sistemul contabil, în ceea ce priveşte plăţile către beneficiari, plăţile declarate către ACP, debitele recuperate şi prefinanţarea acordată şi de recuperat.

B. Constatări din auditul de operaţiuni

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare s-au constatat deficienţe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2013 în sumă de **30.718 mii lei**. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislaţiei comunitare şi/sau naţionale în domeniul achiziţiilor în sumă de **23.188 mii lei**, cât şi efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de **7.530 mii lei**.

În ceea ce privește tipologia *abaterilor de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice* exemplificăm:

- în cadrul proiectului „Implementarea unui sistem de supervizare și de achiziție automată a datelor la nivelul întregului sistem național de transport gaz metan – SCADA”, beneficiar SNTGN TRANSGAZ SA, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de achiziție sistem de supervizare comandă și achiziție date SCADA, inclusiv punerea în funcțiune, s-a constatat încălcarea principiului transparenței având în vedere faptul că autoritatea contractantă nu a precizat în anunțul de participare criteriile de preselectie a candidaților care vor depune oferte în etapa a II-a a procedurii de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare, încălcându-se prevederile art. 2 alin. (2) și art. 47-58 din OUG nr. 34/2006. Având în vedere deficiențele constatate, a fost aplicată o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, reprezentând 37.858 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 fiind de **15.699 mii lei**;
- în cadrul proiectului „Retehnologizarea stației 220/110 kv MINTIA”, beneficiar Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” SA, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări, s-a constatat restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de achiziție prin impunerea unor cerințe nelegale, precum experiența de contractor general pentru cel puțin 3 stații asemănătoare, cel puțin 3 recomandări din partea unor achizitori, experiență de 15 ani pentru director proiect, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. În urma deficiențelor constatate a fost aplicată o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, respectiv **24.975 mii lei**, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse auditului fiind de **5.086 mii lei**;
- în cadrul proiectului „Servicii publice online destinate cetățenilor, contribuabili și beneficiari ai sistemului public de pensii și din sistemul accidentelor de muncă și al bolilor profesionale”, având ca beneficiar Casa Națională de Pensii Publice, din verificarea contractului de furnizare echipamente, licențe, consultanță, management de proiect, instruire, publicitate, s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire prin nepublicarea unui anunț tip erată la anunțul de participare, ceea ce contravine principiilor nediscriminării și tratamentului egal, încălcându-se prevederile art. 2 alin. (2) și art. 47-58 din OUG nr. 34/2006. Având în vedere deficiențele constatate, a fost aplicată o **corecție financiară de 10%** din valoarea contractului, reprezentând 2.115 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 fiind de **1.005 mii lei**;
- în cadrul proiectului „Implementarea la nivelul Municipiului Piatra Neamț a unui sistem TIC (Tehnologia Informației și Comunicării), în scopul asigurării interoperabilității la nivel organizațional, semantic și tehnic, cu impact asupra eficientizării activității interne a instituției și furnizării de servicii publice online către cetățeni și mediul de afaceri”, având ca beneficiar Municipiul Piatra Neamț, din verificarea procesului de atribuire a contractului de furnizare, instalare și întreținere sistem informatic integrat (TIC), s-a constatat faptul că beneficiarul a utilizat criterii de calificare restrictive prin solicitarea dovezii că, operatorul economic a încheiat în ultimii 3 ani cel puțin un contract care a avut ca obiect livrarea unei soluții similare, în condițiile în care operatorii economici ar fi putut să justifice capacitatea tehnică/profesională și prin prezentarea unor contracte încheiate anterior perioadei de 3 ani și finalizate în acest interval, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. În urma deficiențelor constatate, a fost aplicată o **corecție financiară de 25%** din valoarea contractului, respectiv 368 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 supuse auditului, fiind de **154 mii lei**;
- în cadrul proiectului „Centrul de studii avansate, fundamentale și clinico-imagistice, pentru corelarea pe termen lung a parametrilor de dezvoltare intrauterină cu statusul neuro-psiho-motor, pe parcursul dezvoltării până la vârsta adultă”, beneficiar Spitalul clinic județean de urgență Cluj, s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire a contractului de proiectare-execuție, prin includerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare precum „minimum un contract de proiectare-execuție în ultimii 5 ani”. Având în vedere faptul că nu se justifică demonstrarea experienței similare strict printr-un contract de proiectare-execuție, aceasta putând fi demonstrată și prin 2 contracte distincte (un contract de proiectare, respectiv un contract de execuție), fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006, a fost aplicată o **corecție financiară de 5%** din valoarea contractului, respectiv 658 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor audiate în anul 2013 fiind de **48 mii lei**;
- în cadrul proiectului „Dezvoltarea infrastructurii IBB pentru întărirea capacității de investigare a biodiversității, în contextul schimbărilor climatice globale/DIBIOCLIM”, beneficiar Institutul de Biologie București, din verificarea procedurii de achiziție aferentă contractului având ca obiect lucrări de consolidare, reamenajare, modernizare, precum și a actelor adiționale la contract, s-a constatat faptul că a fost încheiat un act adițional de prelungire a perioadei de execuție a contractului de la 14 la 17 luni, în condițiile în care termenul de execuție a fost factor de evaluare. Din refacerea punctajului, dacă oferta depusă de contractor ar fi inclus la momentul ofertării un termen de execuție de 17 luni în loc de 14 luni, ofertantul ar fi primit un punctaj care l-ar fi clasat pe locul 3. Modificarea termenului de execuție în raport cu anunțul de atribuire/documentația de atribuire a condus la încălcarea principiului tratamentului egal în procesul de atribuire a contractului de achiziție, așa cum este stipulat la art. 2 alin. (2) din OUG nr. 34/2006, fiind aplicată o corecție financiară de 25% din valoarea contractului, reprezentând 2.209 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 fiind de **384 mii lei**.
Tot în cadrul acestui proiect, din verificarea procedurii de achiziție a contractului de achiziție având ca obiect „Execuție lucrări reapartamentare, montare, punere în funcțiune camere curate”, s-a constatat utilizarea de criterii de calificare restrictive, fiind încălcate prevederile art. 178 alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006. Astfel, pentru demonstrarea situației economice a fost solicitată ca și cerință „cifra de afaceri medie pe ultimii trei ani trebuie să fie de 3.000 mii lei din execuție

lucrări camere curate”, în condițiile în care pentru a demonstra capacitatea tehnică s-a solicitat „dovada finalizării în ultimii 5 ani a cel mult trei contracte de construcții instalații camere curate, cu o suprafață de 250 mp, dintre care unul în valoare de 1.500 mii lei”. În urma deficiențelor constatate a fost aplicată o corecție financiară de 5% din valoarea contractului, respectiv 74 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 fiind de 37 mii lei;

- în cadrul proiectului „Extinderea și modernizarea infrastructurii de cercetare în vederea creșterii competitivității în domeniul bolilor cardiovasculare, diabet și obezitate – CARDIOPRO”, beneficiar Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu”, din verificarea procedurii de achiziție pentru atribuirea contractului având ca obiect realizarea de „Lucrări de instalare baterii electrice și grile/clapete antifoc”, încheiat prin procedura de negociere fără publicare, s-a constatat că motivele care au stat la baza alegerii acestei proceduri nu respectă prevederile legale. Motivația beneficiarului a fost aceea că lucrările de instalații au fost realizate de același contractor, iar efectuarea noilor lucrări cu un alt operator ar fi dus la pierderea garanției acordate pentru instalații. Având în vedere deficiențele constatate, a fost aplicată o corecție financiară de 100% din valoarea contractului, reprezentând 322 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 fiind de 322 mii lei.
- în cadrul proiectului „Valorificarea potențialului hidroenergetic al râului Prahova pe sectorul Sinaia Comarnic CHEMA Posada, CHEMA Comarnic, CHEMA Breaza”, având ca beneficiar SC ELSID SA, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de execuție lucrări de construcții și montaj echipamente pentru captare și aducțiune apă s-a constatat existența unui potențial conflict de interese în derularea procedurii de atribuire a contractului de lucrări și adjudecarea acestuia către ofertantul câștigător, nefiind, astfel, respectate prevederile art. 66–70 din OUG nr. 34/2006. Din documentele verificate, echipa de audit a constatat că în cadrul SC ELSID SA, societatea SC Metaleuroest SRL este asociat unic (într-o proporție de 99,8%). SC Ekomin SRL este asociat cu SC Metaleuroest SRL în cadrul unei terțe societăți SC Electrocarbon SA, în proporții aproximativ egale, respectiv 20,6% și 21,3%. SC ELSID SA a atribuit contractul de lucrări către SC Ekomin SRL. Existența conflictului de interese viciază procesul de atribuire a contractului prin faptul că interesele acționarului SC Metaleuroest în raport cu SC Ekomin SRL sunt susceptibile să influențeze îndeplinirea cu imparțialitate și obiectivitate a atribuțiilor sale derivate în calitatea de acționar unic al achizitorului SC ELSID SA. Având în vedere faptul că fiecare dintre cele două entități au interese economice în procesul de achiziție, decizia privind atribuirea contractului ar fi putut fi influențată.

Referitor la [respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#), au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 7.532 mii lei, din care se exemplifică:

- în cadrul proiectului „Achiziție linie de cântuit bilaterală dublă și mașină de găurit automată pentru procesul tehnologic de fabricare a mobilei”, beneficiar SC Fortismob SRL, au fost constatate cheltuieli neeligibile în valoare de 6.074 mii lei datorate faptului că beneficiarul se afla în stare de faliment sub incidența Legii nr. 85/2006. Potrivit prevederilor contractului de finanțare, în cazul în care beneficiarul face obiectul unei proceduri de insolvență, contractul de finanțare se consideră reziliat de drept, urmând ca beneficiarul să restituie sumele rambursate până la acel moment. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 este de 6.074 mii lei;
- în cadrul proiectului „Institutul de Cercetări Horticole Avansate al Transilvaniei”, beneficiar USAMV Cluj, s-au constatat cheltuieli neeligibile în valoare de 31 mii lei, datorate calculării incorecte a cotelor legale datorate Inspectoratului de Stat în Construcții, pentru mai multe situații de lucrări fiind incluse și valorile suspendate sau neeligibile și nu doar valoarea eligibilă a lucrărilor rambursate. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 este de 31 mii lei;
- în cadrul proiectului „Creșterea eficienței energetice și scăderea consumului prin modernizarea instalațiilor și echipamentelor în vederea dezvoltării durabile a SC Popeci Utilaj Greu SA”, beneficiar SC POPECI UTILAJ GREU SA, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 18 mii lei datorate faptului că dintr-o eroare matematică, oferta pentru lotul 2, în valoare de 857 mii lei a fost preluată în contract cu valoarea de 875 mii lei, fapt ce a condus la semnarea contractului cu o diferență în plus de 18 mii lei. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate CE în anul 2013 a fost de 18 mii lei;
- în cadrul proiectului „Biotehnologie de conversie a energiei solare în hidrogen prin utilizarea microorganismelor fotosintetice”, beneficiar Institutul de Cercetări Biologice Cluj-Napoca, s-au identificat cheltuieli neeligibile în valoare de 13 mii lei reprezentând cheltuieli salariale ce depășesc bugetul aferent cheltuielilor pentru managementul proiectului, conform contractului de finanțare. Impactul financiar asupra cheltuielilor auditate în anul 2013 este de 13 mii lei.

Recomandări

Auditul de sistem

- ✓ AM POS CCE va recupera sumele reprezentând cheltuieli neeligibile și/sau corecții financiare aplicate și va deduce din următoarea Declarație lunară de cheltuieli corecțiile financiare/cheltuieli neeligibile, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora;
- ✓ modificarea Procedurii operaționale pentru Managementul financiar, prin includerea unor precizări clare referitoare la mecanismul decontării cererilor de plată care se aplică beneficiarilor instituții publice locale, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și beneficiarilor asociații de dezvoltare intercomunitară;
- ✓ AM POS CCE va lua măsuri în vederea eficientizării activității de constituire creanțe, prin concilierea lunară între AM și OI în ceea ce privește neregulile și debitele/titlurile de creanță constituite, prin reorganizarea compartimentului care realizează această activitate, și prin actualizarea informațiilor din Registrul debitorilor;

- ✓ AM POS CCE va organiza dosarele proiectelor astfel încât să fie asigurată o pistă de audit adecvată cu respectarea prevederilor Regulamentului CE nr. 1083/2006, art. 60 (f) și art. 90, pct. 3;
- ✓ OI PSI va lua măsuri prin realizarea unui plan anual de verificare la fața locului și va face o analiză de risc pentru alegerea operațiunilor în baza căreia se va realiza planul conform prevederilor procedurale;
- ✓ completarea bazei de date cu informațiile care să permită generarea automată a tuturor Declarațiilor Lunare de Cheltuieli din SMIS, precum și remedierea diferențelor dintre datele înscrise în situația generată de SMIS (ART 4 SMIS) și datele din sistemul contabil, în ceea ce privește plățile către beneficiari, cheltuielile declarate către ACP, debitele recuperate și prefinanțarea acordată și de recuperat.

Auditul de operațiuni

- ✓ deducerea de către AM POS CCE a sumelor reprezentând cheltuieli neeligibile și/sau corecții financiare aplicate cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014;
- ✓ excluderea de către AM POS CCE de la finanțare a corecțiilor financiare/cheltuielile neeligibile constatate, în conformitate cu prevederile art. 23 din HG nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 66/2011.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele constatate au fost conciliate cu Autoritatea de Management responsabilă pentru implementarea Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, iar recomandările formulate au fost însușite în totalitate de către aceasta.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate în cazul a trei beneficiari ai POSCCE au fost identificați posibili indicatori de fraudă, cu privire la posibila existență a unui conflict de interese.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către Autoritatea de Management POS CCE și Organismele Intermediare POS CCE a recomandărilor formulate anterior, a rezultat faptul că din 192 de recomandări formulate și rămase în monitorizare, 73 de recomandări sunt implementate (38,02%), 91 sunt parțial implementate (47,40%) și 28 de recomandări sunt neimplementate (14,58%).

La nivelul AM, din totalul de 68 de recomandări rămase în monitorizare la nivelul Autorității de Audit, 16 sunt implementate, 44 sunt parțial implementate și 8 neimplementate.

La nivelul OI-urilor POSCCE, din totalul de 124 de recomandări rămase în monitorizarea Autorității de Audit, 57 sunt implementate, 47 sunt parțial implementate și 20 neimplementate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	1,49%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

6.1.5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a instrumentelor structurale în România. În cazul POAT, conform datelor publicate de MFE, la data de 31.12.2013 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 85,21% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 28,22% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 20,71%.

În anul 2013, pentru POAT au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 126.649 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 47 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 93.341 mii lei, ceea ce reprezintă 73,70% din cheltuielile declarate CE în anul 2013.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul Autorității de Management, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte privind actualizarea și aprobarea organigramei, regulamentului de organizare și funcționare și a procedurilor de lucru în conformitate cu noile prevederi ale HG nr. 538/2013, privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, în cadrul căruia AM POAT își desfășoară activitatea.

Până la data transmiterii raportului final de audit aceste aspecte au fost remediate de către AM POAT.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Urmare a auditului de operațiuni pentru POAT nu au fost constatate nereguli cu impact financiar.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificările efectuate, auditorii au constatat că entitățile auditate au luat măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor semnalate și implementarea recomandărilor formulate în raportul de audit de operațiuni întocmit de Autoritatea de Audit pentru cheltuielile declarate în anul 2013.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,00%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă, estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

6.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE *Finanțat din Fondul Social European*

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

În cazul POS DRU, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de **31.12.2013** se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 81,74% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 47,04% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar **sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 27,27%**.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea lor.

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2013 în sumă totală de **4.150.779 mii lei**, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 94 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **201.949 mii lei**, reprezentând **4,87%** din totalul cheltuielilor declarate în anul 2013.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013, în sumă de **15.939 mii lei**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă **2.075 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **13.864 mii lei**.

Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și la nivelul Organismelor Intermediare Centrale și Regionale, principalele deficiențe fiind prezentate distinct după cum urmează:

La nivelul Autorității de Management, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Verificări de management

- nu au fost realizate toate misiunile de verificare la fața locului planificate în baza Planului vizitelor de verificare pentru anul 2013 și a Planului de verificări încrucișate aferent anului 2013;
- nu au fost efectuate în mod corespunzător verificările administrative și la fața locului în ceea ce privește procedurile de achiziție derulate de beneficiari sau în ceea ce privește conflictul de interese;
- nu au fost respectate prevederile legale și procedurale privind solicitarea la rambursare a sumelor plătite în cadrul proiectelor finanțate din Axa 7 – Asistență tehnică a POS DRU, având în vedere că începând cu anul 2008 și până la data efectuării misiunii de audit au fost efectuate plăți pentru proiectele finanțate din această axă în valoare de 88.058 mii lei, însă au fost întocmite cereri de rambursare doar pentru valoarea de 13.205 mii lei (15%). De altfel, pentru această axă prioritară nu au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene decât în anul 2009 în sumă de 2.034,72 mii lei.

Sistemul de monitorizare și raportare financiară și managementul neregulilor

- ◆ nu au fost conciliate cheltuielile reflectate în SMIS, declarate de AM și certificate de ACP cu cele declarate prin SFC 2007 ca urmare a faptului că nu au fost generate din SMIS declarațiile lunare de cheltuieli și ca urmare a înregistrării neadecvate în SMIS a debitelor aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli COM;
- ◆ în unele cazuri nu au fost respectate prevederile legale privind acțiunile ce trebuie întreprinse atunci când sunt identificate nereguli, având în vedere că urmare a vizitelor efectuate la fața locului nu au fost înregistrate și transmise în vederea investigării toate constatările cu implicații financiare sau cu posibile implicații financiare identificate;
- ◆ înregistrarea incompletă și/sau incorectă a informațiilor privind debitele existente în registrul debitorilor aflat la nivelul Autorității de Management.

La nivelul celor 3 Organisme Intermediare Centrale (Ministerul Educației Naționale – Direcția Generală Organism Intermediar POS DRU și Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic - CNDIPT, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - ANOFM – Direcția Organism Intermediar pentru POS DRU), s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Alocarea funcțiilor

- ◆ posturile alocate organismului intermediar nu au fost ocupate în totalitate. Astfel, la nivelul organismului intermediar MEN se înregistra un grad ridicat de încărcare cu sarcini a personalului, în special în ceea ce privește evaluarea, verificarea modificărilor la contractele de finanțare, precum și verificarea cererilor de rambursare, ca urmare a existenței de posturi vacante (cca 34% din numărul de posturi erau vacante), cu consecințe în înregistrarea de întârzieri în activitățile realizate. De asemenea, la nivelul CNDIPT se înregistra un grad de ocupare pentru personalul de execuție de cca 77%, fiind înregistrate întârzieri semnificative în procesul de verificare a cererilor de rambursare sau derulare a activității de constatare, de stabilire și recuperare a creanțelor.

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ admiterea la finanțare a unor cereri de finanțare depuse în cadrul cererii de propuneri de proiecte nr. 123 „Calitate în serviciile de ocupare” la nivelul Organismului Intermediar din cadrul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, respectiv în cadrul cererii de propuneri de proiecte nr. 163 „A doua șansă la educație, oportunități de integrare pe piața muncii – intervenții locale” la nivelul Organismului Intermediar din cadrul Ministerului Educației Naționale pentru care există riscul unei suprapuneri la nivelul activităților și rezultatelor și, implicit, o posibilă dublă finanțare a unor activități/categorii de cheltuieli.

Verificări de management

- ◆ verificări administrative realizate necorespunzător sau insuficient documentate privind cheltuielile solicitate la rambursare prin cererile intermediare sau finale, inclusiv privind procedurile de achiziție derulate de beneficiari. Astfel, în cazul unui număr de 10 proiecte au fost constatate abateri de la prevederile legislației în domeniul achizițiilor, neidentificate de organismele intermediare, pentru 5 proiecte fiind stabilite corecții financiare în sumă de **108 mii lei**, la valoarea contractelor de achiziții afectate de abatere;
- ◆ verificări administrative necorespunzătoare referitoare la grupul-țintă, constatate în cazul proiectelor auditate;
- ◆ nu a fost respectat procentul de verificare a cheltuielilor, stabilit ca urmare a alocării gradului de risc pe proiecte sau nu au fost extinse verificările asupra cheltuielilor de același tip, solicitate prin cererea de rambursare verificată, în condițiile identificării unor cheltuieli neeligibile care afectează și alte tranzacții;
- ◆ monitorizarea insuficientă a implementării tuturor recomandărilor formulate cu ocazia vizitei la fața locului.

Sistemul de monitorizare și raportare financiară și managementul neregulilor

- ◆ nu au fost înregistrate în SMIS-CSNR toate informațiile privind proiectele, precum și datele aferente debitelor;
- ◆ nu a fost efectuată reconcilierea informațiilor privind neregulile și debitele cu Autoritatea de Management.

La nivelul celor 8 Organisme Intermediare Regionale aflate în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFSPV) s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ abordări neunitare ale evaluatorilor privind corecțiile financiare propuse la nivel de articol de cheltuieli sau neverificarea modului de cuantificare a corecțiilor aplicate de aceștia.

Verificări de management

- ◆ verificări administrative și la fața locului necorespunzătoare privind cheltuielile solicitate la rambursare sau privind procedurile de achiziție derulate de beneficiari, respectiv neexercitarea în unele cazuri a controalelor referitoare la verificarea grupului-țintă și a procedurilor de achiziție desfășurate;
- ◆ verificările de management efectuate asupra procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice nu au acoperit în unele cazuri aspectele referitoare la conflictul de interese;
- ◆ verificările de prim nivel nu au identificat în toate cazurile cheltuielile neeligibile sau care nu respectă principiul managementului financiar riguros, a procedurilor de achiziție afectate de conflict de interese sau a procedurilor de atribuire derulate cu nerespectarea prevederilor OUG nr. 34/2006 sau a Instrucțiunilor AM privind achizițiile. Astfel, în cazul unui număr de 9 proiecte au fost constatate cheltuieli neeligibile sau abateri de la prevederile legislației în domeniul achizițiilor, neidentificate de organismele intermediare, pentru care cheltuielile neeligibile/corecțiile stabilite au fost de **452 mii lei**;

- ▶ nu au fost realizate vizitele de monitorizare ex-post pentru verificarea sustenabilității proiectelor finalizate.

Sistemul de monitorizare și raportare financiară și managementul neregulilor

- ▶ nu au fost înregistrate în SMIS-CSNR toate informațiile privind vizitele la fața locului sau de monitorizare realizate, precum și datele aferente debitelor stabilite;
- ▶ investigarea cu întârziere, raportat la termenul legal, a alertelor de nereguli primite, respectiv neurmărirea recuperării creanțelor bugetare stabilite;
- ▶ în registrul de debitori nu au fost înregistrate toate debitele stabilite, și nu a fost asigurată reconcilierea lunară între Registrul debitorilor de la nivelul AM și cel de la nivelul organismului intermediar.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește *aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice sau de la prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile* au fost constatate abateri în cazul a 72 de contracte de achiziție încheiate în cadrul a 32 de proiecte cuprinse în eșantion, pentru care au fost stabilite corecții financiare în sumă totală de **4.667 mii lei**, din care suma de **2.075 mii lei** este aferentă cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate.

Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat următoarele aspecte:

- ▶ divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate;
- ▶ utilizarea unor criterii restrictive sau utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică;
- ▶ derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparentă;
- ▶ utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- ▶ definirea insuficientă a obiectului contractului;
- ▶ declararea câștigătoare a unor oferte neconforme;
- ▶ nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Referitor la *respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală **8.706 mii lei**, din care se exemplifică:

- ▶ în cazul unui număr de 19 proiecte s-a constatat că au fost decontate cheltuieli neeligibile în sumă de **1.044 mii lei**, reprezentând salarii acordate nejustificat membrilor echipei de management sau de implementare, pentru un număr de ore nerealist sau în afara prevederilor stabilite de legislația aplicabilă, de exemplu:
 - în cazul a trei proiecte, implementate de *Universitatea Dunărea de Jos Galați* și *Societatea de Ajutorare Elen*, s-a constatat că pentru unii experți numărul orelor decontate pe proiecte depășește limita de 13 ore/zi de muncă prevăzută în Instrucțiunea AM nr. 64/2012 sau sunt nejustificate prin rapoartele de activitate. Cheltuielile de personal solicitate la rambursare și decontate în cadrul cererilor auditate pentru cele trei proiecte a fost de **768 mii lei**. Aspectele au fost constatate în cadrul unor proiecte care aveau ca obiectiv *stimularea dezvoltării capitalului uman cu înaltă calificare și respectiv valorificarea potențialului resurselor umane din mediul rural și promovarea mobilității ocupaționale și geografice a forței de muncă*;
 - în cazul a două proiecte, implementate de *Fundația pentru Dezvoltare Socială și Economică Zalău* și respectiv *Institutul Postliceal Phoenix*, s-a constatat că au fost solicitate la categoria cheltuielilor cu personalul implicat în implementarea proiectului, salarii și contribuții sociale în sumă totală de **98 mii lei**, pentru 2 experți din echipa de implementare a proiectului în condițiile existenței unei posibile situații de incompatibilitate și conflict de interese, fiind încălcate art. 52 din Regulamentul CE nr. 1605/2002 și art. 34 din Regulamentul CE nr. 2342/2002 și art. 11¹ din Contractul de finanțare;
- ▶ decontarea unor cheltuieli reprezentând contravaloarea unor burse doctorale, solicitate la rambursare pentru doctoranzi exmatriculați din programul doctoral sau care nu au finalizat doctoratul, precum și acordarea de burse unor persoane care nu îndeplineau condițiile prevăzute de Ghidul Solicitantului pentru acordarea acestora. Astfel, s-a constatat solicitarea la rambursare a unor cheltuieli în sumă de **593 mii lei**, în cazul a șase proiecte având ca obiectiv finanțarea unor programe de doctorat sau postdoctorat, de exemplu:
 - în cazul unui proiect, implementat de *Institutul de chimie Macromoleculară Petru Poni Iași*, având ca obiectiv finanțarea unui program de burse postdoctorale s-a constatat că în cererea de rambursare auditată au fost decontate cheltuieli cu burse postdoctorale în sumă de 464,87 mii lei acordate unor persoane care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate pentru grupul țintă, deoarece au obținut titlul științific de doctor ulterior semnării contractelor de cercetare postdoctorală. Au fost încălcate prevederile pct. 3.2.2. din Ghidul solicitantului – condiții specifice, art. 2 din HG nr. 759/2007, art. 37 din HG nr. 567/2005;
- ▶ achiziții în leasing a unor bunuri neprevăzute în cererea de finanțare sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea acestora în cadrul proiectului, ori nu a fost justificat faptul că leasingul este cea mai rentabilă metodă pentru obținerea folosinței bunurilor. Spre exemplu:
 - în cazul proiectului „*Inițiere în dezvoltarea afacerii*”, implementat de *SC Resources Development & Ideas SRL*, în cadrul căruia au fost achiziționate în leasing financiar patru autoturisme, s-a constatat că deși durata normală de funcționare a

autoturismelor, potrivit HG nr. 2139/2004 este de 4-6 ani, perioada de leasing a fost stabilită pe 18 luni, aceasta reprezentând 37,5% din durata normală de funcționare maximă a bunurilor care fac obiectul leasingului. Totodată justificarea alegerii leasingului financiar nu demonstrează avantajele aduse implementării proiectului sau avantajele economice reale create ca urmare a utilizării acestei metode, iar din analiza gradului de utilizare nu rezultă legătura directă cu activitățile proiectului, condiție necesară pentru ca o cheltuială de tip FEDR să fie eligibilă. Au fost încălcate prevederile art. 1 (d) din HG nr. 759/2007, art. 34 din Regulamentul CE nr. 1083/2006, art. 172 (a) din Regulamentul CE nr. 2342/2002 și Anexa nr. 2 din Ordinul Comun MFP/MMFPS nr. 1117/2170/2010. Impactul financiar a fost estimat la suma de 84 mii lei;

- în cazul proiectului „FORTE – Formare trainică pentru parteneriat social”, s-a constatat achiziția de către beneficiar și partenerul acestuia, în sistem de leasing, a două autoturisme fără respectarea principiului unui management financiar riguros, respectiv asigurarea utilizării eficiente a fondurilor și un raport optim cost-rezultate. Decizia achiziționării autoturismului nu s-a bazat pe o analiză privind oportunitatea achiziționării prin leasing financiar comparativ cu închirierea unui autoturism, iar din analiza gradului de utilizare în cadrul proiectului s-a constatat că achiziționarea autoturismelor nu s-a dovedit în totalitate necesară desfășurării activității proiectului. Au fost încălcate prevederile art. 1 (d) din HG nr. 759/2007, art. 34 din Regulamentul CE nr. 1083/2006, art. 172 (a) din Regulamentul CE nr. 2342/2002 și Anexa nr. 2 din Ordinul Comun MFP/MMFPS nr. 1117/2170/2010. Impactul financiar aferent ratelor de leasing a fost estimat la suma de **30 mii lei**.
- situații similare au fost constatate și în cazul altor 5 proiecte auditate, impactul financiar al cheltuielilor neeligibile fiind de **49 mii lei**.
- ◆ în cazul unui număr de 10 proiecte s-au constatat cheltuieli cu cazarea sau servicii de transport în sumă de **82 mii lei** fără existența unor documente care să ateste realitatea serviciilor prestate și legătura cu activitățile proiectului. Au fost încălcate prevederile art. 1 alin. 4 d) și art. 2 (1) din HG nr. 759/2007, art. 26 (1) din HG nr. 1860/2006, precum și prevederile contractelor de finanțare, Ghidului Solicitantului și Ordinului comun nr. 1117/2171/2010 pentru stabilirea regulilor de eligibilitate și a listei cheltuielilor eligibile în cadrul operațiunilor finanțate prin POSDRU.

Totodată, au fost constatate și *alte aspecte care au majorat nejustificat cheltuielile declarate CE*, în sumă totală de **5.158 mii lei**, determinate de:

- ◆ declararea, în anul 2013, a unor cheltuieli aferente unui număr de 4 proiecte reziliate în perioada 2011-2013, pentru care cheltuielile declarate eronat către CE sunt în sumă de **4.469 mii lei**;
- ◆ declararea, în anul 2013, a unei cereri de rambursare pentru care au fost declarate cheltuieli și anterior, în cursul aceluiași an bugetar, rezultând cheltuielile dublu declarate în sumă de **690 mii lei**.

Recomandări

Audit de sistem:

Principalele **recomandări formulate Autorității de Management** pentru remedierea deficiențelor constatate au vizat:

- ✓ întărirea verificărilor de management prin asigurarea tuturor vizitelor la fața locului și a vizitelor încrucișate planificate, prin verificarea achizițiilor pentru care au fost declarate cheltuieli, a conflictului de interese potrivit prevederilor procedurilor operaționale aplicabile;
- ✓ elaborarea cererilor de rambursare pentru proiectele finanțate din axa 7 de asistență tehnică în vederea declarării acestora către Comisia Europeană, potrivit prevederilor procedurale și legale;
- ✓ corectarea înregistrărilor în SMIS privind debitele constatate și recuperate și generarea din SMIS a declarațiilor de cheltuieli transmise ACP, astfel încât să se asigure în timp real o raportare de încredere prin intermediul SMIS;
- ✓ respectarea prevederilor OUG nr. 66/2011, privind constatarea neregulilor și stabilirea creanțelor bugetare rezultate din neregulile identificate ca urmare a vizitelor la fața locului;
- ✓ verificarea în cadrul misiunilor de control pentru funcții delegate a modului de îndeplinire de către organismele intermediare a atribuțiilor delegate privind constatarea neregulilor și recuperarea debitelor;
- ✓ actualizarea registrului debitorilor întocmit la nivelul Autorității de Management cu toate informațiile privind debitele și transmiterea acestora către ACP în vederea înregistrării lor în Registrul debitorilor aflat la nivelul ACP.

Principalele **recomandări formulate Organismelor Intermediare** pentru remedierea deficiențelor constatate cu ocazia auditului de sistem au vizat:

- ✓ dispunerea măsurilor, prevăzute de OUG nr. 66/2011 în vederea aplicării corecțiilor financiare la valoarea contractelor atribuite cu nerespectarea regulilor în domeniul achizițiilor, precum și recuperarea creanțelor bugetare stabilite;
- ✓ reverificarea eligibilității grupului țintă și a cheltuielilor solicitate la rambursare care au fost validate în mod necorespunzător, iar acolo unde este cazul dispunerea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, a măsurilor de cuantificare, constatare și recuperare a cheltuielilor neeligibile, inclusiv extinderea verificărilor în cazurile în care sunt constatate neconformități;
- ✓ analizarea cheltuielilor solicitate la rambursare în cadrul proiectelor cu risc de dublă finanțare, prin verificări încrucișate;
- ✓ introducerea și validarea în aplicația informatică SMIS-CSNR a datelor privind implementarea proiectelor gestionate, a datelor aferente tuturor debitelor stabilite, precum și a datelor aferente verificărilor efectuate pentru proiectele aflate în gestiunea organismelor intermediare;

- ✓ realizarea verificărilor privind conflictul de interese cuprinse în listele de verificare, având în vedere și informațiile înregistrate electronic la registrul comerțului;
- ✓ efectuarea pentru proiectele finalizate a căror perioadă de sustenabilitate a expirat sau expiră în cursul anului, a vizitelor de monitorizare ex-post, astfel încât să se asigure că beneficiarii și-au îndeplinit obligațiile asumate prin contractul de finanțare în ceea ce privește sustenabilitatea proiectului;
- ✓ înregistrarea în registrul de debitori a tuturor debitelor constatate și recuperate pentru proiectele gestionate de organismul intermediar, precum și reconcilierea registrului de debitori cu cel de la nivelul Autorității de Management, identificarea diferențelor și remedierea acestora;
- ✓ întărirea capacității administrative prin ocuparea schemei de personal.

Auditul de operațiuni

Principalele recomandări formulate Autorității de Management și Organismelor Intermediare Centrale și Regionale pentru remedierea deficiențelor constatate în urma auditului de operațiuni au vizat:

- ▶ verificarea activităților desfășurate de experți în cadrul proiectelor și a justificării orelor prestate pe baza rapoartelor de activitate, cuantificarea cheltuielilor neeligibile, precum și constatarea și recuperarea creanțelor bugetare;
- ▶ dispunerea în baza prevederilor OUG nr. 66/2011, a măsurilor privind constatarea și recuperarea sumelor neeligibile și a accesoriilor aferente, precum și, după caz, verificarea existenței unor situații similare celor identificate, în cheltuielile declarate de beneficiari pe toată perioada de implementare a proiectelor, identificarea, cuantificarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile efectuate;
- ▶ aplicarea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările sau completările ulterioare, a corecțiilor financiare pentru contractele de furnizare și servicii în cazul cărora au fost constatate deficiențe în derularea procesului de achiziție, constatarea și recuperarea creanțelor bugetare.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Ca urmare a misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management și de organismele intermediare pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit efectuate pentru POS DRU și a evaluării stadiului de implementare a acestora, au rezultat următoarele:

- ▶ din totalul celor 184 de recomandări formulate Autorității de Management și organismelor intermediare în auditul de sistem precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 72 de recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 39,13% din total, 11 recomandări au fost închise, respectiv 5,97%, iar 101 recomandări au rămas deschise, din care 78 de recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, iar 23 de recomandări nu au fost implementate, reprezentând 54,90 % din total.

Pentru recomandările rămase deschise se impune stabilirea de către Autoritatea de Management, care este responsabilă de gestiunea și implementarea programului operațional, a măsurilor necesare pentru implementarea integrală a recomandărilor rămase deschise, precum și de monitorizarea realizării acțiunilor respective atât la nivelul său cât și la nivelul organismelor intermediare, astfel încât să se asigure funcționarea corespunzătoare a sistemului de management și control pentru prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor:

- ▶ din totalul celor 516 recomandări formulate Autorității de Management și organismelor intermediare în auditul de operațiuni precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 277 de recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 53,68%, 9 recomandări au fost închise, respectiv 1,74%, iar 230 de recomandări au rămas deschise, din care 198 de recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, iar 32 de recomandări nu au fost implementate, reprezentând 44,58% din total.

Autoritatea de Management a efectuat demersurile necesare pentru verificarea neregulilor semnalate prin raportul de audit precedent, fiind întocmite, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, titluri de creanță prin care au fost constatate cheltuieli neeligibile și au fost aplicate corecții financiare pentru nerespectarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice. Totuși, în unele cazuri, măsurile luate nu au fost suficiente pentru implementarea integrală a recomandărilor, deoarece verificările nu au fost finalizate sau nu au vizat toate deficiențele semnalate, sau creanțele bugetare nu au fost recuperate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate, în cazul a două proiecte au fost descoperite indicii de posibile fraude privind existența unor posibile conflicte de interese între beneficiar și contractori la încheierea unui contract de locațiune în care contractorul era membru fondator al beneficiarului, sau la încheierea unui contract de închiriere în condițiile în care președintele comisiei de evaluare a ofertelor deținea și calitatea de reprezentant al ofertantului declarat câștigător, iar un membru al comisiei a fost numit administrator al ofertantului ulterior semnării contractului de închiriere, în cel de-al doilea caz.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	5,64	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate ca urmare a nerespectării eligibilității cheltuielilor declarate.

În vederea asigurării unui grad adecvat de acoperire a organismelor intermediare și tipurilor de proiecte, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 7 cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de **4.105 mii lei**. Eroarea constatată în eșantionul complementar a fost în sumă de **54 mii lei** (formată din 31 mii lei cheltuieli neeligibile și 23 mii lei corecții financiare) și nu a fost cuprinsă în calculul ratei de eroare estimate, aceasta urmând a fi luată în considerare la exprimarea opiniei de audit pe program operațional aferentă cheltuielilor declarate în anul 2013.

6.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE *Finanțat din Fondul Social European*

Obiectivul general al Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) este de a contribui la crearea unei administrații publice eficiente, în beneficiul socio-economic al societății românești. Programul operațional beneficiază, în perioada de programare 2007-2013, de o sumă totală de **244.709 mii euro**, din care 85% contribuția Uniunii Europene din Fondul Social European și 15% contribuția statului român.

În cazul PODCA, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de 31.12.2013 se constată **un grad de contractare** a fondurilor nerambursabile de 118,91% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, iar contribuția UE aferentă plăților către beneficiari **reprezintă 50,40%** din totalul alocărilor bugetare aferente aceleiași perioade. În ceea ce privește sumele cumulate primite de la CE la data de 31.12.2013, raportat la alocările aferente aceleiași perioade, **reprezintă 40,06%**.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea lor.

În cadrul auditului de sistem, ca **obiectiv suplimentar**, Autoritatea de Audit a *evaluat eficiența implementării de către Autoritatea de Management a Planului de Acțiune în domeniul achizițiilor publice, care a vizat contractele de achiziție pentru care au fost declarate cheltuieli către CE în anul 2012 în vederea obținerii unei asigurări rezonabile asupra calității verificărilor realizate de Autoritatea de Management și a măsurilor luate pentru constatarea abaterilor de la legislație, aplicarea corecțiilor financiare și corectarea erorilor în cazul contractelor de achiziție publică.*

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2013, în sumă totală de **266.689 mii lei**, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 77 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **182.181 mii lei**, reprezentând **68,31%** din totalul cheltuielilor declarate în anul 2013.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice pentru care au fost stabilite corecții financiare în valoare totală de **656 mii lei**, din care suma de **558 mii lei** este aferentă eșantionului auditat și solicitarea la rambursare și validarea unor cheltuieli efectuate de către beneficiari, apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de **224 mii lei**.

Constatări din auditul de sistem

Principalele deficiențe constatate **la nivelul Autorității de Management** (Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice) ca urmare a auditului de sistem privind funcționarea sistemului de management și control al PO DCA, au vizat următoarele aspecte:

Managementul neregulilor

- ◆ înregistrarea neadecvată în SMIS a debitelor aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli CE;
- ◆ recuperarea cu întârziere a creanțelor bugetare datorate de beneficiari fără a fi luate măsuri pentru stabilirea și recuperarea și a dobânzilor pentru plata cu întârziere a debitelor.

Obiectiv suplimentar

Din verificarea unui eșantion de 22 de contracte de achiziție, Autoritatea de Audit a identificat validarea și rambursarea în cazul a 3 proiecte a unor cheltuieli provenite din contracte de achiziții publice, atribuite fără respectarea prevederilor legale în

domeniul achizițiilor publice din OUG nr. 34/2006, pentru care corecțiile financiare aplicate la valoarea contractelor de achiziție au fost de **404 mii lei**, din care impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2012 a fost de 133 mii lei, iar asupra cheltuielilor declarate în anul 2013 de 271 mii lei.

Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate au fost constatate deficiențe datorate nerespectării de către beneficiarii proiectelor atât a prevederilor legale privind achizițiile publice, cât și a normelor aplicabile privind eligibilitatea cheltuielilor declarate de beneficiari.

În ceea ce privește *aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice* (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare), în cazul a 5 contracte de achiziții s-au constatat deficiențe pentru care, potrivit prevederilor OUG nr. 47/2014 privind modificarea și completarea OUG nr. 66/2011, respectiv HG nr. 519/2014, au fost stabilite corecții financiare în valoare totală de **656 mii lei**, din care suma de **558 mii lei** este aferentă eșantionului auditat.

Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat următoarele aspecte:

- ♦ **nerespectarea principiului tratamentului egal și al transparenței** în derularea procedurilor de achiziție publică, încălcându-se prevederile art. 178 și art. 179 din OUG nr. 34/2006 și art. 26 din HG nr. 925/2006, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de servicii de cercetare a pieței în cadrul proiectului „*Dezvoltarea capacității de acțiune a Asociației Orașelor din România prin îmbunătățirea eficacității organizaționale proprii și a membrilor*”, beneficiar Asociația Orașelor din România. Din verificarea procedurii de atribuire a contractului s-a constatat utilizarea unor cerințe discriminatorii cu privire la experiența solicitată liderului de proiect, precum și publicarea în SEAP a două clarificări referitoare la modalitatea de acordare a punctajului pe baza căruia se va realiza clasamentul candidaților participanți, fără a publica un anunț de tip erată care să asigure informarea tuturor potențialilor ofertanți. Prin urmare, s-a stabilit **o corecție de 25%** din suma de 666 mii lei, solicitată la rambursare din contractul sus-menționat, corecție însumând **166 mii lei**, aferentă integral celor 3 cereri de rambursare auditate;
- ♦ stabilirea prin documentația de atribuire a unor **cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție**, fiind încălcate prevederile art. 178 și art. 179 din OUG nr. 34/2006 și art. 8 din HG nr. 925/2006. Astfel, în cadrul proiectului „*Eficientizarea furnizării serviciilor publice prin îmbunătățirea cadrului adecvat și a proceselor de lucru implementate și menținute în cadrul Instituției Prefectului – Județul Botoșani*”, s-a constatat că în documentația de atribuire a contractului, pentru achiziționarea de echipamente, licențe informatice și servicii necesare implementării sistemului informatic au fost incluse unele cerințe restrictive cu privire la experiența solicitată managerului de proiect, expertului tehnic hardware și securitate IT și personalului responsabil cu susținerea cursurilor de instruire în tehnologia informației și comunicare. Potrivit prevederilor legale, s-a stabilit **o corecție de 25%** din valoarea contractului, corecție însumând 428 mii lei, din care suma de **371 mii lei** este aferentă cererii de rambursare auditate;
- ♦ utilizarea unor cerințe discriminatorii în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de servicii de formare și specializare profesională, cu privire la personalul propus pentru îndeplinirea contractului, respectiv pentru coordonatorul de curs și pentru formatorii propuși la cursul de limba engleză, în cadrul proiectului „*Pregătirea profesională a personalului Consiliului Județean Vaslui*”. Au fost încălcate astfel prevederile art. 178 și art. 188 din OUG nr. 34/2006 și art. 8 din HG nr. 925/2006, aplicându-se **o corecție de 5%** din valoarea contractului, corecție însumând 22,70 mii lei, din care suma de **11 mii lei** este aferentă cererii de rambursare auditate.

Referitor la *respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor* s-a constatat că au fost solicitate la rambursare și validate cheltuieli în valoare totală de **224 mii lei**, care nu respectă regulile și cerințele de eligibilitate din HG nr. 759/2007 sau regulamentele comunitare, dintre care se exemplifică:

- ♦ efectuarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **15 mii lei**, reprezentând plata unor servicii de consultanță, care nu se justifică. Astfel, au fost decontate cheltuieli în baza contractului încheiat pentru servicii reprezentând suport în elaborarea documentațiilor de atribuire și sprijin în derularea procedurilor de achiziții publice, în cadrul proiectului „*Programarea strategică – modalitate de optimizare a structurilor pentru noile servicii descentralizate/deconcentrate din sectorul prioritar sănătate*”, deși în perioada următoare intrării în vigoare a contractului de consultanță și până la finalizarea proiectului, beneficiarul nu a mai derulat nicio achiziție publică, astfel că activitățile menționate în rapoartele emise de furnizor ca fiind realizate, nu se justificau, nefiind demonstrată o legătură directă cu activitățile proiectului. Au fost încălcate prevederile art. 2 din HG nr. 759/2007 și art. 172 a) alin. (1) din Regulamentul CE nr. 2342/2002;
- ♦ decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea unor echipamente IT, **achiziționate fără respectarea principiului unui management financiar riguros**. Astfel, în cadrul proiectului „*Consolidarea sistemului de formare continuă a angajaților Consiliului Județean Gorj și a instituțiilor subordonate*”, beneficiarul proiectului a achiziționat echipamente de calcul și periferice în valoare totală de 50 mii lei, însă din analiza cererii de finanțare și a justificărilor beneficiarului privind necesitatea achiziționării bunurilor, precum și a utilității și a utilizării echipamentelor în cadrul proiectului s-a constatat că nu se justifică cheltuielile efectuate pentru achiziția unor echipamente în valoare de **11 mii lei**. Au fost încălcate prevederile art. 14 și art. 60 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 și art. 172 a) alin. (1) din Regulamentul CE nr. 2342/2002;
- ♦ decontarea, în cazul a două proiecte implementate de Secretariatul General al Guvernului, respectiv Asociația Actorilor Europeni, a unor cheltuieli neeligibile în sumă de 7 mii lei, reprezentând salarii și contribuții aferente, solicitate nejustificat pentru unii membri ai echipei de implementare a proiectului, în perioada în care aceștia au participat la o instruire organizată în cadrul proiectului.

Recomandări

Auditul de sistem

Principalele recomandări formulate Autorității de Management pentru remedierea deficiențelor constatate au fost următoarele:

- ✓ înregistrarea în SMIS a informațiilor înscrise în titlurile de creanță, anterior notificării ACP privind descoperirea unor creanțe bugetare;
- ✓ remedierea diferențelor între sumele evidențiate în cadrul declarațiilor de cheltuieli lunare și cele din aplicațiile de plată către CE, generate de SMIS-CSNR,
- ✓ declanșarea cu celeritate a procedurilor care să asigure recuperarea creanțelor bugetare, precum și identificarea debitelor nerecuperate în termen legal, întocmirea titlurilor de creanță pentru dobânzile datorate de beneficiari și luarea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 în vederea recuperării acestora;
- ✓ în cazul constatărilor rezultate din verificarea obiectivului suplimentar, recomandările formulate Autorității de Management au vizat aplicarea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, a corecțiilor financiare pentru nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în cazul contractelor de achiziție încheiate în cadrul celor trei proiecte, recuperarea creanțelor bugetare și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Auditul de operațiuni

Principalele recomandări formulate pentru remedierea deficiențelor constatate în cadrul auditului de operațiuni au vizat:

- ✓ dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru constatarea cheltuielilor neeligibile, recuperarea creanțelor și a accesoriilor aferente, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene;
- ✓ dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare, în vederea aplicării corecțiilor financiare, în cazul contractelor de servicii/furnizare atribuite fără organizarea unei proceduri de achiziție adecvate, recuperarea creanțelor și a accesoriilor aferente și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene;
- ✓ aplicarea de către Autoritatea de Management și Autoritatea de Certificare și Plată a prevederilor art. 19 din OUG nr. 66/2011, privind neincluderea temporară în declarațiile de cheltuieli a cheltuielilor aferente contractelor de achiziție în cazul cărora au fost constatate deficiențe cu implicații financiare, până la finalizarea procedurii prevăzute la art. 21 din OUG nr. 66/2011.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii a fost analizat punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor.

Entitatea auditată a acceptat recomandările formulate, urmând a lua măsuri în vederea implementării acestora.

Totodată, în cadrul procedurii de conciliere pentru auditul de sistem, Autoritatea de Management:

- ◆ a transmis Autorității de Audit un număr de 44 de titluri de creanță întocmite ulterior misiunii de audit pe teren, pentru dobânzile datorate de beneficiari pentru plata cu întârziere a debitelor;
- ◆ a dispus măsuri de corectare, în cazul constatărilor și recomandărilor formulate ca urmare a verificării obiectivului suplimentar, fiind emise note de constatare prin care au fost aplicate corecții financiare pentru abaterile identificate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Ca urmare a misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit efectuate pentru PO DCA și a evaluării stadiului de implementare a acestora, au rezultat următoarele:

- ◆ din totalul celor 12 recomandări formulate Autorității de Management în auditul de sistem precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 9 recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 75% din total, o recomandare a fost închisă, respectiv 8,33%, iar 2 recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, reprezentând 16,67% din total.

În ceea ce privește măsurile luate de Autoritatea de Management pentru remedierea deficiențelor cu impact financiar incluse în raportul de audit de sistem anterior, se menționează faptul că pentru 4 proiecte au fost emise procese-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor, respectiv note de stabilire a corecțiilor financiare prin care s-au stabilit cheltuieli afectate de neregulă în cuantum de 26 mii lei, din care suma de 22 mii lei a fost recuperată și dedusă din declarațiile de cheltuieli transmise către Autoritatea de Certificare și Plată până la finele anului 2013.

- ◆ din totalul celor 45 de recomandări formulate Autorității de Management în auditul de operațiuni precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 34 de recomandări au fost implementate, reprezentând 75,56% din total, o recomandare a fost închisă, reprezentând 2,22% din totalul recomandărilor, iar 10 recomandări au rămas deschise, din care 6 recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, iar 4 recomandări nu au fost implementate, ceea ce reprezintă 22,22% din total.

Autoritatea de Management a efectuat demersurile necesare pentru verificarea neregulilor semnalate prin raportul de audit precedent, fiind întocmite, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, titluri de creanță prin care au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de 29 mii lei și au fost aplicate corecții financiare pentru nerespectarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 1.770 mii lei. Până la finele anului 2013 au fost recuperate și deduse din cheltuielile declarate Comisiei Europene erori în sumă de 274 mii lei, iar debitele stabilite în titlurile de creanță pentru erori în sumă de 825 mii lei erau înregistrate în registrul debitorilor al Autorității de Management și al Autorității de Certificare și Plată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,49 %	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

În vederea asigurării unui grad adecvat de acoperire a tipurilor de beneficiari, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare, cu un număr de 12 cereri de rambursare, aferente unui număr de 6 proiecte cu o valoare a cheltuielilor declarate de 3.467 mii lei. Eroarea constatată în eșantionul complementar a fost de 265 mii lei și nu a fost cuprinsă în calculul ratei de eroare estimate, aceasta urmând a fi luată în considerare la exprimarea opiniei de audit pe program operațional aferentă cheltuielilor declarate în anul 2013.

6.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ

La nivel național a fost instituită o singură Autoritate de Certificare și Plată (ACP) în cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune (POS Mediu, POS Transport, POR, POS CCE, POAT, POS DRU, PODCA). Aceasta asigură îndeplinirea următoarelor atribuții prevăzute în cadrul Regulamentului CE nr. 1083/2006:

- ▶ stabilirea și transmiterea către Comisia Europeană a declarațiilor certificate de cheltuieli și a cererilor de plată;
- ▶ certificarea faptului că declarația cheltuielilor este exactă, este efectuată pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
- ▶ cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile și au fost suportate pentru operațiunile selecționate pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile programului și regulile comunitare și naționale aplicabile;
- ▶ luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de Autoritatea de Audit sau sub supravegherea acesteia;
- ▶ păstrarea unei contabilități computerizate a cheltuielilor declarate Comisiei, inclusiv a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției la o operațiune.

În cadrul acțiunilor de audit de sistem desfășurate la nivelul tuturor programelor operaționale, Autoritatea de Audit a efectuat verificări la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficient pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile. Ca urmare a acestor verificări au fost identificate următoarele deficiențe:

- ▶ procedurile de lucru aprobate nu asigură concilierea în timp real a sumelor solicitate la plată Comisiei Europene prin intermediul sistemului informatic SFC2007 cu sumele raportate de către autoritățile de management prin intermediul Declarațiilor Lunare de Cheltuieli generate de SMIS - CSNR;
- ▶ nu s-au efectuat verificări care să asigure corectitudinea informațiilor înregistrate de autoritățile de management și organismele intermediare în sistemul informatic SMIS-CSNR cu privire la sumele înscrise în titlurile de creanță întocmite de acestea;
- ▶ nu există o evidență clară în ceea ce privește sumele recuperate aferente debitelor provenind din cheltuieli declarate anterior CE.

Entitatea auditată a acceptat recomandările privind eliminarea acestor deficiențe, Autorității de Audit revenindu-i responsabilitatea de a continua monitorizarea modului în care se desfășoară procesele de reconciliere în timp real a cheltuielilor solicitate CE cu sumele cuprinse în cadrul declarațiilor lunare de cheltuieli și de asigurare a viabilității informațiilor financiare aferente debitelor constatate, recuperate și în curs de recuperare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului este că „**sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**”.

6.1.9. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAR) – instituție națională cu responsabilități în procesul de verificare ex-ante și ex-post a achizițiilor publice, având rol fundamental în formularea la nivel de concepție, promovare și implementare a politicii în domeniul achizițiilor publice, verificarea respectării normelor privind achizițiile publice, la nivel național, indiferent de sursa de finanțare, buget național sau instrumente structurale.

Includerea formală a ANRMAR în sistemul de management și control, entitate care nu a făcut parte inițial din acest sistem, a impus configurarea unor atribuții clare și distincte care să fie exercitate de către aceasta.

Principalele atribuții ale ANRMAR, așa cum au fost modificate prin HG nr. 801/2011 de modificare și completare a HG nr. 525/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 563/2011, sunt:

- ◆ evaluarea înainte de transmiterea spre publicare a conținutului anunțului de intenție, anunțului de participare, invitației de participare, documentației de atribuire, eratei și anunțului de atribuire;
- ◆ verificarea respectării condițiilor prevăzute de legislație pentru reducerea termenelor de publicare (reduceri determinate de publicarea unor anunțuri de intenție, accelerarea procedurii sau publicarea documentației în SEAP și JOUE);
- ◆ elaborarea punctului de vedere la solicitările de clarificare pe care autoritățile contractante/potențialii ofertanți/autoritățile de management le transmit cu privire la modul de interpretare a prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice;
- ◆ acordarea de consiliere metodologică autorităților contractante privind bunele practici în aplicarea procedurilor de achiziție publică;
- ◆ elaborarea și publicarea analizelor, studiilor și evaluărilor privind sistemul de achiziții publice;
- ◆ efectuarea controalelor ex-post planificate/neplanificate;
- ◆ supravegherea modului de funcționare a sistemului de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziție publică, dispunând, după caz, aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare din domeniul achizițiilor publice.

Misiunea de audit efectuată de Autoritatea de Audit a avut ca obiectiv evaluarea modului în care mecanismul de verificare al achizițiilor publice funcționează la nivelul ANRMAP, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de documentații de atribuire, verificate ex-ante de către ANRMAP, grupate pe programe operaționale.

Din totalul de 604 documentații de atribuire cu valoare estimată peste pragul prevăzut de art. 124 din OUG nr. 34/2006, în valoare totală de 18.738.117 mii lei, a fost selectat un număr de 42 de documentații de atribuire în valoare totală de 8.607.769 mii lei, reprezentând 45,70% din valoarea documentațiilor de atribuire a căror valoare este peste pragul prevăzut de art. 124 din OUG nr. 34/2006.

Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit, s-au constatat aspecte precum:

- ◆ existența unei neconcordanțe între prevederile OUG nr. 34/2006 și cele ale HG nr. 525/2007 privind organizarea și funcționarea ANRMAP, în ceea ce privește termenul de evaluare de către ANRMAP a conformității documentațiilor de atribuire;
- ◆ acceptarea în cadrul procedurilor la care criteriul de atribuire îl constituie „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic” a unor documentații de atribuire, cu observația că răspunderea revine autorității contractante pentru stabilirea factorilor de evaluare și a ponderii alocate factorului de evaluare preț, situație ce nu este în conformitate cu dispozițiile art. 33¹, alin. (2) din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ persistența unor cazuri în care CNSC are o abordare diferită față de ANRMAP, fapt ce conduce la modificarea sau anularea procedurilor de atribuire, admise inițial de ANRMAP;
- ◆ existența unor neconcordanțe/neconformități care nu au fost sesizate nici de operatorii ANRMAP, nici de persoanele cu atribuții de validare nefiind formulate observații de remediere;
- ◆ imposibilitatea vizualizării în SEAP a observațiilor inițiale formulate de operatorii ANRMAP care au fost eliminate ulterior de către persoana cu atribuții de avizare a documentației de atribuire. De asemenea, nu se reține în SEAP justificarea eliminării observațiilor operatorului ANRMAP, de către persoana care a avizat.

Recomandări

Recomandările formulate de auditori au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul:

- ✓ respingerii, de către ANRMAP, de la publicarea în SEAP a unor documentații de atribuire în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit motive de respingere;
- ✓ respingerii, de către ANRMAP, a documentațiilor de atribuire care nu sunt conforme cu legislația în domeniul achizițiilor publice, conform prevederilor 33¹ din OUG nr. 34/2006, astfel încât să fie aprobate spre publicare în SEAP doar documentațiile în cazul cărora au fost remediate toate neconformitățile identificate de ANRMAP;
- ✓ continuării emiterii, de către ANRMAP, de ordine și instrucțiuni cu caracter normativ, în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ existent, astfel încât să se reducă aria prevederilor interpretative care conduc la soluții neunitare ale organismelor implicate în verificarea achizițiilor publice;
- ✓ îmbunătățirii verificărilor efectuate atât de către operatori, cât și de către persoanele care avizează documentațiile de atribuire, cu acordarea unei atenții sporite cunoașterii și înțelegerii instrucțiunilor emise de ANRMAP cu privire la toate aspectele identificate în procesul de evaluare a conformității documentațiilor de atribuire cu legislația în domeniul achizițiilor publice.

Punctul de vedere al entităților auditate

ANRMAP a transmis punctul său de vedere referitor la deficiențele constatate și recomandările incluse în proiectul de raport, măsurile întreprinse și documentele probatorii în susținerea acestora, precum și propuneri cu privire la modul de implementare a recomandărilor formulate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către ANRMAP a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit anterioare a rezultat că dintr-un număr total de 11 recomandări formulate, 7 recomandări au fost implementate (63,64%), iar 4 recomandări sunt parțial implementate (36,36%).

Recomandările parțial implementate vizează următoarele deficiențe:

- persistența unor cazuri în care CNSC are o abordare diferită față de ANRMAP, fapt ce conduce la modificarea sau anularea procedurilor de atribuire, admise inițial de ANRMAP;
- existența unor neconcordanțe/neconformități care nu au fost sesizate nici de operatori, nici de persoanele cu atribuții de validare și, în consecință, nu au fost formulate observații în acest sens;
- validarea unor documentații de atribuire de către ANRMAP, condiționată de îndeplinirea ulterioară de către autoritatea contractantă a unor recomandări formulate de ANRMAP;
- existența unor note justificative atașate de către autoritățile contractante la documentațiile de atribuire încărcate în SEAP, care au făcut obiectul verificărilor ANRMAP, care nu oferă în toate cazurile informații care să susțină relevanța și caracterul adecvat al cerințelor solicitate (criterii de calificare și selecție, factori de evaluare) în raport cu obiectul contractului de achiziție publică.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului este că **„mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANRMAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”**.

6.1.10. UNITATEA PENTRU COORDONAREA ȘI VERIFICAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) este structura responsabilă pentru controlul ex-ante al procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, indiferent de sursa de finanțare, respectiv instrumente structurale sau buget național. În vederea prevenirii și corectării neconformităților, UCVAP asigură verificarea principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului.

Includerea formală a UCVAP în cadrul sistemului de management și control național pentru verificarea ex-ante a procedurilor de achiziție publică, a fost prevăzută prin HG nr. 802/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale. În baza prevederilor legale, UCVAP sprijină activitatea Autorităților de Management în vederea respectării normelor comunitare și naționale privind achizițiile publice.

Principalele atribuții ale UCVAP sunt legate de:

- ♦ verificarea conținutului clarificărilor, modificărilor publicate de autoritățile contractante, respectarea termenelor de publicare prevăzute de legislație, oportunitatea publicării unei erate;
- ♦ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și derularea, în condițiile legii, a principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului, pentru prevenirea și corectarea neconformităților;
- ♦ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și etapele procesului de achiziție (începând cu transmiterea invitației de participare la procedură și până la semnarea contractului/actului adițional), în situațiile excepționale în care este permisă încheierea contractului fără publicarea prealabilă a anunțului de participare;
- ♦ exprimarea opiniei privind derularea procedurii de atribuire și înscrierea opiniei în Raportul procedurii de atribuire;
- ♦ transmiterea raportului de activitate cuprinzând informațiile referitoare la procedura verificată, precum și opinia UCVAP/CVAP, înscrisă în raportul procedurii, către ANRMAP și AM.

Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit la nivelul UCVAP, având ca obiectiv evaluarea funcționării mecanismului de verificare al achizițiilor publice la nivelul acestei instituții, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de proceduri de atribuire verificate de către UCVAP, inclusiv procedurile de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

Astfel, din totalul de 439 de proceduri atribuite în perioada de referință pentru care verificarea a fost finalizată prin atribuirea contractului, cu o valoare estimată de **10.049.594 mii lei** și un număr de 61 de proceduri atribuite prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, a căror valoare estimată însumează **177.125 mii lei**, au fost selectate, în vederea verificării de către Autoritatea de Audit, un număr de **49** de proceduri de atribuire (din care 42 sunt proceduri de atribuire a căror valoare estimată depășește pragurile valorice prevăzute de art. 55 din OUG nr. 34/2006 și 7 sunt proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare), în valoare totală de **3.851.999 mii lei**, reprezentând **38%** din valoarea populației.

Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate cu ocazia prezentei misiuni de audit, s-au constatat aspecte precum:

- ♦ principiul unui management eficient și consolidat, conform Standardului privind „*Separarea atribuțiilor*” aprobat prin OMFP nr. 946/2005, standard ce are drept scop diminuarea riscurilor de orice natură (eroare, neregularitate, ilegalitate etc.) în gestionarea eficientă a activității întregii entități nu a fost respectat în toate cazurile;

- ◆ prevederile procedurii operaționale de lucru a UCVAP nu au fost actualizate cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice;
- ◆ procedura operațională de lucru a UCVAP nu conține prevederi clare cu privire la verificările efectuate de UCVAP în cazul negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, altele decât cele prevăzute la art. 122, lit. i și art. 252, lit. j din OUG nr. 34/2006.

Recomandări

Recomandările formulate au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul:

- ✓ inițierii unor demersuri de către conducerea UCVAP în vederea modificării atribuțiilor persoanelor cu funcții de conducere din cadrul UCVAP, în conformitate cu principiile prevăzute de Standardul privind „Separarea atribuțiilor”, respectiv ale directorului general și ale directorului general adjunct, astfel încât să se asigure separarea activităților de selecție și îndrumare de cele de supraveghere și înscriere a opiniei pe raportul procedurii;
- ✓ revizuirii unor proceduri operaționale și a listelor de verificare, în conformitate cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice;
- ✓ îmbunătățirii verificărilor efectuate de către observatorii UCVAP asupra procedurilor de atribuire la care sunt desemnați, cu acordarea unei atenții sporite cunoașterii și înțelegerii legislației în domeniul achizițiilor publice și procedurilor de lucru ale UCVAP, în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile în derularea procedurilor de achiziție publică.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către UCVAP a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit anterioare a rezultat că dintr-un număr total de 5 recomandări, 2 au fost implementate (40%), iar 3 sunt parțial implementate (60%).

Recomandările parțial implementate se referă la:

- ◆ completarea cadrului legal stabilit prin OUG nr. 30/2006 și a cadrului procedural care să permită UCVAP realizarea unor verificări adecvate așa cum au fost solicitate de către DG REGIO, în ceea ce privește conflictul de interese și suspiciunile de fraudă, documentarea acestor verificări și valorificarea corespunzătoare a eventualelor deficiențe constatate. Se va avea în vedere evitarea suprapunerilor cu alte instituții în procesul de verificare, în special cu Agenția Națională de Integritate. De asemenea, se vor iniția demersurile necesare pentru asigurarea capacității administrative necesare derulării în condiții optime a activității de verificare a conflictului de interese sau a suspiciunilor de fraudă;
- ◆ luarea de măsuri de dezvoltare a capacității de supervizare realizate la nivelul CVAP și ulterior la nivelul UCVAP, asupra dosarelor procedurilor transmise de observatorii desemnați, în vederea emiterii opiniei, astfel încât să se asigure identificarea aspectelor insuficient verificate/documentate;
- ◆ completarea detaliată de către observatori a Listelor de verificare și a Raportului de activitate cu toate aspectele importante identificate pe parcursul desfășurării procedurii de achiziție, astfel încât acestea să prezinte o imagine clară a modului în care s-a desfășurat respectiva procedură;
- ◆ arhivarea dosarelor procedurilor de achiziție publică cu respectarea prevederilor din procedura Operațională de Arhivare, fiind totodată asigurată și arhivarea electronică a tuturor documentelor care sunt publicate în SEAP, în vederea asigurării unei piste de audit adecvate.

Punctul de vedere al entităților auditate

UCVAP a transmis punctul său de vedere referitor la deficiențele constatate și recomandările incluse în proiectul de raport, măsurile întreprinse și documentele probatorii în susținerea acestora, precum și propuneri cu privire la modul de implementare a recomandărilor formulate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului a fost că „**mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul UCVAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**”.

6.1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

Misiuni de audit suplimentare în anul 2013

În perioada iulie-august 2013, la solicitarea Comisiei Europene, a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară privind verificarea, pe bază de analiză de risc, a cheltuielilor privind achizițiile efectuate în cadrul proiectelor finanțate în cadrul Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, pentru care au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene prin aplicația de plată nr. 17 transmisă CE în anul 2013. Eșantionul total a cuprins un număr de 30 de cereri de rambursare pentru care valoarea totală a cheltuielilor auditate a fost de **18.709 mii lei**, reprezentând **24,08%** din totalul cheltuielilor declarate către Comisia Europeană prin declarația de cheltuieli respectivă.

Neregulile constatate în eșantionul auditat au totalizat **6.595 mii lei** compuse din:

- cheltuieli neeligibile în sumă de **5.763 mii lei**, aferente cererilor de rambursare auditate;
- corecții financiare în valoare totală de 2.216 mii lei stabilite pentru deficiențele constatate în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, din care suma de **832 mii lei** corecții financiare aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate.

Principalele constatări identificate la nivelul proiectelor auditate au fost următoarele:

- ♦ admiterea la finanțare a 2 proiecte, care, potrivit documentelor de evaluare prezentate, figurau ca fiind respinse, nefiind obținută o asigurare rezonabilă privind desfășurarea procesului de evaluare conform metodologiei de evaluare aferente cererilor de propuneri de proiecte în cadrul cărora au fost finanțate;
- ♦ cheltuieli neeligibile aferente unor parteneri din proiect, care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite prin Ghidul Solicitantului, constatate în cazul a 2 proiecte;
- ♦ cheltuieli neeligibile reprezentând rate leasing, efectuate în baza unor contracte de leasing financiar încheiate de beneficiari fără respectarea principiului unui management financiar riguros, în special din punct de vedere al eficienței utilizării fondurilor;
- ♦ nerespectarea, în cazul a 49 de proceduri de achiziție derulate în cadrul a 19 proiecte din eșantion, a regulilor în domeniul achizițiilor în ceea ce privește: neasigurarea unui grad adecvat de competitivitate, concurență reală, publicitate și transparență, indicarea unor mărci de fabrică, utilizarea de criterii de calificare și selecție restrictive sau încălcarea principiului tratamentului egal.

Recomandări

Recomandările formulate pentru remedierea deficiențelor constatate au vizat, în principal, dispunerea, în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011, a măsurilor privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate în cadrul proiectelor sau, după caz, aplicarea corecțiilor financiare în cazul contractelor atribuite fără organizarea unei proceduri de achiziție adecvate, precum și recuperarea creanțelor bugetare stabilite.

Misiuni de audit suplimentare în anul 2014

În perioada mai-iunie 2014, la solicitarea Comisiei Europene a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară, pe bază de eșantion, pentru cheltuielile declarate Comisiei Europene prin aplicațiile de plată nr. 33, 34 și 36 transmise în luna decembrie 2013.

Misiunea a avut ca obiectiv verificarea în principal a cheltuielilor legate de achiziții și subvenții, eligibilitatea grupului-țintă, precum și respectarea prevederilor legale și a instrucțiunilor AM privind achizițiile derulate în cadrul proiectelor. Eșantionul a cuprins 54 de cereri de rambursare, pentru care valoarea cheltuielilor auditate a fost de **56.342 mii lei**, reprezentând **19,16%** din totalul cheltuielilor certificate CE prin aplicațiile de plată respective.

În urma verificărilor efectuate au fost constatate în eșantionul auditat, nereguli individuale în sumă totală de **6.017 mii lei** compuse din:

- cheltuieli neeligibile în sumă de 2.602 mii lei, aferente cererilor de rambursare auditate, la care se adaugă cheltuieli cu subvenții și burse neeligibile în sumă de 2.308 mii lei;
- corecții financiare în valoare totală de 2.558 mii lei, stabilite pentru deficiențele constatate în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, din care suma de **1.107 mii lei** corecții financiare aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate;

Principalele deficiențe constatate din verificările efectuate au fost următoarele:

- ♦ aprobarea la finanțare a 2 proiecte cu implicarea unor parteneri ce nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite prin Ghidul solicitantului;
- ♦ decontarea în cazul a 11 proiecte a unor cheltuieli neeligibile reprezentând:
 - contravaloarea unor servicii pentru care nu au fost prezentate documente justificative care să probeze realitatea serviciilor prestate și să demonstreze legătura cu activitățile proiectului sau contractate în condițiile existenței unui conflict de interese;
 - contravaloarea unor bunuri sau servicii achiziționate în cadrul proiectului, dar care nu erau prevăzute în cererea de finanțare;
 - costuri pentru organizare și catering pentru cursuri efectuate pentru participanți care nu făceau parte din categoria de grup-țintă eligibil;
 - contravaloarea unor servicii de turism, neprevăzute în lista cheltuielilor eligibile pentru POSDRU;
 - rate leasing, efectuate în baza unor contracte de leasing financiar încheiate de beneficiari fără respectarea principiului unui management financiar riguros;
- ♦ nerespectarea, în cazul a 22 de proiecte, a prevederilor legale sau a regulilor în domeniul achizițiilor stabilite prin instrucțiunile AM prin:
 - divizarea valorii estimate a achizițiilor în vederea evitării aplicării unei proceduri competitive;
 - utilizarea unor criterii restrictive de calificare și selecție;
 - utilizarea unor factori de evaluare de natura criteriilor de selecție referitori la experiența ofertantului, care nu au legătură cu oferta;
 - utilizarea criteriului referitor la experiența experților ca factor de evaluare;
 - utilizarea, în cadrul documentației de atribuire, a unor specificații tehnice restrictive sau indicarea de mărci de fabrică;
 - acceptarea unor oferte neconforme;
 - neasigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență;
 - atribuirea directă a unor servicii în condițiile existenței unui posibil conflict de interese;
 - majorarea nejustificată a valorii contractului prin act adițional încheiat fără asigurarea unei competiții adecvate și în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile;

- nerespectarea documentației de atribuire de către ofertantul câștigător prin subcontractarea serviciilor;
- ♦ în cazul a 2 proiecte de ajutor de stat nu au fost obținute asigurări privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor decontate pentru participanții la cursuri, pe baza documentelor justificative prezentate la decontare;
- ♦ în cazul a 3 proiecte nu a fost asigurată o pistă de audit corespunzătoare, nefiind regăsite la nivelul beneficiarilor documentele originale aferente proiectului, documentația de atribuire completă aferentă achizițiilor sau documentele privind participarea la cursuri a persoanelor din grupul-țintă.

Recomandări

Recomandările formulate pentru remedierea deficiențelor constatate au vizat în principal dispunerea, în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011, a măsurilor privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate în cadrul proiectelor sau, după caz, aplicarea corecțiilor financiare în cazul contractelor atribuite fără organizarea unei proceduri de achiziție adecvate, precum și recuperarea creanțelor bugetare stabilite.

Punctul de vedere al entității auditate

Entitatea auditată a acceptat recomandările formulate, urmând a lua măsuri în vederea implementării acestora.

6.2. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. În cursul anului 2014, Autoritatea de Audit a întreprins 6 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 2 misiuni de audit de sistem, 2 misiuni de audit de operațiuni și 2 misiuni de audit de certificare. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2013 Comisiei Europene de către autoritățile române.

- mii lei -

Finanțare	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
FEADR	5.972.001	418.808	16.707	-	16.707
FEGA	5.364.231	439.052	7.154	-	7.154
FEP	123.352	85.819	4.600	1.136	3.464
Total	11.459.584	943.679	28.461	1.136	27.325

Tabelul nr. 5 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

Măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) sunt structurate în patru axe prioritare de intervenție, definite în concordanță cu nevoile României în domeniul agriculturii și al spațiului rural, după cum urmează:

- Axa I: Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier
- Axa II: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural
- Axa III: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale
- Axa IV Leader: Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, a proiectelor de cooperare, precum și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului.

A. Stadiul implementării FEADR

Contribuția financiară a Uniunii Europene la Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, aprobat de către Comisia Europeană și finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), este în valoare totală de 8.124.199 mii euro pentru întreaga perioadă de programare. Din această sumă totală, 8.022.505 mii euro reprezintă contribuția din FEADR, la care se adaugă suma de 101.694 mii euro, alocată suplimentar pentru România prin Planul European de Redresare Economică (PERE) de către Comisia Europeană, pentru a răspunde noilor provocări privind schimbările climatice, energia regenerabilă, managementul resurselor de apă, biodiversitatea, restructurarea sectorului lactate și infrastructura de internet în bandă largă.

Pe ani, aceste sume sunt repartizate după cum urmează:

- mii euro -

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7=Σ(1+6)
Total FEADR	1.146.688	1.502.691	1.401.645	1.357.855	1.359.147	1.356.173	8.124.199

Tabelul nr. 6 – Repartizarea pe ani a alocărilor FEADR

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 aprobat de CE (versiunea consolidată noiembrie 2013)

La data de 31.12.2013, stadiul implementării FEADR se prezintă după cum urmează:

- mii euro -

Axa/Măsura	Alocare CE 2007-2013	Suma angajată până la 31.12.2013	Plăți efectuate către beneficiari FEADR, cumulat de la începutul programului până la 31.12.2013	Plăți efectuate în anul 2013
0	1	2	3	4
Axa I „Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier”	2.937.631	2.700.503	1.458.791	383.328
Axa II * „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”	2.392.472	1.857	1.813.332	688.528
Axa III „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	2.032.587	1.986.432	1.235.267	245.492
Axa IV „Leader”	346.591	137.113	24.774	16.942
Măsura 511 „Asistență tehnică”	100.896	43.936	39.845	11.938
Măsura 611* „Plăți complementare directe”	314.022	-	312.078	-
Total	8.124.199	4.869.841	4.884.087	1.346.228

Tabelul nr. 7 – Stadiul implementării FEADR în România

Sursa: Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)

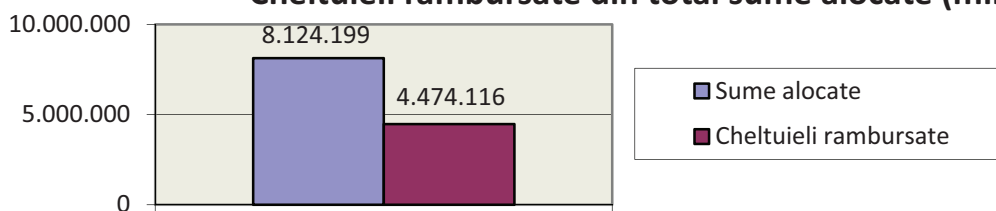
* În cazul beneficiarilor plătiți de Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), finanțați din FEADR axa 2 și măsura 611, nu se încheie contracte, plățile efectuându-se anual pe baza cererilor de plată depuse de fermieri.

Din valoarea totală de 8.124.199 mii euro alocată pentru măsurile acreditate din FEADR, suma de 5.417.705 mii euro reprezintă valoarea alocată pentru măsurile din axele I, III, IV și măsura 511, pentru care au fost încheiate contracte de finanțare în sumă totală de 4.867.984 mii euro, respectiv 89,85% din suma alocată.

Valoarea totală a plăților efectuate către beneficiarii de finanțare FEADR până la 31.12.2013 însumează 4.884.087 mii euro, reprezentând 60,12% din suma alocată României din FEADR pentru întreaga perioadă de programare.

Până la data de 31.12.2013 valoarea sumelor încasate de la CE pentru FEADR a însumat 5.035.691 mii euro, din care 4.474.116 mii euro reprezintă rambursări aferente declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei, iar suma de 561.575 mii euro reprezintă sume încasate din prefinanțare.

Cheltuieli rambursate din total sume alocate (mii euro)

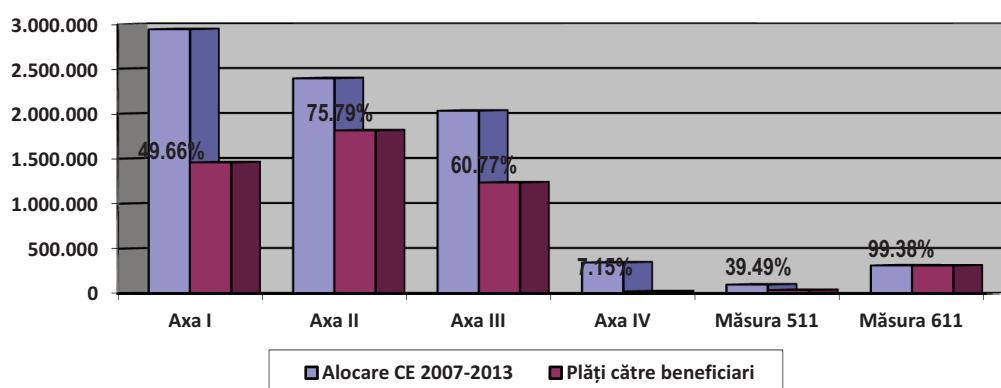

Graficul nr. 6 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României prin FEADR în perioada 2007-2013

Diferența dintre sumele plătite către beneficiarii de fonduri și cele rambursate de CE aferente declarațiilor de cheltuieli transmise este în sumă de 409.971 mii euro și este formată din valoarea plăților efectuate către beneficiari în ultimul trimestru al anului 2013, pentru care rambursările de la Comisie s-au efectuat în luna martie 2014 (345.989 mii euro) din sume reținute la rambursare în anul 2013 pentru plățile efectuate în cadrul măsurii 312 (23.208 mii euro) și din suma de 40.774 mii euro, reprezentând penalizări aplicate României pentru anii financiari precedenți.

Prezentăm mai jos o diagramă a plăților efectuate către beneficiarii FEADR în perioada 2007-2013 comparativ cu sumele alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pe componentele programului:

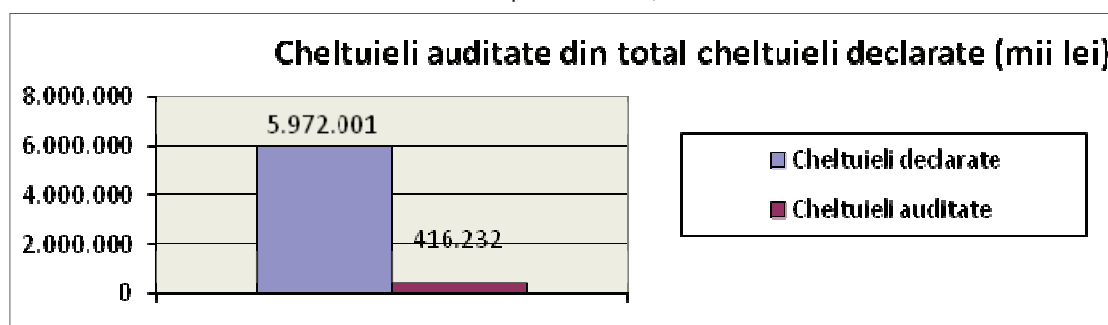
Diagrama plăților efectuate către beneficiarii FEADR comparativ cu alocarea Comisiei Europene în perioada 2007-2013

Graficul nr. 7 – Diagrama plăților efectuate către beneficiarii FEADR comparativ cu alocarea CE în perioada 2007-2013

În calitate de Organism de Certificare, Autoritatea de Audit, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obiective care să asigure că sistemul de management și control intern instituit în cadrul entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 funcționează corespunzător.

Valoarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 este de **5.972.001 mii lei**. Valoarea eşantioanelor verificate în anul financiar FEADR 2013 este de **416.232 mii lei**, reprezentând **6,97%** din valoarea cheltuielilor declarate¹.

Graficul nr. 8 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate în anul 2013 din FEADR

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene. Totodată, prin auditul desfășurat, au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate. Valoarea cheltuielilor neeligibile detectate cu ocazia misiunii de audit desfășurate a fost de **16.033 mii lei**.

Principalele constatări

Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEADR pentru exercițiul financiar al anului 2013

Rezultatele evaluării mediului de control intern la nivelul APDRP și APIA, raportat la criteriile de acreditare prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006 privind acreditarea agențiilor de plăți și a altor organisme și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR

În urma verificărilor au fost identificate deficiențe care țin, în principal, de efectuarea controalelor administrative, autorizarea necorespunzătoare a unor cereri de plată sau nerespectarea, în totalitate, a prevederilor procedurilor de lucru privind realizarea controalelor administrative sau recuperarea sumelor decontate în mod necuvenit:

Populația IACS

- ♦ din analiza fluxului de controale realizat de experții APIA asupra cererilor de plată s-a constatat că nu în toate cazurile, ci în cadrul primului control administrativ (controlul vizual), în urma căruia se întocmește documentul „Proces-verbal pentru controlul vizual”, s-au realizat în mod corespunzător toate verificările necesare și suficiente pentru atingerea obiectivelor controlului vizual, respectiv:
 - urmărirea corectitudinii, completitudinii și clarității datelor declarate de fermier și introduse în baza de date IACS;
 - urmărirea existenței la dosarul cererii de plată a tuturor documentelor prin care să se asigure eligibilitatea cererii.

Realizarea în mod necorespunzător a controalelor necesare a fi efectuate asupra cererii de plată depuse de fermier precum și asupra tuturor documentelor care trebuie depuse odată cu cererea de plată, poate conduce la trecerea cererii de plată într-un alt nivel de autorizare, cu toate că nu au fost îndeplinite condițiile anterioare.

- ♦ verificările efectuate asupra respectării de către APIA a standardului privind controalele administrative au pus în evidență unele slăbiciuni ale sistemului de control intern, în sensul că deficiențele identificate nu au fost gestionate în mod corespunzător de către inspectorii APIA, după cum urmează:
 - în cazul unor fermieri, APIA a autorizat cererea de plată în condițiile în care au fost identificate unele neconcordanțe între documentele justificative ce atestă dreptul de folosință sau proprietate asupra suprafețelor de teren, pentru care se solicită sprijin și documentele justificative care atestă folosința/utilizarea terenurilor agricole;
 - în alte situații, APIA a autorizat cererea de plată în condițiile în care la dosarul cererii de plată nu au fost identificate documente justificative de natură să clarifice categoria de folosință a suprafețelor de teren aflate în proprietatea/utilizarea fermierului, dar nedeclarate la cererea de plată;
 - în cazul altor fermieri, Agenția a autorizat cererea de plată în condițiile în care nu au fost respectate cerințele specifice de eligibilitate referitoare la încărcătura și numărul de animale ce revin la un hectar de pășune.
- ♦ în cazul unor cereri de plată, verificările efectuate au pus în evidență faptul că expertul care a efectuat al doilea control administrativ a fost implicat și în operațiunile anterioare aferente prelucrării cererii de plată (a efectuat controlul vizual), încălcându-se astfel prevederile „Manualului de proceduri privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață”;

¹ Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul infoneuro valabil în luna decembrie 2013, 1 euro = 4,4361 lei.

- ◆ verificările efectuate asupra sistemului de control intern în ceea ce privește creanțele au pus în evidență deficiențe, dintre care menționăm:
 - etapele prevăzute de procedura de lucru și legislația națională în vigoare pentru constituirea creanțelor nu au fost parcurse în totalitate în ordine cronologică;
 - termenul de 10 zile între data identificării unei posibile erori/nereguli, respectiv data emiterii Notei de fundamentare pentru realizarea unei verificări și data înregistrării acesteia în Registrul predebitorilor europeni în vederea realizării verificărilor privind stabilirea creanței certe, nu a fost respectat în anumite situații;
 - termenul de 3 zile între data emiterii titlului de creanță și înregistrarea debitului în Registrul debitorilor în vederea emiterii fișei de debit nu a fost respectat în anumite situații.

Populația non IACS

Condiții artificiale pentru obținerea finanțării

- ◆ în cazul a 8 beneficiari de finanțare FEADR, verificările efectuate au pus în evidență faptul că Agenția a declarat conforme și eligibile cererile de finanțare, în condițiile în care există indicii și elemente de asemănare ce ridică suspiciunea că au fost create condiții artificiale pentru obținerea finanțării. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 4(8), art. 24(1), art. 24(2) lit. b) și art. 26(2) din Regulamentul CE nr. 65/2011;

Cadrul procedural pentru Autorizarea cererilor de plată

- ◆ în cazul proiectelor finanțate în cadrul măsurii 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”, APDRP nu a introdus în procedurile de lucru privind autorizarea cererilor de plată controale suficiente și adecvate prin care să se obțină asigurarea rezonabilă că sumele solicitate spre decontare de către beneficiarul finanțării, reprezentând contravaloarea cheltuielilor de personal, au fost efectiv plătite de către acesta. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile HG nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din FEADR prin PNDR 2007-2013;
- ◆ de asemenea, cadrul procedural de reglementare a procesului de autorizare a cererilor de plată instituit la nivelul APDRP nu cuprinde prevederi referitoare la principiul proporționalității, respectiv autorizarea la plată proporțional cu gradul de realizare a obiectivului menționat în contractul de finanțare. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 5(1) din normele de aplicare ale OUG nr. 66/2011.

Cadrul procedural pentru atribuirea contractelor de achiziție publică

- ◆ în ceea ce privește „Manualul de proceduri pentru atribuirea contractelor de achiziție publică pentru proiectele finanțate prin PNDR și a Instrucțiunilor privind achizițiile publice, versiunea consolidată 11”, s-a constatat că nu sunt prevăzute verificări proprii ale APDRP referitoare la existența conflictului de interese, din care să rezulte faptul că o procedură de achiziție nu a fost afectată de acest tip de neregulă.

Capacitate administrativă

- ◆ la nivelul structurilor regionale din cadrul Centrului Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (CRPDRP) 5 Vest, numărul de personal nu este dimensionat în funcție de volumul de activitate, constatându-se că această situație este generalizată la nivelul majorității serviciilor din cadrul CRPDRP 5 Vest, precum și a oficiilor județene din această regiune. Cu aceeași lipsă de personal se confruntă și CRPDRP 6 Satu Mare. Numărul insuficient de personal constituie un risc care poate avea influențe negative asupra calității verificărilor efectuate de experții verficatori, ca urmare a timpului insuficient alocat pentru efectuarea tuturor controalelor obligatorii prevăzute de procedurile de lucru.

Corectitudinea îndeplinirii obligațiilor de raportare

- ◆ din verificarea corectitudinii și completitudinii situației transmise de APDRP la Comisia Europeană reprezentând „Soldul total net al avansurilor acordate beneficiarilor pentru măsurile de investiții conform Regulamentului CE nr. 1974/2006, aferentă perioadei 01.01.2007-15.10.2013”, situație ce s-a transmis anexată la declarația trimestrială de cheltuieli aferentă trimestrului 3, s-au constatat următoarele:
 - potrivit raportării, la 15.10.2013, soldul total net al avansurilor era de 456.512 mii euro cheltuială publică, din care contribuția FEADR 371.888 mii euro;
 - pe baza verificărilor efectuate, auditorii au constatat că valoarea corectă reprezentând soldul total net al avansurilor ce trebuia raportat Comisiei Europene însuma 446.753 mii euro cheltuială publică, din care contribuția FEADR 364.089 mii euro.

Diferența netă raportată în plus la Comisie, în valoare totală de 9.759 mii euro, din care contribuția FEADR 7.798 mii euro, reprezintă cheltuială publică raportată în plus, reprezentând în fapt avansuri lichidate, ce au sold zero în lei, iar în euro prezintă solduri pozitive sau negative reprezentând diferențe de curs valutar (având în vedere faptul că se aplică cursuri de schimb diferite la acordarea avansului și la lichidarea acestuia, în funcție de data fiecărei operațiuni). Această sumă nu trebuia inclusă în soldul raportat Comisiei, deoarece nu reprezintă avans nelichidat, ci diferențe de curs valutar.

Rezultatul testelor de detaliu efectuate privind tranzacțiile – populația FEADR nevizată de IACS

Prezentăm mai jos, cu titlu de exemplu, deficiențele identificate în acest domeniu:

- ◆ în cazul unui proiect ce a vizat realizarea unui depozit de fructe cu atmosferă controlată, APDRP a decontat, în două tranșe de plată, cheltuieli în sumă de **2.744 mii lei** către un beneficiar de finanțare FEADR, persoană juridică din județul Dâmbovița, reprezentând contravaloarea execuției unor lucrări, în condițiile în care verificările efectuate nu au fost în măsură să evidențieze existența unui conflict de interese (legături între structurile acționariatului beneficiarului și toți ofertanții) și să preîntâmpine decontarea de cheltuieli care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate pentru a fi finanțate din FEADR. În plus, verificările documentare realizate au scos în evidență faptul că lucrările de construire au fost realizate, în totalitate, de către altă entitate juridică decât cea care a câștigat licitația de lucrări. Astfel, ofertantul câștigător a câștigat în nume propriu realizarea contractului, iar în oferta acestuia, cât și în contractul de lucrări încheiat nu au fost prevăzute clauze referitoare la sub-contractare. Nu au fost respectate prevederile contractului de finanțare, în care sunt definite situațiile de conflict de interese, precum și prevederile art. 7 din HG nr. 224/2008;
- ◆ în cazul unui proiect vizând alimentarea cu apă, canalizarea, asfaltarea de drumuri și înființarea unei grădinițe cu program prelungit, APDRP a decontat cheltuieli în sumă de **1.785 mii lei** în condițiile în care nu a efectuat verificări adecvate și suficiente de natură să identifice existența dublei finanțări în cazul unui proiect din județul Satu Mare pentru realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și a unui sistem centralizat de canalizare, cu toate componentele specifice, proiect depus în cadrul măsurii 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”. Verificările de audit au evidențiat faptul că beneficiarul a solicitat sprijin nerambursabil FEADR, în condițiile în care în localitatea propusă pentru realizarea investiției erau în derulare alte două proiecte cu aceleași obiective, cu finanțare prin programe naționale;
- ◆ în cazul unui proiect având ca obiect modernizarea și dezvoltarea unei fabrici de conserve mixte, verificările au pus în evidență faptul că beneficiarul a primit sprijin nerambursabil în cuantum de 50% din valoarea eligibilă a investiției, cuantum valabil pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii autonome, în condițiile în care, conform documentelor justificative de constituire, acesta, fiind o întreprindere legată, putea să beneficieze de cel mult 25% din valoarea eligibilă a proiectului, cu un plafon maxim al fondurilor publice nerambursabile de 2.000 mii euro. Suma neeligibilă decontată în acest caz a fost de **1.531 mii lei**;
- ◆ în cazul unui proiect având ca obiect modernizarea de drumuri de exploatare, s-a constatat decontarea eronată a sumei de **950 mii lei**, reprezentând contravaloarea serviciilor de proiectare și execuție lucrări, în condițiile în care verificările efectuate au pus în evidență deficiențe în realizarea procesului de achiziție. Astfel, beneficiarul a organizat procedura de achiziție publică tip cerere de ofertă utilizând factori de evaluare precum „*termenul de intervenție în perioada de garanție*” și „*termenul de predare a proiectului tehnic*”, ce nu se regăsesc printre factorii enumerați la art. 199 din OUG nr. 34/2006 și nu au fost de natură a procura autorității contractante un avantaj de natură tehnică sau financiară;
- ◆ în cazul unui proiect având ca obiect modernizarea de drumuri agricole s-a constatat decontarea eronată a sumei de **936 mii lei**, în condițiile în care ofertantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii în totalitate a criteriului de calificare privind experiența similară pentru execuție lucrări. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 36 (1) din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ în cazul unui proiect având ca obiect modernizarea și extinderea unei unități de prelucrare și conservare a cărnii s-a constatat decontarea eronată a unor cheltuieli în valoare de **913 mii lei**, reprezentând contravaloarea unor lucrări, în condițiile în care beneficiarul a schimbat radical specificațiile tehnice din oferta inițială, fără ca licitația inițială să fie anulată și să se inițieze o nouă licitație prin procedura de selecție de oferte, nefiind astfel respectate precizările din manualele de proceduri vizând contractele de achiziție încheiate de beneficiarii privați;
- ◆ în cazul unui beneficiar ce a solicitat finanțare FEADR pentru realizarea unui proiect privind achiziția de utilaje și echipamente, Agenția a decontat cheltuieli în sumă de **610 mii lei**, în condițiile în care existau indicii și elemente privind crearea unor condiții artificiale pentru obținerea finanțării, nefiind respectate prevederile art. 4(8) art. 24(1), art. 24(2) lit. b) și art. 26(2) din Regulamentul UE nr. 65/2011.

Rezultatul testelor de detaliu efectuate privind tranzacțiile – populația FEADR vizată de IACS

Ca urmare a verificărilor efectuate s-au identificat deficiențe în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ◆ în cazul a 4 fermieri ce au solicitat sprijin în cadrul măsurii 214, APIA a autorizat în mod eronat suma totală de 46 mii lei întrucât pentru suprafața de 175,18 ha, beneficiarii nu au făcut dovada dreptului de proprietate/utilizare a terenului pe care îl exploatează. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 7, alin. (1), lit. f) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- ◆ APIA a autorizat și plătit în mod eronat suma de 9 mii lei în cazul unui fermier ce a solicitat sprijin în cadrul măsurii 212, în condițiile în care verificările administrative efectuate de Organismul de Certificare au scos în evidență faptul că existau neconcordanțe între suprafața solicitată prin cererea de plată (1.493,88 ha) și documentele justificative care atestă dreptul de exploatare (1.490,46 ha). Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 7, alin. (1), lit. f) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Constatări rezultate în urma auditului suplimentar

În cursul anului 2013, la solicitarea APDRP, Organismul de Certificare a realizat verificări suplimentare ce au avut drept obiectiv principal validarea reverificărilor efectuate de Agenție pentru plățile solicitate CE pentru măsura 312 prin Declarațiile de cheltuieli trimestriale Q4/2012 și Q1/2013. Astfel, a fost verificat un eșantion de 10 proiecte, ce au însumat o valoare de **2.576 mii lei**².

În urma efectuării testelor de fond asupra celor 10 proiecte selectate în eșantion, au fost identificate deficiențe încadrate în categoria neregulilor, ce au determinat implicații financiare pentru 2 proiecte. Analiza efectuată asupra naturii erorilor identificate a condus la clasificarea acestora ca fiind aleatorii și au fost extrapolate. Impactul financiar total la nivelul declarațiilor de cheltuieli este de **674 mii lei**, fiind peste limita maximă a erorilor ce ar fi putut fi acceptate în situațiile financiare ale APDRP.

Verificările efectuate s-au materializat în emiterea raportului de audit suplimentar pentru măsura 312. Opinia Organismului de Certificare asupra corectitudinii cheltuielilor aferente măsurii 312 cuprinse în primele două declarații de cheltuieli emise pentru anul financiar 2013 a fost cu rezerve, diferențele detectate la nivelul acestora fiind în sumă de **674 mii lei**. De asemenea, fără a califica suplimentar opinia, s-a atras atenția asupra faptului că, luând în considerare nivelul ridicat al erorilor financiare identificate, Organismul de Certificare nu a obținut asigurarea rezonabilă în ceea ce privește corectitudinea reverificărilor efectuate de Agenția de plăți asupra proiectelor aferente măsurii 312, cuprinse în declarațiile de cheltuieli aferente trimestrului IV 2012 și trimestrului I 2013.

Punctul de vedere al entităților auditate

Agencia de Plată și Organismul Delegat APIA, pentru un procent de aproximativ 75% din totalul constatărilor, și-au însușit aspectele prezentate de către Autoritatea de Audit și au întreprins propriile verificări, au inițiat demersuri în vederea remedierii deficiențelor constatate, demarând procedura de constituire și recuperare a sumelor acordate necuvenit.

Principalele recomandări formulate de către Autoritatea de Audit

Pentru deficiențele identificate, principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit, la nivelul Agenției de Plată și Organismului Delegat APIA, au vizat: reanalizarea eligibilității cheltuielilor, aplicarea procedurilor de înregistrare și recuperare debite pentru sumele decontate necuvenit, întărirea controlului în procesul de autorizare a cererilor de plată, astfel încât să se înlăture deficiențele de natura celor identificate, precum și completarea manualelor de proceduri.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Analizând măsurile întreprinse de către **APDRP** pentru implementarea recomandărilor formulate în anul precedent, precum și documentele justificative prezentate, s-a observat că acestea nu au fost suficiente pentru a putea considera recomandările Organismului de Certificare ca fiind implementate.

Astfel, din numărul total de 39 de recomandări formulate, în cursul anului financiar FEADR 2013, Agenția a implementat un număr de 13 recomandări (33,33%) din total. De asemenea, recomandările rămase neimplementate sau în curs de implementare la data raportului de audit aferent anului financiar 2013, în număr de 26, în valoare de 8.880 mii lei, vor fi monitorizate în continuare. O parte din recomandările adresate Agenției au rămas neimplementate datorită faptului că nu au fost inițiate unele modificări în procedurile de lucru sau datorită faptului că nu se realizează unele reconcilieri la nivelul unor compartimente din cadrul Agenției de Plăți.

Referitor la impactul pe care l-a avut implementarea recomandărilor Autorității de Audit în îmbunătățirea activității Agenției de plăți, menționăm faptul că noile versiuni ale manualelor de proceduri au ținut cont de recomandările primite, acest lucru determinând evitarea apariției anumitor tipuri de deficiențe.

În ceea ce privește **Organismul Delegat APIA**, evaluarea efectuată în cursul anului financiar FEADR 2013 a evidențiat faptul că Agenția, deși a întreprins măsuri, acestea nu au fost suficiente pentru înlăturarea tuturor disfuncționalităților semnalate.

Astfel, din numărul total de 94 de recomandări formulate de Organismul de Certificare, Agenția a implementat un număr de 47 de recomandări (50% din total), restul fiind apreciate ca fiind în curs de implementare sau neimplementate. Pe cale de consecință, pentru cele rămase neimplementate sau în curs de implementare, însumând o valoare de 883 mii lei, a fost reiterată solicitarea ca la nivelul Agenției să se dispună măsurile necesare în vederea stabilirii unui sistem adecvat și unitar de monitorizare permanentă a recomandărilor formulate de auditorii externi, îmbunătățirii procedurilor de lucru în conformitate cu recomandările formulate de auditori și perfecționării continue a pregătirii profesionale a angajaților, astfel încât rezultatul scontat să fie diminuarea cazurilor de neconformitate semnalate. Neimplementarea unui număr semnificativ de recomandări se datorează inclusiv unor constrângeri impuse de sistemul informatic IACS.

Referitor la impactul pe care l-a avut implementarea recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit în îmbunătățirea activității APIA, precizăm că implementarea unor recomandări a avut ca rezultat întocmirea corespunzătoare a unora dintre raportările solicitate de către Comisia Europeană. Totodată, în manualele de proceduri privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anii anteriori, au fost detaliate procedurile de verificare a documentelor doveditoare prezentate de fermieri, prin înscrierea de prevederi referitoare la documentele ce trebuie depuse odată cu cererea de plată și la controale administrative ce trebuie efectuate pentru verificarea respectării criteriilor de eligibilitate. Pentru următorii ani se vor detalia mai mult aceste proceduri la recomandarea Autorității de Audit, astfel încât să crească eficiența controlului administrativ privind verificarea

² Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul inforeuro valabil în luna decembrie 2013, 1 euro = 4,4361 lei.

documentelor doveditoare prezentate de fermieri. În cadrul aceleiași acțiuni, APIA a luat măsura implementării unor funcționalități noi în sistemul IACS, la recomandarea Autorității de Audit, cu impact pozitiv asupra modului de gestionare a cererilor de plată depuse de către fermieri. De asemenea, Agenția a derulat o serie de sesiuni de instruire a personalului, ceea ce a condus la faptul că anumite tipuri de deficiențe nu s-au mai repetat.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

Pentru anul financiar 2013, Autoritatea de Audit a inițiat transmiterea a 9 cazuri către Departamentul pentru Lupta Antifraudă, prin sesizarea Departamentului de Control și Antifraudă din cadrul APDRP, 6 dintre acestea vizând crearea de condiții artificiale pentru obținerea finanțării și derularea de achiziții formale, 2 vizând crearea de condiții artificiale și un caz reprezentând o situație de dublă finanțare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru conturile agenției
DA	3,04%	Aviz cu rezerve – diferențe detectate

Cu această ocazie, s-a atras atenția Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (fosta APDRP) să întărească controlul intern în procesul de autorizare a cererilor de plată astfel încât să se înlăture deficiențele semnalate în raportul de audit.

Totodată, Agenția va trebui să monitorizeze permanent activitățile desfășurate de Organismul Delegat APIA, în special, cele referitoare la procesul de gestionare a creanțelor aferente populației IACS și în ceea ce privește corectitudinea și completitudinea informațiilor cuprinse în Anexa III și Anexa IIIA (Regulamentul CE nr. 885/2006).

6.2.2. Fondul European de Garantare Agricolă

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), derulat prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), a fost introdus prin Regulamentul CE nr. 1290/2005, pentru a îndeplini obiectivele politicii agricole comune ale Uniunii Europene și finanțează, în contextul gestionării comune între statele membre și CE, următoarele cheltuieli efectuate conform legislației comunitare:

- (a) restituiri la export pentru produsele agricole către țările terțe;
- (b) măsurile de intervenție pentru reglarea piețelor agricole;
- (c) plățile directe către fermieri în conformitate cu politica agricolă comună;
- (d) contribuția financiară a CE la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a CE și în țările terțe.

Stadiul implementării FEAGA la 31.12.2013

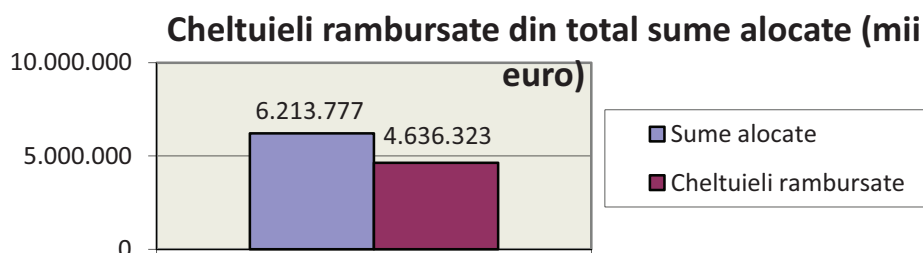
- mii euro -

Anul	Alocări	Plăți	Grad de utilizare	Rambursat CE
2007	450.674	6.894	1,53%	6.894
2008	596.752	462.091	77,43%	461.871
2009	705.379	581.448	82,43%	575.930
Anul	Alocări	Plăți	Grad de utilizare	Rambursat CE
2010	828.899	666.838	80,45%	663.812
2011	1.030.420	765.658	74,31%	768.853
2012	1.214.793	991.236	81,60%	991.300
2013	1.386.860	1.172.898	84,57%	1.167.663
TOTAL	6.213.777	4.647.063	74,79%	4.636.323

Tabelul nr. 8 – Stadiul implementării FEAGA la 31.12.2013

Sursa: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Din datele prezentate mai sus rezultă că până la închiderea exercițiului financiar FEAGA 2013, alocările de la Comisia Europeană au fost de **6.213.777 mii euro**, față de care au fost realizate rambursări de la Comisia Europeană în valoare de **4.636.323 mii euro**, ceea ce reprezintă 74,61% din totalul alocărilor.

Graficul nr. 9 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României din FEAGA în perioada 2007-2013

Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEGA pentru exercițiul financiar al anului 2013

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEGA 2013, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obținerea de asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitatea conturilor transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

Ca urmare a auditului de certificare a conturilor FEGA pentru exercițiul financiar al anului 2013, OC a emis un certificat de audit în care a exprimat o opinie cu rezerve (diferențe detectate) pentru conturile APIA și un avis asupra declarației de asigurare a directorului general al Agenției de Plăți care conține o opinie fără rezerve.

Evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006

În ceea ce privește **existența controalelor**, s-a constatat că nu au fost implementate controale corespunzătoare asupra:

- o planurilor de recunoaștere a grupurilor de producători cu referire la aspecte precum: coerența economică și calitatea tehnică a planului, corectitudinea estimărilor;
- o planului de implementare a acestora;
- o descrierea infrastructurii membrilor individuali;
- o verificarea prevederilor referitoare la posibilele condiții artificiale create în vederea obținerii de beneficii de către grupurile de producători ca beneficiari de ajutor financiar FEGA.

În acest mod nu au fost respectate prevederile art. 39 și art. 41 din Regulamentul nr. CE 1580/2007, art. 49 și Anexa 1 din Ordinul MADR nr. 694/2008, art. 23, art. 26, art. 114 și art. 116 din Regulamentul CE nr. 543/2011, art. 122 și art. 125b din Regulamentul CE nr. 1234/2007.

În ceea ce privește **funcționarea controalelor**, au fost constatate aspecte precum:

- o experții APIA nu au realizat în mod corespunzător controalele administrative asupra documentelor doveditoare ale dreptului de utilizare a suprafețelor de teren pentru care s-a solicitat ajutor financiar FEGA sau nu au solicitat astfel de documente fermierilor. În acest mod nu au fost respectate prevederile art. 7 (1) lit. f din OUG nr. 125/21.12.2006 cu modificările și completările ulterioare, Ordinul MADR nr. 246/2008, cu modificările și completările ulterioare (inclusiv Ordinul MADR nr. 127/2012), alin. (2) al art. 124 și art. 2 din Regulamentul CE nr. 73/2009, Art. 5 (3) din Ordinul MADR nr. 118/2009, art. 57 alin. (1), (2) și (3), art. 55 și art. 58 din Regulamentul CE nr. 1122/2009, Anexa la Ordinul MADR/MMP nr. 30/147/2010, cu modificările și completările ulterioare și cerințele legale în materie de gestionare privind identificarea și înregistrarea animalelor în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru agricultori, conform Ordinului MADR/MMP/ANSVSA nr. 187/2155/42/2011, art. 4, 5 și 6 din Legea nr. 36/1991, Ordinul MADR nr. 67/2011, art. 36 lit. c), art. 36, alin. (5), lit. b) și art. 61, alin. (2) din Legea nr. 215/2001, precum și prevederile manualelor de proceduri;
- o transferul din modulul IACS a sumelor autorizate aferente schemelor de ajutor specific în sistemul informatic de contabilitate – SVAP în vederea contabilizării nu se face potrivit specificațiilor Documentului de Lucru al CE AGRI.I.4/SN D(2007) 36768. Ca urmare, în Tabela X, respectiv în declarația anuală de cheltuieli, pe codurile bugetare aferente cheltuielilor din schemele de ajutor specific, a fost încărcată în plus valoarea de 1.109 mii euro, ce reprezintă sancțiuni anuale, însă această sumă a fost scăzută de pe codul bugetar de venituri, astfel că, pe total, declarația de cheltuieli nu a fost denaturată. Cu toate acestea, modalitatea de lucru utilizată în cazul autorizării schemelor de ajutor specific afectează urmărirea încadrării în plafonul financiar al cheltuielilor aferente schemelor de ajutor specific. În acest caz nu au fost respectate prevederile Documentului de Lucru al CE AGRI.I.4/SN D(2007) 36768;
- o stabilirea eronată la plată în sarcina unui beneficiar a unor sancțiuni de ecocondiționalitate din cauza neconcordanțelor existente între datele din sistemul informațional geografic – SIGGIS și IPA-Online pe anii 2010, 2011 și 2012. În acest caz nu au fost respectate prevederile Manualului de proceduri pentru autorizarea plăților directe pe suprafață în sectorul vegetal, versiunea 4.4.;
- o interpretarea eronată a conceptului de eroare evidentă. Astfel, a fost identificat un caz în care reidentificarea de către fermier a unei parcele s-a realizat în alt bloc fizic decât cel în care a fost declarată inițial respectiva parcelă și un caz în care eroarea evidentă nu a fost confirmată la verificarea pe teren. În acest caz nu au fost respectate prevederile Ghidului pentru inspectorii care realizează controlul pe teren, versiunea 4.7. și ale Manualului de procedură privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anul 2012, versiunea 10.0;
- o identificarea de OC a unor diferențe între rezultatele măsurătorilor parcelelor la controlul prin teledetecție efectuate de agenție și rezultatele controlului reperformat de OC prin metoda controlului clasic pe teren, nefiind respectate prevederile Manualului de procedură privind restructurarea și reconversia plantațiilor viticole, versiunea 6.2 și ale Manualului de proceduri pentru autorizarea plăților directe pe suprafață în sectorul vegetal, versiunea 4.4;
- o controalele la fața locului ale Agenției nu au funcționat în mod corespunzător, ceea ce a condus la identificarea unor

diferențe de către OC între suprafețele determinate și autorizate la plată de agenție și suprafețele măsurate și determinate de auditori, nefiind respectate prevederile Manualului de procedură privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anul 2012, versiunea 10.0;

- o controalele Agenției nu au funcționat în mod corespunzător, ceea ce a condus la neaplicarea sancțiunilor pentru nedeclararea tuturor suprafețelor exploatației în cazul unor fermieri, în conformitate cu prevederile reglementărilor comunitare și procedurale. Au fost, astfel, încălcate prevederile art. 55 din Regulamentul CE nr. 1122/2009, art. 7, alin. (1) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare, art. 4 din Ordinul MADR nr. 246/2008, modificat și completat prin Ordinul nr. 67/2011, precum și prevederile manualelor de proceduri;
- o ca urmare a reefectuării controlului pe teren de către auditorii Organismului de Certificare, s-a constatat nerespectarea de către unii fermieri a cerințelor de ecocondiționalitate SMR 4 – Protecția apelor împotriva poluării *cu nitrați proveniți din surse agricole*. Nu au fost respectate prevederile Ordinului MADR nr. 161/2012.

Rezultatele testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2013

Organismul de Certificare pentru FEAGA, a efectuat teste de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2013, fiind selectate aleator și verificate 298 de elemente aferente populației IACS, 272 de elemente pentru populația nevizată de IACS și 250 de elemente privind populația debitelor. Verificările OC au pus în evidență existența unor erori în sumă de **7.154 mii lei**³.

Populația FEAGA vizată de IACS

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

- ♦ modul defectuos de efectuare a controlului administrativ de către inspectorii APIA, în condițiile în care unele documente doveditoare ale dreptului de utilizare nu probau, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal, determinând, astfel, diferențe de sume cuvenite fermierilor. Au fost încălcate astfel prevederile art. 7 (1) lit. f) din OUG nr. 125/2006 cu modificările și completările ulterioare, Ordinul MADR nr. 246/2008, cu modificările și completările ulterioare (inclusiv Ordinul MADR nr. 127/2012), alin. (2) al art.124 și art. 2 din Regulamentul CE nr. 73/2009, art. 5 (3) din Ordinul MADR nr. 118/2009, art. 57 alin. (1), (2) și (3), art. 55 și art. 58 din Regulamentul CE nr. 1122/2009, Anexa la Ordinul MADR/MMP nr. 30/147/2010, cu modificările și completările ulterioare și cerințele legale în materie de gestionare SMR conform Ordinului MADR/MMP/ANSVSA nr. 187/2155/42/2011, art. 4, 5 și 6 din Legea nr. 36/1991 cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile manualelor de proceduri;
- ♦ agenția a clasificat neîntemeiat ca eroare evidentă reidentificarea de către fermier a unei parcele în alt bloc fizic decât cel în care s-a declarat inițial. Admiterea erorii evidente s-a făcut fără respectarea condițiilor cumulative stabilite prin Manualul de procedură privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anul 2012, versiunea 10.0 și a determinat o plată în exces;
- ♦ în urma vizitelor pe teren reperformate de către OC s-au constatat neconformități la o serie dintre parcelele controlate, respectiv măsurate de OC ca fiind mai mici decât cele determinate de APIA, determinând plăți necuvenite către beneficiari. Nu au fost respectate, astfel, prevederile art.7, alin. (1), lit. b) din OUG nr. 125/2006, art. 57 alin. 1, 2 și 3 și art. 58 din Regulamentul CE nr. 1122/2009, precum și prevederile din manualele de proceduri.

Populația FEAGA nevizată de IACS

Dintre deficiențele identificate se exemplifică:

- ♦ autorizarea și plata eronată a unor sume neeligibile în cazul măsurii pentru restructurarea și reconversia plantațiilor viticole având în vedere că din dosare lipseau unele documente valide și/sau legale care să ateste dreptul de utilizare al beneficiarilor de ajutor pentru suprafețele pe care au înființat plantațiile viticole, fie în dosare existau documente neconforme cu cerințele manualelor de proceduri ale Agenției și cu cele ale legislației naționale și comunitare în domeniu. Nu au fost respectate prevederile Manualului de reconversie/restructurare 6.2, art. 3, pct. 2.4 și pct. 3.2 din Ordinul MADR nr. 247/2008, respectiv pct. 3.3 introdus prin Ordinul MADR nr. 132/2010;
- ♦ autorizarea și plata unor cheltuieli fără a fi susținute de documente justificative existente în dosare sau cheltuieli care le depășeau pe cele înscrise în documentele justificative. Nu au fost respectate prevederile Ordinului MADR nr. 247/2008 (pct. 7.5.1) și ale Manualului de procedură privind restructurarea și reconversia plantațiilor viticole, versiunea 6.2;
- ♦ autorizarea și decontarea unor cheltuieli efectuate de beneficiar în condițiile în care în dosare existau articole de deviz dublate sau cantități mai mari față de devizele din oferta de lucrări. Nu au fost respectate prevederile Instrucțiunilor tehnice de inspecții și supracontrol privind măsura de restructurare/reconversie a plantațiilor viticole, versiunea 2.0 și cele ale Manualului de procedură privind restructurarea și reconversia plantațiilor viticole, versiunea 6.2;
- ♦ decontarea unor cheltuieli efectuate de beneficiar în condițiile în care vizita pe teren a auditorilor a reliefat faptul că o plantație înființată prin programul de restructurare și reconversie viticolă era abandonată în întregime. Nu au fost respectate prevederile Ordinului MADR nr. 247/2008 cu modificările și completările ulterioare;

³ Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul inforeuro valabil în luna decembrie 2013, 1 euro = 4,4361 lei.

- ✦ autorizarea și plata unor cheltuieli către beneficiari care fuseseră evaluate eronat de către experții agenției la un alt curs valutar decât cel corect. Nu au fost respectate prevederile art. 2.5.1 din Ordinul MADR nr. 73/2011 și ale Manualului de reconversie/restructurare 6.2.

Populația debitelor FEAGA

Dintre deficiențele identificate exemplificăm:

- ✦ valoarea unui debit a fost incorect determinată de către Agenție prin titlul de creanță emis. Din cauza faptului că Agenția a stabilit debitul în mod eronat, inclusiv suma corectată prin valoarea majorărilor de întârziere din raportarea Anexa III nu a fost stabilită corect, baza de calcul fiind eronată. Nu au fost respectate prevederile din Manualul de proceduri pentru autorizarea plăților directe pe suprafață în sectorul vegetal, versiunea 4.4;
- ✦ în cazul în care s-au aplicat sancțiuni diferite, succesiv, privind nerespectarea Bunelor Condiții Agricole și de Mediu (GAEC) 2, în sistemul IACS a apărut o eroare de sistem informatic în urma căreia s-a încadrat eronat o sancțiune GAEC 2. În acest context, corecția care a fost înscrisă în raportarea Anexa III A a fost eronată. Nu au fost respectate prevederile Manualului de procedură privind conformitatea încrucișată (ecocondiționalitatea) în anul 2012, versiunea 6.

Punctul de vedere al entităților auditate

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006, cu excepția unei singure recomandări (cea privind condițiile artificiale), reprezentanții APIA au agreeat în totalitate recomandările OC, urmând, ca odată cu efectuarea misiunilor de follow-up, OC să analizeze măsurile de îmbunătățire întreprinse la nivelul Agenției.

Referitor la recomandările rezultate ca urmare a testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale, Agenția și-a însușit în cea mai mare parte aspectele prezentate de către Autoritatea de Audit și a inițiat demersurile necesare în vederea remedierii deficiențelor constatate.

Principalele recomandări formulate de către Autoritatea de Audit

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006, Organismul de Certificare a formulat recomandări punctuale pentru fiecare constatare privind luarea măsurilor ce se impun în vederea remedierii deficiențelor constatate și, după caz, recuperarea sumelor neeligibile.

În cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2013, s-a recomandat Agenției înregistrarea și recuperarea debitelor aferente sumelor plătite necuvenit, completarea documentației din dosarele beneficiarilor, precum și asigurarea respectării cerințelor prevederilor procedurale, după caz.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Organismul de Certificare urmărește și prezintă în raportul de audit, recomandările de importanță majoră și medie formulate în anii anteriori și neimplementate sau parțial implementate de către Agenția de Plăți. La momentul elaborării raportului de audit, din 229 de recomandări de importanță majoră sau medie, 119 recomandări au fost implementate (52%), 62 erau parțial implementate (27%) și 48 neimplementate (21%).

În materie de acreditare, dintre recomandările neimplementate sau parțial implementate se menționează:

- ✦ întreprinderea demersurilor necesare pentru remedierea deficiențelor identificate cu privire la securitatea sistemelor informatice și securității fizice și a mediului de lucru vizând necorelarea fluxurilor informaționale descrise în manualele de proceduri APIA, cu algoritmi operaționali prezentați în specificațiile funcționale ale subsistemelor informatice; lipsa unor componente necesare asigurării securității mediului fizic; lipsa proceselor de management care să asigure continuitatea după dezastre sau căderi ale sistemelor;
- ✦ monitorizarea periodică a documentelor și informațiilor în legătură cu debitele, astfel încât Agenția să se asigure că orice modificare în stadiul debitului este înregistrată cu celeritate în Registrul Debitorilor și apoi preluată în Declarațiile de cheltuieli și Anexa III.

În materie de conformitate, dintre recomandările neimplementate sau parțial implementate se menționează:

- ✦ efectuarea și documentarea de către Agenție a tuturor verificărilor menționate în manualul de procedură cu privire la efectuarea verificării scrisorilor de garanție bancară;
- ✦ modificarea Manualului de Procedură privind Restructurarea și Reconversia Plantațiilor Viticole, astfel încât să nu mai permită depunerea de cereri de plată duble;
- ✦ luarea măsurilor care se impun pentru identificarea pe fonduri (FEAGA sau FEADR) a sumelor din contul de așteptare 473 „Sume în curs de clarificare”;
- ✦ reanalizarea rezultatelor obținute la controlul pe teren (control teledetecție/control clasic) în vederea clarificării diferențelor dintre suprafețele confirmate de APIA și suprafețele confirmate de Organismul de certificare;
- ✦ luarea măsurilor ce se impun pentru a se implementa în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) al APIA aplicarea unitară a sistemului de reduceri și excluderi pentru schemele de plată reglementate de Regulamentul CE nr. 73/2009.

În materie de nereguli ce au generat erori financiare, se exemplifică:

- ◆ unele documente doveditoare ale dreptului de utilizare nu probează, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal. Impact financiar nerecuperat: 2.340 mii lei;
- ◆ solicitarea la plată a unor cheltuieli nejustificate coroborat cu lipsa unor documente care să probeze efectuarea lucrărilor de către beneficiar. Impact financiar nerecuperat: 2.292 mii lei;
- ◆ autorizarea unor sume la plată în cazul unor fermieri a căror formă de organizare (asociație familială) a suferit modificări, fără a fi notificată Agenția în vederea actualizării situației acestora. Impact financiar nerecuperat: 99 mii lei;
- ◆ ca urmare a efectuării de către auditorii Organismului de Certificare a verificărilor pe teren, au fost constatate diferențe între suprafața confirmată de APIA la controlul pe teren și suprafața găsită de auditorii Organismului de Certificare. Impact financiar nerecuperat: **9 mii lei**.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În anul 2013, Autoritatea de Audit a transmis 2 sesizări Departamentului pentru Lupta Antifraudă, vizând decontarea unor cheltuieli nejustificate (fictive) și respectiv solicitarea de plăți directe pe suprafață fără ca beneficiarul să dețină dreptul legal de utilizare al acesteia.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru conturile agenției
DA	2,64%	Aviz cu rezerve – diferențe detectate

Rata de eroare estimată este calculată ca fiind rata de eroare cea mai probabilă plus erorile cunoscute.

6.2.3. Fondul European pentru Pescuit

Fondul European pentru Pescuit (FEP) este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru sectorul pescuitului. Scopul FEP este acela de a sprijini sectorul pescuitului în atingerea obiectivelor stabilite prin reforma Politicii Comune de Pescuit (PCP).

Obiectivele generale ale Fondului European pentru Pescuit vizează:

- dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- susținerea unei implementări adecvate a programului operațional în cadrul Politicii Comune pentru Pescuit.

Alocarea financiară a contribuției publice pe axe, în mii euro este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Axa prioritară	Contribuție publică totală 2007-2013	Contribuție FEP	Contribuție națională	Rată de cofinanțare FEP
0	1	2	3	4
Axa 1 – Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare	3.000	2.250	750	75%
Axa 2 - Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	164.958	123.719	41.239	75%
Axa 3 - Măsuri de interes comun	21.478	16.108	5.370	75%
Axa 4 - Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	65.970	49.478	16.492	75%
Axa 5 - Asistență tehnică	22.315	16.736	5.579	75%
Total	277.721	208.291	69.430	

Tabelul nr. 9 – Alocarea financiară pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit (AMPOP)

Pentru perioada de programare 2007-2013, România i-a fost alocat prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP) un buget de 277.721 mii euro din care 208.291 mii euro reprezintă contribuția FEP.

Stadiul implementării programului la data de 31.12.2013 este prezentat în tabelul următor:

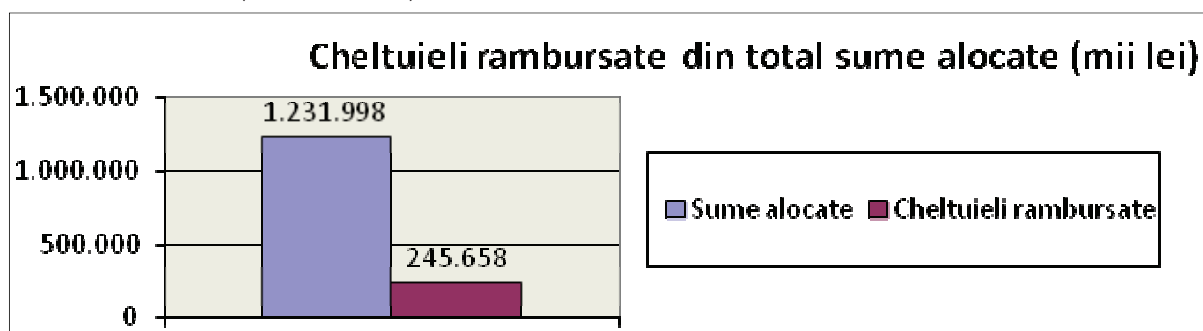
PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CERERI DE FINANȚARE CONTRACTATE		PLĂȚI CĂTRE BENEFICIARI			
			Total valoare proiecte (UE + BS + Beneficiar + chelt. neeligib.)	Contribuție UE din valoarea totală a proiectelor	Total plăți	FEP	Buget de stat	Rambursări UE
	mii euro	mii lei**	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
0	1	2	3	4	5=6+7	6	7	8
PO Pescuit	277.721	1.231.998	291.222,22*	125.284,23*	428.759*	321.569*	107.190*	245.658

Tabelul nr. 10 - Stadiul implementării POP la data de 31.12.2013

Sursa: AMPOP

*Nu este inclusă valoarea contractelor reziliate.

**Cursul inforeuro decembrie 2013 (1 euro = 4,4361 lei)

Graficul nr. 10 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României din FEP în perioada 2007-2013

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate misiunea de audit de sistem având ca obiectiv obținerea asigurării rezonabile asupra funcționării sistemului de management și control instituit, precum și misiunea de audit de operațiuni care a avut ca obiectiv auditarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor declarate CE în anul 2013. Totodată, întrucât Comisia Europeană a comunicat autorităților române întreruperea termenului de plată din FEP, având în vedere nivelul ridicat al ratei de eroare aferente anului 2012, în perioada 24.02-04.03.2014 au fost efectuate verificări suplimentare cu privire la plățile efectuate în cadrul proiectelor finanțate prin măsura 2.1 "Acvacultură".

Pe baza concluziilor cuprinse în raportul de audit de sistem, respectiv a faptului că sistemul funcționează, necesitând doar anumite îmbunătățiri, precum și ca urmare a rezultatelor verificărilor suplimentare efectuate care au pus în evidență faptul că, în general, cheltuielile declarate Comisiei în anul 2012 aferente cererilor de rambursare verificate suplimentar nu au fost afectate de denaturări semnificative, cu excepția unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de 15 mii lei, Comisia Europeană a luat decizia reluării plăților intermediare în luna martie 2014.

Principalele constatări

Constatări rezultate în urma auditului de sistem

La nivelul **Autorității de Management**, cu ocazia auditului de sistem au fost identificate deficiențe în ceea ce privește procesul de selectare a cererilor de finanțare, calitatea verificărilor de management, sistemul informatic computerizat, precum și îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă. Mai jos sunt redate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

Procesul de selectare a operațiunilor

ca urmare a analizei cadrului procedural și testării modului de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM pentru cererile de finanțare depuse de solicitanți în cadrul măsurilor 2.1 „Acvacultură”, acțiunea 2 – „Variațiile producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente” și acțiunea 4 „Măsuri pentru mediul acvatic”, operațiunea 3 „Acvacultură durabilă în situri Natura 2000”, precum și în cadrul măsurii 3.1 „Acțiuni colective – Investiții”, au fost constatate deficiențe în procesul de verificare a conformității, eligibilității și evaluării tehnico-economice a cererilor de finanțare.

Cu titlu de exemplu, în ceea ce privește verificarea cererii de finanțare pentru un proiect vizând bursa de pește s-a constatat că aceasta a fost declarată conformă și propusă pentru finanțare ca urmare a evaluării tehnico-economice, deși studiul de fezabilitate prezenta discrepante între partea scrisă și părțile desenate, iar solicitantul nu a depus actul de proprietate/contractul din care să rezulte dreptul de folosință a terenului aferent punctului de colectare propus prin proiect.

Verificări de management

în ceea ce privește cadrul procedural, precum și modul de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM referitor la verificarea

dosarelor de achiziție, au fost identificate deficiențe legate de procedurile de atribuire derulate de beneficiarii de finanțare.

Cu titlu de exemplu, ca urmare a analizei dosarelor de achiziții aferente serviciilor de publicitate – materiale publicitare, solicitate la rambursare în cadrul unui proiect vizând promovarea produselor piscicole și de acvacultură, s-a constatat divizarea contractelor de servicii, acestea fiind achiziționate prin cerere de ofertă și achiziție directă, fără respectarea prevederilor art. 23 și art. 55 alin. (2) din OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare;

- ♦ referitor la monitorizarea implementării proiectelor, în vederea evaluării gradului de realizare a indicatorilor/obiectivelor prevăzute în contractele de finanțare, precum și a regulilor aplicabile în cazul constatării neîndeplinirii/îndeplinirii parțiale a acestora, s-a constatat că autoritatea de management nu a instituit reguli procedurale adecvate.

Sisteme informatice computerizate

- ♦ în aplicația informatică nu sunt proiectate fluxuri care să permită validarea plăților în funcție de avizul acordat de AM POP asupra procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții realizate de către beneficiarii de finanțare; nu a fost finalizată baza de date a achizițiilor POP, prin completarea inclusiv a datelor istorice;
- ♦ nu a fost finalizată implementarea procesului de elaborare a declarațiilor lunare de cheltuieli în cadrul AMPOP, precum și transmiterea acestora în vederea certificării. Nu sunt, astfel, create structuri integrate de informație în SIMPOP referitoare la cererile de plată/rambursare validate pentru decontare, plătite și supuse certificării ACP.

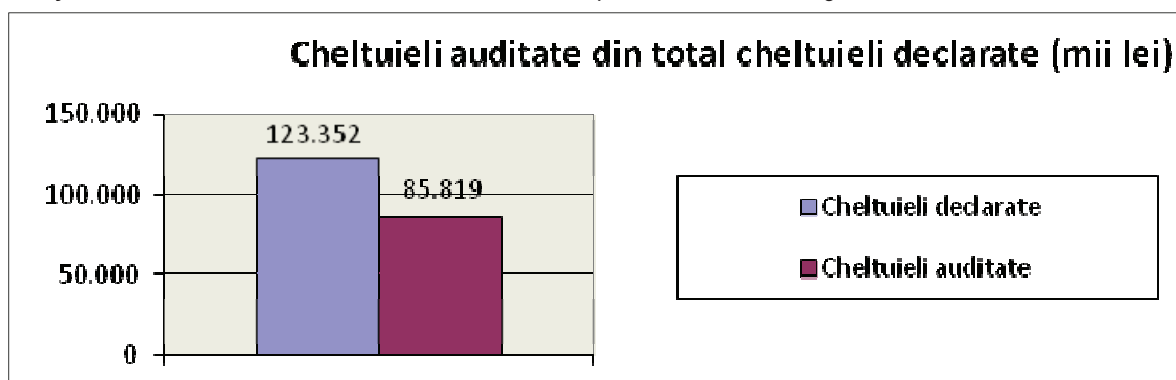
Îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă

- ♦ înregistrarea incompletă sau neînregistrarea unor deficiențe identificate atât în Registrul neregulilor cât și în Registrul Debitorilor;
- ♦ verificările în vederea stabilirii creanțelor bugetare nu au fost finalizate în termenul stabilit legal;
- ♦ deducerea sumelor neeligibile din următoarele cereri de rambursare fără a fi emise titluri de creanță.

În ceea ce privește activitatea de certificare a cheltuielilor declarate de către Autoritatea de Management, s-a constatat că **la nivelul Autorității de Certificare și Plată** nu a fost verificat în mod adecvat procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare efectuat de către Autoritatea de Management.

Constatări rezultate în urma auditului de operațiuni

În anul 2013, pentru Programul Operațional Pescuit au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 123.352 mii lei. Eșantionul auditat a cuprins 44 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 85.819 mii lei, ceea ce reprezintă 69,57% din cheltuielile certificate în anul 2013. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013, în sumă de 4.600 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor în sumă 1.136 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 3.464 mii lei.

Graficul nr. 11 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2013 privind FEP

În ceea ce privește **aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice** au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 2.506 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2013 al acestor corecții fiind de 1.136 mii lei. Dintre aceste abateri se exemplifică:

- ♦ în cadrul unui proiect având ca obiectiv amenajarea unei ferme piscicole de creștere intensivă a sturionilor, din verificarea modului de atribuire a unui contract de execuție lucrări s-a constatat nerespectarea dispozițiilor legale (art. 14-15 din OUG nr. 66/2011, cap. 3 din HG nr. 875/2011, Instrucțiunile aplicabile beneficiarilor privați emise de AMPOP) și contractuale, (art. 5 alin. (1) și (2) din contractul de finanțare) privind asigurarea tratamentului egal al operatorilor economici în derularea procedurii de atribuire, în ceea ce privește publicarea anunțului de participare, stabilirea termenului de depunere a ofertelor, precum și evitarea conflictului de interese. Ca urmare a verificării selecției de oferte au rezultat indicii cu privire la existența unor posibile situații de conflicte de interese generate de legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanții acestuia, precum și între membrii comisiei de evaluare a ofertelor și ofertanți. Aceste legături au existat pe parcursul imple-

mentării proiectului finanțat din FEP atât la momentul semnării contractului de finanțare, cât și la efectuarea selecției de oferte, precum și ulterior atribuirii contractului de lucrări. Pe cale de consecință, în conformitate cu prevederile pct. 4 lit. a), partea 2 din Anexa la HG nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la OUG nr. 66/2011, a fost propusă aplicarea unei corecții financiare reprezentând 10% din valoarea contractului în cauză, în sumă totală de 1.241 mii lei, din care suma de **385 mii lei** aferentă contravalorii lucrărilor autorizate la plată prin cererea de rambursare auditată;

- ♦ în cadrul unui proiect al cărui obiectiv vizează modernizarea și reabilitarea capacităților de producție a unei ferme piscicole, ca urmare a analizării documentațiilor de atribuire aferente contractelor de furnizare produse și lucrări încheiate de beneficiarul de finanțare au fost identificate, pe de o parte, criterii de calificare restrictive și nerelevante, precum și specificații tehnice discriminatorii care au avut ca efect restrângerea accesului la procedura de atribuire, nefiind respectate prevederile Instrucțiunilor de achiziții aplicabile beneficiarilor privați, fapt ce a determinat aplicarea unor corecții financiare în valoare totală de **286 mii lei**;
- ♦ în cadrul unui proiect având ca obiectiv amenajarea unei ferme piscicole s-a constatat nerespectarea prevederilor Instrucțiunilor de achiziții și cele ale art. 5 alin. (1) și (2) din contractul de finanțare cu privire la conflictul de interese între beneficiar și ofertanți, precum și la primirea unor oferte corespunzătoare în cadrul procedurii de atribuire a unui contract având ca obiect achiziția de know-how, cheltuielile în valoare de **239 mii lei** fiind declarate neeligibile. Totodată, în cazul unui contract de achiziție de bunuri s-a constatat nerespectarea principiului tratamentului egal al operatorilor economici implicați în procedura de atribuire, prevăzut în Instrucțiunile de achiziții aplicabile beneficiarilor privați, pentru aceste abateri fiind propusă o corecție financiară în valoare de **10 mii lei**, reprezentând 10% din valoarea nerambursabilă plătită a contractului;
- ♦ în cadrul unui proiect având ca obiectiv înființarea unei ferme piscicole, s-a constatat contractarea unor lucrări suplimentare a căror valoare a depășit 20% din valoarea contractului inițial, prin acte adiționale încheiate cu același antreprenor, fără a se derula o nouă procedură de achiziție și fără a exista o urgență imperativă care ar fi permis atribuirea directă a acestora. Astfel, nu au fost respectate prevederile din Instrucțiunile pentru atribuirea contractelor de achiziții efectuate de către beneficiari privați, fiind propusă aplicarea unei corecții financiare reprezentând 25% din valoarea lucrărilor atribuite suplimentar, în cuantum de **216 mii lei**.

În ceea ce privește **respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor** au fost constatate abateri, dintre care se menționează:

- ♦ autorizarea eronată la plată în cadrul unui proiect pilot finanțat în cadrul măsurii 3.5 – Proiecte pilot, a sumei de **1.973 mii lei** reprezentând cheltuieli cu achiziția de pui de sturioni, în condițiile nerespectării prevederilor legislației naționale în domeniul achizițiilor publice, prin definirea în caietul de sarcini a unor specificații tehnice restrictive, care au avut ca efect restrângerea concurenței (art. 35 alin. (5) și art. 38 din OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare). În plus, specificațiile în cauză nu corespund cerințelor stabilite prin cererea de finanțare aprobată de AMPOP. Totodată, s-a constatat că decontarea cheltuielilor s-a efectuat în condițiile în care documentele justificative anexate cererii de rambursare conțin inadvertențe și informații insuficiente pentru obținerea asigurării în ceea ce privește îndeplinirea activităților propuse prin proiectul pilot, referitoare la marcarea puilor de sturioni, în vederea atingerii obiectivului propus prin cererea de finanțare (evaluarea supraviețuirii și răspândirii acestora);
- ♦ în cazul unui proiect ce vizează amenajarea unei ferme piscicole, finanțat în cadrul Axei prioritare 2, Măsura 2.1 – Acvacultură, s-a constatat autorizarea eronată a sumei de **1.003 mii lei**, reprezentând contravaloarea unor lucrări, bunuri și servicii solicitate la plată în cadrul cererilor de rambursare auditate, în cazul cărora au fost identificate o serie de nereguli, fiind astfel încălcate prevederile art. 3 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din FEP, după cum urmează:
 - lipsa documentelor justificative care să certifice efectuarea activităților, fazele de execuție și materialele utilizate în executarea lucrărilor în conformitate cu legislația în domeniul construcțiilor, precum și efectuarea unor lucrări fără a fi prevăzute în proiectul tehnic;
 - furnizarea unor bunuri neidentificabile pe baza documentelor justificative prezentate, în cazul cărora nu a fost obținută asigurarea că îndeplinesc condițiile de calitate legale.
- ♦ autorizarea eronată la plată, în cazul unui proiect al cărui obiectiv este înființarea unei ferme piscicole, a unor lucrări executate anterior semnării actului adițional la contractul de lucrări, respectiv într-o perioadă când șantierul era închis. Totodată, au fost identificate indicii care conduc la suspiciunea că lucrările au fost parțial executate în regie proprie de către beneficiar, deși acestea au fost solicitate la decontare pe baza facturilor fiscale emise de antreprenorul contractat. Au fost încălcate prevederile art. 23 lit. f) din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările și completările ulterioare în vigoare, pct. 5, subpct. 5 din Instrucțiunea privind procedura de achiziții aplicată Beneficiarilor privați de proiecte finanțate prin POP 2007-2013, art. 1 alin. (2) și (5) din Anexa 1 la Contractul-cadru de finanțare, art. 3, alin. (3) din OUG nr. 66/2011. Cheltuielile autorizate eronat la plată au fost în sumă de **317 mii lei**;
- ♦ decontarea eronată a unor lucrări, în valoare de **80 mii lei**, prin nerespectarea prevederilor art. 3 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din FEP, în cazul unui proiect având ca obiectiv construirea unei hale pentru creșterea sturionilor și amenajarea unui heleșteu în condițiile în care unele documente justificative, cum ar fi: procese-verbale de recepție calitativă, procese-verbale de lucrări ascunse, procese-verbale pe faze determinante, au suferit modificări vizibile în ceea ce privește numărul documentului, data încheierii acestuia și executantul

lucrării. Astfel, nu a fost obținută asigurarea rezonabilă că lucrările decontate au fost executate în condițiile și în perioadele precizate de beneficiar și că reflectă realitatea operațiunilor înscrise. La nivelul acestui proiect au mai fost detectate și alte deficiențe: impact financiar în sumă de 4 mii lei, provenind din decontarea unor servicii de publicitate pentru care există suspiciunea că atribuirea contractului a fost viciată de o posibilă situație de conflict de interese, autorizarea la plată a unor bunuri inexistente la locul investiției. Totodată, în cazul acestui proiect nu s-a obținut asigurarea cu privire la îndeplinirea obiectivelor asumate de beneficiar prin cererea de finanțare, întrucât ca urmare a vizitei la fața locului având ca scop verificarea cheltuielilor declarate în cererea de rambursare finală, s-a constatat că investiția se afla în stare de degradare, cu spații administrative și de producție nefuncționale, fapt ce creează premisele nesustenabilității proiectului;

- ◆ în cazul unui proiect având ca obiectiv reabilitarea și modernizarea unei ferme de crap s-a constatat rambursarea eronată a sumei de **48 mii lei**, reprezentând diferența dintre valoarea rambursată beneficiarului și valoarea eligibilă reală a facturii, fiind astfel încălcate prevederile art. 3 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din FEP;
- ◆ în cazul unui proiect ce vizează extinderea unei ferme de sturioni, s-a constatat nerespectarea dispozițiilor legale și contractuale cu privire la conflictul de interese (art. 14-15 din OUG nr. 66/2011, Instrucțiunile aplicabile beneficiarilor privați emise de DGP AMPOP, art. 5 alin. 1 și 2 din contractul de finanțare) în cadrul procedurii de atribuire a unui contract de servicii de proiectare, fapt ce a atras neeligibilitatea integrală a sumelor decontate în cadrul cererii de rambursare auditate, în valoare de **40 mii lei**.

Punctul de vedere al entităților auditate

În general, AMPOP și ACP și-au însușit recomandările formulate, fiind stabilite termene de implementare, urmând ca în cadrul misiunii de audit următoare să fie evaluat modul de aducere la îndeplinire a acestora.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni, AMPOP și-a însușit, în general, recomandările și a demarat procedura de constatare a neregulilor.

Principalele recomandări formulate de către Autoritatea de Audit

În ceea ce privește **auditul de sistem**, pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul **autorității de management** au fost formulate recomandări cu privire la stabilirea unui cadru procedural adecvat și exercitarea unor controale suficiente atât în etapa de selectare a operațiunilor, cât și în etapa de verificare a procedurilor de atribuire derulate de beneficiarii de finanțare, completarea procedurilor interne de lucru cu verificări privind monitorizarea implementării proiectelor, precum și asigurarea de structuri integrate de informație corespunzătoare întregului flux financiar al programului operațional.

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul **Autorității de Certificare și Plată** au fost formulate recomandări cu privire la stabilirea și efectuarea de către ACP a unor verificări suficiente și adecvate, în special cu privire la evaluarea și selecția cererilor de finanțare, precum și stabilirea unor eșantioane reprezentative pentru verificare, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor art. 60, lit. b) din Regulamentul CE nr. 1198/2006.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În ceea ce privește recomandările formulate prin rapoartele de audit de operațiuni precedente, din 66 de recomandări AMPOP a luat măsuri de înlăturare a neregulilor atât prin recuperarea sumelor plătite necuvenit, cât și prin îmbunătățirea procedurilor de lucru și monitorizarea cu privire la îndeplinirea indicatorilor de rezultat, fiind implementat integral un număr de 54 (82%) de recomandări, iar 12 recomandări cu un impact financiar total în valoare totală de 17.584 mii lei sunt neimplementate sau în curs de implementare (12%).

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În anul 2013, Autoritatea de Audit a transmis o sesizare Departamentului pentru Lupta Antifraudă (DLAF), vizând suspiciunea existenței unui conflict de interese și justificarea unor plăți efectuate în avans de către beneficiar pe baza unor documente asupra cărora există suspiciunea că au fost încheiate în mod formal și antedatate, în vederea obținerii decontării din POP. În anul 2014, Autoritatea de Audit a transmis 3 sesizări către DLAF, ca urmare a identificării unor elemente generatoare de posibile fenomene de fraudă.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	4,61%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

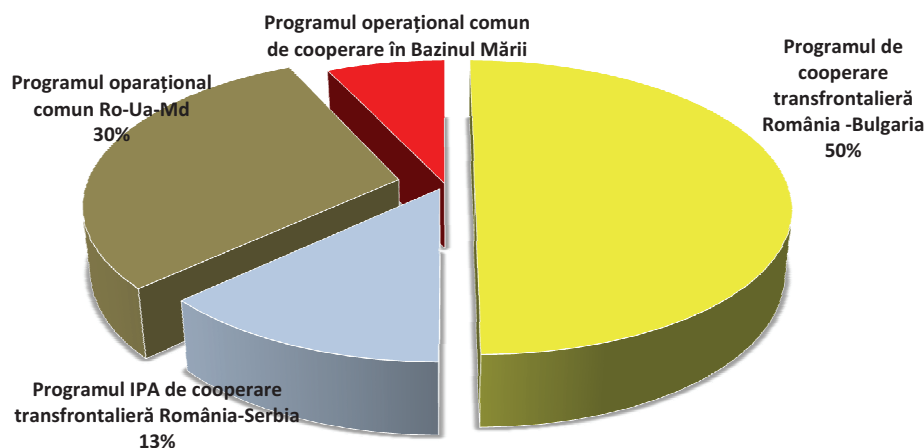
6.3. Programe de cooperare și vecinătate

Pentru dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile Uniunii Europene, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România asigură gestionarea asistenței financiare nerambursabile din partea Comisiei Europene în sumă totală de 266.530 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, pentru asigurarea dezvoltării cooperării între Uniunea Europeană și zona est-europeană, prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, România gestionează suma de 154.837 mii euro pentru perioada de programare 2007-2013.

Din suma totală de 421.367 mii euro sunt finanțate următoarele **4 programe**, respectiv:

- Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia, finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare;
- Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

În graficul următor este prezentată alocarea financiară pentru perioada 2007-2013, în procente, la nivel de program:

Grafiul nr. 12 – Alocarea financiară pentru programele de cooperare teritorială europeană în perioada de programare 2007-2013

Din graficul prezentat rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o are Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, cu 50% din total.

A. Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate

Potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stadiul implementării programelor, la data de 31.12.2013, se prezintă după cum urmează:

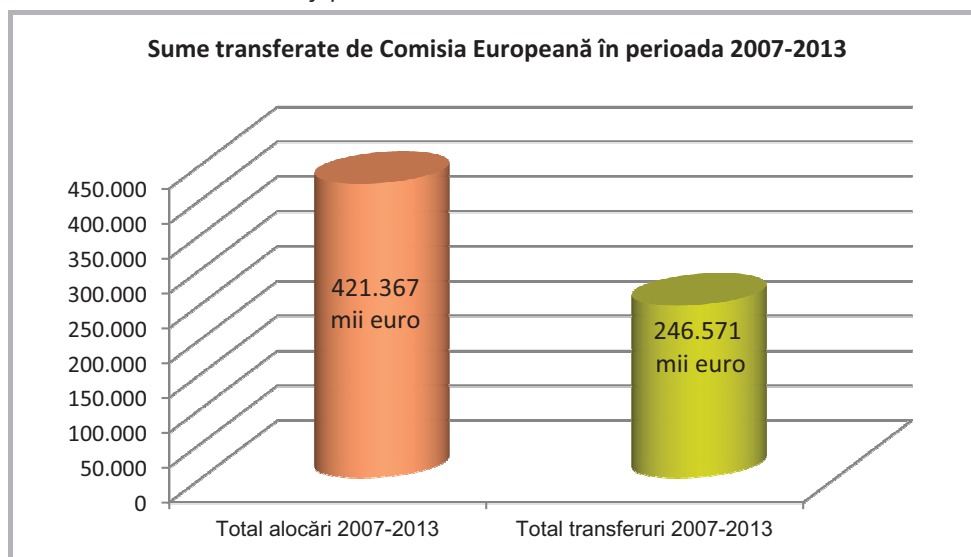
PROGRAM	Alocare financiară pentru perioada 2007-2013	Sume contractate	Sume plătite către beneficiari	Sume transferate de Comisia Europeană	Rata de absorbție
	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE
	mii euro	mii euro	mii euro	mii euro	%
0	1	2	3	4	5 = 4/1
PCT România-Bulgaria	213.414	252.138	116.552	107.401	50%
PCT România-Serbia	53.116	51.500	18.287	26.286*	50%
POC România-Ucraina-Republica Moldova	126.718	115.628	67.915,4	93.113*	73%
POC Marea Neagră	28.119	26.586	11.020	19.771*	70%
TOTAL	421.367	445.852	213.775	246.571	59%

Tabelul nr. 11 – Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate la data de 31.12.2013

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

* Sumele plătite beneficiarului sunt mai mici decât sumele transferate de CE din cauza sistemului de plăți specific celor două programe operaționale, deoarece plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 106% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 59% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Grafic nr. 13 – Sumele transferate României de către Comisia Europeană în perioada 2007-2013

B. Principalele aspecte rezultate din auditul programelor de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la 31 decembrie al fiecărui an pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria și Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit. Pentru Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova și Programul operațional comun Bazinul Mării Negre, Autoritatea de Audit realizează acțiuni de audit de certificare a veniturilor și cheltuielilor.

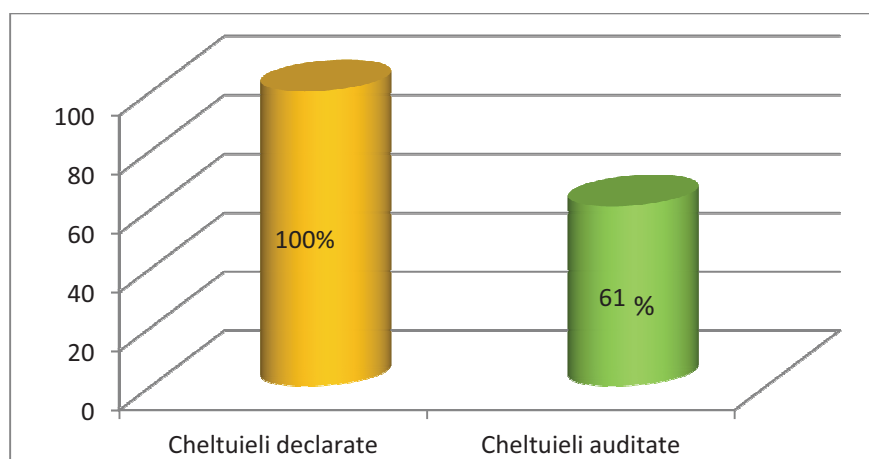
PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-BULGARIA

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al programului este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România-Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

La data de 31.12.2013, pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria (PCT RO-BG), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 118,14%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 50,32% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

În anul 2013, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 81.313 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 47 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 49.250 mii euro, ceea ce reprezintă 60,57% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2013.

Graficul nr. 14 – Ponderea cheltuielilor auditate în cheltuielile declarate în cadrul PCT România-Bulgaria în anul 2013

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013, în sumă de **254 mii euro**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **219 mii euro** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **35 mii euro**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat evaluarea modului de funcționare a sistemului de management și control al programului, principalele deficiențe constatate au fost:

- ♦ ca urmare a evaluării stadiului de implementare a proiectelor nefinalizate, au fost constatate întârzieri semnificative în ceea ce privește execuția bugetară a unor proiecte, din care exemplificăm „*Common Strategy for the Sustainable Territorial Development of the Cross-border Area Romania-Bulgaria*”, având ca beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, „*Danube WATER integrated management (WATER)*”, având ca beneficiar Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, „*Developing a regional distinctive socio-economic identity in cross-border area Olt-Pleven*”, având ca beneficiar Consiliul Județean Olt;
- ♦ din verificarea modului de implementare a proiectului „*Developing Road Infrastructure for a Valuable Economy – Turnu Măgurele - Nikopole cross-border road, D.R.I.V.E. Turnu Măgurele-Nikopole*”, având ca beneficiar Primăria Turnu-Măgurele, s-a constatat că la momentul realizării misiunii de audit, stadiul de executare a contractului de reabilitare a drumului de centură și a străzilor adiacente din localitatea Turnu-Măgurele era de aproximativ 40%. Având în vedere termenul scurt de timp rămas până la finalizarea proiectului, precum și apropierea iernii, se impune o monitorizare strictă a desfășurării activităților.

Ca urmare a recomandărilor Autorității de Audit privind generarea corectă de către sistemul informatic MIS-ETC a declarațiilor lunare de cheltuieli, Autoritatea de Management continuă să întreprindă demersurile necesare clarificării modalităților de introducere în sistem a controalelor și suspendărilor, precum și introducerii și validării declarațiilor de cheltuieli.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RO-BG. Principalele deficiențe constatate se referă la:

- ♦ în timpul derulării procedurii de achiziție publică pentru achiziționarea de echipamente și dispozitive de protecție contra incendiilor, în cadrul proiectului „*Insuring an efficient management of the joint intervention in emergency situation in the Giurgiu-Rousse cross-border area*”, autoritatea contractantă din Bulgaria a modificat criteriile de selecție, după deschiderea ofertelor, rezultând astfel o respingere incorectă a ofertanților. Tratatul neegal al participanților prin eliminarea nelegală datorată unor motive formale este definită ca o încălcare gravă potrivit Metodologiei pentru corecțiile financiare al Decretului Consiliului de Miniștri din Bulgaria nr. 134 aplicabilă din 24.06.2014. În acest context a fost propusă aplicarea unei corecții financiare în sumă totală de 139 mii euro;
- ♦ în cazul proiectului „*The accesibility improvement in the Olt-Pleven border area through the rehabilitation of DJ543 Corabia-Izbiceni, Olt County and the rehabilitation of the Road III 3402 Slaviano-Pordim*”, având ca beneficiar Consiliul Județean Olt, autoritatea contractantă din România a solicitat decontarea unor cheltuieli pentru lucrări neexecutate în sumă totală de 29 mii euro.

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	1,1%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă, estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

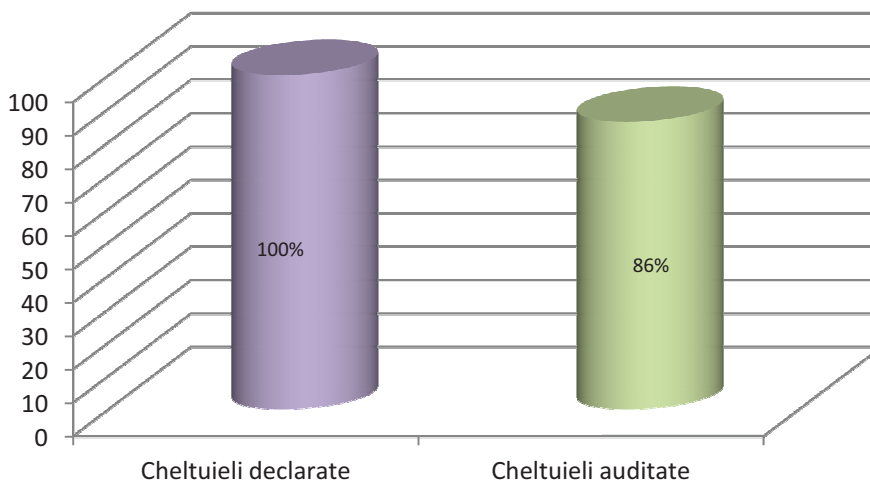
PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-REPUBLICA SERBIA

Finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare

Obiectivul general al programului este acela de a utiliza proiectele transfrontaliere comune și acțiunile comune derulate de părțile interesate din România și Serbia ca bază pentru o dezvoltare socio-economică mai echilibrată și durabilă în zona de frontieră româno-sârbă.

La data de 31.12.2013, pentru Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia (PCT RoSe) s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 96,98% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 49,48% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

În anul 2013, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 8.063 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 45 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 6.943 mii euro, ceea ce reprezintă 86,11% din cheltuielile declarate în anul 2013.

Graficul nr. 15 – Ponderea cheltuielilor auditate în cheltuielile declarate în cadrul PCT România-Republica Serbia în anul 2013

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2013, în sumă de **25 mii euro**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **12 mii euro** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **13 mii euro**.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem, ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PCT RoSe, s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ♦ verificările efectuate de către controlorii de prim nivel și de către Autoritatea de Management privind procedurile de achiziții publice derulate în cadrul proiectelor „Cross-border resource center for local public administration, social and educational services – Resource center for sustainable development in Caras-Severin – Juzno-Banatski Region” – beneficiar Universitatea Eftimie Murgu din Reșița și „Best practice exchange between Cross-Border public administration” – beneficiar Consiliul Județean Caraș-Severin, nu au funcționat corespunzător deoarece nu au putut fi identificate mai multe elemente care pot indica practici de cooperare secretă, așa cum sunt descrise în HG nr. 875/2011 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 66/2011;
- ♦ pentru proiectul „Cross-border initiative for research & development activities, (and) cooperation between economy and scientific educational institutions, in Serbian and Romanian historical Banat, as contribution to competitiveness improvement and regional identity according to EU standards”, parteneri fiind Camera de Comerț și Industrie Timișoara și Fundația Ioan Slavici pentru cultură și educație, s-a constatat că există o suprapunere între activitățile desfășurate de societățile angajate și de membrii echipei de implementare. De asemenea, nu a existat nicio metodologie de evaluare a ofertelor tehnice, ceea ce a condus la o evaluare incorectă a unei oferte. Serviciile oferite de un operator economic care activa în domeniul serviciilor de consultanță pentru companii, pentru activități de import-export, nu au putut fi susținute prin probe de audit adecvate.

Ca urmare a recomandărilor Autorității de Audit privind generarea corectă de către sistemul informatic MIS-ETC a declarațiilor lunare de cheltuieli, Autoritatea de Management continuă să întreprindă demersurile necesare clarificării modalităților de introducere în sistem a controalelor și suspendărilor, precum și introducerii și validării declarațiilor de cheltuieli.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2013, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoSE.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ pentru punerea în aplicare a proiectului „Valorising the touristic potential from Clisura Dunării – building the attraction point

and information and tourism promoting center in the Pojejena village area” – având ca beneficiar Primăria Pojejena, autoritatea contractantă din România a solicitat ca ofertanții să prezinte copii ale contractelor similare încheiate în ultimii cinci ani. Singurul ofertant și câștigător al procedurii de achiziție a prezentat două contracte, dintre care unul a fost semnat în urmă cu șase ani. În aceste condiții, ofertantul nu a îndeplinit criteriile de calificare, dar a fost favorizat de către autoritatea contractantă, care a încălcat astfel art. 252 alin. (3) din Regulamentul CE nr. 2342/2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului financiar, astfel cum sunt detaliate în 2.4.11.2 din PRAG. Astfel, o corecție financiară de 30 mii euro (10% din valoarea cheltuielilor certificate) a fost propusă a fi aplicată;

- ▶ pentru punerea în aplicare a proiectului „Back to the future”, autoritatea contractantă din Republica Serbia a solicitat în anunțul de participare ca cifra de afaceri medie anuală în ultimii trei ani financiari să fie de cel puțin 900 mii euro. Bugetul contractului fiind 305 mii euro, acest criteriu de selecție este discriminatoriu și depășește obiectivul contractului. De asemenea, Municipality Zrenjanin a solicitat ca ofertanții să dețină echipament tehnic pentru îndeplinirea activităților contractuale, deși prevederile PRAG impun potențialilor ofertanți să prezinte o descriere a echipamentelor tehnice și a instrumentelor care vor fi folosite pentru executarea unui contract de lucrări. Ofertantul câștigător a prezentat mai multe contracte similare, dintre care doar unul îndeplinește cerințele menționate în anunțul de participare. Astfel, ca urmare a efectului de descurajare a potențialilor ofertanți, existența mai multor nereguli pentru aceeași achiziție, precum și lipsa concurenței (doar o singură ofertă a fost primită), o corecție financiară de 28 mii euro (10% din valoarea contractului) a fost propusă a fi aplicată;
- ▶ în cadrul proiectului „Increasing the tourism capacity in the Banat region”, având ca beneficiar Primăria Kanjiza din Republica Serbia, din analiza contractului de furnizare a unei scene mobile moderne în valoare de 181 mii euro s-a constatat o modificare substanțială a termenului de livrare de la 25 de zile calendaristice la 63 de zile calendaristice, în condițiile în care durata de 25 de zile a fost prevăzută în anunțul de participare și în documentația de atribuire. De asemenea, garanția de participare la licitație solicitată de autoritatea contractantă în anunțul de participare a fost de peste 3%, în timp ce regulile din PRAG prevăd un cuantum pentru garanție de participare la licitație de 1-2% din bugetul achiziției. Pentru toate aceste nereguli s-a aplicat o corecție financiară de 5% din valoare contractului, adică 9 mii euro, avându-se în vedere și faptul că în procedura de achiziție au fost primite 5 oferte, asigurându-se, astfel, concurența;
- ▶ în cadrul proiectului „Global Decision for Financing of the Technical Assistance budget of the Managing Authority for the IPA Programme Romania-Serbia, for measure 4.2 – Support for the information and publicity activities for the Programme”, având ca beneficiar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din România, în cazul derulării procedurii de atribuire a contractului de servicii pentru organizarea unei campanii media, autoritatea contractantă a utilizat criterii restrictive de selecție privind experiența profesională a șefului de echipă și a unor experți-cheie. Pentru această deficiență a fost aplicată o corecție de 5% din valoarea contractului, în sumă de 7 mii euro, aferentă integral cheltuielilor anului 2013;
- ▶ în cadrul proiectului „Cross-border initiative for research & development and innovation in border region”, beneficiar Camera de Comerț și Industrie a Regiunii Pancevo din Republica Serbia, au fost decontate cheltuieli neeligibile în valoare 7 mii euro reprezentând salarii ale managerului de proiect, coordonatorului de proiect și administratorului asistent aferente perioadei verificate, deoarece au existat suprapuneri între activitățile derulate de membrii echipei de proiect și consultanța subcontractată în cadrul contractului de servicii pentru consultanță în management și achiziții. Totodată, din verificarea procedurilor de atribuire realizate de experții angajați prin acest contract s-a constatat că aceștia au realizat interviuri și consultări cu potențialii ofertanți, situații care conduc la suspiciunea de conflict de interese și fraudă și, în consecință, trebuie informate autoritățile naționale competente pentru a investiga aspectele semnalate.

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	1,5%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă, estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMANIA-UCRAINA-REPUBLICA MOLDOVA

Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectivul general al programului este acela de a îmbunătăți situația economică, socială și cea a mediului înconjurător în aria programului, în contextul unor granițe sigure, prin intensificarea contactelor dintre partenerii de pe fiecare parte a graniței. Acest scop va fi urmărit în spiritul parteneriatului și cooperării care încurajează activitățile și contactele transfrontaliere și aduce îmbunătățiri tangibile infrastructurii.

Pentru Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova (POC RoUaMd) rezultă un grad de contractare a

fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 91,24% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 73,48% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade. Această diferență este explicată prin faptul că plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programului, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management și nu pe sumele efectiv plătite beneficiarilor.

Principalele constatări

Deficiențele identificate au vizat activitatea desfășurată de Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Iași. Astfel, în cadrul proiectului *"Financing request of the Joint Technical Secretariat for activities to be developed within the period 2012-2014"* beneficiar fiind Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Iași, autoritatea contractantă a solicitat în fișa de date specifică procedurii de realizare și furnizare de materiale promoționale (agendă, calendar, sacoșă, instrumente de scris, geantă, umbrelă), cerințe minime considerate restrictive, prin faptul că nu prezentau relevanță și erau disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică, respectiv realizarea și furnizarea de materiale promoționale. Conform Ghidului CE privind corecțiile care se acordă în caz de nereguli în achiziții publice a fost propusă aplicarea unei corecții financiare de **o mie de euro**, reprezentând 5% din valoarea cheltuielilor declarate aferente contractului.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE **Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat**

Obiectivul global al programului este de a sprijini o dezvoltare economică și socială mai puternică în regiunile din bazinul Mării Negre, bazată pe parteneriate regionale solide și strânsă cooperare. Acest obiectiv se bazează pe promovarea dezvoltării locale, valorile locale comune, promovarea egalității de șanse, îndeosebi reducerea discriminărilor între sexe și valorizarea contribuției femeilor la dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea sustenabilității activităților în domeniul mediului înconjurător, îndeosebi a acelorora cu impact regional, precum și promovarea integrării culturale și a schimburilor reciproce între comunitățile din bazinul Mării Negre.

La data de 31.12.2013, pentru Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre (POC Marea Neagră), se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 70,31%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 94,54% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate. Această diferență este explicată prin faptul că plățile efectuate de Comisia Europeană corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management și nu pe sumele efectiv plătite beneficiarilor.

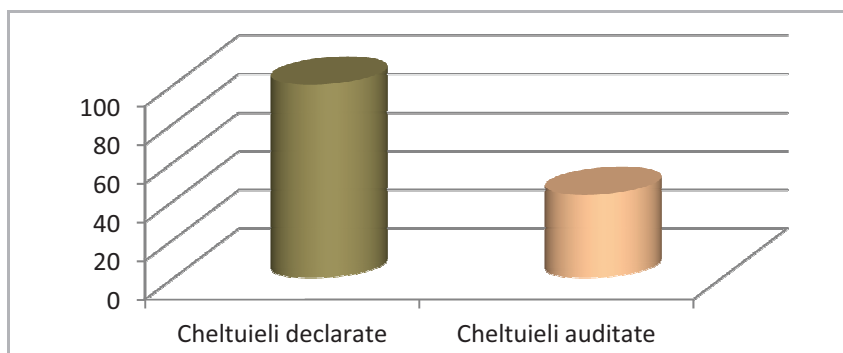
Principalele constatări

Deficiențele identificate au vizat neimplementarea în totalitate a recomandărilor formulate anterior de Autoritatea de Audit. Din 5 recomandări formulate în cadrul misiunilor anterioare de audit, doar 2 au fost implementate. Recomandările neimplementate vizează creșterea capacității administrative a structurii de audit public intern care efectuează auditul de sistem aferent acestui program și stimularea financiară adecvată a auditorilor publici interni, inclusiv prin utilizarea fondurilor nerambursabile alocate de UE.

6.4. Programul General Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii

Programul General „Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe. Au fost derulate 2 misiuni de audit (1 misiune de audit de sistem și 1 misiune de audit de proiecte) ce au vizat toate cele patru fonduri din cadrul PG SOLID.

În anul 2013, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 16.768 mii euro. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 18 proiecte cu o valoare a cheltuielilor declarate de 7.240 mii euro, ceea ce reprezintă 43,18% din cheltuielile declarate în anul 2013.

Graficul nr. 16 – Ponderea cheltuielilor auditate în cheltuielile declarate în cadrul PCT România-Republica Serbia în anul 2013

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 4 proiecte, fiind propuse corecții financiare în sumă totală de **16 mii euro** aferente cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem, ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PG SOLID, s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ♦ Autoritatea Responsabilă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu a asigurat existența și funcționarea unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, specific PG SOLID;
- ♦ Autoritatea responsabilă și Autoritatea delegată pentru Fondul privind frontierele externe nu au realizat misiuni de verificare privind rezonabilitatea costurilor unor sisteme informatice decontate de beneficiarii finali ai Fondului pentru frontierele externe;
- ♦ Autoritatea responsabilă și Autoritatea delegată pentru Fondul privind frontierele externe nu au efectuat verificări ale procedurilor de achiziții publice derulate de beneficiarii finali ai Fondului pentru frontierele externe.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În cadrul acestei acțiuni de audit, deficiențele identificate au vizat procedurile de achiziții publice și efectuarea de cheltuieli neeligibile, din care exemplificăm:

- ♦ în cadrul proiectului „Modernizarea sistemului de propulsie din dotarea navelor maritime P157”, beneficiar Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, din verificarea modului de atribuire și executare a contractului-cadru pentru modernizarea sistemului de propulsie din dotarea navelor maritime P157 și a contractului subsecvent s-a constatat că, pe lângă prestarea serviciilor de modernizare a sistemelor de propulsie, prestatorul a furnizat către beneficiar două machete ale navei tip P157, în valoare totală de 8 mii euro. Potrivit prevederilor Manualului de eligibilitate al CE nr. ARES(2011)371469 din 04.04.2011, secțiunea 12, cheltuielile nenecesare, nerezonabile sunt cele fără de care proiectul ar fi putut fi implementat fără vreun obstacol. Având în vedere faptul că aceste echipamente nu au fost necesare pentru îndeplinirea obiectivului proiectului, cheltuielile ocazionate cu achiziția lor se încadrează, conform lit. (b), cap. 3 din anexa XI la Decizia de implementare CE nr. 456/2008, la categoria de cheltuieli excesive, nerezonabile, fiind considerate neeligibile;
- ♦ în cadrul proiectului „Sprijinirea programelor de repatriere voluntară asistată și reintegrare (RVAR) în România” – beneficiar Organizația Internațională pentru Migrație, București, în cazul procedurii de atribuire a unui contract de servicii de realizare de cursuri vocaționale pentru migranții înscrși în programul de repatriere (București) în valoare de 4 mii euro, autoritatea contractantă a achiziționat direct aceste servicii, nerespectând propria procedură de achiziție care impunea solicitarea unor cereri de ofertă. A fost aplicată o corecție financiară în valoare de 100 % din valoarea contractului, conform prevederilor punctului 2.1.1 din Decizia Comisiei C(2103) 9527/19.12.2013;
- ♦ de asemenea, s-a constatat că Inspectoratul General pentru Imigrări nu are elaborată o procedură adecvată care să poată fi aplicată de către beneficiarii privați care nu au calitatea de autoritate contractantă în înțelesul OUG nr. 34/2006.

Ratele de eroare proiectate la nivelul fondurilor din cadrul programelor sunt:

Fonduri	Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013
Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe	NU	0,03%
Fondul european pentru refugiați	NU	0%
Fondul european de returnare	NU	0,6%
Fondul pentru frontierele externe	NU	0,1%

6.5. Fondul European de Ajustare la Globalizare

În conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1927/2006, obiectivul Fondului European de Ajustare la Globalizare (FEG) este de a stimula creșterea economică și de a crea mai multe locuri de muncă în Uniunea Europeană, cu scopul de a permite Comunității să ofere ajutor lucrătorilor care și-au pierdut locurile de muncă ca urmare a schimbărilor structurale majore din structura comerțului mondial datorate globalizării.

Urmare a disponibilizărilor de la SC Nokia România SA și de la un furnizor al acesteia (SC EUREST SRL), produse ca urmare a deciziei societății de a delocaliza producția Nokia din Cluj, România a depus în data de 22.12.2011 cererea EGF/2011/014 România Nokia pentru o contribuție din FEG.

Cererea se referă la 1.904 disponibilizări, din care 1.809 au avut loc la SC Nokia România SRL și alte 95 de disponibilizări la furnizorul SC EUREST SRL, estimându-se un număr de 1.416 lucrători care ar putea să beneficieze de măsurile FEG.

Conform art. 3 din Regulamentul CE nr. 1927/2006, scopul subvenției acordate din Fondul European de Ajustare la Globalizare este de a contribui la finanțarea operațiunilor care cad sub incidența următoarelor tipuri de măsuri:

- ♦ asistență pentru căutarea unui loc de muncă, orientare profesională, inclusiv competențe în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicării (TIC) și certificarea experienței dobândite, asistență în domeniul reorientării profesionale și promovarea spiritului antreprenorial sau ajutor pentru desfășurarea de activități independente;
- ♦ măsuri speciale pe o durată limitată, cum ar fi alocații pentru căutarea unui loc de muncă, alocații de mobilitate sau alocații acordate persoanelor care participă la activități de învățare continuă și de formare;
- ♦ măsuri pentru a-i stimula, în special, pe lucrătorii defavorizați sau în vârstă să rămână sau să se întoarcă pe piața muncii.

La inițiativa statului membru, FEG poate finanța activități de pregătire, gestionare, informare și publicitate, precum și activități de control, pentru punerea în aplicare a finanțării.

Auditul de sistem desfășurat de Autoritatea de Audit a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

În cadrul auditului de operațiuni au fost auditate cheltuieli solicitate la plată de către beneficiar în sumă de **11.282 mii lei**. Eșantionul extras a fost compus din 110 tranzacții cu o valoare totală de **7.394 mii lei**, reprezentând **65,54%** din totalul cheltuielilor eligibile certificate.

Constatări din auditul de sistem

Principalele deficiențe constatate cu privire la funcționarea sistemului de management și control stabilit la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au vizat următoarele aspecte:

- ♦ Regulamentul de Organizare și Funcționare al ANOFM nu a fost actualizat cu atribuțiile specifice implementării Fondului European de Ajustare la Globalizare, atribuții prevăzute în Regulamentului CE nr. 1927/2006, HG nr. 1086/2010 și cererea de finanțare;
- ♦ atribuțiile pentru îndeplinirea funcției de certificare a cheltuielilor efectuate din Fondul European de Ajustare la Globalizare în conformitate cu Secțiunea I „Managementul și controlul financiar al asistenței”, punctul 1.3 din Cererea EGF/2011/014 România Nokia, art. 4(2) din HG nr. 1086/2010 și art. 61 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 nu au fost definite și alocate. De asemenea, nu au fost elaborate proceduri privind certificarea cheltuielilor finanțate din Fondul European de Ajustare la Globalizare, fiind încălcate prevederile art. 58 din Regulamentul CE nr. 1083/2006;
- ♦ respectarea principiului separării funcțiilor nu s-a asigurat în ceea ce privește persoanele care au responsabilitatea gestiunii și controlului Fondului European de Ajustare la Globalizare, deoarece expertul cu atribuții delegate privind calitatea de ordonator de credite pentru faza de lichidare a operațiunilor cofinanțate prin Fondul European de Ajustare la Globalizare are și atribuții privind elaborarea și transmiterea către CE a raportului cu privire la punerea în aplicare a contribuției financiare nerambursabile, prevenirea și identificarea neregulilor, constatarea creanțelor bugetare și recuperarea sumelor rezultate din nereguli, contrar prevederilor art. 58 din Regulamentul CE nr. 1083/2006;
- ♦ nu au fost elaborate liste de verificare pentru aspectele care fac obiectul verificărilor la fața locului și nu au fost realizate verificări la fața locului, fiind încălcate prevederile art. 60 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 și art. 18 din Regulamentul CE nr. 1927/2006.

Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate au fost constatate nereguli în sumă de **263 mii lei**, constând în nerespectarea de către beneficiarul proiectului a prevederilor legale privind eligibilitatea cheltuielilor.

Deficiențele constatate în cadrul auditului de operațiuni au fost următoarele:

- ♦ validarea și certificarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând onorarii în sumă totală de **114 mii lei**, la care se adaugă contribuțiile plătite de angajator, în sumă de **31 mii lei**, efectuate fără respectarea prevederilor din contractele de servicii încheiate între experți și beneficiarul proiectului și a prevederilor art. 18 alin. (1) din Regulamentul CE nr. 1927/2006;
- ♦ decontarea din FEG a valorii integrale de achiziție a mijloacelor fixe, deși, potrivit regulilor, era eligibilă la rambursare doar

amortizarea acestora aferentă duratei de utilizare în cadrul proiectului a bunurilor respective. Cheltuielile decontate în plus au fost de 23 mii lei, din care **3 mii lei** pentru tranzacțiile cuprinse în eșantion;

- ♦ validarea și certificarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând onorarii în sumă totală de **15 mii lei**, la care se adaugă contribuțiile plătite de angajator în sumă de **4 mii lei**, efectuate fără existența unor contracte încheiate între experți și beneficiarul proiectului, fiind încălcate prevederile art. 18 alin. (1) din Regulamentul CE nr. 1927/2006;
- ♦ decontarea din FEG a unor cheltuieli în sumă de **8 mii lei**, reprezentând contravaloarea unor albume care nu au elemente de identitate vizuală care să evidențieze contribuția financiară FEG și pentru care nu s-a putut stabili o legătură directă cu activitățile proiectului, contrar prevederilor art. 9 alin. (1) din Regulamentul CE nr. 1927/2010.

Recomandări

Recomandările formulate în vederea remedierii deficiențelor constatate au vizat:

Auditul de Sistem

- ✓ actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al ANOFM cu atribuțiile privind FEG prevăzute în HG nr. 1086/2010 și Regulamentul CE nr. 1927/2006 și aprobarea acestuia;
- ✓ stabilirea atribuțiilor ce revin structurii desemnate să îndeplinească funcția de certificare a cheltuielilor efectuate din FEG, completarea fișelor de post ale persoanelor desemnate să îndeplinească aceste atribuții, precum și elaborarea și aprobarea procedurilor și a listelor de verificare pentru certificarea cheltuielilor și asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielilor finanțate din FEG;
- ✓ asigurarea respectării principiului de separare a funcțiilor între persoanele care au responsabilitatea gestiunii și controlului FEG;
- ✓ elaborarea listelor de verificare privind verificările la fața locului, efectuarea de misiuni de verificare la fața locului și consemnarea rezultatelor acestora în liste/rapoarte de verificare.

Auditul de operațiuni

Recomandările formulate pentru deficiențele identificate în cadrul auditului de operațiuni au vizat dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate din FEG, recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate CE.

Punctul de vedere al entității auditate

În cadrul procedurii de conciliere, entitatea auditată a acceptat constatările și recomandările formulate și a comunicat măsurile propuse în vederea remedierii deficiențelor identificate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,33 %	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

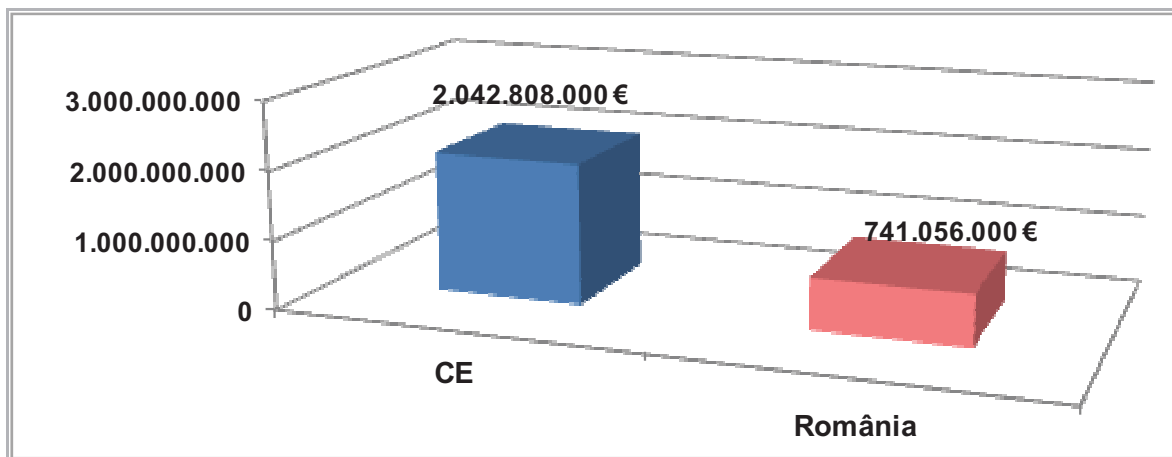
În urma verificărilor efectuate a fost obținută o asigurare rezonabilă privind validitatea cheltuielilor declarate și a legalității și corectitudinii operațiunilor efectuate din Fondul European de Ajustare la Globalizare pentru cererea EGF/2011/014 România Nokia, **cu excepția** sumei de **263 mii lei**, reprezentând eroarea probabilă totală la nivelul populației. Rata de eroare la nivelul populației auditate a fost de **2,33%**, procent care depășește pragul de materialitate, populația fiind afectată de nereguli.

6.6. Măsurile ISPA

Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare

A. Stadiul implementării măsurilor ISPA

Prin Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare, România a încheiat 65 de Memorandumuri de finanțare, pentru implementarea unor proiecte din domeniul mediului și transporturilor și pentru asistența tehnică aferentă celor două domenii. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile aprobate pentru aceste proiecte, a căror sursă de finanțare este asigurată de Uniunea Europeană și de România, a fost de 2.783.864 mii euro.

Graficul nr. 17 – Alocarea totală ISPA pe surse de finanțare

Din suma de 2.042.808 mii euro, alocată prin bugetul Comisiei, până la 31 decembrie 2012, România a solicitat transferul sumei de 1.883.201 mii euro, reprezentând 92,19% din suma alocată. Solicitățile de fonduri, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=Σ(1-13)
Mediu	35.841	13.730	27.533	40.198	70.151	57.437	107.390	182.257	234.504	97.599	39.856	54.442	0	960.938
Transport	48.131	18.145	37.458	33.443	72.860	38.786	94.865	125.268	91.976	104.347	64.805	58.640	66.880	855.604
Asistență tehnică	369	602	2.361	4.559	2.798	13.374	16.252	16.240	7.576	2.526	1	1	0	66.659
TOTAL	84.341	32.477	67.352	78.200	145.809	109.597	218.507	323.765	334.056	204.472	104.662	113.083	66.880	1.883.201

Tabelul nr. 12 – Defalcarea pe ani financiari a solicitărilor de fonduri

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Cheltuielile eligibile realizate efectiv, care reflectă contravaloarea lucrărilor executate și a serviciilor prestate sunt cuprinse în Declarațiile de cheltuieli înaintate Comisiei, în vederea rambursării. Aceste cheltuieli însumează 2.635.178 mii euro și reprezintă 94,66% din suma alocată ISPA prin bugetul UE și din cofinanțare națională. Cheltuielile incluse în Declarațiile de cheltuieli, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul următor:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=Σ(1-13)
Mediu			8.505	20.325	47.544	32.416	83.743	171.051	322.042	169.596	183.032	299.453	0	1.337.707
Transport			22.016	25.135	51.085	21.375	124.411	108.525	110.388	143.266	258.049	141.010	242.813	1.248.073
Asistență tehnică	1	360	1.222	1.081	2.361	2.184	6.583	14.327	14.689	6.578	6	6	0	49.398
TOTAL	1	360	31.743	46.541	100.990	55.975	214.737	293.903	447.119	319.440	441.087	440.469	242.813	2.635.178

Tabelul nr. 13 – Defalcarea pe ani financiari a declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Ca urmare a solicitărilor de fonduri efectuate până la 31 decembrie 2013, Comisia Europeană a transferat în conturile Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, suma de 1.752.041 mii euro, după cum urmează:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=Σ(1-13)
Mediu	23.979	18.350	17.188	34.596	84.384	61.119	91.537	183.961	198.053	109.453	46.169	1.611	4.172	874.572
Transport	41.342	20.590	13.119	47.165	65.336	48.244	108.666	122.030	95.213	97.811	80.387	43.479	24.638	808.020
Asistență tehnică	255	660	961	5.765	2.570	14.902	16.613	16.944	6.371	1.959	0	417	2031	69.448
TOTAL	65.576	39.600	31.267	87.526	152.290	124.265	216.816	322.937	299.637	209.223	126.556	45.507	30.841	1.752.041

Tabelul nr. 14 – Defalcarea pe ani financiari a transferurilor de fonduri de la Comisia Europeană

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

În perioada 01.01.2001-31.12.2013 a fost angajată, prin contracte încheiate în cadrul celor 65 de măsuri, suma de 3.156.967 mii euro. Suma contractată este mai mare decât cea alocată (2.783.864 mii euro), deoarece a fost suplimentată valoarea unor contracte cu sume de la bugetul de stat (OUG nr. 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex ISPA), neeligibile pentru finanțarea ISPA întrucât au depășit bugetul stabilit prin memorandumurile de finanțare aprobate de Comisia Europeană.

Situația angajamentelor efective (a contractelor încheiate), defalcată pe ani bugetari până la data de 31.12.2013, este redată în tabelul următor.

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=Σ(1-13)
Mediu	8.658	76.519	122.419	94.530	237.180	299.295	325.214	313.734	78.765	30.641	6.966	0	0	1.593.921
Transport	19.329	100.002	244.659	1.731	163.368	267.689	215.825	302.961	0	191.046	5.784	0	0	1.512.394
Asistență tehnică	159	2.289	3.494	519	9.677	6.736	22.158	37	5.583	0	0	0	0	50.652
TOTAL	28.146	178.810	370.572	96.780	410.225	573.720	563.197	616.732	84.348	221.687	12.750	0	0	3.156.967

Tabelul nr. 15 – Defalcarea pe ani financiari a angajamentelor efective

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

*Contractarea pentru anul 2010-2011 la sectorul Transporturi a avut acoperire din surse de la bugetul de stat.

În cadrul contractelor încheiate, în sumă 3.156.967 mii euro, plățile efectuate pentru lucrări executate și servicii prestate sunt în sumă de 2.692.144 mii euro, reprezentând 85,28% din valoarea contractelor. Gradul de absorbție a fondurilor alocate prin Programul ISPA poate fi exprimat prin raportarea totalului plăților efectuate la totalul fondurilor comunitare și naționale alocate prin cele două bugete de cheltuieli aprobate, respectiv 2.783.864 mii euro. Rezultă un procent de utilizare efectivă a fondurilor de 96,70%.

În tabelul de mai jos sunt prezentate plățile efectuate pentru lucrări executate și servicii prestate, finanțate în cadrul celor 65 de măsuri, pe întreaga perioadă de implementare:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=Σ(1-13)
Mediu	0	11.131	22.955	44.501	78.328	78.234	107.446	219.838	333.031	310.498	102.598	0	0	1.308.560
Transport	0	3.331	38.332	29.174	61.889	100.445	101.708	86.009	196.548	334.000	219.591	123.531	0	1.294.558
Asistență tehnică	0	600	1.161	2.580	1.732	899	14.173	14.111	15.494	10.347	27.929	0	0	89.026
TOTAL	0	15.062	62.448	76.255	141.949	179.578	223.327	319.958	545.073	654.845	350.118	123.531	0	2.692.144

Tabelul nr. 16 – Defalcarea pe ani financiari a plăților efectuate

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

EX-ISPA TRANSPORT

În ceea ce privește închiderea măsurilor ISPA din domeniul Transport, în perioada de raportare au fost realizate acțiuni de audit pentru un număr de 3 măsuri ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarii finanțării.

În cadrul acestor acțiuni, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene prin aplicațiile pentru plata finală, în sumă totală de **242.813 mii euro**. Au fost detectate abateri cu impact financiar în sumă totală de **23.378 mii euro**, în cadrul celor 3 măsuri, compusă din:

- **19.353 mii euro** – reprezentând corecții financiare aplicate procedurilor de achiziție verificate;
- **3.717 mii euro** – reprezentând cheltuieli neeligibile;
- **308 mii euro** – reprezentând alte deficiențe, respectiv corecția financiară aplicată de CE care nu a fost luată în considerare la calculul soldului final înscris în Aplicația de plată finală în cazul unei măsuri ex-ISPA.

Constatări

Măsura ex-ISPA 2003/RO/16/P/PT/007

„Reabilitarea secțiunii Câmpina-Predeal de pe linia de cale ferată București-Brașov, România”

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de **10.430 mii euro** din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de **9.852 mii euro** și cheltuieli neeligibile în sumă totală de **578 mii euro**.

Neregulile în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ♦ **8.919 mii euro**, reprezentând valoarea corecției financiare forfetare calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravaloarea lucrărilor suplimentare acordate aceluiași antreprenor, în absența unei urgențe extreme determinate de apariția unor evenimente imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute în cadrul unui număr de șase contracte de lucrări, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de PRAG;

- ♦ **933 mii lei**, corecții financiare forfetare ca urmare a nerespectării prevederilor legislației referitoare la achizițiile publice, în cadrul a două contracte de asistență tehnică.

Cheltuielile neeligibile în sumă de **578 mii euro**, reprezintă supraevaluarea lucrărilor contractate pentru realizarea obiectivului de investiții privind reabilitarea podurilor metalice ca urmare a necorectării erorilor existente în oferta prezentată de Antreprenor nici în etapa de evaluare a ofertelor și nici anterior încheierii contractului de lucrări, la momentul întocmirii Memorandumului de clarificări și negociere.

Măsura ex-ISPA2004/RO/16/P/PT/008

„Construcția variantei de ocolire Deva-Orăștie la standard de autostradă

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de **4.773 mii euro** din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care a fost aplicată o corecție financiară în sumă de **3.702 mii euro** și cheltuieli neeligibile în sumă totală de **1.071 mii euro**.

În domeniul achizițiilor publice a fost identificată următoarea neregulă:

- ♦ **3.702 mii euro** reprezentând valoarea corecției financiare calculate prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare executate în cadrul contractului de lucrări, care au fost atribuite Antreprenorului inițial, în absența unei urgențe extreme determinate de apariția unor evenimente imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute, fără aplicarea unei proceduri competitive fiind, astfel, încălcate prevederile legislației în domeniul achizițiilor publice.

Cheltuieli neeligibile în sumă de **1.071 mii euro**, după cum urmează:

- ♦ **737 mii euro** reprezintă o deficiență identificată în cadrul contractului de lucrări care se referă la: plata unui cost mai mare față de cel oferit pentru un vehicul cuprins în „Listă lucrări în regie”, decontarea unui proiect tehnic fără ca acesta să aibă avizul Comitetului Tehnico-Economic al beneficiarului CNADNR, conform prevederilor contractuale; declararea unor cheltuieli cu lucrările executate, mai mari față de cele rezultate în urma măsurărilor efectuate;
- ♦ **331 mii euro** reprezintă costul proiectării suplimentare realizate în cadrul contractului de „Asistență tehnică pentru suport instituțional în timpul implementării lucrărilor la varianta de ocolire Deva-Orăștie” ca urmare a rezilierii contractului „Revizuirea proiectului tehnic și supervizarea lucrărilor de construcție a variantei de ocolire Deva-Orăștie”, în condițiile în care CNADNR a încasat, în urma arbitrajului, contravaloarea acestor servicii, fără a proceda la deducerea lor din totalul sumelor certificate Comisiei Europene;
- ♦ **3 mii euro** reprezintă onorarii plătite pentru activitatea unui expert pe termen scurt pontat anterior aprobării lui de către Beneficiar, precum și aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea decontată pentru activitatea experților pe termen scurt care nu au îndeplinit cerințele din Condițiile Generale ale contractului, în cadrul contractului de supervizare.

Măsura ex-ISPA 2004/RO/16/P/PT/009

„Construcția infrastructurii rutiere și feroviare de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre la Calafat-Vidin”

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de **8.175 mii euro** din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de **5.799 mii euro**, cheltuieli neeligibile în sumă totală de **2.068 mii euro** și suma de **308 mii euro** reprezentând o corecție financiară aplicată de CE care nu a fost luată în considerare la calculul soldului final înscris în Aplicația de plată finală.

Neregulile constatate în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ♦ **4.973 mii euro**, corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 10% asupra cheltuielilor declarate CE în cadrul contractului ex-ISPA/2004/RO/16/P/PT/009/01 „Construirea infrastructurii rutiere și feroviare de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre la Calafat-Vidin” pentru deficiențe privind procedura de achiziție publică, fiind încălcat principiul tratamentului egal între ofertanți;
- ♦ **738 mii euro** corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravalorii lucrărilor suplimentare acordate în cadrul contractului ex-ISPA/2004/RO/16/P/PT/009/01 „Construirea infrastructurii rutiere și feroviare de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre la Calafat-Vidin”, fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil;
- ♦ **83 mii euro**, corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravalorii serviciilor suplimentare acordate în cadrul contractului ex-ISPA/2004/16/RO/P/PT/009/02 „Asistență tehnică pentru supervizarea construirii infrastructurii rutiere și feroviare de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre la Calafat-Vidin” nefiind respectate condițiile prevăzute în legislația privind achizițiile publice pentru utilizarea negocierii fără publicarea unui anunț, respectiv fără a fi demonstrate motivele de ordin tehnic sau drepturile de exclusivitate ale consultantului;
- ♦ **5 mii euro**, corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 10% asupra cheltuielilor declarate în cadrul contractului ex-ISPA/2004/16/RO/P/PT/009/03 „Expertiză pentru evaluarea ofertelor pentru construcția infrastructurii rutiere și feroviare de acces la podul peste Dunăre de la Calafat-Vidin”, ca urmare a utilizării ca factor de evaluare a criteriului de selecție „experiența experților”, contrar prevederilor art. 53 din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31.03.2004.

Cheltuielile neeligibile în sumă de **2.068 mii euro**, reprezintă deficiențe identificate în cadrul contractului ex-ISPA/2004/RO/16/P/PT/009/01 „Construirea infrastructurii rutiere și feroviare de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre la Calafat-Vidin” și se referă la: plata unor sume reprezentând costuri aferente extinderii perioadei de execuție a lucrărilor, decla-

rarea unor cheltuieli cu lucrările executate mai mari decât sumele rezultate în urma efectuării măsurătorilor, achiziționarea unor echipamente care nu au fost puse în funcțiune.

În cazul celor 3 măsuri ex-IPSA, toate explicațiile și documentele transmise de entitățile auditate au fost analizate și au fost prezentate punctual în cadrul rapoartelor de audit în vederea formulării concluziilor.

În situația în care Comisia va solicita revizuirea documentelor transmise inițial, ACP și AM ex-IPSA vor lua măsuri pentru revizuirea întregului set de documente întocmit la finalizarea măsurilor, ținând cont de aspectele prezentate în rapoartele de audit.

6.7. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Potrivit datelor înscrise în Rapoartele de progres ale Agențiilor de implementare și pe baza Situațiilor privind contractele încheiate pentru Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție furnizată de Autoritatea de Certificare și Plată (Fondul Național) situația privind sumele alocate, contractate și plătite aferente Programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție la data de 31.12.2013, este prezentată în tabelul următor:

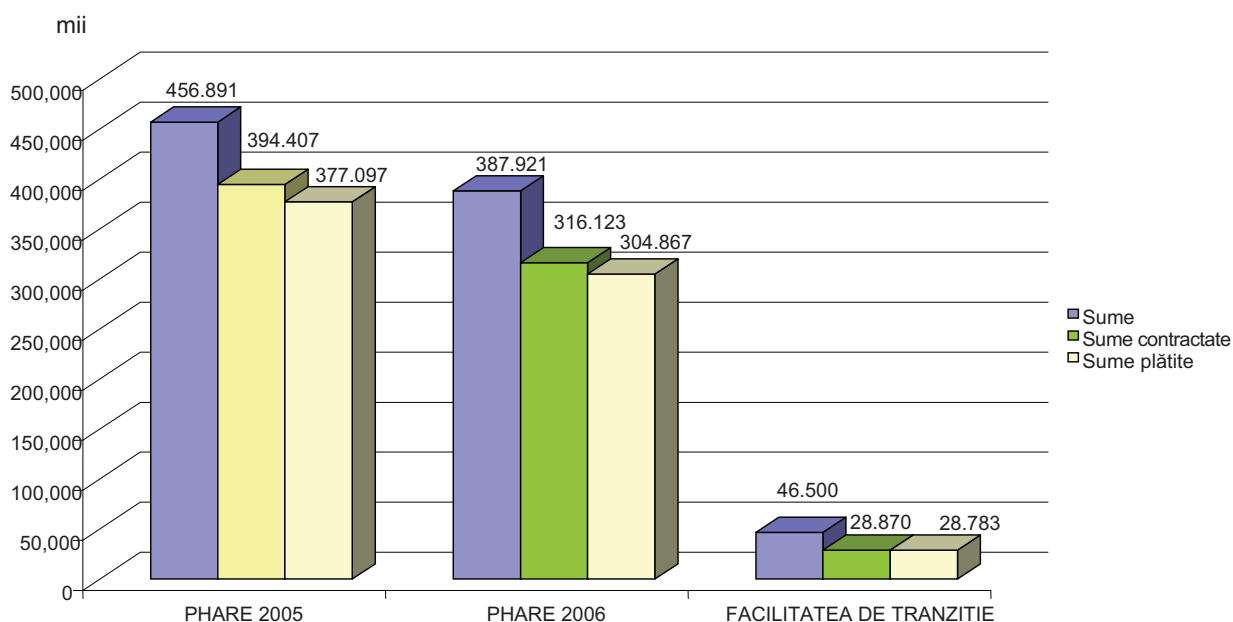
- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/alocat (%)	Rată plătit/contractat (%)
1	2	3	4	5=3/2*100	6=4/3*100
PHARE 2005	456.891	394.407	377.097	86,32	95,61
PHARE 2006	387.920	316.123	304.867	81,49	96,44
FACILITATEA DE TRANZIȚIE	46.500	28.870	28.783	62,09	99,70

Tabelul nr. 17 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse. Din datele prezentate rezultă un grad de contractare a alocărilor CE de 86,32% pentru programele PHARE 2005, de 81,49% pentru programele PHARE 2006 și de 62,09% pentru programul Facilitatea de Tranziție 2007.

Graficul nr. 18 – Situația alocărilor, contractării și plăților pe programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Detaliat pe programe situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2013 se prezintă astfel:

Programele PHARE 2005

mii euro

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/ alocat (%)	Rată plătit/ contractat (%)
1	2	3	4	$5=3/2*100$	$6=4/3*100$
Programul Național PHARE 2005	372.290	327.825	311.344	88,06	94,97
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	6.699	6.260	83,74	93,45
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	4.206	4.193	84,12	99,69
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	7.000	5.550	5.296	79,29	95,42
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	5.000	4.000	3.989	80,00	99,72
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	9.000	5.897	5.819	65,52	98,68
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 în domeniul securității nucleare	1.391	1.145	1.145	82,31	100,00
Participarea la programele și agențiile comunitare și sprijin pentru beneficiarii finali facilitarea acțiunii speciale	24.610	21.692	21.692	88,14	100,00
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 privind măsurile de reabilitare a pagubelor produse de inundații	24.600	17.393	17.359	70,70	99,80
TOTAL PHARE 2005	456.891	394.407	377.097	86,32	95,61

Tabelul nr. 18 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2013 Program PHARE 2005

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din totalul sumelor alocate de 456.891 mii euro au fost încheiate contracte în sumă de 394.407 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 86,32%, iar plățile efectuate însumează 377.097 mii euro, reprezentând 95,61% din totalul contractat.

Programele PHARE 2006

mii euro

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/ alocat (%)	Rată plătit/ contractat (%)
1	2	3	4	$5=3/2*100$	$6=4/3*100$
Programul Național PHARE 2006	347.640	284.749	274.666	81,91	96,46
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	5.461	5.361	68,26	98,17
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	3.382	3.382	67,64	100,00
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	8.996	7.952	6.945	88,39	87,34
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	7.000	6.067	6.051	86,67	99,74
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	7.000	5.163	5.113	73,76	99,03
Programul de sprijin comunitar PHARE 2006 în domeniul securității nucleare	4.284	3.349	3.349	78,17	100,00
TOTAL PHARE 2006	387.920	316.123	304.867	81,49	96,44

Tabelul nr. 19 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2013 Program PHARE 2006

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate în tabel se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din datele prezentate mai sus rezultă faptul că din totalul sumelor alocate de 387.920 mii euro au fost încheiate contracte pentru suma de 316.123 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 81,49% și au fost plătite fonduri în sumă de 304.867 mii euro, reprezentând un procent de 96,44% din totalul contractat.

Programul Facilitatea de Tranziție 2007

Față de totalul sumelor alocate prin programul Facilitatea de Tranziție de 46.500 mii euro, au fost încheiate contracte în sumă de 28.870 mii euro, respectiv 62,08% din totalul alocat și au fost efectuate plăți în sumă de 28.783 mii euro, reprezentând 99,70% din totalul contractat.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat au fost realizate la nivelul Agențiilor de implementare misiuni de audit privind verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare aferente programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție, rezultatele evaluării stadiului de implementare la nivelul fiecărei entități prezentându-se astfel:

- ♦ **la nivelul Agenției de Implementare Oficiul de Plăți și Contractare PHARE** (în prezent Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că din totalul de 15 reco-

mandări rămase de implementat ca urmare a misiunii de audit precedente, un număr de 6 recomandări au fost implementate (40%), 3 recomandări au fost închise (20%), 3 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (20%), iar 3 recomandări ca neimplementate (20%).

Pentru recomandările rămase deschise Agenția de implementare a dispus măsuri în vederea remedierii deficiențelor identificate, dintre care se menționează:

- urmărirea deficiențelor identificate la nivelul beneficiarilor cu privire la înregistrarea bunurilor achiziționate în evidența contabilă, respectarea regulilor de vizibilitate și utilizarea bunurilor achiziționate în scopul proiectului, în cazul a 6 proiecte finanțate din programul PHARE 2006;
 - constatarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, ca urmare a neîndeplinirii obiectivelor unui proiect finanțat din programul PHARE 2005, respectiv a unor cheltuieli administrative prevăzute la alte capitole din buget sau fără documente justificative, în cazul unui proiect finanțat din programul Facilitatea de Tranziție.
- ♦ la nivelul **Agenciei de implementare PHARE** din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice s-a constatat că din totalul de 10 recomandări rămase de implementat urmare misiunii precedente de audit, 5 recomandări au fost implementate (50%), o recomandare a fost închisă (10%), iar 4 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (40%). În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională, cele 5 recomandări rămase de implementat au fost evaluate ca fiind parțial implementate.

Pentru recomandările rămase deschise, Agenția de implementare a dispus măsuri pentru remedierea deficiențelor identificate, respectiv monitorizarea modului în care s-a efectuat remedierea lucrărilor recepționate, în cazul a 2 proiecte finanțate din programul PHARE 2005, precum și constatarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, pentru nerespectarea prevederilor legale aplicabile achizițiilor publice, în cazul unui proiect finanțat din programul PHARE CBC România-Bulgaria 2005.

- ♦ la nivelul **Agenciei de implementare PHARE din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice** (în prezent, în cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că din totalul de 23 de recomandări rămase de implementat ca urmare a misiunii precedente de audit, 2 recomandări au fost implementate (8,70%), 19 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (82,60%) și 2 recomandări ca neimplementate (8,70%). În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Organismelor Intermediare Regionale din totalul de 20 de recomandări rămase de implementat, un număr de 13 recomandări au fost implementate (65%), iar 7 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (35%).

Pentru recomandările rămase deschise Agenția de implementare a dispus măsuri pentru remedierea deficiențelor identificate, respectiv:

- constatarea cheltuielilor neeligibile, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, reprezentând bunuri care nu au fost reparate și utilizate în vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în fișa de proiect, în cazul unui proiect finanțat din programul PHARE 2005;
- constatarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, reprezentând cheltuieli salariale pentru care s-au depășit costurile suportate în mod normal de beneficiar sau de partenerii săi, a unor cheltuieli efectuate după perioada de implementare a proiectului, identificate în cazul a 5 proiecte finanțate din programul PHARE 2005 și contravaloarea serviciilor pentru o activitate efectuată de către consultanți – traineri, în cazul unui proiect finanțat din programul PHARE 2006.

Concluzii

Acțiunile de audit ce au vizat anul financiar 2013, derulate de către Autoritatea de Audit, au răspuns cerințelor stabilite prin regulamentele și legislația aplicabilă fiecărei categorii de fond în parte.

În acest sens au fost derulate acțiuni de audit ce au avut ca obiectiv evaluarea modului de funcționare a sistemelor de management și control instituite pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile, verificarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor efectuate de beneficiari, precum și verificarea acurateții și integralității conturilor în cadrul fondurilor destinate agriculturii și dezvoltării rurale.

Ca în fiecare an, un accent deosebit a fost pus și pe verificarea modului în care beneficiarii au respectat normele aplicabile achizițiilor efectuate în cadrul contractelor de finanțare prin care au beneficiat de fonduri europene.

Pe baza probelor obținute, rezultatele auditurilor efectuate sunt de natură să ofere o asigurare rezonabilă cu privire la modul cum au fost utilizate fondurile UE pe parcursul exercițiului financiar 2013, evidențiindu-se, totodată, acele zone unde au fost detectate deficiențe pentru care au fost propuse măsuri de remediere cu caracter corectiv și preventiv.

Deficiențele se referă, în principal, la:

- ➡ **insuficienta capacitate a sistemelor de management și control de a detecta prin intermediul controalelor de prim nivel și a procedurilor de verificare instituite, toate abaterile de la cadrul normativ aplicabil atât în sfera achizițiilor, cât și în ceea ce privește autorizarea/declararea cheltuielilor efectuate din fonduri europene;**

Zona cea mai vulnerabilă a sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile UE, rămâne și pentru exercițiul financiar 2013, eficacitatea redusă, în unele cazuri, a controalelor de prim nivel efectuate de către instituțiile responsabile în ceea ce privește identificarea cazurilor în care există abateri de la cadrul legislativ sau de reglementare aplicabil modului de utilizare a fondurilor europene. Modul de realizare a verificărilor de prim nivel de către autoritățile responsabile, reprezintă în continuare zona unde se înregistrează cel mai ridicat risc de eroare, recurența acestor deficiențe fiind de natură, pe de o parte, să confirme relevanța constatărilor anterioare formulate de către Autoritatea de Audit și, pe de altă parte, să evidențieze faptul că autoritățile responsabile cu gestionarea asistenței financiare nerambursabile nu au reușit să implementeze, la un nivel adecvat, măsuri corective eficace sau în timp optim.

Rigoarea, în multe cazuri scăzută, cu care se realizează verificările de management, precum și insuficiența numărului acestora, reprezintă una din cauzele principale de apariție a unor erori în cheltuielile declarate.

Principalele deficiențe detectate se regăsesc în sfera controalelor efectuate de către autoritățile naționale cu privire la **achizițiile derulate de către beneficiari**, precum și la **regulile de eligibilitate a cheltuielilor**, a activităților eligibile sau a grupurilor-țintă eligibile, inclusiv existența și relevanța documentelor justificative care însoțesc solicitările de plată ale beneficiarilor, astfel încât plata să se efectueze cu respectarea tuturor cerințelor aplicabile.

A) Legislația cu privire la achizițiile efectuate a fost aplicată necorespunzător de către unii beneficiari privați sau publici, iar controalele instituite nu au detectat aceste aspecte, fapt pentru care pentru abaterile constatate au fost aplicate corecții financiare. Sursa unor asemenea situații o reprezintă frecvent interpretarea eronată a normelor de achiziții la nivelul beneficiarilor de fonduri sau aplicarea parțială a acestor norme.

Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor au vizat, și în exercițiul financiar 2013, aspecte similare cu cele constatate de auditori cu ocazia verificărilor efectuate în anii precedenți, tipologia acestora fiind cunoscută autorităților responsabile. Dintre acestea menționăm:

- divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate;
- utilizarea unor criterii restrictive sau utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică;
- derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență;
- utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă, de fapt, criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- declararea câștigătoare a unor oferte neconforme;
- nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese;
- neasigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență;
- acceptarea unor oferte neconforme;
- atribuirea directă a unor servicii în condițiile existenței unui posibil conflict de interese;
- majorarea nejustificată a valorii contractului prin act adițional încheiat fără asigurarea unei competiții adecvate și în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile;

B) Cheltuielile solicitate la rambursare nu au respectat în totalitate cerințele de eligibilitate stabilite prin actele normative în vigoare și/sau prevederile cuprinse în contractele de finanțare ori au fost aplicate în mod defectuos procedurile de lucru.

Printre cazurile de acest fel putem aminti:

- declararea unor cheltuieli care nu au întrunit în totalitate cerințele de eligibilitate;
- acordarea, în anumite cazuri, a unor finanțări pentru activități neeligibile, pentru proiecte neeligibile sau unor beneficiari neeligibili;
- supradecararea unor costuri de personal/acordarea unor salarii nejustificate membrilor echipei de management/implementare pentru un număr de ore nerealist sau în afara prevederilor stabilite de legislația aplicabilă;
- cheltuieli privind achiziții în leasing a unor bunuri care nu au fost incluse în cererea de finanțare sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea acestora în cadrul proiectului;
- acceptarea la plată a unor cheltuieli care nu aveau legătură cu activitățile proiectului;
- acceptarea la plată a unor cheltuieli fără existența unor documente care să ateste realitatea serviciilor prestate;
- calcularea incorectă a costurilor de funcționare/supradecararea unor cheltuieli de regie;
- plata unor sume necuvenite din fondurile destinate agriculturii, determinate în special de:
 - depunerea, de către beneficiari, a unor declarații sau cereri de plată inexacte în sensul supradecarării efectivelor de animale eligibile sau a suprafețelor de teren;

- efectuarea unor plăți pentru suprafețe de teren pentru care nu au fost furnizate acte de proprietate doveditoare sau pentru suprafețe de teren neeligibile pentru plata ajutorului din partea UE;
- existența unor plăți afectate de erori administrative;
- nerespectarea cerințelor de ecocondiționalitate și a angajamentelor de agromediu;
- decontarea dublă a aceleiași suprafețe de teren;

Pe lângă aceste categorii de erori cu o frecvență mai ridicată de apariție, verificările auditorilor au detectat și erori cu o frecvență foarte redusă, dar de valori mari, cum sunt:

- declararea unor cheltuieli aferente unor proiecte reziliate;
- declararea unor cheltuieli care au fost declarate și anterior, în cursul aceluiași an bugetar, rezultând cheltuielile dublu declarate;
- neîndeplinirea criteriilor de evaluare și selecție a cererilor de finanțare fiind admise la finanțare, proiecte neeligibile sau proiecte pentru care există suspiciunea că au fost create condiții artificiale în vederea obținerii finanțării.

Tot în categoria deficiențelor la nivelul controalelor de prim nivel efectuate de autorități, care au contribuit la rândul lor la creșterea semnificativă a riscului de apariție a erorilor în cheltuielile declarate, menționăm, alături de insuficiența, în unele cazuri, a personalului existent la nivelul compartimentelor care autorizează plățile, și:

- ❖ derularea necorespunzătoare a vizitelor la fața locului atât pe parcursul implementării proiectelor, cât și ulterior finalizării acestora în vederea evaluării sustenabilității proiectelor finanțate,
- ❖ absența unei monitorizări corespunzătoare a implementării tuturor recomandărilor formulate cu ocazia vizitelor la fața locului,
- ❖ neextinderea verificărilor asupra cheltuielilor de același tip atunci când se identifică o abatere care poate afecta și alte tranzacții,
- ❖ nerealizarea unor reconcilieri ale datelor pe diverse nivele de autorizare și validare.

➡ **întârzieri în implementarea tuturor recomandărilor formulate în rapoartele de audit anterioare;**

Rezultatele auditurilor de urmărire a recomandărilor au evidențiat întârzieri în implementarea recomandărilor formulate în anii anteriori, existând, în continuare, recomandări care nu au fost integral implementate, măsurile instituite de autoritățile responsabile fiind insuficiente pentru implementarea în totalitate a acestora.

➡ **fiabilitatea informațiilor generate de sistemele naționale de informare și monitorizare financiară.**

Concilierea cheltuielilor reflectate în aplicațiile informatice naționale cu cele ale Comisiei Europene au evidențiat în continuare diferențe. Acestea s-au datorat unor întârzieri în înregistrarea datelor în aplicațiile informatice naționale, realizarea unor înregistrări neadecvate, în special cele legate de debitele aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli CE.

Pentru toate aceste categorii de deficiențe au fost formulate recomandări corective vizând recuperarea sumelor plătite necuvenit, aplicarea corecțiilor financiare în cazul neregulilor din sfera achizițiilor publice, întărirea controalelor la nivelul entităților auditate în special *în privința modului de derulare a achizițiilor publice, precum și al autorizărilor la plată a cheltuielilor*. Respectarea planurilor anuale de control, a verificărilor la fața locului stabilite în planificările anuale, precum și consolidarea verificărilor documentare efectuate la nivelul beneficiarilor de fonduri de către autoritățile responsabile ar conduce la diminuarea riscului de declarare a unor cheltuieli neeligibile.

Autoritățile naționale trebuie să acorde în continuare maximă atenție constatărilor și recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit să consolideze mediul de control intern cu accent pe măsurile preventive, astfel încât riscul de apariție al unor noi nereguli să fie cât mai redus

*

*

*

Raportul public pe anul 2013 prezintă rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate în anul 2014 care au avut ca subiect exercițiul bugetar al anului 2013 și reprezintă pentru cititorul acestuia un prilej de a constata rolul Curții de Conturi în domeniul gestionării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Prin recomandările formulate, Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea modului de utilizare corectă și performantă a acestora și, implicit, la protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Comunității Europene.

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2013

ANEXE

SITUAȚIE
privind numărul de entități verificate în anul 2014
- detalieri pe categorii de entități verificate -

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											Total
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți ban- care	Alte entități	
TOTAL APARAT CENTRAL	79	23	57	9	3	9	1	4	0	2	9	196
Camera de conturi Alba	31	2	3			1	3	2	3		1	46
Camera de conturi Arad	28	2	4			1			6			41
Camera de conturi Argeș	36	2	21	1		1		1	8		1	71
Camera de conturi Bacău	36	2	9			1	2		6		1	57
Camera de conturi Bihor	38	2	10	1		1	3		7			62
Camera de conturi Bistrița-Năsăud	24	1	10			2	7				1	45
Camera de conturi Botoșani	30	1	5			1			6		1	44
Camera de conturi Brăila	17	1	22			1			3		1	45
Camera de conturi Brașov	25	2	12	2	1	1	4		9			56
Camera de conturi București	7	7	104	1	1		1	3	3		4	131
Camera de conturi Buzău	36	2	6				1		5		1	51
Camera de conturi Călărași	26	2	2			1			4			35
Camera de conturi Caraș-Severin	29	1	5	1		1	1		7		1	46
Camera de conturi Cluj	33	2	13	2		2	2		11			65
Camera de conturi Constanta	42	2	25	4	2	1	3	1	13		1	94
Camera de conturi Covasna	26	1	15			1			3		1	47
Camera de conturi Dâmbovița	40	1	7			1			7			56
Camera de conturi Dolj	38	3	8		1	1	1		4			56
Camera de conturi Galați	23	1	32	2		2			5			65
Camera de conturi Giurgiu	26	1	11			1			6		2	47
Camera de conturi Gorj	34	4	11			1			10		1	61
Camera de conturi Harghita	25	1	4		1	1			8		1	41
Camera de conturi Hunedoara	29	1	6		1	3	1	1	7		1	50
Camera de conturi Ialomița	36	2	8			1			2			49
Camera de conturi Iași	44	2	10		1	1			5		1	64
Camera de conturi Ilfov	22	2	7			1			8		1	41
Camera de conturi Maramureș	32	1	6			2	1		4			46
Camera de conturi Mehedinți	28	1	8			2			3		1	43
Camera de conturi Mureș	44	2	6	1		1			3		1	58
Camera de conturi Neamț	31	1	5			1			5			43
Camera de conturi Olt	42	1	6						1		1	51
Camera de conturi Prahova	43	2	19	1		2			16		1	84
Camera de conturi Sălaj	26	2	4			1			6		1	40
Camera de conturi Satu-Mare	26	2	4				1		2		1	36
Camera de conturi Sibiu	30	1	7	1	1	1	3		8		1	53
Camera de conturi Suceava	46	2	5	1		2			4			60
Camera de conturi Teleorman	36	2	16						3		1	58
Camera de conturi Timiș	37	3	19	2	1	1	1		8			72
Camera de conturi Tulcea	19	1	5			1	1		8		1	36
Camera de conturi Vâlcea	34	1	6			2	1	1	7		1	53
Camera de conturi Vaslui	33	1	5			1			4		1	45
Camera de conturi Vrancea	28		28			1			3		1	61
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.316	73	519	20	10	47	37	9	241	0	33	2.305
TOTAL GENERAL	1.395	96	576	29	13	56	38	13	241	2	42	2.501

SITUAȚIE

**privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare
desfășurate în anul 2014 și frecvența acestora
– detaliere pe bugete –**

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare	Plăți nelegale	Financiar-contabile
				mii lei	mii lei	mii lei
1	Bugetul de stat		3.409	2.047.060	1.462.305	21.581.301
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	22	0	12	9.799
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	512	21.843	664	6.533.882
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	238	0	90	2.833
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	1.136	2.004.653	1.191.265	11.713.600
		Calitatea gestiunii economico-financiare	1.311	19.478	265.459	3.217.426
		Achiziții publice	117	1.081	3.833	91.079
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	6	5	0	0
		Alte abateri	58	0	982	3.017
		Abateri de la prevederile legale din domeniul privatizării	9	0	0	9.665
2	Bugetul asigurărilor sociale de stat		189	33.842	10.798	49.867
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	19	0	0	24.481
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	8	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	27	30.928	92	1.105
		Calitatea gestiunii economico-financiare	122	2.914	10.706	24.281
		Achiziții publice	2	0	0	0
		Alte abateri	11	0	0	0
3	Bugete locale		18.610	374.936	590.706	6.591.893
3.1	Bugete proprii ale județelor		634	34.017	99.989	504.817
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	14	0	0	81.867
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	124	63	0	386.968
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	44	0	0	47
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	57	31.990	102	2.392
		Calitatea gestiunii economico-financiare	294	1.892	86.543	14.276
		Achiziții publice	93	72	13.260	19.267
		Alte abateri	8	0	84	0
3.2	Bugete proprii ale municipiilor		1.569	184.088	211.932	1.831.249
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	45	0	54	22.183
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	278	786	0	1.487.542
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	52	0	103	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	342	104.447	110	16.078
		Calitatea gestiunii economico-financiare	662	39.261	171.759	284.952
		Achiziții publice	177	39.594	39.860	19.861
		Alte abateri	12	0	46	0
		Abateri de la prevederile legale din domeniul privatizării	1	0	0	633
3.3	Bugete proprii ale orașelor		1.791	44.809	70.143	1.294.871
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	53	2	0	16.471
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	338	168	0	1.218.540
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	129	23	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	431	40.484	2.500	4.215
		Calitatea gestiunii economico-financiare	710	2.637	54.894	54.361

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare	Plăți nelegale	Financiar-contabile
				mii lei	mii lei	mii lei
		Achiziții publice	126	1.495	12.532	828
		Alte abateri	4	0	217	456
3.4	Bugete proprii ale comunelor		12.933	107.380	166.590	1.672.910
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	565	165	0	24.184
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.450	1.280	1.044	1.347.321
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	1.138	0	61	2.003
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	3.147	94.036	5.943	31.255
		Calitatea gestiunii economico-financiare	4.699	9.311	119.623	239.293
		Achiziții publice	878	2.355	39.795	28.407
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	233	0	0
		Alte abateri	55	0	124	447
3.5	Bugete ale instituțiilor publice finanțate parțial din bugetele locale		475	793	29.458	1.026.623
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	6	0	0	1.168
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	143	0	22	159.632
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	68	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	20	469	0	735
		Calitatea gestiunii economico-financiare	203	324	28.190	864.931
		Achiziții publice	34	0	1.246	157
		Alte abateri	1	0	0	0
3.6	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din bugetele locale		1.208	3.849	12.594	261.423
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	10	0	0	265
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	388	66	0	197.890
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	166	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	20	3.207	0	289
		Calitatea gestiunii economico-financiare	549	549	11.939	60.402
		Achiziții publice	72	27	655	2.577
		Alte abateri	3	0	0	0
4	Bugetul asigurărilor pentru șomaj		145	3.618	9.726	59.539
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	3	0	0	25.235
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	17	5	0	22.003
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	9	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	15	89	47	94
		Calitatea gestiunii economico-financiare	86	3.524	9.679	12.207
		Alte abateri	15	0	0	0
5	Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate		283	88.997	21.578	2.073.704
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	31	180	0	2.033.783
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	11	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	36	88.161	4	14.967
		Calitatea gestiunii economico-financiare	195	656	17.376	22.972
		Achiziții publice	8	0	4.198	556
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	0
		Alte abateri	1	0	0	1.426
6	Bugetul trezoreriei statului		3	84	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	1	0	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	2	84	0	0
7	Bugetul împrumuturilor externe și interne		63	0	11.193	146.898
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1	0	0	500

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare	Plăți nelegale	Financiar-contabile
				mii lei	mii lei	mii lei
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	4	0	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	50	0	9.614	146.398
		Achiziții publice	8	0	1.579	0
8	Bugetul fondurilor externe nerambursabile		2	0	0	94
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1	0	0	94
		Calitatea gestiunii economico-financiare	1	0	0	0
9	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii		293	23.439	26.946	298.633
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	10	0	0	1.729
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	80	21.092	2	195.826
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	26	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	15	799	0	3.452
		Calitatea gestiunii economico-financiare	138	1.548	26.106	94.509
		Achiziții publice	20	0	838	3.117
		Alte abateri	4	0	0	0
10	Venituri proprii ale instituțiilor publice		418	91.249	14.028	851.064
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	24	0	0	2.045
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	105	11.526	246	211.703
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	43	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	42	17.645	2	7.432
		Calitatea gestiunii economico-financiare	187	61.784	11.898	629.357
		Achiziții publice	17	294	1.882	527
11	Venituri și cheltuieli ale persoanelor juridice fără scop patrimonial		11	1	0	1
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	4	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	4	1	0	1
		Calitatea gestiunii economico-financiare	1	0	0	0
		Alte abateri	1	0	0	0
12	Venituri și cheltuieli ale agenților economici		2.103	56.432	225.159	1.640.282
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	88	4	96	29.966
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	412	1.243	2.000	1.302.487
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern	370	0	449	3.228
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	266	22.401	3.500	5.843
		Calitatea gestiunii economico-financiare	794	32.569	116.538	257.004
		Achiziții publice	168	215	102.576	38.727
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	3.027
		Alte abateri	4	0	0	0
TOTAL GENERAL			25.529	2.719.658	2.372.439	33.293.276

CONSTATĂRI

privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Nr. crt.	Inițiator/Actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/Comentariu
1.	Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței Art. 64 (1) Cu excepția salariaților ale căror creanțe vor fi înregistrate de administratorul judiciar, conform evidențelor contabile, toți ceilalți creditori, ale căror creanțe sunt anterioare datei de deschidere a procedurii, vor depune cererea de admitere a creanțelor în termenul fixat în sentința de deschidere a procedurii; cererile de creanțe vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului. (2) Abrogat. (3) Cererea de admitere a creanțelor trebuie făcută chiar dacă acestea nu sunt stabilite printr-un titlu. (4) Creanțele nescadente sau sub condiție la data deschiderii procedurii vor fi admise provizoriu la masa credală și vor fi îndreptățite să participe la distribuiri de sume în măsura îngăduită de prezenta lege. (5) Titularii creanțelor sub condiție suspensivă la data deschiderii procedurii, inclusiv creanțele a căror valorificare este condiționată de executarea în prealabil a debitorului principal, vor fi îndreptățiți să voteze și să participe la distribuiri numai după îndeplinirea condiției respective. (6) Creanțele născute după data deschiderii procedurii, în perioada de observație sau în procedura reorganizării judiciare vor fi plătite conform documentelor din care rezultă, nefiind necesară înscrierea la masa credală. Prevederea se aplică în mod corespunzător pentru creanțele născute în procedura de faliment.	Completarea articolului 64 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare, cu un alineat nou, care să reglementeze situația în care debitorul intră în faliment și se nasc creanțe ulterioare, rezultate din rapoarte de inspecție fiscală, indiferent că vizează o perioadă anterioară sau perioadă de observație, să existe posibilitatea înscrierii acestora la masa credală, chiar dacă termenul de întocmire a tabelului de creanțe a expirat.	Sunt identificate situații în care se pierde înscrierea unor creanțe la masa credală, provenite dintr-o perioadă anterioară, urmare inspecției fiscale.
2.	Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal Impozitul pe clădiri Art. 249 (3) Pentru clădirile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe clădiri, care reprezintă sarcina fiscală a concesionarilor, locatarilor, titularilor dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe clădiri.	Completarea alin. (3) al art. 249 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel: Art. 249 „(3) Pentru clădirile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice, altele decât cele de drept public, ori persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, se stabilește taxa pe clădiri, care reprezintă sarcina fiscală a concesionarilor, locatarilor, titularilor dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe clădiri.”	Completarea este necesară deoarece aceste persoane desfășoară activități economice, respectiv activitate agricolă, industrială, comercială, desfășurată pentru obținerea unor bunuri sau servicii a căror valoare poate fi exprimată în bani și care sunt destinate vânzării ori schimbului pe piețele organizate sau unor beneficiari determinați ori determinabili, în scopul obținerii unui profit, motiv pentru care considerăm justă aplicarea impozitului pe clădiri.
3.	Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal Scutiri Art. 257 Impozitul pe teren nu se datorează pentru: b) orice teren al unui cult religios recunoscut de lege și al unei unități locale a acestuia, cu personalitate juridică	Completarea textului de la litera b) a Art. 257, astfel: Art. 257 Impozitul pe teren nu se datorează pentru: „b) orice teren al unui cult religios recunoscut de lege și al unei unități locale a acestuia, cu personalitate juridică, cu excepția suprafețelor date în folosință sau arendate pentru activități economice. În acest caz, sarcina fiscală revine persoanei care are terenul în folosință sau în arendă.”	Extinderea bazei impozabile prin adăugarea suprafețelor utilizate pentru activități economice și obținerea de profit.
4.	Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal Taxa pentru eliberarea certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire și a altor avize asemănătoare Art. 267 (15) În cazul unei autorizații de construire emise pentru o persoană fizică, valoarea reală a lucrărilor de construcție nu poate fi mai mică decât valoarea impozabilă a clădirii stabilită conform art. 251.	Completarea alin. 15 al art. 267 din Codul fiscal astfel: Taxa pentru eliberarea certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire și a altor avize asemănătoare Art. 267 „(15) În cazul unei autorizații de construire emise pentru o persoană fizică sau juridică, pentru clădirile cu destinație de locuințe sau anexe la acestea, valoarea reală a lucrărilor de construcție nu poate fi mai mică decât valoarea impozabilă a clădirii stabilită conform art. 251.”	Art. 267 din Codul fiscal și pct. 130, 133, 138, 144 și 145 din Normele de aplicare aprobate prin HG nr. 44/2004, prevăd ca pentru clădirile cu destinație de locuințe și anexe aferente, atât pentru persoanele fizice cât și juridice, taxa se calculează prin aplicarea cotei de 0,5% asupra valorii de proiect (C+M) declarată. Pentru persoanele fizice este înscrisă și prevederea că dacă valoarea de proiect este mai mică decât valoarea impozabilă determinată conform codului fiscal, taxa de autorizare se calculează la aceasta valoare impozabilă. Prevederea nu se aplică și persoanelor juri-

Nr. crt.	Inițiator/Actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/Comentariu
			dice, fapt ce poate conduce la evaziune fiscală în condițiile în care valorile de proiect declarate sunt sub nivelul valorilor impozabile stabilite pentru persoanele juridice, construcțiile se execută în regie proprie, iar în evidența contabilă a persoanei juridice se înregistrează doar contravaloarea materialelor folosite (integral sau parțial).
5.	Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal Art. 285 (4) nu se datorează impozit pe teren pentru terenurile forestiere administrate de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, cu excepția celor folosite cu scop economic.	Completarea alin. (4) al art. 285 din Codul fiscal astfel: Art. 285 (4) nu se datorează impozit pe teren pentru terenurile forestiere administrate de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, precum și cele administrate de regiile publice locale , cu excepția celor folosite cu scop economic.	Regiile publice locale administrează, ca și Regia Națională a Pădurilor, fondul forestier aflat în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, care face parte din fondul forestier național, alături de fondul forestier proprietate publică a statului (art. 7 din Legea nr. 46/2008 privind Codul Silvic, actualizată).
6.	OG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, Art. 68 Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a candidaturilor/ofertelor nu au dreptul de a fi candidat, ofertant, ofertant asociat sau subcontractant, sub sancțiunea excluderii din procedura de atribuire.	Completarea Art. 68 cu un nou alineat, alineatul (2), cu următorul conținut: „(2) Pe lângă declarația de incompatibilitate, ofertanții vor depune și fotocopii certificate după registru acționarilor/asociaților.”	Întrucât au fost întâlnite cazuri de tergiversare a licitațiilor din cauza contestațiilor pentru incompatibilitate, soluționate în instanță, propunem un amendament la art. 68 din OG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune.
7.	OG nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică Art. 1 (1) Prezenta ordonanță de urgență reglementează regimul juridic al contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică. (2) Contractul de concesiune de bunuri proprietate publică, denumit în continuare contract de concesiune, este acel contract încheiat în formă scrisă prin care o autoritate publică, denumită concedent, transmite, pe o perioadă determinată, unei persoane, denumite concesionar, care acționează pe risc și răspunderea sa, dreptul și obligația de exploatare a unui bun proprietate publică în schimbul unei redevențe.	Completare art. 1 cu un nou alineat, alineatul (3), cu următorul conținut: (3) Închirierile de bunuri proprietate publică și privată, vor respecta procedural, prevederile din prezenta ordonanță.	Întrucât în practică sunt frecvente cazuri de deficiențe referitoare la închirieri de bunuri proprietate publică și privată, datorită vidului de legislație în domeniu și neaprobării unor ghiduri proprii de către fiecare unitate administrativ-teritorială, propunem un amendament la art. 1 din OG nr. 54 din 28 iunie 2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică.
8.	OG nr. 29/2011 privind reglementarea acordării eșalonărilor la plată Art. 9 Garanții (2) Garanțiile pot consta în: c) instituirea sechestrului asiguratoriu asupra bunurilor proprietate a contribuabilului; (7) Bunurile oferite drept garanție potrivit alin. (2) lit. c) și d) se evaluează de un expert evaluator independent, care întocmește un raport de evaluare. În cazul bunurilor imobile a căror valoare stabilită în raportul de evaluare este mai mare decât valoarea orientativă stabilită prin expertiza întocmită de camera notarilor publici, valoarea bunurilor se determină la nivelul valorii orientative stabilite prin expertiza întocmită de camera notarilor publici. În cazul bunurilor mobile a căror valoare stabilită în raportul de evaluare este vădit disproporționată față de valoarea de piață a acestora, organul fiscal competent poate efectua o nouă evaluare, potrivit prevederilor art. 55 din Codul de procedură fiscală. În acest caz, termenul de soluționare a cererii se prelungește cu perioada cuprinsă între data depunerii raportului de evaluare și data efectuării noii evaluări.	Completare art. 9 alin. (2), lit.c) și alin. (7), astfel: Art. 9 Garanții (2) Garanțiile pot consta în: c) instituirea sechestrului asiguratoriu asupra bunurilor de natura mijloacelor fixe sau a obiectelor de inventar aflate în proprietatea contribuabilului; (7) - Bunurile oferite drept garanție potrivit alin. (2) lit. c) și d) se evaluează de un expert evaluator independent, care întocmește un raport de evaluare. În cazul bunurilor imobile a căror valoare stabilită în raportul de evaluare este mai mare decât valoarea orientativă stabilită prin expertiza întocmită de camera notarilor publici, valoarea bunurilor se determină la nivelul valorii orientative stabilite prin expertiza întocmită de camera notarilor publici. În cazul bunurilor mobile a căror valoare stabilită în raportul de evaluare este vădit disproporționată față de valoarea de piață sau de valoarea neamortizată a acestora înscrisă în fișa mijlocului fix , organul fiscal competent poate efectua o nouă evaluare, potrivit prevederilor art. 55 din Codul de procedură fiscală. În acest caz, termenul de soluționare a cererii se prelungește cu perioada cuprinsă între data depunerii raportului de evaluare și data efectuării noii evaluări.	Au fost identificate situații în care: - au fost acceptate garanții supraevaluate raportat la valoarea lor de inventar/valoarea rămasă în urma amortizării; - au fost constituite garanții din stocuri de mărfuri/materiale/produse finite/ambalaje, stocuri care nu au fost actualizate pe măsura vânzării sau consumării acestora și care, în unele cazuri de pierdere a eșalonării, nu au asigurat garanții reale care pot fi executate în vederea valorificării și recuperării creanțelor.
9.	OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală Art. 25 Creditorii și debitorii (2) În cazul în care obligația de plată nu a fost îndeplinită de debitor, debitorii devin, în condițiile legii, următorii: f) alte persoane, în condițiile legii.	Completarea art. 25, alin (2) cu o nouă literă, lit. g), cu următorul conținut Art. 25 Creditorii și debitorii (2) În cazul în care obligația de plată nu a fost îndeplinită de debitor, debitorii devin, în condițiile legii, următorii: g) titularul persoanei fizice autorizate/titularul între-	Ținând seama de faptul că, prin prevederile OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu completări și modificări ulterioare, în raporturile de drept material fiscal, în cazul debitorilor – persoane fizice, nu se stabilește extinderea răspunderii asupra codului unic de înregistrare atribuit titularului PFA, titularului întreprinderii individuale, cabinetului profesiei libere, propunem modificarea

Nr. crt.	Inițiator/Actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/Comentariu
	Art. 142 Reguli privind executarea silită (1) Executarea silită se poate întinde asupra veniturilor și bunurilor proprietate a debitorului, urmăribile potrivit legii, iar valorificarea acestora se efectuează numai în măsura necesară pentru realizarea creanțelor fiscale și a cheltuielilor de executare. Executarea silită a bunurilor proprietate a debitorului, urmăribile potrivit legii, se efectuează, de regulă, în limita a 150% din valoarea creanțelor fiscale, inclusiv a cheltuielilor de executare*).	prinderii individuale/ titularul cabinetului profesiei libere căruia i-a fost atribuit cod unic de înregistrare. Completarea art. 142 – Reguli privind executarea silită, cu un nou alineat, alin. 8, cu următorul conținut: (8) Pentru obligațiile fiscale neachitate de o persoană, rezultate dintr-o activitate și aflate în evidențele organelor fiscale, se extinde răspunderea debitorului – persoana fizică asupra codului unic de înregistrare atribuit titularului PFA, titularului întreprinderii individuale, titularului cabinetului profesiei libere pentru obligațiile fiscale.	și completarea OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, art. 25 și 142.
10.	Legea nr. 56/2010 privind accesibilizarea fondului forestier național Art. 5 (6) În cazul fondului forestier proprietate privată, sumele neutilizate din fondul de accesibilizare a pădurilor se restituie proprietarului, la cerere.	Completarea alineatului (6) al art. 5, astfel: Art. 5 (6) În cazul fondului forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale și proprietate privată, sumele neutilizate din fondul de accesibilizare a pădurilor se restituie proprietarului, la cerere, după reținerea impozitului.	În vederea eliminării situațiilor de blocare a fondului de accesibilizare constituit la nivelul ocolului silvic pentru fondul forestier aparținând unităților administrativ-teritoriale și administrat de acesta, propunem completarea art. 5(6) din Legea nr.56/2010 privind accesibilizarea fondului forestier național. Propunerea de completare are în vedere faptul că pentru întreținerea drumurilor forestiere este utilizată taxa de peiaj, iar unitățile administrativ-teritoriale accesează fonduri europene pentru efectuarea de investiții la drumurile forestiere, ceea ce duce la neutilizarea, în totalitate, a fondului de accesibilizare constituit și blocarea unor surse de finanțare a altor activități la nivelul unităților administrativ-teritoriale.
11.	Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale Art. 61 Aprobarea împrumuturilor (1) Consiliile locale, județene și Consiliul General al Municipiului București, după caz, pot aproba contractarea sau garantarea de împrumuturi interne ori externe pe termen scurt, mediu și lung, pentru realizarea de investiții publice de interes local, precum și pentru refinanțarea datoriei publice locale.	Completare art. 61, prin introducerea unor noi alineate, respectiv alineatele (7), (8) și (9), cu următorul conținut: Art. 61 Aprobarea împrumuturilor „(7) Entitățile menționate la alin.(1) pot contracta împrumuturi din vărsăminte obținute ca urmare a privatizării, înregistrate în contul curent general al Trezoreriei Statului, pentru plata lucrărilor executate la obiective de investiții cu finanțare de la Uniunea Europeană; (8) Termenul de rambursare a ratelor este de cel mult 5 zile de la data încasării sumelor de la Autoritatea de Management a Programului, în baza cererilor de rambursare depuse, conform contractelor încheiate; (9) Pe perioada derulării împrumutului, în condițiile prezentate la alin. (7) și (8), nu se percep dobânzi de întârziere.”	În vederea eliminării situațiilor în care autoritățile administrației publice locale sunt obligate la plata unor cheltuieli neeconomice reprezentate de dobânzi de întârziere, pentru credite acordate din Trezoreria Statului pentru acoperirea golului de resurse financiare înregistrat între data depunerii cererilor de finanțare și data încasării sumelor de la Autoritatea de Management, propunem completarea art. 61 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.
12.	Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia Art. 16 (1) Sumele încasate din închirierea sau din concesionarea bunurilor proprietate publică se fac, după caz, venit la bugetul de stat sau la bugetele locale. (2) În cazul în care contractul de închiriere se încheie de către titularul dreptului de administrare, acesta are dreptul să încaseze din chirie o cotă-parte între 20-50%, stabilită, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local prin care s-a aprobat închirierea.	Completare art. 16 cu un nou alineat, alineatul (3), cu următorul conținut: Art. 16 (3) În cazul în care contractul de închiriere se încheie de către titularul dreptului de administrare, care este o instituție publică de cultură finanțată din venituri proprii și subvenții, acesta are dreptul să încaseze întreaga chirie, stabilită, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local prin care s-a aprobat închirierea.	În cazul instituțiilor publice de cultură finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz, în funcție de subordonarea acestora, virarea unei cote-părți, cuprinsă între 50-80% din veniturile obținute, ca urmare a închirierii bunurilor proprietate publică, aflate în administrare, conduce la acordarea unei subvenții mai mari de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz, în funcție de subordonarea acestora, respectiv micșorarea veniturilor proprii cu suma virată și majorarea subvenției acordate de la buget.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

SINTEZA
RAPORTULUI PUBLIC
PE ANUL 2013

DECEMBRIE 2014

NOTĂ

Sinteza Raportului public pe anul 2013 a fost analizată și aprobată de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2014

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842 - 9480

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **SINTEZA RAPORTULUI PUBLIC** **PE ANUL 2013**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Virginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ioan ANTON (vicepreședinți).

Cuprins

Introducere	Prezentare generală	7
Capitolul 1	Auditul financiar	14
Capitolul 2	Auditul performanței	54
Capitolul 3	Control	86
Capitolul 4	Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	101
Capitolul 5	Evaluarea sistemului de control intern/managerial	107
Capitolul 6	Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	109

Prezentare generală

Înființată în 1864, Curtea de Conturi, de-a lungul celor 150 de ani de funcționare a avut mai multe forme de organizare, misiunea ei rămânând însă aceeași, respectiv de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a gestionării corecte a fondurilor publice.

Curtea de Conturi este Instituția Supremă de Audit a României, fiind reînființată în anul 1992, în baza Constituției, cu scopul de a exercita controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Cadrul juridic pentru desfășurarea activităților specifice este stabilit prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin proceduri de audit public extern prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale general acceptate.

Prin activitățile specifice organizate și desfășurate, Curtea de Conturi a verificat modul de constituire și utilizare a resurselor financiare ale statului și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale.

Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art. 56 alin. (5): „Contul general anual de execuție a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și celelalte conturi anuale de execuție se aprobă prin lege după verificarea acestora de către Curtea de Conturi.”, iar Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele: la art. 4 alin. (1) „Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului un raport asupra conturilor de gestiune ale bugetului general consolidat din exercițiul bugetar expirat” și la art. 39 „Raportul public anual cuprinde: observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său; concluziile degajate din controalele dispuse de Camera Deputaților sau de Senat sau efectuate la regii autonome, societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat și la celelalte persoane juridice supuse controlului Curții; încălcările de lege constatate și măsurile de tragere la răspundere luate; alte aspecte pe care Curtea le consideră necesare.”

Conform legii, Curtea de Conturi elaborează Raportul public anual pe care îl înaintează Parlamentului și rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale care sunt înaintate de către camerele de conturi județene autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

Raportul public pe anul 2013 cuprinde: observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție pe anul 2013 a bugetelor supuse controlului în anul 2014; concluziile degajate din controalele la regiile autonome, societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat; încălcările de lege constatate și măsurile de tragere la răspundere luate.

În anul 2014, Curtea de Conturi a decis în mod autonom asupra programului său de activitate, controalele s-au inițiat din oficiu și nu s-au înregistrat cazuri de depășire a competențelor stabilite de lege pentru ca Parlamentul să intervină în oprirea lor. Camera Deputaților și Senatul nu au cerut Curții de Conturi efectuarea unor controale cu privire la modul de gestionare a resurselor publice. În anul 2014, Curtea de Conturi a înaintat Parlamentului 9 sinteze ale rapoartelor auditurilor performanței efectuate în domeniile privind: programele de sănătate publică; fondurile externe nerambursabile; penitenciarele; îmbunătățirile funciare; datoria publică externă; fondul forestier; reglementarea serviciilor comunitare de utilitate publică; prevenirea catastrofelor naturale (inundații și cutremure).

Prin auditurile publice externe și controalele tematice organizate și desfășurate, conform legii, în anul 2014, Curtea de Conturi a urmărit dacă:

- situațiile financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013 au fost reale și conforme cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în acest an și au fost respectate principiile legalității și regularității, obiective specifice auditului financiar;
- s-a asigurat o bună gestiune financiară prin respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate specifice auditului performanței;
- operațiunile au fost conforme, sub toate aspectele semnificative, cu cadrul juridic și reglementările care le-au fost aplicabile în perioadele supuse controalelor tematice.

Certificarea contului verificat nu constituie temei pentru exonerarea de răspundere juridică, iar pentru motive întemeiate, în termen de un an de la data la care s-a certificat contul verificat, procedura examinării contului poate fi redeschisă. În anul 2014, Curtea de Conturi nu a fost sesizată cu astfel de cazuri.

Activitățile de audit public extern și control

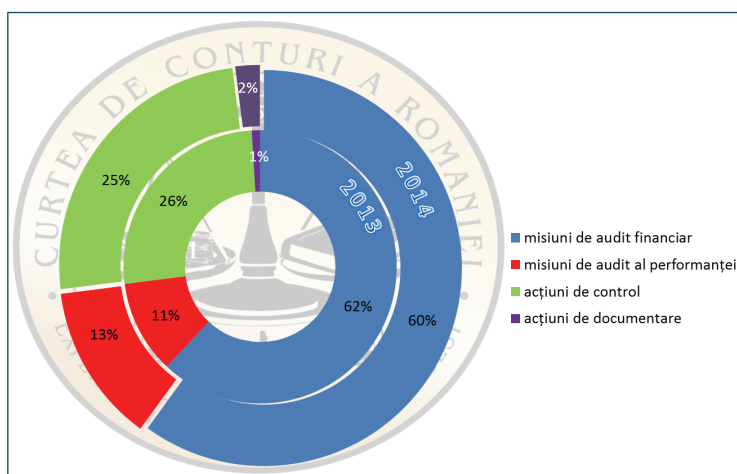
Potrivit Programului de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 departamentele și camerele de conturi au efectuat 2.723 de acțiuni de control/audit, din care: 1.647 misiuni de audit financiar (60% din total), 346 de misiuni de audit al performanței (13%), 681 acțiuni de control (25%) și 49 acțiuni de documentare (2%). Cele 49 de acțiuni de documentare au fost efectuate în vederea elaborării programului de activitate pentru anul 2015, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Tabelul nr. 1. Acțiuni de verificare efectuate în anul 2014 (nr. și %)

Explicații	Număr acțiuni		% din total		Creștere 2014 față de 2013
	2013	2014	2013	2014	
Acțiuni de verificare, din care:	2.641	2.723	100,0	100,0	3,1%
misiuni de audit financiar	1.638	1.647	62,0	60,0	0,5%
misiuni de audit al performanței	287	346	11,0	13,0	20,6%
acțiuni de control	676	681	26,0	25,0	0,7%
acțiuni de documentare	40	49	1,0	2,0	22,5%

Acțiunile de verificare organizate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2014 au crescut cu 82 de acțiuni (3,4%) comparativ cu cele din anul 2013, creștere semnificativă înregistrând-o misiunile de audit al performanței ca urmare a acordării unei atenții mai mari modului în care sunt utilizate fondurile publice și patrimoniul public și privat al statului din punct de vedere al principiilor economicității, eficienței și eficacității.

Graficul nr. 1 Acțiunile de verificare efectuate în anii 2013 și 2014 (%)

În anul 2014, Curtea de Conturi și-a exercitat funcția de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul bugetar al anului 2013, la 2.501 entități, la unele dintre acestea fiind efectuate mai multe tipuri de verificare.

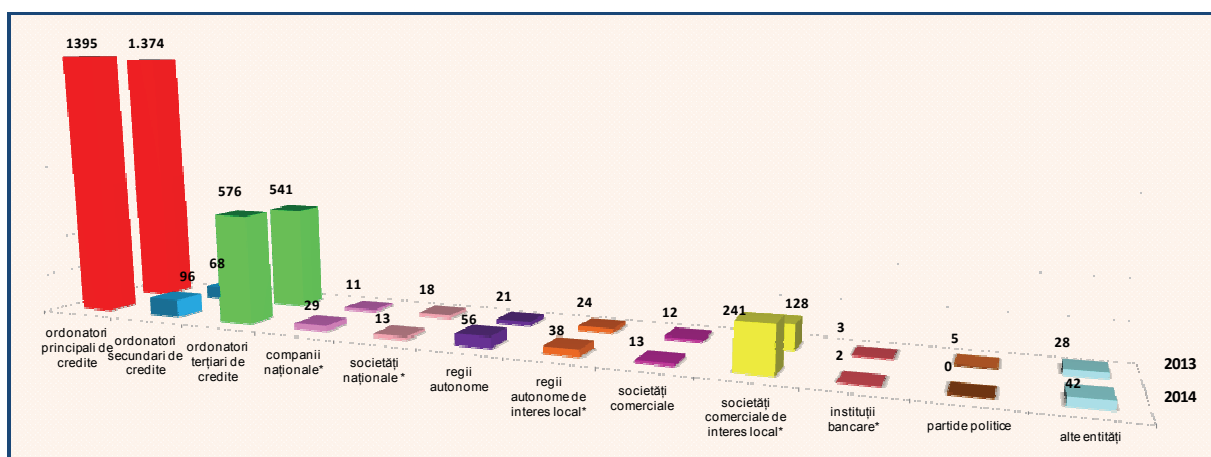
Tabelul nr. 2 Categorii de entități verificate în anii 2013 și 2014 (nr. și %)

Categorii de entități	Număr entități		% din total		Creștere 2014 față de 2013
	anul		anul		
	2013	2014	2013	2014	
Total entități verificate, din care:	2.233	2.501	100,0	100,0	12,0%
<i>ordonatori principali de credite bugetare</i>	1.374	1.395	61,5	55,8	1,5%
<i>ordonatori secundari de credite bugetare</i>	68	96	3,1	3,8	41,2%
<i>ordonatori terțiari de credite bugetare</i>	541	576	24,2	23,0	6,5%
<i>alte entități</i>	250	434	11,2	17,4	73,6%

Notă: În categoria alte entități se regăsesc: companiile naționale, societățile naționale, regiile autonome de interes național și local, societățile comerciale de interes național și local, instituțiile bancare, inclusiv sucursalele și filialele acestora, după caz și partidele politice.

Creșterea numărului entităților verificate în anul 2014 față de cel din anul 2013 se regăsește, în principal, la categoria „alte entități”. Această creștere s-a datorat, în principal, necesității verificării unui număr mai mare din societățile subordonate unităților administrativ-teritoriale, observându-se gradul de creștere al cazurilor de faliment care se întâmplă la nivelul societăților din această categorie. De asemenea, o importanță crescută s-a acordat și regiilor subordonate unităților administrativ-teritoriale care au în administrare patrimoniul acestora.

Graficul nr. 2 Entitățile verificate în anii 2013 și 2014 (nr.)

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.395 de ordonatori principali de credite, 96 ordonatori secundari de credite, 576 ordonatori terțari de credite, 254 de societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 29 de companii naționale, 13 societăți naționale, 94 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 2 instituții bancare, precum și 42 de alte entități (asociații, fundații etc.).

Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la finalizarea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Ca urmare a misiunilor de audit financiar efectuate în anul 2014 asupra conturilor de execuție bugetară anuală pe anul 2013, din totalul opiniilor de audit exprimate, 53 sunt opinii fără rezerve, 136 sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, situații în care conturile anuale de execuție pentru exercițiul bugetar pe anul 2013 nu conțin denaturări semnificative și 1.362 de opinii adverse, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător poziția financiară la data de 31 decembrie 2013 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

Impactul financiar al verificărilor efectuate

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează înființarea, organizarea, funcționarea și atribuțiile entităților verificate, reprezentanții Curții de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entității verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare.

Impactul financiar al neregulilor constatate, ca urmare a verificărilor efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014, comparativ cu cel înregistrat în anul 2013, este mai mare cu 1.186,8 milioane lei, respectiv cu 30,4%, și anume: 422,5 milioane lei veniturile suplimentare și cu 764,3 milioane lei prejudiciile.

Tabelul nr. 3 Impactul veniturilor suplimentare și al prejudiciilor în anii 2013 și 2014

Explicații	u.m.	Total		Creștere, scădere 2014 față 2013
		2013	2014	
Venituri suplimentare	milioane lei	2.297,2	2.719,7	+ 422,5
	milioane euro*	519,7	612,5	+ 92,8
Prejudicii	milioane lei	1.608,1	2.372,4	+ 764,3
	milioane euro*	363,8	534,3	+ 170,5
TOTAL	milioane lei	3.905,3	5.092,1	+ 1.186,8
	milioane euro*	883,5	1.146,8	+ 263,3

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro comunicat de Comisia Națională de Prognoză: Prognoza de toamnă, noiembrie 2013 de 4,42 și noiembrie 2014 de 4,44.

În exercițiul bugetar al anului 2013, cu ocazia verificărilor efectuate în anul 2014, s-au constatat 11.160 de cazuri de abateri, față de 10.239 de cazuri constatate pentru exercițiul bugetar al anului 2012.

Principalele cauze care au condus la producerea abaterilor menționate au constat în nerespectarea reglementărilor legale privind procedurile fiscale, respectiv nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, sau nerespectarea procedurilor de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor bugetare în cazul producerii prejudiciilor.

Tabelul nr. 4 Impactul financiar al abaterilor pe tipuri de acțiuni în anul 2014

Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	2.719,7	633,4	27,7	2.058,6
	milioane euro*	612,5	142,7	6,2	463,6
Prejudicii	milioane lei	2.372,4	741,4	89,1	1.541,9
	milioane euro*	534,3	167,0	20,1	347,2
TOTAL	milioane lei	5.092,1	1.374,8	116,8	3.600,5
	milioane euro*	1.146,8	309,7	26,3	810,8

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Impactul asupra veniturilor bugetare și al plăților efectuate din bugetele publice a fost, în anul 2014, de 5.092,1 milioane lei din care venituri nestabile și neîncasate de 2.719,7 milioane lei, constatate în 4.650 de cazuri, și prejudicii de 2.372,4 milioane lei constatate în 6.510 cazuri.

Graficul nr. 3 Sumele reprezentând venituri suplimentare și prejudicii (milioane lei)

Cele mai relevante abateri și nereguli clasificate în categoria celor care generează *venituri suplimentare*, identificate de Curtea de Conturi în anul 2014 și cuantumul estimat al acestora:

- netransmiterea actelor rezultate în urma inspecției fiscale la serviciile specializate ale Direcțiilor Generale ale Finanțelor Publice (DGFP) pentru efectuarea controlului în vederea calculării TVA suplimentar și a creanțelor conexe (363 milioane lei);
- nevalorificarea informațiilor fiscale deținute de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor, neconsultarea aplicațiilor informatice sau a bazelor de date accesibile ANAF (388,3 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetare aflate în competența ANAF (347 milioane lei);
- neincluderea în programul de control și neefectuarea de inspecții fiscale în vederea recalculării bazei de impozitare și stabilirii sumelor suplimentare de TVA ca urmare a primirii actelor de control întocmite de structurile Direcției Generale a Vămirilor (fostă Autoritatea Națională a Vămirilor) cu obligații fiscale suplimentare la accize (216,5 milioane lei);
- nestabilirea, neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea impozitului pe clădirile deținute de persoane fizice și juridice (50 milioane lei);
- neefectuarea inspecției fiscale la contribuabilii care au depășit plafonul de scutire a TVA și care nu s-au declarat și înregistrat ca plătitori de TVA (46 milioane lei);
- nestabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale de către contribuabili (43,5 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii (29 milioane lei).

Cele mai importante categorii de abateri și nereguli, prin cuantumul estimat al acestora, care au determinat *producerea de prejudicii*, sunt, în principal, următoarele:

- neînscirarea la masa credală, în termen legal, a creanțelor fiscale privind contribuabilii care au intrat în procedura de insolvență, nestabilirea și neînregistrarea în evidența contabilă a creanțelor fiscale accesorii până la data deschiderii procedurii (1.182,5 milioane lei);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (225 milioane lei);

- efectuarea de plăți pentru produse/lucrări/servicii, neexecutate/nerecepționate în cantitatea facturată și plătită (175 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (119 milioane lei);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupa funcții de demnitate publică (36 milioane lei);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (32 milioane lei);
- utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată (32 milioane lei);
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat (30 milioane lei);
- efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare (25 milioane lei);
- plăți peste normele, cotele sau baremurile legale (19 milioane lei);
- nerespectarea condițiilor legale de acordare a ajutorului social (11 milioane lei).

Se observă că sumele cele mai mari s-au constatat la nivelul ANAF, fie ca venituri nerealizate, fie ca prejudicii, prin pierderea dreptului de a solicita virarea veniturilor datorate bugetului de stat.

Auditorii publici externi, cu ocazia verificărilor efectuate în anul 2014, au mai identificat 14.369 de cazuri de abateri cu caracter financiar-contabil, care nu au impact direct asupra veniturilor și cheltuielilor bugetelor publice, dar care au influențat realitatea și exactitatea datelor și informațiilor prezentate în situațiile financiare aferente anului bugetar 2013 la unele entități verificate. Abaterile financiar-contabile nu reprezintă, la data identificării, prejudicii produse statului și unităților administrativ-teritoriale sau potențiale venituri, dar aceste abateri care provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, cele de patrimoniu sau cele fiscale, prin omisiune sau subevaluare, necorectate, pot conduce la plăți fără bază legală sau drepturi neridicate.

Tabelul nr. 5 Impactul abaterilor financiar-contabile pe tipuri de acțiuni în anul 2014

Explicații	u.m.	Total 2013	Total 2014	din care:		
				Audit financiar	Auditul performanței	Control
Abateri financiar-contabile	mil. lei	27.584,6	33.293,3	21.808,5	639,1	10.845,7
	mil. euro*	6.240,9	7.498,5	4.911,8	144,0	2.442,7

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro comunicat de Comisia Națională de Prognoză:
Prognoza de toamnă, noiembrie 2013 de 4,42 și noiembrie 2014 de 4,44.

Nivelul abaterilor financiar-contabile a crescut în anul 2014 cu 5.708,7 milioane lei față de cel stabilit pentru anul 2013, principalele categorii de abateri financiar-contabile și valoarea estimată a acestora referindu-se la:

- menținerea în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă sintetică și analitică a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați (4.370 milioane lei);
- nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară elementele patrimoniale (1.389 milioane lei);
- nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor bugetare pentru debite stabilite în solidar (1.268 milioane lei);
- neconcordanțe între datele declarate prin situațiile financiare anuale și datele declarate către organul fiscal, precum și cele din evidența contabilă (1.266 milioane lei);
- neînregistrarea, în evidența contabilă și tehnico-operativă, a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT (1.253 milioane lei);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului, precum și al UAT (873,5 milioane lei);
- subevaluarea patrimoniului (746,2 milioane lei);
- reflectarea și raportarea eronată a unor operațiuni în conturi de evidență în afara bilanțului, prin majorarea/diminuarea soldului contului „Valori materiale supuse sechestrului” (493 milioane lei);
- nu au fost reevaluate toate elementele patrimoniale la termenul prevăzut de lege (332 milioane lei) sau nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele reevaluării elementelor patrimoniale (293 milioane lei).

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, Curtea de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților

verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

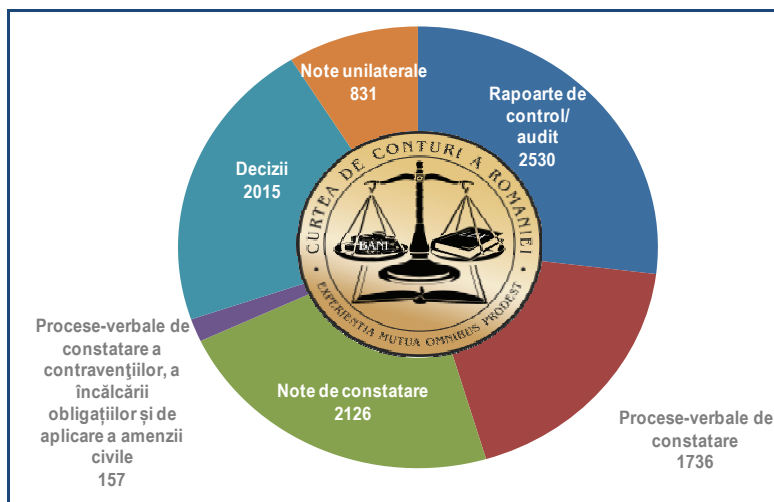
În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se procedează astfel:

- în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității verificate;
- în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea verificată.

Actele întocmite pentru verificarea anului bugetar 2013

Ca urmare a acțiunilor de audit și control efectuate pentru verificarea anului bugetar 2013 au fost întocmite următoarele acte de audit și control: 2.530 rapoarte de audit și control; 1.736 de procese-verbale de constatare; 2.126 de note de constatare; 157 de procese-verbale de constatare a contravențiilor și 831 de note unilaterale.

Graficul nr. 4 Actele întocmite pentru verificarea anului bugetar 2014 (nr. acte)

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, pentru valorificarea actelor de control au fost emise 2.015 decizii, prin care au fost dispuse 18.441 de măsuri, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Structura Sintezelor Raportului public pe anul 2013

Sinteza Raportul public pe anul 2013 este structurată în 6 capitole, respectiv:

- ⇒ auditul financiar;
- ⇒ auditul performanței;
- ⇒ controlul tematic;
- ⇒ acțiunile de verificare a finanțelor publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit.

Misiunile de audit și acțiunile de control tematic efectuate au avut ca obiective următoarele:

- audit financiar asupra conturilor de execuție pe anul 2013 ale: bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetului trezoreriei statului, contului general al datoriei publice a statului, bugetelor unor autorități și instituții publice, precum și bugetelor unor unități administrative teritoriale;
- auditul performanței;

- controale desfășurate la companii și societăți naționale, regii autonome de interes național și local, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și la sucursale și filiale ale acestora;
- controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul bancar;
- controale desfășurate la entități cu atribuții în domeniul privatizării;
- auditul public extern asupra fondurilor comunitare.

Verificările efectuate cu ocazia misiunilor de audit public extern și acțiunilor de control desfășurate în anul 2014, pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au arătat că persoanele responsabile cu gestionarea bugetelor publice și a patrimoniului statului și al unităților administrativ-teritoriale nu au acționat întotdeauna, conform:

1. legislației-cadru privind finanțele publice referitoare la responsabilitățile ordonatorilor de credite bugetare în procesul de:
 - elaborare a bugetelor;
 - realizare a veniturilor bugetare;
 - angajare și utilizare a creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare;
 - organizare și ținere la zi a contabilității;
 - organizare a sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice;
 - organizare, gestionare și ținere la zi a evidenței patrimoniului;
 - organizare și dezvoltare a sistemelor de control intern/managerial.
2. prevederilor din legislația principală și secundară specifică fiecărui buget, respectiv:
 - legea privind codul fiscal și ordonanța Guvernului privind codul de procedură fiscală;
 - legea privind sistemul public de pensii;
 - legea privind sistemul asigurărilor pentru șomaj;
 - legea privind reforma în domeniul sănătății;
 - legea bugetului de stat, legea bugetului asigurărilor sociale de stat și legile de rectificare a acestor bugete;
 - hotărâri ale Guvernului și ordine ale ordonatorilor principali de credite emise în aplicarea acestor legi.
3. prevederilor unor legi generale, ca de exemplu:
 - legea contabilității;
 - legea privind bunurile proprietate publică;
 - legea privind auditul public intern;
 - legislația în domeniile: controlului financiar preventiv, salarizării, achizițiilor publice etc.

Ca o caracteristică generală, misiunile de audit public extern și acțiunile de control desfășurate au evidențiat, per ansamblu, o insuficientă preocupare din partea entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară. Aceasta confirmă că fondurile și patrimoniul public al statului sunt gestionate într-un regim în care performanța utilizării acestora nu este un criteriu prioritar.

În Raportul public pe anul 2013, care este postat pe pagina de internet www.curteadeconturi.ro sunt prezentate detaliat, pe capitole, rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control organizate și desfășurate în anul 2014 pentru exercițiul bugetar al anului 2013 de Curtea de Conturi.

Auditul financiar

Pentru exercițiul bugetar al anului 2013, pe baza situațiilor financiare, a conturilor privind execuția bugetară prezentate de ordonatorii principali de credite și în urma verificării și analizării acestora, Ministerul Finanțelor Publice a elaborat contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, respectiv contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, care au ca anexe conturile anuale de execuție a bugetelor fondurilor speciale și bugetele ordonatorilor principali de credite, pe care le-a prezentat Guvernului, care le-a transmis Parlamentului pentru a le aproba prin lege.

În procesul de verificare, prin auditul financiar, Curtea de Conturi a urmărit dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România, dacă acestea oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare în exercițiul bugetar verificat, exprimând în acest sens o opinie de audit. Conform art. 26 din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi, în anul 2014, a organizat și efectuat audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor pe anul 2013 ale autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, pentru:

1. contul general de execuție a bugetului de stat, format din:
 - 1.1. bugetul de stat, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
 - 1.2. bugetele autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat administrate și gestionate de 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv ordonatori secundari și terțiari ai acestora;
2. contul general al datoriei publice, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
3. contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, administrat și gestionat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, ca ordonator principal de credite și ordonatori terțiari ai acesteia (case județene);
4. contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat, format din bugetul asigurărilor sociale de stat, administrat și gestionat de Casa Națională de Pensii Publice, ca ordonator principal de credite și de 21 de ordonatori terțiari ai acesteia (case județene), precum și de Român de Informații, ca ordonator principal de credite al bugetului asigurărilor sociale de stat;
5. contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj, administrat și gestionat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă ca ordonator principal de credite și de 22 de ordonatori terțiari ai acesteia (agenții județene);
6. contul de execuție a bugetului Trezoreriei Statului, administrat și gestionat de Ministerul Finanțelor Publice;
7. contul de execuție a bugetului administrat și gestionat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii.

1.1. Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

Tabelul nr. 6 Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 5/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri	98.182,5	94.560,3	90.945,1	96,1
Cheltuieli	116.359,3	115.226,2	110.128,0	95,5
Deficit	(18.176,8)	(20.665,9)	(19.182,9)	(92,8)
% deficit în PIB*	(2,84)	(3,23)	(3,00)	-

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2013 este de 639.271,9 milioane lei

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 5/2013, rectificat prin OG nr. 17/2013 și OUG nr. 99/2013 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2013

- bugetul de stat pe anul 2013 și legea bugetară a acestuia au fost elaborate de Ministerul Finanțelor Publice (MFP) conform dispozițiilor legale privind transmiterea proiectului de buget la Guvern și Parlament în anii în care se organizează alegeri generale parlamentare, astfel că acestea au fost adoptate de Parlament prin Legea nr. 5/21 februarie 2013 ale cărei prevederi au intrat în vigoare începând cu data de 25 februarie 2013. Prin urmare, execuția bugetului de stat pe anul 2013 s-a realizat prin îndeplinirea sarcinilor prevăzute în bugetul anului 2012;
- prin cele două rectificări ale Legii nr. 5/2013, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 4.818,3 milioane lei, creditele bugetare s-au diminuat cu 2.329,2 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 2.489,1 milioane lei, ceea ce conduce la concluzia că proiectul bugetului inițial a fost fundamentat cu marje mari de eroare, respectiv: veniturile cu 8%, cheltuielile cu 5,7%, iar deficitul cu 4,8%;
- contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 a fost întocmit de Ministerul Finanțelor Publice, în structura bugetelor aprobate, pe baza situațiilor financiare prezentate de cei 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat pe anul 2013 și în urma verificării și analizării acestora. Până la data de 1 iulie 2014, Ministerul Finanțelor Publice a transmis Guvernului, pentru analiză și prezentare spre aprobare Parlamentului, contul general de execuție a bugetului de stat care a avut ca anexe conturile anuale de execuție a bugetelor ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele acestora. Contul general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013 și anexele la acesta au fost primite de Curtea de Conturi la data de 12 august 2014 în vederea verificării acestora;
- execuția bugetului de stat pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 3.615,2 milioane lei (3,9%) sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 5.098,2 milioane lei (4,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive și deficit bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 1.483,0 milioane lei (7,2%);
- prin Legea nr. 5/2013, pentru fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului inclus în bugetul de stat s-au aprobat 200 milioane lei pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute care apar în timpul execuției bugetare. Aceste credite bugetare s-au majorat de peste 5 ori cu ocazia celor două rectificări, fiind anulate unele credite bugetare propuse de ordonatorii principali de credite, în condițiile Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare. Sumele din fondul de rezervă bugetară s-au utilizat pentru majorarea bugetelor unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe baza a 38 de hotărâri de guvern, continuându-se practicile din anii precedenți, respectiv:
 - repartizarea sumelor către ordonatorii principali de credite care le-au anulat pentru acțiuni care nu s-au dovedit a fi urgente sau neprevăzute;
 - corectarea unor erori de programare bugetară ale ordonatorilor principali de credite;
 - susținerea cultelor;
 - lucrări de investiții la diverse obiective, fără a exista o motivare a priorității față de alte obiective de investiții în curs.
- Fondul de rezervă nu a fost utilizat în scopul pentru care a fost creat, alocările realizându-se fără criterii transparente, acest fond reprezentând de fapt o modalitate de a suplimenta bugetele unor ordonatori de credite fără a fi nevoie de aprobarea Parlamentului, funcționând practic ca un buget paralel fără control parlamentar;
- Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului inclus în bugetul de stat pe anul 2013 a fost constituit și utilizat conform legislației finanțelor publice specifică acestui fond;
- deficitul bugetar înregistrat în timpul anului 2013 a fost finanțat din surse interne (74%) și din surse externe (26%), prin emisiuni de certificate de trezorerie și obligațiuni de stat de tip benchmark lansate pe piața internă, emisiuni de titluri de stat în valută pe piața internă și externă, împrumuturi temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, trageri din împrumuturile destinate finanțării de proiecte, precum și prin trageri din împrumuturile contractate de unitățile administrativ-teritoriale;
- Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2013 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București, pe care l-a prezentat Guvernului pentru adoptare împreună cu Contul general anual de execuție a bugetului de stat (potrivit art. 40 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- execuția bugetară a alocărilor de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile s-a realizat printr-o implicare insuficientă a structurilor din MFP cu atribuții în

acest domeniu; prin neexercitarea controlului/auditului intern de către structurile cu aceste atribuții din cadrul ordonatorilor principali de credite care au în structură autorități de management; prin nedeclararea sau declararea cu întârziere la Comisia Europeană a plăților efectuate de la bugetul de stat în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile în vederea rambursării acestora de către Comisie, astfel că suma de 2.212,5 milioane lei rambursată de la bugetul Uniunii Europene/altor donatori în contul acestor programe și proiecte, în anul 2013, reprezintă 51,9% din sumele plătite din bugetul de stat, situație care arată gradul de absorbție a unor sume ce se cuvin de drept acestuia. Toate acestea s-au datorat existenței unor prevederi insuficiente în legislația națională, aplicabile fondurilor externe nerambursabile, prin care să fie stabilită răspunderea personalului implicat în gestionarea/derularea procesului de absorbție a fondurilor europene, în cazul producerii de nereguli și corecții financiare (corecțiile aplicate de Comisia Europeană asupra sumelor solicitate la plată, rămân cheltuieli definitive ale bugetelor naționale din care au fost efectuate).

Opinia de audit

Ca urmare a misiunii de audit financiar asupra Contului general de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, Curtea de Conturi a exprimat o opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere (cunoscută și ca opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect). Paragraful de evidențiere constă în faptul că abaterile de la legalitate și regularitate constatate nu au afectat semnificativ situațiile financiare centralizate ale bugetului de stat pe anul 2013 și s-au datorat unor evenimente care nu sunt sub controlul direct al MFP.

1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2013, finanțate din bugetul de stat

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin programul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2014 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la toți cei 53 de ordonatori principali de credite finanțați, în anul 2013, din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțiari de credite ai acestora.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar la ordonatorii de credite ai bugetului de stat este redat în tabelul următor:

Tabelul nr. 7 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de audit financiar pe anul 2014

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	343,8
	milioane euro*	77,4
Prejudicii	milioane lei	207,5
	milioane euro*	46,7
TOTAL	milioane lei	551,3
	milioane euro*	124,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale, cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;
- examinarea modului în care măsurile corective dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;
- evaluarea mediului de control, pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Rezultatele misiunilor de audit financiar efectuate de Curtea de Conturi la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat și cele mai semnificative abateri constatate sunt prezentate în Raportul public pe anul 2013.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit prin standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități publice este relevant faptul că, pe parcursul ultimilor 3 ani, situațiile financiare au înregistrat în mod progresiv o acuratețe îmbunătățită, ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii și a recomandărilor Curții de Conturi, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

În acest context, cu toate că auditul financiar pentru anul 2013 a scos în evidență unele disfuncționalități cu incidență asupra modului în care au fost respectate prevederile legale în activitatea financiar-contabilă, acestea, în majoritatea cazurilor, fie au fost înlăturate în timpul acțiunii, fie au avut un grad de semnificație redus.

Această situație a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve** pentru instituțiile și autoritățile publice respective, fapt pentru care, pentru acestea au fost emise **certificate de conformitate**.

Ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat pentru care a fost emisă opinie fără rezerve sunt: Administrația Prezidențială, Senatul României, Camera Deputaților, Consiliul Legislativ, Agenția Națională de Integritate, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Oficiul Național de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

În cazul unor entități auditate au fost exprimate **opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât fie condițiile opiniei de audit fără rezerve au fost afectate nesemnificativ de existența unor evenimente din afara entităților auditate, fie valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, s-a situat sub pragul de semnificație.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect sunt: Consiliul Național al Audiovizualului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Public, Academia Română, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Agenția Națională de Presă Agerpres, Consiliul Superior al Magistraturii, Autoritatea Electorală Permanentă, Ministerul Fondurilor Europene, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietății.

Au fost exprimate și **opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât situațiile financiare au fost întocmite de entități în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect sunt: Înalta Curte de Casație și Justiție, Curtea Constituțională, Consiliul Concurenței, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Consiliul Economic și Social, Secretariatul General al Guvernului.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare astfel încât opinia exprimată a fost **opinie adversă**.

Principalele **observații ale Curții de Conturi la acești ordonatori de credite**, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic în continuare pentru fiecare dintre aceștia.

AVOCATUL POPORULUI

Observațiile Curții de Conturi

- În urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, au influențat acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare, și anume: diferențe între soldurile conturilor „Personal-salarii datorate”, „Personal-ajutoare și indemnizații datorate” și restul de plată datorat conform statelor de plată; a fost calculată și evidențiată eronat contravaloarea sumelor datorate pe anul 2013 la Fondul special de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap; au fost evidențiate unele cheltuieli la alte articole bugetare decât cele corespunzătoare naturii și destinației acestora; nu au fost parcurse succesiv fazele procesului de execuție bugetară a cheltuielilor; au fost încheiate angajamente legale fără a fi precedate de angajamente bugetare și fără a fi însoțite de propuneri de angajare.
- Au fost constatate și încălcări de lege constând în stabilirea eronată a drepturilor salariale ale personalului nou încadrat sau acordarea/reținerea unor sume pe statul de plată fără justificare.
- S-a constatat, totodată, efectuarea deficitară a procesului de inventariere, înregistrarea necorespunzătoare în evidența contabilă a rezultatelor acestora, neasigurarea integrității bunurilor patrimoniale (reținerea necorespunzătoare a garanției materiale, neutilizarea unor documente financiar-contabile).

Recomandările Curții de Conturi au vizat, în principal:

- ✓ stabilirea drepturilor salariale în conformitate cu prevederile legale, pentru toți salariații angajați după anul 2010 și calculul diferențelor salariale acordate nelegal, precum și recuperarea acestora;
- ✓ calculul și evidențierea corectă, conform reglementărilor legale, a sumelor reprezentând contribuția la Fondul de solidaritate pentru persoanele cu handicap pe anul 2013;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară; aplicarea întocmai a prevederilor legale referitoare la utilizarea documentelor financiar-contabile.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Observațiile Curții de Conturi

La CNSAS, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare, întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2013, au fost constatate unele nereguli care, coroborate cu neducerea la îndeplinire a unor măsuri dispuse prin decizie în anii anteriori, au condus la afectarea situațiilor financiare, după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariului de bază pentru personalul nou angajat (funcționari publici), în sensul că acestuia i-au fost acordate drepturi care erau abrogate;
- nerespectarea prevederilor legale privind recepția construcțiilor, pentru lucrări de compartimentare executate în anii precedenți, ceea ce creează riscul antrenării unor costuri suplimentare, legate de plata unor taxe de reavizare a documentației și a unor eventuale amenzi;
- efectuarea unor plăți pentru prestări de servicii, fără îndeplinirea cerințelor legale cu privire la întocmirea documentelor care atestă realitatea serviciilor prestate și exactitatea sumelor datorate;
- reflectarea eronată a unor operațiuni financiar-contabile în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2013, reprezentând rezultatele reevaluării clădirii în care instituția își desfășoară activitatea și a terenului aferent acesteia;
- nerevizuirea procedurii operaționale privind inventarierea patrimoniului, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Recomandări:

- ✓ implementarea măsurilor dispuse prin deciziile anterioare emise de Curtea de Conturi;
- ✓ realizarea recepției la terminarea lucrărilor și a recepției finale, pentru lucrarea de compartimentare spații interioare sediu central;
- ✓ întocmirea documentelor justificative din care să rezulte certitudinea obligațiilor de plată față de terți, în urma serviciilor prestate de către aceștia;
- ✓ elaborarea procedurilor scrise, precum și revizuirea acestora permanent, în funcție de evoluția reglementărilor în domeniu.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat că situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 de către MAE *nu reflectă în totalitate în mod real și exact operațiunile financiar-contabile efectuate* de entitate, principalele abateri fiind următoarele:

- neevidențierea în contabilitate a:
 - obligațiilor de plată către furnizori pentru toate achizițiile de bunuri efectuate în anul 2013 de reprezentanțele diplomatice;
 - drepturilor de personal aferente lunii decembrie 2013 convenite salariaților misiunilor diplomatice, astfel încât valoarea cheltuielilor reflectate în situațiile financiare (contul de execuție pentru cheltuieli și contul de rezultat patrimonial) întocmite la 31.12.2013 a fost diminuată, iar, în același timp, rezultatul patrimonial a fost majorat;
- nu au fost evaluate în moneda de raportare (leu), la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României, disponibilitățile în valută existente la reprezentanțele diplomatice, astfel încât valoarea patrimoniului, reflectată în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2013, a fost diminuată cu valoarea diferențelor de curs valutar;
- contul „Decontări privind activele fixe” are la data de 31.12.2013 un sold în valoare de 11.010 mii lei, deși, potrivit funcționalității acestuia, nu ar trebui să aibă sold la sfârșitul anului. Din acesta, suma de 3.650 mii lei reprezintă valoarea lucrărilor de reamenajare a unor spații ale misiunilor diplomatice, care ar fi trebuit să majoreze valoarea clădirilor respective, deoarece reprezintă lucrări de reparații capitale și de modernizare;
- nu au fost stabilite și nici valorificate rezultatele inventarierii anuale a patrimoniului, întrucât elementele patrimoniale inventariate faptic nu au fost comparate cu datele aflate în evidența contabilă și nu au fost

luate măsuri în vederea valorificării rezultatelor în condițiile legii, cu consecințe asupra realității și exactității datelor din situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2013;

- *nerespectarea principiului bunei gestiuni financiare* cu referire la lipsa unei monitorizări și evaluări a unui număr de 25 de programe/proiecte de asistență pentru dezvoltare, realizate în anul 2013, sub aspectul gradului de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare program/proiect finanțat. Angajamentele legale, în baza cărora s-au efectuat transferurile de fonduri din bugetul de asistență pentru dezvoltare (ODA) al MAE au fost aprobate de ordonatorul de credite fără viza de control financiar preventiv și delegat, iar această situație nu a fost raportată Ministerului Finanțelor Publice.

La *Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni* s-au constatat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor drepturi salariale, fără respectarea cadrului legal aplicabil entității, pentru personalul detașat din sectorul privat, de la societăți comerciale cu răspundere limitată, pe funcții care nu au fost aprobate de ordonatorul principal de credite. Deciziile de aprobare a detașărilor și nivelului drepturilor salariale nu au fost avizate pentru control financiar preventiv și nici pentru legalitate. Au fost identificate și cazuri în care personalul a fost detașat fără decizie și fără stabilirea nivelului drepturilor salariale. De asemenea, în deciziile emise pentru personalul detașat, căruia nu i s-a păstrat nivelul salarial avut la entitatea de la care s-a detașat, nu este invocată baza legală pentru acordarea drepturilor salariale.

Recomandări:

- ✓ evidențierea în contabilitate a tuturor obligațiilor către furnizori, a tuturor drepturilor de personal cuvenite salariaților misiunilor diplomatice și a tuturor diferențelor de curs valutar aferente disponibilităților în valută aflate la dispoziția Ministerului Afacerilor Externe, inclusiv a misiunilor sale diplomatice;
- ✓ efectuarea unei analize privind modul de utilizare a imobilelor din administrarea MAE, aflate în țările în care au fost desființate misiunile diplomatice ale României și identificarea posibilităților de utilizare a acestor imobile cu respectarea principiului bunei gestiuni financiare sau vânzarea celor pentru care există aprobare legală în acest sens;
- ✓ urmărirea realizării veniturilor din închirierea imobilelor conform prevederilor contractuale;
- ✓ utilizarea creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare;
- ✓ aprobarea de către ordonatorul de credite a angajamentelor legale în baza cărora se efectuează transferurile de fonduri din bugetul asistenței pentru dezvoltare al MAE numai după ce acestea au fost vizate pentru control financiar preventiv;
- ✓ aprobarea statului de personal și a fișelor de post pentru *Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni*, precum și intrarea în legalitate cu privire la stabilirea și acordarea drepturilor salariale pentru personalul acestui institut.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi

- Fundamentarea și solicitările de sume din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului s-au făcut în unele cazuri cu nerespectarea prevederilor legale;
- Neînregistrarea în contabilitatea MDRAP a datoriei către clienții băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, constând în prime de stat aferente anilor precedenți în cadrul Programului de economisire și creditare în sistem colectiv.
- Neînregistrarea în conturi în afara bilanțului a unui software primit de entitate în anul 2008, pe bază de contract de comodat.
- Neconcordanța posturilor din bilanț și a indicatorilor raportați în conturile de execuție bugetară cu datele înregistrate în contabilitate.
- Menținerea în conturile de creanțe și datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasare, respectiv pentru lichidarea acestora.
- Modelul Contractului de finanțare aprobat la nivelul MDRAP nu cuprinde toate elementele obligatorii prevăzute de lege.
- Neurmărirea eficacității alocării unor fonduri pentru realizarea obiectivelor cuprinse în diverse programe. În acest sens exemplificăm: „Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii (PNDI)” și Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL).
- Nerespectarea prevederilor legale care reglementează materia achizițiilor publice. Astfel de situații s-au întâlnit în cazul contractelor de achiziții publice încheiate cu Universitatea București (contract încheiat după 204 zile de la comunicarea rezultatului procedurii), Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” (după 218 zile) ș.a.

Au fost verificate și entități aflate în subordinea ordonatorului principal – MDRAP, ordonatorii secundari/terțiari, respectiv: *Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC)*; *Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP)*; *Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)*.

Ca urmare a verificărilor au fost consemnate următoarele:

- pentru unele tranzacții derulate în cadrul ANFP și ANRSC nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile;
- nerespectarea unor prevederi legale privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor. La nivelul ANFP, în anul 2013 nu s-au certificat de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente documentele justificative care însoțesc proiectele operațiunilor prezentate la viza CFPP, în privința realității, regularității și legalității;
- neinventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și neîntocmirea Registrului inventar. La nivelul ANFP și ISC, cu ocazia trecerii în subordinea MDRAP, a fost executată numai inventarierea, fără să se întocmească și Registrul Inventar, document care să certifice datele din bilanțul de închidere necesar a fi încheiat la schimbarea ordonatorului de credite din care se finanțează instituția;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor de natură salarială cu nerespectarea prevederilor legale. În anul 2013, în baza unui ordin al președintelui ANFP au fost desemnate echipe de proiect și persoane împuternicite să efectueze operațiuni financiare pentru proiecte. Plata membrilor echipelor care au participat în cadrul diferitelor proiecte, în perioada 01.01-31.07.2013, s-a efectuat din capitolul bugetar „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul „Cheltuieli de personal”, deși, conform Proiectelor, aceste cheltuieli erau eligibile și trebuiau suportate de la titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile/(FEN) postaderare”;
- neluarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea debitelor înregistrate în contabilitatea entității.

Recomandări: elaborarea unei proceduri operaționale referitoare la cedări de sume la Fondul de rezervă, precum și la suplimentarea sumelor de la acest fond; actualizarea tuturor contractelor de comodat și înregistrarea în conturi în afara bilanțului a tuturor activelor fixe și obiectelor de inventar primite în folosință în baza acestor contracte; luarea de măsuri în vederea valorificării proiectelor tehnice privind lucrările neexecutate; respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor bugetare.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Observațiile Curții de Conturi

- În evidența contabilă a Ministerului Justiției nu au fost înregistrate sumele executate silit din veniturile proprii ale ministerului, reprezentând contravaloarea drepturilor salariale ale personalului din cadrul unor instanțe judecătorești, respectiv venituri nete executate silit de executorii judecătorești, obligațiile angajaților și ale angajatorului, datorate și neachitate bugetelor publice la momentul plății.
- Veniturile încasate de Ministerul Justiției, constituite din cota de 10% din onorariul stabilit pentru expertiza tehnică judiciară, care se virează lunar de către birourile locale de expertiză tehnică judiciară în contul ministerului, au fost diminuate cu suma de 124 mii lei, reprezentând comisioane bancare reținute de CEC, care au fost înregistrate pe cheltuieli. În fapt, comisioanele reținute de CEC nu reprezintă o cheltuială a ministerului.
- La nivelul *Administrației Naționale a Penitenciarelor* nu s-a asigurat organizarea și conducerea contabilității de gestiune financiară și bugetară pentru producția obținută în gospodăriile agrozootehnice și prestările de servicii desfășurate de sistemul administrației penitenciare. Totodată, bugetul aprobat la nivelul ordonatorului principal de credite pentru Administrația Națională a Penitenciarelor nu a cuprins veniturile obținute din contractele încheiate cu casele de asigurări sociale de sănătate și nici taxele și alte venituri din învățământ, realizate de Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu-Ocna. În fapt, la nivelul ordonatorului secundar de credite a fost reflectată numai execuția cheltuielilor efectuate din aceste venituri.
- Bunurile de natura imobilizărilor și a obiectelor de inventar constatate de către comisia de inventariere ca fiind depreciate/uzate nu au fost casate și nu s-a procedat la înregistrarea în contabilitate a ajustărilor pentru depreciere/pierdere de valoare, fiind menținute în evidențele contabile la o valoare care nu reflectă starea acestora la momentul întocmirii situațiilor financiare anuale. O situație similară s-a constatat și pentru anul 2012.
- La *Curtea de Apel Craiova*, datele raportate în contul de execuție, ca angajamente legale de plătit, în sumă de 43 mii lei, nu reflectă realitatea, întrucât în balanța de verificare soldurile conturilor corespunzătoare totalizează 2.289 mii lei. Operațiunea de inventariere a patrimoniului public și privat al statului nu s-a efectuat în mod corespunzător, întrucât nu s-a efectuat inventarierea creanțelor și obligațiilor față de terți pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii, iar comisia centrală de inventariere a făcut propuneri de scoatere din funcțiune a unor mijloace fixe în valoare de 49 mii lei, fără însă ca acestea să fie soluționate.

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost actualizate datele din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât acestea să reflecte realitatea în datele raportate prin situațiile financiare ale ordonatorului principal de credite pentru bunurile aflate atât în administrarea aparatului central, cât și în cea a ordonatorului secundar de credite ANPIS.
- Nu au fost evaluate și înregistrate distinct în evidența financiar-contabilă amenajările la terenurile pe care se află unele imobile, evidențiate în bilanțul aparatului central al ministerului.
- Nu au fost finalizate lucrările de înregistrare la Oficiul pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară pentru toate imobilele aflate în administrarea aparatului central.
- În bilanțul contabil întocmit la finele anului 2013 au fost raportate datele aferente *Institutului Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale București și Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” – București*, cu toate că din luna aprilie 2013 acestea nu se mai aflau în coordonarea ministerului.
- Plățile privind cheltuielile de capital, în sumă de 3.059 mii lei, au fost raportate la un singur subcapitol al clasificăției funcționale, pentru entitățile din subordine, în timp ce alte plăți din anul 2013 au fost raportate la subcapitole diferite, fapt ce a condus la neurmărirea respectării legislației privind finanțarea cheltuielilor de capital.
- Neurmărirea și neîncasarea creanțelor bugetare prescrise care provin din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, suportate integral din credite primite de la bugetul de stat în perioada 2006-2010.
- Lipsa de monitorizare, de către Direcția Generală Asistență Socială din cadrul ministerului, a modului de acordare și utilizare a subvențiilor de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, entități aflate în subordinea ordonatorului secundar de credite, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, către diverse asociații și fundații, a determinat plăți nelegale.
- Nu s-a verificat de către Direcția Generală Asistență Socială, din cadrul ministerului, modul de derulare a finanțării unor cheltuieli de investiții și reparații capitale, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nelegale.
- MMFPSPV a efectuat plata nejustificată a unei sume din credite bugetare ale anului 2013, reprezentând cheltuieli materiale, daune morale, cheltuieli de executare silită și cheltuieli de judecată, stabilite de către instanțele de judecată, prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile, fără să analizeze cauzele care au determinat aceste obligații de plată și fără să identifice eventualele persoane responsabile. În acest context se înscrie și plata sumei de 150 mii lei, reprezentând amenzi aplicate de către ANRMAP, contestate în instanță, dar respinse prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile.
- S-au aplicat eronat prevederile OUG nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, prin calculul procentelor de majorare salarială de 8% și de 7,4% și asupra drepturilor bănești acordate sub formă de stimulente, care au fost incluse în salariul de bază și care nu fuseseră propuse reducerii în anul 2010.

Recomandări:

- ✓ actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea ministerului și a entităților aflate în subordinea ministerului;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru predarea către Ministerul Educației Naționale a celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare, care, din anul 2013, nu se mai află în coordonarea ministerului;
- ✓ preluarea întocmai, în situațiile financiare anuale centralizate de către ordonatorul principal de credite, a datelor raportate prin conturile de execuție bugetară care aparțin ordonatorilor secundari de credite și aparatului central;
- ✓ recuperarea de la CASMB a sumelor pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris, conform prevederilor legale în vigoare, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării, inclusiv pentru entitățile care s-au desființat și au fost preluate în anul 2010 ca urmare a reorganizării;
- ✓ monitorizarea modului de aplicare a prevederilor actelor normative în vigoare, privind acordarea subvențiilor cuvenite asociațiilor și fundațiilor cu personalitate juridică, pentru a evita efectuarea de plăți nelegale cu titlu de subvenții din bugetul de stat;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare celor care au determinat plăți suplimentare din bugetul de stat cu titlu de cheltuieli materiale, cheltuieli de judecată, daune morale și cheltuieli de executare silită, evidențierea în contabilitate a operațiunilor specifice, recuperarea sumelor în condițiile legii, virarea la buget a sumelor recuperate;
- ✓ dispunerea de măsuri de recuperare, conform prevederilor legale în vigoare, a sumelor plătite nelegal cu titlu de amenzi, virarea sumelor la bugetul de stat, pe măsura recuperării având în vedere și soluțiile pronunțate prin sentințele/deciziile civile rămase definitive și irevocabile;

- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale, în anul 2013 și în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea/autoritatea ordonatorului principal de credite.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Observațiile Curții de Conturi

- Situațiile financiare întocmite la 31.12.2013 conțin date eronate și necorelate. Astfel, în bilanțul centralizat întocmit de MTS la data de 31.12.2013, în coloana „Sold la începutul anului”, la rândul „Rezultatul patrimonial al exercițiului”, este consemnată suma de 5.073 mii lei, mai puțin cu 10 mii lei față de suma rezultată din diferența dintre soldul creditor din bilanțul propriu al MTS și soldul debitor din bilanțul centralizat al instituțiilor subordonate. Totodată, s-a constatat că nu au fost depuse în termenul legal, la Ministerul Finanțelor Publice, situațiile financiare centralizate privind execuția bugetului pe anul 2013.
- La data de 31.12.2013, contul „Debitori sub 1 an”, prezenta un sold creditor în sumă de 597 mii lei, astfel că, fără explicații necesare, soldul creditor în cazul contului „Debitori” denaturează informațiile pe care trebuie să le ofere acest cont, având influență asupra situațiilor financiare.
- Contravaloarea depășirilor survenite la convorbirile telefonice a fost înregistrată, în mod eronat, în contul „Avansuri de trezorerie” și nu s-a urmărit recuperarea acestora.
- Referitor la organizarea și efectuarea inventarierii s-a constatat încălcarea prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.
- În condițiile în care, prin HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, unele spații aflate în administrarea MTS au fost atribuite unor federații sportive naționale, în anul 2013, la expirarea perioadei de 10 ani și nu s-a reglementat situația în continuare a acestora.

Recomandări:

- ✓ întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu prevederile legale, precum și transmiterea acestora la Ministerul Finanțelor Publice în termenul legal;
- ✓ organizarea și desfășurarea inventarierii, precum și valorificarea rezultatelor acesteia în conformitate cu prevederile legale; analizarea și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele conturilor „Debitori”, „Creditori” și „Avansuri de trezorerie”, iar, pe cale de consecință, reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor MTS;
- ✓ respectarea prevederilor Codului Civil în cazul sumelor încasate fără temei legal;
- ✓ reglementarea situației spațiilor acordate în folosință de către MTS, cu destinație de sediu, unor federații sportive naționale, în condițiile în care termenul prevăzut de HG nr. 310/2003 privind darea în folosință gratuită a unor imobile proprietate publică a statului, aflate în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, unor federații sportive naționale, a expirat.

Precizăm că în urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către MTS, a măsurilor dispuse prin deciziile emise în anii 2011, 2012, 2013, 2014, s-a constatat nefinalizarea mai multor măsuri, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR

- MADR nu a evidențiat în contabilitate și nu a recuperat debite, în sumă de 4.858 mii lei, reprezentând despăgubiri civile datorate de 2 persoane fizice, în subsidiar cu o societate de asigurări, ca urmare a utilizării nelegale a unor subvenții acordate pentru asigurarea culturilor agricole. Deși s-a achitat onorariu unui executor judecătoresc, entitatea nu a finalizat recuperarea sumelor și virarea la bugetul de stat. De asemenea, entitatea nu a calculat, înregistrat și urmărit indexarea debitului cu indicele de inflație. Astfel, pentru perioada iunie 2011-mai 2014, MADR trebuia să actualizeze debitul cu suma totală de 240 mii lei, reprezentând indexarea cu indicele de inflație.
- Nu au fost inițiate măsurile legale pentru recuperarea de la persoanele răspunzătoare a unei sume reprezentând sancțiune contravențională (amendă) aplicată de către ANRMAP și plătită din bugetul de stat.
- Nerespectarea prevederilor legale cu privire la rezultatele inventarierii anuale a patrimoniului, efectuată pe parcursul exercițiului financiar, care nu a fost valorificată și, pe cale de consecință, nu s-au clarificat minusurile constatate de comisia de inventariere.
- Nu a fost efectuată reevaluarea activelor fixe corporale din gestiunea ministerului și nici cea a celor transmise, în perioadele anterioare, la ADS, pentru a fi valorificate prin concesionare.
- În cadrul MADR au fost efectuate cheltuieli de personal nelegale, prin majorarea cu până la 75% a salariilor de bază ale unor funcționari publici, care nu întruneau criteriile legale de acordare a sporului de 75%.

- Au fost decontate cheltuieli reprezentând consum de combustibil pentru autoturismele din dotare, pentru care *nu s-au prezentat documente justificative* legal întocmite, fiind depășit totodată și numărul de autovehicule prevăzut prin lege.

La **structurile teritoriale din subordinea MADR** auditate în anul 2014 au existat, de asemenea, nerespectări ale prevederilor legale astfel:

La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) și la Centrele Județene din subordinea APIA

- neînregistrarea în evidența tehnico-operativă (*Registrul Debitorilor Naționali*) și, implicit, în cea contabilă și nu s-au luat măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat a *obligațiilor accesorii* prevăzute de legislația în vigoare (majorări de întârziere, dobânzi și penalități de întârziere), pentru sumele datorate de producătorii agricoli care au beneficiat de sprijin pentru agricultură și pentru care, în urma controalelor efectuate pe teren (controale post plată ce vizează modul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat), reprezentanții APIA au constatat nelegalitatea utilizării acestor fonduri (sume necuvenite – potrivit legislației specifice);
- *s-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit necuvenit subvenții de la bugetul de stat* unui număr de 3 (trei) producători agricoli, care înregistrau debite în evidențele entității publice (sume necuvenite) și care, potrivit prevederilor legale în materie, nu mai aveau dreptul să beneficieze de sprijin financiar pentru o perioadă de 3 ani;
- la *inventarierea anuală a patrimoniului*, pentru anul 2013, au fost constatate diferențe în minus între soldul faptic și cel scriptic la obiecte de inventar, fără a se lua măsuri de clarificare a acestor diferențe, conform procedurilor legale de valorificare a rezultatelor inventarierii;
- s-au plătit drepturi reprezentând venituri de natură salarială în condițiile în care nu au fost îndeplinite criteriile prevăzute de HG nr. 606/2009 pentru acordarea majorării cu 75% a salariului de bază unor salariați cărora li s-au acordat astfel sume necuvenite, care au generat *cheltuieli nelegale*;
- s-a efectuat *plata necuvenită a sporului de condiții vătămătoare*, în condițiile în care nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 246/2007 (actualizată) privind metodologia de reînnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite;
- au fost constatate *drepturi salariale necuvenite*, plătite ca urmare a promovării în clasă, respectiv în grad a unor funcționari publici de execuție, fără respectarea prevederilor legale;
- au fost *acceptate la plată servicii fără prezentare de documente justificative* care să reflecte realitatea prestării acestora;
- s-a constatat plata nelegală a unor *servicii de reparație și întreținere pentru autovehicule*, care au depășit condițiile stabilite în caietul de sarcini, nu au fost respectate prevederile legale referitoare la *consumul de carburanți* pentru autoturismele din dotare.

Totodată, la **centrele județene ale APIA** au fost constatate *numeroase abateri generate de acțiuni sau inacțiuni ale acestor entități*, din cauza cărora:

- nu s-au recuperat de la FNUASS indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, plătite de angajator salariaților și care au depășit valoarea contribuțiilor lunare datorate de unitate la acest fond;
- nu s-au stabilit, înregistrat și virat la buget contribuțiile datorate de către angajator și/sau contribuții individuale, datorate de către persoanele angajate pe bază de contracte de prestări servicii;
- nu a fost actualizat inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- nu au fost respectate dispozițiile HG nr. 756/2010 pentru aprobarea normelor metodologice referitoare la modul de acordare a ajutorului de stat în agricultură pentru plata primelor de asigurare;
- nu au fost respectate prevederile HG nr. 207/2011, actualizată, pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de acordare a ajutorului de stat pentru ameliorarea raselor de animale;
- nu au fost aplicate prevederile OG nr. 14/2010, actualizată, privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, pentru beneficiarii de ajutoare de stat care au încasat sume de la bugetul de stat în mod necuvenit, în sumă totală de 756 mii lei;
- nu au fost respectate prevederile legale pentru aprobarea primelor care se acordă în zootehnie, începând cu anul 2007.

La Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (ANIF), ordonator terțiar de credite, s-a acordat personalului salarizat din fonduri publice spor de condiții periculoase sau vătămătoare, pentru perioada decembrie 2011-2013, fără ca instituția să dețină buletine de determinare ori, după caz, de expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

La Agenția Domeniilor Statului (ADS), ordonator terțiar de credite, Curtea de Conturi a constatat o serie de abateri și deficiențe, care se referă, în principal, la corecta înregistrare în evidențele contabile a unor operațiuni, calculul corect al unor obligații, recuperarea unor creanțe, gestionarea patrimoniului. Dintre acestea, cele mai semnificative se referă la faptul că entitatea:

- nu au fost luate măsurile care se impuneau în vederea recuperării de la CASMB a indemnizațiilor pentru

incapacitate de muncă plătite angajaților, care au depășit valoarea contribuției pentru concedii și indemnizații de sănătate datorate de angajator;

- a evidențiat diminuarea domeniului public al statului, aflat în administrarea sa, prin trecerea în domeniul privat a unor terenuri în suprafață de 485,31 ha, care au fost predate comisiilor locale de fond funciar, fără să fie emise hotărâri de guvern prin care să se aprobe această trecere;
- nu a luat măsurile legale pentru a inventaria bunurile pe care acesta le-a primit de la MADR în vederea concesiunii, ca urmare a desființării/reorganizării unor agenții, nu a efectuat reevaluarea acestora și nici nu a calculat corect redevința aferentă anilor 2009-2012;
- nu a luat măsurile legale care se impuneau în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și a recuperării sumelor reprezentând despăgubiri acordate în baza unor sentințe judecătorești irevocabile, pronunțate în favoarea unor salariați ai instituției, pentru care instanțele de judecată au apreciat ca nelegale deciziile de eliberare din funcție și au dispus anularea acestora, precum și repunerea persoanelor pe funcțiile ocupate anterior;
- nu a întreprins demersurile legale în vederea recuperării sumelor plătite în anul 2013 din bugetul de stat, reprezentând despăgubiri, daune interese, amenzi civile, penalități ș.a.

La Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP)

Abaterile constatate de Curtea de Conturi la APDRP se referă, în principal, la neînregistrarea în evidențele contabilă și tehnico-operativă a unor operațiuni, cum ar fi:

- datorii către bugetul statului, reprezentând sume plătite, în perioada 2007-2013, din alocații bugetare și care trebuiau recuperate din fondurile externe nerambursabile aprobate pentru Programul Național pentru Dezvoltare Rurală;
- drepturi de natură salarială, stabilite pentru un număr de doi salariați ai entității, prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile, prin contul de provizioane pentru litigii;
- contravaloarea terenurilor proprietate publică a statului, pe care entitatea le are în administrare, aceasta fiind raportată eronat la 31.12.2013, inclusă în valoarea clădirii;
- debitul reprezentând indemnizații achitate care au depășit obligația lunară de plată a contribuției pentru concedii și indemnizații a angajatorului.

La Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor - ISTIS

Abaterile identificate la ISTIS se referă, în principal, la:

- plata necuvenită din bugetul de stat a unei sume conform Sentinței arbitrale nr. 150/09.10.2013 a Curții de Arbitraj, fără a ține seama de faptul că același litigiu a fost judecat de o altă instanță de judecată care, prin Sentința civilă nr. 3431/22.04.2013, rămasă definitivă și irevocabilă, a dat câștig de cauză instituției publice;
- achiziționarea în anul 2010 de produse pentru care nu există documente din care să rezulte că acestea au fost recepționate și utilizate de entitate în scopul pentru care au fost achiziționate;
- plată necuvenită către un prestator, reprezentând manoperă pentru lucrări executate la prețuri majorate față de prețurile unitare oferite în cadrul procedurii de achiziție publică și cantități de lucrări mai mari decât cele necesare;
- necalcularea, neînregistrarea, nefacturarea și neîncasarea penalităților contractuale, datorate de clienții care nu au respectat termenul scadent de plată a serviciilor prestate, în cadrul termenului legal de prescripție.

Recomandări:

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – MADR:

- ✓ recuperarea, pe toate căile legale, a debitelor stabilite de instanța de judecată, reprezentând despăgubiri civile; calcularea, înregistrarea și urmărirea indexării debitului cu indicele de inflație până la data recuperării debitului;
- ✓ efectuarea reevaluării activelor fixe, cu respectarea prevederilor legale în vigoare și preluarea, inventarierea și reevaluarea bunurilor transmise anterior ADS;
- ✓ valorificarea rezultatelor inventarierii efectuate pentru bunurile existente în gestiunile MADR și clarificarea diferențelor rezultate între inventarierea scriptică și cea faptică;
- ✓ recuperarea sumei reprezentând drepturi salariale plătite nelegal, la care se vor adăuga accesoriile calculate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală, precum și stabilirea întinderii prejudiciului;
- ✓ recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat ca urmare a decontării consumului de combustibil fără documentele justificative aferente.

La structurile teritoriale, recomandările echipelor de audit au vizat:

- ✓ corectarea erorilor de înregistrare în evidențele tehnico-operative și contabile, recuperarea integrală a sumelor cuvenite bugetelor publice, precum și a sumelor acordate și utilizate nelegal;

- ✓ recuperarea și virarea la buget a veniturilor neîncasate sau a obligațiilor aferente acestora; urmărirea finalizării procedurilor de faliment declarate în cazul clienților ADS, regularizarea sau, eventual, recuperarea debitelor stabilite ca fiind pagube produse din culpa unor persoane;
- ✓ actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului; stabilirea valorii sporurilor acordate nelegal de ANIF, în perioada decembrie 2011-2013, recuperarea acestora și virarea lor la bugetul de stat, precum și stabilirea contribuțiilor și impozitului pe salarii achitate în plus, ca urmare a acordării sporului de condiții periculoase sau vătămătoare, în vederea recuperării acestora etc.

MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Observațiile Curții de Conturi

La *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice*, Curtea de Conturi a constatat semnificative abateri, cu impact asupra situațiilor financiare, constând în neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidențele contabile a unor operațiuni, gestionarea defectuoasă a patrimoniului, precum și în efectuarea unor cheltuieli nelegale.

Dintre acestea enumerăm:

- nu s-a organizat evidența sintetică și analitică a patrimoniului în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, fapt care a condus la înregistrarea eronată a unor bunuri, ca bunuri din domeniul privat al statului;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă active fixe, reprezentând licențe necesare utilizării produselor software Microsoft;
- au existat unele înregistrări eronate în evidența contabilă, fapt care a condus la subevaluarea activelor fixe prezentate în situațiile financiare;
- nu s-a actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu suma reprezentând valoarea contabilă a unor clădiri din proprietatea publică, a căror valoare a fost majorată ca urmare a unor lucrări de investiții;
- nu au fost înregistrate, în conturi de evidență în afara bilanțului, bunurile primite în custodie;
- nu au fost înregistrate corect în contul de execuție cheltuielile cu carburanții, cu chirile și cheltuielile de protocol, pe structura clasificăției bugetare;
- prin angajarea și plata nelegală a unor cheltuieli, ca urmare a încheierii unui contract de achiziție pentru activități în domeniul PSI, sănătății și securității în muncă, în condițiile în care aceste activități erau în sarcina instituției și figurau în fișa postului unor angajați, bugetul ministerului a fost prejudiciat;
- au fost plătite lucrări neexecutate pentru modernizarea căilor de acces în minister.

Totodată, s-au constatat abateri semnificative la **Administrația Bazinală de Apă Mureș și la Administrația Bazinală de Apă Olt**, după cum urmează:

La Administrația Bazinală de Apă Mureș

- Nereflectarea corespunzătoare a operațiunilor financiar-contabile în situațiile financiare încheiate la finele exercițiilor bugetare 2012 și 2013, existând diferențe între datele înscrise în conturile de execuție bugetară și cele din bugetele de venituri și cheltuieli, rezultate din transferurile efectuate între AN „Apele Române” și Administrația Bazinală de Apă Mureș pe bază de note de debitare-creditare pentru operațiuni privind încasări, plăți, mijloace fixe și materiale, evidențiate prin contul „Decontări între instituția superioară și subunități”.
- Neaplicarea măsurilor prevăzute de lege în vederea implementării sistemului de control intern/managerial, potrivit standardelor de control intern reglementate prin OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost urmărite, încasate și nu au fost virate în contul bugetului de stat, venituri legal cuvenite din închirierea unor suprafețe de terenuri situate în albia minoră a cursurilor de apă, proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Mureș.
- Nu au fost aplicate măsuri pentru încasarea veniturilor reprezentând contribuția specifică pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă, în baza abonamentelor de utilizare/exploatare a agregatelor minerale încheiate între AN „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Mureș și utilizatori.
- Nu au fost calculate, evidențiate și, ca urmare, nici virate în contul bugetului de stat, dobânzi și penalități de întârziere, rezultate din neplata la termen a cotei-părți de 50% din sumele realizate din închirierea bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea AN „Apele Române”-Administrația Bazinală de Apă Mureș.
- Au fost plătite drepturi de natură salarială în afara cadrului legal sau peste limitele legale, reprezentând: spor pentru vechime în muncă majorat cu 5% față de nivelul prevăzut de actele normative în vigoare; sume care, potrivit legii, nu fac parte din salariul de bază, constând în prime de vacanță și premii, precum și în contravaloarea tichetelor de masă; drepturi de natură salarială pentru membrii Comitetului de direcție,

reprezentând spor de fidelitate de până la 15% din salariul brut de bază; premii acordate cu ocazia zilei de 8 Martie și a Zilei Mondiale a Apei; indemnizații cu ocazia ieșirii la pensie, ajutoare de naștere și ajutoare de deces; ore suplimentare, necompensate cu timp liber.

- În perioada 2012-2013 au fost angajate și efectuate cheltuieli nejustificate din bugetul instituției pentru bunuri și servicii.
- Plata cu anticipație a sumei de 508 mii lei pentru lucrări în cadrul obiectivului de investiții „*Racord electric Canton nr. 4 Saravale – formația Cenad, județul Timiș*” neexecutate până la finele exercițiului bugetar 2013.
- Nu s-au respectat prevederile legale referitoare la organizarea procedurilor de achiziție publică, întrucât 2 contracte de achiziție publică, având ca obiect 12 autoturisme cu tracțiune integrală, au fost încheiate în condițiile în care, potrivit dispozițiilor prevăzute la art. 24(1) din OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, achiziționarea de autoturisme era interzisă instituțiilor publice, entitățile nefiind-i aplicabile niciuna din situațiile derogatorii prevăzute în mod expres la art. 24 alin. (3) din OUG nr. 34/2009.
- S-au efectuat plăți nejustificate prin acceptarea la plată și decontarea unor lucrări de „*supraînălțare diguri*” neexecutate, în cadrul obiectivului de investiții „*Îndiguire și regularizare pârau Luț, în zona localității Voivodeni, Județul Mureș*”.
- S-au efectuat plăți nejustificate, ca urmare a decontării în cadrul obiectivelor de investiții: „*Îndiguire și regularizare pârau Luț, în zona localității Voivodeni, județul Mureș*” și „*Regularizare pârau Bistra și pârau Pietriș în zona localităților Bistra Mureșului, Deda și Pietriș, Județul Mureș*”, a unor situații de plată actualizate eronat prin aplicarea unor coeficienți de actualizare mai mari decât cei prevăzuți de actele normative în vigoare.

Pentru multitudinea și gravitatea faptelor, actul de control a fost înaintat organelor de cercetare penală.

La Administrația Bazinală de Apă Olt

- În programul de achiziții pe anul 2011 a fost aprobată de către ordonatorul principal de credite, ANAR București, achiziția unor utilaje pentru toate administrațiile bazinale din țară. Pentru achiziția utilajelor au fost încheiate 2 contracte în valoare totală de 17.368 mii lei. Aceste contracte, deși aveau ca beneficiari toate administrațiile bazinale de apă din țară, s-au încheiat numai la nivelul ABA Olt, fără a se avea în vedere posibilitățile de finanțare ale entității, fapt ce a dus la neonorarea la termen a plăților pentru bunurile livrate. În aceste condiții au fost achitate penalități, potrivit clauzelor contractuale în valoare totală de 2.332 mii lei, din care suma de 1.506 mii lei a fost achitată de către ABA Olt, iar suma de 826 mii lei de către ANAR București.
- Au fost înregistrate în conturile de cheltuieli, dobânzi și penalități de întârziere, în valoare de 1.317 mii lei, din care a fost plătită suma de 990 mii lei, ca urmare a plății cu întârziere atât a facturilor emise de către furnizorii de utilități, cât și a obligațiilor față de bugetele publice.
- S-au decontat nelegal cheltuieli aferente obiectivului de investiții „*Regularizare pârau Mitaci, județul Harghita*”, prin decontarea unor situații de lucrări, în care prețul unitar al betonului a fost peste prețul unitar din facturile de achiziție, fiind totodată decontate prin situațiile de lucrări și articole de deviz pentru transportul betonului, deși în facturile de achiziție transportul acestuia a fost inclus în prețul de livrare a betonului.

Recomandări:

La nivelul MMSC:

- ✓ inventarierea licențelor primite cu titlu gratuit și înregistrarea acestora în contabilitate, precum și calcularea și înregistrarea amortizării aferente;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni conform normelor în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor constatate și luarea măsurilor necesare pentru recuperarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii acestora.

La nivelul ABA Olt:

- ✓ corelarea eforturilor investiționale de la nivelul ABA Olt cu resursele de finanțare existente având în vedere că actuala procedură de achiziție a utilajelor, pentru toate administrațiile bazinale, a condus la înregistrarea unor cheltuieli neeconomice;
- ✓ limitarea cheltuielilor de personal, precum și a celor privind bunurile și serviciile, astfel încât să fie evitată situația imposibilității efectuării plăților izvorâte din obligații asumate peste posibilitățile de finanțare.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Observațiile Curții de Conturi

La Ministerul Transporturilor

Curtea de Conturi a constatat deficiențe și abateri, dintre care unele producătoare de prejudicii, iar altele cu impact major asupra situațiilor financiare.

- În calitate de autoritate publică tutelară, MT nu a luat măsuri privind revizuirea contractelor de mandat încheiate cu membrii consiliilor de administrație și cu directorii din unele regii autonome, companii și societăți naționale, precum și societăți comerciale aflate sub autoritatea MT, ceea ce a condus la *plata nelegală a indemnizațiilor*, cuantumul acestora fiind peste cel prevăzut de lege, consecința fiind afectarea bugetelor operatorilor economici.
- Pe parcursul exercițiului bugetar 2013, la nivelul ministerului au fost *ordonanțate și plătite sume* în cuantum de 60.866 mii lei, reprezentând dividende, respectiv 28 mii lei, reprezentând dobânzi datorate bugetului de stat, *peste nivelul creditelor bugetare aprobate* și fără a se avea în vedere necesitatea rectificării prevederilor bugetare de la titlul „*Transferuri între unitățile administrației publice*”.
- MT a efectuat *cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație* (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită), pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității, în toată luna martie, deși prestatorul a oferit servicii doar pentru 8 zile din această lună.
- Datele din evidența contabilă nu au fost în concordanță cu cele raportate în contul de execuție bugetară la data de 31.12.2013, întrucât: în balanța de verificare a conturilor și în bilanțul contabil al activității de privatizare, încheiate la data de 31.12.2013, nu au fost raportate datorii de natura celor care trebuie prezentate în contul de execuție la „*Angajamente legale de plătit*”, există neconcordanțe între datele din contul de execuție și cele din evidența contabilă, la data închiderii exercițiului bugetar; s-au clasificat necorespunzător unele active fixe de natura instalațiilor tehnice în categoria construcțiilor, precum și a unor imobilizări corporale, în categoria imobilizărilor necorporale; nu s-a evidențiat în contabilitate valoarea unor echipamente achiziționate pe parcursul exercițiului financiar 2013.
- *Dobânzile penalizatoare pentru neplata dividendelor* de către societățile și companiile naționale la care statul, prin MT, este acționar majoritar, nu au fost calculate, evidențiate și urmărite;
- MT a aprobat modificări aduse prevederilor bugetelor de venituri și cheltuieli ale instituțiilor publice subordonate (*Spitalul Clinic CF nr. 1 Witting București, Spitalul Clinic CF nr. 2 București*), ulterior închiderii exercițiului bugetar, precum și ulterior termenului legal de depunere a situațiilor financiare centralizate la Ministerului Finanțelor Publice, stabilit la art. 36 din Legea nr. 82/1991 a contabilității.
- Sumele aprobate prin bugetul MT pe anul 2013, reprezentând **subvenții privind transportul feroviar public de călători**, nu au fost fundamentate corespunzător, echipa de audit constatând:
 - subvenții privind transportul feroviar public de călători fundamentate pe baza propunerilor primite de la unități, fără să se procedeze la realizarea unei evaluări privind eficiența serviciilor de transport feroviar public de călători;
 - pachetul minim social necorelat cu cererea reală de transport feroviar public de călători și cu posibilitățile reale de finanțare;
 - inexistența unei metodologii detaliate care să stabilească condiții, criterii de acordare a subvențiilor, limite maxime pentru costuri, definirea cu exactitate a pachetului minim social (numărul maxim de trenuri din totalul rutelor de circulație pentru care se acordă subvenția, intervalul orar de circulație etc.).

În acest context, din verificarea modului de justificare și decontare a sumelor aprobate prin bugetul MT pe anul 2013 pentru subvenții privind transportul feroviar public de călători, s-a constatat necorelarea între actele normative care stabilesc, pe de o parte, cadrul legal privind fundamentarea, acordarea și justificarea sumelor primite de la bugetul de stat pentru unele activități desfășurate de unii agenți economici, iar, pe de altă parte, cheltuielile necesare pentru realizarea pachetului minim social. În consecință, necesarul de fonduri nu a fost fundamentat în concordanță cu necesarul real de transport feroviar public de călători, care să asigure utilizarea eficientă a resurselor bugetare.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

La Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București

- Nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate *venituri din penalități* aferente facturilor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului și nu s-au luat măsuri de recuperare a contravalorii utilităților furnizate chiriașilor.
- Există unele diferențe între listele de inventariere, pentru obiecte de inventar și pentru mijloace fixe și valorile din balanța de verificare la data de 01.10.2013.
- Există unele neconcordanțe între datele evidențiate în balanțele de verificare (întocmite de terți) și cele înscrise în situațiile financiare, în sensul că angajamentele legale de plătit nu corespund cu datele din balanța de verificare și bilanț.

La Spitalul Clinic de Căi Ferate nr. 2 București

- Raportarea angajamentelor legale la nivelul angajamentelor bugetare, denaturându-se datele raportate din situațiile financiare; nu a fost facturată și încasată chiria pe întreaga perioadă contractuală.
- Nu au fost recuperate de la unii chiriași cheltuielile cu utilitățile aferente spațiilor închiriate, iar pentru cei care au plătit cu întârziere nu au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate penalități.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile

- Plata nelegală a unor cheltuieli de personal, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legislației privind stabilirea salariului de bază pentru personalul plătit din fondurile publice, în perioada septembrie 2012-decembrie 2013.
- S-a plătit contravaloarea TVA inclusă în facturile achitate pentru serviciile oferite de locator pentru spațiul închiriat, în condițiile în care aceasta nu a fost menționată în mod distinct în facturile fiscale emise de locator.

Recomandări

La Ministerul Transporturilor:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata fără temei legal a indemnizațiilor achitate membrilor consiliilor de administrație și directorilor, peste limita prevăzută prin dispozițiile OUG nr. 51/2013 și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor fără contraprestație, aferente contractului de prestări-servicii pentru întreținerea eficientă a echipamentelor aflate în dotarea entității și recuperarea acestuia;
- ✓ corectarea contului de execuție bugetară, pe anul 2013, pentru asigurarea concordanței datelor din contul de execuție cu cele din evidența contabilă la data închiderii exercițiului bugetar;
- ✓ calcularea, înregistrarea și recuperarea dobânzilor penalizatoare, datorate ministerului de entitățile aflate în coordonare, până la plata integrală a dividendelor datorate pentru anul 2012;
- ✓ virarea la bugetul de stat a dividendelor datorate și a dobânzilor aferente;
- ✓ analiza cauzelor care au determinat aprobarea nejustificată, ulterior închiderii exercițiului bugetar, a modificării prevederilor bugetare definitive aferente instituțiilor publice subordonate și luarea măsurilor pentru eliminarea acestora;
- ✓ revizuirea legislației privind subvenționarea transportului feroviar public de călători.

La Spitalul Clinic nr. 1 Căi Ferate Witting București și la Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București:

- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere de spații, calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere datorate de locatari;
- ✓ urmărirea încasării creanțelor din chirii în termenele contractuale și a facturării penalităților de întârziere datorate de locatari și luarea măsurilor pentru sancționarea persoanelor vinovate, în condițiile legii; calcularea, facturarea și încasarea penalităților de întârziere aferente contractelor de închiriere de spații;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului cu respectarea prevederilor legale și remedierea tuturor deficiențelor constatate.

La Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat prin încadrarea fără temei legal și plata unor sume necuvenite personalului instituției, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ regularizarea cu bugetele publice a impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale aferente veniturilor salariale acordate fără bază legală;
- ✓ stabilirea grilei de salarizare și încadrarea personalului conform reglementărilor în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plății nedatorate a TVA aferente serviciilor de închiriere scutite de TVA, înregistrarea în contabilitate și întreprinderea tuturor demersurilor în vederea recuperării acestuia, potrivit legii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Observațiile Curții de Conturi

Curtea de Conturi a constatat abateri și deficiențe atât la Ministerul Educației Naționale, cât și la entitățile aflate în subordinea/coordonarea/sub autoritatea sa, cele mai semnificative fiind prezentate în continuare.

- Informațiile prezentate în situațiile financiare privind contribuțiile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul fondurilor speciale nu concordă cu datele din evidența fiscală.
- Au fost evidențiate eronat și menținute în contul „Sume de mandat”, fonduri care trebuiau regularizate cu bugetul statului la finele anului 2013, reprezentând garanții de participare și drepturi salariale pentru membrii echipelor de implementare a proiectelor.
- Valoarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea MEN, înregistrată în evidența contabilă, nu corespunde cu valoarea bunurilor, evidențiate în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
- În evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, terenurile și construcțiile proprietate publică nu sunt înregistrate din cauza neexecutării lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară.
- Operațiunea de inventariere anuală a patrimoniului nu a fost organizată, executată și valorificată, conform metodologiei.

- Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor pentru unele deplasări interne s-a făcut cu încălcarea normelor metodologice.
- La *Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București (UASMVB)* s-au constatat diferențe între valoarea din evidența contabilă a bunurilor aparținând domeniului public al statului și cea din Inventarul bunurilor din domeniul public al statului, valoarea acestor bunuri nu este reevaluată și actualizată, unele terenuri fiind înregistrate cu valoarea de 1 leu; nu au fost efectuate demersurile necesare pentru înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a tuturor bunurilor din domeniul public al statului date în administrarea UASMVB.

La **inspectoratele școlare județene** s-au constatat următoarele:

- în conturile de creditori au fost menținute sume care se află în afara termenului legal de prescripție;
- nu au fost regularizate, la sfârșitul anului 2013, sume încasate și rămase neutilizate sau care au fost plătite ca avansuri, pentru servicii de care nu s-a beneficiat;
- au fost menținute nejustificat în evidențele entității și raportate în situațiile financiare, investiții în curs, realizate în perioada 2006-2011 la clădiri aflate în patrimoniul unor unități administrativ-teritoriale; menținerea în contul „*Active fixe corporale în curs*” a unor lucrări de reabilitare școli, finalizate până în anul 2010;
- au fost stabilite plăți necuvenite, pentru programul „Bani de liceu”;
- s-au plătit drepturi de natură salarială, necuvenite, câștigate în instanță de către cadrele didactice, neprevăzute de legislația în vigoare; indemnizații de conducere necuvenite; drepturi acordate profesorilor evaluatori;
- nu s-a raportat în contul de execuție situația angajamentelor de plată pentru transportul elevilor, care au depășit prevederile bugetare definitive.

Academia Oamenilor de Știință din România

- Un activ necorporal nu a fost înregistrat conform Normelor metodologice, Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia și nu a fost înregistrată amortizarea unor active fixe.
- Acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului efectuată nu a respectat prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale.
- Nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.
- Inventarul bunurilor din domeniul public al statului nu a fost actualizat cu valoarea bunurilor primite în administrare.

Recomandări:

- ✓ efectuarea demersurilor legale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și pentru înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;
- ✓ organizarea și desfășurarea operațiunii de inventariere a patrimoniului pe anul 2014, în strictă conformitate cu prevederile legale;
- ✓ se va urmări aprobarea și implementarea Ordinului privind aprobarea structurilor funcționale pentru personalul de conducere și a criteriilor de stabilire a indemnizațiilor de conducere specifice din inspectoratele școlare, din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, din unitățile de învățământ special și din unitățile conexe, care să asigure respectarea strictă a prevederilor legale în domeniul menționat.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Observațiile Curții de Conturi

La nivelul Ministerului Sănătății

Curtea de Conturi a constatat că:

- a fost înregistrat eronat în evidențele contabile, fără a fi inventariat, *Sistemul Informatic de Înaltă Performanță*, cu valoarea estimată de 34.973 mii lei. Acest sistem informatic a fost finanțat începând cu anul 2007, dar nu s-a finalizat, implementat și pus în funcțiune până la 31.12.2013;
- ministerul nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a inventariat „*Ghidul conținând directive arhitecturale și ingineresti pentru reabilitarea și dotarea la cheie a Spitalelor*”, în valoare de 8.092 mii lei, pentru care s-au achitat suplimentar daune moratorii, penalități de întârziere, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare, în sumă de 10.526 mii lei;
- a fost menținută, în cont deschis la banca comercială, suma de 5.256.618,87 USD (16.873 mii lei), având drept consecință imobilizarea, în perioada 2009-2013, a unor sume în contul de disponibilități în valută, în condițiile în care această sumă ar fi putut fi utilizată pentru acoperirea altor cheltuieli din domeniul sănătății;
- nu au fost reflectate distinct în evidența financiar-contabilă analitică terenul și construcția „Sanatoriului de Nevroze Predeal”, aflate în domeniul public al statului și în administrarea ministerului;
- ministerul nu a monitorizat activitatea entităților subordonate;

- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- nu au fost actualizate valorile de inventar ale bunurilor din domeniul public al statului, cu valoarea reevaluată a acestora;
- nu a fost monitorizat modul de respectare a prevederilor legale de către Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București cu privire la reevaluarea și evidența contabilă a unor bunuri care au rămas în gestiunea acestuia din fosta rezervă de mobilizare;
- în anul 2013 au fost efectuate plăți reprezentând despăgubiri salariale, daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată către unii salariați, care au fost stabilite de către instanțe prin sentințe/decizii civile rămase definitive și irevocabile, fără a se aplica măsuri legale pentru recuperarea acestor sume de la persoanele responsabile de generarea situațiilor care au făcut obiectul acțiunilor în instanță, pentru reîntregirea creditelor bugetare;
- nu a fost urmărită acordarea compensației către INCDMI „Cantacuzino” în raport cu costurile serviciului de interes economic general, în sumă estimată de 6.038 mii lei, concretizat în acțiuni din cadrul Obiectivului 4 „*Fabricarea produselor biologice și a vaccinurilor necesare pentru prevenirea îmbolnăvirilor în masă cauzate de epidemii și pandemii*” și al Obiectivului nr. 5 „*Promovarea produselor biologice – vaccinuri, seruri, imunomodulatori, reactivi, medii de cultură*”, obiective care nu au fost finalizate la termen, contrar prevederilor HG nr. 320/2013;
- nu a fost verificat modul de utilizare a alocațiilor bugetare acordate INCDMI Cantacuzino, ceea ce a condus la nerestituirea sumei de 240 mii lei, încasată în plus de către acesta, la care se adaugă dobânda datorată;
- cu privire la suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului pentru obligațiile de plată peste termenul scadent, mai vechi de 90 de zile, s-a constatat că Ministerul Sănătății nu a monitorizat, la nivelul direcțiilor de sănătate publică județene, modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013 referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale, ceea ce a condus la nerestituirea, la bugetul statului, a sumei de 37 mii lei de către Direcția de Sănătate Publică Teleorman.

La nivelul **instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății**, respectiv: 18 direcții de sănătate publică teritoriale, 2 servicii de ambulanță județene, 30 de unități sanitare s-au constatat nereguli și abateri referitoare, în principal, la:

- **elaborarea și fundamentarea proiectului de buget;**
- **exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:** nu a fost constituit și înregistrat distinct, în evidența contabilă, fondul de dezvoltare a spitalului; au fost înregistrate în conturile privind bunurile din domeniul public al statului bunuri care nu aparțin domeniului public; au fost evidențiate eronat în contabilitate cheltuieli reprezentând tratamentul în străinătate; nu au fost înregistrate debite ale salariaților care au produs pagube entităților; evidența contabilă a activelor în curs de execuție nu a fost condusă pe fiecare obiectiv de investiții; nu a fost majorată valoarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrare, cu valoarea lucrărilor de reparații capitale; nu au fost înregistrate creanțe față de terți, reprezentând cheltuieli efective privind asistența medicală acordată persoanelor vătămate din accidente rutiere, agresiuni corporale; creanțele prescrise au fost menținute în mod eronat în contul de creanțe comerciale curente; nu au fost întocmite, în toate cazurile, deconturile de cheltuieli pentru serviciile medicale acordate în unitățile sanitare pacienților externi; nu s-au raportat venituri încasate din închirierea spațiilor care aparțin domeniului public al statului.
- **modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare:** nu au fost facturate, înregistrate în evidența contabilă a veniturilor și raportate prin situațiile financiare, servicii medicale spitalicești prestate peste nivelul valorilor contractate cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București; nu au fost raportate în Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) unele servicii de spitalizare de zi, în vederea validării și decontării de către CASMB a contravalorii acestora; nu au fost facturate, înregistrate și urmărite spre încasare venituri cuvenite bugetului de stat, reprezentând cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor; nu au fost calculate penalități de întârziere pentru neachitarea facturilor la termenul prevăzut în clauzele contractuale;
- **calitatea gestiunii economico-financiare:** nu au fost respectate prevederile legale cu privire la utilizarea alocațiilor bugetare pentru obiectivul de investiții „Consolidare și Modernizare Spital Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni” (Corp A); plăți nelegale pentru serviciile de pază; plăți nelegale către bugetele locale pentru finanțarea acțiunilor de sănătate; plăți nelegale pentru cantități mai mari de lucrări decât cele prevăzute în devizul general; au fost decontate materiale nerecepționate și lucrări neexecutate; plăți nelegale pentru acordarea tichetelor de masă personalului angajat în instituții, altele decât cele finanțate integral din venituri proprii; s-au plătit nelegal drepturi de personal pentru persoanele care au ocupat nelegal prin cumul de funcții, posturi temporar vacante, de specialitate economică și tehnică-administrativă, în cadrul aceluiași serviciu/compartiment în care aceste persoane și-au exercitat funcția de

bază avută în cadrul spitalului; nu a fost repartizată, evidențiată, facturată și recuperată contravaloarea utilităților aferente spațiilor închiriate din domeniul public al statului administrate de unitățile sanitare; nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru recuperarea sumei de 2.205 mii lei, reprezentând servicii medicale de spitalizare continuă și de zi, prestate, dar invalidate și nedecontate de CASMB.

Recomandări

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ✓ inventarierea echipamentelor care fac parte din sistemul informatic de înaltă performanță; efectuarea corecțiilor care se impun în evidența contabilă, efectuarea unei analize privind finalizarea, implementarea și punerea în funcțiune a acestuia;
- ✓ reanalizarea de către Comisia pentru analizarea, soluționarea și stabilirea măsurilor privind stingerea creanțelor și datoriilor și stabilirea persoanelor responsabile cu privire la plățile suplimentare efectuate;
- ✓ inventarierea anuală a patrimoniului în scopul identificării tuturor bunurilor deținute și reflectării realității economico-financiare care se raportează în situațiile financiare anuale; raportarea prin bilanț a tuturor activelor deținute;
- ✓ analizarea legalității menținerii la finele exercițiului financiar a unor sume în lei și valută în conturile de disponibilități deschise la băncile comerciale;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative și financiar-contabile distinct, pe fiecare element de construcție în parte, pe grupe, subgrupe și clase;
- ✓ evidențierea distinctă a terenului cu construcții și fără construcții, astfel încât situațiile financiare să reflecte real și exact situația patrimoniului;
- ✓ inițierea, prin direcțiile de specialitate, a acțiunilor de control la unitățile sanitare din subordine în scopul analizării cazurilor raportate și nedecontate de către casa de asigurări de sănătate, constituirii și înregistrării în contabilitate a sumelor reprezentând serviciile medicale nevalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar, în vederea recuperării contravalorii tuturor prestațiilor medicale efectuate pe măsura valorificării actelor de control încheiate de direcțiile de specialitate;
- ✓ asigurarea inventarierii întregului patrimoniu în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și întocmirii situațiilor financiare anuale potrivit prevederilor legale în vigoare;
- ✓ efectuarea reevaluării elementelor patrimoniale de natura terenurilor și construcțiilor și înregistrarea în evidența financiar-contabilă; actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public cu valorile reevaluate; reflectarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economico-financiare cu imobilele proprietate publică a statului;
- ✓ reanalizarea de către Comisia de analiză a fiecărui caz și stabilirea persoanelor din vina cărora s-au angajat și plătit, în anul 2013, drepturi bănești acordate în baza deciziilor civile, către persoane cărora li s-a desfăcut contractul de muncă, precum și a sumelor plătite cu titlu de daune morale, daune materiale și cheltuieli de judecată; recuperarea sumelor plătite;
- ✓ ministerul, prin direcțiile de control, va monitoriza modul de aplicare a dispozițiilor Ordinului Comun MS/CNAS nr. 792/349/2013, referitoare la decontarea obligațiilor de plată aferente furnizorilor de servicii medicale; stabilirea și aprobarea tuturor procedurilor operaționale și metodologice de control intern, monitorizarea modului de implementare a sistemelor de control intern/managerial la direcțiile de specialitate.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ✓ fundamentarea reală a indicatorilor de venituri și cheltuieli;
- ✓ constituirea și utilizarea fondului de dezvoltare al spitalului, conform prevederilor legale;
- ✓ majorarea valorii activelor fixe corporale de natura construcțiilor aflate în administrare cu valoarea investițiilor finalizate;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și încasarea creanțelor din asistența medicală acordată persoanelor vătămate în accidente rutiere, din cauza agresiunilor corporale și virarea acestora la casele de asigurări de sănătate teritoriale;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor lăsate în custodie la societățile de construcții;
- ✓ verificarea și certificarea de către persoanele autorizate a cheltuielilor privind obiectivele de investiții realizate la unitățile sanitare;
- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la constituirea provizioanelor care să acopere toate costurile aferente stingerii obligațiilor de plată care rezultă din sentințe civile;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a stocurilor de natura reactivilor și materialelor de laborator; extinderea verificărilor și identificarea tuturor situațiilor în care au fost efectuate servicii de spitalizare de zi, care nu au fost raportate în SIUI, în vederea validării și decontării contravalorii acestora;
- ✓ facturarea veniturilor din cotizații de menținere în vigoare a autorizației de punere pe piață a medicamentelor, înregistrarea acestora, încasarea lor și virarea la bugetul de stat;

- ✓ luarea măsurilor în vederea stabilirii și realizării veniturilor proprii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și a foloaselor nerealizate; stabilirea și recuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate;
- ✓ facturarea și recuperarea contravalorii utilităților aferente spațiilor din domeniul public al statului date în administrare și care sunt închiriate.

MINISTERUL CULTURII

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost recunoscute, la momentul efectuării lor, cheltuielile cu serviciile prestate de terți.
- A fost supraevaluată valoarea de intrare a unor bunuri provenite din sponsorizări, cu suma de 71 mii lei, ca urmare a calculării și înregistrării taxei pe valoarea adăugată.
- Ministerul Culturii nu a înregistrat în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” bunuri de 26.899 mii lei, însă a înregistra, nejustificat, bunuri de 3.920 mii lei, care nu sunt de această natură.
- Acțiunea de *inventariere anuală a patrimoniului*, a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente.
- Ministerul Culturii nu a întreprins măsurile necesare în vederea clarificării situației juridice și obținerii titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului aflate în administrare, respectiv *Vila scriitorilor* (fostă nr. 38) și terenul aferent, din localitatea Sovata, județul Mureș și *Pavilioanele 1 și 2*, cu terenul aferent, din Comuna Rodna Veche, județul Bistrița-Năsăud.
- Valoarea bunurilor proprietate publică a statului, înregistrată în Inventarul centralizat al statului, nu concordă cu valoarea contabilă a unor bunuri proprietate publică reprezentând terenuri și clădiri, diferența fiind de 20.248 mii lei, rezultată din reevaluarea acestor bunuri, pentru care trebuie inițiat un proiect de act normativ în vederea actualizării anexei la Inventarul centralizat al statului.
- Situațiile financiare evidențiază un debit în sumă de 10.000 mii lei, reprezentând sume achitate în avans unui artist plastic, în perioada 2008-2010, pentru realizarea unei lucrări intitulate Monumentul Marii Uniri de la 1918, din municipiul Arad. La baza plății nu au existat documente justificative legal întocmite, iar procesele-verbale de recepție preliminară prezintă indicii că au fost semnate formal, fără prezența membrilor comisiei la locul în care se afla lucrarea, întrucât, conform declarațiilor autorului, aceasta se află în China. Ministerul Culturii, ca urmare a nerealizării scopului pentru care a avansat sumele, în anul 2013 a acționat în judecată autorul, acțiunea fiind în curs de desfășurare, la Curtea de Apel București.

Misiunea de audit financiar s-a desfășurat și la alte 2 instituții din subordine: **Muzeul Național de Istorie al României și Institutul Național al Patrimoniului.**

La Muzeul Național de Istorie al României:

- nu s-a efectuat reevaluarea și înregistrarea unor elemente patrimoniale de natura bunurilor, aparținând patrimoniului cultural național mobil în înțelesul Legii nr. 182/2000 privind protejerea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, evidențiate în contul „*Mobilier aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale*”, în sumă de 304.522 mii lei;
- nu s-a întocmit documentația cadastrală pentru toate terenurile și construcțiile proprietate publică a statului, aflate în administrarea entității, nefiind înscrise în cartea funciară;
- s-au efectuat plăți în avans pentru achiziții publice, fără respectarea prevederilor legale privind instrumentele de garantare.

La Institutul Național al Patrimoniului:

- nu s-a înregistrat în evidența contabilă suma de 590 mii lei, reprezentând lucrări decontate și nerealizate, pentru care este deschisă procedura insolvenței, entitatea auditată fiind înscrisă în tabelul preliminar al creanțelor cu această valoare;
- s-a încheiat un număr de 49 de contracte de prestări servicii cu persoane fizice, care, în mare, sunt activități cu caracter permanent (casierie, activitate financiar-contabilă, pază etc.), specifice activității entității;
- s-au achiziționat servicii pentru monitorizare presă/mass-media zilnică, analize de imagine instituțională, strategii și organizare de evenimente, în condițiile în care entitatea are organizat un Birou de relații publice, publicații și petiții, cu atribuții în acest domeniu, cu un număr mediu de 5 salariați;
- nu s-au actualizat datele cuprinse în Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, referitoare la bunurile aflate în administrarea entității, deși au fost transmise mai multe adrese către Ministerul Culturii cu documentații pentru actualizarea acestuia, acțiune nefinalizată încă.

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței analitice a bunurilor din domeniul public al statului, evidențiate în conturile de: terenuri, clădiri, lucrări de artă monumentală, lucrări muzicale și valori muzeale, identificate ca atare prin hotărâri de guvern, și înregistrarea acestora în corespondență cu contul „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*”;
- ✓ inventarierea bunurilor și valorilor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform normelor metodologice aprobate prin OMFP nr. 2861/2009; clarificarea situației juridice pentru toate bunurile aflate în administrare, prin întocmirea documentației cadastrale; actualizarea anexei la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valorile rezultate din reevaluarea bunurilor aflate în administrarea ordonatorului principal și a entităților subordonate;
- ✓ continuarea acțiunilor pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii ale Curții de Conturi pentru înlăturarea neregulilor cu caracter financiar-contabil constatate.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost efectuate toate demersurile legale pentru recuperarea, de la SC ROMTELECOM SA, a debitului în sumă de 672 mii lei, reprezentând contravaloarea unor materiale aparținând Ministerului pentru Societatea Informațională (MSI) și predate în custodia acestei societăți.
- Nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale privind inventarierea generală a patrimoniului MSI, nefiind inventariate la data de 31.12.2013 imobilizările financiare (acțiunile deținute la societăți comerciale și/sau societăți naționale).
- Decontarea unor cheltuieli de deplasare fără să existe documentele care să justifice necesitatea și oportunitatea deplasării.
- În anul 2013, ministerul a achiziționat servicii de consultanță tehnică prin 3 contracte de servicii, în condițiile în care obiectul acestor contracte se regăsește și în atribuțiile de serviciu ale personalului MSI încadrat la Direcția Generală pentru Politici și Programe în Domeniul Societății Informaționale.

Recomandări

- ✓ stabilirea cu certitudine a valorii de înlocuire a bunurilor care fac obiectul custodiei, reprezentând cabluri și ambalaje din rezerva de mobilizare, aflate la SC Romtelecom SA și constatate lipsă, având în vedere că valoarea acestora a fost propusă ca valoare de înlocuire de către SC Romtelecom SA și acceptată de MSI fără a exista certitudinea asupra exactității acestei valori atestate de o persoană autorizată. Totodată, vor fi efectuate toate demersurile, inclusiv acționarea în instanță, pentru recuperarea debitului de la SC Romtelecom SA și virarea la bugetul de stat;
- ✓ efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale instituției în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit normelor legale;
- ✓ se va analiza necesitatea și oportunitatea contractelor existente pentru achiziția de servicii de consultanță tehnică, menținându-se în continuare numai cele strict necesare și doar în cazurile în care activitățile respective nu pot fi realizate de către salariații proprii;
- ✓ decontarea cheltuielilor pentru deplasări să fie aprobată doar în cazurile justificate, pentru acele activități care fac obiectul atribuțiilor de serviciu ale personalului MSI și pe baza tuturor documentelor justificative prevăzute de lege și de reglementările interne.

MINISTERUL ECONOMIEI

Observațiile Curții de Conturi

- Nerespectarea prevederilor legale privind fundamentarea cheltuielilor în buget, prin nefundamentarea cheltuielilor pe baza actelor normative specifice fiecărui domeniu de activitate, după cum urmează:
 - în domeniul politicilor industriale, fără a se efectua o fundamentare a necesarului de fonduri de la bugetul de stat, pe elemente de cost și pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/1999, au fost alocate credite bugetare pentru cheltuieli efectuate de antreprenorii români pe perioada de sistare a lucrărilor de construcții-montaj la Combinatul minier de îmbogățire a minereurilor acide cu conținut de fier de la *Krivoi Rog – Ucraina*, în baza convențiilor încheiate;
 - în domeniul industriei de apărare, fără a se efectua o fundamentare pentru fiecare operator economic din industria de apărare, privind acoperirea drepturilor salariale și a contribuțiilor de asigurări sociale datorate, au fost alocate credite bugetare în sumă de 38.500 mii lei.
- Neevidențierea unei creanțe, în sumă de 20.197 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern, contractat de minister și utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care rambursarea creditelor externe intră în sarcina SC Termoelectrica SA.

- Nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea acțiunilor, ca aport al statului român, în capitalul social al unor societăți/companii naționale. Ministerul Economiei, la data de 31.12.2013, avea evidențiate în contabilitate acțiuni (titluri de participare) ca aport al statului român la capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale, în valoare de 17.196.641 mii lei, din care: acțiuni în valoare de 1.203.292 mii lei la entități la care nu mai are calitatea de acționar, respectiv la Fondul Român de Contragarantare SA și Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA, având în vedere că la aceste entități calitatea de acționar este deținută de Ministerul Finanțelor, în temeiul art. 20 din Legea nr. 71/ 2013.
- Nerecuperarea dividendelor, în sumă de 37.599 mii lei, cuvenite statului român, din profitul net înregistrat de *SNTGN Transgaz SA*, corespunzător aportului deținut în anul 2012, ca urmare a repartizării dividendelor cuvenite Ministerului Economiei - OPSPI, în funcție de noua structură a acționariatului, după vânzarea unui pachet de acțiuni în anul 2013.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 17 mii lei (servicii juridice și servicii de natură financiar-contabilă), pentru cheltuieli fără bază legală, respectiv pentru cheltuieli neprevăzute prin Convenția nr. 83/2013 încheiată cu SC Arcif SA a se efectua pentru Krivoi Rog - Ucraina.
- Efectuarea de cheltuieli fără bază legală, prin acordarea de ajutoare de minimis, în sumă de 170 mii lei, pentru entități ce nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri și misiuni economice internaționale, cu finanțare de la bugetul de stat.
- Nerespectarea cerințelor stabilite prin Caietele de sarcini de către societatea organizatoare. În conformitate cu prevederile art. 2 din Anexa la HG nr. 296/2007, selectarea societăților organizatoare de târguri și expoziții internaționale se efectuează pe baza Caietelor de sarcini, elaborate de MECMA.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 125 mii lei, pentru servicii achiziționate la prețuri mai mari decât cele contractate, prin decontarea sumei de 132 mii lei pentru „*amenajare standuri (manechine, capete stilizate, steamere etc.)*” la târgul internațional „TRANOI”, de la Paris, Franța, în condițiile în care în devizul-ofertă care a stat la baza atribuirii contractului pentru acest serviciu a fost prevăzută suma de 7 mii lei.
- Efectuarea de cheltuieli nelegale, reprezentând servicii efectuate pentru participanți care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, precum și pentru firme care nu au participat la evenimentele expoziționale.
- Efectuarea de plăți prin decontarea dublă a unor servicii, respectiv pentru servicii aferente *participării agenților economici la Târgul Internațional „POWER-GEN MIDDLE EAST”-Doha-Qatar*, o dată către societatea organizatoare și o dată către subcontractanți, în baza contractelor încheiate de organizator.
- Neurmărirea acordării, în condițiile legii, a subvențiilor pentru acoperirea tarifelor reduse cu 50% la energia electrică destinată consumului casnic, pentru familiile cu domiciliul într-una din localitățile situate pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, efectuându-se plăți în sumă de 181 mii lei pentru cantități de energie acordate de către SC Enel Energie SA, nelegal ca subvenție consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale sau pentru mai multe locuri de consum.
- Efectuarea de plăți, în sumă de 38.212 mii lei, către operatorii economici din industria de apărare, fără a avea la bază documente care să certifice utilizarea lor în scopul pentru care s-au aprobat creditele bugetare.
- Nu s-a exercitat controlul asupra activității de conservare a bunurilor care aparțin industriei de apărare.

Recomandări:

- ✓ fundamentarea necesarului de credite pentru finanțarea cheltuielilor efectuate de antreprenorii români, pe activitățile prevăzute în HG nr. 643/12.08.1999, pentru finanțarea cheltuielilor efectuate pentru activitatea de apărare; analiza documentelor care au stat la baza plăților efectuate către agenții economici din industria de apărare; înregistrarea corectă în contabilitate a titlurilor de participare deținute de Ministerul Economiei în capitalul social al unor societăți comerciale, societăți/companii naționale; extinderea verificărilor asupra:
 - îndeplinirii condițiilor de eligibilitate de către operatorii economici participanți la târgurile și misiunile economice internaționale derulate în anul 2013, cu finanțare de la bugetul de stat, în vederea identificării operatorilor economici care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, recuperarea, în condițiile legii, a sumelor alocate de la bugetul de stat acordate nelegal;
 - documentelor prezentate de societățile organizatoare ale târgurilor și misiunilor economice, în vederea decontării contravalorii lucrărilor realizate și serviciilor prestate, în raport cu cerințele stipulate prin Caietele de sarcini (documentațiile de atribuire), stabilirea lucrărilor și serviciilor decontate în mod nelegal și recuperarea contravalorii acestora în condițiile legii;
 - deconturilor privind diferențele de tarif la energie electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, pentru acoperirea diferențelor de preț la cantitățile de energie electrică, la care s-au aplicat, în mod nelegal, tarife reduse cu 50% și recuperarea acestuia.

Entități aflate în subordinea/coordonarea/autoritatea Ministerului Economiei

1. Departamentul pentru Energie

Observațiile Curții de Conturi

- Neevidențierea unei creanțe, în sumă de 18.554 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la bugetul de stat, utilizate pentru rambursarea unui credit extern utilizat de SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției de Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni, în condițiile în care rambursarea creditelor externe intră în sarcina SC Termoelectrica SA.
- Nerespectarea prevederilor legale privind constituirea patrimoniului la înființare, deoarece:
 - au fost înregistrate în contabilitate bunuri fără a avea la bază Procese-verbale de predare-primire, constând în bunuri din domeniul public al statului, în valoare de 3.585.840 mii lei (aflate la entitățile: SC Hidroelectrică SA, SC Electrica Serv SA, SC Oltenia SA și SC Petrotrans SA);
 - nu au fost înregistrate 6 mijloace de transport preluate fără valoare, în baza Procesului-verbal de predare-primire nr. 130.687/09.08.2013, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și HG nr. 429/2013.
- În perioada iulie-decembrie 2013, Departamentul pentru Energie a efectuat către SC Enel Energie SA plata sumei de 53 mii lei în baza unor deconturi lunare, în care au fost incluse cantități de energie electrică pentru care s-au aplicat tarife reduse cu 50%, acordate în mod nelegal, ca subvenții consumatorilor decedați, pentru activități economice, peste limita consumurilor normate pe familie, unor persoane fizice care nu se regăsesc pe listele întocmite de Consiliile locale, pentru mai multe locuri de consum.
- S-au angajat și efectuat cheltuieli din creditele bugetare aprobate pentru anul 2013, respectiv au fost angajate cheltuieli pentru folosința spațiului de birouri din Splaiul Independenței nr. 202 E, aferente perioadei aprilie-iunie 2013, când entitatea nu a funcționat în acest spațiu.

Recomandări:

- ✓ inventarierea tuturor bunurilor pe care entitatea le deține în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri aflate în dotare și neevidențiate în contabilitate;
- ✓ extinderea verificării asupra deconturilor privind diferențele de tarif la energia electrică pentru familiile cu domiciliul în localitățile din Rezervația Biosferei Delta Dunării, în vederea identificării și a altor cazuri de subvenții acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs, ca urmare a plăților efectuate către SC Enel Energie SA, recuperarea acestuia și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;
- ✓ verificarea contractelor de prestări servicii derulate pentru identificarea și a altor cazuri de cheltuieli nelegale, stabilirea întinderii prejudiciului produs, pentru cheltuieli angajate, ordonanțate și plătite în mod nelegal, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora și virarea lor la bugetul de stat (inclusiv accesoriile calculate), precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

2. Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost preluate, prin proces-verbal de predare-primire, imobilele date în administrare (Imobil construcție P + 3, situat în str. Poterași nr. 11, sectorul 4, București; Imobil construcție și teren, situat în Șos. Viilor nr. 38, sectorul 5, București; Imobil situat în Șos. Olteniței nr. 225 A, sectorul 4, București), în conformitate cu prevederile HG nr. 430/2013.
- S-au efectuat plăți pentru cheltuieli neeligibile către un număr de 24 de agenți economici finanțați prin programul START pentru: achiziția de echipamente, mijloace de transport, aplicații informatice etc.
- S-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 12 mii lei, pentru cheltuieli de protocol, prin depășirea limitei de 60 de lei de persoană, aprobată pentru mese oficiale și cocteiluri, prin OUG nr. 80/2001.

Recomandări: extinderea verificărilor asupra deconturilor justificative și a notelor privind certificarea cheltuielilor eligibile, acceptate de Oficiile teritoriale (OTIMMC), în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de societăți care au beneficiat de alocații financiare nerambursabile, pentru cheltuieli neeligibile, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia; preluarea în patrimoniu a imobilelor date în administrare.

3. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Observațiile Curții de Conturi

- S-au efectuat plăți din fonduri alocate pentru investiții pentru cheltuieli care nu se regăsesc în obiectivele de investiții, și anume pentru serviciile de expertizare a sistemelor informatice la nivelul ANPC și a celor 8 comisariate regionale.
- S-au efectuat plăți din fonduri alocate pentru servicii de pază decontate la tarife supraevaluate, prin acceptarea includerii în calculul tarifului orar a unor elemente nereale sau care nu au la bază documente justificative.

- Nu s-au luat măsuri pentru recuperarea pagubelor de la persoanele vinovate, reprezentând drepturi bănești stabilite prin sentințe judecătorești definitive și irevocabile.
- Nu s-a recuperat, în cadrul termenului legal de 90 de zile, de la FNUASS, sume reprezentând drepturi achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale, peste valoarea contribuției datorate de angajator.
- Nu s-a organizat activitatea de funcționare a casieriei pentru încasarea tarifelor privind operațiunile de analiză, marcare și expertizare a metalelor și pietrelor prețioase, neexistând organizate casierii proprii avizate de Ministerul Finanțelor Publice. Președintele ANPC nu a împuternicit persoanele în drept să efectueze aceste încasări.
- Prin Ordinele președintelui ANPC a fost aprobat nivelul taxelor de autorizare și al tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare, actualizate cu indicii anual de inflație, până la data de 31.12.2010.
- Pentru un număr de 4.814 autorizații în vigoare, ANPC nu a urmărit aplicarea vizei anuale pentru 11.712 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase, în condițiile în care persoanele fizice sau juridice nu au solicitat suspendarea autorizației, ceea ce presupune că autorizațiile emise au rămas active și trebuiau să fie vizate pentru anul 2013.
- Încasările din tarife pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare au fost virate la bugetul de stat cu întârzieri cuprinse între 3 și 22 de zile.

Recomandări:

- ✓ actualizarea anuală cu indicii de inflație a nivelului taxelor de autorizare și a tarifelor pentru operațiunile de analiză, marcare și expertizare, precum și de analiză a taxelor și a tarifelor stabilite și aprobate, a celor evidențiate, încasate și virate la bugetul de stat, în perioada 2012-2013. Identificarea și a altor cazuri de taxe și tarife nestabilite și/sau neîncasate în condițiile legii, cuantificarea prejudiciului produs bugetului de stat și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ identificarea autorizațiilor și a numărului de operațiuni cu metale și pietre prețioase, pentru care nu s-a solicitat și, implicit, nu s-a acordat viza pe anul 2013;
- ✓ identificarea acelor persoane care au desfășurat în anul 2013 operațiuni cu metale prețioase și pietre prețioase fără a solicita vizarea autorizației; se va cuantifica prejudiciul produs bugetului de stat ca urmare a neîncasării taxei de viză anuală de la aceste persoane și se va recupera în condițiile legii.

4. Biroul Român de Metrologie Legală

Observațiile Curții de Conturi

- Subdimensionarea veniturilor raportate în anul 2013, ca urmare a constituirii, fără aprobarea ordonatorului superior de credite, a fondului la dispoziția instituției, utilizat pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale.
- Neîntocmirea documentației cadastrale și neînscrierea în cartea funciară a tuturor terenurilor și a construcțiilor proprietate publică a statului, aflate în administrare și înregistrate în evidența contabilă.

Recomandări: obținerea aprobărilor legale în vederea constituirii la nivelul entității a fondului pentru finanțarea lucrărilor de întreținere a etaloanelor naționale, cu respectarea principiilor și normelor contabile aplicabile; realizarea operațiunilor de cadastru și înscrierea în Cartea Funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului, clădiri și terenuri aflate în administrarea entității.

5. Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie - OPSP

Observațiile Curții de Conturi

- Neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării unor venituri reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Romaero SA și SC Șantierul Naval Mangalia SA;
- Neînregistrarea în evidența contabilă și netransmiterea către Departamentul pentru Energie, în vederea urmăririi și încasării, a unei sume reprezentând dobânzi și penalități de întârziere datorate de SC Hidroelectrică SA pentru nevirarea la scadență a dividendelor cuvenite bugetului statului.

Recomandări: extinderea verificării în vederea identificării și a altor cazuri în care nu s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în termenul legal de prescripție, înregistrarea veniturilor în evidența contabilă, urmărirea și încasarea lor, inclusiv a sumei de 850 mii lei, stabilită în timpul auditului; transmiterea debitului în sumă de 46.729 mii lei către Departamentul pentru Energie, în vederea preluării și urmăririi încasării acestui venit datorat bugetului de stat.

6. Oficiul de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială

Observațiile Curții de Conturi

- Înregistrarea, în mod eronat, în evidențele contabile a unor cheltuieli în alte conturi contabile decât cele care reflectă conținutul economic al operațiunilor efectuate.

- Nu au fost încheiate operațiunile de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nu au fost stabilite rezultatele inventarierii și nici înregistrate în evidența tehnico-operativă, în Registrul-inventar și în contabilitate. Situațiile financiare la 31.12.2013 au fost întocmite și depuse la ordonatorul principal de credite, înainte de finalizarea acțiunii de inventariere, astfel că nu există certitudinea că acestea reflectă situația reală a patrimoniului entității.
- Efectuarea de cheltuieli ineficace, determinate de angajarea și plata serviciilor de realizare și mentenanță a unei pagini de web, în condițiile în care accesul la aceasta este restricționat, iar informațiile prezentate nu sunt publice.
- Nu au fost înregistrate în conturi de ordine și evidență scrisori de garanție bancară de bună execuție, emise în favoarea Oficiului de Compensare și Achiziții pentru Tehnică Specială, prin care se garantează de către contractanți, parteneri externi, executarea corespunzătoare și la termen a obligațiilor.

Recomandări: organizarea și conducerea evidenței contabile potrivit prevederilor legale; utilizarea conturilor de evidență și ordine pentru înregistrarea valorii tuturor scrisorilor bancare de bună execuție și stabilirea persoanelor cu atribuții în acest sens; elaborarea de proceduri scrise cu privire la inventarierea patrimoniului, adaptate specificului activității, monitorizarea acțiunii de inventariere anuală a patrimoniului, astfel încât rezultatele acestuia să fie valorificate și înregistrate în contabilitate înainte de încheierea situațiilor financiare anuale; realizarea unei bune gestiuni financiare prin îmbunătățirea formelor de control intern și a modalităților de raportare către conducere a tuturor cazurilor de încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni sau în realizarea unor activități în mod neeconomic, ineficace sau inefficient, în vederea eliminării acestor deficiențe în mod prompt și responsabil.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Observațiile Curții de Conturi

- Au fost majorate nejustificat cheltuielile bugetare ale anului 2013, ca urmare a contractării nelegale a unor „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate, referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline, precum și servicii de identificare și înregistrare a animalelor din speciile bovine și bubaline” ce se pretind a fi efectuate în perioada 2006-2012, din următoarele cauze:

- abandonarea nejustificată, prin **neutilizare**, a sistemului informatic pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, implementat și organizat de ANSVSA în perioada 2003-2004, finanțat prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri naționale prin bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR);
- atribuirea eronată și contractarea nelegală a unor servicii nedatorate, prezumtiv efectuate în perioada 01.04.2006-30.09.2013 de SC IQ Management SRL pentru animalele din specia bovinelor, în baza unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.

În fapt, ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale referitoare la instituirea sistemelor informatice pentru identificarea și înregistrarea animalelor, conducerea ANSVSA, prin contractul nr. 43/12.11.2013, încheiat cu SC IQ Management SRL, a angajat instituția în raporturi contractuale nejustificate, netemeinice și nelegale, prin care s-a convenit decontarea retroactivă a unor prezumtive „servicii de furnizare informații cu privire la evenimentele consemnate referitoare la animalele din speciile bovine și bubaline”, executate în perioada 01.04.2006-30.09.2013, prin invocarea unor prevederi contractuale neangajante și neaplicabile la data încheierii contractului.

- Angajarea raporturilor contractuale amintite a avut loc în contextul în care ANSVSA avea implementat și trebuia să utilizeze un sistem național pentru identificarea și înregistrarea bovinelor, organizat în perioada 2003-2004 finanțat prin Programul PHARE și cofinanțat din fonduri naționale prin bugetul MAPDR.
- ANSVSA a încălcat prevederile legale continuând să plătească serviciile până în anul 2013, deși toate cheltuielile referitoare la identificarea și înregistrarea bovinelor puteau fi suportate de aceasta până în anul 2011, urmând ca după această dată cheltuielile să fie suportate de producătorii agricoli deținători de animale.

Sistemul informatic de identificare și înregistrare a bovinelor, organizat în conformitate cu prevederile OUG nr. 113/2002, și care trebuia să furnizeze datele și informațiile plătite de ANSVSA cu suma de 6.794 mii lei, finanțat de MADR din fonduri PHARE, este inoperabil, nu este înregistrat ca parte a patrimoniului administrat de ANSVSA și nici nu a fost vreodată evidențiat în patrimoniul autorității.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Observațiile Curții de Conturi

- Neaplicarea unor sentințe judecătorești definitive și irevocabile și neluarea măsurilor de asigurare a fondurilor necesare plății cheltuielilor de judecată către un reclamant (persoană fizică deținătoare a titlului de

revoluționar, care a formulat acțiune judecătorească în contradictoriu cu Secretariatul de Stat), au generat instituirea popririi și, implicit, executarea silită a conturilor instituției, producându-se astfel un prejudiciu în valoare de 12 mii lei. **Neregulile din această categorie au fost constatate și în anii precedenți**, generând un prejudiciu în bugetul instituției în cuantum total de 438,5 mii lei, pentru recuperarea căruia au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de Curtea de Conturi, măsurile fiind neimplementate.

- Derularea Programului „*Tipărire bilete CFR acordate gratuit conform Legii nr. 341/2004*”, având ca obiectiv acordarea unor facilități de transport gratuit beneficiarilor acestui drept conferit de lege, a evidențiat deficiențe care au vizat, în principal, fundamentarea necesarului de bilete de călătorie CFR și cartele de metrou, organizarea evidenței și inventarierea acestora.
- **Nereguli privind evidența stocului de bilete de călătorie** pentru transportul gratuit pe calea ferată (bilete CFR) și a cartelelor Metrorex:
 - evidențele aferente documentelor de transport, valabile în anii 2012 și 2014, care au influențat situațiile financiare întocmite în anul 2013 prin operațiunile de intrări, ieșiri, casări etc., nu au fost întocmite și prezentate pentru verificare;
 - la finele exercițiului bugetar 2013, în fișele de magazie nu au fost evidențiate cartele Metrorex, cu toate că nu au fost prezentate documente justificative care să ateste distribuirea acestora către titularii de drept, astfel încât să se poată justifica scăderea acestora din gestiune;
 - înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor cu biletele CFR, respectiv a valorii de tipărire a acestora, s-a efectuat pe baza unor tabele/liste nominale de distribuire/decontare, care prin formă și conținut nu îndeplineau cerințele legale specifice unor documente justificative.
- Nerespectarea reglementărilor legale referitoare la **organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a certificatelor de revoluționar**, precum și **inventarierea** acestor documente cu regim special:
 - absența unui mecanism de control și verificare a gestiunii certificatelor de revoluționar tipărite, recepționate, distribuite, returnate, anulate sau aflate în stoc, în măsură să asigure date și informații corecte și exacte despre situația reală a acestor documente cu regim special;
 - neconcordanțe între datele reflectate în evidența contabilă și cele înregistrate în evidența tehnico-operativă (ex.: neevidențierea în contabilitate a unui număr de 75 de certificate de revoluționar, tipărite de CN Imprimeria Națională SA și facturate instituției în anul 2013).
- Nerespectarea reglementărilor legale specifice contabilității pe bază de angajamente, referitoare la înregistrarea facturilor pentru consumuri de utilități aferente lunii decembrie (gaze, energie, apă etc.).
- Nerespectarea prevederilor legale privind transportul persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică numite sau funcții asimilate funcțiilor de demnitate publică.
- Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și completarea dosarelor de personal și a dosarelor profesionale ale angajaților.

Recomandări:

- ✓ recuperarea prejudiciului generat de nepunerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele de judecată, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, calculate pentru perioada cuprinsă între data producerii și data recuperării integrale a acestuia și virarea sumelor încasate la bugetul de stat;
- ✓ fundamentarea corespunzătoare a numărului de bilete CFR și cartele Metrorex, precum și a fondurilor necesare finanțării cheltuielilor de tipărire a acestora, în concordanță cu numărul real al beneficiarilor acestui drept conferit de lege;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative a documentelor de călătorie acordate beneficiarilor Legii nr. 341/2004, corespunzător normelor specifice formularelor cu regim special și inventarierea acestora;
- ✓ organizarea evidenței „Certificatelor de revoluționar” și inventarierea acestor formulare cu regim special; asigurarea unui sistem de evidență și distribuire a acestor formulare cu regim special, pentru a se evita deviații de la utilizarea lor legală;
- ✓ actualizarea bazei de date a persoanelor care dețin titlul de revoluționar, astfel încât evidența acestora să constituie referință pentru monitorizarea acordării drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției, valorificarea și reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestei acțiuni, în conformitate cu reglementările legale în acest domeniu.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Observațiile Curții de Conturi

- În evidența tehnic-operativă și contabilă nu au fost înregistrate distinct bunuri rezultate din contractul de comandă nr. 892/18.01.2013, astfel că patrimoniul instituției evidențiat în bilanțul contabil, încheiat la 31.12.2013, nu reflectă realitatea.

- Au fost efectuate plăți în valută, în sumă de 5.554 euro, reprezentând echivalentul a 25 mii lei, pentru asigurarea unor forme de sprijin material (rezidențe) „traducători străini în formare”, deși în contractele semnate de ICR cu beneficiarii s-a prevăzut plata în lei.
- Nu a fost înregistrat în evidența contabilă debitul reprezentând servicii de transport decontate de ICR, deși nu au fost justificate cu documente în cadrul Programului „Burse” și nu au fost demarate procedurile legale pentru recuperarea prejudiciului de la operatorul economic, cu toate că există Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 880/21.02.2014 prin care se validează constatarea Curții de Conturi.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Observațiile Curții de Conturi

- S-au menținut nejustificat în contul „*Creditori diverși*” sume care, la data de 31.12.2013, erau prescrise, reprezentând contravaloarea mandatelor poștale nesosite în unitate și încasări de la persoane fizice pentru societăți comerciale neidentificate.
- Nu s-au înregistrat în conturile speciale:
 - „*Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate*”, obligații aferente mijloacelor de transport achiziționate prin leasing operațional (31 de autoturisme Hyundai și 1 autoturism Ford Mondeo);
 - „*Dobânzi de plătit*”, dobânzi aferente contractelor de leasing financiar prin care s-au achiziționat 13, respectiv 5 autoturisme marca Hyundai;
 - „*Giruri și garanții primite*”, toate garanțiile de participare la licitație și de bună execuție, constituite în favoarea entității;
- În evidența specială nu au fost evidențiate unele obligații și drepturi, iar unele elemente patrimoniale nu au fost inventariate.
- Programul anual al achizițiilor publice efectuate atât din surse proprii ale SRR, cât și din surse de la bugetul de stat, pentru anul 2013, nu a fost aprobat în termenul legal și nu a fost actualizat cu toate achizițiile efectuate de entitate în anul 2013.

Recomandări:

- ✓ verificarea, în totalitate, a soldurilor analitice ale contului „*Creditori diverși*” și clarificarea componenței acestora pentru depistarea sumelor prescrise;
- ✓ analiza tuturor operațiunilor economice de leasing operațional efectuate până în prezent, pentru reflectarea în evidența extrabilanțieră a obligațiilor aferente acestor tranzacții; analiza tuturor operațiunilor de leasing financiar, aflate în desfășurare, pentru a se asigura reflectarea în evidența extrabilanțieră a dobânzilor de plată stipulate în contractele aferente;
- ✓ analiza garanțiilor de participare la licitații și de bună execuție constituite cu instrumente de garantare efectuate până în prezent și înregistrarea acestora în contul special „*Giruri și garanții primite*”;
- ✓ respectarea, în totalitate, a prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și valorificarea rezultatelor inventarierii.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Observațiile Curții de Conturi

- Inventarul patrimoniului public al statului aflat în administrarea SRTv nu a fost actualizat, *menținându-se nejustificat în contabilitate valoarea clădirii și terenului*, în sumă totală de 5.283 mii lei, ce au fost retrocedate, în anul 2007, Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și Societății Ortodoxe a Femeilor Române Iași, ceea ce a afectat situațiile financiare încheiate în perioada 2007-2013.
- *Inventarul centralizat al bunurilor, care alcătuiesc domeniul public al statului, nu a fost actualizat* cu datele rezultate în urma operațiunii de reevaluare a patrimoniului efectuat în anul 2012, precum și cu datele rezultate cu ocazia efectuării măsurătorilor cadastrale, deși entitatea a făcut demersuri în acest sens.
- Cu ocazia realizării în cadrul SRTv a unor spectacole de teatru, precum și a unor filme s-au efectuat cheltuieli semnificative pentru producerea acestora, dar respectivele producții nu s-au mai difuzat deoarece anterior demarării producției nu s-au încheiat contracte pentru drepturile de autor cu autorii pieselor originale.
- Pentru încheierea contractului de furnizare de servicii privind difuzarea pe cale radioelectrică a serviciilor publice de televiziune, semnat în anul 2013 între SRTv și SN Radiocomunicații SA (SNR) nu s-a făcut dovada justificării/negocierii tarifelor practicate de către aceasta, în calitate de unic furnizor de servicii naționale de redifuzare, nefiind asigurate condițiile de transparență în utilizarea eficientă, de către SRTv, a fondurilor bugetare alocate.
- În soldul contului „*Debitori*”, la data de 31.12.2013 *figurează sume care prezintă riscul de a fi prescrise*, reprezentând: penalități de întârziere la plata veniturilor din publicitate realizate de SRTv, în perioada 28.02.2009-31.12.2013; penalități aferente taxei TV neîncasate și înregistrate în evidența contabilă, conform proceselor-verbale încheiate de SRTv cu mandatarii (Enel, Electrica, EON), sume care la data de

31.12.2013 îndeplineau condițiile legale de scădere din evidența contabilă; drepturi salariale necuvenite, debit pentru care SRTv a urmărit în instanță recuperarea sumelor datorate, proces câștigat de entitate. Biroul Executor Judecătoresc a constatat insolvabilitatea debitorului și a adus la cunoștința SRTv încetarea executării silite a acestuia.

Trecerea pe cheltuieli a debitelor menționate nu s-a operat până la finele anului 2013, cu explicația că rezultatele inventarierii nu au fost aprobate de conducerea entității până la data efectuării auditului, astfel încât situațiile financiare la 31.12.2013, prin valoarea creanțelor ce nu mai pot fi recuperate, sunt influențate.

- În soldul contului „*Creditori diverși*” au fost menținute, nejustificat, sume prescrise la data de 31.12.2013.
- Rezultatele inventarierii, centralizate în Procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere, aferente anului 2013, nu au fost înregistrate în evidența contabilă.
- Nu au fost respectate prevederile legale privind *inventarierea și înregistrarea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție*, inclusiv cele constituite cu scrisori de garanție bancară.
- Nu au fost respectate prevederile referitoare la *întocmirea și aprobarea deconturilor privind deplasările externe*, precum și rapoartele de activitate la întoarcerea din deplasări externe.
- Nu s-a urmărit *respectarea termenelor de facturare și de plată a chiriilor lunare* convenite între părți, în cazul a 3 contracte privind închirierea unor spații ale SRTv (cu societăți care au amplasat distribuitoare automate de alimente, băuturi sau cafea, antene de telefonie mobilă, bancomate etc. sau care au închiriat spații cu destinația de bar sau cantină) și nu au fost calculate, încasate și virate la bugetul de stat penalitățile de întârziere aferente.

Recomandări:

- ✓ scoaterea din evidența contabilă a sumelor aferente imobilizărilor corporale, care nu se mai află în administrarea SRTv și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, concomitent cu actualizarea documentației suport a propunerilor de modificare;
- ✓ achiziția serviciilor de transmitere terestră radioelectrică a programelor naționale se va efectua în condițiile respectării prevederilor în materia achizițiilor publice, inclusiv prin încheierea unui acord-cadru, urmat de încheierea de contracte subsecvente, după aprobarea bugetului de stat în care sunt prevăzute fondurile pentru această achiziție, cu încadrarea în limitele acestora;
- ✓ extinderea analizei asupra tuturor clienților și calcularea, evidențierea, înregistrarea, facturarea, urmărirea și încasarea penalităților aferente sumelor achitate cu întârziere, total sau parțial, precum și a celor neachitate. Veniturile din penalități datorate bugetului statului, aferente contractelor de închiriere a spațiilor din domeniul public al statului, vor fi virate la bugetul de stat;
- ✓ analizarea soldului contului „*Debitori*” în componența căruia se regăsesc sume prescrise și reglarea acestora, astfel încât situațiile financiare întocmite de societate să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanțelor societății; verificarea soldurilor contului „*Creditori diverși*” și clarificarea componenței acestuia, virarea acestora la bugetul de stat sau înregistrarea ca venituri proprii;
- ✓ organizarea operațiunilor inventarierii anuale a patrimoniului societății, astfel încât să fie respectat scopul principal al inventarierii, și anume, stabilirea situației reale a tuturor elementelor patrimoniale în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale ce trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și performanțelor entității pentru respectivul an financiar.

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Observațiile Curții de Conturi

- Nerespectarea reglementărilor legale privind încadrarea personalului în clase de salarizare, calculul eronat al salariilor plătite unor angajați la trecerea într-o tranșă de vechime superioară, precum și al salariilor plătite persoanelor cu atribuții de acordare a vizei de control financiar preventiv, au generat un prejudiciu, la care se adăunează dobânzi și penalități calculate în temeiul prevederilor Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.
- Nu au fost depuse cererile de restituire și nu au fost recuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate sumele plătite din bugetul instituției, care au depășit cuantumul contribuțiilor datorate bugetului FNUASS și nu s-a efectuat înregistrarea corespunzătoare a operațiilor respective.

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse ca urmare a auditurilor anterioare, prin care s-a dispus stabilirea întinderii unor prejudicii generate, în anul 2011, de plata nelegală a unei sume reprezentând contravaloarea unor bunuri a căror achiziție era interzisă de prevederile legale, precum și a altei sume reprezentând contravaloarea unui program informatic achiziționat fără să fi existat credite bugetare aprobate în acest scop în bugetul instituției, nerecepționat și fără a fi evidențiat în Programul anual de achiziții publice.

Aceste măsuri dispuse prin decizie au rămas în regim suspensiv până la pronunțarea unei hotărâri de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța de judecată pronunțând o soluție irevocabilă în acest caz, prin Decizia nr. 1252/12.03.2014, iar conducerea CNSC are obligația de a pune în executare dispozitivul acestei hotărâri, urmând să aplice măsurile dispuse de Curtea de Conturi.

Recomandări:

- ✓ regularizarea cu bugetul de stat consolidat și bugetul asigurărilor sociale de stat a impozitului și a contribuțiilor aferente drepturilor de natură salarială, după analiza și recalcularea corespunzătoare a salariilor cuvenite salariaților instituției și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor aferente;
- ✓ întocmirea și transmiterea către Casa de asigurări de sănătate a municipiului București a cererii de restituire, la zi, a creanțelor bugetare reprezentând diferențe rezultate din indemnizațiile de concediu medical, care au depășit suma contribuțiilor datorate de instituție bugetului FNUASS;
- ✓ îmbunătățirea sistemului de control intern/managerial prin acțiuni concrete specifice fiecărei structuri funcționale din cadrul instituției, inclusiv prin elaborarea de proceduri operaționale formalizate pe activități, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu reglementările legale specifice controlului intern/managerial;
- ✓ punerea în aplicare a Deciziei nr. 1252/12.03.2014, irevocabilă, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Observațiile Curții de Conturi

- Nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea desfășurării ședințelor Consiliului de Supraveghere și Îndrumare (CSI), deoarece:
 - în condițiile în care Președintele AAAS a efectuat cinci solicitări către Președintele CSI, pentru organizarea ședințelor acestuia, a fost convocată întrunirea membrilor CSI doar în trei cazuri, contrar prevederilor HG nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea AVAS, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu care, în termen de 2 zile lucrătoare de la solicitarea președintelui AAAS, președintele CSI trebuie să convoace membrii acestuia;
 - deși au avut loc trei ședințe, AAAS a fost în măsură să prezinte procesul-verbal al unei singure ședințe a Consiliului, în condițiile în care, conform Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de supraveghere și îndrumare a activității AAAS, la fiecare ședință a Consiliului trebuie să se întocmească un proces-verbal, care se înregistrează în Registrul de procese-verbale.
- Nu s-au înregistrat corect în evidența contabilă unele sume încasate de la diverși debitori, ceea ce a condus la existența în balanța analitică a contului „Debitori”, întocmită de AAAS la data de 31.12.2013, a unui număr însemnat de analitice ale contului ce figurează cu sold creditor.
- Există neconcordanțe între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă, astfel că, la 31.12.2013, contul „Titluri de participare” înregistra un sold debitor în sumă de 1.235.605 mii lei, reprezentând situația participațiilor AAAS la capitalul social al unui număr de 675 de societăți comerciale, iar în evidența operativă a titlurilor de participare era înregistrată suma de 1.153.127 mii lei, diferența fiind de 82.478 mii lei.
- Nu s-a urmărit încasarea drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare, în cazul SC SARMISMOB SA Deva, care a beneficiat de fonduri de restructurare în baza Legii nr. 58/1991.
- Nu s-au regularizat creanțe bancare preluate:
 - în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA, în patrimoniul AAAS, existând la data de 31.12.2013 unele creanțe înregistrate la poziția „Debitori neidentificați”;
 - și pentru care SC BCR SA, în calitate de cedent, nu a transmis titlurile executorii cu ocazia predării, în sumă de 19.635 mii lei. Pentru aceste creanțe, termenul legal de executare de 7 ani, prevăzut de OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, este depășit, având în vedere data preluării acestora, adică anul 2000.
- S-au menținut în evidența AAAS unele creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale.
- Au fost menținute în patrimoniul AAAS unele creanțe bugetare acordate în baza unor acte normative pentru care s-au emis ordine comune, încheiate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici, reprezentând obligații bugetare datorate de debitori cedați, care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale.
- Nu s-a aplicat sau nu s-a finalizat, în termenul legal, procedura de executare silită în vederea recuperării creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori, astfel că, într-un număr de 122 de creanțe bancare deținute de AAAS, instituția a pierdut dreptul de a solicita recuperarea acestora.

- Nu s-au regularizat creanțele deținute la societățile comerciale aflate în procedură de faliment, în condițiile netransmiterii de către Direcția Insolvență, din cadrul AAAS, către Direcția Economică și Direcția Creanțe, a tuturor sentințelor favorabile, astfel că în anul 2013, deși instanțele judecătorești au comunicat un număr de 29 de sentințe prin care s-a decis respingerea atragerii răspunderii administratorilor sau a altor persoane, Direcția de Insolvență le-a înaintat Direcției Creanțe, AAAS nu a procedat la regularizarea acestor creanțe, ceea ce a avut ca efect menținerea în patrimoniul autorității a unor debite la același nivel.
- În cazul sentințelor favorabile de atragere a răspunderii administratorilor, emise de instanțele judecătorești în anul 2013, au fost comunicate 70 de sentințe prin care s-a decis atragerea răspunderii administratorilor sau a altor persoane, deși Direcția Insolvență a transmis Direcției Economice și Direcției Creanțe un număr de 27 de sentințe, în vederea înregistrării în evidența contabilă și a recuperării acestora.
- Au existat deficiențe în ceea ce privește înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor proprii ale AAAS, rezultate din *vânzarea de acțiuni*, creanțe reprezentând *dividende* și creanțe reprezentând *debitori diverși*.
- Nu s-au regularizat unele diferențe dintre valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată a unor creanțe, ca urmare a procesului de valorificare a acestora (cesionarea creanțelor), propunerea nefiind prezentată spre aprobare CSI.

Recomandări:

- ✓ respectarea prevederilor Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare a AAAS, înștiințarea Ministerului Economiei privind deficiențele identificate în activitatea CSI, pentru dispunerea măsurilor legale în consecință;
- ✓ analiza și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele contului „*Debitori*” și, pe cale de consecință, reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor AAAS, precum și respectarea prevederilor Codului de procedură fiscală, precum și ale Codului Civil, în cazul sumelor încasate fără temei legal;
- ✓ virarea la bugetul de stat a sumelor încasate fără temei legal, pentru care dreptul de a cere recuperarea/compensarea s-a prescris;
- ✓ regularizarea și înregistrarea în evidența contabilă a AAAS a valorii reale a participațiilor autorității la societățile comerciale din portofoliu;
- ✓ inventarierea întregului portofoliu de creanțe al AAAS, inclusiv analiza și clarificarea situației acestora, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, întreprinderea diligențelor necesare pentru obținerea tuturor sentințelor definitive/irrevocabile, emise de instanțele judecătorești; stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor constatate.

Concluziile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor auditate pentru exercițiul bugetar al anului 2013:

- ♦ prevederile bugetare inițiale ale celor 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, în timpul exercițiului bugetar al anului 2013, s-au modificat în plus pentru 25 (47,2% din total), în minus pentru alți 25 (42,7%) și nu s-au modificat pentru 3 (5,6%); execuția de casă a bugetelor acestora s-a realizat prin trezoreria statului, plățile efectuându-se sub limita creditelor bugetare aprobate; creditele bugetare neutilizate până la închiderea anului s-au anulat de drept conform legislației privind finanțele publice. Acestea conduc la concluzia că fundamentarea bugetului de stat pe anul 2013 nu s-a realizat cu exactitate;
- ♦ datele reflectate în situațiile financiare, în unele cazuri, au fost denaturate ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind:
 - ✓ organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice; stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe; organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, conform prevederilor legale;
 - ✓ înregistrarea cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare;
 - ✓ concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în situațiile financiare; reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile de execuție bugetară pe anul 2013; normele de încheiere a exercițiului bugetar pe anul 2013;
 - ✓ legislației privind efectuarea inventarierii și reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenele prevăzute de aceasta, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, asigurarea integrității bunurilor patrimoniale;
- ♦ organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv auditul intern) nu au fost realizate conform legislației specifice acestui domeniu;
- ♦ calitatea gestiunii economico-financiare a fost denaturată ca urmare a nerespectării:

- modului de aplicare a legii privind bunurile proprietate publică și regimul juridic al acestora, precum și a reglementărilor privind evidența bunurilor din domeniul public al statului, prin operațiunile de actualizare a inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- prevederilor legale privind realizarea acțiunii de evaluare în vederea valorificării bunurilor mobile și imobile sechestrate;
- reglementărilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, coroborate cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, care au fost afectate, în principal, de:
 - modul de stabilire a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
 - modul de stabilire și virare la bugetul de stat a impozitului pe salarii, precum și a contribuțiilor datorate de angajați și de angajatori la bugetul asigurărilor sociale de stat, la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
 - neurmărirea și nerecuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate teritoriale achitate de la bugetul statului, în vederea reîntregirii creditelor bugetare;
 - neconstituirea fondurilor pentru protecția și promovarea persoanelor cu handicap, în condițiile în care nu se încadrează astfel de persoane în limita de 4% din numărul total de personal;
 - menținerea în conturile de creanțe și datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasare, respectiv lichidare a acestora;
- legislației privind planificarea achizițiilor publice, inițierea și lansarea, derularea și finalizarea procedurii de achiziție publică și administrarea contractului de achiziție publică;
- legislației referitoare la utilizarea, conform destinațiilor prevăzute, a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor, precum și a altor forme de sprijin financiar acordat de stat;
- prevederilor legale privind operațiunile de transmiterea fără plată și/sau scoatere din funcțiune a activelor corporale, de concesiune și/sau închiriere de bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și a celor de asociere în participațiune;
- principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

Încălcărilor de lege, constatate de Curtea de Conturi ca urmare a misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetului de stat pe anul 2013, au avut drept consecință dispunerea unor **măsuri**, cum ar fi:

- organizarea evidenței financiar-contabile conform Planului de conturi și a Normelor Metodologice, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor contabile privind debitorii, creanțele, obiectivele de investiții și activele fixe în curs de execuție după finalizarea și recepționarea acestora;
- elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale referitoare la standardele de management, control intern/managerial și dezvoltarea sistemelor de control managerial;
- efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale ale autorităților și instituției publice în conformitate cu prevederile legale în domeniu și valorificarea rezultatelor inventarierii;
- regularizarea și înregistrarea în evidența contabilă a valorii reale a participațiilor statului la societățile comerciale, conform prevederilor legislației contabile și Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planului de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- inventarierea portofoliului de creanțe, analizarea și clarificarea situației acestora, în conformitate cu prevederile incidente; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor legislației în domeniul contabilității, întreprinderea diligențelor necesare pentru obținerea tuturor sentințelor definitive/irevocabile, emise de instanțele judecătorești, iar în situația neîncasării în termen a drepturilor de creanță, inițierea procedurilor legale de recuperare; virarea la bugetele publice a impozitelor și taxelor identificate ca urmare a auditurilor;
- definitivarea protocoalelor de predare-primire a instituțiilor, activităților și situațiilor financiare aferente acestora ca urmare a restructurării sectoarelor de activitate;
- stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, precum și a foloaselor nerealizate ca urmare a angajării de cheltuieli nelegale;
- stabilirea și recuperarea contravalorii concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate în termenul legal de prescriere;
- stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris și dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor constatate; recuperarea plăților efectuate nelegal;
- transmiterea către organele de cercetare penală, în 5 cazuri, deoarece s-a constatat existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, Curtea de Conturi a sesizat organele de urmărire penală.

Preocuparea Curții de Conturi în anul 2014 a fost și evaluarea impactului asupra activității entităților pe care l-au avut măsurile dispuse în anii anteriori prin decizii care s-au concretizat în:

- îmbunătățirea activității entităților verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane;
- creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice prin adoptarea unor măsuri, care s-au concretizat în reîntregirea creditelor bugetare cu sumele plătite nejustificat de la bugetul de stat;
- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților verificate;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.

Opiniile de audit

Ca urmare a misiunilor de audit financiar îndeplinite în anul 2014 asupra conturilor de execuție bugetară anuală pe anul 2013, din cele 90 de opinii de audit exprimate, 15 sunt opinii fără rezerve, 16 sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, situații în care conturile anuale de execuție pentru exercițiul bugetar pe anul 2013 nu conțin denaturări semnificative, 6 opinii cu rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, 4 opinii contrare și 45 de opinii adverse, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2013 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

Bugetul asigurărilor sociale de stat este administrat și gestionat de Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 263/2010 privind pensiile publice, cu modificările și completările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat și execuția acestuia pe anul 2013 s-a asigurat de Casa Națională de Pensii Publice care este ordonatorul principal de credite al bugetului, inclusiv casele teritoriale ale acesteia ca ordonatori terțari de credite și de Casele de pensii ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații ca ordonatori principali de credite ai bugetului asigurărilor sociale de stat.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6 din 21 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut și a autorizat pentru anul bugetar 2013 veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar al anului 2013.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-a organizat și desfășurat la sediul CNPP și la 20 de case teritoriale de pensii, precum și la sediul Serviciului Român de Informații.

Tabelul nr. 8 Sinteza contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/ Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri – din care:	50.995	50.247	50.129	99,8
subvenții	13.407	12.254	12.254	100,0
Cheltuieli	50.809	49.992	49.915	99,8
Excedent/Deficit	186	255	214	83,9
Excedent/Deficit al bugetului asigurărilor sociale de stat	0	0	- 47	X
Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	186	255	261	102,3

Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 6/2013, rectificat prin OG nr. 18/2013 și OUG nr. 100/2013 pentru rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013:

- Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6/2013 a fost rectificată de două ori, respectiv prin OG nr. 18 din 30 iulie 2013 și prin OUG nr. 100 din 30 octombrie 2013, cu respectarea dispozițiilor privind numărul de rectificări și perioadele de promovare prevăzute de Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare și de Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- prin cele două rectificări ale Legii nr. 6/2013, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-au diminuat cu 748 milioane lei, creditele bugetare s-au diminuat cu 712 milioane lei, iar excedentul sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale s-a majorat cu 69 milioane lei;
- execuția bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 118 milioane lei sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 77 milioane lei sub nivelul creditelor bugetare definitive, excedent bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 41 milioane lei;
- în anul 2013, pentru echilibrare, bugetul asigurărilor sociale de stat a fost subvenționat de la bugetul de stat cu suma de 12.254 milioane lei (24,6% din totalul resurselor acestuia), ceea ce înseamnă că un sfert din fondurile necesare plății pensiilor s-au asigurat de la bugetul de stat, principala cauză a acestei situații a fost gradul scăzut de colectare (62,09%) a contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori și angajați;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, au fost afectate de: utilizarea necorespunzătoare a conturilor de decontare dintre CNPP și entitățile din subordine; deficiențele identificate în evidența contabilă a unor case teritoriale de pensii; plăți nelegale beneficiarilor de pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III, pensii de urmaș, ajutor lunar acordat soțului supraviețuitor care a realizat venituri și pentru persoane decedate; acordarea unor drepturi salariale fără respectarea legislației salariale aplicabile în anul 2013; neconcordanțe între evidența contabilă analitică și cea sintetică; menținerea nejustificată în evidența financiar-contabilă a unor debite; necuprinderii în sistemul public de pensii a unor contribuabili, persoane fizice care realizează venituri din activități independente; neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor; nerespectarea legislației privind inventarierea patrimoniului etc.

Măsurile dispuse:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți către beneficiarii de pensii anticipate, anticipate parțiale, pensii de invaliditate de gradul I, II și III care au realizat venituri, evidențierea în contabilitate, recuperarea și virarea sumelor recuperate la buget, precum și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat;
- ✓ analiza sumelor menținute nejustificat în soldul contului *"Drepturi de personal neridicate"* pentru identificarea drepturilor de pensii prescrise și stabilirii realității soldurilor reprezentând drepturi de pensii neridicate raportate prin situațiile financiare, pentru a evita imobilizarea de credite bugetare și organizarea evidenței analitice a drepturilor neridicate de pensii;
- ✓ înregistrarea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor care sunt obligate să se asigure;
- ✓ recuperarea plăților nelegale cu titlu de daune morale, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare silită, virarea la buget a sumelor recuperate, conform prevederilor legale în vigoare, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor similare;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale în vigoare în anul 2013 și, în continuare, a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ efectuarea modificărilor în inventarul centralizat al domeniului public al statului pentru bunurile administrate de CNPP și entitățile din subordinea sa, astfel încât, la finele exercițiului financiar, valoarea acestor bunuri să corespundă atât cu evidența financiar-contabilă, cât și cu situația reală, precum și înscrierea la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară a tuturor imobilelor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea CNPP și a entităților din subordinea sa.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse prin decizii în anii anteriori

- îmbunătățirea activității entității verificate, prin măsurile luate pentru: respectarea principiului anualității și independenței raportărilor în exercițiul financiar la care se referă, respectându-se concordanța dintre structura bugetului și natura cheltuielilor efectuate; respectarea legislației privind mișcarea bunurilor aparținând instituțiilor publice, cu confirmarea acesteia prin documente avizate de ordonatorii principali de credite care predau/primesc bunurile;
- îmbunătățirea managementului, prin elaborarea Planului de audit intern pe baza evaluării și analizei riscurilor, a sugestiilor conducătorului entității și includerea în acesta a unor misiuni care să cuprindă auditarea activităților cu impact financiar asupra activității instituției;
- obținerea de rezultate economico-financiare bune, datorită reducerii cheltuielilor, aplicării principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.

concretizate în: diminuarea comisionului bancar pentru transmiterea drepturilor beneficiarilor din străinătate; recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii și regularizarea cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit; identificarea unor persoane fizice care aveau obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, a emis opinie adversă asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNPP pentru anul 2013.

1.4. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2013

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013

Bugetul asigurărilor pentru șomaj este administrat și gestionat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului asigurărilor pentru șomaj și execuția acestuia pe anul 2013 s-au asigurat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), care este ordonatorul principal de credite al bugetului și de agențiile teritoriale ale acesteia, ca ordonatori terțiari de credite.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 6 din 21 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut și a autorizat pentru anul bugetar 2013 veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar al anului 2013.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 s-a organizat și desfășurat la sediul ANOFM și la 20 de agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

Tabel nr. 9 Sinteza contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/Credite definitive
Venituri – din care:	1.728	1.875	1.764	94,1
Bugetul asigurărilor pentru șomaj				
din acestea:	1.476	1.627	1.515	93,1
subvenții	111	268	268	100,0
Bugetul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	252	248	249	100,4
Cheltuieli	1.715	1.843	1.779	96,8
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.689	1.790	1.733	96,8
Bugetul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	26	53	46	86,8
Excedent/Deficit	+ 13	+ 32	- 15	x
Excedent/ Deficit al bugetului asigurărilor pentru șomaj	- 213	- 163	- 218	133,7
Excedent al Bugetului fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	+ 226	+ 195	+ 203	104,1

Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 6/2013, rectificat prin OG nr. 18/2013 și OUG nr. 100/2013 pentru rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă pe anul 2013:

- execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013 s-a caracterizat prin: venituri încasate cu 111 milioane lei sub prevederile definitive, plăți efectuate cu 64 milioane lei sub nivelul creditelor bugetare definitive și deficit bugetar înregistrat la sfârșitul anului 2013 de 15 milioane lei;
- în anul 2013, pentru echilibrare, bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost subvenționat de la bugetul de stat

cu suma de 268 milioane lei (17,8% din totalul resurselor acestuia), ceea ce înseamnă că o cincime din fondurile necesare plății ajutoarelor pentru șomaj s-au asigurat de la bugetul de stat, principala cauză a acestei situații a fost gradul scăzut de colectare (94,1% a contribuțiilor de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați;

- proiectul de buget pe anul 2013 a fost supradimensionat atât la partea de venituri, cât și la partea de cheltuieli; programul investițiilor nu s-a elaborat și fundamentat conform legislației din domeniul acestora;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare au fost afectate de: nerespectarea cadrului legal privind transmiterea fără plată a unor bunuri aflate în patrimoniul instituției; achiziționarea de active fixe corporale și necorporale, servicii și utilități și înregistrarea eronată a acestora; nerespectarea prevederilor legale privind urmărirea încasării veniturilor și neevidențierea corespunzătoare a drepturilor constatate de încasat; neaplicarea tuturor formelor de executare silită pentru debitele constituite;
- calitatea gestiunii economico-financiare a fost afectată de deficiențele din contractul încheiat de către ANOFM cu furnizorul Sistemului informatic al ANOFM ale cărui costuri au fost înregistrate aproape în totalitate ca bunuri și servicii, iar nu drept cheltuieli de capital; înregistrări eronate în evidența contabilă; nerespectarea prevederilor legale privind salarizarea personalului bugetar în anul 2013; nerespectarea legislației privind inventarierea patrimoniului public al statului și reevaluarea acestuia; plăți nejustificate și necuvenite; neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la finele anului 2013, prin neinventarierea activelor existente în cadrul instituției care proveneau din proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile și scoaterea din uz și casarea unor bunuri fără respectarea prevederilor legale, respectiv nevalorificarea în condițiile prevăzute de lege; menținerea nejustificată în evidența financiar-contabilă a unor debite.

Măsurile dispuse:

- ✓ înregistrarea, potrivit normelor contabile aplicabile, a lucrărilor de investiții în continuare și a dotărilor, inventarierea cheltuielilor pentru realizarea obiectivului de investiții, în vederea majorării valorii clădirii cu lucrările de investiții finalizate și recepționate, reevaluarea activelor fixe corporale;
- ✓ asigurarea mișcării bunurilor de la o instituție publică la alta numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite care predau/primesc aceste bunuri, pentru a asigura raportarea prin situațiile financiare a situației reale a patrimoniului;
- ✓ înregistrarea cheltuielilor în evidențele contabile la data la care acestea au fost efectuate, pentru a asigura raportarea corectă prin situațiile financiare și contul de execuție bugetară a acestora;
- ✓ organizarea evidenței analitice a creanțelor de încasat pe plătitori, persoane juridice și fizice, structurarea acestora pe vechime, conform normelor legale în vigoare, pentru a identifica contribuabilii cu restanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj și pentru a asigura încasarea de la aceștia a sumelor restante;
- ✓ înregistrarea în patrimoniul ANOFM a tuturor bunurilor puse în funcțiune în baza contractului și cuprinderea tuturor cheltuielilor efectuate în perioada 2009-2014 în legătură cu obiectivul de investiții „Sistemul informatic al ANOFM”;
- ✓ aplicarea întocmai, în litera și spiritul prevederilor legale în vigoare în anul 2013 și în continuare a legislației referitoare la salarizarea personalului bugetar, inclusiv pentru unitățile aflate în subordinea ordonatorului principal de credite;
- ✓ gestionarea corespunzătoare a bunurilor imobile aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte corect realitatea patrimonială;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nejustificat furnizorilor care nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului, evidențierea în contabilitate și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale, și virarea sumelor la buget, pe măsura încasării, precum și extinderea verificărilor pentru beneficiarii de indemnizație pentru șomaj la toate agențiile teritoriale, în vederea identificării plăților suplimentare din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru beneficiarii care au realizat și venituri;
- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care au determinat plăți nejustificate cu titlu de cheltuieli de judecată și dispunerea măsurilor pentru recuperarea plăților nelegale, virarea la buget a sumelor încasate, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului conform prevederilor legale în domeniu, iar scoaterea din uz/casarea unor bunuri, ca urmare a inventarierii, să se realizeze cu respectarea prevederilor legale, inclusiv prin asigurarea valorificării potrivit legii a materialelor rezultate în urma demolării, dezmembrării sau defecării.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse prin decizii în anii anteriori

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin măsurile luate pentru: utilizarea excedentului din anii precedenți pentru finanțarea curentă a deficitului pe parcursul execuției bugetare; înregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale; respectarea normelor de închidere a exercițiului bugetar emise de MFP;
- îmbunătățirea managementului ca urmare a actualizării procedurii operaționale privind evidența, urmărirea și recuperarea debitelor; prin intensificarea colaborării cu agențiile județene în vederea realizării

măsurilor asiguratorii și efectuării executării silite a debitelor; prin aplicarea prevederilor legale din domeniul auditului public intern, în special cele privind riscurile asociate obiectivelor;

- obținerea de rezultate economico-financiare bune, prin: reducerea cheltuielilor; realizarea de venituri suplimentare ca urmare a constituirii de depozite la termen pentru disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale; reîntregirea surselor bugetului asigurărilor pentru șomaj prin recuperarea prejudiciilor produse acestuia.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, a emis opinie adversă asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2013.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2013

Bugetul Fondului unic de asigurări sociale de sănătate este administrat și gestionat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate în baza legislației specifice, respectiv Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările ulterioare și legislația secundară dată în aplicarea acesteia.

Elaborarea bugetului fondului unic de asigurări sociale de sănătate și execuția acestuia se asigură de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, care este ordonatorul principal de credite al bugetului și de casele teritoriale ale acesteia și de Casele sectoriale de asigurări de sănătate, ca ordonatori terțieri de credite.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) pe anul 2013 s-a desfășurat și la 23 case de asigurări de sănătate, respectiv: Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) și la 22 case de asigurări de sănătate județene (Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Olt, Sălaj, Sibiu, Tulcea, Vâlcea, Vaslui, București și Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești).

Tabelul nr. 10 Sinteza contului de execuție a bugetului Fondului unic pentru asigurările sociale de sănătate pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 6/2013	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Venituri – din care:	21.195	23.135	23.090	99,8
subvenții	5.454	6.557	6.436	98,2
Cheltuieli	21.195	23.135	23.090	99,8
Excedent/Deficit	0	0	0	-

Contul de execuție a bugetului Fondului unic de asigurări sociale de sănătate a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 5/2013, rectificat prin OG nr. 17/2013 și OUG nr. 99/2013 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2013 și modificat conform prevederilor Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Realizarea plăților la nivelul de 23.090 milioane lei a fost posibilă prin subvenționarea de la bugetul de stat, cu suma de 5.876 milioane lei și din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății, cu suma de 560 milioane lei.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor auditate pentru exercițiul bugetar al anului 2013:

- drepturile totale de creanță ale FNUASS, în anul 2013, au fost de 30.282 milioane lei, din care 23.090 milioane lei s-au încasat până la finele anului, iar 78 milioane s-au încasat pe alte căi, astfel că la data de 31.12.2013 au rămas de încasat venituri în sumă de 7.114 milioane lei. Gradul de colectare față de drepturile constatate a fost de 65,8% pentru veniturile din contribuțiile angajatorilor și de 71,5% pentru veniturile din contribuțiile angajaților;
- angajamentele legale evidențiate la sfârșitul anului 2013, au fost de 27.002 milioane lei, cu 3.867 milioane lei mai mari decât creditele bugetare definitive (23.135 milioane lei), ceea ce a condus la raportarea unor angajamente legale rămase de plătit în sumă de 3.912 milioane lei;
- calitatea gestiunii economico-financiare a fost denaturată de plăți nelegale pentru: finanțarea cheltuielilor administrative efectuate de cabinetele medicilor de familie; decontarea de servicii de dializă pentru unele persoane decedate; nu s-a efectuat controlul asupra modului de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de Casele de Asigurări de Sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice; înregistrarea eronată în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor bunuri care aparțin domeniului public al statului; au fost validate și decontate nelegal: medicamente, prescripții

medicale cu compensare de 90% și 100%, medicamente prescrise de medici de altă specialitate, servicii medicale și medicamente raportate de furnizorii de servicii medicale pe numele unor persoane care figurau decedate, drepturi salariale, sporuri; nu au fost respectate, în totalitate, prevederile privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, reevaluarea activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor din domeniul public al statului, efectuarea înscrierii în cartea funciară a unui imobil din domeniul public al statului.

Măsurile dispuse:

- ✓ monitorizarea și controlul modului în care CAS județene au organizat și condus evidența tehnico-operativă și extracontabilă a serviciilor medicale prestate de unitățile sanitare publice cu paturi. Din totalul plăților, suma de 21.871 milioane lei reprezintă plățile pentru sănătate, diferența de 1.219 milioane lei fiind utilizată pentru asigurări și asistență socială;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din plățile nelegale, efectuate în perioada 2009-2011, pentru finanțarea cheltuielilor efectuate de cabinetele medicilor de familie;
- ✓ extinderea verificării asupra întregii categorii de operațiuni economice privind validarea și decontarea serviciilor de dializă și stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a validării și decontării medicamentelor, serviciilor medicale, drepturilor salariale, sporurilor etc. și calcularea și înregistrarea accesoriilor aferente debitelor din decontarea nelegală a acestora;
- ✓ înregistrarea, în mod distinct, în patrimoniul CAS județene, a terenurilor și clădirilor aflate în domeniul public al statului și în administrarea acestora;
- ✓ înregistrarea, urmărirea și recuperarea contravalorii serviciilor medicale prestate pacienților proveniți din accidente rutiere, agresiuni și vătămări corporale;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor din domeniul public al statului, conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor privind înscrierea în cartea funciară a imobilelor din domeniul public al statului aflate în administrarea entităților;
- ✓ organizarea evidenței financiar-contabile conform Planului de conturi și a Normelor metodologice, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor contabile privind debitorii, creanțele, obiectivele de investiții și activelor fixe în curs de execuție după finalizarea și recepționarea acestora.

Impactul pe care l-au avut asupra activității entităților verificate măsurile dispuse în anii anteriori prin decizii

- îmbunătățirea activității entităților verificate, prin adoptarea unor măsuri prin care s-au asigurat: corelarea veniturilor efectiv repartizate cu veniturile previzionate a se încasa de la asigurați și angajatori; înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative; punerea de acord a situației scriptice a patrimoniului cu situația faptică rezultată ca urmare a inventarierilor;
- îmbunătățirea managementului pentru achizițiile publice și monitorizarea Sistemul Informatic Unic Integrat;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune prin încasarea debitelor.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului fondului unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2013, Curtea de Conturi a formulat 23 de opinii de audit din care:

- 11 opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect, datorită: neefectuării unor înregistrări contabile în conformitate cu normele legale în vigoare; nerespectării în totalitate a prevederilor legale privind efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului; situării sub pragul de semnificație a valorii cumulate a abaterilor de la legalitate și regularitate extrapolate la nivelul întregii populații auditate;
- 12 opinii adverse, datorită faptului că: situațiile financiare auditate nu au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România și nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate; au fost validate și decontate nelegal servicii medicale și medicamente unor persoane care nu respectau prevederile legale în domeniul sănătății.

1.5. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013

Activitatea de trezorerie a statului este reglementată de prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată în anul 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului Trezoreriei Statului a vizat activitatea trezoreriei centrale a MFP și nu a avut ca obiect auditarea conturilor anuale de execuție a activităților de trezorerie din cadrul direcțiilor generale ale finanțelor publice județene și a municipiului București.

Tabelul nr. 11 Sinteza contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2013

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/ Credite definitive
Total venituri din care:	1.109	1.292	116,5
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte bugete	246	171	69,5
Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte sectoare	858	1.097	127,9
Alte venituri din dobânzi	2	2	100,0
Majorări de întârziere pentru venituri nevărsate la termen		19	x
Alte venituri	3	3	100,0
Total cheltuieli	1.101	923	83,8
Cheltuieli autorități publice și acțiuni externe	42	21	50,0
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	1.059	902	85,2
Excedent/Deficit	+ 8	+ 369	-

Observațiile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2013:

- execuția bugetului trezoreriei statului de către MFP este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată Trezoreria Statului și respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;
- situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor efectuate de către entitate, a poziției financiare, a performanței și modificărilor poziției financiare ale acesteia.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2013, Curtea de Conturi a emis opinie fără rezerve, cunoscută și ca opinie favorabilă.

1.6. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2013

Datoria publică a României este administrată și gestionată de Ministerul Finanțelor Publice în baza legislației specifice, respectiv Ordonanța de urgență nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare și OMFP nr. 1.059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare.

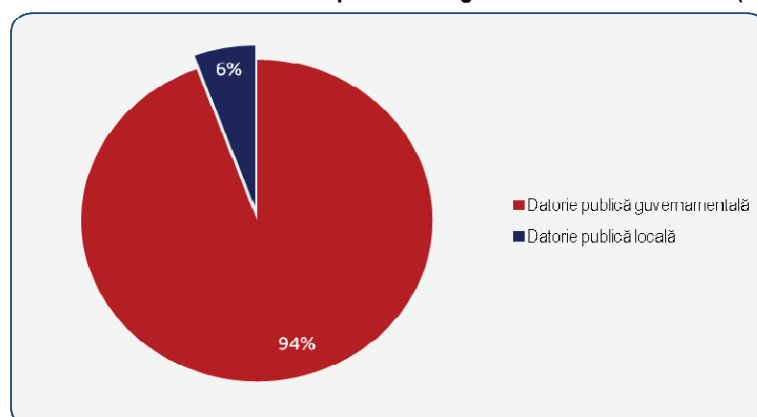
Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art. 58 că „Ministerul Finanțelor Publice întocmește anual contul general al datoriei publice a statului”. Contul general al datoriei publice a statului va fi anexat la contul general anual de execuție a bugetului de stat, ce se depune la Parlament, potrivit prevederilor prezentei legi.

Tabelul nr. 12 Structura datoriei publice la data de 31.12.2013 (milioane lei și euro):

Nr. crt.	Explicații	Datoria publică		
		milioane lei	milioane euro	% din total
1.	Datorie publică guvernamentală	252.179,8	56.231,1	94,4
2.	Datorie publică locală	14.971,1	3.338,3	5,6
3.	Total datorie publică	267.150,9	59.569,4	100,0

Contul general al datoriei publice a statului cuprinde Contul general al datoriei publice guvernamentale și Contul general al datoriei publice locale.

Graficul nr. 5 Structura datoriei publice înregistrată la data 31.12.2013 (%)

Pentru auditul financiar asupra Contului general de execuție a datoriei publice pe anul 2013, Curtea de Conturi a stabilit următoarele obiective specifice:

- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013;
- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;
- ✓ obținerea asigurării rezonabile cu privire la exactitatea și legalitatea plăților efectuate din fondul de risc în anul 2013.

În anul 2013, datoria publică a României a crescut cu 5.187,2 milioane euro (26.308,3 milioane lei) față de datoria publică înregistrată la 31.12.2012, respectiv cu 9,5%, iar indicatorul „datoria publică în euro pe locuitor” a crescut cu 10,1%, trend care s-a înregistrat și în anul 2012 comparativ cu anul 2011 (5,2% și 5,7%). „Indicatorul de vulnerabilitate” (datoria publică raportată la produsul intern brut), în anul 2013 reprezenta 42,5%, comparativ cu 41% în anul 2012 și 40,1% în anul 2011.

Observațiile Curții de Conturi asupra contului general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 se referă la:

- datele raportate în Contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 reflectă o imagine reală și exactă a sumelor tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente, întrucât sumele raportate sunt confirmate prin documente justificative atașate raportărilor beneficiarilor și/sau prin documentele interne/externe care au stat la baza tranzacțiilor respective pe fiecare instrument de datorie publică. Ca urmare a misiunii de audit financiar efectuată la Fondul Național pentru Garantarea Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (FNGCIMM) s-a constatat că între acest Fond și Ministerul Finanțelor Publice comunicarea și transmiterea documentelor nu este sincronizată, fapt pentru care s-a recomandat revizuirea și completarea prin colaborarea celor două părți atât a convențiilor încheiate între FNGCIMM și MFP, cât și a procedurilor operaționale de lucru;
- aspectele privind completitudinea tranzacțiilor efectuate la nivelul beneficiarilor nu au putut fi testate deoarece MFP, prin delegarea competențelor sale de contractare a unor instrumente ale datoriei publice, se bazează doar pe raportările transmise;
- datele raportate în contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 au la bază documentația necesară raportării fiecărui tip de instrument de datorie publică, întocmită cu respectarea atât a prevederilor legale, cât și a respectării termenelor de tragere/rambursare.

MFP fiind singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, prin acordurile subsidiare de împrumut, a delegat beneficiarilor finali întreaga autoritate și responsabilitate pentru implementarea proiectelor, fapt pentru care nu s-a putut exprima o opinie cu privire la legalitatea utilizării tuturor instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general de execuție a datoriei publice pe anul 2013 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora.

În consecință, auditul nu s-a putut pronunța nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii finali și raportate în Contul general de execuție a datoriei publice, deoarece acesta se întocmește pe baza raportărilor lunare ale beneficiarilor efectuate de aceștia în baza OMFP nr. 1059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general al datoriei publice încheiat la data de 31 decembrie 2013, a fost formulată opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect. Aspectul evidențiat se referă la următoarele considerente: deoarece Ministerul Finanțelor Publice, prin delegarea către beneficiarii finali a competențelor sale privind administrarea datoriei publice, se bazează doar pe raportările acestora, nu s-a putut pronunța un punct de vedere asupra legalității utilizării și rambursării instrumentelor de datorie publică respective și nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii instrumentelor de datorie publică.

1.7. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2013

În cadrul competențelor prevăzute de Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi își desfășoară atribuțiile specifice asupra constituirii, administrării și utilizării fondurilor publice de către autoritățile administrative autonome, pe care le exercită și prin efectuarea auditului financiar asupra contului anual de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome.

În anul 2014, Curtea de Conturi a efectuat auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului administrat și gestionat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei ca ordonator principal de credite.

Tabelul nr. 13 Execuția bugetară pe anul 2013

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/Credite bugetare inițiale	Prevederi/Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% Plăți/credite bugetare definitive
A	1	2	3	4=3/2
Total cheltuieli, din care:	69.999	69.999	49.658	71
Cheltuieli curente	64.352	64.735	46.922	72
Cheltuieli de capital	5.647	5.647	2.736	48

Observațiile și concluziile Curții de Conturi asupra contului de execuție a bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) pe anul 2013:

- în totalul plăților efectuate, în sumă de 49.658 mii lei, cheltuielile de personal (41.858 mii lei) au reprezentat 84%;
- nu s-au urmărit și încasat, în cuantum și la termen, veniturile cuvenite bugetului de stat, reprezentând tarife aferente activității de dispecerizare gaze, deoarece: ANRE nu a facturat la termen (până la sfârșitul fiecărui an) tarifele aferente activității de dispecerizare gaze naturale desfășurată de SC Transgaz SA, în perioada 2009-2011, fapt pentru care au fost calculate accesorii, în sumă de 4.257 mii lei, datorate bugetului de stat și nu a facturat contravaloarea tarifului de dispecerizare pentru cantitatea de gaze naturale tranzitată în anul 2012, fapt ce a condus la nerecuperarea de tarife în sumă estimată de 1.603 mii lei, pentru care au fost calculate accesorii de 662 mii lei, datorate, de asemenea, bugetului de stat;
- nu s-au evidențiat în contabilitate și nu s-au virat veniturile cuvenite bugetului de stat, reprezentând: tarife, contribuții și accesorii calculate, facturate și existente în sold la data de 11.10.2012 (23.540 mii lei), când potrivit Legii nr. 329/2009, toate creanțele ANRE reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat în anul 2013, nivelul acestora fiind de 1.371 mii lei și nu a evidențiat în contabilitate accesorii, în sumă de 535 mii lei, facturate în anul 2013, pentru facturi aferente perioadei anterioare datei de 06 octombrie 2012, neîncasate la termen și nu a virat la bugetul statului, accesorii încasate în suma de 54 mii lei;
- recepția finală a unui proiect informatic având ca obiectiv: Modernizarea și extinderea prin suplimentarea de funcții și actualizarea pentru sistemul informatic integrat al ANRE, în condițiile în care proiectul nu a fost lansat în producție (folosință), conform condițiilor stabilite în caietul de sarcini și ale propunerii tehnice, iar la data recepției finale, furnizorul nu a realizat toate etapele din propunerea tehnică. Pentru neîndeplinirea la termenul stabilit în contract a obligațiilor contractuale privind etapele: instruire, instalare și migrare baze de date, furnizorul datorează penalități de întârziere, estimate la sumă de 70 mii lei;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, fără bază legală, a unor cheltuieli salariale în sumă estimată de 4.576 mii lei, reprezentând: premii în sumă de 1.779 mii lei, prime de vacanță în sumă de 1.280 mii lei, premii anuale în sumă de 178 mii lei, adaosuri pentru zilele libere (Ziua energiei - 20 iulie, a treia zi de Paști, a treia zi de Crăciun);
- nerespectarea prevederilor legale privind înscrierea imobilelor și actualizarea datelor înscrise în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, deoarece: ANRE nu a întocmit documentația cadastrală și nu a înscris în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, imobilul situat în str. Constantin Nacu nr. 3, sector 2, București, inclus în inventarul bunurilor din domeniul public al statului și nu a actualizat în cartea funciară datele referitoare la proprietarul imobilelor (terenuri și construcții) aflate în administrarea entității, astfel terenul aferent sediului din str. Cotroceni nr. 4, sector 6, București, este evidențiat în cartea funciară, ca fiind în proprietatea ANRGN, deși a fost preluat în patrimoniul ANRE, fiind înregistrat în evidența contabilă cu valoarea de 658 mii lei.

Măsurile dispuse:

- ✓ evidențierea în contabilitate a creanțelor cuvenite bugetului de stat, reprezentând: tarife, contribuții și accesorii aferente, facturate anterior datei de intrare în vigoare a Legii nr. 160/2012, precum și a celor facturate în anul 2013, pentru activități desfășurate până la data de 06.10.2012, când, potrivit Legii nr. 329/2009, acestea reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat, virarea la buget de stat, a sumelor încasate din aceste creanțe, după data de 06 octombrie 2012, calcularea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a accesoriilor pentru nefacturarea și neplata la termen a tarifelor/contribuțiilor datorate până la data de 06.10.2012;
- ✓ extinderea verificărilor, asupra:
 - creanțelor evidențiate în contabilitate, la data de 06.10.2012, precum și a creanțelor evidențiate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe ce se cuvin bugetului de stat, în regis-

trarea în contabilitate a obligațiilor, calcularea accesoriilor, recuperarea acestora și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat;

- tarifelor de dispecerizare gaze naturale (inclusiv pentru cantitățile tranzitate), facturate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de tarife nefacturate la termen, și/sau pentru toată cantitatea de gaze naturale tranzitată, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a necalculării și nerecuperării accesoriilor pentru nefacturarea și neachitarea la termen a tarifelor datorate, a nefacturării și a nerecuperării tarifului de dispecerizare pentru întreaga cantitatea de gaze naturale tranzitată, la care se adaugă accesoriile aferente, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, virarea lor la bugetul de stat;
- contractelor de lucrări de investiții derulate în anul 2013, în vederea identificării și a altor cazuri de neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către furnizor, respectiv de lucrări recepționate și plătite, în condițiile în care nu au fost realizate la termenul stabilit în contract, analizarea înregistrării în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii, înscrierea în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială, pe numele ANRGN, a imobilelor pe care le deține (terenuri și clădiri);
- cheltuielilor salariale efectuate în anul 2013, în vederea identificării și a altor drepturi de natură salarială acordate salariaților ANRE fără a avea bază legală, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de drepturi, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate) precum și regularizarea cu bugetul de stat a sumelor virate în plus.

Opinia de audit

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei pe anul 2013, Curtea de Conturi, având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2013, precum și valoarea totală estimată a abaterilor identificate care depășește pragul de semnificație, a formulat opinie adversă.

Auditul performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

În situația în care, cu ocazia auditului performanței s-au constatat abateri de la legalitate sau regularitate, acestea au fost cuantificate la un nivel estimat și comunicate conducerii entității auditate, care are obligația stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și urmărirea și încasarea veniturilor.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit al performanței este redat în tabelul următor:

Tabelul nr. 14 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de audit al performanței pe anul 2014

Explicații	u.m.	Auditul performanței
Venituri suplimentare	milioane lei	8,3
	milioane euro*	1,9
Prejudicii	milioane lei	85,8
	milioane euro*	19,3
Total	milioane lei	94,0
	milioane euro*	21,2

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Acest capitol este structurat pornind de la temele de audit al performanței efectuate de Curtea de Conturi în anul 2014, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate.

2.1. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS).

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru 4 categorii de beneficii de asistență socială, respectiv:

- ✓ *alocația de stat pentru copii;*
- ✓ *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulente lunar/de inserție;*
- ✓ *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei,*

inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora.

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

În funcție de condițiile de eligibilitate, beneficiile de asistență socială se clasifică în:

- ⇒ beneficii de asistență socială **selective**, bazate pe testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei;
- ⇒ **universale**, acordate fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei și
- ⇒ **categoriale**, acordate pentru anumite categorii de beneficiari, cu sau fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei.

Fondurile publice utilizate în anul 2013, pentru plata acestor 4 beneficii de asistență socială auditate au fost de 5.341 milioane lei (reprezentând 67% din totalul plăților efectuate pentru cheltuielile cu asistență socială în sumă de 7.970 milioane lei).

MMFPSPV are rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a

legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială. În acest sens, prin actele normative adoptate în anul 2013, s-au stabilit categoriile de venituri care se iau în calcul la stabilirea drepturilor de ajutor social și de alocație pentru susținerea familiei, s-au majorat cuantumul unor beneficii de asistență socială și s-a reușit relaxarea criteriilor de eligibilitate referitoare la veniturile care se iau în calcul la stabilirea unor drepturi (ajutorul social).

Actele normative elaborate, prin care s-au adus clarificări benefice în domeniul sistemului de asistență socială, au fost determinate și de unele recomandări ale Curții de Conturi.

Diseminarea și promovarea legislației elaborate de către MMFPSPV, prin Direcția Generală Asistență Socială, s-a realizat exclusiv prin îndrumare metodologică acordată agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, dar numai la solicitări punctuale ale acestora, întrucât ministerul nu are capacitatea monitorizării modului de aplicare în teritoriu a prevederilor actelor normative.

*În ceea ce privește monitorizarea sistemului național de asistență socială s-a reținut că nu s-a elaborat și aprobat o procedură operațională cu privire la colectarea datelor statistice în domeniul beneficiilor de asistență socială și nici modalitatea de calcul a indicatorului *număr mediu de beneficiari plătiți*, prezentat în cadrul *Buletinului statistic în domeniul muncii și protecției sociale*.*

La recomandarea Curții de Conturi, ANPIS a întreprins, în anul 2013, acțiuni de colaborare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală și cu alte instituții publice care dețin date specifice domeniului, în vederea furnizării de date și informații utile, acțiuni care se adaugă celor finalizate în perioada 2011-2012.

În schimb, în monitorizarea plăților către beneficiari, pe cele 4 beneficii de asistență socială supuse auditării, inclusiv cheltuielile privind transmiterea drepturilor, se poate aprecia că MMFPSPV are capacitatea de a asigura la timp titularilor de beneficii de asistență socială, prin entitățile subordonate, drepturile cuvenite și de a adopta măsuri reparatorii în cazuri de excepție.

Există încă un segment al beneficiilor de asistență socială asupra căruia ministerul nu deține controlul, și anume acele beneficii de asistență socială, care se suportă din bugetul de stat și care se raportează în cadrul acestuia, **prin bugetele altor instituții ale statului** (*Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Administrația Națională a Penitenciarelor*).

☑ Execuția bugetară arată, în general, o bună fundamentare a creditelor bugetare pentru plata taxelor de transmitere a drepturilor, în funcție de opțiunea beneficiarului, prin CN Poșta Română SA sau prin conturi deschise la unități bancare.

Analiza efectuată asupra modalității de plată, respectiv prin mandat poștal sau unități bancare, a beneficiilor de asistență socială auditate, a reliefat faptul că, în anul 2013, ponderea plăților privind aceste beneficii, efectuate prin CN Poșta Română SA, a scăzut, față de anul 2012, de la 64% la 57%. Scăderea plăților efectuate prin mandat poștal a condus la diminuarea cheltuielilor efectuate pentru taxele de transmitere aferente drepturilor, întrucât pentru plățile efectuate prin mandat poștal se aplică un comision de 1%, iar unitățile bancare percep comisioane nesemnificative, cu mult sub 1% sau, în cele mai multe cazuri, nu percep niciun fel de comision.

☑ Sistemul **informatic SAFIR** are drept scop asigurarea calculului pentru fiecare tip de beneficiu acordat, verificarea eligibilității persoanei, respectiv a familiei, cuantumul sumelor acordate și evidența operativă a plăților efectuate și a restanțelor de plată, cu emiterea automată a deciziilor de acordare, suspendare, încetare și debite. Deși își îndeplinește parțial scopul pentru care a fost creat, permițând evidențierea beneficiilor de asistență socială acordate și a plăților efectuate pentru beneficiarii de drepturi auditate, există însă *unele cerințe care nu sunt implementate*, utile procesului de gestionare a sistemului de asistență socială.

☑ În vederea reducerii fraudelor în accesarea beneficiilor de asistență socială, la nivelul ANPIS și al agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială au fost planificate și realizate campanii privind *controlul bazat pe risc privind stabilirea, acordarea și plata alocației de stat pentru copii, alocației pentru susținerea familiei, ajutorului social și al indemnizației pentru creșterea copilului*.

În cursul anului 2013, inspectorii sociali, cu sprijinul compartimentului informatică din cadrul ANPIS, au folosit, pentru prima oară, bazele de date ale altor instituții publice în vederea identificării unor suspiciuni de eroare și/sau fraudă în ceea ce privește eligibilitatea beneficiarilor, astfel că, în perioada 2012-2013, se poate observa evoluția ascendentă a numărului deciziilor de debit, a cuantumului debitelor stabilite și a debitelor recuperate.

În anul 2013, inspectorii sociali din cadrul agențiilor teritoriale au desfășurat verificări ca urmare și a altor informații primite, precum și a cazurilor semnalate de Curtea de Conturi, în urma cărora au fost constatate și stabilite debite pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării. Numai din verificarea cazurilor transmise de Curtea de Conturi, pentru cele patru categorii de beneficii sociale supuse auditării, au fost stabilite debite în sumă de 30.496 mii lei, ceea ce reprezintă o pondere de 57% din totalul debitelor constituite și raportate prin situațiile financiare încheiate și raportate la 31.12.2013 (53.269 mii lei).

- ☒ Organele de inspecție socială au atribuții în sancționarea contravențiilor cu amendă, pentru trei dintre beneficiile de asistență socială auditate (*indemnizația lunară pentru creșterea copilului, alocația pentru susținerea familiei și venitul minim garantat*), în baza prevederilor din legile speciale, dar la nivelul ANPIS nu a existat o evidență a proceselor-verbale de contravenții emise de către inspectorii sociali din teritoriu. La recomandarea Curții de Conturi se va constitui baza pentru raportarea acestora centralizată către ANPIS.
- ☒ *Atât la nivelul ANPIS, cât și la cel al agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, nivelul erorilor identificate la plata beneficiilor de asistență socială a înregistrat o scădere cu 12% în anul 2013, față de anul 2012, când trendul a fost nesemnificativ față de anul 2011, de numai 3%.*
- ☒ Mecanismele de prevenire a fraudei nu sunt consolidate, deoarece responsabilitatea stabilirii dreptului de asistență socială pentru două drepturi din cele patru analizate, și anume *venitul minim garantat și alocația pentru susținerea familiei*, revine unităților administrativ-teritoriale, iar agențiile prelucrează datele și informațiile transmise de acestea. Pe de altă parte, și la nivelul primăriilor există un risc determinat de inexistența posibilității de informare între comunitățile locale, beneficiarii deținând bunuri pe raza altor localități, acestea neputând fi întotdeauna identificate.
- ☒ În urma analizei obiectivelor, a metodologiei de calcul, precum și a datelor care au stat la baza calculului indicatorilor de performanță raportați de către ANPIS în cadrul *Raportului privind activitatea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială în anul 2013*, s-au constatat următoarele:
 - 🌐 indicatorul de performanță *Număr de acțiuni propuse/Număr de acțiuni implementate* **nu reflectă în totalitate activitatea din anul 2013**, deoarece la stabilirea gradului de realizare al acestuia au fost luate în calcul și activități/acțiuni/măsurile care au fost realizate, de fapt, în anii anteriori (2011 și 2012);
 - 🌐 gradul de realizare a indicatorilor de performanță, raportați și transmiși de către ANPIS spre aprobare către ordonatorul principal de credite, nu corespunde cu realitatea, întrucât auditul a constatat raportarea unui grad mai mare de realizare a indicatorului de performanță „*Realizarea planului privind formarea profesională*”, concluzie formulată ca urmare a recalculării;
 - 🌐 raportul de activitate al ANPIS nu cuprinde informații cu privire la gradul de realizare a indicatorilor de performanță de la nivelul agențiilor teritoriale;
 - 🌐 raportarea indicatorilor de performanță nu a fost realizată sistematic, astfel încât ordonatorul principal de credite (MMFPSPV) să poată evalua performanțele și să constate eventualele abateri de la obiective, în vederea luării măsurilor corective ce se impun, această raportare fiind realizată doar conjunctural, cu ocazia depunerii Raportului de activitate pe anul 2013, în vederea aprobării acestuia.
- ☒ **În anul 2013 s-au constituit Grupul de management și Grupul de suport tehnic la nivelul aparatului central și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau sub coordonarea ministerului.** Grupul de suport tehnic asigură, din punct de vedere tehnic și metodologic, organizarea, elaborarea, îndrumarea și monitorizarea implementării Sistemului de control intern/măanagerial, Strategiei Naționale Anticorupție și a Planului Strategic Interinstituțional la nivelul aparatului propriu al MMFPSPV, precum și al instituțiilor care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea ministerului.

Recomandările formulate au avut în vedere perfecționarea activității de acordare a beneficiilor de asistență socială, prin:

- ✓ monitorizarea aplicării efective, în teritoriu, a prevederilor din legislația ce reglementează beneficiile de asistență socială auditate;
- ✓ elaborarea și aprobarea unor proceduri operaționale la nivelul Direcției Generale Asistență Socială cu privire la întocmirea Raportului statistic în domeniul beneficiilor de asistență socială și cuprinderea, în cadrul Buletinului statistic pentru incluziune și asistență socială, a tuturor beneficiarilor, indiferent de bugetul din care se efectuează plata acestora, pentru a oferi o imagine cât mai clară a numărului mediu de beneficiari și a sumelor plătite;
- ✓ dezvoltarea sistemului informatic SAFIR pentru a răspunde cât mai eficient la prevenirea și reducerea erorilor;
- ✓ stabilirea și raportarea indicatorilor de performanță pentru activitatea agențiilor teritoriale se va realiza conform cadrului legal aplicabil și a relevanței acestora în activitatea desfășurată;
- ✓ monitorizarea indicatorilor de performanță adoptați de către ANPIS, pentru aprecierea activității agențiilor teritoriale, în scopul îmbunătățirii rezultatelor obținute de către acestea.

Raportul *Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de resurse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2013* este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.2. Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementată de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare

Acțiunea de audit se referă la una dintre componentele reformei reglementate de Legea nr. 138/2004, și anume, transmiterea de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF), fără plată, a infrastructurii de îmbunătățiri funciare în proprietatea/folosința Organizației de Îmbunătățiri Funciare (OIF), respectiv a Federației de Organizații de Îmbunătățiri Funciare/FOIF (în practică doar către Organizația Utilizatorilor de apă pentru irigații OUI/Federația Organizațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații FOUAI), dar cuprinde, cu titlu complementar, și unele aspecte cu privire la o altă componentă a reformei prevăzute de Legea nr. 138/2004, respectiv reorganizarea Societății Naționale Îmbunătățiri Funciare SA (SNIF).

Scopul auditului a fost acela de a identifica cauzele reale, de fond, obiective sau subiective, care au generat sau favorizat degradarea, distrugerea sau înstrăinarea amenajărilor de irigații și funcționarea nesatisfăcătoare a *Sistemului național de irigații*, precum și a consecințelor pe care le-a avut modul insuficient în care s-a înțeles, la nivelul Guvernului, al conducerii Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și al celorlalte entități din domeniu, ca desfășurarea activităților specifice să se facă în strictă concordanță cu obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile prevăzute atât de reglementările legale specifice, cât și de cele de înființare și de organizare proprii.

Acțiunea de audit s-a derulat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și la Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF). În anul 2011, ANIF (Administrație) a fost desființată și s-a înființat ANIF (Agenție) ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea MADR.

Principalele concluzii arată că:

☑ Comparând situația anului 2013 cu cea a anului 2004, anul apariției Legii nr. 138, s-a concluzionat că amenajările de îmbunătățiri funciare funcționale, administrate de ANIF au scăzut la 80% față de nivelul anului 2004, iar cele din proprietatea/folosința OUI/FOUAI au scăzut, de asemenea, la 43% comparativ cu același an 2004.

Suprafața totală irigată efectiv, comparativ cu suprafața totală amenajată cu irigații, reprezenta 11% în anul 2004 și 5% în anul 2013, din care, în administrarea ANIF, în scădere de la 8% în anul 2004 la 0,5% în 2013, și în proprietatea/folosința OUI/FOUAI, de la 26% în anul 2004 la 16% în anul 2013.

Ca urmare, în anul 2013, pentru 95% din totalul amenajărilor de irigații existente au fost efectuate cheltuieli (pază, întreținere, reparații ș.a.) fără ca amenajările respective să fie puse în valoare prin efectuarea efectivă a irigațiilor.

☑ În cadrul atribuțiilor legale pe care le are în domeniul îmbunătățirilor funciare, MADR nu a luat măsuri pentru planificarea și elaborarea politicilor privind sectorul îmbunătățirilor funciare și elaborarea și actualizarea periodică a Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare, în aceste condiții problemele existente persistă.

☑ Nu au fost create perdele forestiere de protecție, cu precădere cele pentru protecția terenurilor agricole, contra factorilor climatici dăunători și pentru ameliorarea condițiilor climaterice din perimetrul apărut.

☑ Nu s-a asigurat, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare.

☑ Nu s-a organizat și asigurat funcționarea Sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare, ca parte componentă a sistemului național de monitorizare integrată de fond și de impact, pentru toți factorii de mediu.

Organizarea evidenței, la nivel național, a amenajărilor de îmbunătățiri funciare nu a reprezentat o prioritate pentru niciuna dintre echipele de conducere ale MADR, începând cu anul 2004 și până la data efectuării auditului, chiar dacă reglementările legale prevedeau, în mod expres, ca atribuție a MADR, organizarea și funcționarea unui *sistem de evidență la nivel național* (indiferent de denumire) și chiar dacă evidența era indispensabilă pentru domeniul respectiv și pentru operațiunile sistematice de cadastru și publicitate imobiliară.

MADR nu a asigurat organizarea și funcționarea sistemului informațional de evidență reglementat legal, astfel încât evidența analitică la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, atât patrimoniul public cât și cel privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, nu a fost realizată nici până în prezent. MADR nu a elaborat, aprobat și implementat regulamente, norme sau proceduri pentru valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, iar ANIF, chiar dacă a luat o serie de măsuri practice pentru conservarea respectivelor amenajări, nu a elaborat, aprobat și implementat cadrul procedural intern pentru aplicarea unitară, la nivelul centralei și la cel al sucursalelor, a prevederilor alin. (3) al art. 39 din Lege.

În cadrul atribuțiilor MADR, privind organizarea și funcționarea *Oficiului de reglementare a organizațiilor de îmbunătățiri funciare – OROIF*, s-a constatat că nu au fost elaborate, aprobate și implementate regulamente, norme, proceduri interne ș.a. în vederea asigurării condițiilor necesare funcționării performante a OROIF, condiții în care această structură nu și-a îndeplinit în mod corespunzător o parte semnificativă dintre atribuțiile

prevăzute la art. 76-77 din Legea nr. 138/2004 și în reglementările adiacente, ceea ce a favorizat, de regulă, apariția și perpetuarea unor grave disfuncționalități și deficiențe, mai ales la nivelul OUA/FOUA.

ANIF nu a procedat la elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor interne proprii pentru aplicarea unitară și eficace, la nivelul centralei și al sucursalelor, de către specialiștii proprii, împuterniciți prin ordin al ministrului, a prevederilor art. 83 din Legea nr. 138/2004 republicată.

Consiliile de sucursală și Consiliile de unitate de administrare, în general, nu au funcționat, nu și-au îndeplinit atribuțiile și nu și-au atins ținta și obiectivele stabilite de art. 55 din Legea nr. 138/2004 și de art. 31-33 din ROF ANIF aprobat prin HG nr. 1874/2005, chiar dacă, de regulă, au fost organizate, iar membrii lor au fost numiți conform reglementărilor.

Referitor la implicarea conducerii ANIF în sesizarea și raportarea cazurilor în care OUA/FOUA nu își îndeplineau obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 se poate concluziona că, atât de la nivelul centralei, cât și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale, nu s-a dat dovadă, în general, de implicare, vigilență și responsabilitate în a sesiza și raporta către MADR, faptul că acestea nu își îndeplineau, în timp, obligațiile prevăzute prin Legea nr. 138/2004 cu privire la amenajările de irigații pe care le-au primit, fără plată, în proprietate/folosință, și că aceste amenajări se degradau, dezmembrau, distrugau și își pierdeau treptat funcționalitatea.

Această poziționare a ANIF, de eschivare de la responsabilitățile generale ale unei entități a statului față de o serie de disfuncționalități și deficiențe apărute în domeniul îmbunătățirilor funciare, cauzate de neaplicarea prevederilor legale de către OUA/FOUA, inclusiv funcționarea greoaie și ineficace a consiliilor de sucursală și a consiliilor de unitate de administrare, a generat, într-o măsură semnificativă, perpetuarea unor disfuncționalități și deficiențe.

Cu toate că ANIF avea „obligația asigurării pazei și protecției infrastructurii pe care o exploatează, o întreține și o repară” (art. 29 din Lege), interesul și relativa preocupare pentru îndeplinirea acestei obligații nu au fost suficiente pentru a compensa performanța scăzută a managementului de la nivelul centralei și de la nivelul sucursalelor/filialelor teritoriale atât în perioada 2004-2011, cât și după aplicarea OUG nr. 82/2011 *privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare*.

În perioada 2004-2011, ANIF a asigurat paza și protecția patrimoniului, preponderent prin personalul tehnic propriu angajat pentru activitățile specifice entității și care, în paralel, desfășura și activitate de pază și protecție, și în completare, cu operatori economici specializați, iar în perioada 2012-2013, după OUG nr. 82/2011, când personalul ANIF a fost redus de la aproximativ 4.800 de persoane la 1.500, preponderent cu operatori economici specializați, pe bază contractuală.

Acest lucru ridică serioase semne de întrebare atât asupra eficacității acestei metode, cât și asupra calității și performanței manageriale de la nivelul centralei ANIF și de la nivelul sucursalelor/filialelor, cu privire la modul în care a fost contractată, monitorizată și verificată asigurarea pazei prin acești operatori, atâta timp cât numărul furturilor/distrugerilor a crescut cu aproximativ 90% față de perioada anterioară.

Adoptarea OUG nr. 82/2011 a fost o opțiune politică, inițiată de către conducerea MADR și aprobată de către Guvern, dar nu a fost în mod temeinic fundamentată cu privire la necesitate și nici cu privire la impactul asupra domeniului îmbunătățirilor funciare.

Principalul „punct tare” al prevederilor ordonanței îl reprezintă introducerea tarifului de îmbunătățiri funciare „Tarifului IF”, ca sursă principală de realizare a veniturilor proprii ale ANIF, în vederea asigurării unei surse de finanțare substanțială și constantă pentru activitatea ANIF și pentru diminuarea efortului bugetar.

„Punctul slab” îl reprezintă stabilirea numărului maxim de posturi ale ANIF la 1.500 de persoane (de la aproximativ 4.800 salariați angajați), precum și stabilirea unui termen pentru desființarea ANIF ca Administrație cu statut de regie și înființarea ANIF ca Agenție, cu statut de instituție publică la 30.09.2013, data publicării în Monitorul Oficial, și 31.12.2013, data limită de desființare a Administrației. Această perioadă s-a dovedit insuficientă, nu a avut nicio susținere formalizată și nicio justificare de ordin tehnic, funcțional și/sau organizatoric, acțiunea în sine devenind un factor de dezorganizare și de diminuare a capacității ANIF/Agenției de a-și îndeplini atribuțiile legale.

În cadrul acestei reorganizări s-a procedat și la preluarea personalului ANIF (administrație/regie) de către ANIF (agenție/instituție publică), operațiune care a perturbat, dezorganizat activitatea, inducând tensiuni suplimentare, artificiale, la nivelul salariaților, care au generat unele acțiuni în justiție între personalul disponibilizat și ANIF, cu consecințe în utilizarea nerațională a fondurilor publice. În derularea acestei operațiuni s-a procedat, mai întâi, la concedierea colectivă a întregului personal al Administrației și, ulterior, la reangajarea unei părți din acest personal, în limita numărului de 1.500 de posturi, procedură neprevăzută de art. 14 din OUG nr. 82/2011.

Recomandările au vizat:

- ✓ elaborarea și actualizarea periodică a „Strategiei naționale pentru sectorul îmbunătățirilor funciare”, în structura prevăzută de art. 73 din Legea nr. 138/2004, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise,

- necesare implementării acesteia și monitorizării respectării ei de către instituțiile statului cu atribuții, competențe și responsabilități directe sau indirecte în domeniul îmbunătățirilor funciare;
- ✓ identificarea necesarului real, la nivel național, de „perdele forestiere pentru protecția terenurilor agricole”;
 - ✓ evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea Planurilor secvențiale de măsuri necesare realizării și implementării acestei forme de evaluare și control;
 - ✓ realizarea și actualizarea *Sistemului informațional pentru agricultură și silvicultură - SIAS*, conform cadrului legal în vigoare;
 - ✓ valorificarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică și care au intrat în conservare la nivelul ANIF, precum și reglementarea unui cadru unitar privind colaborarea interinstituțională între MADR-ADS-ANIF;
 - ✓ îndeplinirea atribuțiilor referitoare la conservarea amenajărilor cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică (asigurarea pazei, dezafectarea și depozitarea corespunzătoare a echipamentelor și instalațiilor aferente), prin stabilirea unui cadru procedural intern și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare pentru realizarea acestei activități în mod unitar la nivelul centralei ANIF și al filialelor teritoriale;
 - ✓ stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), precum și a „Planurilor secvențiale de măsuri” cu obiective, atribuții, termene și responsabilități precise necesare implementării eficace a prevederilor legale privind organizarea și funcționarea OROIF, pentru îndeplinirea performantă a atribuțiilor sale;
 - ✓ viabilizarea și operaționalizarea Consiliilor de filială și Consiliilor de unitate de administrare, precum și stabilirea unui cadru reglementat unitar (regulamente, norme, proceduri interne ș.a.), atât pentru OROIF și ANIF, cât și pentru organizații și federații și a „Planurilor secvențiale de măsuri” necesare implementării eficace a prevederilor legale privind înființarea și funcționarea acestor consilii;
 - ✓ la nivelul conducerii MADR vor fi analizate rezultatele activității de asigurare a pazei infrastructurii sub aspectul eficacității, economicității și eficienței.

Raportul *Performanța implementării reformei îmbunătățirilor funciare reglementate de Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare* este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.3. Auditul performanței privind programul/strategia de restructurare/reorganizare a activității Societății Române de Televiziune, inițiat în anul 2012 de managementul instituției, prin prisma efectelor obținute în perioada 2012-2014, comparativ cu cele scontate, în redresarea situației economico-financiare a entității

Auditul s-a efectuat la *Societatea Română de Televiziune (SRTv)* care își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului, conform Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune* și cu respectarea convențiilor internaționale la care România este parte.

În actualul context de funcționare, în lipsa unui cadru legal clar referitor la cheltuirea fondurilor, precum și prin luarea unor decizii manageriale defectuoase care au condus la creșterea vertiginoasă a cheltuielilor SRTv în perioada 2006-2012, instituția a înregistrat pierderi în activitate începând cu anul 2006, situație care s-a agravat de la an la an.

Anul 2012 a fost un an foarte dificil pentru SRTv, deoarece în luna mai conturile operaționale au fost blocate în totalitate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar datoriile ajunseseră, la jumătatea anului, la suma de 652.012 mii lei (146.539 mii euro).

În acest context, Guvernul României a emis OUG nr. 33/2012 *privind unele măsuri pentru asigurarea furnizării serviciului public de televiziune*. Conform celor din preambulul actului normativ, motivele care au impus emiterea sa au fost situația financiară dificilă cu care se confruntă Societatea Română de Televiziune, precum și faptul că neluarea unor măsuri de urgență care să asigure funcționarea acesteia, poate conduce la imposibilitatea furnizării serviciului public de televiziune.

Prin Programul de redresare economică au fost asumate trei mari obiective, cu subobiective, după cum urmează:

- repoziționarea politicii editoriale și valorificarea producțiilor TVR;
- adaptarea tuturor resurselor, materiale și umane, la constrângerile majore ale momentului;
- redobândirea echilibrului organizațional și financiar.

În opinia Curții de Conturi, îndeplinirea acestor condiții, prin construirea obiectivelor după criteriile SMART, ar fi permis în orice moment urmărirea operativă a gradului de îndeplinire a obiectivelor asumate și stabilirea eficienței lor, precum și adoptarea unor măsuri corectoare în situația în care rezultatele obținute ar fi fost diferite de cele planificate sau realizarea lor ar fi necesitat un timp mult mai îndelungat decât cel stabilit inițial. Dar obiectivele cuprinse în Programul de redresare au fost stabilite într-o formă foarte

generală, fără termene concrete pentru realizare și fără persoane sau structuri responsabile.

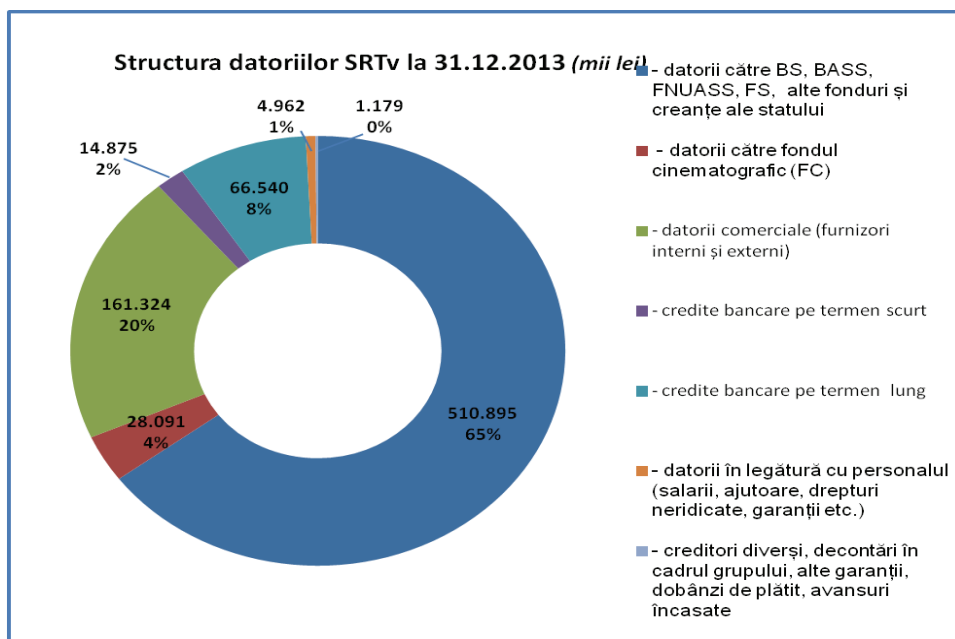
Analizând situația financiară a SRTv, s-a observat că, începând cu anul 2011, pierderea contabilă înregistrată a cunoscut o scădere, ajungându-se în anul 2013 la un profit de 3.175 mii lei.

În anul 2013, deși valoarea veniturilor totale a scăzut față de anul anterior, de la 590.032 mii lei la 543.983 mii lei, reducerea cheltuielilor până la nivelul sumei de 540.808 mii lei a avut drept consecință înregistrarea unui profit contabil.

Mult mai semnificativ în această analiză este indicatorul referitor la datoriile societății, care relevă de fapt o situație economico-financiară mai gravă decât cea anterioară adoptării Programului de redresare.

În cadrul datoriilor SRTv înregistrate la 31.12.2013, *ponderea cea mai însemnată o dețin obligațiile către bugetul general consolidat al statului*, având sume de plată către bugetul de stat (BS), bugetul asigurărilor sociale (BASS), Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS), fondul pentru plata ajutorului de șomaj (FS), fondul cinematografic (FC), precum și datoriile comerciale acumulate.

La 31.12.2013, SRTv înregistra datorii în sumă totală de 787.866 mii lei în următoarea structură, redată grafic:

Obligațiile de plată ale instituției către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, Fondul național unic de asigurări sociale de stat, fondul pentru plata ajutorului de șomaj, inclusiv majorările de întârziere la plată ale acestora la 31.12.2013 erau în valoare de 510.895 mii lei, ceea ce reprezintă 65% din totalul datoriilor instituției. Această datorie, reprezentând aproximativ 114 milioane de euro, la cursul de 4,4847 lei/euro valabil la 31.12.2013, a fost acumulată în timp.

Neplata obligațiilor către bugetul general consolidat al statului a condus la acumularea unor majorări/dobânzi de întârziere, iar în condițiile în care SRTv nu a efectuat la termen plățile cuvenite către bugetele publice, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) a luat succesiv, începând cu anul 2010, măsura popririi conturilor instituției în vederea încasării sumelor datorate.

STRv a solicitat suspendarea executării silite a creanțelor fiscale, aprobată prin *HG nr. 617/2012*, iar prin OUG nr. 33/2012 s-a stabilit ca datoriile fiscale ale SRTv, care la data de 30.06.2012 se ridicau la suma de 351.600 mii lei, din care 95.500 mii lei reprezentau dobânzi și penalități, să fie achitate în termen de 6 luni, respectiv până la finele anului 2012.

Datoriile comerciale ale SRTv către furnizorii interni și externi au fost în creștere în perioada 2006-2013, de la 23.467 mii lei la 161.323 mii lei. În totalul datoriei comerciale a SRTv, o pondere deosebită o reprezintă suma de plată către furnizorii externi, la 31.12.2013 valoarea acesteia fiind de 94.617 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 59% din datoria comercială a instituției.

În ceea ce privește datoriile comerciale către furnizorii interni se remarcă datoria către SN Radiocomunicații SA, în valoare de 23.718 mii lei, precum și datoriile acumulate către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor: suma de 16.877 mii lei datorată UCMR-ADA, precum și cei 9.356 mii lei către CREDIDAM, datoria însumată către cele două organisme de gestiune colectivă a drepturilor de autor reprezentând circa 16 % din datoria comercială.

La data de 31.12.2013, instituția avea angajate, pentru acoperirea deficitului de finanțare, credite bancare atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în valoare de 81.415 mii lei, ceea ce reprezintă 10,33 % din datoria totală.

Din creditele bancare pe termen lung achiziționate au fost efectuate plăți, pe de o parte pentru achitarea unor restanțe față de furnizorii de licențe filme și sport, organisme de gestiune colectivă a drepturilor de

autor, respectiv CNC, dar și pentru închiderea unor linii de credit anterioare (BRD). Conform art. 17 alin. (1) al OG nr. 39/2005 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare, Societatea Română de Televiziune trebuie să contribuie anual, pentru susținerea producției de film cinematografic, cu o sumă reprezentând 15% din veniturile proprii realizate din publicitate. Din această obligație, scadentă în perioada aprilie 2013-martie 2014, în sumă de 8.018 mii lei, SRTv a achitat 4.518 mii lei, o mare parte din această sumă (3.118 mii lei) provenind din creditele bancare contractate. La 31.12.2013, SRTv înregistrează datorii restante către Fondul Cinematografic în sumă totală 28.091 mii lei, care reprezintă o componentă importantă a datoriilor totale. Redobândirea echilibrului financiar presupune o redimensionare atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor.

Concluziile auditului s-au concentrat pe următoarele obiective:

⇒ Identificarea și estimarea, de către SRTv, a veniturilor potențiale din taxa TV, eficacitatea încasării acestora

Colectarea taxei TV prin intermediul societăților de furnizare a energiei electrice a înregistrat disfuncționalități, iar entitatea nu a reușit să impună clauze contractuale superioare celor existente anterior demarării programului de redresare.

Deși programul de restructurare nu a dispus explicit măsuri, la nivelul Serviciului „taxa TV” s-a demarat acțiunea de identificare a potențialilor plătitori de taxă, alții decât cei care au contract de distribuție a energiei electrice cu societățile mandatate, fiind adoptată o procedură în acest sens și fiind cooptate și studiourile teritoriale în această activitate. Ca urmare a acestor eforturi ale Serviciului taxa TV din cadrul SRTv, *în anul 2013 au fost atrași în sistemul de colectare un număr de 15.481 de plătitori noi și s-a reușit realizarea unor venituri cu 862 mii lei mai mari, comparativ cu anul precedent.*

Totuși, rezultatele obținute pe parcursul anului 2013 sunt modeste, ceea ce impune intensificarea eforturilor în această direcție, astfel încât să se obțină maximizarea rezultatelor.

⇒ Fundamentarea și încasarea de către SRTv a veniturilor din publicitate

Programul de redresare nu a cuprins măsuri concrete care să conducă la creșterea veniturilor din publicitate, ci a precizat doar, la modul general, ținta urmărită de a *crește veniturile*, inclusiv prin „majorarea veniturilor din publicitate”.

Nivelul veniturilor din publicitate realizate în anul 2012 este scăzut, deși, pe parcursul acestui an, televiziunea publică a transmis, în exclusivitate, o serie de competiții sportive majore: Campionatul European de Fotbal, Jocurile Olimpice Londra și fazele superioare ale Ligii Campionilor la fotbal.

Evoluția descendentă a veniturilor din publicitate este cauzată și de faptul că activitatea de vânzare propriu-zisă a publicității SRTv este susținută de un număr de doar 3 salariați din cei 23 cât numără în prezent Departamentul Marketing și Vânzări.

⇒ Fundamentarea sumelor reprezentând alocație de la bugetul de stat

În condițiile finanțării insuficiente pentru preluarea, transportul și difuzarea de către SN Radiocomunicații SA a programelor televiziunii publice, SRTv nu a întreprins eforturi susținute și suficiente pentru ca alocația bugetară să asigure plata integrală a acestor servicii. Consecința constă în faptul că la finele fiecărui an supus auditării s-au înregistrat datorii către furnizorul de servicii, datorii „rostogolite” de la un an la altul.

În anul 2013, plățile aferente contractelor finanțate de la bugetul de stat au scăzut, în concordanță cu obiectivele Programului de redresare economică a SRTv, dar și cu fondurile primite de la bugetul de stat. Această diminuare s-a datorat finanțării de la bugetul de stat mult inferioare față de anii precedenți.

⇒ Analiza efectuării cheltuielilor cu resursa umană ca urmare a redimensionării schemei de personal

Una dintre măsurile organizatorice aprobate printr-o HCA din anul 2012, anterior aprobării Programului de redresare, a fost *desființarea tuturor posturilor vacante* existente în SRTv la data de 15 august 2012, atât posturi de execuție, cât și manageriale. Au fost astfel *desființate 328 de posturi vacante*, rămânând un număr de 3.302 salariați. La data aprobării Programului de redresare economică (august 2012) s-a procedat și la concedieri colective.

După încheierea procesului de concediere colectivă, se înregistrează *un număr mare de cazuri de contestare în instanță a deciziilor de concediere*, de către salariații disponibilizați.

Există, astfel, riscul pentru SRTv ca, în cazul în care instanța de judecată va dispune anularea deciziei de concediere și repunerea părților în situația anterioară, măsura reducerii numărului de personal și, implicit, a cheltuielilor salariale să fie inefficientă. În plus, va deveni aplicabil principiul retroactivității potrivit căruia nulitatea produce efecte nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut, ajungându-se, astfel, în situația în care respectivilor salariați să le fie acordate drepturile salariale și pentru perioada în care nu au prestat muncă.

⇒ Cheltuielile cu resursele umane

Negocierea contractului colectiv de muncă (CCM) aferent perioadei 2013-2014, după aprobarea Programului de redresare economică a SRTv, a avut în vedere situația financiară dificilă a instituției. Astfel, unele drepturi prevăzute în contractele colective de muncă anterioare au fost modificate, în sensul diminuării

acestora sau chiar eliminate.

Măsura de reducere la minimul necesar a orelor suplimentare și de compensare a acestora cu timp liber plătit, dispusă prin Ordin al președintelui-director general, a avut rezultatele scontate în semestrul II al anului 2012, în sensul că au fost reduse semnificativ cheltuielile, dar începând cu anul 2013 se constată un nou trend ascendent.

În contradicție cu măsurile de reducere a cheltuielilor, conducerea a aprobat, totuși, și majorări ale salariului de bază, pentru un număr de 168 de salariați, în anul 2013.

⇒ ***Cheltuielile cu colaboratorii externi, precum și cu angajații SRTv care au încasat onorarii din drepturi de autor, drepturi conexe și contracte civile în perioada 2012-2013***

S-a constatat că nu există o procedură la nivelul SRTv care să reglementeze activitatea de angajare a colaboratorilor în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe). Lipsa unei astfel de proceduri scrise implică existența unor riscuri ce constau în apariția subiectivismului la stabilirea necesității contractării colaboratorilor pentru drepturi de autor și drepturi conexe și la selectarea colaboratorilor, precum și *riscuri legate de lipsa de economicitate* la negocierea contravalorii contractelor aferente drepturilor de proprietate intelectuală, care se efectuează de către producătorii emisiunilor.

Cheltuielile aferente contractelor de proprietate intelectuală (drepturi de autor și conexe) încheiate cu persoane externe au crescut cu 632 mii lei în anul 2013, față de anul 2012 (de la 6.362 mii lei în 2012 la 6.994 mii lei în 2013).

Contravaloarea drepturilor de proprietate intelectuală și a contractelor civile plătite angajaților proprii (pentru alte activități decât cele prevăzute în contractul individual de muncă) au scăzut drastic în anul 2013, de la 305 mii lei în anul 2012 la 34 mii lei.

⇒ ***Cheltuielile cu indemnizațiile membrilor Consiliului de Administrație și ale Președintelui-Director General***

În perioada auditată, salariile brute ale persoanelor care au ocupat funcția de Director General s-au menținut la același quantum, fiind mai mari decât salariul corespunzător funcției de ministru, stabilit prin Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, contrar art. 23 alin (2) din Legea nr. 41/1994.

De asemenea, se menține aspectul corelativ conform căruia, potrivit art. 23 alin. (3) din Lege, ceilalți membri ai Consiliului de Administrație al SRTv au primit lunar o indemnizație reprezentând 25% din salariul brut lunar al directorului general al entității.

Toate acestea au fost determinate de neclaritățile în ceea ce privește statutul juridic al SRTv, necorelarea unor prevederi din Legea nr. 41/1994 sau ale acestora cu cele ale altor legi cu incidență asupra entității și perpetuarea neclarificării multor aspecte din activitatea de management a entității.

Ca urmare a intrării în vigoare a Programului de redresare economică, Serviciul Selecție Film și Serviciul Achiziții Programe, Licențe, Film (SAPLF) a realizat renegocierea unor contracte în vederea obținerii de clauze mai favorabile SRTv, eforturi care au condus la obținerea unei economii, la care s-au adăugat și alte facilități cum ar fi: prelungirea perioadei de licență și dreptul de difuzare în mediul online pe platformele oficiale ale TVR – fără costuri suplimentare, obținerea unor costuri de licență/film diminuate la aproape jumătate față de anii precedenți, extinderea perioadei de licență pe mai mulți ani și înlocuirea unor programe destinate inițial TVR Cultural, în condițiile în care valoarea contractului nu s-a modificat, iar termenele de plată au fost reeșalonate.

Programul de redresare economică adoptat de SRTv nu a cuprins nicio mențiune specială în legătură cu achizițiile de licențe de sport, iar deficiențele semnalate de Curtea de Conturi în anul 2012, în cadrul acțiunii de audit al performanței, nu au fost remediate până la data misiunii de audit al performanței efectuate în anul 2014.

În perioada 2012-2013, pentru licențele transmisiunilor sportive, contractate anterior anului 2012, au fost efectuate plăți în valoare totală de 122.055 mii lei, cea mai mare parte a plăților externe în euro (96%) sunt către EBU și UEFA, adică 108.140 mii lei.

Un aspect important este acela că o parte a acestor datorii, respectiv suma totală de 29.591 mii lei, a fost plătită furnizorilor de licențe pentru transmisiunile sportive din fonduri provenite din cele 2 împrumuturi pe termen lung contractate de SRTv în anul 2013 de la Banca Comercială Română și Raiffeisen Bank, prin aceasta realizându-se, practic, doar o translatăre a datoriilor SRTv față de acești furnizori, în obligații de rambursare a împrumuturilor (inclusiv a dobânzilor aferente) față de respectivele instituții bancare.

Programul de redresare conține măsuri menite a avea un impact direct sau colateral asupra reducerii costurilor de producție, dintre care se pot menționa: suspendarea emisiei posturilor TVR Cultural și TVR Info, stabilirea grilelor-cadru pentru perioada 2012-2013, precum și o serie de direcții de acțiune pentru ghidarea activității editoriale. Acestea au fost puse în aplicare total sau parțial. De asemenea, Programul a propus și o serie de măsuri care nu au fost implementate, spre exemplu realizarea centrelor de cost și a celor de profit.

În urma analizei unui eșantion de 24 de emisiuni, difuzate pe TVR1 și TVR2 în anii 2012 și 2013, prin intermediul binomului „costuri de producție–audiențe” obținute, s-a concluzionat că atât costurile, cât și audiențele acestora au avut evoluții diferite de la un an la altul.

📁 În Programul de redresare, singurele referiri directe la relația SRTv cu organismele de gestiune și cu Centrul Național al Cinematografiei (CNC) sunt de natură legislativă și se rezumă la a menționa că este necesară modificarea OG nr. 39/2005, prin care este stabilită obligația SRTv de a contribui la fondul cinematografic, însă nu precizează ce formă ar trebui să ia această modificare (abrogare a alineatelor respective, modificare, completare etc.) și nu propune, concret, un text de lege în acest sens.

Din cauza nivelului ridicat al datoriilor provenind din trecut, corelat cu cele care s-au acumulat în exercițiile financiare analizate, obligațiile totale ale SRTv către organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor, la sfârșitul anului 2013, erau în sumă totală de 25.079 mii lei, acestea fiind cu 861 mii lei mai mari decât cele de la începutul anului 2012.

📁 Programul de redresare nu conține o analiză a audiențelor înregistrate de posturile SRTv la momentul întocmirii acestuia, a evoluțiilor acestora în ultimii ani și a factorilor care au determinat aceste evoluții. Nici prin intermediul Programului și nici ulterior, prin alte rapoarte/documente interne, nu au fost stabilite ținte privind audiențele pentru perioadele viitoare și măsuri concrete care să impulsioneze atingerea acestora.

Datele referitoare la evoluția audiențelor reflectă o tendință de scădere atât a ratingului (procentual și absolut), cât și a share-ului posturilor TVR1 și TVR2, în cadrul perioadei auditate, pentru toate targeturile (Național, Urban, Urban18+) și intervalele (all day; prime time) analizate. În câteva situații izolate, acestea au rămas constante.

Nu au existat modificări semnificative în demografia telespectatorilor SRTv. Publicul său este, în majoritate, unul îmbătrânit; tinerii sunt atrași de producțiile de divertisment grandioase difuzate de televiziunile comerciale, care au reușit să-i fidelizeze, acestea presupunând însă costuri uriașe pe care, în prezent, constrângerile financiare ale SRTv nu le permit.

📁 Materialele proprii de arhivă ale SRTv reprezintă un bun de o valoare inestimabilă. Pe de o parte, acestea dau mai multă consistență programelor, cu imagini „de epocă”, atunci când necesitățile de redactare o cer, iar pe de altă parte, prin reprogramarea, în spații special rezervate în grila posturilor, a unor emisiuni de arhivă se realizează importante economii în bugetul de producție al societății.

În baza Strategiei în privința fondului arhivistic al SRTv din cadrul Programului de redresare au fost efectuate demersuri de constituire a Fonotecii digitale a SRTv (realizată în proporție de 76%), a Arhivei foto digitale (realizată integral), a unui fond video în care jurnaliștii SRTv pot depune materialele brute (interviuri, filmări ale unor anumite evenimente naționale și internaționale etc.) care au potențial arhivistic sau de reutilizare în vederea stocării în format digital.

Recomandările *Curtii de Conturi au vizat, în principal:*

- ✓ reexaminarea Programului de redresare economică, având în vedere că obiectivele cuprinse în acesta sunt stabilite într-o formă foarte generală, nu au atașate termene concrete pentru realizare și nici persoane sau structuri responsabile;
- ✓ respectarea cu strictețe a termenelor de plată a sumelor prevăzute în Decizia de eşalonare emisă de ANAF, având în vedere că un nou caz de neplată la termen va atrage pierderea definitivă a acestei facilități obținută în mod extraordinar de SRTv;
- ✓ respectarea clauzelor asumate prin contractele de eşalonare a plăților, concomitent cu efectuarea de plăți pentru obligațiile curente, evitându-se acumularea de penalități;
- ✓ actualizarea prevederilor HG nr. 978/2003 *privind taxa pentru serviciul public de televiziune*, asigurarea resurselor umane și materiale care să conducă la eficientizarea acestei activități și la creșterea veniturilor realizate;
- ✓ reducerea cheltuielilor aferente colaboratorilor plătiți cu drepturi de proprietate intelectuală, urmând ca aceasta să se realizeze numai în cazurile în care prestațiile respective nu se suprapun cu atribuțiile de serviciu ale angajaților SRTv;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea clarificării cadrului legal privind salarizarea Directorului General al SRTv, precum și a membrilor Consiliului de Administrație;
- ✓ aprobarea „Procedurii de selecție și achiziție programe TV”, prin care să se prevadă inclusiv obligativitatea unei analize a audiențelor și a veniturilor din publicitate obținute și prognozate la momentul luării deciziei achiziției;
- ✓ întocmirea unei strategii multianuale de achiziții de programe reprezentând evenimente sportive interne sau internaționale, cu evaluarea oportunității, estimarea costurilor, a audiențelor, a veniturilor din publicitate posibil a fi obținute;
- ✓ identificarea resurselor financiare necesare digitalizării întregului fond arhivistic al TVR, în scopul conservării și valorificării acestuia.

2.4. Eficiența și eficacitatea alocării și utilizării fondurilor primite de la bugetul de stat pentru facilitarea accesului la finanțare a agenților economici și pentru susținerea mediului de afaceri românesc

Acțiunea de audit al performanței a avut în vedere evaluarea performanțelor obținute în alocarea și utilizarea fondurilor publice, pe segmentul de acordare a finanțărilor și a garanțiilor aferente acestora, destinate agenților economici și susținerii mediului de afaceri românesc, prin politicile, programele, organizarea și managementul aplicat.

Acțiunea s-a desfășurat concomitent la **SC CEC BANK SA, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA și SC EXIMBANK SA.**

Principalele concluzii

La **SC CEC BANK SA**, Curtea de Conturi a constatat unele deficiențe care pot afecta eficiența utilizării resurselor, dintre care menționăm:

- existența unei necorelații între prevederile OUG nr. 60/2011 privind aprobarea Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii și cele ale Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 60/2011, aprobate prin HG nr. 682/2011, privind activitățile considerate neeligibile. Ca urmare, au fost acceptați în Programul Mihail Kogălniceanu beneficiari cărora li s-a plătit contravaloarea subvenției de dobândă, precum și garanția emisă de stat pentru activități neeligibile.
- virarea, de către Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIIMM), în contul deschis la SC CEC BANK SA, a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de IMM-uri, într-o singură tranșă, odată la 6 luni, și nu lunar, așa cum prevede Convenția încheiată între acestea;
- în derularea Programului START, destinat IMM-urilor, s-au constatat disfuncționalități privind înregistrarea eronată atât în Contractul de garanție ipotecă mobilă – bun determinat, cât și la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (AEGRM) a valorii alocației financiare nerambursabile (AFN) primite de beneficiar de la AIPPIIMM, situație observată în cazul a trei societăți comerciale pentru care banca a înscris, în mod eronat, valoarea creditului acordat și nu valoarea AFN (reprezentând finanțarea acordată de AIPPIIMM), contrar prevederilor *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Ministerul Economiei.

Deficiențe au existat și în derularea Programului SRL_D unde s-a constatat că, în cazul unui contract de ipotecă bun-determinat, suma aferentă ipotecii mobiliare, constituite în favoarea AIPPIIMM, a fost înscrisă de către bancă atât în contract, cât și la AEGRM, la nivelul sumei împrumutate de 298 mii lei, și nu la nivelul contravalorii alocației financiare nerambursabile, în valoare de 42 mii lei, fiind astfel încălcate prevederile *Procedurii interne privind acordarea de credite în baza Convenției de colaborare* încheiată de Bancă cu Departamentul pentru IMM-uri, Mediul de Afaceri și Turism. Deficiența a fost remediată în timpul auditului, banca încheind cu beneficiarul un act adițional la Contractul de ipotecă mobilă, prin care s-a modificat valoarea acesteia.

Recomandări

- ✓ informarea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism (DIMMMAT), în vederea inițierii măsurilor necesare corelării prevederilor *HG nr. 682/2011*, cu cele ale *OUG nr. 60/2011*, precum și punerii de acord a prevederilor Convenției de colaborare încheiate între bancă și AIPPIIMM, referitoare la modul de virare a sumelor reprezentând subvenția de dobândă aferentă creditelor contractate de către IMM-uri, cu cele ale OUG nr. 60/2011;
- ✓ reglementarea condițiilor și termenelor de virare a contravalorii AFN-ului returnat/neutilizat de către beneficiarii Programelor, în conturile DIMMMAT deschise la Trezoreria Statului;
- ✓ asigurarea respectării normelor interne ale băncii privind încheierea contractelor de garanție mobilă-bun determinat și înregistrarea la AEGRM a valorii corecte a acestora, identificarea eventualelor cazuri de natura celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor în consecință, în vederea reglementării situației.

La **Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii IFN SA**, analizând atribuțiile sale de garantare, s-a constatat că:

- nu s-au armonizat prevederile Convenției de lucru referitoare la garanțiile ce se acordă din surse în administrare, încheiată între fond și SC CEC BANK SA, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului, fapt ce a condus la nerespectarea, în unele cazuri, a împărțirii riscului între FNGCIMM și CEC SA în cazul distribuirii sumelor recuperate prin executarea garanției colaterale, existând situații în care riscul de neplată a fost suportat doar de garant, respectiv FNGCIMM.

În calitate de garant, fondul nu a reacționat la situația în care finanțatorul a acceptat schimbarea structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a obține acordul prealabil al FNGCMM, cum a fost cazul unei finanțări acordate prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP).

- nu a evidențiat distinct, în contabilitate, operațiunile privind sursele în administrare, primite de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), derulate prin conturile curente ale instituției, fiind încălcate astfel prevederile Contractului de servicii încheiat cu MADR.
- a virat cu întârziere, către MADR, contravaloarea sumelor încasate, rezultate din distribuirea de către finanțator a sumelor recuperate din executarea garanțiilor, în condițiile în care aceste creanțe au regim de creanță bugetară și sunt venituri ale bugetului de stat.

Recomandări

- ✓ armonizarea prevederilor Convențiilor de lucru, încheiate între FNGCMM și finanțatori, cu cele ale Comunicării Comisiei Europene cu privire la aplicarea articolelor nr. 87 și nr. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, referitoare la aplicarea principiului împărțirii riscului între garant și finanțatori;
- ✓ analiza modului de aplicare a principiului împărțirii riscului între FNGCMM și finanțatori, prin prisma respectării prevederilor Convențiilor de lucru încheiate, identificarea eventualelor cazuri similare celor prezentate și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a drepturilor ce se cuvin bugetului de stat;
- ✓ analiza situației create prin acceptarea de către finanțator a schimbării structurii garanțiilor de către beneficiarul creditului, fără a solicita acordul prealabil al FNGCMM, și dispunerea măsurilor legale ce se impun;
- ✓ analiza situației referitoare la virarea cu întârziere către MADR a contravalorii sumelor încasate de către FNGCMM, rezultate din recuperarea unor garanții executate, în vederea identificării eventualelor cazuri de natura celui prezentat și dispunerea măsurilor în consecință; calcularea și virarea către MADR a dobânzii datorate pentru perioada cât sumele s-au aflat, în mod necuvenit, la dispoziția FNGCMM.

În activitatea derulată de **SC EXIMBANK SA**, în cadrul atribuțiilor sale de garantare, s-au constatat unele deficiențe, astfel:

- executorul fiscal al băncii a întocmit actele de executare a unei firme debitoare, fără a fi efectuată evaluarea bunurilor aduse în garanție de către aceasta; banca nu a finalizat măsurile de executare silită, prin scoaterea la vânzare a bunurilor asupra cărora au fost instituite sechestre și nu a luat măsuri de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară sau faliment, pentru recuperarea debitelor datorate de un beneficiar de credit;
- ca și la celelalte instituții auditate, și la nivelul SC EXIMBANK SA a existat o lipsă de armonizare a prevederilor normei interne a SC EximBank SA cu cele ale Comunicării Comisiei Europene, cu privire la aplicarea art. 87 și art. 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții, în ceea ce privește aplicarea principiului împărțirii riscului, în activitatea derulată în numele și contul statului, deficiență remediată începând cu luna martie 2013.

Recomandări

- ✓ luarea măsurilor necesare pentru evaluarea bunurilor aduse în garanție de beneficiarii creditelor, înainte de întocmirea actelor de executare a debitorilor băncii, în conformitate cu reglementările interne ale acesteia privind executarea silită;
- ✓ urmărirea actualizării, în timp util, a normelor interne, cu prevederile legislației interne, precum și cu reglementările europene aplicabile domeniului bancar din România, pentru evitarea producerii unor disfuncționalități în desfășurarea activității băncii.

2.5. Auditul performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la instituții publice care au responsabilități în administrarea fondului forestier, și anume: *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură (MMSD-DAPP)*, *Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA (RNP)* și *direcțiile silvice județene (DS)*, *Institutul de Cercetări pentru Amenajări Silvice (ICAS)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânătoare (ITRSV)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul administrării *Fondului forestier național*, precum și în controlul respectării regimului silvic, pentru asigurarea gestionării durabile a acestuia.

Principalele concluzii

● Administrarea pădurilor. Tăierile ilegale de arbori

Fondul forestier ocupă în România o suprafață de cca 27,33% din teritoriul țării, sub nivelul mediu al *Uniunii Europene*, care este de aproximativ 32%. Suprafața fondului forestier proprietate publică la data de

31.12.1990 era de 6.367.660 ha, din care suprafața pădurilor de 6.248.990 ha și alte terenuri în suprafața de 118.670 ha, iar la 31.12.2013 acesta este de 3.227.907 ha, în principal datorită punerii în posesie a foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora, prin aplicarea prevederilor legilor fondului funciar.

În această perioadă, nemaexistând un control ferm asupra fondului național forestier s-au produs *tăieri ilegale masive de arbori*, cauzele principale constând în:

- fragmentarea excesivă a proprietății forestiere;
- reglementarea cu întârziere a regimului silvic și a administrării pădurii;
- inexistența regimului sancționatoriu al delictelor silvice în primul deceniu de la începerea retrocedării terenurilor forestiere;
- formarea, abia în anul 2005, a unor structuri teritoriale de control în subordinea autorității centrale, care răspund de silvicultură.

Administrarea sistemului forestier presupune planificarea, organizarea, coordonarea și controlul funcționării eficiente a acestuia, în vederea atingerii obiectivului de gestionare durabilă a pădurilor în concordanță cu funcțiile economice, de mediu și sociale pe care acestea le îndeplinesc. Aceste obligații nu pot fi îndeplinite dacă politicile, strategiile, programele și măsurile propuse nu sunt însușite la nivelul decidenților politici și nu au susținerea mediului social-economic. Astfel că, după 1990, în politicile din domeniul silviculturii nu au existat coerență și consecvență. Diversele formule de organizare au eșuat în organigrame nefuncționale, care nu au integrat într-o structură de autoritate bine definită atributele de planificare strategică, de reglementare, de management forestier și de control.

Serviciile deconcentrate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură au fost constituite târziu, iar după constituire au fost subordonate, în anumite perioade de timp, altor autorități care nu aveau legătură cu silvicultura. Au fost perioade în care autoritatea pentru silvicultură avea în sarcină îndeplinirea unor atribuții, dar nu avea aparat teritorial prin care să le pună în practică.

După 25 de ani de absență al oricărui inventar al vegetației forestiere, România a realizat primul ciclu privind *Inventarul Forestier Național (IFN)* după standarde internaționale. Dar ciclul nu se poate considera încheiat decât după valorificarea rezultatelor și transmiterea lor pe nivele decizionale și către opinia publică. Realizarea IFN a deschis noi oportunități de colaborare cu alte țări, în perspectivă fiind posibilă atragerea de surse de finanțare externă, în regim de colaborare.

Sistemul de urmărire a masei lemnoase, SUMAL, este un sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase, asigurat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură și pus la dispoziția utilizatorilor. El reprezintă un instrument eficace pentru controlul introducerii în piață a lemnului cu proveniență ilegală și constituie baza sistemului *due-diligence* prevăzut de *Regulamentul (UE) nr. 995/2010*. În momentul de față, sistemul SUMAL este folosit la nivel local (ocoale silvice și operatori economici), teritorial (ITRSV-uri) și la nivel central (autoritatea publică pentru silvicultură).

În absența unor instrumente bazate pe tehnologii moderne, fenomenul tăierilor ilegale nu poate fi ținut sub control. În acest sens, autoritatea centrală care răspunde de silvicultură a inițiat demersuri în vederea realizării unui *sistem informațional suport de asistare a deciziilor de gestionare durabilă a ecosistemelor forestiere*. Acesta este în fază de proiect și este finanțat în cadrul *Programului de Cooperare Elvețiano-Român*, valoarea totală a proiectului fiind de 6,5 milioane CHF, din care finanțarea statului elvețian este de 5,5 milioane CHF.

 Cu toate că regenerarea pădurilor este esențială pentru asigurarea continuității acestora, în România nu există o inventariere a suprafețelor neregenerate în termenul legal, de două sezoane de vegetație de la tăierea unică sau definitivă. Din analiza datelor privind suprafețele de pădure rămase neregenerate în termenul legal la finele anului 2013 a rezultat că aproape 60% din suprafețele afectate de tăieri ilegale și de acțiunea factorilor biotici și abiotici au rămas neregenerate, iar din totalul suprafeței regenerată aproape 70% o reprezintă regenerările naturale. Deși, aparent, aceste procente ar indica o situație favorabilă, în realitate cifrele reflectă faptul că terenurile au fost abandonate după recoltarea masei lemnoase. În general, harta neregenerărilor de pădure se suprapune peste cea a tăierilor ilegale.

România are în jur de 2,2 milioane ha de terenuri agricole degradate, care nu mai pot fi utilizate în scopuri agricole, ce pot fi ameliorate prin *împădurire*. Astfel, în perioada 2002-2006, prin 10 hotărâri de guvern, s-au transferat de la *Agencia Domeniilor Statului* la *RNP* o suprafață de 19.349 ha. După anul 2006, practic au încetat transferurile de terenuri degradate la *RNP*, efectuându-se doar un singur transfer de 73,7 ha în anul 2011. La finele anului 2013, *Agencia Domeniilor Statului (ADS)* mai deținea în administrare aproape 8.530 ha de terenuri degradate.

Referitor la derularea *Programului de împădurire a terenurilor degradate* finanțat de *AFM* s-a constatat că din 7.048 ha contractate a fi împădurite, numai pe 41 ha s-a atins starea de masiv și numai pentru 2.836 ha există controale anuale de regenerări avizate de *ITRSV*, prin care se confirmă reușita plantației fără a fi încheiate lucrările, pentru restul de 4.171 *AFM* necunoscând cu exactitate, la nivelul anului 2013, care este starea reală a lucrărilor de împădurire executate.

Contrar principiului „poluatorul plătește” și scopului *Fondului pentru Mediu* (descurajarea poluatorilor prin

taxare și finanțarea proiectelor cu un impact pozitiv asupra mediului) s-a instituit o taxă care, prin modificări legislative succesive, a ajuns să fie în sarcina deținătorilor de păduri. În acest context, pădurea a fost un contribuitor net la *Fondul de Mediu*, veniturile realizate din aceste surse fiind de trei ori mai mari decât plățile efectuate pentru susținerea programului de împădurire a terenurilor degradate.

Perdelele forestiere de protecție sunt încă în stadiu de deziderat, deoarece, conform programului național de împădurire elaborat de *Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Durabile* în anul 2004, necesarul de perdele forestiere de protecție în România este de 300.000 ha. Aceasta presupune asumarea de către autoritățile publice a unor programe pe termen lung, cu obiective ferme pe etape și cu finanțări continue.

Deși s-au aprobat studii de fundamentare a necesității înființării perdelelor forestiere de protecție pentru 50.600 ha și s-au întocmit documentații tehnico-economice pentru 20.000 ha, acestea nu au fost transpuse în practică. În perioada 2005-2013 s-au înființat numai 388 ha de perdele forestiere, astfel încât, la începutul anului 2014, în România suprafața perdelelor forestiere este cu 5.500 ha mai mică decât în anul 1957.

☒ *Diminuarea suprafețelor ocupate cu vegetație forestieră* a avut mai multe cauze, principalele referindu-se la următoarele:

- deși în ultimii 5 ani s-au dat aprobări pentru ocupații temporare pe suprafețe mai mici de teren, au rămas însă nesoluționate ocupații mari din anii precedenți, care nu au fost redat circuitului forestier.
- s-a constatat că există un număr foarte mare de prelungiri ale termenelor de ocupare temporară pentru sonde abandonate sau abandonabile, mai vechi de 20 ani, și pentru care nu s-au regăsit documentațiile inițiale de ocupare temporară (transmitere). Prin acest mod de prelungire a termenului de ocupare temporară au fost perpetuate ocupații din fondul forestier, nesoluționate legal până la această dată. În acest mod, taxele aferente încasate pentru prelungirea acestei ocupații, constând numai în garanții, nu corespund cu costurile reale ale cheltuielilor de redare a terenurilor în stare aptă de a fi împădurite.
- *schimbarea ilegală a destinației terenurilor forestiere*. O tendință alarmantă de diminuare a fondului forestier național o constituie transformarea, după defrișare, a terenurilor forestiere în terenuri agricole sau pășuni, tendință manifestată mai ales după retrocedarea terenurilor cu vegetație forestieră prin Legea nr. 18/1991. Până în prezent au fost identificate 800 ha în județul Teleorman și 56 ha în județele Vaslui și Galați, care au fost defrișate și transformate ilegal în terenuri agricole prin schimbarea categoriei de folosință a terenurilor, precum și 172 ha în județul Vaslui care, după exploatarea abuzivă a masei lemnoase, au fost abandonate, practicându-se pășunatul abuziv. Schimbarea destinației terenurilor cu vegetație forestieră în terenuri agricole sau pășuni este stimulată și de acordarea subvențiilor din Fondul Agricol European, care nu are în vedere și vegetația forestieră.

☒ *Accesibilizarea fondului forestier*, conform art. 83(1) din Legea nr. 46/2008 a Codului silvic, „mărirea gradului de accesibilitate a fondului forestier” constituie o condiție de bază a gestionării durabile a pădurilor.

Deși, până în anul 2009, suprafața de fond forestier proprietate de stat s-a redus la aproape jumătate, RNP deține în administrare un număr semnificativ de drumuri care nu mai deservește fondul forestier și care nu au fost solicitate de consiliile locale în a căror rază teritorială se află pentru a fi trecute în domeniul public al acestora. Întrucât întreținerea și repararea drumurilor forestiere intră în sarcina proprietarilor, consiliile locale nu sunt interesate în preluarea acestor drumuri. RNP nu cunoaște situația tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul Regiei, cât și în al unităților administrativ-teritoriale.

☒ *Finanțarea sectorului forestier: ajutor de stat și fonduri europene*

Administrarea în regim silvic a micilor proprietăți forestiere nu este posibilă fără sprijinul financiar al statului. Confruntate cu defrișările masive și cu brăcuirea pădurilor, autoritățile au admis necesitatea unor forme de sprijin financiar din partea statului pentru proprietarii de păduri și, prin OG nr. 96/1998 privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, s-au prevăzut forme de acordare a sprijinului financiar de la bugetul de stat.

În perioada 2000-2009, din bugetul statului au fost alocate doar 40 milioane lei pentru sprijinirea proprietarilor privați de păduri, deși aceștia dețin aproape 1/3 din fondul forestier al României. Această subfinanțare s-a răsfrânt asupra pădurii care, în multe cazuri, a rămas fără administrare și fără amenajamente silvice, fiind exploatată ilegal sau prin proceduri la marginea legii.

Analizând finanțarea din fonduri europene prin programul PNDR 2007-2013 s-a concluzionat că în aceasta perioadă sectorul forestier putea beneficia de finanțări nerambursabile de aproape 800 milioane euro, ceea ce, în condițiile subfinanțării cronice interne, ar fi însemnat un sprijin financiar semnificativ, dacă s-ar fi creat condițiile favorabile pentru absorbția acestor fonduri.

Cu excepția investițiilor în drumuri forestiere, gradul de accesare a fondurilor europene destinate finanțării sectorului forestier a fost foarte redus.

☒ *Deși au fost aprobate forme alternative de finanțare a sectorului forestier*, acestea nu au funcționat la nivelul scontat. Exemplificăm:

● *Contravaloarea efectelor funcțiilor de protecție ale pădurii* poate finanța fondul forestier

Deși prin Legea nr. 26/1996 – Codul silvic și, ulterior, prin Legea nr. 46/1998 – Codul Silvic, s-a prevăzut

obligația persoanelor fizice, juridice și a instituțiilor publice care beneficiază, sub raport economic, de efectele funcțiilor de protecție ale pădurii de a plăti unităților silvice contravaloarea acestor efecte, până în prezent finanțarea fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție nu s-a realizat, întrucât nu s-a respectat obligația legală privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente aferente.

CertIFICATELE DE CARBON

Data fiind contribuția considerabilă a vegetației forestiere la absorbția și sechestrarea GES, este firesc ca sectorul silvic să beneficieze de resurse financiare provenite din comercializarea certificatelor de carbon, potrivit mecanismelor stabilite prin Protocolul de la Kyoto din 1997. Datorită întârzierilor în constituirea cadrului legal, a incoerenței acestuia și a disfuncționalităților organizaționale, România a pierdut oportunitatea de a încasa sume consistente din comercializarea certificatelor de carbon, iar sumele încasate până în prezent au fost dirijate către alte sectoare de activitate, sectorul forestier nebeneficiind de o astfel de finanțare.

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ÎN DOMENIUL SILVICULTURII

Nu au fost puse în aplicare prevederile *Codului Silvic* referitoare la reorganizarea ICAS, prin hotărâre a Guvernului, în *Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice „Marin Drăcea”*, în coordonarea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, ca institut național cu personalitate juridică în *structura RNP Romsilva*, în condițiile în care prin *HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale*, s-a stabilit trecerea ICAS în coordonarea acestuia.

În urma acțiunilor de audit al performanței desfășurate de camerele de conturi în teritoriu au fost constatate și **abateri de la legalitate și regularitate** care au determinat sau nu producerea de prejudicii, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi se referă, în principal, la:

- ✓ înlăturarea/reducerea efectelor fragmentării proprietății forestiere;
- ✓ creșterea capacității administrative a autorității centrale care răspunde de silvicultură;
- ✓ asigurarea funcționării și dezvoltării sistemului informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase SUMAL, pentru creșterea eficienței controlului, ca parte a politicilor publice de reducere a infracționalității în domeniul forestier, prin prevenirea și combaterea activităților;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere din domeniul public al statului aflate în administrarea direcțiilor silvice, care, în urma procesului de schimbare a destinației, nu mai deservesc fondul forestier;
- ✓ inventarierea, la nivelul RNP, a tuturor drumurilor forestiere care figurează atât în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cât și în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale și efectuarea demersurilor care se impun pentru intrare în legalitate;
- ✓ acordarea proprietarilor de păduri, de către stat, a formelor de sprijin stabilite prin actele normative în vigoare, în vederea gestionării durabile a fondului forestier național;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare privind elaborarea și adoptarea legislației subsecvente, aferente modalităților de finanțare a fondului forestier din contravaloarea funcțiilor de protecție ale pădurii;
- ✓ reluarea lucrărilor de împădurire în cazul plantațiilor calamitate, astfel încât programul de împădurire să-și atingă scopul;
- ✓ promovarea unui act normativ prin care cota de 2% să devină sursă pentru constituirea Fondului de Ameliorare funciară cu destinația silvică, pentru soluționarea aspectelor de natură tehnică din cadrul Programului de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor.

Raportul de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010-2013 este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.6. Eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor în acțiunile de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor afectate de activități industriale pe perioada 2011-2013

Acțiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC)*, inclusiv la entitățile din subordinea/coordonarea acestuia care dețin date/informații cu privire la tema acțiunii, respectiv: *Agencia Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)*, *Garda Națională de Mediu (GNM)*, *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*.

Obiectivul general al acțiunii l-a constituit evaluarea rezultatelor în domeniul gestionării deșeurilor și al ecologizării zonelor afectate de activități industriale, respectiv economicitatea, eficiența și eficacitatea proceselor desfășurate de entitățile cu atribuții în asigurarea administrării acestor domenii și în controlul aplicării/respectării cerințelor legale de această natură.

Principalele concluzii

 Politica și cadrul legislativ privind activitatea de gestionare a deșeurilor și ecologizare a zonelor contaminate de activități industriale

În anul 2013, Guvernul României a adoptat *Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020*, prin

care au fost stabilite direcțiile de acțiune principale, *Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)*, aprobat prin *HG nr. 1470/2004*, urmând a fi revizuit în acord cu noile cerințe din *Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor*, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada 2011-2013, deși *cheltuielile de mediu* la nivel național au înregistrat o descreștere, sectorul „managementul deșeurilor” a rămas principalul beneficiar, pentru acest domeniu înregistrându-se cele mai mari cheltuieli. Cheltuielile pentru protecția mediului la nivel național, aferente perioadei analizate, au fost de aproape 52 miliarde lei, reprezentând 3% din PIB aferent aceleiași perioade, din care, pentru managementul deșeurilor, s-au înregistrat cheltuieli în valoare de peste 28 miliarde lei, reprezentând 57,4% din totalul cheltuielilor pentru protecția mediului.

În perioada 2011-2013 au fost finanțate de la bugetul de stat 5 proiecte având ca obiect realizarea unor investiții privind gestionarea deșeurilor, proiecte la care nu s-a urmărit respectarea principiilor economicității și eficacității, demonstrat de constatările Curții de Conturi prezentate în Raportul public pe anul 2013.

În perioada 2011-2013, activitatea de *finanțare de la fondul pentru mediu a proiectelor de gestionare a deșeurilor* a fost nesemnificativă, limitându-se doar la asigurarea finanțării (cu cca 29.593 mii lei) a 15 proiecte începute în perioada 2006-2007, din care s-a reușit finalizarea a numai 6 proiecte, în timp ce alte 4 au fost reziliate. Sumele decontate au înregistrat pe parcursul perioadei analizate un trend puternic descrescător, situându-se cu mult sub estimările inițiale, din cauza, în principal, a lipsei de implicare a unor beneficiari de proiecte, în special unități administrativ-teritoriale, în derularea acestora conform clauzelor contractuale, ceea ce a avut drept urmare întârzierea finalizării proiectelor, amânarea, uneori nejustificată, a execuției lucrărilor, suspendarea finanțării, renunțarea la finanțare și rezilierea unor contracte de finanțare, cu consecințe directe în nerealizarea obiectivelor de investiții contractate aferente dezvoltării sistemelor de management integrat al deșeurilor.

În anul 2013, deși pentru programul de gestionare a deșeurilor au existat resurse financiare aprobate, respectiv credite de angajament în valoare de 100.000 mii lei, nu au fost organizate și desfășurate sesiuni de depunere a unor proiecte noi.

Finanțarea proiectelor privind gestionarea deșeurilor și remedierea siturilor contaminate în cadrul Programului Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu), susținut din fonduri comunitare

Finanțarea proiectelor în cadrul Axei nr. 2 – *Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric* s-a realizat fără a se asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Astfel, contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI-1 – *Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor* a demarat greu, abia în anul 2009, principala cauză fiind capacitatea instituțională redusă și incoerența decizională a beneficiarilor (consilii județene), care a determinat întârzieri în finalizarea montajului instituțional aferent fiecărui județ, în special în ceea ce privește constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, condiție de eligibilitate pentru finanțarea acestei categorii de proiecte.

Implementarea proiectelor pentru care au fost încheiate contracte de finanțare s-a realizat anevoios, atât datorită capacității instituționale necorespunzătoare a beneficiarilor din punct de vedere al organizării și desfășurării procedurilor de achiziții publice pentru atribuirea contractelor de lucrări și servicii, cât și cadrului normativ insuficient și interpretabil care reglementează achizițiile publice.

Contractarea finanțării proiectelor în cadrul DMI 2 - *reabilitarea siturilor poluate istoric* a demarat cu doi ani mai târziu decât în cadrul DMI 1, întârzierea datorându-se, în principal, nefinalizării cadrului legal aferent gestionării siturilor contaminate, respectiv nefinalizării *Strategiei naționale pentru siturile contaminate* și a *Inventarului siturilor contaminate*. Datorită disfuncționalităților organizaționale și a lipsei unor decizii adecvate la nivelul ANPM și MMSC, lista siturilor contaminate nu a fost aprobată nici până la finalul anului 2013, iar primul proiect al Strategiei a fost postat pe site-ul MMSC în luna august 2013.

Ca urmare a rezultatelor sub așteptări înregistrate în implementarea proiectelor în cadrul Axei prioritare 2, în anul 2013 s-a luat decizia de realocare a unor fonduri, fie către alte obiective finanțabile și cu perspective ridicate de realizare în termen din cadrul programului operațional, fie către obiective din afara programului operațional, în vederea unei utilizări mai eficiente.

Gestionarea și ecologizarea zonelor afectate de activități industriale

În cazul poluărilor actuale și istorice, finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic este suportată de operatorul economic sau de deținătorul de teren. Lucrările de investigare sunt executate de persoane fizice sau juridice posesoare ale unui document de calificare, care atestă calitatea și competența de specialist/firmă specializată în domeniul științelor geologice și pedologice. Răspunderea privind calitatea și corectitudinea informațiilor rezultate în urma lucrărilor de investigare revine executorilor acestora. În această situație, există riscul ca acțiunea de ecologizare a siturilor contaminate să fie afectată de interesele financiare ale persoanelor implicate. În legislația românească nu sunt definite noțiunile „sit contaminat istoric” și „sit contaminat actual”.

Nu a fost aprobată lista siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate și lista siturilor contaminate actual, astfel că nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea creării cadrului legal pentru stabilirea de către *MMSC* a condițiilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic în zonele afectate și pentru elaborarea și avizarea programelor de investigare a siturilor contaminate.

MMSC nu a efectuat toate demersurile în vederea asigurării faptului că operatorii au luat toate măsurile necesare pentru prevenirea sau reducerea, pe cât posibil, a oricăror efecte adverse asupra sănătății populației și mediului ca urmare a gestionării deșeurilor extractive. Baza de date referitoare la siturile potențial contaminate, deținută de *MMSC*, nu conține suficiente informații cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu sau fără obligații de mediu.

MMSC nu deține suficiente date și informații cu privire la îndeplinirea obligației operatorilor de depozite de deșeuri, referitoare la constituirea fondului pentru închidere și urmărirea post-inchidere a depozitului de deșeuri, cu toate că îndeplinea, în condițiile legii, atribuții referitoare la exercitarea funcțiilor de autoritate de stat în domeniile sale de activitate și de monitorizare, inspecție și control a respectării de către persoanele juridice și fizice a reglementărilor din domeniile sale de competență.

Recomandările vizează, în principal:

- ✓ luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor în vederea conformării cu legislația europeană referitoare la depozitele de deșeuri și la deșeurile miniere;
- ✓ efectuarea de către *MMSC* a tuturor demersurilor în vederea aprobării, prin ordin comun al autorităților publice centrale implicate, a listei siturilor contaminate istoric, orfane, abandonate, și a listei siturilor contaminate actual; elaborarea și aprobarea unei proceduri de reglementare a stabilirii și transmiterii către autoritățile publice locale, pentru înregistrarea în documentele cadastrale, a restricției de utilizare a terenului pe care este localizat situl contaminat;
- ✓ pentru a diminua riscul apariției unor interese financiare ale persoanelor implicate în finanțarea lucrărilor de investigare și evaluare a poluării mediului geologic, se recomandă *MMSC* efectuarea demersurilor în vederea creării, elaborării și aprobării cadrului legal de referință;
- ✓ completarea bazei de date a *MMSC* referitoare la siturile potențial contaminate, cu datele și informațiile cu privire la unitățile industriale sau agricole care au fost privatizate cu sau fără obligații de mediu;
- ✓ asigurarea faptului că operatorii de depozite au constituit fondul pentru închidere și urmărire post-inchidere a depozitelor de deșeuri, potrivit prevederilor legale.

2.7. Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul MDRT/MDRAP pe perioada 2011-2013

Misiunea de audit a fost efectuată la *Compania Națională de Investiții SA - CNI SA*. Societățile comerciale care au participat la realizarea capitalului social inițial al Companiei Naționale de Investiții SA sunt: *Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța” SA*, *Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR-Marfă” SA*, *Compania Națională „Aeroportul Internațional București – Otopeni” SA*, *Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” - SA Constanța*, *Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” - SA Galați*.

Obiectivul principal al misiunii de audit al performanței a constatat în evaluarea eficienței, eficacității și economicității resurselor alocate de la bugetul de stat și a surselor conexe, în scopul asigurării unor elemente moderne de infrastructură în unitățile administrativ-teritoriale, mai ales în zonele care înregistrează o rămânere în urmă din acest punct de vedere.

Principalele concluzii au relevat unele disfuncționalități legate de corecta gestiune, și anume:

- au fost efectuate plăți peste valoarea facturilor furnizorilor, fără a se analiza cauzele care au generat aceste situații și fără a stabili răspunderea persoanelor cu atribuții în acest sens.

Din analiza situației litigiilor în care *CNI SA* era parte la 31.12.2013 reiese faptul că *CNI SA* a făcut plăți pentru lucrări neefectuate sau achiziții de utilaje care nu se regăsesc în cadrul obiectivului, în sumă de 15.563 mii lei.

- Analizând eficacitatea programelor derulate s-a concluzionat că, în perioada 2011-2013, o serie de obiective cuprinse în programele supuse verificării au fost realizate și predate unităților administrativ-teritoriale, fără ca beneficiarii să-și respecte obligațiile asumate privind viabilizarea terenurilor pe care au fost realizate, așa cum se prevede la art. 8, alin. (1) din OUG nr. 25/2001 privind înființarea *Companiei Naționale de Investiții „CNI” SA*. Obiectivele în cauză s-au recepționat ca fiind funcționale la terminarea lucrărilor, însă, în fapt, erau neutilizabile datorită lipsei utilităților care trebuiau asigurate de către unitățile administrativ-teritoriale care au solicitat introducerea lor în program.

Recomandări

- ✓ identificarea eventualelor prejudicii, stabilirea răspunderilor și luarea de măsuri în consecință;
- ✓ identificarea cauzelor care au generat nefuncționarea unor obiective finalizate, sesizarea forurilor responsabile, locale și centrale, iar în cazul în care aceste obiective au fost introduse în program fără

a fi îndeplinite condițiile prevăzute de art. 8 alin. 1 din OG nr. 25/2001, se vor aplica măsurile ce se impun în legătură cu responsabilitatea decidenților.

2.8. Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română în perioada 2010-2013

Inițierea acțiunii de audit a avut ca principal fundament interesul general al societății legat de asigurarea și prezervarea siguranței și securității aviației civile și a modului în care sunt asigurate condițiile necesare pentru ca România să-și poată îndeplini obligațiile internaționale și europene asumate în materie de aviație civilă.

Termenul generic de aviație subsumează atât domeniul aeronautic și transportul aerian – aeronave și sisteme tehnologice, producția și toate părțile constitutive ale sistemului general de transport aerian (companii aeriene, aviație generală, aeroporturi, managementul traficului aerian, întreținerea aeronavelor și a sistemelor, reparații generale ș.a.), cât și diverse aplicații aeronautice de tipul căutare, salvare ș.a.

Principalele concluzii

În perioada care a trecut de la înființare, AACR a reușit să-și construiască și să-și consolideze o poziție semnificativă și stabilă în domeniul aviației civile, înțelegând și acomodându-se, în timp, cu scopul și obiectul propriu de activitate, cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile legal stabilite, cu cerințele de calitate din ce în ce mai specializate privind siguranța și securitatea aviației civile.

AACR poate fi considerată ca făcând parte dintre entitățile de stat care au reușit, în timp, să respecte, să aplice și să implementeze reglementările internaționale și europene, obținând, astfel, evaluări favorabile prin auditurile internaționale specifice, generând recunoaștere și percepție favorabilă externă pentru România în domeniul aviației civile.

Auditul reține că AACR nu poate avea, în anumite situații, o asigurare rezonabilă asupra faptului că, în mod real și efectiv, siguranța aviației civile nu este pusă în pericol de faptul că unele entități din afara domeniului (consiliile locale, operatori economici, persoane fizice ș.a.) nu respectă și nu se încadrează în rigorile impuse de reglementările specifice aviației civile. Astfel, autorități ale administrației publice locale nu au solicitat sau nu au respectat avizele AACR pentru elaborarea sau reactualizarea PUG și PUZ, nu au inserat în certificatele de urbanism informații privind condițiile sau restricțiile din aceste avize, mai ales în zonele cu servituți aeronautice. Persoanele juridice/fizice interesate nu au fost informate prin certificatul de urbanism asupra restricțiilor respective și au primit autorizația de construire fără existența avizului AACR, astfel că unele dintre acestea nu au respectat în totalitate avizele AACR sau autorizația de construire ș.a.

 In legătură cu obiectul de activitate al AACR, Curtea de Conturi a concluzionat că în realizarea, pe principii economice, a obiectului de activitate, criteriile de profitabilitate economico-financiară au prevalat, de regulă, atunci când AACR a fost analizată de către factorii guvernamentali de decizie. Aceasta în detrimentul criteriilor profesionale specifice obiectului de activitate și al rolului său stabilit prin reglementările internaționale la care România a aderat, ceea ce conduce la concluzia îngrijorătoare că nu s-a înțeles pe deplin nivelul real de importanță și de responsabilitate pe care AACR le are în domeniul aeronautic, al siguranței și securității utilizatorilor.

Cadrul național reglementat nu a fost în măsură să asigure toate condițiile necesare pentru ca AACR să beneficieze de resurse la nivelul necesarului, astfel încât să-și poată realiza, în mod total independent, obiectul de activitate și atribuțiile.

Au existat câteva elemente de fond care nu au constituit factori de stimulare a performanței activității AACR, conform menirii acestora de pilon esențial în asigurarea și consolidarea siguranței și securității aviației civile și care au avut efecte contrare.

Dintre acestea, auditul a reținut ca semnificative: statutul de regie autonomă, devenită de interes național în baza HG nr. 645/2013, prevedere conform căreia AACR își *realizează obiectul de activitate pe principii primordiale economice*; aplicarea nefundamentată îndeajuns, începând cu anul 2012, a prevederilor OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă, precum și accentul, uneori exagerat, pe maximizarea profitului, în contextul în care obiectul de activitate este de strictă specialitate.

Concentrarea atenției pe maximizarea profitului a generat, inevitabil, utilizarea celei mai facile metode de realizare, și anume, aceea de reducere generală a cheltuielilor, cu posibile efecte în diminuarea capacității AACR de a-și îndeplini, la nivel calitativ maxim, toate atribuțiile și obligațiile legale, și a constituit o presiune permanentă și improprie asupra creșterii cuantumului tarifelor AACR, cu impact direct asupra cuantumurilor sumelor pe care trebuie să le achite cetățenii, pe lângă costurile propriu-zise ale călătoriei cu avionul (chiar dacă acestea sunt incluse în costul biletelor de călătorie).

Demersurile întreprinse de AACR, către factorii de decizie guvernamentali, pentru a beneficia de un cadru legislativ specific prin care să fie exclusă de la aplicarea acestor restricții/criterii care limitează „autonomia financiară” prevăzută de HG nr. 405/1993, cu consecințe în diminuarea capacității entității de a-și realiza obiectul de activitate la nivel de performanță, nu s-au materializat în modificări ale cadrului legislativ gene-

ral, criteriul performanței economice rămânând primordial.

Chiar dacă în mod formal, începând cu 1 ianuarie 2014, a fost asigurat cadrul legislativ adecvat, necesar funcționării direcției de securitate aeronautică, totuși, această activitate nu a beneficiat, în fapt, de atenția cuvenită nici din partea MT și nici din partea conducerii AACR în ceea ce privește: asigurarea numărului necesar de posturi, ocuparea acestora, evidența și utilizarea cotei părți din tariful de securitate în scopul pentru care a fost reglementată, revizuirea și aprobarea cuantumului indemnizațiilor prin ordin al ministrului, elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural reglementat adaptat noilor condiții ș.a.

O activitate importantă la nivelul AACR o constituie constatarea și sancționarea contravențiilor, unde există încă o relativă nearmonizare a legislației specifice contravențiilor cu cea specifică domeniului aviației civile, fiind menținută în vigoare o procedură internă incompletă.

Într-o perioadă de 4 ani (2010-2013), în condițiile în care au fost efectuate 1.237 de audituri și inspecții și au fost dispuse 57 de suspendări/revocări/retrageri de certificate/licențe/acceptabilitate, inspectorii aeronautici din cadrul AACR au constatat numai 15 contravenții în domeniile: operațiuni aeriene (11); transport bunuri periculoase (3); aeroporturi (1); navigabilitate (0), situație care se impune a fi avută în vedere pentru eventualele modificări necesare ale legislației pe care AACR le va propune Ministerului Transporturilor.

În cadrul procesului de control intern, AACR, în temeiul prevederilor HG nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a elaborat și aprobat planul anticorupție, precum și Inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de evaluare pentru anul 2013.

Dincolo de formalismul documentelor amintite și a unor prevederi inserate în Regulamentul intern și în fișele de atribuții ale direcțiilor, preocuparea pentru prevenirea și combaterea corupției nu s-a materializat, la nivelul AACR, în elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar, analitic și eficient, cuprinzând inclusiv un Cod etic/deontologic/de conduită care să prevadă măsuri anticorupție concrete până la nivelul fiecărei structuri și al fiecărui post.

Recomandările Curții de Conturi se adresează Consiliului de Administrație și conducerii AACR, la nivelul cărora vor fi analizate aspectele prezentate în raportul de audit, vor fi identificate variantele de acțiune, posibile și concrete și va fi elaborat, aprobat și implementat un „Program de măsuri” adecvat și eficient. Totodată, se va acționa pentru elaborarea unei noi viziuni asupra „poziției” AACR în domeniul aviației civile naționale, încadrată în spiritul legislației internaționale, comunitare și naționale, precum și transpunerea ei într-un pachet legislativ specific, unitar și integrator.

2.9. Auditul performanței utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin fonduri europene nerambursabile pentru perioada intermediară 2007-2012

Obiectivul general al misiunii de audit a constatat în identificarea vulnerabilităților sistemului de administrare și control al fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor sau proiectelor finanțate prin FEN.

Auditul s-a desfășurat la *Ministerul Finanțelor Publice* și la 9 autorități de management: Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative (AM PODCA), Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică (AM POAT), Autoritatea de Management pentru POS Transport (AM POS TRANSPORT), Autoritatea de Management pentru POS Mediu, (AM POS MEDIU), Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice (AM POSCCE), Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane (AM POSDRU), Autoritatea de Management pentru PO Regional (AM POR), Autoritățile Comune de Management pentru Programele de Cooperare Teritorială, Autoritățile de Management pentru PO Pescuit și PNDR (AM POP și AM PNDR) și la Autoritatea de Certificare și Plată (ACP).

Principalele concluzii

În procesul de atragere de fonduri europene nerambursabile au fost înregistrate perioade de indisponibilități temporare ale fondurilor europene care au fost susținute din fonduri alocate de la bugetul de stat pentru asigurarea continuității derulării programelor finanțate din fondurile structurale (FC, FEDR), prin intermediul unor conturi de disponibil (prefinanțare, fonduri pentru cazul indisponibilităților temporare pentru programele operaționale (FIT) sau din vărsăminte din privatizare).

Activitatea de atragere a fondurilor europene nerambursabile de către administrația publică se caracterizează printr-o eficiență modestă în atingerea obiectivelor stabilite prin Cadrul Strategic Național de Referință convenit cu Comisia Europeană, pe baza Planului Național de Dezvoltare 2007-2013.

Gradul destul de redus al absorbției FEN, înregistrat la nivelul administrației publice, a fost determinat de următoarele cauze principale:

- nesolicitarea de informații, de către MFP, până în anul 2013 (pentru execuția anului financiar 2012), cu privire la execuția bugetelor acordate beneficiarilor publici pentru atragerea/derularea FEN, nici măcar prin situațiile financiare anuale ale instituțiilor publice. Începând cu anul 2013, pentru execuția financiară a anului

2012, prin OMFP nr. 71/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2012, a fost inclusă și ANEXA 19 - Situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din FEN postaderare, prin care au fost solicitate informații privind execuția sumelor din și pentru FEN;

- nu a fost exercitat controlul/auditul intern asupra modului de implementare/ execuție a creditelor bugetare alocate pentru implementarea proiectelor/programelor finanțate din FEN la nivelul beneficiarilor publici;
- lipsa de implicare a beneficiarilor publici, atât de la nivelul administrației centrale, cât și de la nivelul administrației locale, în utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor publice alocate în vederea susținerii derulării proiectelor finanțate din fonduri europene.

Recomandări

- ✓ efectuarea, de către MFP, prin structurile cu atribuții în domeniu, cel puțin o dată pe an, a unor evaluări asupra cheltuielilor definitive (cheltuieli neeligibile, cofinanțare națională etc.) din bugetul public pentru susținerea derulării programelor/proiectelor finanțate din fonduri europene, pentru întreaga perioadă auditată și pentru fiecare ordonator de credite;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze operațiunile de schimb valutar, astfel încât să fie redus riscul încărcării inutile a bugetului de stat cu cheltuieli rezultate din schimbul valutar;
- ✓ efectuarea de către structurile cu atribuții în gestionarea/derularea programelor finanțate din FEN a unei analize prin care să fie evaluat stadiul de implementare a fiecărui proiect și transmiterea periodică (trimestrial) către Autoritatea de Certificare și Plată și către Ministerul Fondurilor Europene a unei situații care să cuprindă cel puțin informațiile enunțate.

Curtea de Conturi consideră necesară implicarea mult mai activă a Ministerului Fondurilor Europene și a Ministerului Finanțelor Publice, **în monitorizarea execuției bugetare aferente fondurilor alocate de la bugetul public pentru susținerea proiectelor/programelor finanțate din fonduri europene.**

Raportul de audit al performanței este publicat integral pe pagina web a instituției www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.10. Auditul performanței cu privire la evoluția și situația patrimoniului taberelor școlare

Misiunea de audit s-a desfășurat la *Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST) și Direcțiile județene pentru sport și tineret*, organizate ca servicii publice deconcentrate ale ANST.

Obiectivul general al acțiunii de audit îl constituie atât modul de administrare a patrimoniului, cât și utilizarea resurselor alocate pentru funcționarea taberelor școlare.

Principalele concluzii

Patrimoniul taberelor școlare

La nivelul anului 1990, în România exista un număr de 207 tabere școlare aflate în proprietatea statului și în administrarea inspectoratelor școlare județene. La nivelul celor patru județe în care s-a realizat auditarea situației patrimoniului taberelor școlare și evoluției acestuia, respectiv județele: Brașov, Buzău, Constanța și Vâlcea, în anul 1990 exista un număr de 28 de tabere școlare.

Trebuie menționat faptul că valoarea patrimoniului taberelor școlare la nivelul anului 1990 nu s-a putut stabili cu exactitate de către actualele direcții județene de sport și tineret, motivația fiind lipsa documentelor contabile produse în anul 1990 ca urmare a faptului că entitățile care administrau patrimoniul taberelor școlare au trecut printr-o serie de reorganizări ce au presupus și mutarea arhivelor de la o entitate la alta, operațiuni în timpul cărora respectivele documente nu au fost gestionate corect.

Cu toate acestea, din documentele care au fost puse la dispoziție auditului, la nivelul celor 4 direcții județene pentru sport și tineret, DJST Vâlcea, DJST Constanța, DJST Brașov și DJST Buzău, s-a concluzionat că în patrimoniu nu erau evidențiate și nici evaluate 40 de active.

În ceea ce privește *investițiile efectuate* în centrele de agrement, concretizate în reparații capitale, modernizări sau obiective noi, nu se poate aprecia dacă la analizarea oportunității și a prioritizării lucrărilor de investiții s-au avut în vedere criterii clar stabilite care să asigure cheltuirea banilor publici în condiții de eficiență și eficacitate, deoarece nici până în anul 2013 nu a fost stabilit un plan de reabilitare și extindere a acestora.

Având în vedere numărul relativ mare de tabere școlare aflate în imposibilitatea de a putea fi utilizate la capacitate maximă, precum și tendința descrescătoare a alocațiilor bugetare, la inițiativa Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar (ANTTS), în perioada 2003-2004 au fost încheiate 15 contracte de colaborare cu diverși agenți economici, având ca obiect reabilitarea/modernizarea, întreținerea și utilizarea bazelor materiale ale unor tabere școlare, în prezent fiind în vigoare însă numai 3 astfel de contracte.

Deși intenția a fost bună, atribuirea, încheierea și derularea contractelor de colaborare s-a realizat fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, asociații nerespectând obiectul contractului, în multe cazuri utilizând bazele în scop și folos personal.

În patrimoniul Autorității Naționale pentru Sport și Tineret (ANST), la data de 13.08.2010, exista un număr de 184 de centre de agrement, din care numai 77 (41% din total) erau funcționale, conform analizei efectuate de conducerea Direcției Buget, Financiar, Contabilitate și Patrimoniu.

Unele dintre centrele de agrement efectiv nu mai există sau nu sunt în stare de utilitate deși, conform actelor normative prin care s-a realizat transferul, unitățile administrației publice locale aveau obligația menținerii destinației imobilelor transmise în administrare.

Din verificările efectuate la nivelul celor 4 DJST-uri auditate s-a concluzionat că fondurile alocate din bugetul de stat pentru realizarea de investiții în centrele de agrement, în perioada 2010-2013, au avut ca scop doar menținerea stării de funcționare a centrelor, fără să fi fost alocate fonduri pentru realizarea de investiții în scopul modernizării centrelor de agrement la nivelul standardelor europene.

Din examinarea modificărilor intervenite în situația patrimoniului taberelor școlare și a modului de operare a acestora în evidența contabilă s-au constatat cazuri în care modificările nu au fost operate în contabilitate la data producerii lor și nici în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului.

Finanțarea funcționării centrelor de agrement

În perioada 2010-2013, elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli aferente activității de funcționare a centrelor de agrement din subordinea direcțiilor teritoriale de tineret s-au realizat în baza prevederilor și solicitărilor cuprinse în scrisorile-cadru transmise de Ministerul Finanțelor Publice, funcționarea centrelor de agrement fiind finanțată din sume alocate de la bugetul de stat și din venituri proprii. Pe fondul reducerii alocațiilor pentru investiții, veniturile proprii au înregistrat un trend descrescător, datorită faptului că la nivelul direcțiilor teritoriale pentru sport și tineret nu au fost identificate surse noi de venituri proprii și nici soluții de menținere sau creștere a veniturilor din sursele deja existente.

În cadrul auditului a fost analizat și modul de organizare și desfășurare a activităților din taberele școlare, încercând a se identifica problemele existente

În perioada 2010-2012, conform reglementărilor în domeniu, beneficiarii taberelor sociale au fost copii și tinerii proveniți din familii al căror venit mediu lunar pe membru de familie a fost de până la 50% din salariul minim brut pe economie, beneficiarii de burse sociale, orfanii care nu sunt încredințați spre creștere și educare prin hotărâre judecătorească, precum și cei proveniți din forme instituționalizate de ocrotire, reglementări care nu au fost urmărite în implementarea lor, astfel că din verificarea unui eșantion de 170 de elevi trimiși în taberele sociale, conform documentelor justificative prezentate, s-a constatat că pentru 148 dintre aceștia nu reieșea că aveau dreptul la tabără socială. Din dosarele personale întocmite lipseau unul sau mai multe din următoarele documente: cererea de acordare a unui loc în tabără sau adeverințe de venit pentru unul dintre părinți, precum și alte documente din care să reiasă că elevul face parte din familie monoparentală.

Pe de altă parte, numărul de participanți la cele două categorii de tabără, sociale și pentru persoanele cu handicap, desfășurate în locațiile private acreditate este superior numărului de participanți din taberele organizate în centrele proprii. Astfel, ponderea participanților la taberele sociale desfășurate în perioada 2010-2012 în locațiile private acreditate reprezintă 74% în totalul participanților la tabere sociale, iar în cazul taberelor școlare pentru persoanele cu handicap reprezintă 56,5%. Fondurile alocate nu au fost suficiente, dar s-a preferat utilizarea locațiilor private și decontarea cheltuielilor aferente în detrimentul finanțării unui program de modernizare a locațiilor proprii.

Din analiza datelor cu privire la gradul de ocupare a centrelor de agrement în perioada 2010-2013, date furnizate de DJST-uri, s-a constatat faptul că există discrepanțe mari între centrele de agrement. Astfel, centrele de agrement care se află în zone cu potențial turistic ridicat și cu facilități privind căile de acces, prezintă un grad de ocupare ridicat, între 80%-100%. La polul opus se află centrele de agrement ce prezintă un nivel foarte scăzut al gradului de ocupare, cuprins între 0% și 50%, acestea fiind dezavantajate nu numai de potențialul turistic scăzut și facilități reduse privind căile de acces, dar și de alți factori. Totodată, gradul de ocupare scăzut este motivat și de personalul insuficient, fapt ce determină necesitatea introducerii a două zile libere între seriile de tabără, în vederea efectuării curățeniei generale și pregătirii centrului de agrement pentru următorul grup.

Recomandări

- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, ca urmare a modificărilor intervenite în situația patrimoniului acestora;
- ✓ elaborarea, conform prevederilor legale în vigoare, a unui plan de reabilitare și extindere a centrelor de agrement, astfel încât să crească calitatea serviciilor oferite beneficiarilor (elevi și tineri), iar oferta de activități desfășurate în acestea să devină din ce în ce mai atractivă și să satisfacă nevoile/cerințele acestora;
- ✓ analiza tuturor contractelor de colaborare derulate la nivelul direcțiilor județene din punct de vedere al necesității, oportunității, eficienței și eficacității și, în funcție de rezultatele analizei, dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării eventualelor pagube;
- ✓ crearea cadrului organizatoric necesar desfășurării activităților de control a modului în care se respectă obligația de a menține destinația de centre de agrement a imobilelor transferate și, în funcție

- de constatări, luarea măsurilor legale;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri formalizate care să stabilească modul concret, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității cu privire la elaborarea și fundamentarea bugetului instituției;
- ✓ crearea cadrului legal care să asigure obligativitatea plății unei taxe de acreditare de către agenții economici solicitanți, din a cărei colectare să se asigure fondurile necesare desfășurării întregii proceduri de acreditare;
- ✓ încheierea unui protocol de colaborare între Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Ministrul Educației Naționale (MEN) și Inspectoratele Școlare Județene (ISJ-uri), care să prevadă măsuri concrete de promovare a ofertelor naționale de tabără.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.11. Evaluarea managementului academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare la Ministerul Educației Naționale

Scopul auditului a fost acela de a analiza ansamblul de aspecte, conjuncturi și activități circumscrise domeniului vast și complex reprezentat de managementul academic și administrativ în gestionarea fondurilor publice alocate învățământului superior pentru activitatea de cercetare, identificarea vulnerabilităților, disfuncționalităților, deficiențelor și a zonelor potențial perfectibile, precum și formularea de recomandări în vederea ridicării nivelului de performanță a activității domeniului de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI).

Entitățile auditate au fost: Ministerul Educației Naționale (MEN), Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS), Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

Principalele constatări

Potrivit prevederilor HG nr. 217/2007 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013, sistemul românesc de CDI a traversat o perioadă extrem de dificilă după 1989, astfel subfinanțarea și restructurarea întârziată nu au dat șansa de racordare la tendințele mondiale din știință și tehnologie decât în cazuri izolate, iar sectorul, încă fragil, al întreprinderilor din România nu a putut exercita o cerere reală pentru inovare.

Totodată, atractivitatea redusă a carierei în cercetare a determinat pierderi calitative la nivelul resurselor umane și a făcut extrem de dificilă atragerea tinerilor performanți în cercetare. Mulți cercetători performanți au ales plecarea în străinătate. Nivelul scăzut al salariilor în CDI ar putea fi considerat ca determinant pentru activitatea scăzută, dar, în realitate, motivele au fost complexe, legate de reforma instituțională întârziată, de calitatea scăzută a infrastructurii de cercetare-dezvoltare, de lipsa unui sistem de evaluare care să stimuleze și să recompenseze performanța reală, excelența.

Totuși, finanțarea publică a cercetării-dezvoltării în România a înregistrat un proces de creștere începând cu anul 2005 și până în anul 2008, de la 628,5 mii lei la 2049,6 mii lei, după care s-a înregistrat o scădere, ajungându-se, în anul 2012 la nivelul de 1214,4 mii lei.

În acest context s-a analizat modul de îndeplinire a obligațiilor de către instituțiile de învățământ superior în activitatea de cercetare-dezvoltare, finanțată din fonduri publice.

Ministerul Educației Naționale, în calitate de autoritate de stat pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, nu și-a exercitat atribuțiile privind monitorizarea și evaluarea unităților de cercetare, dezvoltare și inovare, în conformitate cu legislația în vigoare, deoarece:

- nu a existat o concordanță între perioadele de aplicare a strategiilor proprii de CDI ale instituțiilor de învățământ superior și cele de aplicare a strategiei naționale în domeniu și nici nu s-au preluat obiectivele acestei strategii în programele proprii ale instituțiilor. Există cazuri în care, în aceeași instituție publică s-au elaborat mai multe strategii, pentru termene diferite, și au fost incluse în documentele proprii, specifice activității de învățământ;
- nu s-au organizat compartimente de marketing, iar rezultatele cercetării nu au fost reflectate în evidența specială;
- nu s-au elaborat și implementat monografii contabile specifice activității de cercetare, fapt pentru care există modalități neconforme de înregistrare a veniturilor, cheltuielilor, a rezultatelor cercetării ca forme de proprietate și transferul acestora către „clienți”;
- analizând evoluția, în perioada 2010-2012, a produselor din activitatea CDI s-a concluzionat că numărul articolelor publicate de instituțiile de învățământ superior s-a menținut relativ constant, iar numărul de citări al acestora a fost în scădere.

Din cadrul celor 92 de universități de stat și private se remarcă 3 instituții, Universitatea Politehnica București, Universitatea București și Universitatea Babeș-Bolyai Cluj, care înregistrează cel mai înalt nivel al articolelor publicate, al citării acestora, precum și al accesării proiectelor și programelor din Planul național de cercetare, dezvoltare și inovare 2007-2013 (PNII), care au derulat 34% din proiectele prin accesarea a 40% din fondurile destinate PNII.

În ceea ce privește numărul brevetelor obținute de universități în perioada 2002-2012 s-a remarcat Universitatea Ștefan cel Mare (122), urmată de Universitatea tehnică Gheorghe Asachi (67) și Universitatea Babeș-Bolyai.

Concluzii semnificative referitoare la Strategia națională s-au desprins din „Raportul de evaluare intermediară a Strategiei naționale și a Planului național de CDI pentru perioada 2007-2013”, întocmit la data de 23 ianuarie 2012 de evaluatorii internaționali ai Grupului Technopolis, evaluare efectuată la solicitarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS), pentru formularea unor recomandări documentate. Conform acestui raport:

- în Strategia națională 2007-2013 au fost abordate probleme importante, ca de exemplu rolul cunoașterii în cadrul progresului economic, importanța crescută a cooperării internaționale și a schimbului de informații, semnificația excelenței și rolul universităților și institutelor publice de CDI în câștigarea excelenței. De asemenea, a fost dezbătută problema delicată a inovării, sfera de acțiune a Strategiei fiind limitată doar la colaborarea dintre cercetare și industrie, nu și la aspectele referitoare la inovarea în industrie;
- aspectele referitoare la posibilitatea accesării Fondurilor Structurale nu a fost considerată o opțiune importantă la momentul elaborării Strategiei Naționale. Acest lucru a reprezentat, în opinia evaluatorilor internaționali, o oportunitate pierdută de România referitor la sursele posibile de finanțare a activității de CDI;
- referitor la exportul de inteligență, România face parte din grupul de țări care au deținut cel mai mare procent de export de cercetători și niciun procent relevant de cercetători invitați.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi se referă la:

- ✓ după prima Strategie Națională de CDI (2007-2013), elaborată prin metode prospective în cadrul unui proces de largă consultare, România trebuie să-și actualizeze viziunea asupra sistemului de CDI prin identificarea nevoilor interne și raportarea la obiectivele Strategiei Europa 2020 și Politicii de Coeziune. În contextul angajamentelor asumate de România, referitoare la Strategia Europa 2020 (o țintă de 2% PIB investiții în CDI, 1% sectorul public și 1% sectorul privat), sunt necesare transformări ample atât în mediul științific, cât și în cel economic. Actualizarea viziunii privind sistemul CDI și identificarea nevoilor interne în contextul economic și politic actual se cer a fi realizate printr-un document de strategie și instrumente de implementare ale acesteia.
- ✓ **Stimularea inițiativei sectorului privat** prin elaborarea și aprobarea cadrului legal referitor la adoptarea de proceduri pentru a agenților economici a unor facilități fiscale cu privire la activitatea de CDI; crearea, în cadrul programelor de ajutor de minimis, a unor fonduri de investiții cu capital de pornire destinat antreprenorilor cu idei inovatoare, precum și a unui fond de investiții cu capital de risc și de creștere destinat IMM-urilor inovatoare.
- ✓ **Susținerea procesului de definire și consolidare a domeniilor de investiție prioritară, prin:**
 - finanțarea de proiecte de CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de cercetare-dezvoltare și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere;
 - dezvoltarea infrastructurii și profesionalizarea resurselor umane specializate în transfer de tehnologie și de cunoaștere;
 - susținerea finanțării proiectelor majore și a marilor infrastructuri de CDI din sectorul public pentru dezvoltarea infrastructurii existente, crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare etc.) și sprijinirea construirii infrastructurilor de cercetare pan-europene în România;
 - concentrarea resurselor în domenii cu relevanță publică directă (sănătate, spațiu și securitate, patrimoniu și identitate națională), ținând cont atât de cererea publică de soluții inovatoare, cât și de organizațiile de cercetare care o pot satisface.
- ✓ **Susținerea cercetării fundamentale și de frontieră prin:**
 - asigurarea fondurilor pentru investițiile deja angajate (ex. Light Infrastructure European ELI) și a celor în curs de angajare (Institutul Dunării) și susținerea dezvoltării unor concentrări în jurul acestor mari infrastructuri;
 - susținerea dezvoltării resurselor umane specializate în administrarea și dezvoltarea grupurilor inovatoare;
 - asigurarea accesului la cercetarea științifică din fluxurile principale pentru toate organizațiile de cercetare.

- ✓ **Recuperarea decalajelor față de UE în sectorul CDI, prin:**
 - promovarea interesului pentru cercetare, știință și inovare în învățământul preuniversitar prin includerea în manuale și în materiale didactice electronice a descoperirilor recente și a posibilelor lor implicații sociale;
 - sprijinirea participării cercetării românești la proiectele Orizont 2020, precum și la inițiative europene, cum ar fi Inițiativele de programare comună (JPI), Inițiativele tehnologice comune (JTI)/Parteneriatele europene pentru inovare (EIP);
 - susținerea participării la organisme internaționale (CERN, ESA etc.) pe baza unui plan integrat de participare.
- ✓ **Realizarea unui management administrativ performant al fondurilor publice alocate activității de cercetare, prin** elaborarea, aprobarea și aplicarea unui „ghid de finanțare” în care să fie prezentate tipurile de documente justificative pentru acordarea avansurilor, decontarea cheltuielilor, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească documentele pentru a fi considerate eligibile și monografiile contabile corecte.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.12. Auditul performanței privind unele Programe Naționale de Sănătate derulate în perioada 2010-2012

Obiectivul general al misiunii de audit a fost evaluarea modului în care Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), casele de asigurări de sănătate județene (CASJ) au fundamentat necesarul de fonduri și au respectat principiile de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor alocate în perioada 2010-2012 pentru achiziția de medicamente în vederea derulării următoarelor programe naționale de sănătate (PNS): HIV/SIDA; boli cardiovasculare; oncologie; transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană.

Principalele concluzii:

- derularea Programelor naționale de sănătate (PNS) a fost reglementată prin HG nr. 1388/2010 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012 și Ordinul comun MS/CNAS nr.1591/1110/2010 pentru aprobarea normelor tehnice de realizarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2011 și 2012. Bugetele alocate programelor au fost aprobat prin legile bugetului de stat pe anii respectivi. În timpul execuției bugetare asupra bugetelor au survenit 14 modificări.
- în cursul anului 2012, deși au fost efectuate rectificări bugetare, volumul creditelor de angajament definitiv aprobate au fost cu 17%, respectiv 35% mai mici decât propunerea inițială a anumitor CASJ;
- prin neasigurarea creditelor de angajament la nivelul propunerilor CASJ nu s-a asigurat aprovizionarea ritmică și constantă cu medicamente necesare bolnavilor înscrși în programele naționale de sănătate;
- stabilirea necesarului lunar de credite bugetare și repartizarea acestora CASJ nu a avut la bază o fundamentare reală;
- actele normative nu au precizat contribuția financiară a CNAS și a Ministerului Sănătății pentru finanțarea programelor;
- repartizarea fondurilor de către CNAS către CASJ pentru finanțarea PNS nu s-a efectuat ritmic și constant în 2012. Deschiderile de credite ale CNAS către CASJ, efectuate cu precădere în ultimele luni ale anului, au condus la finanțarea cu întârziere a consumului de medicamente la unitățile sanitare și farmaciile cu circuit deschis, precum și la creșterea datoriilor restante;
- procedurile de achiziții publice nu s-au realizat la nivel național, ceea ce ar fi drept consecințe o uniformizare a prețurilor de achiziție practicate de către furnizori în relațiile contractuale cu unitățile sanitare și obținerea unor economii la FNUASS și la nivelul resurselor transferate de la Ministerul Sănătății;
- s-au decontat medicamente pe baza prescripțiilor medicale emise de medici de familie și de alte specialități, contrar prevederilor legale, potrivit cărora „pentru tratamentul bolnavilor cu afecțiuni oncologice, inițierea și continuarea tratamentului se fac de către medicul oncolog sau hematolog, după caz.”;
- farmaciile cu circuit deschis au eliberat medicamentele fără a se verifica dacă acestea au fost prescrise în conformitate cu prevederile legale în vigoare, care au fost incluse ulterior în documentele prezentate spre decontare, în cadrul Programului Național de Oncologie;
- CNAS nu a monitorizat și nu a controlat modul de utilizare de către CASJ a fondurilor alocate pentru derularea PNS, respectiv modul de aplicare a dispozițiilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu medicamentele în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice;
- Sistemul informatic utilizat – SIUI nu conține filtre prin care ar trebui identificate, în faza de validare, erorile care au fost introduse de către entitățile participante din documentele prezentate la decontare;
- controlul CNAS privind utilizarea fondurilor destinate achiziției de medicamente de către furnizorii de servicii medicale și farmaciile cu circuit deschis a fost orientat prioritar asupra unităților sanitare,

nicidecum asupra farmaciilor cu circuit deschis, așa cum prevăd normele tehnice de realizare a PNS și normele metodologice de aplicare a contractului-cadru;

- CNAS nu a organizat, conform normelor legale în vigoare, activitatea privind raportarea indicatorilor specifici programelor/subprogramelor naționale de sănătate cu scop curativ și nu a analizat, în dinamică, în perioada 2010-2012, indicatorii fizici și de eficiență privind realizarea programelor naționale de sănătate;
- CNAS nu a dispus măsuri pentru încadrarea, de către toate CASJ, în costurile medii stabilite prin normele tehnice privind realizarea PNS cu scop curativ;
- CNAS nu a urmărit realizarea concordanței dintre raportarea indicatorilor fizici și de eficiență comunicați, sub formă letrică, de către CASJ, cu indicatorii din programul SIUI, conform machetelor de raportare editate din modulul machete.

Recomandări

- ✓ la fundamentarea bugetului programelor naționale de sănătate cu scop curativ se vor lua în considerare atât nivelul indicatorilor fizici și de eficiență aprobați, cât și nivelul arieratelor înregistrate în anul precedent;
- ✓ CNAS va elabora și adopta, după caz, cadrul legal prin care să fie stabilite PNS, pentru care se vor organiza proceduri de achiziție publică la nivel național;
- ✓ CNAS va supraveghea CASJ pentru respectarea cadrului legal în vigoare cu privire la decontarea și plata obligațiilor față de furnizorii de servicii medicale și medicamente;
- ✓ adaptarea programului informatic SIUI în vederea preluării corecte a informațiilor transmise de către unitățile sanitare, farmacii cu circuit deschis, pentru a permite centralizarea corectă a datelor privind derularea PNS și elaborarea machetelor de raportare din SIUI pentru toate entitățile teritoriale;
- ✓ specializarea echipelor de control CASJ, în funcție de complexitatea și specificul programelor naționale de sănătate, pentru a permite identificarea unor posibile erori similare cu cele identificate în urma auditului performanței;
- ✓ identificarea cauzelor care au determinat ca unele CASJ să depășească indicatorii stabiliți sau situațiile în care costurile medii s-au realizat sub nivelul stabilit;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale prin care să se stabilească responsabilitățile cu privire la urmărirea și controlul indicatorilor la nivelul CASJ și la nivelul CNAS.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro secțiunea Publicații.

2.13. Evaluarea vulnerabilităților și sustenabilității Datoriei Publice

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, evaluarea modului de administrare și gestionare a datoriei publice de către Ministerul Finanțelor Publice (MFP), în sensul asigurării de către acesta a necesităților de finanțare guvernamentală în condițiile minimizării costurilor pe termen lung și limitării riscurilor, creșterii controlate și menținerii la un nivel sustenabil a datoriei publice, prin contractarea instrumentelor de datorie publică în timp util și la momentul oportun, precum și previzionării degradării condițiilor de piață care pot avea un impact semnificativ asupra echilibrului bugetar.

Din analiza datelor și informațiilor privind datoria publică a României în perioada 2010-2013 a rezultat că în această perioadă datoria publică în euro pe locuitor a crescut mai mult decât semnificativ, astfel că aceasta a fost, la 31.12.2013, de 1,4 ori mai mare față de 31.12.2010.

În această perioadă, datoria publică a înregistrat un trend crescător, relevând necesități de finanțare cu o traiectorie ascendentă, astfel că la 31.12.2013 a ajuns la 267.150,9 milioane lei (59.569,4 milioane euro), față de nivelul înregistrat la 31.12.2010, de 194.459,2 milioane lei (45.383,5 milioane euro), creștere care a atras majorarea serviciului datoriei publice și a cheltuielilor publice totale.

Serviciul datoriei publice este definit ca fiind totalitatea sumelor reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente datoriei publice, provenind din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către guvern, prin MFP, ori de către unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile administrației publice locale, pentru o perioadă de timp determinată. În perioada 2010-2013, România a achitat un serviciu al datoriei publice în sumă totală de 244.626,8 milioane lei (56.367,5 milioane euro), în medie 81.542,3 milioane lei (18.789,2 milioane euro) anual.

Auditul a avut ca **obiectiv general** evaluarea economicității, eficienței și eficacității modului de administrare și gestionare a sumelor provenite din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către autoritățile administrației publice locale sau de către Guvern, prin MF, urmărind: evaluarea sustenabilității datoriei publice în interrelație cu sustenabilitatea politicilor fiscale; evaluarea structurii portofoliului de datorie publică (structura portofoliului datoriei publice în funcție de monedă, rata dobânzii, maturitate, graficul de amortizare) și evaluarea politicilor de finanțare la nivel guvernamental.

Principalele concluzii:

- creșterea datoriei publice a avut drept consecință directă creșterea costurilor aferente acesteia, implicit a cheltuielilor publice;
- raportul dintre datoria publică și PIB s-a deteriorat în anul 2012 (+4 puncte procentuale, până la 41%). Creșterea datoriei publice (de la 37,1% din PIB, în anul 2010 la 41%, în anul 2012) a fost generată nu doar de nevoia de finanțare a deficitului bugetar, ci și de deprecierea monedei naționale și de consolidarea rezervelor de lichiditate ale Trezoreriei Statului;
- potrivit Eurostat¹, la sfârșitul anului 2012, 14 state membre ale Uniunii Europene depășesc valoarea de referință privind datoria publică de 60% din PIB stabilită prin Tratatul de la Maastricht (între acestea nu se regăsește și România), nivelul mediu de îndatorare fiind de 85,1% în PIB la nivelul Uniunii Europene și de 90,6% în PIB în Zona Euro. La sfârșitul anului 2012, statele cel mai puternic îndatorate au fost Grecia - 156,9%, Italia - 127%, Portugalia - 124,1%, Irlanda - 117,4%, iar cele mai puțin îndatorate: Estonia 9,8%; Bulgaria 18,5; Luxemburg 21,7%; România 37,9%;
- datoria publică externă a înregistrat o evoluție crescătoare și în raport cu exporturile de bunuri și servicii, atingând un vârf de 46,3% în anul 2012. Este de subliniat faptul că ritmul de creștere al datoriei publice externe devansează cu mult ritmul de creștere a exporturilor, ceea ce se va reflecta negativ asupra capacității de rambursare;
- în totalul datoriei publice guvernamentale a crescut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața externă și a scăzut ponderea obligațiilor financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața internă;
- ritmul de creștere al datoriei publice guvernamentale a devansat ritmul de creștere al economiei, situație care se reflectă în creșterea riscului de solvabilitate, ceea ce implică atenție deosebită din partea factorilor de decizie din MFP.
- datoria publică guvernamentală internă a crescut la sfârșitul anului 2012 de peste 1,11 ori față de cea a anului 2010. În perioada 2010-2012 aceasta a fost contractată în exclusivitate de sectorul bancar privat, asigurându-i-se acestuia un venit sigur și plasamente în active fără risc, prin care s-a creat un cerc vicios între datoria publică și consolidarea bancară;
- în contextul creșterii necesităților de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, structura portofoliului datoriei publice guvernamentale interne în care împrumuturile cu maturitate pe termen scurt, contractate de pe piața internă dețin cea mai mare pondere în totalul datoriei publice guvernamentale interne, poate expune statul la riscuri de lichiditate și refinanțare;
- în perioada analizată nu a existat un echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixe și cele cu rata dobânzii variabile, contractate de pe piața internă, ponderea cea mai mare în totalul datoriei publice guvernamentale interne au deținut-o împrumuturile cu rata dobânzii variabile, ceea ce a avut drept consecință creșterea vulnerabilității statului din cauza riscului ridicat de refinanțare. Această structură a datoriei publice guvernamentale interne generează menținerea unui risc de rată a dobânzii;
- în perioada analizată, din totalul datoriei publice guvernamentale externe, un procent cuprins între 36,5% și 43,8% a fost alocat pentru finanțarea de proiecte, nivelul cel mai scăzut a fost atins în anul 2012;
- datoria publică guvernamentală externă contractată pentru finanțarea de proiecte se situează la un nivel îngrijorător de scăzut, comparativ cu datoria publică guvernamentală externă contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice. Nivelul redus al contractării împrumuturilor externe destinate finanțării unor programe/proiecte de investiții viabile pe termen lung și generatoare de progres în plan economic și contractarea cu preponderență a împrumuturilor externe pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice accentuează dezechilibrele comerciale;
- serviciul datoriei publice în perioada analizată a avut o evoluție ascendentă, cel mai mare nivel al acestuia a fost atins în anul 2012 (66.399 milioane lei). Ritmul de creștere a acestuia a fost superior atât ritmului de creștere al PIB, cât și ritmului de creștere al cheltuielilor bugetului general consolidat, ceea ce poate conduce la îndatorarea excesivă a generațiilor viitoare;
- ritmul de creștere al costurilor aferente datoriei publice l-a devansat pe cel al datoriei publice. Creșterea mai rapidă a costurilor aferente datoriei publice are un impact financiar negativ asupra poziției fiscale a statului;
- raportat la veniturile fiscale, serviciul datoriei publice guvernamentale externe a avut o evoluție fluctuantă negativă. Astfel, în anul 2012, ritmul de creștere a serviciului datoriei publice guvernamentale externe a devansat cu mult atât ritmul de creștere al exporturilor, cât și ritmul de creștere al veniturilor fiscale;
- MFP (în calitate de garant/împrumutat) a efectuat plăți din fondul de risc în sumă de 476,9 milioane lei, din care a fost recuperată numai suma de 245,6 milioane lei, gradul de recuperare fiind de 51,5%.

¹ Conform publicației „Euro area and EU 28 Government deficit at 3.7% and 3.9% of GDP respectively, Government debt at 90.6% and 85.1%” din 21 octombrie 2013.

Totodată, au fost anulate datorii la fondul de risc, în sumă totală de 2.343,4 milioane lei, reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii;

- nivelul redus sau insuficient al exporturilor a avut un impact negativ asupra mărimii deficitului balanței comerciale. Creșterea necesității de resurse pentru acoperirea deficitului balanței comerciale poate conduce la contractarea de datorii pe plan extern. În anul 2011, ritmul de creștere al PIB a fost devansat de ritmul de creștere a soldului de cont curent, ceea ce înseamnă că valoarea netă negativă a balanței de plăți a crescut mai repede decât valoarea bunurilor și serviciilor produse de România în anul 2011, comparativ cu anul 2010;
- ritmul de creștere a datoriei publice externe a devansat cu mult ritmul de creștere a rezervelor internaționale. Valoarea raportului dintre rezervele internaționale și datoria publică externă a înregistrat o tendință descrescătoare. În condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice externe care devansează ritmul de creștere a rezervelor internaționale, România va fi din ce în ce mai mult dependentă de finanțări externe;
- ritmul de creștere a rezervelor internaționale a fost depășit de ritmul de creștere al importurilor de bunuri și servicii. Nivelul ridicat al importurilor comparativ cu cel al exporturilor a influențat negativ soldul balanței bunurilor și serviciilor.
- gradul de deschidere a economiei s-a menținut, în anii 2011 și 2012, la aproximativ 85%.

Recomandări

- ✓ împrumuturile externe să fie contractate, pe cât posibil, pentru finanțarea unor proiecte/programe prioritare de investiții productive;
- ✓ diversificarea instrumentelor de datorie publică plasate pe piață, în sensul utilizării și a instrumentelor destinate populației;
- ✓ realizarea unor proiecții multianuale pe elementele componente ale portofoliului datoriei publice, în scopul analizării impactului costurilor asociate asupra poziției fiscale a statului;
- ✓ restructurarea portofoliului de datorie publică guvernamentală, în vederea asigurării unui echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă contractate de pe piața internă, pentru că rata dobânzii variabilă conduce, de regulă, la costuri ridicate;
- ✓ identificarea posibilităților concrete de recuperare a sumelor plătite de MFP (în calitate de garant), reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei, la scadență, a disponibilităților financiare proprii.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.14. Auditul sistemului informatic referitor la gestionarea datoriei publice

Obiectivul auditului a fost identificarea și analizarea sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice, urmărindu-se:

- evaluarea modului de funcționare a controalelor generale asupra sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice și
- evaluarea modului de funcționare a controalelor de aplicație asupra sistemelor informatice pentru gestionarea datoriei publice.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice (MFP) care asigură administrarea generală a finanțelor publice.

Organizarea și conducerea contabilității operațiunilor efectuate de MFP în contul și în numele statului care privesc încasările și plățile privind fondul de risc, împrumuturile externe guvernamentale, finanțarea sau refinanțarea deficitului bugetului de stat, datoria publică internă pe bază de legi speciale, serviciul datoriei publice interne și externe se efectuează de către Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică.

Sistemul informatic pentru gestionarea datoriei publice este format din trei componente/aplicații: aplicația DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System), aplicația FTI STAR și aplicația CREDLOC, care funcționează independent.

DMFAS este un sistem computerizat conceput de Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) pentru a sprijini țările în procesul de administrare și gestionare a datoriei publice interne și externe, sistemul informatic FTI STAR este utilizat pentru administrarea datoriei publice guvernamentale contractată de pe piața internă și externă, iar aplicația CREDLOC este utilizată ca bază de date pentru datoria publică locală internă.

Principalele concluzii rezultate din auditul sistemului informatic:

- Departamentul IT din cadrul MFP nu a actualizat „Strategia de Tehnologie Informației a Ministerului Finanțelor Publice pentru 2003-2006”, iar ulterior nu a fost dezvoltată o nouă strategie de informatizare, care să urmeze tendința industriei IT. MFP nu deține încă un sistem IT integrat. În condițiile

menținerii procedurii de preluare manuală prin intermediul unor foi de lucru Excel a datelor și informațiilor aferente Contului general anual al datoriei publice guvernamentale și „Situția garanțiilor guvernamentale”, riscul operațional va crește;

- aplicația CREDLOC nu permite preluarea tuturor datelor și informațiilor necesare întocmirii „Situției privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale”, date raportate lunar de ordonatorii principali de credite la MFP;
- auditorii au constatat că 11 dintre utilizatorii aplicației FTI-STAR, prin natura activității lor, au drepturi de acces cu rol multiplu (din care 7 utilizatori - Front Office și Back Office și 4 utilizatori - Front Office și Middle Office), existând riscul apariției unor disfuncționalități legate de realizarea unei separații efective a atribuțiilor;
- sistemul informatic și aplicațiile IT care susțin activitatea de administrare a datoriei publice nu dispun de facilități care să permită integrarea cu sistemele informatice guvernamentale cu specific bugetar sau financiar;
- la nivelul MFP, deși concomitent cu elaborarea și aprobarea Politicii de securitate IT a ANAF a fost emis un ordin al ministrului pentru aprobarea Instrucțiunilor privind utilizarea sistemului informatic, nu a fost definită o politică de securitate a sistemelor informatice. Deși accesul în sala serverelor se realizează prin utilizarea unui sistem de cartele electronice, acordarea drepturilor de acces și monitorizarea utilizatorilor efectuându-se de către un serviciu specializat, totuși această verificare nu se face cu regularitate, ci doar în caz de necesitate;
- la nivelul MFP nu a fost încă formalizată relația dintre furnizorul/prestatorul intern (DGTI) și beneficiarul direct (direcțiile cu atribuții în domeniul datoriei publice), în sensul încheierii unor convenții bilaterale care să conțină clauze legate de calitatea serviciilor prestate, timpii de intervenție, modalitatea de monitorizare a rezultatelor etc., clauze similare SLA din contractele de externalizare.

Recomandări

- ✓ adoptarea unei noi strategii de informatizare a MFP, care să fie aplicabilă și activității de administrare și gestionare a datoriei publice, concomitent cu adoptarea cadrului procedural adecvat și realizarea unui sistem IT integrat;
- ✓ completarea aplicației FTI STAR cu noi funcționalități, astfel încât aceasta să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele necesare;
- ✓ actualizarea aplicației CREDLOC astfel încât toate informațiile din „Situția privind finanțarea rambursabilă contractată direct cu sau fără garanția statului sau garantată de unitățile administrativ-teritoriale” să se regăsească și în aplicația informatică CREDLOC; adăugarea unor noi funcționalități aplicației CREDLOC astfel încât această aplicație să respecte cerințele de înregistrare și raportare a datoriei publice și să genereze automat formularele „Contul general al datoriei publice locale la data de 31 decembrie ...” și „Situția garanțiilor locale la data de 31 decembrie ...”;
- ✓ adoptarea unor măsuri de bună practică legate de monitorizarea cu regularitate a accesului în sala serverelor;
- ✓ alinierea la bunele practici în domeniu, în sensul formalizării relațiilor inter-departamentale dintre DGTI și structurile din cadrul MFP care administrează datoria publică.

2.15. Auditul performanței privind eficiența utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de Strategia Națională Antidrog pe perioada 2005-2012 efectuat la AGENȚIA NAȚIONALĂ ANTIDROG

Auditul performanței a avut ca **obiective** analiza gradului de realizare a obiectivelor propuse prin SNA 2005-2012, precum și eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare alocate de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor prevăzute de SNA 2005-2012.

Agenția Națională Antidrog a urmărit implementarea Strategiei naționale antidrog (SNA) în perioada 2005-2012, prin care s-au stabilit ca obiective reducerea cererii și ofertei de droguri, întărirea cooperării internaționale și dezvoltarea unui sistem global integrat de informare, evaluare și coordonare privind fenomenul drogurilor.

Scopul SNA 2005-2012 a fost menținerea la un nivel scăzut al consumului de droguri în rândul populației generale, în primă etapă (2-4 ani) și de reducere a cazurilor de noi consumatori, în a doua etapă, în paralel cu reducerea criminalității organizate în legătură cu drogurile.

Principalele concluzii

- implementarea SNA 2005-2012 s-a realizat prin două planuri de acțiune, respectiv Planul de acțiune 2005-2008 (PA 2005-2008) și Planul de acțiune 2010-2012 (PA 2010-2012);
- pentru anii 2009 și 2010 nu a existat un plan de acțiune ca urmare a reorganizării ANA din anul 2009 și aprobării abia în data de 23.12.2010 a PA 2010-2012;

- niciunul din cele două planuri de acțiune aprobate prin hotărâri de Guvern nu a avut prevăzuți indicatori cantitativi/calitativi, iar în lipsa alocării de fonduri, nici indicatori privind eficiența, eficacitatea și economicitatea;
- în anul 2005 au fost înființate 47 de Centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA) ca structuri teritoriale ale ANA și le-au fost acordate, începând cu anul 2007, atribuții de monitorizare a activităților din circuitul integrat de asistență a consumatorilor de droguri și, respectiv, de furnizare de servicii de asistență medicală, psihologică și socială pentru consumatorii de droguri;
- legislația care reglementează organizarea și funcționarea ANA are inadverențe între prevederi;
- în vederea monitorizării/coordonării activităților specifice ariilor de intervenție pentru care ANA a fost responsabilă nu au fost elaborate metodologii;
- la nivelul niciunei structuri nu au existat proceduri de sistem/operaționale specifice activităților desfășurate, așa cum au fost acestea definite în accepțiunea OMFP nr. 946/2005. Astfel de proceduri au fost aprobate la finalul implementării SNA 2005-2012, respectiv începând cu anul 2012;
- la nivelul niciunei structuri de specialitate din cadrul ANA nu a fost analizată eficiența, eficacitatea și economicitatea fondurilor utilizate pentru implementarea activităților, astfel de analize fiind efectuate doar din prisma acceptării de către finanțatorii externi a rapoartelor specifice și rambursării fondurilor corespunzătoare activităților realizate;
- referitor la programele naționale fundamentate și elaborate la nivelul ANA și aprobate prin hotărâri de Guvern, două dintre acestea nu au fost finanțate, fie ca urmare a faptului că nu s-au putut identifica surse de finanțare externă la nivelul prevăzut prin hotărârea de guvern, fie ca urmare a unor inadverențe legislative, pentru care, deși de la nivelul ANA s-au efectuat demersuri de remediere, acestea nu au avut efect;
- un alt aspect care a influențat negativ implementarea în totalitate a obiectivelor prevăzute în SNA pentru care ANA a fost responsabilă, a fost reorganizarea Agenției, care a condus fie la pierderea capacității instituției de contractare a unor proiecte importante cu finanțare externă sau blocarea temporară a implementării proiectelor deja contractate, fie la neutilizarea integrală a fondurilor care fuseseră alocate din bugetul de stat pentru derularea programului respectiv;
- un raport de evaluare a SNA 2005-2012 a fost realizat de Fundația Romanian Angel Appeal, în baza unui protocol semnat de ANA cu reprezentanța UNICEF în România, ale cărui concluzii au fost agreate de personalul ANA în mod limitat, o parte dintre acestea nefiind luate în considerare, deoarece contraziceau evidențele științifice stabilite de studiile de profil, respectiv cele redată în Rapoartele naționale privind situația drogurilor. Recomandările formulate au fost luate în considerare la elaborarea noii SNA 2013-2020, aprobată prin HG nr. 784/2013, în măsura în care au fost confirmate prin rezultatele studiilor și cercetărilor efectuate, în baza analizei indicatorilor care au descris fenomenul drogurilor în România în anii 2012-2013.

Recomandări

- ✓ efectuarea demersurilor necesare astfel încât planul de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020 să conțină elemente de natură financiară. Fundamentarea estimărilor bugetare aferente fiecărui obiectiv specific și fiecărei activități din cadrul acestora urmează a se realiza cu partenerii instituționali;
- ✓ continuarea tuturor demersurilor necesare în vederea asigurării concordanței între prevederile actului normativ de organizare și funcționare a Agenției, ale Regulamentului de organizare și funcționare și ale statelor de organizare ale Agenției Naționale Antidrog;
- ✓ întocmirea unei metodologii unitare prin care să se asigure monitorizarea și coordonarea activităților specifice fiecărei arii de intervenție, derulate la nivelul ANA, în vederea implementării Strategiei naționale antidrog 2013-2020;
- ✓ alocarea distinctă de fonduri pentru fiecare activitate prevăzută în planurile de acțiune pentru implementarea SNA 2013-2020, pentru care ANA este responsabilă;
- ✓ la finalul implementării fiecărei activități, se va efectua o analiză a eficienței, eficacității și economicității fondurilor utilizate de către structurile implementatoare;
- ✓ continuarea demersurilor realizate de la nivelul ANA în vederea operaționalizării comunităților terapeutice;
- ✓ întocmirea unei metodologii unitare prin care să se asigure activitatea de coordonare și monitorizare a instituțiilor/organismelor responsabile, agreată și însoțită de fiecare dintre acestea;
- ✓ crearea unei structuri din care să facă parte reprezentanți ai tuturor entităților cu responsabilități în domeniul luptei împotriva traficului și consumului drogurilor, care să asigure un sistem performant de comunicare între acestea și, implicit, o coordonare/monitorizare unitară de către ANA a activităților cuprinse în SNA 2013-2020;
- ✓ rapoartele de evaluare a implementării planurilor de acțiune urmează a fi înaintate spre informare și Guvernului, și nu doar instituțiilor/organismelor partenere, așa cum s-a procedat în cazul SNA 2005-2012.

2.16. Auditul performanței activității de reglementare, monitorizare și control a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Obiectivele generale ale auditului au fost: evaluarea activităților de reglementare, monitorizare și control ale Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC); gradul de realizare a dezvoltării accelerate a serviciilor comunitare de utilități publice; impactul și efectele activității ANRSC asupra serviciilor de utilități publice.

- ANRSC a elaborat acte normative pentru reglementarea pieței serviciilor comunitare de utilități publice și a activității participanților la aceasta în concordanță cu reglementările UE. ANRSC acordă, modifică, suspendă sau retrage licențe operatorilor/prestatorilor de servicii de utilități publice, avizează prețuri și tarife locale pentru serviciile comunitare de utilități publice.
- Pentru monitorizare ANRSC nu are o bază de date organizată informatic, ci tabele în format Excel, în care datele sunt introduse manual. Baza de date nu este actualizată în toate cazurile la zi și nu conține date atotcuprinzătoare care să asigure determinarea unor indicatori necesari și relevanți pentru evaluarea stării serviciilor de utilități publice și prezentarea acestora în rapoartele anuale. ANRSC se confruntă cu un deficit de personal de specialitate (33 de salariați) care să urmărească monitorizarea activității operatorilor și să întocmească rapoartele anuale și cu o dotare defectuoasă cu echipamente IT.
- Planurile anuale de control nu au fost actualizate cu modificările intervenite pe parcursul anului, deși nu au fost realizate toate acțiunile de control planificate inițial. Din verificările efectuate cu privire la modul de întocmire a Notelor de control s-a constatat că documentele nu conțin în toate cazurile și măsurile dispuse în urma controalelor efectuate, acestea fiind transmise ulterior entității controlate, iar procedura de lucru privind urmărirea realizării măsurilor nu prevede și aplicarea sancțiunilor pentru nerealizarea măsurilor stabilite în urma controalelor. Evidența ANRSC privind realizarea măsurilor de conformare nu conține date și informații explicite cu privire la: stadiul realizării măsurilor, modalitatea de realizare a acestora, precum și data ducerii la îndeplinire.
- Rapoartele anuale privind starea serviciilor de utilități publice, nu prezintă „elemente de fundamentare și actualizare a Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice, precum și a strategiilor proprii adoptate de autoritățile administrației publice locale”, conform atribuțiilor legale ale autorității, prevăzute la art. 20 alin. (2) din Legea nr. 51/2006.

Recomandări

- ✓ realizarea unui sistem informatic integrat care să permită crearea unei baze de date unice cu informații complete;
- ✓ aprobarea indicatorilor tehnico-economici, stabiliți prin machetele de raportare pentru fiecare serviciu de utilitate publică, pentru a li se conferi acestora caracter de reglementare și pentru a genera obligația legală a operatorilor de a furniza datele solicitate prin acesta, stabilirea obligației operatorilor, de a raporta datele cu privire la realizarea indicatorilor de performanță;
- ✓ actualizarea planurilor anuale de control; aplicarea sancțiunilor sub forma amenzilor când se identifică situații de nerespectare a prevederilor legale aplicabile în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;
- ✓ efectuarea de analize comparative cu sistemele de servicii de utilități publice existente în alte state europene, cu ocazia elaborării rapoartelor anuale de activitate ale ANRSC;
- ✓ analizarea de către minister a stadiului de implementare a „Proiectului privind dezvoltarea unui sistem de monitorizare a indicatorilor de performanță în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice”, finanțat în cadrul Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) și operaționalizarea acestuia;
- ✓ armonizarea legislației serviciului de salubritate cu cea privind Strategia națională pentru accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, cu cea privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și organizarea și funcționarea ANRSC;
- ✓ analiza tarifelor, taxelor și a contribuțiilor încasate de ANRSC, din punct de vedere al posibilității de reducere a numărului acestora (în prezent sunt 11) prin eliminare sau comasare și din punct de vedere al posibilității de diminuare a cuantumului acestora, analiză care ar putea contribui și la perceperea, de la populație, a unor tarife mai convenabile pentru aceasta în utilizarea serviciilor de utilități publice.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.17. Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse în scopul de a preveni efectele unui cutremur major în municipiul București

Obiectivul principal al auditului l-a constituit evaluarea eficienței și eficacității programelor și a măsurilor întreprinse pentru prevenirea efectelor unui cutremur major în municipiul București, respectiv Programul privind consolidarea imobilelor cu risc seismic, elaborarea, implementarea și utilizarea sistemelor infor-

matice geospațiale, precum și modul de organizare, finanțare și dotare a activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență.

Pentru municipiului București, cutremurul reprezintă dezastrul natural cu cel mai ridicat nivel de risc, ale cărui urmări pot afecta populația, construcțiile, bunurile și funcționarea obiectivelor social-economice, iar reducerea riscului seismic al construcțiilor existente trebuie considerată acțiune de interes național.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Unitatea Administrativ-Teritorială a Municipiului București (UATMB), care derulează proiectul „Sistem de management al Situațiilor de urgență”, finanțat, în principal, dintr-un împrumut de la Banca Mondială.

Programul de consolidări imobile, deși a reprezentat principala acțiune cu scop preventiv, de natură a limita efectele unui cutremur în București, nu a fost abordat ca o prioritate, pe de o parte din cauza legislației în domeniu care nu este clară, facilă și a suferit numeroase modificări, iar, pe de altă parte, din cauza nerealizării indicatorilor stabiliți în cadrul Programului.

Ca urmare a auditului au fost identificate lacune în legislația care reglementează: modul de organizare, dotare și finanțare a structurilor implicate în activitatea de prevenire și combatere a efectelor seismelor, modul de organizare, dotare și finanțare a activităților pentru gestionarea situațiilor de urgență, modul de organizare, mobilizare și acțiune a entităților implicate după producerea seismului, precum și lacune de natură organizatorică la nivelul Primăriei Generale a Municipiului București pentru implementarea Programului privind consolidarea imobilelor.

Recomandări

- ✓ adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru prevenirea efectelor unui cutremur major, prin care să fie stabilite termene și reguli bugetare stricte, inclusiv pentru îmbunătățirea bazei materiale necesare intervențiilor în situații de urgență;
- ✓ elaborarea cadrului legislativ detaliat, complet și cuprinzător pentru rezolvarea tuturor situațiilor cu care s-a confruntat primăria în implementarea programului privind consolidarea imobilelor și prezentarea acestuia MDRAP pentru promovare spre adoptare de Parlament;
- ✓ întocmirea unor programe pe termen mediu și lung privind acțiunea de consolidare a imobilelor care să cuprindă și indicatori de performanță și identificării unor finanțări alternative (fonduri de la UE, parteneriat public-privat etc.);
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri interne având termene și responsabilități precise și modalități de implementare, prin care să se elimine vulnerabilitățile, disfuncționalitățile și deficiențele constatate;
- ✓ stabilirea de acțiuni coordonate pentru educarea, informarea și conștientizarea populației asupra pericolelor la care se expun dacă nu procedează la luarea măsurilor de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente, prin programe în care să fie implicată și societatea civilă;
- ✓ cooperarea dintre UATMB și Sectoarele Municipiului București și, în special, cu managementul regiilor și societăților care administrează infrastructurile critice și managerii unor companii private de interes local;
- ✓ folosirea tehnologiei GIS în evaluarea pericolelor naturale, pentru identificarea zonelor cu risc ridicat de producere a fenomenelor naturale periculoase;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne pentru gestionarea donațiilor primite în caz de dezastru.

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.18. Auditul performanței privind eficiența și eficacitatea programelor și măsurilor întreprinse atât în scopul de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României pe perioada 2005-2013

Obiectivele auditului au fost: evaluarea eficienței și eficacității programelor și măsurilor întreprinse în scopul, atât de a preveni, cât și pentru a înlătura efectele inundațiilor pe teritoriul României, modul în care au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea resurselor financiare alocate pentru managementul situațiilor de urgență în cazul inundațiilor, precum și impactul acestora în reducerea pagubelor provocate de aceste fenomene.

Factorul de țară pentru riscul de inundații în România este cel mai mare din Europa și de patru ori mai mare decât în Italia, Belgia sau Marea Britanie.

Experiența producerii de inundații pe teritoriul României a arătat că zonele direct afectate se confruntă, după manifestarea acestor calamități, în principal, cu următoarele probleme: timp îndelungat pentru repunerea în funcțiune a utilităților (electricitate, apă); număr mare de sinistrați; nevoia de alimente, apă potabilă, echipament adecvat; acordarea de sprijin familiilor care au avut membri decedați, precum și familiilor care au în componență persoane cu handicap.

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Administrației și Internelor – Direcția Generală pentru Relațiile cu Instituțiile Prefectului și la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

(IGSU), Ministerul Mediului și Pădurilor – Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor și la Administrația Națională „Apele Române”.

Pentru prevenirea și înlăturarea efectelor inundațiilor România are elaborată o Strategie națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung și un Plan de acțiune, care cuprind activitățile programate a se desfășura în perioada 2010-2035. Activitățile privind implementarea strategiei sunt monitorizate permanent de Autoritatea pentru Inundații și Managementul Apelor din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor, termenele prevăzute în calendarul de implementare aprobat au fost respectate.

- Din analiza înzeestrării IGSU și a unităților teritoriale implicate a rezultat că dotarea cu mijloace tehnice pentru intervenție este insuficientă, iar gradul de uzură fizică și morală al acestora este avansat.
- În perioada 2009-31.03.2014 efectivele de personal de intervenție ale IGSU au fost reduse cu 3.531 persoane, respectiv cu 11,5%, iar efectivele de personal de intervenție (număr de posturi) prevăzute pentru IGSU au fost reduse, în perioada 2009-2011, cu 14.209 posturi, respectiv cu 33,3%. În acest context, există riscul ca să nu fie asigurat un răspuns prompt și eficient în situații de urgență.
- În scopul creșterii calității în managementul situațiilor de urgență, Guvernul României a contractat, în anul 2004, Împrumutul nr. 4736 RO de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) pentru realizarea și implementarea Sistemului Informațional de Management pentru Situații de Urgență (SMISU), sistem informatic integrat, care nu este operațional nici în prezent, din cauza întârzierilor înregistrate în derularea Proiectului, deși finanțarea acestuia a fost asigurată, iar implementarea a început încă din anul 2008.
- Pentru minimizarea efectelor inundațiilor: s-au întocmit Planuri de avertizare alarmare, dar nu sunt actualizate; s-a organizat campania de informare preventivă privind inundațiile, denumită „Mod de comportare în caz de inundații” și derulată de IGSU pe parcursul anului 2011, care a avut stabilite obiective precise, dar calendarul campaniei nu a cuprins și o etapă de evaluare/analiză a gradului de realizare a obiectivelor propuse; MMP, singur sau în colaborare, efectuează verificări anuale, la construcțiile cu rol de apărare împotriva inundațiilor și prin ANAR organizează anual exerciții de simulare a modului de acțiune al autorităților centrale și locale în gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații.
- Stocurile de materiale pentru intervenție sunt asigurate în proporție de circa 60% din necesar, majoritatea construcțiilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor sunt funcționale, însă necesită investiții pentru: refacerea celor afectate de viiturile din anii anteriori, mărirea gradului de siguranță, dar și pentru execuția unor construcții noi în zonele critice.
- Cu ocazia inventarierii construcțiile hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, în anul 2013, au fost identificate 746 de puncte critice, a căror valoare a lucrărilor pentru punerea în siguranță a fost estimată la peste 4,4 miliarde lei.
- Planurile de acțiune în caz de accident la baraj nu au fost actualizate în localitățile și la obiectivele situate în aval de lacurile de acumulare, în anul 2014 ANAR a alocat suma de un milion lei pentru realizarea de studii de rupere la barajele deținute în administrare. Finanțarea investițiilor cuprinse în programul Ministerului Mediului și Pădurilor s-a realizat din: credite externe rambursabile, fonduri externe nerambursabile care au avut o pondere neînsemnată în total, Fondul pentru Mediu și Fondul Solidaritatea al Uniunii Europene, surse proprii ale AN „Apele Române” și de la bugetul de stat.

Recomandări

- ✓ întocmirea/actualizarea Planurilor de avertizare-alarmare la nivel local/județean;
- ✓ atragerea de fonduri nerambursabile de la bugetul UE în completarea alocațiilor de la bugetul de stat pentru dotare cu tehnică, echipamente, aparatură și materiale de intervenție și planificarea resurselor gestionării situațiilor de urgență;
- ✓ informatizarea sistemului de culegere, prelucrare și raportare a datelor operative referitoare la situațiile de urgență;
- ✓ dezvoltarea serviciilor voluntare pentru gestionarea situațiilor de urgență la nivel local;
- ✓ operaționalizarea dispeceratelor integrate ISU-SAJ (Inspectorat pentru situații de urgență – Serviciu de ambulanță județean) la nivel național;
- ✓ finanțarea construcțiilor cu rol de apărare afectate de viiturile din anii anteriori și a construcțiilor noi în zonele critice;
- ✓ asigurarea stocurilor de materiale la comitetele locale pentru situații de urgență;

Raportul de audit al performanței este publicat pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

Control

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-a conferit Constituția și Legea-cadru de organizare și funcționare, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control tematic la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Prin verificările efectuate s-au urmărit, în principal, următoarele obiective: modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului; utilizarea și rambursarea creditelor externe; administrarea veniturilor bugetare; achizițiile publice; acordarea drepturilor de personal; privatizarea și altele.

Acțiunile de control efectuate au identificat cazuri de nerespectare a legilor și reglementărilor în vigoare la data efectuării controalelor, constatându-se abateri financiar-contabile, unele având drept rezultat neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau producerea unor prejudicii.

Tabelul nr. 15 Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control pe anul 2014

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.896,7
	milioane euro*	427,2
Prejudicii	milioane lei	1.322,0
	milioane euro*	297,7
TOTAL	milioane lei	3.218,7
	milioane euro*	724,9

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de: Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) și Direcția Generală a Vămirilor (DGV), efectuat pentru exercițiul bugetar al anului 2013

Volumul veniturilor fiscale colectate la bugetul general consolidat poate fi influențat de o multitudine de factori, dintre care cei mai importanți sunt potențialul economic al țării (nivelul produsului intern brut) și performanța administrației fiscale, respectiv capacitatea de a contracara fenomene de evaziune fiscală și de a asigura un randament ridicat al colectării impozitelor și taxelor. În anul 2013, ANAF a colectat 173.553 milioane lei.

Din analiza indicatorului *Gradul de conformare voluntară la plata obligațiilor fiscale* (valoric), care reflectă nivelul plăților realizate voluntar de către contribuabil până la termenul scadent al obligațiilor fiscale, a rezultat că, în anul 2013, contribuabilii au achitat în mod voluntar 149.707 milioane lei, ceea ce reprezintă 81,8% din valoarea declarațiilor fiscale depuse de agenții economici, *cu 18,2% mai puțin (33.300 milioane lei), ceea ce a condus la înregistrarea unui nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită*. Arieratele înregistrate de contribuabili, persoane juridice și fizice, la data de 31.12.2013, au însumat 75.857 milioane lei, din care 2.548 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 73.309 milioane lei arierate de la persoane juridice.

Ponderea cea mai mare o reprezintă *arieratele nerecuperabile ale persoanelor juridice* (58.367 milioane lei), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici clasificate în următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească, prin *deschiderea procedurii insolvenței*, prin instituirea administrării speciale sau prin suspendarea poprii conform Codului de procedură fiscală;
- arierate *amânate la plată* în vederea scutirii;
- arierate pentru care s-a declarat *starea de insolvabilitate fără venituri sau bunuri urmăribile*.

În evoluție, *arieratele nerecuperabile* au crescut de la 26.781 milioane lei în anul 2008, la 53.110 milioane lei în anul 2012 și la 58.367 milioane lei în anul 2013, cea mai mare parte a acestora fiind *determinată de deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor*, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, se întrerupe calculul accesoriilor de la acel moment.

Tabelul nr.16 Situația arieratelor pe bugete la 31.12.2013

- milioane lei -

Buget	Arierate recuperabile	Arierate nerecuperabile	Total
Buget de stat	12.824	41.126	53.950
Bugetul asigurărilor sociale de stat	3.145	13.066	16.211
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.059	3.188	4.247
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	139	1.127	1.266
Bugetul instituțiilor publice	33	150	183
Total arierate la 31.12.2013 (persoane fizice și juridice)	17.200	58.657	75.857

Din evidențele ANAF rezultă că cele mai mari arierate le au agenții economici cu capital privat urmați de cei cu capital de stat.

Tabelul nr. 17 Tipuri de arierate pe categorii de contribuabili

- milioane lei -

Tip arierate	Categorie contribuabil	Valoare arierate (milioane lei)	% din total
Arierate recuperabile	Agenți economici cu capital privat	12.491	17,0
	Agenți economici cu capital de stat	2.451	3,4
Arierate nerecuperabile	Agenți economici cu capital privat	46.980	64,1
	Agenți economici cu capital de stat	11.387	15,5
Total		73.309	100,0

Din tabelul prezentat rezultă că *81,1% din arieratele înregistrate în evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat*, iar dintre acestea ponderea semnificativă o dețin arierate nerecuperabile, adică echivalentul a *64,1% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România* (de regulă, arierate ale unor firme în insolvență/faliment/insolvabilitate).

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiza de risc nu sunt conduse conform normelor date în aplicarea Codului fiscal; nerespectarea procedurii privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale; neaplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea auditării situațiilor financiare ale întreprinderilor publice; neurmărirea înregistrării în scopuri de TVA a contribuabililor persoane juridice și fizice autorizate care au depășit plafonul de scutire; neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat) etc.;
- evidența analitică pe plătitor și evidența contabilă a veniturilor bugetului de stat sunt denaturate ca urmare a: înregistrărilor eronate în evidența analitică pe plătitor, în fișa pe plătitor și în evidența contabilă ținută de ANAF; neînregistrarea integrală în contabilitate a valorii TVA-ului aprobat la rambursare, dar neachitat până la data de 31.12.2013; raportări eronate ale datelor din situațiile financiare; neconcordanțe între veniturile înregistrate în contabilitate și sumele încasate efectiv prin unitățile de Trezorerie etc.;
- activitatea de colectare a creanțelor fiscale s-a caracterizat prin deficiențe privind: stingerea creanțelor fiscale prin executare silită; activitatea de instituire a sechestrelor; derularea procedurii de declarare a insolvenței debitorilor și de atragere a răspunderii solidare; eşalonările la plată acordate și pierderi determinate de creșterea numărului de agenți economici aflați în stare de insolvență/faliment;
- activitatea de inspecție fiscală s-a caracterizat prin: neinstituirea sau instituirea cu întârziere, în unele cazuri, a măsurilor asiguratorii de către organele de inspecție fiscală; existența unor cazuri în care s-au constatat neincluderea în programul de control și neefectuarea inspecției fiscale în termenul legal la agenți economici care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior; nerespectarea normelor, metodologiilor, tematicilor de control și procedurilor pentru inspecția fiscală etc.;
- activitatea de gestionare a dosarelor fiscale s-a caracterizat prin întârzieri mari în derularea procedurii de transfer al dosarelor fiscale între organele fiscale (în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor);
- deficiențe privind monitorizarea mișcărilor de produse accizabile în regim suspensiv de la plata accizei prin aplicația EMCS-RO (Excise Movement and Control System-Sistemul de Control al Mișcărilor cu Produse Accizabile);
- neîndeplinirea unor atribuții de către Direcția Generală a Vămirilor care au generat riscul ca organismele europene (Comisia Europeană) să constate că România, în calitate de stat membru, nu s-a asigurat că sistemul național EORI-RO este actualizat permanent, este complet și exact, așa cum cer reglementările vamale comunitare din Regulamentul CEE nr. 2454/1993;
- caracter formal și neconcludent al unor misiuni specifice de control desfășurate, confirmat prin faptul că mijloacele de probă administrate pentru formularea concluziilor unor controale au fost insuficiente;

- activitatea de control vamal ulterior s-a desfășurat cu deficiențe: întârzieri în constatarea și contabilizarea drepturilor vamale; nerespectarea Regulamentului vamal comunitar privind întocmirea deciziilor de regularizare în termenul prevăzut de acesta;
- deficiențe referitoare la Sistemul de control al exporturilor ECS-RO care constau în faptul că reglementările naționale privind sistemul de control al exporturilor ECS-RO nu stabilesc modalitatea de confirmare a liberului de vamă pentru exporturile urmate de tranzit, autoritatea vamală, în baza unui ordin național, utilizând în mod abuziv tranzitul vamal, în lipsa confirmării liberului de vamă conform cerințelor vamale comunitare.

Măsurile dispuse:

- ✓ instituirea unei proceduri informatice de editare automată a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor;
- ✓ implementarea unor instrumente performante de investigare și control;
- ✓ identificarea soluțiilor tehnice pentru inventarierea, la sfârșit de an, a tuturor creanțelor bugetare;
- ✓ urmărirea evidențierii corecte a TVA de rambursat în contabilitatea creanțelor bugetare, în contul „*Creditori ai bugetului de stat*”;
- ✓ actualizarea și completarea normelor metodologice existente referitoare la Codul de procedură fiscală;
- ✓ intensificarea controlului intern/managerial asupra modului de respectare a dispozițiilor cu privire la executarea silită, prevăzute de OG nr. 92/2003, cu modificările și completările ulterioare și procedurile interne de lucru; efectuarea de analize privind modul de acordare a eșalonărilor la plată;
- ✓ eficientizarea controlului intern/managerial privind activitatea de transfer a dosarelor fiscale;
- ✓ efectuarea de verificări specifice privind supravegherea fiscală a mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv, valorificarea tuturor informațiilor rezultate din aplicația EMCS-RO și aplicarea sancțiunilor contravenționale;
- ✓ actualizarea datelor din sistemul național EORI-RO, pe baza informațiilor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului;
- ✓ respectarea tuturor prevederilor legale privind regimul juridic al contravențiilor de către personalul cu atribuții de control din cadrul autorității vamale;
- ✓ investigarea și cercetarea tuturor actelor și faptelor contribuabilului, relevante pentru stabilirea stării de fapt fiscale, precum și efectuarea inspecției fiscale în termenul legal de prescripție;
- ✓ demararea unei verificări interne pentru stabilirea cu exactitate a gradului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu și dispunerea de măsuri, în condițiile legii, împotriva persoanelor care se fac vinovate de abaterea de la legalitate și regularitate;
- ✓ reglementarea utilizării sistemului NONECS conform dispozițiilor vamale comunitare.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la: Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA - SC FRC SA și la Compania Națională Loteria Română SA - CNLR SA

2.1. **Societatea Comercială Fondul Român de Contragarantare SA - SC FRC SA** are ca obiect unic de activitate îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare, prin preluarea unei părți din riscul asumat de fondurile de garantare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- acordarea de contragarantii unor IMM-uri care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate sau erau considerate „întreprinderi în dificultate”; cu nerespectarea condițiilor de garantare a finanțării; fără perceperea primei anuale de contragarantare;
- efectuarea unor cheltuieli nelegale, reprezentând cheltuieli de natură salarială prin acordarea: unor remunerații membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Directoratului, indemnizații secretarului de ședință al Consiliului de Supraveghere și al Directoratului SC FRC SA, precum și a unor despăgubiri unui membru al Consiliului de supraveghere, revocat din funcție anterior încheierii mandatului de 4 ani;
- încălcarea prevederilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, concretizată în plăți nelegale pentru: protocol, combustibil, servicii medicale pentru membrii Directoratului, formare profesională, ajutoare bănești pentru salariați;
- bugetele de venituri și cheltuieli al SC FRC SA, pentru anii 2011 și 2012, nu au fost aprobate prin hotărâre de guvern, fiind aprobat numai de AGA, contrar prevederilor OUG nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, cu modificările și completările ulterioare.

Măsurile dispuse pentru înlăturarea abaterilor:

- ✓ desfășurarea activității entității în baza unui buget de venituri și cheltuieli, elaborat și aprobat în condițiile legii;

- ✓ extinderea verificărilor asupra debitelor înregistrate în contabilitate în vederea identificării și a altor cazuri de debite din contragarantii executate de către fondurile de garantare, înregistrate în mod nelegal pe costuri și pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare în condițiile legii, a stabilirii vechimii acestora și a cuantumului debitelor de recuperat, pentru care se vor dispune măsuri de recuperare în condițiile legii; stabilirea cuantumului cheltuielilor majorate în mod nejustificat, precum și a impozitului pe profit suplimentar datorat bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate și virarea acestora pe destinațiile legale inclusiv accesoriile aferente;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pentru cheltuielile nelegale.

2.2. Compania Națională Loteria Română SA - CNLR SA este organizată și funcționează în scopul realizării cadrului pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- din inventarierea imobilizărilor corporale la data de 31.12.2013 s-a constatat neefectuarea intabulării tuturor construcțiilor și clădirilor aparținând domeniului privat al statului, aflate în patrimoniul administrat de Loteria Română, neprocedându-se la efectuarea operațiunilor de cadastru și de înscriere a acestora în Cartea funciară;
- pentru achiziții publice de bunuri și servicii nu au fost elaborate și aprobate proceduri scrise și formalizate privind fundamentarea/întocmirea Programului anual al achizițiilor publice, stabilirea valorii estimate și a procedurilor de atribuire în funcție de acestea, conținutul caietului de sarcini și toate celelalte activități până la atribuirea contractului, având în vedere că, acestea stabilesc etapele ce trebuie avute în vedere în realizarea sarcinilor, exercitarea competențelor și angajarea responsabilităților cu scopul de a păstra continuitatea și a reglementa modalitățile concrete de desfășurare a activității.

Măsurile dispuse:

- ✓ înscrierea în Cartea funciară a tuturor bunurilor imobile aparținând domeniului privat al statului, clădiri și terenuri, aflate în patrimoniul Loteriei Române;
- ✓ elaborarea și aprobarea procedurilor scrise și formalizate pentru achizițiile publice.

Impactul măsurilor dispuse anterior

Implementarea măsurilor dispuse prin deciziile din anii anteriori a condus la îmbunătățirea sistemului de control intern și a managementului prin revizuirea procedurii operaționale privind elaborarea fișelor de post, revizuirea și actualizarea acestora pentru toți salariații. Actualizarea și comasarea procedurilor operaționale au condus la aprobarea a 85 de reglementări interne (proceduri operaționale, proceduri de sistem, instrucțiuni de lucru și regulamente). S-au continuat demersurile și finalizat procedurile legale în vederea recuperării prejudiciilor aduse Companiei ca urmare a nerespectării prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice.

3. Controlul modului de raportare către Ministerul Finanțelor Publice a datelor referitoare la acordarea garanțiilor care sunt cuprinse în Situația garanțiilor guvernamentale acordate în baza legilor speciale, parte integrantă a contului general al datoriei publice

la Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – FNGCIMM SA

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – FNGCIMM SA are ca misiune îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- existența unor necorelări între evidențele privind sumele tranzacțiilor înregistrate în baza de date a FNGCIMM SA și sumele tranzacțiilor raportate către MFP coroborate cu datele înregistrate în evidențele contabile;
- aplicarea defectuoasă a prevederilor convențiilor încheiate între MFP și FNGCIMM SA pentru implementarea programelor guvernamentale cu efecte asupra completării anexelor Contului anual al datoriei publice, respectiv a „Situației garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie – A. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale”.

Măsurile dispuse:

- ✓ îmbunătățirea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare a finanțării, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete prin elaborarea unei Proceduri Operaționale care să facă posibilă furnizarea informațiilor cu aceste caracteristici;
- ✓ revizuirea și completarea, prin colaborarea părților implicate, atât a Convențiilor încheiate între FNGCIMM SA și MFP, cât și a procedurilor operaționale de lucru proprii, astfel încât acestea să furnizeze modalități de informare pentru ca evidențele întocmite să exprime cu acuratețe plățile efectuate din Fondul de risc pentru garanțiile executate în cadrul programelor guvernamentale;

- ✓ refacerea fluxului informațional cu privire la eventualele modificări survenite în cadrul garanțiilor acordate prin contractul de garantare, prin transmiterea concomitentă a informațiilor raportate de către băncile finanțatoare la structurile implicate din FNGC IMM SA, astfel încât datele cu privire la garanțiile guvernamentale să fie omogene, coerente și complete.

4. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

În anul 2014, Curtea de Conturi a efectuat 20 de controale cu această tematică la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale și la unități subordonate, sau aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora, prezentate detaliat în Raportul public pe anul 2013.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- În administrarea patrimoniului public și privat al statului s-au constatat abateri de la prevederile legale care reglementează:
 - inventarierea, evaluarea, reevaluarea și înregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică a rezultatelor acestor operațiuni, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
 - asigurarea integrității bunurilor;
 - concesionarea sau închirierea, vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor aparținând statului;
 - stabilirea eronată a redevențelor pentru administrarea și exploatarea domeniului public al statului;
- constituirea și utilizarea fondurilor pentru realizarea activităților nu s-au realizat cu respectarea legislației prin care s-au stabilit scopul, obiectivele și atribuțiile entităților verificate, astfel:
 - calcularea, încasarea și virarea veniturilor bugetare la bugetele publice nu s-au realizat în cuantumurile și la termenele prevăzute de lege;
 - stabilirea eronată a obligațiilor fiscale aferente veniturilor salariale;
 - stabilirea veniturilor proprii nu s-a realizat în conformitate cu dispozițiile legale de stabilire a lor, iar plata acestora nu s-a efectuat la termenele de încasare;
 - stabilirea eronată a tarifelor pentru prestări de servicii care au influențat negativ încasarea veniturilor proprii;
 - constituirea eronată a provizioanelor;
 - efectuarea cheltuielilor nu a respectat operațiunile specifice angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor finanțate din fonduri publice, care de cele mai multe ori s-au transformat în plăți nelegale;
 - stabilirea drepturilor salariale fără respectarea dispozițiilor legale în vigoare, în perioadele care au făcut obiectul controalelor;
 - acordarea de drepturi salariale nelegale membrilor consiliilor de administrație, ai adunărilor generale ale acționarilor, comitetelor de audit și directorilor executivi;
 - atribuirea contractelor de lucrări publice, achiziții de bunuri și servicii s-a realizat încălcând legislația privind achizițiile publice;
 - efectuarea de achiziții la prețuri supraevaluate;
 - decontarea cheltuielilor publice fără documente justificative care să ateste realitatea și exactitatea lucrărilor executate, bunurilor furnizate și a serviciilor prestate.

Măsurile dispuse:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ✓ înlăturarea abaterilor constatate și intrarea în legalitate;
- ✓ respectarea legislației privind regimul juridic al patrimoniului public și privat al statului;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu reglementările aplicabile în România;
- ✓ anularea provizioanelor constituite fără bază legală;
- ✓ urmărirea încasării veniturilor proprii în cuantumul stabilit și la termenul de plată;
- ✓ respectarea legislației cu privire la constituirea veniturilor și efectuarea cheltuielilor;
- ✓ întocmirea documentației cadastrale și înscrierea în Cartea funciară a bunurilor aflate în patrimoniul entității, inventarierea și înregistrarea în evidența cadastrală a tuturor imobilelor identificate și evaluarea și înregistrarea acestora în evidența contabilă.

5. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare la Compania Națională de Căi Ferate CFR SA

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- nu au fost stabilite, înregistrate și încasate penalitățile pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată a tarifului de prestații aferente contractelor de exploatare și locațiune a liniei ferate industriale; nu au fost calculate, facturate și înregistrate în contabilitate, penalitățile pentru plata cu întârziere a chiriei aferente spațiilor, terenurilor etc.;
- nu au fost respectate prevederile legale privind modul de organizare, efectuare și valorificare a rezultatelor acțiunii de inventariere generală anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- au fost efectuate plăți nelegale; a fost stabilit eronat cuantumul lunar al chiriei datorate de locatari pentru spațiile aflate în administrarea Companiei;
- nu a fost aprobat, în termenul legal, bugetul de venituri și cheltuieli al Companiei.

Măsurile dispuse:

- ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor de închiriere aflate în derulare pentru identificarea situațiilor de nerespectare a clauzelor contractuale, stabilirea veniturilor cuvenite Companiei, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării sumelor stabilite;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți efectuate nelegal și recuperarea acestuia;
- ✓ înlăturarea neregulilor financiar contabile constatate.

6. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

- 6.1. Împrumutul BEI 23.840 pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a**
 Obiectivele Proiectului de reabilitare drumuri, etapa a VI-a, prevăzute în contractul de finanțare, nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 30 aprilie 2014 înregistrându-se un grad de realizare a acestora de 85,4%. Neasigurarea surselor de finanțare la nivelul necesarului de fonduri solicitat de CNADNR a creat dificultăți în implementarea la termen a proiectului. Ca urmare a progresului lent înregistrat în implementarea proiectului, perioada inițială de implementare potrivit contractului de finanțare s-a majorat de la 4 ani la 9 ani, ceea ce a determinat, implicit, creșterea costurilor aferente proiectului.
- 6.2. Împrumutul de la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru finanțarea Proiectului de modernizare a rețelei energetice feroviare** al cărui beneficiar este SC Electricitate CFR SA, pentru care, după verificare, Curtea de Conturi a formulat următoarele recomandări:
- ✓ recuperarea unor sume reprezentând: plăți nelegale și foloase nerealizate datorate ajustării prețului contractului privind furnizarea de vehicule catenare de întreținere căi ferate; contravaloarea serviciilor de instruire neefectuate de către furnizor și decontate, în mod nejustificat, de către SC Electricitate CFR SA; decontări efectuate peste valoarea contractului și a actelor adiționale ale acestuia;
 - ✓ stabilirea prețului la utilajele achiziționate cu caracteristici tehnice diferite față de cele solicitate, recuperarea eventualelor diferențe de preț rezultate și dispunerea măsurilor în vederea stabilirii penalităților;
 - ✓ stabilirea concordanței între sumele decontate și lucrările efectuate și recuperarea sumelor plătite nejustificat;
 - ✓ refacerea evidențelor și corelarea datelor raportate către MFP și Ministerul Transporturilor și înregistrarea corectă a operațiunilor efectuate în contabilitate astfel încât acestea să reflecte realitatea.
- 6.3. Contractul de finanțare a proiectului privind modernizarea metroului din București – etapa a IV-a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei-Universitate**

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- prevederi mult prea generale în Acordul Subsidiar, fără a exista o împărțire clară a fondurilor pe obiective/componente ale proiectului și fără a se face distincția clară între Proiectul BEI 25.224 (BEI IV) și activitatea generală a SC Metrorex SA;
- organizarea necorespunzătoare, la nivelul SC Metrorex SA, a unei Unități de Implementare a Proiectului;
- nerespectarea Planului financiar al Proiectului (bugetului/planului de achiziții al Proiectului); finanțarea unor cheltuieli neeligibile;
- nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut.

Măsurile dispuse:

- ✓ actualizarea bugetului Proiectului atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli eligibile;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal;
- ✓ inventarierea distinctă a elementelor de activ și de pasiv ale Proiectului BEI 25.224, conform prevederilor legale în vigoare, pe locuri de folosință.

6.4. Împrumutul BIRD RO 4825 pentru finanțarea Proiectului privind incluziunea socială

Controlul s-a efectuat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) și a urmărit planificarea activităților și a costurilor aferente obiectivelor prevăzute în cadrul proiectului finanțat și raportarea către Ministerul Finanțelor Publice și către banca finanțatoare a datelor referitoare la utilizarea împrumutului.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- MMFPSPV nu a elaborat planurile anuale de dezvoltare pentru activitățile și costurile aferente care se finanțează din împrumut și nu a planificat în mod corespunzător fondurile disponibile din sumele împrumutului BIRD RO 4825, aferente activității de achiziții în vederea implementării proiectului;
- neconcordanța datelor raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate;
- componenta „Programul de transfer de sume de bani pentru asistență socială” nu a fost cuprinsă inițial în cadrul Proiectului de incluziune socială, această componentă a deținut o pondere semnificativă în detrimentul celorlalte componente;
- nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea creditului, astfel:
 - în modul de fundamentare și estimare a Contractului de consultanță nr. 21/2010, încheiat între MMFPSPV și ANPIS cu Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA, în valoare de 1.460 mii euro fără TVA, s-a constatat că sumele estimate în fundamentarea achiziției nu au fost corelate cu cele prevăzute în planul de achiziții, situație generată de modul defectuos de justificare a valorii estimate și a neactualizării corespunzătoare a planului de achiziție (797 mii euro, echivalentul a 3.583 mii lei);
 - atribuirea directă a Contractului de consultanță nr. 21/2010 fără organizarea unei proceduri competitive de achiziție a serviciilor de consultanță; majorarea nejustificată a valorii Contractului. Aceleași deficiențe s-au constatat și pentru Contractul de consultanță nr. 1/2013, încheiat între MMFPSPV, ANPIS și Consorțiul BULL SAS Franța, BULL România SRL și SIVECO România SA;
- obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate, înregistrându-se la data de 31 decembrie 2013 un grad de utilizare a fondurilor provenite din împrumut de numai 45,6%, ajungându-se ca înainte cu 6 luni de finalizare a proiectului, gradul de realizare a acestora să fie cuprins între 42,4-78,5%.

Măsurile dispuse:

- ✓ planificarea activităților aferente proiectului în concordanță cu fondurile alocate din împrumutul BIRD RO 4825;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- ✓ elaborarea unor norme interne/metodologii/proceduri de lucru prin care să se realizeze fundamentarea și estimarea corectă a achizițiilor finanțate din împrumuturile externe;
- ✓ fundamentarea temeinică a deciziei de selecție a procedurii de achiziție în conformitate cu prevederile ghidului BIRD.

6.5. Împrumutul BEI 22943 pentru finanțarea proiectului „Reforma sectorului sanitar” – faza a II-a

Controlul s-a efectuat la Ministerul Sănătății.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- descrierea finanțării în Proiect conform contractului de finanțare aprobat (trei componente) nu corespunde cu cea din anexa la acordul de împrumut subsidiar (o singură componentă);
- datele raportate către MFP și BEI cu privire la situația cheltuielilor efectuate nu sunt corelate;
- Unitatea de management a proiectului (UMP) nu a făcut plăți pentru toate componentele prevăzute în contractul de finanțare;
- efectuarea de cheltuieli neeconomice, ineficiente și ineficace determinate de dificultățile întâmpinate în realizarea unor unități sanitare.

Măsurile dispuse:

- ✓ încheierea acordului de împrumut subsidiar în conformitate cu acordul de împrumut;
- ✓ fundamentarea corectă a obiectivelor proiectelor astfel încât să se poată estima un cost cât mai real, iar Proiectul să fie finalizat la termen;
- ✓ utilizarea sumelor rămase disponibile pentru acoperirea cheltuielilor eligibile conform acordului de împrumut;
- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BEI.

6.6. Împrumutul BIRD RO 4873 pentru finanțarea Proiectului privind controlul integrat al poluării cu nutrienți

Controlul s-a efectuat la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC)

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- MMSC nu a corelat datele raportate către MFP și BIRD cu privire la situația cheltuielilor efectuate din credit;
- Comisia de evaluare a ofertelor nu a respectat legislația din domeniul achizițiilor publice;
- la data de 31 decembrie 2013 gradul de utilizare a fondurilor provenite din împrumutul BIRD RO 4873 era de 53,08%, iar obiectivele prevăzute în acordul de împrumut nu au fost îndeplinite în totalitate, la data de 31 decembrie 2013 înregistrându-se un grad de realizare a componentelor proiectului de 54,53%.

Măsurile dispuse:

- ✓ corelarea datelor raportate către MFP și BIRD, astfel încât situația cheltuielilor efectuate din intrări de credite externe să fie fidelă și reală;
- ✓ elaborarea documentației de licitație cu prevederi clare și precise asupra prețurilor și cantităților solicitate;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea realizării integrale a obiectivelor proiectului finanțat din fondurile provenite din împrumutul BIRD RO 4873, cu încadrarea în termenul de finalizare a proiectului așa cum este prevăzut în acordul de împrumut.

6.7. Contractul de credit dintre Municipiul București și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat finanțării proiectelor de modernizare „Refacerea zonei istorice și modernizarea sistemului de administrare a traficului din București” și „Îmbunătățirea sistemului de furnizare a energiei termice din București”

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- RADET - SAPT a efectuat prima tragere din sumele creditului cu o întârziere de doi ani, șapte luni și 25 de zile de la data semnării Contractului de credit, datorită modului în care managementul a realizat implementarea proiectului, fapt care a condus implicit la prelungirea datei limită de tragere de la data de 31.12.2005 până la data de 31.12.2009, dată până la care RADET - SAPT a efectuat trageri în sumă totală de 26.500 mii euro (din care suma de 19.000 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET A și suma de 7.500 mii euro reprezintă trageri din Creditul RADET B), astfel că RADET - SAPT nu a respectat principiul de economicitate în utilizarea fondurilor publice;
- nerespectarea principiului de economicitate a avut drept consecință plata de către RADET- SAPT a 639 mii euro comisioane de angajament și plata a 54 mii euro speze anuale de administrare a creditului (aferele perioadei 22.05.2006-28.05.2014).

Măsurile dispuse vizează analiza cauzelor care au generat plata de către RADET - SAPT a comisiunelor de angajament și spezelor anuale de administrare a creditului aferente atât perioadei în care nu s-au efectuat trageri, cât și perioadei de prelungire a datei limită de tragere și identificarea unor măsuri pentru prevenirea acestor situații.

7. Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare

Controalele care au avut această tematică s-au efectuat la Departamentul pentru Energie și la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

7.1. Departamentul pentru Energie (DpE) s-a înființat în cadrul Ministerului Economiei, iar pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar al statului privind administrarea, restructurarea și, după caz, lichidarea societăților și companiilor naționale și a celorlalte societăți comerciale, din domeniile coordonate de Departamentul pentru Energie, în structura departamentului s-a înființat Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

- în cazul Contractului nr. 6/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și a Contractului nr. 7/2004, privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș nu este clarificată, de către părți, îndeplinirea prevederilor clauzei „Aspecte privind tarifele”, în aplicarea, pentru prima perioadă de reglementare, a unei reduceri de 15% asupra tarifului de distribuție a gazelor naturale stabilit de Autoritatea de Reglementare.

Măsurile dispuse pentru înlăturarea abaterilor:

- ✓ clarificarea de către părți a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate prin clauza „Aspecte privind tarifele” din Contractele privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș;
- ✓ stabilirea efectelor financiare negative în cazul constatării nerespectării clauzei în cauză și aplicarea măsurilor necesare înlăturării lor.

7.2. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) desfășoară două activități de bază, respectiv: activitatea de valorificare a activelor statului și activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Observațiile și concluziile Curții de Conturi:

O concluzie caracteristică majorității contractelor de vânzare-cumpărare de active verificate este cea privind neefectuarea înainte și după privatizare a demersurilor legale pentru obținerea certificatelor de proprietate asupra terenurilor și nemajorarea capitalului social cu valoarea acestor terenuri, precum și necuprinderea în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze care să oblige cumpărătorul de a determina societatea să facă demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept AAAS.

În funcție de specificul fiecărui contract au existat concluzii prezentate în continuare:

7.2.1. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/2000, privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi:

- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe în activitatea AAAS de urmărire a aplicării clauzelor din contractul de privatizare;
- nerespectarea de către cumpărător a obligației asumate prin contract privind cesionarea, cu acordul vânzătorului, a acțiunilor cumpărate;
- neaplicarea de către vânzător a măsurilor sancționatorii prevăzute de lege, în condițiile nerespectării de către cumpărător a obligației în cauză.

7.2.2. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT19/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Sulina:

- ulterior privatizării, SC Piscicola SA Sulina a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra unor terenuri, cu suprafața totală de 50.545,85 mp, și a majorat capitalul social cu valoarea acestora (95 mii lei). Acțiunile emise, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor, au fost atribuite Consiliului Local Sulina și Consiliului Local Crișan, la solicitarea acestora, și nu Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, instituția publică, care a realizat privatizarea.

Pentru un număr de 40 de incinte, aparținând teritoriului administrativ C.A. Rosetti, comisia înființată de Consiliul Județean Tulcea pentru avizarea documentațiilor depuse de SC Piscicola SA Sulina în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor nu a fost de acord cu avizarea documentațiilor, fiind necesară verificarea în teren a respectivelor incinte. AAAS nu a inițiat niciun demers în vederea intrării în posesia acțiunilor emise ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care societatea a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.

7.2.3. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT32/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Jurilovca:

- au existat construcții înstrăinate prin procedura vânzării de active sau urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale, pentru neplata datoriilor la buget, anterior privatizării, pentru care nu s-au obținut certificate de proprietate, majorarea capitalului social cu valoarea acestor terenuri nefiind realizată;

7.2.4. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/2003, privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea:

- neclarificarea de către societate a regimului juridic al terenurilor de incintă și al celor aferente construcțiilor înstrăinate, anterior privatizării, prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de către autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor către bugetul de stat;
- încetarea monitorizării postprivatizare a contractului de privatizare a SC Piscicola SA Tulcea, de către AAAS privind clarificarea de către societate a situației juridice a terenurilor și fără să ia măsuri în vederea intrării în posesia acțiunilor ce îi revin de drept, ca urmare a obținerii de către societate, anterior privatizării, a unor certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor;
- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe, în activitatea AAAS cu privire la urmărirea respectării de către cumpărător a clauzelor din contractul de privatizare;
- nerespectarea de către cumpărător a clauzei privind obligația acestuia de a depune la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Tulcea documentația necesară autorizării obiectivului privatizat;
- AAAS a procedat la încetarea monitorizării postprivatizare, deși cumpărătorul nu a făcut dovada depunerii documentației necesare autorizării obiectivului privatizat.

7.2.5. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. B018/2004, privind privatizarea SC Piscicola SA Murighiol:

- contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nu obligă cumpărătorul să determine societatea să facă toate demersurile legale pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, ci numai „...ca în termen de 60 de zile de la data intrării în posesia Certificatului de atestare a dreptului de

proprietate asupra terenurilor, să determine societatea să hotărască majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor urmând ca acțiunile rezultate din această majorare să revină Vanzătorului”.

7.2.6. În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/2007, privind privatizarea SC Automobile Craiova SA:

- nerespectarea de către cumpărător a unor clauze contractuale, corelată cu deficiențe în activitatea AAAS în urmărirea respectării de către acesta a clauzelor din contractul de privatizare;
- nerealizarea gradului de integrare a producției asumat de cumpărător prin contractul de privatizare. Conform clauzei „Gradul de Integrare a Producției”, cumpărătorul s-a angajat că va depune toate diligențele pentru a atinge un grad de integrare a producției de minimum 60% până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării. Conform contractului, acest grad înseamnă reprezentarea procentuală a numărului de piese fabricate în România față de numărul total de piese dintr-un vehicul fabricat de societatea în cauză. Data finalizării a fost stabilită inițial la 19.03.2008, iar prin actul adițional, încheiat în anul 2012, a fost modificată la 31.12.2012. Cumpărătorul a informat AAAS, în ianuarie 2013, despre faptul că nu a atins gradul de minimum 60%, până la sfârșitul celui de-al patrulea an de la data finalizării, realizând un grad de integrare a producției de numai 44%, dar în contractul de privatizare nu au fost prevăzute sancțiuni în sarcina cumpărătorului pentru nerealizarea acestei obligații.
- nerealizarea volumului de producție de automobile asumat de cumpărător prin contractul de privatizare:
 - de 60.000 de automobile, până la data de 31.12.2012, prevăzut prin Actul adițional nr. 1/2012, realizându-se doar un număr de 30.217 automobile;
 - neplata, de către cumpărător, a penalităților în sumă de 14.250 mii euro, datorate pentru nerealizarea nivelului de producție stabilit prin Actul adițional nr. 1/2012.
- nefinalizarea, de către părți, a mecanismului de compensare a pretențiilor reciproce, ce presupune încheierea unui contract de cont escrow cu The Royal Bank of Scotland plc. Edinburgh, Sucursala România, pentru transferarea în contul escrow a diferenței dintre suma de 14.250 mii euro, reprezentând daune/penalități datorate Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, de către SC Ford România SA, pentru nerealizarea nivelului producției de automobile și suma determinată de experți independenți prin Raportul Inițial. Această sumă reprezintă venit al statului, conform OUG nr. 90/2013 *privind unele măsuri speciale pentru compensarea și decontarea unor creanțe reciproce rezultate din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și Ford Motor Company*;
- nesupunerea spre aprobare prin lege a modificărilor intervenite prin act adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni care a fost aprobat prin Legea nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova SA.

Măsurile dispuse:

- ✓ AAAS va solicita cumpărătorilor să dispună SC Piscicola SA Sarichioi, SC Piscicola SA Sulina, SC Piscicola SA Jurilovca, SC Piscicola SA Tulcea și SC Piscicola SA Murighiol să: inventarieze toate terenurile transferate de statul român pentru administrare și folosință; să întocmească documentațiile pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor (inclusiv în cazul terenurilor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor la bugetul de stat, anterior privatizării);
- ✓ cumpărătorii să majoreze capitalul social al societăților cu valoarea reactualizată, conform legislației în vigoare, a terenurilor pentru care au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul AAAS, care administrează acțiunile în numele statului. Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză;
- ✓ AAAS să întreprindă demersurile pentru a intra în posesia acțiunilor emise, după privatizare, de către societățile comerciale, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care au obținut certificate de proprietate, și care au fost atribuite altor entități contrar legii;
- ✓ prevederea în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni, a unei clauze prin care să oblige cumpărătorul de a determina societatea privatizată să facă demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor; majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept AAAS;
- ✓ AAAS să ia măsuri pentru înlăturarea abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

8. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate

Acțiunea de control cu această temă s-a desfășurat la Ministerul Economiei și la Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin SA București.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au efectuat plăți nedatorate pentru lucrări de monitorizare post-închidere la prețuri mai mari decât cele contractate și plăți nelegale pentru lucrări executate la alte obiective decât cele miniere; s-au decontat lucrări executate pentru reabilitarea clădirii Muzeului Aurului Brad și lucrări care nu se regăseau în structura devizului-cadru, respectiv dotări și cheltuieli pentru dirigenția de șantier (birouri și întreținerea și dezafectarea acestora, cameră foto, supraveghere birouri și echipamente de protecție și măsurare, întreținerea și funcționarea a două autovehicule, contravaloarea convorbirilor telefonice etc.).
- nu au fost calculate și recuperate penalități de întârziere (0,05% pe zi de întârziere, stabilite în contract) pentru lucrări neexecutate la termen;
- nu au fost respectate prevederile Legii minelor și ale Normelor pentru aplicarea Legii minelor, cu privire la protocoalele de predare-primire a anexelor tehnice și dependențelor obiectivelor miniere, încheiate cu agenții economici care au avut în administrare sau în concesiune minele și carierele;
- nu au fost respectate prevederile legale privind returnarea, la finalizarea lucrărilor, a terenurilor puse temporar la dispoziția constructorilor, predându-se consiliilor locale la finalizarea lucrărilor terenuri în suprafață de 629.139 mp, fără a deține documente justificative care să ateste că nu sunt terenuri cu folosință silvică sau proprietate privată și că aceste terenuri au fost înscrise în evidența cadastrului fondului funciar general;
- s-au efectuat cheltuieli neeconomice, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță în domeniul elaborării și expertizării documentațiilor tehnico-economice și în domeniul financiar-contabil, în condițiile în care SC Conversmin SA avea angajat personal specializat în aceste domenii, cu atribuții stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare;
- decontarea peste limita legală a diurnei zilnice stabilite prin Lege.

Măsurile dispuse:

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor efectuate cu lucrările de închideri mine, în perioada 2011-2013, în vederea identificării și a altor cazuri de: lucrări decontate care nu se regăsesc în structura devizului-cadru; decontări ale lucrărilor la prețuri mai mari decât cele stabilite prin oferta financiară și lucrări pentru alte obiective decât cele miniere prevăzute în Programul de conservare, închidere, reconstrucție ecologică și activități post-închidere;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind preluarea anexelor tehnice și dependențelor aflate în dotarea minelor pentru care s-a aprobat închiderea definitivă și evidențierea extracontabilă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de lucrări încheiate și derulate, în perioada 2011-2013, pentru identificarea cazurilor de lucrări decontate și neexecutate sau executate cu întârziere, extinderea verificărilor asupra deconturilor de cheltuieli pentru deplasări în străinătate, stabilirea prejudiciului produs pentru astfel de cazuri și prin nerecuperarea penalităților contractuale, înregistrarea în contabilitate a sumelor și recuperarea acestora.

9. Controlul situației privind evoluția sistemului de pensii pe perioada 2009-2013 la Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)

Controlul s-a desfășurat la nivelul CNPP și a avut în vedere datele din conturile anuale de execuție bugetară aferente anilor 2011-2013 pentru care s-au efectuat plăți din bugetul de stat.

Tabelul nr. 18 Drepturile de asistență socială plătite de la bugetul de stat în perioada 2011-2013

Nr. crt.	Denumire drepturi	2011		2012		2013	
		Plăți efectuate		Plăți efectuate		Plăți efectuate	
		Total (mii lei)	% din total	Total (mii lei)	% din total	Total (mii lei)	% din total
0	1	2	3=col.2/rd.1*100	4	5=col.4/rd.1*100	6	7=col.6/rd.1*100
	TOTAL GENERAL (A+B+C+D)	7.974.149	100,0	7.527.276	100,0	7.381.781	100,0
A.	Drepturi de pensii, din care:	5.551.210	69,6	5.223.003	69,4	5.116.505	69,3
A.1	Agricultori	4.510.080	56,5	4.269.673	56,7	4.186.886	56,7
A.2	Pensie socială minim garantată	593.818	7,5	595.066	7,9	548.174	7,4
B.	Drepturi plătite de la bugetul de stat, în baza unor legi speciale, din care:	2.234.399	28,0	2.133.158	28,3	2.089.704	28,3
B.1	Indemnizații veterani de război	357.130	4,5	315.146	4,2	267.117	3,6

0	1	2	3=col.2/rd.1*100	4	5=col.4/rd.1*100	6	7=col.6/rd.1*100
B.2	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive politice	327.391	4,1	346.371	4,6	329.666	4,5
B.3	Drepturi pentru revoluționari, inclusiv plăți restante	459.501	5,8	344.090	4,6	361.121	4,9
B.4	Drepturi acordate persoanelor persecutate din motive etnice	407.100	5,1	399.586	5,3	387.647	5,3
C.	Alte drepturi și facilități acordate în baza unor legi speciale, din care:	113.574	1,4	101.082	1,3	108.388	1,5
C.1	Abonamente veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate ori constituite în prizonieri	56.031	0,7	53.969	0,7	49.753	0,7
C.2	Bilete călătorie pentru veterani, persoane persecutate din motive politice, deportate	45.807	0,6	36.402	0,5	48.027	0,6
D.	Taxe poștale pentru transmiterea drepturilor și manoperă	74.966	0,9	70.033	0,9	67.184	0,9

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost plătite eronat unele drepturi (27.594 mii lei) acordate, în principal, în baza unor acte normative abrogate începând cu anul 2011, când a intrat în vigoare Legea nr. 263/2010 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare, pentru care baza legală de acordare a acestora era bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și raportarea eronată a acestora prin conturile de execuție încheiate de către CNPP pentru exercițiile bugetare ale anilor 2011-2013;
- au fost plătite nelegal: unele drepturi (4.056 mii lei) pentru persoane decedate (pensii agricultori, 1.504 mii lei, indemnizații sociale pentru pensionari, 1.085 mii lei, indemnizații de însoțitor, 655 mii lei) și indemnizații de însoțitor acordate pensionarilor cu invaliditate gradul I care au beneficiat, în perioada 2011-2013, și de asistent personal/indemnizație de însoțitor de la bugetele locale (403 mii lei);
- au fost raportate prin situațiile financiare întocmite la finele anului 2013 de CNPP, creanțe care aparțin unor persoane decedate (1.289 mii lei), pentru care dreptul recuperării acestora s-a prescris;
- nu a fost verificată realitatea serviciilor privind gratuitatea călătoriilor pe calea ferată și metrou pentru plăți de 59.635 mii lei;
- bazele de date privind evidența beneficiarilor de drepturi de asistență socială nu conțin toate elementele de identificare ale acestora, respectiv codul numeric personal (lipsește, este eronat sau același beneficiar figurează cu două coduri numerice personale diferite);
- nu a fost respectat termenul legal de soluționare a unor sesizări, petiții, scrisori și memorii adresate CNPP de către persoane fizice și juridice;
- au fost raportate eronat în situațiile financiare, în perioada 2011-2013, creditele bugetare inițiale și cele definitive, nefiind corelate cu filele de buget primite de la ordonatorul principal de credite și nu a fost organizată evidența creditelor bugetare aprobate din bugetul de stat în contul în afara bilanțului „Credite bugetare aprobate”;
- a fost utilizat eronat contul „Decontări între instituțiile subordonate” pentru operațiunile de decontări efectuate între casele teritoriale de pensii, astfel că la finele anului 2013 acesta prezintă sold.

Măsurile dispuse:

- ✓ analiza tuturor plăților de drepturi sociale și corelarea cu prevederile legale aplicabile pentru a asigura finanțarea corectă a acestora;
- ✓ extinderea verificărilor la toate categoriile de drepturi ale căror baze legale au fost abrogate prin Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ recuperarea integrală a pensiilor/indemnizațiilor acordate persoanelor decedate și extinderea verificărilor pentru identificarea unor situații similare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale și extinderea verificărilor pentru identificarea tuturor sumelor acordate necuvenit și recuperarea acestora;
- ✓ verificarea periodică a debitorilor pentru recuperarea debitelor în termenul legal de prescripție;
- ✓ efectuarea plăților pentru facilitățile de transport pe calea ferată și metrou numai pe baza documentelor care atestă aceste prestări de serviciu;
- ✓ corectarea bazei de date care asigură evidența beneficiarilor de asistență socială;
- ✓ respectarea termenelor legale de transmitere a răspunsurilor la sesizările, petițiile, scrisorile și memoriile din domeniul pensiilor și a altor drepturi, primite de către CNPP de la diverși solicitanți;
- ✓ raportarea în contul de execuție bugetară întocmai a prevederilor bugetare aprobate, inițiale și definitive transmise de către MMFPSPV prin filele de buget;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității creditelor bugetare aprobate la nivel de ordonator secundar de cre-

dite în contul în afara bilanțului „*Credite bugetare aprobate*”, precum și stabilirea de responsabilități concrete în acest sens;

- ✓ analiza permanentă și raportarea corectă a soldurilor conturilor de decontări între instituțiile subordonate prin situațiile financiare întocmite pentru bugetul de stat, astfel încât acestea să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportată prin situațiile financiare.

10. Controlul managementului fondurilor pentru sistemul de sănătate pe perioada 2009-2013

Obiectivul general al controlului l-a constituit evaluarea modului în care Ministerul Sănătății a planificat, a organizat, a condus și a controlat modul de utilizare a fondurilor alocate sub forma transferurilor pentru finanțarea programelor naționale de sănătate și efectuarea achizițiilor de aparatură medicală, reparații capitale și investiții de către unitățile sanitare aflate în subordinea ministerului, în perioada 2009-2013.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a fundamentat bugetul pentru transferuri (achiziții de aparatură medicală, reparații capitale și investiții) către unitățile din subordinea ministerului sau a autorităților administrației publice locale, prin aplicarea unor proceduri și criterii clar definite, astfel încât să se asigure utilizarea integrală și eficientă a fondurilor repartizate, precum și punerea în funcțiune a aparaturii medicale achiziționate;
- nu s-au avut în vedere stocurile de medicamente și materiale sanitare existente la unitățile de specialitate care implementează Programul național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV și Programul național de prevenire, supraveghere și control al TBC, astfel că bugetul nu a fost alocat în funcție de necesitățile reale, ceea ce a condus la înregistrarea unor stocuri excedentare de medicamente și materiale sanitare la unele unități sanitare, în timp ce la alte unități stocurile erau insuficiente pentru necesitățile curente;
- nu s-au efectuat achiziții centralizate de medicamente și materiale sanitare, necesare derulării Programului național de prevenire, supraveghere și control al infecției HIV, ceea ce a condus atât la utilizarea neeconomică a fondurilor publice, cât și la crearea unor condiții de inechitate în repartizarea și utilizarea fondurilor la nivel teritorial;
- nu s-au luat măsurile care să asigure integritatea patrimoniului și buna gestionare a bunurilor achiziționate cu finanțare de la bugetul de stat sau credite externe garantate de Guvern, de către unitățile sanitare publice cu paturi pentru care managementul asistenței medicale a fost transferat către autoritățile publice locale în baza HG nr. 529/2010 și pentru care, ulterior, prin hotărâri de guvern s-a aprobat desființarea lor;
- Corpul de Control al ministrului sănătății nu a monitorizat și nu a controlat modul de remediere a abaterilor constatate și înscrise în rapoartele de control încheiate de acesta în perioada 2009-2013 cu privire la derularea programelor naționale de sănătate și la utilizarea fondurilor alocate de minister unităților sanitare din subordine pentru achiziția de aparatură medicală, reparații capitale și investiții.

Măsurile dispuse:

- ✓ punerea imediată în funcțiune a aparaturii medicale a cărei achiziționare s-a finanțat din transferuri de la bugetul de stat și utilizarea cu eficiență a acestora;
- ✓ stabilirea bugetului alocat finanțării programelor naționale de sănătate și repartizarea acestuia pe unități sanitare, să aibă în vedere stocurile de medicamente și materiale sanitare de la începutul anului; asigurarea unei alocări echitabile a fondurilor și o aprovizionare ritmică și constantă cu medicamentele necesare pacienților înscrși în programele naționale HIV și TBC, prin stabilirea unui plafon al stocurilor care să asigure consumul pentru o anumită perioadă;
- ✓ urmărirea și controlul modului în care sunt implementate măsurile dispuse prin actele de control prin susținerea cu documente justificative, anexate la răspunsurile primite de la unitățile sanitare; transmiterea către structurile de specialitate din cadrul ministerului a constatărilor specifice domeniului în vederea luării măsurilor operative de urmărire a remedierii abaterilor; completarea procedurii operaționale privind desfășurarea acțiunilor de control cu procedura de urmat în cazul în care unitatea controlată depune obiecțiuni asupra constatărilor înscrise în actul de control;
- ✓ monitorizarea derulării programelor naționale de sănătate, astfel încât fondurile alocate pentru finanțarea cheltuielilor efectuate să asigure încadrarea în nivelul indicatorilor aprobați; stabilirea unei metodologii unitare de raportare a indicatorilor și efectuarea controlului asupra modului de raportare a acestora;
- ✓ organizarea centralizată a achizițiilor de medicamente și materiale sanitare necesare derulării programelor naționale de sănătate pentru utilizarea cu economicitate a fondurilor publice alocate cu această destinație;
- ✓ luarea măsurilor care se impun în vederea punerii în aplicare a prevederilor tuturor actelor normative privind desființarea unor unități sanitare pentru care a fost transferat managementul asistenței medicale către autoritățile publice locale, în scopul reîntregirii patrimoniului ministerului.

11. Controlul modului de gestionare a patrimoniului la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, pe perioada de funcționare în anul 2013, precum și a modului de predare a patrimoniului acestora către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF); controlul operațiunilor comerciale efectuate în anul 2013

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) s-a înființat ca autoritate administrativă autonomă, prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP), data încheierii protocolului de predare a patrimoniului celor trei entități către ASF a fost 29.04.2013.

Observațiile Curții de Conturi:

- în situațiile financiare ale CSA, întocmite la data de 29.04.2013 și în bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2013 de ASF, au fost înscrise date eronate pentru active financiare necurente, reprezentând dobânzi aferente plasamentelor Fondului de Garantare a Asigurărilor;
- valoarea de înregistrare a unor active fixe necorporale (un pachet de servicii constând în dezvoltare, administrare, mentenanță și suport tehnic a unor sisteme informatice), a fost stabilită eronat de către CSA și preluată ca atare ulterior de ASF în situațiile financiare centralizate;
- în contabilitatea CSA nu au fost înregistrate debite din taxele datorate de societățile de asigurare/reasigurare și brokerii de asigurare; nu au fost stabilite și nu au fost înregistrate penalitățile legale, datorate pentru neplata la termen a obligațiilor; nu au fost luate măsuri pentru obligarea debitorilor de a depune, în termenul legal, declarațiile privind drepturile de creanță menționate, denaturând unele conturi analitice de debitori la finele exercițiului financiar 2013;
- în structura bugetului și a contului de execuție a acestuia, CSA a evidențiat eronat cheltuielile de protocol și reprezentare;
- CNVM nu a urmărit încasarea veniturilor din tarife de menținere de la emitenții valorilor mobiliare, astfel că la data de 29.04.2013 existau 95 de cazuri de plăți neachitate, ceea ce a condus ca situațiile financiare întocmite de ASF să fie denaturate cu aceste nereguli;
- CSSP a efectuat plăți nelegale pentru primă de vacanță, contrar prevederilor Regulamentului intern al acesteia, iar CSA a plătit compensații financiare unui fost membru al Consiliului al cărui mandat s-a încheiat în anul 2010 și care a solicitat compensația după împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a solicita această plată.

Măsurile dispuse:

- ✓ identificarea societăților de asigurări debitoare ASF și înregistrarea în contabilitate a obligațiilor legale ale acestora, inclusiv a penalităților de întârziere, datorate în cazul neplății în termen a obligațiilor, în conformitate cu prevederile legale în domeniu, precum și urmărirea încasării acestor drepturi;
- ✓ asigurarea concordanței datelor din contul de execuție a bugetului și evidența financiar-contabilă a ASF, conform instrucțiunilor și normelor Ministerului Finanțelor Publice cu privire la raportarea cheltuielilor efectuate pe structura bugetului aprobat, cu detalierea cheltuielilor pe clasificția bugetară: pe capitole, titluri, articole și alineate;
- ✓ inventarierea societăților de asigurări pentru stabilirea îndeplinirii condițiilor legale pentru atribuirea calității de emitent de valori mobiliare în vederea recuperării debitelor restante;
- ✓ respectarea legislației privind reducerea cheltuielilor de către autoritățile și instituțiile publice;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale prin care să se asigure respectarea dispozițiilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create prin plăți nelegale și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării lor; reanalizarea debitelor considerate nerecuperabile, scăzute din evidența contabilă în anul 2013 (aferele activității CNVM), stabilirea întinderii prejudiciilor produse în aceste cazuri și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora.

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în anii 2012 și 2013 de către ASF, CNVM, CSA și CSSPP s-a constatat că acestea nu au fost implementate, deoarece:

- ASF nu a recuperat drepturile de creanță cuvenite fostei CNVM;
- ASF nu a stabilit prejudiciile create fostelor CNVM și CSA, ca urmare a încălcării prevederilor OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative și astfel nu le-a recuperat;
- operațiunile de încasări și plăți prin Trezoreria Statului nu s-au efectuat în conformitate cu prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea fondurilor publice;
- nu s-au recuperat sume acordate salariaților sub formă de primă de vacanță, premii, prime cu ocazia căsătoriei, tichete cadou;

- nu s-a extins verificarea asupra tuturor cheltuielilor de delegare, detașare, transferare, raportate la articolul bugetar „*Deplasări, detașări, transferări*”, atât în țară, cât și în străinătate;
- nu s-au recuperat cheltuieli efectuate fără temei legal, constatate și comunicate de Curtea de Conturi.

12. Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2014 controale cu această tematică la sediile Unităților Administrativ-Teritoriale ale Sectoarelor 5 și 6.

Observațiile Curții de Conturi:

- neîntocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele;
- nepublicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare pe anul 2013, inclusiv a plăților restante, pe pagina de internet a unității;
- neînregistrarea plăților restante, în mod distinct, în „*Conturi în afara bilanțului*”;
- evidențierea în mod distinct, în bugetul local pe anul 2013, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante la o valoare mai mică decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- raportarea plăților restante la data de 31.12.2013, la valori mai mari sau mai mici decât valoarea reală a plăților restante datorate;
- încheierea de angajamente legale în anul 2013, în condițiile în care plățile restante raportate la finele anului 2012 nu erau stinse;
- neefectuarea redimensionării trimestriale a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor;
- nerespectarea principiului execuției bugetare potrivit căruia suma veniturilor încasate, a tragerilor din împrumuturile contractate și a sumelor utilizate din excedentele bugetelor trebuia să fie mai mare decât suma plăților efectuate și a plăților restante;
- nerealizarea diminuării volumului arieratelor în limitele prevăzute de reglementările legale;
- facturarea cu întârziere, în unele cazuri, a lucrărilor recepționate, precum și întârzierea efectuării recepțiilor la terminarea lucrărilor pentru unele obiective finalizate în perioada 2011-2013;
- neasigurarea achitării plăților restante înregistrate la finele anului 2012, precum și a plăților restante rezultate în cursul anului curent din execuția bugetară a anului 2013;
- neevidențierea, în mod distinct, în bugetul local pe anul 2013 a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante.

Măsurile dispuse:

- ✓ întocmirea notei explicative, anexă a raportărilor privind plățile restante și arieratele, precum și publicarea situațiilor financiare asupra execuției bugetare, inclusiv plățile restante, pe pagina de internet a unității;
- ✓ respectarea prevederilor OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modul de evidențiere a plăților restante și arieratelor, și actualizarea softului contabil;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale privind organizarea, evidența și raportarea creditelor bugetare și angajamentelor bugetare și legale conform OMFP 1792/2002, actualizat;
- ✓ elaborarea bugetului local anual al UAT să aibă în vedere evidențierea, în mod distinct, a creditelor bugetare destinate stingerii plăților restante conform principiilor și regulilor bugetare;
- ✓ întocmirea corectă a raportărilor lunare, conform prevederilor OMFP nr. 1248/2012, care vor fi însoțite de nota explicativă prevăzută de Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, precum și a unor raportări financiare lunare în anul 2009, aprobate prin OMFP nr. 629/2009, cu modificările și completările ulterioare, în care se vor explica cauzele diferențelor semnificative ale sumelor raportate, precum și componența sumelor raportate la finele perioadei;
- ✓ verificarea periodică, de către controlul intern/managerial, a realității și exactității datelor înregistrate și raportate prin formularele „Plăți restante” și „Situația centralizată a arieratelor bugetului general al unității administrativ-teritoriale”;
- ✓ încheierea de angajamente legale noi numai după stingerea plăților restante înregistrate la finele anului anterior, respectiv a arieratelor din execuția anului curent;
- ✓ respectarea principiilor execuției bugetare, în special redimensionarea cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel ca la finele anului să nu se mai înregistreze deficit bugetar și plăți restante;
- ✓ utilizarea fondurilor publice în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, astfel încât să se asigure stingerea plăților restante și a arieratelor, conform prevederilor legale;
- ✓ înregistrarea cronologică în contabilitate a tuturor lucrărilor executate în momentul efectuării lor, indiferent de data când se efectuează plata acestora, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a realității patrimoniale a unității;
- ✓ recepționarea lucrărilor la terminarea lor, pentru ca operatorii economici să factureze sumele de achitat, astfel încât situațiile financiare să reflecte exactitatea și realitatea patrimonială a entității.

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor sale teritoriale, respectiv al camerelor de conturi.

În anul 2014 camerele de conturi au efectuat acțiuni de audit și control asupra conturilor de execuție ale bugetelor comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor Municipiului București, județelor și al Municipiului București, administrate și gestionate de 1.316 ordonatori principali de credite ai bugetelor locale din totalul de 3.231 de ordonatori secundari și terțiari ai acestora (41%).

Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor, bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii, bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale și bugetului fondurilor externe nerambursabile cumulate la nivel național formează Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUT).

Camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control la regiile autonome și societățile comerciale de interes local cu privire la evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

Tabelul nr.19 Execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anii 2012 și 2013

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor			
	Anul 2012	45.419,3	46.333,4	- 914,1
	Anul 2013	48.092,6	47.380,4	712,2
	% 2013 față de 2012	105,9	102,3	
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii			
	Anul 2012	9.844,7	9.776,0	68,7
	Anul 2013	10.660,8	10.549,2	111,6
	% 2013 față de 2012	108,3	107,9	
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne			
	Anul 2012		2.141,2	- 2.141,2
	Anul 2013		2.336,7	- 2.336,7
	% 2013 față de 2012		109,1	
4	Bugetul fondurilor externe nerambursabile			
	Anul 2012	81,4	81,6	- 0,2
	Anul 2013	116,1	129,4	-13,3
	% 2013 față de 2012	142,6	158,6	
5	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)			
	Anul 2012	53.441,7	56.080,8	- 2.639,1
	Anul 2013	56.941,1	58.158,6	- 1.217,5
	% 2013 față de 2012	106,5	103,7	

Conform datelor de execuție pe anul 2013, toate elementele componente ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale au înregistrat creșteri față de anul 2012 atât la venituri, cât și la cheltuieli.

Veniturile au înregistrat pe total o creștere nominală de 6,5%, respectiv: 5,9% la bugetele locale, 8,3% la bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii și 42,6% la veniturile bugetului fondurilor externe nerambursabile.

Cheltuielile au crescut nominal, pe total, cu 3,7%, din care: ale bugetului fondurilor externe nerambursabile cu 58,6%, ale bugetelor împrumuturilor externe și interne cu 9,1%, ale bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii cu 7,9% și cele ale bugetelor locale cu 2,3%.

Sub aspect legislativ trebuie subliniat că în anul 2013 au fost adoptate/amendate o serie de acte normative care au avut drept scop îmbunătățirea managementului la nivelul finanțelor publice locale și reducerea arieratelor unităților administrativ-teritoriale: OUG nr. 3/2013 privind reglementarea unor măsuri pentru reducerea unor arierate din economie, alte măsuri financiare, precum și modificarea unor acte normative; OUG nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale, Legea

nr. 72/2013 privind transpunerea în legislația națională a prevederilor directivei europene privind combaterea plăților întârziate; OUG nr. 12/2013 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și prorogarea unor termene, ordonanțele de rectificare bugetară. Impactul acestui cadru legislativ poate fi evaluat ca fiind pozitiv, având în vedere că după plățile realizate în contul arieratelor, acestea nu au mai crescut. De altfel, cea mai mare reducere a volumului arieratelor a fost înregistrată la nivelul unităților administrativ-teritoriale, de la 840,2 milioane lei în decembrie 2012 la 196,3 milioane lei în decembrie 2013 (potrivit datelor publicate de Ministerul Finanțelor Publice).

În acest context, deficitul bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale a scăzut în anul 2013 față de anul 2012 cu 1.421,6 milioane lei, în condițiile în care bugetele locale au trecut de la un deficit de 914,1 milioane lei în anul 2012 la un excedent de 712,2 milioane lei în anul 2013. Excedentul bugetelor locale a fost influențat atât de o ușoară creștere a încasărilor din venituri proprii, cât și de alocările de sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale alocate unităților administrativ-teritoriale prin hotărâri de guvern din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sau cu ocazia rectificărilor bugetare, pentru finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor, rămase neutilizate la finele anului 2013 și care au fost utilizate în anul 2014 cu aceeași destinație în cadrul secțiunii de dezvoltare, precum și de subvențiile primite de la bugetul de stat pentru susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2014, au fost realizate 2.181 de acțiuni, din care 1.323 de acțiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2013 (60,7%), 222 de acțiuni de audit al performanței corespunzătoare celor 22 de teme de audit al performanței incluse în programul de activitate pe anul 2014 (10,2%) și 636 de acțiuni tematice de control (29,1%).

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele acte de control/audit:

- 1.921 de rapoarte de audit/control;
- 1.376 de procese verbale de constatare;
- 1.697 de note de constatare;
- 141 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenziilor civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.518 decizii, prin care au fost dispuse 14.802 măsuri pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au condus la identificarea unor cazuri de încălcare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate.

Tabelul nr. 20 Impactul financiar al abaterilor pe tipuri de acțiuni

	u.m.	Audit financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
1. Venituri	milioane lei	289,59	161,95	19,41	470,95
	mil. euro*	65,22	36,47	4,37	106,06
2. Prejudicii	milioane lei	533,93	219,85	3,27	757,05
	mil. euro*	120,25	49,52	0,73	170,50
Total sume	milioane lei	823,52	381,80	22,68	1.228,00
	mil. euro*	185,47	85,99	5,10	276,56

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare.

Tabelul nr. 21 Impactul financiar al abaterilor financiar-contabile pe tipuri de acțiuni

	u.m.	Audit financiar	Control	Auditul performanței	Total acțiuni
Abateri financiar-contabile	milioane lei	5.698,05	1.388,76	261,93	7.348,74
	mil. euro*	1.283,35	312,78	58,99	1.655,12

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2014 de 4,44. Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2014.

Aspecte reținute în urma acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

autoritățile administrației publice locale nu au întreprins măsuri sistemice în materie de identificare, evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar al teritoriului, respectiv nu au asigurat fundamentarea la

justa valoare a bazei de impozitare, inclusiv prin estimarea și prognozarea relevantă a indicatorilor fiscal-bugetari, care ar asigura stabilitatea financiară a bugetelor unităților administrativ-teritoriale;

- aspectul denotă și exprimă existența unor probleme manageriale la nivelul entităților verificate care, în loc să-și mobilizeze eforturile pe inventarierea și evaluarea masei impozabile reale existente la nivelul unităților și încasarea operativă a creanțelor bugetare reprezentând drepturi constatate din impozite și taxe locale, au luat măsura ineficientă de micșorare arbitrară a indicatorilor bugetari anuali privind drepturile potențiale cuvenite bugetului local în loc să asigure măsuri corespunzătoare pentru sporirea veniturilor cuvenite bugetului local și încasarea cât mai operativă a rămășițelor și debitelor curente, potrivit procedurilor fiscale prevăzute de OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- dosarele fiscale ale contribuabililor bugetului local nu sunt constituite, completate și gestionate astfel încât să conțină toate documentele cu relevanță fiscală, funcție de modificările intervenite în masa impozabilă, respectiv: declarații fiscale și actele atestatoare care se anexează la acestea, decizii de impunere și cele referitoare la obligațiile de plată accesorii, certificate de atestare fiscală, înștiințări, somații și alte documente de executare silită, dovezi privind comunicarea actului administrativ-fiscal, declarații speciale de impunere în cazul în care aceștia dețin mai multe locuințe;
- activitatea de inspecție fiscală nu este organizată și exercitată potrivit cerințelor legale în domeniul impozitelor și taxelor locale, în scopul verificării bazelor datelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii datelor și informațiilor necesare stabilirii reale a obligațiilor fiscale reprezentând impozite și taxe locale datorate de către contribuabilii persoane fizice și juridice, a respectării prevederilor legislației fiscale și contabile ori stabilirii diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriiilor aferente acestora;
- acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief, pe ansamblu, o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară. Multe dintre abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau al cunoașterii insuficiente – de către persoanele cu răspundere din cadrul entităților verificate – a procedurilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice;
- abaterile reținute au evidențiat existența unor disfuncționalități majore în organizarea, implementarea, exercitarea și dezvoltarea sistemelor controlului intern/managerial la nivelul entităților verificate, dificultăți majore fiind întâmpinate de entitățile mici, care au un buget limitat; un număr mic de angajați și un nivel scăzut al preocupării pentru implementarea unui control intern/managerial performant. În majoritatea cazurilor, această activitate nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate și eficiență a banului public și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale;
- o analiză pertinentă a abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate, indică necesitatea aplicării întocmai a reglementărilor legale ce definesc obiectivele și atribuțiile autorităților executive locale și ale aparatului de specialitate din subordinea acestora, în domeniile fundamentării, aprobării și executării bugetelor locale; organizării și conducerii contabilității operațiunilor patrimoniale; gestionării patrimoniului de interes public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Cauzele care au generat abaterile cu impact asupra veniturilor și cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale pot fi sintetizate astfel:

- necunoașterea prevederilor din Codul fiscal de către personalul cu atribuții pe linia stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor bugetului local, prevederi referitoare la stabilirea impozitelor și taxelor locale, la datorarea taxei pe terenurile/clădirile concesionate, închiriate, date în administrare sau folosință, de către chiriași/concesionari;
- superficialitatea factorilor de decizie privind activitatea de stabilire, înregistrare și colectare a veniturilor proprii ale bugetului local în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația în vigoare;
- necunoașterea tuturor prevederilor legale de către conducerile entităților, precum și de către persoanele cu atribuții financiar-contabile, în ceea ce privește: determinarea, înregistrarea și virarea impozitelor și taxelor datorate bugetului consolidat al statului și bugetelor locale potrivit cadrului legislativ în domeniu;
- neefectuarea punctajelor între datele din registrul agricol și datele din evidența fiscală luate în calcul la stabilirea masei impozabile cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli ca și prevederi bugetare inițiale;
- neefectuarea unei verificări sistematice a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizațiilor de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării;
- slaba eficacitate a controlului fiscal din cadrul unităților administrativ-teritoriale, precum și a întregului sistem de control intern incluzând controlul financiar preventiv și auditul public intern;

- neorganizarea activității de colectare a creanțelor în baza unor proceduri clare și precise, individualizate pe persoane;
- inventarierea formală a conturilor de creanțe, ceea ce a generat riscul neidentificării unor venituri proprii cuvenite entităților verificate;
- nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;
- necunoașterea în totalitate a prevederilor legale de către salariații instituțiilor publice referitoare la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice;
- lipsa unor proceduri și controale interne care să asigure respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor;
- lipsa de personal cu o pregătire profesională adecvată, cel puțin la nivelul UAT cu rang de comună, precum și lipsa unor programe de perfecționare a acestui personal;
- lipsa oricăror analize privind oportunitatea și eficiența contractării unor servicii de consultanță și consiliere, servicii juridice, prestări servicii în domeniul comunicării;
- neverificarea realității lucrărilor executate și facturate în cazul obiectivelor de investiții derulate, ceea ce a condus la acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse în mod eronat și articole de deviz neexecutate;
- neverificarea prețurilor utilizate în situațiile de lucrări întocmite de executanți comparativ cu prețurile prezentate de aceștia în ofertele financiare, ceea ce a condus la decontarea unor lucrări la prețuri majorate nejustificat.

Măsurile dispuse:

- ✓ verificarea sau stabilirea corectă, după caz, a bazelor de impunere și stabilirea, înregistrarea, urmărirea și încasarea diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente acestora;
- ✓ efectuarea de inspecții fiscale asupra legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, precum și asupra respectării prevederilor legislației fiscale și contabile;
- ✓ stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică, urmărirea și încasarea veniturilor din închirieri, concesiuni, prestări servicii și din proprietate, cuvenite bugetelor locale, inclusiv a accesoriilor aferente;
- ✓ intrarea în legalitate privind întocmirea registrelor cu privire la desfășurarea procedurilor de concesiune și la derularea contractelor de concesiune;
- ✓ inițierea și aplicarea procedurilor de executare silită, conform dispozițiilor legale în vigoare, prin intermediul aparatului de specialitate din cadrul primăriei, pentru încasarea creanțelor bugetare datorate bugetului local de către contribuabili persoane juridice și fizice;
- ✓ întreprinderea măsurilor în vederea recuperării sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii acestora;
- ✓ stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciilor create;
- ✓ organizarea și conducerea contabilității sintetice și analitice, conform prevederilor legale;
- ✓ întocmirea și ținerea la zi a registrelor contabile, conform reglementărilor legale;
- ✓ întocmirea bilanțelor de verificare analitice și a bilanței de verificare sintetice, a situațiilor financiare, precum și identificarea și corectarea erorilor din evidențele contabile, respectiv identificarea elementelor patrimoniale neînregistrate sau înregistrate eronat;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale existente în patrimoniu la finele anului, înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă;
- ✓ organizarea la zi a evidenței contabile analitice pentru conturile de active fixe, aferente bunurilor ce aparțin domeniului public și privat al entității;
- ✓ calcularea conform prevederilor legale și înregistrarea în conturile de cheltuieli a amortizării aferente activelor corporale;
- ✓ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, înregistrarea rezultatelor inventarierii conform prevederilor legale, precum și elaborarea procedurilor proprii privind inventarierea;
- ✓ luarea măsurilor pentru intrarea în legalitate privind gestionarea mijloacelor materiale și bănești, asigurarea integrității patrimoniului (identificarea, valorificarea și scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale, recepționarea și gestionarea stocurilor, verificarea operațiunilor de casă, gestionarea formularelor cu regim special, atribuirea contractelor de închiriere și de concesiune, organizarea gestiunilor etc.);
- ✓ întocmirea procedurilor formalizate pe activități, cu detalierea obiectivelor, acțiunilor, responsabilităților, termenelor, documentelor, precum și a altor componente ale măsurilor respective.

Controlul efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

Camerele de conturi, în anul 2014, au efectuat verificări la 361 de operatori economici de interes local (49 de regii autonome și 312 societăți comerciale), urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în

situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Verificările efectuate la operatorii economici de subordonare locală au scos în evidență următoarele aspecte:

- managementul unor entități nu a manifestat preocupare pentru elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în planificarea și urmărirea desfășurării activității, fiind constatate ca abateri: neîntocmirea bugetului de venituri și cheltuieli; fundamentarea indicatorilor de venituri fără a ține cont de costurile reale ale activităților desfășurate; neaprobarea bugetului de venituri și cheltuieli de către autoritatea publică deliberativă a unității administrativ-teritoriale; nerespectarea de către operatorii economici, care au înregistrat pierderi în anul precedent sau care primesc subvenții sau transferuri de la bugetul local, a restricției privind nivelul cheltuielilor cu salariile și numărul mediu de personal;
- informațiile prezentate în evidența contabilă nu reflectă realitatea, fiind identificate erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau de neînregistrare a unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neînregistrarea în evidența extracontabilă a bunurilor primite în administrare; înregistrarea unor operațiuni fără documente justificative, necronologic și nesistematic;
- consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale nu au asigurat un sistem de administrare și control corespunzător dispozițiilor legale, respectiv nu a fost încheiat contractul de performanță/mandat de consiliul de administrație cu directorul operatorului economic sau contractul de performanță/mandat nu conține obiective cuantificabile și criterii de performanță specifice pentru stabilirea salarizării directorului, iar la unii agenți economici nu s-a constituit consiliul de administrație;
- veniturile datorate bugetului local nu au fost cuantificate, evidențiate în contabilitate, declarate la organele fiscale teritoriale și virate conform dispozițiilor legale aplicabile, fiind identificați operatori economici care nu și-au îndeplinit obligațiile de virare a vărsământului din profitul net sau a dividendelor datorate proprietarilor, a redevenței datorate pentru concesionarea serviciilor publice. De asemenea, nu în toate cazurile operatorii economici au determinat, evidențiat în contabilitate, declarat și virat obligațiile datorate bugetului general consolidat la statului;
- la majoritatea operatorilor economici s-a constatat plata către directorii acestora a unor venituri salariale care depășesc cuantumul reglementat prin OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu modificările și completările ulterioare sau plata către membrii consiliilor de administrație și cenzorilor a unei indemnizații mai mari decât cea reglementată prin OUG nr. 79/2008;
- au fost efectuate cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital fără contraprestație, achiziții pentru bunuri care nu au legătură cu obiectul de activitate al operatorului economic, plăți fără existența documentelor justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate și au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare.

Măsurile dispuse:

- ✓ sesizarea organelor de urmărire penală în 60 de cazuri de neglijență în serviciu, delapidare, fals intelectual, uz de fals și abuz în serviciu contra intereselor publice cum ar fi: nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice ca de exemplu: însușirea necuvenită a unor sume de bani, întocmirea cu bună știință de documente nereale, decontarea unor cheltuieli bugetare fără documente justificative, plăți pentru lucrări supraevaluate, decontarea unor lucrări neefectuate la obiectivele de investiții, nerespectarea dispozițiilor privind atribuirea contractelor de achiziție publică, schimbarea destinației unor sume alocate din fondul de rezervă, efectuarea de plăți din bugetul local sub formă de finanțări nerambursabile;
- ✓ sesizarea organelor de urmărire penală în 19 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi;
- ✓ emiterea a 9 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea unor fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil, care îndeplineau funcția de contabil, casier, referent contabil responsabil cu încasarea impozitelor și taxelor locale, cu ținerea registrului agricol, cu recuperarea debitelor și aplicarea măsurilor de executare silită.

Alte aspecte

Auditul financiar, precum și acțiunile de control tematic la nivelul unităților administrativ-teritoriale au relevat o serie de carențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice,

fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

În general, se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate.

Cu toate acestea, deși unele abateri au fost constatate și remediate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, acestea s-au regăsit din nou în execuția anului 2013, dovadă că de multe ori măsurile dispuse au remediat abaterile numai punctual, pe exercițiile financiare anterioare, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai producă și în anii următori.

Pe de altă parte, s-a remarcat o tendință de remediere a abaterilor numai după încheierea actelor de control, prea puține entități fiind preocupate de a lua măsuri pe parcursul acțiunii. Astfel, cu toate că echipele de control/audit au discutat și analizat constatările cu conducerile entităților verificate, în vederea elucidării cauzelor și împrejurărilor care au condus la producerea deficiențelor constatate, precum și a consecințelor acestor deficiențe asupra activității entității, în foarte puține cazuri persoanele cu atribuții au luat măsuri operative în timpul acțiunilor de audit/control.

În cazurile în care managementul entităților publice verificate nu și-a însușit constatările auditorilor publici externi, reprezentanții entităților au formulat puncte de vedere prezentate în timpul concilierii constatărilor sau prin obiecțiunile depuse la actele de control întocmite. Însă trebuie remarcat că, nu în toate cazurile, aceste puncte de vedere au fost construite pe argumente solide și pertinente, de cele mai multe ori acestea s-au limitat la: formulări generaliste, fără a fi susținute cu documente probatorii; comentarii axate pe considerații și principii juridice situate în afara naturii reale a spețelor instrumentate; afirmații limitate la considerentul că simpla aprobare, prin bugetele locale, a unor fonduri publice ar legitima angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli nejustificate și situate în afara cadrului legal; considerarea unor clauze din contractele colective de muncă drept temei justificat în acordarea unor drepturi salariale sau de natură salarială ș.a.

În acest context, Curtea de Conturi își reiterează convingerea că neregulile/abaterile de la legalitate și regularitate constatate la nivelul entităților publice verificate vor putea fi limitate și eliminate în viitor, numai în măsura în care managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice locale se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice ale autorităților publice locale în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetelor locale; al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.

Principalele constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2013 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2014 sunt prezentate în Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2013 întocmite la nivelul fiecărui județ și la cel al Municipiului București, publicate pe pagina oficială a Curții de Conturi, la secțiunea Publicații.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

În acest capitol este prezentată o imagine de ansamblu a modului în care controlul intern/managerial a fost proiectat și implementat în anul 2013 de către entitățile verificate în anul 2014, reflectând cele mai importante și frecvente observații ale Curții de Conturi.

Cu privire la sistemul de control intern din entitățile publice, în anul 2013, auditorii publici externi ai Curții de Conturi au constatat că s-au înregistrat o serie de progrese față de anii anteriori, mai ales în cadrul administrației publice centrale.

Situația de față se poate datora și faptului că au fost făcute destule recomandări de îmbunătățire ale controlului intern în anii precedenți, în cadrul activităților de verificare.

Cu toate acestea, în anul 2013, față de anii 2011 și 2012, au fost mai puține entități care au primit în urma evaluării Curții de Conturi, calificativul *"foarte bine"*, aspect care s-a datorat în parte și exigenței sporite a auditorilor publici externi.

Spre exemplu, s-a constatat faptul că în unele entități publice proiectarea sistemelor de control intern a fost bine gândită, dar deficitar pusă în practică.

Recomandările de elaborare sau de actualizare a procedurilor, au rămas și anul acesta în topul celor care se regăsesc în actele de control, ceea ce denotă faptul că managerii entităților publice încă nu sunt conștienți pe deplin de respectiva obligație legală și nici chiar de beneficiul realizării lor, în vederea facilitării desfășurării corecte a activităților sau a controlului acestora, prin intermediul procedurilor.

Este extrem de important ca toate procedurile elaborate să pună în valoare atât activitatea desfășurată, tipul documentelor utilizate, cât și atribuțiile ce trebuie respectate.

O altă constatare este aceea că nu sunt actualizate regulamentele de organizare și funcționare, regulamentele de ordine interioară și organigramele entităților, nu sunt actualizate atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor funcționale, ceea ce scoate în evidență faptul că nu se face o analiză clară de la bun început a cerințelor de implementare ale sistemului de control intern.

În mod tradițional, Curtea de Conturi menține relații bune de colaborare și se bazează pe activitatea de audit intern ca un punct principal de contact în auditurile sale, având în vedere cunoașterea entității de către auditorii publici interni. De aceea, se consideră utilă complementaritatea funcției de audit intern atunci când se efectuează misiuni proprii de audit extern.

În acest sens, în auditurile sale, Curtea de Conturi a recomandat, în repetate rânduri, consolidarea funcției de audit intern în entitățile publice, arătând că în acest domeniu există încă personal insuficient și o oarecare subfinanțare.

Suplimentar față de cele precizate mai sus, s-a mai constatat o serie de deficiențe în organizarea activității de audit intern, precum și în modul în care se desfășoară aceasta, cum ar fi:

- ❖ nu s-au organizat compartimente de audit intern în administrația publică centrală și locală;
- ❖ există misiuni de audit care nu au în vedere activități ale entităților cu risc mare;
- ❖ nu a fost asigurată pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- ❖ există încă o lipsă a independenței auditorilor interni;
- ❖ angajarea auditorilor interni în alte activități față de atribuțiile din fișa postului.

De asemenea, există încă deficiențe semnificative și în ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv atât în entitățile din administrația publică centrală, cât și în cele din administrația publică locală.

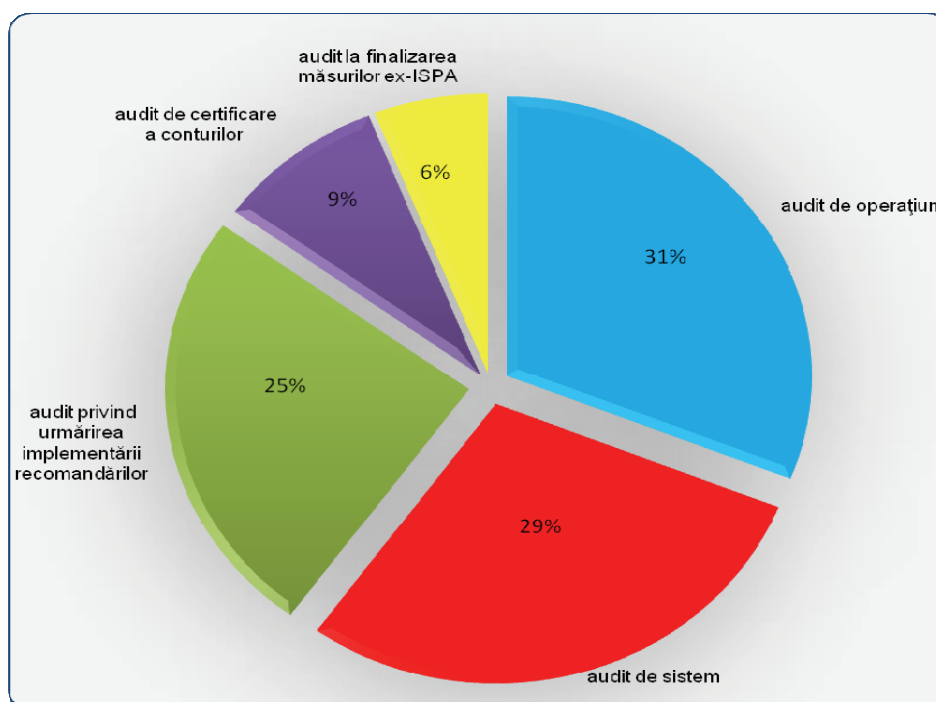
Suplimentar, în administrația publică locală, chiar dacă sistemele de control și audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor din activitatea entităților, procesul de organizare și implementare a acestora este încă în fază incipientă. Conducătorii entităților nu pot sau nu vor să înțeleagă importanța și complexitatea acestui sistem, care este menit să împiedice fraudă și risipa în utilizarea fondurilor publice. De cele mai multe ori, măsurile luate în vederea organizării sistemului de control sunt formale și ineficiente, fiind simple consemnări pe hârtie care nu se aplică în practică.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării controalelor interne este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul entităților publice cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă în fondurile publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind în creștere față de anul precedent.

Având în vedere totalitatea acestor nereguli, Curtea de Conturi a recomandat tuturor conducătorilor de entități publice creșterea asumării responsabilității și a răspunderii cu privire la implementarea unui sistem de control intern/managerial robust, care să conducă la sporirea fiabilității și a credibilității informațiilor publice, a gestionării riscurilor și a performanței activităților desfășurate, precum și la conformitatea cu actele normative incidente, în vigoare.

Auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit

Potrivit Programului de activitate pe anul 2014 și ținând seama de solicitările specifice ale Comisiei Europene (CE), Autoritatea de Audit a efectuat **48 de acțiuni de audit**, din care: 31% audit de operațiuni, 29% audit de sistem, 25% audit privind urmărirea implementării recomandărilor, 9% audit de certificare a conturilor și 6% audit la finalizarea măsurilor ex-ISPA.

În cadrul acestor acțiuni de audit au fost verificate peste **2.260 de proiecte/contracte/măsur**i finanțate din fondurile comunitare. În sfera auditului au fost cuprinse peste **650 de entități** (publice și private) și un număr de peste **1.450 de proceduri de achiziție** în valoare de peste **15 miliarde lei**. În cadrul misiunilor de audit privind verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013, Autoritatea de Audit a verificat **25,6%** din totalul acestor cheltuieli. Valoarea totală a neregulilor cu impact financiar identificate în cadrul cheltuielilor verificate a fost de **240.011 mii lei**. Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate în cazul a 26 de beneficiari.

Principalele constatări, pe categorii de fonduri și programe, rezultate ca urmare a derulării misiunilor de audit sunt prezentate după cum urmează:

1. Programele Operaționale finanțate prin fondurile structurale și de coeziune - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC)

Pentru perioada 2007-2013, România derulează 7 programe operaționale finanțate prin fondurile structurale și de coeziune, respectiv: Programul Operațional Regional (POR), finanțat din FEDR; Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR; Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR; Programul Operațional Sectorial Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC; Programul Operațional Sectorial Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC; Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE; Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Pentru aceste programe, Autoritatea de Audit a efectuat acțiuni de audit de sistem (privind funcționarea eficientă a sistemului de management și control) și audit de operațiuni (pe bază de eșantion reprezentativ de cheltuieli declarate). Pentru stabilirea concluziilor privind funcționarea sistemelor de management și control s-a ținut cont și de rezultatul verificărilor efectuate la nivelul entităților comune programelor opera-

ționale (Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP)), Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP), Autoritatea de Certificare și Plată (ACP). CE a fost informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul **raportului anual de control** însoțit de **opinia de audit formulată la nivel de program operațional**, ce vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control, cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului operațional și declarate CE.

Din totalul cheltuielilor declarate de **20.630.836 mii lei**, s-au auditat cheltuieli în sumă de **6.248.871 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **106.230 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **54.445 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **51.785 mii lei**.

1.1. Programul Operațional Sectorial Mediu

Deficiențele constatate în cadrul auditului de sistem efectuat la Autoritatea de Management (AM) și la Organismele Intermediare (OI) au vizat, în principal: existența unor posturi vacante care afectează capacitatea administrativă în etapa de autorizare a cheltuielilor și plăților; procesul de evaluare și selecție, fiind semnalată necesitatea creării unei baze de date pentru a se evita dubla finanțare a unor proiecte; verificările de management efectuate de AM care nu au reușit să identifice în totalitate neregulile din sfera achizițiilor publice; asigurarea unei piste de audit adecvate; întâzieri în introducerea datelor în sistemele de monitorizare, raportare financiară și de contabilitate în formă computerizată. Principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit au vizat eliminarea deficiențelor prin ocuparea posturilor vacante, realizarea bazei de date în vederea eliminării riscului privind dubla finanțare a unor proiecte, întărirea controalelor de prim nivel pentru detectarea tuturor deficiențelor.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat **nereguli în domeniul achizițiilor publice**, pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **4.515 mii lei**, nereguli reprezentând aplicarea unor criterii de calificare și selecție restrictive, care au fost de natură să îngreuească accesul participanților la procedura de atribuire, încălcarea principiului tratamentului egal, neîndeplinirea criteriilor de calificare menționate în documentația de atribuire, de către oferta câștigătoare.

Au fost identificate **abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor**, cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **1.050 mii lei**, reprezentând efectuarea de lucrări pe terenuri proprietate privată, realizarea unor lucrări de investiții care nu au fost prevăzute în aplicația de finanțare sau cheltuieli care nu au fost prevăzute în Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile (OMMD) nr. 1415/2008 privind eligibilitatea cheltuielilor decontate prin POS Mediu. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost: **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,71%**.

1.2. Programul Operațional Sectorial Transport

În cadrul auditului de sistem au fost identificate unele deficiențe la nivelul AM, vizând în principal managementul neregulilor prin aplicarea necorespunzătoare în anumite cazuri a prevederilor OUG nr. 66/2011, nerespectarea principiului segregării funcțiilor în ceea ce privește proiectele pentru care AM este beneficiar, procesul de evaluare și selecție, fiind identificat un caz în care activitățile și indicatorii proiectului nu au fost corelate cu obiectivul specific al acestuia. Auditorii au mai identificat și alte aspecte de natură procedurală cum ar fi faptul că metodologia actuală de evaluare nu este suficientă pentru evaluarea unor proiecte complexe de asistență tehnică de valori mari, care necesită analiza și coroborarea de informații tehnice din partea mai multor specialiști. Dintre recomandările formulate de către Autoritatea de Audit menționăm: întărirea verificărilor de prim nivel efectuate de către AM, asigurarea tuturor funcțiilor necesare pentru derularea activității cu respectarea principiului segregării funcțiilor, elaborarea metodologiei de lucru pentru evaluarea unor proiecte complexe și de valori mari.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat **nereguli în domeniul achizițiilor publice** pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **18.505 mii lei**, nereguli reprezentând stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție, neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a criteriilor de calificare și selecție, reducerea nejustificată a perioadei cuprinse între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și data limită de depunere a ofertelor. Au fost constatate **cheltuieli neeligibile** în sumă de **16.654 mii lei**, reprezentând diferențe de curs valutar, TVA inclus eronat la plată, cheltuieli neeligibile ca urmare a calității necorespunzătoare a lucrărilor executate sau a neprezentării de către antreprenor a tuturor documentelor de calitate etc. Pentru neregulile identificate au

fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,72%**.

1.3. Programul Operațional Regional

Auditul de sistem efectuat la Autoritatea de Management și la Organismele Intermediare a identificat deficiențe privind calitatea verificărilor de management, în special cele referitoare la evitarea conflictului de interese, realitatea cheltuielilor și implicit a cantităților de lucrări decontate, stadiul implementării fizice a proiectului în vederea corelării indicatorilor fizici cu cei financiari, prin valorificarea informațiilor existente în rapoartele de progres ale beneficiarilor privind stadiul proiectului, coroborat și cu rapoartele vizitelor de monitorizare. Dintre recomandările formulate menționăm revizuirea manualului de verificare și avizare a cheltuielilor prin detalierea verificărilor specifice realizate de OI în ceea ce privește respectarea regulilor aplicabile conflictului de interese la procedurile simplificate derulate de beneficiarii privați, detalierea verificărilor specifice realizate de către ofițerii de proiect cu ocazia efectuării vizitelor pe teren, corelarea la nivelul AM a indicatorilor fizici și financiari ai proiectului și valorificarea informațiilor disponibile în vederea autorizării cererilor de rambursare.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **3.665 mii lei**. Printre neregulile identificate s-au numărat nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică și stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție. Referitor la respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **1.790 mii lei**, reprezentând contravaloarea unor mijloace de transport și a serviciilor conexe achiziției acestora, decontate fără să fie îndeplinite criteriile de eligibilitate aferente POR, articole din situații de lucrări facturate la prețuri mai mari decât cele din ofertă, erori de calcul la totalizarea situațiilor de lucrări, lucrări facturate și decontate care nu au fost executate. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,96%**.

1.4. Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Principalele deficiențe constatate ca urmare a auditului de sistem la AM și la OI privesc calitatea verificărilor de management, fiind identificate aspecte precum decontarea unor cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea diferențelor de curs valutar și aplicarea eronată a procentelor de finanțare nerambursabilă prevăzute în contractele de finanțare, neidentificarea în totalitate a situațiilor de încălcare a principiilor transparenței și tratamentului egal, a principiului nediscriminării și recunoașterii reciproce în procesul de evaluare și selecție a ofertanților, neaplicarea proratai pentru calculul cheltuielilor generale de administrație, neactualizarea unor proceduri operaționale, întârzieri în procesul de constituire a titlurilor de creanță. Dintre recomandările formulate menționăm recuperarea sumelor reprezentând cheltuieli neeligibile și/sau corecții financiare aplicate și deducerea acestora din următoarea declarație lunară de cheltuieli, modificarea procedurii operaționale pentru Managementul financiar, prin includerea unor precizări clare referitoare la mecanismul decontării cererilor de plată care se aplică beneficiarilor instituțiilor publice locale și asociațiilor de dezvoltare intracomunitară, luarea măsurilor în vederea eficientizării activității de constituire creanțe.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2013 în sumă de **23.188 mii lei**. Principalele constatări au vizat încălcarea principiului transparenței, restricționarea accesului operatorilor economici la procedura de achiziție prin impunerea unor cerințe nelegale, încălcarea principiilor nediscriminării și tratamentului egal prin nepublicarea unui anunț tip erată la anunțul de participare, utilizarea de criterii de calificare restrictive. Au fost identificate abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor, al căror impact financiar în cheltuielile auditate însumează **7.530 mii lei**, datorate faptului că beneficiarul se afla în stare de faliment, calculării incorecte a cotelor legale datorate Inspectoratului de Stat în Construcții sau reprezentând cheltuieli salariale ce depășesc bugetul aferent cheltuielilor pentru managementul proiectului, conform contractului de finanțare. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,49%**.

1.5. Programul Operațional Asistență Tehnică

În cadrul auditului de sistem, la nivelul AM, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte privind actualizarea și aprobarea organigramei, regulamentului de organizare și funcționare, precum și a procedurilor de lucru în conformitate cu noile prevederi ale HG nr. 538/2013, privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, în cadrul căruia AM POAT își desfășoară activitatea. Până la data transmiterii raportului final de audit aceste aspecte au fost remediate de către AM POAT.

În cadrul auditului de operațiuni nu au fost constatate nereguli cu impact financiar.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,00%**.

1.6. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Auditul de sistem pentru acest program a identificat deficiențe la AM și la OI. La nivelul AM, principalele deficiențe constatate au vizat calitatea verificărilor de management, nerealizarea tuturor misiunilor de verificare la fața locului planificate, efectuarea necorespunzătoare a verificărilor administrative și la fața locului în ceea ce privește procedurile de achiziție derulate de beneficiari sau în ceea ce privește conflictul de interese, precum și deficiențe privind sistemul de monitorizare și raportare financiară în sensul înregistrării incomplete sau incorecte a informațiilor privind debitele sau nerealizării unor concilierii între datele introduse de AM și ACP și cele declarate Comisiei Europene. Au fost identificate deficiențe și în ceea ce privește managementul neregulilor în sensul că nu au fost înregistrate și transmise în vederea investigării toate constatările cu implicații financiare sau cu posibile implicații financiare identificate în urma vizitelor la fața locului. La nivelul Organismelor Intermediare Centrale și Regionale au fost identificate deficiențe care vizează capacitatea administrativă ca urmare a existenței unor posturi vacante, calitatea derulării procesului de evaluare și selecție în sensul admiterii la finanțare a unor proiecte pentru care exista riscul unei posibile duble finanțări pentru anumite activități sau categorii de cheltuieli, calitatea verificărilor administrative insuficient documentate sau realizate necorespunzător, sistemul de monitorizare și raportare financiară, nefiind înregistrate în sistem toate informațiile privind proiectele și managementul neregulilor, în sensul că nu a fost realizată reconcilierea informațiilor privind debitele între AM și OI.

Recomandările formulate au vizat întărirea verificărilor de management prin asigurarea tuturor vizitelor la fața locului și a vizitelor încrucișate planificate, prin verificarea achizițiilor pentru care au fost declarate cheltuieli, a conflictului de interese potrivit prevederilor procedurilor operaționale aplicabile, analizarea cheltuielilor solicitate la rambursare în cadrul proiectelor cu risc de dublă finanțare prin verificări încrucișate, introducerea și validarea în aplicația informatică SMIS a datelor privind implementarea proiectelor gestionate, a datelor aferente tuturor debitelor stabilite, precum și generarea din SMIS a declarațiilor de cheltuieli transmise ACP, astfel încât să se asigure în timp real o raportare de încredere prin intermediul SMIS. Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact asupra cheltuielilor auditate în sumă de **2.075 mii lei**. Principalele deficiențe constatate au vizat divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate, utilizarea unor criterii restrictive sau utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică, derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență, utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților. Au fost identificate abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor cu un impact financiar în sumă de **8.706 mii lei**, reprezentând salarii acordate nejustificat membrilor echipei de management sau de implementare, pentru un număr de ore nerealist sau în afara prevederilor stabilite de legislația aplicabilă, contravaloarea unor burse doctorale solicitate la rambursare pentru doctoranzi exmatriculați din programul doctoral sau care nu au finalizat doctoratul, achiziții în leasing a unor bunuri neprevăzute în cererea de finanțare sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea în cadrul proiectului. Au fost constatate și alte aspecte care au majorat nejustificat cheltuielile declarate CE, în sumă totală de **5.158 mii lei**. Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **5,64%**.

1.7. Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe identificate la nivelul AM au vizat managementul neregulilor, având în vedere înregistrarea neadecvată în SMIS a debitelor aferente proiectelor pentru care au fost declarate cheltuieli CE și recuperarea cu întârziere a creanțelor bugetare datorate de beneficiari fără a fi luate măsuri pentru stabilirea și recuperarea dobânzilor pentru plata cu întârziere a debitelor. Totodată, în ceea ce privește obiectivul suplimentar referitor la evaluarea eficienței implementării de către AM a Planului de Acțiune în domeniul achizițiilor publice s-a identificat validarea și rambursarea în cazul a 3 proiecte a unor cheltuieli provenite din contracte de achiziții publice, atribuite fără respectarea prevederilor legale aplicabile.

Principalele recomandări formulate pentru remedierea deficiențelor au vizat înregistrarea în SMIS a informațiilor înscrise în titlurile de creanță, remedierea diferențelor dintre sumele evidențiate în cadrul declarațiilor de cheltuieli lunare și cele din aplicațiile de plată către CE, declanșarea cu celeritate a procedurilor care să asigure recuperarea creanțelor bugetare, precum și identificarea debitelor nerecuperate în termen legal, întocmirea titlurilor de creanță pentru dobânzile datorate de beneficiari și luarea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 în vederea recuperării acestora. În cazul constatărilor rezultate din verificarea obiectivului suplimentar, recomandările formulate Autorității de Management au vizat aplicarea corecțiilor financiare pentru nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice, recuperarea creanțelor bugetare și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Auditul de operațiuni asupra cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2013 a identificat nereguli în domeniul achizițiilor publice pentru care s-au propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de **558 mii lei**. Principalele deficiențe constatate au vizat nerespectarea principiului tratamentului egal și al transparenței în derularea procedurilor de achiziție publică și stabilirea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție. Totodată, s-a constatat solicitarea la rambursare și validarea unor cheltuieli efectuate de către beneficiari, apreciate ca fiind neeligibile în valoare totală de **224 mii lei**, reprezentând cheltuieli nejustificate în cadrul proiectelor. Pentru neregulile identificate au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **0,49%**.

1.8. Autoritatea de Certificare și Plată

În cadrul acțiunilor de audit de sistem desfășurate la nivelul tuturor programelor operaționale, Autoritatea de Audit a efectuat verificări și la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficient pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile. Ca urmare a acestor verificări, au fost identificate deficiențe vizând aspecte precum: procedurile de lucru ce nu asigură concilierea în timp real a sumelor solicitate la plată CE prin intermediul sistemului informatic SFC2007 cu sumele raportate de către autoritățile de management prin intermediul declarațiilor lunare de cheltuieli generate de SMIS, nerealizarea de verificări care să asigure corectitudinea informațiilor înregistrate de AM și OI în SMIS cu privire la sumele înscrise în titlurile de creanță întocmite de acestea.

Au fost formulate recomandări în sensul remedierii tuturor deficiențelor detectate.

Concluzia generală a auditului a fost că **sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**.

1.9. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Misiunea de audit a avut ca obiectiv evaluarea modului în care mecanismul de verificare al achizițiilor publice funcționează la nivelul ANRMAP, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare. Ca urmare a verificărilor efectuate s-au constatat aspecte precum existența unei neconcordanțe între prevederile OUG nr. 34/2006 și cele ale HG nr. 525/2007 privind organizarea și funcționarea ANRMAP în ceea ce privește termenul de evaluare de către ANRMAP a conformității documentațiilor de atribuire; acceptarea în cadrul procedurilor la care criteriul de atribuire îl constituie *"oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic"* a unor documentații de atribuire, cu observația că răspunderea revine autorității contractante pentru stabilirea factorilor de evaluare și a ponderii alocate factorului de evaluare preț; existența unor neconcordanțe/neconformități care nu au fost sesizate nici de operatorii ANRMAP, nici de persoanele cu atribuții de validare.

Principalele recomandări formulate au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul respingerii de către ANRMAP de la publicarea în SEAP a unor documentații de atribuire în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit motive de respingere la o transmitere anterioară; continuarea emiterii de către ANRMAP de ordine și instrucțiuni cu caracter normativ în

vederea îmbunătățirii cadrului legislativ existent, astfel încât să se reducă aria prevederilor interpretative care conduc la soluții neunitare ale organismelor implicate în verificarea achizițiilor publice; îmbunătățirea verificărilor efectuate atât de către operatori, cât și de către persoanele care avizează documentațiile de atribuire.

Concluzia generală a auditului a fost că ***mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANRMAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.***

1.10. Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice

Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit la nivelul UCVAP, având ca obiectiv evaluarea funcționării mecanismului de verificare al achizițiilor publice la nivelul acestei instituții, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit anterioare. Ca urmare a verificărilor efectuate s-au constatat aspecte precum nerespectarea în toate cazurile a principiului unui management eficient și consolidat; neactualizarea prevederilor procedurii UCVAP cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice; neinclusiunea în această procedură a unor prevederi clare cu privire la verificările efectuate de UCVAP în cazul negocierilor fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, altele decât cele prevăzute la art. 122, lit. i) și art. 252, lit. j) din OUG nr. 34/2006.

Recomandările formulate de auditori au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul modificării atribuțiilor persoanelor cu funcții de conducere din cadrul UCVAP în conformitate cu principiile prevăzute de Standardul privind "Separarea atribuțiilor"; revizuirea unor proceduri operaționale și a listelor de verificare, în conformitate cu modificările intervenite la nivelul legislației în domeniul achizițiilor publice; îmbunătățirea verificărilor efectuate de către observatorii UCVAP asupra procedurilor de atribuire la care sunt desemnați, cu acordarea unei atenții sporite cunoașterii și înțelegerii legislației în domeniul achizițiilor publice și procedurilor de lucru ale UCVAP în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile în derularea procedurilor de achiziție publică.

Concluzia generală a auditului a fost că ***mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul UCVAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.***

1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

În perioada iulie-august 2013, a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară privind verificarea, pe bază de analiză de risc, a cheltuielilor privind achizițiile efectuate în cadrul proiectelor finanțate în cadrul POSDRU, pentru care au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene prin aplicația de plată nr. 17 transmisă CE în anul 2013. Urmare verificărilor au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de **5.763 mii lei**, aferente cererilor de rambursare auditate și deficiențe în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, pentru care s-au aplicat corecții financiare, aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate, în valoare de **832 mii lei**.

În perioada mai-iunie 2014, a fost efectuată o misiune de audit de operațiuni suplimentară, pe bază de eșantion, pentru cheltuielile declarate CE prin 3 aplicații de plată, transmise în luna decembrie 2013. În urma verificărilor efectuate au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **2.602 mii lei**, aferente cererilor de rambursare auditate, la care se adaugă cheltuieli cu subvenții și burse neeligibile în sumă de **2.308 mii lei**, precum și deficiențe în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor, din care suma de **1.107 mii lei** corecții financiare aferente cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate.

În cazul celor două misiuni de audit suplimentare, recomandările formulate au vizat în principal dispunerea măsurilor privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate în cadrul proiectelor sau, după caz, aplicarea corecțiilor financiare în cazul contractelor atribuite fără organizarea unei proceduri de achiziție adecvate, precum și recuperarea creanțelor bugetare stabilite.

2. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA), Fondul European pentru Pescuit (FEP)

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. În cursul anului 2014 Autoritatea de Audit a întreprins 6 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 2 misiuni de audit de sistem, 2 misiuni de audit de operațiuni și 2 misiuni de audit de certificare. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control cât și cheltuielile declarate în anul 2013 Comisiei Europene de către autoritățile române.

Din totalul cheltuielilor declarate de **11.459.584 mii lei**, s-au auditat cheltuieli în sumă de **943.679 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **28.461 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **1.136 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **27.325 mii lei**.

2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare (OC) pentru remedierea deficiențelor semnalate.

În urma evaluării mediului de control intern la nivelul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) și Agenției de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), raportat la criteriile de acreditare prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006 privind acreditarea agențiilor de plăți și a altor organisme și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR, au fost identificate deficiențe care țin în principal de calitatea controalelor administrative în sensul autorizării necorespunzătoare în unele cazuri a unor cereri de plată sau nerespectarea în totalitate a prevederilor procedurilor de lucru privind realizarea controalelor administrative.

În ceea ce privește tranzacțiile, principalele deficiențe identificate au vizat faptul că verificările efectuate nu au fost în măsură să evidențieze existența unui conflict de interese sau a unei duble finanțări, precum și nerespectarea în toate cazurile a reglementărilor legale în realizarea procesului de achiziție sau decontarea în cazul existenței unor neconcordanțe între suprafața solicitată prin cererea de plată și documentele justificative care atestă dreptul de proprietate/exploatare. Valoarea cheltuielilor neeligibile detectate cu ocazia misiunii de audit desfășurate a fost de **16.033 mii lei**.

Pentru deficiențele identificate, principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit, la nivelul Agenției de plată și Organismului Delegat APIA, au vizat: reanalizarea eligibilității cheltuielilor; aplicarea procedurilor de înregistrare și recuperare debite pentru sumele decontate necuvenit; întărirea controlului în procesul de autorizare a cererilor de plată, astfel încât să se înlăture deficiențele de natura celor identificate; completarea manualelor de proceduri.

Calificativul acordat pentru conturile agenției a fost **Aviz cu rezerve - diferențe detectate**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **3,04%**.

În cursul anului 2013, la solicitarea AFIR, OC a realizat verificări suplimentare ce au avut drept obiectiv principal validarea reverificărilor efectuate de Agenție pentru plățile solicitate CE pentru Măsura 312 prin Declarațiile de cheltuieli aferente trimestrului IV 2012 și trimestrului I 2013, fiind detectate deficiențe în sumă de **674 mii lei**. Opinia OC asupra corectitudinii cheltuielilor aferente Măsurii 312, cuprinse în primele două declarații de cheltuieli emise pentru anul financiar 2013, a fost cu rezerve. Fără a califica suplimentar opinia, s-a atras atenția asupra faptului că, luând în considerare nivelul ridicat al erorilor financiare identificate, OC nu a obținut asigurarea rezonabilă în ceea ce privește corectitudinea reverificărilor efectuate de Agenția de plăți asupra proiectelor aferente măsurii 312, cuprinse în declarațiile de cheltuieli auditate.

2.1.1. Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA)

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEAGA 2013, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional a avut în vedere obținerea de asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitudinea conturilor care sunt transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

În urma evaluării mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006, în ceea ce privește existența sau funcționarea controalelor, s-au constatat aspecte precum: existența unor controale implementate necorespunzător asupra planurilor de recunoaștere a grupurilor de producători, a planului de implementare a acestora, a descrierii infrastructurii membrilor individuali; realizarea în mod necorespunzător a controalelor administrative asupra documentelor doveditoare ale dreptului de utilizare a suprafețelor de teren pentru care s-a solicitat ajutor financiar FEAGA; existența unor diferențe între rezultatele măsurărilor parcelelor efectuate de agenție și rezultatele controlului reperformat de OC.

În ceea ce privește rezultatele testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale pentru exercițiul financiar al anului 2013, printre deficiențele constatate se numără autorizarea și plata unor cheltuieli fără a fi susținute de documente justificative existente în dosare sau cheltuieli mai mari decât cele înscrise în documentele justificative; modul defectuos de efectuare a controlului administrativ de către inspectorii APIA în condițiile în care unele documente doveditoare ale dreptului de utilizare nu probau, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal. Impactul financiar stabilit în urma auditului a fost de **7.154 mii lei**.

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006, Organismul de Certificare a formulat recomandări punctuale, pentru fiecare

constatare, privind luarea măsurilor ce se impun în vederea remedierii deficiențelor constatate și, după caz, recuperarea sumelor neeligibile. În cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2013 s-a recomandat agenției înregistrarea și recuperarea debitelor aferente sumelor plătite necuvenit, completarea documentației din dosarele beneficiarilor, precum și asigurarea respectării cerințelor prevederilor procedurale, după caz.

Calificativul acordat pentru conturile agenției a fost **Aviz cu rezerve - diferențe detectate**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,64%**.

2.2. Fondul European pentru Pescuit (FEP)

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate misiunea de audit de sistem având ca obiectiv obținerea asigurării rezonabile asupra funcționării sistemului de management și control instituit, precum și misiunea de audit de operațiuni care a avut ca obiectiv auditarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor declarate CE în anul 2013. Totodată, întrucât Comisia Europeană a comunicat autorităților române întreruperea termenului de plată din FEP, având în vedere nivelul ridicat al ratei de eroare aferente anului 2012, în perioada 24.02-04.03.2014 au fost efectuate verificări suplimentare cu privire la plățile efectuate în cadrul proiectelor finanțate prin Măsura 2.1 Acvacultură. Pe baza concluziilor cuprinse în raportul de audit de sistem, respectiv a faptului că sistemul funcționează, necesitând doar anumite îmbunătățiri, precum și urmare rezultatelor verificărilor suplimentare efectuate care au pus în evidență faptul că, în general, cheltuielile declarate Comisiei în anul 2012 aferente cererilor de rambursare verificate suplimentar nu au fost afectate de denaturări semnificative, cu excepția unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de 15 mii lei, Comisia Europeană a luat decizia reluării plăților intermediare în luna martie 2014.

Cu ocazia auditului de sistem, la nivelul Autorității de Management (AM) au fost identificate deficiențe în ceea ce privește procesul de selectare a cererilor de finanțare în sensul că au fost detectate deficiențe în procesul de verificare a conformității eligibilității și evaluării tehnico-economice a cererilor de finanțare; în ceea ce privește calitatea verificărilor de management asupra procedurilor de achiziție, precum și faptul că în aplicația informatică nu sunt proiectate fluxuri care să permită validarea plăților în funcție de avizul AM asupra procedurilor de atribuire. Alte deficiențe identificate au vizat îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă în sensul că debitele nu au fost înregistrate în totalitate, deducerea unor sume din următoarele cereri de rambursare fără emiterea titlurilor de creanță aferente. La nivelul Autorității de Certificare și Plată (ACP) s-a constatat faptul că nu a fost verificat în mod adecvat procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare.

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul autorității de management au fost formulate recomandări precum stabilirea unui cadru procedural adecvat și exercitarea unor controale suficiente atât în etapa de selectare a operațiunilor, cât și în etapa de verificare a procedurilor de atribuire și asigurarea de structuri integrate de informație corespunzătoare întregului flux financiar al programului operațional. La nivelul ACP au fost formulate recomandări cu privire la stabilirea și efectuarea unor verificări suficiente și adecvate în special cu privire la evaluarea și selecția cererilor de finanțare, precum și stabilirea unor eșantioane reprezentative pentru verificare, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor regulamentelor comunitare.

În cadrul auditului de operațiuni au fost constatate abateri în ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în valoare de **1.136 mii lei**, abaterile constatate vizând aspecte precum existența unor posibile situații de conflicte de interese; utilizarea unor criterii de calificare restrictive și nerelevante; specificații tehnice discriminatorii care au avut ca efect restrângerea accesului la procedura de atribuire; contractarea unor lucrări suplimentare fără a se derula o nouă procedură de achiziție și fără a exista o urgență imperativă care ar fi permis atribuirea directă a acestor lucrări.

Totodată, s-a constatat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **3.464 mii lei**, aferente cheltuielilor auditate, reprezentând contravaloarea unor lucrări, bunuri și servicii solicitate la plată în cadrul cererilor de rambursare în cazul cărora au fost identificate o serie de nereguli, precum lipsa documentelor justificative care să certifice efectuarea activităților sau inadvertențe în documentele justificative anexate cererii de rambursare. Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni, au fost formulate recomandări în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program operațional a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **4,61%**.

3. Programe de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la 31 decembrie al fiecărui an pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria și Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit. Pentru Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova și Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, Autoritatea de Audit realizează acțiuni de audit de certificare a veniturilor și cheltuielilor.

Din totalul cheltuielilor declarate de **529.076 mii lei** s-au auditat cheltuieli în sumă de **283.240 mii lei** și s-au identificat nereguli cu impact financiar în sumă de **1.244 mii lei**, din care: corecții financiare cu privire la achizițiile publice **1.029 mii lei** și alte cheltuieli neeligibile în valoare de **215 mii lei**.

Ca urmare a auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al **Programului de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria**, principalele deficiențe constatate au vizat întârzieri semnificative în ceea ce privește execuția bugetară a unor proiecte, necesitatea unei monitorizări stricte a desfășurării activităților unui proiect, având în vedere stadiul de executare a unui contract din cadrul acestuia și termenul scurt de timp rămas până la finalizarea proiectului. În cadrul auditului de operațiuni au fost identificate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **971 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **155 mii lei**. Dintre deficiențele constatate menționăm tratamentul neegal al participanților prin eliminarea nelegală datorată unor motive formale și decontarea unor cheltuieli pentru lucrări neexecutate.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,1%**.

În cadrul auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al **Programului IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia** s-au constatat, în principal, deficiențe vizând verificările efectuate de către controlorii de prim nivel și de către Autoritatea de Management privind procedurile de achiziții publice derulate în cadrul unor proiecte. În cadrul auditului de operațiuni asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2013, au fost constatate deficiențe precum neîndeplinirea criteriilor de calificare de către ofertantul câștigător, utilizarea de criterii calificare și selecție discriminatorii, dar și decontarea unor cheltuieli neeligibile. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de **52 mii lei** și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de **60 mii lei**.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate pentru acest program a fost **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **1,5%**.

În ceea ce privește **Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova**, deficiențele identificate au vizat un contract de asistență tehnică pentru care autoritatea contractantă a solicitat o serie de cerințe minime restrictive ce nu prezentau relevanță și erau disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție.

Referitor la **Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre**, deficiențele identificate au vizat neimplementarea în totalitate a recomandărilor formulate anterior de către Autoritatea de Audit.

Pentru toate deficiențele constatate la nivelul programelor de cooperare și vecinătate Autoritatea de Audit a formulat recomandări pentru remedierea punctuală a acestora conform cadrului legislativ și de reglementare aplicabil.

4. Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii

Programul General „Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe. La nivelul acestui program au fost derulate 2 misiuni de audit, respectiv o misiune de audit de sistem și o misiune de audit de proiecte, ce au vizat toate cele patru fonduri din cadrul PG SOLID.

În cadrul auditului de sistem asupra funcționării sistemului de management și control al PG SOLID s-au constatat deficiențe precum: lipsa unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, specific PG SOLID; nerealizarea de misiuni de verificare privind rezonabilitatea costurilor unor sisteme informatice decontate de beneficiarii finali ai Fondului pentru

frontierele externe; neefectuarea de verificări ale procedurilor de achiziții publice derulate de beneficiarii finali ai Fondului pentru frontierele externe.

În cadrul auditului de proiecte, deficiențele identificate au vizat nerespectarea procedurilor de achiziții și efectuarea de cheltuieli neeligibile care nu erau necesare pentru îndeplinirea obiectivului proiectului.

5. Fondul European de Ajustare la Globalizare

În cadrul auditului de sistem, principalele deficiențe constatate cu privire la funcționarea sistemului de management și control stabilit la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au vizat aspecte precum neactualizarea regulamentului de organizare și funcționare cu atribuțiile specifice implementării Fondului European de Ajustare la Globalizare (FEG); lipsa procedurilor privind certificarea cheltuielilor; nerespectarea principiului separării funcțiilor.

Principalele recomandări formulate în vederea remedierii deficiențelor constatate au vizat actualizarea regulamentului de organizare și funcționare al ANOFM, stabilirea atribuțiilor ce revin structurii desemnate să îndeplinească funcția de certificare a cheltuielilor efectuate din FEG, elaborarea și aprobarea procedurilor și a listelor de verificare pentru certificarea cheltuielilor și asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielilor finanțate din FEG.

În cadrul auditului de operațiuni, în urma verificărilor efectuate au fost constatate nereguli în sumă totală de **263 mii lei** provenind din nerespectarea de către beneficiari a prevederilor legale privind eligibilitatea cheltuielilor. Recomandările formulate pentru deficiențele identificate au vizat dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate din FEG, recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate CE.

Pe baza muncii de audit desfășurate și a probelor de audit obținute, calificativul acordat pentru sistemele de control examinate a fost: **„sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”**, rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013 fiind de **2,33%**.

6. Instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare (ISPA)

În ceea ce privește închiderea **măsurilor ISPA din domeniul Transport**, în perioada de raportare au fost realizate acțiuni de audit pentru un număr de 3 măsuri ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarii finanțării. Principalele deficiențe identificate se referă la abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice (lucrări suplimentare acordate aceluiași antreprenori, în absența unei urgențe extreme determinată de apariția unor evenimente imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute, încălcarea principiului tratamentului egal între ofertanți), precum și abateri de la regulile privind eligibilitatea cheltuielilor (supraevaluarea lucrărilor contractate pentru realizarea obiectivului de investiții, achiziționarea de echipamente care nu au fost puse în funcțiune).

Impactul financiar al acestor deficiențe a fost de 23.378 mii euro, reprezentând corecții financiare aplicate procedurilor de achiziție verificate (19.353 mii euro), cheltuieli neeligibile (3.717 mii euro) și alte deficiențe (308 mii euro).

7. Fondurile pentru implementarea programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat au fost realizate la nivelul Agențiilor de implementare misiuni de audit privind verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare aferente programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție. La nivelul tuturor agențiilor, dintr-un total de 73 de recomandări 36% au fost implementate, 5% au fost închise, 52% au fost parțial implementate și 7% sunt neimplementate.

Concluzii

Acțiunile de audit ce au vizat anul financiar 2013, derulate de către Autoritatea de Audit au răspuns cerințelor stabilite prin regulamentele și legislația aplicabilă fiecărei categorii de fond în parte. În acest sens au fost derulate acțiuni de audit ce au avut ca obiectiv atât evaluarea modului de funcționare a sistemelor de management și control instituite pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile cât și verificarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor efectuate de beneficiarii de fonduri precum și verificarea acurateței și integrității conturilor în ceea ce privește fondurile pentru agricultură și dezvoltare rurală.

Deficiențele constatate se referă în principal la:

- **insuficienta capacitate a sistemelor de management și control de a detecta prin intermediul controalelor de prim nivel și a procedurilor de verificare instituite, toate abaterile de la cadrul normativ aplicabil atât în sfera achizițiilor, cât și în ceea ce privește declararea cheltuielilor efectuate din fonduri europene**

Zona cea mai vulnerabilă a sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile UE, rămâne și pentru exercițiul financiar 2013 eficacitatea scăzută a controalelor de prim nivel efectuate de către instituțiile responsabile. Modul de realizare a verificărilor de prim nivel de către autoritățile responsabile, reprezintă în continuare zona unde se înregistrează cel mai ridicat nivel de risc de eroare atât în ceea ce privește respectarea regulilor de eligibilitate a cheltuielilor, cât și respectarea regulilor aplicabile achizițiilor efectuate de beneficiarii de fonduri. Rigoarea, în multe cazuri scăzută, cu care se realizează verificările de management, precum și insuficiența numărului acestor verificări, reprezintă una din cauzele principale de apariție a unor erori în cheltuielile declarate. Alături de eficacitatea scăzută a controalelor de prim nivel în detectarea abaterilor, la cauzele ce contribuie la creșterea riscului de producere a unor deficiențe, se adaugă și efectuarea necorespunzătoare a vizitelor la fața locului, absența unei monitorizări corespunzătoare a implementării tuturor recomandărilor formulate cu ocazia vizitelor pe teren, neextinderea verificărilor asupra cheltuielilor de același tip atunci când se identifică o abatere care poate afecta și alte tranzacții, insuficiența personalului existent la nivelul compartimentelor care autorizează plățile.

Referitor la **respectarea regulilor privind achizițiile** și a detectării posibilelor conflicte de interese, principalele abateri au vizat și în exercițiul financiar 2013, aspecte constatate de auditori cu ocazia verificărilor efectuate în anii precedenți, precum divizarea valorii estimate a contractului sau achiziționarea de bunuri fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate, utilizarea unor criterii restrictive, declararea câștigătoare a unei oferte neconforme, nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese, majorarea nejustificată a valorii contractelor prin acte adiționale încheiate fără asigurarea unei competiții adecvate în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile.

Referitor la **respectarea regulilor de eligibilitate**, abaterile constatate s-au datorat nerespectării în totalitate a cerințelor de eligibilitate stabilite prin actele normative în vigoare sau procedurile aplicabile cuprinse în contractele de finanțare sau au fost determinate de aplicarea defectuoasă a procedurilor de lucru. Astfel, au fost identificate cazuri precum: acordarea unor finanțări pentru activități neeligibile, proiecte neeligibile sau cu beneficiari neeligibili sau pentru care există suspiciunea că au fost create condiții artificiale în vederea obținerii finanțării; declararea unor cheltuieli care nu au întrunit în totalitate cerințele de eligibilitate sau erau aferente unor proiecte reziliate; autorizarea la plată a unor cheltuieli supradecarate, cheltuieli nejustificate sau care nu se regăsesc în contractele de finanțare, cheltuieli pentru care nu au fost furnizate documente justificative sau acestea nu au fost concludente, cheltuieli afectate de erori de calcul sau cu valori nerezonabile.

➤ **întârzieri în implementarea tuturor recomandărilor formulate în rapoartele de audit anterioare**

Rezultatele auditurilor de urmărire a recomandărilor au evidențiat întârzieri în implementarea recomandărilor formulate în anii anteriori, măsurile instituite de autoritățile responsabile fiind insuficiente pentru implementarea în totalitate a acestora.

➤ **fiabilitatea informațiilor generate de sistemele naționale de informare și monitorizare financiară**

Concilierea cheltuielilor reflectate în aplicațiile informatice naționale cu cele ale CE a evidențiat în continuare diferențe. Acestea s-au datorat unor întârzieri în înregistrarea datelor în aplicațiile informatice naționale, precum și înregistrării neadecvate, în special a datelor legate de debite. Pentru toate aceste categorii de deficiențe au fost formulate recomandări corective vizând recuperarea sumelor plătite necuvenit, aplicarea corecțiilor financiare în cazul neregulilor din sfera achizițiilor publice, întărirea controalelor la nivelul entităților auditate, în special în privința modului de derulare a achizițiilor publice precum și al autorizărilor la plată a cheltuielilor. Respectarea planurilor anuale de control, a verificărilor la fața locului stabilite în planificările anuale, precum și consolidarea verificărilor documentare efectuate la nivelul beneficiarilor de fonduri de către autoritățile responsabile, ar conduce la diminuarea riscului de declarare a unor cheltuieli neeligibile.

*

*

*

Rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control desfășurate
în anul 2014 pentru exercițiul bugetar al anului 2013 sunt prezentate detaliat în
Raportul public pe anul 2013, care poate fi studiat de pe website-ul Curții de Conturi la adresa
www.curteadeconturi.ro